

Novinky

Celostátní finále soutěže Present Baltazar 98

Roman Barták

Dne 12. listopadu se v Plzni v rámci počítačového veletrhu Present PC již potřetí konalo finále soutěže v programování Present Baltazar 98. Celkově již pátý ročník této akce opět přilákal řadu soutěžících, kteří prezentovali vlastní programy vytvořené v programovacím prostředí SGP Baltazar. Letošní finále mělo poprvé nádech mezinárodního klání a kromě soutěžících z České republiky přijeli také zástupci Slovenska.

V kategorii do 16 let byla na první místo skutečná tlačenice a mladí programátoři předvedli výtvoř, za které by se nemusel stydit mnohý počítačový veterán. Vřak také mnozí zcela vyèerpali současné možnosti programovacího prostředí Baltazar pořádací firmy SGP Systems. Nakonec o jeden jediný bod zvítězil 14letý Michal Trna z Hranic se svým hudebním programem Klavír 2.0. Pro úplnost dodejme, že s první verzí tohoto programu se Michal úspěšně účastnil již ložského finále a ukázal tak, že vylepřování softwaru se vyplatí. Jen o pověstný chloupěk na druhém místě se umístil 13letý Libor Bareš se zeměpisným programem Euro-Map. Ložský vítěz, 12letý Marek Blahuš, byl letos třetí s programem DIGIFRIEND, kreací na motivy Tamagotchi.

V neomezené kategorii nad 16 let si vítězství z Plzně odvezl Rudolf Pazourek za program Gotes pro zobrazování vlakových rozvrhů. Na druhém místě skončil Tomáš Rybka se slovníkovým programem Langame. Třetí Ing. Jiří Sumbal si po roli porotce v kategorii mladších programátorů vyzkoušel také soutěžení, a s trojprogramem Počítání s pohádkou se umístil na třetím místě.

Ani letos žádný z účastníků finále neodjížděl z Plzně s prázdnou. Pro všechny byly připraveny hodnotné ceny od sponzorů soutěže, časopisů a vydavatelství Chip, Computer Press, Computer, Computerworld, GameStar, Grada Publishing, PC WORLD, Software 602 a Level. Největší radost ale jistě měli vítězové obou kategorií, kteří od ing. Františka Provazníka, generálního ředitele GHC Toshiba, převzali nejnovější model barevného notebooku Toshiba Libretto 100CT.

Ročník 1998 je tedy za námi, již nyní se ale můžete začít připravovat na ročník příští. Ceny budou jistě opět zajímavé a programovací prostředí Baltazar, ve kterém se soutěžní software připravuje, také brzy dozná mnoha výrazných vylepřování.

Elegantní a výkonné - Nová rodina notebooků NEC Versa LX a SX

Roman Barták

Firma NEC připravila na druhou polovinu roku 98 dvě řady nových přenosných počítačů, nabízejících vysoký výkon a modulární architekturu. Na náš trh je uvedla zlínská firma Impromat Computer, s. r. o.

Pro uživatele, kteří požadují vysoký výkon a zároveň nízkou hmotnost notebooku, je určena řada Versa SX. Tento jen 35 mm tenký a 2 kg vážící notebook ovšem nic neslevuje na výkonu ani velikosti displeje. K dispozici je v konfiguracích s 233, 266 a 300MHz procesory Pentium II (512 KB level 2 cache) a s 13,3" nebo 14,1" TFT displeji. Oba typy displejů pocházejí z dílen NEC a poskytují rozlišení 1 024 x 768 a 64k barev (2 MB VRAM, Trident akcelerátor). Počítače jsou dodávány s 32 MB pamětí SDRAM, kterou lze rozšířit pomocí modulu SODIMM na 256 MB.

Součástí dodávky je pevný disk o kapacitě 3,2 GB, volitelně lze instalovat disky o kapacitách 4, 5 nebo 6 GB. Standardně obsahují počítače disketovou jednotku, umístěnou v šachtě VersaBay III, a 24x CD-ROM, který lze zamínit za disketovou jednotku. Výměnu modulů je možné díky funkci HotSwap provádět i za provozu bez vypnutí počítače.

O kvalitní 16bitový zvuk se stará SoundBlaster Pro kompatibilní karta s 3D stereo-surround zvukem. Vestavěny jsou dva reproduktory, mikrofon a konektory pro připojení externího mikrofonu a sluchátek.

Pro rozšiřování počítače lze použít dvojici CardBus (PC Card) slotů, k dispozici je standardní sada rozhraní, tj. po jednom sériovém, paralelním, PS/2 a USB konektoru, SVGA výstup na monitor, dva infraporty a konektor pro připojení různých dokovacích stanic.

O napájení se stará 3600 mAh lithium-iontová baterie, která umožňuje až třehodinový nepřetržitý provoz. Do šachty pro výměnné moduly lze umístit druhou baterii, a tak dosáhnou dvojnásobné provozní doby.

Notebooky Versa SX jsou vybaveny US/CS klávesnicí s 83 klávesami, jejíž zajímavostí je přítomnost klávesy se značkou nové měny Euro. Pro ovládání kurzoru se používá dotyková ploška VersaGlide. Cena notebooků se v závislosti na konfiguraci pohybuje od 105 do 133 tisíc Kč, předinstalován je operační systém Windows 95(98) CZ nebo volitelně Windows NT 4.0.

Jestliže řadu Versa SX lze charakterizovat slovy modulární a lehká, potom počítače Versa LX nabízejí modulární konstrukci typu vše v jednom. K dispozici jsou konfigurace s procesory 233 MHz Pentium MMX resp. 233, 266 nebo 300 MHz Pentium II s 512 KB level 2 cache. Standardně je opět dodáváno 32 MB SDRAM, rozšiřitelné na 196 (MMX model), resp. 256 MB. K dispozici jsou TFT displeje o úhlopříčce 12,1", 13,3" nebo 14,1". Nejmenší z displejů má rozlišení 800 x 600 bodů při 64k barev, oba větší displeje potom zvládnou 1 024 x 768 bodů a 64k barev. Videosystém je založen na čipu ATI 3D RAGE se 4MB Video RAM.

Kromě modelu MMX, který obsahuje 2,1GB pevný disk, jsou další modely dodávány s 3,2GB disky nebo volitelně 4,5 a 6GB disky. Standardně je vestavěna 3,5disketová jednotka, doplněná VersaBay III šachtou pro výměnné moduly. Zde je standardně instalován 24x CD-ROM. Počítače obsahují stejnou sadu rozhraní jako řada Versa SX, mají stejné zvukové schopnosti i stejnou klávesnici. Li-Ion baterie tentokrát nabízejí kapacitu 4 800 mAh, která umožňuje 2,5 až 4 hodiny provozu. Cena počítače se v závislosti na vybavení pohybuje od 82 po 133 tisíc Kč.

Všechny nové modely Versa SX a LX mohou používat stejné příslušenství. K dispozici je 7 výměnných modulů pro šachtu VersaBay III: SuperDisk 120, ZIP, 2x DVD, 24x CD-ROM, druhá baterie, druhý pevný disk nebo prázdný modul pro udržení nízké hmotnosti. Počítače také mohou používat stejnou Desktop Docking Station, která obsahuje 2 volné PCI sloty (1 poloviční délky) a standardní 5,25" šachtu. Dokovací stanice nabízí také šachtu VersaBay III, do níž lze umístit jeden z výše zmíněných výměnných modulů.

Pokud se chcete dozvědět více podrobností o notebookách NEC Versa, nepřehlédněte TOPy v tomto čísle. Další informace naleznete na Webu společnosti NEC www.nec.computers.com/products/notebooks/versa.html.

Unix útoèí na NT - Sun pøedstavil Solaris 7

Roman Barták

Spoleènost Sun Microsystems Czech pøedstavila 11. listopadu novou verzi široce používaného unixového operaèního prostøedí Solaris 7. Dùležitost, jakou tomuto kroku pøikládá spoleènost Sun, potvrzuje i zmìna loga systému a nové èíslování, kdy po verzi 2.6 pøišla místo oèekávané 2.7 rovnou verze 7 (technický název je tradièní, tj. SunOS 5.7).

Solaris 7 je plnì 64bitové operaèní prostøedí, což znamená výraznì vyšší výkon a možnost adresovat vitší množství pamìti. Prostøednictvím 32bitových knihoven je ovšem zachována plná binární kompatibilita se staršími aplikacemi, vyvinutými pro pøedchozí verze prostøedí Solaris. Solaris 7 je urèn pro platformy SPARC a Intel, souèasnè intelské procesory ovšem v souèasnosti nemohou využívat výhod 64bitového prostøedí.

Solaris 7 zjednoduší používání i administraci poèítaèe prostøednictvím Solaris Web Start. Jedná se o jedno z vùbec prvních použití instalaèního procesu založeného na webových technologiích. Veškerá nastavení a správu systému lze provádìt lokálnì nebo na dálku prostøednictvím webového prohlížeèe. Solaris Web Start tak odstraòuje nutnost správy v systému UNIX a umožòuje provádìt správu i ménì zkušeným administrátorùm. Díky technologii Web Start Wizards je pak zjednodušena také instalace a nastavení dalšího softwaru.

Solaris 7 se soustøedí na vyšší spolehlivost výpoèetního prostøedí. Poskytuje napøíklad tzv. dynamickou rekonfiguraci systému, díky které lze za chodu vymìnit vadnou desku bez nutnosti pøerušit práci. Zlepšily se také schopnosti v oblasti bezpeènosti dat. Solaris 7 je postaven na pøumyslových standardech jako je TCP/IP a NFS, jeho integrální souèástí je pøirozenì technologie Java. Podporováno je 37 jazykù vèetnì èeštiny a systém je odolný vùèí problému roku 2000.

Operaèní prostøedí Solaris 7 je možné škálovat od stolního poèítaèe až po velké datové centrum, což jen umocòuje jeho univerzálnost jeho použití. Vlastní operaèní prostøedí je doprovázeno tøemi softwarovými rozšířeními, která jsou zamìřena na specifické požadavky pracovních skupin, datových center a poskytovatelù síòových služeb.

Solaris Easy Access Server 2.0 je zamìřen do heterogenního prostøedí pracovních skupin, kde nabízí kompletní sadu služeb. Jeho souèástí je Solaris Web Start s technologií Solaris Web Start Wizards pro snadnou instalaci, nastavení a správu systému a instalovaného softwaru. Dùležitou komponentou Solaris Easy Access Serveru je software SunLink PC pro snadné napojení PC klientù, bez nutnosti provádìt zmìny na tìchto klientech. Nabízí sdílení souborù, tiskáren i aplikací pro Windows 3.x/95/98/NT, NetWare, Macintosh a OS/2. K dispozici jsou také integrované síòové služby vèetnì webového a e-mailového serveru. Solaris Easy Access Server 2.0 vyžaduje operaèní prostøedí Solaris 2.6 nebo Solaris 7, bìžící na platformì SPARC nebo Intel.

Spolehlivou, rozšiøitelnou a bezpeènou platformu pro kritické aplikace v podnikové sfèoe nabídne v první polovinì roku 1999 Solaris Enterprise Server 1.0. Navržen je speciálnì pro potøeby datových center, e-commerce a ERP (Enterprise Resource Planning), kde nabízí schopnosti sálových poèítaèù za zlomek jejich ceny. Jeho souèástí bude Sun Cluster 2.2 a Sun DiskSuite, zajišòující neustálou dostupnost dat. Solaris Enterprise Server vyžaduje Solaris 2.6 nebo Solaris 7, bìžící na platformì SPARC.

Pro poskytovatele síòových služeb (ISP Internet Service Provider) je urèn Solaris ISP Server 2.0. Ten se zamìøuje na dvì klíèové oblasti: operaèní efektivitu a pøidané služby. Nabízí proto

nástroje pro snadnou instalaci, konfiguraci a správu, pro zajištění bezpečnosti a pro monitorování. Součástí Solaris ISP Serveru jsou pochopitelně webový, USENET a FTP server. Podobně jako obě předchozí rozšíření vyžaduje Solaris ISP Server pro svůj běh operační prostředí Solaris 2.6 nebo Solaris 7, běžící na platformě SPARC nebo Pentium.

Drobeèci od Fujitsu - Plasmové displeje PlasmaVision

Roman Barták

Plasmové displeje nejsou nijakou technologickou novinkou, širokého použití se ale zatím nedočkaly. Nabízejí ovšem vlastnosti, které kombinují výhody klasických CRT monitorů a LCD displejů při odstranění jejich nevýhod. Úhel pohledu na plasmový displej je například 160°, což odpovídá CRT monitorům a dvojnásobně převyšuje běžné LCD displeje. Obraz je ve všech částech displeje ostrý bez zkreslení v okrajích, což je zase kladná vlastnost LCD displejů. Podobně jako LCD displeje jsou také plasmové displeje tenké a lehké, takže je možné je například povísit na stěnu. Navíc plasmový displej není ovlivněn magnetickou interferencí (neobsahuje katodovou trubici CRT monitorů), což usnadňuje jeho použití v různých prostředích.

Vlastnosti a velikost úhlopříčky plasmových displejů je předurčují pro použití jako digitální plakáty, nástěnné reklamy a informační tabule. Dobře se uplatní také v konferenčních místnostech, kde je lze snadno instalovat na stěnu.

Fujitsu dnes nabízí dvě řady plasmových displejů, lišící se velikostí úhlopříčky. Menší z displejů, model PlasmaVision PDS 2174, nabízí úhlopříčku 21" s rozlišením 640 x 480 bodů při 16,7 milionech barev. Jeho hloubka je ale pouhých 8 cm a hmotnost 11,5 kg, takže jeho umístění například na stěnu nečiní problémy. Displej obsahuje konektory vstupu zvuku a S-Video, kompozitní video a 15pinový VGA, takže jej lze připojit k celé řadě zařízení od počítačů až po videopřehrávače a TV tunery. Nastavení displeje se provádí dálkovým IR ovládáním. Cena displeje je 248 tisíc Kč.

Pro větší prostory nabízí Fujitsu displeje PlasmaVision PDS 4201 a 4203 se 42" obrazovkou. Maximální rozlišení se zvýšilo na 852 x 480 bodů, hloubka displeje vzrostla na 15 cm a hmotnost na 38,5 kg. Ke vstupům předchozího modelu přibyla trojice BNC konektorů a rozhraní RS 232C pro ovládání funkcí displeje. Zachováno zůstalo infračervené dálkové ovládání. Displeje 4201 a 4203 se odlišují kontrastním poměrem a jejich cena je 260, resp. 345 tisíc Kč.

Další model řady 42xx, PlasmaVision PDS 4204, zahrnuje všechny vlastnosti standardních PlasmaVision displejů, ke kterým přidává slot pro PC Card. Parametry tohoto displeje se neliší od modelu PDS 4203, přibyl ale vestavný PC Card Viewer. Displej tak nepotřebuje být napojen na externí zařízení dodávající obraz (počítač, videopřehrávač apod.), čímž se ušetří ne vždy jednoduché přivedení obrazového signálu drátem. Do slotu pro PC Cards lze vkládat karty Flash Disk, obsahující v závislosti na kapacitě až 102 obrázků, které se po zasunutí karty začnou automaticky přehrávat. Tento přístup se uplatní především u samostatně umístěných informačních nebo reklamních displejů. Cena displeje PlasmaVision PDS 4204 je 375 tisíc Kč.

Úplnou novinkou je PlasmaVision PDS 4207, jenž se začne prodávat koncem roku 1998. Na první pohled se výrazně neliší od předchozího modelu PDS 4204, opět nabízí obrazovku s úhlopříčkou 42", slot pro PC Card s promítanými obrázky a řadu videovstupů. Tentokrát je ovšem maximální podporované rozlišení 1 024 x 768 bodů při 16,7 milionech barev, čímž tento displej vstoupil do éry XGA.

Velmi zajímavá je možnost doplnit 42" displeje o klipový rám, používající infračervené technologie pro vytvoření dotykové obrazovky. Tu pak lze používat v různých informačních kioscích jako vstup informací zadávaných uživatelem. Velký a plochý

Velký a plochý - Nové displeje od NEC

Roman Barták

Perspektivní, i když ve srovnání s CRT monitory stále ještě drahou technologií zobrazovacích zařízení jsou ploché LCD displeje, které se ze světa notebooků vydaly také na stoly. Jejich výhodou je stálý obraz, žádné škodlivé elektromagnetické vyzařování a také malé rozměry a nízká hmotnost. O tom, že stolní LCD displeje dnes velikostí nijak nezaostávají za svými klasickými kolegy, svědčí i produktová řada firmy NEC.

Stolní LCD displeje firmy NEC začínají u modelů LCD 400(V) se 14,1" úhlopříčkou. Jedná se samozřejmě o TFT displeje s aktivní maticí a s maximálním rozlišením 1 024 x 768 bodů. Hmotnost displeje je 5 kg. Model LCD 400 používá pro zobrazování technologii XtraView/SuperFine, díky které je viditelný úhel zobrazení 160°, čímž se vyrovná běžným monitorům. Jeho cena je 44 200 Kč. Levnější model LCD 400V používá klasický LCD displej, u něhož je úhel pohledu omezen na 100° horizontálně a 45° vertikálně. Cena je o něco nižší, tj. 34 400 Kč.

Od 15" displejů nabízí NEC nový TORO design, kdy je vlastní displej oddělen od podstavce a síťové přípojky. To umožňuje nejrůznější umístění displeje, například na pohyblivé rameno nebo na stěnu. TORO design také umožňuje otáčet displej o 90 stupňů, součástí dodávky je proto software, který otáčí obrazem, takže displej lze provozovat jak na výšku, tak i na šířku. Všechny nové modely také používají originální plastický kryt NEC na bázi polykarbonátu se silikonem, jenž je neškodný vůči životnímu prostředí a je plně recyklovatelný.

Zástupcem 15 palcových LCD displejů NEC jsou modely LCD 1510V a LCD 1510, nabízející stejné maximální rozlišení jako jejich menší kolegové, tj. 1 024 x 768 bodů při obnovovací frekvenci 75 Hz. Displej váží 7 kg. Oba modely opět používají aktivní TFT matici, přičemž dražší z nich, LCD 1510, využívá technologii XtraView/SuperFine pro široký úhel pohledu. Jeho cena je 61 400 Kč. Nižší cena modelu LCD 1510V, 49 100 Kč, je vykoupena použitím klasické TFT matice s užším úhlem, pod kterým se lze na monitor dívat.

A nastupují profesionální modely LCD displejů vhodné pro grafické, DTP a CAD/CAM aplikace. Displej s úhlopříčkou 18,1" nese typové označení LCD 1810 a stojí 147 400 Kč. V této ceně je zahrnuta jak technologie TORO design pro snadnou manipulaci s displejem, tak technologie XtraView/SuperFine pro široký úhel pohledu. Tento displej již podporuje maximální rozlišení 1 280 x 1 024 bodů a má BNC vstup videosignálu. Váží 9 kg, je široký 252 mm, takže se vejde na běžný pracovní stůl, což rozhodně neplatí o podobně velkých CRT monitorech.

Současným vrcholem řady LCD displejů NEC je model LCD 2010 s úhlopříčkou 20,1". Opět jsou přítomny technologie TORO design a XtraView/SuperFine a podporováno je rozlišení do 1 280 x 1 024 bodů při obnovovací frekvenci 75 Hz. Displej je určen pro profesionální práci, takže nechybí konektory BNC a software pro nastavení barev. Hmotnost displeje se vyhoupla na 12,5 kg, ale jeho šířka zůstala stejná jako u 18" modelu. Za prémium technologii se ovšem platí, a tak displej LCD 2010 již stojí 294 900 Kč.

NEC má přirozeně ve své produkci i kompletní řadu klasických CRT monitorů. Novinkou v této řadě je 19" monitor E900+, který vyplňuje mezeru mezi 17" a 21" monitory. Obliba monitorů s úhlopříčkou 19" stále roste a brzy možná nahradí dnes typický formát 17". 19" monitory totiž umožňují pohodlně zobrazovat stránku A4 na výšku bez nevýhod 21" monitorů, jako jsou hmotnost, rozměry a pořizovací náklady. Doporučeným rozlišením monitoru NEC E900+ je 1 280 x 1 024 bodů při obnovovací frekvenci 85 Hz. I při maximálním rozlišení 1 600 x 1 200 bodů je ale obnovovací frekvence pořád ještě ergonomicky přijatelných 75 Hz.

Monitor používá masku s roztečí 0,26 mm, zajišťující ostré zobrazení, a metodu OptiClear bránící nepříjemným odleskům na obrazovce monitoru. Velikost monitoru je 447 x 462 x 482 mm, hmotnost 23,8 kg a cena 29 990 Kč.

Opět šampióny? - Mezinárodní soutěž v programování ACM

Roman Barták

Rok 1998 pro nás byl na mezinárodním kolbišti poměrně úspěšný, stačí jen připomenout slavné olympijské zlato našich hokejistů. Málokdo ovšem tuší, že podobní úspěšní byli i naši reprezentanti na poli high-tech. V roce 1998 totiž tým Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy zvítězil ve světovém finále ACM International Collegiate Programming Contest (ACMICPC), nejstarší a největší soutěže v programování pro studenty středních a vysokých škol. Tuto soutěž pořádá nezisková organizace ACM (the Association for Computing Machinery), která je největší mezinárodní vědeckou a vzdělávací společností v oboru využití počítačů. Vítězství českého týmu je o to cennější, že v celé dvacetileté historii ACMICPC se podařilo vyhrát jen čtyřem neamerickým týmům, naposledy tedy právě českému družstvu.

Světové finále 1998 je za námi a tak se již koncem roku 1998 naplno rozhořely boje v regionálních kolech o postup do Světového finále 1999. V polovině listopadu se do Prahy na Česká vysoká učená technická sjelo 44 trojčlenných týmů z České republiky, Maďarska, Polska, Slovenska a Rakouska, aby spolu svedly boj ve středoevropském finále (v Evropě je celkem pět takových regionů). Již druhý rok toto regionální finále sponzoruje společnost IBM Česká republika, pro kterou je to zároveň příležitost k hledání nových talentů v oboru informačních technologií. Ostatně IBM je celosvětovým sponzorem soutěže ACM.

Po pětihodinovém boji, kdy soutěžící řešili osm různých příkladů s rozdílnou obtížností, bylo rozhodnuto. A jak to tedy dopadlo, dočkáme se v roce 1999 obhajoby titulu světového šampióna v programování? Dnes už jasné, že bohužel ne. Žádný z českých týmů totiž neprošel přes středoevropské finále, ve kterém zvítězilo družstvo Univerzity Komenského z Bratislavy, postupující společně s druhým v pořadí, Varšavskou universitou, do celosvětového finále. Nejlepší české družstvo z University Karlovy, se umístilo na pátém místě. Ve světovém finále ACMICPC 1999, jež se bude konat na jaře 1999 v nizozemském Eindhovenu, tj. mimochodem poprvé na evropském kontinentu, tak můžeme držet palce týmům ze sousedních států, které to rozhodně nebudou mít v konkurenci 54 družstev z celého světa snadné.

Malá sí snadno a rychle

Stanislav Borecký, TestCentrum IDG

I ty nejmenší kanceláře a snad i některé domácnosti stojí někdy před problémem, jak propojit dva a více počítačů do lokální sítě, která zajistí jednak spolehlivou komunikaci, a samozřejmě i efektivnější využívání společných zdrojů jako jsou tiskárny, CD-ROM mechaniky apod. Pro zkušenějšího uživatele je situace velice prostá a snadno si poradí s výběrem síťových karet, odpovídajícího typu kabeláže, a případně i aktivních síťových prvků. Situace se však komplikuje u uživatelů bez potřebných zkušeností a znalostí, kdy lze ještě stále nevhodnou kombinací jednotlivých částí sítě snížit její reálný výkon. Jako řešení lze tedy očekávat nabídku kompletů, zahrnujících vše potřebné pro zbudování malé sítě. Mezi takovoto výrobky patří i řada PRIMEConnect, nabízená společností TN Trade z Hradce Králové. Ke krátkému testu byly zapůjčeny dvě varianty těchto kompletů, z nichž jeden je určen pro síť typu Ethernet a druhý pak pro výkonnější FastEthernet.

První souprava nese typové označení PRIMEConnect PC-40 a je určena pro pomalejší ze dvou uvedených variant sítě Ethernet, tedy s komunikační rychlostí 10 Mb. Balení obsahuje 5portový hub s napájecím adaptérem, trojici 32bitových síťových karet pro sběrnici PCI, trojici propojovacích kabelů o délce 5 m, samozřejmě ovladače pro různé operační systémy a rovněž dokumentaci, která je i s českým překladem. Souprava tedy zajišťuje možnost okamžitého propojení trojice počítačů pomocí kroucené dvoulinky se zapojením do hvězdy, což představuje moderní a zároveň bezpečný způsob propojení počítačů. Pokud se podíváme na jednotlivé komponenty blíže, pak jádrem je hub, který v rámci svých miniaturních rozměrů nabízí pětici konektorů RJ-45 10Base-T k připojení počítačů či jiných síťových zařízení. Pátý port, označený Uplink, je vybaven přepínačem křížení, což jej umožňuje použít k propojení i s jiným hubem a tím zvětšit počet dostupných připojných míst v síti. Na zadní straně hubu je umístěn BNC konektor 10Base-2, který prostřednictvím koaxiálního kabelu dovoluje propojit více dalších hubů. Jinak jde o jednoduché zařízení se zcela bezobslužným provozem, vybavené pouze základními indikačními prvky v podobě LED diod. Každá ze síťových karet EtherPRIME EP-3200rt je dodávána spolu s disketou, obsahující ovladače pro operační systémy Novell NetWare (server i klient), NetWare klient pro Windows 95, IBM LAN Server for OS/2, MS LAN Manager, MS Windows 3.11/95/98/NT, SCO UNIX, Linux, Packet Driver a LANtastic 6.0. Touto širokou paletou podporovaných systémů je zajištěna široká využitelnost zařízení.

Velice dobře vypadá i další varianta soupravy. Tentokrát ovšem jde o verzi PRIMEConnect PC-400, určenou pro vybudování rychlé verze sítě FastEthernet s přenosovou rychlostí do 100 Mb. Kromě komunikační rychlosti se souprava odlišuje i konstrukčním řešením hubu a síťových karet. V případě hubu jde sice opět o 5portovou verzi s konektory RJ-45, ovšem standardu 100Base-TX. Shodná je i možnost využít pátého portu k propojení s dalšími aktivními prvky v síti, jinak ale lze dvojici takovýchto hubů stohovat prostřednictvím speciálního kabelu a konektoru, umístěného na zadní straně přístrojů. Zároveň je nutné pomocí přepínače zvolit příslušné ID. Opět tedy jde o jinak zcela bezobslužné zařízení pouze s indikačními LED diodami. V případě síťových karet PRIMExpress PX-100jr přibývá automatická detekce komunikační rychlosti indikační diody na čelním panelu karty, signalizují nejen aktuální provozní stav, ale i rychlost.

Záleží tedy pouze na nárocích uživatele, pro jakou variantu se rozhodne. V obou případech však získá ucelenou dodávku spolupracujících komponent, dovolujících prakticky okamžité sestavení fungující sítě. I začátečníci v oblasti sítí budou mile překvapeni snadností instalace kompletu, kterou navíc velmi dobře popisuje i přiložená dokumentace. U pomalejší varianty je nutné počítat s pořizovacími náklady na komplet ve výši pouhých 3 022 Kč bez DPH a u rychlejší verze pak s 6 443 Kč bez DPH. V obou případech se na výrobky vztahuje tzv.

doživotní omezená záruční doba, kdy vadný produkt je vyměněn za jiný, aktuálně nabízený.

PRIMEConnect PC-40

Složení:

Ethernet hub (5x 10Base-T,
1x 10Base-2); 3x Ethernet PCI karta; 3x kabel 5 m; software

Záruka: doživotní omezená

Cena: 3 022 Kč bez DPH

PRIMEConnect PC-400

Složení:

FastEthernet hub
(5x 100Base-TX); 3x FastEthernet PCI karta;
3x kabel 5 m; software;

stohovací kabel

Záruka: doživotní omezená

Cena: 6 443 Kč bez DPH

Zapůjčil: TN Trade, s. r. o.

Škroupova 957

500 02 Hradec Králové

Krátké aktuality

Marek Didiè

LCD monitory u ATC

AT Computers nyní nabízí nové LCD monitory firmy ViewSonic, a to v cenách od 36 tisíc bez daní. Jedná se o 3 modely s úhlopříčkami 14,5 a 15 palců. LCD panely ViewSonic dosahují vysokého kontrastu (až 300 : 1), rozlišení 1 024 x 768 a pozorovací úhel se pohybuje podle typu mezi 95 až 140 °. Díky programu PerfectPortrait je možné displej otočit o 90 ° a používat jej na výšku.-DÍD-

Nové Matrox

Matrox Graphics uvádí nové grafické karty založené na čipu MGA-G200. S akcelerátorem G200 SD se setkáte pouze v hotových počítačích (bude dostupný jen pro OEM partnery), pobíží na 2xAGP, s 16 MB pamětí a 230MHz převodníkem. Zároveň uvádí dceřinou kartu pro dekódování MPEG-2, která údajně poskytuje obraz lepší než většina konvenčních DVD přehrávačů (má i videovýstup). Matrox DVD má stát kolem 80 USD.-DÍD-

Nokia na USB

Počinaje lednem bude Nokia dodávat monitory 446Xpro a 445Xpro pouze v provedení s připojením USB (447Xpro bude i nadále v obou verzích, USB na 125 KHz). Je to další z tahů, které ukazují na to, že výrobci začali brát USB vážně, a trh s takto vybavenými počítači je pro ně již zajímavý.-DÍD-

Macy v CHS

Dlouholetý distributor společnosti Apple, Mac Distribution, se stal součástí skupiny CHS Electronic. Tato společnost je největší jak u nás, tak po celé Evropě a v celosvětovém srovnání IT distribučních společností je třetí, a Mac Distribution si od této fúze slibuje lepší kapitálovou i marketingovou podporu. Počítače Apple jsou a budou i nadále dodávány v lokalizované podobě s patřičnými atesty a podporou.-DÍD-

Mobilní ATI

Přední výrobce grafických karet, ATI Technologies, začal dodávat i grafické čipy přímo určené pro přenosné počítače. Jedná se o Rage Mobility M a P, které v jednom čipu obsahují celý grafický subsystém a opět posouvají výkon ve 2D i 3D grafice (včetně podpory DVD). Celkový výkon 600 mW stačí i k napájení zabudovaného radiálně LCD displeje, jenž bývá většinou samostatně a spotřebuje 250 mW.-DÍD-

Kvalitní Packard

V letošním ročníku soutěže o Cenu ĚR za jakost dostal ve své kategorii (do 250 zaměstnanců) toto ocenění Hewlett-Packard, s. r. o.-DÍD-

Marvel přichází

Společnost Matrox uvedla na trh grafickou kartu/akcelerátor/převodník Marvel. Tato karta založená na čipu G200 urychluje 2D i 3D grafiku a zároveň dokáže převádět video pomocí M-JPEG kompresního čipu Zoran. Ke kartě je dodáván bohatý software: 3D hry, stěhový program Avid Cinema a monitorovací a ovládací program.-DÍD-

HP OpenView

Dne 19. a 20. listopadu se v Praze uskutečnilo setkání uživatelů systému pro řízení sítí, systémů a aplikací Hewlett-Packard OpenView. Toto prostředí dnes funguje na řadě platform a zabezpečuje mimo jiné i ochranu proti průnikům do sítí.-DÍD-

15 let Unixu

HP si letos připomíná 15 let jejich unixového operačního systému HP-UX. Podíkování obdrží všichni zákazníci a distributoři. HP-UX dosahuje světově největších výnosů z prodeje, běží na těch nejrychlejších serverech a pomohl k partnerství s Hitachi, NEC a Stratussem. Zároveň byla představena třetí generace 64bitového procesoru PA-8500 s 1,5MB cache pamětí a binární kompatibilitou s IA-64.-DÍD-

Iiyama v LCD

Na náš trh nedávno vstoupivší společnost Iiyama uvádí nový 18,1" LCD monitor ProLite 46a s otočnou plochou obrazovky. Tento produkt má rozlišení 1 280 x 1 024 bodů a díky tomu, že obrazovka na výšku má velikost A4, je zajímavý pro DTP studia a nakladatelství. Rozměry obrazu odpovídají 21" CRT monitoru, poměr kontrastu je minimálně 150.-DÍD-

Zázračný DELL

Další čtvrtletí a další šok pro konkurenci společnost Dell ohlásila nárůst zisku o 65 % a trojnásobný obrát přes Internet. Meziročně zvýšily příjmy o 51 % (na 4,1 mld. USD) a díky vyšší efektivitě výnos na akcii dokonce o 65 % (na 0,28 USD). Za zmínku stojí i to, že průměrná obrátka zboží trvá Dellu pouhých 7 dní a obchod realizovaný přes www.dell.com dosáhl hodnoty 10 mil. USD denně.-DÍD-

Nové Acery

Nové, tentokrát multimediální notebooky, uvedl Acer pod názvem Extensa 500. Jsou vybaveny nejen pro kvalitní prezentaci, ale i běžnou práci odpovídající Pentiu MMX na 233 až 266 MHz, obraz produkuje 128bitový NeoMagic na 12,1" DSTN nebo TFT displeji. Na čelní straně je ovládání pro práci s CD (i při vypnutém notebooku), ceny začínají nikde u 40 tisíc korun.-DÍD-

Osm stránek od OKI

Marek Didiè

Tiskárny řady OkiPage 4w se u nás proslavily tím, že první výrazně prolomily cenové bariéry laserových tiskáren. Prodávají se úspěšně až dodnes, nicméně čeká je stěídání. Ve velice podobných tvarech (trošičku hranatějších) a větší pøichází OkiPage 8P a 8W. Mili jsme možnost se na ni podívat a tak vás nyní krátce seznámím s poznatky, podrobné výsledky testů budou v některých z následujících TOPů.

Tyto nové modely tiskáren kromě zvýšení rychlosti tisku na osm stran za minutu mají i vyšší rozlišení 8P se chlubí dokonce 600 x 1 200 dpi. S tím souvisí i ultrajemný toner pro zvýšení počtu šedí a lepší kontrast. Vylepšení se doèkal i podavaè papíru automatický pojme až 100 listů a manuální cokoliv do 120 g/m². Díky tomu se při běžném provozu v kanceláři nemusí zase tak často doplňovat èistý papír a ani obálka nebude problémem. Tiskárny OKI používají pro tvorbu obrazu LED hlavu místo laserového paprsku osvětluje válec řada LED diod. Na tuto tiskovou hlavu je poskytována výrobce pítiletá záruka.

Tiskárna OkiPage 8P má oboustranné paralelní rozhraní a vlastní procesor MIPS R3000 s 2 MB paměti, emuluje HP LaserJet 6P, IBM Proprinter a Epson FX, samozřejmostí jsou ovladaèe pro všechna Windows (ve Windows 95 a 98 jsme nenarazili na žádnou komplikaci).

OkiPage 8W se liší v podstatě pouze tím, že má rozlišení 600 x x 600 dpi, nižší cenu (o 1 500 Kč), a tiskne jen z Windows. Toto rozhraní, kdy se obraz zpracovává v počítači, se nazývá GDI. Při dnešní rozšířenosti Windows a výkonu počítače to není téměř nikde na závadu, dokonce je v některých případech tisk i rychlejší.

Toner se doplňuje po zhruba 1 500 stranách, válec po 10 tisíci. Tiskárny mají minimální životnost 180 000 stran nebo 5 let, a zajímavé jsou též svou velice nízkou hluèností.

OKIPAGE 8p

kvalita tisku

cena

Cena: 10 990 Kč (bez DPH)

K testu poskytl:

OKI Systems,

Pobøežní 3, Praha 8

Rychlé a jednoduché skenery HP, UMAX a Visioneer

Richard Jantz

S dlouho očekávaným příchodem Windows 98 a jejich rozsáhlou podporou USB (Universal Serial Bus) slibuje nová generace USB periférií jednodušší instalaci a rychlejší tok dat. Jsem rád, že na podkladě testů prvních USB skenerů od firem HP, UMAX a Visioneer mohu prohlásit, že USB tato očekávání splňuje.

Prohlédl jsem si předseriový model Hewlett Packard ScanJet 4100Cse a dodávané verze Visioneer PaperPort 3100 USB a Umax Astra 1220U. Všechny tři jednotky jsou kompaktní, lehké, ploché, s cenou (pod 200 dolarů), navržené pro malé firmy a domácí uživatele.

Nejlevnější z této skupiny je Visioneer za 130 dolarů. Poskytuje 30bitovou barvu a optické rozlišení 300 x 600 dpi. Přichází s vychvalovaným skenovacím softwarem a softwarem pro správu dokumentů PaperPort, se základním, ale přiměřeným softwarem pro optické rozpoznávání znaků (OCR) a softwarem určeným pro editaci obrázků PictureWorks Photo Enhancer.

Scenery ScanJet 4100 Cse za 199 dolarů a Astra 1220U za 179 dolarů poskytují větší barevnou hloubku a vyšší rozlišení (600 x 1 200 dpi), a tak je ospravedlněna vyšší cena. Oba jsou vybaveny programem Adobe PhotoDeluxe 2.0 (mnohem robustnější grafický editor než PhotoEnhancer), softwarem Caere OCR a fotokopírovacími utilitami. Umax také nabízí jako možnost nástavec na skenování diapozitivů za 179 dolarů.

Zapojení všech skenerů byla procházka růžovým sadem. Když jsem připojil kabely, Windows 98 zaznamenala nový hardware, automaticky vyhledala ovladače a nainstalovala je. Kterýkoliv ze skenerů se instaloval snadněji a také se s ním snadněji pracovalo než se skenerem se zapojením na paralelní port. O těch přístrojích, vyžadujících SCSI kartu, ani nemluví.

Výrobci tvrdí, že USB skenery jsou o 20 až 50 procent rychlejší než jejich bratřiči s připojením na paralelní port (to závisí na takových faktorech jako je skenovací mód a rozlišení), ale pomalejší než skenery připojované na SCSI kartu (ty jsou ovšem dražší).

USB skenery v mých testech předstihly srovnatelný model s připojením na paralelní port (30bitový HP OfficeJet Pro 1175Cse). Visioneer byl nejrychlejší, následován Umaxem a HP. Například skenování černobílé fotografie o velikosti 22,5 x 29 cm na 300 dpi trvalo okolo 40 sekund na Visioneeru, 70 sekund na Umaxu, 114 sekund na HP 4100Cse a obudných 486 sekund na srovnatelném paralelním skeneru. Barevné skeny na Umaxu a SCANJETu od HP byly však lepší než na Visioneeru.

Pokud máte napnutý rozpočet, je Visioneer dobrou volbou. Jinak ale kvalitnější obrázky, které dostanete ze skenerů Umax a HP, stojí za ty peníze navíc. Skenovací software HP je ten nejsnadnější k používání pro začátečníky, kteří by se mohli i utopit v komplikovanějším ovládní Umaxu (jako gama-korekce a nastavení tónu). Doporučoval bych Astru pro zblhlé uživatele, jež chtějí maximální kontrolu nad kvalitou obrázku.

Astra 1220U

kvalitní barevné skeny o hloubce 36 bitů
možnosti kontroly skenování mohou nováčka zmást
HODNOCENÍ: mezi USB skenery nejlepší kvalita barevných skenů

běžná cena: 179 dolarů
www.umax.com

ScanJet 4100Cse

dobré skeny v 36bitové barevné hloubce, skenovací software se nejsnadněji používá, pomalejší než ostatní dva USB skenery
HODNOCENÍ: kvalitní barevné skeny pro začátečníky za vysokou cenu běžná cena: 199 dolarů
www.hp.com

Visioneer PaperPort 3100 USB

dobrá cena, rychlý
skeny mají menší barevnou hloubku a rozlišení než dražší modely
HODNOCENÍ: nejnižší cena za vymoženost USB skenování
běžná cena: 130 dolarů
www.visioneer.com

Krátké aktuality

EUROBIT

Sdružení pro informační společnost se stalo členem mezinárodní asociace EUROBIT (European Association of Manufacturers of Business Machines and Information Technology Industry). Tato organizace sdružuje národní asociace IT průmyslu. Byla založena v roce 1974 a v současné době reprezentuje 2 000 firem ze 14 zemí světa. Asociace přitom hájí zájmy nejen velkých firem, ale také zhruba 1 800 středních a malých evropských podniků. Česká republika je tak jedinou postkomunistickou zemí, která je v EUROBITu zastoupena.

EUROBIT je oficiálně uznáván jako mluvčí IT průmyslu na národní i mezinárodní úrovni. Je partnerem pro Evropskou unii, GATT, World Trade Organization, OECD, WIPO a další instituce. Byl jedním z iniciátorů liberalizace telekomunikací; stál u zrodu celosvětové dohody o IT, která povede do roku 2000 k nulovým dovozním cłm za IT a komponenty. Díky nĚmu byla uzavřena dohoda mezi USA a Evropskou unií o vzájemném uznávání certifikací a testování.

Vstup do asociace EUROBIT považuje SPIS - Sdružení pro informační společnost za nesmĚrnĚ důležitý a významný krok pro celou Ěeskou republiku. Ělenské firmy SPISu hodlají nejen využívat expertiz EUROBITu, ale budou se na aktivitách této evropské nadnárodní asociace intenzivně podílet.

Tuty Alfa - Nová služba v pagingovém systému ERMES

Petr Felt

Textová pagingová služba Tuty Alfa

Již v průběhu Invexu byla představena novinka radiokontaktního systému ERMES textová služba s nulovým měsíčním paušálem Tuty Alfa, která je nyní již v plném provozu. Tuty Alfa je nová pagingová služba, fungující na tarifním principu CPP (Calling Party Pays platí volající strana). Tento systém znamená nulové náklady na straně příjemce zprávy, protože náklady na její zaslání platí odesílatel formou zvláštního telefonního tarifu. Za minutový rozhovor se spojovatelem zaplatí odesílatel zprávy 14 Kč, zpráva průměrné délky přijde na 6 až 8 korun. Tento typ služeb je v zahraničí velmi oblíben, a právě díky němu má v jiných zemích paging tak vysoký podíl na trhu mobilních telekomunikačních služeb. Na pager Tuty Alfa lze zaslat zprávu dlouhou až 400 znaků. Díky tomu jej lze využít nejen k pouhému kontaktování žádané osoby, ale i k předávání většího objemu informací. Každá zpráva je přitom uložena do paměti přístroje a lze se k ní kdykoliv vrátit. Pager má vysokou spolehlivost příjmu (i v budovách) a při nastavení na tichou signalizaci je zcela diskrétní, takže jeho majitel neobtěžuje okolí. Celkové náklady, které musí na počátku uhradit budoucí uživatel pageru Tuty Alfa, jsou 4 796,40 Kč, včetně DPH v ceně je zahrnuta aktivace služby a cena pageru.

Majitelé textových pagerů navíc získávají přístup k informačním službám, jež poskytuje provozovatel pagingové sítě nebo specializované firmy. Ve většině zemí tak lze na pager dostávat pravidelné, tematicky orientované zpravodajství z různých oblastí. U nás je zatím k dispozici služba Ranní novinky, která každé ráno informuje uživatele textových pagerů (tedy i Tuty Alfa) o kursech hlavních měn, počasí a důležitých událostech, další informační služby se připravují.

Dvakrát Atlas

Petr Felt

Pevné disky Atlas IV a Atlas 10K

Společnost Quantum Corporation představila dvě řady pevných disků Atlas IV a Atlas 10K určené pro nejnáročnější aplikace ukládání dat. Obě řady se budou vyrábět v kapacitách 36,4 GB, 18,2 GB a 9,1 GB a jako vůbec první na světě jsou osazeny nejnovějším rozhraním Ultra160/m SCSI. Toto rozhraní dokáže přenášet data rychlostí až 160 MB/s a je zpětně kompatibilní s rozhraním Ultra2 a Ultra SCSI. Disky řady Atlas IV rotují rychlostí 7 200 otáček za minutu a mají střední dobu přístupu 6,9 ms. Disky řady Atlas 10K se otáčejí rychlostí 10 000 otáček za minutu, a díky tomu mají střední dobu přístupu 5 ms a interní přenosovou rychlost až 315 Mb/s.

Nové pevné disky Atlas 10K a Atlas IV jsou čtvrtou generací disků Atlas a patří k nejvýkonnějším a nejspolehlivějším diskům na světě. Jedná se o jedny z prvních disků, které nabízejí kapacitu 36 GB ve formátu 3,5 " a poloviční zástavné výšce 1,6 ". Jednotky se vyrábějí na plně robotizovaných linkách japonské společnosti Matsushita-Kotobuki Electronics, Ltd. (MKE), které zaručují stálou vysokou jakost výrobků.

Podle Marlina Millera, viceprezidenta marketingu společnosti Quantum, představují disky Atlas 10K a Atlas IV pro Quantum nový strategický směr. "Dlouhodobě ověřená robustní architektura disků Atlas se stává základní architekturou pro všechny disky Quantum s rozhraním SCSI," uvedl Miller. "Také jsme poprvé u řady disků Atlas použili systém ochrany proti otřesům SPS (Shock Protection System) a zkonstruovali tak vůbec první disk na světě, který se otáčí rychlostí 10 000 otáček za minutu a je vybaven systémem SPS," dodal Miller.

Rozhraní Fibre Channel-Arbitrated Loop (FC-AL)

Tato řada je určena pro aplikace, které vyžadují maximální rychlost paměťového systému, vysokou kapacitu a bezkonkurenční spolehlivost. Příští rok hodlá společnost Quantum nabídnout možnost připojení prostřednictvím rozhraní Fibre Channel-Arbitrated Loop Revision 2 (FC-AL2). Toto rozhraní patří mezi standardy Fibre Channel, jež byly přijaty Americkým národním institutem pro standardizaci ANSI. Průchodnost dat přes toto rozhraní je mnohem vyšší než u ostatních sériových rozhraní. Dnes tato sériová rozhraní existují tři: FC-AL, jenž umožňuje přenos dat rychlostí až 200 MB/s, SSA, kde může rychlost přenosu dosáhnout až 80 MB/s, a P1394 s rychlostí 12,5 MB/s. Protože FC-AL má vysokou datovou propustnost, mohou k němu uživatelé připojit více zařízení najednou, v tomto případě až 126 zařízení v jedné smyčce při vzdálenosti 10 km. FC-AL obhospodává dvojité porty, takže data mohou být přenášena dvěma nezávislými cestami, čímž se znásobí spolehlivost přenosu. Mnoho předních výrobců pevných disků včetně Quantumu ví, že FC-AL má mnohem lepší výhledy do budoucna než ostatní sériová rozhraní.

A3+ barevnì laserem

Petr Felt

QMS, firma specializovaná na výrobu tiskáren, oznámila nový model tiskárny QMS Magicolor 330, rozšiřující stávající řadu barevných laserových tiskáren o přístroj, jenž umí tisknout na formát A3+ (tisknutelná plocha je 330 x 486 mm). QMS Magicolor 330 tiskne v rozlišení 1 200 x 1 200 dpi nebo 600 x 600 dpi rychlostí 16 stran A4 za minutu černobíle a 4 strany A4 za minutu plnobarevně. Je vybavena výkonným 150MHz řadičem a minimální pamětí 64 MB, rozšiřitelnou až na 384 MB. Tiskárna je samozřejmě vybavena QMS CrownNet Ethernetem 10BaseT/100BaseTX (podpora NetWare IPX/SPX, TCP/IP EtherTalk, OS/2 LAN Manager/LAN Server, NetBEUI/NetBIOS, Windows 3.1x,95,98,NT), paralelním i sériovým rozhraním. Magicolor 330 má standardně dva podavače s celkovou kapacitou 400 listů A3/A4, a je možno ji rozšířit o další podavače a dosáhnout tak celkové vstupní kapacity 1 150 listů. Připravuje se i verze se skenerem, umožňující uživatelům tiskárnu využívat jako barevnou kopírku. Tiskárna umí standardně emulovat Postscript, PCL5c, HP7475A/7550/ Draftmaster & Lineprint, volitelně LN03 Plus, CCITT, CGM a XES. Pokud jde o správu barev, přístroj podporuje SWOP, Euroscale, komerční simulace tisku, Pantone, ICC profily, a co se týče správy vlastní tiskárny, programy CrownAdmin 3 a CrownView zajišťují sledování spotřeby spotřebního materiálu, konfiguraci tiskárny a též sledování úloh.

Dodávky tiskáren na náš trh začnou koncem tohoto roku a cena základního modelu bude kolem 180 000 Kč.

Vývoj tiskáren QMS Magicolor bude nadále pokračovat, protože ne každý uživatel potřebuje tiskárnu o formátu A3+. Již dnes vynikající poměr cena/výkon by měl být v budoucnosti stále více příznivější koncovým uživatelům. Barevný laserový tisk je dnes na vzestupu, jelikož spousta uživatelů si uvědomuje konkurenční výhodu, jakou jim dává barevný tisk, a samozřejmě vysokou úsporu prostředků při využití barevné laserové technologie ve srovnání s ostatními technologiemi.

Na našem trhu je distributorem tiskáren QMS Magicolor 330 společnost Conquest podívejte se na adresu www.conquest.cz.

Compaq nastartoval v USA pøímý prodej

Petr Felt

Také pøímý prodej

Spoleènost Compaq Computer Corporation není tøeba nikomu blíže pøedstavovat. Hardware, který dodává na celosvìtový trh, doposud proudil ke koncovým zákazníkùm prostřednictvím partnerù reselerù, tedy nepøímými distribuèními kanály. V praxi se ale uplatòuje také model pøímého prodeje, kdy si spoleènost, jež poèítaèe vyrábí, zajišuje prodej svých výrobkù vlastními silami napø. spoleènost Dell používá tento model od poèátku své èinnosti.

Právì nyní firma Compaq, která samozøejmì hodlá posilovat svou pøední pozici na poèítaèovém trhu, startuje ve Spojených státech masivní projekt pøímého prodeje a marketingu, jež uvítají zejména zákazníci preferující pøímý nákup hardwarového vybavení. Soubìžnì s touto iniciativou Compaq pøizpùsobuje svůj partnerský a reselerský distribuèní systém tak, aby zákazník získal to nejlepší z obou modelù: tj. pøímou produktovou nabídku a zároveň silnou podporu od zkušených reselerù firmy Compaq.

První významnou iniciativou nového distribuèního modelu je v USA ohlašovaná rodina produktù Compaq Prosignia. Jde o cenovì velmi agresivní osobní poèítaèe, notebooky a servery, vhodné zvláštì pro menší a støední podniky.

Rùzné konfigurace, jedna volba

Rodina produktù Compaq Prosignia splòuje pøedevším požadavky tìch zákazníkù, pro které je vhodnìjší nakupovat pøímò, produkty si vlastními silami nakonfigurovat, a dostat na ni cenu srovnatelnou s ostatními pøímými prodejci (nebo dokonce i nižší).

Pøímý model prodeje zaèal u Compaqu fungovat ve Spojených státech od 11. listopadu 1998. K dispozici jsou poèítaèe Compaq Prosignia a Compaq Presario (poèítaèe pro školství a domácnosti). Zákazník si je mùže pøímò objednat prostřednictvím Internetu nebo po telefonu buì pøímò od Compaqu, nebo pøes obchodní partnery spoleènosti Compaq.

Vyhovìt podnikùm støední velikosti

Nejrychleji se rozvíjejícím a zatím nejménì oslovaným segmentem trhu støedních podnikù jsou ve Spojených státech (podle výzkumu spoleènosti Access Media International) podniky naklonìné poèítaèovým technologiím s ménì než 500 zamìstnanci. Jsou typické nadšeným používáním Internetu, rychle budují síti LAN, preferují pøímý model nákupu osobních poèítaèù a rozšíøení (upgradù), a v oblasti komunikaèních a síťových služeb spolupracují s firmami typu value-added resellers (VAR), což jsou podniky, které mimo prodeje poèítaèù zajišují další potøebné služby (pøidanou hodnotu). Compaq se tedy snaží vybudovat ve Spojených státech pro støední podniky takovou obchodní strategii, která by jim ve všech smìrech mla vyhovovat.

Rodina produktù Prosignia

Rodina počítačů Compaq Prosignia je řadou produktů kategorie Compaq Entrepreneur Solutions. Jsou to produkty za přijatelné ceny, navrhované speciálně pro rozvíjející se podniky a zajišťující nejvyšší hodnotu za vynaložené investice. Produkty značky Compaq Prosignia, ať už jde o osobní počítače, notebooky nebo servery, mohou být na míru konfigurovány, může v nich být zvyšován počet procesorů, rozšiřována paměť, zvyšována kapacita pevných disků, vyjímatelných médií a multimediálních prvků, stejně jako výběr aplikací typu Microsoft Office a síťových řešení od Microsoftu nebo Novellu.

Řada produktů Compaq Prosignia dnes zahrnuje modely Compaq Prosignia Desktop 300, Compaq Prosignia Notebook 200 Series a Compaq Prosignia Server 700. Všechny produkty je možno objednat v celé řadě konfigurací, jsou plně testovány pro síťový provoz, procházejí testy kvality a spolehlivosti, vyhovují průmyslovým standardům, jsou navrhovány se speciálním zřetelem na minimální náklady na vlastnictví a jsou k dispozici jednak ve standardních konfiguracích, nebo jsou konfigurovány podle přání zákazníka. V USA jsou k dispozici přímo od Compaqu nebo od více než 11 000 místních reselerů. Na leasing nabízí společnost Compaq Capital kromě hardwaru také služby, software a příslušenství.

Volitelné služby Prosignia CarePAQ

Zároveň s ohlášením projektu přímého prodeje ohlašuje Compaq pro rodinu produktů Prosignia rovněž služby typu CarePAQ. Jde o balíky cenově výhodných služeb. Jejich přínos pro střední firmy tkví v tom, že v případě potřeby (malý servisní zásah nebo služba úrovně "business critical") mají pouze jeden jediný kontaktní bod. CarePAQy obsahují prodloužení záruky, instalace služby, softwarové služby a služby typu Priority (servisní zásah do určité předem dohodnuté doby).

Agent Reseller Program

Produkty rodiny Prosignia jsou také k dispozici ve Spojených státech prostřednictvím všech zavedených distribučních kanálů. Seženete je na webovských stránkách DirectPlus www.directplus.compaq.com, můžete zavolat telefonem na číslo DirectPlus 1-800-888-5858, navštívit autorizované reselery Compaqu, také je nabízejí firmy prodávající prostřednictvím katalogu (např. CDW a Insight). Jelikož mnozí zákazníci mají dobré a funkční vztahy s reselery, vytvořil Compaq jako atraktivní alternativu pro reselery tzv. Compaq Agent Model.

Místo obvyklého cyklu nákupu produktu, jeho držení na skladě a následného prodeje koncovým zákazníkům, mohou Agenti (distributoři v původním nepřímém modelu prodeje) jednoduše získávat příjmy od společnosti Compaq za jejich zapojení do prodeje a udržování vztahů se zákazníky. Na koncových zákaznících je jen rozhodnutí, zda jednoduchý a cenově efektivní systém nákupu budou chtít zkombinovat s odbornou pozorností, asistencí a službami zvoleného Agenty.

Závěrem

Určitě bude zajímavé sledovat, jak si Compaq povede v odbytí svých výrobků pomocí modelu přímého prodeje. Největší otazník však visí nad kombinací obou modelů. Zákazník má při nákupu další možnost, ale co budou říkat a jak se budou chovat dosavadní nepřímí distributoři? Zachovají si při kombinaci obou modelů prodeje růst své firmy? Vše se ukáže,

až se systém rozeběhne naplno. Všichni zúčastnění mohou doufat, že firma Compaq propočetala vyváženost systému správně.

Tiskněte úsporně!

Petr Felt

V současné době uživatelé většiny typů laserových tiskáren mají možnost kupovat do svých přístrojů jak originální, tak i renovované tonerové kazety. Většina výrobců laserových tiskáren pochopitelně doporučuje používat pouze své originální kazety. Jsou však firmy, které se zabývají plněním prázdných tonerových kazet novým tonerem a mají dokonale propracovanou technologii renovace kazety, tak aby zákazník obdržel zcela funkční rovnocenný výrobek. Renovované tonerové kazety se pochopitelně prodávají za podstatně výhodnější ceny než kazety originální. Využívání renovovaných kazet je zpravidla motivováno jak značnou cenovou úsporou, tak v neposlední řadě i ekologickým přístupem. Prázdná kazeta by totiž skončila nenávratně v odpadu, přičemž renovací se prodlouží několikrát její životnost. Systém renovace kazet byl nejprve zaveden ve Spojených státech, ale je velmi rozšířen i v západní Evropě.

Po návštěvě letošního veletrhu INVEX-Computer můžeme konstatovat, že renovací kazet se již zabývá v tuzemsku řada firem. Jednou z nich je i společnost Toner Recycling Service se sídlem v Poděbradech, která nás pozvala na prohlídku jejího moderního provozu. Tato firma byla založena již roku 1990 a patří u nás mezi první společnosti, které se touto činností zabývaly. Již od počátku své činnosti se orientovala výhradně na renovaci tonerových kazet do laserových tiskáren a malých kopírek. Začátky nebyly zrovna jednoduché, protože v těch letech byly laserové tiskárny téměř luxusním zbožím, takže nebylo možné ihned nakoupit špičkovou technologii a vyškolit větší počet zaměstnanců. Hned od počátku zahájila firma spolupráci se švýcarskou společností FARBAX, získávala od ní rady a zkušenosti spolupráce trvá až dodnes. S rostoucím podílem laserových tiskáren na našem trhu postupně narůstal i objem výroby. Firma postupně investovala do nových výrobních prostorů a technologií. Její pracovníci tvrdí, že pro zajištění dobré spolehlivosti kazet se vždy vyplácí nakupovat vstupní komponenty jen u renomovaných dodavatelů i za vyšší ceny.

Renovace kazety začíná jejím vyčištěním a vstupním testem, na jehož základě se analyzuje stav kazety a určí se díly nutné k výměně. Po výměně vadných dílů se znovu naplní tonerový zásobník. U většiny kazet je možné obnovit tonerovou náplň 1-2krát. Stěžejním dílem, garantujícím správnou činnost kazety, je fotocitlivý válec. Pro většinu typů kazet se za příplatek provádí výměna původního nefunkčního válce za dlouhoživotnostní (long-life); pak je možné obnovovat tonerovou náplň vícekrát. Po sestavení kazety je vyzkoušena její správná funkčnost a kvalita tisku je proveden zkušební test na laserové tiskárně. Následuje zatavení kazety do ochranného obalu a příprava k expedici.

Na každou kazetu se poskytuje záruka 12 měsíců, a pokud zákazník není z jakýchkoliv důvodů spokojen, kazeta je bezplatně opravena, výměnina, případně jsou mu vráceny zpět peníze.

Firma Toner Recycling Service distribuuje své produkty nejen v Praze, ale i v ostatních místech České republiky prostřednictvím svých regionálních zástupců.

Další důležité informace, včetně přehledu typů renovovaných kazet a ceníků, naleznete samozřejmě na Internetu, na webovské stránce www.toner-recycling.cz.

S lepením je konec - Kabelážní systém Volition od firmy 3M

Petr Felt

Denním chlebem všech techniků, kteří se zabývají budováním sítí z optických kabelů, je jejich osazování konektory. Na počátku optické síťové éry se konektory skládaly z mnoha součástí, takže montáž byla velmi složitá a zabrala značnou dobu. Konektory a technologie jejich montáže na světlovedná vlákna se od té doby až dodnes stále zdokonalovaly. Nás zaujalo řešení společnosti 3M, jež ve spolupráci s firmou Honeywell dokázala vyvinout novou technologii, kterou uplatnila ve svém kabelážním systému, nazvaném Volition. Ten je založen na novém revolučním optickém konektoru VF-45. Cena tohoto konektoru je až sedmkrát nižší než cena stávajícího optického spojení pomocí konektoru typu SC. Cena celého systému Volition (celá optická kabeláž včetně aktivních prvků) vás pak vyjde přibližně na polovic, než při použití stávajících technologií pro výstavbu optických sítí.

Hlavní prvky systému Volition:

Optický konektor VF-45 je hlavním prvkem systému Volition. Konektor VF-45 používá pro spojení vláken "V" drážku. Konektor neobsahuje žádné ferrule ani další nákladné části. Skládá se z minimálního počtu dílů. Při jeho montáži není potřeba žádná epoxidová nebo jiná pryskyřice. Konektor je duplexní slouží totiž pro zakončení dvou optických vláken. Jeho velikost umožňuje vysokou "hustotu" instalace má stejný rozměr jako známý konektor RJ-45. Na 19palcový panel o výšce 1U je možné umístit až 24 optických zásuvek VF-45, ve kterých končí 48 optických vláken.

Konektor používá západku ve stylu metalického konektoru RJ-45. Pro vlastní upevnění konektoru v panelu nebo zásuvce je použit osvědčený systém "Keystone", známý z metalických kabeláží. Výhodou konektoru je také integrovaná krytka, která chrání optická vlákna proti prachu a nečistotám.

Instalace i čas pro zakončení dvou optických vláken je snížen z obvyklých 15 minut u běžných typů konektorů na pouhé 2 minuty. Konektor splňuje požadavky normy ISO 11801 a současně TIA-568A požadavky na strukturované kabelážní systémy.

Optický propojovací kabel

Dvouvláknový, nebo i vícevláknový optický kabel je konstruován vyřešen tak, aby poskytoval zvýšenou ochranu před poškozením. Přitom má menší průměr než běžný optický kabel.

Propojovací 19palcový panel, přípojná zásuvka

Pro umístění konektoru VF-45 do rozvaděče se používají panely pro 24 nebo 48 optických konektorů. Obdobně existuje zásuvka v provedení pro použití s konektorem VF-45 a možnou kombinací s metalickou kabeláží a konektorem RJ-45.

Media konvertor, rozbočovač, přepínač

Media konvertory slouží pro převod elektrického signálu na optický, a jsou vybaveny přímo

optickým rozhraním typu VF-45. Konvertory jsou v provedení pro připojení samostatných počítačů, nebo pro montáž do 19" rozvaděče. Jsou určeny pro sítě Token Ring, Ethernet a Fast Ethernet. Rozbočovače a přepínače pro sítě Ethernet, Token Ring a Fast Ethernet mají také optické rozhraní typu VF-45. Další typy konvertorů jsou ve vývoji.

Certifikace

Firma 3M poskytuje na celý kabelážní systém Volition certifikát a dvacetiletou záruku. Sdružení Fibre Channel Association ASC X3T11 Technical Committee přijalo tento konektor již v únoru 1997 jako nový standard pro budoucí varianty rozhraní Fibre Channel.

Závěrem

Záruční doba 20 let napovídá, že systém je propracován a otestován do posledního detailu. Pracovníci společnosti RLC, jež je distributorem této technologie v České republice a jež obdržela za kabelážní systém Volition na letošním Invexu Křišťálový disk, vám rádi sdílí další informace a poskytnou vám podrobné reference. Začít je možno na www.rlc.cz.

Seagate uvádí na trh nové generace disků

Petr Felt

Strategie vývoje a výroby

Společnost Seagate Technology, Inc., opět zvedla výše lažku výkonnosti v oblasti středního proudu vnitřních pamětí podnikové třídy, a to hned ve třech parametrech: pamětová kapacita na jednu plotnu se vyšplhala až na 4,54 GB, celková kapacita vzrostla až na hodnotu 50 GB a trvalá rychlost přenosu dat dosáhla až 28 MB/s. Třetí generace rodiny disků Cheetah s plotnami otáčejícími se rychlostí 10 000 otáček za minutu a pátá generace disků Barracuda (7 200 otáček za minutu) vycházejí z vyzkoušené konstrukce a standardů pro zajištění spolehlivosti, použitých v předchozích generacích diskových pamětí podnikové třídy. Cílem při vývoji těchto mechanik bylo dosažení přední pozice mezi výrobci diskových mechanik pro podnikovou sféru. Jako rozhodující faktory byly vybrány: pamětová kapacita diskové mechaniky, výkon a rozsah kapacit dodávaných v rámci jedné výrobní řady.

Cheetah 18LP a Cheetah 36

Cheetah 18LP je nízkoprofilová disková mechanika 3,5" formátu dodávaná ve dvou modifikacích s kapacitou 9,1 GB nebo 18,2 GB rozloženou na 3, případně 6 ploten. Obě mechaniky Cheetah 18LP dosahují v oblasti komerčně dodávaných disků špičkového přístupového času 5,2 ms.

Cheetah 36 je disková mechanika 3,5" formátu, poloviční výšky pro záznam dat využívá svých 12 ploten, její celková kapacita je 36,4 GB. Má přístupovou dobu 5,7 ms, a jako u všech disků Cheetah je u ní použita technologie "Just in Time" (JIT). JIT je nová metoda vyhledávání, která ve svém důsledku snižuje spotřebu energie a tím, že hlavičky vystavují podle nového algoritmu, je hlučnost způsobená jejich pohybem silně omezena.

OEM ceny za jednotku Cheetah 9 GB 18LP, 18 GB Cheetah 18LP a Cheetah 36 jsou 695, 1 240 a 2 100 USD. Přitom se předpokládá, že hromadné dodávky těchto diskových mechanik budou zahájeny začátkem roku 1999.

Barracudy 18LP, 36 a 50

Nejnovějšími členy rodiny disků Barracuda jsou Barracuda 18LP, Barracuda 36 a Barracuda 50. Barracuda 18LP má dvě modifikace 9,1 GB (3 plotny) a 18,2 GB (6 ploten). Přístupová doba obou typů je 6,9 ms. Diskové mechaniky Barracuda 36 (36,4 GB) a Barracuda 50 (50,1 GB) jsou vyráběny v poloviční výšce s 10, resp. 11 plotnami. Oba tyto modely mají stejný přístupový čas 7,4 ms. Barracuda 50 je unikátní svou synergií mezi mechanikou Barracuda 36 a elektronikou mechaniky Cheetah 36 s cílem přinášet agresivní cenu za 1 GB při zvýšení spolehlivosti subsystému, danou potřebou menšího počtu diskových mechanik.

I když již bylo vyrobeno několik tisíc kusů disků Barracuda 18LP a Barracuda 36, začátek hromadné výroby je plánován na konec tohoto roku. Plánuje se, že Barracuda 50 se dostane na trh v březnu roku 1999. Pro vaši orientaci uvádím jednotkové ceny pro OEM odběratele za 9 GB Barracudu 18LP, 18 GB Barracudu 18LP, Barracudu 36 a Barracudu 50: bude to 595, 1 070, 1 815 a 2 275 USD za kus.

Rozhraní

Všechny novì uvádìné modely tìží z významné pozice společnosti Seagate pøi vývoji rozhraní, takže se vyrábìjí s rozhraním buì Ultra2 SCSI, nebo Fibre Channel-Arbitrated Loop (FC-AL). Verze s rozhraním Ultra2 SCSI využívá technologického pokroku, jehož výsledkem je plná podpora pøenosové rychlosti 80 MB/s a plná podpora technologie LVD (low-voltage differential). Rozhraní FC-AL, jež bylo uvedeno na trh spolu s prvními Barracudami, je prvním v komerèní sféøe, jež obsahuje podporu technologie PLS (Public Loop Support), umožòující vùtší konektivitu, škálovatelnost a lepší pøipojení k sítím.

Kde získat informace

Tyto dvì øady rodin diskù Cheetah a Barracuda poskytují zákazníkùm velmi dobrý pomìr mezi výkonem a cenou. Další informace, týkající se tìchto produktù vèetnì obrázkù a technických parametrù, mùžete získat na adrese www.seagate.com/best/shtml.

Zoufalé makroviry se chvívají před novou technologií Symantecu

Jarmila Frejtichová

Špièkovou heuristickou technologii proti virù, infikujícím soubory Microsoft Excelu, integrovala do svého produktu Norton AntiVirus společnost Symantec. Technologie Bloodhound for Excel detekuje a bezpečně opravuje soubory Excelu infikované neznámými makroviry.

V současnosti existuje asi 200 virù vytvořených specificky pro Microsoft Excel. V porovnání s několika tisíci viry pro Microsoft Word to nevypadá nijak hrozně, ale jejich nebezpečí stoupá. Antivirové výzkumné centrum Symantecu SARC uvádí, že nový virus Excelu se objeví každé dva dny a téměř 20 % problémů s viry hlášenými uživateli Nortona AntiVirus do SARC se týká virù Excelu.

Exkluzivní technologie Symantecu Bloodhound for Excel pomocí technik analýzy kódu prozkoumává makra dokumentù Excelu a dosahuje tak 95procentní úspěšnosti při odhalování virù. Makra dokumentù Excelu analyzuje stejně, jako by je analyzoval expert přes výzkum antivirù. Nejdív prozkoumá vlastnosti makra, které indikují možné zasažení virem. Na základě této indikace Bloodhound analyzuje operace, jež makro provádí. Pokud mají virové charakteristiky, Bloodhound uživateli oznámí, že je dokument infikovaný a spustí průvodce AutoRepair, který mu pomůže opravit soubor.

Uživatelé Nortona AntiVirus 5.0 také mají možnost poslat infikovaný soubor do SARC funkcí "Scan and Deliver". Odborníci SARC prozkoumají potenciální virus a vytvoří virovou definici, kterou uživateli pošlou e-mailem.

Jak uvedl Enrique Salem, viceprezident Security and Assistance Business Unit Symantecu: "Při vývoji nových technologií pro Norton AntiVirus úzce spolupracujeme s našimi zákazníky, abychom řešili jejich nejaktuálnější potíže. V Bloodhoundu for Excel dostávají uživatelé Nortona AntiVirus ochranu proti rostoucí hrozbě virù Excelu.

Bloodhound for Excel se radikálně liší od tradičních variantních detekčních technologií, jež jsou založeny na jednoduchých technikách porovnání se známými virovými vzorci, takže dokáží detekovat jedině nové odrůdy známých virù. Bloodhound je schopen odhalit jak komplexnější varianty "starých" virù, tak i zcela nové virové kmeny. Největší výhodou softwaru Bloodhound for Excel je jeho schopnost bezpečně opravit infikované dokumenty Excelu, protože přesně zná charakteristiky virù.

Bloodhound for Excel je všem uživatelům Nortona AntiVirus for Windows a Nortona AntiVirus for Mac k dispozici zdarma a je kompatibilní s verzí 4.0 a vyšší, s produkty pro server i pro workstation. Uživatelé mohou své systémy aktualizovat spuštěním funkce LiveUpdate nebo stažením nejnovějšího balíčku virových definic a aktualizací z webovských stránek Symantecu www.symantec.com.

Funkce LiveUpdate poskytuje uživatelům snadný a automatický způsob, jak udržovat svoji antivirovou ochranu aktuální. Live Update automaticky detekuje připojení k Internetu nebo modem a připojí se k serveru Symantecu, odkud stáhne a nainstaluje nejnovější virové definice. Uživatelé Nortona AntiVirus si mohou nastavit automatické spuštění LiveUpdate v zadaných intervalech, nebo ho mohou spustit manuálně tlačítkem LiveUpdate.

Kromě distribuce týdenních aktualizací virových definic se LiveUpdate využívá k instalaci updat softwaru a k získávání informací o produktu. Norton AntiVirus obsahuje modulární jádro NAVEX, které umožňuje Symantecu průběžně dodávat základní změny a aktualizace

jádra softwaru. LiveUpdate zajišuje doruèování tìchto zmìn, ale jen díky NAVEXu mohou být tyto zmìny šíøeny v malých balíècích po Internetu.

Èeši do Vídnì - Èeské firmy ve finále soutìže o Evropskou cenu

Jarmila Frejtichová

Do finále soutìže o Evropskou cenu za informaèní technologie 98 postoupily dvì èeské firmy. Brnìnská spoleènost AEC se systémem IronWare Communication, který slouží k zabezpeèení pøenosu dat pøes nedùvìryhodné síti, a firma DECROS s produktem Protec plus IR for Windows.

Finalisté (je jich celkem 25) pak budou reprezentovat své zemina výstavì vítìzných produktù u pøíležitosti konference o informaèních technologiích IST 98, pořádané ve Vídnì. Velkým úspìchem je i to, že mezi èleny poroty, která bude z øad finalistù vybírat 3 vítìze velké ceny, patøí také èlen Inženýrské akademie ÈR, pøední odborník v oblasti informatiky Vladimír Kuèera.

Inženýrská akademie, která shodou okolností oba finalisty vybídla k úèasti v soutìži o Evropskou cenu, je výbìrovým sdružením, jehož hlavním cílem je posílení, rozvoj a garance technických vïd, technologií a technických aktivit. Inženýrská akademie ÈR byla založena v roce 1995 a v souèasné dobì probíhá pìtileté èekací období, které pøedchází pøijetí do CAETS, což je organizace zastøešující Inženýrské akademie v celosvìtovém mìøítku. V rámci Evropy plní tuto funkci organizace Euro-CASE, jejímž pøidruženým èlenem se IA ÈR stala zatím jako jediná ze zemí bývalého východního bloku. Prezidentem Inženýrské akademie je rektor ÈVUT v Praze Petr Zuna.

Nová strategie firmy Cisco - Zaměřeno na malé firmy

Petr Kefurt

V listopadu uspořádala společnost Cisco Systems, s. r. o., tiskovou konferenci, na které přítomné novináře a zástupce poboček společnosti Cisco Systems z dalších zemí seznámila s výsledky analýzy evropského trhu o možnostech a trendech trhu malých a středních firem, a tedy svou novou marketingovou strategií pro evropský trh se směřovači a dalšími produkty pro síť a Internet.

Výsledky analýzy

Jedna z pěti malých evropských společností odmítá informační technologie (dále IT). Zatímco většina malých firem jich využívá (především Internet), "odpůrci" nezajímají ani běžné elektronické kancelářské prostředky. "Odpůrci" nových technologií nejsou téměř ve Francii a v ČR, ve Velké Británii tvoří čtvrtinu a v Německu třetinu malých společností. Předpokládá se, že odpor k novým IT jim způsobí těžkosti. Velké firmy stále více očekávají dosažení technologické integrace se svými dodavateli. 30 % z nich vyžaduje e-mail, Internet a počítač jako základní podmínku. Další 30 % předpokládá brzké zavedení těchto. Pouze 17 % "odpůrců" využívá Internet; ze všech dotazovaných má k němu přístup 46 %. Skupina "odpůrců" nechce počítač, síť a WWW prezentace. Tři čtvrtiny z nich nejsou schopny elektronicky sdílet informace s klienty. "Příznivci" nových IT tvoří 18 % malých společností v Evropě. Podle nich jsou IT pro obchod podstatné a odmítají názor, že je pro ně význam IT obtížné posoudit. Tři čtvrtiny z nich mají zaměstnance připojené k Internetu, který je chápán (mimo zdroj informací) jako způsob poskytování služeb. Polovina z nich již dříve zavedla e-mail a využívá jej již několik let. Nejvíce příznivců nových IT je ve Velké Británii, Německu a České republice.

V Evropě byly identifikovány další tři typy skupin. Skupinu "znepokojených" tvoří 18 % respondentů. Bojí se, že svět IT se bude vytvářet bez nich a mají strach, že zaspali dobu. Přesto, že rozpoznali, že IT jsou základem pro přežití, obtížně se vyrovnávají s investicemi. Největší skupina je ve Španělsku (třetina malých společností). Internet nejvíce ovlivnil "účastníky", kteří se rychle přizpůsobili elektronické době. Tyto firmy rozpoznaly potřebu sdílení informací a využívají výhod e-obchodu, a 80 % z nich investuje do IT. Poslední identifikovanou skupinou jsou "ostrované". Tvoří ji hlavně malé společnosti (23 %) a je protipólem "účastníků". Téměř nepoužívají e-mail a váhají se sdílením informací po síti. Pracují sice osamoceni, ale uvědomují si nutnost změny.

Agentura NOP, která provedla studii o vztahu malých společností k novým IT, definovala pro tento účel jako malou společnost firmu s 20 až 100 zaměstnanci. V šesti zemích (Velké Británii, Francii, Německu, Itálii, Španělsku a České republice) uskutečnila v květnu 1998 na 600 rozhovorů, z toho 420 v malých a 194 ve velkých společnostech. Respondenti byli většinou vedoucí pracovníci společností (vlastníci, manažeři, partneři nebo ředitelé).

Vzhledem k těmto výsledkům se společnost Cisco Systems rozhodla zaměřit svou marketingovou politiku i výrobní program na dodávky zařízení pro budování a správu sítí v menších firmách, kde očekává velký zájem o budování a modernizaci firemních sítí v kontextu dnešního trendu využití Internetu.

Směřovače řady Cisco 800

Tato řada směřovačů SOHO přináší do malých firem technologii IOS. Ta umožňuje rychlou

instalaci a zprovoznění zabezpečených a ovladatelných síťových produktů kombinujících telefonní, datové a faxové spojení s rychlým přístupem k podnikové síti a Internetu. Nové směrovače se softwarem IOS umožňují zabezpečený přístup k Internetu, síťové služby MNS (Managed Network Services) a stavbu virtuálních privátních sítí (dále v textu jen VPN).

Řada Cisco 800 připojuje pomocí ISDN malé společnosti, používající LAN Ethernet k Internetu nebo k firemním LAN. Sestává z modelu 801 s porty Ethernet a BRI ISDN S/T (Basic Rate Interface), model 802 má dále integrovaný Network Termination Device NT-1 a modely 802 a 803 obsahují rozbočovače se čtyřmi porty Ethernet a dvěma volitelnými analogovými telefonními rozhraními. Uživatelé mohou mít připojený běžný telefon a fax ke stejné ISDN lince. Při souběžném připojení k Internetu nebo k podnikové síti LAN se sníží telefonní poplatky.

Funkce zabezpečení a ochrany dat jsou součástí softwaru IOS. Jsou to např. firewall, autentizace směrovače/směrovací informace, technologie "Lock and Key" a GRE (Generic Routing Encapsulation), přístupové filtry a šifrování.

Směrovače jsou prodávány se softwarem FastStep, sloužícím k instalaci a nastavení sítí. Dále obsahují program ConfigMaker, umožňující návrh a nastavení sítí.

Směrovače Cisco 1720

Tento směrovač také nabízí možnost stavby VPN spolu s integrací ostatních síťových zařízení, a je také koncipován pro malé a střední podniky. Nabízí modulární konstrukci pro přizpůsobení a integraci síťových zařízení při budování sítí s protokolem IP.

Jde o nového člena řady Cisco Networked Office. Obsahuje dvě pozice pro karty WIC (WAN Interface Card), jeden port Fast Ethernet 10/100 s automatickým nastavením rychlosti a port AUX. Podporuje karty WAN modelů řady Cisco 1600, 2600, 3600, včetně ISDN, sériových a integrovaných karet DSU/CSU (Data Service Unit/Channel Service Unit). Integruje směrovač, firewall, server pro tunelování VPN, jednotku DSU/CSU, zakončení NT1 a šifrování. Lze jej použít pro na standardech založený zabezpečený tunel VPN.

Software IOS nabízí sadu funkcí pro síti VPN včetně firewallu. Standardní šifrování IPSec (IP Security) a Triple DES (Data Encryption Standard) zajišťuje ochranu, integritu a autenticitu dat přenášených ve veřejných sítích či v Internetu. Směrovač podporuje SW šifrování až do rychlosti 512 kb/s. Má vestavný expanzní slot pro kartu pro HW šifrování s rychlostí na úrovni T1 nebo E1. Kombinace protokolu L2TP (Layer 2 Tunneling Protocol) se šifrováním IPSec umožňuje víceprotokolové řešení (například protokoly IP, IPX a AppleTalk) vzdáleného přístupu k sítím VPN. Systém IOS pro služby QoS (Quality of Service) vyhradí přiměřenou šířku pásma síti VPN pro důležité aplikace. Směrovač podporuje funkce pro Quality of Service, jsou to například ovládní šířky pásma CAR (Committed Access Rate) a řazení do front WFQ (Weighted Fair Queueing).

Krátké aktuality

Jan Lipšanský

AOL koupil Netscape

Tisni pøed uzávìrkou, dne 24. listopadu ve 14.30 našeho èasu, koupila spoleènost AOL firmu Netscape za akcie v hodnotì 4,2 miliardy amerických dolarù (akcionáøi Netscapu za každou akcii dostali 0,45 akcie AOL). Uvidíme, jak se tato situace projeví ve vývoji prohlížeèe Netscape Communicator 5, protože AOL má vlastní alternativní browser, další otázkou je další existence zdrojového kódu Mozilla, jenž byl zdarma publikován na Webu.-JL

IDC analyzuje

Naše sesterská analytická firma IDC (International Data Corporation) pøedpokládá celosvìtový rùst internetových obchodních služeb na 43,6 miliard amerických dolarù v roce 2002. Podle prùzkumù jde o nejvíce rostoucí oblast na Internetu, a podle nich se zde v nejbližších pìti letech zvýší obrat z 4,5 miliardy USD v roce 1997 na 43,6 miliardy v roce 2002.

Svìtové spoleènosti již nyní opouštìjí Internet jako publikaèní médium, a spíše jej využívají pro e-commerce.

Mezi největší svìtové zemì s podílem na internetovém podnikání patøí v souèasnosti USA, kde v roce 1997 mìly firmy zisky ve výši 2,9 miliard dolarù, pøedpokládá se rùst na 22 miliard v roce 2002.

"Pokud chtìjí firmy zvìtšit svùj obrat, obracejí se do oblasti e-commerce, protože tak mohou nejsofistikovanìji využít internetové technologie a spojit je s vlastním podnikáním," sdílila Meredith McCartyová, analytièka internetových služeb. "Potenciální rùst v této oblasti znamená i vìtší možnosti pro poskytovatele pøipojení."

Prùzkum, jehož výsledky zahrnula do své zprávy, provedla spoleènost IDC samozøejmì nejen v USA, ale také na evropských trzích, v Japonsku, Asii a Pacifiku, i v Latinské Americe a Kanadì.-JL-

Internet proti monopolu

Ivo Lukaèoviè, Patrick Zandl a Ondøej Neff stanuli v èele iniciativy, která se rozhod-la protestovat proti ohlášenému zdražování hovorného ze strany Telecomu, a to o celých 62,5 %. Dne 18. listopadu proto nefungovala asi stovka èeských (ale i zahranièních) serverù, petici podepsalo pøes sto tisíc osob a na happeningu, který se konal kousek od sídla Telecomu, se sešlo pøes tisíc bojkotujících. Až na jednu výtržnost vše probìhlo v klidu, Telecom urèil p. Èupu jakožto svého zástupce pro tuto problematiku a oznámil nové tarify a èíslo, urèená jen pro uživatele Internetu. Protože je však velmi brzy hodnotit, vrátíme se k problematice podrobnìji pøíštì.-JL-

Internet po kabelu

Spoleènost Dattelkabel oznámila, že zahájila práce na zpøístupnìní Internetu po stávající televizní kabelové síti. Na èervnovém ComNetu nám její zástupci prozradili, že s nìím podobným poèítají, záleží však na zájmu uživatelù. Zdá se, že potøebný poèet zájemcù se našel. Malá douška na závìr mám rád firmy, jež dokáží do pùl roku pøejít od slibù ke skutkùm, zvláštì když tímto dávají další možnosti a alternativy internetovým nadšencùm, používajícím stávající dial-up pøipojení.-JL-

Z Mosambiku do Èech

Až z dalekého afrického Mosambiku pøišel do marketingového oddìlení spoleènosti Bohemia.Net, která poskytuje pøipojení na Internet, e-mail opatøený neobvyklou doménou .mz. Autor textu, psaného velmi slušnou èeštinou, pátral po firmì, jež by mu

umožnila navázat počítačové spojení s jeho dcerou žijící v Ostravě. Slovo dalo slovo a patnáctiletá Ostravanka tak může díky ostravskému uzlu Bohemia.Net komunikovat se svým otcem prostřednictvím Internetu, tedy výrazně levněji, než je dosud stálo klasické telefonování. Ani s platbami z horkého kontinentu není problém stačit číslo platební karty, a i to se dá sdílet prostřednictvím Internetu.-JL-

CESNET Wireless

Novou službu, kterou je bezdrátové připojení k Internetu, začala po pilotních projektech nabízet standardně společnost CESNET. Jedná se o plnohodnotné zavedení Internetu do firemní počítačové sítě prostřednictvím mikrovlnného spojení, a to rychlostí 19,2 až 3 000 Kb/s v závislosti na technologii. CESNET Wireless umožňuje připojení lokální počítačové sítě k Internetu pevným okruhem. Služba je proto určena těm firmám, které hodlají používat Internet jako běžnou součást své činnosti a které se navíc chtějí prostřednictvím Internetu prezentovat. Za užívání služby zákazník hradí pevně stanovený měsíční paušál, jehož výše závisí na rychlosti připojení, a je nižší než standardní připojení pevným datovým okruhem. Služba nepodléhá žádným dalším poplatkům za fyzické propojení s uzlem CESNETu, a je v provozu zatím v těchto lokalitách: Brandýs nad Labem (Čelákovice), České Budějovice, Kladno, Plzeň, Poděbrady, Roudnice nad Labem, Vrchlabí.-JL-

Vicepresident USA Al Gore

uskutečnil v den zahájení provozu, 1. listopadu 1998, první oficiální telefonní hovor prostřednictvím systému Iridium, bezdrátové telefonní a pagingové služby. Systém Iridium používá soustavu nízkoleteckých orbitálních družic. Vicepresident se v 13.30 místního času pomocí kapesního telefonního přístroje Iridium telefonicky spojil z Ružové zahrady Bílého domu s Gilbertem M. Grosvenorem, děditelem Národní geografické společnosti, pravnukem Alexandra Grahama Bella.-JL

Vína moravská & česká

Jaromír Luhan

Od firmy s názvem Zebra Systems by člověk očekával cédéeka s náplní ze života zvířat, maximálně něco s tematikou bezpečnosti silničního provozu. Omyl! Tato zebra má ráda víno asi proto, že je z Moravy. Výsledkem snažení je zajímavý příspěvek pro tuzemský trh multimediálních aplikací, jehož specializovanou podobu znají návštěvníci oddílení vín hypermarketů Hypernova.

Tato verze prodávaná na CD-ROMu obsahuje údaje výhradně o moravských a českých vínech a jejich producentech. Na rozdíl od zahraničních konkrentů neaspíruje sice tuzemský produkt na název encyklopedie, nicméně svým obsahem alespoň částečně pokrývá bílé místo, které naopak konkurenti nechávají bez povšimnutí (patří pro ni není tuzemská vinařská produkce významná).

Databáze vín je graficky čistá a nápaditě provedené dílo s příjemným ovládáním. Obsahuje obecné informace o výrobě a třídění vína, základy vinné gastronomie, přehled tuzemských vinařských oblastí a rejstřík celé řady výrobců. Jako přívažek přibalil výrobce několik písniček z moravských vinných sklípků v podání Jožky Severina a patnáct obrázkových skládaček, jak jinak než s tématem vína. Údaje některých výrobců jsou doplněny o firemní prezentaci převzatou z Internetu.

Zejména ovládání programu je natolik propracované, že ani laický uživatel nebude postrádat nápovědu. Vcelku logický je i způsob výběrů a filtrů uživatel je používá jaksi mimoděk, automaticky, aniž by si to sám uvědomoval a musel zapisovat nějaké výběry nebo zadávat hodnoty. Jediným místem, kdy použijete klávesnici, je políčko pro zadání hledaného jména vína nebo výrobce.

Po obsahové stránce je možné říci leccos vytknout jsou na něm poměrně zřetelné dětské neduhy prvotiny. Je vidět, že autoři byli do značné míry odkázáni na informace jednotlivých výrobců, takže je obsah poměrně nevyrovnaný (u některých vín kupříkladu chybí doporučení vhodného jídla). Svědčí o tom také skutečnost, že v databázi najdete i výrobky, které mají s vínem společného opravdu hodně málo (např. ovocná vína nebo rychlé špunty, vlastní dětské perlivé nápoje). Na druhou stranu nejsou nikteroi výrobci zastoupeni vůbec.

Pokud jsem v programu něco postrádal, byla to možnost výběru podle gastronomické vhodnosti a degustační záznamy zastoupených vín uživatel je ponechán čistě svému subjektivnímu dojmu. Chybí také hodnocení kvality ročníků obecně a skladovatelnost jednotlivých vín. Neškodila by ani možnost zaznamenávat si do programu své vlastní dojmy a poznámky.

Přes zmíněné nedokonalosti mohu program doporučit pozornosti jak slušného vína chtivým laikům, kteří jinak jen obtížně sháníjí informace o tuzemském trhu s vínem, tak i pokročilejším zájemcům, kteří v něm mohou najít dosud neprobádaná zákoutí a objevit nové možnosti. Rozhodně je možné program považovat za zdařilý a cenově přijatelný krok ke zmapování českého a moravského vinařství, byť s výhradou, že cesta k dokonalosti bude ještě dlouhá a spleťtá.

Co najdete na pøíštím CD

Patrik Malina

Tak se nám pøiblížil konec roku, zima zaklepala na dveøe, a my se znovu setkáváme nad CD pøílohou našeho magazínu. Jak už urèitì víte, od pøíštího èísla se budete setkávat s novým CD každý mìsíc, a proto si pojíme øíci pár slov o tom, co nás èeká.

Rád se zde pozastavím u věci, která je pro tvorbu pøíštích CD pøíloh velmi dùležitá, a tou je pøímá spolupráce s vámi, ètenáøi. Dìkuji všem, kdo se nám do redakce ozvali a pøedali své názory na obsah a podobu, pochválili nebo zkritizovali nabídnuté informace èi programy, nebo nabídli k prezentaci na naší pøíloze svá dílka. Jakékoliv ohlasy na naši práci jsou vítány, protože bez vašich pøipomínek a kritických hodnocení mùžeme obsah CD zlepšovat jen dle našich zkušeností, a náš pohled nemusí vždy být pohledem ètenáøe. Pokud byste chtìli jakýmkoliv tvùrèím zpùsobem pøispít naší pøíloze, a□ už vámi vytvoøenými programy, tipy na pøíští obsah èi jinými informacemi, obraçejte se pøímò na adresu patrik_malina@idg.cz.

Struktura rubrik zùstane i na pøíštích CD pøílohách zachována v podobì, kterou jsme zvolili na pøílohách v èíslech 10/98 a 12/98. V èásti Novinky se setkáte opìt s elektronickou podobou èasopisu, ne však již každý mìsíc s celým pøedcházejícím roèníkem. Na každém CD bude obsah aktuálního èísla, po delší dobì pak budou zaøazeny komplexnìjší pøehledy, a samozøejmì v podobì, na jakou jste zvyklí, tedy s fultextovým vyhledáváním, pøehledností a pøíjemným "kabátem". Dále tato rubrika bude obsahovat aktuální informace èi dokumentaci, dùkladnìji se urèitì budeme vìnovat významným akcím, jako je napø. veletrh Invex, a setkáte se s prezentací dalších produktù, jež obdržely plaketu PC WORLD TOP PRODUKT. Novou souèástí rubriky se stane Téma CD, o kterém si více povíme dále.

Hlavním obsahem rubriky Hardware budou i nadále ovladaèe pro rùzná zaøízení, aby vám vše dobøe fungovalo. Vývoj na tomto poli jde stále pøekotnì kupøedu, takže není tøeba se obávat o aktuálnost obsahu. Tabulky TOPù dozrají do budoucna zmìn tak, abyste si mohli vytvoøit vlastní ideální sestavu podle vašich pøedstav a mohli maximálnì využít širokého spektra nabídnutých informací. Jak se øíká, sto lidí, sto chutí, a proto si bude moci každý pøizpùsobit vytvoøenou sestavu svým kriteriím.

Také souèástí rubriky Software jsou již pomìrnì tradièní a zahrnují široké spektrum programù, které by se vám mohly hodit. Pøibude nová èást, ve níž bude zaøazen software úzce související s již zmiòvaným Tématem CD, abychom nezùstávali u šedé teorie a strohých informací, ale abyste si mohli vše v praxi vyzkoušet a "osahat".

Pokud jste pøi používání rùzných komunikaèních kanálù zùstali zatím u e-mailu, pøípadnì chcete poradit, kam se na síti podívat, urèitì navštívte rubriku Komunikace. Najdete zde jak nové verze programù pro využívání všemožných služeb Internetu, tak informace o tom, jak to udìlat, pokud se na síti chcete zviditelnit. Pamatujte, že možná pøijde doba, kdy bude platit: kdo není na síti, jako by nebyl.

Novým prvkem, který se na pøíštích CD objeví (jak bylo zmínìno výše), bude jedno specifické aktuální téma, jemuž se budeme podrobnìji vìnovat. Jeho obsahem budou jednak populární výklady problematiky, rady a tipy, návody, jak si co vyzkoušet a ovìøit "na vlastní kùži", a samozøejmì software a soubory, jež budete pro vaše experimenty potøebovat. Zastavíme se u poèítaèové grafiky, kde se budete moci blíže seznámit s rùznými formáty grafických souborù, vyzkoušíte si programy poèínaje tvorbou a konèe prohlížením a pøevodem formátù. K dispozici vám budou obrázky, které vám pøipravíme jednak rùznými digitálními fotoaparáty, jednak skenováním, a také ze síti Internet, abyste sami mohli porovnat jejich kvalitu a použitelnost formátù pro rùzné úèely. Dalším zajímavým a aktuálním tématem je

jisti problematika spojená s formátem MP3, a to nejen proto, že hudba byla až do příchodu této technologie trošku pozadu. Dnes je vše jinak, a pokud třeba chcete pracovat s vlastními zvukovými výtvary, nemusí vás již děsit představa hard disku zaplněného WAV soubory. Díky rozšíření běžně používaných zapisovacích CD mechanik již dávno není vlastní nahrané CD pouze vzdáleným snem. K dispozici bude opět software, který pokryje širokou škálu operací a postupů, jimiž při tvorbě souborů formátu MP3 musíte projít, a samozřejmě nebudou chybět potěšné vzorky. Prozatím stačí, abychom si ponechali nějaká překvapení v záloze.

Nyní si pojíme říci něco o obsahu příštího CD. Na minulých přílohách jste již nejspíše narazili na produkty firmy Symantec. Pokud jste si užitečné pomůcky z dílny pana Nortona oblíbili, máte se na ně těšit. Budete si moci vyzkoušet novou verzi produktu Norton AntiVirus 5, a sami si ověřit, že vývoj v této oblasti se u "Symanteců" rozhodně nezpomalil. Na vyzkoušení jednoho z nejlepších antivirových programů budete mít tradiční měsíční lhůtu.

Podle anket, které jsme provedli, a dotazů čtenářů jsme dospěli k závěru, že preferovaným tématem jsou pro vás operační systémy Windows 95/98. Proto jsme se rozhodli, že aktuálním tématem CD bude právě tato problematika. Dostane se vám tedy řada rad, návodů a námětů, jak s vašimi "Wokny" lépe pracovat, jak odstranit různé vzniklé potíže, a také budete mít k dispozici soubor různých pomůcek a nástrojů, které vám pomohou při práci.

Už jste slyšeli o fenoménu zvaném ICQ? Pokud jste se setkali s názvem tohoto programu v žebříčcích sharewarových serverů, a nevíte, co způsobilo jeho popularitu a k čemu vlastně slouží, pak si jistě najdete cestu do rubriky Komunikace. Dozvíte se, proč by vám tento program mohl být užitečný, jaké jsou možnosti posledních verzí a také o tom, že existují české lokalizace a stránky českých příznivců.

Tím samozřejmě výčet nekončí. Pevně věříme, že další CD příloha bude přínosem do vaší sbírky, a těšíme se na vaše náměty a připomínky, abychom vám i nadále mohli připravovat obsah, který bude zajímavý a užitečný.

Krátké novinky

Ousmane Keita

Corel pro Linux

Společnosti Corel Corp. a Red Hat Software oznámily partnerství v oblasti instalace operačního systému Linux na počítačích Corel Computer Netwinder. Podle smlouvy uzavřené na tři roky bude firma Red Hat portovat svůj Linux 5.1 a všechny jeho budoucí verze na procesor StrongARM, jež firma Corel ve svých počítačích používá. Bližší informace naleznete na adrese linux.corel.com. -OK-

Corel Office 2000

Kanadský softwarový producent Corel oznámil, že nová verze jeho kancelářského balíku Corel Office 2000 se objeví na trhu ve druhém kvartálu roku 1999 (betu už viděli návštěvníci podzimního Comdexu). V základní verzi bude obsahovat textový editor WordPerfect 9, tabulkový kalkulátor Quattro Pro 9, prezentaci Corel Presentations 9 a PIM (Personal Information Manager) CorelCENTRAL 9. V alternativních verzích najdeme i databázi Paradox 9, publikační nástroj pro malou kancelář Corel Print Office, technologii rozpoznávání řeči Dragon NaturallySpeaking Personal Edition 3.x, nástroj pro web-authoring a prezentace Trellix 2.x a serverový publikační nástroj pro Internet s prozatímním označením NetDocs. -OK-

Na kávu k Symantecu

Už tři roky se na trhu vývojových nástrojů pro Javu drží Symantec se svým Visual Café. Koncem října představil jeho třetí verzi, a tři jsou rovněž edice, v nichž můžete Café koupit: Database, Professional a Standard Edition. -OK-

Java `a la IBM

Vývojový nástroj pro Javu má samosebou i Velká Modrá. Je jím VisualAge for Java, a k dispozici je již ve druhé verzi. Vyznačuje se podporou pro JDK 1.1.6 a Swing 1.0.2, novými vlastnostmi IDE, novými možnostmi kompozičního editoru, JavaBeans pro snadný přístup k datům, a ve verzi Enterprise též třeba týmovou podporou. -OK-

eSuite WorkPlace a DevPack 1.5

Společnost Lotus Development ohlásila uvedení nové verze kancelářského softwaru eSuite DevPack 1.5 na trh. Produkt představuje sadu javovských apletů, které mohou vývojáři intranetových aplikací používat jako modulární stavební bloky na rychlé a jednoduché vytváření dynamických webovských aplikací, přístupných prostřednictvím standardních internetovských prohlížečů. V závěru roku bude uvedena na náš trh také verze eSuite WorkPlace 1.5 pro platformu PC, která obsahuje komponenty pro všechny podstatné kancelářské operace (e-mail, textový editor, tabulkový kalkulátor apod.). Detailní informace naleznete na www.lotus.com/esuite. -OK-

Lotus Organizer 5.0

pro Windows 95/98/NT připravila uživatelům společnost Lotus Development. Mezi hlavní nová zlepšení patří zcela nová část Contacts na organizování kontaktů, nástroj iCalendar pro časové plánování pomocí Internetu, a více než sto zlepšení v oblasti organizace času a lepší použitelnosti. Zde lze jmenovat nové zobrazení denního plánu, časované úkoly a hovory, nový přehled volných a obsazených úseků, náhled před tiskem, bezproblémovou kompatibilitu aktualizací, či zlepšení uživatelského rozhraní. Pro podrobnější informace si odskočte na adresu www.lotus.com/organizer. -OK-

Lotus Sametime

je nově připravovaný projekt řady produktů společnosti Lotus Development, momentálně se nacházející ve stadiu beta-verze. Řada postavená na architektuře klient/server poskytuje

komplexní, integrované řešení pro podnikovou sféru prostřednictvím Sametime mohou rozptýlené týmy sdílet informace, navzájem si pomáhat a zároveň vyloučit nevýhodu vzdálenosti. Server Sametime a příslušné klientské aplikace umožňují vytvořit povídání, konverzaci a sdílení objektů. "Povídání" umožňuje najít spolupracovníky na síti a dále komunikovat s jedním nebo více lidmi prostřednictvím okamžitých vzkazů a rozhovorů. "Sdílení objektů", např. aplikací a komunikačních prostředků, umožňuje i ostatním zúčastněným současně sledovat prezentace nebo si vyměňovat jakékoliv dokumenty a zároveň telefonicky hovořit. Sametime poskytuje také bezpečnostní, administrativní a řídicí funkce, rozhodující pro vytvoření úspěšné spolupráce v reálném čase při rozsáhlém podnikání.-OK-

Windows 2000

Technologie NT se v plánech Microsoftu pro nejbližší budoucnost stávají univerzální počítačovou platformou fakt, jenž se odrazil v tom, že 27. 10. na kalifornské tiskové konferenci Microsoft oznámil změnu názvu svého operačního systému Windows NT. Nová "entéeka" se od nyníška stávají Windows 2000 varianta NT Workstation 5 bude Windows 2000 Professional, NT Server 5 bude Windows 2000 Server. Windows NT 4 a 98 si svá jména ponechají. Dále se úprava označení týká "bývalého" NT Serveru Enterprise Edition, jenž byl překřtěn na Windows 2000 Advanced Server, a rovněž se pod názvem Windows 2000 Datacentre Server setkáme s úplnou novinkou nejvýkonnějším a funkčně nejbohatším serverovým systémem, jaký kdy Microsoft nabízel.-OK-

ORACLE8i

Na listopadové tiskové konferenci v Bøevnovském klášteøe uvedla společnost Oracle (www.oracle.cz) svůj nový databázový produkt Oracle8i. Ten představuje internetovou platformu, která zjednodušuje vývoj, implementaci a správu obsahu aplikací založených na Internetu. Rovněž nabízí komplexní platformu pro správu podnikových aplikací, webovských stránek, programů v Javi, multimediálního obsahu a internetových souborů v rámci vedoucího databázového řešení.-OK

Comdex Fall 1998 - Mobilita, obraz a zvuk

Ivan Novotný

Tato listopadová počítačová výstava v Las Vegas urèuje každoroèní vývoj IT na celém svìtì v nejbližších 12 mìsících. Proto je jeho průbìh sledován s takovou pozorností. Nejvíš počítaèové celebrity zde oznamují novinky svých firem nejinak tomu bylo i letos.

Úvodní "show" Billa Gatese sledovalo 10 000 účastníkù, a to se pøed sálem tísnilo dalších 5 000 zájemcù, na které se nedostalo. Fronty se tvořily už pít hodin pøed začátkem. Nìjak si neuvìdomuji, že by vloni a pøedchozích letech byl zájem tak obrovský jako letos. Dùvodem tohoto nebývalého zájmu bylo paradoxní asi to, že se v podstatì nic revoluèního již nedìje, a šlo o to, se v tom ujistit. To se nejspíš podařilo, protože klíèovými body jeho prezentace byly "jenom" SQL 7.0, NT Server 5.0 a nová ClearType technologie tvorby znakù na obrazovce, zlepšující èitelnost. Ona to vùbec není špatná zpráva. Naopak velmi dobrá informaèní technologie dospìly a èeká je koneèní èas toho nejširšího rozvoje.

Larry Ellison, prezident a výkonný ředitel firmy Oracle, který druhý den na pódiu velkého Billa vystoupil, se už takovému zájmu netišil. Ellison, jenž je nejménì tak dobrý řeèník a rozhodnì lepší "showman", pøekvapivì ztratil od kvìtna, kdy jsem ho vidìl naposledy, mnoho ze své "antigatesovské" útoènosti. Ellisonovou zbraní je v současnosti plnì javovský produkt Oracle8i, rozumìj "Internet", který ve výkonnostních testech suverènnì vede. Pozornému divákovi ovšem nešlo, že v prezentované tabulce byla pøedchozí verze se stejnou suverenitou na posledním místì "pelotonu". Stejnì tak nešla pozornosti poznámka o aplikaci nevyžadující operaèní systém.

Tak jako Gates začal hovořit o "powerful computer", což si mnozí podvìdomì pøeložili jako nìjaký skoro-mainframe, smìřil se Ellison s technologií klient/server, i když jí oèividnì nìjak nefandì. Zkrátka jsou systémy velké, ale i menší. Je to nepochybnì i dùsledek toho, že společnost Oracle nebyla schopna splnit svůj slib, a halasnì ohlašované "NC" už asi tiše pohøbila. Nepochybnì k tomu pøispìl i cenový propad "pécèèek", a stejnì tak nenaplniná myšlenka intelovského "NetPC". Není divu. Za stávajícího cenového pádu se tato komodita nyní nikomu nejevì jako dostateènì atraktivní.

Vystoupení další hvìzdy počítaèového nebe, prezidenta "nového" Compaqu Eckharda Pfeifera, provázal komentáø, že to bylo od Ježíšových èasù nejmasovìjší "krmení davù". Roznášení nìkolika tisícù obìdù dalo kongresovému personálu asi pøádni "zabrat". Inu, Amerika.

Jaký tedy letošní Comdex byl? Rozhodnì nebyl o nic menší než ty pøedešlé. Že tam byla i volná místa? Ale zase pøibyla nová výstavní plocha. Že tam nebyl Intel, IBM, Dell, Compaq, Sun, AMD a nìkteřì další? Na výstavním ruchu se to rozhodnì nepoznalo. Comdex se nadále tiší velkém zájmu návštěvníkù pøišlo jich na 220 000 a vystavovatelù bylo 2 400, mimo těch "vystavujících" v pøilehlých hotelích. Místní úřady si libovaly, že do lokální ekonomiky pøispìje comdexovský týden 550 miliony dolarù.

A pøesto byl Comdex už na první pohled jiný. Ten ložský byl ozdoben množstvím "nadupaných" desktopù od rùzných výrobcù s tím nejrùznìjším vybavením. Na tom letošním se desktopy z ohniska zájmu zcela vytratily. "High end" této kategorie asi pøedstavovala PC pracovní stanice HP Kayak 450 MHz s grafikou vyhrazenou donedávna jen mainframùm. Pøibyly sice nìkteré docela zajímavé designerské kreace, ale to bylo tak všechno. A že se letos odbývala premiéra iMacù? Nìjak to nebylo vidit. "Low end" PC asi nejsou exponát k vystavování, pøestože jejich prodej stále roste a na konci tisíciletí mají tvořit celých 25 % objemu prodeje. Intel slibuje v brzké dobì jeden model za 399 USD.

Hitem letošního Comdexu byla mobilita, reprezentovaná velkou nabídkou ručních (palmtopů) a kapesních (handheldů Handheld PC) počítačů.

Klasické notebooky blízké formátu A4 už asi nemá vůbec smysl komentovat. Objevilo se takové množství supertenkých a velice pikných subnotebooků a mikronotebooků, že začíná být trochu nejasno, co do které kategorie patří. Je to notebook, kapesní počítač, nebo něco mezi tím? Jsou názory, že kategorie přenosných počítačů se rozdělí na dvě, na ultraportable a náhražku desktopů. Vede k tomu zjištění, že 75 % těch, kteří si dnes kupují domů notebook, ho používají místo desktopu.

Poměrně přesně je definována stále populárnější kategorie "PC do ruky palmtopů". Dokáží uchovat až 6 000 adres, 200 e-mailů, 1 500 poznámek a mají kalendář na pět let. Jsou vesměs kompatibilní s Windows 95 nebo NT, se stolním počítačem komunikují většinou přes infračervený port, na baterie pracují přes 10 hodin a mají 4-8 MB RAM. Používají firemní operační systém (3Com) nebo Windows CE (Casio, Philips, Everex), a některé z nich jsou vybaveny softwarem na rozpoznávání řeči. Cenově začínají na 300 USD.

Nedefinované je všechno, co je mezi "palmtopy" a notebooky. A není toho málo. Zde se utkávají kapesní počítače (handheldy HPC) od firem HP, Casio, Sharp, Philips, Hitachi, NEC, LG, Compaq. Jsou skutečně skvělé. Dnes už většinou s barevným displejem, mají až 32 MB RAM a 16 MB ROM, 100 MHz RISC CPU, lithiové baterie a některé i vestavěný modem. Microsoft pro ně nedávno připravil Windows CE 2.11, a mimo miniaturizovaný Office jsou připraveny na e-mail a Internet. Cena od 300 do 1 000 USD.

Jen o něco málo větší, nebo přesněji řečeno širší, jsou mikronotebooky NEC Mobile Pro 800, HP Jornada 820 nebo Samsung GO Note. Stále ještě s Windows CE, ale s větší pamětí a mnohem bohatší výbavou.

Ještě o něco málo větší jsou subnotebooky Sony SuperSlim VAIO 505 nebo Sony PCG-C1 s vestavěnou kamerou a softwarem na zpracování obrazu, a konečně comdexový vítěz v kategorii Desktop&Mobile Toshiba Portégé 3010 CT. Toto jsou samozřejmě již plnohodnotná PC s pevným diskem a Windows 98. Radost pohledit.

Pohledem do budoucna je Daewoo Auto PC s Windows CE, jež plní funkci autorádia, GPS navigátora, autodiagnostiky, komunikačního zařízení pro bezdrátový e-mail a osobního informačního systému. Do automobilů se mají montovat nejdříve za rok na rozdíl od počítačového průmyslu je pokrok v této branži dávkován velice "uvážlivě".

Zatím se tedy nesplnily předpovědi o tom, že Windows CE nebudou v budoucnu významným operačním systémem. Nicméně oblast ručních nebo kapesních počítačů se tak rychle vyvíjí, že se velkého překvapení můžeme dočkat už příští podzim.

Nepřehlédnutelný byl masivní nástup velkých LCD a plasmových displejů. Např. 50" plasmový displej Panasonic se 160 stupňovým úhlem pohledu, nebo od stejného výrobce pocházející vysokokontrastní 15" a 7 mm tlustý TFT displej (250 cd/m²). Ani vývoj CRT monitorů se nezastavil a "nekonečně ploché monitory", jak tvrdila reklama, byly vidět na mnoha místech.

Pěčečka dostávají nejenom kvalitnější obraz, ale i zvuk. Je libo PC s Dolby Surround? Není problém. Stánek Dolby Laboratories rozhodně nebyl malý. Přibližování PC a spotřební elektroniky stále pokračuje. Na nedávný start digitálního televizního vysílání reagovala firma Panasonic nabídkou příjmu digitální ATSC nebo analogové HDTV na vašem PC. Systém, vyvinutý ve spolupráci s firmou Compaq, vyžaduje od vašeho PC jen dva volné PCI sloty pro tuner a dekodér, grafickou kartu s VIP2 rozhraním a Windows 98. A ještě můžete mít Dolby

Digital (AC-3) audio pro 5.1kanálové domácí studio.

Další oblastí s bohatou nabídkou byl digitální obraz. Fotoaparáty a kamery, propojené s počítačem a vybavené nepřeberným množstvím softwaru na zpracování obrazu. Za standard se už považují tzv. "megapixel" kamery s rozlišením přes 1 milion bodů, jejichž cena začíná už někde kolem 300 USD.

Ložský hit v podobě DVD se dost vytratil. Ne že by DVD nebylo nikde vidět, ale průmyslu zábavy a spotřební elektroniky se podařilo přizpůsobit nástup této technologie svým obchodním zájmům tedy zpomalit. Nabídka DVD titulů není ani v USA nijak oslnivá a zvolená cenová politika vše odsunuje nikam do příštích let. Vývoj jde ale samozřejmě dál. Nová DVD mechanika Samsung, určená pro "domácí kino", s 4,8násobnou rychlostí umí číst takřka všechny možné DVD a CD formáty. Má MPEG-2 a zvuk ve kvalitě Dolby AC-3 surround sound. Doba přístupu je 110 ms pro DVD ROM a 90 ms pro CD-ROM. Přenosové rychlosti jsou 6,48 MB/s pro DVD ROM a 4,8 MB/s pro CD-ROM. CD-ROM mechaniky jsou stále nabízeny s rychlostí 40x, a vypadá to, že asi tak brzo z trhu nezmizí. Nechybí ani další pokusy o zdokonalení klasické 3,5" diskety. Větší šance se dávají systému HiFD 200MB s přenosovou rychlostí 3,6 MB/s, pocházejícímu od společností Sony, Fuji Photo Film, TEAC a Alps Electric. Větší kapacity je dosaženo novou ultratenkou magnetickou vrstvou a novou technologií čtecí/záznamové hlavy. Mechanika je vybavena také klasickou čtecí/záznamovou jednotkou, zajišťující zpětnou kompatibilitu s běžnými disketami. Výrobci slibují v budoucnosti ještě větší kapacitu.

Hardwarovou přehlídku bych ukončil zmíněním některých vítězů soutěže "Best Product of Comdex". V kategorii periférií zvítězila tiskárna HP Color Laser Jet 4500, mezi síťovým hardwarem to byl směrovač Cisco 1720 VPN, a cenu za nejlepší technologii si odnesla společnost Epigram za čipset, umožňující přenos dat po telefonní lince rychlostí 10 MB/s za normálního telefonního provozu. To je asi dost zajímavé!

Softwarovou přehlídku můžeme uvést vítězstvím MS SQL Serveru 7.0 v této soutěži a v kategorii obslužného softwaru to byl produkt Uptime! 2.0 na opravy/úpravy konfigurací síťových PC. Jinak byl Comdex plně poznamenán nástupem Office 2000, který má zahrnovat už 8 produktů včetně PhotoDraw.

Komentovat multimédia a stovky dalších softwarových produktů si prostě netroufám. Za zmínku stojí nepřehlédnutelné znovuzrození Novellu, jemuž stovky návštěvníků vděčí za bezplatné e-mailování do svých domovů.

Nesmíme zapomenout na Linux, který byl jedním ze skutečných charakteristik letošního Comdexu. Poprvé mu byl mu věnován zvláštní výstavní prostor a tišil se jak zájmu vystavovatelů, tak i návštěvníků. Podle posledních průzkumů agentury Gartner získal Linux celkově první místo mezi všemi existujícími komerčními OS. (Je tedy nejvyšší čas začít na něm vydělávat nepatřičná poznámka autora). Má podporu zejména mezi konkurenty Microsoftu, a proto nepřekvapí, že na Comdex přišla i firma Oracle s produkty pro Linux (8.0.5 Server a Application Server 3.0.2) jako variantou pro ty, kdo nechtějí MS SQL Server na Windows NT. Oracle8i pro Linux bude dostupný v prvním čtvrtletí 1999. Atmosféra okolo stánku Citibank celkem jasně demonstrovala "internetovou vyzrálou" americké společnosti. Desítky agentů lákalo procházející všemožnými způsoby k otevření konta. Samozřejmě přímo na stánku, zdarma a za pár minut. Okamžitá prémie ze základního vkladu a roční úspora na poplatcích činí 300 USD. A protože jsme byli v zemi marketingu, tak i 2 000 bodů pro milovníky produktů Sony. Komunikace s kontem se děje běžným internetovým prohlížečem. Jen takové služby dělají Internet skutečně atraktivním. V našich českých podmínkách je Internet stále ještě jenom ve stadiu elektronického Hyde Parku, a rozumných služeb je tam jako šafránu.

Bylo však slyšet i jiné hlasy. Steve Forbes, vydavatel stejnojmenného časopisu, se domnívá,

že americkou vládou prosazované daňové moratorium na internetový obchod je pouze dočasné. Administratíva prý jenom čeká, jen co "kuřátko dospěje ve zlatou slepičku" a zlatá vajíčka v podobě tučných daní si v žádném případě nenechá ujít.

Bude-li mi dovoleno závěrečné zjednodušení, letošní Comdex byl o mobilitě, dokonalém zvuku a obrazu. Senzace se už nekonají, nebo lépe řečeno, technologický a komerční vývoj je v této oblasti stále tak rychlý, že už nás jen tak něco nepřekvapí. Dobrou zprávou je, že počítačové technologie dospívají, zasahují stále větší počet uživatelů, jimž začínají skutečně sloužit.

Trendy

Co znamená DV dnes?

Jan Krejčí

Již píktnou øádku let můžeme video zpracovávat na počítaèi digitálnì, ale vstupní videomateriál máme stále uložen analogovì na magnetických páskách. Firmy Sony, Panasonic, JVC a celá øada dalších si øekly, že je naèase, aby analogový záznam ustoupil digitálnímu, a tak daly hlavy dohromady a pøišly s technologií DV (Digitální Video).

ODV se poprvé hovoøilo již v roce 1980. Postupem èasu se jednotliví výrobci po dlouhých diskusích dohodli na pøesné specifikaci DV formátu, a to jak na způsobu ukládání (formátu) dat na pásku, tak i na fyzických parametrech kazety. Poté následovala léta vývoje èipù, které by dokázaly zpracovat to, na èem se inženýøi usnesli. První výsledky se dostavily poèátkem 90. let, ovšem opravdový boom zaèal až v roce 1995, kdy bylo rozhraní IEEE-1394, známé spíše pod názvem FireWire, pøijato za standard pro pøenos digitálního videa a audia. Ve stejném roce pøišly firmy Sony a Panasonic každá s vlastní verzí rozšíøení pùvodní definice spotøebního DV formátu, tak aby vyhovoval i pro profesionální použití v televizním průmyslu. Se svou troškou do mlýna pøišlo též JVC a opìt Sony s dalšími formáty.

Souèasný stav novodobých profi digitálních videoformátù tedy zahrnuje Sony DVCAM, Sony Betacam SX, Panasonic DVCPRO, Pana-sonic DVCPRO 50 a JVC Digital-S. Mimo tyto nové digitální formáty je tu samozøejmì celá øada analogových, jako jsou VHS, S-VHS, Vi-deo8, Hi8, Betacam SP a další. Postupnì se podíváme na každý z výše uvedených nových formátù, ale nejlepší bude zaèít od píky, tedy u DV.

DV

Jaký byl vlastnì dùvod pro zavedení tohoto nového digitálního formátu, když už tu jeden byl a byl velice kvalitní? Dùvod byl zcela prozaický cena. Stávající formát (Digital Betacam) byl v dobì jednání o vzniku nového velice drahou záležitostí a to platí dodnes. Aèkoli cena Digital Betacamu výraznì klesla, tak se stále drží mimo možnosti vitšiny potenciálních uživatelù (rekordér stojí cca 1,5 mil. Kè). Jedná se o formát, který je urèen pøedevším pro studiové použití, kde je upøednostòována kvalita pøed cenou. Všechny nové formáty nabízejí kvalitu více (DVCAM) èi ménì (DVCPRO 50) horší, než jakou disponuje Digital Betacam.

Formátem nejjednodušším, ze kterého se všechny ostatní pozdìji odvodily, je právnì DV. Je to formát, na nìmž se shodly všechny zainteresované spoleènosti vyrábìjící videozaøízení, a tudíž se můžeme setkat s výrobky rùzných znaèek, které by mìly být 100% datovì kompatibilní. V praxi to znamená, že pokud zaznamenáte obraz na DV pásek kamkordérem Sony, tak jej bez problémù pøehrajete na rekordéru tøeba od firmy Sharp. U všech ostatních digitálních formátù jste závislí na jediném dodavateli.

Široká skupina výrobcù znamená pro zákazníky nejen bohatší nabídku výrobkù, nýbrž i neustálý tlak na jejich zlevòování. V souèasnosti se DV kamkordéry pohybují již v cenách okolo 35 000 Kè, což je èástka snesitelná i pro zapáleného videoamatéra. DV je urèeno pro spotøební trh a mìlo by postupnì vytlaèit souèasný formát Video 8 a Hi8. Zajímavé je, že se s DV nepoèítá jakožto s nástupcem tradièních kazet VHS zde by mìlo nastoupit DVD. Prozatím se neuvažuje ani o tom, že by se dávaly do prodeje nahrané DV kazety, DV by mìlo sloužit pouze jako poøizovací formát. Kvalitou obrazu se DV øadí mezi Hi8 a Beta-cam SP (což je standard pro pøispìvky do TV vysílání).

Jak funguje DV?

Pokud bychom chtěli převést realitu, která se kolem nás neustále míhá, do počítače, tak vezmeme-li v úvahu rozlišovací schopnost našeho oka, jednalo by se o terabyty dat za sekundu. Avšak jakýkoli videosystém, ať analogový nebo digitální, musí získané informace převést do podoby, ve které je lze uložit na pásek. Zde platí přímá úměra se zhoršující se kvalitou obrazu klesá množství dat a tím i cena jejich uložení (a následného zpracování). DV formát se snaží najít vyvážený kompromis mezi kvalitou obrazu, datovým tokem a cenovou dostupností. Podívejme se podrobněji na proces digitalizace videa, tak jak se provádí v zařízeních DV.

Obraz

Světlo pronikající objektivem kamery dopadá na CCD prvek, jenž světlo navzorkuje a převede je na elektrické signály, které popisují RGB signál. Celý obraz je navzorkován do matice o rozměrech 525 x 500 bodů, přičemž každý bod nese informaci o R, G a B složkách světla, které zasáhlo odpovídající CCD prvek. Spotřební kamery disponují jediným CCD prvkem, jenž zpracovává všechny složky, zatímco profesionální přístroje jsou vybaveny skleniným hranolem, který rozloží dopadající světlo na R, G a B složky a takto upravené paprsky směřuje na odpovídající CCD prvky (zde existuje zvláštní CCD prvek pro každou složku). Při použití 3 CCD prvků se samozřejmě dosahuje znatelně vyšší kvality obrazu. V tomto okamžiku odpovídá datový tok přibližně 31 MB/s.

Dále jsou jednotlivé hodnoty R, G a B převedeny do barevného prostoru kamery YUV. Y představuje složku jasovou, U a V jsou barvonosné složky. Jasová (Y) složka je vzorkována čtyřikrát, U a V jsou vzorkovány pouze dvakrát. Odtud pochází známé označení videosignálu YUV 4 : 2 : 2. Na rozdíl od klasického videa DV vytváří složkový (komponentní) videosignál. (Video8 a VHS používají pouze kompozitní signál, Hi8 a SVHS pracují s Y a C). Jasová složka se vzorkuje více proto, že je dokázáno, že lidské oko je daleko citlivější na změnu jasu než na změnu barevného odstínu. Prakticky všechny typy ztrátové komprese obrazu jsou založeny na znalosti funkce našeho oka. A tak aniž by uživatel zaznamenal jakoukoli viditelnou změnu v obraze, je datový tok převodem z RGB do YUV 4 : 2 : 2 snížen o třetinu z původních 31 MB/s na 20,5 MB/s.

Až do této fáze se všechny videoformáty chovají takřka totožně, ovšem následující informace již budou přesně odpovídat pouze formátu DV. Při dalším zpracování obrazových informací přicházejí na řadu zákaznické DV řady, které zredukovávají signál na YUV 4 : 1 : 1 pro NTSC nebo 4 : 2 : 0 pro PAL. Každý obrazový bod si tak zachovává pouze svou jasovou složku, zatímco informace o barvě musejí sdílet čtyři sousedící body dohromady. Převodem z YUV 4 : 2 : 2 na YUV 4 : 1 : 1 je pochopitelně opět snížen datový tok, tentokrát na 15,5 MB/s. Ačkoli je výsledný formát 4 : 1 : 1 poměrně vyhovující pro záběry přírody a okolního světa vůbec, nehodí se již pro další zpracování v rámci náročnějších trikových kompozic (např. natáčení na modré pozadí, které se při kompozici vyklíčuje a je nahrazeno jiným záběrem) a pro počítačové animace. Silně zredukováná barevná informace ztěžuje přesné určení hran objektů, což je pro tyto kompozice naprostá nezbytnost.

Poslední komprese zanechala datový tok na 15,5 MB/s, což je stále ještě příliš mnoho, a tak se dostává ke slovu DV kompresní algoritmus, jenž je integrován do DV řady a který dokáže vstupní data zkomprimovat ještě na půlku. DV používá intraframe kompresi (komprese v rámci jednoho snímku bez návaznosti na snímky okolní), jež je podobná M-JPEG kompresi, která je běžná u většiny karet pro digitalizaci a zpracování analogového videa (např. Fast, Targa).

Ačkoli komprese každého snímku zvlášť nedovoluje videodata zkomprimovat tak jako intraframe komprese (tzn. s ohledem na několik snímků za sebou, jako např. MPEG), umožňují však na druhou stranu přesný střih bez vedlejších účinků, což je vzhledem k předpokládanému dalšímu zpracování videa žádoucí (nezapomínejme, že DV slouží na rozdíl od MPEGu především jako pořízovací formát). DV nicméně vůči sobě porovnává jednotlivé pulsnímký, a v případě, že jsou si velmi podobné (např. detail na hovořící postavu tzv. "mluvící hlava"), tak jsou oba pulsnímký komprimovány současně; v opačném případě (např. záběr listnatého stromu, jehož listy se třepotají ve větru) se pulsnímký komprimují odděleně. Během komprese se dále využívá celé řady kvantizačních tabulek (Q-table).

Celý obraz je rozdělen do bloků 8 x 8 bodů, které jsou dále seskupeny do skupin po čtyřech blocích. Každá taková skupina bloků je samostatně analyzována a je jí přiřazena nejvhodnější kvantizační tabulka. Ve výsledku to znamená, že některé části obrazu jsou komprimovány více než jiné. To je velký rozdíl oproti M-JPEG kompresi, kde je přiřazena jedna kvantizační tabulka celému snímku. DV je natolik inteligentní, že dokáže prostor získaný vyšší kompresí částí obrazu s málo detaily použít pro snížení komprese v částech obrazu, kde je buď detailů více, nebo kde dochází k velkým pohybovým změnám.

Možná se divíte, proč DV jednoduše neuloží na pásku méně informací, ve finále by se tak na pásku vešlo více minut záznamu toto není možné kvůli způsobu, jakým jsou data na pásku ukládána a požadavku na stejnorodý datový tok. Po skončení DV komprese je dosaženo toku 3,1 MB/s, což je hodnota, která se vývojářům DV formátu zdála jako ideální při vyvažování technické náročnosti, kvality obrazu a výsledné ceny.

Dosud jsme se věnovali pouze kompresi videa, ovšem na pásek se během záznamu ukládá kromě videa ještě celá řada dalších informací, a sice audio, ITI a Subcode.

Zvuk

Ve specifikaci DV formátu se můžeme setkat hned se dvěma možnostmi nahrávání audia. Zvuk se obecně na DV pásek nahrává v nekomprimované podobě, jednotlivé možnosti se liší počtem audiokanálov a vzorkovací frekvencí.

První způsob nabízí 1 stereokanal při vzorkování 16-bit 44,1kHz, což odpovídá kvalitě CD. Druhou možností je 1 stereokanal při vzorkování 16-bit 48 kHz, což je ekvivalent zvuku na DAT páskách. Poslední varianta zvyšuje počet stereokanálov na 2, ovšem za cenu snížení kvality na 12bitové 32 kHz. Tato variabilita ve způsobech nahrávání bohužel přináší v praxi jistá úskalí, na niž je třeba upozornit. Jedná se především o kompatibilitu jednotlivých nástrojů používaných pro záznam a následné zpracování materiálu. Velmi snadno se vám může stát, že kamera umožňuje pouze jeden z výše uvedených formátů (žel nejčastěji je 12 bitové 32 kHz), který však není podporován právě vaším střihovým softwarem. V takovém případě je nutno zvuk převzorkovat do formátu střihového softwaru, což s sebou ovšem nese určitě snížení kvality a zanesení nepřesností do synchronizace audia s videem.

Se synchronizací je v DV vůbec trošku problém. Dle specifikace DV formátu není audio přímo svázáno s videem (zvuková data nejsou přesně nasazena na začátek příslušného snímku), takže nelze počítat s tím, že budou video a audio 100% synchronní (zejména při střihu). V praxi není situace tak vážná, ale pro profesionální práci je vzhledem k tomuto faktu DV formát jen stíh použitelný. Problém přesné synchronizace audia s videem řeší až formáty, jež byly od DV odvozeny (DVCAM, DVCPRO).

A další

Další informace, které se na pásku zaznamenávají, jsou ITI (Insert and Track Information) a Subcode, obsahující důležité informace, jež jsou nutné pro přesné přetáčení pásky a nastavení záznamových a čtecích hlav videa. Mezi nejdůležitější patří Timecode, což je časový údaj, jenž přesně sdílí, v které části pásky se hlava právě nachází. V části Subcode je dostatek prostoru pro přenos dodatečných informací o záznamu, přičemž přesný obsah není definován a záleží na výrobci záznamového zařízení. Mezi takové informace může patřit i teletext, titulky, obsah pásky či vícejazyčné texty k hudebním záznamům typu Karaoke.

Závěr

Jak vidíte, budoucnost je digitální. Ovšem zatím není zdaleka jasné, jakou cestou se bude přesně ubírat. Jednotlivé digitální formáty mezi sebou neustále bojují, a ani jeden se zatím nehodlá vzdát svého místa na televizním slunci. Každý týden přináší agentury zprávy o tom, že ta a ta TV stanice se rozhodla pro ten a ten digitální formát a vedly ji k tomu ty a ty důvody. Žádný formát se zatím nestal jasným favoritem, a na vykrystalizování stávající nepřehledné situace si zřejmě budeme muset ještě chvíli počkat. Je pravděpodobné, že se časem ujmou jen dva, maximálně tři z výše uvedených formátů, kdy každý bude navíc svými vlastnostmi předurčen pro konkrétní použití.

Důležitým faktorem, který jsem při popisu formátů záměrně neuvedl, je hmotnost a objem videovybavení. Každý kameraman vám potvrdí, že je rozdíl mezi tím, když nosíte na rameni 8kg nebo 12kg kameru. Hmotnost a objem kamery se projeví především při práci v terénu při pořizování reportáží. Vzhledem k neustálému vývoji a inovacím výrobků ze strany výrobců by bylo velmi nepřesné uvést, že hmotnost kamery pro určitý páskový formát činí např. 12 kg, jelikož v době vydání článku už může být situace úplně jiná. Navíc existuje od každého formátu celá řada výrobků, které se liší nejen svými technickými schopnostmi, ale pochopitelně i fyzickými vlastnostmi jako je hmotnost nebo velikost totéž platí i pro cenu vybavení.

Za samostatnou úvahu též stojí porovnání mechanického provedení kazet a pásek pro jednotlivé formáty, které má vliv na odolnost pásky a následně i na kvalitu záznamu. Tyto a další podobné otázky již však překračují rámec tohoto článku, ale v případě vašeho zájmu (dotazy směřujte na pcworld@idg.cz) se jim můžeme věnovat v některém z příštích čísel.

Slovníček pojmů

FireWire - Jen málokdo ví, že s FireWire rozhraním přišla původní firma Apple, která na něj dodnes vlastní registrovanou obchodní známku. FireWire je vlastně vysokorychlostní sériové rozhraní, které své uplatnění našlo, ale až později, a to v rámci komunikačního systému známého jako IEEE 1394. Podívej-me se na tento systém trochu podrobněji. Jedná se o obousměrný sériový komunikační systém s propustností až 100 Mb/s. Velkou výhodou pro použití v oblasti digitálního videa je možnost posílat po jediném kabelu zároveň audio, video a dodatečné informace (např. lze bez jakéhokoli dalšího propojení ovládat kamkordér přímo z počítače = přenášet instrukce pro přetáčení, přehrávání a zastavení pásky).

Na PC je prozatím FireWire rozhraní doménou samostatných PCI karet, stejně jako tomu bylo v kamenných dobách PC XT/AT s ISA kartami obsahujícími sériové a paralelní porty. Bližšího roku se ovšem budeme stále častěji setkávat s FireWire rozhraním integrovaným

přímou na motherboardu, až se tam nakonec uhnězdí natrvalo a budeme jej vnímat se stejnou samozřejmostí, jako v dnešní době paralelní nebo sériové rozhraní.

Intraframe komprese - Komprimuje každý snímek samostatně, bez ohledu na to, zda se skutečně něco oproti předchozímu změnilo. Je proto vhodná pro stěhání videa se s ní stěhání s přesností na 1 snímek bez jakýchkoli vedlejších účinků na datový tok a kvalitu obrazu.

Interframe komprese - Tato komprese bere do úvahy předchozí i následující snímky a ukládá pouze ty části obrazu, které se nějakým způsobem změnilly. Přináší tedy výhodnější poměr kvality obrazu vůči dosaženému datovému toku, ale je zároveň méně vhodná pro další stěhání než intraframe komprese.

CCD prvek - Charged-coupled device světlocitlivý prvek skládající se z tisíců bodů, jenž světlo navzorkuje a převede na elektrické signály, které je dále možné zpracovávat elektronickou cestou. Počet bodů na CCD udává reálné rozlišení kamery.

RGB - Definice barevného bodu lze provést několika způsoby. CCD snímač je vlastní rozklad do RGB red-green-blue, neboli na červenou, zelenou a modrou složku. Stejnou cestou (z RGB) tvoří barevný obraz i televizní obrazovka můžete se hodit z blízka podívat a uvidíte.

YUV - Jiný způsob definice barevného bodu složkou jasovou (Y) a barvonosnými (U a V). Tento formát je výhodnější pro další zpracování, mimo jiné i proto, že barevné informace stačí přenášet v menší kvalitě. A už se dostáváme k dalšímu obvyklému pojmu: YUV 4 : 2 : 2 ten znamená, že jasová (Y) složka je vzorkována čtyřikrát, U a V jsou vzorkovány pouze dvakrát.

NTSC - Americká norma pro způsob přenosu obrazu a zvuku, má jiné rozlišení, obrazovou frekvenci a kódování barev než PAL.

PAL - Původně v Evropě používaná norma pro přenos obrazu. Jsou různé varianty zvuku.

M-JPEG - Motion-JPEG je upravená verze obrazové komprese JPEG pro komprimaci videa. Používá se jak u DV, tak u většiny karet pro stěhání klasického videa na počítači. Každý snímek se v ní komprimuje samostatně (intraframe).

MPEG-2 - Komprese používaná u DVD a digitálního satelitního vysílání, dosahuje vysokého kompresního poměru při dostatečné kvalitě obrazu. Komprimuje vždy několik obrázků dohromady a ukládá pouze změny (interframe).

Rozšíření DV - profesionální formáty

Reakcí na nedostatky DV formátu byl příchod dalších digitálních formátů. Mezi nejdůležitější patří DVCAM od Sony a DVCPRO od Panasonicu. Oba přední výrobci profesionální videotechniky si byli vědomi omezení DV formátu, která znemožňovala jeho masové nasazení v profesionální oblasti, kde do té doby kraloval Betacam SP, a sice ve zpravodajství. Vzhledem k tomu, že základní myšlenka DV formátu byla výborná, tak stačilo přijít jen s několika rozšířeními a výsledek byl na světě.

DVCAM

Oproti standardnímu DV formátu byla zvětšena šířka stopy z 10 mikronů (jedna miliontina metru) na 15 mikronů, což mělo za následek i zvýšení rychlosti posuvu pásky z 18,81 mm/s na 28,22 mm/s. Typ pásky zůstává shodný s DV, tj. ME (Metal Evaporated). Jediná standardní DVCAM kazeta (rozměry 125 x 78 x 16,6 mm) dokáže pojmout až 184 minut videozáznamu. V

kamkordérech se z důvodu snížení hmotnosti přístroje využívají výhradně MiniDV kazety (rozměry 56 x 49 x 12,2 mm), na niž se vejde maximálně 40 minut videa. Každá kazeta je vybavena pamětí o kapacitě 16 KB, v níž se uchovávají informace o jednotlivých záběrech (začátek záběru, konec záběru, náhled 1. snímku záběru), které lze s výhodou použít při následné editaci.

Vyšší modely kamkordérů a rekordérů dokáží přenášet data čtyřnásobnou rychlostí, čímž se výrazně zkrátí doba potřebná pro natažení zdrojového materiálu na disky nelineárního stříhového pracoviště. Mimo konektor FireWire se objevuje i proprietární verze rozhraní SDI (Serial Digital Interface), nazvaná SDDI (Serial Digital Data Interface). Právě SDDI umožňuje přenášet data čtyřikrát rychleji. Samozřejmostí je kompatibilita s DV formátem, takže je možné číst i zapisovat na DV kazety. Na rozdíl od DV již DVCAM netrpí nesynchronním audiem.

DVCPRO

Rozšíření tohoto formátu oproti DV se typově víceméně shodují s DVCAM. Šířka stopy je 18 mikronů, což zvyšuje rychlost posuvu pásky na 33,82 mm/s, změnil se však typ pásky na MP (Metal Particle), která je oproti ME trvanlivější a odolnější. Právě odolnost pásky vůči vnějším vlivům je při častém používání důležitým faktorem v oblasti zpravodajství, kam DVCAM i DVCPRO směřují. Maximální délka záznamu na jednu standardní DVCPRO kazetu činí 123 minut (což je o více jak hodinu méně než konkurenční DVCAM) a 63 minut na mini DV kazetu. Kamkordéry mohou používat oba typy kazet.

MP pásky disponují kromě přičíslených stop i stopami podélnými, do nichž DVCPRO ukládá řadu informací. Za prvé je to CUE track, což je vlastně další audiostopa, která slouží pro odposlech audia během přetáčení pásky (to je velmi důležité při hledání místa střihu). Druhou podélnou stopou je CTL track, která obsahuje dodatečné informace pro rychlé a přesné přetáčení a vyhledávání na pásce. DVCPRO rekordéry dokáží přehrávat DV i DVCAM kazety. Stejně jako DVCAM disponuje i DVCPRO svou variantou SDI pro přenos dat čtyřnásobnou rychlostí. Tentokrát se rozhraní nazývá CSDI (Compressed Serial Digital Interface). Opět jako u DVCAM je odstraněn problém DV s nesynchronním zvukem.

DVCPRO 50

Ačkoli přineslo DVCPRO řadu vylepšení oproti DV standardu, tak přeci jen stejně jako DVCAM nedostačovalo pro nasazení, kde jsou skutečně výjimečné nároky na kvalitu zdrojových záběrů, např. náročné kompozice a speciální efekty. V této oblasti stále kraloval Digital Betacam. A tak se u Panasonicu rozhodli pro upgrade svého dosavadního digitálního formátu a zvolili k tomu cestu nejmenšího odporu: zdvojnásobili rychlost posuvu pásky, čímž zdvojnásobili datový tok při použití běžné DVCPRO pásky (dvojnásobná rychlost s sebou nese pochopitelně i dvojnásobnou délku záznamu při stejném typu kazety). Tyto změny měly samozřejmě pozitivní vliv na kvalitu záznamu: komprese videa je již pouze 3,3 : 1 při vzorkování obrazu 4 : 2 : 2 oproti kompresi 5 : 1 a vzorkování 4 : 1 : 1 (popř. 4 : 2 : 0) u DV, DVCAM a DVCPRO. Změny se pochopitelně dotkly i zvuku, DVCPRO 50 již disponuje dvěma 16bit 48kHz stereokanály.

Ovšem ani po tomto drastickém zvýšení kvality se stále DVCPRO 50 nemůže vyrovnat Digital Betacamu, ten totiž disponuje zatím nepřekonanou kvalitou obrazu s kompresí pouze 1,77 : 1, vzorkováním 4 : 2 : 2 a pozor! 10bitovými barvami (oproti 8bit barvám u všech ostatních formátů). Uvedených 8 (10) bitů se samozřejmě vztahuje na každou složku zvlášť, a nikoli na

všechny dohromady.

Digital-S

proprietární formát JVC, který nabízí téměř shodné charakteristiky záznamu jako předešlé DVCPRO 50. Komprese 3,3 : 1 při vzorkování 4 : 2 : 2, dva 16bit 48kHz stereokanály, dvě lineární analogové audiostopy a jedna lineární kontrolní stopa. Změna nastává u typu použité pásky, ten má šířku celých 1/2" na rozdíl od 1/4" DVCPRO (50). Pásek je uložen v kazeti ne nepodobné VHS, a některé Digital-S dokonce dokáží přehrávat S-VHS kazety. Maximální délka záznamu na jednu kazetu činí 104 minut, což je plný dvojnásobek ve srovnání s DVCPRO 50.

Betacam SX

tento formát se poněkud vymyká z řady předchozích, a to zejména díky použitému typu komprese. Betacam SX totiž není jen dalším derivátem DV, nýbrž přichází s vlastním kompresním algoritmem, jenž je založen na technologii MPEG-2 jedná se o interframe kompresi, která bere do úvahy předchozí i následující snímky. Betacam SX se nesnaží být přímou konkurencí pro DVCAM či DVCPRO (ze strany Sony by to znamenalo vnitřní konkurenci). S nasazením Betacam SX se počítá zejména pro satelitní vysílání (které probíhá ve formátu MPEG-2).

Betacam SX má totiž mezi digitálními formáty jednu vlastnost, jež po určité době přechodu od analogového záznamu k digitálnímu může pro potenciální investory do této technologie znamenat mnoho. Onou unikátní vlastností je kompatibilita s formátem Betacam SP znamená to, že dosavadní studia, která jsou vybavena převážně Betacam SP technikou, nemusí provést změnu technologie naráz, ale mohou je používat společně.

Z technických parametrů Betacam SX stojí mimo použité komprese za zmínku i velikost datového toku, která činí pouhých 18 MB/s, data se zaznamenávají na 1/2" pásku (oproti 1/4" páskám u většiny předchozích formátů), komprese 10 : 1 při vzorkování 4 : 2 : 2. Na jednu kazetu se vejde maximálně 60 minut záznamu, což je dvojnásobná délka v porovnání s dosavadním standardem Betacam SP. Sony o svém formátu tvrdí, že díky interframe kompresi dosahuje nízkého datového toku, a netrpí přitom kvalitou obrazu.

Zábava roku 1999 aneb o èemkoliv, co kdo mùže považovat za zábavu pro nadcházející rok

Jaroslav Zapletal

Psát o zábavì mùže být zøejmì tím nejzábavnìjším, co èlovìk mùže dílat. Pochopitelnì pojem zábava je výslovnì subjektivní záležitost, závisející na povaze a možnostech dotyèného èlovìka. Navíc zábavno se mùže velmi rychle mìnit. Konkrétnì: televizní hra založená na krvelaèném honìní kòížku koleèky byla jistì pøíèinou zhouby mnoha herních fanatikù, dnes by ovšem nikoho uspokojila jen stìží. Otazník samozøejmì visí nad obráceným smìrem nadchnuly by dnes klasické hity nikoho pøed desítkou let? Vítšinou se nabízí kladná odpovì, nicménì ta není tak samozøejmá. Grafika a zvuk se stávají dokonalejšími a pøitažlivějšími.

Hry se ale stávají rychlejšími, krvelaènìjšími a také neskonale obtížnějšími. Rychlost reakcí a schopnost øešit základní zápletky dìje se tu pøedpokládají, vzhledem ke studijní pøípravì, kterou potenciální hráèské obecenstvo prošlo. Krvelaènost potom nemusí být adekvátní slovo pro výsledek týmu psychologù (èi spíše psychiatrù?) spolupracujících na vývoji hry. Explicitní grafika, podprahové obrazové a zvukové vjemy, mohou v herním zaujetí pøedstavovat až nebezpeèný útok na nervy. Pokud jste se již nikdy u hry krèili èi uhýbali v reálu neexistujícím støelám, víte pøesnì, o èem tu je øeè.

Extrémním pøíkladem nároènosti hry potom mohou být letecké simulátory. V ještì televizním herním pravíku bylo spíše problémem, jak pomocí tlaèítka ty symboly vùbec na obrazovce dát do pohybu. O pár let dál do èeských domácností pøišlo Atari (oproti ZX se snadnìji dostupnými joysticky a podobným vybavením) a najednou mezi úspìšným a neúspìšným pilotem nerozhodovala hrubá motorická schopnost, ale spíše instinktivní chápání principù vztaku a funkènosti klapky. Vlastnictví manuálu k danému "letadlu" tady již mohlo znamenat rozhodující bod ve vztahu k simulátoru jasnì si vzpomínám na okamžik, kdy jsem to pochopil. Nebyl jsem schopen pøistát s jakýmsi èmelákem, zatímco pøíbuzný, skuteèný letec, to zvládl napoprvé, jen co zjistil, jak se ovládají jednotlivé prvky stroje.

V souèasné dobì s nejlepšími simulátory dostáváte dokumentaci, která se blíží reálným manuálùm letadla, a pøi adekvátní výbavì se na nich dá pøipravit ke skuteèným pilotním zkouškám. Nároky jsou ovšem u tohoto typu softwaru náležitì hardwarovì-žíznnivé, k tomu se ale ještì

Za zábavnou u poèítaèe uživatel mùže považovat vùbec možnost vlastní kreativity, a□ už je to kreslení, 3D modelování nebo støíhání nadigitalizovaných filmù. Hodnì aktivní pøístup potom vyžaduje skuteènè zaèlenìní poèítaèe do domácnosti ve smyslu domácí automatizace, která je velkým hitem v bohatších zemích.

Za finanènì úspornou potom mùžeme považovat již dlouho a zdlouhavì nastupující konvergenci mezi svìtem poèítaèù a konzumní elektroniky, kde stále èastìji de facto i de jure máte tentýž pøístroj, a èasto vlastnì i tytéž tchajwanské èipy, v místnosti nikolikrát.

Hrubé svaly rovná se dostateèný rozum

Nejdøíve se ale vìnijme oblíbenému tématu u zábavy hrubým výkonnostním svalùm poèítaèe (podotýkám, že na èistou tematiku her má IDG specializovaný èasopis GameStar). U procesorù v poslední dobì panují dosti výjimeènè ceny, za necelých 30 000 Kè mùžeme získat stroj kategorie 300 MHz, i když to zrovna nemusí být Pentium II. V nižší cenové kategorii se totiž nashromáždila nabídka navzájem si konkurujících procesorù, a□ už jde o

AMD K6 s vlastní multimediální instrukční sadou nebo procesory Celeron firmy Intel. U Celeronu připomínám jejich schizofrenii u 300 MHz klasická varianta 300 neobsahuje žádnou cache level 2, zatímco varianta označovaná jako 300A má 128KB cache pracující na frekvenci procesoru. Cenový rozdíl tu ani nedosahuje výkonnostního rozdílu a Celeron 300 je naprosto neperspektivní, zatímco 300A bez problémů konkuruje Pentiu II 300.

V této konkurenci si AMD vede zdatně, vše ovšem závisí na míře podpory softwaru pro AMD architekturu instrukcí 3DNow! Ta nedávno získala značnou posilu v podobě DirectX 6.0, která ji přímo podporuje. Většina her však nebyla až dosud pro DirectX psána, takže stejní i nadále budeme závislí na ochotě vývojářů optimalizovat své produkty pro "kdejaký" standard, který se na trhu objeví. Pokud si vzpomenete na historii MMX, zjistíte, jak dlouho trvalo, než prošel "ten správný" MMX software.

Nové kolo téhož problému ovšem čeká Intel, když nikdy v běžnosti uvede procesor Katmai, s novou verzí multimediálních instrukcí KNI (Katmai New Instructions proti staršímu MMX2 pošetilě označení, nicméně název MMX se jiným výrobcům nepodařilo zakázat, takhle to snad půjde, že...). Při "běžné" frekvenci 450 MHz to budou právě na 3D orientované instrukce a optimalizovaný software, který rozhodne o výsledném výkonu (jako obvykle otazník).

Do té doby se tedy budeme muset spokojit s možnostmi Pentia II na 400 až 450 MHz. Ty ale na 100MHz motherboardech stojí za to. Značnou část požadavků softwaru se zde dá vyhovět softwarovou cestou většina her, jinak stojících a padajících na 3D akceleratoru, zde dosahuje 30 f/s. Totéž potom platí o softwarovém dekódování DVD videa a prostorového zvuku. Při detailním pohledu ale nárůst her není tak velký, jak bychom očekávali podle Intelu nejsou současné hry na realitu hrubého výpočetního výkonu a žádné pomocné akcelerace připraveny.

Během této čekací doby ovšem do tohoto výkonu doroste i levný Celeron, pro rok 1999 se počítá s frekvencemi 300-400 MHz, při plném vybavení cache pamětí.

Multifunkční karty

Separátně od toho se však vyvíjejí i 3D akcelerátory a zejména plnokrevné grafické karty, kde právě na trh přichází nová generace, dobře reprezentovaná novými kartami Matrox postavenými na firemním čipu G200. Díky výkonu jediné čipové sady je přitom stále jednodušší navrhovat multifunkční karty. Karta jako Marvel 200TV tak integruje do jediného AGP slotu 2D/3D kartu s TV výstupem, TV tunerem (americká varianta) a pochopitelně zachytáváním videa. V případě G200 přitom můžete hrát varianty her obohacené o nekomprimované textury v rozlišení 800 x 600 (plných 30 f/s vám ovšem zajistí jen osazení karty 16 MB SDRAM). Slot AGP mimochodem od jisté doby již pravidelně prokazuje u 3D grafiky rozpoznatelný výkonnostní náskok pro PCI řešení, a tady tomu není

Podobně plně vybavené varianty karet však nalezneme i u jiných výrobců. Totéž platí o podpoře DVD přehrávání, které je většinou softwarové (jsou akcelerovány některé operace přibalovaného přehrávače, jako je ATI Soft DVD, XingDVD nebo PowerDVD), zatímco nabídka hardwarových modulů je slibovaná na počátek roku 1999.

Podotýkám, že nejde o žádnou chiméru, během přípravy článku pro sesterský časopis IDG o DVD jsem s překvapením zjistil, že softwarové přehrávání DVD nenápadně došlo k plné použitelnosti. Z 5násobného DVD-ROMu Toshiba jsem byl na Pentiu II 266 pomocí softwaru PowerDVD prakticky bez zadrhnutí v závislosti na intenzitě pohybu v dané scéně schopen pouštět DVD tituly s neuvěřitelnou čistotou obrazu a zvuku, tak jak je dokázala prezentovat trinitronová obrazovka počítačového monitoru a připojená již s AV receiverem. Nepříliš

drahé DVD karty by ovšem téhož míly dosáhnout bez ohledu na procesor.

Velká obrazovka televizoru tu zůstává výhodou, obzvlášť má-li poměr 16 : 9. Pokud bychom skutečně začali svou konvergenci počítat s elektronikou myslet vážně, tedy bych navrhol neváhat investovat do 16 : 9palcového televizoru za 40 000 pořídíte velmi slušnou 100Hz Nokii, ostatně 20 000 ušetříte na DVD přehrávači. Jste-li bohatí, pořídíte si libovolný projektor, všechny funkce včetně teletextu vám obstará počítač.

Moderní rozum

Poslední složkou naší počítačové hi-fi vize je samozřejmě zvuková karta, často oprávněně předmět opovržení. Poslední PCI modely, zejména jako Creative Lab Sound Blaster Live, nabízejí více než 100dB odstupy od šumu, digitální vstupy a výstupy a hardwarovou podporu prostorového zvuku. Pokud připojíte moderní DVD-ROM přes digitální kabel (levnější CD přehrávač neseženete), získáte velmi slušnou aparaturu, s příslušným dekodérem přehrávající i poslední hi-fi výkřik, CD s DTS zvukem (zvuk AC-3 se na CD nepoužívá). Sound Blaster Live navíc podporuje přímý výstup do čtyř reproduktorů jde o čtyři kanály, nikoliv jen o slabé efekty strkané do zadních kanálů v Dolby Prologic. (Podpora DP je triviální, takže ji ani nikdo nezmiňuje.) Jako obvykle je tu ovšem nezbytná podpora hardwarových služeb softwarem, u SB Live je obzvlášť podpořená svým prostorovým zvukovým polem hra Unreal. Doufejme, že s novými procesory dorazí i AC-3 kódování/dekódování v reálném čase, kterým nám chybí ke kompletní AV aparatuře (více viz články Prolomte bariéry obyčejného zvuku v rubrice Hardware pozn. red.).

Když už jsme byli u technologie DVD, jež nám přináší obraz komprimovaný metodou MPEG-2, nemůžeme přehlédnout zvuk v MP3 (MPEG 1, Layer 3), nejkontraverznějším komprimačním formátu roku 1998. Obdobně normě 2 dokáže tento MPEG velmi dobře komprimovat proměnný datový tok, a to ztratí, nicméně s ohledem na oblasti zvuku, kde chybějící či zkrácená data nevnímáme. Ovšem algoritmy MP-3, stejně jako odpovídající software, jsou zdarma na Internetu. Totéž platí i o celé řadě CD titulů, které nikdo digitálně extrahoval a uložil v komprimaci MP3 1 : 10 (3 MB na píseď, při 16 bitech; stereo; 44,1 KHz; 128 Kb/s), což je pochopitelně nelegální. To je ostatně důvod, proč hudební průmysl se zoufale snaží prosadit Liquid Audio jako budoucí standard pro komprimované audio. Má totiž zabudovanou podporu pro ochranu kopií a copyrightu.

Pozdě... MP3 se již stal standardem. Jediným protivníkem mu bude právě dokončený MP4, který je modernější, lepší, nicméně zřejmě nekompatibilní. A co se týče legality, podle firmy Diamond Multimedia je legální downloadovat licencované MP3 soubory z Internetu a také vyrábět vlastní pokud jsou z vaší CD kolekce a používáte je pro vlastní potřebu. A proč zrovna citovat DM? Je to právě tato společnost, která právě začala distribuovat (vyhrála soudní při o možnost jeho prodeje) MP3 přehrávač, což je 70g krabička (odstup 95 dB) se sluchátky a 1-3hodinovou paměťovou kartou na MP3 soubory. Je zřejmé, že nic založeného na rotujících součástkách, včetně minidisku, nemůže nikdy rozmírovit ani hmotností konkurovat. A i kdybychom zůstali u CD s MP3 máte šanci si z vlastní tižce získávané kolekce disků Beatles vytvořit jednocédéřkovou variantu (včetně textů, hrací doba 32 hodin). Kvalita MP3 se přitom blíží klasickému CD, takže variantami koupě hudby budoucnosti asi budou MP3 nebo DVD Audio a CD vypadne ze hry?

Jinak se o DVD blíže zmiňuje článek Vítejte do světa DVD v rubrice Hardware, a o formátu MP3 text v rubrice Komunikace s názvem MP3 zní skvěle.

Závěr

Co k tomu dodat? Jsme ve světě počítačů, takže nejsme omezeni vybavením eipy a nápady výrobců. Budete-li vše provozovat na jednom počítači, můžete mít jednotné ovládání, virtuální, ale i reálné (žádné IR přeslechy). Tuner se vám může zaktivovat ve zvolenou dobu, totéž platí o nahrávání filmu na disk či o automatickém získávání hodnot akcí z teletextu. Pokud vám má pohybový detektor spustit záznam se štikotem vašeho superbudoka (v živé podobě je manželky nesnášejí), nemusíte pájet, nýbrž programovat. Na domácí automatizaci ostatně existují již osvědčené standardy jako je třeba X10, přenášející informace jejich modulací na elektrickou síť. Software dodávaný k Sound-Blaster Live umožňuje nejen současně hrát hru a poslouchat CD (tuner), ale dokonce jednotlivé virtuální zdroje zvuku umisťovat do konkrétních pozic okolo sebe.

Tyto možnosti tu jsou, dokonce jsou jednotlivé komponenty stále více ochotné spolu spolupracovat pořád máme po celý rok 1999 co dlat a připravovat. Já začnu s montáží "otěsových induktorů" na mé kóeslo a zakoupením joysticku s force feedbackem. A co vy?

D-VHS: Starý recept s novou chutí?

Možná jste si povšimli prvních nesmilých zmínek o technologii D-VHS v denním tisku nebo hifistických časopisech. Principiálně jde o klasickou videokazetu, na kterou jsou ovšem videodata zaznamenávána digitální cestou. Ěásteěni to můžeme považovat za pokus zachránit staré videomagnetofony (analogová data jsou na kazeti také) ve zlém světě DVD. A ěásteěni je to pravda, kvalita VHS obrazu pøece jen patří do 20. století, a především pro nejbližší rok nebudeme doma na DVD nahrávat, což je náležitě ohromné mínus.

Pro oblast počítačovou se tu ovšem otevírají nové možnosti. Leckdo ze ětenáøů používá různé zálohovací kazetopáskové jednotky, principem nepøíliš vzdálené, já bych tu ale spíše připomnil staøíeké 8bitové Commodory, ke kterým šikovné ruce nadšenců vyvinuly technologii záznamu dat na videokazetu. Vzhledem ke klasickému toku dat 2 400 b/s na nekvalitní CC kazetu zázrak z jiného světa.

Jestliže se nyní podíváme na D-VHS firmy JVC, konkrétněji na dnes nejkapacitnější videokazetu DF-420, získáme médium schopné "absorbovat" až 44 GB dat. Uvidíme si, že právě v této době je na trhu jediný formát zapisovatelného DVD, s kapacitou 2,6 GB na jednostranném disku, provázený pochybnostmi o jeho kompatibilitě a morální životnosti. O všech ostatních formátech se zatím více mluví, než se něco koná. Nejviditelnější, nejserióznější krok nakonec možná udělala firma TDK za stranu médií ohlásila disk DVD-RAM s nahrávací kapacitou 4,7 GB na jedné straně. Takže teď už pro rok 1999 zbývá jen maličkost vyvinout mechaniku, která těmi menšími bity bude na disky TDK schopná zapisovat, pokud možno kompatibilně s DVD-ROMem i klasickým DVD Videem.

Souboj mezi výrobcí bude jistě zajímavý, zcela určitě ještě nějakou dobu budou uživatelům zkoušet všet podivné formáty na nos jak by se vám líbilo kupovat si CD-R mechaniku s kapacitou 300 MB (30 minut zvukového záznamu), která by navíc nebyla kompatibilní s CD přehrávači? Psychologicky nejzaručenější úspěch bude mít pochopitelně právě formát založený na rovnoprávném soužití s nahranými DVD médii, což znamená podle počtu stran a vrstev kapacitu 4,7; 8,5; 9,4 a 17 GB.

Mimochodem, povšimněte si tu zajímavého, nicméně pochopitelného trendu. Vývoj mechanik pro ětení vždy tlačí spotřební elektronika, zatímco jejich zapisovatelné protijšky se vždy nejdříve objeví v podobě počítačových komponent. Za současného stavu se objevují prototypy pro "konzumní" zápis na DVD, nicméně výhradně v podobě kamkordérů a 8cm disků.

Stále tu ovšem máme oèividné kapacitní vítizství D-VHS. To má nevýhody ve svém nepoèítaèovém pùvodu, a pøedevším vzhledem k problematickému vyhledávání podél pásky, omezujícího ji tak pouze na archivaèní úèely. Pokud jste ale nikdy pocítili choutky vyrenderovat si nijaký animovaný film, tady máte jedineènou šanci, jak jej levnì uložit. Totéž platí o možnosti záznamu dat z bezpeènostních systémù domu, vèetnì kamer. Páskové zálohovací jednotky u domácích uživatelù poèítaèù pøílišného úspìchu nedosáhly, pokud by ovšem souèasnì šlo o domácí videomagnetofon, kdo ví...

Jak na to

69 rad pro webovké prohlížeèe aneb Jak oba propojit v jednom poèítaèi

Michael Cahlin, PC World US

Nejste schopni se rozhodnout mezi Internet Explorerem a Netscape Navigátorem? Proè tedy nepoužívat oba prohlížeèe souèasnì? V následující stati vám poradíme, jak to zaødít, aby oba programy spolu vycházely v míru a pohodi.

Odpovìzte rychle: kolik prohlížeèù máte ve svém poèítaèi? Jestliže používáte Windows (a my víme, že ano), pak pravdìpodobnì máte alespoø jeden Internet Explorer, který se s Windows dodává v jednom balíku. Ale je celkem dost pravdìpodobné, že také máte na disku jednu z verzí Netscape Navigatoru, nebo úplnì jiný alternativní prohlížeè (napø. America Online, Operu, Mosaicu nebo Lynx). A to není žádná chyba, mùžete být klidní. V dnešní dobi není tak úplný nesmysl mít k dispozici více jak jeden zpùsob, jak se pohybovat na Webu.

Nìkteré prohlížeèe jsou lepší na urèité webovké èinnosti než jiné. IE nezobrazuje vždy momentální stav downloadování souboru (Navigator èi Opera ano), ale na druhou stranu umí vytisknout webovkou stránku pøi zobrazení všech snímkù (což Navigator nedovede). Mùžete dávat pøednost rozhraní jednoho prohlížeèe, ale souèasnì s tím rovnìž upøednostòovat e-mailové programy druhého. Nìkteré webovké stránky o sobì tvrdí, že jsou optimalizované pro ten èi onen prohlížeè, takže máte urèité pochybnosti, zda nepøicházíte o nijaké esoterické vlastnosti stránky, když nepoužíváte ten "pravý" prohlížeè (viz "Je to opravdu optimalizováno pro váš prohlížeè?" dále v textu). A když vytváøíte webovké stránky, jejich pøedbìžná prohlídka obima prohlížeèi je naprosto nutná, protože u obou se mohou vyskytnout zádrhele, které je nutno napravit.

Bohužel, prohlížeèe se chovají tak trochu jako dvì rozmazlené dìti. Každý z nich chce, abyste mu vìnovali veškerou vaši pozornost, a pøímo nenávidí myšlenku, že by mìly sdílet nijaké společné vìci (jako záložky a společné seznamy adres). Ale je možno oba vycvièit tak, že se nakonec budou snášet a dokonce jeden druhému napomáhat. V tomto èlánku vám nabízíme výchovné rady pro výuku prohlížeèù Netscape Navigator a IE verze 3.x a 4.x. Jedná se o rady, jak pøimìt každý z nich, aby pracoval lépe sám o sobì, a aby oba byly schopny pracovat v tandemu. V èlánku rovnìž najdete seznam společných klávesových povelù pro oba prohlížeèe, nìkolik šikovných zkratek pomocí pravého tlačítka myši a nápovìdu co dítat, když se vaše zblázní spojení. Vzhledem k tomu, že ne všichni mají lokalizované verze produktù (ostatní, i zde se pøeklady liší), uvádíme zápisy do jednotlivých složek prohlížeèù v pùvodním, anglickém znìní.

Jestliže máte na svém poèítaèi nainstalovány dva prohlížeèe, potom vám nezbyvá, než žonglovat s mnoha záložkami (bookmarky), knihami adres, hesly a s cookies. S ohledem na to, že každý prohlížeè usiluje o vaši maximální pozornost, je snaha udržet vše pod kontrolou a v poøádku dost nároènou záležitostí. Proto je dobré øídit se nìkolika jednoduchými pravidly

a trvat na tom, že se oba prohlížeče musí naučit navzájem se snášet.

Rvačka mezi prohlížeči

>>Jako primární prohlížeč stanovte Internet Explorer.

Vždy když instalujete nějaký webovský prohlížeč, bude žádat o to, abyste jej učinili primárním prohlížečem, a bude opakovat tuto žádost do té doby, dokud se nijak nerozhodnete. Co se však stane, když se po nějaké době rozhodnete tento zvolený statut nijak změnit? Můžete se rozhodnout jinak, a v případě Internet Exploreru je změna daleko jednodušší než v případě jakékoli verze Navigatoru: V IE 3.x a IE 4.x zvolte View/Internet Options, klikněte na záložku Program, umístíte zaškrtnutí do spodního boxu, kde se říká "Internet Explorer should check to see whether it is the default browser" (IE by měl zkontrolovat, zda je primárním prohlížečem), a potom klikněte na OK. Zavěte a znovu otevřete Internet Explorer a microsoftův prohlížeč vás opět začne přemlouvat, abyste jej učinili primárním prohlížečem.

>>Nechte Navigator převzít postavení u kormidla

Změna primárního statutu u Navigatoru 3.x a 4.x je poněkud komplikovanější. Postupujte podle kroků v předchozí radi a vymažte zaškrtnutí u "Internet Explorer should check to see whether it is the default browser". Pokud máte štěstí, pak následným nastartováním Navigatoru se sám otevře dialog ohledně defaultového prohlížeče ale raději se na to příliš nespolehejte. Jestliže se Navigator vzepře, budete potřebovat textový editor jako například Notepad ve Windows 95/98 a jeho prostřednictvím upravit soubor prefs.js. Vyskočte z Navigatoru, klikněte na Start/Programy/Příslušenství/Notepad. Když se Notepad otevře, klikněte na File/Open a zvolte All files (*.*). Soubor prefs.js najdete v C:\ProgramFiles\Netscape\Users\yourname, kde yourname je vaše jméno, pod kterým jste přihlášen ve Windows jako uživatel. Otevřete ho a hledejte řádek \user_pref ("browser.wfe.ignore_def_check", true);\. Opatrně změňte slovo true na false. Uložte zmíněný soubor a znovu nastartujte Navigator. Měl by se objevit dialog pro nastavení primárního prohlížeče, a tak máte možnost přidělit Navigatoru tento statut.

Sdílení dat

>>Zálohujte si svoje Oblíbené položky.

Strávil jste mnoho vzácného času sbíráním adres URL. Nyní je tedy vhodný čas k tomu, abyste se ochránil proti ztrátám a zálohoval si oblíbené bookmarky, a teprve potom se pustil do experimentů, jež vám radíme dále v textu. Bez ohledu na to, který prohlížeč používáte, nejjednodušší způsob, jak to udělat, je otevřít Windows Explorer, potom stisknout klávesu <CTRL> a zatáhnout a překopírovat soubor bookmark.htm z Navigatoru (je ve stejném adresáři jako soubor prefs.js) do složky Favorites (Oblíbené položky) Internet Exploreru (míla by být ve složce Windows), nebo na disketu či na nějakou jinou část hard disku.

>>Přidejte bookmarky Navigatoru k Oblíbeným položkám IE.

Přidáním bookmarků z Navigatoru do seznamu Oblíbených v IE získáte okamžitý přístup ke všem vašim bookmarkům z prostředí Internet Exploreru. Je to jednoduché, stačí vyrobit zkratku vedoucí k souboru bookmark.htm. Až budete přidávat další položky, budou se automaticky doplňovat i IE Favorites. V IE 3.X nebo 4.x zvolte File/Open, potom zvolte Browse, nastavte "Files of type" na All Files a použijte boxu "Look in" k nalezení bookmark.htm (viz předchozí radu ohledně toho, kde soubor hledat). Otevřete dialogové okno Open. Klikněte opět OK a IE zobrazí bookmarky Navigatoru jako aktivní linky. V nabídce klikněte na Favorites/Add to favorites, pojmenujte zkratku Navigator Bookmarks a potom klikněte na OK. Simsalabim, a už můžete klikat na bookmarky Navigatoru, jako by to byly běžné oblíbené položky IE.

>>Konvertujte Oblíbené položky do bookmarků pro Navigator.

Netscapovské bookmarky se jen tak snadno do Oblíbených položek konvertovat nedají. Nejlepší řešení je zadarmo dodávaný program Microsoftu IE Import and Export Favorites Tool (www.microsoft.com/msdownload/ieplatform/favtool.asp). Tato utilita o objemu 50 KB importuje bookmarky do Oblíbených a ukládá Oblíbené jako bookmarky. Ale je nutno se mít na pozoru: když přenesete bookmarky do Oblíbených položek, tato utilita nahradí netscapovský soubor; pokud chcete udržet synchronizaci, budete muset jako první krok (podle předchozí rady) importovat bookmarky do Internet Exploreru, a potom nahradit bookmarkový soubor již se smíšenými Oblíbenými položkami.

QuickLink Explorer z QuickLink (www.quicklinks.com/explorer) poskytuje lepší řešení. Tento program importuje bookmarky z Navigatoru, z IE, z Opery a z Mosaicu do centralizované databáze. Uložení bookmarků do databáze se tyto automaticky zpřístupní z prostředí kteréhokoli z těchto prohlížečů. Bezplatná verze QuickLink Exploreru zorganizuje bookmarky pouze v jednom prohlížeči, avšak chcete-li pracovat s několika prohlížeči současně, je třeba, abyste si zakoupili standardní verzi za 20 dolarů.

>>Konverze pošty.

V průběhu instalace oba prohlížeče, to jest Internet Explorer a Netscape Navigator, importují vaši knihu adres z jiných prohlížečů (a z předchozích verzí jich samotných). Avšak co dále, chcete-li importovat tyto soubory nikdy později, po instalaci? V prohlížeči IE 3.x vstupte do Go/Read Mail, abyste otevřeli Internet Mail. Potom klikněte na File/Import a zvolte příslušné soubory. Když chcete importovat knihu adres nebo e-mail z jiného programu do prohlížeče IE 4.x, musíte otevřít Outlook Express, kliknout na File/Import, potom zvolit Address Book nebo Messages. Vyberte si, co potřebujete, a potom klikněte na Import. Uživatelé Navigatoru 3.x by k témuž účelu měli využívat utilitu od nějaké třetí firmy, jako například utilitu E-mail Address Book Conversions od firmy InterGuru (www.interguru.com/mailconv.htm) za 20 dolarů. Je to program, který konvertuje soubory knih adres do a z Eudory, Outlook Expressu, Netscape Messengeru a Mailu. Uživatelé Navigatoru 4.x to mají jednodušší: Otevřete Messenger a potom Address Book tak, že zvolíte Communications/Address Book. Klikněte na File/Import. Potom můžete importovat soubor s adresami z Eudory, Outlook Expressu nebo z jakékoli knihy adres ve formátu LDIF nebo Text. Netscape má další on-line informace o konvertování IE 3.x a IE 4.X do Communicatoru; stačí nastavit váš prohlížeč na help.netscape.com/kb/client/970709-1.html.

Možná že nakonec dojdete k závěru, že přepínat z jednoho prohlížeče do druhého je příliš

nepohodlné, a rozhodli jste se pro ten "nejlepší" z obou prohlížečů. Ale ať jste si za svého miláčka zvolili Navigator, nebo Internet Explorer, i potom je přirozeně ve vašem zájmu, abyste vymačkali ze zvoleného prohlížeče všechno, co jen dokáže. V dalším textu uvádíme způsoby, jak urychlit surfování, usnadnit hledání, sdílet zdroje a ušetřit čas.

Jak docílit nadupaného výkonu

>>Žádné obrázky, žádné čekání.

Je velmi pravděpodobné, že tohle jste již nikde slyšeli, ale dobré rady stojí za opakování. Pokud vám záleží na rychlejší downloadování, potom stojí za vyzkoušení vypnout grafiku, zvuky a animace, a nastavit prohlížeč primárně na "text only". V IE, verze 3.x, se to dělá takto: klikněte na View/Options, zvolte záložku General a potom zrušte zaškrtnutí v boxu u Show Pictures. Pokud používáte verzi IE 4.x, zvolte View/Internet Options/Advanced a zrušte zaškrtnutí u všech boxů v kategorii Multimedia. V Navigatoru 3.x zvolte Options a zrušte zaškrtnutí u Autoload Images. V Navigatoru 4.x klikněte na Edit/Preferences, zvolte Advanced a potom zrušte zaškrtnutí u Automatically Load Images. Jestliže se nikdy později rozhodnete, že opravdu potřebujete vidět nějaký obrázek, není třeba si dělat velké starosti. Klikněte pravým tlačítkem myši na Show Picture (v IE 3.x nebo IE 4.x) nebo na Load Image (v Navigatoru 3.x) nebo na Show Image (v Navigatoru 4.x). Alternativní browsery nabízejí možnost tohoto nastavení pouhým kliknutím na grafickou ikonu v dolní lišti.

>>Vylepšete vzhled obrázků.

PowerToys pro IE 4.x od firmy Microsoft (www.microsoft.com/ie/ie40/powertoys/default.htm) nabízí mnoho šikovných utilit, pomocí kterých lze vylepšovat Web grafiku. Jestliže vás omrzelo přepínání mezi textem a grafikou, můžete vyzkoušet Image Toggler, jenž je umístěn v lišti linků IE 4.x a který vám umožní buď nahrávat, nebo naopak přeskočit grafiku pomocí jediného kliknutí. Jiná hračka v PowerToys je ZoomIn/Zoom-Out, která umí zvětšit malé grafické objekty pomocí pravého kliknutí myši. Web Search dopraví do vašeho primárního prohlížeče klíčová slova, rovněž pomocí pravého kliknutí, a tak dostanete rychle okamžité výsledky.

>>Stabilnější vztahy.

Kterýkoli prohlížeč může svou havárií způsobit nestabilitu celého systému Windows. Závažnost stavu se může měnit od "zmrznutí" nějaké aplikace až k obávanému microsoftímu stavu, nazývanému v USA Blue Screen Death (smrt s modrou obrazovkou). V Navigatoru můžete vyvolat dialogové okno Close Program (zavření programu) pomocí klávesové kombinace Ctrl-Alt-Del, ale tím se může stát, že jiné otevřené programy začnou padat jako kostky domina. Je lepší spolknout tu potupu a restartovat poěi-taě. IE 4.x nabízí jinou možnost, jak si počínat: ještě před první havárií otevřete View/Internet Option/Advanced, a zaškrtněte políčko u Browse in a new process (viz obr. 1). To způsobí, že IE spustí separátní verzi Exploreru, a nebude se pokoušet opravit již otevřené okno, které současně poskytuje systému Windows jeho Shell. Díky tomu, když IE 4.x narazí na ledovec, celý operační systém Windows nepůjde ke dnu společně s potápějící se verzí IE 4.x.

>>Prohlížejte svižněji.

Změnou dvou malých zápisů v Registry Windows 95, nazvaných MTU (Maximum Transmission Units), můžete podstatným způsobem zvýšit rychlost prohlížení jak Navigátorem, tak i Explorerem. Pokud vás pomýšlení na hrabání se v registrech poněkud znervózňuje, je možné si opatřit sharewarovou utilitu za 10 dolarů, nazvanou MTUSpeed, která to udělá za vás (www.mjs.unet.com/mike.htm).

>>Zmenšete si soubor dat.

Pokaždé, když navštívíte nějakou webovskou stránku, Internet Explorer uloží informaci o spojení do cache a history souborů, které mají příponu .dat. Čím více údajů se v těchto souborech přechovává, tím větší tyto soubory jsou. Ačkoli to Microsoft veřejně nechce přiznat, vyčistění složek Cache a History v IE 3.x nebo v IE 4.x nevrátí vždy velikost těchto souborů na jejich původní objem 8 Kb, 16 Kb nebo 32 Kb. Můžete se o tom sami přesvědčit, když otevřete povelový řádek DOS (volbou Start/Programy/Příkazový řádek MS-DOS), přejdete na adresář, kde jsou uloženy informace ve vaší cache nebo v history (cd c:\windows\tempor~ nebo cd c:\windows\history), a potom se podíváte na soubory typu *.dat. Když je otevřete, najdete v nich všechna vaše "vymazaná" URL.

V čem je problém? Kromě toho, že tyto rejstříkové soubory *.dat umožňují téměř zjistit, kde všude jste surfovali, začíná se Internet Explorer viditelně zpomalovat, když tyto soubory dosáhnou objemu cca 200 Kb. Jakmile pak jsou tyto soubory veliké přibližně 500 Kb nebo větší, začíná být program náchylný k haváriím. Jedno řešení je prostě oba tyto soubory vymazat. Avšak vymazání se musí provést z DOSu, nikoli z Windows: Klikněte na Start/Vypnout/Restartovat v režimu MS-DOS. Když se dostanete na prompt C:\>, napište deltree c:\windows\history, a potom stiskněte klávesu Enter. (V IE 4.x by cesta mohla být například C:\windows\profiles\vašejméno\history). Potom napište deltree c:\windows\tempor~ a zmáčkněte opět klávesu Enter. (Tato operace může trvat až 15 minut, pokud jsou soubory .def velmi velké). Když po tomto zákroku znovu nastartujete váš prohlížeč, oba soubory budou založeny znovu jako prázdné soubory typu .dat.

Existuje lepší řešení, ale bude vás něco stát. Můžete řídit a ovládat velikost těchto souborů a neustále mazat soukromá data v cache, v history a v souborech .dat používáním sharewarového programu za 15 dolarů, který se jmenuje TweakE 2.0 (www.vizsys.com/tweake.html). Tento program má mimo jiné funkci IESweep, jež vyčistí vaše složky cache a history a znovu nastaví soubory .dat na jejich prázdný výchozí stav. Tato utilita vás také upozorní na okolnost, že tyto soubory již narostly do takového objemu, že začínají ovlivňovat výkonost prohlížeče.

>>Přepište historii.

Navigátor také udržuje informace o historii nedávno navštívených stránek, avšak tato okolnost tentokrát nezpomaluje výkonost vašeho systému. Abyste zabránil nepovolaným lidem zjišťovat, kam nejčastěji chodíte, bude potřebovat tyto informace vyčistit. Navigátor 3.x vyčistí historii pokaždé, když tento program zavíráte. V Navigátoru 4.x musíte zvolit Edit/Preferences, vybrat Navigátor a kliknout na Clear History. Potíž je v tom, že podobně jako u IE history si soubor v Netscapu informaci podrží. Abyste úplně zametli své stopy, musíte tento soubor vymazat. Vyskočte z Navigátoru, otevřete Windows Explorer a stiskněte klávesu F3. Když se objeví okno "Najdi všechny soubory", vyhledejte netscape.hst. Obvykle

je tento soubor v C:\Program Files\Netscape\Communicator\Users\yourname. Klikněte na něj pravým tlačítkem myši a zvolte Delete.

>>Sdílení cache.

Jestliže provozujete současně Navigator 3.x a Navigator 4.x na jednom počítači a jestliže se zabýváte navrhováním webovských stránek můžete urychlit výkon obou prohlížečů a ušetřit místo na hard disku tím, že je přinutíte, aby oba sdílely společnou cache. V Navigatoru 4.x klikněte na Edit/Preferences, klikněte na znaménko plus u Advanced, abyste rozbalili vltve stromu, a klikněte na Cache. V boxu pro Disk Cache Folder napište cestu, kde se nachází cache soubor Navigatoru 3.x (obvykle je to c:\program files\netscape\navigator\cache). V Navigatoru 3.x klikněte na Options/Network Preferences; na záložce pro Cache v boxu s adresářem Disk Cache Directory napište cestu, kde se nachází soubor cache Navigatoru 4.x (obvykle je to c:\program files\netscape\users\yourname\cache).

Usnadněte si navigaci

>>Z Windows 98 přímo na Web.

Dokonce i v případě, že nemáte spuštěný IE 4.x nebo Navigator, můžete rychle skákat z plochy Windows 98 na Web tak, že si vytvoříte Adresářovou lištu na Hlavním panelu Windows 98. Dělá se to takto: klikněte pravým tlačítkem myši na Hlavní panel, a zvolte si Toolbars a potom Address. Abyste ušetřili poměrně vzácné místo na Hlavním panelu, můžete minimalizovat všechna otevřená okna tím, že kliknete na Adresářovou lištu, a když se kurzor myši změní na šipku se čtyřmi hlavičkami, zatáhnete lištu na horní hranu plochy. Napište URL v adresovém boxu a stiskněte Enter; tím se automaticky spustí váš primární prohlížeč.

>>Přemístěte si bookmarky či Oblíbené položky na Home Page.

Přemínou souboru vašich bookmarků na vaši home page dosáhnete toho, že budete vždy jenom na jedno kliknutí od vašich oblíbených stránek. V Navigatoru 3.x klikněte Options, zvolte General Preferences, a pod položkou Browser Start With vyměníte URL adresu za cestu k vašemu souboru bookmark.htm. V Navigatoru 4.x zvolte Edit/Preferences, a v položce Category klikněte na Navigator. Pod položkou "Navigator Start With" se ujistíte, že je vybráno tlačítko Home Page (viz obr. 2), a nahraďte URL adresu v boxu pro Location cestou vedoucí k vašemu bookmark.htm souboru (obvykle leží v c:\Program Files\Netscape\Users\yourname). Když to všechno uděláte, klikněte na OK, čímž se zavře box a uloží nové nastavení. Vyskočte z Navigatoru, restartujte ho, a už můžete vesele klikat. Bohužel, v IE není možné zmínit Oblíbené položky na domovskou stránku. Ale je možné použít k tomu bookmarky z Navigatoru. Otevřete IE 3.x nebo 4.x, klikněte na File/Open, pak na Browse a najdete soubor Navigatoru nazvaný bookmark.htm. Klikněte na něj, otevřete ho a dejte OK. Když se vám zobrazí bookmarky Navigatoru, klikněte na View/Options, pak na záložku Navigator v IE 3.x nebo na Internet Options, a potom na General v IE 4.x. V oblasti pro startup klikněte na Use Current, a pak OK. Od této chvíle, kdykoli spustíte Explorer, spustí se současně bookmarky Navigatoru.

>>Přemístěte bookmarky/Oblíbené položky na tlačítka.

Máte dvě nebo tři oblíbené stránky, které navštívujete denně? Místo jejich dlouhého hledání mezi mnoha složkami a podsložkami je možné tyto stránky přemístit na tlačítka na pracovní liště. Jak IE 4.x, tak i Navigator 4.x mají jednu separátní lištu nástrojů, kterou lze zapínat a vypínat z nabídky View. Na tuto lištu se vám vejde šest až osm stránek. Potom je již lišta přecpaná a začíná být nepraktická.

Abyste zobrazili Link Toolbar v IE 4.x, klikněte na View/Options/General, a zaškrtněte box Links. V nabídce klikněte Favorites, a zatáhnete kteroukoli URL adresu nebo složku na lištu s linky.

K přepínání osobní nástrojové lišty v Navigator 4.x klikněte na View/Show Personal Toolbar (pokud je Personal Toolbar už vidět, bude nabídka obsahovat Hide Personal Toolbar). Stiskněte Ctrl+B, abyste mohli editovat bookmarky, a potom je přetáhnete na nástrojovou lištu. Potom se již dvojklikem na lištu spustí její obsah.

>>Prohlédněte si Oblíbené položky jako ikony.

Po celé hodiny jste surfovali po Síti a sbírali oblíbené adresy, když tu si najednou uvědomíte, že chcete stáhnout do počítače obrázky, který jste viděli před nějakou dobou, ale nechali jste ho ležet. Aniž abyste museli tlouct zůvíví na tlačítko Zpět, nebo se probírali seznamem Historie, můžete předběžně prohlédnout Oblíbené položky ve formě ikon, přičemž není třeba, abyste je přímo vyvolali. To vše je možné za předpokladu, že jste nevymazali cache a nezavřeli počítač. Provedete to takto: z Windows Exploreru klikněte na Favorites/Organize Favorites, a potom pravým tlačítkem myši na složku, jejíž předběžnou prohlídku chcete uskutečnit. Z nabídky, která se objeví, vyberte Properties a zaškrtněte box Enable thumbnail view. Klikněte na OK a uzavřete dialog Organize Favorites. Nyní otevřete příslušnou složku ve windowsovém Průzkumníkovi, klikněte pravým tlačítkem na prázdnou plochu v okně napravo a zvolte View/Thumbnail. A ejhle, už vidíte, co jste vidět chtěli. Tento proces se musí opakovat pro každou složku nebo podsložku, neexistuje totiž způsob, jak je vybrat všechny najednou.

>>Rychlé přetáčení.

Chcete rychle skočit o šest stránek dopředu nebo dozadu? Není třeba, abyste mačkali tlačítko Vpřed nebo Zpět. V prohlížeči IE 4.x kliknutím na šipky po obou stranách tlačítek Vpřed a Zpět se objeví seznam stránek, které jste již navštívili. V Navigatoru 4.x můžete kliknout a podržet tlačítko Vpřed nebo Zpět; objeví se opít celý seznam a můžete si vybrat.

>>Rychlé hledání.

Víte o tom, že váš prohlížeč je také rychlý vyhledávač, který se celkem snadno používá? V adresářové liště prohlížeče IE 3.x nebo IE 4.x napište go nebo find nebo ?, kterýžto zápis pak oddělíte mezerou, a potom napíšete slovo nebo frázi, kterou chcete najít. A IE začne vesele hledat. V Navigatoru 4.x napište slovo nebo několik slov do řádku pro URL, a stiskněte Enter. Jestli chcete hledat podle jediného slova, napište před toto slovo znaménko plus a oddělíte mezerou (pokud byste napsali pouze samotné slovo, Navigator je interpretuje tak, že

chcete jít na webovskou stránku a napíše před slovo www. a za slovo .com). Navigator 4.x hledá přes primární vyhledávací stroj Netcentra. Navigator 4.5 má v sobě zahrnutou šikovnou vlastnost, nazvanou What's Related, která posiluje hledání tak, že vás navede na relevantní obsah.

>>Jak být ještě přesnější.

Navigator 4.5 dovádí hledání z boxu pro URL ještě o krok dále. Má zabudovanou novou vlastnost Internet keyword, která provádí prohledávání až na samotnou specifickou stránku. Klíčová slova jsou porovnávána s databází registrovaných obchodních značek, takže když napíšete například American Airlines, Navigator vás zavede přímo na stránku této letecké společnosti. Jestliže Navigator nemůže najít to, co hledáte v databázi Netcentra, přejde automaticky na Excite-Netscape Web index na Netscape Netcentru, a začne hledat v těchto databázích.

>>Tiše, tady se skrývá heslo.

E-mail, připojení dial-up, spojení v síti LAN a nyní i stránky Webu, zkrátka téměř všechno v těchto dnech vyžaduje nějaké heslo, a všechna si je pamatovat může být nikdy dost problematické. Některé stránky vám nabídnou možnost, že si vaše heslo zapamatují, ale to nefunguje vždy k plné spokojenosti. Jistě, můžete si hesla zapsat nebo je zadat do PIM souboru či souboru nějakého textového editoru, ale lepší řešení je uchovávat hesla v bookmarcích Navigatoru 3.x nebo 4.x. Stiskněte Ctrl+B, abyste otevřeli nabídku bookmarků, a klikněte pravým tlačítkem na záložku stránky, která vyžaduje heslo; potom zvolte Properties. Tím se otevře dialogové okno Bookmark Properties; nyní můžete zapsat hesla nebo jiné informace do boxu Description (obr. 3). Samozřejmě kdokoli, kdo si přečetl tuto radu (nebo se podívá do dialogového okna Properties), si hesla může přečíst. Jestliže je tedy bezpečnost hesel opravdu důležitá, je lépe zkusit utilitu, jakou je například Password Memorizer za 15 dolarů od firmy Limit Software (www.limitsoft.com).8

Je to opravdu optimalizováno pro můj prohlížeč?

Netscape i Microsoft svorně tvrdí, že určité stránky na Webu jsou optimalizovány právě pro jejich prohlížeč. Tak vzniká otázka, zda se o něco obzvláště pikného neošidíte, když prohlížíte optimalizovanou stránku nesprávným prohlížečem. Naše pátrání po optimalizovaných stránkách nakonec odhalilo několik speciálních apletů, které pracovaly pouze s prohlížečem Internet Explorer (jednalo se například o ukazatel momentálního stavu burzy, nebo animovaný školní autobus, který vezl Myšáka Mickeyho a jeho přátele napříč stránkou firmy Walta Disneyho). Kromě takovýchto vící těch několik málo rozdílů, které jsme našli, bylo převážně pouze kosmetických, a nepodařilo se nám najít vůbec žádné stránky, jež by měly nějaké specifické vlastnosti, zejména pouze v prostředí Navigatoru. Z toho plyne, že není třeba si dělat nějaké starosti ohledně toho, který z prohlížečů používáte o nic moc nepřejdete, víte nám.

Pět nejlepších triků pro pravé tlačítko myši

Existuje celý arsenál trikù, které ušetøí èas a jež souvisejí s pravým tlačítkem myši. Stačí najet kurzorem nad webovou stránku, grafiku, link nebo dokonce nad URL v adresáøovém boxu, a dostanete dialogový box s všelijakými šikovnými zkratkami. Je skuteèní z èeho vybírat. V následujícím textu uvádíme našich pít nejoblíbenijších trikù.

1. Zkopíruj link.

V IE 3.x a 4.x lze rychle zkopírovat URL, jako je třeba www.pcworld.com, ze stránky do dokumentu nebo do e-mailové zprávy. Klikněte pravým tlačítkem na link, a zvolte Copy Shortcut. Chcete-li zkopírovat URL z adresáøového okna Internet Exploreru, klikněte jednou na adresu v oknì, vyberte URL a klikněte pravým tlačítkem na vybrané URL potom zvolte Copy. V Navigatoru 3.x nebo 4.x existuje nabídka Copy Link Location. Když pak chcete kopii nikam vložit, klikněte pravým tlačítkem myši na vybrané místo, a zvolte Paste (Vložit).

2. Trikové kliknutí.

Neztrácejte èas obnovováním celé stránky, když to jediné, co chcete vidìt, je obsah rámeèku. Klikněte pravým tlačítkem do rámeèku, zvolte Refresh. Pokud stisknete tlačítko Refresh na nástrojové lištì, natáhnete znovu celou stránku. V IE 3.x a 4.x zvolte Refresh, a natáhne se pouze obsah rámeèku, který jste vyznaèili. V Navigatoru 4.x klikněte pravým tlačítkem a zvolte Refresh Frame; tím se znovu natáhne pouze obsah uvnitø rámeèku.

3. Rychlý obrázek.

Jestliže se v IE nechce zobrazit obrázek, nebo máte pøedvoleno vypnutí obrázkù, kliknutím pravým tlačítkem na kotvu obrázku a volbou Show Picture se obrázek vyvolá. V Navigatoru 4.x klikněte pravým tlačítkem na kotvu a zvolte Show Image.

4. Hoř to tam!

Abyste ušetøili èas, je možné místo otevírání linku uložit dokument jako HTML soubor a pøeèíst si jej pozdìji. V IE 4.x klikněte pravým tlačítkem na link, a zvolte Save Target As (Uložit jako). V Navigatoru 3.x a 4.x klikněte pravým tlačítkem na link, a zvolte Save Link As (Uložit odkaz jako).

5. Kouzlo s knihou adres.

Jestliže jste právi obdrželi zprávu prostøednictvím Messengeru nebo Outlook Expressu, a chcete-li rychle uložit odesílatelovu e-mailovou adresu do seznamu adres, klikněte pravým tlačítkem na jméno v políèku "to:", a zvolte Add To Address Book (Pøidat do seznamu). Outlook Express je dokonce tak chytrý, že rozpozná, kdyby zápis byl pouze duplikátem zápisu poøízeného jindy.

Jak odstraňovat závady na internetovém spojení

Každý pokus dostat se na webovskou stránku skonìí tím, že dostanete jakousi kryptickou odpověì, pøípadnì zjistíte, že stránku nejde otevøít. Zdrojem takovýchto problémù mùže být v podstatì cokoliv špatnì napsané URL, odpojený modem, ucpané linky Internetu nebo nikdo náhodou vykopnul ze zásuvky síťovou šòøuru, napájející hostitelský poèítaè, který

přechovává stránku, již chcete otevřít.

Základní trik je zúžit prostor, v němž mohlo dojít k poruše. Problém může být na vašem konci, na konci hostitele, nebo někde mezi tímto dvěma body. Víte či nevíte, Windows 95/98 a Windows NT 4.0 se dodávají s většinou nástrojů, které potřebujete k diagnóze poruchy spojení. Následující tabulka podává nástin těch nejčastějších problémů a návod, co v takových případech dělat.

Když selže úplně všechno, pokuste se poslat e-mailovou zprávu na `webmaster@doména`, kde doména představuje obvykle poslední část URL, a požádejte o pomoc či informaci. Například webmaster pro vydavatelství IDG (`www.idg.cz`) je k zastižení na `webmaster@idg.cz`.

Tipy pro MS Access práce s tabulkami

Jiří Mièke

Microsoft Access si získal oblibu i jako prostředek sloužící k vytváření kancelářských databázových aplikací. V tomto prvním ze série článků vlnovaných tipům a metodám, které mohou ménì zkušeným uživatelùm ulehèit práci, se budeme vlnovat práci s tabulkami. Máte-li konkrétní dotazy nebo jiné námìty, pošlete je prosím na pcworld@idg.cz.

Založení tabulky

Dùležité je u každé tabulky nastavit primární klíè, který mùže tvoøit jedno nebo více polí, a jehož hodnota musí být jedineèná v celé tabulce. Primární klíè umožňuje rychlejší prohledávání záznamù a používá se v relacích mezi tabulkami. Access pro jeho volbu nabízí speciální typ pole automatické èíslo, kdy se program sám postará o pøìøazení jedineèného èíslo záznamu. Volba automatického èíslo je rozhodnì lepší než primární klíè založený na "jednoznaèném" poli, jako je napø. rodné èíslo. Rodné èíslo jednak nemusí bohužel být jednoznaèné, a navíc mùže dojít k jeho špatnému zapsání, a□ již vinou obsluhy programu èi chybou zákazníkã ve vyplněném formuláøi (problémy nastávají napø. s jeho dodateènou zmìnou).

Obèas nastane situace, kdy potøebujete zmìnit formát pole. Napøíklad zjistíte, že velikost textového pole Obec, která je 25 znakù, nestaèí, a rozhodnete se ji zvýšit na 30 znakù. Pokud tabulka obsahuje vltší poèet záznamù, mùže i v závislosti na konfiguraci hardwaru nastat situace, že Access odmítne typ dat zmìnit (viz obr. 1). Problém mùžete vyøešit vytvořením doèasného nového pole stejného typu (v našem pøíkladu Obec2, text, velikost 30 znakù) do něj dotazem zkopírujete obsah pole Obec, a nakonec toto pole smažete a pole Obec2 pøejmenujete na Obec.

Novinkou ve verzi Accessu 97 je typ pole hypertextový odkaz, které jak název napovídã obsahuje adresy internetovských stránek nebo dokumentù, jejichž obsah se zobrazí □uknutím na pøíslušnou položku. Vlastní hodnoty pole (napø. www.pcworld.cz) zadáváte bui pøímò zapsáním, nebo zobrazením kontextové nabídky a volbou Hypertextový odkaz\ Zobrazit hypertextový odkaz. V následujícím dialogovém oknì (viz obr. 2) pak zadáte èi vyhledáte pøíslušnou webovskou stránku nebo dokument (napø. excelovský soubor). K zadání jiného textu, který se zobrazí v poli hypertextového odkazu, použijete volbu Hypertextový odkaz\Zobrazený text.

Práce s indexy

Pokud chcete, aby pole obsahovalo jedineèné, ale specifické hodnoty (jako napø. Èíslo výrobku), použijte u tohoto pole tzv. index Unique (v návrhovém zobrazení nastavte vlastnost Indexovat na Ano (bez duplicity)) a program neumožní vložit záznam s duplicitní hodnotou tohoto pole. Nastavíte-li však jedineènou indexaci u již existující tabulky a pole obsahuje záznamy s duplicitní hodnotou, Access index nedovolí vytvoøit. V tomto pøípadì mùžete pro zjištìní a odstranìní duplicit použít Prùvodce vyhledávacím dotazem (duplicitní položky) pøi vytváøení nového dotazu. Za pomoci tohoto prùvodce vytvoøíte dotaz, jenž vyhledã a zobrazí duplicitní údaje, které mùžete odstranit nebo zmìnit.

Zabezpečení zadání

Èasto potøebujete zajistit, aby u dceøinè tabulky (napø. Prodeje) mohly být zadány pouze urèité hodnoty z rodièovské tabulky (napø. Dealeøi). V našem pøíkladì s tabulkami Dealeøi a Prodeje to znamená, že program nesmí dovolit zadat do tabulky Prodeje prodej, který provedl zatím v tabulce Dealeøi nezadaný dealer (vazba pøes ID_dealera). To zajistíte tak, že v návrhovém zobrazení u tabulky Prodeje vyberete pole ID_dealera a ve spodní èásti okna uknete na "ouško" Vyhledávání. Nyní nastavte tyto hodnoty: t

Pøi zadávání prodejù se pøi volbì ID dealera zobrazí rozevírací nabídka se jmény prodejcù (pøedpokládáme, že druhý sloupec v tabulce Dealeøi je Jméno_Deal), ze kterého vyberete požadované jméno. Program také zajistí, že místo "pouhých" ID se v poli zobrazují odpovídající jména.

Mazání záznamù

Chcete-li zmenšit velikost databáze smazáním (nebo archivací a následným smazáním) vùššího poètu záznamù tabulky, zjistíte, že se velikost databáze vùbec nezmìnila. Problém spoèívá v tom, že musíte ještì provést tzv. komprimaci (volbou Nástroje\Správa databáze\Zkomprimovat databázi). Program tím provede reorganizaci uložení záznamù fyzického prostoru souboru databáze a uvolní místo zabírané "smazanými" záznamy.

Pokud smažete souvislou øadu záznamù (napø. s hodnotou automatického èíslo 1000-2000 a èíslo 2000 bylo zároveò nejvyšší) a ihned provedete komprimaci, program zajistí, že hodnota pole automatického èíslo novì vkládaných záznamù bude bez mezery pokračovat od èíslo 1000. (Bez provedení komprimace by èíslování pokračovalo od hodnoty 2001.)

Import a export údajù tabulek

Access poskytuje bohaté možnosti pøi importu a exportu údajù. Základní volbou pro import je volba Otevøít databázi..., pro export pak oznaèení tabulky v oknì databáze a volba Uložit jako/Export... V následujícím dialogovém oknì v poli Typ souboru urèíte požadovaný formát (Excel, text, HTML, dbf, Paradox aj. samozøejmì pokud máte požadovaný typ nainstalován) a nakonec pøíslušný soubor. Pøi volbì textového souboru se spustí pøuvodce, s jehož asistencí urèíte další požadavky na importovaná/exportovaná data. Zajímavou je i možnost publikovat data, formuláøe èi sestavy na Webu (staticky i dynamicky), k èemuž je urèen Pøuvodce publikováním na síti WWW (volba Soubor/Uložit jako HTML viz obr. 3).

Hromadná korespondence

Údaje tabulek Access mùžete použít jako zdroj dat pøi hromadné korespondenci v programu Word. Pøi nastavení zdroje dat staèí v oknì Otevøít zdroj dat nastavit pole Soubory typu na databáze MS Access, dále urèit databázi a poté pøíslušnou tabulku.

InterFAQ - Modemy a sériová komunikace

Jan Ěáp

V dalším, tentokrát vánočním pokračování rubriky InterFAQ jsme se zaměřili na problematiku modemů a s nimi související oblast komunikace mezi jednotlivými osobními počítači. Takže tady jsou výsledky našeho hledání:

Data Communications FAQ Windows version

Široký přehled otázek a odpovědí týkajících se problematiky komunikace (především připojování k on-line službám a Internetu) v prostředí operačního systému Microsoft Windows.

<http://www.malch.com/comfaq.html>

Windows 95 Modem Page

Pìkná, tematicky zaměřená stránka, vìnující se všemu okolo využívání modemové komunikace ve Windows 9x, zejména s orientací na konfiguraci soubory/ovladače modemů a využívání prostředku "Telefonické připojení sítí".

<http://home.worldonline.nl/~speelman/modem95.html>

comp.dcom.modems Newsgroup FAQs

Hypertextový přehled otázek a odpovědí z elektronické konference comp.dcom.modems, umístěný na stránkách serveru "The Internet FAQ Consortium".
<http://www.faqs.org/faqs/by-newsgroup/comp/comp.dcom.modems.html>

V.34 Modem Protocol FAQ

Odpovědi na nejčastější otázky ohledně V.34, nejrozšířenějšího standardu pro komunikaci mezi analogovými modemy.

<http://www.netexpress.net/techsupp/v34.html>

Modems: Frequently Asked Questions and Advice for Connecting

Bohatý přehled otázek, odpovědí a užitečných rad pro využívání modemového připojení serveru amerického ISP (Internet Service Provider poskytovatel připojení) Direct Connection s.

<http://www.dircon.net/support/gmodemfaq.html>

A Basic Modem FAQ

Přehled odpovědí na základní otázky začátečníků v oblasti modemové komunikace.

<ftp://ftp.actrix.gen.nz/faq/modem.faq>

http://www.modemshop.com/a_simple_modem_faq.html

ZyXEL modem FAQ List

Přehled odpovědí na otázky ohledně provozu modemů Zyxel na stránkách serveru "The Internet FAQ Consortium".

<http://www.faqs.org/faqs/modems/ZyXEL/FAQ/part4/preamble.html>

Curt's High Speed Modem Page

Jedna z nejpopulárnějších "modemových" stránek, obsahující rady a odpovědi na otázky ohledně provozu vysokorychlostních (nad 28,8 Kb/s) modemů a připojování do Internetu v prostředí operačních systémů MS Windows 3.x a 9.x.

<http://www.teleport.com/~curt/modems.html>

Ask Mr. Modem

Databáze obsahující technické informace o vlastnostech a možnostech nastavení více jak 1 300 modelů modemů od dvou stovek výrobců!

<http://www.spy.net/~dustin/modem/>

V.90 Q & A

Otázky a odpovědi ohledně standardu 56k modemů V.90 na "oficiálním" serveru technologie K56flex, založeném předními výrobci modemových "čipsetů" Rockwell Semiconductors a Lucent Technologies.

<http://www.k56flex.com/v90faq.html>

V.90 Upgrade FAQ

Přehled otázek a odpovědí ohledně upgradu starších modemů na standard V.90, umístěný na populárním serveru 56k.com.

<http://www.56k.com/buyer/v90upfaq.shtml>

Call Waiting and Modem FAQ

Stránka otázek a odpovědí zaměřená na problematiku současného využití jedné telefonní linky pro připojení do Internetu i příjem hovorů.

<http://www.56k.com/reports/callwait.shtml>

www.CableModemInfo.com

Přehled několika kolekcí FAQ, zaměřených na jednotlivé aspekty využívání tzv. kabelových modemů pro komunikaci po rozvodech kabelové televize.

<http://www.cablemodeminfo.com/cablesharing.html>

Rockwell AudioSpan FAQ

Odpovědi na základní otázky ohledně technologie AudioSpan standardu firmy Rockwell pro zajištění maximálního komfortu / rychlosti odezvy při hraní akčních her více hráči na dálku

prostřednictvím modemu/Internetu.
http://www.rss.rockwell.com/platforms/infotainment/svd/AS_faq.html

The CTS Serial (Com) Port FAQ

Otázky a odpovědi ohledně nastavování a diagnostiky sériových portů na serveru firmy Computer Telecommunication Systems, Inc. dodavatele profesionálního diagnostického softwaru pro oblast sériové komunikace.
<http://www.comminfo.com/pages/ctsfaq01.htm>

The RPI FAQ

Otázky a odpovědi týkající se nového protokolu pro opravu chyb a komprimaci dat, přenášených přes modemové spojení RPI (Rockwell Protocol Interface).
http://www.rss.rockwell.com/techinfo/pc/resource_files/rpi_faq.htm

Tipy pro vaši úspěšnější práci

Patrik Malina

Pro software obecně

O formátu PDF

1. V poslední době máme možnost stále častěji se setkávat se soubory, jejichž formát je označován jako PDF. Možná jste narazili na problém, jak jej přečíst nebo rozluštit, protože běžně dostupné prostředky to nezvládly, a vy nevíte proč. Formát uspořádání dat, označovaný jako PDF (Portable Document Format), je výtvorem firmy Adobe, která produkuje mimo jiné vynikající grafický software. V současné době se jedná o jeden z nejuniverzálnějších formátů pro přenos a prezentaci dat, a protože využívá velmi dobrou kompresi, je velmi dobrým prostředkem pro distribuci dat po Internetu. Další předností je nezávislost na platformě (PC, Mac, UNIX) a záruka, že výsledný vzhled bude shodný s původní podobou dokumentu či prezentace. Pokud chcete dokument prohlížet, je potřeba použít buďto některý z grafických programů (Adobe Illustrator, Corel Draw), nebo, pokud nepracujete s tímto typem softwaru, můžete použít speciální prohlížeč Adobe Acrobat Reader, jenž je distribuován jako freeware (k dispozici i na CD PC WORLD 10/98 nebo 12/98). Používání tohoto formátu se stále rozšiřuje, a proto vzniká řada produktů zaměřených na práci s PDF soubory, počínaje tvorbou a konče převodem PDF do formátu HTML.

Pro Windows 95/98

Poznávací znamení

2. Při instalaci mnoha programů a užitečných pomůcek se často setkáte s volbou nebo dialogem, které zahrnují v textu informaci o "Associated files", případně "Associated extensions". Jedná se o velmi užitečné nastavení, jež v běžné praxi využíváte, aniž si to uvědomujete. Jméno každého souboru (spustitelný program, obrázek, textový dokument, midisekvence) obsahuje příponu neboli extenzi, podle níž je možno identifikovat jeho charakter. Váš systém tohoto využívá, a v případě, že chcete daný soubor otevřít přímo z okna Průzkumníka nebo z Plochy, díky příponě otevře správnou aplikaci. Pokud instalujete novou aplikaci (například prohlížeč obrázků), instalace program se vás tedy ptá, zda má přípony souborů, se kterými umí pracovat, jakoby připojit k sobě. Po tomto nastavení bývá také soubor označen odpovídající ikonou (notoricky známé jsou např. ikony MS Wordu nebo MS Excelu), která nahradí univerzální ikonu Windows. Pokud jste aplikaci nainstalovali, a přesto jsou soubory jí určené stále "neasociované", nastavení jste zřejmě neprovedli správně, a je potřeba tak učinit dodatečně, většinou v menu Option nebo Properties dané aplikace. Přehled funkčních propojení získáte, zvolíte-li v okně Průzkumníka nebo otevřené složky Zobrazit-Možnosti složky a kartu Typy souborů.

Přáliš rychlá aplikace

3. Pokud používáte v prostředí Windows některé dosovské aplikace, může nastat situace, kdy po spuštění daného programu se okno s DOSem otevře, a než stačíte cokoliv spatřit, bleskově se zase uzavře a zmizí. Problém může být způsoben více faktory, často je však příčina prostá. Dobrým příkladem je známý komprimační program ARJ. Pokud jej spustíte dvojklikem z okna Průzkumníka, může nastat výše uvedený problém. Zkuste na ikonu programu vyvolat kontextové menu (pravým tlačítkem myši), vyberte Vlastnosti a zvolte

kartu Program. Dole se nachází nenápadná volba Při ukonění zavřít, která může celý problém způsobit. Aplikace ARJ, pokud je spuštěna bez parametrů, pouze vypíše stručnou nápovědu a svůj běh ukoní, a je-li zmíněná volba zaškrtnutá, okno se opět rychle uzavře. A vy spatříte pouze záblesk.

MS Word 97

Pracujete s oddíly?

4. Při tvorbě obsáhlejších a různorodých dokumentů jste možná narazili na nepříjemná omezení. Formát odstavců umožňuje mnohá nastavení, ale už jste například zkusili uprostřed dokumentu vložit pár stránek, které nebudou zobrazeny a vytištěny svisle, nýbrž vodorovně? Pokud používáte pro formátování pouze dvě úrovně odstavců a celý dokument bude se vám určitě hodit možnost nastavit tzv. oddíl. Začnete-li vytvářet nový dokument, stane se automaticky celý jedním oddílem. Chcete-li vytvořit oddíl nový, zvolte Vložit-Konec a vyberte si, kde bude další oddíl pokračovat. Pokud jste vytvořili rozsáhlejší dokument, můžete používat na jednotlivé oddíly volby a nastavení, které byly dosud dostupné jen pro celý dokument (okraje, záhlaví a zápatí, číslování stránek, orientace stránky, počet sloupců).

Neztrácejte přehled

5. Možná jste při práci s tímto textovým editorem nikdy neprokročili rozsah pár stránek. Při práci s rozsáhlejšími dokumenty se vyplatí přijmout některé zásady práce, aby úměrně s přibývajícím počtem stran nenarůstal zmatek. Jedním z účinných prostředků pro vytvoření přehledné struktury je důsledné používání stylů, kterými vhodně odlišíte hierarchii psaného textu (nadpisy různých úrovní, obyčejný text). Vhodný styl můžete volit na panelu nástrojů Formát zcela vlevo v okně stylů. Pokud chcete použít jiný styl, případně definovat nový, zvolte Formát-Styl a můžete si nadefinovat celou sestavu nových nadpisů dle vašich představ. Využíváte-li důsledně stylů, můžete využívat pro přehledné zobrazení dokumentu osnovu nebo rozvržení dokumentu pomocí volby Zobrazit. V osnově můžete mít nastavené úrovně nadpisů, prohlížet a nastavovat styly částí dokumentu, a stále budete mít přehled o celkové struktuře vaší práce.

Nechte pracovat editor

6. Mnoho uživatelů, často z nevědomosti, nepoužívá funkce, které jsou k dispozici, a snaží se vytvořit vlastní řešení. Typickým případem je číslování odstavců a používání odrážek. V tomto případě se vyplatí ponechat starosti na programu. Chcete-li vytvořit text s číslovanými odstavci, použijte funkci Číslování. Pokud chcete upravit nastavení, zvolte Formát-Odrážky a číslování. Jsou-li číslované odstavce vytvořeny editorem, máte možnost s nimi dále pracovat. Můžete přidávat na kterémkoliv místě nový číslovaný odstavec, aniž se poruší pořadí, u víceúrovňových seznamů můžete bez problémů jak přidávat nové odstavce, tak mít jejich úrovně, bez porušení celkové struktury a návaznosti. Pokud však takto vytvořenou spojitost porušíte, program se už "nedopočetá" a automatické číslování se rozpadne. Hlavním pravidlem pro používání odrážek a číslování je správné užívání klávesy Enter. Používejte ji opravdu jen tehdy, chcete-li vytvořit nový odstavec (odrážku, číslování.), jinak nechte text plynout z řádku na řádek. Pokud opravdu potřebujete zalomit řádek v rámci odstavce, použijte Shift+Enter.

Rychlý pohyb

7. Pokud pracujete s rozsáhlejším dokumentem, pravděpodobně jej máte rozpracován na více místech, a potřebujete se mezi nimi rychle pohybovat. Chcete-li zabránit opakovanému zoufalému prohledávání dokumentu, používejte záložky. Předtím, než opustíte rozpracované místo, zvolte Vložit-Záložka., zadejte přiléhavé jméno a stiskněte Přidat. Když nastane čas vrátit se na rozpracované místo, zvolte Úpravy-Přejít na. nebo Ctrl+G, označete Cíl-Záložka a vyberte si. Na první pohled tato možnost vypadá možná složitě, ale velmi rychle si na ni zvyknete a při pohybu v dokumentu šetřícím např. sto padesát stran ji určitě oceníte.

Na dvou místech najednou

8. Má-li váš dokument má větší rozsah, a vy se při práci potřebujete odkazovat nebo vracet k jiné dříve vytvořené pasáži, můžete vhodně použít rozdělení okna aplikace. Zvolte Okno-Rozdělit a pohybem myši si nastavte, zda rozdělovací příčku potřebujete uprostřed nebo jinde. Pohled na dokument se změní ve dvě části, které můžete procházet a zobrazovat nezávisle, a tak být současně na dvou místech v textu. Každá z částí používá své posuvníky, a nezávisle můžete také nastavit způsob zobrazení (osnova, stránka, rozvržení), takže můžete sledovat celý dokument podle osnovy a ve druhé části upravovat konkrétní odstavce. O zpracovávaném dokumentu tak získáte velmi dobrý přehled. Do původního stavu se vrátíte volbou Odstranit příčky ve stejném menu.

Ve správném formátu

9. Pokud jste dříve pracovali při zpracování textu s jinými aplikacemi (např. s poměrně rozšířenou "šestsetdvojkou"), možná potřebujete otevřít své starší dokumenty v prostředí MS Word. Program samozřejmě podporuje převod z a do různých formátů, převodní filtry však nejsou součástí standardní instalace a musíte si je doinstalovat (spuštěním instalátoru MS Office a přidáním potřebných součástí programu MS Word). Dokumenty uložené v jiném formátu jsou poté při otevírání rozeznány (pokud filtr existuje), a v následném dialogu potvrdíte parametry převodu. Je-li soubor otevřen bez dialogu a jeho převod není v pořádku (např. u různých souborů s příponou .txt), lze automatické konverzi zabránit a dialog vynutit. Zvolte Nástroje-Možnosti a na kartě Obecné zaškrtněte volbu Při otevírání potvrdit převod. Pokud potom znovu zkusíte otevřít soubor cizího formátu, dostanete možnost ručně potvrdit v dialogovém okně, jaký filtr použít.

Poznámky a vysvětlivky

10. Při tvorbě dokumentu často nastane situace, že chcete obsah textu doplnit nebo projasnit poznámkou, vysvětlením či doplňující informací. Používáním těchto prvků dosáhnete větší přehlednosti, a je-li text "naučný", bude se mnohem lépe studovat. Pokud budete chtít vložit poznámku nebo vysvětlivku, zvolte Vložit-Poznámku pod čarou a v zobrazeném dialogu vyberte, o jaký odkaz se jedná. Můžete nastavit umístění doplňující informace, formát odkazu v textu, způsob číslování a jeho začátek. Pro odkazy na poznámky můžete také vybrat svůj specifický symbol, který se v textu bude dobře hledat. Text můžete posléze při kontrole nebo korektuře prohlížet po těchto poznámkách, zvolíte-li jako objekt pro procházení Poznámku pod čarou.

MS Excel 97

Zdlouhavé výpočty

11. Aplikace umožňuje vytváření složitých funkcí a komplikovaných výpočtů. Poté, co vložíte do buněk konkrétní číselné hodnoty, Excel automaticky provádí numerický výpočet a aktualizaci obsahu všech "účastných" buněk. Pokud pracujete na pomalejším počítači a vkládáte větší objem dat do složitých výpočetních struktur, průběžné přepočítávání vás může nepříjemně zdržovat. Zvolte Nástroje-Možnosti a kartu Výpočty. V horní části lze parametr Přepočet nastavit na Ruční. Pokud pak při práci v listu potřebujete provést výpočty, stisknete pouze

Ochrana před útočníky

12. Jedním z největších nebezpečí v současném světě počítačových virů jsou makroviry. Pokud neobdržíte excelovský soubor ze zdroje, který je naprosto bezpečný (kolik jich znáte?), vyplatí se být napozoru. Program umožňuje nastavit ochranu, která zabrání otevření jakéhokoli souboru, v němž se vyskytují makra (byť třeba neškodná). V následném dialogu máte možnost se rozhodnout, jak situaci vyřešíte. Zvolte Nástroje-Možnosti a kartu Obecné. V části Nastavení zatrhněte volbu Antivirová ochrana makr. Nezapomeňte, že vás pak bude program varovat před všemi dokumenty s makry, tedy i před vašimi tvůrky. Pokud s nimi pracujete často, může se tato ochrana stát trochu protivnou.

Nesprávný formát

13. Při vkládání údajů do buněk nikdy nastane nežádoucí změna. K vašemu překvapení se zadaná hodnota změní, aniž byste chtěli. Není důvod k obavám, zadané údaje se neztratily, jen byly zobrazeny v určitém formátu (nikdy bohužel jiném, než jste chtěli). Obecně používá program pro každou buňku přednastavený formát označovaný jako Obecný. Ten zajišťuje, že vložená hodnota je prozkoumána, a je-li rozpoznán formát, je na tento převedena. Nikdy však nežádoucím způsobem. Nastavení lze provést volbou Formát-Buňky, na kartě Číslo. Chcete-li zachovat hodnotu vloženou do buňky v nezmeněné podobě, zvolte možnost Text. Cokoliv zadáte, je uloženo jako sekvence znaků, a proto s těmito údaji samozřejmě nelze provádět matematické operace jako s čísly. Pozor, toto platí i v případě, že vložíte funkci!

Zajímavé funkce

15. Program obsahuje nesmírně široký výběr vestavěných funkcí. Na některé zajímavé bych vás rád upozornil.

- matematická funkce ROMAN převádí vámi zadané arabské číselnice do formátu římských čísel

- inženýrská funkce CONVERT dobře poslouží pro převod jednotek mezi různými měrnými systémy (není běžnou součástí instalace, lze doplnit ve volbě Nástroje-Doplňky, zatržením doplňku Analytické nástroje), přehlednou tabulku použitelných jednotek najdete v nápovědě

- velmi zajímavé možnosti poskytují matematické funkce ZAOKR a ZAOKROUHLIT (celkem pět funkcí), pomocí kterých upravíte vložené hodnoty přesně dle vašich představ. Pozor, výsledkem je skutečně jiná číselná hodnota, ne jenom jiný formát zobrazení!

Správné záhlaví

14. Pokud vytvoříte rozsáhlou tabulku s desítkami či stovkami řádků, její výtisk zabere

èasto mnoho stránek. Na listì v Excelu staèí jedno záhlaví pro celou tabulku, umístìné na horním okraji. Na papíøe však potøebujete záhlaví zopakovat na každé stránce, jinak se tabulka stane velmi nepøehlednou až nepoužitelnou. Máte-li jasno, které údaje se mají na každé stránce opakovat, zvolte Soubor-Vzhled stránky a kartu List. V èásti Tisk názvù můžete vložit øádky a/nebo sloupce, jež chcete opakovat na každé tištìnè

Kolikátého je dnes

16. Tabulkový procesor je aplikace urèená pøedevším k výpoètùm, a tomu také odpovídá zpùsob, jakým zpracovává kalendáøní a èasové údaje. Zadáte-li do buòky datum, údaj bude nadále zobrazen dle nastaveného formátu, pro potøeby programu je však "internì" pøeveden na èíslo. Èasová škála Excelu zaèíná 1. lednem 1900, pøípadnì je možno nastavit poèátek na 2. ledna 1904 (kompatibilita s platformou Mac), a každý následující den je oznaèován následujícím celým èíslem. Pokud je souèástí èasového údaje hodina a minuta, jsou vyjádøeny v podobì zlomkù za desetinnou èárkou. Konèí-li tedy údaj napø. xxxx,25, jedná se šestou hodinou hodinu ranní (poèátkem je pùlnoc). Pro zobrazení èasových údajù máte k dispozici dostatek formátù: zvolte Formát-Buòky, kartu Èíslo a v levém oknì Druh nastavte Datum, a můžete vybrat z nabízených Týpù. Je-li nastaven nikterý z formátù Datum, v øádku vzorcù se zobrazí úplná interpretace èasového údaje aktivní buòky nezávisle na typu zobrazení. Zpùsob uložení èasu ve formátu èíslo umožňuje pracovat s ním pøi bìžných výpoètech, a program nabízí celou øadu funkcí, jež toho využívají. Jsou sdruženy ve skupinu nazvanou Datum a èas, a umožňují napø. pøevod údaje v hodinách, minutách a vteøinách na desetinný zlomek (ÈAS), výpoèet dne v týdnu (DENTÝDNE) nebo vložení aktuálního data (DNES) a èasu

WinZip 7.0

Tento program je jedním z velmi kvalitních zástupcù softwaru urèeného k archivaci souborù. Jeho popularita je jistì zpùsobena rozšíøeností formátu zip, pøíjemným grafickým uživatelským rozhraním, a v neposlední øadì vestavìnou podporou Windows technologií jako je "táhni a pus". Pojme tedy dùkladnì využít jeho možnosti.

Stále po ruce

17. Možná jste pøi instalaci ne všemu pøesnì porozumìli nebo jste trošku zazmatkovali, a program nevytvoøil ikonu v menu Start nebo na ploše. Vše můžete napravit (poté, co se program podaøí spustit) ve volbì Option-Configuration-Systém. V èásti Ge-neral zvolte, kam si ikonu pøejete, a také zatrhnìte volbu Associate WinZip, aby všechny soubory s pøíponou zip byly automaticky rozpoznávány a otevírány touto aplikací (nechcete-li používat i jiný komprimaèní

Vše rychle na dosah

18. Standardní panel nástrojù obsahuje graficky velmi pìknì vyvedené ikony základních funkcí programu, ale možná nikterou postrádáte. Pro pøidání dalších ikon zvolte menu Options-Configuration-Toolbar a stisknìte tlačítko Select Buttons. V levém oknì se vám zobrazí ikony, které ještì můžete pøidat do panelu nástrojù, napø. pro tisk, vytváøení samorozbalovacího archivu nebo spuštìnì antivirové ochrany. Celý panel ještì můžete zpøehlednit pøidáním svislého oddìlovaèe (Separator) na libovolné místo.

Přehledné zobrazení

19. Pro přehlednou a pohodlnou práci s archivy je důležitá forma zobrazení informací. Program obsahuje přednastavení, které sloupce zobrazí, takže je automaticky zobrazen název souboru, datum jeho poslední změny nebo kompresní poměr. Pokud některé informace postrádáte nebo vám naopak překáží, zvolte Options-Configuration-View. V levé části karty (Columns) můžete zaškrtnutím navolit, co bude zobrazeno. V části General lze aktivovat zobrazení názvů souborů velkými písmeny, vybírání souborů kliknutím myši po celém řádku a zobrazení mřížky pro přehlednější zobrazení. Uspořádání archivovaných souborů lze také ovlivnit volbou Options-Sort, kde si můžete vybrat, podle čeho si přejete soubory setřídít. Pokud patříte k těm, kdo se nejlépe orientují na papíře, využijete funkci File-Print, která obsah archivu se všemi informacemi vytiskne.

Správná navigace

20. Při aktivování některých funkcí otevírá program automaticky složky (start aplikace, přidávání do archivu, při dekomprimaci z archivu). Chcete-li zabránit zdlouhavému procházení jejich často složitou strukturou, můžete si pomoci nastavením v Options-Configuration-Folders. První volba v levé části karty, kterou můžete nastavit (směrem shora dolů), nasměruje funkci Open po spuštění aplikace. K dispozici jsou možnosti převzít aktuální cestu z Windows, nastavit poslední použitou WinZipem nebo zvolit konkrétní cestu. Máte-li na vašem disku či externí jednotce speciální velkou složku, určenou výhradně pro archivaci, pak je třetí možnost velmi užitečná. Druhá volba určuje místo, které vám bude nabídnuto při rozbalování souborů z archivu. K dispozici je otevření složky, v níž je archiv samotný, nebo opět využití poslední použité či pevně nastavené cesty. Třetí volba nastavuje složku, z níž se automaticky předpokládá vybírání souborů pro archivaci a její možnosti jsou stejné jako u volby předchozí. V pravé části karty lze nastavit, které složky bude program používat pro odkládání různých souborů, s nimiž budete pracovat. Pokud často pracujete s více složkami a archivy, nabízí se volba Favorites. Zde umístíte odkazy, jež potřebujete mít po ruce.

Bezpečnost především

21. Formát zip je také často používán pro komprimaci souborů dostupných prostřednictvím Internetu, a proto je užitečné mít po ruce antivirový program. Nastavte si tedy jeho integraci do WinZipu, a pro jeho spuštění pak použijte ikonu. Zvolte Options-Configuration-Program Locations, a zde najdete nastavení pro vámi užívaný antivirový program. Do řádku Scan program zadejte cestu spustitelného souboru, a do řádku pod ním případně přidejte parametry pro jeho spuštění.

Máte tajnosti?

22. Potřebujete-li obsah svých archivů utajovat, můžete si nastavit pro komprimaci také heslo. Pro archiv, se kterým právě pracujete, jej nastavíte volbou Option-Password., kde v dialogu heslo vložíte. Pokud chcete, aby se znaky zobrazovaly jako bížní známé "hvězdičky", zatrhněte volbu Mask password. Pro zašifrování souborů v archivu je důležité dodržovat pravidlo, že heslo vložíte hned po vytvoření archivu nebo před přidáním souborů, které mají být utajeny. Heslo se vždy vztahuje na konkrétní archiv a po jeho uzavření je vymazáno.

V cizích vodách

23. Potřebujete-li pracovat s archivy jiných formátů než zip, není příliš pohodlné spouštět jednu aplikaci přes druhou, a proto WinZip umožňuje nastavit cestu k programům, které pak přednostně zpracují potřebný formát. Zvolte Options-Configuration-Program locations, a v pravé části karty vyberte cestu k archivačním aplikacím, jež budete potřebovat.

A co kompatibilita?

24. Používáte-li plně 32bitovou verzi programu, ještě to neznámá, že nemůžete přichystat archiv pro kolegu nebo kamaráda pracujícího na platformě Windows 3.x. Pokud přidáváte soubory do archivu, je potřeba zabránit budoucím nedorozuměním převedením dlouhého jména souboru na standard 8+3 znaky. Na kartě dialogu Add můžete nastavit tento automatický převod vlevo dole zaškrtnutím patřičného políčka. Ani při vytváření samorozbalovacího archivu nejste omezeni. Po spuštění funkce Make.Exe File můžete v následném dialogu specifikovat, zdali budete vytvářet soubor určený pro starší nebo novější verzi operačního systému Windows.8 0717/PAT q

Internet guru - Vše, co jste chtěli vidět o Internetu...

Jan Ěáp

Alternativní připojení Přehled netradičních možností připojení do InternetuA již akce "Internet proti monopolu" (tento článek vzniká těsně po jejím vyvrcholení jednodenním bojkotem služeb SPT Telecom) přinese ovoce v podobě menších či větších ústupků našeho stále monopolního telefonního operátora, je vcelku zřejmé, že faktický monopol (daný solidní infrastrukturou, vybudovanou z tržeb v období nekonkurenčních cen) bude trvat i řadu let po konci tisíciletí.

Mnozí poskytovatelé připojení i koncoví uživatelé proto hledají jakoukoliv prakticky a ekonomicky reálnou alternativu realizace spojení. Tímto článkem se vám zase já pokusím usnadnit základní orientaci v této oblasti.

Proč alternativy?

Případní konkurenti SPT totiž mohou poměrně rychle vybudovat (a v oblasti datových přenosů, kde u nás zanikl monopol na podzim 1995 s koncem výhradní licence společnosti NexTel, již budují) vysokokapacitní pátevní síť mezi krajskými a později i okresními městy, ale tzv. "last mile" spojení mezi nejbližším přístupovým bodem poskytovatele a zákazníkem je (a ještě dlouho bude) do značné míry závislé na místních rozvodech, vlastních právi Telecomem.

Ten pronajímá pevné telekomunikační okruhy za ceny, odvíjející se od kvality spojení a překlenované vzdálenosti. Podle cen z konce roku 1998 tak za analogovou linku (garantovaná stejná kvalita jako u běžného telefonického spojení max. modem 33,6 Kb/s), realizovanou dvoudrátovým vedením, zaplatíte v místě 1 050 Kč za každou ústřednu, přes kterou linka povede (tedy 1 050, jsou-li koncové body v dosahu stejné ústředny, 2 100 pokud jsou v dosahu sousedních ústředen, atd.). Digitální linky, jimiž se rozumí místní okruhy se zaručenými parametry vedení či mezimístské okruhy, které SPT pronajímá včetně koncových zařízení pro přenos dat, jsou samozřejmě podstatně dražší. Pokud se však dostanete za hranice města a budete chtít "pouhý analog" zavést do vsi či městečka vzdáleného cca 10 až 20 km, tak díky počtu zúčastněných ústředen a překročení hranice MTO (Místního Telefonního Obvodu nedejte se zmást, se sjednocením tarifu v rámci UTO pouze zmizely z mapek v telefonních seznamech a jinak se na ně "hraje" dál) zaplatíte něco mezi 8 a 12 tisíci měsíčně (v těchto relacích je v některých případech levnější družicové připojení pomocí terminálu VSAT Very Small Aperture Terminal s prakticky obdobnou propustností).

Radiomodemy, packet radio

Rádiové modemy a tzv. packet radio (amatérský standard pro přenos dat pomocí radiostanic v pásmu velmi krátkých vln) jsou jednou z nejlevnějších variant digitální rádiové komunikace. Jejich výhodou je poměrně velký dosah a možnost realizace spojení i v případech, kdy mezi spojovanými body není přímá viditelnost. Obojí je dáno kmitočtovými pásmy v oboru krátkých vln, které se šíří za podobných fyzikálních podmínek, jako např. pozemní vysílání televize. Poměrně nízké kmitočty jsou však také příčinou malé přenosové kapacity.

Typické využití radiomodemů jsou proto především rozlehlé sítě pro sběr dat či řízení automatických technologických zařízení (pokud bydlíte v blízkosti vodárny či kompresorové

stanice plynovodu, možná jste si všimli malých, televizním podobných, antén), kde se s výhodou uplatní jejich poměrně velký dosah, daný použitým kmitočtovým pásmem.

Pro připojení do Internetu je však jejich nasazení spíše nouzovým řešením, a to jak kvůli poměrně malé propustnosti spojení (v závislosti na konkrétním pásmu a technologii od 1,2 do 19,2 Kb/s), tak faktu, že z principu technologie je u nich poměrně dlouhá prodleva mezi přepnutím z příjmu na vysílání a naopak, což při větším zatížení v duplexním (obousměrném) provozu značně snižuje efektivní přenosovou rychlost.

Přesto může být připojení pomocí radiomodemu, zejména v případech, kde lze tolerovat nižší rychlost, výhodnou variantou.

P.S. Naposledy zmiňovaná nevýhoda s malou rychlostí přepínání vysílání/příjem je do značné míry eliminována u radiomodemů firmy RACOM (viz vložený článek "Zdroje na WWW"), které jsou schopny přepnout za cca 2 ms.

Rádiové sítě LAN, Spread Spectrum

V loňském roce se v ČR odehrával boom bezdrátových sítí LAN, které pracující na principu rozprostřeného spektra (Spread Spectrum). Tato technologie využívá volného kmitočtového pásma 2,4 GHz, respektive 2 400 až 2 483 MHz, jež je rozděleno na 79 samostatných kanálů. Při komunikaci pak systém jednotlivé kanály střídá každých 100 ms podle přesně definovaného pořadí (tzv. frequency hopping). Tím se jednak eliminuje možnost odposlechu sítě, a jednak podstatně snižuje možnost kolize dvou systémů provozovaných ve stejné lokalitě.

Tyto sítě tvoří jak po cenové, tak po technologické stránce jakýsi mezistupeň mezi radiomodemy a vysoce výkonnými mikrovlnnými spoji. Jejich maximální přenosová rychlost se pohybuje od 2 do 3 Mb/s a spojení lze navázat (podle konkrétního použitého zařízení a anténního systému) na vzdálenosti od stovek metrů až do 30 km. Jejich další výhodou je, že většina konkrétních produktů se svým chováním podobá celulární síti jednotlivé stacionární stanice jsou schopny si navzájem předávat řízení nad komunikací s mobilními adaptéry, takže např. notebook s PC kartou pro přístup do sítě můžete bez problémů používat ke komunikaci v rámci celého pokrytého území (např. celé městské aglomerace). Při investici do připojení koncové stanice mezi 30-60 tisíci korunami jsou pak sítě tohoto typu velmi lákavou alternativou ke klasickým pevným linkám osazeným base-band modemy.

Na domácím trhu se můžete setkat především s produkty firem Aironet (ARLAN), BreezeCOM (BreezeNET), Lucent Technologies (WaveLan), SiITec (AirLAN), Symbol Technologies (Spectrum24) a Xircom (Net-Wave), z poskytovatelů nabízejí standardní připojení pomocí těchto prostředků InWay, CESNET, SnisNet a v rámci individuálních projektů i mnozí další.

Stejnou technologii využívá ještě jeden produkt, na nějž rozhodně nemohu zapomenout síť HomeFree společnosti Diamond Multimedia. Je to bezdrátová síť určená pro domácí a SOHO aplikace, která umožňuje přímé propojení až 16 počítačů pomocí ISA, PCI nebo PCMCIA síťových karet s vestavěnou plochou anténou. Deklarovanému po-užití sítě odpovídá udávaný dosah okolo 50 m, ale tomu zase odpovídá cena kolem 3 500 Kč za síťovou kartu do PC a 4 400 za PC kartu pro notebooky, která dílá z HomeFree zajímavý prostředek třeba pro sdílení připojení k Internetu se sousedem či kolegou ve vedlejší kanceláři.

Mikrovlnné spoje

Pozemní radioreléové spoje, pracující v kmitočtových pásmech jednotek až desítek GHz, nabízejí poměrně vysokou spolehlivost a přenosovou kapacitu od 2 až po 34 Mb/s přenášenou na vzdálenost až 4 km.

Jedná se o řešení zajímavé především pro poskytovatele připojení a větší podniky, kde lze nalézt řadu aplikací, u nichž by náklady na pronájem digitálního pevného okruhu byly srovnatelné i vyšší s možnými leasingovými splátkami na příslušné zařízení, které z pravidla nabízí vyšší přenosovou kapacitu a po splacení investičních nákladů jsou náklady na jeho provoz téměř nulové.

Mezi nevýhody patří naprosto striktní požadavek na přímou viditelnost mezi koncovými body spojové trasy, a tudíž případná nutnost investic do retranslačních stanic, které pak trasu značně prodražují.

Infračervená a laserová pojítka

jsou na domácím trhu poměrně čerstvou novinkou. Jako aktivní prvky zpravidla využívají výkonné IR LED (infráčervené svítivé diody) a výkonnější verze GaAlAs laser, a jejich hlavní výhodou je velká šířka pásma optického spoje a tím daná vysoká přenosová kapacita rychlost od 2 do 662 Mb/s. Nevýhodou je oproti mikrovlnným spojům poměrně malý dosah (od stovek metrů do 5 km), citlivost na povětrnostní vlivy (mlha, snížení, atd.) a poměrně vysoká cena (cena realizace dvoubodového spoje se však i u nejslabších zařízení pohybuje v řádu několika stovek tisíc korun).

Tato charakteristika je především pro využití v roli překlenovacích spojů ve vysokorychlostních kabelových sítích, kde se uplatní jejich vysoký přenosový výkon.

Satelitní spoj

Od prvních úvah A. C. Clarka na téma telekomunikací družice ubíhlo několik desítek let a nad našimi hlavami se to družicemi s velkou parabolou jen hemží. Protože samotné družice, jejich zařízení i rakety, které je vynášejí na oběžnou dráhu, jsou velmi nákladné, je využití jejich služeb také zpravidla poměrně drahé. Z pohledu koncového uživatele dokonce tak, že se "jimi mohou pyšnit niktež poskytovatelé připojení", ale jako náhrada klasické podnikové pevné linky nepřipadají v úvahu.

Situace však není rozhodně tak dramatická. Hlavní výhodou satelitní komunikace (radiokomunikace v mikrovlnných pásmech) je, že signál jedné družice pokrývá poměrně velké území (celé kontinenty či téměř polokoule) a její využití je efektivní všude tam, kde není z různých důvodů potřebná pozemní infrastruktura a jedná se o přenos velké vzdálenosti. Ve srovnání s pozemními mikrovlnnými spoji je telekomunikací družice vlastně jediným retranslačním bodem, který má "přímou viditelnost" na 99 % míst na zemském povrchu.

Kromě velkých profesionálních satelitních systémů, jež mají své ekonomické opodstatnění při mezinárodní či mezikontinentální komunikaci, existuje i řešení použitelné pro některé koncové uživatele. Jmenuje se VSAT: Very Small Aperture Terminal, tj. terminál s velmi malou "svítlostí" rozuměj malým průměrem parabolické antény. Technologie terminálů VSAT využívá dostupnosti moderních výkonných satelitů, které spolu s výkonnou centrální pozemní stanicí

(tzv. hubem) dovolují jednotlivým koncovým uživatelům použít pro komunikaci malé, cenově dostupné anténní terminály.

Konkrétně např. plné připojení do Internetu ekvivalent pevné linky lze (podle ceníku firmy GTS) pořídit za cenu v rozmezí od 8 100-35 100 Kč (podle konkrétní realizace a délky kontraktu) na jeden terminál misíeni, přičemž efektivní přenosová rychlost terminálu se (kvůli dopravnímu zpoždění cca 260 ms trvá, než dorazí signál z centrální pozemní stanice na geostacionární družici 35 000 km nad rovníkem a odtud zpět na přijímač zákazníka) pohybuje na úrovních synchronní pevné linky 25 Kb/s, resp. asynchronní linky 33,6 Kb/s. V optimálním případě je tak spoj přes VSAT levnější, a často není dražší než náklady na srovnatelnou pevnou linku, pronajatou od STP Telecomu, a v každém případě je zajímavou alternativou pro místa, kde je jakákoliv jiná infrastruktura nedostupná, či se jedná o dočasné využití po dobu konání konkrétní akce.

Další zajímavé řešení rychlého přístupu k Internetu představuje služba DirecPC (vyvinutá americkou firmou Hughes Network Systems). Její varianta Turbo Internet, kterou nabízí společnost Gity, umožňuje jednosměrný přenos dat z Internetu k zákazníkovi rychlostí až 400 Kb/s, přičemž druhý směr (požadavky na data typicky adresy WWW stránek) jsou odesílány přes klasické modemové připojení, jehož rychlost není vzhledem k poměrně malým objemům dat kritická. Po finanční stránce představuje DirecPC jednorázové náklady (zařízení a zřizovací poplatek) okolo 20 tisíc korun, misíeni paušál od 857 Kč (v ceně přenos 30 MB) a od 28 do 20 Kč za každý "nadlimitní" MB. Platí se zde především za rychlost stažení 1 MB trvá v ideálním případě 20 sekund, kdežto modemem při rychlosti 33,6 téměř 6 minut při poplatku za telefon ve dne, okolo cca 8 až 12 Kč. V případě horší dostupnosti zdroje se však může čas a tím i cena hovoru protáhnout na několik násobek, kdežto u DirecPC zůstává konstantní.

CATV, kabelové modemy

V mnoha místech dnes existuje vedle telekomunikační sítě ještě další, poměrně výkonná komunikační síť rozvody kabelové televize (CATV Cable Television), pokrývající zpravidla sídliště a další, podobně hustě osídlené městské aglomerace. Její využití i pro další komunikační služby je již dlouho nasnadě, ale až teprve popularita Internetu představuje pro jejich provozovatele dostatečný zákaznický potenciál.

Z technického i ekonomického hlediska se jedná o velmi lukrativní způsob permanentního připojení. Samotné rozvody již existují a investice do nich je již z velké části splacena provozem kabelové televize, a jejich další využití (data jsou v síti většinou přenášena v pásmu, které odpovídá jednomu televiznímu kanálu) pro provozovatele neznámá velkou finanční zátíží. Po technické stránce představuje jeden (do stromu organizovaný) segment kabelového rozvodu obdobu lokální sítě se sdíleným médiem, s podobným chováním jako např. ethernet rozvedený koaxiálním kabelem. Vlastní připojení na straně uživatele pak začíná zásuvkou kabelové televize, k níž je připojený kabelový modem, který je propojen na běžnou síťovou kartu v počítači PC. Dosažitelná přenosová rychlost závisí na typu rozvodu, použitém kódování a zátíži příslušného segmentu a je volitelná v rozmezí 14 Kb/s až 2 Mb/s (typicky je pro standardní připojení na americkém trhu 1,2 Mb/s směrem k zákazníkovi a 350 Kb/s směrem opačným).

Všechny uvedené vlastnosti činí tento způsob připojení jedním z nejzajímavějších pro individuálního uživatele.

V polovině roku 1998 bylo v Severní Americe připojeno do Internetu již více jak 200 000 z celkového počtu 70 milionů domácností, v nichž je zavedena kabelová televize, a koncem

roku se na celém světě prodalo přes 500 000 kusů kabelových modemů. To výrobcům postupně umožňuje stlačit jejich ceny levnějších typů z počátečních výšin mezi 20 a 30 tisíci korun, na cenu blízkou ceně lepšího analogového modemu, tj. mezi 4 až 10 tisíci.

Důvody, proč je u nás připojení přes kabelovou televizi popelkou, lze hledat jednak v technických překážkách některé starší typy sítí kabelové televize totiž umožňují pouze jednosměrný přenos signálu, jednak je trh kabelové televize poměrně rozštěpený a menší firmy přece jen hůře hledají další kapacity jak na investice, tak na personální-organizační zvládnutí nových technologií.

Důvodem ještě nedávno poměrně malého rozšíření těchto služeb ve vyspělých zemích pak byl především poměrně neustálený stav standardizace jednotlivých, zpravidla firemních přenosových technologií. V rámci IEEE (nyní ITU) vznikla sice příslušná pracovní skupina již v květnu 1994, ale k přijetí standardu došlo až v dubnu 1998 (norma ITU J.112, definující transparentní obousměrný přenos dat IP protokolem s sítí CATV). Prakticky se tak více rozšířil neoficiální, a dnes "de facto" standard sdružení MCNS (Multimedia Cable Network Systems Partners) z roku 1996, nazvaný DOCSIS (Data Over Cable Service Interface Specification), který podporuje již více než dvacet výrobců kabelových modemů.

Domácím průkopníkem v připojení do Internetu prostřednictvím CATV se na jaře 1998 stala firma TELCOM (malý operátor kabelové televize z Kralup nad Vltavou). Ta postavila svoje služby na technologii LANcity společnosti Bay Networks, jejíž kabelové modemy pronajímá koncovým zákazníkům, Zaváděcí ceny za připojení pro domácnosti o rychlosti 64 Kb/s se pohybovaly pod hranicí neuvěřitelných 2 000 Kč.

Elektrorozvodná síť

je další síť, která již existuje a lze ji využít k přenosu dat (navíc oproti kabelové televizi pokrývá téměř všechna sídla od měst až po nejmenší vesnice a většinu samot. První zprávy o výsledcích výzkumu v oblasti přenosu dat přímo po silnoproudém elektrickém vedení přinesly výsledky v roce 1996, kdy probíhala médii vlna poměrně optimistických zpráv. Od té doby urazilo konsorcium Nor.Web (společný podnik společností Nortel a United Utilities) značný kus cesty a jaře 1998 představilo komerčně použitelné řešení pod názvem "technologie Data PowerLine". Zároveň bylo oznámeno uzavření smluv o připojování koncových uživatelů a domácností s 10 největšími elektrorozvodnými společnostmi z USA a dalšími v Singapuru, Velké Británii, Švédsku, Německu a Dánsku, přičemž první připojení koncových uživatelů v Evropě byla realizována v září 1998 v Německu a v říjnu 1998 ve švédském Stockholmu.

Technologie PowerLine umožňuje koncovému uživateli dosáhnout v ideálním případě rychlosti až 1 Mb/s pomocí koncového zařízení v částce nepřevyšující cenu běžných analogových modemů. Jedinou její nevýhodou je, že z technických důvodů je třeba přemostit každý galvanicky oddělený přechod (transformátor), vyskytující se na cestě dat od místa připojení na Internet až k elektroměru koncového uživatele tedy všechna místa, kde přechází vedení vysokého napětí na nízkonapíňový rozvod běžné domovní vedení 220/380 V. Pro rozšíření do menších obcí, kde lze (především vzhledem k jejich vylidnění) očekávat poměrně malou poptávku, to může být zpočátku značnou překážkou.

Pokud vás zajímají pokroky v šíření této technologie u nás, jistě se o nich dočtete na "prvním nezávislém serveru o silnoproudé elektrotechnice" na adrese <http://www.elektrika.cz>.

Pozn. autora: V minulém čísle jsem, v článku věnovaném bezplatným službám "Internet za babku" v přehledu bezplatných e-mailových služeb uvedl u služby ATC organizér adresu

<http://email.atc.cz/>. Jak mì informoval její provozovatel, jedná se o starší verzi adresy služba již několik měsíců funguje na nové hlavní adrese <http://email.cz/>.

OnNet - Host...hosting...webhosting - Vše o vaší prezentaci na Internetu

Pokud již nějakou dobu využíváte možnosti a výhod připojení k Internetu a nejste tudíž úplnými začátečníky, pak vám jistě neunikla další z jeho velkých výhod možnost poměrně levně a s potenciálně velkým účinkem prezentovat své myšlenky, názory, projekty či firmu a její aktivity. Nezáleží na tom, jakým kapitálem disponujete, ale na tom, jak dynamicky a poutavě se umíte prezentovat, což nabízí téměř stejné šance pro každého.

Před o něco více než dvěma lety znamenala prezentace na Internetu poměrně luxusní záležitost. Možnost provozovat vlastní webstránky nabízeli pouze poskytovatelé připojení, a i ti se snažili (zejména větší) zákazníky tlačit k nákupu připojení pevnou linkou s tím, že je to ideální, či dokonce jediné plnohodnotné řešení pro firemní prezentaci v prostředí sítě. Koncem roku 1996 však vznikl na půdě brněnské firmy Zoner Software první, na naše poměry průkopnický projekt poskytování služeb webhostingu komerční WWW server Cze-chia, který spolu s uvolněním pravidel pro registraci doménových jmen o rok později znamenal v této oblasti doslova historický průlom.

Co je webhosting?

Označení pro webhosting se v posledních letech vžilo jako název služby pronájmu virtuálních WWW a poštovních serverů, umožňujících plnohodnotný provoz domény zákazníka, nezávisle na jeho vlastním připojení k síti (viz tato rubrika v minulém čísle PC WORLDu). Jednotlivé virtuální servery jsou přitom umístěny na výkonných počítačích připojených k páteřním sítím velkých poskytovatelů připojení, takže mají pro jejich potenciální návštěvníky vynikající dostupnost (většinou lepší než servery na firemní pevné lince).

V praxi to znamená, že svoji prezentaci na Internetu v podobě webserveru s konvenční adresou www.firma.cz a poštovním serverem, umožňujícím provoz schránek typu info@firma.cz, která může být k nerozeznání od prezentace nadnárodního holdingu si může pořídit i ta nejmenší firmička o tóech lidech.

Kdo webhosting nabízí?

Poskytovateli služeb webhostingu jsou zpravidla malé a dynamické počítačové firmy, které se primárně nezabývají poskytováním přístupu k síti, ale stávají se jakýmsi prostředníky mezi ISP (Internet Service Provider), jako provozovateli sítě, a koncovými zákazníky. S ISP mají uzavřenu smlouvu o provozu svého samostatného PC serveru, připojeného k páteřní síti (což by bylo pro menší a středně velké firmy/projekty zbytečně výkonné a také nákladné řešení), na němž pronajímají část diskového prostoru a přenosové kapacity pro provoz virtuálního serveru zákazníka. Konfigurace a zálohování dat na serveru je, stejně jako technická podpora jednotlivých zákazníků, záležitostí poskytovatele webhostingu. Taková spolupráce je výhodná pro všechny strany ISP získá slušný příjem za připojení celého serveru, které by bylo pro jednotlivé menší zákazníky příliš nákladné, aniž by se musel starat o (personální poměrně náročné) podporu jednotlivých zákazníků. Naproti tomu poskytovatel webhostingu může nabízet své služby (a prodávat svou přidanou hodnotu) na

dálku tedy zákazníkům z celého státu nebo (v případě USA) dokonce celého světa, bez ohledu na to, přes kterého poskytovatele je ten který z nich připojen do sítě jako takové.

Proč webhosting?

Webhosting je služba vhodná pro realizaci projektů menšího až středního rozsahu, tedy prezentaci malých až středních firem, kde je její hlavní výhodou velmi dobrý poměr "cena/výkon". Jak již bylo řečeno, pro návštěvníka je virtuální server k nerozeznání od fyzického, a díky lepšímu využití (sdílení) jak hardwaru serveru, tak provozní režie na přenos dat a správu, může být webhosting řádově levnější než pronájem celého serveru nebo pronájem stránek přímo na serveru poskytovatele připojení. To vše při zachování skvělé dostupnosti a poměrně vysokého výkonu v zátěžové špičce.

Podle velikosti a "vybavení" virtuálního serveru se základní měsíční paušál u této služby pohybuje ve Spojených státech od 6,95 do 60 USD a v tuzemsku od 250 do 990 Kč. Právě vzhledem k příznivě vyšší nákladu může být tato nabídka také vhodnou variantou pro rozjezd nové informační služby, pro niž se vyplatí zřídit vlastní server až ve chvíli, kdy se na trhu dostatečně etablovala a získala alespoň minimální čtenářskou klientelu.

Jak vybírat?

Pokud se rozhodnete k realizaci vlastního informačního serveru a pravděpodobně vám (alespoň pro začátek) postačí server virtuální, tedy sdílející jeden počítač s dalšími obdobnými servery, pak stojíte před obligátním problémem, podle čeho si vybrat konkrétního dodavatele (přehled českých serverů, poskytujících služby webhostingu, najdete ve vloženém článku):

V ČR nebo USA? Kde by měl být fyzicky umístěn počítač, na němž pobíží váš virtuální server, je otázka, na niž existuje dvojí odpověď.

Jednak, a to v každém případě, by měl být umístěn na centrálním uzlu/pátevní síti velkého poskytovatele připojení s celostátní nebo nadnárodní působností. Je to totiž základní předpoklad dobré dostupnosti vašich stránek pro co nejširší okruh návštěvníků.

Druhé hledisko je dáno konkrétním okruhem návštěvníků/čtenářů, pro který je obsah vašeho serveru určen. Např. pro server/doménu komerční firmy s nadnárodní či celosvětovou působností je vhodné umístění serveru na některé vysokokapacitní pátevní síti v USA, na niž má velmi dobré připojení naprostá většina národních poskytovatelů v dalších zemích. Naproti tomu pro řekněme český zpravodajský server, určený výhradně domácímu čtenáři, je naopak důležité, aby byl co nejbližší svým čtenářům tedy na pátevní síti některého z domácích ISP, jehož síť se vyznačuje dobrou propustností a zároveň je propojena se všemi nebo velkou většinou ostatních českých ISP (peering). V opačném případě by se mohlo stát, že pro část čtenářů bude server hůře dostupný než např. známé americké servery, protože vzhledem k absenci místního propojení příslušných sítí budou muset data putovat z Čech do USA a zpět, tedy dvakrát

UNIX, nebo Windows NT? Pokud budete vytvářet převážně statické webstránky bez rozsáhlé automatizace provozu, přímé práce s databázemi a podobných vymožeností, je pro vás volba operačního systému a konkrétního programu zajišťujícího funkce WWW serveru okrajovou záležitostí. Samotné odeslání dokumentu/stránky, tak jak je uložena na disku serveru, je totiž naprosto triviální funkcí a všechny fungující servery ji vykonávají téměř

shodně. Jediné, co by mohlo být pro některé aplikace (zejména ty využívající různé skripty na straně prohlížeče) důležité, je podpora komunikace protokolem HTTP (HyperText Transfer Protocol) verze 1.1, který přenáší v hlavičce dokumentu více podrobných informací o dokumentu a serveru.

U aktivních aplikací stojí otázka téměř přesně tak, jak je položena v nadpisu tohoto odstavce. Musíte si vybrat mezi servery běžícími pod Windows NT s nainstalovaným serverem IIS (Internet Information Server) a operačním systémem typu UNIX, kde kraluje Linux a freewarový server Apache. První varianta vás připojuje k firmě Microsoft, ale umožní vám využívat velmi silné a komfortní technologie skriptů vykonávaných na straně serveru ASP (Active Server Pages), v rámci níž je možné používat další "skriptovací" jazyky jako je JavaScript a VBScript, ale i Perl a další. V druhém případě získáte výhody i nevýhody vlastní svitu free softwaru nulovou cenu a pružnou implementaci nových technologií a oprav chyb spolu s poměrně úzkou nabídkou technické podpory a dalších služeb. Jediné, čeho v podstatě nelze docílit, je plná přenositelnost WWW aplikací (jejich nezávislost na operačním systému, a především na konkrétní implementaci WWW serveru).

Hodně muziky za málo peněz chce logicky každý z nás, kdykoliv si máme něco koupit. Toho si je samozřejmě každý obchodník, včetně poskytovatele webhostingu dobře vědom, a proto se při koncepci ceníku snaží vyvolat právě tento dojem. Co je tedy vhodné zvážit při objednávání webhostingu?

Pokud vám dodavatel nabízí několik variant, z nichž každá zahrnuje určitý počet poštovních schránek a MB diskového prostoru, zvažte, zda nabízený prostor opravdu využijete. U dražší varianty obvykle vychází cena za megabyte značně levněji, ale pokud navýšení kapacity nejste schopni využít, tak je každé stokoruny navíc škoda. Obezřetnost je na místě i v opačném případě u ceníku postaveného na minimální základní ceně a systému příplatků nelitujte čas na důkladný prohledání výsledné částky při rozumně odhadnutých požadavcích může se vyšplhat do netušených výšin.

Pokud počítáte se širší návštěvnickou obcí, dejte si pozor na příplatky za přenosy dat. Ty se (s výjimkou dražších variant na amerických serverech) účtují téměř vždy a značně se liší jak v částkách, tak ve formě údajů někde v megabytech (MB) a jinde megabitech (Mb) za měsíc (první je osmkrát víc než druhé!). Pokud chcete provoz serveru financovat z inzerce, spočítejte si poměr mezi cenou za zobrazení reklamního proužku a poplatkem za jeho přenesení ze serveru.

Kdy potřebujete vlastní server?

Jedním ze dvou hlavních důvodů pro zřízení vlastního fyzického serveru (samostatného počítače) může být vysoká technologická náročnost vaší aplikace, k jejíž správě je bezpodmínečně nutný plný administrátorský přístup k celému serveru. Ten v případě virtuálního serveru na společném počítači samozřejmě nedostanete, a realizace některých úkonů pouze prostřednictvím třetí osoby či jejich úplný zákaz (z bezpečnostních důvodů vyšší oprávnění jednoho uživatele serveru je potenciálním ohrožením bezpečnosti provozu pro ostatní) může znamenat neprokonatelnou překážku v technické realizaci vašeho projektu.

Druhý důvod je čistě ekonomický obchodní model webhostingu vychází do určité míry z předpokladu, že prostředky zahrnuté v základním paušálním poplatku (zejména kapacita disku a především objem přenesených dat) nevyužije většina klientů bezzbytku, a z určitého úhlu pohledu počítá s jistou formou "solidarity" mezi zákazníky. Příplatky za nadlimitní zatížení serveru datovými přenosy jsou pak, oproti přenosu dat zahrnutému do

paušálu, stanoveny poměrně vysoko právě proto, aby pokud možno nedocházelo k celkovému přetížení serveru. V konečném důsledku je pak více vytížený virtuální server pro poskytovatele téměř prodělenou záležitostí.

Navíc, jedná-li se o službu s vyšší návštěvností, může si její provozovatel vyjednat u některého velkého poskytovatele řádově výhodnější podmínky pro připojení vlastního serveru, protože zajímavý zdroj informací činí jeho síť atraktivnější zejména pro větší zákazníky a

Takže hlavu vzhůru, a hodně síly i úspěchů při realizaci vaší "síťové existence".

Heureka - Katalogy vs. Indexy

Přednosti a nevýhody hierarchických a fulltextových vyhledávacích služeb

Tak mi to Josef najdi na tom Internetu! Cože, že netušíš kde, že to tam asi není? To tam teda máte piknej nepořádek!"

Někdy podobně dopadly mnohé nezištné pokusy, při nichž se ti zasvěcení snaží pomoci (a demonstrovat tak výhody Internetu) zástupcům lidu "neinternetového". Tato scéna, stále se opakující v nesčetných premiérách i reprízách, přesvědčivě dokládá jak obrovskou potřebu internetové osvěty, tak existenci problému, který se neustále zvětšuje stejnou mírou (ne-li rychleji) jako síť samotná, obtížnosti až nemožnosti rychle najít konkrétní informaci, o níž nevíte, kde přesně ji hledat.

Dvě cesty

Od (internetové) nepaměti se pro usnadnění orientace v obrovském množství různých stránek na WWW využívají dva základní (a zatím nikdo nevymyslel/nezrealizoval nic pronikavě lepšího) způsoby vyhledávání.

První z nich je vytváření katalogových serverů, na jejichž stránkách je jejich autorem (či celým týmem redaktorů) vytvářen a neustále aktualizován a doplňován strukturovaný katalog odkazů na další, tematicky zaměřené stránky. Ty jsou doplněny o krátký, nikoli slovný komentář, charakterizující obsah cílových stránek (u velkých katalogů, pyšnicích se především počtem zařazených odkazů), nebo i doprovázené solidní anotací až krátkou recenzí (u katalogů koncipovaných spíše jako výběr opravdu kvalitních zdrojů). Jedním z vůbec prvních serverů tohoto typu je stále populárnější americké Yahoo <www.yahoo.com>, kterým se nechal inspirovat i autor našeho nejnavštěvovanějšího vyhledávače Seznamu.

Druhou variantou je použití automatického robota, jenž prochází pavučinu a periodicky stahuje textovou část obsahu jednotlivých stránek, kterou pak indexuje pomocí speciální databáze pro vyhledávání v plných textech (fulltext). Ta pak umožňuje hledat stránky, jež obsahují určitá slova nebo jejich kombinace. Protože databázi vytváří automatický robot, procházející jednotlivé WWW servery jednak podle domén, a jednak podle odkazů mezi stránkami, zahrnuje výsledek teoreticky všechny existující stránky, bez ohledu na to, zda je nikdo nikam zařadil či nikoliv.

Katalogy

Hlavní výhodou katalogu je přidaná hodnota v podobě "ruční" práce redaktora, který

pøíslušný odkaz zaøadil do databáze. Ten totiž musel zaø

Chybí velký kus

Užitečné tipy pro Windows a Office

Jan Povolný

V dnešním díle tipů a triků se opětovně budeme věnovat prozkoumávání našich Windows a "hraní" si s MS Office. Jak jste si možná již všimli, přibyl nám do článku nový sloupek InterTipy, což je vlastně obdoba InterFAQ z jiného seriálu našeho časopisu. Tato rubrika bude určena (jak jinak) čtenářům s přístupem na Internet jako alespoň malá pomůcka pro orientaci v rozlehlejších vodách informací tohoto obrovského

TIPY PRO WINDOWS 95/98

Hrátky s menu poprvé (Win95/98)

Možná jste si všimli, že známý komprimační program WinZip umí přidat do vašeho kontextového menu položku, pomocí které potom můžete přímo komprimovat zvolené adresáře nebo soubory. Takto to dělají i některé další programy. Úpravou v registru Windows si ovšem můžete takovouto položku přidat i vy sami. A pokud máte nainstalované "Power Toys", snadno tuto položku přidáte pomocí klasického dialogu. V následujícím příkladu uvedeme, jak přidat položku pro start dosového okna (command.com).

Spusťte regedit.exe a dejte vyhledat klíč "*" (Úpravy-Najít). Označte tento klíč tak, aby byl vysvícený. Zvolte menu Úpravy-Vytvořit-Nový klíč a vytvořte nový klíč "Shell" v klíči "*". Totéž opakujte a vytvořte nový klíč "DOS-Okno" (jméno může být libovolné) v klíči Shell. Totéž znovu opakujte a vytvořte nový klíč "command" v klíči "DOS-Okno". Získali jste tedy takovýto strom: "*\Shell\DOS-Okno\command". Označte klíč "command" a přesuňte se do pravé části regedit.exe, kde je nyní prázdná položka "(Výchozí)". Poklepejte na ni pravým tlačítkem myši a zvolte Změnit. Do kolonky Údaj hodnoty vepište "command.com", a potvrďte.

Nyní dejte vyhledat klíč "Folder" (Úpravy-Najít), a v něm proveďte podobné úpravy jako v klíči "*", tak aby vznikl strom "\\Folder\Shell\DOS-Okno\command". Označte opět klíč "command" a proveďte totéž, jako v předchozím případě. V pravé části regedit.exe tedy bude položka "(Výchozí)" s hodnotou "command.com".

Zkuste nyní poklepat pravým tlačítkem myši na libovolnou ikonu na ploše a měli byste v menu objevit novou položku "DOS-Okno", která bude spouštět program "command.com". Podobně můžete vytvořit libovolný odkaz na libovolný jiný program.

Hrátky s menu podruhé (Win95/98)

Podobným způsobem, jako tomu bylo u předchozího tipu, si můžete upravit i menu Nový Objekt, objevivší se například po stisku pravého tlačítka myši na pracovní ploše. Standardně toto menu obsahuje položky Zástupce, Složka, bitmapový obrázek a podobně. My si na příkladu ukážeme, jak přidat možnost vytvoření nového dávkového souboru (batche).

Spusťte regedit.exe a označte klíč "Hkey_Clases_Root". V tomto klíči je seznam registrovaných typů souborů, rozdělený dle koncovky. Jisti zde naleznete i námi požadovaný klíč ".bat". Označte tento klíč, a vytvořte v něm podklíč s názvem "ShellNew" (Úpravy-Vytvořit-Nový klíč). Označte tento podklíč, a v pravé části regedit.exe vytvořte novou položku k položce "(Výchozí)", která bude textového typu (Úpravy-Vytvořit-Nová textová hodnota) a bude se jmenovat "FileName". Hodnotou této položky bude v našem případě

vzorový soubor, který musí být vždy umístěn na hard disk v adresáři: \windows\Shell-New\. Zde také několik různých vzorových souborů naleznete. Vytvoříme tedy například soubor "batch.bat" ve výše uvedeném adresáři, a hodnota položky "FileName" potom bude právě "batch.bat".

Pokud nechcete pro vaši novou volbu v menu definovat žádný vzorový soubor, použijte místo položky "FileName" položku "NullFile", jejíž hodnota bude prázdná.

Nyní již jen stačí poklepat pravým tlačítkem na plochu a ověřit, že naše nová položka v menu Nový objekt opravdu funguje.

Počet v menu (Win95/98)

Vraťme se ještě trochu k předchozímu tipu. Pokud je již v registrech obsažena koncovka typu souboru, a tedy existuje také klíč s názvem této koncovky (.bat), je vše v pořádku. Pokud tam však z jakéhokoliv důvodu chybí, musíme si ji dosadit sami. V našem případě si jako ukázkou přidáme typ souboru s koncovkou "calc". Nejjednodušší cestou je přidání nového typu souborů do Windows, čímž se nám v registrech objeví klíč se jménem požadované koncovky.

Poklepejte na ikonu Můj Počet na pracovní ploše. V menu zvolte Zobrazit-Možnosti složky, a přejděte na záložku Typy souborů. Stiskněte tlačítko Nový typ a vyplňte následující dialog takto: Popis typu zvolte libovolný, a příponu nadefinujte jako "calc". Potom stiskněte tlačítko Nový. Do kolonky Akce vyplňte "open" a do kolonky Aplikace doplňte "calc.exe". Vše potvříte, a nový typ se obratem objeví v registrech v klíči "Hkey_Classes_Root" mezi ostatními.

Pokud chcete zobrazit tento typ v kontextovém menu, postupujte shodně s předchozím trikem, s tím rozdílem, že změny budete provádět na odpovídajícím podklíči (např. ".calc"). Všimněte si, že u některých typů koncovek jsou již klíče "ShellNew" uvedeny, a můžete je tedy použít jako nápořídí.

MS Office 95/97

Až žijí symboly (Win95/98)

Všem z vás, kteří alespoň jednou použili některý z programů MS Office, nemusíme vysvětlívat, co je to automatická kontrola pravopisu či "microsoftí" technologie předpovídání vašich přání Intellisense. Toto všechno určíte znáte, ale možná neznáte, co tyto automatické úpravy dokážou.

Pokud ve Wordu napíšete sekvenci znaků "->", sám ji pozmění na tenkou šipku vpravo. Pokud napíšete toto "=>", bude šipka silnější. Použijete-li sekvence známé mezi uživateli Internetu jako "ksichtíky", dostanete opravdové kulaté obličejí. Sekvencí "(c)" nebo "(tm)" dostanete odpovídající označení pomocí hezkých symbolů.

Vodotisk (MS Word)

Poslední verze MS Wordu nám umožňují vkládat poloprůhlednou grafiku do dokumentu a tím

dosáhnout jakési simulace vodotisku, nicménì postup této úpravy není zrovna nejjednodušší. Nejprve zvolte menu Zobrazit-Záhlaví a zápatí. V "toolbaru" této funkce stiskněte ikonu Zobrazit èi skrýt text dokumentu. Potom vložte obrázek, který chcete mít jako vodotisk na pozadí dokumentu (Vložit-Obrázek). Nyní upravte obrázek (zejména jeho rozmìry) na ploše dokumentu podle libosti. Āukněte na obrázek pravým tlačítkem myši a zvolte Formát obrázku. V záložce Obtékání zrušte jakékoli obtékání textu. Potom v záložce Obrázek vyberte vodovou barvu, a vodotisk je hotov. Výsledek je dobře vidít v "tiskovém preview".

West In Excel (MS Excel97)

V minulém díle jsme si ukázali, jak si zahrát ve Wordu a jak si zahrát v Excelu 95. Ale ani Excel 97 není výjimkou mezi produkty MS Office a obsahuje také malé zpestøení od svých tvùrcù. To vyvoláte následujícím způsobem:

1. spusťte Excel 97
2. stiskněte F5
3. do kolonky Odkaz vepište "X97:L97" bez uvozovek a stiskněte "OK" pøesunete se na tento øádek, který bude celý oznaèený
4. stiskněte TAB tak, aby kurzor poskoèil o jednu buòku vpravo
5. stiskněte CTRL+SHIFT+Ikona Prùvodce grafem
6. zalétejte si na Marsu

Tímto tak trochu herním (doufám, že ne posledním) tipem jsme zakonèili dnešní díl. Pøíští budeme pokračovat v podobných tématech jako v tomto díle. Jen registry svým rozsahem nabízejí ještì mnoho míst k prozkoumání.

Desítka krátkých tipù

1. Šetøíèe obrazovky "3D Text"

Možná ani netušíte, že ve Windows je jejich autory skryto mnoho drobných trikù a jeden z nich je pøímò mezi šetøíèi obrazovky. Pòklepejte pravým tlačítkem na plochu a zvolte Vlastnosti. V dialogovém oknì si zobrazte záložku Spøíèe obrazovky, a vyberte spøíèe 3D TEXT. Pòklepejte na tlačítko Nastavení a zmìòte zobrazovaný text na "Volcano". Šetøíèe bude nyní postupnì zobrazovat jména svítových vulkánù.

2. Hrajte Solitaire

Spusťte hru Solitaire z nabídky Start-Programy-Pøíslušenství-Hry a zvolte obtížnější mod otáèení tøí karet najednou z balíèku. Stiskněte klávesy CTRL+ALT+SHIFT, a mùžete otáèet pouze po jedné karti z balíèku.

3. Triky se složkami

Vytvoøte na vaší pracovní ploše složku a pojmenujte ji "and now, the moment you've all been waiting for". Potom tuto složku pøejmenujte na "we proudly present for your viewing pleasure". Znovu ji pøejmenujte na "The Microsoft Windows 95 Product Team! ". Vše musíte opsat pøesnì s mezerami a velkými písmeny a s vykøíèníkem na konci tøetího názvu. Samozøejmì vše bez uvozovek. Potom pòklepejte na tuto složku, a mìli byste zhlédnout prezentaci "The Microsoft Windows 95 Product Team". Bohužel, z vlastní zkušenosti mohu øíci, že tento tip funguje pouze v níkterých verzích Windows 95.

4. Printscreen

Vitšina z nás asi používá pro snímání obsahu obrazovky specializované utility, ale není to vždy nutné. Windows v sobì obsahují nìco podobného, i když mnohem ménì použitelného.

Pokud chcete "sejmout" celou plochu monitoru, stiskněte klávesu Printscreen. Chcete-li "sejmout" pouze aktivní okno, stiskněte ALT+Printscreen. V obou případech se obsah uloží do schránky a vy jej můžete vyvolat např. v aplikaci Malování příkazem Vložit.

5. Zbavme se oblak

Pokud se vám už omrzelo startovní logo Windows s oblaky, udělejte si své vlastní. Libovolný bitmapový obrázek o rozměru 640 x 480 bodů upravte v některém z grafických programů (Malování, Paint Shop Pro) do rozměru 320 x 400 bodů a uložte ve formátu BMP. Poté jej přejmenujte na logo.sys a umístěte do "rootu" (hlavního adresáře) vašeho systémového disku. Windows potom budou startovat s tímto obrázkem. Loga používaná při ukončení Windows se nacházejí v adresáři Windows (např. c:\windows) a jmenují se logow.sys a logos.sys.

6. Poznámkový blok

Pokud chcete jednoduše vložit do textu psaného v Poznámkovém bloku čas a datum, stiskněte F5, a do textu bude vloženo aktuální datum a čas. I když to vypadá, že v Poznámkovém bloku nelze nastavit a napsat vůbec nic, není to úplná pravda. Volbou spíše tiskové funkce Vzhled stránky v menu Soubor získáte možnost nastavit rozměry stránky a její orientaci. V menu Úpravy zase lehce zmíníte druh písma (bohužel pro celý dokument) a zalamování řádků.

7. Restart bez restartu

Chcete-li restartovat jen plochu a ne celá Windows, např. pro změnu nastavení v registrech, stačí restartovat pouze program explorer.exe. Stiskněte CTRL+ALT+DEL pro zobrazení dialogu se seznamem běžících aplikací. Zvolte explorer a stiskněte tlačítko Ukončit úlohu. Dialog ukončení Windows stornujte, a vyčkejte na zobrazení okna ukončení úlohy Explorer. Stiskněte tlačítko Ukončení úlohy, a Explorer se sám restartuje. Ostatní aplikace budou dále pokračovat ve své práci.

8. Vlastní HDD ikony

Pokud chcete mít u každého vašeho disku jinou ikonu, není to problém. Stačí vytvořit v "rootu" (hlavním adresáři) tohoto disku soubor s názvem autorun.inf, který bude obsahovat následující řádky:[autorun]icon=cesta,číslo kde cesta je cesta k souboru s ikonou nebo ikonami a číslo je pořadové číslo konkrétní ikony v souboru s více ikonami. Nezapomeňte, že pořadí začíná číslem nula (př. icon=c:\shell32.dll,13).

9. Hrátky s FreeCell

Nedaří se vám dokončit hru FreeCell z Windows 95/98? Potom máme pro vás snadné řešení. Spusíte hru FreeCell (umístění je shodné s hrou Solitaire tip výše). Rozdějte novou hru a stiskněte CTRL+SHIFT+F10. Zobrazí se dialogové okno, kde můžete zvolit tlačítka Storno pro výhru, Opakovat pro prohru a Ignorovat pro zrušení dialogu. Po následném přemístění jakékoliv karty se provede vaše volba.

10. Malá a velká okna

Na závěr spíše malá rada. Pokud chcete maximalizovat nebo minimalizovat okno ve Windows, patrně používáte tlačítka v pravém horním rohu okna. To je ale trochu neohrabané. Stačí poklepat na titulek okna pro maximalizaci, a znovu pro minimalizaci.

InterTIPY

Jelikož se na Internetu vyskytuje opravdu ohromné množství informací týkajících se tématu tohoto článku, je zcela nemožné je všechny publikovat v časopise. Proto budou

nejzajímavější adresy publikovány v tomto sloupcu, podobně jako je tomu u vám již známých InterFAQů.

Tajemství Windows 95/NT

Na této přehledně uspořádané stránce naleznete množství tipů jak pro začátečníky, tak i takzvané Windows Secrets, kde si na své jistě přijdou i pokročilejší. Obě pro Windows 95 a Windows NT.

<http://www.fortunecity.com/skyscraper/skyliner/271/tts.html>

The Win95 Page

Stránka obsahující nejen tipy pro Windows 95, ale také další informace o tomto operačním systému. Je zde množství odkazů na ovladače, různé utility, patche a podobně.

<http://www.cyberpc.com/wintips.html>

Win98 Tips Page

Výborní zpracovaný Web, jak po grafické, tak i po obsahové stránce. Naleznete zde velké množství tipů, triků, ohlasů publikovaných v časopisech, množství sharewaru pro úpravu nejrůznějších částí Windows a další. Nevýhodou pro neznalce jazyka našich sousedů je kompletní uvedení v němčině.

<http://www.win98tips.de/>

Windows Help Net

Ty, které jsem zklamal u předchozí adresy v německém jazyce, možná potíším podobně zaměřenou stránkou v angličtině. Naleznete zde tipy pro Windows 95 i Windows 98. Stránka je opět velice přehledná a grafiky pečlivě zpracovaná.

<http://www.windows-help.net/index.shtml>

WP7 for Windows Tips

Stránka speciálně věnovaná zkratkovým klávesám pro WordPerfect ve verzi 7. Zkratky jsou přehledně tematicky rozděleny do několika tabulek.

<http://www.mesa.k12.co.us/pcservices/wp7.html>

Tips&trick&techniques

Na této stránce naleznete v přehledně uspořádaném menu odkazy na klávesové zkratky pro Windows, tipy pro Windows (i pro verzi 3.11), odděleně tipy pro Windows 95 a tipy pro Windows NT. Poslední položkou je Internet, kde je podrobně vysvětleno používání programů ftp, telnet a dalších.

<http://www.askweb.com/tips/index.htm>

RCAD WinTips and Tricks

Tipy a triky pro Windows, týkající se hlavně grafiky. Kromě obvyklého velkého množství tipů obsahuje tato stránka také odkaz na technickou podporu pro AutoCAD a 3D Studio od firmy Autodesk.

http://www.bizlink-uk.com/rcad/tip_win.htm

Tips and Tricks

Stránka obsahující množství tipů a triků pro Windows, aplikace pro Windows, Novell Groupwise a Netware a mnoho dalších, dokonce i pro jiné operační systémy.

<http://www2.acs.ncsu.edu/NCS/ns/htmls/tips.html>

FAQ Nejèastiji kladené dotazy

- Naprosto náhodnì (napø. 1x týdnì) dojde k situaci, že při spuštìní libovolného programu počítaè "zamrzne". Toto zamrznutí provází zøetelné cvaknutí, jako by se na chvíli vypnul HDD. Asi po 30 sekundách, bez jakéhokoliv zásahu, PC sám "rozmrzne" a lze normálnì pokračovat v rozdílané práci, bez jakékoliv ztráty dat. Souèasnì v tuto chvíli vydává HDD zvuk stejný jako při restartování počítaèe jako by se disk znovu zapnul. U programù pro Windows se nevypisuje žádné chybové hlášení, u programù pro DOS se nikdy vypíše hlášení: "Nelze èíst z jednotky C:". V èem mùže být problém?

Popis závady odpovídá stavu, kdy se HDD sám vypíná v tzv. "zeleném režimu". Toto chování lze nastavit v BIOSu, kde si zvolíte, že napø. monitor se vypne po 10 minutách (vypnutí mùže mít dvì až tøi fáze), že poklesne kmitoèet procesoru (aby se tolik nezahlávil) po urèité době neèinnosti, a také že se vypne HDD. Nejnovìjší BIOSy mají relativnì hodnì tìchto nastavení. U HDD a ostatních zaøízení (na rozdíl od monitoru) se èas neèinnosti mìøí od posledního pøístupu. Vy pøitom mùžete nìco dlat, a HDD se vypne. Když se pak po nìm nìco chce, musí se nejdøíve roztoèit a stabilizovat, a to mùže trvat onìch 30 s. Podívejte se do BIOSu do sekce Power Management a rozhodnì zakažte vypínání hard disku. Nìkteøí zakazují celý Power Management a tím si nezøídka ušetøí mnoho starostí. Osobnì nejsem pøíznivcem ani zákazu, ani povolení celého Power Managementu. Upøednostòuji rozumný kompromis, který šetøí energii, ale i počítaè. Rozhodnì doporuèuji nastavit "usínání monitoru", snížení pracovního kmitoètu procesoru, a pøípadnì usínání rùzných portù (pozor na síťové karty server mùže spící stroje odlogovat). Vypínání hard disku je však jednoznaèným kopáním jeho hrobeèku. V pøípadì, že Power Management v BIOSu vùbec nemáte, máte HDD s touto vymožeností. Protože jej nemá co øídit, možná že obèas zareaguje na rušivý signál, kterým se vypne. Odstranìní této poruchy pak musíte nechat na odborném servisu.

- Tiskárna EPSON Stylus Color mi při nainstalovaném ovládaèi dodávaném s tiskárnou zaèala po pøeinstalování systému Windows 95 (upgrade na OSR2) tisknout místo èeských znakù pouze ètvereèky. Tento problém se však neprojevoval u ovladaèe dodávaného s Windows 95, a ani se nevyskytoval pøed pøeinstalací. Bohužel ovladaè dodávaný s Windows 95 nepodporuje nìkteré z možností tiskárny. Zajímalo by mne, èím se dá vysvìtlit tento problém.

Domnívám se, že při pøeinstalaci došlo k pøepsání nìkterých společných knihoven pro tisk, èímž došlo k situaci, že se ovladaè sice tváøí jako originál od tiskárny, avšak jádro je zcela jiné (nová Windows 95). Doporuèuji pøeinstalovat ovladaèe tiskárny, a to tak, že je nejprve odinstalujete zrušením tiskárny, pøípadnì také pomocí "Pøidat nebo ubrat programy" a dovolíte smazat drivery fyzicky z disku. Teprve poté tiskárnu nainstalujte znovu.

- Pokoušel jsem se propojit dva počítaèe paralelním kabelem a při tom ve Windows 95 využít program Pøímé propojení kabelem. Po nastavení jednoho počítaèe jako hostitelského a druhého jako hosta se zapnutým sdílením všech souborù mi program napíše v hlavním oknì programu: Stav: Propojeno pøes LPT1 paralelní kabel, a zároveň se ozve chybová hláška: Pøímé propojení kabelem: Nelze nalézt hostitelský počítaè. Pøitom jsem se pokoušel nastavovat typ LPT na obou počítaèích na rùzné mody. Je zajímavé, že u první verze Windows 95 toto propojení pracovalo bez obtíží, ty se vyskytly až po pøeinstalování na OSR2. (Tento a pøedchozí dotaz pochází od stejného tazatele.)

Propojení paralelním kabelem bývá mnohdy nepøíjemná záležitost, protože ne vždy funguje tak, jak má. Prvním pøedpokladem je mít správnì zapojený kabel při jeho koupi je tøeba

zdůraznit, k čemu bude používán. To ale není váš případ. Druhým předpokladem je správné připojení fyzických portů počítače logickým, zvláště pak u notebooků. Ty totiž mohou mít na logickém portu LPT1 navázáno fyzické infračervené zařízení (IR port) a vaše snaha pak nemůže být korunována úspěchem. Po nastavení těchto náležitostí je ještě nutné mít na obou počítačích nainstalovanou podporu pro paralelní spojení (program je součástí CD Windows 95). Porty počítačů by měly být kabelem propojeny ve vypnutém stavu těchto strojů. Hláška "Nelze nalézt hostitelský počítač" znamená, že se spojení nedaří. Jde přitom o spojení na úrovni portů, tj. na úrovni hardwaru. Bohužel pro toto spojení není dodávána větší technická podpora (test jednoduchého spojení apod.), nebo se s ním nepočítá jako s pracovním propojením. Je míněn pouze jako nástroj "když je nejhůř" a není po ruce síť.

- Chtěl jsem z víže nahrát na počítač některé písně z gramofonových desek či z magnetofonu pomocí vstupu LINE-IN na zvukové kartě. Koupil jsem si propojovací kabel (jack-jack). Po propojení mi sice zvuková karta hraje jakoby z víže, ovšem je zde výrazný šum, který nemohu nijak odstranit. Navíc snažím-li se hudbu (i se šumem) z LINE-IN nahrát pomocí programu dodávaného se zvukovou kartou, nic se nenahrává až na ten šum. Při pokusu nahrát si zvukový soubor WAV přímo z CD-ROMu mi při přehrávání výsledného souboru občas zvuk zapraská jako ze staré desky. Jak tedy nejlépe nahrát zvukový soubor z CD na počítač bez ztráty výsledné kvality?

Nejprve ke vstupu LINE-IN. Tento vstup je určen pro externí zdroj signálu, ale bohužel už se málo ví, že signál přiváděný sem musí mít jisté parametry. Jde především o jeho úroveň (udává se v mV), kterou musí být schopen vstup zpracovat. Nepřímě se vlastně dá mluvit o citlivosti vstupu. Je-li citlivost velká, stačí přivést signál s nízkou úrovní, a naopak. Přitom úroveň signálů z různých zdrojů se liší. Např. tzv. diodový výstup rozhlasového nebo TV přijímače (u těch starších) poskytuje signál o úrovni jednotek mV, standardní výstup z magnetofonu a CD přehrávače je řádově stovky mV a krystalová přenoska gramofonu dává až 2V. Co to prakticky znamená: přivedeme-li signál vyšší úrovní, než která je doporučena, dojde k přebuzení vstupu. Zvuk je pak ořezaný a nepřijemně chraptí a vrčí. Přivedeme-li na tentýž vstup signál nízké úrovní, vstup jej nedokáže adekvátně zesílit. Jelikož každý signál s sebou nese určitě procento šumu (viz veličina odstup signál/šum v dB), další články zesilovače pak zesiluje jak slabý signál, tak i tento šum, který je pak již nepřijemně slyšet. Prvním předpokladem tedy je přivést do vstupu LINE-IN signál odpovídající úrovni. Ta by měla být uvedena v návodu ke zvukové kartě. Dalším problémovým místem je zesilovač. Ten je složen z několika dílčích zesilovačů, kdy každý z nich nějak šumí. Aby byl šum maximálně potlačen, je třeba jednotlivým zesilovačům nastavit "minimální" hlasitost. Není např. vhodné maximálně zesílit vstupní zesilovač (100%) a na koncovém stupni mít nastavenou úroveň 5 %. Daleko lepší je nastavit např. 20 a 25 %. Celkové zesílení je v obou případech 500%, avšak v prvním případě vstupní zesilovač enormně zesílí svůj vlastní šum a šum vstupujícího signálu. Tento šum se pak nese celým řetězcem až do reproduktoru. Je tedy třeba zaexperimentovat s nastavením Mixeru programu pro ovládání zesilovače na zvukové kartě. Teď něco o programech pro nahrávání vytváření souborů WAV z real-time zvuku. Tyto programy mají svůj mixér, který může být odlišný od "hlavního" mixéru pro systém. V něm je tedy třeba znovu nastavit patřičné poměry zesílení, a hlavní povolit ty zdroje signálu, které chceme nahrávat. Není-li signál povolen, nahrávat se nebude, i když je slyšet v reproduktorech. K poslednímu problému: opět platí výše uvedené s tím, že citlivosti jsou vyřešeny, je jen třeba správně nastavit mixér. Vlastní nahrávání pak již nelze ničím ovlivnit, je však třeba mít rychlý počítač, který stačí zvuk převádět z analogové do digitální podoby ve formátu WAV a ukládat na disk. (Pozor CD Audio se nenahrává přímo "z číslicového média do číslicového souboru".) Zde mohou nastat časové tísně, kdy dojde k výpadku signálu. To jsou pak ty praskoty. Při nahrávání je tedy vhodné zavolat všechny aplikace včetně těch skrytých (antivirus), pokud to lze.

- Po updatu BIOSu se nedá bootovat. Prosím o zodpovězení, jak by bylo možné tento problém vyřešit. Nevíte o firmě, která opravuje BIOS? Starou verzi mám zálohovanou na disketě, ale když nenabootuji, nemůžu ji nahrát zpět. Jde o Flash BIOS.

Odpověď je jednoduchá obraťte se na jakýkoliv servis počítače. Buď vám BIOS přeprogramují, nebo vám prodají nový. Vlastními silami nemáte šanci přinutit počítač, aby pracoval. Pro ostatní čtenáře budiž vaše zkušenost varováním, aby zbytečně BIOS neupdatovali. Co se při updatu děje? BIOS je paměť EEPROM (elektricky reprogramovatelná paměť pouze pro čtení), ve které je uložen startovací program počítače. Není zvykem, aby tento program obsahoval nějaké chyby, a není tudíž důvod, pro který by si jej měl běžný uživatel upgradovat. Je zde, pravda, jeden důvod rok 2000. Co ovšem rok 2000 přináší? Především možnost velkých zisků hardwarových i softwarových firem z astronomických rozpočtů se člověku zatočí hlava stejně jako z prognóz, že nepojedou výtahy, odtečou ledničky apod. V čem je technický problém? Hodiny počítače jsou udílány tak, že rok je v nich uložen pouze jako poslední dvojčíslí. U starých BIOSů se po silvestru stane pouze to, že systém bude ukazovat 1.1.1900 se všemi problémy s tím spojenými (přestupné roky). Počítač však bude pracovat bez problémů dál a software také. Jediný problém vznikne při dotazu na systémový čas, který nebude k ničemu. K ničemu nebude ani software, jenž si datum ukládá rovněž do posledního dvojčíslí. Je samozřejmě, že v bankovníctví, ve skladech a v různých jiných provozech vázaných na čas (a datum) je tato nefunkčnost nežádoucí a musí být vyřešena, ale rozhodně ne nákupem nových počítačů. Stačí upgradovat BIOS a patřičný software. U BIOSu je třeba postupovat velmi obezřetně je nutné na 100 % vidět, zda upgrade je určen skutečně pro BIOS daného počítače. Nyní ještě k vlastnímu postupu při upgradu. Ten je nutné dít zásadně z DOSu. Přitom je dobré před vlastním upgradem podívat se na začátek BIOSu (pokud to lze i dále), např. Checkitem. Poté je vhodné udít zálohu na disketu. Pak lze přistoupit k upgradu a pečlivě při tom sledovat všechny hlášky. Paměť EEPROM se reprogramovává napíčovými impulsy a po ukončení by měl program udít test a kontrolní součet. Ten musí být v pořádku. I přesto je vhodné znovu se Checkitem podívat na začátek BIOSu měla by tam být čitelná informace o updatu, resp. nové verzi, odlišná od verze předchozí. Jsou-li zde zmatené znaky, neprobíhl upgrade dobře a je třeba jej buď provést ještě jednou, nebo se raději vrátit k záloze. Je třeba si uvědomit, že pokud počítač bžící, je možné ledacos zachránit. Dojde-li k restartu a BIOS je vadný, je zle.

- Při ukončení práce s počítačem se zobrazí logo "Za chvíli bude možné počítač vypnout" a pak se počítač zablokuje. Co může být příčinou? Toto se děje nepravidelně.

Na podobný dotaz jsem zde již odpovídal v tom smyslu, že není lehké najít příčinu. Tou může být příliš rozptýlený swapovací soubor, přílišná fragmentace disku, nedostatek místa na disku nebo vadné sektory na něm, které vznikly nesprávným vypnutím počítače, apod. Je tudíž třeba dát si do pořádku data na disku. Další příčinou mohou být nějaké pozůstatky sítě (byla-li někdy instalována), kdy se prostředky mohou snažit ukončit nebo periodicky navázat (neexistující) komunikaci a čeká se na jejich odezvu. Další příčinou může být velmi rozsáhlý registr, který vzniká instalací softwaru "na zkoušku" a jeho nedůslednou deinstalací. Ve Windows 95 a výše nestačí pouze smazat hlavní adresář s programovým balíkem. Je třeba také vyčistit registry, k čemuž slouží programy uninstall, nebo ikona "Přidat nebo ubrat programy", která spustí setup dané aplikace, kde je možné zvolit odinstalování.

- Mám připojenu tiskárnu OKI OL-400EX. Při tisku čárových grafů 2D ve Windows 3.11 (Excel, Word, AmiPro) se vytiskne vše, mimo spojnice. Je-li plocha grafu tmavá, pak se

spojnice objeví jako bílá čára. Vyzkoušel jsem i různé jiné ovladače, ale s žádným jsem neměl úspěch. Existuje nějaké řešení, jak přimět OKI k tisku spojnic?

Ve vašem případě se pravděpodobně jedná o ovladač, jenž neumí dobře spolupracovat s aplikacemi, které uvádíte. Z nějakého důvodu je spojnice grafu interpretována pro tisk jako bílá. Problém může být pouze v Excelu (při vazbě na ovladač tiskárny), protože předpokládám, že do Wordu nebo AmiPro vkládáte graf jako objekt Excelu. Zda je problém pouze zde, zjistíte nejlépe tak, že graf vložíte do Wordu jenom jako obrázek (nabídka Vložit jinak) a zkusíte jej vytisknout. Nepomůže-li to, zkuste ještě obrázek přenést do Paintbrushu a odtud jej vytisknout. Jsem přesvědčen, že odtud bude tisk v pořádku, protože se graf transformuje na bitmapu. Z Paintbrushu můžete obrázek přenést zpět do Wordu, a i odtud musí být vytištěn dobře. Tímto postupem lze obejít chybu v komunikaci Excel (případně MS Office) ovladač tiskárny. Těžko se vám asi podaří sehnat nový (opravený) ovladač pro Windows 3.11.

- Po přeložení písmene X: jednotce CD-ROM tato ve Windows NT 4.0 ztratila informaci o systému souborů. NT ji sice zná, ale nespustí zařízení CDFS ani násilně (chyba 108). CD je pod Windows NT 4.0 nepoužitelné, i když v DOSu funguje normálně. Kde se stala chyba, a jak ji odstranit?

Tento problém vidím poprvé, a tak si dovoluji požádat o radu i ostatní čtenáře. Sám se pokusím o náznak řešení, ale úspěch nezaručuji. Jednotce CD-ROM lze samozřejmě přeložit jakékoliv neobsazené písmeno od D: nahoru. Přeložení by přitom nemělo mít vliv na její práci. Neexistuje nebo neexistovala v době přeložení na počítači nějaká substituce (nebo síťové mapování) X:, která by způsobila tento stav? Uvádíte, že Windows NT CD-ROM zná. Je tedy vidět ve složce Multimedia v ovládacím panelu? Pokud ano, jaké má současné přeložení, a lze jej případně změnit? Jako nejužitečnější metodu odstranění této závady doporučuji z Windows NT CD-ROM softwarově odinstalovat, pak jej i odpojit a spustit systém. Po CD-ROMu by neměla být ani stopa. Jestliže je tomu tak, doporučuji počítač vypnout a CD-ROM opět připojit. Jelikož Windows NT nejsou "plug and play", nepoznají nový hardware. Ten musíte doplnit ručně. Nyní je ale systém "očistěn", a zavedení CD-ROMu by nemělo éinit potíže. Pokud ano, zůstala nějaká informace v registrech, bude nutné ji odstranit a postup zopakovat.

Zabudol som heslo pre otvorenie dokumentu vo Worde 97. Je možné ho nejakým spôsobom zistiť, alebo ho obísť?

Bohužel vás zklamal, ale zaheslovaný dokument lze otevřít jen a pouze správným heslem. V podstatě neexistuje způsob, jak heslo obejít. To platí nejenom pro Word, ale pro všechny dokumenty balíku MS Office 97. Je pravdou, že v počítačovém světě lze téměř všechno obejít, chce to "pouze" mít potřebné informace. U zaheslovaného souboru to znamená přejít na to, kde a jak je heslo v souboru uloženo, a pak jej odsud dešifrovat v nějakém hexadecimálním editoru. Tyto informace pochopitelně nenajdete na ulici.

Komunikace

Vyberte, klikněte a kupte si to!

Michael S. Lasky, Karen Silver

Máte strach z davu zasaženého předvánošního nákupního horečkou? Nenacházíte, ani když se konečně dostanete k pultu, to co byste chtěli koupit? Naši američtí kolegové pro vás vybrali přehled obchodů na Webu, kde si můžete si koupit CD disky, video, knihy, potraviny, víno a mnohé další věci.

Stačí k tomu jedna mezinárodní platební karta (EC/MC, VISA), pokud ji nevlastníte, tak zaslání peněz poukázkou na uvedenou adresu. Skutečné dodací lhůty jsou týden až tři, a jak jsme psali v minulém čísle, leckdy to vyjde levněji, než při nákupu v českých obchodech.

Nákup bez nervozity

Možná, že se vám něco podobného již stalo: vstoupíte do obchodního domu, abyste koupili nějaký dárek. Ale ještě než stačíte ujit pár metrů, přistoupí k vám prodavačka a zeptá se: "Již jste navštívil naše nové oddělení s aromaterapeutickými produkty?"

Není kam utéci a prodavačka spíše odvíkává svou roli. "Náš eukalyptový olej se dá použít jako decongestant (projímadlo) nebo jako deodorant," vykládá vám nadšeně, "a náš jasmínový olej je fantastický prostředek proti depresím!"

"To je výborné," reagujete unaveně, "ale já jsem přišel koupit pár bačkor do ložnice." A když se vám konečně podaří bačkory najít, neseženete prodavače, kterému byste rád zaplatil, abyste konečně mohl odejít. Pravda, po takovém zážitku by se vám olejíček proti depresím mohl hodit.

Tak to jsou ty vyhlášené slasti nakupování dárků. Je to záležitost narozená na čas, dokonce i bez útoku ze strany aromaterapie. A přitom to vlastně není nutné zlo! Existují výhodná obchodní střediska, fungující 24 hodin denně, která jsou přímo na vašem stole. Jmenuje se to Internet. Na Webu najdete v podstatě cokoli, co se dá prodávat; stačí zapsat do počítače číslo vaší kreditní karty a bum-bác, je to hotovo.

Pravda, není možné, abyste si zboží přímo prohlédli a osahali předtím, než ho koupíte, ale jedná-li se položky jako například PC počítače, CD disky, knihy, video a balené potraviny, není tato okolnost konec konců tak důležitá. Tím by se také dalo vysvětlit, proč se tento typ zboží na síti prodává nejčastěji. Takže jsme se s blízcími se Vánocemi rozhodli prozkoumat a najít nejlepší stránky pro nákupy knih, CD disků a videa.

Z tuctu stránek, které jsme navštívili, jsme vybrali ty, jež považujeme za nejlepší z hlediska cen, šíře výběru, způsobu, jakým je stránka navržena, bezpečnosti, zákaznických služeb (vracení zboží, bezplatný telefonický dotaz, jak seriózní reagují na e-mail dotazy a podobně). V neposlední řadě byla kritériem našeho výběru naše celková spokojenost. Přehled stránek jsme uskutečňovali z hlediska produktů, pro které jsou tyto stránky vyhlášené a známé. Například Amazon.com nyní rovněž nabízí CD disky, ale my jsme tuto stránku hodnotili z hlediska jejich denního chleba, to jest z hlediska prodeje

Web je dnes opravdu jediným gigantickým obchodním podnikem, jenž se neomezuje pouze na ty typy stránek, na které jsme se zaměřili my. Abychom naznačili obrovskou varietu položek, jež se na síti nabízejí, opepřili jsme na závěr naše povídání zmínkami o některých exotičtějších dárkách, které lze tímto způsobem koupit. A jestliže chcete vaše pátrání po

vhodném dárku urychlit, existuje také webový software, který spočívá v použití vyhledávacích programů, jež pro vás najdou hledanou položku společně s cenou tak, jak se taková položka nabízí na mnohačetných různých stránkách.

Následující přehled a hodnocení našich oblíbených kybernetických obchodů ukazují výhody a rovněž některé nevýhody nákupů způsobem on-line. Když nic jiného, pak lze alespoň říci, že kybernetické nakupování vás zbaví tlačenice v krámech a případných útoků ze strany aromaterapistů a jiných dobráků. A kromě toho, co by již mohlo být výhodnějšího a jednoduššího, než nakupování přímo od vašeho pracovního stolu?

CDnow

www.cdnow.com

Plus: Široká nabídka, rychlé prohledávání, zajímavá reklama

Minus: Malé slevy

Nemám zájem o lékárenské zboží. Jsem však fanatikem, pokud se týče obchodů s muzikou. A mohu říci, že CDNow je velmi blízko ideálu úplně nirvány pro člověka jako jsem já. Rozhraní stránky je příjemné, vyhledávání položek je velmi rychlé a reklamy na nabízené zboží jsou vkusné a nevtědňní (například nedávný přehled keltské hudby). Vzorčky hudby v RealAudio jsou velmi čisté, přehrávají se rychle, a doplňující informace sahající až k datu původní nahrávky jsou obvykle velmi důkladné. Mé objednávky největších hitů B52, antologie Franka Sinatry, alba z broadwayské inscenace "Chicaga" a kolekce hudby New Age byly okamžitě potvrzeny prostřednictvím e-mailu, a všechno došlo během dvou dnů běžnou poštou. Ale je zde jeden háček: Nedovíte se, které disky jsou na skladě do té doby, než zboží dorazí na vaši adresu. Kromě toho, s výjimkou velkého množství výprodejních položek, neposkytuje CDNow příliš atraktivní slevy.

CD Universe

www.cduniverse.com

Plus: Nízké ceny

Minus: Nelze vrátit jednou rozbalené CD; kusé informace o zboží

Ze všech stránek s muzikou, které jsem navštívil, nabízela ta CD Universe nejnižší ceny. Mezi jejich až neuvěřitelnými okamžitými nabídkami se však v pozadí rýsuje několik černých díř. CD Universe má přibližně stejný rozsah nabídky produktů jako ostatní stránky (200 000 titulů), ale mnohem méně informací. Grafický návrh obrazovky je prostý a jednoduchý, avšak poněkud amatérský. Není zde mnoho energie a vzrušení to jest to, po čem my, fanatkové CD obchodů tolik toužíme. A na rozdíl od mnoha dalších CD obchodů CD Universe vám nedovolí vrátit zakoupená CD. A rovněž nemůžete, což je poněkud překvapivé, přidat zprávu k zakoupenému dárku. Jestliže jste kupující, který hledí hlavně na ceny, a jestliže přesně víte, co chcete, potom se zastavte u CD Universe, jinak však bude lépe, když půjdete nikam jinam.

Music Boulevard

www.n2k.com

Plus: Velmi ochotná služba pro zákazníky, snadné prohlížení

Minus: Některé stránky jsou přetížené grafikou, a tím nadměrně zpomalují vyhledávání

Podobně jako CDNow je i Music Boulevard místem, kde je zábavné se zastavit. Probíral jsem se vším, jazzem, klasikou, rockem a dalšími hudebními kanály; zaskočil jsem na nejposlednější novinky v branži; procházel se 15 různými kategoriemi hudby; a prohlédl si některé reklamy, vinované speciálními tématy. Avšak nakonec jsem skončil s tím, že jsem na stránce setrval příliš dlouho, a to nikoli ze své vlastní vůle: detailní, grafikou přetížené diskografie hodná plodných umělců, jako například Franka Sinatry, přeměňují tento bulvár na pomalu plnou cestu. Na druhou stranu je nutno říci, že služba zákazníkům jede na plný plyn: Poslal jsem jim e-mail, když z jakýchsi záhadných důvodů ceny CD vzrostly o 3 dolary ve chvíli, kdy jsem je uložil do svého pomyslného nákupního košíku, a okamžitě mi byl rozdíl vrácen. Při porovnání s ostatními nákupy Music Boulevard nabízel druhé nejlevnější ceny. A kromě toho mají permanentní nabídku: kupte si deset CD a dostanete jedenácté zdarma.

Reel.com

www.reel.com

Plus: Dobré ceny, zábavné stránky a snadná navigace

Minus: není žádné

Toto je cybervideo obchod, který je mnohem zábavnější, než většina hollywoodských trháků (Godzillu nevyjímaje). Avšak jejich 85 000 nových a použitých VHS, laserdisků a DVD titulů je jenom pouhý začátek. Funkce Movie Matches (porovnávání filmů) je v podstatě velmi inspirativní encyklopedie: napsal jsem titul jednoho z mých oblíbených snímků Hitchcockovo Vertigo a dostal jsem inteligentní seznam dalších filmů s podobnou tematikou, stylem, obsazením nebo režisérem. Každé video je hodnoceno od 1 (slabé) do 10 (výtečné), a to podle kritérií jako jsou například napětí, sex, násilí a humor čímž se poskytuje velmi vítaná pomoc zejména pro rodiče. Vyhledávač Reel.com je rychlý a velmi rychle mě dirigoval k těm druhým filmům a formátům, které jsem si přál, například Bogieho (Bogartovy) filmy v černobílém provedení na laserovém disku. Prodejní ceny jsou mezi jedničkami z nejnižších. A s předtištěnými nálepkami, které se dodávají s objednaným zbožím, je otázka případného vrácení položek velmi snadná.

Tunes.com

www.tunes.com

Plus: Mnoho zvukových vzorků, dostatek užitečných informací o umělcích a CD discích

Minus: Vyšší ceny ve srovnání s ostatními stránkami, které jsme navštívili

Po zkušenostech s mnoha hudebními stránkami bude Tunes.com prvním místem, kde se zastavím při mém příštím nakupování CD disků. V mnoha případech jsem si zde totiž mohl poslechnout audio-ukázkou z každé stopy na CD, zatímco u jiných podniků tohoto druhu nabízejí maximálně cca 6 ukázek případajících na jeden disk. Rovněž zde obdržíte docela výhodné informace hodnotící umělce podle All-Music Guide, a protože Tunes.com je součástí velmi bohatě vybaveného okruhu Rolling Stone Network, je celkem snadno pochopitelné, že je dosti důvodů se na této stránce zdržet déle než pouze pro to, aby se udělal rychlý nákup a honem pryč. Stížnosti? Ano, mám jich několik: protože jsem nemohl najít album s největšími hity skupiny B-52, když všude jinde se toto album nabízí již po celé týdny? A ještě jedna stížnost: další tři tituly, které jsem kupoval na všech ostatních místech, byly na Tunes.com zdaleka nejdražší. Na druhou stranu jsem ochoten zaplatit o trochu více, když mám možnost

poslechnout si prakticky všechno ještě před tím, než otevřou peněženku.

VideoServe.com

www.videoserve.com

Plus: Mnohočetné způsoby, jak prohledávat obrovskou zásobu zboží

Minus: Ambiciózní prohledávač je tak složitý, že nikdy zakopává sám o sebe

Prohledávací zařízení je ambiciózní primadona této webové stránky s videomateriálem. Používá drop-down nabídky a můžete si zde specifikovat, aby se vyhledaly VHS, laserdisky a DVD tituly podle klíčového slova, podle jména, podle autora, podle předmětu/žánru, podle nakladatele, podle studia, podle herce anebo podle režiséra. Bohužel, prohledávač má tendenci sám sebe zadusit, pokud kombinujete více těchto kritérií najednou, aby se provedlo důkladnější prohledávání. Soupis 120 000 titulů má pozoruhodnou vlastnost, že na tomto místě je významně větší procento položek na skladě ve srovnání s ostatními stránkami. Také si zde můžete objednat knihy, zvukové knihy a videohry. Avšak VideoServe.com, který má interface tak temný jako sluneční brýle Charlieho Sheena, je patrně nejméně lákavým místem ze všech videostránek, jež jsem viděl. A také informace poskytované ohledně prodávaných titulů jsou asi tak průhledné jako vlasy Bruce Willise. Poslední poznámka: VideoServe.com vám může nejlépe posloužit jako záloha, když nějaký titul nemůžete sehnat jinde.

Alt.bookstore

www.altbookstore.com

Plus: Konkurenční ceny, široký výběr, snadné prohledávání

Minus: Velmi komisi politika ohledně vrácení titulů, e-mail zůstává bez odpovědi

Nikdy vím, co chci a jindy potřebuji, aby mi někdo poradil, co vlastně chci. To druhé je obzvláště pravdivé, když se snažím koupit nějaký dárek. Pokud se zajímám o pomoc při takové volbě, pak mohu konstatovat, že alt.bookstore to dělá dobře. Tato střízlivá stránka přechovává 2 miliony nových a použitých titulů. Seznamy na této stránce jsou úplnou bonanzou pro kohokoli, kdo miluje prohlížení obchodů s knížkami. Jsou zde k dispozici podrobné přehledy pro zákazníky, seznamy bestsellerů a vítězů různých literárních cen, a také nejrozličnější další seznamy, které je možno prohrabávat za účelem získání dodatečných nápadů co koupit. Rychlé prohledání 52 různých témat na stránce odhalilo knížku Nový byt přesně něco pro mého přítele, který je velmi nerozhodný ohledně volby úpravy interiéru. Ceny a slevy na této stránce jsou konkurenceschopné. Zvolila jsem si nejlevnější z osmi možných způsobů dodání zboží. Některé stížnosti: Vrácení je omezeno na pouhopouhých 15 dnů. Nikdy jsem měla potíže propojit některé knihy s jejich recenzemi, a nedostala jsem žádnou odpověď na můj e-mail dotaz, jak se to dělá. Přesto všechno je tato stránka dobrým místem, kde udělat nákup s praktickou radou a vedením při výběru titulů.

Amazon.com

www.amazon.com

Plus: obrovský výběr; dobré recenze; velkorysá služba zákazníkům

Minus: není žádné

Zeptejte se svých přátel, zda kupovali knížky způsobem on-line nikde jinde než na

Amazon.com. Ne? Nikdo? Není to nijak překvapivé. Amazon.com je nejlepší, protože je nejchytřejší. Například, když jsem hledala něco ohledně schválně poněkud nejasného tématu "čtení", Amazon.com vyhledal seznam chytrých návrhů, včetně titulu History of Reading, který jsem si nakonec vybrala. Stránka nabízí obrovský výběr knih (2,5 milionu titulů) od těch nejprůměrnějších v hlavním proudu až po ty naprosto obskurní; jejich slevy jsou báječné a zboží vám dopraví dříve než čeknete švec. Je to stejně pohodlné, jako moje oblíbené knihkupectví v sousedství. Stránka Amazon.com je navržena velmi elegantně, je plná rychlých zkratk, vhodných přehledů a recenzí a promyšlených doporučení. Služba zákazníkům je rovněž jejich silnou stránkou schválně jsem se zeptala poněkud idiotskou otázkou, a reakce byla rychlá a ohleduplná. Pokud jsou vaší lovnou zvěří knihy, rozhodně začněte s lovením na Amazon.com.

BarnesandNoble.com

www.barnesandnoble.com

Plus: Snadné hledání ve velkém a dobře zorganizovaném skladě; atraktivní konstrukce stránky činí nákup zábavným

Minus: Služba zákazníkům není vždy úplně to pravé ošechové

Jakmile jsem jednou překonala svou přirozenou averzi vůči typizovaným obchodním centřům s knihami, oblíbila jsem si BarnesandNoble.com. Tvůrci této luxusní informativní stránky čekali, až Amazon.com vyzkouší, co funguje opravdu dobře, a potom to od nich okopírovali. Bestsellery jako Angela's Ashes se dají vyhledat pozoruhodně snadno a rychle, jsou obsaženi popsány (včetně obsahu, když to má nějaký význam) a na tituly se dává solidní sleva. Vyhledávání obskurních titulů je rovněž zábavné na této pestré a životem jiskřící stránce, i když poněkud překvapivě menší nabídka (600 000 titulů) snižuje šanci, že najdete to, co hledáte. S penězi, které má B&N k dispozici pro podporu této stránky, mohou nabízet velmi velkorysé slevy (podobně jako u Amazon.com), individuálně přizpůsobená doporučení a velmi výkonné vyhledávání. Avšak jako mnohé jiné komerční operace, BarnesandNoble.com má slabinu v oblasti služeb zákazníkům: můj jednoduchý dotaz ohledně jednoho titulu prostřednictvím e-mailu zůstal bez odpovědi.

Books.com

www.books.com

Plus: Ojedinelé srovnávací ocenění, velmi objemné informace

Minus: Zmatek na objednávkové stránce

Pokud bych byla naprostým nováčkem na síti a chtěla bych knihu, asi bych napsala www.books.com. A ejhle, byla bych odměněna božsky vypadající stránkou Books.com. Počínaje vzdušnou domovskou stránkou přes stránku s obsahy plnou odkazů je celý systém zaplněn spoustou rozhovorů s autory, doporučeními a odděleními se specialitami ("Cocktail Cool" a "Love & Romance", abychom vyjmenovali alespoň dvě z nich). Popisné recenze a zoomovatelné obaly knih mi nakonec pomohly přesně vybrat to, co jsem skutečně chtěla, to jest bestseller Cold Mountain. Velký dojem na mě udělalo tlačítko "Porovnej ceny" zde jsem dostala přehled o ceně zvoleného titulu na Books.com, Amazon.com a BarnesandNoble.com (slevy u všech těchto tří společností jsou zhruba stejné). Nejlepší ze všeho je služba zákazníkům, která je rychlá, pozorná a zdvořilá, i když odpověď na můj naivní e-mailový dotaz byla zcela zřejmá. Pouze jediná stížnost: objednávková stránka je zmatená a velmi by jí prospěla organizace typu krok za krokem. Jinak je nakupování u Books.com prostě rozkoš.

Borders.com

www.borders.com

Plus: Široký výběr knih, CD a videa; dobré ceny

Minus: Nepořádný návrh stránky

Šířka bez hloubky je specialitou stránky Borders.com. Je to stejné jako v jejich fyzickém obchodě. Vezme-li se v úvahu, že zde mají 10 milionů knih, CD a videotitulů (knihy jsou rozděleny do 29 kategorií podle námětů a ještě jsou zde dílejší kategorie), pak není divu, že jsem zde bez obtíží našla vše, co jsem hledala ale když jsem chtěla vidět něco víc ohledně zcela určitého titulu, zůstala jsem na holičkách: většina recenzí a titulních listů knih jsou vyhrazeny pouze pro "velké" tituly. Když jsem se dotazovala, jak najít další recenze, odpověď na můj e-mailový dotaz sice došel ještě téhož dne, ale zněl "prohledejte Web". Načíst jsem viděla, co chci (titul byl *Breath, Eye, Memory*), a objednala jsem si to na blbovzdorné stránce pro vyplnění objednávky. Ceny jsou konkurenční a srovnatelné s ostatními zařízeními na Webu, a politika ohledně vrácení zboží je velmi velkorysá. Ačkoli obsah stránky nikdy dává dojem nepořádku, její četná doporučení jako například volby knížek na seznamu "základní četení" pomáhají dojem nepořádku poněkud zmírnit.

WordsWorth Books

www.wordsworth.com

Plus: Nezávislé knihkupectví nabízí osobitou, velmi pozornou službu

Minus: Poměrně nedostatečná informace o titulech

Jestliže podobně jako já rádi nakupujete v nezávislých knihkupectvích, pak webová stránka knihkupectví WordsWorth Books z Cambridge, Massachusetts je úplná jednička. Jejich webová stránka je věrným obrazem jejich skutečného knihkupectví: je příjemná a důkladná. Stránka sama není nic výjimečného, ale navede vás tam, kam se chcete dostat; v mém případě šlo o memoáry Elisabeth Wurtzelové. Dostala jsem přibližně stejnou slevu na tento bestseller jako na ostatních stránkách, i když na této stránce méně žádané tituly stojí poněkud více než jinde. Tak jako u většiny nezávislých, je klíčem zákaznická služba: můžete knihy vrátit do 30 dnů a přihlásit se k šikovným službám jako je rejstřík dávků (knihkupectví vám e-mailem upozorní na různé výročí a narozeniny) a mezi všemi stránkami, které jsem navštívila, tato vám nabídne patrně nejrychlejší a nejindividuálnější reakce na vaše e-mailové dotazy. Tato stránka díky přátelským službám a konkurenčním službám rozhodně stojí za návštěvu.

BookServe.com

www.bookserve.com

Plus: Krátké stručné a výstižné popisy titulů; výtečné ceny

Minus: Některé tituly nejsou opatřeny žádnou informací

Je to ošklivé tajemství, ale koupila jsem si román o Toma Clancyho. Byl to dárek pro mého tátu, ale moji literární přátelé by byli šokováni. Skočila jsem na BookServe.com, klikala skrze mužně vypadající stránky, koupila knihu se 40% slevou a nechala ji poslat mému tátovi, přičemž jsem se nemusela setkat s žádným snobským prodávčem, který by krčil nos nad svým vkusem. Neobdržela jsem podrobnou recenzi o vybraném titulu, pouze stručnou

synopsi, ale na druhou stranu jsem měla velmi širokou možnost výběru takřka všechno, co v USA vyšlo, a kromě toho více než milion odkazů na mezinárodní produkci. Vyplnila jsem objednávací stránku typu krok za krokem, a kniha došla asi za týden. Teoretik na spiknutí kdesi hluboko v mé duši oceňoval bezpečnost a privátnost, s jakou tato stránka funguje. Tom Clancy by měl radost.

Pozdní noční televizní hrátky

www.telebrands.com

Zaspali jste před tím, než jste si stačili objednat vodní košičky? Chcete se seznámit s technickými specifikacemi bezpečnostních otvíráků konzerv? Telebrands.co prodává mnoho různých "tohleto musíte mít" televizních nabídek. Některé věci z této kategorie zboží jsou nabízeny se slevou, například "Polštářek Fujijama", bez kterého nemůžete normálně existovat. Jestliže si stáhnete videopřehrávač VivoActive nebo NetToob, můžete se kochat tímto a podobnými originálními inforeklamami.

Základní oblečení

www.gap.com

On-line obchod Gap Online Store je lepší než skutečný obchod. Zkušební kabinky Shockwave vám umožní "vyzkoušet si" oblečení na modelech. Oblečení vypadá trochu papírově, ale je snadné mít barvy jednotlivých kusů (nebo i modely). Virtuální Style míchá a pomáhá skládat reálné kusy oblečení. Můžete koupit přímo on-line nebo konzultovat na této stránce uvedený seznam, kde je jejich fyzický obchod, nacházející se nejbližší vašemu bydlišti.

Reinkarnace

www.departed.com

Institut vědeckých životních vid není zrovna nejžhavější stránkou na Internetu, ale prodává tři různé reinkarnační certifikáty. Za 15 babek získáte potvrzení, že níže podepsaný bude znovuzrozen jako zvíře, rostlina či minerál, a to v určený čas. Znovuzrození v ělovíka stojí o pět dolarů víc. Vyberte si svoji planetu za 35 USD.

Dárková pera

www.fountainpen.com

U Levens Tools for Serious Readers najdete tisíce náplní pro vaše kuličková, hrotová a plnicí pera, mechanické tužky a podobně. Kromě toho se zde nabízí nábytek, příslušenství a dokonce i papíry, které jsou navrženy pro velmi náročného čtenáře a pisatele. Luxusní a snadno ovladatelná stránka je vynikajícím místem, kde si lze opatřit psací vybavení pro firemní i osobní

Špionážní potřeby

www.spystuff.com/main.html

Když jdou po vás, je třeba se připravit. Na stránce Spy Stuff si nejprve opatřete chytrá zařízení jako jsou miniaturní detektor odposlouchávacích štinic, nulovač telefonu, ruské brýle pro nošení vidiní a velmi důležitý přístroj na odhalení nočního proniknutí do vaší rezidence. Když jste se takto náležitě vybavili, spojte se organizacemi bojujícími proti terorismu, a zkontrolujte si také, že opravdu berete všechny své léky od vašeho psychiatra.

Pročadné opalovací brýle

www.peepsun.com

Peepers Sunglasses dává slevu na oblíbené modely až ve výši 50 % z maloobchodní ceny. Můžete zde prohledávat podle značek, výrobce nebo dokonce podle slavných osobností (Tom Cruise nosil brýle model Arnette Ravens ve filmu Jerry McGuire). Výprodejní slevy se nabízejí na mnohé značkové výrobky. Cheeper Peepers nabízejí levné výprodejní ceny počinaje mizernými 10 doláři. Tak to tedy opravdu již stojí za to!

Získejte nákupního agenta

Vejdete-li do obchodu, většinou tam nabízejí jeden druh zboží. Na Webu můžete nakupovat simultánně stačí mít software, zvaný nákupní agent. Tento webový a desktopový aplet prohledá Internet a najde ty výrobky, které chcete.

Vložme, například, titul klasického románu Wallace Stegnera, Angle of Repose (Úhel důvěry). Než stačíte říct přikazují ti, agent prohledá přístupné stránky a vytvoří hyperlinkový seznam on-linových obchodů, kde se Úhel důvěry nabízí.

Na běžné prodejce se zaměřují webovní agenti Bottom Dollar (www.bottomdollar.com), Jango (www.jango.com) a ShopFind (www.shopfind.com), zatímco BidFind (www.bidfind.com) se zaměřuje na aukce.

Desktopové agenty si můžete nahrát a instalovat na hard disk. Výhodou je, že jsou sofistikovanější. Např. RoboShopper (www.roboshopper.com) má funkci Opitovné hledání, kdy prohledá přehledy a časopisecké články o výrobku, jež máte na zřeteli.

Ačkoli je použití agentů výhodné, mjte na paměti, že většina jich neprohledává celý Internet, ale jen určitou skupinu obchodních serverů, jež se zařadily do vyhledávané kategorie. Vyhledávání je pak samozřejmě kontrolovanější, může však vyloučit i hodnotné stránky.

Kinofilův průvodce - Leden v kinech

Daniel Mise

"Podívej se na mĚ. Můj život nemá smysl nebo smĚr, a pŕe ce jsem šťastnĚ." Gena RowlandsovĚ, PŕĚstav nadĚje

První mĚsġc roku 1999 zaĚínĚ zvesela. TĚm nemyslĚm posilvestrovskou opici ani nĚslednou kocovinu, ale parodii Jima Abrahamse (ŽhavĚ vĚstŕely, PŕĚpoutejte se, prosĚm) Maffiŕosso (7. 1., www.movies.com/mafia). I tentokrĚt si Abraham s vzal na mušku slušnĚnou ŕĚdku renomovanĚch filmů, a tak v pŕĚbĚhu mafiĚnskĚho bosse, jeho syna a idealistickĚ mĚrovĚ aktivistky poznĚme reĚlie obšlehnutĚ z takovĚch filmovĚch veledĚl jako jsou Kmotr, Casino, ZjizvenĚ tvĚŕ, Ma-fiĚni a leckterĚch dalšĚch. Na jejich znalosti bude zŕejmĚ také zĚleŕet, nakolik se budete v kinĚ v pŕĚitomnosti znĚmĚho herce Lloyda Bridgese a u nĚs pomĚrnĚ populĚrnĚ Christine ApplegateovĚ (Kelly BundovĚ ze ŽenatĚho se zĚvazky) bavit.

Humor je nedĚlnou souĚĚstĚ (alespoĚ doufĚm) i dalšĚho snĚmku, romantickĚ komedie Seznamte se, Joe Black (7. 1., www.meetjoeblack.com), a to pŕe sto, ŕe je o Smrti, kterĚ si v tĚle Brada Pitta udĚlĚ prĚzdniny a vyrazĚ mezi pozemšĚĚany, aby se tu setkala s mediĚlnĚm magnĚtem Parrishem (Anthony Hopkins) a zamilovala se do jeho dcery (Clair ForlaniovĚ ze SkĚly a Basquiata). ReŕisĚr Martin Brest (VůnĚ ženy) dostal k dispozici nejen dva vĚbornĚ herce (uŕ jsem je jmenoval), ale i 90 milionů dolarů a kameramana Emmanuela LubezkĚho, kterĚ naposledy odvedl vĚbornou pŕĚci na VelkĚch nadĚjĚch. Ve chvĚli, kdy pĚižu tento ělĚnek, nelze odhadnout, zda se jednalo o dobrou investici, jelikoŕ Joe Black nemĚl ještĚ premiĚru ani v USA. První reakce pochĚzejĚcí z testovacĚch projekcĚ jsou rozporuplnĚ.

VizuĚlnĚ hody slibuje film ŔoldĚk: Legie zkĚzy (14. 1., www.wb-soldier.com) z dĚlny reŕisĚra Paula Andersona (Mortal Kombat, Horizont udĚlosti), jehoŕ videoklipovĚ obrazovĚ prostŕedky zaĚinĚjĚ tam, kde u renomovanĚch mainstreamovĚch reŕisĚrů obvykle konĚi. Oba filmy, kterĚ jsme u nĚs mohli spatŕĚt (kromĚ nich natoĚil Anderson uŕ jen debut Shopping), neoplĚvaly zrovna komplikovanĚm pŕĚbĚhem nebo plastickĚmi postavami, ale atraktivnĚ vizuĚlnĚ styl si spolu s agresivnĚ hudbou dokĚzaly udržet pozornost nejednoho divĚka s rokem narozenĚ pozdĚjšĚm neŕ 1970. TentokrĚte si zrazenĚ ŕoldĚk Todd (Kurt Russell) musĚ na cizĚ planetĚ vydobĚt novĚ domov proti svĚm nĚkdejšĚm spolubojovnĚkům. Bo-huŕel, pŕed komerĚnĚm krachem nezachŕĚnil ŔoldĚka ani scĚnĚŕ Davida Webba Peoplese (Blade Runner, DvanĚct opic), ani hereckĚ nasazenĚ, s kterĚm si Kurt Russell pŕĚi natĚĚnĚ porĚnil kotnĚk.

ZatĚmco Anderson si svoji cestu mezi reŕisĚrskou elitu teprve hledĚ (a nepŕĚliš ťspĚšnĚ), Tony Scott (PravdivĚ romance, PoslednĚ skaut) je tĚmĚŕ za vodou. Jeho filmovĚm pĚsem v promĚtĚcĚ kabinĚ je NepŕĚitel stĚtu (21. 1., www.enemyofthestate.com) s vyhasĚnĚjĚcĚ ěernošskou hereckou hvĚzdou Willem Smithem (Den nezávislosti, Muŕi v ěernĚm) a pozvolna stĚrnoucĚm pŕedstavitelem drsnĚch pĚnů s vĚššĚm ěelem Genem Hackmanem. Smith hraje pŕĚvnĚka, kterĚ vidĚl nĚco, co nemĚl, a aby si zachŕĚnil kejhĚk pŕed pĚny z NSA (National Security Agency), potŕe buje pomoc ělovĚka, jenŕ byl v obdobnĚ situaci pŕed dvaceti lety. Pokud vĚte, ŕe filmy jako jsou Armageddon, SkĚla nebo Con Air majĚ spoleĚnĚho jmenovatele na postu producenta se zlatou rukou (obraznĚ), Jerryho Bruckheimera, jĚstĚ si jeho dalšĚ dĚlo nenechĚte ujĚt.

O PŕĚstavu nadĚje (21. 1.) se Sandrou Bullockovou, coby rozvedenou matkou vracejĚcĚ se do rodnĚho mĚsta, jsem psal uŕ v zĚŕĚ. Distributor se ale rozhodl, ŕe Sandra bude pro ěeskĚho divĚka snesitelnĚjšĚ v zimĚ, takže komu nestaĚĚ romantickĚ smŕĚĚk Joe Black, mĚ ještĚ jednu

Remake je slovo, kterĚ v nĚkom budĚ vzrušenĚ oěekĚvĚnĚ, v jinĚm teatrĚlnĚ odpor. PodezŕĚnĚ,

že Hollywoodu není nic svatého, jistě potvrzuje další premiéra měsíce ledna, kterou je nová verze proslulého thrilleru Alfreda Hitchcocka Psycho (21. 1., www.psychomovie.com). Znovu nás tedy čeká děsivý motel a jeho neobvyklý majitel Norman Bates, tentokrát s tváří Vincenta Vaughna (Ztracený svět). Netěba se ale děsit předem, režisér Gus Van Sant (Dobry Will Hunting) má za sebou kvalitní tvorbu na nezávislé scéně, a také výborní herci Robert Forster (Jackie Brownová), William H. Macy (Fargo), Anne Hecheová (Šest dní, sedm nocí), Julianne Mooreová (Big Lebowski) nebo Viggo Mortensen (G. I. Jane) nepatří k těžkotónážním hvězdám z obálek Cinemy. Nejedná se tedy o laciný pokus jak vyžít z mýtu, ale o skoro rovnocennou adaptaci původního scénáře. Zřejmě se nikomu na Hitchcockovi filmu něco nezдалo...

V roce 1988 spatřilo světlo promítaček skandální Poslední pokušení Ježíše Krista (28. 1., www.hollywood.com/digital/titles/l/lastchrist). Režisér Martin Scorsese (Casino, Zuřící býk, Mafiáni) zadaptoval román Nikose Kazantzakise a představil šokovaným divákům Ježíše, který pochybuje a zdánlivě i zhřeší. Uvedení tohoto díla v našich kinech lze považovat za malý zázrak, i když nábožensky založení lidé budou z Ježíše výborného Willema Dafoea (Ěta, Zbisilost v srdci) možná trochu nespí.

mise@kinofil.cz, http://www.pruvodce.cz/kluby/Kinofil8_0679/JL

Co se děje:

- Kromě pohledné Milly Jovovichové (5. element) uvidíme v připravované Johance z Arku od Luca Bessona (Leon) v menší roli mj. i Dustina Hoffmana.
- Morgan Freeman (Vykoupení z věznice Shawshank, Sedm) uvažuje o nabídce indického režiséra Shekhara Shapura zahrát si v jeho novém filmu Long Walk to Freedom Nelsona Mandelu.
- Robert Zemeckis (Forrest Gump) bude režírovat Harrisona Forda a Michelle Pfeifferovou v hororu What Lies Beneath.
- Ang Lee, režisér Rozumu a citu či Ledové bouře, bude měnit žánr. Připravuje akční film Crouching Tiger, Leaping Dragon. Hlavní role nabídl dvěma pružným asijským hvězdám Jet Limu (Smrtonosná zbraň 4) a Michelle Yeohové (Zítěk nikdy neumírá). Nicméně u nás film pravděpodobně nevidíme, protože bude celý v čínštině, což naši distributoři jaksí nemají rádi.
- Úspěch "teenagerských" thrillerů, žánru oživeného Věskotem, vytvořil prostor nejen pro dalšímu ždímání slušně ojetých témat a klíšé, ale i parodiím. Vylouply se hned dvě: jedna se jmenuje Scream If You Know What I Did Last Halloween a druhá I Know What You Screamed Last Summer. Čeká nás tedy pravděpodobně nejen kupa polovtipných scén, ale i zbisilé šachování s premiéry (vzpomínáte na Rozpoutané peklo a Sopku?).
- Thriller End of Days s Anoldem Schwarzeneggerem měl původně režírovat Marcus Nispel. Ten byl ale odvolán a na režisérské stoličce jej na radu Arnieho přítele Jamese Camerona vystřídá přítel Cameronův Peter Hyams (Relic, Timecop, Náhlá smrt). Těžko říci, jestli to byla dobrá

Český URL tip:

fffilm.home.ml.cz

K nejkvalitnějším českým informačním zdrojům z oblasti filmu patří FFFilm Františka Fuky, filmového recenzenta (Cinema). Jeho FFFilm vydávaný pravidelně na zpravodajském serveru Novinky.cz sice nenabízí recenze aktuálních filmů, ale i tak je každý týden připraveno zajímavé čtení o tématech, která jsou zrovna aktuální nebo aktuální teprve budou.

URL tip pro anglofilly:

www.movieweb.com

Základní informace, ale hlavně obrázky, případně odkazy na oficiální stránky jsou devizou, na niž sází server s výmluvným jménem Movieweb. Jeho jedinou chybou je, že v něm naleznete pouze filmy, které mohl ve svých kinech potkat americký divák. Naopak výrazným plusem je rozsáhlý archiv sahající do roku 1995.

Hvězda měsíce: Brad Pitt

Hezoun k pohledání, ideální tapeta nad nevytížené postele pubertálních dívek a herecky velmi dobře disponovaný představitel romantických hrdinů, který si ovšem vyzkoušel i filmový kabát skutečných humusáků. To všechno je Brad Pitt.

Narodil se 18. prosince 1963 v oklahomském Shawnee, vyrůstal v missourijském Springfieldu (to jméno už jsem nikde slyšel). Původně studoval žurnalistiku se zaměřením na reklamu, pak ale přišla náhodná herecká zkušenost, a místo aby si Brad počkal dva týdny na diplom, odjel do Hollywoodu dlat řidiče limuzíny, pobíhat v reklamní masce obrovského kuřete nebo prodávat zmrzlinu a hamburgry. Ěkání na kariéru a herecké kursy se ovšem vyplatily. Nejprve přišly menší role v seriálech Glory Days a Dallas a nakonec i první zviditelnění v Scottovi Thelmy a Louise.

Hezounek a křivák J. D. nastartoval cestu vzhůru k oslnivě krásným rozervaným mladým mužům, jakými jistě byli Tristan Ludlow (Legenda o vášni) neschopný zakotvit u rodinného krbu, upír Louis (Interview s upírem) trápící se po nekonečná staletí smrti milované ženy, irský terorista Frankie (Tichý nepřítel) bojující za svou vlast násilím nebo detektiv David Mills (Sedm) osudově konfrontovaný s fanatickým náboženským vrahem.

Snad ve strachu před jednoznačnou typizací sahá Pitt čas od času k němu, co jistě jeho mladým fanynkám vyráží dech. V netradiční Kalifornii byl odpudivým a omezeným masovým vrahem (btw, kláskem zde byl David Duchovny), v Pravdivé romanci se zase spokojil s miniaturní rolíčkou "věni zkoušeného odpudivého spolubydlícího" Floyda. Hereckým vrcholem v Pittovi kariéře je pak ztělesnění psychopatického a naprosto úžasného Jeffreyho Goinesa, organizujícího v Dvanácti opicích podezřelou akci ekologických aktivistů, za které byl dokonce nominován na Oscara. Naopak největším komerčním úspěchem jeho agenta je honorář 17,5 milionu dolarů přiklepnutý za účast v aktuálním filmu Seznamte se, Joe Black.

Zasněné pohledy našich přítelkyň, milenek a lepších poloviček lze od Pitta zpátky k nám odtrhnout snad jenom zmínkou o jeho milostných vztazích. Takže: hovořilo se o krátké epizodce s Geenou Davisovou (partnerka z Thelmy a Louisy), déle se zdržel v náruči animální obludky v dětském tile Juliette Lewisové (společně hráli v Kalifornii) a pak přišla křehce krásná Gwyneth Paltrowová (společně v Sedm), s kterou byl dokonce půl roku zasnoubený. V současnosti je vídán s usmívavou Jennifer Anistonovou (Rachel ze seriálu Pátelé), snad jim to do doby, kdy tento článek vyjde, vydrží.

Filmografie: us.imdb.com/Name?Pitt,+Brad

Zajímavé linky: www.celebsite.com/people/bradpitt/content/sites.html

Modem na stráži - Olitec Self Memory 33600

Petr Kefurt

Komunikační vybavení bižné kanceláře v převážné většině případů tvoří telefon, záznamník, fax, kopírka a dnes již mnohdy nepostradatelný modem. Pokud je zájemce postaven před úkol vybavit "domácí" kancelář, řeší většinou problémy spojené s omezeným prostorem a s finančními nároky za jmenované vybavení. Jedním ze způsobů, jak problematiku zvládnout, je použít víceúčelové zařízení, které je většinou levnější a mnohdy postačuje na zpracování bižné agendy.

Na našem trhu se nedávno objevil nový modem OLITEC Self Memory 33600, jenž kromě zmiňované kopírky zastane veškeré ostatní činnosti. To by ale nebylo nic neobvyklého, faxové a voice služby zvládne řada jiných modemů, které jsem již měl možnost vyzkoušet, stejně dobře jako tento. Zatím jsem však neměl možnost se seznámit s modemem se zabudovanou pamětí, který přijímá zprávy a faxy i v době, kdy je ovládací PC odpojeno (a vypnuto). Také kolega z redakce PC WORLDu mi potvrdil, že zřejmě jde o jeden z prvních faxmodemů s touto vlastností na našem trhu.

Něco technických parametrů

Maximální rychlost posuzovaného přístroje činí 33 600 b/s (V 34+), 28 800 b/s (V 34) a další (V32bis, V32, V22bis, V22 atd. v modemovém režimu a 14 400 b/s (UIT-T V17), 9 600 b/s (V29) atd. ve faxovém režimu a třídě 2. Opravu chyb zajišťuje protokol MNP4 (V42), kompresi dat MNP5 (V42bis), optimalizaci spojení MNP10.

Faxmodem je externího provedení velikosti 64 x 104 x 40 mm. Obsahuje zabudovaný mikrofon, reproduktor a konektor pro audiovýstup.

Tím nejdůležitějším parametrem je však technické řešení, které nabízí ukládání faxových a telefonních vzkazů do zabudované paměti. Typ volání je automaticky rozeznán a paměť umožňuje uložit více jak 50 stránek A4 (až do 100 stránek o standardní hustotě) nebo 20 minut hlasových záznamů. Zvuk je zpracován ve formátu ADPCM (2 bit). Faxmodem je, podle firemních informací, schopen zpracovat do 10 minut až 50 faxů. V celé dokumentaci není, bohužel, uveden údaj o kapacitě vnitřní paměti (nebo je napsán velmi nenápadně).

Obsah balení

Produkt obsahoval v softwarové části celkem tři diskety s programy (a ovladači). První pro modem a další dvě pro voice funkce. Pro české prostředí byla určena zmiňovaná třetí disketa, která jinak není standardně dodávanou, neboť byla externě přibalena ke krabici. Software doplňoval disk s Netscape Navigátorem (sice pro mne s oblíbenou, ale přece jen poněkud zastaralou verzí 3.x). Po záplavě IE všemožných verzí je to však přesto vítaná změna a doplnění volby.

V hardwarové části komplet obsahoval bižné kabely, pro sériovou komunikaci oboustranní 9pinový kabel, redukce 9/25 pin a kabel pro připojení na JTS.

Celkem podrobný manuál byl doplněn zkrácenou českou příručkou se všemi potřebnými informacemi (a obrázky) i pro méně zkušené uživatele. Příručka obsahovala také kopii homologačního listu.

Instalace a provoz

Instalace byla jednoduchá a celkem rychlá, bylo možné zvolit z uživatelsky definovaného nastavení nebo automatického/předvoleného. V úvodu instalace nabídne z řady voleb jazyků i české prostředí, které zajistí potěší mnoho našich uživatelů.

Instalované programové vybavení se skládá z monitoru správ (Monitor Fax_Voice), konverzního programu (Wav-Voice Conversion), a obslužného programu (Olifax_Voice). Úloha první jmenovaného je doufám celkem jasná, neustále monitoruje činnost modemu. Druhý slouží ke konverzi zvukových souborů, třeba při zpracování vzkazů a převodu z modemu do Wav souboru pro PC.

Poslední obslužný program slouží k ovládání všech funkcí a možností. Jednou z důležitých funkcí je výběr a označení zprávy pro volajícího, a případný přenos do modemu. To je nezbytné, pokud uživatel hodlá používat modem jako externí záznamník, pracující samostatně bez PC.

Podrobnější popis programu Olifax_Voice by byl velice obsáhlý, neboť program nabízí vše od vytvoření úvodní zprávy, přes monitoring, zpracování a přehrávání příchozích zpráv a faxů, jejich import z modemu (pracoval-li samostatně), až pro využití vestavěného telefonního seznamu a adresáře.

Faxmodem (přehrávání zpráv) lze ovládat po vložení správného (předem nadefinovaného) klíče i dálkově, z jiného telefonního přístroje.

Koupit, či nekoupit

Výhodou popisovaného zařízení je tedy přítomnost interní paměti a technologie, která do ní ukládá příchozí zprávy a faxy bez nutnosti neustálé spolupráce s počítačem. To může být výhodné právě v domácím prostředí. Svou roli totiž hraje hluk běžícího počítače, ale důležité jsou i otázky ekonomické (spotřeba elektřiny) a ekologické (různá vyzařování). Neodradí-li případného zájemce poněkud vyšší cena (v porovnání s jinými modemy), která však celkem odpovídá užitným vlastnostem a možnostem, a fakt, že se jedná o modem o rychlosti "pouhých" 33,6 Kb/s, získá jistě užitečného pomocníka pro běžnou domácí práci.

OLITEC Self Memory 33600

plnohodnotný záznamník
fax neustále na příjmu
čeština a ovládání
vyšší cena
chybí "rozdvojka" do JTS

K testu poskytla firma:
ValSoft, s. r. o., Jaromírova 29, Praha 2

A mám to zadarmo! - E-mail, díl první

Máte přístup na Internet a šéf vám stále ještě nezařídil e-mailovou adresu? Chcete žít internetovým "dvojím životem"? Nebo se vám prostě jenom nelíbí vaše stávající dlouhá adresa a chcete si zařídit kratší? Pak čtěte dál! V tomto článku jsme se podrobně zaměřili na detailní popis veřejných poštovních serverů.

Další schránka? Proč a nač?

Svoji elektronickou adresu má drtivá většina uživatelů Internetu, a stejně tak většinu z nich funguje bez problémů. Proč si tedy zařizovat další e-mailovou adresu? Jedním z důvodů může být to, že máte adresu vázanou na vašeho zaměstnavatele, například jmeno_prijmeni@idg.cz. V případě, že z firmy odejdete, adresa vám nezůstane a budete muset své přátele či obchodní partnery informovat o změně e-mailu, a tudíž i o změně zaměstnavatele, neboť mají samozřejmě vizitky se stávající adresou a to pro vás nemusí být vždy příjemné.

Nebo si představme adresu typu jmeno@mail.natur.cuni.cz. O něco lépe než takovéto monstrum se na vizitce vyjímá např. jmeno@email.cz? A o co snadněji se takováto adresa diktuje do telefonu!

Kromě další možnosti, že chcete oddělit služební (jmeno@idg.cz) a soukromou (arthur.dent@kamarad.cz) korespondenci, zde samozřejmě vyvstává fakt, že prostě chcete zůstat anonymní před ostatními uživateli Internetu a korespondovat s internauty pod rozličnými pseudonymy či odpovídat na seznamovací inzeráty různého ražení. Pro takové se pak nabízí krásná adresa xxx@podvodnik.cz.

A nakonec nesmíme zapomenout ani na ty, jež nespádají do oné většiny, která již e-mail má, ale patří k těm, kterým firma zpřístupnila Internet přes World Wide Web a již jim nezařídila e-mailové schránky což je v našich poměrech poměrně častý.

Pro všechny, kdo spadají do jedné z těchto kategorií, zde existují veřejné poštovní servery a jsou velice populární.

Zadarmo?

Možná jste si už zvykli, že za informace umístěné na Webu většinou neplatíte. Ale že by byly zdarma i služby, které jiné firmy poskytují pouze za úplaty? Ano, ta možnost tu již nějakou dobu je můžete si zařídit vlastní e-mailovou adresu i vlastní Web-site přístupné komukoli odkudkoli a kdykoli, a nezaplatíte za to ani korunu. Dnes se podíváme na služby nabízející zřízení e-mail konta zdarma, přičemž se budeme věnovat Free Web Hostingu.

Abychom vám umožnili snadnou orientaci v nabízených službách, věnovali jsme se detailnímu průzkumu nejznámějších zahraničních veřejných poštovních serverů včetně jednoho slovenského a samozřejmě všech čtyř českých všechny nabízejí základní služby zdarma. No zdarma i poskytovatelé těchto služeb musí z něčeho žít a tak pochopitelně nic úplně gratis není a provoz serverů je většinou hrazen z příjmů za reklamu, kterou vás budou více či méně zahrnovat.

Jak to funguje?

Nejstarší službu Internetu, e-mail, jistě netřeba detailně popisovat. Nástupem služby World Wide Web se však možnost práce s poštou významně rozšířila. Kromě standardního používání poštovního programu, jako je Pegasus Mail, Eudora, Netscape Messenger či Outlook Express, který většinou pomocí POP (Post Office Protocol) stahuje poštu na váš lokální disk, existuje nový způsob zacházení s poštou, nazývaný WebMail, jenž naopak umožňuje, aby vaše pošta byla přístupná z každého místa na světě pomocí WWW prohlížeče.

Na Internetu můžete nalézt v zásadě tři typy služeb, které vám budou nabízet e-mail zdarma. Je to WebMail, POP Mail a Mail Forwarding. Je třeba předem říci, že mnoho poskytovatelů nabízí tyto služby kombinované.

WebMail aneb přístup odkudkoli

WebMail je vlastně systém WWW stránek tvářící se jako standardní e-mail. Nabízí možnost odesílat a přijímat poštu, mazat a přesunovat poštu do vámi vytvořených složek, většinou i přidávat "attachement" dokumenty prostě to, co můžete dít s normálním poštovním klientem na svém počítači. Mnohé z těchto WebMailů nabízejí filtrování zpráv, jejich přesílání na jinou adresu takzvaný forwarding, výběr pošty pomocí POP, či upozorování na došlé e-maily pomocí krátkých SMS zpráv na mobilní telefony, kontrolu pravopisu... a spousty dalších služeb. Co které servery umí či neumí najdete v tabulce Porovnání nabídek e-mailových služeb, a to i s vysvětlením, co který pojem znamená a komu může být ta která služba užitečná.

VÝHODY: Je velmi jednoduché si zde založit účet a přistupovat na něj odkudkoli pomocí Web browseru. Není potřeba mít detailní znalosti fungování e-mailu skvělé, nejste-li technický typ.

NEVÝHODY: Mnoho WebMail služeb přidává na své stránky pokročilé funkce programovacího jazyka Java, aby vám poskytly atraktivní uživatelské rozhraní. Vy pak, abyste tyto stránky mohli používat, musíte mít poslední verzi prohlížeče. Obecně platí, že je nutné mít Netscape Navigator 3 (nebo lepší) či Internet Explorer 3 (nebo lepší), abyste vůbec mohli WebMail rozumně využít. A samozřejmě hezké uživatelské rozhraní znamená hodně grafiky (například reklamních proužků) a tak přistupujete-li k této službě po českých linkách modemem, může se vám stát, že proekáte své mládí u počítače.

POP aneb skutečné konto

Některé veřejné poštovní servery fungují přesně takovým způsobem jako klasické poštovní servery poštu pro vás schraňují a vy si ji jednoduše vyberete pomocí vašeho klientského poštovního programu, jako je Outlook či Netscape Messenger, přes POP.

VÝHODY: Velkou výhodou POP Mailu je to, že s ním můžete pracovat off-line; to znamená, že si vyberete poštu z vašeho serveru, ona se uloží na vašem počítači a můžete se od Internetu odpojit, přečíst v klidu, bez nervozity, kolik že vás ta legrace zase bude stát, a později se k Internetu opět připojit a novou poštu odeslat. Výhoda toho, že máte na svém počítači uloženou veškerou poštu, pokračuje. Můžete si ji kdykoli číst, pracovat s jejími částmi, vkládat do jiných aplikací. Jestliže máte šikovný poštovní software, je práce s poštou podstatně flexibilnější než přes WebMail. POP Mail používejte tehdy, přistupujete-li ke své schránce stále ze stejného počítače a máte-li pomalé spojení na Internet, které navíc platíte.

NEVÝHODY: K velkým nevýhodám POP Mailu patří nemožnost přistupovat ke své poště, pokud cestujete, stejně tak i nepříliš jednoduchá konfigurace tohoto typu mailu může odradit mnoho uživatelů. Některé poštovní Web servery nabízejí tuto službu za malý poplatek, jiné zdarma s tím, že na konec e-mailu vloží krátkou reklamu.

Forward aneb přesměrování

Jde o založení aliasu, který vám bude poštu, jež na něj dojde, okamžitě přesílat na vaše skutečné konto, ať již WebMail či POP Mail. Není to tedy "skutečné" e-mail konto, jen jeho jakýsi zástupce. Z toho vyplývá, že před založením tohoto e-mailu již nějaké musíte mít.

VÝHODY: Jestliže je vaše adresa obtížně zapamatovatelná, můžete si zde založit konto s jednoduchým názvem a zprávy si nechat přesílat na svůj "komplikovaně" pojmenovaný účet. Stejně tak se vám tento e-mail bude hodit, chcete-li zůstat anonymní při politických či erotických konverzacích.

NEVÝHODY: Největší nevýhodou, která je ovšem stejná jako u ostatních služeb, je, že pokud má server poskytující tuto službu problémy či se dokonce zhroutí, vy poštu na něj odeslanou prostě a jednoduše ztratíte. Většinou si tyto servery vydělávají na svou činnost tím, že vám na začátek či na konec zprávy přidají krátkou reklamu.

Co to umí?

Jaké vlastnosti by měl mít ideální poštovní server? Měl by být rychle dostupný, poskytovat data téměř v reálném čase, měl by umět přesílat poštu na jinou adresu (forwarding) a měl by mít dostatek místa pro vaši poštu... Vybral a otestoval jsem pro vás nejpoužívanější zahraniční e-mail servery, všechny české a jeden slovenský. Vyěrpávající seznam nabízející stovky FreeMail služeb, které jsou poskytovány z nejrůznějších zemí od Albánie až po Austrálii, najdete na www.emailaddresses.com. Všechny vlastnosti serverů, jež považujeme za užitečné a důležité, jsme pro vás shromáždili do tabulky. Měření probíhalo ze sítě Cesnet v říjnu 1998. Hodnoty, které zde přináším, nejsou nikdy korigovány na známou chybu měření. Ani by to nebylo exaktně možné, protože celé fungování Internetu je povahy víceméně náhodné. A nyní následuje vysvětlení základních pojmů uvedených v tabulce.

WebMail

Je e-mailová schránka přístupná i přes Web, nebo si ji přes WWW rozhraní pouze založíte a dále ji můžete využívat jen pomocí POP či forwardingu? Pro nikoho je to důležité, pro jiného ne, viz výše uvedené výhody a nevýhody.

Tvorba jména

Některé servery vám vnutí e-mail vytvořený z vašeho jména a příjmení. Jiné vás nechají vytvořit vlevo od zavináče cokoliv. A jsou i takové, které vás nechají zvolit si i vtipné jméno domény! U všech našich zkoumaných serverů může být jméno před @prakticky libovolné.

Velikost schránky

Důležitý parametr pro psavce. Kolik megabytů volného místa mi provozovatel nabízí? Uveďme, že obyčejná delší zpráva má velikost cca 10 Kb. Mimochodem, nejvíce místa z poskytovatelů uvedených v naší tabulce nabízejí servery české.

Web odezva

Naprosto zásadní parametr pro ty uživatele WebMailu, kteří jej budou používat při připojení přes komutovanou linku, v internetových kavárnách apod. Tímto parametrem se myslí doba potřebná pro průchod uživatele od přihlášení po zobrazení seznamu všech zpráv. Uvádím hodnoty měření, jež probíhala ve všední den v 9.00 h, v 13.00 a v 17.00 a v sobotu v 19.00, tedy v době, kdy lidé nejčastěji poštu čtou po příchodu do zaměstnání, po obědi a po pracovní době.

Doručení

Jak dlouho bude serveru trvat než bude pošta, kterou na něj uložíte, skutečně doručena adresátovi? Jak dlouho bude trvat než pošta, kterou vám nikdo pošle na WebMail, skutečně dojde až k vám? Další měření tedy spočívalo v odeslání pošty na vytvořenou adresu uživatele a zkoumání, jestli ji již systém rozpoznal. Všechny z našich zkoumaných serverů byly skutečně rychlé.

Bezpečnost

Pošta sice přichází na WebMail standardní, tj. nechráněnou cestou, a stejně tak z něj odchází, ale použitím SSL protokolu (Secure Sockets Layer 40bitový šifrovací klíč) se chrání alespoň přenos pošty mezi WebMail serverem a vaším Web prohlížečem. Některé servery používají méně důmyslné metody a některé

Forwarding

aneb přesílání zpráv. Důležité pro ty, kteří chtějí nahradit svoji dlouhou, nešikovnou adresu nějakou kratší, ale chtějí pracovat se svou stávající e-mailovou schránkou.

POP

Můžete přistupovat ke své poště pomocí svého poštovního klienta přes protokol POP, nebo jste odkázáni pouze na pomalý přístup přes Web? Umí ho ten který poskytovatel? A když ano, chce za to něco?

Attachement

Dost často potřebujete poslat kromě holého textu i obrázek, graf, tabulku. Každý klasický e-mailový program typu Eudora či Outlook to umí. Ale WebMail? Jak který. Většinou ano, ale jste omezení velikostí a počtem přiložených dokumentů.

SMS

Dokáže WebMail posílat SMS správy na mobilní telefony?

Filtry

Ne že bych musel číst zrovna všechno, co mi přijde e-maily od zhrzené milenky putují rovnou do koše (a to mi viďte, je to velice užitečné pozn. autora), aniž bych je musel číst,

stejnì tak zprávy od pana "nobody", což bývá zpravidla spam nevyžádaná reklama. A naopak zprávy od mého šéfa mi rovnou pøi doruèení kromì uložení do schránky zároveň forwardujete na pager. Ale... umíte

Antispam

Nabízí server nijakou ochranu pøed spamem, který zabírá místo ve vaší schránce, zdržuje a pøistupujete-li pøes modem tak i obírá o èas i peníze? Je užiteènè, umí-li poskytovatel tuto poštu alespoò èásteènì odfiltrovat.

Doplòkové služby

Aneb bonbónky navíc. Nejsou pro fungování e-mailu nikterak dùležité, ale èasto zpøíjemní život.

Který e-mail si vybrat? Mohu vøele doporuèit èeské (slovenské) služby, které si nic nezadají se svìtem. A tak si pojíme spolu založit jednu e-mailovou adresu tøeba na èeském poštovním serveru POST.

Zaøizujeme si novou poštovní adresu!

Ve vašem browseru napište adresu [www. post.cz](http://www.post.cz). Po chvíli se zobrazí úvodní obrazovka, pomocí níž zaregistrovaní uživatelé pøistupují ke svým kontùm. My klikneme na položku "Zaregistrujte se". Na zobrazivší se stránce zadáme své jméno a pøíjmení které si pochopitelnì mùžete vymyslet, název vaší schránky vždy má za znakem "@" koncovku post.cz, a samozøejmì zadáte heslo. Je-li jméno již obsazené, POST vám doporuèí vybrat si jinou adresu ty ovšem nemohou být duplicitní a pokračujete na další stránce vyplòováním formuláøe o vašem roèním pøíjmu, vìku a zamìstnání. Vzhledem k tomu, že máte pouze veøejný pøíslib toho, že se do vaší schránky nikdo nedostane, vyberte položku "nechci uvést". Nikteré jiné servery tuto možnost výběru nenabízejí, a tak vøele doporuèuji údaje vymyslet. Nakonec odsouhlasíte smlouvu, podle níž poskytovatel vùbec za nic neruèí. A nyní už nezbývá nic jiného, než stisknout tlačítko "START" umístìnè na stránce, a rozesílat desítky e-mailù vašim Hodnì štìstí!!

Hledám Susan, zn.: Zoufale! - Mirabilis ICQ (I Seek You)

Václav Maletínský, TestCentrum IDG

Pokud patříte mezi uživatele, kteří mají možnost využít připojení k Internetu, pravděpodobně se občas dostanete na stránky s nabídkou volně šiřitelných programů. Téměř v každém archivu takových programů na jednom z těchto míst podle počtu stažení, neboli downloadu, figuruje program s názvem ICQ (I Seek You-Hledám ti). V základním popisu k tomuto softwaru se mimo jiné dozvíte, že se jedná o jeden z nejrozšířenějších komunikačních programů, neboť jej využívá přibližně dvacet milionů uživatelů. V tomto článku se stručně pokusím vysvětlit co od programu můžete očekávat, ale zmíním se také o novinkách, které tvůrci ICQ pro uživatele přichystali.

Stručná charakteristika

Mirabilis ICQ je program, který po zaregistrování na předvolených serverech nabízí informace o ostatních předem vybraných uživatelích Internetu. S těmito osobami je pak možné chatovat (vést rozhovor), zasílat jim krátké zprávy, soubory, adresy internetových stránek apod. Program na obrazovce změnou barvy oznámí, že osoba se přihlásila na síť (je on-line) a umožňuje na tuto skutečnost ihned reagovat. Komunikace mezi uživateli pak probíhá formou rozhovoru nebo zasílání zpráv mnohem rychleji, než pomocí elektronické pošty.

Po celou dobu připojení k Internetu běží program ICQ na pozadí ostatních aplikací a nijak svého uživatele neomezuje v jiné činnosti. Rozhodnete-li se ICQ využít, stačí kliknout na ikonu v pravém dolním rohu obrazovky a ze seznamu vybrat osobu, kterou chcete kontaktovat. Jestliže je tato osoba připojená, dostane se k ní zpráva během několika vteřin. Pokud připojena není, objeví se vzkaz ihned po jejím ohlášení.

Mirabilis ICQ ve vašem počítači sleduje, které komunikační programy jsou k dispozici, a umožňuje jejich spuštění přímo ze své nabídky. Mezi takové programy patří například Microsoft NetMeeting, Microsoft Chat, VDOPhone, Intel Phone, ale také hry, např. Canasta nebo Quake.

Jak začít

Prvním krokem je samozřejmě stažení instalačního souboru. ICQ verze 98a Beta II je k dispozici kupř. na adresách www.icq.com, www.download.com, nebo se s ní můžete setkat na různých CD-ROMech s výběrem sharewarových programů. Při instalaci stačí kliknout na název souboru, a v dalším postupu se nechat vést dialogovými okny. Jestliže instalujete program poprvé, budete kromě jiného vyzváni k zadání jména, příjmení a přezdívky, kterou budete užívat. Pak vám server icq.mirabilis.com přidělí identifikační číslo ICQ UIN (Unique Identification Number), pod nímž budete i nadále vedeni. Doporučuji si toto číslo zapsat, protože je stačí zadat místo vyžadovaných údajů při každé další instalaci, třeba na jiné počítači. V jednom ICQ programu na počítači může být registrováno více uživatelů, přičemž aktivní je vždy jen jeden z nich.

Problémy s jazykovou podporou?

Přestože angličtina k počítačům stále neodmyslitelně patří a patřit bude, dávají uživatelé přednost české lokalizaci programu. Důvod je celkem jednoduchý v českém prostředí nemusí mít nikdo strach, že nepochopí funkci programu nebo si příkaz či návodů chybně vysvětlí. Proto je jen dobře, že se na Internetu objevila stránka www.icq.cz, na které jsou velmi výstižně popsány všechny kroky při instalaci i používání programu. Autor překladů David Procházka i jeho kolegové si jistě zaslouží díky mnoha tuzemských uživatelů. Potěšující je i fakt, že na těchto stránkách je k dispozici také upravená verze programu s českou lokalizací.

Mirabilis ICQ 99a nová verze programu

V době zpracování článku nám byla zaslána také nová verze programu, zatím jen testovací alfa. Mohu vás tedy seznámit s novinkami, které práci s ICQ činí nejen příjemnější, ale také progresivnější. Tuto část materiálu však ocení spíše uživatelé, kteří s ICQ již mají nějaké zkušenosti, nebo mohou porovnávat starší a novější verzi.

Nové ICQ v instalačním tvaru zabírá přibližně 3,8 MB a při instalaci změní strukturu databáze uživatelů, protože nabízí jejich rozdělení do libovolných skupin. Své kontakty tak uživatel může lépe spravovat, podporováno je zasílání zpráv všem osobám ze skupiny najednou, případně právě připojeným.

Důležitou novinkou je zakomponování oblíbených vyhledávačů (Altavista, WebCrawler) přímo do okna ICQ. Stačí tedy jen zadat hledaná slova, program pak sám vyvolá WWW stránku prohlížeče a dosadí slova do kolonky pro vyhledávání. Další novinkou je změna fontů, barev písma i podkladu nejen v okně pro chat, ale také v zasílání zpráv. Kromě toho lze zatržením aktivovat volbu zvuk, takže vaše psaní doprovází hluk starého psacího stroje.

V nastavení chatu se objevily ikony pro vyjádření emocí pisatele. V praxi tedy nemusíte doplňovat ve vřech oblíbené smilies (smajlík, xichtík) pro vyjádření momentálního duševního rozpoložení; stačí si vybrat ikonu nebo akci, a tato ikona se objeví na začátku vašeho řádku se zprávou. Přibyla také volba přehrávání uloženého rozhovoru, při které můžete sledovat rychlost výměny zpráv a odvozovat z reakcí vašeho protijáka. Novinek je více, takže chcete-li znát všechny, můžete se podívat opět na www.icq.cz.

Pár slov na závěr

Mirabilis ICQ patří k velmi povedeným programům. Nová verze navíc přináší žádané funkce, jež umožní projevit také individualitu každého uživatele. Kromě rychlé výměny informací máte možnost v databázích najít nové přátele v tuzemsku i v zahraničí. Mirabilis ICQ je volně šiřitelný program, k jehož instalaci postačí počítač PC 486 a rychlejší, který je vybaven operačním systémem Windows 3.x/95/98/NT, případně Linux. K dispozici jsou také verze programu pro počítače Macintosh.

Mirabilis ICQ 98a, 99a

komunikační program
jednoduché ovládání
rychlost odezvy
volně šiřitelný program
oběma přetížené servery Mirabilis

Poslední krok před Mozillou - Netscape Communicator 4.5

Tomáš Bušina, TestCentrum IDG

Před několika týdny, přesněji 28. 10., byla oficiálně uvolněna nová verze jednoho ze dvou nejpoužívanějších browserů na světě Netscape Communicatoru, verze 4.5. Communicator 4.5 byl sice k dispozici ke stažení již několik dní předem, ale 28. 10. bylo vše zveřejněno oficiálními kanály Netscapu. Podívejme se, co vše tato nová verze nabízí oproti verzím předchozím, a proč je dobré přejít z vašeho oblíbeného browseru zrovna na Netscape Communicator 4.5.

Smart Browsing

V Communicatoru 4.5 bylo implementováno několik nových technologií, které by měly usnadnit procházení Internetu a také zrychlit přístup k vyhledávacím službám. Zejména je to technika Smart Browsing, s jejíž pomocí lze snadno nalézt především firmu, ale i produkt na Internetu. Její použití je velice snadné. Stačí do řádky, kam se zapisuje URL příslušné stránky, napsat klíčové slovo, které má systém vyhledat, a Netscape na to zareaguje tak, že spustí hledací algoritmus. Nejdříve se podívá, zda firma či produkt nemá svou vlastní webovou stránku tak, že doplní jméno "www" na začátku a "com" na konci. Pokud tohle nevyjde, zkontaktuje se Communicator s databází udržovanou a aktualizovanou v Netscapu, kde se dozví, co s tímto klíčovým slovem udělat a nebo kam přesměrovat dotaz. Pokud není slovo v databázi, následuje třetí fáze, kdy se automaticky vyvolá vyhledávací systém Excite. Do toho je zadáno klíčové slovo jako dotaz a uživateli se pak zobrazí stránka s výsledky

What's Related aneb Co je příbuzné?

Druhou velmi významnou inovací je integrace tlačítka "What's Related" vedle lišty s adresou stránky. S jeho pomocí se lze velmi snadno doptat na stránky, jež jsou nějak příbuzné stránce, která je právě aktuálně zobrazená. Například na stránkách automobilky Subaru nabídne tlačítko "What's Related" stránky jiných automobilek, jako jsou Toyota, Suzuki, Saturn, Mercedes-Benz a podobně. Výhoda takové funkce je zřejmá. Když si chcete koupit auto, stačí najít pouze jednu stránku některého z výrobců a ostatní projít s tlačítkem "What's Related".

Stabilita

U předchozích verzí Communicatoru, tedy od 4.00 do 4.07 byly velké problémy se stabilitou programu. Velmi často docházelo k pádům do systému Windows 95, Communicator byl velmi náchylný na některé typy javovských a javascriptových apletů. V současné verzi, tedy 4.5, dochází k pádům jen zcela výjimečně a celý Communicator se chová velmi kultivovaně.

Proč přejít na Netscape 4.5

Především proto, že už je natrvalo zcela zdarma. Oproti starším verzím řady 3.0 má mnoho nových vylepšení. Kromě radikálně změněného uživatelského prostředí nabízí verze 4.5 také kompatibilitu s novými technologiemi na Webu, jako jsou nové verze standardů HTML, Javy a

JavaScriptu. Poměrně citelné je také zrychlení prohlížení stránek, spojené s lepším využitím vyrovnávacích pamětí.

Mezi verzemi 4.0x a 4.5 už tolik rozdílů není, přesto však je na 4.5 dobré přejít především kvůli vyšší stabilitě. Zcela nově byl koncipován poštovní a news klient, který je teď na vysoké úrovni, i když mu chybí možnost vybírání více POP3 schránek.

NetscapeCommunicator 4.5

Kompletní systém pro práci
s Internetem
www.netscape.com
stabilita
rychlost
kompatibilita
uživatelské rozhraní
není v češtině
jen jedna POP3 schránka

Cena: zdarma

Netscape Communicator 5.0 - Mozilla

S touto novinkou, která by se měla objevit v beta-verzích někdy začátkem příštího roku, je spojeno mnoho pověstí a fám. Pravdou však je to, že se Netscape před několika měsíci rozhodl, pravděpodobně v nějaké slabé chvíli, uvolnit kompletní zdrojový kód k předchozí verzi Communicatoru k veřejnému použití. Do dnešních dnů si jej stáhly statisíce vývojářů i uživatelů z celého světa, a tak se vlastně stali pracovníky Netscapu při tvorbě nového browseru. Pravidlem, které Netscape určil, bylo to, že každý může použít a libovolně upravovat jakoukoliv část kódu browseru, před použitím ve vlastních programech ji však musí poslat zpátky do Netscapu, kde se rozhodnou, zda jeho nápady a vylepšení v novém browseru použijí, nebo ne. Tím se vývojářský tým Netscapu rozrostl o desetitisíce přispívatelů, kteří firmu zavalují novinkami a vylepšeními. Ty nejlepší z nápadů by měly být integrovány do nové verze Communicatoru 5.0, jenž se bude pravděpodobně jmenovat Mozilla.

Podarilo se nám získat jednu z pracovních verzí Mozilly, z níž vyplývá několik velmi zajímavých vylepšení. Mimo již známé Aurory či podpory XML jde také o radikálně změněnou koncepci bookmarků (záložek), které jsou teď zkombinovány s klasickou historií pohybu po Webu.

Kromě záložek nás však čeká řada dalších vylepšení, například nové technologie spojené s WWW, o kterých si více můžete přečíst v PC WORLDu číslo 12/98 v článku "Budou se vám líbit Pitky?".

Na druhou stranu je tato verze zcela vývojová, a nikdo nemůže zaručit, zda se uvedené změny objeví také ve výsledném produktu. Vzhledem k tomu, že jde o testovací vývojovou verzi, ještě není příliš řešena stabilita systému ani různé "kosmetické" problémy se zobrazením, a proto nelze z této verze dít žádné závěry. Přesto však má nová koncepce bookmarků velmi zaujala a doufám, že se ve skutečné Mozille opravdu objeví.

MP3 zní skvěle!

Ivan Doležal

Kvalitní zvuk býval ve světě PC spíše popelkou, než se na Internetu objevily malé zvukové soubory a v nich skvěle znějící nahrávky. Konečně technologie, kterou vyvinuli profesionálové! Její principy jsou základem většiny moderních kompresních standardů typu RealAudio. Pojďte si o ní přečíst něco víc.

Kde se vzal, tu se vzal, objevil se...

Není pravda, že počítače umí jenom Ame-ričané, Japonci a Rusové. Evropa dala počítačům teoretické základy, vyrobila domácí ZX Spectrum, fanouškovský operační systém Linux a právě kompresi MP3. Poslední zmíněná vznikla v rámci profesionálního projektu digitálního rozhlasu EUREKA EU147, známějšího spíše jako Digital Audio Broadcasting, již v roce 1987 (!) v rámci spolupráce Ústavu integrovaných obvodů akciové společnosti Fraunhofer s Erlangenskou univerzitou v Německu (i když při pročitání seznamu spolupracovníků zjistíte, že i Asiaté se zde dosti vydovářili).

Vzniklá komprese byla akceptována jako dostatečně kvalitní algoritmus pro kompresi zvuku organizací Motion Picture Experts Group (MPEG), která pracuje pod záštitou ISO a IEC. Tato organizace se již předtím zabývala jinými podobnými algoritmy pro své formáty MPEG-1 a MPEG-2 pro přenos komprimovaného ozvučeného obrazu (za tyto standardy obdržela v r. 1996 prestižní americkou televizní cenu Emmy). Již dříve na stejných principech vznikly formáty pro kompresi zvuku Audio Layer I a Audio Layer II a jejich zdokonalením se teprve objevil Audio Layer III ("audio layer" = "zvuková vrstva"). Odtud tedy MP3. Pod tímto označením byly komprese převzaty i do norem ISO (např. ISO-MPEG Audio Layer-3). Jsou pochopitelně předmětem zájmu prestižních mezinárodních profesních společností jako Audio Engineering Society.

...soubor rozhodně menší než váš běžný WAV,...

Když budete zaznamenávat a ukládat zvuk běžným programem a technologií používanou na současných audio CD, vyprodukuje každou sekundu právě 88 200 šestnáctibitových čísel, která popisují dva zvukové kanály (tedy zpravidla stereo). Každé číslo říká, jaké napětí by se mělo objevit v dané 1/44100 sekundy na výstupu číselně analogového převodníku ve vaší zvukové kartě. Prostou násobkou zjistíte, že vyprodukuje konstantní datový proud (bitstream) 1 411 200 bitů/s (1,34 Mb/s), bez ohledu na to, přenášíte-li ticho nebo death metal. A to je poněkud luxus. MPEG ustavil formáty, které přinášejí výrazné zlepšení, a to se ještě přizpůsobují skutečně informacím hustotě přenášeného signálu, takže následující hodnoty jsou pouze přibližné: pro Layer I (který se vynořil ze tmy před několika lety v tzv. Digital Compact Cassette firmy Philips, a spolu s ní opitě zmizel z mého obzoru) se udává jako dostačující datový proud pro zachování kvality srovnatelné poslechem s CD cca 384 Kb/s, pro Layer II 192-256 Kb/s a pro Layer III dokonce jenom 112-128 Kb/s. Hovoříme tedy jenom asi o jedné dvanáctině původního objemu! A pokud chceme přenášet lidský hlas a jde nám pouze o zachování základní srozumitelnosti (a samozřejmě v monofonním provedení), vystačíme si s asi 8-16 kb/s (tj. až 1 : 96 oproti "monofonnímu CD", abychom srovnávali srovnatelné). Této kompresi se neoficiálně říká MPEG 2,5.

Datovému proudu se navíc při kódování/dekódování přizpůsobí podle definic MP3 i režim mono/stereo a výsledná šířka pásma při přehrávání viz tabulka. Připomínám, že ideální

lidské ucho vnímá kmitočetový rozsah 20-20 000 Hz, s věkem tato hranice rychle klesá, takže dnešní padesátníci slyší už často jen do cca 12 kHz. A ještě dva příklady pro srovnání: časové znamení Českého rozhlasu představuje 6 pípnutí o frekvenci 1 kHz. Současné VKV rozhlasové vysílání ve stereu je z důvodu kódování přenosu stereofonní smírové informace záměrně kmitočetově omezeno tak, aby nepřenášelo zvuk do více nežli 15 kHz.

Dodávám, že tyto audio layery byly přeneseny a dovybaveny ve formátu MPEG-2, který "umí" až 5 audiokanálovů pro vytvoření lepšího prostorového dojmu + 1 společný "nízkokmitočetový" LFE (low frequency enhancement) - člověk neumí rozeznat, odkud k němu přicházejí velmi hluboké kmitočty, proto příliš nezáleží na tom, odkud je používáte, ale jestli na to máte vhodný, zpravidla větší reproduktor) místo pouhého dvoukanálového sterea, a na druhou stranu používá i velmi nízkou kvalitu zvuku za cenu nízkého datového proudu.

...kvalitnější než předchozí kompresní metody,...

Zatímco se pracovalo na kompresních technologiích, ze kterých vzešly tyto layery, existovaly i různé jiné směry vývoje. Ve své době posloužily, ale milovníci dobrého zvuku by od nich měli dát raději ruce dale. Kompresi spočívala v tom, že místo aby se přenášela celá šestnáctibitová slova, vysílala se pouze hrubá informace typu "následující hodnota vzorku je o n větší/menší nežli předchozí". Nikdy tyto komprese ani neudávaly, o kolik se nová hodnota liší proti staré a předpokládalo se, že vždy o 1, případně o různé Címermanovy konstanty. Fungování těchto kompresí ve světě PC je nevalné. Zvuk zní zpravidla zkresleně, všelijak prská a šumí a kupodivu, pokud by měly tyto komprese hrát opravdu pěkně, nepřinášejí úsporu větší než 1 : 2. Jejich pozůstatky najdete možná stále ještě ve svých Windows, když v Ovládacím panelu kliknete na položku Multimedia, na kartu Přesnit a otevřete složku Kodeky pro kompresi zvuku. Pak vzdejte tichý hold dílkům jako Kodek ADPCM (Kodér/dekodér adaptivní delta pulzní kódované Modulace to je obecný terminus technicus pro jeden z principů, o kterých zde píšete) firmy Microsoft, a pak potichu doufejte, že už jej nebudete nikdy potřebovat.

...a na zcela jiném principu.

Lidské ucho je, podobně jako oko, poměrně nedokonalý orgán. Pozorování na pokusných králíčcích, pardon, posluchačích, ukázala, že když současně znějí dva tóny jeden silnější a jeden slabší, a jsou si kmitočetově velmi blízko, ucho rozezná pouze jeden z nich (frekvence masking). Uchu dokonce nijakou chvíli trvá, než je opět schopno začít vnímat onen slabší zvuk, i když silnější už dozněl (temporal masking). U různých dvojic kmitočetů ucho reaguje jinak i provedly se rozsáhlé pokusy a vytvořily se tabulky, které popisují "průměrné ucho". Podle nich pak vznikly různé psychoakustické modely (Musicam, AT&T), které popisují, co všechno lze zahodit, aby se hodně ušetřilo a jen málo to vadilo.

Přestaneme tedy uvažovat o zvuku tak, že bychom jej popisovali jako nějaké vzorky v čase. Rozsekáme zvuk na krátké úseky v délce řádově desítek milisekund ("granule") a v nich pak pomocí matematických metod (zpravidla diskrétních transformací) rozeznáme v předepsaných 32 kmitočetových pásmech, jak silná je pro tu chvíli skupina zvuků té které výšky. Tím dostaneme informaci ve frekvenční doméně. Takto vytvořené údaje vyhodnotíme a odstraníme z nich ta data, která posluchačovo ucho nebude bez náhrady potřebovat. Výsledek výpočtu, jenž by měl být "čistší", budeme chápat jako bitové pole, na něž nasadíme Huffmanovo kódování (algoritmus pro bezztrátovou kompresi dat; něco podobného, jako když komprimujete pomocí ARJ), výsledek zabezpečíme protichybovým kódem CRC a prokládáme synchronizačními slovy, která umožňují dekodérům zorientovat se i v náhodně

roztrhaných kouscích souborů viz rozhlasová minulost souborů: takto lze začít přijímat bitový proud v libovolném okamžiku vysílání, ale také synchronizovat zvuk s obrazem.

Mezi synchronizací slova a data vkládáme "hlavičku", která obsahuje informace podobné těm, jež jsou v datových stopách klasického audio CD jako "Toto je copyrighted material.", "Toto je kopie souboru.", "mono / stereo / joint-stereo / dual zvuk". Najdeme zde pochopitelně bity udávající správnou rychlost reprodukce podle standardizované tabulky, i informaci, zda je na zvuk aplikováno "preemphasis" výrazné zdůraznění vysokých kmitočetů v nahrávce. To to bývá aplikováno i u běžných CD proto, aby se mírně zdokonalil odstup signál/šum v reprodukčním zařízení po D/A převodu a zpracování v analogové části by mlo být jednoduchým prvkem v přehrávači toto zdůraznění opit potlačeno (deemphasis). (Mimochodem, je docela dobře možné, že pokud jste si zvuk z takového CD přepokopovali pomocí vhodné CD-ROM jednotky digitální cestou do souboru WAV prostřednictvím vhodného softwaru, patří teě máte od zlomové frekvence 3,2 kHz zdůraznění výšky v nahrávce.) Výsledek práce pak odbavujeme jako rámce (frames) datového proudu.

Podrobné vysvětlování fungování algoritmů komprese eí rozdílů mezi jednotlivými layery by bylo poměrně náročné a patří přísluší spíše jiným esapisům a etenám, kteři se vášnivě kochají brilantními matematickými znalostmi. Ve výsledku lze ale říci, že Layer I při zpracování slotů nedbá důsledně na okolí granulí, a nedokáže tak při redukci využít temporal masking. Layer III oproti předchozím layerům používá navíc modifikovanou diskrétní kosinovou transformaci (abych přiložil alespoď něco vidy) pro vylepšení frekvenčního rozlišení. Dosahuje 18x lepšího frekvenčního rozlišení oproti Layeru II a potlačí tak kvantizační zkreslení. Entropickým kódováním sníží redundanci dat. Dokáže také lépe redukovat objem dat u "joint-stereofonního" signálu (stereo s velmi podobným signálem v obou kanálech) zohledňováním obsahu obou kanálů při zpracování. A s pomocí "bitového rezervoáru" lépe ošetří artefakty při kritických změnách zvuku. Znalci videokompresí JPEG vidí, o eem

Nevýhodou kompresí je zpoždění, které vytvářejí kodeky v praxi je to u kodeků Layeru III zhruba 150 ms a více, což v některých případech (přímé přenosy) může přinášet uživatelům problémy, které musejí být kompenzovány zpořiovacími linkami.

MPEG je ambiciózní, a urěiti bude zajímavé alespoď probíhnout jeho standardy:

- MPEG-1 řeší problém synchronizace datových proudů pro obraz a zvuk. Standardizuje způsob kódování videosekvencí vhodný pro evropskou i americkou televizi s datovým proudem kolem 1,5 Mb/s pomocí diskrétní kosinové transformace s kauzální a nekauzální predikcí pohybu v obraze. Dále standardizuje způsob audiokódování (viz předchozí text). Popisuje, jak ověřit správnost implementace těchto postupů, a jako nevěřejnou část standardu obsahuje plnou softwarovou implementaci kodeku.

- MPEG-2 vychází ze standardu MPEG-1, ale eíní tento standard všeobecněji použitelným. Přichází například s přenosem prostorového obrazu Multiview, eí s vícekanálovým zvukem. A popisuje protokol pro zpracování datových proudů technologií server/klient v heterogenních sítích.

- MPEG-3 neexistuje! Zdůrazňuji to ještě jednou, abych vykořenil zabíhaný omyl ve vysvětlování zkratky "MP3".

- MPEG-4, který by mlo být přijat v prosinci r. 1998, bude popisovat tzv. media objects multimediální formáty vhodné pro objekty vzniklé snímáním nebo umělým vytvářením. Bude

těž popisovat optimální technologické postupy pro skládání těchto objektů. Bude se zabývat multiplexem a synchronizací dat, reprezentujících tyto objekty tak, aby mohly být přenášeny po rozsáhlých sítích, a bude popisovat standardní technologické postupy pro řešení interakce mezi objektem a uživatelem (má ambice zavést k tomu nový protokol DMIF, který jakoby konkuroval a zároveň rozšiřoval HTTP). K přenosu zvuku po sítích se staví špičkou zaváděním nových algoritmů CELP (6-24 Kb/s) speciálně pro mluvené slovo a AAC a TwinVQ pro obecný signál se vzorkovacími frekvencemi od 8 kHz a kvalitou srovnatelnou se středovlnným rozhlasem.

Standard, který je poměrně objemný, má ještě mnoho dalších smělých ambicí (v audiooblasti ještě např. jazyk pro syntézu zvuku SAOL nebo "Text-To-Speech") a za jeden z důležitých cílů si rovněž klade výrazné zkomplikování nelegálního šíření materiálů chráněných autorskými právy po sítích.

- MPEG-7 "Multimedia Content Description Interface" by mělo být v budoucnu standardizované rozhraní postavené nad MPEG-1,-2 a -4, které by pomocí zvláštního jazyka (Description Definition Language) umožňovalo hledacím strojům identifikovat multimediální objekty tak, aby je bylo možno organizovat, třídít a prohledávat.

Download!

Myslím, že vidy už asi bylo dost, a proto vás odkážu na trochu praxe. Domnívám se, že k přehrávání souborů MP3 je dnes asi nejoblíbenější velmi elegantní sharewarový program WinAmp a jeho freewarové imitace, pokud máte pomalejší počítač (486), osvědčil se vám možná lépe ovládáním poněkud těžkopádný program WinPlay3. Tento algoritmus je dokonce poskytován pro ukládání i samotným Microsoftem ale v omezené míře, kterou poskytuje program Záznam zvuku, s nekompatibilní koncovkou WAV a s některými netypickými formáty, s nimiž pak má WinAmp potíže. K vytváření MP3 z připravených souborů WAV tedy poslouží lépe MP3 Compressor a ke stahování zvuku digitální cestou z CD (tzv. grabbing) je s oblibou využíván program CD Copy. V této souvislosti pochopitelně upozorňuji na platnou právní úpravu, která uvádí, že z "copyrighted" materiálu si smíte pořídit pouze jednu kopii pro vlastní potřebu (takže chcete-li mít například v práci sbírku vaší oblíbené hudby a nechcete-li si s sebou neustále převážet svá CD, která máte doma, vyřešte to MP3 na vašem osobním počítači). Na závěr tedy snad jen dvě výmluvná URL, na nichž najdete snadno vše potřebné: www.mp3.com a www.mp3.cz. Dobrý poslech!

Jon Postel zemřel - a pije Internet!

V polovině října zemřel ve věku 55 let na srdeční poruchu jeden ze zakladatelů Internetu, Jon Postel. Stál nejen u zrodu Arpanetu, z něhož se odvinula současná podoba Internetu, ale byl také autorem řady specifikací RFC. Věnoval se vědecké činnosti (měl doktorát počítačových věd) a jeho posledním postem byla funkce ředitele v Information Sciences Institute (pobočka kalifornské univerzity). Vzpomeňte v dobrém tohoto velkého muže. Abychom uctili památku Jona Postela, rozhodli jsme se vám jeho činnost a dosah práce připomenout stručným shrnutím historie vzniku současného Internetu.

1966

Vědci poprvé použili optická vlákna pro zachycení telefonních signálů. Donald Davis zavádí termíny "pakety" a "paketové přepínání" (packets, packet switching). Bob Taylor z ARPA (Advanced Research Projects Agency, oddělení ministerstva obrany) získává dotaci na vývoj sítě, která by propojila větší množství univerzit. Bez jakýchkoliv průtahů a ani ne za hodinu souhlasí Charles Herzfeld s financováním projektu, jenž bude za tři roky znám jako ARPANET.

1967

Wes Clark přichází na setkání představitelů ARPA s nápadem využít dedikovaný hardware pro funkce sítě. Přístroje se mají nazývat Interface Message Processors (IMP's), tedy procesory zpravodajského rozhraní.

Říjen

Lawrence Roberts zveřejňuje první návrh ARPANETu na konferenci Velké počítačové sítě a komunikace mezi počítači v Gatlinburgu.

1968

V National Research Laboratory (NRL, Národní výzkumné laboratoři) ve Velké Británii se testuje první síť WAN s paketovým přepínáním. Je zveřejněn konečný standard pro ASCII kód. (Dřívejší verze, vytvořená v roce 1961, zahrnovala pouze velká písmena.)

Srpen

Larry Roberts ze společnosti ARPA vyhláší konkurz (RFC) na vybudování sítě 4 IMP, jejichž počet by vzrostl na 19. Mnohé velké společnosti, např. IBM, se konkurzu neúčastní s tím, že taková síť není možná.

Prosinec

Mnoho lidí je překvapeno skutečností, že konkurz vyhrává malá poradenská firma Bolt Beranek a Newman (BBN) z Cambridge. Společnost, vedená Frankem Heartem, získává jeden milion dolarů a méně než jeden rok na převedení teorie ve fungující systém.

1969 Březen

Firma Honeywell dodává první prototyp IMP (IMP 0) do BBN. Jednotka byla přizpůsobenou

verzí počítače 516. Naneštěstí nefungovala správně a Ben Barker strávil několik týdnů neustálým rušením připojováním do sítě, aby se dosáhlo správné konfigurace.

7. dubna

Steve Crocker vytvořil první dokument RFC, nazvaný Host Software (RFC1). V něm předepsal vzájemný vztah mezi hosty a přístroji IMP od společnosti BBN. Každá strana je zodpovědná za vývoj softwaru, který propojí počítače k IMP síti ARPANET.

20. července

Apollo 11 přistává na Měsíci, což mohly sledovat miliony diváků ze Země.

2. září

Vývojáři z BBN, pracující na IMP, konečně instalují první IMP uzel ARPANETu v UCLA, kde je bez problémů připojen ke školnímu počítači Sigma-7. Do konce roku jsou nastaveny další tři uzly: ve Stanfordském výzkumném institutu, na Univerzitě Kalifornie v Santa Barbaře a na utahské univerzitě.

1975

Americká kancelář ministerstva obrany získává administrativní dohled nad ARPANETem a ministerstvo obrany veškeré přednosti při komunikaci po této síti. Provoz rapidně vzrůstá, protože síť mohou nadále využívat i běžní uživatelé, vývojáři, univerzity. ARPANET se proto rozděluje do dvou větví: samotný ARPANET nadále zůstává pro akademické využití, MILNET zabezpečuje potřeby armády, a to za současného sdílení informací mezi oběma sítěmi. Propojovací síť je známá jako DARPA Internet (Defense Advanced Research Projects Agency), zkráceně Internet.

Počátek 80. let

Vznikají další sítě, např. BITNET (Because It's Time Network) a CSNET (Computer Science Network, Počítačová vědecká síť), propojující akademické a výzkumné organizace. Tyto se nestaly původní součástí Internetu, postupem času však ano, a to kvůli sdílení

1986

Národní vědecká nadace, National Science Foundation (NSF) významně přispěla k rozvoji Internetu vytvořením sítě, která propojila výzkumné ústavy celé země přes několik center se supervýkonnými počítači. Tato vysokorychlostní síť dostala název NSFNET. Přenosové linky obsahují jak telefonní kabely, optická a mikrovlnná vlákna, tak satelitní spojení. Původní rychlost je 56 Kb/s.

1989

Síť NSFNET je upgradována na tzv. T1 linky, jejichž přenosová rychlost je 1,5 Mb/s.

1992

Současný upgrade na T3 linky zaručuje přenos rychlostí 45 Mb/s. (10 kopií Tolstého románu Vojna a mír byste přenesli z jednoho místa na druhé za jednu sekundu). Internet se objevuje poprvé i v Československu, kde propojuje školy a vědecká a výzkumná pracoviště. Postupně se připojí i státní správa. 1998 Síť NSFNET se nadále rozšiřuje dnes má propojení do 80 zemí světa a přes milion uživatelů.

Síť, nazvaná Internet 2, a vycházející z propojení jednotlivých železničních stanic v USA optickým vláknem, se začíná budovat v Evropě.

V České republice klesá počet připojených uzlů do Internetu, díky ohlášenému zvýšení telefonních poplatků ze strany SPT Telecomu dochází k akci Bojkot proti Telecomu, a stále platí zákon o telekomunikacích z roku 1964, jenž je v rozporu s ustanoveními Evropské unie.

Hardware

Létající grafika - 3D akcelerátor? Na hry? A ne od 3DFX?...

Libor Janda

Teprve během poslední doby se ukazuje, jak je pro hry důležitá akcelerace vykreslování prostorových scén. Teprve s pořádným hardwarovým urychlením se dá zobrazit pěkně realistický svět i ve slušném rozlišení. Když zcela pomineme svět profesionální graficky a OpenGL, lze říci, že první běžné grafické čipsety urychlující 3D jako S3 ViRGE nebo MGA-1164 v Matrox Mystique nestály (z dnešního pohledu) za moc a spoustu funkcí nemily implementovaných. První akcelerátory, jejichž efektem byl kromě urychlení i lepší vizuální dojem, používaly čipset Voodoo Graphics od firmy 3Dfx. Dnes už je na světě druhá generace těchto čipů a též další grafické procesory nabízející obdobnou funkčnost. V tomto testu se podíváme na zoubek těm kartám od různých výrobců s různými čipovými sadami, které spojuje kvalitní akcelerace 3D a přijatelná cena.

Asus AGP-V3000/TV

Firma Asustek je u nás známá především svými základními deskami, v poslední době se k nám však začínají dostávat jejich rozšiřující karty nebo dokonce notebooky. Mezi dnes testovanými grafickými kartami je Asus V3000 vybavený nejmenším množstvím paměti. Přesto 4 MB stačí na běžná rozlišení pro 15" i 17" monitory. V pravých barvách zvládne ještě 1 152 x 864 bodů, maximální rozlišení 1 920 x 1 200 sice zobrazí s ergonomickou opakovací frekvencí 75 Hz, ale jen v 256 barvách. Paměť je typu SGRAM a pracuje na frekvenci 100 MHz. Grafický čip komunikuje s pamětí po 128bitové sbírnici.

Tato karta je postavena na oblíbené čipové sadě NVIDIA RIVA 128, naštěstí nenastaly žádné problémy s instalací, jaké byly u prvních karet s tímto čipem. Čipset RIVA 128 má zařazeninu 2D i 3D akceleraci ovládanou podporují Direct3D, DirectDraw, OpenGL i video ve formátu MPEG-I, II a Intel Indeo.

Testovaná verze karty se instaluje do slotu AGP a pracuje pouze v režimu 1X. Existuje však také PCI varianta.

Nejneobvyklejší vlastností této karty je, že kromě celkem obvyklého výstupu videosignálu je vybavena i jeho vstupem. Asus V3000 je tedy možno díky dodanému programu LIVE300 použít přímo pro nahrávání videa z různých zdrojů do počítače. Možnosti jsou ovšem omezené rozlišením 352 x 240 bodů a absencí současného nahrávání zvukové stopy. Dále už nahrávání závisí hlavně na volném místě na disku. Součástí dodávky karty jsou též příslušné kabely pro cinchovo i S-video variantu konektoru.

Sympatické také je, že k Asusu je dodán dosti podrobný manuál, což u dnešních grafických karet není příliš obvyklé. Navíc je v krabici přiloženo i CD s plnou verzí hry Incoming.

DTEC 740M

DTEC je vlastní značka britské firmy Datrontech pro komponenty a počítače. Komponenty patří do nižší cenové kategorie, do níž se obecně řadí i grafické karty s čipovou sadou Intel 740. Testovaný DTEC je postaven právě na tomto čipsetu.

Lze říci, že všechny karty s Intel 740 jsou nenápadné a vzájemně velmi podobné. Jednoduše se instalují a bez problémů fungují. Nebýt 3D akcelerace, zcela by zapadly mezi jinými

běžnými adaptéry. Prakticky vše, co se týká testovaného DTECu, lze vztáhnout i na ostatní i740 adaptéry.

Pro svou nízkou cenu poskytuje DTEC 740M vynikající 3D akceleraci pro hry pod Direct3D nebo OpenGL ve Windows NT. Vizuální kvalita akcelerovaného obrazu odpovídá kartám s čipsety 3dfx Voodoo. V tomto parametru prakticky nezaostává za srovnávanými Rivami. Intel akceleruje také 2D i přehrávání videa MPEG-I.

Testovaný kus byl osazen 8 MB RAM, což je hodnota typická pro karty s i740. Maximální rozlišení 1 600 x 1 200 bodů zobrazuje s obnovovací frekvencí 75 Hz, ale v 16bitové barevné hloubce lze používat nejvýše rozlišení 1 280 x 1 024. Grafické karty s čipsetem Intel 740 existují převážně v AGP provedení, zato používají rychlejší režim AGP 2X.

Na CD s ovladači je sice možno také najít hru Havoc, ale ta funguje jen s grafickými kartami s čipem S3. Jedno CD je totiž v tomto případě určeno pro více karet.

STB Velocity 4400

Tato karta je ze všech tří nejnovější a nejvýkonnější. Její čipset NVIDIA RIVA TNT je skutečnou novinkou a slibuje mnoho pikného. Následující řádky ale ukáží, že soužití s ní není zcela jednoduché.

Je zajímavé a pro uživatele nepříjemné, že se TNT drží v tradicích svého předchůdce RIVA 128 z hlediska komplikovanosti instalace. Několik popisů, jak rozchodit třeba Diamond Viper V330 s Rivou 128, už bylo uveřejněno i v PC WORLDu. S touto kartou od STB jsme měli podobnou zkušenost, po bezproblémové instalaci počítač nenabíhal v jiném rozlišení než základním VGA. První neoficiální zmínka o problémech s Rivou TNT nalezená na Internetu popisovala nekompatibilitu s některými základními deskami s čipsetem Intel 440 LX, včetně právě naší použitého Asusu P2L97. Důvodem měla být příliš velká spotřeba proudu. Naštětí se tato zpráva ukázala jako nepravdivá. Skutečně správný postup instalace spočívá v nastavení anglického prostředí ve Windows před instalací. Tento postup opravdu funguje. Jen nás trochu překvapilo, že na rozdíl od Viperu 330, u kterého se jeden čas musela instalace řešit stejně, se zde nepoužívá instalační program chyba je tedy pouze v instalacím INF souboru.

Bohužel Velocity 4400 má ještě jeden závažnější problém a tím je přehřívání. Vlastní grafický procesor produkuje tolik odpadního tepla, že je obtížné jej uchládit. Naprosto pravidelně počítač s touto kartou "zatuhával", pokud byl v provozu odkrytovaný (jak je u testů obvyklé). Situaci jsme pro jednoduchost vyřešili upevněním dalšího procesorového větráku tak, aby chladil grafickou kartu. Podobně by tedy měla fungovat skříně s dobrým prouděním vzduchu či dodatečným větrákem.

Těmito, částečně nevyřešeným, problémem je špatné zobrazování v některých případech. Konkrétně se objevovaly chyby v programu Corel Draw verze 6.0 i 8.0. Také v Direct3D benchmarku německého GameStaru není korektně zobrazeno klávesování a výsledná snímková frekvence je podezřele nízká. Ostatní programy i 3D testy však proběhly bezchybně. Problém v Corel Draw vyřešila instalace generických ovladačů přímo od Nvidie. Na benchmark GameStaru neplatila žádná verze ovladačů dostupná na Internetu ani různé nastavení možností 3D akcelerace v panelu ovladače ve Windows. Podle komplexnosti problému lze usuzovat právě na chybu ovladače, která v době, kdy tento článek vychází, už může být vyřešena.

Když jsem popsal možné problémy i jejich řešení, můžeme se v klidu vinovat kladným

vlastnostem Velocity 4400.

Testovaná verze karty je určena pro AGP port a umí pracovat v režimu 2X. Dodává se s 16 MB pamětí typu SDRAM, která není přímo rozdělena na stránkovou a texturovou. Navíc je vybavena rychlým 250MHz DA převodníkem. Tato kombinace dovoluje používat i nejvyšší rozlišení 1 920 x 1 200 bodů v pravých barvách a s obnovovací frekvencí 76 Hz k těmto parametrům už se spíše těžko hledá vhodný monitor. I z toho je vidět, že STB Velocity 4400 je vhodná i pro velmi náročnou 2D grafiku.

Jak už bylo zmíněno, je jádrem Velocity čip RIVA TNT, který s interní pamětí karty komunikuje po 128bitové sbírnici. RIVA TNT samozřejmě obstarává 2D i 3D akceleraci, pro 3D je vybavena zdvojenou texturovací jednotkou. Obdobnou disponuje zatím pouze 3dfx Voodoo2. Tuto vlastnost jistě nevyužijí všechny hry, ale k výraznému urychlení dojde ve chvíli, kdy se na jeden povrch mapuje zároveň normální textura a navíc ještě druhá průhledná, třeba s odrazem okolí.

Vizuální efekt je velmi dobrý, ba téměř dokonalý, žádný z použitých testů nenašel v užitých 3D funkcích chyby. Ve vizuálním testu 3DMark 99 se výsledné obrázky jen nepatrně lišily od softwarově renderovaných. Při zblíženém pohledu pak není rozdíl mezi Voodoo2 a Rivou TNT.

Kromě standardního VGA výstupu umožňuje Velocity i zobrazení na televizi nebo záznam signálu na video. Pro televizní výstup jsou k dispozici konektory cinch i S-Video (ke kartě jsou dodány i příslušné kabely).

V krabici najdete ještě dvě CD s doplňkovými programy. Firma Sonnetech přidala 3Deep pro kalibraci monitoru a gama korekce, a dále 3D Sensations for Presentations, což jsou moduly do PowerPointu 97 pro 3D funkce. Bohužel s českým PowerPointem si moc nerozumí. Druhé CD obsahuje dvě zajímavé aplikace firmy Asymetrix Web 3D 2.0 pro tvorbu 3D grafiky a animací pro Internet, a Digital Video Producer 5.0 pro jednoduchý stěh animací a videa. Zajímavou nabídkou firmy STB je desetiletá záruka.

Výkonnostní srovnání

Všechny testy probíhaly pod českými Windows 95 OSR2.1 s nainstalovaným USB doplňkem, což je minimální softwarová konfigurace pro Intel 740 i Rivu TNT. Dále byly nainstalovány ovladače DirectX 6.0. Karty jsme testovali v počítači DTEC Ultra se základní deskou Asus P2L97 s čipsetem Intel 440 LX, osazenou 333MHz Pentiem II a 128 MB RAM. Další důležité komponenty jsou SCSI řadič Diamond FirePort 40 se dvěma 2GB disky Fujitsu M2952S a zvuková karta Sound Blaster AWE64.

2D výkon čili akceleraci grafického uživatelského rozhraní lze nejlépe vyčíst z Benchmarků TestCentra IDG na popsané konfiguraci. Podrobně rozepsané hodnoty platí pro 32bitovou (u DTECu 24bitovou) barevnou hloubku, pro jiné počty barev jsou uvedeny jen výsledné skóre a vážený přepočet zaměřený na grafické aplikace. V tomto testu se na prvním místě umístila STB Velocity 4400, druhý je DTEC a poslední Asus V3000.

Pro ověření rychlosti 3D zobrazení jsme použili několik různých testů. Nejdříve byl spuštěn 3D benchmark GameStaru v rozlišení 800 x 600. Zde byl nejlepší Asus, zato STB tento test nijak nesešel, zobrazování bylo chybné a výsledek proto nemá velkou vypovídací hodnotu. Dalším komplexním grafickým testem, který zatíží 3D akcelerátor, byl Final Reality. V tomto testu je celkově nejlepší DTEC, ve 3D části však vede STB. Zajímavě skončil test přenosu textur přes AGP: jedinečný výsledek získal DTEC, a u Asusu je poznat, že neovládá režim AGP 2X.

Posledním testem byla vybraná scéna z OpenGL benchmarku Viewperf. Tento test spíš ukázal, že Windows 95 nejsou ideální platformou pro profesionální grafiku; výsledky jasně naznačují, že pod Windows 95 urychluje OpenGL grafiku pouze STB Velocity.

Tak vidíte každá karta má své silné i slabší stránky. Volte tedy podle svých potřeb, peníženky a sympatií.

Palmtopy dospívají

Michael Lasky

Nejlepší koupì s klávesnicí

NEC MobilePro 750C za 33 tisíc mìní podobu starých handheldù svou velkou a pohodlnou klávesnicí a jasnou barevnou obrazovkou a tím se stává jedním z PDA, které se nejsnadnìji používají.

Nejlepší koupì bez klávesnice

Navzdory konkurenci ze strany několika zaøízení s Windows CE zùstává nejlepším PDA ve své tøídì Palm III od firmy 3Com za 12 000 Kč se svým rychlým operaèním systémem a ohromující, více než 30hodinovou životností baterií.

Nové PDA (personal digital assistant osobní digitální asistent) vystavují na odív vùtší obrazovky a data se do nich vkládají snadnìji. Možná že o některém uvažujete (nebo váš známý) a pøehled by vám pøišel vhod. Zde tedy je.

Celé desetiletí se palmtopùm (PDA, HPC, handy, organizérùm) vysmívali jako vùcièkám pro hraèièky. A proè také ne? Tyto malinké poèítaèe bojovaly o to, aby se dostaly do hlavního proudu, ale jejich nechvalnì známé chyby mròavé obrazovky, nepoužitelné klávesnice a mizerné rozpoznávání rukopisu vedly k tomu, že konèily v šuplících. Tyto faktory byly u nás ještì umocnìny problémy s èeštinou a vysokou cenou (s ohledem na reálné pøíjmy) a tak je nyní situace, kdy jsou lidé pøekvapeni, když některý uvidí, a to nejen v Èechách.

Obyvatelè malého døeviného mìsteèka Bothell (USA) v nevìøe zírají na Davida Weckera, inženýra Microsoftu, jak bere své dva afghánské chrty na procházku a zároveň kontroluje svůj e-mail. Zatímco psi trhají za vodítko, které drží v jedné ruce, ve druhé má PDA o velikosti dlanì a ète a maže na nìm zprávy. Jeho sousedi si o nìm myslí, že je cvok.

Harry McCracken v Bostonu, jeden z autorù tohoto èlánku, pøitahuje podobné pohledy. Každý den jezdí metrem, zuòivì píše na svém handheldu, který není vùtší než tlustá šeková knížka, a pøihlížející cestující se tomu díví.

Brzy ale možná budou sami používání PDA zvažovat. S tím, jak dávají výrobci poslední modely do obìhu, PDA koneènì opouštìjí hájemství poèítaèových fanatikù. Dokonce i prùmìrný spotøebitel mùže mít dùvod, aby se na nì podíval trochu blíž.

Co jsme sledovali

Otestovali jsme pro vás deset PDA v cenách od 6 000 do 33 000 korun a shledali jsme taková vylepšení, která by mohla zmìnit váš pohled na nákup některého z těchto zaøízení. Pokud chcete na svém PDA širokou škálu aplikací, upøednostòujete vstup dat pøes klávesnici oproti peru a nevdá vám, že pøenášíte zaøízení o rozmìrech nikde mezi portmonkou a vázanou knihou, mìli byste uvažovat o handheld PC. Mezi novinky této tøídy PDA (s mírami obvykle 18 x 12,5 x 3,8 cm a hmotností 450 až 900 g) patøí použitelnìjší klávesnice a barevné obrazovky. S urèitou praxí jsme byli schopni na handheldu NEC MobilePro 750C (25 cm širokém, s Windows CE 2.0) psát všemi deseti. Stejnì jako ostatní handheldy je MobilePro vybaven interním modemem a aplikacemi jako zpracování textu, spreadsheet a osobní

informační manažer. Je také vhodný pro odlehčené brouzdání po Webu na cestách.

Pokud vám jde hlavně o klávesnici, radíme vám, abyste se ostatních handheldů zde uvedených raději vyvarovali. Mezi těmi s barevnou obrazovkou se v psaní na klávesnici může MobilePro vyrovnat jenom LG Electronics Phenom Ultra. Compaq C-Series Model 810 a Philips Velo 500 stojí o stovky dolarů méně, ale z klávesnice, do které se dá klopat jedním prstem, zrovna šťastní nebudete. Klávesnice Psionu Series 5 je menší verze klávesnice NECu, a je tak nejlepší pro psaní mezi kompaktními handheldy.

Palm III:

používat jej je hračka

Pokud se raději vzdáte klávesnice ve prospěch jednoduššího a levnějšího PDA, které se vejde do vaší kapsy, pak je typ palm PC (o velikosti dlani) určen vám. Tato monochromatická zařízení potřebují méně baterií než handheldy. Nepříjemné je, že vkládání dat do těchto PDA o velikosti audiokazety může být náročné, protože tato zařízení mají menší displeje a spoléhají se na rozpoznávání znaků nebo drobnou klávesnici přímo na obrazovce. Naším favoritem v této kategorii je Palm III za 12 000 korun, následovník populárního PalmPilota z minulého roku. Palm III se svou jednodušší a rychlejší obsluhou vítězí navzdory tlaku Microsoftův Windows CE 2.0 u jiných výrobců.

Windows na PDA

Je to už důvěrně známý scénář: Microsoft zahlédne pokrokový produkt, a než se nadijete, softwarový obr poráží menší firmu tím, že vytvoří vlastní verzi patřícího programu a využije svého postavení na trhu, aby jej více prodával. V případě zdaru PalmPilota z minulého roku (prodej 1 milionu kusů je na oblast PDA považován za silný úspěch) to byla pro Microsoft nepochybně pobídka, aby k tomuto segmentu trhu přistupoval vážněji.

Microsoft, kromě toho, že roztáhne kola obchodních dohod s mnohými hardwarovými producenty PDA, jejichž cílem je to, aby instalovali jeho operační systém CE na své stroje, též využívá svého dominantního postavení v oblasti desktopů a notebooků a snaží se zákazníky obrátit k sobě. Jeho marketingoví odborníci protlačují zařízení s Windows CE jako "společníky PC" a nabídli lidem ve Státech, kteří si do poloviny roku koupili palm PC, poukaz na Windows 98 zdarma. Sedm z deseti nových PDA v tomto přehledu využívá CE 2.0. Takže se nad koupí PDA s Windows CE není třeba ani zamýšlet? Zatím to tak není.

Na každém PDA jsme otestovali operační systém, design, životnost baterií, vkládání dat, e-mail, přístup na Internet, obrazovku, zvuk, cenu, a propojení s PC. Když jsme skončili, mnoho víc na Windows CE 2.0 se nám líbilo. Pokud již s Windows pracujete na PC, objeví se vám známé tlačítko Start, ikony a nástrojová lišta. Nakonec jsme ale užívání Windows CE shledali trochu těžkopádnějším a více frustrujícím, než užívání vlastních operačních systémů na strojích Palm III, Sharp SE-300 Mobile Organizer a Psion Series 5.

Se 430 000 kusy Windows CE, prodaných v roce 1997, Microsoft trh operačních systémů PDA v nejbližší době nepřevzme. Ale nové a vylepšené PDA jako celek konečně dosáhly určité stálosti. "Ve zpopularizování PDA hrál největší roli PalmPilot, ale Windows CE také napomohly k tomu, aby se tento trh stal všeobecně uznávaným.", komentuje Mile McGuire, analytik Dataquestu. "Nyní máme na trhu PC pevně založený prostor pro handheldy a lidé začínají vytvářet některé zajímavé aplikace", dodává.

Takovéto aplikace zahrnují zákaznický orientované programy na sledování spotřeby benzínu a podobně. PDA s Windows CE zatím přicházejí se zjednodušenými verzemi textového editoru, spreadsheetem, osobním informačním manažerem, e-mailem, webovským prohlížečem, faxovým softwarem a přehrávačem prezentací. Kromě poslední položky to všechno Psion (alternativa k Windows CE) obsahuje standardně také.

Jednoduché vkládání dat

PDA vybavené Windows CE 2.0 nabízejí obecně jednodušší vkládání dat než operační systémy jednotlivých výrobců. Například zařízení s CE 2.0 bez klávesnice mají trošku lepší rozpoznávání znaků než Palm III. Jot, tj. software, který je součástí Casio Cassiopeia E-10 a Everexu Freestyle, jen zřídka špatně interpretoval naše tahy perem, a psaní připojeným perem usnadnil do té míry, že bylo téměř stejně tak jednoduché (i když ne tak rychlé) jako psaní na papír. V kontrastu s tím je Graffiti (software Palm III) o něco náročnější. Lehké rozdíly v tazích perem může interpretovat jako různá písmena a některá interpunkční znaménka se zapisují obtížně. Palm III je však jediné zařízení, kde zůstává panel pro psaní na obrazovce celou dobu, takže jej není potřeba znovu otvírat pokaždé, když si chcete něco poznamenat. Zjednodušený Sharp SE-300 Mobile Organizer neobsahuje žádný software pro rozpoznávání znaků, což vás nutí pustit se do křížku s drobnou klávesnicí na obrazovce coby hlavním vstupním zařízením.

Noví příchodí velké klávesnice a obrazovky jsou dostupné pouze na handheldech s Windows CE 2.0. Dojem na nás udělaly téměř 25 cm široké klávesnice na MobilePro 750C a Phenom Ultra. Obě napodobují standardní notebookové klávesnice a po krátkém zvykání je na nich možno psát poměrně rychle všemi

Když ale dojde na použitelnost všeobecně, jednodušší je to s PDA, které CE neobsahují. A to z jediného důvodu jejich jednodušší operační systémy, postavené od základu pro malý počítáč, jsou rychlejší. Pokud vás dráždí přesýpací hodiny ve Windows na stolním PC, na PDA je budete přímo nenávidět. I když přesýpací hodiny za pár sekund zmizí, přece jen jsou přechody obrazovek na PDA, neobsahující Windows CE, téměř okamžité. Některé operace na PDA s Windows CE 2.0 jsou také zbytečně složité. Určité úkoly, jako je přidání nového kontaktu nebo aktivace kalkulačky, zaberou na Casiu a Everexu o několik kroků více než na Palm III nebo Sharpu.

Vidíme tomu, co vidíme

PDA, zvláště handheldy, postupně přecházejí na barevné obrazovky. Objevily se na polovině recenzovaných PDA s klávesnicí, vypadají skvěle, jsou jasné, blíží se kvalitě notebookových a znamenají zřetelné vylepšení oproti monochromatickým přecházení malých znaků. Přesto naším nejoblíbenějším displejem na PDA bez klávesnice byl monochromatický Palm III naše Nejlepší koupě. Palm III má sice kvůli stálému panelu pro psaní na obrazovce méně místa než jeho konkurenti s Windows CE, ale jeho fonty jsou největší a tudíž nejčitelnější.

Monochromatický Psion, jediný z testovaných hand-heldů, který neobsahuje CE, si šetří drahocenné místo na obrazovce tím, že lišta s menu se objevuje jedině tehdy, když se dotknete obrazovky. Jediným kliknutím můžete displej zvětšit.

Všechny PDA mají volbu podsvícení, což usnadňuje čtení (avšak též silně spotřebovává baterie). A všechny mají podobné problémy s tím, že se lesknou, a tak se nikdy musí natáčet,

aby bylo na obrazovku lépe vidět.

Národní podpora: to není jen lokalizovaný software

Stále více zákazníků dává přednost výrobkům a softwaru, které přinášejí kvalitní řešení spolu s profesionální technickou podporou. I při volbě PDA hraje důležitou roli, jak je daný typ přístroje podporován z národního hlediska, neboli jak jej může český zákazník doopravdy využít. Nezanedbatelná je i technická podpora přísun kvalitních odborných informací, servis a možnost získat doplňující hardware a software.

- kvalitní lokalizace: Kvalitní lokalizace musí vycházet z těsné spolupráce autorů systému a vývojářů národní podpory. Nejvýhodnější situace je v případě, že místní zastoupení výrobce samo realizuje přípravu národního prostředí. To je například situace kapesních počítačů Psion. Jiný případ je univerzální lokalizační program, který dovoluje národní podporu v mnoha jazycích. Takový program je například dostupný pro Windows CE od firmy ArtSoft a používá se ve více než 20 zemích. Software pro národní podporu musí být také dostatečně vyzkoušen, aby jeho používání nezpůsobovalo zákazníkům komplikace a nenutilo k opakovaným aktualizacím.

- doplňky a služby: Národní jazyková podpora musí být více než jen lokalizační program. Uvažujte s námi, co ještě patří do kvalitní národní podpory: nápověda pro systém v českém jazyce, bezplatné upgrady, snadné rozšíření o doplňky (další aplikace v češtině), nastavení lokalizace podle přání zákazníka, doplňkové informace na CD-ROMu, aktuální informace na Internetu, speciální slevy pro stávající zákazníky a další. Právě takové služby zákazníci ocení firmy, které se takto vinoují uživatelům, jdou správnou cestou.

- profesionální přístup: Ukažme si názorně, co zahrnuje profesionální přístup, a až budete kupovat PDA, nezapomeňte zjistit, jak je na tom z těchto hledisek váš potenciální dodavatel.

Zde je pět hledisek:

- Dodávka národní podpory na CD-ROMu nebo přímo na paměťových kartách vyloučí problémy s nečitelností disket.

- Nejnovější verze softwaru bude 24 hodin bezplatně ke stažení na Internetu.

- Vícenásobná instalace z jednoho média lze nainstalovat neomezeně mnoho jedinečných licencí.

- Veřejně dostupná databáze technické podpory v českém jazyce.

- Informace o novinkách pro systém publikované na informačních serverech.

Pokud se tedy rozhodujete, jaké PDA si pro sebe nebo do firmy pořídíte, uřete do svého uvažování zahrňte nejen posouzení technických parametrů, ale i kvalitu národní podpory pro daný typ PDA.

Životnost baterií

Vybité baterie mohou i z toho nejlepšího PDA udělat kus nepoužitelného plastu, ve kterém

jsou uloženy vaše telefony a adresy takže si nikdy nezapomeňte vzít baterie navíc, zvláště pokud používáte Windows CE palmtop nebo barevný PDA. V našich testech s obrovským náskokem vyhrál Palm III. Vydržel více než 30 hodin, zatímco CE palmtopy laňící po energii se vyèerpaly už po 5 až 10 hodinách a to je na miniaturní PC navržené na cesty pikni deprimující.

Nejlepší životnost baterií mezi handheldy mly ty monochromatické. Compaq a Philips vydržely v průměru 8 až 10 hodin a Psion 10 až 12 hodin. Handheldy NEC a LG se vyrovnávají s velkou spotřebou energie svých velkých barevných obrazovek užitím velkých lithioiontových baterií. Přesto tyto handheldy pracovaly 5 až 9 hodin. Barevná obrazovka na HP pak vyèerpala jeho malé baterie po pouhých 2 až 4 hodinách.

Finanční záležitosti

Navzdory posledním pokrokům v PDA se bude mnoho uživatelů přicházejících v úvahu pravděpodobně držet zpátky. Proč utrácet tisíce korun za PDA, když papírový diář za 400 Kč vykoná službu stejnou? A tak jsme dali PDA třem profesionálům, aby ho měsíc používali místo jejich papírových organizérů. Pak jsme jim položili stejnou otázku. Koupil(a) byste si ho pro sebe? Jedna uživatelka odpověděla nadšeným ano s tím, že PDA vnesl do jejího života větší pořádek. Další dva ale řekli ne, částečně kvůli vysoké ceně PDA ve srovnání s papírovým plánovačem (některé komentáře si můžete přečíst na okolních stránkách). Mnohým potencionálním zákazníkům PDA jednoduše nestojí za ty peníze navíc.

Microsoft do budoucna doufá, že nové uživatele zaujme vylepšením funkčnosti bez navyšování ceny. "Chceme se dostat na vyšší úroveň na lepší za stejnou cenu", říká produkční manažer Windows CE, Phil Holden. Micro-soft připravuje novou verzi Windows CE, která by měla popohnat výrobu výkonnějších PDA.

3Com tvrdí, že se bude ubírat opačným směrem. "Naše produkty ponecháme jednoduché a rychlé. Vidíme možnost jít pod 299 dolarů," vysvětluje Greg Shirai, marketingový manažer 3Com.

PDA možná budou ještě lepší a levnější, tento proces však zabere celé roky. "Nemyslím, že by až do roku 2001 nebo 2002 šlo v prodeji o velká množství", uzavírá McGuire z Dataquestu.

V článku uvedené ceny jsou v korunách bez DPH, a pokud jsou udány v dolarech (USD), zařízení se u nás neprodává nebo jsme nezjistili za kolik. 8 0718/DID q

Koupila by si Liz Stevsová PDA? Ano

Test

Abychom Liz Stevsově, obchodnici s realitami v Berkeley, Kalifornii, pomohli zodpovědit tuto otázku, dali jsme jí handheld HP 360LX, monochromatický PDA s klávesnicí. Měla jej používat měsíc místo svého papírového plánovače.

Co se jí líbilo nejvíce

Pomohl jí organizovat její hektický život.

Co se jí líbilo nejménì

Monochromatická obrazovka je těžko èitelná.

Její vysvìlení

Nejsem ten nejorganizovanìjší èlovìk na svìtì. Jak bych jen mohla? Nejenže vedu 45 lidí, ale také jsem celý den pryè, prodávám nemovitosti a jezdím od jedné schùzky ke druhé. Nepomáhá, že se spoléhám na objemný diáø a spoustu nálepek Post-it. To tedy není vrchol efektivitì.

Na koupi PDA jsem už pomýšlela. Zamlouval se mi nápad mít data v elektronické podobì a moci je editovat. A zároveň je mít všechna na jednom kompaktním místì. Není pochyb o tom, že jsem pro tento experiment byla výborný pokusný králík. Za pár dní mì můj PDA zachránil. Jela jsem na schùzku a potøebovala jsem klientce zavolat, aby s sebou vzala nijaký dokument. Tak jsem se jenom podívala do svého PDA. Døíve bych se bez èíslo na klienta mohla dostat do pikné bryndy, protože můj adresáø neobsahuje každìký kontakt. Ale teï, když si pøehraji všechna data z PC do PDA, mám všechna potøebná èíslo.

Je to dobrý pocit mít všechny informace pohromadì v malém, pøenosném poèítaèi. Ještì plánuji koupi bezdrátového modemu, abych mohla lidem faxovat pøímò ze svého handheldu a nemusela èekat, až se vrátím do kanceláøe.

Mám však i nijaké stížnosti. Nelíbí se mi malá klávesnice ale mám za to, že to je cena, kterou je nutno zaplatit za drobnou rozmìry tohoto zaøízení. Další výtka: Když posílám adresy ze svého poèítaèe do PDA, rozhodí se abecední poøádek, takže musím používat funkci Najít anebo rolovat. A to je hroznì pomalé, protože mám ohromnou databázi jmen a adres. Také bych si pøála zaøízení s vìtší a barevnou obrazovkou, monochromatická je hùøe èitelná.

Celkovì si však život bez toho íáblíka nedokážu pøedstavit. Díky nìmu mám v životì mnohem vìtší øád. Jestli bych za jedno z tìchto PDA utratila více než 500 dolarù? S radostí.

Synchronizace

Bez ohledu na to, jak rádi máte svùj PDA, tato náklonnost rychle vyprchá, pokud nemùžete jednoduše pøenést informace z a do svého PC. Ne všechny PDA se však synchronizují se všemi osobními informaèními manažery (zkratka PIM). Napøíklad donedávna nebylo možné Windows CE 2.0 palmtopy sesynchronizovat s programem ACT 4.0. Také mùžete narazit na problém, pramenící z nesluèitelných datových polí v softwaru na PDA a stolním PC. Napøíklad Windows CE zaøízení napodobují Microsoft Outlook ve vydìlování zvláštního pole v kalendáøi pro události nebo schùzky. Protože Lotus Organizer žádné takové pole nemá, informace o umístìní v PDA se s tímto organizérem nesehraje. Takže než si PDA koupíte, ovìøte si, zda podporuje váš PIM, a□ už s pomocí anebo bez pomoci dalšího softwaru, a buíte pøipraveni vìnovat nijaký èas a energii na to, abyste vše

Když jsme Windows CE palmtopy synchronizovali pøes sériový kabel, narazili jsme na nepøíjemnou chybu na poèítaèích, které se napojují do internetovské sítì pøes modem. Když jsme se pokusili zahájit synchronizaci, Windows CE aplikace na stolním PC ignorovala pøímé kabelové zapojení a pokusila se napojit na Internet modemem. Mùžete sice vypnout automatické napojování na Internet ve vašem prohlížeèi, ale to mùže být nepohodlné.

Pomoc ze strany třetích výrobců

Protože je Palm III poměrně nový, může se synchronizovat pouze s PC aplikacemi dodávanými s ním. Jiné firmy ale už pracují na dalším synchronizačním softwaru. Nejlepší balík je IntelliSync od firmy Puma (www.pumatech.com). Nejenže pokrývá nejobvyklejší PIM (k Lotusu Notes musíte instalovat speciální verzi Lotus Organizeru Organizer GS a 4.1 Premium Edition), ale také dovoluje synchronizovat různé typy dat z různých programů: kontakty můžete mít z programu ACT a kalendář z Lotus Organizeru. Palmtopy se však nesynchronizují sami od sebe, je potřeba zmáknout tlačítko HotSync na kolébce nebo kliknout na ikonu HotSync na připojeném zařízení.

Pokud pracujete v prostředí Microsoftu, nebudete muset utratit ani haléř, abyste Windows CE 2.0 zařízení synchronizovali, protože ta spolupracují s Microsoft Outlook nebo Schedule+ (kromě Wordu, Excelu a PowerPointu). Jelikož jsou Windows CE ještě relativně nová platforma, třetí výrobci teprve teď vstupují na trh softwaru pro synchronizaci s nemicrosoftími produkty (například první verze aplikace IntelliSync pro Windows CE s ACT 4.0 nebo Lotus Notes). Pokud tedy tyto aplikace používáte, je nutno upgradovat CE na verzi 2.03.

Na synchronizaci Windows CE PDA s počítačem se nemusí hnout ani prstem. Zasuďte zařízení do držáku a změny se automaticky provedou buď v PDA, nebo v počítači, nebo v obou (záleží na nastavení). To má ale negativní stránku: po přenosu zůstane PDA zapnuté, a pokud jej zapomenete vyjmout z držáku, baterie se rychle vybijí. Řešením je adaptér u některých PDA je součástí a u jiných ne.

Synchronizovatelný Psion

Psion Series 5 nezaznamenává změny automaticky, ale dá se nastavit, aby se synchronizoval v určitých intervalech. Psion nabízí nejširší rozsah synchronizace. Spolupracuje s Lotus Organizerem, Outlookem 97, Schedulem nebo s vlastním softwarem určeným pro stolní počítače. Je také možné importovat dokumenty z hlavních kancelářských balíků (Microsoft Word, Excel, Lotus Ami Pro, Lotus 1-2-3, WordPerfect a Quattro Pro). Synchronizační software pro Lotus Notes by měl být v této době hotový, beta-verze v našich testech pracovala dobře. Pokud však Psion váš PIM nepodporuje, je to špatné: žádný synchronizační software třetích výrobců pro vlastní operační systém Psionu neexistuje.

Koupil by si Scott Kraft PDA? NE

Test

Abychom Scottu Kraftovi, nákupnímu manažerovi z Warren v Michiganu, pomohli zodpovědit tuto otázku, dali jsme mu Casio Cassiopeia E-10, palmtop bez klávesnice. Měl jej používat místo svého papírového plánovače.

Co se mu líbilo nejvíce

Je mnohem menší než jeho papírový organizér.

Co se mu líbilo nejménì

Nepodařilo se úplně zesynchronizovat informace o kontaktech.

Jeho vysvětlení

Jsem prakticky ženatý se svým plánovačem Franklin Planner. Je vázaný a obsahuje kontaktní manažer, seznam úkolů, oddíl s poznámkami a diář. Takže jsem viděl, že přechod na digitální pro mě bude skutečná výzva. Přesto jsem chtěl zjistit, zda by mi PDA mohlo pomoci v lepší organizaci.

Na Casiu se mi hned líbilo, že je malé a lehké. Nastavení synchronizace k přenosu schůzek a kontaktů se stolním PC byla hračka. Můj obsáhlý seznam kontaktů na PC je obsažen v Microsoft Outlooku. Když jsem ale chtěl tento seznam synchronizovat s Casiem, dostával jsem se do problémů. Ačkoliv se příjmení a jména kontaktů přenesla úspěšně, jména firem se často ztratila. Navzdory svým snahám jsem nemohl přijít na to, jak do Casia přenést úplně všechna data to byl velký problém.

Další velká stížnost? Vkládání čehokoliv jiného než krátkých poznámek perem na klávesnici umístěnou na obrazovce zabralo hrozně času. Kouzlo Casia úplně vyprchalo v den, kdy jsem si zkoušel dlat poznámky při rychlém setkání se svým šéfem. Bylo pěkně trapné tam před ním sedět, klofat písmena a nestíhat.

Jestli bych kdy za Casio dal 399 dolarů? V žádném případě. Je to předražený organizér, který k mé pracovní rutině přidává příliš mnoho kroků. Je potřeba ho zapnout a hledat, než se dostanu na správné místo. Svůj Franklin Planner otevřu, a rovnou mám co potřebuji.

Test v rychlosti vkládání dat: PDA versus stolní PC

Abychom mohli srovnat rychlost ve vkládání dat mezi stolním PC a palmtopy, zapojili jsme do našeho testu několik redaktorů PC WORLDu všechno veterány v používání PDA. Redaktory jsme stopovali při zapisování dvou citátů o celkové délce 50 slov. Závěr: pár PDA se přibližuje PC.

Slovníček pojmů

PDA (personal digital assistant) osobní digitální asistent. Je to v podstatě název celé skupiny malých elektronických zařízení, která obsahují minimálně diář a správce kontaktů a jsou zpravidla synchronizována s PC. Dále se podle svého provedení rozlišují na HPC a PPC (viz níže).

HPC (handheld PC, též handy) PC do ruky: jedná se o PDA s klávesnicí, provedení se dá přirovnat ke zmenšenému notebooku.

PPC (palm PC) PC o velikosti (i tvaru) dlaně: toto provedení PDA nemá klávesnici; displej bývá zpravidla orientován spíše na výšku než na šířku. Pro vstup textu se používá rozpoznávání

písmo nebo malá klávesnice na displeji.

Palmtop: aèkoliv má tento výraz slovní základ také "dlaò", nejedná se o stejný význam jako u palm PC. Palmtop je chápán spíše jako malý notebook tedy zaøízení vzhledovì bližší handheld PC.

PIM (personal information manager) osobní informaèní manažer: program sloužící pro správu úkolù, kontaktù, plánù, schùzek apod.

Synchronizace: zde znamená pøenos dat (textových poznámek, kontaktù, akcí, úkolù, pøíp. souborù) mezi stolním PC (resp. pøíslušným programem pro správu úkolù, kontaktù, nebo diskem) a pøenosným PDA. Používá se pøedevším proto, aby data byla stále aktuální na obou systémech, a protože vkládání dat je na PC jednodušší (zvláštì v porovnání s PPC).

Windows CE: operaèní systém Microsoftu pro PDA, který je vzhledovì podobný Windows 9x. Doèkal se již druhé, vylepšené verze.

PDA a Internet: Web plný omezení

Pokud pøi cestování potøebujete rychlý a vyhovující pøístup do Internetu, pak zùstaòte vÌrní notebooku. Navzdory dalšímu pokroku v PDA obrazovkách a softwaru je e-mailování na palmtopech otravné a bezprostøední, neomezené brouzdání po Webu je prakticky nemožné.

Otestovali jsme možnosti e-mailu a Webu na několika PDA. Zaøízení bez klávesnice, vèetnì Casia a Palm III, mohou, pokud jsou vybavena modemem, nahrát a poslat e-mail. Modemy jsou ale objemné (obvykle vyžadují adaptér), není možné pøijmout e-mailové pøílohy, a vytváøení èehokoliv jiného než krátké zprávy spotøebuje spoustu èasu.

Dále vÌci komplikují podnikové e-mailové systémy. Pokud firma používá Lotus Notes, je surfování po Webu buì obtížné, nebo nemožné. Zaøízení s Windows CE 2.0 bez klávesnice sice dovolují zhuštìnè webové stránky, a je tak možné se na nì off-line podívat, ale nìkteré stránky se zminám formátu nepøizpùsobí dobøe, a v každém pøípadi nejde v tomto operaèním systému o skuteènè brouzdání. Palm III s modemem na rozdíl od toho dovede pøijmout primitivní verze stránek, a to díky softwaru jako Smartcode Software\s HandWeb (www.smartcodesoft.com). Na Palm III se také dají prohlížet vybrané stránky nahrané z PC.

Èím vÌtší PDA, tím lépe

Zaøízení s klávesnicí si vedou lépe, hlavnì co se týèe e-mailu. Na tìch s Windows CE za použití aplikace Microsoft Pocket Outlook zadáte svùj úèet na Internetu, spojíte se a posíláte a dostáváte e-maily to všechno bÌhem pár minut. Nahrání mailu je trochu pomalejší než na poèítaèích s Windows 95 a pamìò je omezená, takže udláte nejlépe, když nahrajete jenom hlavièky nebo prvních 100 øádek delších zpráv.

Windows CE 2.0 handheldy pøijímají i pøílohy, ale pracují jen s textovými soubory s extenzemi .txt nebo .rtf a s grafickými soubory .jpg, .bmp, .gif a .HTML. Ti, kdo vám posílají èasto soubory, si mohou vypomoci konverzním programem Office to Pocket Office, který je volnì dostupný na na webové stránce Microsoftu (nebo na pøíštím PC WORLD CD s èíslem 2/99). Pro brouzdání na Webu jsou nejlepší ty nejdražší palmtopy s relativnì velkou a jasnou barevnou obrazovkou, jako NEC MobilePro 750C. Jsou ale poøád ještì daleky ideálu. Krátké

stránky, které obsahují většinou text, se nahrají slušně, ale pokud přibudou rámečky nebo velké obrázky, jednoduše tam nebudete mít

Software pro Win CE

Sunnysoft Pocket Dict 1.3

Je anglicko-český a česko-anglický slovník, jenž obnáší oboustranně 20 tisíc hesel. Databáze obsahuje moderní běžnou slovní zásobu, včetně např. nepravidelných sloves, frázových sloves a nejbližších frází. Překlady jsou seskupeny dle slovního druhu a tyto skupiny jsou seřazeny dle četnosti výskytu, stejně tak jako jednotlivé překlady uvnitř skupin. Cena: 1 636 Kč

Sunnysoft Piškvorky DL1.2

Trocha zábavy a strategického myšlení s Windows CE verze 2.0, proti stroji či kolegovi za 313 Kč

JETCET Print

Řešení tisku pro HPC s Windows CE (pro jakékoli aplikace využívající tiskových služeb systému), které podporuje nejrozšířenější typy tiskáren (HP, Epson, Canon a další), tisk přes sériový port nebo přes IRDA, možnost náhledu před tiskem, jediné řešení pro tisk v barvě. Jeho cena je 1 269 Kč.

bFAX Pro 4.0

Umožňuje faxování ze všech aplikací včetně P-Excelu, kontaktů nebo z jakéhokoli jiného programu, který podporuje tisk. Dokáže doplňovat úvodní stránku (včetně loga), zasílat faxy zpožděně a to vše za 2 844 Kč.

NS Basic/CE 1.0 HPC/(Pro)

Basic je základní a snad nejrozšířenější programovací jazyk, a tak můžete snadno vytvářet programy na míru bez potřeby velkého stolního počítače (3 167 Kč).

Visual Basic Pro 5.0

Profesionální vývojový program společnosti Microsoft pro programování v jazyce Visual Basic pro práci s Windows CE (vyžaduje NT 4.0 Workstation). Cena okolo 20 tisíc Kč.

WinCE Tool Kit for VB 5.0

Doplňek k Visual Basic Pro 5.0, který umožní vytvářet programy pro Windows CE v jazyce Visual Basic, stojí 8 329 Kč.

Programy dostupné na webu Microsoftu zdarma

Pro vývojáře: Auto PC Platform SDK, ActiveX Control Pack 1.0, MS ADO pro Win CE SDK, Windows CE Network Client, Handheld PC Platform SDK, Palm-size Platform SDK, SDK pro Javu (verze 2.1).

Obecné: File Converter pro Microsoft Windows CE 1.0 i 2.0 (oficiální převodník pro soubory mezi HPC/PPC a stolními aplikacemi), H/PC Explorer pro Microsoft Windows CE 1.0, Prohlížeč internetových kanálů, Palm-Size PC Find Patch (oprava chybné implementace PPC ve Windows), Expedia Pocket Streets pro Windows CE 2.0 (prohlížeč map jen pro USA), PowerToys pro Windows CE 1.0 a 2.0 (doplňkové funkce a programy), Windows CE Service Pack 1 a 2.1 (obvyklé MS záplaty).

Internetové zdroje informací:

www.microsoft.com/windowsce

www.mobil.cz/wince

www.port-home.com

Prolomte bariéry obyèejného zvuku

Adam Liberman, Michael Desmond

Na bižním PC se dnes dá vybudovat audiosystém, který bude srovnatelný s domácí hifi sestavou. Zkuste nikterou z devíti nových recenzovaných zvukových karet.

Napítí vrcholí. Celé vedení je shromáždino u vaší poèítaèové prezentace, zraky upøené na velkou obrazovku, kde se odvíjí video s plejádou spokojených zákazníků, kteří básní o vašem produktu, pozadí jazzovì podkreslují saxofony a bubny. Bude to zvuk navýší s dobou, anebo nedejbože nice jakoby vyvírajícího z PC? Pokud zvuky z vašeho poèítaèe zníjí plechovì a hudba jakoby vycházela z dítského rádia, je možná na èase upgradovat zvukovou kartu. Ještì pøed nedávnem jste museli za vitšinu karet zaplatit pøes 3 000 korun a pak snášet nevalnou kvalitu. V minulém roce se však objevila øada nových technologií, jejichž výsledkem jsou karty, které se snáze instalují, stojí pøibližní polovinu toho, co jejich pøedchùdci a vydávají jednoznaènì kvalitníší zvuk.

Nejdùležitíším vývojem je pøechod zvukových karet na sbírnicový standard PCI. Poslední desky se instalují do rychlých slotù PCI místo do starších, pomalejších slotù ISA. PCI umožňuje komunikovat s procesorem a hlavní pamítí vysokými rychlostmi, a tak poèítaè může produkovat 3D audio a zvuky hudebních nástrojù. PCI také zjednodušuje instalaci nemusíte už k ní volat technického experta, nebo to zvládne kdokoliv se šroubovákem a 10 minutami volného èasu.

Kvalitu zvuku také silnì zvýšilo zavedení nových minimálních standardù pro PC audio. AC \97 (Audio Codec) od Intelu a PC \98 od Microsoftu urèují pøijatelnou úroveò šumu, zkreslení a dalších faktorù, které mohou zvuk znehodnocovat. Vitšina PCI karet jednomu nebo obìma standardùm vyhovuje.

Koneckoncù, témìø všechny nové zvukové karty podporují prostorový 3D zvuk, jenž se v souèasnosti objevuje pouze v poèítaèových hrách. Jak se pohybujete virtuální krajinou, prostorový zvuk miní své místo. Napøíklad ve hře Quake II mohou hráèi vybavení 3D zvukovou kartou vychutnat realistický a zároveň hrùzu naháníjíící efekt granátù vybuchujících všude kolem nich.

Pokud jste nedávno èetli o reproduktorech založených na USB, možná si øíkáte, jestli vùbec zvukovou kartu potøebujete. Hrozí sice, že USB reproduktory zvukové karty vyšachují tím, že pøevádíjí digitální audiosignály pøímo na zvuk, ve vloženém èlánku "USB: Konec zvukovým kartám?" však pøipomínáme, že nejsou pro každého.

Rady

Abychom vidili, jak vypadá nová generace zvukových karet založených na PCI, testovali jsme 9 modelù od firem Aztech, Creative Labs, Diamond Multimedia, Hi-Val, Turtle Beach a Yamaha. Každou kartu jsme vyhodnotili jak z hlediska kanceláøského využití, tak i her, a srovnávali jsme ji se standardní ISA kartou Sound Blaster AWE64 Gold.

Co se týèe kanceláøského využití, soustøedili jsme se na to, jak každá z karet pøehrála zvuk obsažený v PC aplikacích. Hodnotili jsme na základì formálních laboratorních testù a poslechových zkoušek poroty. Soustøedili jsme se také na dostupnost, dobrou podporu výrobce a pøidané více navíc. U her jsme vzali v úvahu stejné výsledky testù, protože WAV a MIDI soubory obsažené v kanceláøských aplikacích se používají i v hrách, pøidali jsme však

další důležitá kritéria. PCI karty nejsou v dosovských hrách tak spolehlivé jako ISA karty takže jsme každou kartu testovali s pěti populárním dosovskými hrami. A nakonec jsme přidělili body navíc kartám, podporujícím čtyři nebo více reproduktorů, což je zapotřebí pro nejlepší prostorové audio.

Naše "Nejlepší koupí" v oblasti obchodního využití, karta Diamond Multimedia Sonic Impact S90 za 1 200 korun, se ukázala jako nejlepší v poměru zvuku a ceny. Její kvalita, vlastnosti, třiletá záruka a podpora zvítězily i v silné konkurenci jiných.

Toužíte po pořádném zvuku ve hrách? Dobrý výstup poskytuje i obyčejná a levná PCI karta jako je Sonic Impact S90, ale pro pařany a multimediální závisláky doporučujeme Sound Blaster Live za šest tisíc. Naše posluchačská porota usoudila, že Sound Blaster Live byl nejlepší při přehrávání MIDI hudby a také podporuje osm reproduktorů nejvíce z testovaných.

Wav soubory

Až už vnímáte zvukové efekty ve Windows, anebo posloucháte prostorový zvuk v nějaké hře, kvalita zvuku vycházejícího z počítače závisí na tom, jak zvuková karta pracuje se soubory wav, které na hard disku ukládají zvuk jako digitální zvukové vlny.

Pro otestování kvality přehrávání vzorkovaného zvuku (souborů wav) jsme na každé ze zvukových karet prováděli formální laboratorní testy se soubory wav sestávajícími z elektronických tónů. Používali jsme analyzátor Audio Precision System Two a měřili zkreslení, šum, rozsah slyšitelných tónů a další faktory, které ovlivňují kvalitu zvuku. Abychom se dozvěděli, jak si karty povedou při nahrávání zvuku do počítače, nahráli jsme a pak zpětně přehráli určité tóny.

Nejlepší výsledky při přehrávání wav souborů měly Hi-Val, Sonic Impact S90 a Turtle Beach Montego, jež jsou všechny založeny na čipu Aureal Vortex. Tyto karty byly dobré i při nahrávání. I když je Turtle Beach podobně navržena jako Hi-Val, používá místo 16bitových digitálních konvertorů 18bitové. Firma prohlašuje, že 18 bitů funguje lépe, protože větší bitová hloubka celkově znamená věrnější zvukovou reprodukci. V našich testech jsme však žádné takové vylepšení ani neslyšeli, ani nezměřili.

Celkově dobrých výsledků docílíte se Sound Blasterem Live, naší "Nejlepší koupí" pro hry. Jeho výkon však není prvotřídní ve všech oblastech. Nebyl schopen reprodukovat tu nejširší škálu tónů, nicméně většina posluchačů toto omezení nezjistí. Nahrávky provedené na více než 92 procent plné úrovni byly však zkreslené a znily jako příliš nahlas puštěná hrací skřidlo. Tato úroveň zvuku se ale normálně objeví jen v krátkých úsecích, a tak příležitostní uživatelé na tento problém narazí poměrně vzácně. Nicméně muzikanty a skladatele to může znechutit.

Další karty Creative Labs dopadly se smíšenými výsledky. Sound Blaster PCI128 nebyl tak potichu jako Hi-Val nebo Turtle Beach, ale tento rozdíl kvůli hluku z počítače pravděpodobně neuslyšíte. Levný Ensoniq AudioPCI silně zkresloval, když se nahrávalo na více než 72 procent hlasitosti, což uslyšíte, když zpětně přehráváte zvuk vysoké úrovně jako třeba symfonické crescendo. Ensoniq měl také nepravidelné odezvy ve vysokých kmitočtech, a to znamená, že vyšší harmonické tóny, které odlišují jeden nástroj od druhého, mohou být sníženy nebo zdůrazněny, vzhledem k čemuž zní hudba ploše nebo křivkavě.

Aztech PCI 338-A3D vypadá úplně jako Hi-Val, ale nahrávání i přehrávání je u něj silně zkreslené. Při nahrávání na Aztech z téměř jakéhokoliv zařízení se objevuje zkreslení, pokud zrovna není možné ovládat hlasitost výstupu tohoto zařízení (což často není).

Diamond Multimedia Sonic Impact S90 je založena na stejné kartě jako Aztech, Hi-Val a Turtle Beach a jejich vlastnosti jsou prakticky shodné. Diamond Monster Sound MX200 má při přehrávání wav souborů výborný rozsah, ale může se stát, že z reproduktorů uslyšíte slabý sykot a nahrávky z mikrofону znily jako z telefonu.

Yamaha WaveForce 192XG za 2 800 korun silně zkrusovala ve výškách při zpívání přehrávání, zvuky byly skřepavé a poněkud křiklavé. Hi-Val a Turtle Beach nabízejí ve své ceně lepší kvalitu.

MIDI hudba

Práce s MIDI zvuky je stejně potřebná jako s wav soubory. MIDI protokol zvukové karty určuje, jak vytvořit zvuky digitálních hudebních nástrojů obsažené v aplikacích a ve hrách. Kvalita MIDI určuje, jak přesvědčivý je zvuk vytvořený na syntezátorovém čipu karty.

Pro většinu lidí stačí zvuková karta, která je schopna přehrávat 32 nástrojů současně (používá se také termín hlasy). Skladatelé ale možná budou potřebovat 64 a více hlasů. Všechny recenzované zvukové karty byly nejméně 32hlasé.

Karty, jež tvoří tóny za pomoci vlastního hardwarového čipu, zní celkově lépe než ty, které se spoléhají na software. Je to tím, že tvorba těchto složitých zvuků hodně zatěžuje procesor. Aby tudíž procesoru ulevily, vytvářejí softwarové syntezátory jednodušší a méně realistické zvuky. Takže pokud máte Pentium na 200 MHz nebo slabší, je zvlášť důležité pořídit si kartu s hardwarovým wavetable syntezátorem a uvolnit tím kapacitu procesoru pro jiné úkoly. Všechny karty kromě Ensoniq AudioPCI a Sound Blaster PCI128 zvládnou hardwarově nejméně 32 (nebo 64) hlasů.

Vysoce kvalitní zvuk MIDI můžete mít za nějakých 1 200 korun, ale vybírejte dobře. To, že si prohlédnete krabici, zjistíte cenu a počet nástrojů, vám neřekne, jestli karta zní dobře. Poslechněte si ji před nákupem. Pokud to není možné, věnujte pozornost recenzím.

Jako test kvality MIDI syntezátorů jsme na každé kartě přehráli čtyři hudební výběry od broadwayských muzikálů až po country hudbu a požádali jsme o zhodnocení naší posluchačskou porotu. Roztřídní na vítěze a poražené bylo jednoduché. Vítězové byli svižní a realističtí, poražení reálný zvuk jen napodobovali (nebo části, které nemohli zpracovat, dokonce

Živá reprodukce

Sound Blaster Live, naše nejlepší koupě pro hráče, přehrával MIDI lépe než další testované karty a vycházel z něj realisticky klavír, kytara, bubny a senzáční basa. Dalším oblíbencem poroty se stala karta Diamond Monster Sound MX-200, která se v bohatosti zvuků vyrovnala Sound Blasteru AWE64 Gold, ale nebyla tak čistá. Posluchačům se líbily detaily trumpetů a kytary a také působivost bubnů a basy.

Na dalších místech se umístily karty Aztech, Diamond Sonic Impact S90, Hi-Val a Turtle Beach. I když si nevedly tak dobře jako SB Live nebo AWE64 Gold, poskytují v ceně méně než tři tisíce korun velice dobrý zvuk. Karty si byly celkově podobné: ve výškách trochu škrablavé nebo plechové, v hloubkách byly všechny silné. Například Sonic Impact S90 měl (zvlášť na tak levnou kartu) velice slušné bubny a basu.

Yamaha upoutala svými MIDI schopnostmi posluchači si oblíbili realističnost zvláště některých nástrojů (jako roh a piano), ale zároveň upozorovali na zkreslení v hodně vysokých tónech. Yamaha proklamuje, že jejich XG technologie umožňuje použít více hlasů a lépe slyšet "hudební nástroje", ale vzhledem k tomu, že toho využívá jen málo her, bude tato funkce užitečná víceméně jen pro aktivnější hudebníky.

Vzhůru do akce

Hrajete Quake II, pálíte po uskakujícím protivníkovi. Stěpiny z blízké exploze vám sviští za zády. Otočíte se a doznívající dunění je před vámi. Jaké je tajemství tohoto realismu? Prostorový 3D zvuk, který novým kartám umožňuje nové kvality, prostor a dynamiku ozvučení při vašem pohybu virtuálními světy. Ne nepodobně zvuku surround, i 3D prostorový je interaktivní.

Typů tohoto 3D zvuku je hned několik. Microsoft vylepšuje svůj DirectSound 3D zabudovaný do Windows 95 i 98 ten umožňuje tvořit dojem prostoru, ale nepodporuje interakci s ním dalším. Systémy A3D 2.0 od Aurealu (bude zabudován v dražších kartách) a Environmental Audio (EAX, v SB Live jako rozšíření DirectSound 3D) od Creative Labs jsou propojeny s vlastním prostředím například když jedete autem v tunelu, slyšíte nad sebou odražené burácení motoru. Je příliš brzo říkat, jaké standardy se prosadí, ale vzájemná kompatibilita by nemusela být problémem.

Ovladače pro DirectSound 3D a A3D budou koncem roku na Webu volně dostupné, a tak můžete mít 3D zvuk zadarmo. Nicméně tato softwarová řešení přidávají výrazný šum a zkreslení a některé funkce nemají. Takže jestli vám jde o špičkový 3D zvuk, vyberte si kartu, která jej hardwarově podporuje.

Prostorový zvuk funguje nejlépe se sluchátky nebo více jak dvěma reproduktory. Diamond Monster Sound MX200 a SB PCI128 obsluhují reproduktory čtyři a Sound Blaster Live jich podporuje dokonce osm. Méně náruživí uživatelé budou spokojeni s kartou pro dva reproduktory. I s dvěma reproduktory je třírozměrný efekt zřejmý, i když zvuk zezadu je slabounký a seshora také dobře nefunguje. Působivý byl prostorový dojem se 4 reproduktory. Další výhodou karty SB Live je EAX, hlavně ve hrách, kde se zvuk mění v závislosti na reálném prostředí, kde se nacházíte, a ne jenom na vaší pozici. Naneštěstí jen pár her EAX využívá.

Když vládne DOS

Pořád ještě hrajete dosovské hry? To by mohlo u některých karet vést k problémům. I když se u všech karet udává nějaký stupeň zpětné kompatibility s dosovskými hrami, některé si v našich testech nevedly dobře. Yamaha na tom byla nejhůř nemohli jsme ji s hrami rozchodit ani v dosovském okně, ani z příkazového řádku DOSu. (Yamaha tvrdí, že nový ovladač umožní obojí.) Monster Sound MX200 sice neudává, že by na něm všechny dosovské hry běžely, přesto si však v testech vedl dobře. Diamond Multimedia Sonic Impact S90 s dosovskými hrami problém neměla a ještě k tomu něco přidala: hry s volbou General MIDI přehrávala s plným orchestrálním zpracováním. I když se u karet Sound Blaster uvádí téměř dokonalá kompatibilita se standardem Sound Blaster DOS, jak Ensoniq AudioPCI, tak i PCI 128 se chovaly problematičtě. Na Ensoniqu hry běžely jen z promptu DOSu (je nutno nejdříve opustit Windows) a na PCI128 se tři z pěti her zhroutily. Na SB Live však hry fungovaly bezchybně. Karty Aztech, Hi-Val a Turtle Beach zvládaly dosovské hry v pohodě. Naneštěstí

však kvalita hudebního provedení u nich byla ubohá ve srovnání s bohatým orchestrálním zpracováním karet Creative.

Neváhejte experimentovat. Nikteré hry bízí lépe z dosového okna ve Windows a jiné lépe z promptu DOSu. Pokud máte problémy, nejjednodušším řešením je ponechat v počítači nainstalovanou starou ISA kartu a propojit její výstup s linkovým vstupem na kartě PCI (většina karet by měla společně fungovat).

Na závěr

Zvuk je nedílnou součástí toho, jaký dojem si z práce s počítačem odnesete a už jste kancelářský uživatel nebo dychtivý hráč. Ale výrobci zvukových karet používají reklamní triky a rozplývají se nad detaily, které jsou jen málo důležité z praktického hlediska. Nenechte se tedy svést vymyšlenostmi, jež stojí hromadu peněz, nebo velmi kvalitní zvuk si dnes pořídíte za rozumnou cenu. Suma summarum: neutrácejte více než tři tisíce korun, pokud zvuk potřebujete jen v příležitostných prezentacích. Pokud jste však vášnivý hráč, nelitujte vydat aspoň o polovinu více za nějaké ty další vlastnosti. Rozdíl uslyšíte.

Slyšte, slyšte

Zvuk na PC je důležitý hlavně ve hrách, je to tak? Nesmysl. Zkuste svou prezentaci oživit kartou Diamond Multimedia Sonic Impact S90 naší "Nejlepší koupí" pro obchodní využití. Za 1 200 Kč budete mít skvělou kvalitu, zesilovač pro sluchátka a prostorový zvuk, který nezatíží procesor. Součástí je třiletá záruka, výborná podpora, připojené utility a hra Jedi Knight. Náruživí hráči a muzikanti ocení Creative Labs Sound Blaster Live za šest tisíc, naší "Nejlepší koupí" pro hry. Je vybaven vyspílými 3D vlastnostmi (jako schopnost vytvořit reálné prostředí, např. jeskynní ozvěnu), podporou 8 reproduktorů, skvělou kvalitou MIDI, spoustou hudebně orientovaného softwaru a hrou Unreal.

USB: Konec zvukových karet?

Jako by nové vlastnosti zvukových karet už tak dost nemátly, čekáme dalšímu dilematu: USB (univerzální sériová sbírnice). Můžeme si nyní koupit digitální reproduktory, které zapojíme přímo do jednoho z USB portů. Zvuková data v digitální podobě proudí přes USB do reproduktorů, kde jsou přeměněna ve zvuk. A tak nepotřebujeme zvukovou kartu USB reproduktory ji nahradí. Nebo ne?

S USB reproduktory je to lákavé. Uvolní jeden ISA nebo PCI slot, nevyžadují IRQ a DMA kanály, kterých je omezení, a protože digitální-analogový převod se provádí vně PC, kde nepůsobí jeho rušivé signály, měly by USB reproduktory teoreticky poskytovat vlnitější přenos než zvukové karty.

USB audio má však svá omezení. Za prvé, abychom je plně využili, musíme mít Windows 98. Dále, USB omezuje přenos na 12 MB/s a vytváří tak hranici pro náročnější audiooperace (jako prostorové 3D hry), zejména pokud reproduktory sdílejí sbírnici s dalšími USB zařízeními. A co je nejdůležitější, lepší kvalita USB zvuku je diskutabilní. V jedné recenzi jsem se vlnoval pět USB reproduktorům a zjistil jsem, že se v kvalitě nemohou rovnat tradičním reproduktorům, které získali ocenění "Nejlepší koupí".

Když tyto okolnosti zvážíme, kdo by tedy měl uvažovat o USB reproduktorech? Pokud potřebujete základní a levné audio pro obchodní využití a máte Windows 98, jsou tyto reproduktory báječné. Smysl mají také v případě, když chcete špičkový zvukový výstup z notebooku, pro který je charakteristická druhohadá kvalita zvuku. Pokud vám však jde o bohatší reprodukci, zůstaňte věrní zvukové kartě.

Kancelář

Dle našeho názoru musí dobrá karta pro kancelář nabízet rovnováhu mezi čistým zvukem, silným MIDI a kvalitní podporou v nízké cenové hladině.

Herna

Karta se dostává do kategorie herních, jestliže dosáhne dobrých hodnot v testech při přehrávání wav a MIDI, a má navíc ještě možnosti prostorového zvuku. Tyto modely jsou zpravidla dražší.

Jak testujeme

Šum, vyjádřený jako dynamický rozsah nebo odstup signál/šum, je rozsah úrovní hlasitosti, se kterými jsou karty schopny pracovat. Široký dynamický rozsah (přibližně 84 dB nebo více) znamená, že neuslyšíte rušivý sykot a jiný nežádoucí šum, karta je proto "tichá". Zkreslení ukazuje nežádanou změnu signálu zapříčiněnou elektronikou na zvukové kartě, uspokojivé je pod 0,05 procenta. Šum a harmonické zkreslení jsme testovali se speciální filtrací, která zdůrazňovala kmitočty slyšitelné pro lidské ucho. Měřili jsme při 100 procentech nahrávací úrovně. Přeslech je nežádoucí rušivý přenos signálu z jednoho stereokanálu do druhého, čím větší je záporná hodnota, tím lépe přeslech je menší (dostatečné je pod -70 dB). Zátěž CPU měří, nakolik je procesor zaměstnán ve chvíli, kdy karta zpracovává nějaký úkol; čím menší, tím lépe. Na změnění zátěže CPU jsme na všech kartách přehrávali standardní MIDI soubor. I když konkrétní zátěž CPU závisí na rychlosti vašeho počítače, relace mezi kartami zůstává zachována.

Všechny testy vyjma poslechového byly provedeny s použitím wav souborů s testovacími tóny, a tytéž tóny sloužily pro testování nahrávání. V poslechovém testu jsme použili soubory MIDI s různými skladbami.

Zvukové spektrum

Jakákoliv z testovaných karet poslouží ke hrám i v kanceláři, ale výběr proveďte podle svých priorit. Chcete dobrý zvuk za málo peněz? Vybírejte z horního okraje kancelářských. Volíte více vybavení za průměrnou cenu? Střední hráčeká kategorie je pro vás. Chcete to nejlepší bez ohledu na cenu? Zkuste karty pro ortodoxní hráče.

Pro kancelář a minimálně hrající

Aztech Labs PCI 338-A3D

Creative Labs Sound Blaster PCI128
Diamond Multimedia Sonic Impact S90*
Hi-Val PCI338 A3D

Pro kancelář a příležitostné hráče

Creative Labs Ensoniq AudioPCI
Turtle Beach Montego A3D Xstream
Yamaha WaveForce 192XG

Pro náruživé hráče

Creative Labs Sound Blaster Live*
Diamond Multimedia Monster Sound MX200
* Nejlepší koupě

TOP 10 - Notebooky

Acer Extensa 710 TE

Výkonný notebook s dlouhou výdrží akumulátoru a integrovaným 56K modemem, má nastálo disketovou mechaniku a CD-ROM jednotka je výměnná.

Posledního kola notebooku se zúčastnil velmi levný model, dnes tu máme podstatně výkonnější stroj od stejného výrobce.

Testovaný kus byl vybaven procesorem Pentium II, taktovaným na 233 MHz a 32 MB operační pamětí. Procesor je v podobě mobilního modulu, což usnadňuje upgrade na výkonnější verzi. Také pro rozšíření paměti až na 128 MB je volný ještě jeden slot. Pevný disk IBM pojme až 4 GB programů a dat. V základní sestavě obsahuje tato Extensa disketovou mechaniku i jednotku CD-ROM 24x. Disketa je pevnou součástí notebooku, ale CD-ROM je výměnná a lze ji nahradit jednotkami DVD-ROM, LS-120 nebo druhým diskem.

Celkem standardní součástí jsou 2MB grafický adaptér NeoMagic MagicGraph 128XD a TFT displej s úhlopříčkou 13,3". Naopak poněkud nadstandardní jsou integrovaný LT Win Modem, který pomocí protokolu K56flex zvládne rychlosti do 56 KB/s, a PCI zvukový adaptér s čipem ESS Maestro-2. Tento čip dovoluje používat pro MIDI 64hlasou wavetable syntézu, přičemž 2MB nebo 4MB sadu vzorků si ukládá do systémové RAM.

Trochu netradičně je i uspořádání klávesnice. Zcela chybí Alt a Ctrl napravo od mezerníku, a PageUp a PageDown jsou umístěny nad šipkami vlevo a vpravo.

Do českých Windows 95 OSR2.1 byly doinstalovány utility jako Notebook Manager, který slouží především pro nastavení BIOSu přímo z Windows, a SafeOFF pro korektní ukončení Windows při stisknutí vypínače.

NEC Versa SX

Příjemný kompromis mezi špičkovým výkonem a velkým displejem na jedné straně, a malými rozměry a hmotností na druhé.

Řada notebooků Versa SX firmy NEC představuje výrazně odlehčené a zmenšené, dosti ploché přenosné počítače. Přitom testovaný kus byl vybaven plnohodnotným Pentiem II a displejem o úhlopříčce 14,1". Celý notebook však je jen nepatrně větší než tento displej a tenký méně než čtyři centimetry. I hmotnost vlastního notebooku je lehce pod 2,5 kg.

Ošizená není ani modularita řešení. Ver-sa je dodávána s disketovou a 24x CD-ROM jednotkou, které lze přehazovat v tzv. VersaBay III. Jako přídatné moduly jsou k dispozici také jednotky DVD-ROM, LS-120, druhý disk nebo náhradní baterie. Většinu z nich je možno pomocí speciální utility pro Windows Agaté Tioman přímo vypnout a vyměňovat za plného provozu počítače. Pro manipulaci s druhou baterií musí být notebook uspán a druhý pevný disk lze vložit pouze do zcela vypnuté Versy. V základní výbavě je také prázdný (odlehčovací) modul a obal na jed-nu volnou mechaniku.

I jiné možnosti upgradu jsou vynikající. Paměť lze rozšířit až na 256 MB.

Zvukový adaptér na sběrnici PCI používá stejný čipset ESS Maestro, jaký je popsán u Aceru. Dovoluje tedy hardwarovou wavetable syntézu a vzorky nástrojů má přitom uloženy v

systémové paměti.

Značnou slabinou Versy je výdrž akumulátorů. Přestože nominálně mají dostatečnou kapacitu, při plné zátěži vydrží pouze necelou hodinu a půl. Druhou nepříjemnou vlastností je poměrně vysoká cena, kterou je třeba zaplatit za promyšlený design.

Gericom M2 XXL

Velmi výkonný notebook téměř neznámého výrobce, špičkový model vybavený 14,1" displejem a DVD-ROM jednotkou.

Notebooky Gericom u nás budějovická firma ScoS prodává už celkem dlouho i jako levnou alternativu k nejvýkonnějším strojům. V testech PC WORLDu se však žádný už dlouho neobjevil.

Testovaný model patří svou výbavou mezi to nejlepší, co trh přenosných počítačů nabízí. Osazen je 266MHz procesorem Pentium II v mobilním modulu, který usnadňuje případný upgrade. 64 MB RAM stačí pro většinu aplikací ve Windows, ti náročnější si mohou doplnit až na 128 MB. Pevný disk Toshiba má kapacitu 4 GB, což se však v této kategorii pomalu stává standardem.

Málo vidinou součástí je 2,4x DVD-ROM mechanika Toshiba SD-C2102, která funguje také jako 20x CD-ROM. DVD-ROM spolu s disketou jsou napevno přišroubovány v notebooku, který tak nemá velkou modularitu. 14,1" TFT displej obsluhuje grafický adaptér s čipsetem S3 VIRGE/MX+ a 4 MB paměti typu SGRAM, jenž na externím monitoru zvládne rozlišení až 1 600 x 1 200 v 16bitové barevné hloubce. K DVD-ROMu patří také MPEG dekodér. Velmi neobvyklou možností je kromě videovýstupu také zdířka pro vstup videosignálu.

Stejně jako u druhých dvou profesionálních notebooků zajišťuje zvukovou podporu čip ESS Maestro, který pro wavetable syntézu používá 2 až 4 MB hlavní paměti. Jako minus je třeba brát chybějící indikaci přepínače klávesnice, jež je jinak kompletní včetně Alt a Ctrl po obou stranách mezerníku. Pro snadnější přenášení Gericomu je dodána koženková brašna.

Umax ActionBook 320T

Jediný notebook střední třídy v tomto kole. Vysoký výkon dodává AMD K6-2 na 300 MHz, rozšiřitelnost a další parametry už nejsou tak špičkové.

Model ActionBook 320T od Umaxu byl u nás testován celkem nedávno, tentokrát si však polepšil v konfiguraci. Místo obyčejného Pentia MMX je nyní osazen alternativní 300MHz procesor AMD K6-2, který je vybaven i novou doplňující instrukční sadou 3DNow! pro multimediální aplikace. Od poslední také vyrostl pevný disk na 3,2 GB s podporou režimu UltraDMA/33, sekundární cache na 512 KB a operační systém se modernizoval na Windows 98. Vše ostatní se shoduje se zářijovým kolem. Hlavní nový procesor má vliv na to, že ActionBook je ekonomickým notebookem s nejvyšším aplikačním výkonem. Bodové hodnocení za výkon snižuje životnost baterií, která patří mezi nejnižší.

Jak bylo zmíněno při posledním testu Umaxu, ConQuest nabízí i dodávku s jednoduchým stolním skenerem, v současné době nový model Microtek Phantom 336cx. Nyní uváděná cena je bez skeneru, s ním by notebook stál asi o 3 000 Kč víc.

ActionBook není modulární disketová mechanika i 24x CD-ROM jednotka jsou napevno upevněny v notebooku. Nevýhodou je i nemožnost připojení replikátoru portů.

Slušnému výkonu napomáhá 2MB grafický adaptér s čipem Trident. Oproti ostatním (nicméně i dvojnásobně dražším) notebookům tohoto kola však vypadá TFT displej s úhlopříčkou 12,1" a rozlišením 800 x 600 jako dosti malý.

Důležitou součástí příslušenství je také solidní koženková brašna s manuálem a referenční příručkou v angličtině.

Novinky na trhu a v pøeb_ècích - TOP

Testy pro toto èíslo se svým zábìrem podobají minulým, ale jak vidno, o novinky není nouze (pøedevším na poli CD-ROM mechanik). Notebooky se nám sešly spíše z vyšší cenové i výkonnostní kategorie. Po dlouhé době zavítaly NEC a Gericom (dokonce s DVD), starý známý Umax se zase pochlubil 300MHz procesorem. Aktuální kolo hitparády mechanik CD-ROM pøináší celkem pìt novinek, i když pøi detailnìjším pohledu je patrná velice blízká pøíbuznost nikterých z nich. Jednoznaènou novinkou však v naší tabulce je nová hodnota maximální pøenosové rychlosti ta se hned u tøí nyní zaøazených mechanik vyšplhala až na maximální hranici 6 000 KB/s, tedy na ètyøicetinásobnou rychlost ètení, což už je èíslo bezpochyby úctyhodné. Pøitom ale nijak výraznì neutrpìla zajímavost z hlediska pøizovacích nákladù, což je obzvláštì potìšující.

Jak jste si mohli v minulém èísle PC WORLDu všimnout, rozdìlili jsme testování tiskáren do dvou èástí. Jeden termín je nyní vìnován inkoustovým tiskárnám spoleènì s malými "laserovkami" (urènými pro malou kancelář pøípadnì domácnost). Samostatnì jsou pak zpracovány testy zpravidla vìtších a rychlejších zaøízení, která jsou pøedurèena pro zapojení do pøeítaèové síti. Spoleènì s nimi jsou ve stejném termínu testovány ještì jehlièkové tiskárny. Dùvodem tohoto rozdìlení je snaha vìnovat každé kategorii odpovídající díl pozornosti (podle vašeho zájmu) a pøinášet obsáhlejší informace, než dovolil prostor pøi spoleèných testech všech zaøízení najednou.

Tiskárna Xerox DocuPrint N40 je ve své kategorii zatím nejrychlejší a skonìila v hodnocení na 4. místì. HP LaserJet 8000 DN poskytuje duplex již ve standardní výbavì, navíc zpracuje materiál s vysokou gramáží a skonìila na místì pátém. Proè? Odpovìi najdete v tabulkách, ve kterých jsou uvedeny i váhy (procenta) jednotlivých kategorií, z nichž je vypoèítáno celkové bodové hodnocení. Pøestože obì zaøízení poskytují vysoké výkony a jsou pøipraveny na další rozšíøení, ztrácejí body za náklady na tisk.

Xerox DocuPrint N40

Robustní a dosud nejvýkonnìjší síťová tiskárna okolosta tisíc. Tato tiskárna je pokračováním modelu Xerox DocuPrint N32, pracuje v rozlišení 600 a využívá technologii "Xerox Quad Dot". Maximální rychlost tisku èiní 40 stránek A4 za minutu, s instalovaným duplexem se rychlost snižuje na 32 stran, tedy 16 listù za minutu. Maximální formát tisku je A3. Tiskárna je vybavena procesorem Intel I960HD 66 MHz a 24 MB RAM pamìti, s možností rozšíøení na 128 MB. Firmware je uložen v 8MB flash pamìti. Volitelnì lze instalovat pevný disk 2,1 GB pro makra, loga, fonty apod. Pro zpracování úloh jsou použity jazyky HP PCL 5e, HP PCL6 a Adobe PostScript level 3, mezi nimiž zaøízení automaticky pøepíná. Tiskárna je vybavena paralelním rozhraním IEEE 1284, dále sériovým portem RS-232C a síťovou kartou Ethernet 10 Mb. Xerox DocuPrint N40 je urèena pro zpracování až 200 000 výtiskù mìsíènì. Tomu také odpovídá kapacita vstupních a výstupních podavaèù. K dispozici jsou dva podavaèe, každý s kapacitou 500 listù A3, tisková média lze navíc zakládat také do boènìho víceúèelového podavaèe na 50 listù papíru. Gramáž papíru je 60-105 g/m² pro automatické zakládání a 60-165 g/m² pro boènì vstup. Výstup na horní plochu tiskárny pojme 500 listù potiskem dolù a boènì výstup 200 listù potiskem nahoru. Mezi volitelná rozšíøující zaøízení patøí duplexní jednotka, velkokapacitní podavaè s kapacitou 1 x 500 listù A3 a 2 x 1 000 listù A4, stejnì jako tøidì (mailbox) a sešívaèka. Náklady na tisk se pohybují kolem 0,50 Kč na stránku A4, pøi 5% pokrytí.

Cena bez DPH: 119 999 Kč
K testu poskytla firma: Xerox, Muchova 6,
Praha 6

HP LaserJet 8000 DN

Nejsilnější model z osmitisícové řady HP má standardně duplex. Z ručního podavače zpracuje i 200g/m². Hewlett Packard LJ 8000 DN pracuje v rozlišení 600 a 1 200 dpi s využitím firemní technologie HP FastRes, přičemž během minuty dokáže vytisknout 24 stránek A4. V tiskárně je instalován procesor RISC 133 MHz, doplněný 24 MB RAM pamětí, rozšiřitelné až na 192 MB. Volitelně lze instalovat pevný disk 2,1 GB. Mezi řídicí jazyky patří PCL 5e, HP PCL 6 a Adobe PostScript level 2. Paralelní port je v provedení mini, ve výbavě je dodána potřebná redukce. K dispozici je síťová karta Ethernet 10/100T a EtherTalk.

Tiskárna automaticky přepíná mezi používaným rozhraním a rovněž mezi řídicími jazyky. HP LaserJet 8000 DN je určena pro zpracování cca 130 000 výtisků A4 měsíčně. Pro založení tiskových médií jsou k dispozici podavače 2 x 500 listů A3, doplněné o boční víceúčelový vstup na 100 listů papíru. Výstup na horní stranu zařízení pojme 500 stránek, boční pak 125 listů. Také pro tento model tiskárna lze dokupovat vysokokapacitní vstupní a výstupní podavače, finisher či mailbox. Na rozdíl od Xeroxu je HP vybavena duplexní jednotkou standardně. Při testech poklesla rychlost tisku s použitím duplexu na 19 stránek A4 za minutu.

Gramáž papíru se opět liší podle použitého podavače. Pro automatický podavač by se měla pohybovat mezi 60 a 105 g/m², lze tedy tisknout na tuhé čtvrtky či kartou. Boční vstup je určen pro média s gramáží od 60 do 199 g/m². Náklady na tisk, vypočítané z cen spotřebního materiálu, vycházejí na 0,41 Kč na stránku A4.

Cena bez DPH: 110 000 Kč

K testu poskytla firma: Hewlett-Packard, Vyskočilova 1/1410,
Praha 4

Barevných 1200 teček v palci

Václav Maletínský

Ještě v podzimní úrodě barevných laserových tiskáren dozrála jedna ze stromů japonské Kyocery. Protože je první od tohoto výrobce a protože se dokutálela až k nám, mohli jsme pro vás zjistit následující:

Barevná laserová tiskárna Kyocera 5800 C nabízí uživatelům rychlost tisku 14 stránek za minutu v černobílém a 3,5 stránky za minutu v barevném režimu tisku, přičemž dokáže pracovat s fyzickým rozlišením 1 200 x 1 200 dpi. Předpokládaná míšící zátěž by neměla překročit 25 tisíc výtisků barevně, resp. 100 000 výtisků monochromaticky. Zpracování tiskových úloh zajišťuje procesor RISC Power PC 603e s kmitočetem 100 MHz. Základní model zařízení je dodáván s pamětí 8 MB, kterou lze rozšířit až na 72 MB. Testovaná tiskárna byla vybavena pamětí 40 MB a k dispozici stále zůstávala jedna volná pozice.

Řídicími jazyky tiskárny jsou PostScript level 2 (firemní emulace KBDL2) nebo HP PCL 5, mezi nimiž zařízení automaticky přepíná. Standardním komunikačním rozhraním je paralelní port, případně sériový RS 232C. Volitelně je možné dokoupit a instalovat síťové karty pro Ethernet, Fast Ethernet a Token Ring, s podporou protokolů IPX/SPX, Novell NetWare, EtherTalk a TCP/IP. Pro uložení fontů, loga apod. lze dokoupit a instalovat pevný disk s kapacitou 2 GB.

Popis tiskárny a možnosti rozšíření

Vnější rozměry tiskárny jsou 507 x 464 x 501 mm a její hmotnost činí přibližně 43 kg. Automatický podavač na 250 listů papíru A4/Letter/Legal je ve spodní části. Lze do něj zakládat papíry s gramáží od 60 do 90 g/m². Druhý podavač, či spíše víceúčelový zásobník, je na levé straně tiskárny. Je připraven pro založení až 100 listů papíru s gramáží od 60 do 163 g/m², ale také obálek, etiket či folií.

Výstupní podavač na pravé straně zařízení pojme až 350 stran. Zařízení podporuje jak přímý průchod médií, tak manuální duplexní tisk. V případě potřeby lze pod tiskárnu instalovat další podavač s kapacitou až 500 listů.

Tisková mechanika pochází od společnosti Matsushita-Panasonic, která je do současné doby dodávala pro zařízení Tektronix. Kyocera 5800C je proto téměř nerozeznatelná od modelu Tektronix Phaser 560. Výjimečné díly jsou velmi dobře přístupné po otevření přední a pravé boční stěny. Kromě tonerových zásobníků se vyměňují také Imaging Kit, Transfer Kit a Fuser. Vypočítané náklady na tisk se pohybují kolem 0,90 Kč při 5% pokrytí černobíle a cca 5,00 Kč při pokrytí 20% barevně.

Dokumentace, ovládání, kalibrace

Dokumentaci tvoří přehledné tištěné materiály a soubory PDF na dodaném CD-ROMu, které kromě slovního popisu obsahují také ilustrace. Parametry tisku a zařízení lze zadat na ovládacím panelu tiskárny s využitím přehledně členěného menu. Pro získání okamžitého přehledu o stavu tiskárny i výjimečných částí je možné zadat vytištěné informační stránky.

Programové vybavení

K nastavení tiskárny a vlastností tisku se používají samozřejmě také dodávané ovladače pro Windows 3.x/95/NT, OS/2, Macintosh, UNIX, případně program Kyocera PrintMonitor (KPM). Ten sleduje tiskárnu zapojenou do počítačové sítě.

Praktický provoz a testy

Při testech jsme díky dostatečnému vybavení tiskárny paměti neměli problémy s vytištěním jakýchkoliv kontrolních materiálů. Výrobce uvádí, že se základním osazením paměti není možný plnobarevný tisk ve vyšším rozlišení než 600 dpi. Dosažené časy při tisku byly následující: Výtisk prostého ASCII souboru monochromaticky si vyžádal 30 sekund. Barevný výtisk souboru Word v rozlišení 600 dpi proběhl za 1 minutu a 14 sekund, v rozlišení 1 200 dpi pak za 2 minuty a 18 sekund. Tisk černobílého rastrového obrázku 18 x x 23,5 cm proběhl za 2 minuty a 4 sekundy v režimu 600 dpi a za 2 minuty a 52 sekund v rozlišení 1 200 dpi. Barevný tisk stejného obrázku probíhal podle režimu od 3 minut a 4 sekund do 5 minut a 30 sekund.

Vektorová grafika monochromaticky se tiskla 46 sekund při 600 dpi a 1 minutu a 6 sekund při 1 200 dpi. Barevný tisk probíhal za 1 minutu a 13 sekund, resp. 2 minuty a 25 sekund podle rozlišení.

Z hlediska interpretace barev jsem byl trochu zklamán skutečností, že při firemním nastavení vycházejí tisky tmavší, zejména v tiskových barvách. Uživatel však má k dispozici nástroje, kterými může sytost barev měnit.

Závěr

Kyocera 5800 C doplňuje širokou nabídku černobílých tiskáren stejné značky. Celkem rychlý barevný tisk je doplněn možností tisknout v barvě, ovšem pomaleji. To vše při zachování kvality, zejména pokud si uživatel připlatí za rozšíření paměti. Základní model je v prodeji již za částku 122 800 Kč včetně DPH.

Kyocera 5800C

Cena: 98 800 Kč (bez DPH)

K recenzi poskytl:

Janus, Sarajevská 8, Praha 2

Skenuješ, skenujeme... Díl čtvrtý o podstatě barev

Přemek Diđic

Barvy jaký by bez nich byl svět! Barevné květiny, monitory, ptáci, tiskárny, ryby, fotografie. Avšak hned na začátku technického rozboru je třeba se zbavit iluzí.

Pravda je taková, že barva je čistě lidsky subjektivní pojem, navíc její určení silně závisí na individualitě, která ji posuzuje. Aby se daly barvy vůbec nezávisle charakterizovat (definovat), je nutno nejprve přijmout určitý model, zjednodušení a standardizaci.

Každý dnes ví, že světlo je stejné povahy jako záření pro přenos signálu pro televizi, rádio, telefony GSM, pořizování rentgenových snímků atd. Jde o elektromagnetické záření (vlnění) a viditelné světlo tvoří jeho část charakterizovanou tzv. vlnovou délkou od 380 do 770 nm (nm je jedna miliontina milimetru). S vlnovou délkou úzce souvisejí barvy světla, jejich řazení připomíná odstíny a barevné přechody duhy.

Historie pochopení

Obvyklé světlo je mix záření různých vlnových délek; jsou-li zastoupeny všechny dostatečně rovnoměrně, vnímáme světlo jako bílé. Prochází-li takové složené světlo optickým hranolem, rozkládá se na barevné složky, tzv. spektrum. Tyto základní vědomosti jsou již velmi staré rozklad světla popsal Isaac Newton ve svém spise z roku 1686 (jeden český pramen udává spis Jana Marka, profesora Karlovy univerzity, z roku 1668). Popis světla jako elektromagnetického vlnění vytvořil J. C. Maxwell roku 1860, a teprve na začátku tohoto století (1905) definoval A. Einstein model světla jako tok částic. Tolik historie.

Fyzikálně lze každé světlo dopadající do oka, a tedy každý vjem jednotlivé barvy popsat spektrální křivkou (mírou zastoupení jednotlivých barev spektra, záření jednotlivých vlnových délek). Základní otázka je, zda lze dvěma různými světly (tedy s rozdílnou spektrální křivkou) vytvořit vjem stejné barvy. Je tomu tak. Dále se ukazuje, že mícháním tří rozdílných světél je možno vytvořit prakticky všechny barevné vjemy.

K pokusu lze užít tři barevné reflektory, které svítí do jednoho kruhu, kde se jejich světla prolínají. Mění-li se intenzita barevných světél, získáváme vjemy prakticky všech barev. Pár jich působí při míchání problémy, například hnědá (je to hlavně červená se žlutou, ale na světlejším pozadí) pak je potřeba doplnit další "složku", směs zesvětlit.

Každá barva se tedy dá zapsat součtem pokusných světél jako: $\text{barva} = a \times \text{SvětloA} + b \times \text{SvětloB} + c \times \text{SvětloC}$, musíme ale připustit i záporné koeficienty a , b , c , jak jsme si ukázali u míchání barev problémových. Tady už je vidět, že jsme na dobré cestě k popisu barev. Víme, jak je zapsat, že základní složky stačí tři a že se barvy seítáním skládají.

Popis barev vidiných člověkem se samozřejmě neobešel bez studia a pokusů s vnímavostí oka. Oko má čtyři typy svítelných receptorů, z nichž jeden se uplatňuje za velmi nízkého osvětlení a nedává informace o barvě. Ostatní tři typy jsou různě citlivé na světlo různých vlnových délek a dají se i zkonstruovat jejich křivky citlivosti.

Zatím však není jasné, jaká tři světla k míchání zvolit (aby nebylo potřeba používat záporné koeficienty) obvykle se za základní barvy berou RGB (červená, zelená a modrá), při jejich použití je oblast barev získaná jen mícháním nejvíce.

Protože jakýkoliv vjem lze namíchat složením barevných světél a ta zase určením jejich spektrálních křivek, stačí znát způsob, jak namíchat čisté spektrální barvy. Vše ostatní dostaneme pouhým "sěítáním". Na tomto místě můžeme zavést pojem barevného prostoru je dán zvolenými základními barvami a všemi z nich míchanými (tedy jen kladnými souřadnicemi složek). Tím určuje popis STEJNÝCH barev (vjemů) RŮZNÝMI poměry (čísly, souřadnicemi) URČITÝCH základních barev.

A co monitor...

Příkladem může být barevný prostor monitoru. Je charakterizován třemi typy luminoforu. Bude-li 0 označovat, že luminofor nesvítí a 255 že je rozsvícen na maximum, pak všechno, co monitor umí zobrazit, je vyjádřeno trojicemi čísel (a, b, c) v intervalu od 0 do 255. Má-li monitor luminofory barev RGB, máme známý barevný prostor RGB monitoru.

A tady je jedno velmi podstatné nedorozumění: vždy když vezmeme-li jiný monitor, například starší, vyrobený podle jiné normy, monitor jiného typu (třeba LCD), či dokonce pootočíme-li regulátorem jasů, budou jeho základní barvy asi jiné! To ovšem znamená, že stejný obraz bude jen pouhou výmínou monitoru vypadat jinak! Toto je přesně ta nepřijemnost, na kterou nikdo nechce narazit.

Jak jsme zjistili, je RGB prostor běžně volně definovaný závislý na konkrétním zařízení. Stejně je tomu u skenerů. Skener pracuje s CCD prvky nebo fotonásobiči a případně filtry, jež jsou určitém způsobem citlivé na spektrální křivku analyzovaného světla. Znamená to, že dá-li určitá barva při snímání jedním typem skeneru určité souřadnice, při snímání jiným typem budou tyto souřadnice asi jiné. Barva se nezměnila, tak proč? Protože se trochu změnila základní barvy. Ve volně oběi uvažovaný barevný prostor RGB skeneru je tedy také závislý na zařízení.

Další varianta

Nelze si pomoci ani prací v barevném prostoru tiskových strojů CMYK (cyan-azurová, magenta-purpurová, yellow-žlutá a black-černá). Jejich základní barvy nejsou čtyři, ale v podstatě také tři CMY a volí se proto, že jsou k popisu barev v ofsetovém tisku vhodnější. Černá (K) není základní, ale její přidání zvětší barevný prostor tisku je přidávána z důvodu zlepšení kresby, zlevnění tisku a technologických omezení. Každý CMYK prostor je také zcela závislý na konkrétní technologii tisku, seřízení tiskového stroje, použitých barvách a podobně.

Problémy s barevnými prostory závislými na konkrétních zařízeních řeší systémy správy barev většinou tím, že pracují s tzv. barevným profilem zařízení. Ten jej zcela charakterizuje a sdílí-li se systému správy barev profil pro monitor, tiskárnu i skener, je pak schopen zobrazovat na monitoru to, co bude vytištěno.

Tipy pro práci s OCR

Jak jsme minule slíbili, tak se stalo máte zde tipy pro práci s OCR programy:

Skener

Nemůžete od vašeho OCR programu očekávat, že přečte něco, co ani skener správně nevidí. Jakýkoliv prach nebo šmouhy na snímacím skle skeneru se objeví též ve vysnímaném obraze, a tím sníží kvalitu rozpoznávání textu.

Více listů, podavač

Kvalita dokumentů, které najednou vložíte do podavače dokumentů (ADF, Automatic Document Feeder) na vašem skeneru, by neměla být příliš rozdílná, neboť během snímání dávky dokumentů nelze provádět změny nastavení.

Zvětšení

Umí-li program zobrazovat různá zvětšení dokumentu, lze při velkém zvětšení (na úroveň pixelů) odhalit teoreticky vše, a tak posoudit, zda odlišné nastavení jasu a kontrastu může odstranit dotýkající se, přetrhané, rozmazané, tenké, příliš tlusté, slité nebo vyplněné znaky.

Nepoužívejte bezdůvodně vysoká rozlišení pro snímání dokumentů. V praxi dává snímání při rozlišení 200 až 300 dpi dostatečný obraz dokumentu při rozumných velikostech obrazových souborů. Vyšší rozlišení použijte jen při snímání velmi malého písma, a i tak nepřekračujte 400 dpi.

Obraz získávaný skenerem

Pokud váš skener z nějakého důvodu nespolupracuje s OCR programem, pak lze nasnímat dokumenty do obrazových souborů a soubory načíst do OCR programu a nechat rozpoznat.

Dovoluje-li to váš skener, zmenšete co nejvíce snímanou plochu, nezahrnujte do ní prázdná místa a okraje. Menší plocha dokumentu vyžaduje méně paměti binární, nekompimovaný černobílý obraz prázdné stránky vyžaduje právě tolik paměti, jako obraz stránky plné).

Ětení dokumentu

Pokud vás zajímá jen část stránky, není nutno nechat rozpoznávat celý dokument. Na sesnímaném obraze stránky lze obvykle myší zatrhnout oblast, která se má přečíst. Vaše dokumenty mohou obsahovat místa, která mohou být rozpoznána pouze s enormní chybovostí. Nové opsání takových pasáží textu pak může být rychlejší, než opravování chyb v rozpoznávaném textu.

Písmo

Rozpoznávací schopnost OCR je omezena na znaky, symboly a znaménka v určitém jazyce, obsažené v tabulce znaků, proto se informujte před zakoupením softwaru, zda umí rozpoznávat vámi požadovaný jazyk (to platí i pro češtinu).

Text, který je součástí grafů a obrázků, je zpravidla vhodnější přepsat, než nechat rozpoznávat. Aby se zlepšilo čtení dotýkajících se, vyplněných, příliš tlustých nebo rozmazaných znaků, zkuste nastavit vyšší jas u skeneru. Chybovost čtení přetrhaných znaků naopak zlepšíte nastavením jasu menšího.

Podtržení textu miní patičky písmen; podtržené znaky a ozdobné písmo je těžké či dokonce

nemožné rozpoznávat. Takové pasáže doporučujeme raději přepsat.

Rukou psané poznámky a značky ztěžují nejen obraz, ale i určení zón s textem. Pokud se v originále vyskytují, zkuste je odstranit z dokumentu před OCR (nebo alespoň z obrazu dokumentu).

Výstupní text/formát

Občas je jednoduché řešení tím nejlepším. Chcete-li zcela přepracovat rozpoznáný text, aby vyhovoval dokumentu, do nějž jej chcete vložit, zvolte jako výstupní formát obyčejný text. Nebudete pak muset předílat celé formátování původního textu. Míjte na paměti, že i obyčejný text může být v různém kódování ve Windows používejte ANSI (v českých Windows jde o kódovou stránku 1250), ne ASCII text (ten je v českém systému v Latin2, kódová stránka 852).

Používejte RTF jako formát výsledného textu, chcete-li zachovat v rozpoznaném textu co nejvíce z formátování původního dokumentu.

Ostatní tipy

Ploché skenery mají oproti těm, které dokumenty posunují, výhodu v tom, že jimi lze zpracovávat těž vázané dokumenty, takže není nutno nejprve pořizovat jejich fotokopie, a ty pak teprve snímat. Kopie z kopírovacích strojů jsou však vždy příčinou zvýšení chybovosti při rozpoznávání.

TOP 10 - CDROM

LITE-ON LTN-301

Již na první pohled je patrná vysoká příbuznost s účastníkem minulého kola.

Již na první pohled je patrná příbuznost s jednotkou MIDA LTN-301 nejde pouze o shodu v typovém označení, ale rovněž o obdobné výkonnostní výsledky, konstrukci apod. Tato 32rychlostní mechanika může nabídnou rozhraní EDIE s podporou UDMA-33 a vysoký výkon, který se příliš nemíní ani při práci v režimu PIO 4. Ten ji, stejně jako její blízkou příbuznou, řadí i nyní mezi nejlepší účastníky z hlediska výkonu.

Zcela shodné pak zůstávají další vlastnosti jako je podpora všech běžných datových formátů, přímé ovládání CD disků, ale i chybné aretace média pro práci ve svislé poloze. Jednotka je opřít vybavena vyrovnávací pamětí o kapacitě 256 KB a uživatel musí čekat na znázornění obsahu disku pouze 6,9 sekundy, což patří k nejlepším výsledkům vůbec.

Creative CD3231E

Další "podobná" mechanika značkového výrobce.

Druhá z novinek od Creative byla opřít zapůjčena firmou Actebis. Tato mechanika rovněž patří mezi 32násobné jednotky, ale s klasickým rozhráním EIDE s podporou pouze PIO 4. Při pohledu do minulého kola lze velice snadno i zde vysledovat blízkou příbuznost s jednotkou SAMSUNG SCR-3231E, danou nejen obdobným typovým označením, ale i konstrukcí, uspořádáním čelního panelu s ovládacími tlačítky pro přehrávání audio CD. Téměř totožné jsou i výsledky výkonnostních testů, až na dobu pro zpřístupnění CD disku, která v tomto případě činí 8,1 sekundy. Méně obvyklá je velikost instalované vyrovnávací paměti o kapacitě 512 KB.

Cyber Drive CD400D

První 40rychlostní mechanika v testech.

Jak již typové označení napovídá, jde o první z testovaných jednotek se čtyřicetinásobnou rychlostí otáčení. Vybavena je rozhráním EIDE, přičemž je zajištěna i podpora moderního standardu UDMA-33. Přesto však lze i tentokrát doporučit umístění mechaniky na jiný IDE kanál, než který obsluhuje pevný disk, byť pracující ve stejném režimu UDMA-33. Při testech v režimu PIO 4 (na starších počítačích) pak výsledky odpovídaly přibližně 60 % hodnot, dosažených při komunikaci standardem UDMA-33. Jednoduché konstrukční řešení s jediným ovládacím prvkem pro vysunutí disku však nepostrádá možnost práce ve svislé poloze. Udávaná přístupová doba má hodnotu 80 ms a vyrovnávací paměť kapacitu 128 KB. Výkonově mechanika patří samozřejmě ke špičce, ovšem od těch opravdu nejlepších jistý odstup má. Celkem příznivý je, s ohledem na roztáčení média do vysokých otáček, i čas pro zpřístupnění disku 9,1 sekundy.

LITE-ON LTN-382

Jedna z nejnávyknějších mechanik v TOPEch.

Výkonově jedna z nejlepších mechanik je vybavena rozhraním EDIE UDMA-33, které však i na starších počítačích poskytuje jen o něco málo snížený výkon, a mezi podporovanými datovými formáty nechybí tentokrát žádný z běžných typů. Jednotka sice disponuje dvojicí tlačítek pro přehrávání audio CD, ovšem nelze ji používat ve svislé poloze, neboť postrádá aretační šelny. Vybavena je vyrovnávací pamětí o kapacitě 256 KB a poskytuje přístupovou dobu okolo 80 ms. Doba potřebná pro zprístupnění CD je tentokrát tisíci pod 10

MIDA LTN-382

Do tčeti 40 rychlostních expessů, s rychlým vystavením.

Při pohledu o odstavec výše lze opět nalézt příbuznost, ale chybí možnost práce ve svislé poloze. Drobné odchylky lze objevit, ovšem nejvýraznější je asi čas potřebný pro zprístupnění CD disku, který činí 8,8 sekundy.

Fotografie byly pořízeny digitálním fotoaparátem Olympus C-1400L.

Software

Anglicky snadno, rychle, multimediální. The Heinemann TOEFL preparation course a practice tests

Vladimír Vondráček

Ze stáje jazykových kursů společnosti Dr. LANG Group vyběhl další plnokrevník v podobě digitalizované verze kursů a testů TOEFL pro pokročilé studenty jazyka anglického. Chcete-li odjet studovat do Spojených států amerických či do jiné anglicky mluvící země, budete ve většině případů muset prokázat, že jste schopni se domluvit a studovat v angličtině. Recenzovaný softwarový produkt by vám mohl významně pomoci.

Lze samozřejmě zakoupit jednotlivě jak testy, tak přípravný kurs, při koupi obou CD v jednom balení jednak ušetříte, jednak se vám dostane komplexního vzdělání. Jak je v minulosti implicitně zřejmé, jedná se o dvě CD. Odtud se odvozují i nároky na hardware: produkt je určen pro 32bitovou platformu Windows (95/98, NT), zcela nezbytná je mechanika CD-ROM (čím rychlejší, tím lepší) a zvuková karta (a pochopitelně reproduktory). Na CD se totiž nalézají několik hodin zvukových ukávek, namluvených rodilými mluvčími. Tento software vznikl totiž ve spolupráci Macmillan Heinemann ELT a Electronic Publication Association (EPA) LLC. Zvláště jméno Heinemann není v oblasti výuky jazyků neznámým, stačí připomenout různé, i u nás dostupné, výkladové slovníky a učebnice (jak v elektronické, tak papírové podobě). Data dodaly dvě zmíněné organizace a software vytvořila Dr. LANG Group. Výsledkem je ucelené dílo, které nepostrádá zajímavost, obsah a ani nic jiného.

Poznámka o rychlosti mechaniky není samoučelná, program se prakticky neinstaluje a všechna data jsou natahována z CD.

Testovaná verze je označena jako multilingual při prvním startu se dotáže na jazyk, v jakém s vámi bude program komunikovat. Kromě angličtiny je nabídnuta čeština a slovenština, a ve všech těchto jazycích je vyhotoven i manuál. Postupujeme-li logicky, pak vložíme do mechaniky nejprve disk s přípravným kursem. Po spuštění jsme uvrženi přímo do diagnostického testu, který ohodnotí naše znalosti a navrhne optimální studijní plán. Diagnostický test se skládá, jako konečně všechny testy, z úvodu, v němž je vysvětleno zpracování odpovědí a otázek jednotlivých částí. V dalším průběhu testu je postupně ověřena znalost gramatiky, obsáhlost slovní zásoby, a v neposlední řadě schopnost porozumět textu a mluvenému slovu. Během práce s tímto CD jste průběžně testováni z probrané látky, podle výsledků průběžných testů je upravován váš studijní plán. Chcete-li navíc procvičovat i mimo program kursu, můžete kdykoliv vložit druhé CD, které obsahuje několik kompletních TOEFL testů. Jste-li ovšem zklamáni výsledkem testu, v němž je vám některá problematika cizí, můžete si do osobního výukového plánu zařadit příslušné téma. Po ukončení přípravného kursu pak do mechaniky můžete vložit CD s testy nastálo. Stěžejní částí testů je (podle mě) oddíl porozumění mluvenému slovu, tzv. Listening Comprehension. Slyšíte krátký úryvek textu či krátký dialog, po jehož doznění máte 12 vteřin na odpověď na otázku, která se týká slyšeného textu. Odpověď je volena z několika možností, je třeba je pečlivě přečíst a porovnat se slyšeným textem. Po odpovědi nebo po zmíněném časovém limitu program přejde na další otázku. Po skončení testu je zobrazeno hodnocení, u špatně zodpovězených otázek je zobrazena správná odpověď i se zdůvodněním. Je možno samozřejmě znovu přehrát zvukovou ukávkou.

Pokud chcete skutečně jet studovat do anglicky mluvící země (a nejen studovat, ale např. i legálně pracovat), pak investice do této jazykové učebnice se vám jistě vyplatí. Jestliže s ní budete pečlivě studovat a projdete ji celou, pak se domnívám, že se nejen zvýší vaše šance na bezproblémové složení zkoušky TOEFL, ale změny k lepšímu se dočká i vaše angličtina jako taková. Navíc práce s touto multimediální učebnicí je dle mého názoru jednodušší a pohodlnější než s klasickou kombinací u-c-k (učebnice-cvičebnice-kazeta).

The Heinemann TOEFL preparation course a practice tests

- + zvukové nahrávky
- + kompletnost učebnice
- nejde stáhnout do lišty

K recenzi poskytla firma:
Dr. LANG group, s. r. o.
Branická 107, Praha 4
www.epaonline.com/czech
Cena testované verze: 2 990 Kč

Na stříbrných kotoučích

Roman Váň, Vladimír Vondráček

Sada výukových programů TeraSoft

Matematika, český jazyk, zeměpis... Pro mnohé dospělé hudba mládí, pro mnohé děti (a mládež) každodenní realita. Tento CD-ROM je určen spíše pro druhé jmenované. Jsou na něm obsaženy výukové programy pro matematiku, český jazyk, zeměpis, biologii a chemii. Je to obsah několika CD s jednotlivými tématy, zkompileovaný na jeden disk, přičemž každá součást se instaluje jednotlivě z poměrně primitivního instalačního programu. Nelze ovšem zvolit instalované komponenty a nechat vše nainstalovat najednou.

Každé s témat obsahuje několik programů, vždy ve verzi procvičovací a testovací. Smysl je to ovšem poněkud různorodá. Určité programy jsou napsány v DOSu, jiné už ve Windows. Některé z nich se z tohoto důvodu ovládají jinak než ostatní, a ani grafický vzhled všech aplikací není jednotný. Nicméně ovládání je natolik zřejmé a jednoduché, že zorientovat se v jakémkoliv z programů není složité. Jednotné uživatelské rozhraní by tomuto produktu nicméně prospělo.

Na druhou stranu je třeba říci, že podmínky procvičování a zkoušení jsou poměrně jednotné, samozřejmě v závislosti na konkrétním předmětu a tématu. Z pedagogického hlediska je zřejmé, že matematiku je třeba procvičovat a zkoušet poněkud jinak než např. zeměpis. Při zkoušení má student na odpověď stanovený časový limit (lze upravit jeho délku), po skončení testu jsou odpovědi vyhodnoceny a v jednoduchém dialogu vypsáno jejich chybné a správné znění.

Rozsah probírané látky pokrývá uěivo pro základní školu. Ne všechna témata jsou probírána, chybí zcela výukový program např. pro fyziku či dějepis, také chemie není zcela kompletní. Chcete-li ale přitáhnout svoji ratolest k učení, nečtěte tak rákoskou. Při soupeření s počítačem, ke kterému má dnešní mládež vcelý vztah, se děti ochotněji a snáze naučí cokoliv.

Sada výukových programů TS

solidní zpracování
možnost procvičování i zkoušení
velká rozšířenost
nejednotné ovládání
nezahrnuje všechna témata

Producent: Terasoft
Žánr: výukové programy
Jazyk: český
OS: Win 3.x, Windows 95
Cena: 1 300 Kč (vč. DPH)
K recenzii poskytla firma: Apro, s. r. o.

Automatizovat překlad textů z jednoho jazyka do druhého je snahou programátorů již řadu let. Většinou bohužel s nevalnými úspěchy. Problémem není ani tak přeložit jednotlivé slovo, ale celou větu tak, aby dávala smysl a navíc přesně vystihovala původní význam. V tomto směru zřejmě zůstanou živí překladatelé ještě dlouho daleko v předstihu před svými elektronickými konkurenty.

PCTranslator se skládá ze dvou spolupracujících oddílů. Prvním z nich je prostý překladový slovník, v testované verzi anglicko-český (a česko anglický). Nabízí se i další mutace, poskytující překlady z češtiny do dalších jazyků. Anglická verze obsahuje dle obalu 450 000 slov a pravdou je, že jsem skutečně při testování nenalezl slovo, které by slovník neznal. Zvláště bych chtěl vyzdvihnout zakomponování slov neslušných a vulgárních. V některých slovnících tato slova buď zcela chybí, nebo je jich tam minimum. V praxi jsou tato slova naopak poměrně často používána. Slovník je ešitě ušlová aplikace bez zbytečných složitostí a naprosto dostačuje účelu, ke kterému má být využívána. Dle mého názoru je tato aplikace skutečně kvalitní.

Druhá část je vlastní automatický překladač. Překládaný text lze přímo vepisovat do příslušného okna, nebo ho načíst jako externí soubor formátu .txt, tedy ešitě text bez formátovacích znaků. Import jiných formátů není podporován. Překlad může probíhat buď po větách, nebo po jejich částech. Vždy je zobrazen překládaný text, rozdělený na slova a jejich překlad, ve třetím okně pak "optimální" překlad věty. Na tuto část programu se bohužel vztahují poznatky z prvního odstavce. Protože překladač pracuje slovo po slově a nezohledňuje vzájemné vztahy mezi slovy, výsledný text není pak příliš použitelný. Lze zvolit i tematiku, které se překládaný text týká. Nevím ale, jak je tato věc zohledněna. Příklad: zvolená tematika Stavebnictví překladač vytrvale nabízí přeložit slovo deviation (odchylka) jako úchylka.

PC Translator 98
velmi obsáhlý slovník
verze pro DOS i Windows
tradičně neešití automatických překladačů

Producent:
Žánr: slovník a překladač
Jazyk: český
OS: DOS, Windows
Cena: 2 300 Kč (vč. DPH)
K recenzi poskytla firma: Apro, s. r. o.

Hair Studio

Již název naznačuje, eeho se tento CD-ROM bude týkat. Pestrá krabice navíc stručně ukazuje možnosti programu.

Hair Studio má v podtitulku První CD-ROM pro ženy a přesně identifikuje cílovou skupinu zákazníků. Zejména ženy, které docházejí ke kadeřníkovi, se již s podobným softwarem setkaly v profesionálním nasazení. Podobné programy jsou v kadeřnictvích používány pro simulaci výsledků snažení kadeřníka. Navíc umožňují zvolit tvar i barvu úěsu podle momentálního přání, duševního rozpoložení eí finančních možností. S tímto programem může žena (typy úěsů jsou dle mého názoru na mužský model nepoužitelné) udílat

přípravu doma a do kadeřnictví přijít již s hotovým a vytištěným návrhem na úěs. Jak tedy vlastně probíhá proces tvoření modelu?

Prvním krokem je digitalizace předlohy. Po jejím naětení pak lze zvolit mezi asi dvěma stovkami různých úěsů. Následuje fáze umístění obrysu obličeje do zvolené předlohy (posouvání a zvětšování či zmenšování), tak aby nasnímaný portrét pokud možno přesně seděl ve výøezu úěsu. Pak přichází na řadu barevné překalibrování předlohy, aby barva kůže byla na celém obrázku konzistentní. Poté již stačí vybrat barvu úěsu, výsledek vytisknout (zcela postačuje i černobílá tiskárna) nebo uložit na disk, a vyrazit do kadeřnictví, nechat navržený model realizovat. Až potom lze výsledek a postup garantovat.

Největší problém představuje první krok. Ne každý je vybaven skenerem k nasnímání fotografie, a ještě méně pravděpodobná je možnost vlastnění digitálního fotoaparátu. Naštití výrobce na tuto svízlel myslel a je v krabici přibaleno dvanáctisnímkový film Kodak Gold. Zaregistrovanému uživateli pak nezbyvá, než se na film vyfotit a poslat ho k vyvolání. Obratem pak dostane nejen vyvolané snímky, ale i jejich digitalizovanou podobu. Pak už nic nebrání vytvářet na hlavě všelicos.

Vše výše zmíněné je na CD obsaženo ve formátu HTML. Hardwarově je program poměrně náročný, rozhodně doporučuji rychlou CD-ROM mechaniku, nebo se instaluje pouze vlastní program, data jsou nahrávána v průběhu práce.

Hair Studio
příznivá cena
velká škála úěsů a barev
praktické využití
nestandardní ovládání
nutnost naskenovat vlastní foto

Producent: DTP studio, s. r. o., edice Labyrint
Žánr: vlasové studio
Jazyk: český
OS: Windows 95,NT
Cena: 750 Kč (vč. DPH)
K recenzi poskytl firma: Apro, s. r. o.

Zásady vedení finančního účetnictví podnikatelů

Před nedávnem jsme vám představili původní český produkt určený pro vzdělávání pracovníků v oblasti pojišťovnictví Finanční management pojišťoven. Ze stejné edice téhož vydavatele je i dnešní příspěvek. Troufám si ovšem tvrdit, že tentokrát má šanci oslovit větší skupinu čtenářů.

Také tento produkt se dostane uživateli do rukou ve dvou formách: knižní publikaci čítající 625 stran (včetně obsahu a rejstříku) doplňuje CD-ROM nebo sada disket s elektronickou verzí díla. Ta byla v našem případě doplněna o instalační program, jenž se spustil po vložení disku do mechaniky. Bohužel se instalační rutina autorům příliš nezdařila nabízí totiž instalaci produktů, které na dodaném CD nejsou (instalace pak končí chybou). Co je horší, instalační program vyzývá k instalaci pokaždé při vložení kompaktního disku přestože již máte aplikaci instalovanou. Na druhou stranu alespoň umožňuje výběr, zda kopírovat na pevný

disk veškerý obsah CD, nebo zda ponechat data na kompaktu. ZVFÚP lze v tomto případě provozovat i bez cédéèka v mechanice.

Jak vám může být tento produkt prospìšný? Struènì øeèeno zde získáváte na pomìrnì malé ploše obrovské množství informací, na nichž závisí úspìšnost podnikatelské èinnosti. Obsahem díla jsou totiž plná znìní právních øedpisù z oblasti daní a finanèního úèetnictví podnikatelù. Na rozdíl od jiných uèebnic se však nejedná o doslovné øepisy existujících zákonù. Na základì aktuálnì platných právních øedpisù byly vytvoøeny ucelené tematické bloky publikace, jež jsou èlenìny podle víceného hlediska (obsah napoví obrázek s). Nalezení potøebné informace a její nastudování je tak mnohem rychlejší, než obvyklé listování plnými znìními zákonù. Tento princip má ale i jednu stinnou stránku nikteré informace se mohou v publikaci vyskytnout duplicitnì a tak zvyšovat celkový objem díla (což nám v případě elektronické verze nikterak nevadí).

Nesporným kladem produktu je dùraz na vysokou kvalitu informací. Autorský kolektiv zaštiŕuje renomovaný odborník a obsah je prùbìžnì aktualizován. Uživatel by tak mìl získat opravdu užiteènì informace, a nikoliv jen hromadu textu (byŕ s historickou hodnotou).

Publikace je zpracována formou nápovìdy Windows. Z této skuteènosti také vyplývá paleta poskytovaných funkcí: standardními prostøedky operaèního systému je zajištin tisk, kopírování do schránky, tvorba vlastních komentáøù (anotací), definování záložek èi listování dopøedu a zpìt. Rovnìž je k dispozici užiteèná historie navštívìných témat. Nalezení potøebné informace pak pomùže zajistit plnotextová vyhledávací funkce nebo obsáhlý rejstøík pojmù (jehož nikteré "zásahy" ale nejsou zcela prosty neužiteènosti viz obr. vlevo). Jedinou nevýhodou je komplikované zobrazení obrazových øíloh ty jsou v dokumentu uloženy ve formátu BMP, a v případě ètení dat z CD-ROMu je možné je zobrazit pouze aplikací Malování (Paint).

Publikace je prùbìžnì aktualizována dle vzniku a úprav stávající legislativy. Aktualizaèní soubory lze získat na disketách, CD-R médiu nebo na Internetu.

Zásady vedení finanèního úèetnictví podnikatelù

odbornì zpracovaný text
snadná orientace v publikaci
elektronická a knižní verze
minimální nároky na hardware
duplicita informací
instalaèní program
prohlížení obrazových øíloh

Producent: Final, s. r. o., DTP system, s. r. o.

Žánr: úplná znìní právních øedpisù z oblasti finanèního úèetnictví a daní podnikatelù

Jazyk: èesky

OS: Win 3.x, 95/98/NT

Cena: 1 230 Kč, aktualizace: 60 Kč/disketa, 260 Kč/CD ROM (ceny bez DPH)

K recenzi poskytl firma:

Final, s. r. o., Høibská 8, Praha 10

www.final.cz

Orbis Computers

Ěeský knižní trh nabízí poměrně dosti širokou nabídku publikací pro zašínající uživatele PC. Naopak trh multimediálních CD-ROMů se podobnou nabídkou pyšnit nemůže. Možná právě proto se na pultech softwarových prodejen v nedávné době objevil nový kompak, jehož název není třeba zvlášť vysvětlovat: Orbis Computers aneb vše, co chcete vidět o počítačích. Zmíněnému produktu jsme se podívali na zoubek a zde jsou naše poznatky.

Jako většina moderních aplikací je i tato vybavena funkcí Autorun. Vložíte-li disk první do mechaniky, spustí se instalace programu, který vás nechá vybrat cílový adresář a typ instalace (26 MB nebo 78 MB). Při druhém a dalším vložení cédéčka program pozná, že instalace již proběhla a nabídne spuštění nebo reinstalaci.

Poté vás již přivítá graficky pěkně zpracované uživatelské rozhraní, jehož prostřednictvím lze "listovat" multimediální publikaci. Máme-li být upřímní, zase tak moc multimedií nečekejte: zvuk jsme na CD nepotkali žádný, obrázek je též poskrovnu a občasné animace situaci nezachrání. Zato textů je, slovy klasika, "habakuk". O čem tedy jsou? Jak vidno z přiložených obrázků, veškeré informace jsou rozděleny do čtyř hlavních kapitol. Kapitola Úvod uživatele seznámí s cíli produktu, vysvětlí, o čem cédéčko vlastně je, objasní základní pojmy používané v oblasti výpočetní techniky. Najdete zde také návod a zajímavou staň o historii výpočetní techniky.

Kapitola druhá má název Počítač a její obsah tvoří popis interních součástí osobního počítače. Samostatné články jsou věnovány motherboardu, procesorům, pamětem, BIOSu, pevným i pružným diskům, mechanikám CD-ROM, grafickým a zvukovým kartám a také radiům a krytům (case). Pro každou tuto oblast jsou k dispozici informace obecného charakteru (definice zařízení, jeho popis, vysvětlení účelu, rozdělení, vlastnosti apod.), technický popis a popis instalace (samozřejmě s obrázky, možná by nebylo na závadu přidat do této sekce videozáznamy s praktickými ukázkami). Také princip funkce jednotlivých zařízení by se slušelo osvětlit ilustrací nebo jednoduchou animací, na rozdíl od zde použitého slovního výkladu.

Třetí kapitola se věnuje perifériím. Zvědavý čtenář zde může najít spoustu informací o klávesnicích, polohovacích zařízeních, skenerech, monitorech, tiskárnách (pozornost je zaměřena především na inkoustové a laserové tiskárny, technologie jehliček zůstává poněkud stranou), faxmodemech, síťových kartách a zálohovacích zařízeních. Například poslední jmenovaná kategorie obsahuje informace nejen o páskových jednotkách, ale popsány jsou zde i stále populárnější ZIP a JAZ mechaniky či LS 120, nechybí ani zmínka o nepřerušitelných zdrojích napájení. Také tato kapitola obsahuje informace v podobné struktuře jako část předchozí.

A konečně v poslední kapitole přichází ke slovu software, přičemž zvláštní pozornost si zasloužil operační systém DOS, Windows 95, kancelářské programy, viry a antiviry, Internet a programování.

Pro snazší nalezení potřebných informací je k dispozici rejstřík. Ne vždy je však k mání plně síle občas se stalo, že po kliknutí na ikonu rejstříku aplikace havarovala s chybou "Access Violation". Také hypertextové odkazy, jichž je v textech značné množství, programy spolehlivě shazovaly. Přijeteme-li k tomu ještě dlouhou dobu odezvy, pak musíme dojít k jednoznačnému závěru: tento program je ještě třeba doladit.

Orbis Computers

obsáhlý výklad
příjemné grafické rozhraní
struktura kapitol
nestabilita
doba odezvy
ilustrace a animace

Producent: Orbis Computers
Žánr: encyklopedie o výpočetní technice
Jazyk: český
OS: Win 95/98/NT
Cena: 945 Kč
K recenzi poskytla firma:
Orbis Computers, Žerotínova 83, Šumperk
www.oc.cz

Strážný andíl

Další kolekce shareware z produkce zlínské společnosti Špidla Data Processing má vznešený název Strážný andíl a přináší balík utilit pro zabezpečení počítače před útoky virů a neoprávněných osob. Jako obvykle je vybavena multimediálním (na pozadí může hrát hudba) prohlížečem, který obsahuje nejen seznam utilit s popisy, ale přináší také obecné informace o volně šiřitelných programech a dalších titulech vydavatele.

Ovládací program obsahuje tři sekce: Informace a rady, Programy a Další naše CD. První sekce je zpracována v prostředí programu Zoner Context a poskytuje informace o vydavateli, jeho dalších produktech nebo nabídku spolupráce na nových titulech pro autory sharewaru. Najdeme zde ovšem také stručný obsah kompaktu a povídání o volně šiřitelných programech. Jelikož obsah sekce Další naše CD není třeba podrobněji popisovat (její název mluví za vše), přesuneme se k popisu sekce Programy. Jejím obsahem je kolekce téměř 180 utilit, jež byly pro přehlednost rozděleny do několika kategorií. Podívejme se, co je pro potenciální uživatele připraveno.

První kategorií jsou Antiviry. Kromě "klasiků" (VirusScan, Vshield, Thunderbyte Antivirus, F-PROT, Norton Antivirus...) zde najdeme např. i jednoúčelové utility pro detekci a odstranění makrovirů Wordu, nebo víceúčelové detektory (zatím) neznámých jmen a producentů. Celkově reprezentuje tuto kategorii 23 zástupců, updaty datových souborů jsou umístěny v samostatné kategorii.

Následující kategorie má název Hesla. Sem autoři soustředili 18 utilit, jejichž společným jmenovatelem je katalogizace hesel nebo jejich generace. K dispozici jsou zde i dva heslovače souborů jeden pro EXE soubory a jeden pro databázové tabulky MS Access.

V kategorii Ochrana Internetu jsou umístěny nástroje pro řízení přístupu ke zdrojům Internetu (např. rodiče mohou nastavit svým ratolestem omezenou dobu pro připojení a zamezit návštěvu vybraných lokací), ale také naopak pro řízení přístupu okolního světa k vašemu počítači (firewall). Nechybí samozřejmě ani šifrovače elektronické pošty, antiviry hlídající korektnost stahovaných dat, a své místo na kompaktu obsadila i nezbytná instalace MS Internet Exploreru 4 CZ.

Ochrana počítače je název další kategorie, která přináší utility pro řízení přístupu k

počítači, programům a datům. Kolekce nástrojů obsahuje např. utility pro zamykání operačního systému (Win 95, ale i 3.x), zamykání DLL knihoven, "zneviditelní" vybraných souborů nebo složek, omezení přístupu k vybraným položkám nabídky START, ovládacích panelů, nastavení tiskáren, k pružným diskům, CD-ROM, portům apod. Také jsou zde grafická rohraní pro šifrovač PGP (Pretty Good Privacy), logovače akcí (evidují všechny akce provedené v průběhu práce s počítačem) jeden takový dokonce v zadaných intervalech snímá obsah obrazovky a umí jej např. odeslat poštou správcí sítí.

Konečně poslední kategorií je Ochrana souborů a dat, jež obsahuje především pestrou paletu utilit pro šifrování souborů pro většinu operačních systémů. Jsou zde ale i utility pro zamezení viditelnosti vybraných souborů, bezpečné mazání souborů z disku či utilita pro digitální podpis.

Strážný anděl

výběr utilit
české popisy
booklet s obsahem CD
bez instalace
pomalý filtr

Producent: Špidla Data Processing, s. r. o.

Žánr: banka shareware

Jazyk: český

OS: Win 3.x, 95/98/NT

Cena: 399 Kč

K recenzi poskytla firma:

Špidla Data Processing, s. r. o.

Nad stráněmi 4545, Zlín

www.spidla.cz

Chemie II

Ostravská společnost Zebra systems se již před časem vrhla na tvorbu multimediálních výukových titulů, které jsou určeny pro poslední ročníky základních škol, ale také pro středoškolské studenty. V naší rubrice jsme se již s některými těmito tituly setkali (Fyzika, Chemie I). Dnes vám představíme zatím nejnovější cédéčko z této řady, druhý díl Chemie.

Kompakt je vybaven inteligentní funkcí Autorun při prvním vložení disku do mechaniky dojde k instalaci produktu (samozřejmě pouze v případě, že to dovolíte), každé další vložení disku způsobí spuštění aplikace. Již při prvním setkání s Chemií II zaujme grafické zpracování díla. Na multimediích autoři rozhodně nešetřili, kromě úvodní animace na vás čeká poměrně velké množství zvukových zá-znamů, ilustrativních obrázků a názorných 2D i 3D animací. Obdobně jako v prvním díle je i zde probíraná látka rozčleněna do několika kapitol. Jejich seznam představují okna školní budovy v titulní obrazovce aplikace. Pro úplnost dodejme, že zatímco je první díl Chemie věnován anorganice, dvojka je ucelenou publikací pro studium především chemie organické. O zaměření jednotlivých kapitol lze usuzovat z jejich názvů: Chemie a život, Organická chemie I a II, Bílkoviny a nukleové kyseliny, Chemické vzorce a názvosloví, Analytická chemie, Chemická vazba, Chemická výroba organická a Periodická tabulka prvků (obsahuje nejen přehled prvků a jejich zařazení do periodického systému, ale také podrobné

informace o každém prvku).

Každá kapitola je uvozena krátkým medailónem významné osobnosti chemické historie, která se o výzkum v dané oblasti pøièinila. Poté již následuje seznam témat v rámci kapitoly, z nichž si lze pøímo vybrat to, které vás zajímá. Popis tématu je k dispozici nejen formou textu, ale také ve formì mluveného komentáøe. Mimochodem: kvalita zvuku je vskutku výteèná. Text je doplnìn ilustrací a umírnìným množstvím relevantních hypertextových odkazù. Nezáøka mùžete zhlédnout i názornou 2D, tu a tam dokonce 3D animaci. Možnosti využití díla dále rozšiøuje funkce pro psaní vlastních poznámek ke každému tématu. Ty se ovšem ukládají se na pevný disk (cesta je pøeddefinována) lokálního poèítaèe, což může pøinést problémy v pøípadi použití na bezdiskové stanici v síti.

Orientace v publikaci je jednoduchá díky jasné hierarchii kapitol a témat. Navíc je k dispozici funkce Historie, umožòující návrat k již navštíveným tématùm. Rovniž plnotextová vyhledávací funkce je velmi užiteèná.

Jako ve vùtšini výukových titulù, ani zde nechybí zkušební testy. Najdete je nejen v každé kapitole, ale mùžete otestovat své znalosti z celého obsahu publikace. Pedagogy jistì zaujme, že v pøípadi poøízení multilicence pro školu je možné využít nejen již vytvoøených testù, ale také tvoøit vlastní testové otázky.

Z pøedchozího textu je patrné, že se nám titul velmi líbil. Snad jediným jeho nedostatkem, dá-li se to tak øíci, je jeho nároènost na hardware. Doporuèeno je 32 MB RAM, což je u domácích poèítaèù bìžné, zato v mnoha školách se jedná o neuspokojitelný požadavek. Aplikace funguje i na podstatnì hùøe vybavené technice (lze spustit i na 12 MB RAM), ale odezva systému je v takovém pøípadi velmi nepøíjemná.

Chemie II

názorný výklad
výborná grafika
pohodlné ovládání
pøíkladné využití multimediálních pøíspìvkù
nároèné na HW

Producent: Zebra Systems, s. r. o.
Žánr: pomùcka pro výuku chemie
Jazyk: èesky
OS: Win 95/98/NT
Cena: 595 Kè
K recenzi poskytla firma:
Zebra Systems, s. r. o.
Spartakovcù 3 Ostrava-Poruba
www.zebra.cz

Faxujte a telefonujte z počítače - Symantec TalkWorks PRO 2.0

Jaroslav Fikker

V souvislosti s rozvojem Internetu, který se v posledních letech nevyhnul ani naší republice, neustále stoupá počet uživatelů vlastních modemů. Počítačová nadšená z nových otevřených možností ale většinou rychle opadne po zhlédnutí účtu za telefonní poplatky. A tak se ti méně majetní internetoví surfari začnou více kontrolovat a na Internetu tráví pouze dobu nezbytně nutnou. Výsledek je zřejmý modem většinu dne zahálí. Řešení této situace je poměrně jednoduché. S pomocí vhodného softwaru není problém přemístit počítač s modemem na fax. A pokud si při nákupu modemu připlatíte za hlasové funkce, můžete počítač využít např. i jako telefonní záznamník.

Programů umožňujících faxovat z počítače je na trhu celá řada. Jedním z nich je i TalkWorks PRO od firmy Symantec, který nabízí kompletní řešení faxových a hlasových služeb vhodné zejména pro menší kanceláře a domácí uživatele.

Telefon

Po spuštění aplikace TalkWorks PRO Telephone se na obrazovce objeví panel telefonního přístroje, který lze ovládat klávesnicí nebo myší. K dispozici máte všechny funkce nabízené běžnými telefonními přístroji, a samozřejmě také něco navíc. Za samozřejmost lze dnes také považovat přítomnost funkcí Mute (vypnutí mikrofonu, pokud nechcete, aby vaši poznámku slyšel protijíšek), Hold (přidržení spojení na lince při přerušení hovoru) a Flash (umožňuje použít některé speciální služby telefonních ústředí).

Záznamník

Ihned po instalaci můžete aplikaci TalkWorks PRO Answering Machine začít používat jako obyčejný telefonní záznamník, který přehraje uvítací zprávu a zaznamená vzkaz. Pokud se ale rozhodnete prozkoumat i další funkce (a vše to doporučuji), záhy odhalíte rozsáhlé možnosti tohoto programu. Ke své činnosti využívá několik typů hlasových, faxových a datových schránek. S jejich pomocí lze vytvořit i značně rozsáhlý systém, jenž umí přehrávat určité sdělení (např. "Úřední hodiny jsou..."), automaticky odeslat fax dle požadavků volajícího (fax na vyžádání Fax On Demand) nebo přesměrovat volání na komunikační program (tak lze zajistit možnost vzdáleného přístupu k počítači bez nutnosti instalovat další telefonní linku). Před ostrým nasazením takto vytvořeného systému můžete vše důkladně otestovat prostřednictvím nástroje TalkWorks PRO Simulator. Pro nahrávání a úpravu hlasových zpráv slouží v TalkWorks vlastní AudioEditor, který nabízí mnohem více funkcí než program Záznam zvuku dodávaný jako součást Windows.

Fax

Faxování obstarává v balíku TalkWorks PRO osvědčený WinFax PRO ve verzi 9.0. Chcete-li odeslat fax, stačí pouze kliknout na ikonu Send New Fax. V závislosti na nastavení se buď spustí průvodce, který se přeptá na všechny informace potřebné k odeslání faxu, nebo se zobrazí dialog, kde můžete tyto údaje vyplnit přímo. Navíc zde můžete k faxu připojit další soubory, zvolit úvodní stránku (k jejich vytvoření je k dispozici nástroj Cover Page Designer), zvýraznit určité části textu, změnit pořadí stránek nebo upravit parametry pro odeslání faxu.

Ke stejnému dialogu dojdete, jestliže "vytisknete" dokument z libovolné aplikace pro Windows na tiskárně WinFax.

K příjmu došlých faxů lze použít jednu ze dvou základních metod ruční nebo automatickou. V obou případech je nutné, aby byla spuštěna aplikace Message Manager nebo Controller (program, který se spouští automaticky při startu Windows a jeho ikona je neustále k dispozici v pravé části Hlavního panelu Windows). Další možností je získávat faxové zprávy ze vzdáleného počítače nebo faxového přístroje, který podporuje ukládání došlých faxů do paměti. Došlé faxy lze třídit do složek, prohlížet, vkládat poznámky nebo převádět na text pomocí nástroje OCR (Optical Character Recognition). Bohužel bez podpory češtiny není tato služba příliš použitelná.

Manažer

Centrem všeho dění je TalkWorks Message Manager, kde budete pravděpodobně trávit většinu času. V prostředí této aplikace můžete pracovat s adresářem kontaktů, konfigurovat jednotlivé součásti systému a organizovat odeslané a přijaté zprávy do složek. Implicitně jsou vytvořeny složky Receive Log (přijaté zprávy), Send Log (odeslané zprávy), Outbox (zprávy čekající ve frontě na odeslání) a Wastebasket (odpadkový koš). Samozřejmě vám nic nebrání ve vytváření vlastních složek, které můžete navíc sdílet v síti s ostatními uživateli. Sdílet můžete nejen složky, ale také telefonní linky. S využitím této funkce lze z jednoho počítače v síti vytvořit jednoduchý komunikační server, který může fungovat (s jistými omezeními) i jako centrální telefonní záznamník. Další možnosti nabízí volitelná integrace s poštovními systémy Microsoft Exchange nebo Outlook. V tomto případě můžete pracovat v prostředí Message Manageru i se zprávami elektronické pošty a

Výběr adresátů odesílaných zpráv výrazně usnadňuje adresář kontaktů Phonebook. Pokud vaše databáze narostla do značných rozměrů, určí vám přijde vhod možnost třídit kontakty do různých složek podle zvolených kritérií. Jestliže používáte nějakého správce kontaktů a máte již vytvořený rozsáhlý adresář, nemusíte jej znovu přepisovat. TalkWorks totiž umožňuje nainportovat nebo připojit (pouze pro čtení) databáze různého formátu (např. ACT!, Lotus Organizer, ASCII text, DBF, MS Access).

Závěr

TalkWorks PRO 2.0 má řadu zajímavých a užitečných vlastností, které uspokojí i velmi náročného uživatele používajícího telefon a fax ke své každodenní práci. Díky integraci řady funkcí (hlasové pošty, upozornění na došlé zprávy, faxů na vyžádání, sledování hovorů atd.) můžete být v kontaktu se svými partnery 24 hodin denně.

TalkWorks PRO 2.0

uživatelské rozhraní
síťové funkce
podpora dvou linek
není česká verze

K recenzi poskytl firma:
Virklis
V nové čtvrti 386, Praha 10

www.symantec.com

Cena: 6 450 Kè (bez DPH)

Síla Webu na CD a navíc - Fulcrum WebCD 2.0

Vladimír Drda, Michal Drda

WebCD je hybridní publikační aplikace, spojující výhody fulltextové technologie firmy Fulcrum a publikačních zkušeností společnosti Market Space. Je složena ze dvou částí:

Builder je autorský nástroj, jenž se o výše uvedené kroky s minimálním zásahem uživatele postará.

WebCD Express je pak klientský program obsluhující WebCD, aby se nechovalo ještě jen jako kopie webovských stránek na CD.

Instalace

WebCD Builder běží na Windows 95, NT 4 nebo lepší, a WebCD Express navíc spustíte i ve Windows 3.x. K provozu Builderu je nutná instalace webovského prohlížeče Microsoft Internet Exploreru nebo Netscape Navigatoru (Communicatoru). Není-li přítomen na disku, instalátor Builderu jej doinstaluje, stejně jako Macromedia Shockwave ActiveX, který je nutný pro úvodní prezentaci (eventuálně Adobe Acrobat Reader a lingvistickou podporu, včetně české).

Hardwarové nároky WebCD Expressu odpovídají minimálním systémovým nárokům, takže je nebudeme ani zmiňovat, a u Builderu vystačíme s běžným Pentiem. Volitelným zařízením je CD Recorder, se kterým Builder umí pracovat pomocí vestavného Easy-CD toolkitu.

Nový projekt

Vytvoření projektu je celkem snadná záležitost, za výslednou kvalitu neodpovídá ani tak WebCD Builder, jako spíše úroveň webu, který je převáděn a analyzován. Kroků průvodce není příliš mnoho, proto je můžeme vyjmenovat:

- dotaz na název projektu
- dotaz na URL domovské stránky, odkud se nastartuje získávání dat např. www.idg.cz, chtěla-li by firma IDG Czechoslovakia vytvořit WebCD
- možnost připojit na úvodní stránku informaci, že jde o WebCD, a krátký úvod k používání způsob a čas získání webovského obsahu z daného URL: např. chceme-li před stažením nastavit rozšířené vlastnosti, dáme volbu "Wait to discover and retrieve" a tím můžeme spustit stahování později, v druhé fázi
- projekt je vytvořen a je možné WebCD editovat.

Vyhledávání

Instalací WebCD získáte produkt zahrnující fulltextovou technologii vyhledávání. Zjednodušeně řečeno, jde o velice rychlé vyhledávání v dokumentech libovolné délky, k

nìmuž je ovšem tøeba fulltextový rejstøík (search index), což je pomocný soubor se seznamem výskytu všech slov v publikaci.

Chcete-li, aby vytvoøené WebCD mìlo možnost ono-ho fulltextového vyhledávání, což bylo jistì jedním z dùvodù, proè jste dali pøednost osvidøené kvalitì od spoleènosti Fulcrum, musíte v Builderu vytvoøit search index, který má jednu ze tøí podob bez optimalizace, optimalizován pro rychlost, èi velikost. Index lze vytvoøit samostatnì, nebo pøi build procesu. Jsou-li k dispozici již vytvoøené indexy dokumentù SearchServeru, je možné je použít. K vylepšení vyhledávání se dále nabízí import souborù lexikonu (thesaurus) a tzv. Chracter Variant File pro odhalování typografických ekvivalentù. Pro lepší orientaci na CD jsou také k dispozici grafické bookmarky.

Licenění podmínky

Pro prvních 100 kusù vyrobených CD-ROMù je cena stanovena na 100 000 Kè; v ní je zahrnut i nástroj na vytvoøení struktury a provedení indexace. Pro dalších 400 kusù CD-ROMù je cena urèena na 350 Kè/ks. Licenění podmínky jsou následující: Smlouva o výrobì CD je uzavøena na 12 kalendáøních mìsícù, pøièemž v daném období je povolena pouze aktualizace po ètvrtletích, tj. ètyøi aktualizace od jednoho vydávaného titulu.

Závìrem

Fulcrum WebCD dává všem jeho uživatelùm možnost snadno vytváøet internetovì-multimediální CD s hypertextovým i fulltextovým vyhledáváním. Takto vzniklá média poskytují bohaté uplatnìní v širokém okruhu lidské èinnosti: napø. elektronický obchod, podpora interaktivních produktù, školení, inzerce, firemní a podniková komunikace, atd.

Fulcrum WebCD 2.0

vyhledávací engine
otevøená architektura
uživatelsky pøátelské prostøedí

K recenzi poskytla firma:

Exprit, s. r. o.

Viktora Huga 4, Praha 5

www.exprit.cz

www.fulcrum.com

Cena: viz odstavec Licenění podmínky

Antivirus pro všechna Windows

Vladimír Drda, Michal Drda

Norton Antivirus 5.0 a Norton Antivirus pro Windows NT Server Symantec se svým produktem Norton Antivirus s výrazně nadpolovičním podílem prodaných antivirových řešení na amerických trzích dokazuje, že se drží na světové špičce. Marketing dokáže hodně, ale bez skutečně kvalitních pilířů je i sebelepší marketing na nic.

Instalace & dokumentace

Norton Antivirus (NAV) 5.0 se dodává odděleně pro samostatné stanice PC a pro Windows NT servery. Ačkoliv se jedná o dvě různá balení, dvě různé krabice a dvě různá CD za dvě různé ceny, popíšeme je zde, jako by se jednalo o jeden celek, o nějž se také bude jednat, nasadíte-li antivirové řešení Symantecu do vaší sítě.

První CD obsahuje NAV pro Windows 95/98, NT, 3.x a DOS. Druhé pak nese instalační soubory od NAV pro Windows NT Workstation 4.0, Windows NT Server 4.0 (Intel, DEC/Alpha), dále pak NAV starší verze (4.0) pro Windows NT Server i Workstation 3.51 (Intel, Alpha, NECPC98xx), Norton System Center a Command-line scanner.

Co je nového

- Quarantine (karanténa) speciální oblast na disku vyhrazená NAVem pro přechovávání nakažených nebo podezřelých souborů, než je bude možné spolehlivě označit jako nenakažené nebo vyléčit
- Scan and Deliver umožňuje pohodlně poslat podezřelé soubory do Symantec AntiVirus Research Center (SARC) k analýze. Symantec v případě, že odhalí virus, pošle nazpět aktualizaci NAVu, aby bylo možné počítat vyleistit
- vylepšená ochrana proti různým formám "zlomyslného kódu", který může být ukryt uvnitř na první pohled seriózní fungujících aplikací (tzv. trojské koně), browserových ActiveX plug-inů a Java apletů
- zvýšená podpora kompresních programů pro možnost skenování uvnitř archivů
- rychlejší aktualizace pomocí LiveUpdate nové virové definice jsou na symantecovské website posílány týdně oproti dřívější měsíční aktualizaci
- NAV pro NT Server je plně kompatibilní s Norton System Centrem (NSC). Můžete NSC použít např. k distribuci konfiguračních souborů, plánovanému skenování a aktualizaci virových definic hromadně uvnitř celé organizační sítě.

Základní výhody NAV pro NT Server

Možnosti administrátora jsou v NAVu pro NT Server maximálně využity. Instalace probíhá na lokální i vzdálené systémy, a tím ušetří starost s aktualizací vzdálených stanic. Výhodné jsou také centralizovaná výstraha (central alerting), plánované skenování lokálních i vzdálených

serverů a plánované LiveUpdate, jehož aktualizované virové definice mohou být automaticky instalovány na vzdálené stanice.

Co byste měli ocenit

NAV 5.0 dohlíží na maximum možných cest, jak se k vám může virus dostat poštou, stažená data z Internetu a jiných sítí. K detekci virů používá kromě klasického porovnávání vzorků i heuristickou analýzu BloodHound (podle firemních údajů se jedná o kombinaci statické a dynamické heuristiky). BloodHound Macro je alternativa této metody použitá k hledání makrovirů.

Pokud už nic jiného vás nepřesvědčí o kvalitách NAV 5.0, tak nezapomeňte, jak obrovské výhody přináší technologie LiveUpdate, která naprosto bezproblémově aktualizuje váš antivirový systém. Žádné diskety, žádné e-maily s attachmenty, pouze připojení na Internet (stačí i pouhý modem NAV si najde nejbližší BBS Symantecu) a pár kliknutí nebo korektní nastavení automatického LiveUpdate pomocí scheduleru.

Závěrem

Norton Antivirus 5.0 není nutnou aktualizací, máte-li předchozí verzi i ta bude schopna načítat nové virové definice z Internetu. Ochudíte se však o nové vlastnosti, z nichž jsme se snažili ty nejdůležitější vyjmenovat na začátku. Volba je pouze na vás a na vašem uvážení, jaké máte riziko setkání s novým virem. Pro ty z vás, kteří Norton Antivirus vůbec neznáte, doporučujeme recenzi předchozí verze (PC WORLD è. 2/98), a zkuste se podívat na stránky Symantecu, máte-li přístup k Internetu.

Norton Antivirus 5.0

bezproblémová práce
na pozadí
podpora a LiveUpdate
jako vždy příjemné uživatelské rozhraní

K recenzi poskytla firma: Virklis
V nové čtvrti 386, Praha 10
www.symantec.com
Cena: NAV 5 1 810 Kč, NAV pro 1 NT server a deset
klientů 36 710 Kč (bez DPH)

Efektivi a bitmapovì

Marek Štìpina

Micrografx Picture Publisher 8.0 Picture Publisher 8 je grafický balík, sloužící především k úpravì obrázkù a fotografií. Umožňuje snadno vytváøet zvláštní vizuální efekty, ale i "bìžnou" grafiku pro WWW stránky.

Program pracuje s objekty, jak je dnes u bitmapovì orientovaných grafických editorù bìžné. Tedy alespoò u těch, které aspirují na profesionální využití. V praxi to znamená, že například text nebo obrázek, vložený na základní pozadí, se chová jako samostatný objekt. Ten je možné pøemisovat, otáèet a jinak transformovat, mìnit velikost, poøadí, seskupovat s dalšími objekty, mìnit jeho pøehlednost èi splynutí barev objektu s pozadím. Pokud pracujete například s CADem nebo vektorovým kreslicím programem, tak víte, jak pøijemný tento způsob práce je.

Efekty a nástroje

Celkem Picture Publisher nabízí asi 140 různých efektù, a navíc program umožňuje použít i tzv. plug-ins od dalších výrobcù, které jsou kompatibilní s programem Adobe Photoshop. Pøi mnoha úpravách je k dispozici pøuvodce s pohodlným nastavením parametrù, ale u některých efektù a maker naopak možnost nastavení jakýchkoliv parametrù úplnì chybí. To znamená, že jste odkázáni pouze na standardní nastavení, ale takových filtrù je menšina (koneckoncù, ménì je nikdy více). S výbìrem filtru pomùže integrovaný prohlížeè (Effects Browser), který zobrazuje jak pùvodní obrázek, tak výsledek pøi použití filtru. Efekty zahrnují všechny více èi ménì obvyklé možnosti, jako je aplikace textury, napodobení různých technik štìtce, různé psychedelické efekty, zvláštní úpravy okrajových ploch obrázku a mnoho vyložení deformaèních postupù. Samozøejmostí je široká nabídka způsobù úpravy barev (úprava barevných map, aplikace kalibraèních map apod.). Samostatnou kapitolou je práce s maskou; ta slouží k výbìru urèitých èástí obrázku a je základním nástrojem pøi provádìní retuší èi fotomontáží. Masku se dá vytvoøit mnoha zpùsoby, například i výbìrem až deseti různých barev (napø. pro známé modré pozadí Chroma Mask). Vytvoøenou masku lze samostatnì editovat a aplikovat na ni další efekty (Alpha Chanel).

Další možnosti nabízejí speciální moduly. Light Studio umožňuje doplnit snímky dalším svìtlem a různými svìtelnými efekty. Modul Bevel Factory vytváøí orámování objektù (zarámování obrázku) a zvláštní efekty na hranì objektù (resp. masky), například textu. Rozostøením okrajù lze dosáhnout "hloubky" obrazu, nebo znázornit odraz svìtla v objektivu. Také je možné vytvoøit samostatné snímky, obsahující kontaktní pøehled vybraných obrázkù, například z urèitého adresáøe. Kromì toho je možné tento zmenšený pøehled také vytisknout nebo vygenerovat HTML dokument s tabulkou, obsahující jejich zmenšené verze. V tomto pøípadi lze urèit i to, zda se má zobrazit název a velikost pùvodního souboru a zda se má vytvoøit odkaz na soubor pro zobrazení v plnì velikosti. Nechybí ani modul vytváøející zvláštní textové efekty.

K dispozici je rozsáhlá funkce Zpìt (Undo), kterou je možné vztahovat na obrázek jako celek, ale i na jednotlivé objekty. Veškeré provedené akce se zaznamenávají v "øídícím centru" a zde je možné provádìt zmìny v již provedených pøíkazech, podle nichž se zpìtnì upraví i obrázek. Tyto pøíkazy se stejnì jako Undo mohou ukládat do souboru spolu s obrázkem (PPF), takže je možné pohodlnì provádìt zmìny i s velkým èasovým zpoždìním. Vzhledem k tomu, že program využijí i profesionálové v oblasti grafiky, obsahuje také podporu pro ètení i zápis

"neviditelného vodotisku" firmy Digimarc (www.digimarc.com), jenž obsahuje informace o autorských právech apod. Celkem samozřejmě je i několik tisíc fotografií, které grafický balík doprovázejí a se kterými můžete nakládat dle své libosti.

Grafika na Web

Zajímavá je i podpora tvorby WWW stránek. Pro tvorbu tlačítek je k dispozici samostatný průvodce, s jehož pomocí můžete vytvořit kulatá i obdélníková tlačítka s charakteristickým "tlačítkovým" okrajem. Jiný průvodce slouží k vytvoření horizontálních separátorů. K zadanému obrázku je jednoduše doplněn požadovaný prostorový efekt. Nechybí ani průvodce pro úpravu motivu, tak aby při jeho použití jako pozadí v HTML dokumentu na sebe jeho okraje plynule navazovaly (zobrazení více motivů vedle sebe). Součástí balíku je také GIF Animátor pro vytváření animací přímo v prostředí programu.

Nejzajímavější je však průvodce pro kompletní tvorbu grafické části WWW stránek. V první řadě zvolíte rozlišení, pro jaké budou stránky optimalizovány. Dále vyberete jeden ze 42 předdefinovaných stylů a upravíte vše potřebné. Můžete zmínit popis, tvar, barvy a velikost všech tlačítek a ostatních grafických prvků podle své představy. V praxi je většinou potřeba výsledný kód (všechny grafické prvky jsou samozřejmě umístěny v poměrně rozsáhlé tabulce) upravit a doplnit např. o text, ale rozhodující je, že s minimálním úsilím získáte plně grafické webové stránky. Na rozdíl od klasických šablon však můžete vzhled ovlivňovat podle vlastních představ.

Hodnocení

Program Picture Publisher 8.0 představuje silný nástroj s širokou nabídkou funkcí. Pokud bych ho měl s něčím srovnat, tak se nabízí jeho porovnání s programem Paint Shop Pro (PSP). Stejně jako u PSP (shareware), je možné si stáhnout trial verzi programu z Internetu (www.micrografx.com/picturepublisher/). PP8 nabízí větší množství efektů a filtrů, podporu webové grafiky a některé další zajímavé funkce, při trochu vyšší ceně. Program PSP je naproti tomu o něco rychlejší a jeho ovládání mi přijde poněkud pružnější.

Micrografx Picture Publisher 8.0

zajímavé speciální efekty
dobrá podpora webové grafiky
rychlost některých operací

K recenzi poskytla firma:

SWS, a. s.

Jeseniova 1, Praha 3

Cena: 5 680 Kč (bez DPH)

Jakost snadno a rychle - Micrografx ISOCharter

Marek Štípina

ISOCharter je program usnadňující dokumentační fázi při implementaci systému řízení jakosti dle ISO 9000. Jeho úkolem je vizualizovat všechny procesy zdokumentovat je krok za krokem.

Systémy jakosti

K objektivnímu a standardnímu posuzování podniku slouží normy řady ISO 9000. Tyto normy posuzují celý systém podniku od jeho organizační struktury, zodpovědností, pravomocí, postupů, procesů až po zdroje nutné pro zajištění potřebné jakosti výrobku nebo služeb.

Předmětem norem ISO 9000 je také řešení řady běžných úkolů, kterými se většina firem zabývá. Mezi tyto činnosti patří například budování organizační struktury podniku, vymezení pravomocí a zodpovědností, řešení spisové služby, vypracovávání vnitřních směrnic, pracovních postupů a pokynů a podobně. I když podnik v blízké budoucnosti nepočítá s tím, že by implementoval kompletní systém ISO 9000, může být přesto výhodné, bude-li řešit své aktuální úkoly alespoň s ohledem na požadavky norem ISO 9000.

Tvorba dokumentace

Micrografx ISOCharter je kombinací produktů Micrografx FlowCharter a EtQ 9000 Maps (www.etq.com). Vytváření dokumentace je snadné a trochu připomíná práci s vektorovým grafickým programem. Jednotlivé "objekty" budoucího diagramu lze libovolně otáčet, měnit jejich velikost, pohybovat s nimi apod. Vzájemné propojení je možné několika typy čar, které se automaticky přichytávají k symbolům přesně tam, kde je třeba. Samozřejmě veškerá propojení zůstávají zachována i při přesunu jednotlivých objektů. Vynikající je možnost provázat více dokumentů mezi sebou a tak přecházet z jednoho procesu do jiných, které s ním souvisejí. K dispozici je knihovna hotových procedur (v podstatě šablony blokových diagramů) a pochopitelně také mnoho symbolů pro použití v grafech. K rychlému prohlížení bez možnosti editace slouží samostatná aplikace, FlowCharter Viewer. I v něm zůstává zachována možnost přechodu mezi více diagramy, jež jsou mezi sebou provázány.

Z dalších možností uvedu alespoň export hotového grafu do HTML, tedy pro publikování na Internetu, nebo tvorbu tzv. živých grafů. Ty umožňují interaktivní přístup ze strany uživatele nebo simulaci nějakého procesu. Graf se dá spustit podobně jako program po jednotlivých prvcích, a pro každý prvek lze definovat nějakou akci (matematická operace, vstup nebo výstup údajů, pokračování programu podle reakce uživatele). Tyto a další funkce již fakticky nesouvisejí s dokumentačním procesem, ale jedná se o vlastnosti programu FlowCharter, tedy pracovního prostředí, které nástroj ISOCharter využívá.

Hodnocení

Micrografx ISOCharter je komplexní dokumentační nástroj, jenž do značné míry zjednodušuje zavádění a údržbu norem ISO 9000 a ISO 14000. Určitým handicapem může být chybějící podpora českého jazyka (všechny šablony jsou samozřejmě v angličtině). Samotné prostředí programu je příjemné, má intuitivní ovládání a nic nebrání tomu využít ho kromě

dokumentace procesů také k tvorbě dalších grafů a diagramů. K dispozici je několik desítek různých typů grafů (organizační diagram, diagram počítačové sítě, mapa webových stránek, blokové diagramy, vývojové diagramy, znázornění toku dat a mnoho dalších).

Micrografx ISOCharter

snadná tvorba a údržba dokumentace
pracuje v prostředí FlowCharter
šablony pouze v angličtině

K recenzi poskytla firma:
SWS, a. s.
Jeseniova 1, Praha 3
Cena: 37 027 Kč (bez DPH)

Internet Download Centrum - Doplnky a vylepšení pro MS Office

Vladimír Drda, Michal Drda

V dnešním Internet Download Centru se zaměříme na zajímavé doplňky a utility vhodné pro uživatele nejoblíbenějšího kancelářského balíku Microsoft Office. Veškerý nabízený software je určen pro MS Office 97, konkrétně pro Word a Excel, jež jsou z celého Office využívány nejčastěji. Vy, co nemáte Office 97, nesmutněte, neboť většina doplňků je také k dispozici pro starší verze. Na to vás vždy upozorníme.

Na úvod si řekneme něco o tom, co to jsou doplňky a jak se instalují. Doplněk, neboli add-in, je speciálně upravená šablona. Ta v sobě může obsahovat soupravu chytrých maker. Makry nazýváme podprogramy pracující v rámci jedné aplikace, aby nám pomohly zjednodušit, automatizovat a zefektivnit naši práci. Nikdy však i velice zjednodušit, viz makroviry. Pokročilejším makrojazykem pro MS Office 97 je Visual Basic ten nás zajímat nebude, nám půjde jen o již hotové a odladěné produkty.

Instalace

Inteligentnější komponenty se umí samy po spuštění instalačního programu do Office přidat. Mění uživatelsky přívětivé si musíme manuálně doinstalovat následujícími způsoby:

1) v patřičném programu přejdeme na menu "Soubor", tam na položku "Otevřít" a vybereme požadovanou šablonu. Potom se nás pootevření zeptá, jestli chceme povolit makra. Akci potvrdíme. Takto máme makra k dispozici pouze v aktuální seanci.

2) v případě, že se nám makra zalíbila, nainstalujeme si je z menu "Nástroje", podmenu "Šablony a doplňky", a necháme je přidat k základní šabloně.

Prime 97v. 1.0 for Word 97

1 170 KB; (www.primeconsulting.com) Jedná se o kolekci užitečných utilitek, zjednodušujících a urychlujících běžnou wordovskou práci. Po instalaci se nám ve Wordu přikni zabydlí a uvidíme jejich součásti téměř ve všech menu. Významné vlastnosti Prime 97:

- vestavivý správce záložek se spoustou navigačních funkcí
- vlastní správce historie dokumentů
- umí vytvořit přímý odkaz na dokument do nabídky Start
- rozšířené mazání a obnovování souborů s okamžitým přístupem ke koši
- proof controller nadefinuje podle našeho přání v dokumentu sekce a v každé z nich může být pro jazykovou kontrolu použit jiný lingvistický modul
- zapíná/vypíná lištu s nástroji (i uživatelsky definovanými) "Quick Clicks", zkracujícími cestu k často volaným příkazům ukrytým hluboko v menu.

Registrovaná verze je rychlejší a nezdržuje bezvýznamnými obrazovkami. Na výše uvedené

adrese jsou též k dispozici verze programu pro starší typy Wordu.

Zkušební doba: 30 dní

Write Express Easy Letters v. 2.1
1 453 KB; (www.writeexpress.com)

Nevíte-li si rady s anglickou korespondencí a se psaním písemností všeho druhu vůbec, pak vaší volbou bude jistě Write Express. Obsahuje 56 kategorií s radami pro určité typy korespondence, v nichž je zabudováno přes 500 témat a konkrétních typů. Při psaní dopisu nás doprovází pomocník, vedoucí naše kroky od zvolené kategorie, přes zvolená témata až ke konkrétním větám a frázím, jež ihned přenáší do dokumentu.

Program se automaticky zapouzdří do wordovského menu "Nástroje" jako samostatná položka a odtud se pak spouští. Instalace programu nám jej nabídne jak pro všechny verze MS Wordu, tak i pro Corel Word Perfect 7.0 a 8.0.

Poeticky založení etenářů si na stránkách výrobce mohou ještě přiojednat Write Express Rhymer a Phonetic Finder, jež hledají správně zřymovaná synonyma v kontextu k vybraným slovům.

Zkušební doba: 30 dní

Double Page v. 2.06
1 170 KB; (www.cam.org/~donato/index.html)

Double Page je makro, tisknoucí dokumenty na papír formátu A4 na šířku a do dvou sloupců, eventuálně po obou stranách. Sice některé tiskárny tuto volbu mají automaticky, ale je jich pomálu.

Program je velice vhodný pro tisk brožurek formátu A5 a pro milovníky našich lesů.

Součástí staženého archivu jsou šablony pro Word 6.0, 7.0 a 97.

Zkušební doba: freeware

SOS Photo Solutions v. 5.0
333 KB; (www.compumart.ab.ca/merkel)

SOS Photo Solutions je software vhodný pro vlastníky skeneru nebo digitálního fotoaparátu, kterým usnadní organizaci jejich elektronických snímků. Skládá se ze tří samostatných částí:

Photo Packager vytvoří standardní typ foto-kolekce.

Electronic Album podle našeho přání seřadí fotografie a připraví dokument pro tisk. Výsledek bude stejný, jako kdybychom si prohlíželi klasické album. Navíc si můžeme k vybraným fotografiím přidat text uvozený v bublinách, stejně jako v komiksech.

Insurance Claim Template je pomocník pro tvorbu obrazové části technické dokumentace. Po

aktivaci se objeví šablona, kam se vyplní formální náležitosti, a potom stačí jen vkládat fotografie.

Zkušební doba: 30 dní

FormIDEA for MS Excel 97 v. 1.5
3 121 KB; (www.tkvision.com/product/idea.htm)

S tímto pomocníkem se zbavíte pracného přepisování tištěných tabulek a formulářů do Excelu. Jako vstupní zařízení může být použit skener nebo fax, čímž Excelu přidáte další rozšiřující možnosti. K tomuto účelu jsou implementovány tyto technologie:

- rozpoznání a registrace formuláře (automatické srovnání, vycentrování, popř. zvětšení)
- rozpoznání zaškrťávacích políček (OMR technologie Optical Mark Recognition)
- verifikace vložených dat.

Součástí dodávky je učí se modul, a to k naučení programu kvalitněji rozpoznávat často se opakující formuláře.

Instalace probíhá automaticky a software funguje na principu ActiveX komponenty Excelu 97.

Zkušební doba: 30 dní

Excel Recovery 97 v. 1.0.9
972 KB; (www.conceptdata.com/excel)

S tímto doplňkem pro všechny novější verze Excelu (5.0, 95, 97) celkem slušně opravíte porušené soubory, vzniklé například při rozbalování poškozeného Zip archivu. Ve starších verzích Excelu lze s jistými omezeními otevřít soubor novější verze.

Po instalaci je funkce Recover přístupná přímo z menu spadajícího pod "Soubor".

Zkušební doba: funguje bez omezení, ale bez registrace pracuje jen se soubory do určité délky.

xICBT v. 1.11
108 KB; (www.geocities.com/capeceneveral/606/xlcbt.htm)

xICBT je autorský CBT (Computer Based Training) nástroj, dostupný pro Excel 95 a 97. S ním v rámci sešitu jednoduše připravíte interaktivní program, kombinující v sobě prvky textu, grafiky, kresby, textová pole, tlačítka, a vše jde nastavit pro práci v automatizované sekvenci. K těmto účelům má xICBT vlastní panel nástrojů a vlastní lištu pro navigaci po již hotové prezentaci. K lepšímu zvládnutí dodaného softwaru dodává jeho autor vzorovou šablonu, kde demonstruje na typickém příkladu klady programu.

Zkušební doba: 30 dní

Výzva pro české tvůrce sharewaru a freewaru

Od příštího čísla PC WORLDu jsme se rozhodli, nezávisle na tématech Internet Download Centra, zvažovat recenze vybraných kvalitních českých sharewarových produktů. Jste-li přesvědčeni o konkurenceschopnosti vaší tvorby, neváhejte a na e-mailovou adresu redakce (pcworld@idg.cz) zašlete link na váš program. (Pozn.: výzva neplatí pro komerční firmy a trial verze jejich produktů.)

Novinky

Notebok jako tablet

Michal Bareš

Se zajímavými novinkami přišla nedávno firma Fujitsu. Jedná se o dva netradiční notebooky, které jak svým designem, tak způsobem ovládání připomínají spíše grafické tablety. Nemají totiž klávesnici a ovládají se na displeji pomocí pera. Výkonnější z obou zařízení se nazývá Stylistic 2300 a je osazeno 233MHz procesorem Intel Pentium s technologií MMX a 4,1GB pevným diskem. O zobrazování informací se stará barevný displej typu CTF (Color Transflective) s rozlišením SVGA (800 x 600 bodů), který dokáže zobrazit 4 096 barev a který má (podle výrobce) být dobře čitelný jak v přímém slunečním světle, tak i v půtmí. K notebooku lze samozřejmě připojit i externí monitor, s maximálním rozlišením XGA (1 024 x 768 bodů). Stylistic 2300 se standardně dodává s 32MB pamětí, vestavným modemem, infračerveným portem, USB a podporou pro PC Cards (2x typ II nebo 1x typ III). Zařízení je určeno pro operační systémy Windows 95/98/NT a plně podporuje jak 32bitové, tak i 16bitové aplikace.

Druhý model je o něco "slabší" co se týče výkonu procesoru a kvality displeje. Jmenuje se Point 1600 a obsahuje 166MHz procesor Pentium s technologií MMX, 4,1GB pevný disk (stejně jako u předchozího počítače je i tento disk chráněn technologií proti ztrátě dat při otáčení) a 10,4palcový displej typu DSTN s rozlišením SVGA. V ostatních parametrech se Point 1600 podobá počítači Stylistic: obsahuje také 32 MB paměti, slot pro PC Card, USB, infračervený port a je určen pro Windows 95/98/NT. Více informací o těchto zajímavých produktech lze nalézt na internetových stránkách firmy Fujitsu www.fpsi.fujitsu.com.

Rychlí Experti

Michal Bareš

Na přelomu roku předvedla firma Western Digital novou řadu pevných disků s názvem Expert. Jedná se o disky, jež jsou zajímavé především podporou pro vysokorychlostní rozhraní Ultra ATA/66, dostatečnou kapacitou a vysokou rychlostí otáčení. V současné době se pevné disky WD Expert vyrábí s kapacitou 9,1 GB, 13,5 GB a 18 GB. Všechny disky této řady mají průměrnou přístupovou dobu 8,5 ms, otáčejí se rychlostí 7 200 otáček za minutu a jsou osazeny hlavami typu GMR. O dostatečnou ochranu dat se navíc stará technologie Data Lifeguard, která průběžně kontroluje stav disku a obnovuje (nebo izoluje) špatné sektory na něm ještě předtím, než jsou na něj nahrána data.

Rozhraní Ultra ATA/66 umožňuje oproti staršímu protokolu Ultra ATA/33 zvýšit průchodnost dat na dvojnásobek, takže je teoreticky možné dosáhnout přenosu až 66,6 MB za sekundu. K tomuto výkonu je však potřeba deska s dostatečně rychlou sbírnicí a moderním Biosem, jinak pracují disky Expert nižší rychlostí (16,6 MB/s).

Společnost Western Digital ohlásila kromě výše zmíněné řady pevných disků ještě jednu novinku v této oblasti, a tou je disk WD Caviar s kapacitou 20,4 GB. Tento disk má čtyři plotny, z nichž každá má kapacitu 5,1 GB, a také používá rozhraní Ultra ATA/66. V nejbližší době se začnou dodávat rovněž disky Caviar s rozhraním Ultra ATA/66 a "menší" kapacitou 15,3 GB a 10,2 GB. Disky Caviar se otáčejí rychlostí 5 400 otáček za minutu a mají průměrnou přístupovou dobu 8,5 ms.

Optická paměť OROM - Nový druh paměti od otce CD-ROMu

Roman Barták

Na obzoru je nový druh výměnného paměťového média založeného na optickém principu a určeného především pro přenosná zařízení. Pod názvem OROM (optická paměť ROM) ho chce v polovině roku na trh uvést mladá firma Ioptics (www.ioptics.com).

OROM se na první pohled trochu podobá PC kartám, i když princip činnosti je zcela jiný. Výměnné paměťové médium velikosti kreditní karty pojme až 128 MB dat a pro jeho čtení se používá speciální čtecí zařízení o velikosti jen málo přesahující velikost vlastní karty. Cena čtečky se má pohybovat kolem 200 USD, zatímco jednotlivé karty přijdou jen na 2-3 USD.

U zrodu paměťového média OROM stál jeden z otců optického záznamu na CD a CD-ROM a spoluzakladatel firmy Ioptics, James T. Russell. Ten přišel s myšlenkou levné plastické karty, obsahující na jedné straně 5 000 drobných "datových skvrnek" o průměru přibližně 500 mikronů. Každá tato skvrnka obsahuje 2D obrázek kódující 32 KB informací. Druhá strana karty je potom pokryta stejným počtem drobných čítek, umístěných přesně nad datovými skvrnkami. Princip čtení OROM karty se podobá projektoru. Po vložení do čtečky se karta umístí nad sadu LED diod, přičemž opět na každou skvrnku připadá jedna dioda, které se postupně rozsvítí. Obraz je promítnut přes čítku na kartu a usměrněn další čítkou na čip snímající obraz (podobný najdeme v digitálních kamerách). Po nezbytných chybových korekcích jsou data připravena pro další použití.

Zařízení tedy neobsahuje žádné mechanické části a je tak velice odolné proti nešetrnému mechanickému zacházení, navíc nejsou potřeba žádné "roztáčet" časy a data jsou dostupná okamžitě. Celý proces čtení dat trvá jen 10 ms a rychlost datového přenosu je 1,6 MB za sekundu. Spotřeba energie je kolem 200 mW, a to jen v průběhu vlastního čtení, jinak se blíží nule.

Systém Ioptics OROM je díky svým vlastnostem určen především pro distribuci softwaru a elektronického obsahu tam, kde nejsou tradiční prostředky typu CD-ROM a DVD vhodné například z důvodů přílišné velikosti, velké spotřeby energie a malé odolnosti oproti nárazům. Jedná se tedy primárně o oblast přenosných a ručních (handheld) počítačů, kde OROM poskytuje dostatek kapacity pro distribuci softwaru, velkých databází, manuálů nebo katalogů. Stejně tak ho lze využívat v oblastech jako je řízení strojů, informační kiosky, a třeba i pro distribuci map pro GPS systémy. Další téměř nevyčerpatelnou oblastí použití jsou zábavní a vzdělávací systémy. OROM média mohou být používána pro distribuci komplexních her pro herní konzole i jako audiomedium pro přenosné přehrávače. Zde je právě výhodou vysoká kapacita paměťové karty, která při kompresi pojme obsah zvukového CD. Neméně důležitá je malá velikost, odolnost proti otřesům a nízká spotřeba energie umožňující 30-40 hodin přehrávání při použití běžných AA nebo AAA baterií.

Základními konkurenty paměti OROM budou již zavedené flash paměti a miniaturní pevné disky. Paměti flash jsou ale poměrně drahé a pevné disky zase trpí neduhy mechanických zařízení. Na druhou stranu tato zařízení, podobně jako další konkurent Click! od Iomegy, umožňují snadný záznam dat, zatímco OROM je určen jen pro čtení (připravují se také zapisovací jednotky, ale ty budou mnohem větší). Důležité pro úspěch OROM bude, zda se firmě Ioptics podaří najít první klíčovou oblast použití, která by nastartovala prodej podobně, jako se to povedlo u ZIPu a domácího zálohování dat. Důvěru v OROM svými investicemi už vyjádřil například Microsoft, a tak první aplikaci OROM paměti můžeme čekat v přírodních počítačích s Windows CE.

Corel proMacy

Roman Barták

Firma Corel dlouhou dobu ignorovala platformu Macintosh, až nakonec dospěla k názoru, že řada grafiků stále dává tímto počítačům přednost. První vstup do světa Mac OS v podobě CorelDRAW 6 se ovšem vůbec nevydařil, a tak se Corel na opakovanou premiéru v podobě CorelDRAW 8 připravil mnohem pečlivěji.

Nový balík grafických aplikací CorelDRAW 8 for Power Macintosh je vytvořen speciálně pro Mac OS a nabízí tradiční macovský vzhled, ovládání i využití oblíbených systémových technologií jako je AppleGuide, AppleScript, ColorSync nebo QuickTime. Jeho jádrem je dvojice grafických editorů CorelDRAW 8 a Corel PHOTO-PAINT 8, doplněná utilitami pro správu písma, obrázků a pro převod bitmapové grafiky na vektorovou. K tomu ještě dostanete CD-ROM plný připravených obrázků.

Jádrem balíku je přirozeně editor vektorových obrázků CorelDRAW 8. Jeho ovládání bylo v mnohém přepracováno a je nyní velice pohodlné a přirozené. Zásahu na tom má jak uživatelsky nastavitelná pracovní plocha, tak používání interaktivních prvků v nástrojích. K dispozici jsou samozřejmě různé kreslicí nástroje, snadno lze měnit tvar, velikost i polohu již vytvořených objektů. Pohodlně se pracuje s různými deformačními nástroji, zajímavé a užitečné je interaktivní nastavení barevného přechodu, průhlednosti nebo přidání stínu. K dispozici je také funkce pro morfing jednoho objektu na druhý, oba objekty zůstávají nadále editovatelné. Pro změnu charakteristiky části obrázku lze použít efekt šošky; takové rybí oko vypadá velice realisticky. Pro další efekty je možno vektorový objekt změnit na bitmapový obrázek, na který lze potom aplikovat různé filtry.

CorelDRAW 8 by byl velice příjemný program vhodný díky snadnému ovládání a množství funkcí pro každého, kdo potřebuje něco nakreslit. Bohužel je zde problém s jeho stabilitou, resp. nestabilitou, zvláště při používání textového nástroje. Ten dokázal program zaručení "shodit" částecí pomoci může změna systémové konfigurace, ale málokdo asi bude mít chuť hrát si se Systémem.

Nerozlučným průvodcem CorelDRAW je editor Corel PHOTOPAINT 8 pro práci s bitmapovou grafikou. Program používá podobné uživatelské rozhraní jako CorelDRAW, takže přechod mezi oběma aplikacemi je bezproblémový.

Corel PHOTO-PAINT lze používat pro úpravy již hotových obrázků, ale k dispozici je i řada kreslicích nástrojů. Štitce je možné podobně jako v Painteru parametrizovat, k dispozici je i rozstřikovač obrázků. Do obrázku je také možné vkládat text, který se po zadání ihned převede na grafiku. PHOTO-PAINT nabízí řadu filtrů, pomocí nichž lze vytvářet zajímavé efekty (další Photoshop kompatibilní filtry lze dodat). Zvláště realisticky působí 3D filtry pro ohnutí rohu, 3D rotaci, deformaci, vlnění apod. Užitečná je možnost u každého filtru interaktivně zvolit jeden z trojice způsobů zobrazení náhledu.

Pro snazší úpravy používá PHOTO-PAINT techniku odděleného pozadí od objektů v popředí. Ty lze upravovat nezávisle na sobě, případně slévat do jednoho objektu nebo do pozadí. Objekty také mohou mít přiřazenu URL adresu a sloužit tak pro vytváření webových map.

Zajímavostí Corel PHOTO-PAINT je možnost vytvářet filmy a spojovat více obrázků do panoramatických snímků. Za zmínku také stojí vícenásobný příkaz Zpít, který například Photoshop dostal až ve verzi 5.

CeBIT 1999

MAREK DIDIĚ

Tak už se to blíží, 18.-24. března 1999 bude hannoverské výstaviště naplněno cca 7 500 vystavovateli z oblasti informačních technologií a okolí. Jak byl nedávný In-vex hodnocen poněkud rozpačitě, CeBIT má svou pozici, zdá se, jistou. Velikost veletrhu je dána pouze omezením výstavních ploch, na listině čekatelů je stále řada firem (cca 150), které doufají v uvolnění místa na výsluní.

Právě díky velikosti výstaviště hannoverského Deutsche Messe má CeBIT unikátní pozici, neboť veletrhů s plochou nad 300 tisíc m² mnoho není, a CeBIT na jaře plánuje využití všech výstavních kapacit rozšířeného výstaviště: 387 098 m². Tím se stává největším veletrhem na světě a jedinečnou událostí pro výrobce, obchodníky i zákazníky světa IT a telekomunikací.

Když se podíváme do minulosti, začal CeBIT v roce 1970 s 638 vystavovateli na 55 tis. m², v roce 1982 se plocha obsazená vystavovateli přehoupla přes 100 000 m² a podívat se přišlo 200 000 návštěvníků, tisícovku v součtu vystavovatelů přeskočil CeBIT v roce 1989 s plochou 230 tis. m² a 511 tisíci návštěvníky. Vrcholný počet návštěvníků v roce 1995 (755 326) vedl k oddělení výstavy CeBIT Home (domácí a zábavní část), a poté se počet návštěvníků vrátil pod 700 tisíc. Současná plocha výstaviště je plánované maximum, další výstavba nepokračuje ani se o ní do budoucna neuvažuje. Veletrh by se proto měl stabilizovat a pouze doláňovat.

Odkud nyní vystavovatelé přijíždí? Plných 38 % je zahraničních, a když přičteme to, že se většina velkých firem účastní prostřednictvím svých německých poboček, je mezinárodní účast nosnou částí CeBITu. Co se týká zastoupení českých firem, nenajdete tentokrát společný český stánek, protože naše ministerstva nepovažují tuto událost za hodnou pozornosti (export je na tom zřejmě tak dobře, že podporu nepotřebuje). S pomocí programu Protrade (financovaného německou vládou) se však některé účastní, pár si dokonce našetřilo samo: Alwil, AEC, C.A. Production, Datasys, Decros, Diskus, Emko, ETR-SOS, Grisoft, Lama, MegaNet, Software 602, Telcom, Strom, Triton a Zoner. Zajímavé je i to, že asijská krize vede tamní vlády k tomu, aby účast podpořily (z Tchaj-wanu přijede 524 společností, z Hongkongu 67, z Thajska 6). Co kromě jednotlivých stánků v 26 halách v Hannoveru najdete? Například společnou expozici Softwarové centrum středního stavu s tisícem řešení pro malé firmy, Internetový park, Svět médií, NIC o Network Computing, uživatelské centrum Obec a stát, bankovní a finanční systémy, Automatický sběr dat, Rapid Prototyping, Setkání 22 výzkum, Centrum bezpečnosti informací a Satellite Business.

Za kolik? Jednodenní vstupenka vyjde v předprodeji na 55 DEM, na místě 60, permanentka na 120, případně 140 DEM. Tak alespoň v cenách vstupenek je Invex (zatím) neprokonatelný.

Intelovy tøicetiny

Marek Didiè

Víte, že společnost Intel Corporation existuje již tøicet let? Onehdá se Robert Noyce a Gordon Moore dali dohromady, aby vyvinuli alternativu k jádrové magnetické pamìti a dnes je Intel největším výrobcem èipù na svìtì. I když èeská poboèka tak dlouhou historii nemá, její øeditel, pan Staroveský, uspoøádal pøi této pøíležitosti malou tiskovku se symbolickým sfoukáváním svíèek.

Shròme nìkteré intelovské mezníky:

Tøi roky po založení vyvinula společnost první mikroprocesor 4004 (mìl 2 300 tranzistorù, pøíemž dnešní PII jich má 7,5 milionu), tenkrát to bylo pro japonskou kalkulaèku.

Speciální akci uspoøádal Intel v roce 1970 tehdy koupil 26ha hruškový sad v Santa Claøe a na Slavnosti èerstvého ovoce zamìstnanci i s rodinami trhali hrušky ostoøest akce se vyplatila, již za rok dokázali vyprodukovat zmínìný první procesor.

O trochu pozdìji vyvstal zase problém s testováním tlaku a vlhkosti, tak bylo nutné zakoupit Papinovy hrnce a procesory postavit na vaøiè (pozdìji se pøešlo na jiné metody testování).

Polovina snažení Intelu se týkala hledání aplikací pro jejich èipy, èasto zcela neznámé jednou Gordon More na velké konferenci vysvìtloval vlastnosti èipu 8008, a poté vývojáøe vyzval: "Podívejte se, tady to máme, tohle to umí. Teï se musíme jako odvìtví snažit o to, abychom vyvolali potøebu takového 1 milionu kouskù misìni." Bylo to dost drzé, ale jak je vidít, podaøilo se.

Ne úplnì zdaøilá byla první investice do výroby digitálních hodinek stály 150 dolarù a byly silnì poruchové (èást schùzek pøedstavenstva Intelu byla vždy vinována výmìní porouchaných). Když pøišla konkurence s hodinkami za 10 dolarù, Intel se v roce 1978 z této oblasti stáhl. Ovšem v témž roce spatøil svìtlo svìta první 16bitový procesor 8086. Osm let poté se lidstvo doèkalo procesoru s prùlomovým oznaèením 386, v roce 89 následoval 486, roku 1991 zaèalo svou marketingovou pouč logo Intel Inside, v roce 92 Pentium, v 95 Pentium Pro, v 97 Pentium MMX a v loòském roce Celeron.

Místo v Palo Alto, kde Robert Noyce vynalezl integrovaný obvod, bylo v roce 1991 vyhlášeno za kalifornskou historickou památku. A pøesto když nedávno v americkém televizním kvízu padla otázka, jaká firma dodává procesory pro vìtšinu PC, soutìžící odpovìdila: "Od koho je Intel?".

A pøedstavte si, že pøi tom všem ještì zamìstnanci Intelu stihli ztenèit cestièky v procesorech z 12 na 0,25 mikronu (ale bez ohromného úsilí, invence i odvahy by to všechno stejnì nešlo). Nechme se tedy pøekvapit, kam a jak bude Intel smìøovat v dalších letech pøejme si, ač je to k našemu užitku.

Knihy

Encyklopedie grafických formátů

Vydavatelství: Computer Press, Praha 1997

Počet stran: 922

Doporučená cena: 895 Kč, 1044 Sk

Nakladatelství Computer Press nabízí druhé vydání celosvětově populární publikace Encyclopedia of Graphics File Formats včetně přílohy CD-ROM. Kniha podrobně popisuje cca 120 grafických formátů, zabývá se prací s grafickými soubory, kompresí dat, multimédií i zdroji grafických souborů. Zpracována tímto vyěerpávajícím způsobem je opravdu užitečnou pomůckou pro pracovníky DTP, computerových grafiků i tvůrců a programátorů aplikací.

Kniha začíná užitečnou předmluvou, která vysvětluje, jaké používá terminologické konvence a jak s ní pracovat.

První část PŘEHLED pojednává obecně o terminologii a zásadách počítačové grafiky, vlastnostech bitmapových a vektorových souborů obecně, o metasouborech, o zvláštnostech jednotlivých platform výpočetní techniky, které mají vliv na zpracování grafických souborů, o konverzích a rovněž kompresi těchto souborů, a o multimédiích. Tyto oblasti jsou probírány tak, aby dostatečně objasnilly jednotlivé pojmy a postupy, aniž by se však čtenář utáplil v záplavě podružných detailů. Výklad začíná od pixelu a končí stručnými informacemi o digitálním videu a

Druhá část FORMÁTY GRAFICKÝCH SOUBORŮ je nejobsažnější část knihy. Abecedně seřazené články o jednotlivých formátech popisují vyěerpávajícím způsobem vše potřebné (jméno, alias, typ, barvy, komprese, max. velikost předlohy, možnost více předloh v souboru, číselný formát, původce formátu, počítačová platforma, podpůrné aplikace, použití formátu, odkazy na jiné formáty, komentář, přehledný popis a odkazy na příložený CD-ROM). Následuje staň o organizaci souboru a podrobnosti k němu (struktura, popis hlavičky souboru, případně sady procedur, podtypy). Na závěr je obvykle udáván nevhodnější zdroj odpovědí na případné dotazy (adresa původce či distributora dominantního softwaru). Například popis formátu TIFF zabírá v knize 23 stran, popis formátu Adobe Illustrator má 13 stran, formát Adobe Photoshop 11 stran, JPEG File Interchange Format 5 stran a GIF 18 stran. Takto zevrubně pojatá publikace je velmi užitečná například tehdy, když dojde k problému s obrazovým souborem a je třeba jej řešit.

Třetí část jsou DODATKY. V Dodatku A je stručně probráno téma grafických souborů na Internetu a v elektronické poště (kódování, archivy FTP, World Wide Web, tipy na zařečování grafiky do WWW stránek, grafické zdroje na Internetu jejich adresy). Dodatek B se zabývá grafickými soubory a zdroji v grafických službách v amerických podmínkách. Dodatek C vysvětluje způsob práce s příloženým CD-ROMem a rady pro jeho využití.

Celou knihu uzavírají SLOVNÍČEK základních pojmů a REJSTČÍK celé publikace. Publikace slouží jako dobrý zdroj informací pro studium tématu i jako encyklopedie jednotlivých formátů. To ale ještě není všechno! Velmi užitečnou pomůckou je příložený CD-ROM. Z něho si na svůj počítač nainstalujete internetovský prohlížeč Mosaic 2.11 firmy Spyglass a vlastní aplikaci GFF (originální elektronická Encyclopedia of Graphics File Formats v anglické

Publikace Encyklopedie grafických formátů je užitečnou příručkou, která s léty v něm zastará, ale vzhledem k obrovskému množství elektronických obrázků ve formátech v ní popisovaných, jež počítačový svět dosud vychrlil na nejrůznějších médiích do světa, bude mít do budoucna svou stálou platnost.

PC WORLD-WILSON CUP

Od léta ložského roku jsme se začali v redakci PC WORLDu zabývat myšlenkou, uspořádat nějaký sportovní podnik, a doplnit tak sportovní aktivity IDG Publishing. Sesterský týdeník Computerworld pořádá každé jaro volejbalový turnaj, další známou sportovní akcí je IDG SQUASH LEAGUE, a do třetice všeho dobrého přichází tedy náš měsíčník s tenisovým turnajem ve čtyřhře PC WORLD-WILSON CUPem \99. Volba termínu konání padla na leden pro pracovníky IT firem to má být dobré odreagování se po hektickém konci roku.

První ročník se tedy uskutečnil v sobotu 16. ledna 1999 ve Sportcentru hotelu CLUB HOTEL PRAHA v Prùhonicích, ve spolupráci se společností WILSON, která byla zároveň generálním sponzorem této akce cenami pro první tři umístěné týmy byly právě špičkové výrobky WILSON série

Øeditelkou 1. ročníku turnaje byla RNDr. Jana Pelikánová, šéfredaktorka PC WORLDu, společnost WILSON byla ve vedení zastoupena panem Doležalem. Turnaj probíhl na čtyřech kurtech Sportcentra a trval prakticky celý den. Soutiže se zúčastnilo celkem devatenáct dvojic tenistů z předních IT společností v Èeské republice. Nad regulérním průběhem celého turnaje dohlížel zkušený tým rozhodčích z Èeského tenisového svazu, vedených panem Pøádou. A jak to nakonec všechno dopadlo? Na prvním místì se umístil tým společnosti Comtec ve složení ing. Zdeník Schejbal, pan Jan Zedníèek, na druhém místì skonèila ambiciózní dvojice firmy Cisco Systems ing. Miloslav Rut, pan Jan Písecký, na třetím místì pak reprezentanti společnosti Expert & Partner ing. Josef Hašek a pan Michal Beránek. Na nevděném ètvrtém místì skonèila sympatická dvojice ze společnosti Compaq Computer, ing. Stanislav Havel a ing. Jiøí Neužil.

Na této dvoustranì vám pøinášíme krátkou obrázkovou reportáž z turnaje a tabulku s konečným umístěním zúčastněných společností. Všem výhercům a účastníkům turnaje blahopøejeme a tišíme se na účast ve 2. ročníku, který se bude konat v lednu pøíštího roku tamtéž.

Konečné umístění v turnaji PC WORLD-WILSON CUP \99

1. COMTEC
2. CISCO SYSTEMS
3. EXPERT & PARTNER
4. COMPAQ COMPUTER
5. HEWLETT PACKARD
6. 3 COM PRAHA
7. XEROX ÈR
8. CONQUEST
9. UPS TECHNOLOGY
10. PC WORLD
11. CVETLER & POØÍZEK
12. KONSIGNA
13. SIEMENS
14. EURODATA CZ
15. ALIATEL
16. DATRONTECH CZECH
- 17.-19. IMAGING SYSTEM
- 17.-19. VOGEL-ALIATEL
- 17.-19. IDG

Spojovatelka

Jaroslav Fikker

Patříte mezi organizace, které nevlastní telefonní ústřednu s přímou provolbou, a přesto byste rádi ulehčili život vaší sekretářce? Potom zbystřete pozornost... Program Spojovatelka od pardubické společnosti PoSys je tu právě pro vás. Pomocí této aplikace a modemu připojeného k počítači můžete poměrně snadno a s minimálními náklady zautomatizovat přepojování příchozích telefonních hovorů na jednotlivé pobočky. Jakmile modem rozpozná příchozí hovor, přehraje volajícímu účastníkovi předem namluvený vzkaz. Během něho může volající pomocí tónové volby Spojovatelce sdílit, kam má hovor přepojit. Pokud volající číslo pobočky nezná, je hovor automaticky přesměrován na předdefinovanou linku, odkud je možné jej přepojit ručně.

Pro instalaci programu potřebujete běžné PC s operačním systémem Windows 95, 98 nebo NT, přibližně 5 MB volného místa na disku a modem s čípkovou sadou firmy Rockwell vybavený hlasovými funkcemi. Po skončené instalaci je nejprve nutné spustit modul Konfigurace. Zde určíte modem, který bude zajišťovat přepojování hovorů, a vyberete soubory, jež volající uslyší jako úvodní záznam, případně jako hlášení o obsazené lince. Velmi důležitým parametrem je také délka flashe. Ta musí odpovídat nastavení vaší telefonní ústředny, jinak nebude program pracovat korektně. Na základě vlastních zkušeností doporučuji nejprve vyzkoušet, zda Spojovatelka spolupracuje s vaším modemem a telefonní ústřednou. K tomuto účelu lze s výhodou použít 30denní demoverzi, kterou lze získat od firmy PoSys zdarma.

K přípravě zvukových souborů, jež lze použít k přehrání vzkazů při obsazené lince nebo jako úvodní oznámení, slouží modul Nahrávání. Zvuky se ukládají do souborů speciálního formátu (PVF), jež lze přehrávat do telefonu.

Dalším krokem ke zprovoznění Spojovatelky je vytvoření telefonního seznamu poboček telefonní ústředny. K tomu slouží Adresář. Pobočky jsou rozděleny do třech kategorií osoby, faxy a modemy. Program totiž umí rozpoznat na vstupu faxový i modemový tón, a podle toho automaticky přepojí hovor na linku, ke které je připojen fax nebo modem. Mezi osobami je vždy nutné jednu pobočku označit za "spojovatelku". Na tuto linku budou automaticky přesměrovány všechny hovory, u nichž volající nebude znát přímou volbu nebo nestihne zvolit číslo do stanovené doby.

Nyní je vše připraveno a je možné spustit Spojovatelku. Okno programu je velmi jednoduché. Obsahuje pouze menu, ze kterého lze otevřít moduly Konfigurace a Adresář nebo ukončit běh aplikace. Největší část okna zabírá plocha, kde se vypisují informace o činnosti programu. Pokud je vše správně zkonfigurováno, tak si konečně vaše sekretářka nebo recepce může odpočinout od neustálého přepojování telefonních hovorů a věnovat se jiné důležitější práci.

Spojovatelka

- + jednoduchá instalace
- + cena
- nespolečuje s některými kombinacemi modem ústředna

MailShot 2.0

Jaroslav Fikker

Při zpracování textu jsou uživatelé často postaveni před problém hromadného rozeslání dopisů na základě údajů získaných např. z firemní databáze. Všechny moderní textové editory mají funkce usnadňující toto tzv. slučování dokumentů velmi dobře propracované. Pokud se ale rozhodnete obdobný postup aplikovat i na e-mailové zprávy, narazíte na řadu problémů. Většina klientů elektronické pošty umožňuje tak nanejvýš vytvořit distribuční seznam a rozeslat poštu na všechny v něm uvedené adresy. Takto odesílané zprávy nelze ale žádným jednoduchým způsobem personalizovat. A právě tento nedostatek se snaží odstranit program MailShot, výtvor společnosti Software Now (www.soft-warenow.com).

V případě MailShotu se nejedná o nového klienta elektronické pošty, ale "pouze" o užitečný doplněk stávajícího poštovního systému, který na základě informací uložených v databázi vygeneruje zprávy jednotlivým příjemcům a ty předá k dalšímu zpracování. Podporovány jsou poštovní systémy založené na standardech SMTP (Internet mail), MAPI, Active Messaging (Extended MAPI), VIM, MHS nebo Banyan VINES.

Pro hromadné rozesílání korespondence potřebujete dva soubory. Tím prvním je hlavní dokument obsahující standardní text, který se má objevit v každé zprávě. Druhým je datový soubor, kde jsou uloženy proměnné informace (adresy, oslovení, dokumenty atd.). Jako zdroj dat pro MailShot lze použít pouze databázi Microsoft Access nebo ASCII textové soubory.

Vlastní práce s programem je velmi jednoduchá. Uživatelské rozhraní se při zblízném pohledu příliš neliší od okna pro vytváření nových zpráv v Outlooku, a tak se i začátečník velmi rychle orientuje. Prvním krokem je otevření příslušného zdroje dat. Následuje vytvoření vlastní zprávy, kterou můžete doplnit o proměnné informace z databáze. Tato slučovaná pole lze použít k dosazení adresy příjemce (To:), předmětu zprávy (Subject:), připojených souborů (Attachment:) nebo libovolného textu do těla zprávy. Na závěr můžete spustit kontrolu pravopisu. V našich podmínkách ale není tato funkce příliš použitelná, jelikož obsahuje pouze anglický jazykový modul. Posledním krokem je odeslání pomocí tlačítka Send. Tím se spustí proces, který vygeneruje jednotlivé zprávy a předá je příslušnému poštovnímu systému. Jeho úkolem je doručit poštu všem příjemcům.

Samozřejmě i MailShot má své nedostatky (např. malý výběr podporovaných databázových formátů, nelze přepnout mezi zobrazením datových polí a slučovaných dat). Přesto si myslím, že se jedná o užitečného pomocníka, zejména pro ty uživatele, kteří potřebují rozesílat ve větší míře nejrůznější druhy informací v elektronické podobě.

Mailshot 2.0

- + nápad
- + snadné použití
- + počet podporovaných poštovních systémů
- + počet podporovaných datových formátů
- nelze přepínat zobrazení polí

Virtuální místo

Pavel Houser

Letošního 1. března odstartuje další ročník akce Březen měsíc Internetu, a ve stejný okamžik se otevrou i brány virtuálního místa eCity, které pro zájemce připravily společnosti Expandia Banka, RadioMobil a SPT TELECOM.

Virtuální místo bude jakousi gigantickou hrou (těbaže právě tomuto slovu se jeho tvůrci na úvodní tiskové konferenci vyhýbali), jejímž cílem je přilákat uživatele mobilních telefonů na Internet a umožnit jim zkusit si "nanečisto" internetové obchodování, přímé bankovníctví... Každopádně by integrace Internetu a mobilní komunikace (včetně technologií typu SIM Toolkit) měla přinést nové možnosti komerčního využití tohoto média, a v této souvislosti by na Internet měli být také přilákáni další obchodníci.

Obyvatelé eCity zde budou jakýmsi způsobem žít, za virtuální peníze (tzv. eKoruny) kupovat virtuální zboží, pobírat plat ve fiktivním povolání přičemž příslušné procedury by měly být maximálně obdobné realitě. Virtualita je dovedena dokonce tak daleko, že se na některých webových stránkách budeme moci setkat i s aplikací simulující fyzický mobilní telefon. Účast na projektu je zdarma, přičemž obyvatelé virtuálního místa mají dokonce obdržet i některé reálné slevy (mj. od cestovní kanceláře Fischer, od British Airways, BMG...). V rámci eCity jsou poskytovány i výhody na startovní variantu služby Internet OnLine. Na projektu se podílí i ĚTK, jejíž participace má účastníkům připomenout, že v informační společnosti mají ústřední hodnotu právě informace.

Aplikace virtuálního místa bude se svými obyvateli komunikovat prostřednictvím Internetu či SMS (není vázáno na jediného operátora). Na projektu se kromě hlavních organizátorů podílejí i firmy Oracle, Compaq, NetCentrum, Merlin a DMMS.

RealPort PC Card

Jan Lipšanský

Firma Xircom nedávno uvedla na celosvětový trh patentovanou řadu RealPort adaptérů PC Card s integrovanými konektory. Největším problémem mobilních uživatelů PC Card jsou totiž ztracené propojovací kabely nebo nijak poškozené jejich konektory.

Řada integrovaných PC Card řady RealPort obsahuje všechny funkce, které potřebujete k úspěšnému připojení, ať už jste v kanceláři, na cestě, nebo kdekoli jinde ve světě. Stačí pouze jediná PC Card a nepotřebujete žádné další kabely a různé redukce, u nichž hrozí jejich ztráta či zničení. Pouze připojíte komunikační kabely se standardními koncovkami RJ-45 (Ethernet) nebo RJ-11 (telefon) přímo do PC Card. Volný průchozí konektor pro tel. přístroj pak umožňuje v kanceláři přijímat hovory i bez optického odpojování modemového kabelu. U modelů, vybavených modemem, je navíc speciální konektor, do kterého lze připojit (přes speciální sadu) i GSM telefon nebo se připojit k ISDN síti. Po skončení práce pak jednoduše kabely odpojíte, případně ještě zavěte krytku PC Card slotu na notebooku.

Bez kabelová PC Card firmy Xircom je přirozeným vyšším vývojovým stupněm v mobilní komunikaci. Lze sledovat i postupný vývoj mobilních komunikačních zařízení: na počátku zcela externí zařízení, připojitelné přes paralelní komunikační port, poté (a dodnes) PCMCIA/PC Card, která je zčásti uvnitř notebooku, zčásti má hardware stále umístěn "venku" (ve speciálních redukčních konektorech), a následně zcela interní integrované řešení. Nutno dodat, že toto řešení je výhradně patentované firmou Xircom, přestože i ostatní velcí výrobci se pokoušejí výše uvedené problémy řešit svou cestou (zásuvné redukční konektory).

Novinky od firmy Oracle

Jan Lipšanský

Oracle Source je nový systém plně elektronického objednávání produktů Oracle, určený pro partnery firmy. Od této chvíle mohou partneři z jedné snadno ovladatelné webové aplikace získávat nové informace o produktech (včetně jejich dostupnosti pro nejrůznější platformy), uzavírat objednávky a získávat informace o dodávkách, fakturách a platbách.

Oracle Source obsahuje 5 modulů: Product Search, Templates, Orders, Track Orders a User Profiles. Product Search umožňuje získat informace o produktech, aktuálních verzích, upgradech, objednacích číslech a podobně. Všechny informace lze rychle a snadno vyhledávat například pomocí klíčových slov. Modul Orders umožňuje přímé napojení do interního objednávkového systému Oracle, a redukuje tak na minimum všechny časy potřebné pro zpracování objednávky. Automatická kontrola přitom prakticky vylučuje špatně vyplněné objednávky. Modul Templates umožňuje vytvářet sestavy různých produktů, které mají být instalovány a provozovány společně. Tyto sestavy mohou být sdílené pro další partnery. Systém se sám stará, aby celá sestava byla zaručena funkčně na zvolené platformě a v příslušných verzích jednotlivých produktů. Modul Track Orders umožňuje zjistit, v jakém je objednávka stavu a sledovat její chod od objednání až po zaplacení faktury. Modul User Profiles kromě operativních změn v adrese, telefonních a dalších kontaktech umožňuje také, aby tzv. "primární uživatel" sám přiděloval dalším uživatelům systému z téže firmy limitovaný nebo plný přístup k Oracle

Akvizice firmy Concentra

V průběhu listopadu 1998 zakoupil Oracle za 43 milionů USD kontrolní balík akcií firmy Concentra Corporation (prodejní cena byla stanovena na 7 USD za akcii). Zbývajících 49 % akcií bude vykoupeno od drobných akcionářů za stejnou cenu (7 USD za akcii) ještě do konce kalendářního roku. SellingPoint, nejznámější produkt firmy Concentra, je bezprostředně po podepsání smlouvy zahrnut do nabídky Oracle a postupně bude integrován do jejich finančních aplikací.

Oracle posiluje akvizicí Concentry svou pozici na trhu technologií pro elektronické obchodování (Electronic Commerce, EC). S použitím produktu SellingPoint je možno zajistit, aby zákazník procházel nabídku individuální konfigurace zboží (např. příplatkové vybavy automobilu), on-line zjišťovat, jak se vybraná vybava projevuje na ceně, a po skončení výběru okamžitě zadat objednávku.

Strategické partnerství s firmou Requisite

Americká firma Requisite Technology (Boulder, Colorado) je významný dodavatel v oboru nástrojů pro vytváření a správu elektronických katalogů, včetně výkonných nástrojů pro prohledávání a indexování elektronických informací, a zároveň správce elektronických katalogů zboží a služeb v USA. Na základě strategického partnerství může Oracle postupovat stejně, jako by vlastnil technologii firmy Requisite a bude svým zákazníkům nabízet přístup k několika významným titulům elektronických katalogů, včetně exkluzivního přístupu k elektronickému katalogu W.W.Grainer, Inc., který obsahuje více než 200 000 položek.

Rekord v benchmarkových testech

Databáze Oracle drží rekord hned ve třech kategoriích benchmarkových testů. Jednak je to OLTP (on-line transaction processing; benchmark TPC-C), a to jak na platformě UNIX (102 542 tmpC), tak Windows NT (27 384 tmpC). V obou případech bylo rekordů dosaženo na systému Compaq Alpha 8400, který je v rekordní konfiguraci již na trhu. Další benchmarkový rekord Oraclu je v systémech pro podporu rozhodování (benchmark TPC-D). Rekordní hodnota je v tomto případě 27 024 QphD (5 740 QthD). Je to více než 40krát vyšší výkon než u nejbližší konkurence. Rekordního výsledku bylo dosaženo na hardwaru Sun Enterprise 10000 Server (nazývaného též Starfire). Konfigurace, na níž bylo dosaženo rekordu, bude k mání v polovině ledna 1999. Třetí skupina produktů, kde se aplikují populární benchmarkové testy, jsou aplikace ERP. Oracle zde dosahuje nejlepších výsledků u aplikací Baan i SAP vždy na UNIXu i NT. V případě UNIXu byly výsledky dosaženy na hardwaru IBM (Baan) a Sun Starfire (SAP), v případě Windows NT na hardwaru Hewlett-Packard (Baan, SAP). Všechny rekordní konfigurace jsou již k dispozici. Oracle však dosahuje nejlepších výsledků v testech ERP i s dalšími aplikacemi (např. PeopleSoft).

Bob Metcalfe neví Internetu

Jan Lipšanský

Metcalfe je tvůrcem Ethernetu, zakladatelem firmy 3Com a tzv. síťovým guru. Je pověstný i tím, že stále varuje před zhorčením Internetu. Na konferenci IDC přednesl řeč o tom, že jediným východiskem ze současné neuspokojivé situace je měřená úhrada využitelného času a objemu dat, které abonent ISP zkonzumuje. Pokud se cokoli používá jako luxusní záležitost, užívá se to co nejméně. Jakmile se luxus změní v přijatelnou záležitost pro denní užívání, nastane její velké oživení. Metcalfe prohlašuje, že musí skončit období, ve kterém "mínihodinoví" uživatelé sponzorují "vícehodinové". Takový argument má opět jednu velkou díru - jen díky tím "vícehodinovým" uživatelům jde využívání Internetu kupředu a růst jeho nabídek strmě roste. Srazit "náruživější" uživatele na úroveň "slabších" by byla obrovská chyba pro vývoj služeb na Internetu.

Metcalfovy argumenty vyvracejí i prostá fakta o velkých ziscích správců páteřních sítí (např. UUNet začal se čtyřmi miliony a už má hodnotu 400 milionů USD, na což investoři velmi dobře slyší). Na obzoru jsou další oběi páteřní sítí, do nichž investoři ochotně investují miliardy dolarů. Spíše než o "zluxusnění" Internetu na úkor jeho uživatelů by mělo jít o jasnou distribuci toku financí, které uživatelé budou platit za všechno možné, co bude Internet nabízet. Žádná vlna krachů ISP nehrozí - ti naopak rychle pochopili, že musejí nabízet zajímavé a placené služby svým abonentům. Internet není metrem, v němž se platí za dobu jízdy, protože se tam nic jiného nabídnout nedá. Ale jak by se asi tvářili lidi, kdyby museli platit i za dobu, kterou stráví v prodejnách a jiných veřejných místech? Buď by tam přestali chodit, nebo by je prospintovali.

Není klik jako klik - Univerzální záznamové médium

Miroslav Lochman

Již na počátku ložského roku ohlásila společnost Iomega uvedení na trh nového typu záznamového média, které, díky svým vlastnostem a rozměrům, může výrazně rozšířit možnosti nejen mobilní výpočetní techniky, ale i digitálních fotoaparátů. Jmenuje se Klik! a jedná se o disk (na trhu v USA stojí jeden kus 10 USD), jenž je menší než kreditní karta (má rozměry 55 mm x 50 mm x 2 mm), přesto lze na něj umístit až 40 MB dat. To představuje cca 400 desetistranných dokumentů MS Word, 25 desetistranných prezentací, vytvořených v programu MS PowerPoint, nebo v případě digitální fotografie desítky obrázků. Jednotka, která je schopná číst z tohoto záznamového média, se jmenuje Klik! Mobile Drive, má rozměry 86 mm x 55 mm x 7 mm a váží necelých 20 kg i s akumulátorem. Jednotka Klik! Mobile Drive včetně médií Klik! se teprve nyní dostávají na trh. Zákazník si může vybrat ze třech různých sad určených pro různé využití. První z nich je určena pro spolupráci s mobilním počítačem skládá se ze základní

jednotky Klik! Mobile Drive, rozhraní PC Card (PC karta s kabelem, kterou lze připojit do PC slotu typu II), dokovací stanice, nabíječky a paralelního rozhraní (pro připojení přístroje k paralelnímu portu počítače). Cena této sady je 199 USD. Druhá sada, v ceně 249 USD, je určena pro použití s digitálním fotoaparátem. Obsahuje rovněž základní jednotku Klik! Mobile Drive, dokovací stanici, nabíječku, paralelní rozhraní, ale především adaptér Flash Memory Reader, který umí číst data z běžných paměťových karet SmartMedia a CompactFlash. Adaptér se připojí k základní jednotce Klik! Mobile Drive a data se jednoduše nahrají na Klik! disk. Třetí sada Klik! Drive Plus (za 299 USD) pak obsahuje všechny potřebné prvky z obou sad jak pro připojení k mobilnímu počítači, tak pro spolupráci s digitálním fotoaparátem.

Jednotka Klik! Mobile Drive je vyráběna nejen v externím, ale i v interním provedení. Zde se počítá se zabudováním této mechaniky do mnoha přenosných přístrojů handheldů, PDA, mobilních telefonů, projektorů, GPS systémů (uložení desítek map).

Ještě v ložském roce společnost Iomega oznámila udělení licenčních práv pro výrobu a prodej média Klik! na rok 1999. Mezi prvními společnostmi, jež tato práva získaly, je firma Matsushita Communication Industrial Co., Ltd., která už více než 20 let patří mezi přední dodavatele floppy disků, prodávaných pod značkou Panasonic. Podle mínění firmy se jedná o zařízení, které se v blízké budoucnosti stane nezbytně nutným doplňkovým vybavením pro mobilní výpočetní techniku. Další významnou společností s udělenými právy na výrobu a prodej disků Klik! je japonská korporace NEC. Tato společnost brzy po udělení licence začala vyvíjet vlastní verzi jednotky Klik! Mobile Drive, již s integrovanou sběrnicí USB. Tato verze by podle odhadů měla být na trhu k dispozici v průběhu druhého čtvrtletí 1999.

O tom, že je to s tímto typem média myšleno vážně, svědčí i jeho zařazení coby prvního rotačního výměnného média do specifikací pro operační systém handheld počítačů Windows CE třetí generace. Ve stejné době požádala společnost FlashPoint Technology, Inc., drivery pro Klik! do svého operačního prostředí Digita prvního operačního prostředí vytvořeného speciálně pro digitální fotoaparáty a obrazové periferie (www.flashpoint.com). Aktuálními držiteli licencí pro operační prostředí Digita jsou opět jedni z nejvýznamnějších výrobců digitálních fotoaparátů Kodak, Minolta a Sharp.

Ělovik versus poèítaè aneb výsledky efektivity skenování textu OCR

JAROSLAV POLÁĚEK, Mirek Diðè

Spousta intelektuálù dnes buší do klávesnice poèítaèe závratnou rychlostí kolem 100 úhozù za minutu jen proto, že neprošli ekonomickým školstvím, které døíve jako jediné klávesnicové gramotnosti vyuèovalo. Na policii jsou lidé zdržováni zbyteènì dlouho jen proto, že nařukání protokolu probíhá mnohonásobnì déle, než by bylo pøi klávesnicové gramotnosti nezbytné. Možná je to "štitím" i pro soudnictví, jehož kapacita je do znaènè míry limitována kvalitou zapisovatelù.

Moderní pražská Euroškola (jejíž studenti procházejí individuální programovanou výukou psaní na poèítaèi ZAV v návaznosti na uživatelské aplikace) se 19. ledna 1999 stala ðijším celostátní soutìže, pøi níž zpracování textù v oblasti opisu testovali lidé klávesnicovì rùznì gramotní od mistryní svìta až po typického kancelářského rutinéra systému "všema dvìma" ale také skenery a poèítaèe s OCR.

Soutìž, kterou organizovala redakce PC WORLDu, společnost Interinfo ĚR a již zmínìná Euroškola, mla objektivnì zjistit hranice výhodnosti obou typù pøepisování textù.

Technika

Soutìže se zúeastnily dva poèítaèe s rùznými skenery a druhy OCR programù. Skener oznaèovaný èíslem 1 byl Hewlett-Packard ScanJet 4S, s nímž spolupracoval program Recognita 4.0, která je v prodeji za 30 tisíc Kè. Druhou, nižší kategorii zastoupil levnìjší skener Microtek Phantom 336cx (2 500 Kè) a s ním dodávaný programem Recognita 3.2 (v cenì). Obì sestavy obsluhovali studenti MFF UK Jindøich a Pøemysl Kolorenèovi, tedy uživatelé poèítaèovì gramotní, avšak bez pøedbìžné pøípravy na práci s programem a na korekturu textù.

Lidé

Nejvýkonnìjší lidské písasøské kvality pøedstavovaly tøi reprezentantky úspìšného družstva Ěské republiky z posledního svìtového šampionátu (Lausanne 1998): dvojnásobná mistryní svìta Helena Matoušková z Kladna (její rychlost psaní asi 800 úhozù/min.), juniorská mistryní Evropy, studentka pražské VŠE Zdeòka Kundrátková a juniorská reprezentantka ĚR, studentka ISŠ Zlín, Eliška Klimková. Úlohy "kancelářského rutinéra" se laskavì ujal redaktor PC WORLDu Jan Lipšanský (bez speciálních kursù). Posledním soutìžícím byl student hostitelské Euroškoly Petr Žák (jeho rychlost se pohybovala kolem 250 úhozù/min.).

Toto družstvo pøipravil Jaroslav Zaviaèèè (sám vicemistr svìta ješti v psaní na stroji v letech 1965 a 67), jenž se podílel i na pøípravì soutìže a pøedloh.

Kategorie

Ve snaze pøiblížit se všem myslitelným možnostem a okolnostem, které by se mohly bìhem pøepisování textu pøihodit, pøipravili organizátoøi soutìže osm rùzných pøedloh. Prvních

sedm textů mílo rozsah jedné normostrany, tj. 1 800 úhozů. Poslední kolo bylo pojato jako jedna z obvyklých kategorií na mistrovstvích v psaní na klávesnici třicetiminutový přepis textu.

Jednotlivá kola byla pojata jako simulace různých podmínek: od ideálních (kvalitní papír a tisk), přes kvalitní s různým počtem chyb (poškození papírů, textu), až po mechanický psací stroj s korekturami a faxový dokument.

Výsledky

Jak vidno z přiloženého grafu, vliv na výsledky skenerů nemíla jenom daná předloha, ale i její kvalita a zejména kvalita softwaru. Podle očekávání u kvalitních předloh suverénní zvítězily oba dva skenery, i když mistryni světa Helena Matoušková svým vyrovnaným výkonem nebyla daleko od výsledku druhého skeneru. Nekvalitní tisk, jaký poskytuje mechanický psací stroj, je podle dosavadních zkušeností nepřeveditelný kvalita lidského oka je nesrovnatelně vyšší, takže technika v tomto kole zůstala na posledních místech. Nejen program, ale i obsluha se v průběhu soutěže vylepšovala.

Text, ve kterém je takoka jedna třetina psána ručně, je pro skenery naprosto nepoužitelný. Kvůli skeneru è. 2 se dokonce dostala mimo rozsah grafu, a to i z toho důvodu, že obsluha raději rezignovala na komplikovanost oprav a text ručně přepsala. Návrat na "hrací pole" v další disciplíně jasně signalizuje poměrně menší počet korektur v textu. Naskenování faxu nebylo proti očekávání příliš vyrovnanou disciplínou texty se tedy musely konvertovat do MS Wordu a upravovat až do žádané podoby.

Z počtu úhozů za půlhodiny byl vypočítán čas, kterého by bylo potřeba k napsání jedné normostrany. Ukázalo se, že i přes relativně velký počet chyb, k nimž došlo u skeneru è. 2, se umístění nezminilo technika s její neodmyslitelnou obsluhou podala plně přesvědčivý důkaz o smysluplnosti svého využití.

Vyhodnocen byl i počet chyb v jednotlivých textech. Považuji za důležité upozornit na vyrovnanou kondici mistryni světa Heleny Matouškové, jejíž průměr se pohyboval pod jednou chybou na stranu. Průměrnou penalizací za jednu chybu jsme určili na dvě sekundy, což je průměrný čas potřebné korektury.

Závěr

O smysluplnosti učení se psaní na klávesnici v dnešní době nemůže být pochyb. Většina z těch, kdo chvílemi věřili na bezstarostnou budoucnost s hlasovým ovládním počítačů a hlasovým záznamem dat, se přesvědčila o tom, že reálné využívání těchto technologií je dosud daleko (zvláště v češtině).

Dostat se k rychlosti, která odpovídá asi 250 úhozům za minutu (srovnej se soutěžícím číslo 4), znamená asi dvoumístní pravidelnou přípravu a zanedbatelnou investici do výukového programu. Jak vidno z výsledků, tak se člověk, který obítoval učení minimum ze svého času, ve většině případů rychlostí a kvalitou přiblíží skeneru s OCR nižší kategorie. Nižším skenerům se také přiblížil náš redaktor, jeho kapacita však byla vyčerpána; psáním dvěma prsty nedosáhne vyšší rychlosti (jestli jsem dobře slyšel, tak od tohoto týdne začal s intenzivní přípravou psaní všemi deseti).

Na druhou stranu jak jednoznačně dokázala naše měření jsou skenery velmi užitečnou

pomůckou tam, kde se převádí velké množství textu, který je kvalitně vytištěn. Písař se na rozdíl od stroje unaví a dříve pak větší množství chyb. Skener se naučí a ujasní si nepřesnosti, a ve svém důsledku může být v převádění textu až dvakrát rychlejší než nejrychlejší žena na světě. Tak pěkného výsledku však lze dosáhnout pouze za té podmínky, že obitujete cca 30 000 Kč na OCR software schopný učení.

Nasazení techniky je pro modernizaci celé společnosti nezbytné. Při opisu tištěných textů (např. při reediciích knih) je asi namístě využít skenerů, umožňujících text vzápětí editovat jakmile ale (zvláště český) text obsahuje větší množství úprav, gramatických či stylistických nedostatků nebo je na nekvalitním papíře, pak se vyplatí současně s těmito úpravami zapojit i klávesnicovou gramotnost.

Stav ohrožení - Virus ohrožuje Windows NT

Václav Vitvička

Operační systém Windows NT byl až dosud považován za nejbezpečnější. Proto je nový virus, nazývaný Remote Explorer, považován za mimořádně hrozivý. Poprvé byl zachycen v počítačích firmy MCI WorldCom. Virus obsahuje 120 KB kódu psaného v C. Pokud napadne váš počítač, způsobí virus kompresi souborů .exe a zakódování souborů .doc a .xls. Samotný virus je také zakódován, proto je jeho objevení značně obtížné. Virus po infekci vymění soubor taskmgr.sys a vyrobí nový soubor ie4o3r.sys. Po aktivaci pak infikuje všechny počítače a servery napojené na síť Windows NT, kde se automaticky zreplikuje. Síť pracující na bázi UNIXu a NetWaru infikované nejsou, ale mohou sloužit jako nosič viru.

Virus je možno zjistit následujícím způsobem: pokud se v nabídce Control panel/Services nachází soubor Remote Explorer, počítač je infikován a měl by být okamžitě odstraněn ze sítě. Samotný soubor se automaticky objeví znovu, i když je vymazán. Virus je aktivován především mezi 3. hodinou odpoledne a 6. ráno a o víkendech, zřejmě proto, že je nejmenší pravděpodobnost kontroly systémů systémovými manažery. V současné době není proti tomuto viru známá žádná ochrana; firmy Microsoft a Network Associate předpokládají, že budou schopny nabídnout program pro detekci a odstranění viru Remote Explorer nikdy v průběhu života.

SGI a svět NT

Jaroslav Zapletal

V prvním týdnu tohoto roku uvedla do světa firma Silicon Graphics (SGI) novou řadu svých počítačů, premiérově postavených na procesorech Intel Pentium a operačním systému Windows NT. Tyto pracovní stanice, označované jako Visual Workstation 320 a 540, představují první počítače SGI světa Wintel.

V pozadí rodiny Visual Workstation je zjevně snaha o vybojování si místa v bouřlivě se rozvíjejícím světě platformy Windows NT. Modely jsou odvozeny od architektury unixových "silikonů" vycházejí z architektury Integrated Visual Computing (IVC), která je těsně integrovanou kombinací sběrnic (paměti, grafiky, videa) postavenou na vlastním čipsetu Cobalt. Z hlediska propustnosti dnes Visual Workstation představuje pracovní stanici, jež využívá výhod kompatibility a cenových relací PC, ovšem jednotlivé slabé články řetězu byly nahrazeny osvědčenými prvky unixových pracovních stanic.

Výsledkem použitého čipsetu Cobalt je například zvýšení propustnosti paměti SDRAM z 512 MB/s (highendová PC) na 3 200 MB/s. Podobně byla zvýšena rychlost u grafiky i diskových operací. Zmiňované modely jsou cíleny na kreativní uživatele z oblasti grafiky, videa, ale i na techniky ze sféry vizualizace informací. Protože se mnoho z nich rekrutuje z prostředí UNIXu a Macintoshe, nabízejí nové SGI bundle hardwaru a softwaru, který by splňoval vyšší standardy na těchto platformách jako například podporu pro formáty souborů a jejich síťové sdílení nebo USB klávesnici s připojenou USB myší. Nesmíme ovšem zapomenout na estetičnost designu, vynikající především při připojení LCD monitoru SGI, jenž byl navrhován přímo pro tyto počítače. Působivá je ale zejména celková, a tím spíše multimediální funkčnost počítače (opět postavená především na čipsetu Cobalt). U modelu 320 jsou to mimo jiné 1-2 procesory Pentium II na 400-450 MHz, 128 až 1 024 MB paměti, 3 PCI (dva 64bitové) sloty, 10/100 ethernet, nezbytné 32x CD-ROM a Ultra-ATA či Ultra-SCSI disky, především rozhraní S-video a kompozitní PAL-SECAM (vstup/výstup). Premiéru tu mají dva konektory IEEE 1394 alias FireWire (400 Mb/s), spolu s USB zřejmě nejtýpističtější rozhraní budoucnosti. Se svou schopností zpracovávat dva proudy nekomprimovaného videa a zmíněným FireWirem je dnes SGI 320 zřejmě nejideálnější entry-level PC pro práci s digitálními videem. Model SGI 540 jde dále především v celkovém výkonu, s podporou až 4 procesorů Intel Xeon II, 2GB ECC SDRAM, čtyř 64bitových a dvou klasických 32bitových sběrnic.

Vzhledem k možnostem v oblasti videa a 3D grafiky a také ceně, začínající nikde na hranici 100 000 Kč, si nové SGI své zákazníky určitě okamžitě najdou; přinejmenším poměrem multimediální výkon/cena budou pro nejbližší dobu asi v oblasti PC nedostižitelné. Premiéra pro PC nováčka to bude nepochybně úspěšná, uvidíme, jak si SGI povedou na reálném válečném poli neustálých novinek, klesajících cen a stále většího příklonu k low-endové oblasti.

LCD skutečně nastupuje

Jaroslav Zapletal

LCD monitory se pomalu objevují na scéně, ovšem většinou jsou malé rozměry, rozlišením i počtem barev, zato za působivě vysokou cenu. Tato technologie je však na samotném počátku dráhy, a tak o překvapení a skoky ve vývoji nemusí být nouze. To firma SGI spolu s partnerskou společností Number Nine zřejmě vidí jako zřetelnou mezeru na trhu a také jako ideální příležitost pro svůj marketing a cestu do světa PC. A tak SGI nedávno uvedla na trhu svůj nový LCD monitor 1600SW, který právě takovým technologickým skokem je.

To všechno se stalo pozadím pro vývoj LCD monitoru, cíleného primárně na uživatele počítačů PC, a možná až v druhé řadě pracovních stanic SGI. To, čím 1600SW může vzbudit náš zájem, jsou především technické parametry, ultrafuturistický vzhled a kupodivu v dané kategorii docela nevídaná cena.

Za oblast technickou je tu poprvé obraz formátu SuperWide, 1 600 x 1 024 bodů při reálné úhlopříčce obrazovky 17,3 ". Podotkneme, že rozměry tu mohou klamat, vzhledem k poměru stran monitoru 16 : 10 tedy přibližně poměr obrazu na discích DVD (16 : 9) nebo digitální televize HDTV. Tím pádem tu máme primát rozlišení cca 110 dpi (bodů na palec) při vzdálenosti zobrazovacích bodů pouhých 0,23 mm.

Případným problémem by tu mohla být rychlost překreslování, nicméně tato zobrazovací jednotka při testování zvládla celoobrazovkové zobrazování videa bez známek setrvačnosti obrazu.

Kvalitu obrazu a níže uvedené předpokládané cenové relace kromě dozrávající technologie výroby LCD umožňuje jedna víc či méně digitální rozhraní OpenLDI. U dosavadních monitorů a LCD řešení totiž probíhá dvojitý převod dat: digitální»analogový u počítačových grafických karet, které mají všechny výstupní konektory analogové, a analogový»digitální opět za analogovým vstupem uvnitř monitoru. Po standardu či méně digitálního spojení počítač-zobrazovací jednotka výrobci touží už dlouho, protože mimo čistoty obrazu přinese i zjednodušení, a tudíž i zlevnění zobrazovacího řetězce. Vedlejším přínosem je potom úspornost podobných řešení v tomto případě je celý LCD monitor se stojanem těžký pouhých 8 kg při spotřebě cca 30 W.

Odpor případných zastánců klasických technologií (a manželek obzvláště) změkčuje vlastní design, na němž se nešetřilo a v neposlední řadě hloubka 3 " (bez podstavce, upevnění na zdi), která vám ušetří m2 vašeho bytu, jinak zabraný nějakou 21palcovou mastodontí obludou.

Celý tento zázrak bude stát okolo 3 000 dolarů, ovšem včetně high-endové 32MB grafické karty Number Nine Visual Technology nezapomínejte, že monitor se připojuje jen přes digitální rozhraní, které asi vaše dosavadní karta nemá. To je cena v oblasti kvalitního zobrazení 1 600 x 1 000 bodů relativně nízká, tím spíše, že jde o premiéru nové generace výrobků. Dává tak naději na rychlé rozšiřování podobných LCD technologií.

Knihy

Ěeská Windows NT Workstation verze 4.0

Michal Osif

Vydavatelství: Grada Publishing

Počet stran: 648

Doporučená cena: 690 Kč

Windows NT byla po dlouhou dobu považována spíše za prostředí pro servery nebo profesionální pracovní stanice. Stabilitu, výkon a zabezpečení systému bylo nutné drazé platit, a přitom z hlediska laického uživatele bylo uživatelské rozhraní stejné jako v daleko dostupnějších a hardwarově daleko nenáročnějších 16bitových Windows. S příchodem Windows NT4.0 se vše změnilo a značka New Technology již nenabízí jen stabilní operační systém, ale i o něco přijatelnější uživatelské rozhraní. Pokud tedy o přechodu na Windows NT Workstation uvažujete nebo jste jej právě realizovali, pak máte nyní možnost se s tímto operačním systémem seznámit.

Úvodní část je určena zejména tím jedincům, kteří nechtou recenze v odborných časopisech (např. PC WORLDu), nebo se stručně pokouší říci, co to ta "Entýčka" vlastně dovedou. Proto se raději podíváme o několik stran dále, kde je popsána instalace. Dozvíte se zde minimální konfiguraci, na které se ještě Workstation spustí, i konfiguraci, s níž už budete moci normálně pracovat. S problematikou používaných zařízení souvisí tzv. Hardware Compatibility List, seznam zařízení (procesory, řadiče...), která jsou Windows NT ve vašem počítači ochotna akceptovat. Jste-li připraveni k instalaci, podle jednotlivých kroků, popsaných v knize, lze bude-li vašemu počítači přát štěstí bez problému nainstalovat nebo provést upgrade tohoto operačního systému.

Projdete-li instalací, můžete si podle podrobného popisu v knize projít jednotlivé komponenty uživatelského rozhraní včetně nabídky Start a popisu aplikací ve složce Příslušenství, takže ani začínající uživatel by neměl mít problém se brzy zorientovat. Uživatelé místních sítí určitě také nenechají bez povšimnutí rozšíření možností klasické schránky (clipboardu) o sdílení dat v ní uložených. Zvědavější uživatel pak může proést popis Ovládacích panelů, kde je velmi dobře a přehledně ukázáno, kde a jak se dají nastavit jednotlivé komponenty

Následující kapitola je celá věnována tiskárnám. Nastavit místní tiskárnu ani připojení sdílené tiskárny ze serveru jistě pro vás není příliš složitá věc, ale dobře zpracované nastavení síťové tiskárny přes DLC protokol nebo HP JetDirect už byste asi mohli potřebovat mnohem více.

Další část obsahuje popisy jednotlivých aplikací, obsažených ve Windows NT. Nejprve je to pro Workstation asi méně podstatný Příkazový řádek, ale vzhledem k jeho možnostem a množství akcí, které můžete provádět pouze z něj, bych jej rozhodně neodsunoval na okraj zájmu. Zvláštní pozornost si u multitaskingového systému nepochybně zaslouží Správce úloh, jeho popis v knize je více než dostačující. Závěr této části je už plně věnován Průzkumníkovi Windows NT. Jako u ostatních popisů aplikací, i zde si můžete projít všechny položky menu, pardon povelů nabídkového pruhu. Z akcí, které v Průzkumníkovi můžete vykonat, nechybí snad žádná, jmenovitě jsou to akce se složkami a soubory, nastavování vlastností disků i jednotlivých složek a souborů a samozřejmě formátování.

V části věnované nástrojům správy Windows NT je popisován Správce uživatelů a Správce disků, pro plynulý a bezporuchový chod systému se docela vyplatí mít o možnostech těchto pomůcek přehled. O aktivitách a případných problémech v systému vám leccos zajímavého a užitečného prozradí Prohlížeč událostí.

Seznámení se systémem by jistě nebylo úplné, kdyby ještě nedošlo na síťové služby. V knize jsou zastoupeny telefonickým připojením sítě včetně nastavování modemu a klientem sítě Novell NetWare. Detailnější popis používání lokální sítě založené na TCP/IP však chybí, jediná informace o tomto typu sítě je zmíněna v Ovládacích panelech, kde jsou popsána okna pro nastavení jednotlivých parametrů.

V části o údržbě systému je vysvětlena metoda používání Service Packu a možnosti tzv. Resource Kitu ten však není zadarmo a běžný uživatel asi nebude chtít investovat dalších 70 USD.

Konečně se dostane i na ty z nás, kdož jsou nuceni instalovat Windows NT na více počítačů, z knihy se dá po troše experimentování opsat fungující "soubor odpovědí" pro instalaci automatickou (pro více než 10 počítačů téměř nutnost). Také se můžete podívat na vytváření a příklady logon skriptů pro program KiXtart z Resource Kitu a na velmi důležité nástroje pro správu Windows NT User Manager, System Policy Editor a další.

Závěrečná část je již tradiční: tipy a triky, konkrétní práce s registry, bootovací disketa Windows NT a použití pomůcky RDISK pro uložení SAM databáze uživatele. Samozřejmě nechybí ani rejstřík.

Mohu-li to tedy celkově shrnout, knížka je to jistě velmi zajímavá, a pokud to mohu posoudit i přesně, autor se místy dokonce snaží být i vtipný.

Neduhem této publikace je ale častý výskyt chyb, prvních asi 130 stran zejména korekturou prošlo, zbytek byl ponechán napospas šotkům. Přestože po faktické stránce jde o výbornou publikaci, která jistě splní svůj účel, protože v ní je takové množství obrázků, že pro získání jisté představy ani není nutné vše ihned zkusit u počítače, v této cenové hladině mám osobně o kvalitě zpracování trochu jiné představy, navíc u Grady, nakladatelství s tolikaletou zkušeností.

Word 7 pro Windows 95

Autoři:

Jan Pecinovský,
Rudolf Pecinovský

Vydavatelství:

Grada Publishing, s. r. o.,
Praha 1996

Počet stran: 251

Doporučená cena: 195 Kč

Je jen velice málo věcí, které můžete u dokumentů typu manuálu nebo průvodce změnit. Autorům této publikace se podařilo udělat z obvykle monotónního čtení zajímavou knihu, když použili pro vzdělávání svých čtenářů formu dialogu.

Celkem 655 otázek provede uživatele šestnácti základními oddíly a seznámí jej i s fakty, která nejsou na první pohled zcela zřejmá. Vše je navíc díky použitému stylu velice čtivé a srozumitelné. (Čtenář čeká další a další, třeba ne zcela vhodné, otázku anonymního dr. Watsona a za chvíli má knihu přečtenou.)

V úvodu autoři upozorňují, že "WinWord není obyčejný textový procesor. Pomocí 598 ,snadno\ zapamatovatelných příkazů za vás sám a iniciativně udělá i to, co jste vlastní

vůbec udílat nechtěli". A tato zdravá skepse se pak line celým dokumentem. V samotné stati je větší pozornost vlnována vlastnímu vzhledu WinWordu, což považuji za více než správné, protože právě individuálním nastavením získá editor nejen domácí vzhled, ale mnohdy i výrazně zrychlí práci pisatele.

Moje výhrady k textu jsou víceméně kosmetické. Na straně 23 mi chyběl detailnější popis dalších typů kurzoru (i když je lze dohledat v dalších kapitolách). Tiskový šotek si zařadil i na straně 34, kde se mu povedlo pro jednu akci (návrat kurzoru) udat příkazy SHIFT + F5 a SHIFT + 5. U ukládání souborů mi chyběl obligátní uváděný seznam v názvech souborů zakázaných symbolů. Tradičním nešvarem je nedokonalý rejstřík, ale v kombinaci s podrobným obsahem a užitou formou je i tento problém zanedbatelný.

Word 7 pro Windows 95 mohu zcela doporučit. I když se jedná o manuál na verzi MS Wordu, kterou poněkud zavalí čas, je jeho hodnota vysoká. Když už ne pro svoji lehkost a netradičnost, tak pro rozsáhlou tabulku příkazů, která mnohdy pomůže v kritických situacích. Doufám, že se dočkáme přepracovaných vydání pro další verze.

Fantóm za hubičku

Václav Maletínský

Nový Microtek Phantom 336 CX patří mezi nejlevnější modely, které jsou v současnosti na našem trhu. Stolní deskový jednopřechodový skener s rozměry 415 x 265 x 45 mm a hmotností 2,25 kg (včetně propojovacího kabelu a napájecího adaptéru) se připojuje přes paralelní port. Nabízí optické rozlišení 300 x 600 bodů, s interpolací až 9 600 bodů při 36bitové hloubce barev.

Zařízení je určeno nejen pro práci v kanceláři, ale díky nízké hmotnosti je lze snadno transportovat s přenosným počítačem. Společně se skenerem a kabeláží zákazník získává při nákupu kompaktní disk s ovladači, na němž je také velmi užitečný software. Ten je složen z následujících programů: Scanner Driver Scan Wizard, Microtek Scan Suite, Ulead Photo Assistant, OCR Caere Omnipage LE, OCR Recognita Standard a Text Reader Software. Druhý CD-ROM obsahuje Ulead Photo Express, což je program pro snadnou archivaci obrazových předloh i vytváření různých vizitek, dopisů a jiných grafických materiálů.

Ze široké nabídky stojí za zmínku nejen OCR Recognita 3.2 s podporou rozeznávání českých znaků ve snímaném textu, ale též velmi dobře řešený program Microtek Scan Suite. Tento obslužný manažer provází uživatele při veškeré činnosti se skenerem, umožňuje vytvořit několik předvoleb s nastavením barevné hloubky, formátu i požadovaného rozlišení. Dále podporuje smírování sejmutého obrázku do předem zvolených adresářů, nebo přímo do odpovídajících aplikací. Kromě toho lze grafiku či text zaslat přímo na připojenou místní nebo síťovou tiskárnu.

Pro začínající uživatele je k dispozici česká i anglická uživatelská příručka. Je však třeba uvést, že materiály jsou velmi stručné, a navíc obsahují některé chyby a nepřesnosti.

Kvalita zpracování předloh plně odpovídá této cenové kategorii, takže pro sejmutí textů či jednoduché grafiky je zcela postačující, ovšem při požadavcích na vysokou přesnost detailů je třeba se poohlédnout po řádově dražším zařízení.

Krátké zprávy

Michal Bareš

Ětvrt giga na Zipu

Poptávka po přenosných médiích s větší kapacitou přivedla firmu Iomega k nápadu zvýšit kapacitu svých známých Zipů. Koncem minulého roku tedy uvedla na trh mechaniky Zip, které spolupracují s disketami o kapacitě 250 MB. Dvacet milionů uživatelů 100MB disket Zip se však o svá data bát nemusí, jelikož nové "Zipky" podporují i starší formát. 250MB mechaniky Zip se prodávají jak ve verzi s paralelním připojením, tak i ve verzi SCSI (výrobce spočetl, že SCSI-mechaniky Zip jsou 56krát rychlejší než obyčejné 3 1/2palcové disketové jednotky).-BAM

Stylus Photo 750

Další tiskárnu "sedmičkovou" řady představila firma Epson. Je to Epson Stylus Photo 750 pracující s rozlišením 1 440 dpi. Tiskárna pracuje s kazetou obsahující šest barev, každá barva pak má k dispozici 48 vlastních trysek. Maximální rychlost tisku (v ekonomickém modu) je 5,8 barevných stran za minutu; při rozlišení 720 dpi je však rychlost nižší konkrétně necelé dvě minuty.-BAM

Stále více se utrácí

Ve světě se za IT utrácí stále více ve východní Evropě je to horší. S definitivními čísly ohledně obrátu v oblasti IT za rok 1997 přišla firma IDC. Z její analýzy vyplývá, že lidé v tom roce utratili za počítače a za služby spojené s jejich provozem 720,5 miliardy dolarů, tedy o 6,3 % více než v roce 1996. Navzdory finančním krizím, které postihly Evropu a východní Asii minulý rok, se počítá, že i nadále se bude množství peněz vynaložených na výpočetní techniku zvyšovat. Do roku 2002 by se měly tyto náklady zvyšovat každoročně asi o 10 %, celková suma by se pak měla v roce 2002 pohybovat okolo 1 100 miliard USD.

Na špičce žebříčku se pohybuje Severní Amerika, západní Evropa a Japonsko, kde se nárůst pohybuje na úrovni 10,3, respektive 7,6 %. V Rusku a ve východní Evropě se však objem vynaložených peněz v loňském roce snížil oproti roku 1997 o 6,3 %.-BAM

52x od Kenwoodu

Jednotku CD-ROM pracující s 52násobnou rychlostí představila firma Kenwood. Tento produkt je zajímavý především díky technologii TrueX, která využívá ke čtení dat z povrchu kompaktního disku více paprsků. Mechaniky s touto technologií mohou dosáhnout mnohem větší rychlosti a spolehlivosti, jelikož paprsky dokáží číst data z několika stop současně. Výrobce uvádí, že tato mechanika přenáší data z jakéhokoliv místa na disku rychlostí pohybující se v rozmezí 6 750-7 800 KB/s. Výhodou mechaniky je kromě rychlosti a spolehlivosti také fakt, že díky simultánnímu čtení z několika stop se kotouč nemusí otáčet tak rychle a mechanika je tedy tichá a nevibruje. Ve Spojených státech lze tuto novinku koupit za 130 dolarů. Touto novou CD-ROM mechanikou se společnost Kenwood dostává momentálně do řady rychlostních závodů.

Krátké zprávy

Siemens inovuje

Již počátkem roku oznámil německý Siemens hned několik novinek. První se týká renesance mainframu BS2000, jehož nové modely můžeme očekávat během jara, dále vzniká na stejné architektuře založený Enterprise Data Server (speciální stroj pro SAP R3). Další skupinou jsou síťové stanice založené na Win NT Terminal Serveru s použitím Meta Frame modely Net T100 a T200 s operačním systémem Linux, resp. Win CE. Třetí oblast novinek je segment zabezpečení, kde Siemens nabízí ucelený koncept založený na čipových kartách a biometrické identifikaci.-DÍD

Aliance za standard I/O

Čtyři přední světové společnosti Compaq, HP, IBM a Adaptec oznámily, že společně vytvořily otevřenou alianci, jejímž cílem je definovat další vývoj a implementaci technologií vstupu/výstupu nazývanou Future I/O. Aliance vytvoří nový standard I/O, který bude maximalizovat objemy datových přenosů mezi výkonnými servery a periferiemi. Obrovský společný podíl firem Compaq, HP a IBM na trhu serverů je velmi významnou zárukou otevřenosti a široké podpory vzniknuvších standardů.-DÍD

Unisys na 450

Unisys uvedl nový čtyřprocesorový server, založený na Pentiu II Xeon 450 MHz. Jedná se o jejich nejrychlejší NT server založený na Intelu. Zajímavá je i cena za transakci, která je podle testů TPC-C 23,7 dolarů.-DÍD

DELL školám

Společnost Dell nabízí školám výhodné podmínky při budování síťových počítačových učeben. Za cenu serveru PowerEdge 2300 dostanou školy tento server, deset síťových stanic Dell a kompletní síťovou instalaci, včetně softwarového vybavení.-DÍD

Packard se odráží ode dna

Loďský rok společnost Hewlett-Packard skončila s obratem ještě o trochu nižším než v roce předchozím (jako jedna z mála velkých společností ji v ěchách zveřejňuje). Podle vyjádření ředitele Kaláška však již závěr roku a objem současných objednávek ukazují na symbolické odražení ode dna a opětovný růst. Světoví i u nás činí více jak 80 % obratu společnosti počítačová divize. Celosvětově HP zaznamenal 10% růst a obrat 47 mld. USD.-DÍD

VISA a rok 2000

Asociace Visa International se začala otázkou připravenosti na rok 2000 zabývat již v roce 1994, a v rámci tohoto procesu omezila vydávání karet s platností přes rok 2000. Postupně se od bank a obchodníků požadovalo, aby ověřili, zda všechny terminály pro finanční transakce a cesty zpracování dat jsou schopné zpracovat karty s platností přesahující rok 2000. K 1. říjnu 1997 splnilo tyto požadavky v celosvětovém měřítku 99 % systémů, takže tato omezení bylo možné zrušit a vydavatelům bylo povoleno vydávat platební karty, jejichž platnost vyprší po 31. prosinci 1999.-DÍD

Adaptec nejlevnější

Distributor společnosti Adaptec, Servodata, oznámil uvedení na trh nových SCSI řadičů AHA-2930, které jsou určeny pro osobní počítače s menšími nároky, ale s požadavkem na nízkou cenu. Je to určitý posun, protože Adaptec zatím mířil na náročnější uživatele pracovní stanice a servery. Následně byl uveden řadič 2904CD v ceně 1 500 Kč pro připojení SCSI CD-R/RW mechanik, opět pro domácí a méně náročné uživatele.

HP je jubilejní

Øekli byste, že inkoustové tiskárny Hewlett-Packard jsou na svìtì již deset let? Za tuto dobu si vydobily své místo v pøíznì uživatelù, což vedlo k tomu, že se jich prodalo 68 milionù kusù. Tento rok je další kulaté výroèí, a to šedesát let od založení HP a dvacet let oficiálního zastoupení v Èechách. Už jste o tom urèitì slyšeli loni dostala HP cenu ÈR za jakost.-DÌD

PC to má dobré

Podle průzkumu provedeného v Británii na podzim ložského roku pøijímají obyvatelé PC velice pozitivní: 90 % dotazovaných je pøesvědèeno, že poèítaèe dnes patøí k bìžné výbavi domácností jako televizní pøijímaè, 82 % lidí se domnívá, že dnešní dìti budou mít pravdìpodobnì více znalostí díky možnostem vzdìlávání za pomoci poèítaèe, a více než šest z deseti uživatelù pøitahuje Internet a 44 % jej již používá k vyhledávání informací. Jako hlavní pøíèiny vzrùstu popularity uvádí respondenti snadnost používání (36 %) a pomoc pøi vzdìlávání dìtí (34 %).-DÌD

Nejprodávánìjší? Každopádnì dárek

Podle společnosti Compaq je Armada 1500 nejprodávánìjší øadou notebookù na našem trhu a práví z této skupiny pochází notebook s kulatým požadovným èíslem: 5 000. Stalo se to tisnì pøed Vánoci Compaq v Èechách prodává pøesnì pítitisící notebook. Jeho š[astným majitelem se na chvíli stává společnost Èeská rafinérská, a vzápítí nemocnice s poliklinikou v Mostì.

Èeská rafinérská patøí ke spokojeným velkým zákazníkùm Compaqu, a kromì notebookù si tam poøizují také poèítaèovou sí[(servery a stanice) stejné znaèky. Díky tomu, že se jedná o společnost pomìrnì mladou, mohla se pouèit z chyb a nedostatkù ostatních a informaèní systém vybudovat podle požadavkù souèasné doby a chystaného rùstu. V rámci společensky prospìšných akcí tedy zmínìný notebook darovala nemocnici pùsobící v oblasti silné ekologiky zatížené průmyslovou, pøevážnì chemickou

Notebooky Armada 1500 jsou na trhu již od dubna 1997, a díky pøijatelné cenì a integrovanému øešení se tiší pøíznì nejen v Èechách, ale i jinde na svìtì.

AT Computers prosperuje

Společnost AT Computers, a. s., oznámila nejúspìšnìjší ètvrtletí v historii výrobního závodu firmy. Ve 4. ètvrtletí roku 1998 bylo vyrobeno a prodáno celkem 13 959 poèítaèù a serverù znaèek AutoCont a Triline. Společnost AT Computers, a. s., dosáhla v ložském roce, jež byl prvním rokem její samostatné existence, obratu 1 306 milionù Kè, prodala celkem 29 802 poèítaèù a získala øadu zajímavých distribuèních kontraktù vèetnì distribuce poèítaèù HP.-DÌD

Dohledové služby,

to je téma, o které je jak mezi odborníky, tak mezi poèítaèovou veřejností v poslední dobi znaèný zájem. Společnost OMNICOM Praha poøádá pravidelnì semináøe vìnované práví dohledùm. Pøíštìí semináø s touto tematikou je naplánován na 25. bøezna, pøíèemž místo konání bude vèas zveřejnìno.

Kromì dohledù a komplexních sí[ových øešení se společnost OMNICOM zabývá distribucí sí[ových produktù od firmy Intel, a sí[ovými øešeními na nich založených. V souvislosti s tím provozuje OMNICOM Èeské Budìjovice Støedisko sí[ových technologií Intel (Intel Network Solution Centre). Pokud se chcete dozvědìt více o sí[ových øešeních, založených na technologiích Intel, podívejte se na firemní webovské stránky www.insc.cz.-FEL

Disky jsou na trhu

Standardní komerèní testy ukázaly, že rodina diskù s 10 000 otáèkami za minutu od společnosti Seagate je základem zvýšeného výkonu ve všech deseti nevjýkonnìjších

serverových systémech. Tyto systémy, všechny vybavené pevnými disky Cheetah od společnosti Seagate, poskytují nejlepší výkon za jeden USD. Diskové mechaniky Cheetah od společnosti Seagate, jež mají velmi krátkou přístupovou dobu 5,2 ms, byly mezi prvními, jež byly vybaveny rozhraním Ultra2 SCSI. Testy TPC, které detailně ukazují výkonnost serverů za jeden USD, můžete nalézt přímo na adrese www.tpc.org/new_result/ttpp.idc. Třetí generace diskových mechanik Cheetah 9 GB 18LP, Cheetah 18 GB 18LP a Cheetah 36, ohlášená v listopadu loňského roku v Praze, je nyní volná na trhu.-FEL

Další EIZO

Japonská firma EIZO Corporation uvedla na český trh nový 21" model s obchodním označením EIZO FlexScan T960. Jedná se o tzv. TrueColor model navržený pro práci v DTP studiích, kde je vyžadováno přesné podání barev a vyvážení bílého bodu na obrazovce. Díky obvodu White Uniformity může nyní uživatel snadno a rychle nastavit optimální rozložení homogenity bílého bodu nezávisle v různých částech (rozích) obrazovky. Tím je u tohoto modelu (jako u prvního pro komerční nasazení) s konečnou platností vyřešen problém tzv. "flekáčích" rohů, a tím i různého podání barev uprostřed a v rozích obrazovky.-FEL

256 procesorů pospolu

NASA Ames Research Center a Silicon Graphics testují nový 256procesorový výpočetní systém. Počítač se jmenuje Steger podle Josepha Stegera, jednoho ze zesnulých vědců NASA, a tvoří jej 256 paralelně pracujících nodů (uzlů) systému Origin2000. Steger je asi 500krát rychlejší než 400MHz domácí počítač, a má 64 GB paměti RAM.

Nový superpočítač bude ve výzkumném centru aproximovat parametry letu konstruovaných letadel. Umožní vyšší rozlišení parametrů, kterými lze lépe vystihnout chování letounu ve vzduchu. Grafiku o rozsahu 100 milionů bodů zpracuje Steger za osm hodin (doposud bylo zapotřebí osm dní), méně náročné projekty budou pracovat interaktivně.-FEL

Svíty počítačů

a spotřební elektroniky se stále sblíží. Společnost Quantum má nyní k dispozici technologii pevných disků s rozhraním i.LINK (IEEE-1394), která umožňuje ukládat data ve výrobcích audiovizuální spotřební elektroniky. Tuto technologii Quantum připravuje ve spolupráci se společností Sony. Jedná se o systém záznamu se zaručeným datovým tokem, jenž umožňuje zaznamenávat data na pevné disky a přehrávat digitální video a zvuk stejně jednoduše, jako je tomu u videorekordérů, dále jde o tzv. dual-streaming umožňující současný záznam a přehrávání videa. Důležitá je též "plug and play" kompatibilita audiovizuálních přístrojů s rozhraním i.LINK.-FEL

50 milionů péček

Eckhard Pfeiffer, prezident a výkonný ředitel společnosti Compaq Computer, zabalil osobní počítač vyrobený firmou Compaq s pořadovým číslem 50 milionů. Tento počítač je součástí dodávky pro společnost Cable and Wireless, jedné z předních globálních telekomunikačních společností na světě. Compaq se tak stává první firmou, která dosáhla mezníku 50 milionů vyrobených osobních počítačů. Jubilejním osobním počítačem, který opustil výrobní linku ve výrobním závodě v Houstonu v Texasu, USA, je Compaq Deskpro.-FEL

Intel představuje

Společnost Intel představila značku Intel Pentium III určenou pro mikroprocesory nové generace, které měly původní kódové označení Katmai. Nový procesor Pentium III, jenž má být uveden na trh v průběhu 1. čtvrtletí tohoto roku, nabízí vyšší realitu multimédií a je výhodnou investicí z hlediska všech současných i budoucích aplikací.

Firma Intel rovněž zveřejnila značku procesorů určených pro servery a pracovní stanice Intel Pentium III Xeon. Loga procesorů Intel Pentium III a Intel Pentium III Xeon se stávají samozřejmě součástí programu Intel Inside.-FEL

Nové Xeony a Celerony

Řady procesorů Pentium II XEON a Celeron mají nové nástupce. Procesor Pentium II XEON nyní bude vyráběn ve třech nových 450MHz verzích, lišících se od sebe především velikostí paměti L2 cache ta je nyní u jednotlivých nových XEONů 512 KB, 1 MB a 2 MB. Nové procesory podporují pracovní stanice a servery se čtyřmi a více procesory. Za velmi přijatelnou cenu si budou moci nyní zákazníci koupit dva nové Celerony, pracující na kmitočtech 400 a 366 MHz. 400MHz Celeron podává až o 20 % vyšší, a 366MHz procesor až o 10 % vyšší výkon než dnešní 333MHz verze.-FEL

Antivirus pro Tivoli

Společnost Symantec uvádí na trh Norton AntiVirus Plus pro Tivoli Enterprise a Norton AntiVirus Plus pro Tivoli IT Director, umožňující kompletní správu Nortonu AntiVirus 5.0 z prostředí těchto systémů Tivoli. Produkt Norton AntiVirus Plus získal nedávno certifikát "Tivoli-Ready", a je jej tedy možno bez problému zaintegrovat do správného softwaru Tivoli.-FEL

Navision Financials 2.0

Navision Software ČR uvedla na trh další verzi svého komplexního podnikového řešení Navision Financials 2.0, určeného pro střední a velké společnosti. Rozšířené Navision Financials, které získaly logo Microsoft Designed for Windows 98/NT a Microsoft Office 97 Compatible, již nejsou pouze ekonomickým informačním systémem, ale přecházejí do kategorie Enterprise Business Solution. Zároveň byla provedena portace na databázi Microsoft SQL Server 7.0. Navision Financials 2.0 mají rovněž plnou podporu pro přechod na rok 2000 a minú euro.-FEL

Grafické stanice SGI,

založené na platformě Windows NT a Intel, nyní prodává společnost AutoCont CZ na základě dohody podepsané mezi oběma společnostmi. Dochází tak ke spolupráci dvou zřejmě nejsilnějších subjektů v dané oblasti na českém trhu. Prvními z řady společně nabízených systémů jsou Visual Workstation Silicon Graphics, modely 320 a 540. Visual Workstation jsou určeny pro práci s náročnější grafikou v CAD, DTP, DCC a pro profesionální multimediální studia pracující s filmem a videem. Poinašejí kromě jiného architekturu IVC (Integrated Visual Computing architecture), založenou na integraci vysokorychlostní akcelerované grafiky SGI s plným využitím instalované paměti.-FEL

Až do domu

Společnost Cisco plánuje zavedení vysokorychlostních "osobních sítí" do domácností, které propojí jednotlivé uživatele s počítači, telefony, televizí a dalšími zařízeními sítí Internet prostřednictvím jediné širokopásmové sítě. Spotřebitelská strategie společnosti Cisco bude založena na několika klíčových prvcích: společnost pomůže poskytovatelům služeb vybudovat vysokorychlostní propojení do domácností a dalších míst přístupu spotřebitelů k síti Internet, udílí licence na technologie, které pomohou rozvinout jedinečné síťové služby a aplikace, bude spolupracovat se společnostmi ve všech oblastech trhu.-FEL

Compaq obchoduje

Objem elektronického obchodu společnosti Compaq dosáhl v posledním čtvrtletí roku 1998 v regionu EMEA (Evropa, střední Východ a Afrika) poprvé v historii částky vyšší než jedné miliardy US dolarů. V polovině listopadu firma rovněž zaznamenala rekordní týdenní prodej, kdy výše elektronických objednávek činila 152 milionů US dolarů. Díky využití elektronického obchodu se firmě Compaq podařilo zkrátit objednávkový a obchodní cyklus z hodin na vteřiny. Dodavatelské zásoby se ve třetím čtvrtletí 1998 ve srovnání se stejným čtvrtletím roku 1997 snížily o 38 procent.-FEL

SAP R/3

je nyní dostupný na SQL Serveru 7.0. Společnosti SAP a Microsoft představily celosvětově dostupný aplikační systém SAP R/3 na podnikové databázi Microsoft SQL Server 7.0. Zároveň obě firmy podepsaly licenční dohodu, na základě které bude společnost SAP moci distribuovat

databázi Microsoft SQL Server přímo svým zákazníkům. V souladu s celosvětovým ohlášením oznamuje společnost SAP ČR, že česká verze systému SAP R/3 4.0 na databázi Microsoft SQL Server 7.0 je rovněž dostupná.-FEL

Software602 nabízí

Padesát milionů korun je obnos, za který nabídla společnost Software602 vedení státu neomezenou multilicenci kancelářského softwaru 602proPC veřejné a státní správě ČR. Výše zmíněná částka je řádově jen desetinou sumy potřebné k nákupu podobného zahraničního softwaru. Za nákup softwarového vybavení tak může stát ušetřit v nejbližší době zhruba půl miliardy korun. Tato nejnovější nabídka navazuje na neomezenou multilicenci pro resort MV ČR, uzavřenou v červnu minulého roku.

Neomezená multilicence znamená poskytnutí práv na používání kancelářského balíku na neomezeném počtu počítačů pro specifikované subjekty veřejné a státní správy, a to nejen pro všechny stávající počítače, ale i pro ty, které budou zakoupeny v budoucnu.-FEL

Změna ve vedení

S účinností od 1. 1. 1999 předal pan Pavel Hloušek funkci ředitele Fincomu, s. r. o., panu Ing. Františku Mátlovi, který do Fincomu přišel z pozice vedoucího technického oddělení vydavatelství Economia Praha, a od června 1998 pracoval ve firmě Microcom C. E., a. s. Po šesti letech tak střídá ve funkci Pavla Hlouška, jenž nadále zůstane pevně spojen s firmou jako předseda představenstva firmy Microcom C. E., a. s.-FEL

HP daruje

Dar za téměř 2 miliony korun věnovala Matematicko-fyzikální fakulta UK společnost Hewlett-Packard. Jde o vybavení, které zahrnuje mimo jiné i pracovní stanice HP VISUALIZE J2240. Ústředí společnosti HP vyhodnotilo několik projektů, jež hodlá právě tímto darem podpořit. Jedná se především o projekt SOFA/DCUP, jehož cílem je řešení stahování softwaru a jeho komponent prostřednictvím Internetu.-FEL

Máme důvěru

Ministerstvo obchodu USA rozhodlo o zařazení České republiky mezi státy, do kterých je možno bez licence vyvážet nejpokrokovější šifrovací technologie a softwarové produkty vyráběné v USA. V seznamu, sestaveném loni v listopadu, Česká republika původně chyběla. Na soupisu 45 zemí se na rozdíl od České republiky ocitly nejen sousední Polsko a Maďarsko, ale například i Chorvatsko. Podle vyjádření českého velvyslanectví oslabil postavení ČR fakt, že podle vlády Spojených států patří mezi země, které nedostatečně dodržují práva na ochranu duševního vlastnictví (softwarové pirátství, poskytnutí technologií nežádoucím třetím stranám).-FEL

RSA expanduje

Protože americká administrativa bedlivě sleduje obchod v oblasti šifrovacích technologií a většinou nepovoluje jejich vývoz mimo teritorium USA, cítí se americké společnosti podnikající v tomto oboru ohroženy celosvětovou konkurencí. První krok na obranu svých obchodních zájmů udělala nyní firma RSA Data Security, která otevřela v Austrálii kancelář, kde hodlá vyvíjet šifrovací programy, jež už nebudou spadat pod americkou legislativu. Prvním produktem je BSafe SSL-C, jenž slouží k šifrování internetových transakcí v oblasti elektronického obchodu.-FEL

Dotované pagery

Společnost Radiokontakt OPERATOR, a. s., nyní nabízí pagery v systému ERMES za dotovanou cenu 89 Kč. Podmínkou pro získání dotovaného přístroje je současně předplacení textové služby Standard nebo Profi na 12 měsíců. Zároveň s touto nabídkou dochází ke změně struktury těchto služeb, které jsou nyní jemněji odstupňovány. Bližší informace získáte na adrese www.operator.cz.-FEL

Nová beta

Společnost Microsoft nyní uvádí beta-verzi svého BackOffice Small Business serveru 4.5 (SBS 4.5), nejnovější ze své řady serverů pro menší firmy. Obsahuje síťový operační server 4.0, Microsoft Exchange Server 5.5, MS SQL 7.0, Proxy Server 2.0 a nejnovější verze všech ostatních Windows NT serverových aplikací z SBS 4.0. Produkt umí obsloužit více pracovních stanic, je připravený pro rok 2000, a je plně integrovatelný s Office 2000. Registrovaní uživatelé SBS 4.0 zaplatí při objednávání nové verze SBS 4.5 pouze minimální poplatek.-FEL

Vysoká hustota

Společnost Seagate Technology dosáhla světového rekordu v technologii diskových mechanik tím, že demonstrovala plošnou hustotu záznamu větší než 16 milionů bitů na čtvereční palec (16 Gbits/in²). Tato hustota záznamu je přibližně třikrát větší než hustota záznamu, jež je běžná i u těch v současnosti nejlepších dodávaných disků. Tohoto nového milníku bylo dosaženo s použitím čtecích magnetorezistivních hlav giant (GMR) a média s aktivní složkou z ultrajemné magnetické slitiny - obě komponenty byly vyvinuty a vyrobeny společností Seagate. Záznamová hustota, větší než 16 Gbits/in², by umožnila uložit více než 2 500 kopií Homérovy Iliady na plochu poštovní známky.-FEL

Rakouské OCR umí česky

Společnost SUP Software Universal Products se stala novým distributorem, dodávajícím na český a slovenský trh OCR/ICR systémy rakouské společnosti IMPROX. Tyto systémy jsou určeny pro poloprofesionální a profesionální použití. Jedná se o produkty proLector, proClip a formFile. První z nich je určen pro převod tištěného textu do elektronické formy z kopií psacích strojů, knih, novin, výstupů z jehličkových a laserových tiskáren. Je schopen rozpoznávat nejrůznější znaky (česká diakritická znaménka, azbuka, "švabach" apod.) a definovat formát výstupního textu (originální rozložení, filtrace rozdělených slov, odstraňování konců řádků atp.).

ProClip je systém určený k zpětnému převodu informací z novin a časopisů do elektronické databáze (reverzní DTP pracoviště) a formFile slouží pro převod dat z formulářů. Systém je schopen rozpoznávat písmo psacího stroje, tiskárny i ruční hůlkové písmo s diakritikou. Rozpoznávání je podporováno nástroji pro kontrolu a opravu rozpoznávaných dat.-OK

Microsoft se distancuje

od adresy www.hotmail.cz, která se objevila na českém Internetu a není oficiální součástí sítě MSN (Microsoft Network), ačkoli tato adresa zprostředkovává funkční rozhraní ke službě MSN Hotmail (www.hotmail.com). MSN Hotmail slouží k bezplatnému získání a provozu elektronické pošty, avšak uživatelům, kteří použijí rozhraní z domény cz, nemůže Microsoft zaručit bezpečí jejich dat. Microsoft v tuto chvíli podniká právní kroky k vyřešení vzniklé situace.-OK

Corel slaví,

a má co. Už deset let prodává nejoblíbenější grafický program pro vektorovou grafiku na PC CorelDraw!. Za tuto jednu dekádu stihl po světě prodat 10 milionů kopií. Zatím se "zarazil" u verze 8, a jak jinak, je již tradičně lokalizovaná i do češtiny.-OK

Diskeeper 4.0

Pražský Abakus Distribution dodává novou verzi programu pro defragmentaci disku Diskeeper 4.0 od Executive Software. Tato verze umožňuje systémovému administrátorovi kontrolovat defragmentaci disku všem 32bitovým desktopům s Windows 95 a NT.-OK

Železná ochrana

Společnost AEC uvádí na náš trh novou verzi bezpečnostního a šifrovacího systému IronWare Protection 6.0, jenž dokáže ochránit pracovní stanice od vnějších narušitelů i před nebezpečím zevnitř.-OK

NES pro každého

Společnost I.C.C.C. představila svůj nový informační systém NES Entry. Tento člen rodiny produktů NES je, jak už název napovídá, určen především pro menší a rozvíjející se společnosti. Za cenu 60 000 Kč včetně počítače IBM (Celeron 300A, 32 MB RAM, 3GB HD) je tak dostupný i menším podnikatelům. Dosud byly informační systémy určeny především pro společnosti, schopné uvolnit nemalé finanční částky k nákupu technických i programových prostředků. Snahou společnosti I.C.C.C. je vyjít vstříc všem, kteří informační systém potřebují, a poskytnout takové řešení, pro které není nutné dílat ústupky na kvalitě kvůli vysoké ceně.

NES Entry zpracovává veškeré finanční, obchodní a logistické agendy společnosti. Poskytuje přehled o hospodaření a stavu firmy, a ve spojení se špičkovou technikou IBM vytváří zároveň odrazový můstek k dalšímu trvalému růstu uživatele.-OK

Telecom vadí nejen Ěechům

Skoro souběžně s akcí Bojkot proti Telecomu probíhaly obdobné aktivity i ve Francii (13. prosince) a v Ěecku (14. ledna). Na rozdíl od ěeského však tamní Telecomy reagovaly rychle francouzský snížil v noci a o víkendech tarify o 20 %, volá se na speciální ěíslo, ale aktivistům to nestačí a chtějí ještě paušální poplatek ve výši 200 franků (cca 1 000 Kč). I ěecký Telecom ohlásil snížení sazeb, a to o 50 %, ale bohužel jen u jejich vlastní internetové služby, nazvané OTEnet.-JL

Prague Internet World 99

Od 30. března do 1. dubna se uskuteční, tentokrát v pražském Veletržním paláci, 2. ročník výstavy věnované nejen Internetu Prague Internet World. Tato výstava je putovní, a koná se průběžně po celém světě. Ěeská strana se vedle tradiční výstavy chce věnovat spíše konferencím na aktuální témata, jako právní problémy okolo Internetu, internetová telefonie, možnosti podnikání na Internetu, a zajímavá bude jistě i podpora ze strany Úřadu pro státní informační systém, který rozjíždí aktivity v oblasti Y2K, týkající se problematiky přechodu výpočetních systémů na rok 2000. Účast přislíbilo na 90 firem, a vedle již klasických vystavovatelských aktivit a konferencí bude připravena internetová kavárna a surfařská dílna.-JL

Mobilní novinky

Obě současné společnosti, provozující v ĚR mobilní sítě, oznámily novinky pro tento rok. EuroTel zvolil věrnostní systém, kdy za každých 150 provolaných minut a následně za dalších 30 budou udílány body. Podle počtu bodů bude mít klient možnost výběru cen, od provozu zdarma přes bezplatnou výměnu mobilního telefonu k letenkám do zahraničí. Také byla připravena speciální digitální technologie SuperSound, která zajišťuje lepší přenos hlasu a potlačení ruchů a šumů v pozadí. Paegas pak přišel s možností zasílat z předplacené karty Twist SMS zprávy tak, jako z jakékoliv jiné SIM karty v síti Paegas, čímž vyšel výrazně vstříc všem uživatelům této služby, kteří po podobné službě volali již delší dobu.-JL

Switching Hub OvisLink

Tchajwanská firma OvisLink představila prostřednictvím svého výhradního distributora, firmy 100MEGA Brno, nový produkt, určený především pro uživatele a správce sítí typu SOHO. Jedná se o 14portový Switching Hub Ether-FS212. Tento přepínač disponuje dvěma porty 10/100 Mb/s, s autodetekcí, a dvanácti 10megabitovými přepínanými porty. Koncová cena činí okolo 8 000 Kč bez DPH a prodej byl zahájen začátkem února tohoto roku.-JL

CA dodává Neugenty

Společnost Computer Associates International, Inc. (CA) začala 8. 12. 1998 dodávat první implementace Neugentst (Neugentů). Jedná se o revoluční neuronovou síťovou technologii CA. Technologie Neugentů umožňuje provozovat zcela novou generaci podnikových aplikací. Umí nejen analyzovat podmínky na obchodních trzích a analyzovat technická prostředí, rovněž mohou předvídat změny v těchto podmínkách a navrhnout takové kroky, které by

umožnily aktivně využít vzniklých příležitostí a/nebo se vyhnout potenciálním problémům. Neméně důležité je, že Neugenty mají tzv. "samoučící" schopnosti, které jim umožňují vstřebávat nové informace a aplikovat je na nové situace bez nutnosti manuálního programování. Software proto dnes může poprvé ve své historii instinktivně odhalovat nové obchodní a tržní příležitosti či zdroje firemních příjmů, stejně jako inteligentním způsobem automatizovat podnikové funkce. První implementace této technologie, kterou je Unicenter TNG Neugents, dokáže zabránit vzniku problémů ve výkonu a dostupnosti systémů, a to s takovým stupněm preciznosti a schopností, jakého nemohou dosáhnout dnešní konvenční řešení pro analýzu zdrojů a trendů. Budoucí implementace technologie Neugents budou zahrnovat data mining (dolování dat), e-commerce, finanční služby a další klíčové firemní aplikace.

Cena za produkt Unicenter TNG Neugents začíná na 2 000 USD pro systémy s operačním systémem Windows NT Server.-JL

Trendy

Síťové systémy v roce 1999

Jaroslav Zapletal

V dnešním článku o síťových systémech se zaměříme spíše na implementace sítí samotných než na síťové operační systémy, jak by snad název článku mohl implikovat. V současnosti se samozřejmě odehrává něco tónic mezi zastánci Novellu, Windows NT, Linuxu a dalších, ve všech případech se právě teď objevují nové verze a nové funkce či také marketingové triky. Místo toho se zaměříme na nově vznikající svity tedy Javu, produkty koalice Oracle-Sun a na problematiku domácích sítí. Naprostá většina ze zmíněných novinek byla časovaná nikdy od poloviny listopadu do konce roku 1998.

Sun a Oracle

Nejzajímavější věci se zejména dily u firmy Sun Microsystems a společnosti Oracle jako jednoho z jejich největších spojenců. Všechno to začalo ohlášením otevřenějšího licencování Javy, potom platformy Java 2 a nakonec vývoje nové serverové platformy společně se serverem Oracle.

Java, Java, Java tyhle verše samozřejmě již známe nazpaměť. Je pravda, že Java toho spoustu nového přinesla, minimálně stejně množství slibů ale nesplnila. Její snahy byly utopeny v přílišných licenčních poplatcích, nedostupnosti zdrojových textů pro vývojáře, snahami o snížení její crossplatformnosti (Microsoft, ale i třeba Hewlett-Packard) a následnými soudními spory, ale také třetiním jejího image různými tezemi o pikajavi, mikrojaví a bůhvíčem ještě.

V rámci závazků na rok 1999 by se však na tomto kolotoči mlo něco změnit. Nyní by měl Sun umožňovat vývojářům modifikovat zdrojové kódy Javy pro komerční vývoj bez poplatků. Vývojáři dále mohou sdílet kompatibilní kód s ostatními, bez zásahů ze strany Sunu, navíc veškeré iniciativy ohledně specifikací API budou auditovány třetí stranou (Pricewaterhouse Coopers). Společnost Sun bude nicméně nadále "účetovat" komerčním entitám, modifikujícím zdrojový kód a vytvářejícím odvozené produkty v rámci jejich organizací nebo pro komerční distribuci. Další podrobnosti viz dokument Community Source License a realita nadcházejících měsíců.

Předvedená Java 2 potom není vlastně nic jiného, než tak dlouho očekávaný Java Development Kit 1.2. Podle prohlášení by měl představovat kompletní popis platformy Java včetně řady zcela nových API, které by měly přinést větší rychlost, stabilitu a bezpečnost. Nemá tu příliš smysl zabíhat do podrobností, jde přece jen o záležitosti programátorů důležitá je spíše proklamovaná (nebo možná dokonce samotná proklamace) snaha o udržení jednotné Javy i přes uvolňový licenční model.

Nyní ale nazpět k zmíněné nové platformě serverů. Jde vlastně o vzájemnou licenční smlouvu, která by měla vést k vytvoření nové třídy serveru, postaveného na kombinaci databázového softwaru Oracle a jádru operačního systému Solaris. Produkt pod kódovým označením Raw Iron (což nabízí celou řadu zajímavých interpretací) by měl odrazit "tah" Microsoftu do krajiny Enterprise. Měl by být levnější a jednodušeji spravovatelný souborový systém obsažený již v Oracle8i má odstranit závislost na souborovém systému NT, jehož API nikdy nebyla kompletně uvolněna, a díky jádru Solarisu by měl být spustitelný na řadě operačních systémů a hardwaru.

Můžeme to také chápat jako rezervní plán pro Sun a Oracle stačí vzpomenout na intenzitu propagace NC (síťových počítačů) a jejich výhod. Dnes si tyto výrobci našli jiný cíl: desktopové počítače se předlívát nebudou, a místo toho mluví Microsoftu zatnout tipec v

oblasti serverù, kde ještě nemá tak silné pozice o to více tam ale spíchá.

Všechno jako obvykle závisí na míře podpory ostatních společností u předbižných slibů samozřejmě nikdo nemůže příliš počítat s hlasitě deklamovanou podporou. Teprve Bøezen (kdy má být Raw Iron premiérován) bude rozhodující pro rozhodnutí o podpoře či ignoraci firem. Připomeňme, že rozšíření NC zabránilo v dnešní době naprostého propadu hodnoty počítačů nejspíše nepřiměřené ceny a příliš pomalý nástup Javy, která měla zajistit ideální klient-server platformu.

Moorův zákon II

Veškerý ten růst rychlosti procesorů, schopností nového softwaru atd. uživatele pomalu začíná nudit a méně zajímat. Pokud se podíváme jen trochu do minulosti, tak opravdový zájem a očekávání větších mas uživatelů vzbuzovaly jen nové 3D akcelerátory pro hraní působivějších her a co nejrychlejší připojení do Internetu.

A má-li něco spustit další kolo upgradování, musíme hledat právě tady. Dell Computer a Compaq se dnes pohybují právě tímto směrem a stačí se podívat na první výsledky jejich snah a zjistíme, že se začínají objevovat v prostoru hardwaru připomínajícího NC (Network Computer), který nadefinovaly a zase opustily touhy firem Sun Microsystems a Oracle viz výše.

Nový Compaq Presario jako low-endový strojek tak vyráží dech svým bundlovaným hardwarem a softwarem pro rychlé připojení do Internetu. Jako varianty jsou dostupné satelitní komplety, kabelové modely, a především DSL modemy (digital subscriber line) spolu s "ready to use" ISP službami. Všechny tyto služby přitom nabízejí datové toky od 400 Kb/s do 12 Mb/s, tedy na světelné roky daleko od V.90 či ISDN modemů.

Moorovo pravidlo (o zdvojnásobování rychlosti procesoru každých 18 měsíců) již zní poněkud zprofanovaně pro nezavést nové, týkající se rychlosti Internetu? Celá tato strategie ovšem není zase tak přímočará, černý Petr leží v rukou poskytovatelů služeb, kde jsou rozhodující výše paušálních měsíčních poplatků a především dostupnost služeb ve všech oblastech zájmu. A to už vůbec nemluvíme o problematické propustnosti Internetu, kdy třeba rychlost kabelových modemů v určité oblasti klesá lineárně s rostoucím počtem připojených uživatelů.

Něco síťování s USB

USB alias Universal Serial Bus je samozřejmě každému uživateli počítače či alespoň čtenáři časopisů o počítačích známá věc. Je to prostě futuristická náhrada sériových, paralelních a vůbec podobně pochybných portů počítače, které jsou zatíženy dědictvím minulosti. Tím dědictvím máme pochopitelně na mysli všechna ta různá podivná přerušení, neexistenci skutečného plug-and-play, minimalistické datové propustnosti atd. atd.

U základních vlastností USB potom můžeme prostě jen uvést negace předchozích tvrzení, to ovšem není cílem tohoto článku (odstavce). Výše použité slovo "futuristická" je samozřejmě odvozeno od future budoucnosti, a USB do jisté míry i nadále zůstává budoucností. Motherboardy osobních počítačů se již nijaký čas standardně osazují porty USB a vánoční trh, právě mizící v zapomnění, nepochybně odstartoval (skutečný) prodej USB zařízení. Faktem ale zůstává, že jediným systémem solidně podporujícím USB jsou Windows 98, řada dosavadních motherboardů nemá implementaci USB v pořádku, a to už ani nemluvíme o implementaci

softwarové ovladače.

Ale možná největší slabinou výrobců je jejich nevědomost, co si s USB skutečně počít. Až teprve v posledních měsících tak vykukují na svět první implementace USB-sítí. Přitom se to jeví neobyčejně lákavou myšlenkou na rozdíl od Ethernetu je USB porty pravděpodobně vybaven každý motherboard za poslední dva roky.

Ale konkrétně uveďme tedy produkt Anchor Chips EZ Link Instant Network, což není nic jiného než USB kabel a software podporující až 16 propojených PC nebo podobných zařízení. Každý kabel stojí 79 dolarů a vy budete potřebovat další pro každý pár přístrojů, které chcete spojit. Celé to je plug-and-play a umožňuje je to "hot-swap" výměnu zařízení bez nutnosti restartování (jen snad nezapomeňte zase zapojit všechny rozpojené kabely). Takže si to ještě shrňme máme tu možnost sítí, kde můžete zapomenout na TCP-IP či MAC adresy, na rebootování, speciální postupy při instalacích driverů pod Windows NT (dřívě v rámci rodin konzultantů z otce na nejstaršího syna), kdykoliv můžete kabely rozpojit a připojit další počítače, aniž byste nad tím vůbec museli nijak složitě přemýšlet. Zajímavé pojetí sítí, že?

Z tohoto pohledu se nabízí otázka, jestli ty různé SQa buhvíjaké linky (proprietární komunikační protokoly konzumní elektroniky) mají vůbec smysl míněno pro nikoho jiného, než jejich licence poskytujícího výrobce. Proč prostě jen nedovybavit každý televizor, VCR či receiver USB konektory?

Počítačové sítě v domácnosti?

Pokud jste náležitě připraveni na (další) tvrdá fakta, tak vízte, že na 15 mil. amerických domácností nyní vlastní více než jedno PC (můžeme předpokládat, že tolik jich u nás určitě není) a tohle číslo se do roku 2000 více než zdvojnásobí. Výsledek obrovský "nezoraný" trh pro domácí sítě.

Taková domácí síť zvládá sdílet zařízení třeba připojovat se do Internetu jedním modemem na jediný ISP account a samozřejmě umožňuje náležitě procítit krvavou počítačovou hru, kde máme přece jen nevyzpytatelnějšího protivníka, než je obyčejný algoritmus.

Žada firem již dnes využívá telefonních drátů, které existují v každém domě, pro propojení takovýchto PC s pomocí "redukci", s koncovou cenou pod 100 USD. Boca Research a ActionTec na Comdexu 98 tak ohlásily produkty postavené na 1megabitové architektuře. Takový HAN Card kit (HAN jako Home Area Network) obsahuje dvě PCI karty, kabeláž a software za 160 USD. Telefonní linky ovšem nejsou omezeny na megabitové rychlosti, dnešní čipy zvládají 10 Mb/s a brzy by se měly dostat až na 100 Mb/s (sorry, jde o trendy a linky americké).

Nico síťování bez drátů

Domácnosti samozřejmě cítí jakékoli drátové požadavky jako značné omezení a mají větší náklonnost pro bezdrátové sítě, než je tomu u velkých společností. Slibnou budoucnost tedy můžeme očekávat pro systémy, které dnes typicky používají rádiovou oblast okolo 2,4 GHz s datovou propustností do 1,6 Mb/s. U těchto produktů nejde jen o bezdrátové transceivery, ale také o huby, most, zkrátka o kompletní vybavení, které známe z ethernetových luhů a hájů (viz např. Proxim Cordless Ethernet Bridge za 400 USD.)

To je ovšem jen jeden z možných a obecnějších přístupů. Pozornost uživatelů vzbuzuje Ambi

firmy Philips Electronics (něco podobného připravuje také spíše nepočetná společnost Panasonic pod označením MicroCast), který umožňuje PC vysílat data místo po kabelu do monitoru vzduchem do televizoru. Se stále klesajícími cenami plně vybavených PC, jež se stávají typickým vybavením domácnosti (a podle statistik jsou většinou v téže místnosti s televizorem), to může znamenat vážnou ránu snahám výrobců různých setup boxů, WebTV a podobným hračkám, snažícím se oslovit nepočetné zájemce o IT (no není to paradox?)

PDA

Opět na konci roku ohlásil 3Com novou verzi svého PDA označenou jako Palm VII tvrdí zaměřenou na bezdrátové komunikace. Prozatím ji všichni shodně označují za něco, co by mohlo revolučně změnit situaci na trhu s PDA.

Palm VII konečně nabízí možnost obousměrné bezdrátové komunikace pro transport dat i plný přístup do Internetu. Cena za tento pokrok je ovšem značná při 800 dolarech je to dvojnásobek ceny modelu Palm III. Vlastní přístup do Internetu potom přidá cca 10 dolarů na měsíc.

Zpočátku budou bezdrátové služby fungovat jen na území USA (skrze anténu, malé rádio a Bell South bezdrátovou datovou síť), později by mělo jít o záležitost globální. Tady bychom si samozřejmě mohli vyprávět o tom, jak něco takového změní svět a připraví jej na podstatně levnější budoucí verze. Místo toho ale raději vnuťme minutu ticha Newtonovi firmy Apple, který jak už je to dávno premiérově zrealizoval pojem PDA (digitální průruční asistent) a v jistých oblastech nabízel bezdrátové připojení do datových sítí včetně Internetu.

Mimo marketingové impotence jej zabily především cenová relace kategorie 800 1 000 dolarů a pouze lokálně existující nabídka služeb. Nezbyvá než doufat, že si firma 3Com z toho dokáže vzít poučení.

Amazon tvrdí bojuje se svou konkurencí

Na samotný závěr jsem si nechal bonbónky se síťovými systémy související jen vzdáleně. Firma Amazon.com ohlásila odstartování služby, nabízející surfujícím možnost nakupovat na ostatních prodejních místech na Internetu za pomoci technologie Jungle vyhledávající zboží a současně porovnávající ceny. To je samozřejmě na první pohled neobvyklé, a jen těžko nalezneme analogii v našem reálném světě. Jen si představte, že vaše oblíbená prodejna elektroniky vyvisí nástínku s adresami konkurenčních obchodů včetně seznamů zboží, které je u nich k dostání.

No, jednu bych přece jen měl. Svého času jistá síť amerických pizzerií nabízela slevy za kupony své konkurence, vystihované ze Zlatých stránek. Výsledek byl docela geniální po tom vystihování nezůstalo v seznamech na konkurenci žádné telefonní číslo a domácnosti si objednávaly dovoz pizzy, hádejte kde.

Amazon se evidentně snaží stát jakousi vstupní branou pro nakupující na Internetu a sází na lenost zákazníků postupovat dále do WWW bludiště, když tady vše najdou ihned po vstupu. Prozatím to ale vzbuzuje spíše pochybnosti, tím více, že již dlouho neplatí, že by Amazon.com mohla sázet na spolehlivě nejnižší cenu na Netu (viz současná cenová válka Amazon.com versus Reel.com, kdy ceny DVD disků klesly i na 13 dolarů.)

Jak na to

Výkonnější PC za 5 . 000

Michael Desmond, Marek Didiè, Angela Navarrete

Každý chce mít výkonný počítaè za rozumnou cenu. Z rùzných míst zaznívajì zavádìjící nabídky. My vám nabízíme rozbor sedmi nejrozumnìjších upgradù pod 5 000 korun. Aì již jde o procesory, mechaniky CD-ROM, modemy nebo pamìti nikteré upgrady mají smysl a jiné ne.

Ta stará 486 zasunutá do kouta vypadá tak, že by mohla bihat navìky, ale Windows 98 na ní nepojedou. Poèítaè s Pentiem 133, který vaše spoleènost koupila pøed dvìma lety za 60 tisíc, již rovnìž vykazuje pøíznaky krize støedního vku zejména, když natahuje Office 97 a Net-scape 5.0. Nejoblíbenìjší aplikace sebevidomì zaruèují zlepšení vaší produktivity avšak za pøedpokla-du, že nejprve nepoloží na lopatky vaše PC.

Víte, že potøebujete nový počítaè. Kdo by ho nepotøeboval. Možná si ale radìji zaplatíte zájezd do Alp nebo na Kanáry, než abyste si koupili PII-450. Vízte proto, že selektivním upgradem souèástí o něco prodloužíte život vašemu PC a stále vám něco zùstane na permanentku ve Val Gardènì.

Upgradování však má své meze. V dobì, kdy si nové PC s Pentiem II koupíte za ménì než 30 000 korun, byste za záchranu starého systému nemìli utratit více než pìt tisíc. Má smysl zvìtšit pamìì, nebo byste mìli vynaložit nijakou èástku na nový procesor? Poslouží vám lépe nová videokarta, anebo rychlejší modem s pøenosovou rychlostí 56 KB/s? Má smysl poøizovat si pøehrávaè DVD-ROM? Nebo snad rozhraní USB?

Náš návod k upgradu počítaèe vám pomùže pøi rozhodování, kam nasmìrovat úsilí a korunky nebo zda na upgrade zcela rezignovat. Poskytneme vám pøehled informací o klíèových vylepšeních systému operaèní pamìti, procesorù, velkokapacitních pamììových zaøízení, grafických karet, modemù a dalších. Nejprve použijte naše pøehledné rozhodovací stromy, abyste dospìli k nejlepšímu øešení vaší situace, a pak si prostudujte tabulky, abyste získali pøedstavu o technických problémech, které vás èekají. Nechcete èelit pøívraku v podobì výmìny disku za výkonnìjší? Øekneme vám též, na kolik by pøišla profesionální instalace.

Aì již chcete provozovat nejnovìjší verzi Microsoft Office, pøejít na Windows NT, nebo si jenom zahrát Quake II, pomùžeme vám s rozhodováním o tom, které èásti vašeho PC upgradovat a které ponechat tak, jak jsou. A pokud jde o ušetøené peníze, pak rozhodnutí o tom, za co je utratíte, necháváme na vás.

Problematika pamìtí

Ceny pamììových èipù jsou dnes lehounce nad historickým minimem, což znamená, že rozšíøení pamìti je jednou z nákladovì nejefektivnìjších možností, jak vylepšit počítaè. Bez ohledu na to, jaký typ windowsovského stroje vlastníte, doplnìní pamìti jej znatelnì urychlí. Po zvìtšení kapacity RAM nebude muset vaše PC tolik spoléhat na mizerný výkon virtuální pamìti trik Windows, jenž nutí pevný disk, aby pracoval jako náhražková operaèní pamìì (když RAM nepostaèuje). Pokud všechna aktivní data a programy umístíte do rychlé pamìti RAM, pak další systémové prvky vašeho počítaèe, napø. procesor a grafická karta, budou moci pracovat naplno a nebudou muset èekat, až se pootoèí disk.

Jestliže se moøíte se starou 486, která má pouze 8 MB RAM, mìli byste jí dopøát alespoò 16 MB a skok na 32 MB posílí výkon Windows 95 ještì více. Pøídání 16 MB RAM do pentiového

systému, který již šestnácti disponuje, vám za méně než 1 500 Kč jistě zvýší výkon. A pokud začnete se 32 MB, možná pocítíte potřebu dostat se na 64 MB - 32 MB navíc pořád stojí méně než maximální pokuta za rychlou jízdu. Pokud chcete pracovat s mnoha aplikacemi najednou zejména se softwarem trpícím hladem po RAM, jakým je například Microsoft PowerPoint nebo Lotus Notes větší paměť oceníte ještě více.

RŮZNÉ PAMĚTI

Dříve, než se pustíte do upgradu, musíte přesně zjistit, jaký typ paměti máte a jakým typem ji můžete nahradit nebo doplnit. Jedna z možností je navštívit webové stránky nějakého velkého výrobce pamětí, například Kingston Technology (www.kingston.com) nebo Crucial Technology (www.crucial.com). Sdíle výrobce a typ vašeho počítače (pokud se jedná o světovou značku) a stránka vám řekne, jaký druh paměti RAM vaše PC používá a prozradí vám její orientační cenu. Když nepočítáte, zeptejte se svého dodavatele nebo se opatrně podívejte do BIOSu (některé paměti identifikují a tuto informaci zobrazují). Obecně lze říci, že téměř všechny modely s procesorem Pentium a některé modely s Pentiem MMX jsou dodávány s pamětí EDO DRAM, organizovanou do paměťových modulů se 72 vývody uspořádanými do jedné řady. Tyto takzvané SIMM moduly musíte osazovat v párech, takže například rozšíření o 32 MB sestává ze dvou 16MB SIMMů. Novější systémy s procesory Pentium MMX a většina systémů s Pentiem II používají rychlejší čipy SDRAM, které se montují do modulů se 168 vývody ve dvou řadách. Tyto tzv. DIMM moduly mohou být instalovány po jednom. Jestliže jste majiteli starší 486, pravděpodobně používáte staré SIMMy se 32 vývody, obsahující obvody DRAM, pracující v rychlém stránkovém režimu (fast page).

Zatímco většina systémů s Pentiem II a s Pentiem Pro používá paměť s paritou nebo se samoopravným kódem, umožňujícím detekci a opravu porušených dat, mnoho systémů s obyčejným Pentiem a Pentiem MMX používá jednodušší paměti bez parity. Je třeba, abyste zjistili, jaký typ ochrany dat používá vaše stávající RAM, a přesvědčili se, že nová paměť je z tohoto hlediska shodná. Možná to budete schopni zjistit, spočítáte-li čipy na samotném paměťovém modulu. Pokud na jedné straně vidíte devět čipů, paměť bude pravděpodobně paritního nebo samoopravného typu, v opačném případě je bezparitní.

ZVYŠTE PULS

Některé systémy s Pentiem MMX jsou dodávány s pamětí EDO DRAM, mají však dvě volné patice DIMM připravené pro instalaci rychlejších pamětí SDRAM. I když některé základní desky mohou pracovat se SIMMy i DIMMy současně, můžete předejít potenciálním problémům, pokud dáte přednost pouze jednomu z těchto typů. Majitelé nových 100MHz základních desek osazených procesory Pentium II-350, AMD K6-2-350 a vyššími by měli při osazování svého PC novými pamětmi SDRAM dávat pozor. Vyšší hodinový kmitočet vyžaduje chytřejší paměť, o které se často hovoří jako o SDRAM PC100. Pomalejší SDRAM PC66 se může při zasunutí do rychlejší základní desky poškodit.

Poznámka pod čarou: Chcete-li si pouštět obchodní prezentace, tvořit rozsáhlé a pestré tabulky nebo hrát nejnovější hry, pak zvyšte puls vysloužilého stroje tím, že mu zvětšíte paměť.

Zvyšte výkon procesoru

Chcete, aby pomalé PC bylo rychlejší? Transplantace procesoru může vypadat jako dobrý nápad, ale obvykle se nevyplatí.

Dříve, když nové PC stálo více než šedesát tisíc, pak 7 000 utracených za upgrade procesoru bylo rozumnou investicí. Dnes je tato možnost méně přitažlivá. Letitá PC s procesorem 486 a starší typy používající Pentium, které nový procesor potřebují nejvíce, s ním pravděpodobně nebudou pracovat. Dokonce i když provedete upgrade BIOSu, bez něhož není práce nové centrální jednotky možná nebo kousnete-li do kyselého jablka a nainstalujete novou základní desku stále vám bude přetíž malá kapacita pevného disku, pomalá RAM a obstarožní videokarta. Při možnosti snadného nákupu nového PC za méně než třicet tisíc je koupení staré rachotiny horší alternativou.

Nejllepšími kandidáty na transplantaci mozku PC jsou Pentia 75, 90 a 100 MHz, jejichž majitelé si nemohou dovolit zbrusu nové PC. Ale čím vyšší postavení v řadě Pentii váš procesor zaujímá, tím menší zisk vám nová CPU přinese. A nepomýšlejte na to, že byste do svého letitého pentiového systému zamontovali procesor Pentium II. Procesory Pentium II a Celeron od firmy Intel nelze instalovat do standardní patice, ve které je váš procesor Pentium nebo Pentium MMX usazen.

VYBERTE SI PROCESOR

Ti, kdož se od upgradu nedají odradit, stojí před dvěma možnostmi: Buď si koupí upgradovou sadu, nebo zakoupí samotný procesor. Takové soupravy jako MxPro-233 od Evergreen Technologies (199 dolarů, www.evergreen.com) a OverDrive procesor Pentium 200 MHz s technologií MMX (199 dolarů, www.intel.com) se hodí pro klasické pentiové systémy a obsahují vše, co potřebujete pro upgrade nový procesor, chladič ventilátor, chladič a software pro dosažení a zajištění kompatibility s vaším systémovým BIOSem. Jestliže váš stávající procesor používá patici Socket 5, potřebujete upgradovou soupravu obsahující převodník napětí. Můžete ušetřit několik babek, jestliže si koupíte pouze procesor, ale musíte si pořídit ještě chladič ventilátor a přesvědčit se, že nová centrální jednotka pracuje ve vaší základní desce.

Frekvence se při upgradu projeví silně čím rychleji váš procesor pracuje, tím vyšší je výkon vašeho PC. Rovněž se však poohlédněte po upgradu, který zvyšuje kapacitu primární cache (nebo cache úrovně L1) procesoru, poněvadž tento typ rychlé paměti může být nápomocen při zmenšení nepříznivého vlivu pomalých součástí, například paměti RAM.

Jestliže vlastníte systém Pentium Pro, uvažujte o nákupu OverDrive procesoru Pentium II pro PC s procesorem Pentium Pro, jenž vám umožní zvýšit hodinový kmitočet na 333 MHz (z mezní hodnoty pro procesory Pentium Pro, která činí 200 MHz). Tento upgrade přidává instrukce MMX a zdvojené jádro PII, zvyšující výkon operačního systému Windows 95. Špatné zprávy? Zmíněný upgrade stojí 550 dolarů. Stále však může vdechnout nový život zastaralým pracovním NT stanicím a serverům.

Od začátku roku chce firma Evergreen (www.evergreen.com) nabízet upgrady na PCI karti, což znamená, že jakýkoliv počítač schopný akceptovat PCI karty (včetně některých PC s procesorem 486) bude možné upgradovat tak, že dosáhne výkonu stroje s procesorem Pentium II. Ceny se budou lišit, ale měla by zde být možnost povýšit na procesor Celeron s 64 MB RAM za 350 až 500 dolarů.

Kolem pevných disků

Operační systémy jako jsou Windows 9x a aplikace jako MS Office vždy natahují objemné soubory a vyznačují se hladem po prostoru. To znamená, že 2GB pevný disk, který se před pouhým rokem zdál velký jako Rusko, vám nyní připadá jako garsoniéra na Jižním Místě.

Jestliže se vám nedostává místa a máte relativně mladé PC, je další pevný disk vynikajícím nápadem. A máte štěstí: nová generace velkokapacitních, velmi rychlých pevných disků je tady, a ceny nikdy nebyly nižší. Jistě, můžete udělat malý krůček na 4 GB za zhruba 4,5 tisíce, protože však nedat o 1 200 více a udělat velký skok a nadělit si tak dostatek prostoru pro budoucí expanzi? V současné době zauímají nejlepší pozice na trhu pevných disků modely s kapacitou 6,5 GB.

DOŠIROKA OTEVŘENÉ PROSTORY

Pokud je takové teritorium stále nedostačující, máte další možnosti. Za částku kolem 8 tisíc koupíte 9GB mechaniku, a pro opravdu náročné požadavky na uskladnění dat výrobci nabízejí mechaniky s kapacitami 12 až 18 GB už od 9 tisíc. Tyto ceny platí pro mechaniky EIDE, standard pro většinu PC. Jestliže si přejete mechaniku SCSI, připravte se na ceny o 30 až 50 procent vyšší, plus další náklady 2 až 8 tisíc za oádiè. Mijte však na paměti, že většina bižných stolních kancelářských aplikací moc velký výkonový rozdíl při užití SCSI disků nezaznamená (viz èlánek SCSI a IDE, bratři nebo soupeři, v PC WORLDu 5/98). Tyto disky zazáží při použití ve specializovaných diskoví náročných aplikacích, například extrémně složité grafice nebo v síťových souborových serverech.

Instalace nového pevného disku patří mezi nejoblíbenější upgrady a je pro většinu PC užitečnou investicí. Buíte ale realistièti: upgrade mnoho nepøinese, pokud vaše PC používá procesor 486 nebo jeden z prvních pentiových procesorù, protože tyto èipy se nemohou vypoádat s rychlými datovými toky vycházejícími z nejnovější generace diskù, èimž podstatně likvidují rychlostní výhody těchto mechanik. Pokud je to váš pøípad, možná nastala doba k investici do zcela nového systému.

Jestliže se rozhodnete pro upgrade pevného disku, dobře zvažte své zkušenosti a očekávání. Jste-li jste v oboru počítaèù zaèáteèníkem, jestliže rychle ztrácíte trpìlivost nebo nejste-li znalí a zruèní, zauvažujte o zaplacení počítaèového odborníka, aby to udìlal za vás (obvykle vás to bude stát o 300 až 1 000 korun více). Jste-li na druhé stranì s "pécèèky" jedna ruka, instalace nového pevného disku není nerozumnou prací. Dnešní upgradové soupravy pevných diskù jsou dodávány s pokyny, které vás vedou krok za krokem, obsahují veškerý potøebný montážní materiál a kabely. Rovněž obsahují software, jenž výrazně eliminuje problémy nekompatibility se staršími systémy, a automatizuje nezáživnou práci při pøevodu døívijších dat ze starého disku na nový (tuto výbavu nedostanete, pokud kupujete OEM disky jen v sáèku).

Pokud je vaše PC mladší jednoho roku, má pravdìpodobně vestavné rozhraní UltraDMA, kterému se též nikdy øíká UltraATA nebo ATA-4, jež poskytuje maximální výkon ve spojení s moderními mechanikami UltraDMA. Tyto mechaniky můžete pøipojit i ke standardnímu rozhraní EIDE obvyklému v PC vyrobených v minulých tðech ètyøech letech ale takto z něj nedostanete maximální výkon.

Starší PC se pøed jakýmkoliv využitím rozhraní UltraDMA neobejdou bez upgradu BIOSu poraíte se s tvùrcem vašeho PC. Pokud vaše PC nemá rozhraní UltraATA (nahlédněte do manuálu) a chcete-li ze své nové mechaniky dostat téměř vše, co v ní je, pak si pøiíte pøídavnou kartu UltraDMA (v cenì cca 2 000 korun).

CD-ROM versus DVD-ROM

Dnes je každý diskžokej. Chcete-li si nainstalovat Microsoft Office 97, zahrát jakoukoliv novější hru nebo si jednoduše při práci poslechnout Beethovenovu Devátou, musíte roztočit stříbrné disky. Pro většinu z nás to znamená použít mechaniku CD-ROM. Chcete-li si však na PC pouštět filmy, vypalovat vlastní disky nebo připravit svůj systém na příští generaci softwaru, nevyhnete se upgradu mechaniky.

Váš systém již je pravděpodobně vybaven mechanikou CD-ROM se čtyřnásobnou nebo vyšší rychlostí, a vaším přáním je asi přejít na levnou mechaniku (okolo 1 500) s 32nebo 40násobnou rychlostí. Ěert ví proě, ale téměř všechny tituly vydávané na CD-ROM jsou napsány pro mechaniky s dvojnásobnou a čtyřnásobnou rychlostí, takže pořízení rychlejšího zařízení nebude mít vliv na ěinnost aplikace. Jediným dobrým důvodem pro instalaci nového CD-ROMu je tedy výmĕna zcela dosloužilé mechaniky a to, že momentálně nemáte peníze na DVD-ROM.

DVD-ROMU PATĚÍ BUDOUCNOST

Pokud jste si vaše Pentium koupili nikdy v minulých dvou letech, je trochu chytřejší vydat 6 až 9 tisíc za mechaniku DVD-ROM, která je schopna ěst vaše starší CD, jakož i DVD filmy, hry a další. Pravda, zatím se objevilo málo DVD titulů jiných než filmy, ale jakmile budou nové počtaěe děle dodávány s mechanikami DVD-ROM, zmĕní se to.

Balíky s DVD se obvykle dodávají jako stavebnice, která obsahuje kartu s dekodérem MPEG-2 pro pěhrávání DVD filmů. Taková karta je nutností, i když k ceně většiny mechanik musíte přidat další cca 3 tisíce, protože jedinou alternativou je softwarové dekodování MPEG-2, jež dává rozhrkané video na ěmkoliv, co není alespoě Pentiem II-350 (a dokonce i na Pentiu II-450 se setkáte se zadrháváním, pokud souěasně s pěhráváním DVD filmu budete dĕlat něco jiného). Mijte napamĕti, že instalace mĕže být obtížná musíte instalovat kartu s dekodérem, mechaniku DVD-ROM, ovladaěe pro obě tato zařízení a propojit zvukový signál mezi kartou MPEG a vaší zvukovkou. Taková instalace zahrnuje mnoho potenciálních frustrujících pěkvapenĕí.

NATOĚTE SI VLASTNĚ DISKY

Pějete-li si mechaniku, která vám umožní ěst i zapisovat data na stříbrné disky, situace se ještĕ více zkomplikuje. Každý, kdo pěemýšlĕ o tvorbě ěi distribuci hudby, grafiky, videa nebo softwaru, by mĕl uvažovat o zakoupenĕi mechaniky CD-R nebo CD-RW. Obě mechaniky vám umožní vypalovat 500MB CD-R disky, které bude možné pěhrávat v jakékoliv mechanice CD-ROM opravdu, mĕžete si vyrobit své vlastní hudebnĕí CD.

Mechanika CD-RW vám navíc umožní mazat a opakovaně nahrávat data na speciální pěepisovatelné disky. Tyto disky jsou dražší jejich pěibližná cena je 600 korun za kus, na rozdĕl od médiĕ CD-R v ceně 60 Kĕ avšak protože CD-RW disky mĕžete využívat opakovaně, dodatečné náklady jsou ospravedlnitelné. V minulém roce klesla cena mechanik CD-RW na úroveň ceny mechanik CD-R (od 9 000 Kĕ), což znamená, že není důvod mechaniku CD-R kupovat.

Avšak ani 500MB pamĕňová kapacita, kterou nabízí CD-R disk, dnes není zase tak moc.

Chcete-li maximální možnou kapacitu výměnné paměti, musíte utratit minimálně o polovinu více za mechaniku DVD-RAM, jež umožňuje uložit až 2,6 GB na jeden disk. Je zde pouze jeden malý problém: disk DVD-RAM nelze přehrávat v žádném jiném zařízení než v mechanice DVD-RAM. A DVD-RAM nezapisuje data na žádná jiná média ačkoli je schopna přehrávat CD-ROMy, CD a DVD. Takže pokud si koupíte mechaniku DVD-RAM v jedné z jejích variant, nepočítejte s využitím těchto kartridží v žádné jiné mechanice než ve vaší vlastní. Aby se to ještě více zkomplikovalo, norma DVD-RAM má konkurenta především v DVD+RW, 3GB standardu, který je podporován firmami Hewlett-Packard, Philips a Sony. Pokud takovou výjimečnou paměťovou kapacitu nepotřebujete okamžitě, spokojte se s CD-RW, dokud jedna ze soupeřících norem DVD-RAM definitivně nezvítězí.

Živá grafika

Upgrade vaší videokarty je dalším dobře vypadajícím nápadem, dokud se na něj nepodíváte trochu zblízka. Realita: pokud je vaše grafická karta mladší než dva roky a přičemž se nezajímáte o hry, digitální fotografie, zachycování videa či sledování televize na vašem PC, pak výměna karty bude pravděpodobně znamenat vyhozené peníze. V obyčejných aplikacích při zpracování textů, surfování po Webu či dokonce tvorbě prezentačních grafiky si pravděpodobně ne všimnete rozdílu mezi kartou nejrychlejší a nejpomalejší.

NAJDĚTE TU PRAVOU KARTU

Pro některé lidi však může správná grafická karta znamenat velký rozdíl. Pokud si například prohlížíte digitální fotografie nebo je editujete, měli byste mít grafickou kartu s tak velkou pamětí, aby vám umožnila práci s 24bitovou hloubkou barev v rozlišení, jemuž dáváte přednost.

Chcete-li zjistit, jak velkou paměť vaše grafická karta má, dávejte dobrý pozor při bootování počítače BIOS grafické karty zobrazí údaj o velikosti paměti na displeji. Přejete-li si pracovat s rozlišením 800 x 600, potřebujete pro 24bitové barvy alespoň 2MB obrazovou paměť. Pro vyšší rozlišení 1 024 x 768 nebo 1 200 x 1 024 by měly stačit 4 MB. A 8MB karta vám umožní pracovat až s rozlišením 1 600 x 1 200, jež používají téměř výhradně profesionálové v oboru CAD nebo grafiky, kteří pracují s 21palcovými nebo většími monitory. Přebytková paměť RAM, jež se nepoužívá pro zobrazování, může mírně zvýšit rychlost, poněvadž dochází k lepšímu "kešování".

Na větší grafických karet můžete upgradovat video RAM, avšak větší smysl dává nákup nové karty s větší pamětí, a to zejména tehdy, když je vaše stávající karta starší než dva roky. Výrobci karet nyní často zvyšují ceny svých vlastních paměťových upgradů. Jestliže máte to štěstí a naleznete kompatibilní paměť od výrobce této strany za rozumnou cenu, pak její instalace bez ohnutí vývodů či poškození patice může být problémem a jejím výsledkem též může být pozbytí záruky. Touto cestou se by se měli vydat pouze technicky zdatní uživatelé, kteří jsou schopni vyhledat upgrade s rozumnou cenou. Pokud to není váš případ, pošlete se přes kapsu a kupte si novou kartu.

JAK ZLEPŠÍTE SVŮJ OBRAZ

Timi, kdož nejvíce získají nákupem nové grafické karty, jsou hráči jelikož vývojáři optimalizují hry pro určité konkrétní sady integrovaných obvodů pro 3D grafiku (procesory

převážně odpovídá za výpočet 3D perspektivy a velmi rychlé zobrazování pixelů na obrazovce). Typ čipové sady nemá vliv pouze na rychlost, ale rovněž na bohatost podrobností trojrozměrného obrazu. V současné době se zdá, že nejlépe fungují grafické karty s čipovou sadou Voodoo2, Savage3D, NVidia RIVA a Intel 740. Ale nejprve byste se si měli vybrat hry, jež chcete hrát, a pak si zvolit kartu obsahující čipovou sadu, kterou tyto hry podporují.

Existuje přešvih obecných tipů pro grafiku a její upgradování. Za prvé, většina novějších počítačových systémů má jak konektory akcelerovaného grafického portu (AGP), tak i konektory sběrnice PCI takže v každém případě využijte výhody rychlejší sběrnice a vyberte si AGP kartu. Za druhé, obvyklou praxí je (dokonce i v případě nové grafické karty) navštívit webové stránky výrobce a podívat se, zda není k dispozici novější ovladač. Novější ovladače často poskytují vyšší výkon a jsou z nich odstraněny chyby, což snižuje pravděpodobnost nečasných pádů systému.

Konečně, chcete-li na vašem PC sledovat Večerníčky, musíte do PC doinstalovat televizní tuner, kartu, která je povětšinou rovněž schopna zachycovat video na disk pro účely editování nebo přispěnění ke zprávě elektronické pošty. Obdržíte lepší výsledky, pokud budete mít alespoň 4 MB videopaměti a koupíte-li si tunerovou kartu od stejné společnosti, jež vyrobila vaši kartu grafickou.

Modem roku 1998

Kabelové modemy, ISDN a další zbrusu nové technologie, které jsou na obzoru, slibují surfování po Webu rychlostí blesku. Avšak jestliže nebydlíte v jedné z několika hlavních metropolitních oblastí, kde jsou tyto služby v současné době testovány, nezadržujte dech při čekání na síťový ráj. Většina uživatelů Internetu zůstává odkázána na klasickou telefonní linku.

KUPTE SI NOVÝ

Jestliže vás unavuje dloubání v nose, zatímco se váš modem s přenosovou rychlostí 28,8 či 33,6 KB/s plazí jako šnek, s definitivní platností nastal čas upgradovat na 56 KB/s. Naštítí došlo k tomu, že se dvě soupeřící modemové technologie (K56flex a x2) spojily do jediné normy s označením V.90, ke které se poskytovatelé Internetu pomalu, ale jistě přikláníjí.

Naneštítí upgrade vašeho současného modemu s rychlostí 28,8 nebo 33,6 může přinést určitá úskalí. Někteří výrobci modemů nabízejí upgrady V.90 typu "udělej si sám", jež obvykle vyžadují výměnu mnoha čipů, nebo jsou čisti obchodní politikou, která vám umožňuje nákup nového modemu V.90 za sníženou cenu.

Naše doporučení zní: darujte váš starý pomalejší modem škole nebo charitativní organizaci a pořiďte si zbrusu nový. Ceny interních modemů V.90 začínají přibližně na hranici 2 000 korun, externí zařízení se prodávají asi od tří tisíc. Instalace nového externího modemu je velmi snadná, avšak výměna modemu interního znamená o kousek více práce. Pokud se nechcete zabývat instalací sami, udělá to za vás místní prodejce počítačů, obvykle za 200 až 500 korun.

Vlastníte-li již modem K56flex nebo x2, můžete pravděpodobně bezplatně upgradovat na standard V.90 prostřednictvím downloadu softwaru z webových stránek výrobce. Tento software provede upgrade přeprogramováním čipu ve vašem modemu. Ale pozor: než provedete tento krok, přesvědčte se, že váš poskytovatel internetových služeb podporuje

standard V.90. Po provedení upgradu nejsou některé modemy zpět kompatibilní s normou K56flex nebo x2. Jestliže váš poskytovatel hladce spolupracuje s vaším modemem, držte se zpátky: z upgradu na normu V.90 neplyne žádná výhoda, pokud upgrade pro vás není nutností. Kompatibilita modemů V.90 se mění s výrobcem a modelem prostudujte webové stránky tvůrce vašeho modemu.

Nadupané porty

Udržovat vaše PC v bezproblémovém provozu nestačí musíte se též postarat o štěstí jeho kamarádů. Pokud máte vlastní digitální kameru, skener anebo externí záznamová zařízení, máte problém: moc aparátů a málo portů. Řešení: přidejte nějaké rychlé porty.

Na štěstí pro vás je tady v plné síle univerzální sériová sběrnice (USB), rozhraní SCSI stále nabývá na síle a za rohem na vás čeká interface 1394, jehož rychlost konkuruje rychlosti blesku.

JAKOU RYCHLOST POTŘEBUJETE?

V první řadě byste měli uvážit, kolik šířky potřebujete. Mnoho nejnovějších stolních videokamer, digitálních fotoaparátů a skenerů s nízkou rozlišovací schopností vyžaduje port USB. Pokud jste si

Chybí str 102-103

Winchip-2: upgrade, který se vyplatí

Martin Kybal

Následující řádky jsou určeny všem, kteří si tak před rokem až dvěma koupili počítač se základní deskou pro procesory Pentium. Byla osazena procesorem s taktem 75 nebo 90 MHz. V té době stroj na vrcholu sil, dnes tichá připomínka zašlé slávy. Ale teď, co s tím?

Ti šťastnější pro prostudování dokumentace zjistili, že jejich deska umí procesory až do 200 MHz, a rozhodli se pořídit procesor výkonnější. Ale ani pak není vyhráno. Nepříjemnou komplikací v tomto případě představuje dvojitá napájení, které v současné době téměř všechny procesory vyžadují (jedno o velikosti 3,3 V a druhé 2,5 V). Kdo má základní desku pouze s jedním napájením, nemůže na některý z procesorů dnešní doby ani pomyslet. Výrobky jako Pentium-233, AMD K6 nebo Cyrix 686 jej totiž vyžadují. A sehnat "staré" Pentium bez MMX, jež se spokojí s jedním napájením, je téměř nemožné. Takže buď vyměnit celou základní desku i s procesorem, nebo se dál trápit.

Osobně jsem byl ve výše popsané situaci a rozhodl jsem se ji řešit. Při prohlídce webových stránek s tematikou procesorů jsem narazil na výrobce IDT a jeho Winchip-2. Podle firemních informací je to procesor určený jako alternativa k Pentiu a jde o čip, který vyžaduje pouze jedno napájení 3,3 V. Navíc nabízí MMX instrukce pro zlepšené zpracování multimediálních dat a verze 2 má integrovány nové instrukce 3DNow! pro urychlení výpočtů v 3D. Tuto technologii vyvinula společnost AMD, a IDT zakoupila licenci. Procesory Winchip-2 jsou v současné době vyráběny v taktovacích frekvencích 200, 225 a 240 MHz. V průběhu roku 1999 by měla být uvedena další generace s takty 266, 300, 400 a 500 MHz. Ta bude už ale vyžadovat dvojitá napájení, stejně jako všechny současné procesory ostatních výrobců. V dalším textu se budu vlnovat 200MHz verzi, protože ostatní nebyly v době psaní článku k dispozici u žádného z distributorů počítačových komponentů ostatní jediným, kdo byl schopen nový Winchip-2 zapůjčit, byl AutoCont.

Vlastnosti

Procesor Winchip-2 je plně kompatibilní s procesory Intel Pentium MMX, AMD K6, K6-2, Cyrix 6x86MX, a používá patičku Socket 7. Na rozdíl od ostatních však vyžaduje pouze jedno napájecí napětí a může tak být použit ve starších základových deskách, které nemají dvojitá napájení. Návrh čipu je prací firmy Centaur Technology a využívá 0,25mikronovou technologii CMOS. Jeho velikost je 58 mm². V čipu jsou dvě 32KB paměti cache, a procesor také obsahuje jednotku pro předpovídání programových skoků a dvě superskalární jednotky pro MMX instrukce. Celý procesor obsahuje 6 milionů tranzistorů. Novinkou jsou dále 3DNow! instrukce ty zvyšují výkon při výpočtech 3D geometrie a operacích se světlem v 3D scénách.

Takt procesoru je odvozen od taktu sběrnice základní desky a následně vynásoben tak, aby odpovídal pracovní frekvenci, v našem případě 200 MHz. Pro 200MHz procesor je to 50 MHz sběrnice krát 4. Pro verze 225 a 240MHz je to pak 75, resp. 60 MHz krát 3.

Provoz

Instalace procesoru je velmi jednoduchá. Stačí ho vložit do patičky, opatřit chladičem a nastavit taktovací frekvenci sběrnice. Pokud dojde k chybě, procesor situaci zvládne nedojde k

jeho zničení, ale počítač nenastartuje. Není tak možné procesor přetaktovat na vyšší rychlost, než pro jakou byl určen. Po nastartování počítače byla změna okamžitě patrná a ve srovnání s Pentiem 75 MHz byly všechny programy viditelně rychlejší. Testovací program Sisoft Sandra pak naměřil v testu CPUbench hodnotu 329 MIPS, což je ve srovnání s Pentiem-75, které zaznamenalo 140 MIPS, nárůst 235 %. Kde má Winchip-2 stále slabiny, je jednotka výpočtů s plovoucí desetinnou částkou FPU. Tedy je výkon na úrovni plnokrevného Pentia-133, tedy poměrně slabý. Zatímco Winchip-2 dosáhl 67 MFLOPS, Pentium-133 je na 72 a klasické Pentium na 200 MHz pak dosáhne 112 MFLOPS.

Tyto výsledky mluví jasně. Zatímco v běžných kancelářských aplikacích, databázích a obecní programech pro Windows se bude výkon Winchipu rovnat Pentiu na stejné frekvenci, u her to bude o zhruba polovinu horší. Byl jsem proto zvědav na výkon v 3D, a nakolik se projeví instrukce 3DNow!

Hry

Dnešní hry jsou převážně založeny na jednom ze základních 3D prostředí buď Quake, Unreal nebo na některém z dalších. Simulátory letadel, aut nebo akční se pyšní realistickým 3D prostředím, pro jehož zobrazení je potřebný vysoký výkon procesoru a 3D grafické karty. S Pentiem-75 se na hry jako Quake, Half-Life nebo Need for Speed nedá ani pomyslet.

Rychlost Winchipu ve hrách mě mile překvapila. Právě FPU jednotka je totiž ve 3D hrách nejvíce zatěžována při výpočtech prostorových scén. Přestože v testovacím programu vykazovala FPU jednotka poloviční výkon, ve hrách se to neprojevilo. Pro otestování výkonu jsem použil Quake-II jednak proto, že je používán jako téměř referenční benchmark pro 3D prostředí, a za druhé je to jeden z prvních programů, kde je k dispozici optimalizace pro 3DNow! instrukce (tento patch je původem od firmy AMD, která jej používá k propagaci svých technologie). To, že hra fungovala bezvadně, je jenom důkazem, že Winchip-2 je opravdu kompatibilní.

Výsledky 3DNow! jsou o 18 procent lepší než s ovladači optimalizovanými pro 3Dfx, a ve srovnání se standardními ovladači dokonce o 28 %. Přínos 3DNow! instrukcí je více než patrný (viz tabulku). S rychlejší verzí Winchipu a lepší 3D kartou by mohl být přínos 3DNow! ještě vyšší. Na Internetu jsem našel výkonové srovnání Winchipu-2 a AMD-K6-2. Oba s taktem 225 MHz, oba s 3DNow! instrukcemi: AMD je o 45 % výkonnější, právě díky lepší FPU jednotce, ale vyžaduje dvojí napájení, takže do starého bordu se nedá použít. Rozdíl u AMD s 3DNow! a bez něj je pak více jak 50%.

Závěr

Winchip-2 se za celou dobu testování choval velmi stabilně. Žádné neočekávané pády, žádné samovolné resety. Velmi překvapivá byla teplota procesoru. Přestože pracuje na 200 MHz, i bez větráku byl chladič jenom lehce vlažný. Výrobce procesoru, firma IDT, se chlubí certifikátem kompatibility XXCAL, který garantuje bezchybný provoz procesoru na hlavních OS i SW platformách.

Tento procesor bych doporučoval pro všechny, kdo mají staré Pentium 75 nebo 90 MHz a nechce se jim kupovat novou desku. Navíc Winchip-2 je k dostání za cenu víc než příznivou pohybuje od 1 800 za verzi 200MHz až po 2 400 Kč (s DPH) za 240MHz. Takže upgrade, který se jistě vyplatí.

Winchip-2

- + 100% kompatibilita
- + MMX a 3DNow!
- + cena
- slabší jednotka FPU

Cena: 1 330 Kč (bez DPH, 200 MHz)

K recenzi poskytla firma: AutoCont Praha, Bubenečská 13, Praha 8

Tipy pro vaši úspěšnější práci

Patrik Malina

Pro Windows 98

1. Pomůcka systémové konfigurace

Pokud patříte k odvážnějším uživatelům Windows, jistě jste již narazili na problematiku úpravy inicializačních souborů jako např. Config.sys nebo Autoexec.bat, a říkáte si, že jejich editace pomocí Poznámkového bloku není to pravé. Nebo možná používáte různé užitečné programky a pomůcky, které se při instalaci usadily ve vašem systému a od té doby se tvrději spouští spolu se startem Windows, přestože to je proti vaší vůli a vy jste se je snažili opakovaně, ale marně odstranit ze složky Po spuštění, kde nejsou k nalezení. Pro tyto případy existuje ve Windows 98 užitečný programek, kterému se říká Pomůcka systémové konfigurace. Spustíte jej nejlépe z menu Start Spustit vložení "msconfig", jinak je program k nalezení v podsložce System hlavní složky Windows. Aplikace umožňuje v první řadě pořídit zálohu stávajících souborů pro případ, že některé změny přeženete nabídne vám různé způsoby spuštění systému pro zvýšení kontroly při zavádění, poskytuje možnost změnit konfiguraci stávajících inicializačních souborů (kromě dvou výše zmíněných ještě System.ini a Win.ini) a přehledně vám ukáže, který software je automaticky spouštěn. Pomocí programu sice nelze vkládat nové položky do zmíněných souborů, ty stávající však můžete jednoduchým způsobem pomocí zaškrtačacího pole vypínat a znovu zapínat, a zjišťovat tak "následky" jednotlivých zásahů. Na kartě Po spuštění naleznete přehledný seznam automaticky spouštěných aplikací, včetně cest ke spouštěným programovým souborům a jejich případným parametrům příkazového řádku. Těba právě zde naleznete řešení vašich problémů.

2. Nebojte se vyčistit disk!

Mezi systémovými nástroji, které jsou k dispozici ve Windows, je také program, jež jste se možná báli použít. Jeho jméno Vyčištění disku samo o sobě nevěští nic dobrého, a pokud jste jej přece jen ze zvědavosti spustili, pak slabší povahy určení odpadnou po následujícím okně, které nepodává žádnou informaci o funkci programu, ale pouze nabízí výběr jednotky pro vyčištění. Není však třeba se obávat, neboť pomůcka nabízí přehledný a pohodlný způsob, jak se zbavit opravdu nepotřebných souborů na vašem disku a nenechá vás napáchat větší škody. Můžete odstranit dočasné soubory z cache vašeho internetového prohlížeče, vyprázdnit koš a složku dočasných souborů Windows (obvykle TMP) nebo zachráněné soubory, které vám do košenového adresáře uložil ScanDisk. Před samotným vyčištěním si můžete navíc pro jistotu soubory projít a zkontrolovat, co vlastně vyhazujete. Pokud to nestačí, můžete přímo vstoupit do okna dialogu Přidat nebo odebrat programy (normálně dostupný z Ovládacích panelů) a odinstalovat součásti systému nebo aplikace. Pomocí programu tedy nemáte možnost zničit žádné důležité systémové soubory nebo nastavení, a obavy proto nejsou na místě.

Pro MS Word 97

3. Rychlé ohraničení

Pro přehlednější oddělování částí textu nabízí Word zajímavou pomůcku, která vám možná už nechtěně způsobila nepříjemnou chvíli, zvláště pokud jste při podtrhávání textu nebo oddělování odstavců čárami chtěli použít stejný způsob jako u psacího stroje opakování některých znaků. Protože k podtržení části textu lze použít přímo speciální formát písma, a výše uvedený nepohodlný způsob tak odpadá, byla tímto "uvolňovací" funkce opakuje se znaků použita pro automatické grafické oddělování celých odstavců. Chcete-li oddělit odstavec po jeho dokončení čárou (různého druhu), stačí jeho poslední řádek ukončit "tvrdým" koncem (klávesou Enter), na následující řádek alespoň několikrát za sebou napsat některý z dále uvedených znaků a opět ukončit klávesou Enter, a program doplní souvislou čáru na celou šíři odstavce dle jeho formátu. Typ čáry bude určen znakem, který použijete pomělkou vytvoří tenkou čáru, podtržítka tlustou, rovnítko dvojitou, hvězdička tlustou přerušovanou, křížek (#) středovou tenkou-tlustou a tilda (~) vlnovku. Pokud budete chtít čáru odstranit, je dobré vidět, že se nejedná o posloupnost znaků, ale o způsob formátování odstavce, který je nezávislý na vpisování textu do dokumentu, a proto pokusy použitím klávesy Delete nebo Backspace jsou zbytečné. Označte poslední řádek nad čárou (protože ohraničení patří k odstavci, jenž je nad ním), zvolte menu Formát Ohraničení a stínování a na kartě Ohraničení vyberte Žádné. A pokud vám tato automatická funkce opravdu není po chuti, zvolte menu Nástroje Automatické opravy, přejděte na kartu Při psaní a v její horní části zrušte volbu Ohraničení.

4. Pro matematiky

Samozřejmě nejen pro ni, ale i pro ostatní tvůrce dokumentů je určena pomocná aplikace Microsoft Equation, přikni po česku Editor rovnic. Jde o možná trochu zbytečně dobře ukrytou pomůcku, která umožňuje do stránek vložit profesionálně vypadající matematické výrazy, a to i velmi komplikované. Pokud je vaším kritériem výsledný vzhled, a ne rychlost zápisu (poté už nemusí vaše poznámky přečíst nikdo), můžete bez problémů vytvořit matematické či fyzikální pojednání, seminární nebo diplomovou práci. Požadovaný výraz je vkládán do textu jako objekt, a dle toho je také zpracováván. Nový výraz založíte volbou Vložit Objekt, kde na kartě Vytvořit nový jako typ objektu vyberete Microsoft Equation 3.0. Do místa, kde byl v dokumentu umístěn kurzor, je vložen rám a jednotlivá menu jsou upravena pro editaci matematických výrazů. Při zadávání můžete využít širokou nabídku nabízených předdefinovaných šablon pro jednotlivé znaky, symboly či operátory (relační, množinové, logické operátory, malá a velká řecká abeceda, všemožné závorky, symboly pro integrály a sumy, odmocniny a indexace) a také znaky vkládané z klávesnice (čísla, písmena jako proměnné, rovnítko). Ve vytvářené struktuře se pohybujete pomocí kurzorových šipek, a opakovaným vkládáním dalších šablon či znaků je možno zapsat i složité struktury. Ani příznivci počítání matic nepřejdou zkrátka a pro tvůrce chemických rovnic jsou rovněž k dispozici vodorovné šipky s popisem prakticky kdekoli. Chcete-li dále upravovat vzhled zápisu, můžete upravit například velikost mezer (prakticky jakýchkoli, mezerou mezi znaky počínaje a tloušťkou zlomkové čáry konče), upravit nadefinované styly pro jednotlivé symboly nebo změnit velikost písma (zvláště pro indexy, snížené indexy a symboly). Vytvořený objekt opustíte jednoduše kliknutím jinde do dokumentu. Další úpravy můžete provádět jako s jinými objekty po kliknutí na výraz samotný, případně pomocí kontextového menu. Takto vytvořený objekt nelze uložit jako samostatný soubor, ale pouze s dokumentem Wordu, do něhož byl vložen.

5. Jak přenést vlastní nastavení

Základem pro jakýkoliv obecný nový dokument je ve Wordu šablona Normal.dot, pokud

nezvolíte při tvorbě nového souboru jinou. Ta obsahuje základní nastavení určující vzhled dokumentu (typ a velikost písma, vzhled odstavců a stránky) a neobsahuje žádná makra. Veškerá vlastní nastavení, která při práci s libovolným dokumentem provedete, jsou ukládána jako jeho součást, a pokud je chcete použít jinde, případně je přednastavit do libovolného nového dokumentu (přes Normal.dot), musíte je do cílového souboru uložit. Pro zjednodušení a zpřehlednění této práce můžete použít pomůcku zvanou Organizátor, kterou vyvoláte v nabídce Nástroje Šablony a doplňky nebo Formát Styl tlačítkem Orga-nizátor. Otevřené okno poskytuje souběžný pohled na dva soubory (dokumenty nebo šablony) zároveň, každému patří jedna polovina. Levá strana slouží po otevření jako zdrojová, do ní tedy bývá standardně umístěn aktuální dokument, a pravá strana jako cílová obsahuje implicitně šablonu Normal.dot. Samozřejmě lze otevřít libovolné dva soubory, případně směr kopírování otočit dle toho, který prvek v okně souboru označíte kliknutím myši jako zdrojový. Pomocí šipek lze zvolit, které prvky nastavení budete přenášet (styly, automatické texty, vlastní panely nástrojů a makra), a pak je můžete do cílového souboru snadno kopírovat, případně z něj dodatečně odstraňovat.

6. Můžete potřebovat automatický formát?

Při práci na dokumentu se často stává, že mnoho textu již bývá zapsáno, avšak představa o výsledné podobě dokumentu je mlhavá. Přestože při práci s Wordem je lepší si strukturu ujasnit předem, a pak postupně a důsledně vytvářet její stavební kameny, ani druhá metoda neznamená zásadní problém. Program zde nabízí pomoc v podobě možnosti automatického formátování. Poté, co vytvoříte zdrojový text a ujasníte si, jak celý dokument vnitřně rozčleníte, doporučuji vybrat (či nadefinovat vlastní) styly pro text a odstavce, které budete potřebovat, pomocí volby Formát Styl, případně Formát Galerie stylů. A máte-li rozmyšleno a připraveno, jak budou vypadat jednotlivé nadpisy a kapitoly, můžete nechat pracovat editor. Zvolte Formát Automatický formát a rozhodněte se, zda necháte celou práci jen na Wordu (nedoporučuji), nebo si necháte změny nejdříve ukázat ve výsledné podobě, a pak je budete postupně potvrzovat nebo zamítat. Po odsouhlasení dalšího postupu probíhne vlastní automatické přeformátování, a vy můžete zvolit možnosti dalšího postupu. Pokud je výsledek odstrašující, rovnou lze vše zamítnout; jste-li naprosto spokojeni, vše rovnou přijmíte, a máte-li pocit, že to není nejlepší, ale dá se s tím něco dělat, pomocí volby Přehled změn vstupte do interaktivního modu, kde lze korigovat jednotlivé změny postupně, jednu po druhé. Každá z nich je zde přesně specifikována, takže můžete výsledek upravit podle svých představ. A pokud náhodou při postupném procházení dospějete k závěru, že to přece jen nedopadlo dobře, pomocí volby Storno se vrátíte do předchozího dialogu a vše zamítnete.

Pro MS Excel 97

7. Jak a proč nazývat buňky?

K označování buněk v Excelu je používána "šachová" notace, tedy každá buňka je identifikována pozicí v řádku a sloupci, případně listu. Určování pozic buněk a jejich oblastí pomocí této metody je sice jednoznačné, ale pro obyčejného smrtelníka přece jen trochu cizí. Proto program umožňuje použít metodu, kdy zcela konkrétním buňkám nebo jejich oblastem (prakticky libovolným) je možno přidělit zástupné symbolické názvy. Ty lze poté všestranně využívat v odkazech i vzorcích, a podstatně tak zvýšit přehlednost zadávaných výrazů. Navíc lze stejně jako buňky pojmenovat i konkrétní vzorec, a pak jej ve formě názvu vkládat do cílových buněk (dvouslovné výstižné pojmenování obstojí ve srovnání s komplikovaným vzorcem určitě lépe). Při tvorbě názvu nejdříve vyberte buňku nebo oblast, a

poté můžete nové pojmenování jednoduše vepsat do Pole názvu (vlevo na řádku vzorců) a potvrdit klávesou Enter. Naleznete zde všechny platné názvy v celém sešitu, a jednoduše tak můžete přejít na kteroukoliv pojmenovanou oblast. Chcete-li vkládat názvy "ve velkém", otevřete si na pomoc dialogové okno volbou Vložit Název Definovat, a opakovaně můžete pojmenovat více oblastí a buněk. Vzorec pojmenujte tak, že jej buďto vepíšete do řádku Odkaz na:, anebo pojmenujete buňku, která vzorec obsahuje. Nezapomeňte při pojmenovávání vzorce upravit absolutní odkazy na relativní, pokud jej chcete používat univerzálně. Stejným způsobem můžete vložit i různé konstanty. Máte-li v listu již vytvořenou oblast a její potenciální název se nachází v některé z buněk (jako nadpis), vyznačte celou oblast včetně budoucího názvu a zvolte Vložit Název Vytvořit. V dialogovém okně můžete vybrat, odkud bude název pro oblast převzat. Samotné použití je snadné klávesou F3 nebo volbou Vložit Název Vložit otevřete dialogové okno, které vás nechá vybrat potřebný název.

8. O podmíněném formátování

Při práci s rozsáhlejšími výpočty a tabulkami se může kontrola výstupních hodnot výsledků stát velmi obtížnou. Zvláště v případě, máte-li v záplavě hodnot hledat např. pouze výsledky v určitém intervalu. Také při zpitné kontrole velkého množství vložených dat velmi rychle můžete ztratit přehled a zanechat v buňkách chybné hodnoty. Pro tyto případy lze s úspěchem využít nástroj Excelu, jenž upraví formát libovolné buňky v závislosti na jejím obsahu, případně v závislosti na výsledku logické funkce. Na důležité hodnoty či výsledky vás tak může upozornit např. výrazné barevné podložení buněk nebo ohraničení. Kupříkladu budete vyhodnocovat výsledky složitějšího matematického výrazu nebo závislosti, a budou vás zajímat výsledky ležící jen v přesně určeném intervalu. Označte buňky s výsledky, které chcete formátovat v závislosti na obsahu, zvolte menu Formát Podmíněné formátování, a v dialogovém okně můžete nadefinovat podmínky. Nejdříve vyberte, zda budete formátovat v závislosti na konkrétní hodnotě, nebo dle výsledku logické funkce (výsledkem výrazu musí být stav ano nebo ne). Pokud bude vzhled určovat specifická hodnota (jako v našem výše uvedeném příkladu), pak ve vedlejším okně vyberte logické operátory (je jich k dispozici osm a jsou popsány slovně) a do dalšího vepište konstantu, se kterou se bude porovnávat (lze též použít odkaz na jinou buňku). Zvolíte-li rozhodování podle vzorce, vepište do vedlejšího okna výraz (musí začínat rovnítkem, např.: " $=D1=F1$ "), a při výsledku "logická 1" bude použito podmíněné formátování. Na výsledném vzhledu můžete nastavit řez písma (tučně, kurzíva), jeho barvu, podtržení a přeškrtnutí, ohraničení formátované buňky a také barvu její výplně. A nestane-li vám podmínka jediná, můžete přidat ještě další dvě. Pokud po čase budete zpitně takto podmíněně naformátované buňky dohledávat (na první pohled je nijak nerozeznáte), zvolte Úpravy Přejít na jinak a zaškrtněte možnost Podmíněné formáty. Ještě si budete moci vybrat, zdali chcete nalézt všechny takto upravené buňky (Vše), nebo jen shodné s buňkou aktivní (Stejně).

9. Pro lepší přehled

Máte-li v listu velké množství dat na desítky řádků a sloupců, lze jejich vhodným "poschováním" celkovou strukturu projasnit a přehlednit. K tomuto účelu nabízí program funkce pro tvorbu skupin přehledů. Můžete takto skrýt libovolný počet řádků nebo sloupců a nechat zobrazeny jen nadpisy či záhlaví. Zkuste označit např. deset řádků a zvolte Data Skupina a přehled Seskupit, na závěr vyberte v dialogu řádky. Po straně vedle jejich záhlaví se zobrazí "svorka" a ovládací tlačítko pro skrývání a ořizování rozbalování. Jeden z řádků, zahrnutých do výběru, zůstává po sbalení zobrazen a slouží jako "reprezentant" obsahu. Pomocí této metody můžete tvořit i víceúrovňové struktury, navíc zároveň v řádcích i sloupcích, takže i velmi obsáhlý list lze takto zjednodušit na stručnou tabulku s výstižnými

nadpisy jednotlivých ukrytých struktur (maximální počet úrovní je osm).

10. Když máte co říci k obsahu buněk

Pro zlepšení přehlednosti a zvýšení vypovídací schopnosti je možno opatřit buňky v listu komentářem, jenž může být buďto ukryt (a aktivován umístěním ukazatele myši), nebo zobrazen trvale. Označete buňku (nebo skupinu buněk), kterou chcete opatřit komentářem, a zvolte Vložit Komentář. Buňka (u skupiny jedna na kraji) je opatřena červeným "růžkem"; otevře se pole s vloženým jménem autora poznámky a na následující řádek můžete vkládat text. Řádky jsou při psaní automaticky zalamovány, a vkládání poznámky ukončíte klávesou Esc nebo aktivováním jiné buňky myší. Velikost "bubliny" s poznámkou je možno upravit podobně jako jiné vložené objekty roztažením myší. Chcete-li upravit text komentáře nebo jej odstranit, aktivujte buňku a nejlépe použijte kontextovou nabídku (pravým tlačítkem myši), kde naleznete potřebné volby, a pro trvalé zobrazení komentáře v listu můžete použít příkaz Zobrazit komentář. Jakou formou budou zobrazovány všechny komentáře v sešitu, lze nastavit volbou Nástroje Možnosti na kartě Zobrazení. Menší problém nastává pouze v případě, kdy trvale zobrazeným komentářem opatříte více sousedících buněk, protože ty se budou pravděpodobně překrývat, a proto bývá lepší ponechat v buňkách jen potřebný indikátor. Pokud jste si indikátory i komentáře zneviditelnili, patřičné buňky znovu naleznete volbou Úpravy Přejít na Jinak a zatržením možnosti Komentáře. A v případě, že chcete komentáře také vytisknout, použijte volbu Soubor Vzhled stránky, a na kartě List nastavte odpovídající volbu.

11. Skupinová práce

Při zpracovávání a vyhodnocování dat většího rozsahu bývá často potřeba, aby s jedním dokumentem pracovalo více lidí po síti zároveň. Pokud se pokusíte za běžných podmínek otevřít sešit, se kterým pracuje nikdo jiný, dostane se vám informace, o koho se jedná, a můžete dokument buďto jen číst, nebo následně uložit jako nový dokument a do něj zapsat změny. Potřebuje-li opravdu pracovat interaktivně více uživatelů s jedním dokumentem (při větším množství změn bývá dodatečné slušování komplikované až prakticky nemožné), je třeba současné sdílení sešitu povolit. Zvolte Nástroje Sdílení sešitu, a na kartě Úpravy zaškrtnutím povolte současné otevření a zápis více uživatelům. Na kartě Upřesnění pak můžete přesně specifikovat podmínky, za kterých se změny budou ukládat a jak budou řešeny problémy při "konfliktu zájmů". Všimněte si, že volby jsou vztaženy k autorovi dokumentu, jenž si tak zachovává výsadní postavení při řízení změn. Na kartě Úpravy můžete průběžně sledovat, kdo současně s vámi sešit upravuje, a vedle názvu dokumentu se vám objeví oznámení [Sdílený]. Pokud chcete průběžně kontrolovat, případně dodatečně prověřit, jaké změny byly provedeny, použijte volbu Nástroje Sledování změn, a vyberte, zda budete změny jen kontrolovat (Zvýraznit změny), nebo je chcete odsouhlasit či zamítnout (Přijmout nebo zamítnout změny). V následujícím dialogu můžete upřesnit, které úpravy vás budou zajímat (dle autora, dle doby provedení, dle místa provedení). Je-li provedená změna takto "podchycena", zobrazí se v listu s rámem a zvýrazněným levým horním růžkem. Najedete-li na něj myší, objeví se informace o původci zápisu do buňky. Pokud chcete mít statistiku o změnách píkně pohromadě, dole na kartě Úpravy zatrhněte volbu Zobrazit změny na novém listu, a Excel vloží automaticky list s názvem Historie, který je v podstatě protokolem o provedených úkonech. Nezapomínejte však na jednu důležitou věc veškeré změny se projeví až poté, co kterýkoliv ze zúčastněných sešit u sebe uloží. Teprve potom je mohou ostatní sledovat. V případě, že jste autorem dokumentu, který sice poskytujete ke hromadné spolupráci, ale chcete si zachovat výsadní postavení při kontrole zúčastněných spolupracovníků a úprav provedených zásahů, doporučuji opatřit jej zámkem (Nástroje

Zámek Zamknout sdílený sešit). V průběhu práce sice může každý "přiložit ruku k dílu", závěrečnou korekci však provedete vy a protokol o změnách vám nikdo nemůže odstranit.

Zkušenosti ètenáøù

Chtìl bych reagovat na 2. otázku ètenáøe ve FAQ v PC WORLDu 11/98. Ty adresáøe, se kterými má ètenáø problémy, jsou "speciální" adresáøe Windows 95. Ta je poznají podle toho, že mají nastaveno buï Read-only, Hidden nebo System atribut. Pak Windows hledají nijaké informace o daném adresáøi v souboru desktop.ini.

Soubory desktop.ini obsahují sekci [.ShellClassInfo], v ní øádek CLSID=... nebo UICLSID=... , což oznaèuje místo v Registru, kde se nacházejí informace o daném adresáøi napøíklad: CLSID={645FF040-5081-101B-9F08-00AA002F954E} znamená, že informace se nacházejí v klíèi HKEY CLASSES ROOT \CLSID\{645FF040-5081-101B-9F08-00AA002F954E}. Zde je zapsané skuteènè jméno adresáøe, jeho ikona, pøíp. knihovna DLL, která jej nijakým způsobem "upravuje" napø. pøidává funkci "Install New Font...".V tom, že Norton Commander neumí nastavovat ani kopírovat atributy adresáøù, spoèívá ètenáøùv problém. K jeho vyøešení staèí zmínit atributy (v závorce) adresáøù History (r), Fonts (s), Briefcase (r), Recycled (hs) a Tasks (s) pouze u Windows 95 s IE4.0 nebo Win98. Po nastavení atributù adresáø History funguje hned, Fonts až po restartu. Atributy je nejlépe nastavovat z DOSu pøíkazem attrib.

Ondrej Zary (Rainbow Software), rnbw@geocities.com,
www.slovakia.net/aprsr/rainbow/
(pøeloženo ze slovenštiny a upraveno)

Vážená redakce, rád bych odpovìdìl na dotaz vašeho ètenáøe z rubriky FAQ 11/98. Ètenáø má problémy s grafickou kartou Viper V330: píše, že napø. hra Tomb Rider 2 mu funguje zcela bez problému, a hra typu Hexen II nebiží. Hra Tomb Rider 2 používá API DirectX a pod tímto API Viper funguje bez potíží. Hry Hexen II èi Quake II používají API OpenGL. Zde dochází k problému, protože Viper toto API nepodporoval, a až od verze 4.10.01.0126 se karta rozchodila. Nicménì doporuèuji podívat se na Internet na adresu <http://www.diamondmm.com> a stáhnout si upgrade BIOSu na verzi 1.62 a rovnìž nový ovladaè v souboru vpro128P.exe, který øeší problém gamma-korekcí u openGL. Ke høe Hexen II (<http://www.hexen.com>) si stáhnìte patch na verzi Hexen II 1.1. Problém u každé další hry se dá vyøešit obdobnì.

Libor Housírek, housirek@den.cz

Nejčastěji kladené dotazy

Karel Nevšímal, TestCentrum IDG

V nápovědi k programu "Přímé připojení kabelem" je uvedeno, že je možné sdílet prostředky hostitelského počítače, a dokonce se i přes něj připojit na síť. Přitom v nápovědi vůbec není zmínka o nastavení tohoto připojení, lze prý pouze aplikaci spustit a vše by mělo fungovat. Nevím co dělám špatně, ale nikdy se mi nepodařilo ani spojit se s druhým počítačem - spojení se sice navázalo, avšak ihned se přerušilo.

Problémy se spojením paralelním kabelem vyplývají z nedostatečně informovanosti uživatelů o používání uvedeného programu (špatná nápověď) a při hledání chyby uživatele matou často nesmyslná hlášení. Co tedy musíte udělat, abyste mohli dva počítače spojit a využívat sdílení prostředků hostitelského počítače? Nejprve je nutné nastavit správně síť na obou počítačích. Ta musí obsahovat Telefonní adaptér, protokol NetBEUI, Klient sítě Microsoft a u hostitelského počítače navíc Sdílení souborů a tiskáren (minimálně se zapnutým sdílením souborů). Na něm je nutné také tyto prostředky nasdílet. Ve vlastnostech klienta Microsoft musí být uveden stejný název pracovní skupiny a počítače musejí být nějak označeny (Identifikace). Pokud nemáte na obou počítačích již žádnou další fungující síť (tj. neexistuje ikona Okolní počítače), nemusíte se zdržovat tímto nastavením přímé připojení kabelem za vás síť v tomto rozsahu nainstaluje samo. Druhým bodem je propojení počítačů správným kabelem. Poté lze nastartovat aplikaci Přímé propojení kabelem, a odpovědět na otázky spojené s propojením (porty, host/hostitel). Po odklepnutí spojení se objeví zcela nepochopitelné hlášení "Ověřuji jméno a heslo" (ěí? moje, počítače... a jaké heslo kde se zadává?). Pokud ověření dopadne dobře (experimentálně mám zjištěno, že zde záleží na shodném jménu pracovní skupiny a správném nastavení klienta Microsoft), objeví se okno nasdílených prostředků hostitelského počítače. Nyní následuje další nepochopitelná reakce systému. Máte např. nasdílenou CD mechaniku. Kliknete na její ikonu pravým tlačítkem myši, zvolíte Prozkoumat a objeví se hlášení "Síť nelze procházet ...". Zde si logicky každý řekne, že se spojení nezdařilo, zkusí to ještě několikrát a pak by do toho nejradiji šel. Stačí však velmi málo namísto Prozkoumat stačí kliknout na Připojit síťovou jednotku a zvolit nějaké písmenko. Poté je nejlépe okno s hostitelskými prostředky zavřít, otevřít Průzkumník a otevřít právě namapovaný disk. Ejhle žádná chyba se neobjeví. Nyní lze skutečně sdílet hostitelské prostředky, např. spustit setup nějakého produktu na hostitelské CD mechanice a s uspokojením sledovat, jak se z ní produkt instaluje na hostující počítač. Jak málo by přitom stačilo (upravit nápovědu), aby byli uživatelé spokojeni...

Protože jsou již k dostání Windows 98, rozhodl jsem se si je koupit. Naformátoval jsem HDD a spustil instalaci. Při přípravě instalace se počítač zasekne a na obrazovce se objeví černý obdélník. Instalace potom nepokračuje dál. Zkoušel jsem instalaci CD-ROM se stejným postupem u přítele, jemuž se instalace nezasekla. Co mám dělat? Nyní nemůžu nainstalovat ani Windows 95, která na PC původně byla.

Pomoc je jednoduchá - vypněte si antivirus warning v BIOSu. Ten totiž hlídá všechny změny na hard disku v bootsektoru (to jste musel vidět při formátování disku). Jelikož se Windows přepnou téměř ihned do grafiky, není BIOS schopen zobrazit svá hlášení a počítač zamrzne.

Poznámka TestCentra IDG: Antivirus warning v setupu v naprosté většině případů hlídá pouze sektor, na kterém je Master Boot Record (MBR), tedy cylinder 0, head 0, sector 1. Pokud při formátování partition nedojde k zásahu do MBR (nepoužije se např. FDISK) je možné, že virus warning nezareaguje vůbec, protože Boot Record té partition, která byla formátována,

není pomocí virus warningu hlídán.

Můj problém se týká staršího počítače třídy 486 s mni zcela neznámým procesorem (U5 èi tak nijak). Tento počítaè ležel asi rok ve skøíni. Nyní po nainstalování aplikací se nijakou dobu (cca 3 dny) zdálo, že vše funguje normální. Ale poté se začaly vyskytovat abnormality. Po delším vypnutí (napø. pøes noc) se systémové datum zmìnilo na 1. 4. 1980. Pak byl asi 3 dny vypnutý a po zapnutí nešlo nastartovat systém, protože z BIOSu zmizely veškeré informace o geometrii pevného disku (po autodetekci HDD opìt funguje). Zajímalo by mne, zda mùže být tento problém způsoben napø. vybitou baterií, když počítaè ležel rok ve skøíni (pøedpokládám, že tam nijaká musí být na udržování nastavení BIOSu), nebo zda se mùže jednat o jinou technickou závadu (napø. stáøím počítaèe). Pøesnější informace o konfiguraci počítaèe nemám, protože není můj, a dané problémy mi byly sdíleny telefonicky.

Problém je v baterii pro CMOS. Vítšinou se používají lithiové baterie, které nejsou nabíjecí, i když po dobu zapnutí počítaèe se pøece jen trochu regenerují. Dlouhá doba neinnosti počítaèe zapøíèinila, že je baterie zèásti vybitá, a po pøivedení externího (udržovacího) napítí se trochu "zbláznila". K CMOS se nedávají akumulátorky, protože odbìr CMOS je tak nepatrný (jednotky až desítky mikroampér), že by vlastní vybíjecí proud akuèlátku byl vyšší, a ten by nevydržel tak dlouho. Pokud se vám budou problémy opakovat stále, je tøeba počítaè otevøit a baterii vymìnit za novou. Je ale možné, že se baterie provozem natolik zregeneruje a udrží informaci déle než jenom tøi dny.

Lze nijakým způsobem opravit chybu CRC v ZIP archivu? Zpráva hlásí chybu kódu a zároveň vypisuje jiný kód jako vhodný nebo možný.

CRC kódy se používají k ovìzení správnosti posílaných dat. Nìkteré CRC (cyclic redundancy code) jsou tzv. samoopravné: tj. dojde-li k jinému nežli oèekávanému èíslu, tento kód má mechanismus jak zjistit, na kterém místì (napø. souboru) došlo k chybì, a tuto opravit. Obecný princip CRC je ten, že na nijakou øadu èísel (bytù) se aplikuje matematická metoda CRC, jež vygeneruje tento kód (napø. 5místné èíslo). Matematická metoda pøitom pracuje tak, že postupnì pøeète všechny byty (jako by se posílaly) a z každého bytu nijak pøetváøí (doplùje) finální CRC-èíslo, které pak pøipojí k øadi. Pøi posílání (èetení, zápisu) této øady dat se CRC kód generuje on-line na stranì pøíjmu a na konci pøenosu se porovnájí oba kódy (ten pøipojený a ten novì vzniklý na pøíjmu). Jsou-li shodné, je pøenos OK. Pravdìpodobnost, že by se kódy kryly a pøitom došlo v pøenosu k chybì, je mizivá. Jsou-li kódy odlišné, mùže nastoupit matematická metoda (pouze u samoopravných kódù), která z odlišnosti odvodí, ve kterém bytu je chyba a také co tam má správnì být. Tolik teorie (a to velmi povrchnì možnosti samoopravy závisejí mimo jiné na velikosti èísla CRC, na metodì výpoètu a na velikosti pøenášených dat). Nicménì tyto kódy fungují, aniž o tom víme - napø. v každém lepším CD pøehrávaèi, v modemech, pøi pøenosech dat atd.

Váš problém pravdìpodobnì nepùjde vyøešit vypadá to, že pøi èetení z diskety dojde k chybì, a CRC kód se liší. U ZIPu není samoopravný kód a to, co vám ukazuje, bude patrnì pouze odlišnost, která byla zjiština. Co se z ní dá zjistit nevím, možná že odpovìí zná nìkterý z ètenáøù, jehož názor uvítáme.

Poznámka TestCentra IDG: K opravení poškozeného ZIP souboru lze použít program PKZIPFIX, který by mìl být souèástí zaregistrovaného sharewarového programu PKZIP/PKUNZIP. Nicménì je pravda, že pokud je v souboru nalezena CRC chyba, pùjdou opravit pouze soubory, které se v archivu nalézají v místì pøed zmíninou chybou.

Dozvěděl jsem se, a posléze i přesvědčil, že lze u e-mailové schránky zjistit určitým programem heslo. Tak bych se chtěl dozvědět, jak tomu zabránit, a také internetovou adresu tohoto programu.

Nejprve k tomu programu. I kdybych znal adresu, kde program leží, určitě bych ji zde nezveřejnil. Vaše tvrzení, že jste se přesvědčil o této možnosti, nevylučují, nicméně si nemyslím, že problém je v narušení bezpečnosti e-mailové schránky. Je pravdou, že probíhaly informace o díle v jistém poštovním programu, výrobce ale dal k dispozici upgrade, kde byla chyba odstraněna. A zde už jsem u toho, co je podstatné. Na světě není pouze jeden systém pro elektronickou poštu. Schránky mohou být vytvářeny na různých systémech. Tyto systémy mají různou úroveň zabezpečení vůči většincům hackerům. Přitom je všeobecně známo, že nejslabším článkem zabezpečení je člověk sám. Mnoho uživatelů má jako heslo svoje jméno nebo jméno příbuzných, svých domácích zvířátek apod. Hackerovi tak stačí pozorně naslouchat například ve výtahu a pak zkoušet. Znam dokonce případ, kdy studenti jedné katedry vymysleli program, který spolehlivě odchytil hesla jejich kolegů, a přitom se vůbec nedobýval do síťového systému. Stačilo jej rozbíhnout na stanici, odkud se nešťastníci hlásili. Shrnu-li tuto odpověď, problém není ani tak v tom, že by existoval program na zjištění hesla, jako spíše v tom, že heslo lze zjistit i psychologickou cestou a dedukcí. Dnes již nefungují ani ve sci-fi popisované metody, že počítač generuje heslo tak dlouho (třeba milion kombinací), až se do systému dostane. Existuje totiž zabezpečení "3krát a dost (případně za hodně dlouho)", podobně jak to známe z bankomatů.

Po bezproblémové instalaci zvukové karty S3 SONIC VIBES PCI PnP se začal počítač chovat nestabilně jak ve Windows 95, tak ve starém DOSu. Počítač zamrzne buď pár minut po startu, nebo za jakoukoliv dobu nezávisle na tom, zda zrovna pracuje nebo je v klidu. Je slyšet jemné lupnutí v reproduktorech a počítač zamrzne. Pomůže pouze tvrdý reset. Systém vypisuje, že vše je optimálně nastaveno, žádná kolizní hlášení. Jakmile zvukovou kartu odstráním, počítač pracuje bezchybně. Kartu jsem bezúspěšně reklamoval u prodejce.

Problém je velmi podobný jinému dotazu na této stránce. Půjde patrně opět o konflikt jedné z hodnot IRQ, DMA nebo I/O Base zde bych si tipnul na IRQ. Ke konfliktu dojde přesně v momentu, kdy druhé zařízení (port apod.) chce něco říkat. Vyvolá se přerušení s odpovídajícími daty pro toto druhé zařízení, jenomže tato data se pošlou na kartu, ta lupne do reproduktorů a tam to skončí. Podprogram přerušení možná očekává nějakou odezvu, která může mít podobu adresy kam skočit... Zbytek si jistě domyslíte. Moje rada bude stejná zkontrolujte obsazení přerušení a zkuste kartu nastavit jinak.

Pokud použiji FAT32 na svůj 4,3GB HDD, má ještě nějaký význam tento HDD dít na více disků, například pomocí FDISKu?

Záleží na tom, jak chcete disk využít. Pokud budete používat pouze jeden operační systém, dělení disku nemá smysl. Pokud byste chtěl v budoucnu vyzkoušet třeba Windows NT, musíte mít volnou partition a pak je lepší disk rozdělit. To lze totiž pouze při jeho "aktivaci". Pro tento případ si můžete zpřístupnit pouze část disku s tím, že z volného nepřipojeného místa můžete kdykoliv udělat partition novou, nebo část tohoto místa připojit k již existující partition. To se mi jeví jako rozumný kompromis, protože sice nemáte k dispozici plnou kapacitu, ale rezervu můžete využít aktuálně podle pozdější potřeby.

Poznámka TestCentra IDG: Jestliže hodláte, nebo jste nucen pohybovat nebo měnit velikost

jednotlivých partition (oddílů disku) častěji, je dobré používat speciální programy, z nichž nejznámější je Partition Magic.

Po nainstalování 3D akcelerátoru se mi občas začala ztrácet zvuková karta. Uprostřed práce přestala hrát, a dokonce se ztratila ze systému, restart nepomohl. Vypnutí natvrdo občas ano. Ale naposledy už ani to ne. Pokud zadám detekci hardwaru, počítač kartu vůbec nenajde. Zkusil jsem nainstalovat nové ovladače, ale opět bez výsledku. Protože jsem hardwarový začátečník, opravdu nevím, co mám dělat.

Problém vidím v hardwarovém konfliktu těchto dvou zařízení (IRQ, DMA, I/O Base Address). Přestože Windows 9x jsou plug and play, občas se stane, že tento mechanismus nefunguje správně. Ne vždy je např. IRQ pro systém dobře viditelný a ten jej pak při instalaci může použít pro jiné zařízení, a problém je na světě. Podívejte se do Systém-Správce zařízení a porovnejte nastavení. Možná že tam bude zobrazen žlutý výkřičník s popisem chyby (po rozbalení). Odstranit tento problém by vám mohl pomoci následující body:

1. Zvukovou kartu zatím nechte být, soustřeďte se na to, zda správně funguje akcelerátor.
2. Zjistěte si jeho hodnoty IRQ, DMA, I/O Base address pomocí Správce zařízení.
3. Spusťte instalaci zvukové karty. Ta určitě nabídne své hodnoty IRQ, DMA, I/O. Tyto musí být jiné, než používá akcelerátor.
4. Jsou-li jiné, je zvuková karta pravděpodobně v konfliktu s jiným zařízením. V tom případě musíte zjistit, jaké hodnoty jsou volné buď podle bodu 2, nebo nějakým programem (Checkit).
5. Je-li některá hodnota stejná, musí nové zařízení použít jinou hodnotu.

Při změně hodnot IRQ, DMA a I/O jakéhokoliv zařízení mohou nastat dva případy. Buď stačí zvolit tyto hodnoty v instalačním programu a karta je přijme, nebo je třeba primárně nastavit hodnoty na kartě (jumpery) a toto nastavení oznámit instalačnímu programu. To je třeba zjistit z manuálu nebo z nějakého read.me apod.

Poznámka TestCentra IDG: Ještě před zmíněnými pokusy je dobré ověřit (nejlépe v nějakém jiném počítači), zda zvuková karta po předchozích zásazích ještě vůbec funguje. Pokud karta nepodporuje plug & play, leckdy pomůže v SETUPu vypnout automatické přizpůsobování IRQ a jako zařízení na IRQ, které má na sobě nastavena zvuková karta, přizpůsobit volbu "Legacy ISA" místo "PCI/PnP".

Jak nejlépe nainstalovat Office v. 7 a Office 97? Obě aplikace potřebují mít z důvodu výuky nainstalovány současně.

Asi vás zklamou, ale toto nedoporučuji. Sám s tím sice nemám zkušenosti, takže nevykládám, že to lze. Nicméně si myslím, že i když aplikace oddělíte souborově (různé adresáře), pobíjí se v registrech a možná i ve společných aplikacích. Další problém bude s daty. Jak má systém poznat, čím má otevírat soubory doc, xls apod.? Novou nebo starou verzi Office? Jak uvádím, nemám to vyzkoušené a nedělal bych to z těchto důvodů. Spíše bych to obešel tak, že bych použil dva operační systémy (např. DOS + Windows 3.11 a Windows 95), nebo ještě lépe dva počítače. Má-li některý z členů s tímto zkušenosti, rádi otiskneme jeho názor. Ještě bych si dovolil zastat se vašich studentů uče je pouze jeden systém, třeba i ten starší. V životě zažijí

upgrade Office několikrát, a proto není ani tak důležité vidět, jak se co ovládá, ale spíše co se s tím dá dít...

Můj počítač Aztec 386 není připraven na přechod do roku 2000. Při testu na rok 2000 se ukáže datum 01.04. 1980. PC má motherboard American Megatrends 386, 1993. Kde bych získal upgrade BIOSu?

Obávám se, že upgrade neseženete, protože softwarově upgradovatelné BIOSy se v té době ještě nedělaly. Můžete zkusit podívat se na Internet, například na <http://www.biostar-usa.com/faq/faq02.htm>, nebo přímo na stránku American Megatrends <http://www.ami.com/>. Na adrese <http://ping4.ping.be/bios/wanted.html> se dozvíte, na které BIOSy není upgrade. V každém případě ale upozorňuji etenáře, že se není třeba obávat toho, že by jim počítač přestal v roce 2000 fungovat. Bude pouze zobrazovat jiné systémové datum, což vůbec neohrozí programy, které si datum uchovávají samy a po svém a nepřebírají jej od systému možná jste si zkusil zadat do Excelu datum z 21. století, a určitě to prošlo. Naopak bych upozornil na skutečnost, že špatný upgrade BIOSu uděláte jenom jednou. Pak si budete muset sehnat v lepším případě BIOS, v horším nový motherboard.

Poznámka TestCentra IDG: Myslím si, že by etenář měl investovat asi 300-500 korun na "nový" board s procesorem 486, který by přechod na rok 2000 přežil bez problémů. Počítač z roku 1993 neumí řešit problémy roku 2000 ne snad proto, že by jeho výrobce nenáviděl případné uživatele takové desky, ale prostě proto, že výrobce nepředpokládal, že nikdo bude počítač používat bez upgradu 7 let.

Případné upgrady BIOSU lze nalézt také na stránkách firmy Unicore (www.unicore.com), která se právě BIOSy starších desek zabývá. Bohužel i v tomto případě bude jen samotné poštovné vyšší, než cena "nového" boardu.

Prosím o radu k následujícímu problému. V síti s jedním NT Serverem a se stanicemi Windows 95 mám na serveru 2 síťové karty (dvě větve sítě). Na stanicích mám nainstalovaný protokol TCP/IP (ručně zadávám IP adresu) a protokol NetBEUI. Používám program WinProxy pro přístup do sítě Internet, který je nainstalován na jedné stanici. Vše funguje dobře (přístup do Internetu z obou větví). Příkaz ping funguje bez problémů z jedné větve do druhé. Co nefunguje, je protokol NetBEUI. Docela logicky, protože tento protokol nepodporuje směrování. Jak mám ale nasdílet prostředky na jedné větvi pro druhou, a naopak (např. tiskárny atd.)?

Odpověď je jednoduchá: nenechávejte vše na NetBEUI, ale zapojte do sdílení také protokol TCP/IP. To lze aktivováním tohoto protokolu pro službu File and Printer Sharing, jak ukazuje obrázek. Pak už uvidíte celou síť. Pro rozsáhlé sítě (což představují už dvě větve jako ve vašem případě) je vhodné nastavit TCP/IP jako default protokol.

Tiskárna Epson EX-100 vytiskne náhodně několik řádků, pak několikrát odřádkuje a tiskne dále. Vzniklé volné místo se neobjevuje v náhledu MS Word a Excel (Windows 3.11). Nastavení tiskárny jsme zkoušeli, nic se nemění, Windows jsou nastavena standardně.

Příčin může být několik - driver tiskárny nespolečně spolupracuje správně s MS Office aplikacemi, tiskárna je v jiném modu než je nastavený driver, nebo jde o hardwarovou poruchu zařízení. Aby bylo možno udělat závěr, je nutné zkoušet. Je-li možnost, připojte svou jehličkovou

tiskárnu na jiný počítač a zjistíte, zda se problém vyskytuje. Pak můžete zkusit jiný ovladač (novější nebo starší). Takto se postupně dopracujete k závěru, kde je pravá příčina problému, a pak se jej můžete pokusit odstranit. Bez co nejpřesnější identifikace problému se nelze dobrat přesného řešení.

Lze dosáhnout toho, aby ve Windows 9x šlo přepínat např. českou a českou programátorskou bez neustálého instalování?

Ve Windows 95 to bohužel nejde. Já sám to řeším dvěma uživatelskými profily pro dva typy uživatelů (querty/quertz). U Windows 98 nevím, zda je tento problém nějak řešen, Windows NT to umíjí bez jakýchkoli potíží.

Poznámka TestCentra IDG: Přepínání jednotlivých variant českých klávesnic lze řešit trochu oklikou nainstalujte novou klávesnici, například afrikánštinu, ale přičiňte jí rozložení české programátorské. Pak budete mít v seznamu dostupných klávesnic českou, která bude psát česky QWERTZ, afrikánskou, která bude psát QWERTY a pravděpodobně i anglickou, která bude psát anglicky. Bohužel má toto řešení malý háček, jenž spočívá v tom, že nejde takto předefinované klávesnice používat v programech, které se orientují podle jazyka (např. MS Word 97), pro volbu způsobu dělení slov a podobně. Word by pak začal dilit slova afrikánsky.

Mám jeden dotaz ohledně MS Office 95 (i 97). Když ve Wordu nebo Excelu vytvořím soubor, upravím vzhled stránky, např. okraje nebo šířky buněk tabulky, a tento soubor poté překopírují na jiné PC se stejnou verzí MS Office, tak veškerá nastavení šířky buněk nebo okrajů zmizí a dokument je potřeba znovu upravit. Lze dokument uložit takovým způsobem, aby zůstal zachován jeho vzhled v takové podobě jako na PC, kde byl vytvořen?

Exaktní odpověď zní ne. MS Office (zejména pak Word) totiž jako primární považuje výstup na tiskárnu, a pak teprve na obrazovku. Na ní zobrazuje přibližně tak, jak bude vypadat výstup na papíře. Odtud plynou všechny problémy se samovolným přeformátováním se dokumentů. Aby jeden dokument vypadal na dvou počítačích úplně stejně, musí být zajištěno stejné nastavení default tiskárny (to bývá nejčastější příčinou), stejné fonty v obou systémech, a to včetně shody verzí fontů a stejného rozlišení monitoru. Fonty je možné také připojit k dokumentu, a tím snížit riziko nečitelnosti (u zřídka používaných fontů). Provádí se to volbou Embed True Type Fonts v menu Tools-Options, záložka Save.

FAQ - CAD a 3D grafika

Jan Ěáp

Jako náplò dalšího pokračování sloupku InterFAQ jsme vybrali téma, které bude jistò zajímat všechny architekty, konstruktéry a návrháøe otázky a odpovìdi ohlednì systémù CAD (Computer Aided Design):

Obecné

comp.lsi.cad FAQ

Hypertextová verze pøehledu odpovìdí na rozmanité otázky z oblasti CAD a 3D modelování z elektronické konference comp.lsi.cad
<http://www.faqs.org/faqs/lsi-cad-faq/>

comp.graphics.raytracing FAQ

Další výběr odpovìdí na nejèastjší otázky ohlednì raytracingu.
<http://www-personal.ksu.edu/squid/cgrFAQ1.html>

USENET FAQs Raytrace FAQ

Otázky a odpovìdi na téma simulace osvitlení a stínù pøi vykreslování vìrných modelù objektù, vybrané z elektronické konference comp.graphics.rendering.raytracing.
<http://www.cis.ohio-state.edu/hypertext/faq/usenet/graphics/raytrace-faq/top.html>

Frequently Asked Questions About CAD Conferencing

Pøehled otázek a odpovìdí ohlednì \CAD Conferencingu\ pøímého využívání trojrozmìrných modelù výrobkù pøi øízení výrobního procesu.
<http://www.ctad.com/cconffaq.html>

Technical Illustration FAQ

Soubor otázek a odpovìdí vìnovaný problematice tvorby technických ilustrací.
<http://www.cis.ohio-state.edu/hypertext/faq/usenet/graphics/TechiII-FAQ/faq.html>

THE GIS FAQ

Rejstøík nejèastěji kladených otázek z oblasti GIS (Geographic Information Systems), doplnìný o odpovìdi z elektronické konference comp.infosystems.gis, respektive mail-listu GIS-L.
<http://www.ciesin.org/gisfaq/faq-index.html>
<http://ocean.ucc.ie/98/tony/gis/faq/gisfaq.html>

The Java 3D FAQ

Pøehled zdrojù praktických informací o nastavbì programovacího jazyka Java pro 3D grafiku.

<http://tintoy.ncsa.uiuc.edu/srp/java3d/prog.html>

AutoCad

AutoCAD FAQ

Týdenní aktualizovaný archiv odpovědí na otázky z elektronické konference comp.cad.autocad.

[http://www.cis.ohio-state.edu/hypertext/faq/](http://www.cis.ohio-state.edu/hypertext/faq/usenet/CAD/AutoCAD-faq/faq.html)

[usenet/CAD/AutoCAD-faq/faq.html](http://www.cis.ohio-state.edu/hypertext/faq/usenet/CAD/AutoCAD-faq/faq.html)

<http://xarch.tu-graz.ac.at/autocad/docs/FAQ/faq.html>

<http://www.cadence-mag.com/library/FAQ/>

Autodesk AutoCAD Release 14 Frequently Asked Questions

Oficiální přehled odpovědí na otázky ohledně čtrnácté verze populárního AutoCADu.

<http://www.autodesk.com/support/autocad/faqs.htm>

comp.cad.autocad AutoLISP FAQ

Výběr otázek a odpovědí ohledně programovacího jazyka AutoLISP, extrahovaný z obsahu elektronické konference comp.cad.autocad.

<http://xarch.tu-graz.ac.at/autocad/news/faq/autolisp.html>

AutoCAD info + tools

Přehled informací (včetně FAQ) a nástrojů pro

AutoCAD/AutoLISP. <http://xarch.tu-graz.ac.at/autocad/>

CAD Tips & Tricks, FAQ and Technical Documents

Přehled odkazů na zdroje praktických informací pro návrháře používající AutoCAD a Mechanical Desktop.

<http://www.grupoabstract.com/support/tips.htm>

Frequently Asked Questions about AUTO-CODE

Oficiální stránka FAQů na serveru AUTO-CODE MECHANICAL zdroj praktických informací o využití AutoCADu v oblasti strojírenské výroby.

<http://www.autocode.com/CADCAM.HTM>

Ostatní

DataCAD-DEBUG Forum FAQ

Otázky a odpovědi z diskusního fóra zaměřeného na známé chyby v systému DataCAD.

<http://www.world.std.com/eshu/cheap/faq.htm>

IMSI support

Oficiální stránka technické podpory firmy IMSI software, kde naleznete odkazy na přehledy FAQů týkající se systémů TurboCAD a Visual CADD.

<http://www.imsisoft.com/support/index.html>

3D Cafe a 3D Studio Max FAQ
<http://www.navnet.net/~mark/faq/3dFAQ.html>

FAQ Sheets and other Corel Documents
Přehled odkazů na zdroje praktických informací (včetně FAQ) o 3D produktech firmy Corel.
<http://www.visualcadd.org/corelfaq.html>

DesignCAD Pro 2000! Frequently Asked Questions
Přehled otázek a odpovědí ohledně systému DesignCAD Pro 2000! Na serveru firmy Software Suppliers, Ltd.
http://www.softwaresuppliers.com.au/2f92_1e6.htm

Bentley Technical Support Documentation
Hlavní stránka technických informací o systému MicroStation a dalších navazujících produktech společnosti Bentley software.
<http://www.bentley.com/tools/index.htm>

comp.specification.z Frequently Asked Questions
Otázky a odpovědi ohledně univerzálního jazyka pro popis trojrozměrných objektů Z (èti zed).
<http://www.comlab.ox.ac.uk/archive/z.html>
<http://www.cis.ohio-state.edu/hypertext/faq/usenet/z-faq/faq.html>

AlternateVerilog FAQ
Přehled FAQů zaměřený na další jazyk pro specifikaci trojrozměrných objektů Verilog.
http://www.comit.com/~rajesh/verilog/faq/alt_FAQ.html
<http://www.siliconlogic.com/Verilog/verilog/verilog-faq.html>

Užitečné tipy a triky pro Windows 95/98

JAN POVOLNÝ

Po měsíci se znovu setkáváme u dalších tipů a triků pro Windows. V dnešním dílu se tak trochu odvrátíme od vědného editování registrů (milovníky úprav v registrech ujistějí, že ne navždy) a postupně přejdeme přes téměř všechny oblasti, až skončíme u dalších "Easter Eggs" v jednotlivých aplikacích. Tak konec slov, a jdeme na

Pracovní plocha

Používáte klávesové zkratky? (Win95/98)

Mnoho nových uživatelů Windows je zpočátku odkázáno pouze na ovládání myši. Je pravda, že Windows 95 přinesla v tomto ohledu obrovská zlepšení, ale přesto si myslím, že ovládání z klávesnice (pokud je to možné) je mnohem rychlejší a svým způsobem i pohodlnější. Pro lepší psaní textu dávat ruce pryč z klávesnice a hledat neposednou myš?

Windows mají mnoho klávesových zkratk již nadefinovaných, některé z nich jsme si ukázali již v minulých dílech. Málokdo z uživatelů ale ví takovou "samozřejmost", že si může k libovolnému programu, který sám používá ve Windows, dodat libovolnou klávesovou zkratku. Provede to následovně. Stačí poklepat pravým tlačítkem myši na jakoukoli ikonu na ploše (u Windows 98 můžete i na položku v menu Start) a zvolit Vlastnosti. V následném dialogu již stačí přejít na kolonku Klávesová zkratka a stisknout požadovanou kombinaci, například Ctrl+Alt+S. Nyní, po stisku těchto kláves, spustíte zvolenou aplikaci, a to i v případě, že vůbec nevidíte její ikonu (v důsledku jiné spuštěné aplikace)!

V této tabulce si ukážeme několik zkratk s takzvanou "Windows klávesou (Winkey)".

- "Winkey" + E spustí Průzkumníka
- "Winkey" + R otevře dialog Spustit z menu Start
- "Winkey" + Pause otevře dialog Systém z Ovládacích panelů
- "Winkey" + F otevře dialog Find s parametrem Vše (all files)
- "Winkey" + Ctrl + F otevře dialog Find s parametrem Tento počítač
- "Winkey" + M minimalizuje všechna otevřená okna na ploše
- "Winkey" + D ukáže, skryje plochu
- "Winkey" + Shift + M obnoví do původní polohy minimalizovaná okna
- "Winkey" + Tab přepíná mezi aplikacemi na Taskbaru
- "Winkey" + F1 otevře dialog nápověda

Vytváření ikon na ploše (Win95/98)

Ikony na ploše můžeme vytvořit několika způsoby. Můžeme je tam prostě přetáhnout z Průzkumníka, můžeme je vytvořit poklepáním pravým tlačítkem myši na plochu a volbou Nový-Zástupce. Také je můžeme překopírovat již hotové (třeba z předchozí instalace Windows) přímo do adresáře c:\windows\Plocha. Pokud ale nevidíme pracovní Plochu a chtěli bychom přetáhnout nějakou aplikaci přímo z Průzkumníka na plochu, stačí na ni poklepat pravým "myšítkem", zvolit Odeslat Na plochu jako zástupce, a Windows vytvoří na ploše novou ikonu, které přiřadí název konkrétní aplikace (třeba explorer.exe).

Zbavte se "svého počítače" (Win95/98)

Pokud vám již "leze na nervy" ikona Můj počítač, můžete se jí lehce zbavit. Prvním způsobem je editace registrů, kterou jsme již zmínili v minulých dílech tipů. Druhým bezbolestným (pro Windows) řešením je ikonu zneviditelnit.

Nejprve si musíte vytvořit (nebo nalézt v některé z knihoven) transparentní ikonu bez obsahu, tedy ikonu, která není vidět. Lze to provést některým z editorů volně přístupných na Internetu. Potom v dialogu Vlastnosti pracovní plochy (poklepejte pravým tlačítkem na plochu a zvolte Vlastnosti) na záložce Efekty (pro majitele Win98) nebo záložce Plus! (pro majitele Win95 s Plus! Packem) přepněte tuto neviditelnou ikonu "vašemu počítači".

Nyní jste se zbavili ikony, ale vidíte ještě jméno zástupce. Windows vás standardně nenechají přejmenovat ikonu prázdné jméno, a proto je musíme "ošálit". Klikněte na jméno ikony, jako byste ho chtěli změnit, potom stiskněte Alt a napište 0160 na numerické klávesnici. Potvríte, a dostanete prázdné jméno (přesněji řečeno znak odpovídající prázdnému znaku-mezeru). Nyní je celý Zástupce "Můj počítač" neviditelný. Trik se zmizením jména ikony lze úspěšně aplikovat i na ostatní zástupce, a docílit tak nového vzhledu vašeho desktopu.

"Speed Up" triky a tipy

Zrychlete odkládací soubor (Win95/98)

Odkládací soubor je místo na vašem hard disku, které používají Windows k uložení pasivních aplikací, aby zbytečně nezabíraly místo v rychlé paměti RAM. K použití odkládacího souboru dojde také v případě, kdy samotná paměť RAM nestačí. Potom závisí na rychlosti "swapování" (odkládání dat na hard disk) rychlost celého systému.

Windows ovládají implicitně odkládací soubor automaticky bez nastavování. Ne vždy (téměř nikdy) je ale toto nastavení nejlepší. Jděte do Ovládacích panelů, a zvolte ikonu Systém. Přejděte na záložku Výkon, a stiskněte Virtuální paměť. Zvolte Virtuální paměť nastaví sám uživatel. Nyní v první kolonce zvolte váš nejrychlejší disk. V ideálním případě by to byl samostatný velmi rychlý x-GB hard disk. Windows spravují odkládací soubor dynamicky, tedy mění jeho velikost dle potřeby. Bývá ale výhodnější mít tento soubor s konstantní velikostí. Zvolte tedy nejmenší i největší velikost zhruba jako dvaapůlnásobek vaší operační paměti (pokud máte 16 MB, nastavte oboje na 40 MB). Potvríte a restartujte.

Zrychlete si disky (Win95/98)

Tento tip se bude týkat pouze uživatelů s více než 32 MB RAM. Pokud máte více RAM, je výhodnější tuto RAM použít na kešování vašeho pevného disku a CD-ROM jednotky, podobně jako to dělají síťové servery. Nutno podotknout, že u počítačů s méně RAM může tento tip mít opačný, zpomalovací efekt. Proto je nutné ho nejprve vyzkoušet, a případně se vrátit ke starému

Jděte do dialogu Systém, a zvolte záložku Výkon podobně jako v předchozím případě. Stiskněte Systém souborů a v záložce Pevný disk zvolte jako typické využití vašeho počítače Síťový server. Potom jděte na záložku Jednotka CD-ROM a zvolte optimalizaci dle rychlosti vaší

jednotky. Potvríte a restartujete.

Nastavení modulu Vcache (Win95/98)

Windows 95 nahradila standardní kešovací utilitu Scandisk novým modulem Virtual Cache (Vcache). Nastavení vcache je opět plně automatické. Pokud vlastníte hodně paměti RAM, Windows nastaví hodnotu vcache zbytečně vysokou a obírají vás tak o ni (o RAM). Proto lze i vcache omezit, a to prostřednictvím souboru system.ini.

Spusťte program sys-edit.exe z menu Start Spusť. Přejněte se na soubor system.ini, a naleznete oddíl vcache. Měli byste vidět něco takového:

```
[vcache]
Maximum=xxx
Minimum=xxx
```

Místo "xxx" vepište hodnoty, které by měly být čtvrtinou velikosti vaší operační paměti RAM. Tedy pokud máte 16 MB, budou obě hodnoty 4096 (čtvrtina z 16384). Soubor uložte a restartujte. Pokud dojde naopak ke zpomalení, vraťte hodnoty na původní velikost.

Máte pomalý modem? (Win98/95)

Tímto jednoduchým nastavením můžete zrychlit vytáčení čísla. V Ovládacích panelech zvolte ikonu Modemy a stiskněte Vlastnosti. Zvolte záložku Připojení a stiskněte Upřesnit. Do kolonky Zvláštní nastavení vepište "S11=50" bez uvozovek. Tím snížíte prodlevu před vytáčením jednotlivých čísel telefonu na 50 milisekund (implicitně 100 milisekund).

Pokud se připojujete pomocí modemu, možná jste si všimli, že po vytočení čísla, připojení a následné autentifikaci ještě dlouho vidíte okno s hláškou "Připojuji se k síti". Poklepejte na ikonu Můj počítač a zvolte Telefonické připojení... (též dosáhnete volbou třeba v Průzkumníku). Vyberte ikonu poskytovatele, kterého používáte pro připojení, a poklepejte na ni pravým tlačítkem myši. Zvolte Nastavení, a jděte na záložku Typy serverů. Zde zrušte označení u položky Přihlásit se k síti, a pokud používáte protokol TCP/IP (převážně používaný), zrušte označení u protokolů NetBEUI a IPX/SPX. Tím docílíte rychlejšího připojení k síti.

Vaše připojení můžete zrychlit také tím, že správně nastavíte propustnost COM portu, na kterém je připojen váš modem. V Ovládacích panelech zvolte ikonu Systém a jděte na záložku Správce zařízení. Poklepejte na Porty a zvolte COM port, na který je připojen váš modem (obvykle COM2 nebo COM4). Poklepejte na něj, a pak zvolte záložku Nastavení portu. Zde v první kolonce Počet bitů za vteřinu vyberte co nejvyšší hodnotu (pokud máte vysokorychlostní čip UART 16550A, bude to 115 200 b/s).

Uživatelům původních Windows 95 (verze s koncovým označením 950 nebo 950a), doporučuji získat novou verzi MS DUN (Dial-Up Networking) dostupnou na WWW stránce Microsoftu.

Starty a pády Windows

Nemáte rádi Scandisk? (Win95/98)

Pokud vám vadí, že po pádu Windows kontroluje vaše disky právě Scandisk a ne jiný, vám bližší program (například populární nnd.exe), máme pro vás velmi jednoduchou pomoc.

Windows po pádu a následném restartu volají program scandisk.exe z adresáře c:\windows\command. Pokud chcete nahradit Scandisk něčím jiným, jednoduše přejmenujte soubor scandisk.exe v tomto adresáři na scandisk.bak, a vaši utilitu přejmenujte na scandisk.exe v téže adresáři. Potom budou Windows volat právě vámi zvolenou aplikaci.

Problémy se síťovou kartou (Win98/95)

Pokud jste instalovali do vašeho počítače síťovou kartu a nebyli jste v tu chvíli z nějakého důvodu připojeni ke žádnému síťovému serveru, start vašich Windows byl neúnosně pomalý, nikdy se protáhl až o 30 vteřin. Důvod tohoto zdržení je následovný. Když dodáte Windows síťovou kartu a nenastavujete síť (protože k ní ještě nejste připojeni), Windows se při startu pokoušejí získat od neexistujícího serveru vaši IP adresu, neboť to tak mají implicitně nakonfigurováno. Abyste se výše zmíněné prodlevy nadobro zbavili, stačí jim tuto adresu zadat.

V Ovládacích panelech zvolte ikonu Síť a jděte na záložku Konfigurace. Zde zvolte Vlastnosti protokolu TCP/IP spojeného šipkou s vaší síťovou kartou (POZOR! Nenastavujte TCP/IP ve spojení s vaším modemem). V dialogu Vlastností jděte na záložku Adresa IP a zvolte Zadat adresu IP ručně. Vyplňte v první kolonce libovolnou adresu (např. 150.140.130.1) a ve druhé zadejte masku 255.255.255.0. Potvrďte a restartujte.

Easter Eggs

Následující tipy možná fungují pouze se specifickými verzemi aplikací, nicméně při mých testech byly funkční.

Bill Gates Horse (Win95)

Při startu Windows 95 v momentě, kdy se ve středu obrazovky objeví kurzor přesýpacích hodin, ale podklad není ještě natažený, stiskněte po sobě: Ctrl, F6, pravý SHIFT, Del a potom pravé tlačítko myši. Pokud to všechno stihnete, než se nahraje podkladová tapeta, měli byste vidět "Billova koníka".

3x MS Access 97

Spusťte MS Access 97 a vytvořte normální databázi. V ní vytvořte novou tabulku a uložte ji jako Go Speed Racer Go. Potom v menu Nápověda zvolte O aplikaci MS Access, a pravým tlačítkem dvakrát klikněte na ikonu Accessu vlevo nahoře.

V anglické verzi MS Access 97 jděte do menu Nápověda a dejte vyhledat slova smile nebo happiness. Objeví se vřta Make my computer smile.

Spusťte MS Access. Vytvořte prázdnou databázi a jděte na záložku Makra. Stiskněte Nový, stiskněte mezerník, zavěte okno a potvrďte stiskem Ano. Nazvete makro Magic Eight Ball a potvrďte. Jděte do menu Zobrazit Panely nástrojů Vlastní a v seznamu zaškrtněte položku Návrh makra. Zavěte dialog. Vezměte makro z databáze a upusťte ho na lištu s ikonami. Objeví se nová ikona s pověstnou kulečnickovou černou osmičkou. Stiskněte ji, a uvidíte.

Adobe Illustrator

Spusťte Illustrator. Stiskněte CTRL+ALT a klikněte na ikonu Venus na lišti s ikonami. Objeví se tradiční seznam tvůrců Illustratoru.

Adobe PageMaker

Spusťte PageMaker. Stiskněte CTRL+ALT+SHIFT. Jděte do menu Nápověda (Help) a zvolte O aplikaci ... (About). Poklepejte na ikonu PageMakeru, a kvítina je vaše. Touto sadou "Easter Eggs", které na nás přichystali "developeři", ukončíme dnešní díl Tipů a Triků. Přejít budeme pokračovat v nastoleném smíru, ale zabrousíme i do oblasti registrů. Můžete se těšit na triky týkající se síťového nastavení, urychlení Windows a také opít na spoustu legráček v různých dalších aplikacích pro Windows 95/98, kterých je nepřeberné množství (tedy těch legráček). Přejít na shledanou.

Dos & Windows Tips

Tony2000 Tips

<http://www.geocities.com/SiliconValley/Bay/1115/win95.htm>

Stránka s tipy pro Windows 95 seřazeny na způsob FAQů jako odpovědi na konkrétní otázky. Velmi přehledně a profesionálně provedeno.

Mike Elgan's tips page

<http://www.winmag.com/people/melgan/>

Přehledně zpracovaná stránka jednoho z redaktorů časopisu Windows Magazine. Obsahuje skutečně obrovské množství odkazů na nejruznější tipy a triky týkající se Windows 95 i Windows 98.

Windows 95 Tips and Tricks

<http://www.windweaver.com/w95tips.htm>

Obsahově velmi podařená, vzhledově trochu horší, ale o to rychlejší. Tak by se dala charakterizovat stránka na výše uvedené adrese. Tipy jsou přehledně tematicky rozděleny do skupin, jakožto dalších WWW stránek.

ComputingX Windows Page

<http://members.tripod.com/~ComputingX/index.html>

Na této stránce naleznete odkazy na další podstránky týkající se Windows 95, Windows 98 a Windows NT 4.0. Poslední část je vinována připojení na Internet pod tímto OS. Stránka také obsahuje další odkazy.

Win95: Tips, Tricks, Troubleshooting atd.

<http://www.dalmatia.net/lupic/win95tips/>

Seznam odkazů na stránky s tipy pro Windows. Na každém odkazu najdete doslova tisíce tipů. Stránka obsahuje také odkazy na různé utility, FAQ a mnoho dalších témat týkajících se Windows 98/95 i Windows NT.

Tips und Tricks zu Windows NT 4.0

<http://www.eknarf.de/winnt/>

Celkem slušně obsáhlá stránka tipů a triků pro Windows NT 4.0, určená zejména pro

nìmeckým jazykem vládnuocí ètenáøe PC WORLDu a této rubriky. Tipy jsou opìt rozdìleny podle zamìøení.

MS Win95/98 Tips

<http://www.geocities.com/SiliconValley/Hills/6944/>

Stránka s pøehlednì seøazennými tipy pro Windows 98/95 z nejrùznìjších oblastí tìchto OS. Mimo tyto tipy ještì obsahuje seznam odkazù na související témata.

P. Korsgaard's tips

<http://www.cybernet.dk/win95/win95.htm>

Stránka, kterou pro vás pøipravil Paul Korsgaard, obsahuje velké množství tipù a trikù pro Windows 95 a 98 rozdìlených do oddílù s názvy jako: øetøièe obrazovky, problémy s Exchange 4.0, programování pod Win32 API a další. Nìkterá témata jsou velice odborného rázu.

Tips & Tricks Windows 3.1

<http://www.compumat.co.il/tips/win31.htm>

Jak již název napovídá, máme tu nìco pro uživatele, kteøí z nejrùznìjších dùvodù i po nìkolika letech setrvávají u starých Windows 3.1x. Tito najdou na této stránce hlavnì tipy zamìøené na zlepšení práce s Windows jako takovými a pøiblížení se ke standardu Win 95.

Pass The Shareware

<http://www.passtheshareware.com/r-win95.htm>

Myslím si, že i když tato stránka neobsahuje pøímò tipy a triky, urìtì bude uživatelùm všech verzí operaèního systému Windows užiteèná. Zahrnuje mnoho odkazù na nejrùznìjší shareware pro Windows, øetøièe obrazovky, "desktopová" témata, herní èíty a další odkazy na stránky týkající se Windows.

WinfoCE

<http://winfoce.com/>

Pokud jste si správnì vyložili název této stránky, vìzte, že je opravdu zamìøena pouze na Windows CE a jejich uživatele, nicménì jsou to také Windows :-). Naleznete zde "hromady" sharewaru, updatù, novinek a také diskusní listy (news) o tomto operaèním systému.

Kvìtnaté tipy

<http://www.lib.auburn.edu/libsys/docs/software/win95tip.htm>

Až uvidíte tuto stránèeku, pochopíte název. Uprostøed záplavy kvìtin objevíte seøazené tipy a triky hlavnì pro Windows 95, a to tøeba i v souvislostech s Novell Netware.

Virtual School

<http://www.vschoool.net/outlinks/wintips.html>

Graficky nevýrazná, ale obsahovì docela slušná stránka serveru Vschoool týkající se, jak jinak, tipù pro Windows 95. Obsahuje POUZE odkazy na jiné stránky, nicménì výbornì poslouží pro navigaci mezi tìmito stránkami.

Registry Tips

<http://wpetc.dragonfire.net/regtips/>

Této stránky byste si možná při letmém pohledu ani nevšimli. Proč se tedy o ní zmiňuji? Důvod je celkem jednoduchý: na této stránce po bližším prozkoumání objevíte soubor zip, který obsahuje předhotovené pozminuté části registrů, na něž potom jen poklepete a registry se změní automaticky. Tím dosáhnete různých vylepšení, která by jinak bylo nutné provádět ručně.

Dos & Windows Tips

http://www.geocities.com/SiliconValley/Pines/5479/doswin_en.html

Výborná stránka obsahující tipy pro Windows 95/3.x i pro MS-DOS. Mimo velkého množství tipů přehledně rozdělených do sekcí dle operačního systému zde naleznete i další užitečné odkazy pro DOS/Windows platformu. Dostupné v angličtině a italštině.

Advanced Tips and Tricks

<http://www.howdyneighbor.com/jgilderl/>

Velmi slušně provedená stránka od Jacka Gilderlanda. Najdete zde i tipy odbornějšího charakteru týkající se nastavování sítě či loginu na ISP. Na této stránce najdete také tipy ohledně her a multimédií pod Windows 95/98.

Windows 98/95 Tips & Tricks

<http://www.activewin.com/tips/>

Na této stránce naleznete v tabulkách přehledně rozvržené krátké tipy, týkající se všech důležitých témat ve Windows 98/95. Dále zde jsou odkazy na tipy při editaci systémových registrů a tipy pro Windows NT 4.0. V závěrečné části ještě naleznete odkazy na ovladače a utility.

Internet guru - Vše, co jste chtěli vidět o Internetu...

Jan Ěáp <internet@guru.cz>

A vaše internetová bezpečnost?

Bezpečnostní rizika uživatele sítě Internet

Když se před několika lety mluvilo o zabezpečení dat uložených ve vašem osobním počítači, šlo především o to, aby k nim nezískal přístup nikdo, kdo by eventuálně měl příležitost s ním přímo manipulovat, či na něm (vzhledem k nedostatku "drahocenných" přístrojů či přirozenému režimu pracovišti) pracoval spolu s vámi. S příchodem lokálních sítí se tento okruh lidí sice rozšířil, ale v zásadě nepřesahoval hranice jednoho pracovišti či organizace. S rozvojem Internetu, který ve své podstatě znamená velice masivní propojování počítačů do jediné celosvětové sítě, se však otázky bezpečnosti značně rozšířily. K vašemu počítači může teoreticky přistupovat kdokoliv z několika desítek milionů uživatelů sítě, a to bez ohledu na to, kde na světě se nachází. Také vy sami aktivně odesíláte údaje s různým stupněm důvěrnosti a důležitosti po této celosvětové síti, aniž byste viděli, kudy přesně poputují a kdo všechno by k nim mohl cestou získat přístup.

K výše uvedeným otázkám často zaujímají zájímavější uživatelé Internetu jeden ze dvou krajních přístupů: buďto označí Internet za nebezpečné anarchistické prostředí, které nelze k seriózní práci využívat, nebo jakákoliv bezpečnostní rizika zcela ignorují a prakticky vůbec se o ně nezajímají. Protože stejně jako v každodenním životě, je pravda nikde uprostřed, pokusím se vás v následujícím článku seznámit s hlavními otázkami internetové bezpečnosti pokud možno tak, abyste si mohli sami udělat základní představu o tom, do jaké míry by pro vás bylo vhodné se vlastní bezpečností při práci v síti zabývat.

Heslo

respektive autentizace přístupu uživatele pomocí jména a hesla je u mnoha běžných internetových služeb základním klíčem k jejich využívání pomocí přístupového hesla se můžete připojit k uzlu poskytovatele, přes heslo vám poštovní server umožní vyzvednout si svoji poštu, pod heslem se připojujete přes FTP či FrontPage Extensions při aktualizaci svých stránek atd. Pro samotné používání hesel a jejich tvorbu je proto důležité dodržovat určitá pravidla, aby se předešlo možnosti jejich snadného odhalení či vyrazení, z nichž ta základní najdete v článku "10 tipů pro používání hesel" v rubrice Internet FAQ.

Kromě nich bych zde chtěl zdůraznit jednu důležitou věc přístupové heslo k jakékoliv službě je vždy navýsost privátní záležitostí uživatele/zákazníka. Je v pořádku, že při zavedení vašeho účtu vám sice poskytovatel služby přidělí nějaké heslo, protože nějaké budete pro první přihlášení (připojení) jistě potřebovat, ale od tohoto okamžiku je jeho podoba eště vaší záležitostí. Poskytovatel by vám každopádně měl umožnit vaše heslo kdykoliv změnit, a to přímo a bez jeho účasti (např. přes speciální WWW rozhraní příslušného serveru), a vaším bytostným zájmem je heslo změnit tak, aby platilo takové, které zná co nejužší okruh kompetentních osob.

Pokud se při požadavku na možnost změny hesla setkáte s neochotou či dokonce výmluvami typu "to nejde tak jednoduše", raději jděte o dům dál. Nemusí to sice ještě znamenat, že jste narazili na elektronického gaunera, ale i technická nedokonalost poskytovaných služeb, kterou to také může předznamenávat, není zrovna záviděníhodnou předností.

Spojení se serverem

S problémem možného vyrazení vašeho hesla úzce souvisí samotná technická realizace spojení s příslušným serverem. Internet totiž vznikl jako armádní a později akademická síť v prvním případě se příliš nepočítalo s v podstatě veřejným přístupem a ve druhém nebylo co tajit (vidci se o své poznatky zpravidla dělali dobrovolníci už v zájmu své práce). Výsledkem toho je, že většina standardně používaných aplikací/protokolů (Telnet pro vzdálený terminálový přístup, POPx pro vyzvedávání pošty a FTP pro kopírování souborů) přenáší po síti veškerá data v otevřené podobě, pouze za účelem přenosu nasekaná a obalená odpovídající hlavičkou paketu. To se týká jak přenášených, tak provozních dat včetně přihlašovacího jména a hesla.

Když k tomu přidáme, že v naprosté většině případů je (poštovní a WWW) server, s nímž komunikujete, někde úplně jinde a že po trase procházejí tyto pakety přes mnoho různých počítačů, je evidentní, že z technického hlediska existuje bezpočet příležitostí, jak se k těmto datům tedy vašemu přihlašovacímu jménu a heslu dostat.

Navíc bývají součástí přenosové cesty lokální sítě jednotlivých uzlů Internetu, které zpravidla používají sdílené přenosové médium (typickým zástupcem je standardní koaxiální kabel pro Ethernet). Základní vlastností takového média je fakt, že v okamžiku, kdy pomocí něj komunikují dva počítače, mohou přenášená data ést i všechny ostatní počítače v síti. To okruh možných vyzvědačů rozšiřuje z uživatelů několika až několika desítek (většinou specializovaných) počítačů, zajišťujících samotný přenos vašich dat, na stovky a možná tisíce uživatelů stanic a správců serverů připojených do lokálních sítí, jimiž vaše data na své cestě putují.

Technika získávání informací pomocí monitoringu provozu v síti, označovaná jako "packet sniffing" (doslova oěchávání paketů, ale existují i další, technicky odlišné metody monitorování), je značně propracovaná a pro jakoukoliv platformu existuje množství utilit, které tuto éinnost automatizují. Pokud má zvid přístup k tomu správnému počítači, stačí když si vybere, a komunikaci (rozuměj z jakého počítače) bude sledovat a zda ho zajímají přístupy k e-mailu a FTP. Program se pak postará o vše sám a na konci období sledování vyprodukuje seznam jmen a hesel, která se mu podařila odchytit.

Chcete-li si být jisti, že k němu podobnému nemůže dojít (tedy že např. váš správce sítě a kolega z vedlejší kanceláře si nemůže prohlížet vaši poštu, nebo vám mnit webstránky), používejte pouze šifrovanou komunikaci se serverem. Pro její technické zabezpečení existují různé standardy, z nichž nejrozšířenější jsou v prostředí UNIXu protokol SSH (Secure SHell, který původně vznikl jako šifrovaná verze Telnetu) a na PC protokol SSL (Secure Sockets Layer, navržený firmou Netscape). Jejich uplatnění v praxi záleží jednak na dostupnosti klientské aplikace s implementací příslušného standardu, jednak na podpoře odpovídajícího protokolu na straně serveru. Splnění první podmínky je pro Telnet a e-mail poměrně snadné v sharewarových kolekcích lze nalézt hned několik emulátorů terminálu s podporou SSH, a komunikaci přes SSL podporuje většina moderních programů pro práci s elektronickou poštou; poněkud horší je situace u FTP, kde je při striktních požadavcích na bezpečnost mnohdy snazší přenášet data přes terminálovou relaci, zabezpečenou pomocí SSH. Druhá podmínka záleží na poskytovateli služby a svědčí o jeho kvalitách. U seriózní firmy by mělo být samozřejmostí, nebo by alespoň nemělo énit nepřekonatelné problémy, příslušnou podporu nainstalovat na požádání.

Bezpečný Web

Obdobná situace jako při vzdáleném přístupu k počítači či poštovní schránce nastává i při vyplňování a odesílání formulářů přes WWW. Zde máte možnost rovněž využít už zmíněného standardu SSL (Secure Sockets Layer), respektive protokolu HTTPS (HyperText Transport Protocol, Secure verze protokolu HTTP, zabezpečená prostřednictvím SSL; adresa/URL stránek, které komunikují přes SSL pak začíná https://). Jejím použitím můžete vyřešit zabezpečení dat po cestě, nikoliv však další problém, jímž je zaručená identifikace partnera, s jehož serverem komunikujete.

Proč? Inu, protože vaším partnerem např. při nákupu zboží, není konkrétní osoba za pultem konkrétního, více či méně známého obchodu, ale pouze počítač kdesi v síti, jehož prostřednictvím se lze mimořádně snadno (rozhodně snadněji než v reálném světě) vydávat za někoho úplně jiného. Většina systémů bezpečné komunikace má proto implementován mechanismus ověřování totožnosti prostřednictvím nezávislé třetí osoby certifikační autority. Ta, zjednodušeně řečeno, prolustruje rozumino podle úředních dokladů ověří totožnost osoby, která o to požádá, a vydá jí speciální klíč, jehož prostřednictvím si může tyto informace zaručeně ověřit kdokoli, kdo o šifrovanou komunikaci se serverem dané osoby požádá.

Když se rozhodnete na Internetu nakupovat, dojde záhy také na placení. Aby samotný proces platby nekomplikoval transakci natolik, že dojde ke ztrátě hlavní výhody nakupování on-line, jeho pohodlnosti a rychlosti, musí být také pokud možno on-line. Jedinou slušně operativní variantou, která doznala navíc slušného rozšíření ještě před boomem elektronického obchodu, je úhrada objednaného zboží prostřednictvím platebních karet. Kromě rizika zneužití údajů třetí osobou, kterému lze zabránit kvalitním šifrováním přenášených dat (viz výše), existuje ještě riziko jejich zneužití neseřízným obchodníkem (podle čísla karty může inkasovat omezené částky kterýkoliv obchodník, který na to má smlouvu se svou bankou).

Tuto variantu řeší systémy přímé elektronické autorizace jednotlivých transakcí, jež probíhají přes centrální server banky, a obchodník v takovém případě vůbec nedostane číslo vaší karty do ruky (on-line placení je pak bezpečnější než platba v obchodě či restauraci). Jedním z perspektivních systémů tohoto typu, jehož pilotní projekt běží i v ČR, je SET (Secure Electronic Transaction ověřovací systém a komunikační protokol, vyvinutý společnostmi MasterCard a Visa).

Pokud nechcete čekat na masové rozšíření SETu a ani se při nákupech omezovat na pár známých, zaručeně seriózních obchodů, připadá v úvahu ještě novinka posledního roku e-banking. Pokud totiž máte po Internetu on-line přístup k vašemu bankovnímu účtu (ať již v čisté internetové bance u nás Expandia, nebo v klasické bance nabízející tuto službu), můžete vybrané zboží zaplatit převodem přímo ze serveru obchodu, a on už se o provedení úhrady se serverem banky na základě vašich (bezpečnostním systémem banky ověřených) pokynů dohodne sám.

Listovní tajemství

Doposud jsme se zabývali pouze přenosem dat mezi vaším počítačem a příslušným serverem. V případě elektronické pošty to však nestačí. Poštu totiž odesíláte na "nejbližší" poštovní server vašeho poskytovatele, který se postará o doručení zásilky do schránky adresáta prostřednictvím jednoho nebo více dalších poštovních serverů.

Ochránit samotný obsah zprávy je pak možné dvěma způsoby, nebo jejich kombinací. Je to

zašifrování jejího obsahu buďto symetrickou, nebo nesymetrickou šifrou (obojí má své výhody i nevýhody podrobnosti viz některá ze stránek o PGP a šifrování, uvedených ve vloženém článku) a využití tzv. "steganografie".

Steganografie (pojmenovaná složením řeckého steganos (skrytý, tajný) a graphy (písmo, náčrt) je metoda utajení, která se snaží zamaskovat utajované sdílení tak, aby náhodný příjemce vůbec nepoznal, že zpráva příslušné informace vůbec obsahuje tedy nic jako tajný vzkaz neviditelným písmem. Technická realizace spočívá v zakódování textu zprávy do souboru binárních, nejčastěji multimediálních dat např. obrázku, zvukového záznamu, videosekvence apod., tak aby na první pohled nebylo nic patrné. Příjemce, který ví, že soubor obsahuje skrytou zprávu, ji pak může extrahovat pomocí speciálního programu.

Hlavním důvodem vzniku steganografie byla potřeba důvěrné komunikace u uživatelů, kteří mají přístup pouze k nešifrované poště (např. na pracovišti, kde je zaměstnavatelem zakázáno používání šifrovaných zpráv, nebo to dokonce nedovolují zákony konkrétní země), ale nikdy nevíte, kdy se může hodit i vám.

Internet a viry

Pokud používáte Internet delší dobu, tak jste určitě obdrželi nejen varovný e-mail ve stylu: "POZOR! Důležité! Zpráva s předmětem XXXX obsahuje zákeřný virus, který smaže veškerá data na vašem počítači! Takovou zprávu nečtěte, ale ve vlastním zájmu okamžitě smažte! Tento dopis ihned rozešlete všem vašim partnerům jako varování před hrozícím nebezpečím!"

Po technické stránce není popisovaný způsob nakažení virem možný a jeho původní odesílatel by vlastně měl být stíhán pro šíření poplašné zprávy. Přesto se vždy najde dostatek dobrovolných "spolupachatelů", kteří takové varování šíří do omrzení dál, takže je ti aktivnější z nás mnohdy obdrží nezávisle z několika stran. Nezbývá než zopakovat, že jakýkoliv počítačový virus je část programu schopná replikovat sama sebe, a nemůže se v žádném případě aktivovat bez spuštění hostitelského programu tedy nikoliv pouhým přečtením textu zprávy došlé e-mailem.

Možnost nakažení virem "z Internetu" však samozřejmě existuje je však stejná jako při jakékoliv jiné činnosti, při níž si s jinými uživateli předáváte programové soubory buď jen textové dokumenty ve formátu editoru umožňujícího makroprogramování (např., ale nejen MS Word). Pokud vám tedy přijde zpráva uložená ve wordovském formátu jako příloha (připojený soubor) e-mailové zprávy, můžete dojít k rozšíření makroviru, ale až v okamžiku, kdy takový dokument otevřete ve Wordu bez předchozí kontroly stejně jako když získáte (jedno zda z Internetu, či od kamaráda) novou hru či sharewarovou utilitu, a aniž ji zkontrolujete na přítomnosti viru, nedočkavě ji spustíte.

Důsledná prevence výskytu počítačových virů tedy jednoznačně nesouvisí s využíváním Internetu, ale vždy a všude stojí a padá s ověřováním důvěryhodnosti zdrojů, od nichž přebíráte programy či datové soubory, jež mohou programový kód obsahovat, a v důsledné kontrole a sledování případných projevů činnosti virů tak, aby případná nákaza byla co nejdříve odhalena.

I vy jste v síti vidět

Asi jste se již nikdy alespoň doslechli o útoku hackerů na ten či onen populární WWW server.

Možná si také říkáte, že pokud nebudete provozovat vlastní server, respektive dokud se nestane natolik populární, aby se jeho pokoušení stalo pro hackery zajímavé z prestižních důvodů, přímo se vás to netýká. To ale není tak docela pravda. Jisti se na váš počítač v kanceláři nevrhne nijaké hackerské eso, ale klidně se může stát cílem kanadského žertíku a již nikoho z vašich známých, či nějakého náhodného hackera zaáteěníka.

Váš počítač připojený do Internetu je totiž také z Internetu vidět, a i když nemá jméno (a již vůbec, nebo zdaleka ne tak populární jako třeba www.nasa.gov), zcela jistě má konkrétní číselnou adresu, podle níž mu servery, které navštívíte, vracejí vámi požadovaná data. Jinými slovy, s vaším počítačem lze komunikovat úplně stejně jako s kterýmkoliv jiným serverem záleží pouze na tom, zda někdo, kdo o to má zájem, zná jeho přesnou adresu a co mu na svém počítači umožníte provádět vy sami.

Popisování všech možných rizik by vydalo na samostatný článek, ale jen namátkou:

- pokud máte ve Windows 9x zapnuté sdílení disků bez ochrany heslem prostřednictvím protokolu TCP/IP, může se po nich procházet kdokoliv, kdo zná adresu vašeho počítače (kterou mohl získat např. z chat serveru, na němž jste si právě popovídali s kamarádem z Košic).

- máte-li na svém počítači nějaký osobní WWW server, třeba jen kvůli ladění návrhu vašich stránek, zkontrolujte si, zda nemáte zapnutý přístup k obsahu adresářů, či dokonce jako disk WWW serveru nefiguruje váš disk C:. Pokud tomu tak není, ještě nemáte vyhráno, protože některé servery mohou obsahovat chyby, jež umožní přístup na vaše disky, aniž by bylo cokoli podobného nastaveno a není od věci prohledat archivy příbuzných news, zda ten váš server nějakou takovou chybou oplýval a zda je k dispozici její oprava (patch záplata).

- pokud nikoho (třeba v již zmínovaném chatu) namíchnete, mohl by se vám pomstít útokem typu DoS (Denial of Service odepření služby). DoS je metoda útoku, kdy se využívá chyb v systémových programech (např. podpoře síťové komunikace) k částečnému ochromení či úplnému "umrtvení" či zresetování napadeného počítače. Pokud v té chvíli nemáte zrovna čerstvě uložené rozpracované dokumenty, máte stejnou smůlu jako když dojde k nečekanému výpadku dodávky elektřiny.

Nejúčinnější ochranou proti útokům zvenčí (pokud samozřejmě pomineme úplné odpojení) je sledování zpráv o bezpečnostních slabínách operačního systému, který používáte (pokud pracujete ve větší firmě, je to typická náplň práce vašeho správce sítě) a co nejrychlejší získání a instalace jejich oprav s časem od zveřejnění chyby totiž silně roste počet vtípalů, kteří se o ní dozvídí, a mohli by ji zkusit proti vám využít.

Druhou, neméně důležitou součástí ochranných opatření je maximální využívání funkcí pro protokolování síťového provozu do tzv. log-souborů, z nichž může odborník v mnohých případech zjistit adresu počítače pachatele, a následně jednak zakázat přístup z této adresy do vaší sítě (pokud máte firewall či proxy-server s funkcemi firewallu), a případně si i stěžovat na tuto činnost jeho poskytovateli připojení.

Čeho se (až tolik) nebát?

Aby slabší povahy nezdvihly na konci článku oči v sloup a námíšně neodkráčely, mumlaje cosi o jakési Sodomě, pokusím se uvést několik příkladů, kdy není nutné se strachovat:

- při solidně zašifrované komunikaci s důvěryhodným partnerem

- pokud pro běžné úkony (vyzvednutí pošty, kopírování souboru přes FTP) používáte systémy se zabezpečeným přenosem dat mezi vámi a serverem, které zabraňují vyzrazení vašich hesel

- cookies, èli záznamù, které si mnohé servery dílají do pracovního souboru vašeho prohlížeče zpravidla jim stejnì nikdo jiný než autor příslušného serveru nerozumí, a není bez nich možné realizovat spoustu užitečných funkcí

- JavaScriptu a Java apletù na WWW stránkách, protože definice tohoto jazyka je právě kvůli bezpečnosti zámìrnì omezena v oblastech, které by bylo možné zneužít. Pokud to jde, jedná se vždy o díru v konkrétní implementaci, jež může být kdekoliv.

A nezapomeňte - k útoku èi špionáži je potřeba jak přístup k tomu správnému počítači, tak znaènè odborné znalosti a především motivace tedy znalost možné obiti èi kořisti. Pokud tedy nejste mezinárodním tajným agentem, po němž pasou hned tði kontrarozvědky najednou, můžete se stát obití spíše kamaráda správce než kohokoliv jiného. Velikost Internetu co do počtu uživatelù tady totiž hraje více pro vás - vždy proè by mìl nikdo, kdo vás vùbec nezná, útoèit zrovna na vás.

On Net - Vyplatí se pevná linka?

Pár námìtù k zamýšlení nad přednostmi připojení pevnou linkou

Máme za sebou začátek roku, na nějž se většina z nás asi nedívá těmi nejružovějšími brýlemi. Pro uživatele Internetu začal nechvalnì proslulým zdražením místních telefonních hovorù o 62,5 %. Navrhovaný (v době psaní tohoto èlánku zatím prakticky nerealizovaný) tarif Internet 99 není pro seriózní aktivní využívání sítì skuteènou výhrou, protože v nejfrekventovanější (pracovní) době znamená zdražení také. Za hodinu, strávenou v sítì po modemu, tak zaplatíme přes den 78 Kč (standardní tarif), nebo nicò přes 52 Kč (tarif Internet 99 záleží jak se při vašem charakteru provozu promítne impuls "navíc" za sestavení spojení).

Jak ve srovnání s (internetovì) vyspìlým svìtem, tak pro ne zrovna nejbohatší kapsu domorodce, se jedná o èástky znaènì vysoké, a je tudíž namístì hledat nějaké výhodnější øešení. Pro každého, kdo aktivnì využívá Internet jako jeden z hlavních pracovních nástrojù (a již v obchodì nebo konkrétním oboru), se jím může stát klasická pevná linka. Zkusme se proto podrobnji podívat na jednotlivé aspekty tohoto typu připojení.

Bonus, který nejde vyèslit

Než se pustíme do strohého vypoèítávání skuteèných nákladù na připojení èi stažení urèitého objemu dat ze sítì, je namístì shrnout výhody, které s sebou přináší pevná linka jako taková. Jejich přímý ekonomický dopad se dá jen velmi těžko vyjádřit, ale rozhodnì není zanedbatelný koneènì posuňte sami:

a) připojení 24 h dennì to sice zní jako otøepaná fráze, ale skrývá to v sobì velký rozdíl ve stylu práce s Internetem. Protože váš počítaè je (z podstaty připojení) neustále on-line, nemusíte hlídat èas strávený v sítì nebo se snažit jej co nejvíce využít stahováním a ètením spousty zdrojù najednou. Naopak můžete práci kdykoliv bez problémù přerušit a za libovolnì dlouho pokračovat ze stejného stavu, v jakém jste skonèili, a samozøejmì odpadá i problém s dovoláním se na modem poskytovatele, kde je obsazeno sice výjimeènì, ale podle

Murphyho zákonù právi ve chvíli, kdy spojení potøebujete velice akutnì. Pokud potøebujete stáhnout vùšší objem dat (napø. instalaèní sadu vùššího softwarového balíku) není nic snazšího, než spustit stahování (download) pøed odchodem z práce do rána se i na nejpomalejší asynchronní lince (19,2 Kb/s) podaří stáhnout desítky MB.

Základní komunikaèní prostředek Internetu elektronická pošta, se stává podstatnì efektivnější, protože zásilka neèeká, až se pøipojíte a vyzvednete obsah schránky, ale "chodí" pøímò na váš poèítaè s odezvou (v tuzemsku) øádu jednotek minut. V mnoha pøípadech tak mùže být e-mail náhradou telefonu nebo faxu, a to dokonce efektivnější, protože neèekáte, až a zda to nikdo zvedne èi vás pøepojí, nikoho nevytrhujete a nejste vytrhováni z práce zvonícím tyranem, atd. Pro pøímou komunikaci lze samozøejmì využít mnoho dalších prostředkù od chatu pøes ICQ až po IP telefonování a videokonference, a všude platí výhoda, že když se váš partner odmlèí, nestojí vás to žádné "impulsy navíc".

b) pøipojení celé sítì plnohodnotné pøipojení pevnou linkou, tedy pøímé propojení lokální sítì uživatele s internetovým uzlem poskytovatele, s sebou pøináší výhody pøedevším technicko-organizaèního charakteru. Protože pøipojením vlastní vzniká další uzel Internetu pøímò na vašem pracovišti, mùžete ve vlastní režii provozovat mnohé služby, které jsou pøi pøipojení pøes modem doménou poskytovatele, a ten si je nechá pochopitelnì zaplatit. Patøí sem pøedevším provoz vlastního poštovního serveru, což vám umožní vytváøet libovolný poèet neomezenì velkých schránek (limitem je pouze váš hardware), libovolnì je konfigurovat (pøesmìrování, více jmen pro jednu schránku tzv. aliasing, automatické odpovídání, atd.) a provozovat vlastní elektronické konference.

Teoreticky mùžete také provozovat (co do poètu a kapacity) neomezenì rozsáhlý park serverù pro další služby pøedevším pro WWW prezentace. Ty ale v pøípadi, že je navštívuje vùšší poèet ètenáøù (kvùli tomu je koneckoncù dìláte) a dochází k souèasným pøístupùm z mnoha míst, generují velkou pøenosovou zátíž. To pak slabší linku brzy pøetíží a servery se stanou velmi tížko dostupné. V takovém pøípadi je vhodné pøesunout konkrétní server na páteøní síť nikterého z poskytovatelù pøipojení.

Další výhodou pøipojení celé sítì je možnost sdílení již jednou stažených dat (napø. stránek odborného èasopisu) uživateli všech poèítaèù v síti pomocí vyrovnávací pamìti na serveru tzv. proxy-cache. Ta zajistí, že jednou stažený obsah stránky je uchován, a pøi dalším požadavku od jiného uživatele je zaslán již pouze v rámci rychlé lokální sítì. Lze sice namítnout, že toto je možné i pøi pøipojení sítì pøes modem, ale vzhledem k "šetøení impulsù" to má podstatnì menší efekt než na pevné lince.

Kolik a za co?

I pøes výše popsané výhody zùstává nejdùležitější otázkou ekonomická rentabilita. Vzhledem k neustálému poklesu cen pevných linek a rùstu telefonních poplatkù se odpovìi i na tuto otázku stává pomìrnì jednoznaènou. Pøi cenì za hodinu pøipojení rychlostí 33,6 Kb/s (nedìlejme si pøíliš velké iluze s 56k modemy v kombinaci s tuzemskými linkami a znaènì vysokými náklady na dovybavení menších uzlù) okolo 54 Kč na telefonních poplatcích a mìsíèních platbách za asynchronní pevné linky od cca 1 500 až 2 500 s limitem pøenosu a 6-8 tisíc pøi neomezených pøenosech dat se pevná linka vyplatí již pøi dvou, respektive šesti hodinách pøipojení v pracovní dny, pøièemž veškeré výhody popsané v pøedchozím odstavci máte navíc v podstatì zdarma.

Zavedení pevné linky, byì minimální kapacity a s limitem pøenosu dat v cenì, stojí podle mého názoru za to, už kvùli výše popisovaným výhodám. Pøípadného poplatku za

přenesené MB nad limit se při bližším pohledu není třeba obávat, protože je z principu výhodnější, než poplatek za čas strávený v síti po telefonu platíte totiž skutečně přenesená data a nikoliv čas, v němž byste je snad mohli přenést. Při průměrné kvalitě modemového spojení a běžném provozu převážně z českých serverů totiž stojí 1 MB na telefonních poplatcích něco mezi 7 a 15 Kč v závislosti na dosahovaném vytížení linky, přičemž spodní hodnota předpokládá vytížení blízké teoretickému maximu.

Synchronní pevné linky s kapacitou od 64 Kb/s jsou sice o poznání nákladnější, ale také (už z principu přenosu dat) výkonnější. Pokud budeme vycházet ze stejných minimálních požadavků na komfort práce jednoho uživatele, lze na jednu asynchronní linku 33,6 Kb/s připojit 3-4, kdežto na linku 64 Kb/s 12 až 18 současně pracujících uživatelů. Obecně lze říci, že je vhodnější připojit stejný počet uživatelů jednou silnější linkou než po skupinách více slabšími, takže tam, kde to místní poměry dovolují, je vhodné uvažovat např. o agregovaném připojení více firem. Každý z účastníků tak totiž při stejných nebo dokonce nižších nákladech na realizaci i provoz připojení získá vyšší komfort, spočívající především v daleko větší špičkovém přenosovém výkonu jinak řečeno, pokud stahujete 1 MB v okamžiku, kdy zrovna nestahuje nikdo jiný, můžete jej stáhnout za polovinu času a méně, než kdybyste měli vlastní slabší připojení za srovnatelné peníze.

Při úvahách o výhodnosti pevné linky stojí za to vzít v úvahu i nepřímé efekty, z nichž bych chtěl zdůraznit především dva: za prvé, zavedením pevné linky se stane Internet přístupnějším pro všechny členy vašeho pracovního týmu, což je bude motivovat k jeho zvládnutí a lepšímu využívání, a přinese profit především v následujících letech, kdy bude komunikace prostřednictvím sítě nezbytností, a za druhé, při srovnatelných nákladech zaplatíte většinu do kapsy poskytovatele, který přenáší data z vašeho místa do zbytku světa, a valnou část zisku reinvestuje do zkvalitnění sítě a nikoliv do kapsy monopolního telefonního operátora, jenž nás o svých zájmech a způsobu hospodaření přesvědčuje denně a není proto třeba dalšího komentáře.

Do ekonomických úvah samozřejmě patří také náklady na realizaci tzv. "poslední míle" připojení, tedy komunikační trasy z budovy, kde je uzel poskytovatele, do sídla jeho zákazníka. Tady je mnoho různých možností (hlavně jsme rozebírali již v minulém pokračování této rubriky), a záleží především na místních podmínkách.

Obecně lze říci, že náklady velmi vzrůstají se vzdáleností od uzlu poskytovatele, tedy typicky od místa, které je centrem UTO (Uzlový Telefonní Obvod). Za hranicí 3-7 km od centra totiž koně jak MTO (Místní Telefonní Obvod) a s ním i možnost pronájmu pevné telefonní linky za 1 050 Kč měsíčně (cena za dvoudrátové vedení přes jednu telefonní ústřednu, platí již řadu let a ani od letošního ledna zatím nedošlo ke zdražení), a zároveň je to i hranice maximálního dosahu centrálních bodů levnějších rádiových sítí.

Jiné alternativy

Samozřejmě že neexistuje pouze volba mezi připojením přes modem a pevnou linkou (až již realizovaná přes pronajatý komunikační okruh nebo rádiovým či jiným dvoubodovým spojem). Pro mnohé uživatele zůstává pevná linka buďto příliš drahá, nebo nerentabilní vzhledem k charakteru jejich provozu. Zkusme se proto podívat na dvě další varianty připojení, které připadají v tuzemsku prakticky v úvahu (ale nejsou dostupné ve všech UTO, v nichž jsou klasické přístupové body Internetu):

První z nich je připojení prostřednictvím linky ISDN, která je z pohledu přístupu do sítě ekvivalentem klasického modemového připojení komutovanou linkou spojení se navazuje pouze na bodu vlastního přenosu dat, ale z hlediska samotného přenosu odpovídá více

synchronní pevné lince s garantovanou kapacitou 64, resp. 128 Kb/s (při využití obou kanálů základní přípojky pro přenos dat). Oproti normálnímu telefonu je zde vyšší paušál za pronájem linky (852 Kč měsíčně) i za připojení (nejlevnější, patrně křížově dotovaná cena u Telecomu, dílá za neomezený přístup 1 189 Kč). Dohromady pak představuje náklady cca 2 tisíce korun + standardní impulsy počítané za každý 64Kb kanál. Za těchto podmínek je zajímavou alternativou především pro ty uživatele, kteří nepravidelně narážou přenášejí větší objemy dat, ale celkový čas strávený v síti není velký.

Zajímavá může být i pro další skupinu uživatelů, jejichž provoz se vyznačuje sezónností (např. prázdniny ve škole), ale jistě by se bylo možné s většinou poskytovatelů dohodnout na podstatné slevě při značně omezeném provozu na klasické pevné linkce v určitých měsících.

Druhou, letos již alespoň v některých místech reálnou, alternativou je připojení prostřednictvím rozvodu kabelové televize. Ten se na straně uživatele, připojeného kabelovým modemem, chová jako lokální síť a nabízí poměrně přístupné propojení (větší část investic do rozvodů se již zaplatila z provozu TV) s poměrně vysokou přenosovou kapacitou (řádů Mb/s). Jedná se sice o zajímavou náhradu drahých telekomunikačních služeb, ale pro připojení počítačové sítě, kde lze očekávat velké potenciální zatížení poskytovatele, to představuje jen náhradu jiného druhu spojení. Poplatky za neomezené připojení sítí určitou rychlostí se zde proto nemohou příliš lišit od standardních pevných linek, ale zákazník má možnost ušetřit na vlastní realizaci spojení, zejména u rychlostí od 64 Kb/s výše. Jiná ovšem bude situace u připojení jednotlivých domácích uživatelů (k nimž především vedou stávající rozvody), kde lze díky vyloučení nejdražšího članku poplatků za telefonní hovory očekávat tarify výhodné jak pro koncové uživatele, tak pro poskytovatele.

Heureka - Nikdo to už našel aneb Tematické přehledy internetových zdrojů

Určitě to znáte pokud v Internetu nehledáte zcela konkrétní informaci nebo informační zdroj, jsou vám i ty nejrefinovanější vyhledávací nástroje k ničemu. Vy se totiž potřebujete zorientovat v určité, více či méně přesně definované, oblasti lidského snažení konkrétním oboru nebo jeho části. To znamená, že potřebujete přehled o novinkách, stejně jako pomoc pro orientaci v terminologii či základní informace o stěžejních autoritách, projektech a technologiích. Zkrátka kolekci několika nej-odkazů na zdroje, které tohle všechno p

Chybí str 123

Tipy pro MS Access - práce s dotazy

Jiří Mièke

Výbìr pouze urèitého poètu záznamù

- K zobrazení urèitého poètu záznamù s nejvyšší èi nejnižší hodnotou jako pøíklad mùžeme uvést seznam 20 prodejců s nejvyšší provizí použijte následující postup: V návrhovém zobrazení zvolte pole, která mají být zobrazena (napø. pøíjmení prodejce a provize), dále zvolte řadit sestupně podle pole provize, a v okně Vlastnosti dotazu zadejte hodnotu 20 v poli Nejvyšší hodnoty (v tomto poli můžete zadat i údaj v procentech, napø. 5 %).

- Pokud chcete, aby uživatel při spuštění dotazu k výběru záznamù mìl možnost zvolit parametr, třeba pøíjmení prodejce, použijte tento postup: V návrhové møížce dotazu v polítku Kritéria u pole prijmeni запиšte text (v hranatých závorkách [Zadejte jméno prodejce:]), který se zobrazí v dialogovém okně pro zadání parametru pøed vlastním provedením dotazu (viz obr. 1).

- Access dovoluje vnořovat dotazy SELECT; napø. ke zjištění prodejců, kteøí vyhovují podmínkám jiného dotazu (Dotaz2), můžete použít klíèové slovo EXISTS

```
SELECT prijmeni, skupina FROM Prodejci WHERE EXISTS  
SELECT * FROM dotaz2 WHERE Prodejci.Prijmeni=Prijmeni);
```

Použití dotazù v programovém kódu

- Dotaz uložený v databázi (napø. qryProdejci) můžete spustit v programu pøíkazem DoCmd.OpenQuery "qryProdejci" nebo dotaz pøímo запиšte DoCmd.RunSQL "DELETE * FROM prodejci WHERE obrat <5000" nebo Dbs.Execute "SELECT * FROM prodejci WHERE obrat>0 ORDER BY obrat DESC" (kde Dbs je promìnná typu Database).

- Nechcete-li, aby se pøed provedením dotazu objevilo okno s upozornìním a nutností následného potvrzení (viz obr. 2), použijte metodu SetWarnings pøíkazu DoCmd. Probíhá-li dotaz delší dobu, použijte k zobrazení hodin metodu Hourglass. Ukázka použití by mohla vypadat takto:

```
DoCmd.Hourglass True  
DoCmd. SetWarningsFalse  
...  
DoCmd.OpenQuery"qryProdejci"  
...  
DoCmd.Set WarningsTrue  
DoCmd. Hourglass False
```

- Chcete-li otevøít množinu záznamù na základì dotazu, můžete použít metodu OpenRecordset a jako parametr zadat dotaz SQL; napø.:

```
Dim dbs As DATABASE, rst As Recordset, dotaz As  
String
```

```
Set dbs = CurrentDb
dotaz = "SELECT * FROM Smlouvy WHERE ([Vysledek] = \storno\)"
Set rst = dbs.OpenRecordset(dotaz)
```

- Při použití dotazu, který obsahuje údaj typu datum, musíte tento údaj zapsat ve formátu používaném v USA (tedy mm/dd/yy). Špatně je tedy příkaz `SELECT * FROM prodejci WHERE ([Datum_nar] >= # 11.1.1968#)`, správně pak příkaz `([Datum_nar] >= #1/11/1968#)`. Pokud v dotazu používáte proměnnou, velmi užitečné je k převodu formátu datumu použít funkci `Format`.

Křížové dotazy

- Nejjednodušší způsob, jak vytvořit křížový dotaz, je použití průvodce (v okně Nový dotaz zvolíte Průvodce křížovým dotazem). V jednotlivých krocích zvolíte potřebné parametry; definici dotazu můžete samozřejmě dodatečně poznamenat v návrhovém zobrazení nebo přímo kódu SQL (Access obsahuje příkaz `TRANSFORM` navíc oproti normě ANSI SQL).

Agregační funkce

- Velmi užitečné při používání dotazů jsou agregační funkce `Avg`, `Count`, `Min`, `Max`, `Sum` a statistické funkce pro směrodatnou odchylku a rozptyl `StDev` a `Var` (a jejich odhady `StDevP` a `VarP`). Při použití těchto funkcí však nelze použít klauzuli `DISTINCT`, např. `SELECT COUNT(DISTINCT id_prodejce) FROM prodejce` pro zjištění počtu prodejců, kteří uskutečnili alespoň jeden obchod. - Zadáte-li jako parametr agregační funkce `Count` název určitého pole (např. `Count([jmeno])`), budou do součtu zahrnuty pouze záznamy, jejichž pole `jmeno` není prázdné (tedy neobsahuje hodnotu `NULL`). Chcete-li zjistit počet všech záznamů, použijte `Count(*)`. Počet všech záznamů s neprázdnými hodnotami v polích `jmeno` a `prijmeni` zároveň pak zjistíte funkcí `Count([jmeno]&([prijmeni])`.

- Na rozdíl od funkce `Count` funkce `Sum` (např. `Sum([plat])`) do výsledného součtu zahrne i záznamy s hodnotou `NULL`.

- Funkce na výpočet aritmetického průměru `Avg` do výpočtu nezahrne hodnoty `NULL`. Při výpočtu průměrného věku obchodních partnerů je použití `Avg([vek])` v pořádku, neboť partneři s neznámým stářím prázdnou hodnotou v poli `vek` nejsou do výpočtu zahrnuti. Chybou však je výpočet průměrného počtu objednávek prodejců, kdy hodnota `NULL` "reprezentuje" nulový počet objednávek. V tomto případě použijte funkci `Nz`; tedy místo `Avg([poc_obj])` použijte `Avg(Nz([poc_obj]))`.

Další

- Přidáváte-li záznamy do tabulky, která obsahuje pole typu Automatické číslo, budou přidávané záznamy číslované od nejvyšší hodnoty zvětšené o jednu tohoto pole v cílové tabulce (pokud jste ovšem předtím nesmazali záznamy v cílové tabulce s nejvyššími hodnotami bez provedení následné

- Ke zjištění záznamů, jež existují v jedné tabulce a nejsou v tabulce druhé; např. prodejci,

kteří neuzavřeli ani jednu objednávku (tabulky Prodejci a Objednavky, vazba přes pole ID_prodejce), použijte buď Průvodce vyhledávacím dotazem (chybíjí záznamy), nebo v návrhovém zobrazení vytvořte dotaz (u pole smlouvy.ID_Prodejce zadejte Zobrazit Ne, Kritéria Null). Jiná možnost je v zobrazení SQL přímo zapsat příkaz SELECT prodejci.* FROM prodejci LEFT JOIN objednávky ON Prodejci.ID_Prodejce = Smlouvy.ID_Prodejce WHERE ((smlouvy. ID_Prodejce IS NULL)).

- Chcete-li zobrazit tzv. vypočítávané pole, např. cenu s DPH, a v tabulce máte cenu bez DPH (pole Cena), zadejte v mřížce návrhu do políčka Pole text Cena s DPH: [Cena]*1,22. Text Cena s DPH pak tvoří název vypočítávaného pole.

Tipy a triky pro ICQ

David Procházka

V minulém čísle PC WORLDu vám kolega Václav Maletínský představil program Mirabilis ICQ, jehož používání se stává pro mnoho uživatelů Internetu samozřejmostí. Na první pohled se může zdát, že je tento program velmi jednoduchý, ale víte, že má mnoho zákoutí, která obyčejný uživatel neodhalí. Pro upřesnění dodávám, že používám verzi ICQ 98a s českou úpravou, jež je k dispozici na adrese www.icq.cz.

Pravidla používání ICQ

Po pravdě řečeno, žádné normy nikdo nestanovil, ale mezi českými uživateli ICQ se vytvořila jakási pravidla, která by měl každý dodržovat. Platí zde v zásadě totéž jako u e-mailů. Neobtěžovat a nerušit jiné uživatele, vyvarovat se spamu (rozesílání stejné zprávy více lidem zvláště pak, pokud vás neznají), neposílat nikomu nečekaně třeba soubor prostřednictvím ICQ (což je také dosti pomalé). No a jak je to s tykáním a vykáním? To už je na každém uživateli, ale já osobně většinu lidí tykám, i když jsou třeba o 30 let starší. Vytváří se tak zvláštní, příjemná a přátelská atmosféra mezi uživateli tohoto programu.

Tipy a triky

Program je většinou nastaven tak, aby se samovolně spustil při připojení k Internetu. Jde tomu ale zabránit tím způsobem, že kliknete pravým tlačítkem myši na ikonku ICQ ve stavovém řádku (u hodin) a v menu zvolíte položku "Disable" (vypnuto). Ikona ICQ se přeškrtně a vy můžete v klidu třeba stáhnout poštu. Když chcete ICQ znovu zapnout, stačí 2x kliknout na přeškrtnutou ikonu ICQ.

Nahoře v Contact listu si můžete zvolit, zda chcete zobrazit všechny uživatele, nebo jen ty, kteří jsou momentálně on-line. Tato volba je zvláště vhodná, pokud máte v seznamu hodně osob. Já jich mám 63, a většinu z nich znám. Pozor tato funkce je přístupná pouze tehdy, máte-li v "Nastavení/Možnosti" zaškrtnuté políčko "V seznamu ukaž jen On-line uživatele". Pokud někoho hledáte a server vám najde více než 40 osob, tak vám napíše hlášku, že máte svůj požadavek upřesnit. Je ale také možnost hledat pomocí tzv. hvězdičkové konvence.

Další funkce můžete nalézt v menu, které se skrývá pod velkou ikonou ICQ (menu) umístěnou vedle stavu ICQ (odpojeno, spojeno, nerušit atd.). Zajímavé je třeba hlídání ještě nezaregistrovaných uživatelů. Můžete zde zadat e-mail, a až se osoba s tímto e-mailem zaregistruje, bude vás mít automaticky v Contact listu. Další funkce se určí v položce "Nastavení". V záložce "Možnosti" jsou umístěna hlavní vizuální nastavení (barva uživatelů, skrytí po x sekundách atd.). V záložce "Stav" si můžete předdefinovat hlášky, které se budou ostatním zobrazovat, pokud budete v jiném modu než On-line.

Velmi zajímavá a užitečná funkce je zjišťování došlé pošty na e-mailovém serveru. Nemusíte tak co chvíli zjišťovat, zda vám nepřišel nějaký e-mail pomocí klientu, ale program to provede za vás, a to zcela nenápadně v nastaveném časovém odstupu. Upozorní na došlou poštu zvukovým signálem a ukáže vám záhlaví zprávy (odesílatele a předmět). Tato funkce je umístěna v záložce "Hledat e-mail".

V další záložce "Rozhovor" je možnost zaškrtnutí políčka pro náhodný rozhovor. Je ale určeno spíše pro ty, co se na Internetu nudí. Myslím však, že ceny telefonních poplatků nedovolují lidem nudit se příliš. Z vlastní zkušenosti vím, že si každý určí najde okruh svých známých, se kterými chatuje.

Další záložky v položce "Nastavení" není třeba popisovat, protože jsou již předem instalátorem ICQ nastaveny. V položce "Okna/Upozornění" v menu si můžete vypnout zvuky. Tuzemské kolekce zvuků pro ICQ jsou umístěny na www.icq.cz, kde jsou i mnohé další a podrobnější návody. Jestliže chcete, aby program znovu nabyl "Spánkový režim", zvolte v menu tuto položku. Pozor! Všechny výše uvedené funkce budou plně fungovat pouze při používání "Rozšířeného modu" (přepínání mezi jednoduchým a rozšířeným modem najdete v menu).

Několik slov závěrem

Mirabilis ICQ je program skoro revoluční a jsem si jist, že se ho každý naučí ovládat velice rychle. Víím, že časem přijde i jiná společnost a uvede svůj vlastní program, který bude třeba i lepší. Potom by mohl začít konkurenční boj, jenž by ovšem neměl mít za následek nalákání lidí na konkrétní program, ale spíše je přilákat k tomuto systému komunikace. Nechejme se překvapit. Zatím je důkazem značné popularity 20 milionů uživatelů ICQ na celém světě.

Jak skutečně odstranit data

Toni Koluch

Mnozí to znáte. Ve státní správě chybí peníze (a nejen tam) a tak, pokud to lze, úřad si rád zapůjčí počítač ke své práci, pochopitelně se základním softwarem (Windows či jen MS-DOS, nějaký manažer a k tomu několik disket). Smlouva na dobu určitou je sepsána a následuje klidný nerušený život. Avšak najednou se přiblíží datum odevzdání a všechna data musejí být odstraněna. Řeknete si: "O co go?" Všechno označím a smažu (80 % odpovědí), zformátuji disky (19,9 % odpovědí). Jen opravdu málokdo se zabývá otázkou, zda vše bylo uděláno tak, aby již nikdo žádná data nemohl obnovit. A tak se nyní podívejme, co s tím. Odborníci nechť přeskočí k "Mažu, mažeš, mažeme..."

Trocha opakování

HD i FD jsou rozděleny na dvě základních oblasti: systémovou oblast a datovou oblast. Datová oblast je tvořena 3 základními složkami: boot sektorem, tabulkou FAT a kořenovým adresářem Root. U hard disků se setkáme ještě s jednou tabulkou, nazývanou rozdělovací neboli PAT, ale ta nyní nebude středem našeho zájmu.

Boot sektor

neboli zaváděcí sektor je oblast, ke které systém první přistupuje a používá ji při startu systému k načtení potřebných systémových programů a základních diskových instrukcí do paměti. U disket je to první sektor na první stopě první strany (nezapomeňme však, že číslování probíhá od 0, tedy zapsáno [0,0,0] sektor je naprosto stejné velikosti jako ostatní, tj. 512 bytů). U hard disků je umístění boot sektoru složitější o to, že pomocí PAT může být hard disk rozdělen na více oblastí, které mohou být spravovány každá jiným operačním systémem, např. DOSem a UNIXem. Obvykle vlastní dosovský boot sektor začíná na adrese [0,1,0] při rozdělení disku na jediný disk spravovaný MS-DOSem. Boot sektor tedy obsahuje důležité informace o "fyzické konstrukci" disku, např.: počet stran, počet stop na jedné straně, počet sektorů na FAT, cluster, stopu i celý disk, souborový systém (FAT12, FAT16 nebo FAT32), max. počet složek v Root adresáři a další. Nechybí zde odkaz, zda je disk systémový.

Tabulka FAT

(File Allocation Table) je základní informační zdroj, podle níž systém přistupuje k datům jednotlivých souborů. Její důležitost je vyjádřena již tím, že si systém spravuje dvě shodné kopie. Podle tabulky FAT systém při vytváření nových či rozšiřování stávajících souborů vyhledává volná místa v datové oblasti disku a přiděluje je souboru pro jeho data. Při načtení naopak hledá data příslušného souboru. FAT udržuje o každém clusteru dvě základní informace zda je cluster volný, či obsazený souborem, a zda je vadný, nebo ne. Každý datový cluster na disku má tedy v tabulce FAT odpovídající dvoubytový FAT-záznam. Každý záznam uvádí číslo záznamu dalšího (a tedy i clusteru), na kterém daný soubor pokračuje. DOS, resp. i Windows podle této konvence FAT udržují a k souborům přistupují. Protože jednotlivé záznamy ve FAT jsou číselně vázány s odpovídajícími clusteru datové oblasti disku, znamená např. posloupnost FAT-záznamu: 2,3,4,5,6,15,16,17,21,<EOF> pro operační

systém instrukce na postupné přečtení 5 clusterů s čísly 2 až 6, dále 3 clustery s čísly 15 až 17 a cluster 21. Ve FAT je pak speciálně označen poslední cluster.

Root

= kořenový adresář, tvoří spolu s FAT nezbytnou dvojici tabulek pro přístup k souborům. Obsahuje zbývající informace, které dosud chyběly: jméno souboru (8 bytů), příponu (3), atributy (1), rezervu pro systém (10), čas (2), datum (2), první FAT záznam (2), velikost souboru (4). Celkově tedy představuje každý adresářový záznam pole o délce 32 bytů a to platí i pro dlouhé názvy pod Windows 95.

První znak ve jménu souboru má specifický význam. Zde totiž systém považuje některé znaky za informaci pro další zacházení s daným souborem:

- Nulu systém dekóduje jako informaci, že dosáhl konce aktivních adresářových záznamů.
- Tečka je interpretována jako záznam rezervovaný pro systém a umožňující mu navigaci další adresářovou strukturou.
- Malé řecké sigma (E5hex) je považováno za informaci, že daný soubor je zrušen. Programy, které obnovují smazané soubory, tento znak ve výpisech interpretují zpravidla jako otazník.

Cluster nebo sektor?

Nejmenší "porcí" dat, kterou je diskový kontrolér schopen přečíst, je jeden sektor o velikosti 512 bytů. Na disketě libovolné velikosti (v dnešní době bojuje o přežití už jen FD 1,44 MB) platí: sektor=cluster. Jejich využití vypadá následovně:

0 sektor - boot sektor
1-9 - 1. kopie FAT
10-18 - 2. kopie FAT
19-32 - Root - kořenový adresář
33-2879 - datová oblast disku

U hard disků operační systém používá vícesektorové jednotky zvané právě cluster. Jejich velikost je přímo závislá na velikosti HD (viz tabulka).

Největší problém při stále zvětšující se kapacitě HD je tzv. clusterování nevyužitelné zbytky přidělených a neúplně obsazených posledních clusterů. Pokud např. na disku o kapacitě 1,6 GB je soubor bytů jen o velikosti 1 bytu, systém mu přidělí 1 cluster=64 sektorů=32 KB, a další soubor začíná až na dalším clusteru. Vrátime-li se k tématu, pak obsahuje-li těchto nevyužitých 32 767 bytů nějaká předešlá data, jsou zcela k dispozici zlodějům...

Nový systém FAT32 sice zmenší velikost clusteru v závislosti na velikosti disku (v našem případě oproti 32 KB v systému FAT16 na pouhých 4 KB, ale zbytky, sice menší, zůstávají).

Mažu, mažeš, mažeme...

Realizací příkazu ERASE, DEL či "odstranit", "smazat" z menu různých manažerů nebo

Windows neodstraníme z disku data fyzicky. Po obdržení příkazu na zrušení určitého souboru se přepíše první znak jména souboru na E5hex a vynulují se hodnoty příslušných záznamů ve FAT. Jiný údaj se však už neodstraní, takže i když soubor přestal opticky existovat, jeho data odstraněna nebyla, a dokud tedy nejsou uvolněné clustery přepsány jinými daty, lze soubor obnovit. Jeho obnova spočívá v následujících krocích:

- zvolíme první počáteční písmeno z naší strany je to vše

- operační systém příkazem UNDELETE (nebo jinými komfortnějšími programy) za nás obnoví jméno (z E5hex na zvolené písmeno), a na základě informací délka souboru a číslo prvního clusteru v ROOT obnoví FAT záznam souboru.

FORMAT to je jistota Anebo že by ne...?

"Prostě to zformátujte, a hotovo. Pro jistotu 2x.", říká odpovídný pracovník. Jenže chyba lávky! Hard disk u zapůjčených počítačů však většinou z důvodu daných smlouvou zformátovat nelze vždy – jsme jej dostali i se základním softwarovým vybavením, a to by jaksi scházelo. Navíc, kdo by instaloval chybějící systém. A i kdybychom mohli, pak vízte, že 100násobné běžné formátování by bylo účinné stejně jako jediné, a případný zlodij by si přišel na své. Nevěříte? Realizací dosovského příkazu FORMAT (do verze 6.22) opět neodstraníme z disku data fyzicky. Při formátování vytváří operační systém skrytý soubor IMAGE.DAT, pomocí něj lze vše opět uvést do původního stavu! Příkaz FORMAT sice reinitializuje systémovou oblast disku, tj. přepíše boot sektor a odstraní všechny informace v Rootu i vynuluje všechny FAT-záznamy, datovou oblast však ponechává v původním stavu. Již prostý příkaz UNFORMAT pomůže, natož pak speciální programy.

Jak tedy na to

aneb s jednoduchostí nejdál dojdeš. Jistě, zkušení systémáři sáhnou po speciálních programech, jako např. po WipeInfo z kolekce Norton Utility. Tímto programem lze data z disku odstranit tak, že je již nikdy později nebude možné ani obnovit, ani rekonstruovat. Je však třeba uvážit nutné časové nároky. V USA existuje norma (DOD 5220.22M), která upravuje postup "Wipe" asi takto:

1. Přepsat celou definovanou oblast hodnotou "1" a ihned ještě hodnotou "0". Tento krok opakovat alespoň třikrát.

2. Přepsat celou definovanou oblast ještě jednou, tentokrát náhodně vybranou hodnotou z intervalu 0 až 255.

3. Verifikovat poslední zápis. Jestliže se při verifikaci vyskytne chyba, považovat provedené odstranění za nedostatečné a znovu je celé opakovat.

Tímto jsem chtěl jen ukázat, jak je důležitost této oblasti vnímána. Co však můžeme udělat my, prostí uživatelé bez speciálních programů? Jestliže jste pozorně četli předcházející řádky, pak vám neušlo, že slovo přepsání zde má tu klíčovou roli. Problém rozdělme na dva díly: definitivní odstranění dat na disketu a na pevném disku.

a) jak na disketu

Zde správně předpokládejme, že jsme je již prázdné míli k dispozici a také je prázdné budeme vracet. Postup je pak zcela prostý:

1. Proveďme rychlý formát, nejlépe v prostředí MS-DOSu. Tedy příkaz: format a: /q /u poslední parametr zajistí, že se žádný soubor Image.dat nebo jemu podobný nebude vytvářet. Tímto jsou smazány všechny údaje ze systémové oblasti.

2. Nyní jen v prostředí MS-DOSu zkopírujeme libovolný soubor větší, než je velikost standardní diskety, tedy soubor 1,45 MB a větší na disketu příkazem: copy soubor a: /V. Parametr zajistí, že systém navíc bude ověřovat správnost zápisu. Tímto příkazem jsou přepsány všechny původní údaje v datové oblasti, a pokud by se snažil nikdo něco odhalit, získá jen obsah námi zkopírovaného neškodného souboru.

Zdá se být divné, že kopírujeme větší soubor než samotný obsah diskety? V tom se totiž skrývá ten trik. Využili jsme jeden z nedostatků MS-DOSu, tj. že systém předem nekontroluje, zda kopírovaný objekt se vejde na dané médium. Systém tak postupně zaplňuje datovou oblast, zápis ukončí chybovým hlášením, a tedy ani žádný soubor vlastně nevytvoří. Původní data jsou však spolehlivě ztracena, resp. přepsána. Pokud nikdo nenajde dostatečně velký soubor nebo chce "poslat" zloději námi zvolenou zprávu, nechť provede s disketou totéž, co v závěru s pevným diskem.

b) jak na pevný disk

Jak jsme již řekli, formátovat nebudeme. Hledat větší soubor než kapacita disku na téže disku je vhodné jen pro Mistra Bohnic. Následný postup je tedy složitější, ale ne moc pracný a oproti proceduře Wipe i o mnoho rychlejší (s téměř stejným efektem).

1. Pomocí Průzkumníka ve Windows è z M602 apod. smažeme všechny naše používané programy, data, soubory atd., prostě všechny naše věci, které jsme po zapuštění počítáče nakopírovali è nainstalovali.

2. Provedeme kontrolu disku (příkaz scandisk c:), a poté jeho defragmentaci (příkaz defrag c:). Pokud máme více logických jednotek, tedy disk rozdělený na více oblastí, provedeme tuto èinnost na každé z nich. Zde bych jen poznamenal, že již samotná defragmentace disku s obsahem datové oblasti notně zamává.

3. Na disku v hlavním adresáři vytvoříme libovolným editorem soubor o názvu třeba A a v něm napíšeme napø. text: To koukáš, vii?.

4. Na disketě vytvoříme dávkový soubor se jménem napø. ochrana.bat a v něm následující instrukce:

```
:start  
copy c:A + c:A c:B /V nul  
copy c:B + c:B c:A /V nul  
goto start
```

Poté tento "program", tedy dávkový soubor spustíme. Co se bude dít? Nejdříve se vytvoří soubor B s dvounásobnou délkou než soubor A, tj. náš text bude obsahovat dvakrát. Poté se vytvoří nový soubor A (původní přepíše) opit s dvojnásobnou délkou než soubor B, resp. ètyřnásobnou než původní soubor A. Takto se bude neustále vytvářet a přepisovat vždy dvojnásobně větší soubor, dokud nenaskočí chybové hlášení systému, nejčastěji File not found. Předčasnè ukončení našeho dávkového souboru provedeme současným stiskem kláves Ctrl + C. Tímto způsobem jsme hned několikrát přepsali za poměrně krátkou dobu

(otázka několika minut) datovou oblast disku, a případný zloděj najde všude jen náš text. Někdy to má i tu pikantní příchuť, že soubory, které byly na začátku celého našeho postupu smazány, jdou i normálně obnovit, obsahují však pouze náš zvolený text a zloděje by to jen rozzuřilo. Na pevném disku většinou nezůstane žádný z vytvářených souborů, tj. A nebo B, pokud však ano, prostě ho smažme. Co obsahuje, již víme.

Závěr

Pokud jsem vás smrtelně vystrašil, omlouvám se, ale případný zloděj ví o vašem oddělení èi odboru vše. Pokud jsem vás inspiroval od této doby k lepší èinnosti, jsem rád, nebo to byl můj cíl. Bylo-li to pro vás příjemné zopakování, pak vízte, že "opakování je matka moudrosti". Pokud "ochranu" dat u vás provádíte lepším jednodušším způsobem, podìlte se o něj s námi.

Komunikace

Bude Česká televize vysílat on-line?

Jaroslav Poláček

Veřejnoprávní, tedy ta naše, Česká televize restrukturalizovala a obnovila v průběhu uplynulých několika měsíců své webové stránky. Jejich současná podoba se mi jevila natolik zajímavá a plány lidí, kteří Internet spravují, natolik podnětné, že jsem se rozhodl napsat tento článek.

Honba za informacemi

Pokud byste dnes při svém pravidelném surfování a honbě za informacemi zabrousili na všeobecně známou www.czech-tv.cz a zdrželi se na ní nezbytně dlouhou dobu, dobrali byste se v zásadě ke třem druhům informací. Za nejatraktivnější považují seznámení s projekty České televize, tedy službu divákům, kteří tak mají možnost poznat (mnohdy velice detailně), na jaké akce jsou využívány veřejnoprávní prostředky a dozvědět se mnohé o nových filmech, natáčení atd. Každý lev salónu mi pak potvrdí, jak je důležité vidět o těchto tématech společenských disputací, nehledě na ekonomický fakt, že nemusí kupovat časopis Story. Divácká podpora je rozšířena o zpravodajství, které je aktualizováno prakticky dvakrát denně a přináší informace především ze zdrojů České televize. Takže pokud nikdy nestihnete hlavní zpravodajskou relaci Události a vaše ego by bylo stíženo depresivními pocity, že nevíte, co se děje, máte tu možnost otevřít si po osmé hodině knihu, jež se zve Internet, a uklidnit svou stresu vystavenou duši. V současné době se legislativně ošetřuje problém s archivací určitých údajů, takže doufám, že bude jen otázkou času, kdy se v Síti objeví archiv, jenž informativní hodnotou předějí jiné.

Druhou a nejstarší kapitolou jsou institucionální informace, včetně rozpracované virtuální procházky po areálu Kavčích hor. Máte možnost seznámit se se základními zákonnými ustanoveními, která definují postavení České televize (ČT), poznáte i známé tváře naší obrazovky. Zatím sice poněkud neosobně a konzervativně, ale vše je otázkou času. Svůj prostor tu má i Rada České televize. Za samozřejmost lze považovat e-mailové spojení na každou z uvedených osob, a tedy jistý slibný začátek zvyšující se interaktivnosti mezi divákem (čtenářem) a lidmi, kteří televizní pořady připravují. A to jak z hlediska komplexnosti, tak i dynamičnosti stránek. Pod odkazem "osobní stránky" se pak skrývají informace z neoficiálního prostoru pro kohokoliv z ČT, kdo by měl zájem podkročit roušku tajemství a sdílet něco světu.

Poslední kapitolou jsou služby nejen pro novináře, kteří mají k dispozici informační servis včetně fotobanky a seznamu pozoruhodných akcí, tiskovek...

Vše pro všechny

Doménu České televize podporují oba nejrozšířenější prohlížeče MS Explorer a Netscape. K dispozici je i základní textová podoba pro majitele prohlížečů nepodporujících grafiku. Odkazy provázející každou stranu jsou vyvedeny v černobílém provedení (vyjma loga ČT). Strohost (a zároveň tedy nepřelízná náročnost na nabíhání úvodní stránky) je vyvážena grafickým zpracováním konkrétních informací, které čtenáře nevedou pouze textem, ale i danou barevností stránky. Té v zásadě odpovídá barevnost pořadu prezentovaná v televizi. Již zmíněné filmové projekty jsou například ukazovány v barevné definici, jež bude posléze

provázet i reklamní kampaň (plakáty apod.), takže výhodou rychlejší orientace je nabíledni. Pravidelná aktualizace úvodní stránky probíhá v přibližném rozmezí jednoho týdne.

O pozitivním vývoji stránek ET sviděl i stoprocentní nárůst denní návštěvnosti oproti minulému roku. Absolutní číslo se sice pohybuje na poměrně nízké úrovni (cca 800 vstupů denně), ale všichni víjí, že je jen otázkou času, než budou stránky ET natolik poutavé, že svoji pouč po Internetu zaeneme právi v těchto končinách. Za jistý vzor by se snad daly označit stránky BBC nebo CNN, neznamená to však jejich nekritické přebírání, ale orientační ideál, ke kterému by se ET chtěla dopracovat. Konečně základní rozdíl je ve srovnání počtu správců webové stránky těchto gigantů zpracovává asi stovka lidí, což definuje základní rozpor.

Vedle této základní orientace vývoje mi byly nastíněny alespoň dva pozoruhodné projekty.

Podpory si v nejbližší době zaslouží ty části Webu ET, které jsou určeny dětem. Aktuální verze je zatím orientována především na rodiče a učitelky, ale vzhledem k podpoře Internetu ve školství a rozšiřování této informační platformy by měla být významně podporována spolupráce dětí se Sítí. Česká televize chystá v tomto ohledu navázání spolupráce se školami a školkami.

V jednání je i projekt on-line vysílání České televize přes Internet. Tím však budou potíženi obyvatelé České republiky, pobývající zahraničí až v horizontu několika měsíců.

Web v České televizi má podle mého skromného názoru možnost stát se jedním s nejzajímavějších odkazů v naší doméni, u kterého bude stát za to stisknout CTRL + D. Pokud vydržím, jako všichni ostatní návštěvníci Internetu, proces dolaňování legislativy a občanský drobnohled dozoru nad penízi dovolí další rozvoj, pokusím se pečlivě sledovat vývoj v této oblasti a informovat vás, naše laskavé čtenáře, o tom nejpodstatnější, co nám Česká televize poskytne.

Jaroslav Poláček je studentem Karlovy univerzity v Praze.

Hlasová a datová centrála DeskPorte 56K Voice

Petr Kefurt, Online Services

Značku Microcom není třeba příliš představovat, modemy tohoto výrobce byly přikládány do jednoho z prvních komplexních balíčků pro "domácí" internetové fandy (WWWWebporte) spolu se softwarem a kontem k Internetu.

Jeden z relativně nejnovějších typů modemů DeskPorte 56K Voice je však svými vlastnostmi natolik zajímavou alternativou, že jsem se rozhodl se na něj poněkud podrobněji zaměřit.

HW a SW

Přístroj je externího a celkem pohledného provedení, poněkud však větší rozměrů, než je dnes zvykem. Nejdůležitějším parametrem je samozřejmě přenosová rychlost: faxmodem tedy podporuje komunikační protokol K56Flex, spolu se standardem dneška protokolem V.90. Obsahuje vestavěnou flash paměť, podporuje hlasové funkce a přenos videa VRM (video ready modem). Dodávka obsahuje telefonní kabel, univerzální sériový kabel (9 + 25 pinů na straně PC) a napájecí zdroj. Instalace příručka je velmi skromná a pouze částečně lokalizovaná, a představují ji dvě tenké papírové skládačky. Software je zastoupen disketou s ovladači a dvěma CD-ROMy.

První disk je firemní CZCOM s testovacím připojením do své sítě, a CD-ROM s programem Trio Communication Suite 5.1 spolu s poukázkou na slevu programu Carbon Copy.

Na prvním disku uživatel nalezne především předinstalovaný IE4 (pro drsné povahy), který však automaticky nastaví všechny potřebné parametry pro připojení k poskytovateli (CZCOM). K dispozici jsou však i decentnější (k systému) verze 3.x a dále Netscape Communicator 4.04. Na disku je také řada rozšiřujících programů, sharewarových aplikací pro Internet a dalších utilit, včetně omezené verze programu Carbon Copy.

Komunikační software Trio Communication Suite 5.1 je dodáván v českém jazyce, což je velice důležité. Jedná se totiž o komplexní komunikační program obsahující datové, faxové a hlasové funkce. Naučit se ovládat alespoň ty nejzákladnější vyžaduje určitého úsilí, které se ale vyplatí. Po zvládnutí a správném nastavení všech komponent dostává uživatel do ruky opravdu vše, co si jen může přát. Základní instalace hlasového informačního systému je do značné míry předdefinována, lze ale volit z řady uživatelských profilů (a modifikovat je) podle toho, které funkce (datové, faxové a především hlasové) hodlá uživatel upřednostňovat.

Instalace

Samotná instalace celého kompletu by nebyla nikterak náročná, kdyby instalace programu "nevyhrožoval", že požaduje 100 MB prostoru na disku (který jsem neměl), čímž mi varoval před pokračováním instalace. Jako tvrdá povaha jsem varování nebral na vědomí a pokračoval v instalaci dále. Ukázalo se, že jde o bluf na disku ubylo necelých 10 MB, takže se pravděpodobně jedná o chybu.

Instalace programu dále nabídne možnost otestovat hardware (adresu a číslo a test COM portu), komunikaci s modemem a konečně komunikaci s telefonní sítí.

Výsledky testu Trio Information Systems (tedy kontrola konfigurace) byly poměrně zajímavé a komplexní. Podle testu jde o faxmodem typu Class 1 s podporou hlasu, a maximální vysílací rychlostí faxu 14 400 b/s (stejně tak při příjmu). Ěipset má označení RCV56DPF L8570A Rev 47.24/47.24 verze V2.100-K56_DLS, výrobce je samozřejmě ROCKWELL, model AC/K56. Test prohlédl i systémové prostředky Windows, včetně dostupných a volných

Zkušebnosti z provozu

Poněkud nečekaná byla nutnost nastavení modemu ěetizcem AT+MS=11 pro použití linky s analogovou ústřednou, a tedy nastavení "běžné" rychlosti 33,6 Kb/s. Jinak se modem vůbec nedomluvil s "kolegou" u ISP, protože se chtěl připojovat rychlostí 56 Kb/s. Toto se stávalo pouze v případě možnosti připojit se touto rychlostí přes modem ISP (a analog). Přesnější znění ěetizce může být například: AT+MS=11,1,300,33600 pro nastavení max. rychlosti do 33,6 Kb/s a AT+MS=12,1,300,56000,1,1 pro rychlosti do 56 Kb/s. S uvedenými parametry lze experimentovat, celkově však nastavení ěetizců není nijak obtížné a modem poté pracoval spolehlivě, a to jak na analogové, tak digitální lince. Na analogové se spojoval spolehlivě na 33,6 Kb/s s poskytovateli InWay, CSCOM, SpiNet a LanTanET (Czech Net), na kterých jsem přenos oviřoval, na digitální lince se spojil (zatím) s maximální rychlostí 49,3 Kb/s.

Tato rychlost je dostatečná pro svižný přenos dat a pohyb po WWW stránkách, případně stahování z FTP. Při dlouhodobějším měření (několikahodinovém) vycházel průměr (na analogu) téměř 3 000 B/s.

Závěrem

Modem DeskPorte 56K Voice mě značně překvapil. Protože jsem znal starší typy a jejich problémy s navazováním spojení na některých linkách (mohl bych konkrétně vyjmenovat 3 případy), byl jsem zvědav, jak se s tímto vyrovná nový faxmodem. Byl jsem příjemně překvapen, a opravdu jsem pocítil něco, čemu by se dalo říci radost z komunikace.

Do závěrky ěíslo nebylo ještě ukončeno homologační řízení, takže doporučujeme navštívit stránku www.ctupraha.cz/certifikace.htm a zkusit si vyhledat nejnovější informace.

DeskPorte 56 K Voice

- + lokalizovaný komunikační SW Trio
- + softwarový upgrade na V.90
- nedostatečná dokumentace

K testu poskytla firma:
CZCOM, Pospíšilova 843,
Hradec Králové
Cena: 3 990 Kč (bez DPH)

Modrý Diamond - Faxmodem SupraExpress 56e PRO

Martin Kybal, IDG Online

Vzhledem k plánovanému zdražování poplatků za telefonní hovory se jistě většina uživatelů Internetu bude poohlížet po způsobech, jak ušetřit. Jednou z cest je za své peníze získat více dat za kratší čas. Pomoci jim k tomu může nový faxmodem firmy Diamond s názvem SupraExpress 56e PRO.

Když modemy dosáhly magické rychlosti 33,6 Kb za sekundu, zdálo se, že vývoj v oblasti modemů narazil na svoje hranice. Co by to ale bylo za neuvěřitelný svět počítačových technologií, kdyby se nepodařilo vymyslet opět něco nového. A tak se začaly objevovat modemy s číslem 56. Velké firmy, které neustále ženou vývoj vpřed, přešly v této oblasti se dvěma technologiemi, jež jsou jak jinak navzájem nekompatibilní. Jsou pojmenovány K56flex a x.2. V současné době byl však našťastí již ustanoven společný standard s označením V.90. Proto modemy, které jsou vybaveny pamětí flash, mohou být na tento standard

Co je technologie 56K

S technologií 56K přenosu souvisí několik dalších úskalí. V první řadě musí být celý přenosový řetězec od internetového poskytovatele po veřejné telekomunikační síti digitální. Teprve až poslední část, od uživatele k telefonní ústředni, může být analogová. Takže před koupí technologie 56K je nutné tento fakt ověřit, jinak se může člověk dožít i zklamání. Druhým omezením je skutečnost, že přenos od uživatele je stále maximálně 33,6 Kb. Vyplývá to z technologického řešení, kdy k uživateli jsou data posílána jako "digitální" s tím, že se využívá kvality digitálního řetězce pro bezchybný přenos, a snížení kvality na poslední ústředni při přechodu na analogový nezpůsobí až takovou ztrátu. Naproti tomu, když již na prvním článku řetězce, tedy na analogové lince vzniká zkreslení signálu šumem a chybami, nemůže již zbytek trasy nic zachránit.

K samotnému modemu

Tento delší úvod jsem věnoval popisu technologie proto, abych dopředu vyjasnil některé otázky, na které by případný zájemce o provoz mohl narazit. Ale nyní již k samotnému modemu. K testování nám byla zapůjčena externí verze. Firma Diamond přešla v této generaci modemů s novým provedením. Modem je zaoblený a směrem dopředu lehce skosený. Na zadní straně jsou konektory pro napájení z adaptéru, síťový vypínač, úzký konektor sériového portu a konektor pro telefonní zástrčku.

Přední strana je věnována informačním LED diodám. Označují zapnutí modemu, navazování spojení, příjem a vysílání dat, a nový stav HS. Ten označuje spojení vyšší jak 33,6 Kb.

Mezi vlastnosti modemu patří kromě příjmu a vysílání faxů také datová a hlasová komunikace. Součástí dodávky je program XtreamMachine. Ten slouží jako centrum pro veškeré komunikace. Dovoluje odeslat a prohlédnout faxy, připojit se na druhý modem a přenášet data, nebo funguje jako inteligentní hlasový záznamník. Pro využití výše zmíněných funkcí však musí být neustále zapnutý počítač. To znamená, že modem sám nedokáže uložit fax nebo vzkaz, vše probíhá za spolupráce s programem. Program však poskytuje velké množství možností, a například pro malou firmu o 5 lidech nabízí to, co najdeme jen u těch

nejluxusnějších faxových přístrojů za desítky tisíc. Co odlišuje modemy Diamond od ostatních, je technologie Shotgun. Je založena na myšlence, že když nejde dále zvýšit propustnost linky, je potřeba zvýšit jejich počet. To znamená, že pokud má někdo 2 telefonní linky (a znám už jednoho člověka, co je doma má!!), může se dvěma modemy dosáhnout teoretickou rychlost až 112 Kb. Je otázkou, jestli je v dnešní době výhodnější používat dvě linky normální, nebo jednu ISDN. Toto srovnání ale přesahuje prostor této recenze.

Provoz

Při nasazení modemu na analogové lince podprůměrné, až špatné kvality bylo maximální spojení na rychlosti 31 200 až 33 600 bitů za sekundu. To dovoľovalo stahování z FTP serverů rychlostí až 3-3,5 Kb za sekundu. Také stabilita spojení byla velmi dobrá. SupraExpress 56ePRO dokázal udržet spojení celých 5,5 hodin a přenést 53 MB dat.

Na digitální lince pak byly výsledky následující: Modem se spojil opakovaně na rychlosti 49 333 b/s. Z toho lze odvodit, že i mezi kvalitou digitálních linek budou jistě rozdíly, které mohou ovlivnit dosažení maxima 56 000 b/s. Ale i 49 333 je slušná rychlost. Download z FTP serverů šel rychlostmi od 4,13 do 4,96 Kb za sekundu. Všechny soubory byly samozřejmě komprimované ZIP nebo TAR, aby se maximálně omezil vliv komprese v modemu. Při spojení 49,3 Kb pak nebylo problémem sledovat například RealVideo vysílání NASA z přistání raketoplánu Discovery v přímém přenosu a slušné kvalitě.

Při celkovém hodnocení modemu SupraExpress 56e PRO musím ocenit jednoduchost instalace, dodávaný software a stabilitu při spojení. Pro mnoho uživatelů budou jistě zajímavé i hlasové možnosti. Připočítáme-li i cenu 3 771 Kč, za kterou je modem prodáván, jde o výrobek s vysokou užitnou hodnotou a jeho koupi lze jen doporučit.

Do uzavírky čísla nebylo ukončeno homologování zařízení, proto doporučujeme navštívit stránky www.ctu.cz/certifikace.htm, a ve vyhledávání se pokusit zjistit, zda modem již není homologován.

Diamond SupraExpress 56e PRO

- + kvalita a stabilita spojení
- + poměr cena/výkon
- + možnost spáření 2 modemů

Cena (bez DPH): 3 771 Kč

K testu poskytla firma:

ALT Distribution, s. r. o.

Na Valech 32, 160 00, Praha 6

A mám to zadarmo! - WWW, díl druhý

Martin Pumera

Chcete vystavit své WWW stránky, ale zvedáte oči k nebi s výkřikem "Bless God" při spatření horentní sumy, kterou za každý volný megabajt požaduje váš poskytovatel? Neumíte jazyk HTML, nevlastníte WYSIWYG editor, a přesto chcete mít hezkou internetovou prezentaci? Eť snad dokonce své stránky máte, ale odkaz na ni je tak dlouhý, že byste jej rádi nahradili kratším a lépe zapamatovatelným? Máme pro vás řešení FreeWeb servery.

V minulém čísle jsme se zaměřili na služby poskytující e-mailovou adresu zdarma. Možná jste si řekli, že e-mail vám zařídí váš internetový provider v ceně připojení, a argumenty o výhodách služeb zdarma vás nepřesvědčily. Dobře, ale co byste řekli na 20 MB volného diskového prostoru pro vaše WWW stránky? Kolik že to bude stát? Nic! V tomto čísle se budeme vřnovat další službě nabízené na Internetu zdarma FreeWeb serverům.

FreeWeb servery?

O potřebě eť nepotřebě vystavení své WWW prezentace nemusím nikoho přesvědčovat tedy alespoň nikoho, kdo začal číst tento článek. Většina internautů má svoji elektronickou adresu, a je ochotna za ni i zaplatit (i když o tom, že to vůbec, ale vůbec není nutné, jsme psali v minulém čísle), mnoho lidí si však rozmyslí, zda platit za prostor pro své WWW stránky. Pro ty přijde vhod server, nabízející diskový prostor zdarma FreeWeb server. Je nutno říci, že pokud byste si měli tímto servery obvykle nabízený prostor platit, sáhli byste hluboko do kapsy. Komu je jejich nabídka určena?

Tím, kteří již mají nějaké WWW stránky vytvořené a nikde umístěné, ale velikost volného místa jim neumožňuje další tvůř rozlet, nevedou se jim tam všechny důležité informace (třeba obrázky z dovolené). Tím, kdo potřebují pro své poněkud "nestandardní" koníčky trochu anonymity a nechťij je vystavovat na odiv pod svým skutečným jménem. Tím, kteří si neumí vytvořit svůj HTML dokument a nikdo jim s tím neporadí, pomáhá průvodce, s jehož pomocí to dokáží během pěti minut.

A konečně také nesmíme zapomenout ani na ty, jež mají spoustu volného místa pro své prezentace, ale protože jejich webstránka je rozsáhlá, mají adresu podobně dlouhé a komplikovaného tvaru,

například: www.natur.cuni.cz/~mpumera/cestovani/kavkaz/kavkaz98.htm. Takovéto monstrum se opravdu špatně diktuje, a popravdě řečeno, přestože jste tvůřce, i špatně pamatuje. Pro ty, kdo chtějí mít kratší, snadněji zapamatovatelnou adresu, jsou zde Web servery nabízející alternativní adresu (resp. její přesměrování), například místo výše uvedeného tvaru si může vytvořit něco podobného: travel.to/kavkaz98.

Pro všechny, kteří spadají do jedné z těchto kategorií, je zde služba zvaná FreeWeb Servers aneb veřejné Web servery.

Zadarmo?

Původně vznikla možnost umístění WWW stránek na serverech chatovacích (nejznámější český Mageo www.mageo.cz, zahraniční pak GEOCITIES www.geocities.com), které umožňovaly vystavení informací pro své registrované uživatele. I v současnosti mají tyto servery stále co

nabídnout, ale nyní vznikají nové služby, jež nabízejí jako svoji hlavní aktivitu vystavení WWW stránek. Všechny tyto servery jsou placeny z reklamy, kterou většinou umísťují na vaše stránky.

Jak to funguje?

WebSite aneb vlastní místo na světě

Službu FreeWebSite, aneb místo pro prezentaci zdarma, nabízí většina veřejných Web serverů, takže tyto dva pojmy prakticky splývají. Nabízejí pro umístění vašich HTML dokumentů, obrázků a dalších souborů určitě množství místa, většinou mezi 1 až 20 MB. Mnoho z těchto serverů poskytuje i další služby, například průvodce vytváření nových stránek pro úplné začátečníky, umístění CGI či JAVA skriptů, přesun stránek pomocí FTP (File Transfer Protocol), MS Front Page, založení e-mailu... a spousty dalších služeb. Co které servery umí či neumí, najdete v tabulce spolu s vysvětlením, co který pojem znamená a pro koho je ta která služba užitečná. Určitým negativem těchto služeb je, že jste prakticky odkázáni na libovůli poskytovatele. Pokud se na váš web výrazně zvýší počet přístupů tak, že to začne přetěžovat poskytovatelův server, mohou vám být tyto stránky bez výstrahy smazány. Toto nebezpečí hrozí většinou u českých serverů. Stejně tak stránky delší dobu neaktualizované mohou být (a také bývají) nemilosrdně mazány.

VÝHODY: Můžete si vybrat server s takovými vlastnostmi, které jsou šity přesně na vaše potřeby začátečníci si mohou vybrat poloautomatické vytvoření stránek, pokročilí přenos již vytvořených stránek ze svého disku pomocí FTP či Front Page. Free WebSite je výborná, potřebujete-li prostor pro svoji prezentaci zadarmo.

NEVÝHODY: Většina těchto služeb nabízí velmi dlouhé názvy typu `tatooine.fortunecity.com/hal/333`, nad nímž budou vaši známí nemluví o obchodních partnerech kroutit hlavou. Hory reklamy, která se bude na lidi prohlížející si vaše stránky valit, také nebudí nejlepší dojem, o zpomalení prohlížení ani nemluví (i když je pravda, že se reklama dá na některých serverech částečně omezit vypnutím Javy v prohlížeči).

WebForwarding

Tato služba spíše doplňuje Free WebSite, než že by jí konkurovala. Umožňuje si zvolit krátkou, snadno zapamatovatelnou adresu typu `come.to/nico`, která browser automaticky přesměruje na stránky, jež máte uloženy jinde (třeba na výše uvedené adrese `tatooine.fortunecity.com`). O tom, jaké je jejich skutečné umístění, se člověk navštívivší vaše stránky vůbec nedoví a často bývá v údivu, kolik jste za tak úžasnou doménu zaplatili.

VÝHODY: Krátké, snadno zapamatovatelné jméno je tou největší výhodou. Nepříliš agresivní reklama také potěší, zvláště ty, kteří nemají nejrychlejší počítače. Výborné pro toho, kdo už má své WWW stránky nikde umístěné, ale chce "hezdit" adresu.

NEVÝHODY: Tato služba nenabízí žádný prostor pro Web prezentaci. Musíte ji mít již umístěnou nikde jinde. Přesměrování poněkud zpomaluje odezvu.

Co to umí?

Jaké vlastnosti by měl mít ideální FreeWeb server? Měl by být rychle dostupný, s rychlou odezvou, měl by poskytovat dostatek místa pro rozsáhlé prezentace... Prozkoumal jsem pro vás nabídku několika nejznámějších a nejlepších serverů jak zahraničních, tak českých, a doplnil o některé méně známé, ale o to užitečnější. Vyěerpávající seznam, nabízející stovky FreeWeb služeb, najdete v Ěechách na Pinknetu (gratis.pinknet.cz). Všechny vlastnosti těchto serverů, které považuji za užitečné a důležité, jsem pro vás shromáždil do tabulky. Měření probíhalo ze sítě Cesnet v prosinci 1998. A nyní následuje vysvětlení základních pojmů, jež jsou v tabulce uvedeny.

Tvorba jména

Některé servery vám vnutí adresu domovské stránky podle svého uvážení, jiné vás nechají vytvořit vpravo od adresy služby prakticky cokoliv. A jsou i takové, které vás nechají zvolit si i snadno zapamatovatelné, možná by se dalo říci i vtipné jméno domény! Tužně vyznačená část jména je povinná. Položky "oblast, podoblast" na některých serverech jsou volitelné z určitého okruhu, položka "nico" je libovolná.

Velikost sídla

Důležitý parametr pro ty, kteří zveřejňují velké soubory typu obrázků či archivních dokumentů. Běžnému uživateli může bohatě postačovat velikost 1 MB. Kolik megabytů volného místa mi provozovatel nabízí? Uveďme, že obyčejný, jednoduchý HTML dokument obsahuje okolo 10 Kb dat. Jsou servery, které nabízejí velikost prostoru několik desítek Kb, ale jsou i takové, co vám nabídnou neomezené množství.

Webová odezva

Naprostě zásadní parametr pro uživatele služeb Internetu využívající WWW rozhraní, tedy pro všechny, kdo si budou prohlížet vaše stránky, zejména však pro ty, kteří budou používat připojení přes komutovanou linku, v internetových kavárnách a podobně. Tímto parametrem se v naší tabulce myslí doba od vyvolání požadavku na stránku k serveru až po kompletní načtení souboru o velikosti 10 Kb do WWW prohlížeče (od kliknutí na odkaz po zobrazení cílového dokumentu). Jsou zde uvedeny hodnoty naměřené ve všední den v 9.00 hodin, ve 13.00 a v 17.00, a v sobotu v 19.00 hodin, tedy v době, kdy lidé obvykle mají čas sednout k počítači a brouzdat se Internetem po příchodu do zaměstnání, po obědi a po pracovní době.

WebForwarding

Tato položka vám odpoví na otázku, zda daný server nabízí službu forwardingu popsanou výše.

Komerční prezentace

Nabízí daný server prezentaci i komerčních stránek, anebo pouze soukromých? Většina poskytovatelů pro ni vyžaduje umístění ve speciální části.

Mám pro vás

tip: MůjWeb (www.muweb.cz) nabízí místo pro komerční prezentace bez výrazných omezení. Samozřejmě tím míním služby zdarma, komerční prezentace za peníze nabízí kdekdo.

Je několik způsobů umístění HTML dokumentů na server. Mezi ně patří využití FTP klienta, MS Front Page a Upload.

Front Page

Mnoho tvůrců WWW stránek používá WYSIWYG editor MS Front Page 97/98. Pro ně přijdou vhod servery, které podporují nejen rychlý přenos souborové struktury pomocí Front Page, ale i veškeré možnosti Front Page Extensions, ASP technologie, Visual Basic Scriptu a Java Scriptu.

Takové servery jsou orientované na tento produkt a většinou neposkytují možnost přenosu souborů pomocí klasického FTP ani Uploadu, což však uživatelům Front Page nemusí vůbec vadit. Jestliže máte rozsáhlejší site vytvořenou tímto programem, není pro vás nic lepšího, než využít služby jednoho z těchto serverů.

FTP

Pomocí protokolu FTP je možné přesouvat soubory velice rychle a efektivně, vyžaduje však alespoň minimální znalost přihlášení se k serveru pomocí nějakého FTP programu. Výhodné, nejste-li úplně začátečníci a chcete-li si urychlit práci při transferu souborů.

Upload

aneb nahrávání souborů z lokálního počítače na internetový server pomocí WWW rozhraní. Nemusíte znát, jak se ovládá FTP, co to FTP vůbec je... nemusíte znát vůbec nic. Jen si vyberete patřičný HTML dokument na vašem disku a pomocí tlačítka Upload jej umístíte do vašeho adresáře na serveru. Ideální pro práci se soubory pro úplné začátečníky. Jen musím upozornit, že Upload podporuje Netscape Navigator od verze 2, MS Internet Explorer až od verze 3.02a.

Vestavěný editor

je služba, která vám umožňuje editovat HTML dokument pomocí prohlížeče (upravujete tak vlastně WWW stránku uvnitř jiné WWW stránky). K tomu musíte znát HTML kód, bez jehož znalosti toho mnoho nevytvoříte. Vhodné pro pokročilejší tvůrce.

E-mail

Některé servery nabízejí získání e-mailové adresy zdarma. O Free Emailu jsme psali v dřívějším vydání, proto chcete-li podrobnější informace, nalistujte si je v něm.

Smazání

Mnoho správců serverů maže po určité době neaktualizované stránky. Jak dlouho můžete stránky nechat ležet ladem, než o ně přijdete, ukazuje naše tabulka.

Průvodce

V případě, že o HTML nic nevíte ani vidět nechcete, a přitom byste se rádi prezentovali, využijte průvodce je to obdoba "wizardů" z nejrůznějších softwarových balíčků. Vyptá se vás na vaše jméno, zaměstnání, koníčky a na základě toho vygeneruje HTML stránku. Je to elegantní, ale bez znalosti HTML si ji nemáte možnost upravit k obrazu svému.

Doplňkové služby

Většina serverů nepodporuje CGI, ASP ani ActiveX, některé však ano, a tak, jste-li šikovný programátor, můžete bez problémů tyto skripty používat. Užitečné pro pokročilé uživatele. Nikoho také potěší možnost popovídat si s lidmi podobného ražení od toho je zde chat.

Co je pro mě nejlepší?

Jste-li naprostý laik, hledejte server s průvodcem (např. GEOCITIES). Jste-li pokročilejší uživatel, který si vytváří své dokumenty na lokálním disku pomocí nějakého WYSIWYG editoru, vyplatí se vám zvolit si službu s uploadem souborů. Experti si vyberou sami, co uznají za vhodné.

Vytvářím si svou webstránku

Před vytvářením jakéhokoli webu si založte anonymní e-mailovou adresu. Většina serverů vám totiž e-mailem nejen pošle heslo k vaší stránce, ale co víc, bude vám posílat neustále e-maily ohledně různých úžasné výhodných nabídek prostě spamy.

Začneme například na české službě MůjWeb. V prohlížeči napište adresu www.mujweb.cz, v levé části obrazovky potom klikněte na položce "Nový Web", nalistujte si položku "Zaregistrujte se" a klikněte na ni. Pak zadejte jméno svého Webu, které se bude objevovat ve vaší WWW adrese je to to "něco" v adrese www.mujweb.cz/www/nico, a heslo, které vám později umožní upravovat váš web. Následující stránka po vás vyžaduje osobní údaje je na vás, jestli poskytnete pravé či falešné, poskytnout je však musíte. Po potvrzení těchto dialogů je vaše konto založeno, a vy si po zvolení nabídky "Změna stránek" a přihodování se můžete začít uploadovat vaše dokumenty. Jak prostě!

Vypnout JAVU

Když vytváříte stránky pomocí z jedné z uvedených služeb, vypnutí JAVY v prohlížeči rozhodně nedoporučujeme, přišli byste o velké množství funkcí. Ale pokud si prohlížíte stránky na GEOCITIES nebo jiných veřejných serverech, ty vám pomocí JAVY otevírají automaticky další okna prohlížeče a mohou vám zahltnit slabší počítač. Co s tím? Vypnout JAVU. V Netscape Communicatoru přes Edit/Preferences/Advanced, MS Internet Exploreru přes View/Internet Options/ Advanced/Java.

Slovníček pojmů

HTML Hyper Text Macro Language souhrn příkazů, tzv. tagů, s jejichž pomocí formátujete HTML dokument.

WYSIWYG Editor Co vidíte, to dostanete. Typ editorů, u kterých nemusíte znát HTML jazyk. Jestliže ho používáte, vysloužíte si opovržení různých rádobý profiků ale nesmírně si zjednodušíte práci. Mimochodem, opravdoví experti také nepíší kódy stránek ručně.

Znaèkovací editor ten vám zobrazuje všechny znaèky (tagy), které jste do dokumentu umístili. Umožňuje plnou kontrolu nad vzhledem stránky ale při vytváření rozsáhlejšího propojení stránek nad ním strávíte spousty času.

Propojte svou firmu - Lotus Intranet Collective CZ

Vladimír Drda & Michal Drda

Lotus Intranet Collective je kolekce programů, zajišťující malým a středním podnikům efektivní využití výhod Internetu, speciálně jako firemní intranet. Celé řešení je založeno na groupwarovém Lotus Domino Serveru ve verzi 4.6.1 a jeho klientských částech Lotus Notes, též ve verzi 4.6.1. Dále dostanete sadu hotových, avšak uživatelsky modifikovatelných aplikací, šitých na míru pro podnikový intranet. Navíc, díky spolupráci s firmou Digi Trade (Lotus Premium Partner), dostanete do ruky zákaznickou, česky mluvící aplikaci s názvem Firemní intranet, která za daných podmínek supluje oních 12 anglických komponent.

Domino & Instalace

Než přistoupíme k samotné instalaci, bylo by slušné zmínit alespoň základní charakteristiku Domino/Notes Serveru. Lotus Domino je aplikační a zprávový server s vestavěnou architekturou služeb, které umožňují hladký a vysoce zabezpečený chod podnikových řešení pro Internet, firemní intranety a extranety. Server může fungovat jako HTTP server, proxy server, firewall, fax server i jako mail server MTA (agenti pro přenos zpráv) podporují běžné poštovní klienty POP3, MAPI, IMAP4 a Notes. Administrátorům jejich práci ulehčují a automatizují zabudovaní agenti.

Základem úspěšného zprovoznění Starter Packu je správně nakonfigurovaný unixový nebo NT server a jejich klienti. My jsme testovali konkrétně na Windows NT 4.0 Serveru a těchto klientech, kde na prvním byla instalována Windows 98, na druhém Windows 95 a na třetím (notebook) Windows 3.11. NT server musí být upgradován Service Packem 3.

Instalace programu nám nabídne průvodce, který nás provede celou instalací. Stačí zatrhnout úplnou instalaci, a Install Shield automaticky nakopíruje Domino Server a intranetové komponenty na váš server. Zároveň váš server připraví na zprostředkování faxových služeb, tudíž nemusíte mít další faxový server. Potom musíte vložit důležité poštovní údaje a můžete upravit vzhled vašeho situ programem Site Creator. Samotná administrace Domino Serveru se děje prostřednictvím klienta Notes, tudíž v příjemném prostředí.

Systémové požadavky produktu odpovídají použitým operačním systémům. Tedy pro slušnou práci je dobré mít procesory Pentium, u klientů alespoň 16 MB paměti, server nejméně 64 MB a dostatek diskového prostoru. Pro server je doporučeno minimálně 1 GB, ale optimum jsou 4 GB.

Součástí dodávky jsou též Internet Explorer 4.01 a Netscape Navigator 4.04, neboť váš intranet bude přístupný jak z klienta Notes, tak z výše zmínovaných webovských prohlížečů, čímž je zajištěna i solidní crossplatformnost.

Pozn.: Obsluha některých modulů je optimalizována pouze pro prohlížeče.

Firemní intranet

Jak již bylo řečeno, Firemní intranet pro Lotus Domino je řešení od společnosti Digi Trade, jež bylo zvoleno firmou Lotus, aby vyšla vstříc českým zákazníkům a nemusela lokalizovat a

znovu graficky zpracovávat všechny anglicky komunikující intranetové databáze. Jedná se o modulární systém, integrující nejčastěji používané aplikace pro spolupráci ve skupinách. Po instalaci již k aplikacím přistupujete prostřednictvím webovského prohlížeče.

Modul Úkolovník v intranetovém provedení máte okamžitý přehled o vlastních úkolech i úkolech zadaných dalšími osobami. Aktuální úkoly příslušné osoby jsou graficky zvýrazněny. Úkoly je také možno posílat elektronickou poštou, a o nesplněných úkolech jsou zadavatel a vykonavatel automaticky informováni.

Modul Pošta je aplikace sestávající ze dvou základních částí: elektronické pošty a kalendáře. Elektronická pošta slouží pro odesílání a příjem zpráv jak v lokální síti, tak i směrem do Internetu. Poštovní klient splňuje všechny běžné požadavky na elektronickou poštu.

Modul Faxové služby k použití těchto služeb je nutné si na serveru vyhradit faxmodem s telefonní linkou. Potom můžeme jak přijímat, tak odesílat faxy optionálně včetně připojeného souboru. To vše probíhá prostřednictvím standardního formuláře v prostředí webového prohlížeče.

Modul Adresář Databáze postihuje kompletní firemní požadavky na ukládání a správu adres kontaktních osob.

Uživatel má možnost sdílet kontaktní adresy s ostatními spolupracovníky. Na vytvořené adresy je následně možno zasílat hromadnou korespondenci v dopisové faxové formě. Adresář lze seřadit podle rozmanitých kritérií a je k dispozici fulltextové (plně textové vyhledávání) vyhledávání. Vybrané záznamy se nechají nastavit jako privátní, čímž jsou nedostupné pro jiné uživatele.

Modul Práce s klienty je databáze sloužící k vedení záznamů o práci s klienty. Kromě všeobecných údajů jako je profil firmy a kontaktní osoby, je zde možno vkládat a sledovat jednotlivé aktivity (schůzky, telefonáty, dopisy, faxy), které jsou vždy vztaženy k jednotlivým projektům, seřazeným podle data. Z jednotlivých aktivit často vyplývají různé úkoly a ty je možno zadat jiné osobě do databáze úkolů. Celkově jsou informace k jednotlivým klientům řazeny kategorizovaně, čímž vzniká přehledný strom aktivit uskutečněných s danou firmou. Nesporné výhody má databáze pro cestujícího pracovníka, který ihned vidí veškeré informace o dané firmě.

Modul Forms je databanka obsahující šablony nejčastěji používaných firemních dokumentů a jiných písemností pro okamžité použití. Zvolíte požadovanou šablonu, a její repliku podle svých potřeb upravíte.

Modul Diskusní fórum se stará o zprostředkování vnitropodnikové komunikace na úrovni veřejných či privátních diskusí. Dle nastavení je diskuse autorizovaná nebo anonymní. Diskuse není závislá na dislokaci uživatele a zahrnuje v sobě možnost diskutování s uživateli Internetu. Oproti klasickým diskusním fórum nabízí tento modul automatické zasílání odpovědí na váš příspěvek a přihlášení se k odběru určité kategorie.

Modul Nástěnka funguje jako klasická nástěnka k vystavení informací různého druhu. Např. směrnice, normy, jízdní řád, bazar atd. I zde funguje fulltextové vyhledávání.

Modul FAQ publikuje nejčastěji kladené vnitropodnikové dotazy všeho druhu.

Modul Archivace souborů pracuje jako sdílená databáze souborů vytvořených i v běžných kancelářských aplikacích apod. Vkládané dokumenty jsou opatřeny identifikujícím popiskem a je možné ukládat i nové verze souborů.

Na takto naplněnou databázi je možno aplikovat veškeré výhody plného textového vyhledávání, které dokáže vyhledávat i v rámci uložených souborů (např. Lotus SmartSuite, MS Office...). Jednotlivé záznamy lze kategorizovat podle přístupu jednotlivých uživatelů.

Modul URL Adresář poskytuje přehledný způsob údržby tematicky členěného URL adresáře, společného pro všechny uživatele intranetu. V adresáři stačí jednou kliknout, a hned se otevírá příslušná stránka na Internetu, za předpokladu, že je váš intranet k Internetu připojen.

S Modulem pro řízení projektů máte solidní přehled o probíhajících projektech a úlohách, které si snadno a efektivně kontrolujete.

Modul správy systému poskytuje administrativní nástroje pro správu jednotlivých modulů systému a jádra jako takového. K této komponentě má přístup pouze správce.

Doplňky

Uvádíme zde několik zajímavých doplňků, které sice nejsou přímou součástí Intranet Starter Packu, ale je dobré o nich vidět, neboť se pro vás mohou stát užitečnými.

ISP GATE zabezpečuje spojení firemního intranetu s Internetem přes komutovanou linku.

Internetový obchodní dům je aplikací, umožňující přehledným způsobem prezentovat firemní data ceníkového typu na Webu s možností zákaznického objednávání.

Database connector je určen pro propojení Notes databází s externími databázemi přes ODBC (Excel, Access, FoxPro, dBase, DB2, MS SQL server, SQL Anywhere, Oracle atd.).

Notes EDI Server Electronic Data Interchange Server automaticky přenáší soubory či celé adresářové struktury mezi servery Lotus Notes.

Chat server je Notes aplikace umožňující on-line diskusi přes internetovský prohlížeč (odladěno pro MSIE 4.0).

Závěr

My jsme testovali Intranet Collective ještě v takové česko-anglické podobě, a proto jsou některé obrázky z anglického prostředí. Nyní, kdy čtete tento článek, jsou již veškeré uživatelské dialogy české.

A co říci závěrem? Na vlastní kůži si on-line verzi firemního intranetu můžete vyzkoušet na adrese www.ift.digi-trade.cz.

Lotus Intranet Collective CZ

- +snadná a přehledná instalace
- +stabilita
- +modularita
- +precizní elektronická nápověda
- absence některých nadstandardních faxových funkcí

K recenzi poskytla firma:

Lotus Development CZ

Pod Lipami 41, Praha 3

www.lotus.com

www.digi-trade.cz

Doporučená cena: 59 000 Kč (bez DPH), cena zahrnuje licenci na 1 server a 5 Notes klientů

5x 56 Kb/s

Petr Kefurt

Vzhledem k boomu 56Kb/s modemů na našem trhu jsme se rozhodli zmapovat nabídku, a výsledky vám nabídnout. Dnes je to prvních pět modemů, do dalších řísel chystáme např. recenze modemů MemoTec, Well, Taicom a GVC.

Další modem na stráží - Kortex 56000

Telefon, záznamník, fax, kopírka a modem dnes tvoří vybavení bižné kanceláše. Pokud zájemce plánuje vybavení "domácí" kanceláše, řeší problémy s omezeným prostorem a finančními náklady za jednotlivé přístroje. Výhodným řešením může být využití víceúelového zařízení, které bývá levnější a mnohdy zcela postačující.

Nedávno jsem recenzoval jeden z prvních modemů (OLITEC), jenž v sobě sdružuje (kromě kopírky) funkce všech jmenovaných zařízení a který obsahuje zabudovanou paměť pro příjem zprávy a faxu i v době, kdy je řídící PC vypnuto. Dnes představím další modem (dále přístroj) s interní pamětí "KORTEX 56000".

Technické parametry

Maximální rychlost modemové části posuzovaného přístroje je nejdůležitějším parametrem modemů obecně a představuje zároveň hlavní rozdíl oproti předchozímu jmenovanému typu, kterým se nový přístroj vyznačuje. Kromě bižně podporovaných modulačních protokolů (V.34, V.32bis, V.32, V.22bis, V.22 atd) umožňuje práci s protokolem K56Flex v modemovém režimu a práci s protokoly V.27ter, V.29 a V.17 ve faxovém režimu a třídě 2 (a, Tr29 třídě1). Opravu chyb zajišťuje protokol MNP4 (V.42), kompresi dat MNP5 (V.42bis). Dalším důležitým parametrem je velikost zabudované interní paměti. Její charakteristika je poněkud komplikovanější, než jsme byli doposud zvyklí: základní RAM má kapacitu 32 Kb, Flash je rozdělena na oblast programovou, velkou 512 Kb, a datovou o 16 Mb. Přístroj obsahuje dva volné sloty pro rozšíření paměti až na 32 Mb (2 x 16).

Přístroj je externího provedení o velikosti 140 x 145 x 65 mm a poněkud nedefinovatelného (vybroušeného) tvaru. Obsahuje zabudovaný mikrofon, reproduktor a konektory pro sluchátka a externí mikrofon. Jeho hmotnost činí 350 g.

Charakteristickým rysem přístroje je 11 (+ vypínač) funkčních tlačítek. Těmi se značně odlišuje od modemů, se kterými jsem měl zatím možnost se seznámit. Tyto ovládací prvky totiž slouží ovládání funkcí pro přehrávání (a mazání) došlých záznamů, tisk faxů, suplování některých funkcí telefonu, odposlouchávání příchozích hovorů atd. Lze je použít i pro nahrání uživatelské zprávy pro volajícího o maximální délce 50 s.

Použitě technické řešení tedy nabízí ukládání faxových a telefonních vzkazů do interní paměti, kdy je automaticky rozeznán typ volání. Zvuk je zpracován ve formátu PCM 56K, kódování je prováděno metodou G729 AB (s rychlostí 5,44 Kb/s až 6,8 Kb/s).

Obsah balení

Produkt obsahoval v softwarové části CD-ROM s výmluvným názvem PhoneTools, kde je uloženo vše potřebné pro práci s novým přístrojem vlastní program PhoneTools, ovladače k modemu a informační soubory ve formátu PDF. Dále byl přiložen originální a český manuál. Originální byl sice podstatně podrobnější, protože však přístroj je přece jen něco více než "pouhý faxmodem", lze tedy předpokládat jeho využití v běžnějších kancelářských provozech, nejen "modemovými" uživateli. Česká příručka tak bude zřejmě velmi vítaná a užitečná. V hardwarové části balení obsahovalo kabel pro sériovou komunikaci (oboustranní 9pinový kabel) a napájecí adaptér.

Instalace

Instalaci lze rozdělit na dva celkem nezávislé kroky instalaci přístroje do telefonní sítě a aktivaci, a samotnou instalaci modemu do PC a programu PhoneTools. Program je atraktivní a obsahuje řadu funkcí, doplňujících možnosti přístroje. Jeho popisování by však neúměrně prodloužilo tuto recenzi. Český uživatel tentokrát bude zklamán, neboť nebyla k dispozici lokalizovaná verze ani doplňkový lokalizovaný upgrade (zatím?).

Závěrem

Nespornou výhodou zařízení je přítomnost interní paměti spolu s možností ukládání příchodích zpráv a faxů, bez nutnosti neustálé spolupráce s počítačem. Další výhodou je možnost rozšíření paměti. Při charakteru přístroje jako záznamníku hovorů a faxů se jedná o velmi důležitou možnost zvýšit jeho užitnou hodnotu. Otázkou však bude cena rozšiřujících paměťových modulů.

Na první pohled je zřejmé, že produkt byl koncipován jako zcela samostatný záznamník zpráv a faxů s plnohodnotným ovládním. Možnost jeho využití jako modemu se tak stává jakousi "třešničkou na dortu."

Neodradí-li případného zájemce cena (v porovnání s "běžnými" modemy), která odpovídá možnostem tohoto univerzálního přístroje, získá jistě užitečného pomocníka pro běžnou kancelářskou i domácí práci.

KORTEX 56000

- +nezávislý záznamník zpráv a faxů
- + "hardwarové" ovládní záznamníku
- +čeština
- chybí "rozdvojka" do JTS

Cena (bez DPH): 6 990 Kč
K testu poskytla firma:
CNC Praha, s. r. o.,
Vranská 8, 142 00 Praha 4

Kinofilův průvodce - Únor v kině (<http://www.kinofil.cz>)

Daniel Mise

Stejně jako minule, nás hned zkrájí měsíce čeká filmová parodie. Je jí Utopenec na útiku (4. 2., wrongfully-accused.com) se známým bílovlasým zmatkářem Leslie Nielsenem v roli Ryana Harrisona, který je nespravedlivě odsouzen za vraždu spáchanou jednorukým, jednohým a jednookým zabijákem. Kostra z výborného Uprchlíka je obalená spoustou gagů, které mají své kořeny ve filmech jako jsou Titanic, trilogie Hvězdné války nebo Mission: Impossible.

Jedním z nejatraktivnějších filmů tohoto měsíce je moderní upířský akční nářez Blade (4. 2., www.lycos.com/blade), v němž si to černošský bijec Wesley Snipes rozdává s bandou pijáků krve parazitujících na lidstvu. Velký ohlas u zámožských diváků i strhující upoutávka dávají tušit drsné adrenalinové inferno. Ze soudku se stělným prachem, ovšem s důrazem na napětí, je i Ronin (11. 2., www.mgm.com/ronin) s Robertem De Nirem a Jeanem Reno, coby ex-agenty tajných služeb. Skupina takovýchto profesionálů z různých zemí, vyřazených ze služby s koncem studené války, se na vlastní pěst pouští do mimořádně nebezpečného plánu. Komu by stále nebylo stělny (a krve, pøirození) dost, má tu sázku na jistotu, Jean-Clauda Van Damma v jeho nejnovějším snímku Kontraband (18. 2., www.spe.sony.com/movies/knockoff), který v USA a Kanadě komerčně propadl. Těžko nás čeká něco nečekaného.

Dynamický příběh má i německý film Lola běží o život (11. 2.). Lolin přítel se dostal do průšvihů, a pokud mu jeho přítelkyně nesežene do dvaceti minut 100 tisíc marek, půjde mu o krk. Debutující režisér Tom Tykwer vypráví ze této pohledů události inkriminované dvacetiminutovky. Příjetí v Německu i ve světě je velmi kladné.

Eddie Murphy nedávno vstal z mrtvých a jeho Dr. Dolittle se stal jedním z komerčně nejúspěšnějších filmů letošního roku. Jeho další film Svatý muž (11. 2., www.holyman-themovie.com), v němž se jako spiritualista G. pokouší zvýšit obrát upadajícího TV shopu, už takové štěstí nemil, spíše naopak, byl to propadák.

Naproti tomu strhující byl úspěch Života brouka (25. 2., www.disney.com/DisneyPictures/bugslife), dalšího počítatelem renderovaného filmu od společnosti Pixar (Toy Story). Hlavním hrdinou je skupinka brouků cirkusáků, kterou si víceméně omylem najmou mravenci k obraně před kobyilkami. Uvidíme, jak se pixilci vypořádají s konkurencí v podobě MravenceZ na našich středoevropských souadnicích.

V únoru ale nebudou k vidění jen komerční pecky a krachy. Kromě zmiňované Loly nás také čeká Rok koně (18. 2., www.octoberfilms.com/yearofthehorse), nejnovější dílo jednoho z bohů mezi nezávislými filmaři Jima Jarmusche (Noc na zemi). Jedná se o dokument věnovaný turné Neila Younga a jeho skupiny Crazy Horse z roku 1996. Younga možná znáte (i) jako autora působivého hudebního doprovodu k Jarmuschovi filmu Dead Man.

Dalším, co jistě potěší naše oči, jsou dva ambiciózní projekty českých filmařů. Saša Gedeon přichází po Indiánském létu se současnou variací na Dostojevského pod názvem Návrat idiota (25. 2., www.czech-tv.cz/filmy/idiot/idiot.htm). Uvidíme v ní dvě mladé dámy českého filmu, Annu Geislerovou a Tatianu Vilhelmovou. Martin Dejdar bude pro zmenu vyšetřovat vraždu v anglicky mluvené detektivce Panství (25. 2., www.manor-movie.com), kterou i produkuje. Záměr vytvořit film na světové úrovni mu jako spoluhráče přehrál Petera O'Toolea a Gretu Scacchiovou, výsledek je však rozporuplný.

Stav obležení (25. 2., www.thesiege.com) je vcelku povedený thriller s klasicky přišerným

happy endem. Denzel Washington (za FBI), Annette Beningová (za CIA) a Bruce Willis (za armádu) v něm každý svým způsobem bojují proti terorismu v ulicích New Yorku. Willis se tentokrát odvážně ujmul pouze malé, a navíc spíše záporné role.

Historie si k nám najde cestu ve snímku Královna Alžběta (25. 2., www.elizabeth-themovie.com). Na pozadí vražd a intrik v Británii rozdělené vírou na katolíky a protestanty se v titulní roli představí Cate Blanchettová (Oscar a Lucinda). Po jejím boku budeme moci spatřit Geoffreya Rushe (Oscar za Záři), renomovaného režiséra Richarda Attenborougha, bratra herce Ralpha Fiennesa Josepha, bývalého profesionálního fotbalistu Erica Cantona, drsňáka z vizuálně agresivního Dobermanna Vincenta Cassela a výborného čtyřicetiletého shakespearovského herce Johna Gielguda. Tomu říkáme vybraná společnost.

Na závěr jsem si nechal Pleasantville: Místěčko zázraků (25. 2., www.lycos.com/pleasantville), ve kterém jsou hlavní hrdinové vtaženi do seriálu z padesátých let a vystaveni původnímu působení tamního dokonalého světa starých hodnot. Soudí podle kladných reakcí kritiků tam vtáhnou i nás. A tím se pro dnešek rozloučíme.

URL tip: www.ceskenoviny.cz/film.html

Co se děje:

- John Travolta si zahraje mafiánského zpíváka ve filmu Standing Room Only pod vedením Guse Van Santa (Dobrý Will Hunting, Psycho).
- V nejnovější bondovce si pana Q zahraje pravděpodobně John Cleese. Kromě Pierce Brosnana uvidíme určitě Sophii Marceauovou, Denise Richardsovou a Roberta Carlylea.
- Sylvester Stallone bude hrát v dramatu Detox duševně pošramocného policistu, který je při svém pobytu v blázinci ohrožován vrahem. V dalších rolích: Tom Berenger a Robert Patrick.
- Takaši Koizumi, dlouholetý spolupracovník Akiry Kurosawy, bude režírovat mistrův poslední scénář Ame Agaru (Po dešti).
- Herec Edward Norton (První strach) bude režírovat romantickou komedii Keeping the Faith o dvou duchovních, kteří se zamilují do stejné ženy. Norton v něm bude hrát spolu s Benem Stillerelem (Nico na té Mary je).
- Phillip Kaufman (Nesnesitelná lehkost bytí, Vycházející slunce) se chystá režírovat film o markýzi De Sade.
- Replika siamského královského paláce byla už postavena v Malajsii, kde se bude natáčet nová verze klasiky Král a já s Chow Yun-Fatem a Jodie Fosterovou. Kromě ní bude potřebovat ještě 20 000 statistů a 20 slonů.

Interní Modem Diamond SupraExpress 56i PRO

Martin Kybal, IDG Online

Jak postupuje digitalizace veřejné telefonní sítě, stojí za to při koupi nového modemu uvažovat o rychlosti 56 Kb/s. Jedním z představitelů této nové generace modemů je výrobek firmy Diamond Multimedia s označením SupraExpress 56i PRO. Jde o interní provedení modemu pro sběrnici PCI, o jehož externí verzi informujeme také v tomto čísle.

Instalace

Interní modemy mají v poslední době sběrnici PCI. Mezi důvody, které k tomuto kroku vedou, je snaha o snížení zátěže procesoru počítače. SupraExpress je plug-and-play modem, takže je po instalaci do slotu a spuštění počítače detekován. V první fázi je nalezeno zpřístupnění PCI sběrnice s emulací COM portu. To znamená, že i když je modem PCI, rychlost komunikace je stejně omezena na možnosti sériového portu. Po proběhnutí první fáze je pak možné nainstalovat standardní ovladače modemu, stejně jako by šlo o zařízení na COM portu. V případě SupraExpressu byl vytvořen nový komunikační sériový port COM 5. Komunikačním programům v prostředí Windows tento fakt nevadí, ale pro starší programy v prostředí DOSu to může být nepřekonatelný problém a modem nenajdou. Naštití na WWW stránkách výrobce je k dispozici program, který dokáže zpřístupnit modem i pro prostředí DOSu. Vůbec podpora na internetových stránkách Diamondu je velmi dobrá. K dispozici jsou nejnovější ovladače jak pro Windows 98, tak pro Windows NT.

Po instalaci, která proběhla dobře, byl modem připraven na testování. Prodejce dodává k modemu doporučený inicializační štetec, jenž slouží pro jeho nastavení pro české prostředí. Jde o jednorázovou operaci, která se provede prostřednictvím libovolného terminálového programu.

Možnosti

Modem má k dispozici všechny dnes běžné funkce. Datové spojení rychlostí až 56 Kb/s, faxový provoz v normě ITU-TSS V.17, V.21, V.27ter, V.29 až do rychlosti 14 400 b/s. Oproti jiným výrobkům nabízejí modemy SupraExpress technologii Shotgun. Jde o současné připojení po dvou telefonních linkách. Teoreticky je tak možné dosáhnout rychlosti až 112 Kb/s. Díky dodávanému programovému vybavení, které je v ceně, má uživatel k dispozici rozsáhlou komunikační centrálu. Ta mu dovoluje používat modem jako centrálu hlasové pošty, inteligentní záznamník hovorů, fax s možností přeposílání došlých dokumentů na zadané číslo atd. Možnosti programu jsou velmi bohaté a modem s jeho podporou získává užitnou hodnotu kancelářského přístroje za několik desítek tisíc Kč. Podmínkou je však neustálý provoz počítače. Ale při dnešních cenách počítačů se staršími procesory Pentium se vyplatí koupit počítač za 5 tisíc a jeho vyčlenění pro komunikační funkce. Navíc může být použit pro příjem a odesílání elektronické pošty. Ideální řešení pro malé firmy.

Provoz

Modem disponuje všemi v současné době již standardními technologiemi a provozními režimy od rychlosti 300 b/s až po současné technologické maximum 56 000 b/s. Samozřejmě

je již vybaven technologií V.90 i předchozí verzí Rockwell K56Flex. V České republice začali zejména poskytovatelé nabízet rychlost 56 Kb/s až po ustanovení standardu V.90, takže převážná většina provozovaných připojení je tohoto typu. K testování jsem měl k dispozici 56Kb konto providera CZCOM. Připojování probíhalo ze dvou linek, jedné digitální, druhé analogové. Pouze v prvním případě bylo možné využít plné rychlosti 56 Kb/s, v druhém případě bylo možné maximum 33,6 Kb/s. Modem se připojil vždy. Z několika desítek volání se nestalo ani jednou, že by nenavázal spojení. U digitální linky byla standardní rychlost 47 Kb/s, u analogu pak vždy na 33,6Kb/s. Testování probíhalo na velmi špatné lince, a tak bylo možné dobře posoudit schopnost udržet spojení při změnách kvality. Tady už nebyly výsledky zcela bez chybičky. Při dobré lince na ní vydržel modem "viset" 2 až 3 hodiny. Ale při horší kvalitě nebyl schopen se udržet. Nikdy spadl po 1/2 hodině, jindy již po 10 minutách. Je to překvapující, protože externí verze SupraExpress 56ePRO si se stejnou linkou dokázala poradit. Nutno však poznamenat, že nikdy je kvalita mé linky tak špatná, že jiné modemy ani nevytočí číslo...

Závěr

Interní modem SupraExpress 56i PRO bych doporučil zejména pro kvalitní digitální linky. Tam také ostatně použitím technologie V90 patří. Na dobré lince může majitel očekávat stabilní výkon, zejména při připojení na Internet. Na horších linkách je pak potřeba počítat s nestabilitou. Tady bych doporučil spíše externí verzi téže značky, která poskytuje na špatných linkách velmi dobré výsledky.

Modem je díky své dobré ceně a celkovým vlastnostem dobrou koupí, při respektování výše popsaných omezení.

Diamond SupraExpress 56i PRO

- +dobrá cena
- nižší stabilita na špatných linkách

Cena bez DPH: 2 404 Kč
K testu poskytla firma:
ALT Distribution, s. r. o.
Na Valech 32, 160 00 Praha 6

Umí Miss Internet Internet?

Jan Lipšanský

V polovině prosince loňského roku se konalo finále již třetího ročníku Miss Internet. Snahou Jana Fikáčka, který organizoval podobné akce v Mense úzkém kruhu vysoce inteligentních lidí, je představit blíže světu dívky, jež oplývají nejen fyzickými krásami, ale i znalostí Internetu. Bohužel tentokrát se v té druhé (a snad hlavní, že?) disciplíně tak moc nezadařilo.

Ale popořádku: Měl jsem tu čest být porotcem (mnohokrátě díky), a tak už měsíc a něco před akcí patřilo k mým milým úkolům prohlédnout všechny webové stránky přihlášených dívek, a vybrat tuhle dle svého mínění nejlepší. Už tehdy mne zarazilo, kolik dívek se bez obalu poznává, že s Internetem teprve začínají, že stránky dělali jejich příbuzní, známí či přátelé, a úplně nejvíce mne dostalo, když do finále postoupily dvě ženy, jež už o titul miss ve smyslu slečna neměly snad právo soutěžit. Byly už totiž šťastně vdané a i potomstvo poznávaly.

Večer, to jest nutno uznat, však závil slavnostní náladou, Café Classic se výborně hodilo k celé akci, a když jsem zapomněl své hnidopišské připomínky (k nimž se připojil pocit, že je "přeneffováno"), i slečna a paní na pódiu (jedna ze zasloužilých matek oděkla) se mi nakonec

V úvodu představily každá svou webovou stránku (tady vítězily ty, jež problematice skutečně rozuměly, u výkladů některých jiných dívek jsme my, odborníci, poněkud trpěli), a není divu, že Miss Webu se pak stala Markéta Kaštánková, která připravuje i webové stránky pro Český rozhlas, a mimo jiné vede i virtuální pražské hřbitovy a internetový zpravodaj pro Romy. Klobouk dolů!

Poté dívky uvedly samy sebe. Jedna se svými přáteli nacvičila scénku ze hry Jára Cimrmana (akorát ji nebylo na rozdíl od jejich kamarádů slyšet), jiná předvedla lechtivé taneční vystoupení (od striptýzu jej dělily pouze plavky), zazněla píseň Ivety Bartošové, dozvěděli jsme se skutečnou historku o virtuální svatbě, podbarvenou vážnou nemocí "nevísty", převahu však získaly taneční scénky od rumbly po vystoupení mažoretky.

Inu, a pak vybírejte, jste-li porotce. Snažte se neopisovat od kolegů, volit podle svého nejlepšího přesvědčení, a stejně víte, že vám za výběr druhý den všichni vynadají. Spousta dívek zaujala nějakou drobností, zajímavostí, a přestože nezvítizily, patří jim uznání už jen za jejich odvahu se prezentovat před publikem plným chtivých pánských očí...

Ostatně, užít si můžete také, pokud patříte k onomu mizivému procentu uživatelů microsoftího produktu MediaPlayer (proboha, proč takhle propagovat hlavního sponzora, když všichni používají RealPlayer?), a navštívíte stránky www.cybermiss.cz, případně live.atlas.cz.

Nakonec se v celkovém hodnocení Miss Internet a Miss Sympatie stala nyní již sedmnáctiletá Gabriela Janků, studentka gymnázia, na druhém místě vicemissuje Markéta Kaštánková, další vicemiss je Tereza Adámková. Jak se vám líbí?

Když jsme pak s kolegou Patrikem Malinou brousili po sále a hledali dobrůtky k jídlu a pití, připojily se k davům i slečny, jež před chvílí dosoutěžily. A shodli jsme se, že bez jeviště, svítel, make-upu a speciálních kostýmů, jen v riflích, vypadají stejně jako jakákoliv jiná dívka v davu. A nejvíce nás pak zaujala slečna, která ve velkém kalupu sázela digitální fotografie na Web, již jsem se nestihl zeptat na jméno a kterou bych já osobně pasoval na Miss Internet bez mrknutí oka. Škoda, že nesoutěžila...

Stabilní spojení - ActionTec EX560RK

Martin Kybal, IDG Online

Mezi nové značky na trhu modemů patří firma ActionTec. Jeden z jejích výrobků, externí faxmodem, jsme měli možnost pro vás otestovat. Modem je dodáván v objemné krabici, a není to jenom tím, že jeho velikost je poměrně značná. Součástí je externí napájecí zdroj, několik příruček, sada disket s ovladači a také dvě CD. Jedno s komunikačním programem BitWare, druhé se 14denním zkušebním připojením k Internetu. Jak název modemu napovídá, jde o produkt s technologií V.90. Ta dovoluje po stávajících komutovaných digitálních linkách přenášet data směrem k uživateli maximální rychlostí až 56 Kb/s. To je důležité zejména pro připojení k Internetu, kde jde o stahování dat. Opačným směrem je rychlost omezena na 33,6 Kb/s.

Modem je vybaven faxovou částí s maximální rychlostí 14 400 a podporou Group 3 a Class 1. Přenos dat probíhá dle standardů od V.21, V.32 bis, V.34, V.34+, K56Flex až po V.90. Modem má na zadní straně dva konektory pro připojení telefonní linky a telefonu, dále široký konektor sériového portu a zdířku pro napájení z externího zdroje. Na boku přístroje jsou pak dva 3,5mm jack konektory pro připojení mikrofону a sluchátek. Přední panel obsahuje osm signalizačních diod a vypínač.

Instalace a provoz

Modem se po připojení k počítači a jeho restartu sám ohlásí, a tak stačí nabídnout Windows disketu s ovladači. Pak nezbyvá, než nakonfigurovat požadavky na připojení, a tím je vše vyřešeno. Instalace nezabere víc jak pět minut. Stejně bezproblémový je také provoz. Měl jsem možnost vyzkoušet připojení 56 Kb/s a výsledné maximum 49 Kb/s bylo velmi dobré, zvláště když 56 Kb/s je maximum teoretické a většina providerů omezuje nejvyšší možnou rychlost spojení na 53 Kb/s. K testování posloužilo konto společnosti CZCOM s následujícími výsledky. Během jednoho spojení, které trvalo pět hodin, se podařilo přenést 50 MB dat. To svědčí o výborné stabilitě modemu, jenž si poradil s proměnlivou kvalitou linky a udržel spojení i po tak dlouhou dobu. Nikdy musel "obítovat" 30-40 sekund na přerušování přenosu a snižování rychlosti, ale spojení neztratil.

Možnosti provozu

Kromě obvyklého přenosu dat disponuje modem hlasovými funkcemi. S využitím mikrofónu a sluchátek může nahradit telefon. S podporou programu BitWare pak zvládne funkci záznamníku, hlasové pošty, faxového serveru a rozesílání faxů na vyžádání. Kdo potřebuje vyřešit komunikaci ve firmě do deseti zaměstnanců, může tento modem ve spojení s počítačem použít jako komfortní řešení.

Závěr

Během zhruba měsíčního testování se modem ukázal jako velmi stabilní, s vyrovnaným výkonem bez ohledu na momentální kvalitu linky. Přestože nejde o vřelou značku, jedná se o kvalitní výrobek za přijatelnou cenu.

Externí modem ActionTec EX560RK

+kvalita spojení
+hlasové funkce

Cena (bez DPH): 3 900 Kč
K testu zapůjčila firma:
ComDis, s. r. o.
Kalvodova 2, 709 00 Ostrava

Poprvé, podruhé, potřetí... - Dražby přes Internet prodáno!

Václav Vitvička

Internet se v dnešní době kromě sféry informací a zábavy stále více uplatňuje také v oblasti obchodu. Vedle dnes už by se dalo říci klasické možnosti nákupu přes Internet se začíná rozšiřovat i nabídka firem, poskytujících své stránky amatérům nebo drobným podnikatelům pro prodej jejich zboží. Poslední součástí této obchodní trojice jsou možnosti dražby.

První firmou, která se v této oblasti uplatnila, byla společnost eBay (www.ebay.com), což byla původně webová stránka, snažící se o prodej krabiček na bombóny. Doslova přes noc se z ní stal gigant, dnes ceněný na více než 7 miliard dolarů. Její zakladatel je miliardář, zákazníci pijí ódy a eBay, na rozdíl od ostatních firem obchodujících na Internetu, vydělává.

O co zde jde? Základní myšlenka se od dob prodeje bombónů moc nezměnila zautomatizovat dražbu tak, že kdokoli a kdykoli může dražit nabídnuté věci. Zájem byl obrovský, a dnes eBay umožňuje nabízet nekonečnému počtu zákazníků prakticky cokoliv, a současně nekonečný počet zájemců se může účastnit dražeb těchto věcí. Firma si za to vybere určité procento z vydražené částky.

Konkurence

Firma eBay má samozřejmě konkurenty, jedním z nich je například dražba zdarma na stránkách Yahoo!, ale byla první, a to jí umožňuje prakticky neotřesitelné postavení. Za pár měsíců bylo u firmy zaregistrováno více než 1,2 milionu uživatelů. Nabídka je doslova nepřeberná: dnes přesahuje 980 000 položek, minulý týden bylo možné najít 2 252 předmětů souvisejících s Elvisem Presleym, 79 broušených svítilen, 1 152 různých zimních bund nebo 13 000 CD. K většině předmětů je přiložen popis a barevná fotografie. Mezi starožitnostmi je možné najít unikáty jako polodrahokamové figurky starých Mayů nebo egyptský papyrus. Otázka autentičnosti je ovšem ponechána na fantazii prodávajícího a důvěřivosti nakupujícího.

Jak to celé funguje?

Prohlédněte si stránky eBay a určitě si něco zajímavého vyberete. Nabídka je doslova nepřeberná, a bleskově fungující software vám umožní nejen bezcílné a vpravdě nekonečné hledání naslepo, ale můžete pomocí klíčových slov a dalších omezení najít i jen úzkou oblast svých zájmů, třeba starožitné kuchačky. Další krok je registrace; je rychlá, snadná a zdarma. Na diskusních stránkách si můžete zkusit zjistit nějaké informace o tom, kdo předmět vašeho zájmu nabízí. A pak prostě přihazujete k současně ceně. Máte k tomu dvě možnosti buď přihodíte minimální povolenou částku (ta se liší podle celkové ceny předmětu), nebo uděláte vyšší nabídku ("proxy"). Pokud je současná nejvyšší cena 10 dolarů, proxy cena činí 15 USD. Ale i tak zaplatíte pouze částku vyšší o povolenou nabídku, v tomto případě 10,50 dolarů.

Dalším krokem je pravidelná kontrola elektronické pošty, protože jen tak se dozvíte, že nějaký konkurent přihazuje na vámi vyhlášený předmět. Jakmile se nabídka přehoupne přes vaši proxy, je čas vycouvat nebo proxy zvýšit. Když je konec a vy jste vydražil předmět, majitel vám pošle svoji adresu a vy jste povinen zaplatit. Pak již nezbyvá nic jiného než čekat, až vám pošták přinese vytoužený vydražený předmět (samozřejmě pokud jste nenaletěl)

podvodníkovi). Konečně máte trofej v ruce a je to nádhera. Veřejně pochválíte prodávajícího, a on pochválí vás. Chytil jste se drápkem a začnete dražit další kousek.

Rizika

Je celkem pochopitelné, že největším problémem je držet na uzdi tento obrovský zájem. Prodej není nijak regulován, obchodujete tedy na vlastní riziko. Existují dokonce žertovné příklady jako vydražení kusu uhlí za 56 dolarů nebo bundy podepsané známými komentátory oblíbeného ranního pořadu americké televize NBC. Výtěžek z prodeje byl určen na dobročinné účely, a nadšení komentátoři každým dnem na obrazovkách hrdě oznamovali, do jaké výše se nabídky šplhají. Když se přehouply přes závratných 200 000 dolarů, chtěli dražbu ukončit. Ukázalo se ale, že všechny tyto nabídky udílaly děti z legrace, a nejvyšší vážní myšlená nabídka byla daleko méně závratných 11 400 dolarů. Existují však vážnější případy, kdy několik "obchodníků" je dnes vyšetřováno pro podvody. Postup je celkem jednoduchý: nejdříve poctivě prodáte nebo nakoupíte řadu předmětů, čímž se dostanete do povědomí ostatních jako poctivec. Diskusní stránka firmy je úmyslně připravena tak, že na ni má každý přístup, a je dokonce vybízen ke komentování právě uzavřených obchodů. Jakmile se tam podvodník stane dostatečně známý, je čas nabídnout zajímavé kusy. Peníze se od důvěřivých dražitelů jen sypou, a je velice obtížné je dostat zpět. Firma eBay pochopitelně za nic

Onsale

O něco odlišnější přístup má firma Onsale (www.onsale.com), která má mnohem užší nabídku: nabízí pouze počítače a příslušenství, sportovní vybavení, věci pro domácnost a cestování. Způsob dražby je podobný, odlišný je však princip firmy věci jsou nové a neprodávají je jednotlivci, ale přímo společnost Onsale. Kupující má tedy možnost používat i kreditní karty, což mu spolu s inzerovanou možností nevyhovující zboží vrátit nabízí mnohem větší pocit bezpečnosti. Počet předmětů ale nesnese s předchozí firmou srovnání a je velmi omezený. Např. v oblasti cestování do Evropy existují v nabídce pouze dva hotely ve Španělsku, jeden v Portugalsku a cesta lodí kolem Švecka.

uBid

Třetím hráčem na poli internetových dražeb je firma uBid (www.ubid.com), která se stejně jako eBay stala doslova přes noc miláčkem zákazníků, ale i hráčem na slavné Wall Street. Akcie firmy uBid vylétly za týden z 15 dolarů do závratné výše 188 dolarů za akcii a konec je v nedohlednu. Princip dražby je podobný jako u společnosti eBay, jenom s tím rozdílem, že zde existuje maximální cena. Důvodem je podoba s firmou Onsale, neboť i zde můžete získat pouze vše kolem počítačů. A podobně jako u Onsale se nejedná o nabídku jednotlivců, ale příslušné předměty prodává přímo firma uBid. Využívá úzké spolupráce s katalogovými prodejci PcMall, MacMall a DataCom Mall a s několika firmou nejmenovanými společnostmi, prodávajícími počítače prostřednictvím Internetu. V nabídce proto převažuje především hardware, a to většinou věci již vrácené a opravené, nebo takové, o které již není normální velký zájem. Předpokládá se proto, že v případě šikovně stanovené minimální ceny se nakonec podaří vydražit předmět za cenu blízkou té, kterou by si dotyčná firma vysnila, kdyby se jí to normálně vůbec prodat podařilo. Kupující má ale možnost předmět do třiceti dnů vrátit, dostává plnou záruku a prakticky nehrozí, že by riskoval zaplacení a nic nedostal.

Závěr

Internetové obchody se dnes stávají nedílnou součástí Webu, a v některých oblastech i nečekaně silnou konkurencí zavedených "kamenných" obchodů. Přes miliardové kontrakty letošního roku však prakticky všechny velké internetové obchody dosud prodávají. Pouze ty firmy, které přišly s myšlenkou dražby na Internetu, vydělávají, a nadšení investoři spolu s miliony spokojených zákazníků je vynášejí do nebe. Má tento způsob obchodování na Internetu budoucnost? Odpověď dnes nikdo nezná, nechejme se překvapit. A hodně štěstí v dražbě...

Hardware

Vítejte do světa DVD-ROMu - malá defenestrace CD-ROMu

Jaroslav Zapletal

Možná to znáte také samozřejmost, s jakou se èlovìk nauèí pøijímat všechny ty novinky, které na nás chrlí pøítomnost. V pøípadì poèítaèových komponent - aï už k nám pøijdou samostatnì nebo jako souèást poèítaèe - to pochopitelnì platí také.

Ta samozřejmost se pøitom projevuje v jakési ztrátì schopnosti prozkoumat možnosti dotyèného výrobku do naprostých dùsledkù, všimnout si všech konektorù, parametrù èi funkcí. Dnes se o to pokusím, pøedevším proto, že mne testovaná DVD-ROM mechanika poprvé skuteènì zaujala a pøesvidìla jako definitivní nástupce CD-ROMek.

Tento èlánek jde nad rámec bìžné "holé" recenze, nikterá technická mìøení jsou navíc pøenechána TOPùm. Øada z informací má obecnou platnost nebo ukazují, po èem se mùžeme u ekvivalentních výrobkù

Tenkrát

Zcela zøetelnì si vzpomínám na dávný okamžik, když mi byla poprvé nabídnuta Toshiba SD-M 1002 k recenzi. Byla to jedna z prvních mechanik DVD-ROM u nás a já ji odmítl. Pomalých CD-ROMek jsem v té dobì mìl plné zuby, mé testovací soubory byly vypáleny na nekompatibilním CD-R a nemìl jsem ani jeden DVD-ROM disk k testování.

Dnes je ale situace jiná. V poèítaèi mám popisovaný DVD-ROM Toshiba SD-M1202 a v krabici byly i tøi disky (demodisk David, hra Silent Steel a pøedevším videosaver StarTrek First Contact). Podotýkám, že jsem na jaøe investoval do toho nejlepšího (v té dobì): 32x CD-ROM mechaniky Toshiba XM-6201A v SCSI provedení a proto pro mne byla tato recenze srovnáním, kdo s koho (a také o morální životnosti uvedené investice).

Generace

Pøipomeðme si, že první generace jednotek DVD-ROM pøedevším reprezentovala samotnou technologii DVD. Tím mám na mysli, že byla spíše poselstvím o nástupu DVD do světa poèítaèù a mimo vlastní pøehrávání DVD-ROM, toho už moc umít nemusela. Samozøejmì klasický disk CD-ROM jste do ní strèit mohli, nicménì pøehrávání rychlostí cca 6x bylo v dobì 24x mechanik asi jen tìžko akceptovatelné. Ještì vìtší slabinou byla neschopnost èíst CD-R a CD-RW a absence DVD titulù.

Generace 1 naštìtí zmizela v propadlišti technologických dìjin bìhem několik mìsícù a nastoupil druhý díl této historie. Nové mechaniky byly hrdì oznaèovány jako "dvojnásobné", což znamenalo dvakrát tak rychlé ètení DVD-ROMu a rychlost cca 12-16x pro CD-ROM. Nová technologie (dvojitè èòky, holografické pøeostøování, atd.) již nemìla potíže s jakýmkoli jen trochu rozumným formátem CD.

To ale již nejsme pøíliš daleko od souèasnosti. Generace 2 odstartovala u DVD-ROM fenomén, který velmi dobøe známe ze světa CD totéž, ale stále rychleji, pøi neustálém poklesu cen u jen trochu pomalejších jednotek. Konkrétnì u naší Toshiba SD-M1202, jedné z prvních pøedstavitelek tøetí generace, to znamená 4,8násobnou rychlost pro DVD-ROM (cca

6 536 KB/s) a 32x pro CD (4 800 KB/s).

Tady prosím pochopte, že výkonnostní rozdíly podle typu médiu jsou naprosto logické a neodvratné. Technologie DVD nanáší informace s mnohem větší hustotou, a tak je bez větší "námahy" čtecí hlavy datový proud vždy větší.

Rychle k rychlostem

Jakékoli tvrzení, že rychlost určitého výrobku je dostatečná a bude tomu tak do konce světa, je samozřejmě popřeno během několika let. Mechaniky CD-ROM se v této době opět zrychlují, prozatím na rychlost 40x, příští rok možná i více. Povšimněte si ovšem, že výrobci těchto nových mechanik jsou spíše malé firmičky, zatímco giganti mající podíl na vývoji DVD primárně tlačí novinky u DVD-ROM. A v okamžiku, kdy i v přehrávání CD budou klasické CD-ROM mechaniky předstíženy, to bude jejich definitivní konec.

Techničtí matadoři samozřejmě v tento okamžik začali vyvíjet cosi o obvodových rychlostech apod. Částečně mají pravdu: zatímco takový pevný disk se točí konstantní úhlovou rychlostí (CAV), CD se vždy snažilo o konstantní obvodovou rychlost 150 Kb/s (CLV), z pochopitelného důvodu plynulého přehrávání zvuku. S datovými disky to ale nedává smysl a motorky se točívají, co to dá a tedy CAV!

Vnitřní stopy spirály s daty potom mívají nejmenší dosažitelnou přenosovou rychlost mírně řečeno bolestné je, že zatímco pevné disky se zaplňují od vnitřních, nejrychlejších stop, u CD-ROM je to přesně opačně, spirála začíná venku. U moderní 32x mechaniky 6201A se ovšem podle manuálu používá jakási kombinace CAV+CLV, takže... Čert aby se v tom vyznal!

Těšničkou na dortu je ovšem DVD. Stejná spirála a stejný přístup klasický přehrávač potřebuje k filmovému životu ustálenou obvodovou rychlost, u datových můžeme předpokládat opětovně kombinaci CAV+CLV. Je tu ovšem jedno ale tím je třetí generace DVD-ROMů, plně podporující oboustranná a dvouvrstvá média (kapacita 17 GB). U filmu to funguje tak, že ke konci cca 133. minuty přehrávač bez přerušení přehrávání na okraji disku přechází na spirálu uloženou ve spodní vrstvě (ta se odvíjí obráceným směrem dovnitř, v případě dat k menším obvodovým rychlostem).

Čert aby se v tom... "Co? Co se to... Moment, musím na okamžik."

No, jsem zase zpátky, jsem opálený, můj byt potřebuje odsířit a my se už do detailnějších "technikálií" pouštět nebudeme (ale přece jen, přístupová doba je 115 ms, zatížení procesoru vzhledem k ATAPI rozhraní 4,3 %).

Je načas zastavit se u nepřijemnosti společné všem vysokorychlostním mechanikám roztáčení na pracovní otáčky. U této DVD-ROM mechaniky to trvá něco přes 10 sekund, což je ještě slušný výsledek. Zdržuje to však velmi často, protože mechaniky co chvíli usínají z důvodu úspory energie i snížení hluku.

Tady vám ovšem můžu nabídnout pochoutku z Toshiba WWW stolu utilitku "CoolLittleTool". Funguje pro všechny Toshiba DVD a CD-ROMky a umožňuje jim nastavit usínací dobu a dokonce i rychlost otáčení (pokud budete chtít simulovat pomalejší přehrávání pro vývojáře geniální). U jiných mechanik by něco podobného mohlo být dostupné také.

Zvuk dovnitř a zase ven

Další vlastnost, která vám o současných CD-ROMù (DVD-ROM) možná unikla, vylezla v mém pøípadì na svìtlo boží, když jsem na Internetu našel schémata konektorù Toshiba. Vlastní zapojování mechanik bývá triviální buď použijete EIDE kabel (a pomocí "jumperù" volíte master/slave), nebo máte SCSI model a pùjdete po SCSI konektoru (a pøemýšlíte nad terminací a ID). Dùležitý je ovšem i zvukový výstup v pøípadì zvukového CD zvuk dekóduje již samotný firmware CD-ROMky a posílá jej do 4pinového venkovního konektoru. Ten potom kabelem (ani na jeho formátu se svít nedokázal shodnout) pøipojíte do motherboardu nebo èastěji do zvukové karty, která jen zvuk zesílí a nic s ním provede. Snad každá mechanika má ovšem èelní výstup na sluchátka, fungující stejně.

Byl jsem však silně pøekvapen, když jsem zjistil, že zkoumaná DVD-ROM mechanika (a prý i øada současných 32x CD-ROMù mimo tu mojí, pochopitelně), vlastní vzadu i digitální zvukový výstup. Nové zvukové karty mají zase digitální vstup, takže vám nic nebrání v tom, aby to váš poèítaè natøel hi-fi vùži vyšší cenové tøídy. Mimochodem, v manuálech Toshiba je tento konektor decentně zamløován, pøestože na obrázcích je.

Se zvukem ale ještě nekonáme. Na zvukových CD je vlastně hudba nahraná digitálně, jak ji ale v maximální kvalitě dostat na pevný disk? V bìžném pøípadì jsou všechny pokusy ekvivalentní natažení kabelu od CD pøehrávaèe do vstupu zvukové karty zvuk prochází několika analogovými konverzemi. To, co mám na mysli, se nazývá digitální extrakce. Speciální software ve spolupráci s mechanikou vezme bit po bitu stopu disku a uloží jej do souboru. Že to však není triviální, dokazuje fakt, že øada mechanik toto vùbec neumožovala. Problémem je tu tzv. "jitter correction". U datových diskù máte podél spirály sektory konstantní velikosti, kde najdete data, ale i kontrolní souèty a hlavní informace o èísle a pozici sektoru. U zvukového disku jsou tyto sektory zcela zaplněny jen zvukovými daty, které hlava spojitým zpùsobem ète ze spirály. Pøi digitální extrakci ovšem nemusí software stíhat a hlavièka se musí vrátit (poèkat na spirálu) na již odrotované sektory. Jak je však pozná bez identifikaèních údajù? A skuteènì, u levných "sub 12x" mechanik mùžete extrahovat nanikolikrát, a pokaždé vám výsledný soubor vyjde rùznì dlouhý!

To samozøejmì není problémem u současného hardwaru, stále ale vùtšina modelù provádí extrakci s "advanced jitter correction" rychlostí asi tak 1x. A to bylo další technologické pøekvapení u DVD-ROM Toshiba. Sehnal jsem si firemní utilitu MusicMover a hle, co jsem obdržel digitální extrakce bìžela minimální rychlosti 5x pro vnitøní a 10x pro vnìjší stopy!

Závìr

A□ už z pohledu technologického fanatika èi pragmatického uživatele, obracejícího každou korunu (musím koneckoncù splácet byt), je mi moje vlastní 32x SCSI CD-ROM mechanika trnem v oku. Bìhem testování jsem po SCSI a vícech jako zatížení procesoru ani nevzdychl, díky možnostem softwarového pøehrávání DVD jsem si za cca 800 Kč koupil první DVD, zatímco hodlám ušetřit 60 000 na televizoru a DVD pøehrávaèi.

Svou draze koupenou SCSI CD-ROMku asi z okna nevyhodím, ale nechtìl by ji nikdo?

Toshiba SD-M1202

- + vysoká rychlost ètení CD-ROM diskù
- + Software
- + Možnosti ovládání
- + Zajímavá cena

Cena: 5 100 Kč
K testu poskytl: Servodata,
U pekáren 4, Praha 10

Slovníček pojmů

CD (Compact Disk)

Znamé, kulaté, stříbrné èi zlaté hudební disky.

CD-ROM (Read Only Memory)

Naprostò stejné kotouèky jako CD, ale místo hudby jsou na ním počítaèová data. Existuje øada rùzných formátù uložení, vèetnì kombinací s hudbou.

CD-R (Recordable)

Disky, které je možné v odpovídajících mechanikách "vypálit", neboli nahrát. To je možné pouze jednou (ale data můžete na disk doplòovat postupnì, tzv. multisession).

CD-RW (Read Write, ReWriteable)

Pøepisovatelné CD disky, jenž lze pouze v RW mechanikách pøepisovat (podobají se v podstatì disketì).

DVD (Digital Versatile Disk)

V pøekladu digitální univerzální disk, v reálu zánovní médium velikosti CD, s gigabitovou kapacitou, urèený pro pøenos filmù (ve formátu MPEG-2) a velkých objemù dat. Mùže být vícevrstvý i oboustranný a tudíž rùznì kapacitní. Je to pøenosové médium budoucích let. Pøípony (DVD-ROM, DVD-RW, apod.) mají stejný význam jako u CD.

Je libo USB, nebo paralelní kabel? Microtek Phantom 336 CX

Václav Maletínský

Na předvánočním trhu se objevily nové, velice levné skenery Microtek Phantom 336 CX. V souvislosti s jejich uvedením do prodeje a zahájením řádné distribuce v ěchách jsme pro vás dva otestovali jeden z nich byl vybaven paralelním rozhraním a druhý využíval USB.

Základní údaje

Microtek Phantom 336 CX je stolní jednopřechodový skener, který pracuje v 36bitové barevné hloubce v optickém rozlišení 300 x 600 bodů, s interpolací pak výrobce udává hodnotu 9 600 bodů. Vnější rozměry zařízení činí 415 x 265 x 45 mm a jeho hmotnost 2,25 kg (včetně propojovacího kabelu a napájecího adaptéru). Z uvedených údajů lze dovodit, že tyto skenery jsou určeny pro práci s grafikou nejen v kanceláři, ale nízká hmotnost umožní jejich snadnou přenositelnost například s notebookem. Oba skenery se od sebe lišily nejen rozdílným způsobem připojení, ale také svou barvou. Model z modrošedého plastu využívá paralelní port, druhému v barvě slonové kosti stačí jeden malý port USB.

Vybavení a dokumentace

Vlastní skener je v prodejním balení doplněn potřebným propojovacím kabelem, napájecím adaptérem a dvěma disky CD-ROM. První disk obsahuje ovladače zařízení a obslužné programy. Patří sem Scanner Driver Scan Wizard, dále Microtek Scan Suite, stejně jako program Ulead Photo Assistant pro snímání a archivaci fotografií v elektronické podobě. OCR Caere Omnipage LE, OCR Recognita Standard 3.2 a Text Reader Software jsou pak určeny pro rozpoznávání textu a jeho převod do dokumentů. Široká nabídka OCR programů je jistě chvalyhodná, ovšem jen OCR Recognita plně zvládá práci s českým textem, tedy se znaky s diakritikou. Druhý disk obsahuje program Ulead Photo Express, který je opět určen k archivaci obrazových předloh, ale také k jejich využití při zpracování blahopřání, dopisů, hlavičkových papírů či vizitek.

Dokumentaci tvoří uživatelská příručka v české a anglické verzi. Tento průvodní materiál je zpracován přehledně, ale také velmi stručně, v některých částech se autoři dopouští nepřesností, nebo technická specifikace se vztahuje k jinému modelu, než který zákazník vlastní.

Práce se skenerem

Ovladače a zvolený software se instalují pomocí přehledně řešeného programu průvodce, díky němuž je téměř nemožné udělat chybu. Po správné instalaci a opětovném startu operačního systému je pracovní plocha obohacena o ikonu programu Microtek Scan Suite. Tento obslužný manažer provází uživatele při všech činnostech se skenerem. Předvolené symboly režimů práce lze doplňovat podle vlastní potřeby. V uživatelském nastavení je možné změnit používané rozlišení, nastavení barevné hloubky či formátu snímaného obrazu. Sejmutá grafika či text jsou směřovány do zvolených aplikací, případně na připojenou místní nebo síťovou tiskárnu.

Testy

Skenery byly postupně připojeny k počítači Pentium II 333 MHz s operační pamětí 128 MB a dvěma pevnými disky s kapacitou 2,1 GB. Vyzkoušel jsem jejich činnost nejen v operačním systému Windows 95 OSR 2.1, ale také ve Windows 98. U obou systémů se skenery i programové vybavení chovaly korektně. Vlastní test spočíval v sejmutí barevné předlohy formátu A4 v rozlišení 300 a 600 dpi. Dosažené časy a velikost souboru najdete v tabulce. Přesnost skeneru jsme porovnávali sejmutím obrazu ze zkušební matrice a dále sejmutím části bankovky s mikrotextem.

Závěr

Přesnost snímání není nijak oslňující, ale odpovídá cenové kategorii, ve které se skenery pohybují. Zařízení je tedy vhodné pro práci s textem nebo jednoduchou grafikou. Model s USB rozhraním je podle očekávání při práci rychlejší, neboť využívá vyšší rychlosti přenosu dat. Tento skener nám k testu zapůjčila společnost Conquest, která jej také prodává za 3 688 Kč bez DPH. Paralelní verzi jsme získali od CompuSource/MacSource, kde je v prodeji za 2 459 Kč bez DPH.

Microtek Phantom 336 Cx

- + výhodná cena
- + programové vybavení
- + rychlost zpracování dat u USB
- chyby v dokumentaci

Cena: USB: 3 499 Kč (bez DPH),
paralelní: 2 459 Kč (bez DPH)

K testu poskytli:

Conquest, VÚ Běchovice,
CompuSource/MacSource,
Krkonošská 2, Praha 2

Vitší než PDA, menší než notebook - Zařízení s Windows CE Pro

Yardena Arar

Hádanka zní: vypadá to a chová se to jako notebook, ale není to notebook. Co to je? Nikteré z nové třídy zařízení založených na Windows CE Pro, poslední verzi operačního systému Windows CE. Tato zařízení (s kódovým označením Jupiter) si vypůjčují schopnosti od PDA (osobních digitálních asistentů) i od notebooků. A tak nabízejí použitelnou klávesnici a obrazovku, na jakou jsme zvyklí u notebooků, v balení, které váží okolo 1,5 kg, vydrží na jedno nabití baterie 8-10 hodin a stojí méně než 30 000 korun.

Nenechte se však zmýlit na těchto zařízeních nebiží windowsové aplikace, zvládají jenom programy vytvořené pro tento miniaturní operační systém. A klíčové obchodní balíky, jako je Lotus Notes, pro Win CE Pro k dispozici nejsou. Takže jestli je vám na cestách zapotřebí standardních aplikací, nezbyvá, než sáhnout po plnokrevném windowsovském notebooku. Přesto si produkty, které jsme prozkoumali, vedly dobře. Americký PC WORLD testoval předseriové verze čtyř zařízení s Win CE Pro, všech s cenou 999 dolarů: Hewlett Packard Jornada 820, NEC MobilePro 800, Sharp Mobilon TriPad PV-6000 a Vadem Clio.

Skoro notebook

Všechny tyto stroje mají malou, barevnou DSTN obrazovku, která je přiměřená pro většinu aplikací (kromě lepších prezentací). Klávesnice jsou mírně menší než notebookové ale dá se na nich psát přijatelně všemi deseti. Pokud raději píšete ručně, tři z nich mají dotekovou obrazovku.

Zařízení jsou poháněna procesory RISC, jež jsou menší, lehčí a spotřebují méně energie než běžné CPU stolních či přenosných počítačů. V našich testech si vedly dobře, a to dokonce i na tak zatěžujících programech jako je Pocket PowerPoint. V neformálním testu baterií, kdy jedna aplikace běžela bez přestání, vydržel Vadem Clio na jedno nabití 9 hodin (výrobce uvádí životnost baterií 12 hodin při běžném užívání). Ve stejném testu vysála akumulátor Toshiba Satellite 4015, založená na Pentiu II-266 což je průměrný notebook za zhruba 4 hodiny. A navíc: protože je operační systém CE Pro obsažen v pevné paměti ROM, není jej potřeba zavádět zařízení se zapínají a vypínají jedním tlačítkem.

Na druhou stranu, Win CE Pro zařízení však mají malou vestavěnou paměť: nepoužívají hard disky, ale uchovávají data a programy v paměti RAM (ta je díky bateriím neustále pod proudem, takže tam data zůstávají, i když se zařízení vypne). Testované jednotky měly od 16 do 32 MB RAM. Další data je možno ukládat na karty CompactFlash nebo PC Card, disketové jednotky nebo CD-ROM mechaniky se nepoužívají. Programy a data je tedy nutno stahovat za pomoci přiloženého synchronizačního softwaru ze stolního PC.

Software

I když na těchto zařízeních nebihají windowsové programy, software není nikterak vzácný. Win CE Pro notebooky jsou vybaveny stejnými Pocket (kapesními) aplikacemi jako nabýzely předchozí verze CE: Word, Excel, PowerPoint, Outlook a Internet Explorer. Klíčovou novinkou je Pocket Access a každé zařízení obsahuje i aplikace umožňující faxování a další úkoly. Kromě toho nabízí Win CE Pro další prvky poprvé Pocket Word a Excel umožňuje číst a zapisovat přímo do standardních formátů Office. Tato vlastnost v našich testech fungovala

bezchybnì (u pøedchozích verzí Win CE jste museli dokument na PC pøeformátovat pro Pocket verzi pøíslušného programu). Jako døíve však Pocket verze programù nepodporují všechny funkce svých stolních protijškù, a tak se mùže urèitá formátovací informace ztratit. Je též možné spouštít jednoduché PowerPoint prezentace, a dokonce jednotlivé úseky opatøovat poznámkami a upravovat. Prezentace v Pocket PowerPointu ale vytváøet nelze, a když budete mít prezentaci obsahující nikterá multimediální rozšíøení (jako tøeba video), tak vám nepobíží. V Pocket Internet Exploreru se zase pro zminu nespustí Java aplety, jež jsou dnes na mnoha webových stránkách bìžné.

Pohled zblízka

Z tích zaøízení, která jsme zkoumali, byl HP Jornada 820 nejvíce podobný notebooku a dokonce obsahoval dotekové ukazovací zaøízení (touchpad). Jeho ostrá, jasná obrazovka o úhlopøíèe téměř 21 cm hned zapůsobí, a jeho klávesnice je nejlepší z testovaných. I s bateriemi váží pøibližnì 1,1 kg, a tak je z nich též nejlehèí.

Sharp Mobilon TriPad PV-6000 a Vadem Clio jsou stejné, jenom se prodávají pod rùznými jmény. Jejich neobvyklý design spoèívá v dotekové obrazovce o úhlopøíèe 23,5 cm, která se dá naklápít. Dokonce se dá položit naplocho na klávesnici a používat ke psaní jako tablet. Oba váží nico pøes 1,4 kg a jsou vètší a tížší než Jornada.

NEC MobilePro 800 zatíží svého majitele 1,1 kg a je prvním CE Pro zaøízením se SVGA obrazovkou o rozlišení 800 x 600 bodù a s podporou více než 256 barev. Jeho obrazovka má taktéž úhlopøíèku 23,5 cm, je doteková, umí 65 536 barev a soupeøí s HP Jornada v jasnosti.

Pohled z výšky

Zaøízení s Win CE Pro jsou další, zcela novou vlnou pøenosných poèítaèù. Jejich poèet a typy se ještì budou rozrùstat s tím, jak výrobci tento rok postupnì uvedou na trh další produkty. Mìli byste se nechat touto vlnou novinek nést? To záleží na vašich požadavcích. Pokud potøebujete levnìjší a lehké zaøízení se slušnou klávesnicí a plnohodnotnou obrazovkou pro jednodušší práce jako je prohlížení e-mailù, Webu, základní prezentace nebo lehèí úpravy dokumentù Office zkuste pøístroje s CE Pro. Jestliže však na cestách nutnì potøebujete stroj s Windows 98, sáhnete hloubji do kapsy a volte opravdový

Poøádná práce za malý peníz?

Jestli jste si vydílili na notebook menší èástku, a potøebujete nutnì spouštít aplikace pod Windows 9x, už za 30 tisíc dnes dostanete notebook schopný jejich provozu.

Když blíže prozkoumáte tyto levòouèké poèítaèe, tak vás nesmí pøekvapit, že patøí mezi nejpomalejší Windows 98 notebooky, které jsou k vidìní, a že ani jeden nemá integrován modem. Když jsme testovali dražší verze s nijakou tou pamìtí navíc, výsledky se zlepšily. Naše rada tedy je: pøi plánování uvažujte vynaložení dalších cca 6 000 na upgrady, které zahrnují vètší RAM a pøípadnì další rozšíøení.

Pokud však mùžete poèkat do jara, doèkáte se notebookù založených na nových èipech jako je mobilní Celeron-266 a 300. Za takový notebook budete muset zaplatit zhruba 40 tisíc, ale

budete rádi, že jste počkali.

Èipové sady

Tomáš Buèina, TestCentrum IDG

Velmi dùležitou èástí základní desky jsou èipové sady, zprostøedkovávající možnosti komunikace mezi procesorem, pamìtí a ostatními komponenty. Na tomto poli se za poslední rok èi dva událo mnoho zmìn, a tak se u nich musím zastavit. Vzhledem k tomu, že Intel opustil platformu Socket7/Super7, zùstaly v této oblasti už pouze konkurenèní výrobci. Od podezøele vypadajících èipových sad, nazývaných (snad z piety) TXPro, pøestože s Intellem nemají nic společného se raději pøesuneme k souèasným top-produktùm, tedy dílùm firem ALi a Via. Poslední verze jejich èipsetù totiž umožòují téměř vše, co se oèekává od boardu s Pentiem II, pøesto však stojí mnohem ménì a staèí jim procesor Cyrix èi K6-2. Zmíninými zástupci jsou ALi Alladin V a Via Apollo MVP3. Podporují všechny souèasnèé procesory pro patiči Super7, tedy Intel Pentium MMX (P55C), Cyrix 6x86 a 6x86MX, IDT C6 a také AMD K6 a K6-2 ve frekvencích do 350 MHz. Souèástí výbavy základní desky mohou být jak sloty PCI a ISA, ale také AGP 2x. Samozøejmostí se staly rùzné podpùrnèé napájecí funkce a podobnì.

Z architektury Slot 1 byla pøevzata podpora pamìtí SDRAM DIMM pracujících na frekvenci 100 MHz, stejnì jako 100 FSB (front side bus sbìrnice mezi procesorem, pamìtí a prvním bridgem na základní desce). Tyto parametry se týkají pøedevším nejnovìjších AMD K6-2 schopných bìžet na 300 až 400 MHz, kde je právi využito jak 100MHz sbìrnice, tak 100MHz pamìti.

Mimo tichto vymyšle-ností je už samozøejmou vlastností pøítomnost konektorù USB, stejnì jako klávesnice a myši na PS/2 (ne vždy, ale velmi èasto) a deska má èasto formát ATX. Tyto èipové sady umožòují také roztodivné teplotní a jiné analýzy, tak aby poèítaè odpovídal specifikaci Advanced Power Management PC97.

Jednoznaèným lídrem v této oblasti je Intel, a proto nesmíme opomenout ani jeho èipové sady, dnes už vyvíjenèé jen pro procesory Pentium II, Xeon a Celeron/Mendocino.

Nejdøíve se objevily desky pro Pentium II s èipovou sadou Intel 440FX. Ta pochází ještì z dob Pentia Pro a to se do znaènèé míry podepsalo na jeho vlastnostech. Neexistuje podpora pamìtí typu DIMM, natož SDRAM nebo SDRAM 100 MHz, stejnì tak jako chybí sbìrnice AGP. Podpora procesorù konèí nikde mezi PII 233 a PII 266 MHz, což v dnešní uspìchanèé dobì vùru není mnoho. Desky s tímto èipsetem jsou dnes už vzácností, novèé se nevyrábìjí a nikdy už nebudou.

Dalším, sice dobíhajícím, ale stále ještì aktuálním èipsetem Intelu je 440LX. Desky s touto èipovou sadou umíjí pracovat s procesory Intel Pentium II na frekvencích, které nevyužívají rychlost sbìrnice 100 MHz. Dnes mezi nì patøí Pentium II 233, 266, 300 a 333 MHz. Nikteré z desek mohou, ale také nemusí podporovat procesory Celeron. Hlavním problémem s tímto deskami je již zmíniná jen 66MHz sbìrnice, která nepodporuje poslední a nejvýkonnìjší Pentia II 350, 400 a 450 MHz. Další potíží je sbìrnice AGP, jež èasto umí pracovat pouze pøi režimu 1x, tedy s rychlostí 266 MB/s. Finanènì lépe vyjdou pamìti pouze 66megahertzové, avšak pro dalši rozšiøování se vyplatí koupit èipy bìžící i na 100 MHz, samozøejmì typu SDRAM DIMM.

Zvláštñí odlehèenou verzí èipsetu 440LX je 440EX. Tato sada pøišla s procesorem Celeron, jako volba pro nejnižší stanice, které by mìly konkurovat klonovým procesorùm AMD K6-2 a Cyrix 6x86MX. Omezení se týká hlavnì možnosti rozšiøování, pouhé 3 sloty PCI a sbìrnice AGP v režimu 1x nedávají moc šancí, a tak se 440EX vyplatí skuteènì jen u nejlevnìjších stanic.

Ěipová sada Intel 440BX je urĕena do hi-end pracovních stanic s procesory Pentium II 350 a vyšších. Desky s tímto ěipsetem podporují všechny bĕžné funkce, mimo nich mají také mnoho dalších vylepšení hlavním pŕínosem je bezesporu 100MHz sbĕrnicе FSB. Díky ní se (teoreticky) zvýšil výkon o 30 % proti klasicky taktovaným Pentiiím na stejné frekvenci. V praxi znamená 100 MHz pŕedevším možnost používat takto navrhnuté procesory, tedy dnes Pentium II 350, PII-400 a PII-450 (a následnĕ PIII-450 a PIII-500). S tím souvisí nutnost instalace pŕíslušných pamĕíových obvodů urĕených pro tento ěipset samozĕejmostí jsou pamĕíové sloty jen na typ SDRAM DIMM, pŕípadnĕ s funkcí ECC.

Další pŕíjemnou zmĕnou je plná podpora AGP ve verzi 2x, z ěehož jasnĕ vyplývá, že BX ěipsety jsou urĕeny také pro grafické pracovní stanice. Další nové fce, které se ěasto na deskách s BX ěipsetem vyskytují, je zapínání poĕítaĕe z klávesnice, vzdálená konfiguraci stanice a funkce "suspend to disk", tedy uložení aktuálnĕho rozpracovanĕho stavu všech programů na disk.

Desky s tímto ěipsetem podporují procesory Pentium II 233 až Pentium III 500 MHz, mnoho z nich také různé varianty Celeronů.

Mezi ěipsety pro procesory Intel Xeon patŕí typy Intel 440GX a 440NX. Typ GX je urĕen pro nejnároĕnĕjší grafické stanice, zatímco 440NX najde své místo pŕedevším v serverech.

Úplnĕ nové jsou pak sady 440ZX pro stolní poĕítaĕe a 440DX do notebooků s Celerony.

Mimo Intel stojí celá řada dalších výrobců ěipových sad, jejichž produkty vĕtšinou snesou srovnání s ěistými intelovskými výrobky.

Za zmĕnku stojí nejen ěipy VIA Apollo Pro nebo ALi Aladdin Pro II, ale tŕeba též SiS 620. Svými vlastnostmi se pohybují pŕibližnĕ mezi intelovskými 440LX a 440BX, v nĕkterých specialitkách je však pŕekonávají. Napŕíklad SiS 620 má zabudovanou podporu protokolu UltraDMA/66 pro pŕenosovou rychlost na rozhraní ATA až 66 MB/s. Jinak jsou u všech tĕchto ěipsetů samozĕejmostí podporované procesory Intel Pentium II ve frekvencích do 450 MHz se 100MHz FSB, 100MHz pŕístup do pamĕti, pamĕíové moduly SDRAM, EDO a FP, USB, AGP x2 a podobnĕ. Nejedná se tedy o řádnĕ druhořadĕ a špatné obvody, ale spĕš o zajímavou variantu pro levnĕjší poĕítaĕe s Pentiem II.

Mustek přichází do Ěch - První recenze skeneru Mustek Scan Express

Filip Víték

Orientovat se na trhu výpočetní techniky není dnes vůbec, ale vůbec jednoduché. Neustálé změny cen, inovované technologie, nové zboží apod... Do poslední jmenované skupiny patří i skenery Mustek. Ty upoutají zákazníka faktorem, který v dnešní době hraje nemalou roli při výběru zajímavou cenou. Pojme se podívat, co od zařízení se značkou Mustek můžeme očekávat.

Pro vysvětlení bychom měli uvést, že se ani v nejmenším nejedná o nového výrobce. Firma Mustek vznikla v roce 1988 a od počátku se specializuje na vývoj a výrobu skenerů. Během svého působení získala několik ocenění a od roku 1993 má ve výrobním programu stolní skenery s rozlišením 1 200 dpi. Nyní dosahuje výroba až 400 000 kusů měsíčně nejedná se tedy o žádného nováčka, i když na český trh se firma oficiálně dostala prostřednictvím Actebisu až nyní.

Scan Express 6000 P

Označení testovaného kousku (P) napovídá, že se jedná o skener připojitelný na běžný paralelní port PC. Základní údaj, který vás asi zajímá, je jeho rozlišení. Opticky umí snímat 300 x 600 dpi, softwarovou interpolací lze potom zvýšit rozlišení až na 4 800 x 4 800 dpi. Model 6000P je, stejně jako všechny plošné skenery Mustek, jednorázový. Barvy dokáže vnitřně rozlišovat v 30bitové hloubce, ale výsledný obrázek ukládá ve 24bitových barvách. Za zdroj světla byla u tohoto modelu použita chladná katodová lampa.

Softwarové vybavení je dodáno na CD-ROM discích a k instalaci je tedy třeba mít v PC příslušnou mechaniku. Systém PnP Windows 95 skener nerozpozná, je nutné jej instalovat dle pokynů v anglické příručce. Ani poté se však neobjeví v Ovládacích panelech.

Pohled pod pokličku

Pracovat je možné dvěma způsoby. Prvním je užití ovládacího programu, který se po instalaci objeví v pravé části hlavního panelu Windows. Je to cesta rychlá, ale má svá úskalí. Program vám sice umožní skenovat, kopírovat zdrojový dokument přímo na tiskárnu, do OCR aplikace, nebo faxovat. Před vlastním snímáním nemáte však možnost výběru velikosti skenované plochy, na vybranou jsou formáty papíru A5, A4, Letter. Volba "Auto", která by měla rozpoznat skutečnou velikost předlohy, u tohoto modelu nefungovala. V praxi to znamená například to, že při kopírování malé vizitky tiskárna vytiskne kromě vizitky "velkou tmavou plochu" a spotřebuje při tom množství cenného toneru.

Druhým a nesporně komfortnějším způsobem práce je používání TWAIN rozhraní, které pracuje bez nejmenších problémů ve všech komerčních programech. Tady máte možnost zvolit velikost skenované plochy. Rozměry výsledného obrázku přitom můžete kontrolovat v cm i v palcích, bohužel nikoli v obrazových bodech. TWAIN rozhraní umožňuje též upravit před samotným skenováním jas, kontrast, barvy a gamma korekce obrázku. Kromě toho nabízí aplikování jednoho ze šesti filtrů, při jejichž použití se ale proces snímání prodlouží. Ještě jedna věc však rozhodně stojí za zmínku, a sice možnost odstranění nepříjemného moaré (kteréžto je, žel, poměrně častým jevem) přímo při skenování. Dodaný editor obrázků

"iPhotoPlus" zajistí tuto službu rovněž, a je nutné vyzkoušet, který z obou způsobů je pro danou předlohu účinnější.

S připojením skeneru na paralelní port počítače souvisí problém "kam zapojím tiskárnu". I na to bylo myšleno, a podobně jako u konkurenčních výrobků se tiskárna připojuje na určený port na skeneru. Doporučené nastavení paralelního rozhraní je "EPP" (nastavuje se zpravidla v BIOSu PC). Pokud je port nastaven do modu "SPP", skenování trvá několikanásobně déle.

Software

Dodaný software zahrnuje pěkný editor obrázků "iPhotoPlus" ve verzi 4. Ten je k dispozici na samostatném CD-ROM disku. Má zajímavé ovládání, které vyhovuje i začátečníkům, ale jeho možnosti budou pravděpodobně dostávat většinu uživatelů. Na instalaci cédéčku skeneru je "iPhotoPlus" ve starší verzi 2, a je lepší tuto verzi vůbec neinstalovat.

Dále je dodána anglická OCR aplikace "TextBridge Classic", která si ovšem s českými písmeny ani náhodou neporadí, a nedoporučuji ji tedy ani instalovat. Ke skeneru by však měla být v krátké době za minimální poplatek dodávána známá "Recognita", která si s češtinou rozumí.

Závěrem

Ostrost je na svoji kategorii odpovídající a design vytváří pozitivní celkový dojem. Ve vrchním krytu je praktická průsvitná páska, na níž je dobře vidět, kde se právě nachází osvitová hlava a kolik jí ještě zbývá. Rozměry 44 x 30 x 8,8 cm nejsou nejmenší, ale kdo touží po "maličkém" skeneru, může sáhnout po jiném modelu, který popíšeme příště. Coby příslušenství je na trhu dianařtavec pro snímání průsvitných předloh.

Výrobní řada je ucelená a nabízí kromě skenerů připojitelných na paralelní port i SCSI zařízení a také ruční skener s rozlišením 800 dpi, připojitelný přes PCMCIA kartu k notebookům.

Český zákazník má tedy opět zamotanější hlavu z většího výběru zboží na poli skenerů, což je samozřejmě dobře.

Mustek Scan Express 6000 P

+cena
+ovládání
-příručka v angličtině

Cena: 2 213 Kč (bez DPH)
K recenzi poskytl: Actebis,
Na Radosti 399, Praha 5

Nový model, skvělý výkon - Mitsubishi LVP-X200E

Bedřich Smetana

Kdepak, nespletli jste si časopis s některou odrůdou motoristických magazínů, ani jsme nezminili zaměření. To je jen recenze na nový projektor od více než známé japonské společnosti, která kromě garáže může ve vaší firmě ode dneška okupovat i prezentační místnost.

Od čísla, kdy jsme zveřejnili poslední recenzi datového projektoru, již nějaký ten čas uplynul, a podle současného stavu víc lze jen potvrdit, že i prezentační technika se vyvíjí kupředu stále rychlým tempem. V současné době se však již s takovou frekvencí neobjevují nové a převratné nápady, ale projektory se stále více přibližují zákazníkům, kteří za stále klesající cenu získávají mnohem více. Středně levné přístroje již disponují funkcemi dříve velmi drahých modelů, a konečně již svými parametry nezaostávají za kvalitou dnešních počítačů.

Provedení

X200 je projektor střední třídy, který je určen na statické, příležitostně i mobilní prezentace. Využívá technologii LCD, a svou kvalitou jen potvrzuje, že DLP projektory patří spíše do high-end trhu, neboť při dané ceně a životnosti lamp běžné zákazníky neosloví. Projektor vytváří obraz na těchto LCD displejích 1,3 " velkých, s rozlišením 1 024 x 768. To je velmi slušné, zvláště když elektronika je natolik povedená, že zvládá i velmi vysoké frekvence používané u moderních počítačů (v nejvyšším rozlišení běžně 100 Hz). S ostatními mody nižšími, ale i vyššími (až do 1 600 x 1 200 bodů), včetně textových režimů (ale i pro MACy) si poradil bez problémů a velmi dobře, v mezích svých možností. Obraz z videa, nebo DVD (apod.) je také velmi kvalitní, a je vždy přes celou promítanou plochu.

Aplikace

Jak již bylo naznačeno, projektor se velmi snadno používá a není to dáno jen tím, že má veškeré funkce přístupné z dálkového ovládání (včetně změn mířítka a zaostření). X200 má dva počítačové a dva video (S-video) vstupy, každý s vlastním vstupem zvukovým. Připraven je i výstup na monitor a reprosoustavu. Obsluha projektoru z PC probíhá přes sériový kabel (k dispozici je i druhý vstup, vybavený PS/2 konektorem). Ve standardní dodávce najdete též ovládací software pro PC kartu a pro obsluhu projektoru. Vše je velmi dobře popsáno. Dá se říci, že tyto možnosti projektoru plně vyhovují náročnějším aplikacím.

Hlavní obsluha probíhá přes menu promítané na plátno (OSD), všechny funkce je možno řídit jak z těla přístroje, tak i z velmi dobře řešeného dálkového ovladače. Nechybí detailní nastavení obrazu a zvuku, možnost vložení obrazu (PiP) či nastavitelného zvětšení. Rozměrná infračervená čidla na přístroji zajišťují perfektní příjem povelů ovladače namířeného i zcela jiným směrem. Na dálkovém ovládání navíc najdete funkci ukazatele, kde šipka na obrazovce reaguje na pouhý pohyb ruky, a to je velmi pohodlné.

Mobilita

Projektor patří do střední třídy, tedy jeho mobilita je spíše vedlejší, nicméně s hmotností

necelých 10 kg a rozměry 33 x 14 x 40 cm by neměl mít žádný automobil problémy. S nastavením na jiné plátno, přední nebo zadní projekci, či jiný počítač nebudete mít problémy. Dostatečná svítivost a dobré možnosti nastavení velikosti obrazu umožňují prezentovat i za ztížených podmínek. Navíc díky vestavné mechanice na PC karty (PCMCIA) můžete nechat doma i notebook a prezentovat jen s projektorem, což je výborná věc. Pokud se týče zvuku, vestavné reproduktory postačí pro malou skupinku diváků, větší množství posluchačů bude čekat na kvalitní zvukovou soustavu.

Závěrem

Tento projektor Mitsubishi patří do střední třídy, jeho vlastnosti však vyhoví všem (i tím náročnějším) a kvalita obrazu je dostačující i pro mnohé DTP a CAD prezentace. Provedení je velmi kvalitní a nechybí ani četné drobnosti, jež při častém používání usnadňují práci (rychlostavitelné podstavce, ovládání přes PC, velká čidla dálkového ovládání, čtyři datové vstupy, prezentace z PC karty, upevňovací kryt objektivu, přehledná OSD nabídka, atd.). Velkou výhodou do málo zatemněných místností je vysoká svítivost projektoru, a v neposlední řadě i dlouhá životnost (1 300 hod.) a nízká cena nové lampy.

Mitsubishi X200 mohu doporučit všem, kteří mají na prezentace trochu vyšší nároky, a přitom nechtějí investovat roční zisk firmy do provozu a pořízení prezentačního zařízení.

Mitsubishi LVP-X200E

Provedení: LCD 1 024 x 768
Lampa: Metal Halid 330 W, 1 200 Lm
Projekční vzdálenosti: 1,5 m-12 m
Při úhlopříčce obrazu: 40-300"
Cena: 509 000 Kč (bez DPH)

K testu poskytla firma:
Nowatron elektronik,
Heršpická 6, Brno

Comfor v novém kabátě

Michal Bareš

V únorovém žebříčku TOP se objevuje nový model počítače firmy Comfor. Vzhledem k tomu, že nás tento počítač celkem zaujal (po pohledu na obrázek jistě víte proč), rozhodli jsme se sdílet vám o něm pár podrobností.

Novinky na povrchu

Novinkou na první pohled je design skříně, jejímuž přednímu panelu vévodí plastický barevný pruh. Ne že by se jednalo o vrchol designerského umění, nebo o umělecké dílo špičkové kvality, ale podíváme-li se na většinu počítačových skříní (Silicon Graphics promíne), zaplaťpánbůh za alespoň nějakou změnu. Výrobce se rozhodl pro tento typ skříně, který bude pro začátek prodávat ve dvou provedeních v modré nebo (pro méně odvážné uživatele) v šedočerné verzi. V takovýchto skříních se budou dodávat všechny počítače s označením Comfor, a jestliže se za tímto krokem skrývá snaha o posílení značky a image firmy, zdá se, že se jedná o krok správným směrem. Při pohledu na takovouto skříň pozná řádem i laik, o jakou značku počítače se jedná.

Co nového uvnitř?

Tolik k novému designu počítače Comfor, se kterým se všichni budeme setkávat stále častěji. Změny se totiž, a to bude uživatele zajímat možná ještě víc, objevily i pod kapotou. Nejedná se jen o v současné době nejrychlejší dostupný procesor Pentium II s taktovací frekvencí 450 MHz, který vynesl námi popisovaný počítač na špičku dnešního TOPu, ale také o další inovativní komponenty. První "interní" změna se týká základní desky počítače, neboli motherboardu. Firma Comfor změnila dodavatele této zásadní součástky a od nyníška bude ve svých počítačích prodávat desky firmy QDI Computer v tomto modelu se konkrétně jedná o motherboard QDI Brilliant s čipsetem Intel 440 BX. Na základní desce najdeme kromě výše zmíněného 450MHz procesoru Pentium II také 64 MB paměti (maximální možná kapacita je 768 MB), dále jsou zde 4 sloty PCI, 3 sloty ISA a jeden slot AGP. Jedna pozice typu PCI je osazena zvukovou kartou Sounblaster Live! Value a další PCI-slot je osazen grafickou kartou Matrox Millennium s čipsetem MGA G200 a 8MB pamětí SGRAM. Podle výsledků z našeho testovacího centra je tato grafická karta vhodná především pro akceleraci 2D grafiky. Urychlení 3D grafiky bylo trochu problematické a karta výkonnostně zaostávala za speciálními herními adaptéry.

Za výkonem počítače nezůstává pozadu ani výše zmíněná zvuková karta SB Live! Value, která podporuje vylepšenou syntézu nástrojů MIDI, nabízí efekty založené na popisu vlastností prostředí v systému Environmental Audio (EAX) a umožňuje výstup zvuku na čtyři reproduktory. K počítači se bohužel dodávají se subwooferem pouze dva reproduktory značky Boeder, případní zájemci o opravdový 3D zvuk mají tedy možnost dokoupit si zbylé dva reproduktory podle své vlastní úvahy.

Uvnitř počítače najdeme pevný disk Maxtor s kapacitou 4,3 GB. O ukládání dat se stará nejen 3 1/2palcová disketová jednotka, ale také interní mechanika Zip s kapacitou 100 MB. Počítač je dále osazen "čtyřicetirychlostní" CD mechanikou firmy BTC, u které uvádí výrobce maximální přenosovou rychlost 6 600 KB/s a přístupovou dobu menší než 100 ms.

Software

V cenì počítaèe je celkem slušné softwarové vybavení, èítající kromì èeské verze operaèního systému Windows 98 také grafický program Corel Draw!, verze 6.0, antivirový program AVG 5.0 a slovník Lingea Lexicon. Zákazník má dále na výběr mezi programem MS Works 4.0 nebo Wordem 97. Ke správì souborù slouží utilitka nazvaná Servant Salamander. Ke zvukové kartì se navíc dodává kompaktní disk s řadou ukázkových programù, a milovníky her urèitì potìší speciální verze hry Unreal podporující Environmental Audio.

Kromì základního pøíslušenství (klávesnice, myš) dodává firma Comfor k tomuto produktu 17palcový monitor MAG s trinitronovou obrazovkou. K tak výkonnému počítaèi, jakým tento model Comforu bezpochyby je, by však podle našeho názoru byl vhodnější monitor s větší úhlopøíèkou, nebo alespoð s lepšími frekvenèními hodnotami, to ale již záleží na zájemci a na jeho finanèních možnostech. Cena výše popsaného kompletu je 63 499 Kè bez DPH.

Comfor Quattro 450

- +výkon
- +design
- +software
- monitor

Cena: 63 499 Kè (bez DPH)

K recenzi poskytla firma: Comfor, s. r. o.

Intel-ovace, stálá inovace

Marek Didiè

V rychlosti inovací se společností vyrábějícím procesory vyrovná snad jen chemický průmysl se saponáty a pracími prášky. Pro jedny je to důkaz progresivnosti příslušného odvětví, pro druhé fikaný marketing s cíli èistì zìštnými. A tak je ohlášení nových frekvencí a variací Intelu pro jedny důvodem k nadšení, pro druhé k mrzutosti, jak jim zánovní technika valem zastarává. A□ patøíte k tìm èi onim, tento èlánek bude jako voda na váš mlýn...

Pár dní po novém roce (což bylo vùèi prodejcùm velice ohleduplné sklady prázdné, inventury hotové) Intel ohlásil dva nové modely Celeronù a soubižní zlevnìní nižších frekvencí. Doposavad byl oficiální nejvýkonnìjší Celeron-333 (pøetaktovávaèi jsou samozøejmì o pár desítek megahertzù dále) a jeho post tak vystøidal 400MHz Celeron, doprovázený bratøèíkem s hodinkami na 366 MHz. Èistý frekvenèní nárùst je 20, resp. 10 procent, výkonost celých systémù podle našich aplikaèních testù narùstá o cca 5 %. V tomto pøípadi se tedy jedná o èistì frekvenèní posun a procesory bude možné provozovat na vùštinì celeronových základních desek s dostateèným násobitelem.

Pøenosný

Druhá novinka z rodiny Celeronù je již zásadnìjšího charakteru Celeron pro mobilní poèítaèe. Intel dosud nabízel výrobcùm notebookù jen mobilní Pentium II, které je pomìrnì drahé a žravé (energeticky), a to vedlo k dalšímu masivnìjšímu rozšíøení procesorù AMD i do této oblasti. Nyní vytahuje Intel novou zbraò a tou je zmínìná mobilní varianta Celeronu.

Pøesnìjší by bylo øíci zbranì, protože k dispozici jsou hned tøi typy, pøipravené pro rùzné segmenty notebookových výrobcù. První je v klasickém samostatném modulu, obsahujícím již øídící èipset a napiòové korekce, druhá je v podobì integrovaného obvodu se stejnou výbavou a tøetí variací je samotný procesor v tzv. BGA (Ball Grid Array) balení s vývodem pro SMD pájení tedy pøímo na základní desku, bez možnosti výmìny... Poslední jmenovaná, nejlevnìjší a nejmenší varianta, osloví pøedevším trh levných notebookù s cenami okolo ètyøiceti tisíc korun zde se kupující smìøí s omezenými možnostmi dalšího rozšíøování (upøímnì, kolik znáte lidí, kteøí si mìnili v notebooku procesor?).

Nejdøíve budou dostupné modely na kmitoètech 266 a 300 MHz (jedná se o Celerony s cache pamìtí) v cenách 106, resp. 187 USD.

Vzhledem k tomu, že aplikaèní testy na stolních poèítaèích ukazují, že Celerony jsou výkonovì rovnocenné stejnì taktovaným Pentium II, dá se odhadnout, že podobnì na tom budou i tyto notebooky. A pøitom notebook s Pentiem II-266 dnes stojí zhruba 60 tisíc korun dá se tedy oèekávat, že pøi zachování výkonu klesnou ceny notebookù "Intel uvnitø" o zhruba 15 procent.

Pøenosný II

I mobilní varianty Pentia II jsou dostupné na nových frekvencích, a to 333 a 366 MHz. Technologickou zajímavostí je to, že na rozdíl od standardního Pentia budou mít cache L2 pøímo na køemíku procesoru (podobnì jako Celeron), a aèkoli bude polovièní (256 KB), výkonem bìžné PII dokonce pøedèí, a pøitom zùstává menší a má menší spotøebu.

Nepøenosný III

Pentium III oproti Pentiu II neznamená zase tak velkou zminu speciální než se objeví aplikace, využívající jeho 70 nových instrukcí. Ano, hlavní zminou je rozšíření instrukční sady o øíkazy pro øízení pamìti (napø. vypínání cache) a práci s multimediálními prvky (texturování a NURBS plochy). Klasicky pak dochází k rùstu frekvence, takže PIII je uvádìno na 450 a 500 MHz. Pracovat bude i na základních deskách s BX èipsetem.

Èipset

Nedílnou souèástí základní desky je èipset øídí sbìrnic, urèuje možnosti systému. I zde zaèátek roku znamenal inovaci Intel uvedl sadu 440ZX AGP, která nabízí "vyšší výkon a flexibilitu pro levné PC systémy". Co to znamená konkrétnì, to uvidíme po prvních testech. I notebooky se doèkaly novinky: 440DX pro mobilní Celerony.

A ještì servery

Aby toho nebylo málo, den po Celeronech pøišlo ohlášení tøí nových Xeonù. Procesor pro servery a pracovní stanice se doèkal frekvence 450 MHz ve všech tøech variantách velikosti cache pamìti (0,5, 1 a 2 MB). Dá se tedy øíci, že Pentium II Xeon-450 se 2 MB je dnes nejvýkonnìjší komerèní procesor Intelu, umožòující provoz až ètyøcestných systémù, a je už dnes využíváný vìtšinou velkými serverovými výrobci. Na jaøe se objeví Pentium III Xeon, obohacený o nové instrukce.

A co hlava?

Jde vám z toho hlava kolem? A co aviváž jakou kupujete? Tak vidíte, však vy se s tím srovnáte... A když v nejbližší dobì nekoupíte nic, budete se na jaøe smát a na podzim skákat radostí (více o tom ale v pøíštím PC WORLDu). Pøejí vám chladnou hlavu a dostatek soustøedíní na blízké lidi a důležité věci.

Solcam - Kamera pro vaše PC

Martin Kybal, IDG Online

Pokud máte chuť proniknout do světa videokonferencí, a přitom nemáte prostředky na složité systémy za stovky tisíc korun, může vás následující článek zaujmout. Na test nám byla zapůjčena digitální CCD kamera firmy Cellvision. Je určena jako levné řešení pro zájemce o snímání pohyblivého obrazu do počítače.

Kamera je umístěna v designově pěkně provedeném stojanu. Spojovací kabel, kterým se připojuje do počítače, je určen pro přenos obrazu a zároveň pro napájení. To je odebíráno z portu pro klávesnici, jenž se pak připojuje na průchozí konektor kamery. Instalace je tedy velmi jednoduchá. Omezuje se na mechanické připojení na paralelní port počítače a mezi klávesnici. Po paralelním portu jsou pak data přenášena do počítače. Po instalaci ovladačů je kamera připravena k používání libovolným programem, který dokáže pracovat se zdrojem videosignálu. Součástí dodávky je jednoduchý program, jenž dovoluje snímat videosekvence nebo jednotlivé statické obrazy. Slouží zároveň pro nastavení rozlišení obrazu, barevného podání a způsobu komprese použité při záznamu. Pro videosekvence jsou k dispozici rozlišení 160 x 120, 176 x 144, 240 x 180 a 320 x 240 bodů. Statické snímky mohou mít s využitím zoomu až 640 x 480 bodů.

Kameru jsem testoval zejména ve spojení s programy pro telefonování a videokonference po Internetu. Že jde o jedno z jejích primárních určení, dokládá fakt, že spolu s kamerou získá uživatel také program Internet Phone. Žádný z mnou používaných programů neměl s využíváním kamery problémy. Nejčastěji jsem používal rozlišení 176 x 144 bodů. Na obraz větších rozměrů již nestačila přenosová rychlost používaného modemu, která byla 33,6 Kb/s. Počet snímků se pohyboval okolo 5 až 8 za sekundu. Zde se projevoval fakt, že kamera nepoužívá pro zpracování obrazu speciální přidavnou kartu, ale využívá výkon procesoru.

V dokumentaci je uváděn jako minimální požadovaný procesor Pentium 75 MHz, avšak osobně bych posunul tuto lažku na 120 MHz. Ale i na Pentiu 75 MHz byla kvalita obrazu velmi dobrá. Co mne překvapilo, byla čistota obrazu bez šumu, a to i při velmi špatných světelných podmínkách. Poněkud obtížné bylo ostření obrazu, protože objektiv šel otáčet velmi ztěžka. Barevné podání bylo při standardním nastavení trochu posunuté k červené, ale dalo se to ovládacím programem

Kamera je rovněž vhodná pro snímání videosekvencí, ale s určitým omezením plynulosti pohybu obrazu. Během několika desítek pokusů, kdy jsem různě kombinoval velikost obrazu, použitý způsob komprese obrazu a počet zachytávaných snímků za sekundu, se mi nepodařilo dosáhnout vyšší rychlosti jak 10 snímků za sekundu.

Závěr

Digitální CCD kamera Solcam je jednoduchým řešením pro zájemce o internetové videokonference a experimentování s pohyblivým obrazem na PC. Kamera splňuje to, pro co byla navržena a myslím, že užitná hodnota odpovídá ceně, za kterou je nabízena. Také jednoduchost instalace ve srovnání s ostatními systémy může být pro mnoho zájemců rozhodující faktor, stejně jako cena. Podle informací, jež jsou na obalu kamery, výrobce produkuje ještě verze s USB sběrníci, s výstupem standardního videosignálu a s interní videokartou pro digitalizaci a zpracování obrazu. Pro zájemce o vyšší kvalitu obrazu bych doporučil poohlédnout se po některém z těchto řešení. Podmínkou je také vysoký výkon

procesoru a dostatek operaèní pamìti.

Videokamera Solcam

- + jednoduchá instalace
- + kvalita obrazu
- tižké ostøení

K testu poskytla firma:

Joyce ÈR, s. r. o. Matzenauerova 8

616 00 Brno

Cena (s DPH): 4 502 Kč

Konjunkce Jupitera s uživateli mobilních počítačů

Miroslav Lochman

Přestože Windows CE 2.0 již poměrně výrazně pronikla do našeho povědomí v souvislosti s operačními systémy "kapesních" počítačů, bude toto povědomí v nejbližší době stále více ovlivněno novými Windows CE Handheld PC Professional (H/PC Pro), doposud známými pod kódovým označením Jupiter.

Mezi základní vlastnosti WinCE 3.0 (èi Pro) patří podpora zobrazení pro větší displeje s rozlišením VGA a SVGA 800 x x 640 bodů (rozlišení displejů většiny handheldů je dnes 640 x 240), podpora pro touchpad a myš, dále pro rozhraní USB, karty Compact-Flash Type II, bezdrátové připojení k sítím LAN a pro rychlé infračervené spojení.

Lepší je i konverze mezi "kapesními" aplikacemi a standardními verzemi MS Office pro PC, dále je vylepšená aplikace pro správu pošty Pocket Outlook. Ta podporuje protokoly IMAP 4 (Internet Message Access Protocol) a POP 3. Nová aplikace InkWriter slouží pro kreslení diagramů, zapisování poznámek a k rozpoznávání ručně psaného textu.

Společnost Microsoft však doporučuje všechny handheld počítače, včetně počítačů třídy Jupiter, jako "společníky" stolních počítačů, případně notebooků.

Software

Na stříbrných kotoučích

Vladimír Vondráček

Corel Gallery 1 000 000

Kolekce stovek tisíc obrázků, desítek tisíc fotografií, tisíců fontů, stovek zvuků, desítek videoklipů a několik programů. Tato kompletní mocnářada desítky popisuje obsah třinácti CD od firmy Corel.

Začneme popis od konce, od několika programů. Při instalaci se na disk umístí jednak původní browser od Corelu, jakési rozšíření klasického windowsovského hledače. Dále se nainstaluje Corel PhotoHouse 2.1, program pro práci s obrázky všech formátů, které jsou na cédéčkách obsaženy. A v neposlední řadě se nainstaluje i databáze všech obrázků, co jich jen na discích

Po spuštění browseru (a integrovaného hledače) se zobrazí aktuální soubory a, což je velmi důležité, disk, na kterém jsou umístěny. Autoři poměrně chytře předpokládali, že v počítači nemáte 13 CD-ROM jednotek, případně nevlastníte jukebox na CD. Stačí pak v balíčku příslušné CD vyhledat a vrazit ho do mechaniky (myšleno obrazně). Pak kliknutím na ikonu v okně hledače spustíte Photo House a můžete obrázky upravovat, tisknout, atd. atp.

K Photo Housu několik poznámek, kromě již uvedené automatické registrace souboru na tuto aplikaci. Umí, na rozdíl od jiných necorelovských prohlížečů, zobrazovat a upravovat i vektorové obrázky. Kupodivu se několikrát stalo, že neuměl přečíst standardní GIF, který např. ACDSee zvládlo bez problémů. Nicméně škála nástrojů a hlavně efektů je pro zpracování obrázků bez problémů dostačující.

Browser i Photo House jsou ovšem popelkami, které pouze slouží zhruba 8 GB dat na CD nosičích. Škála obrázků pokrývá snad každou tematiku. Několik CD je naplněno pouze grafikou, uplatňovanou na Webu, včetně animovaných GIFů. Domnívám se, že podobná kolekce by neměla chybět u žádné firmy, fungující na poli tvorby webovských stránek. Pokud ovšem nepatří k její image uniformita. Také dokumenty, vylepšené těmito obrázky, vtisknou osobitost a zajímavý vzhled vašim dokumentům a jak osobní, tak firemní korespondenci. V kufříku (papírovém) je přibalena i kniha. V ní je jednak manuál k programům a obecné informace o obrázcích, ale hlavní jsou v ní zobrazeny všechny obrázky, uspořádané do tematických kapitol. Bohužel v knize chybí, na kterém konkrétním CD obráček je, proto stejně musíte využít služeb vyhledávače.

Na kufříku vypsána minimální konfigurace je skutečně MINIMÁLNÍ. Počítač s takovým vybavením by byl možná schopen přehrát zvuky a zobrazit obrázky. Nemáte-li tedy počítač s procesorem, jehož pracovní frekvence (pro PC samozřejmě) nepřesahuje 200 MHz a pamětí alespoň 32 MB, pak s Corel Photo Housem moc štěstí neuděláte.

Corel Gallery 1 000 000

- + velice obsáhlá kolekce
- + zastoupení všech témat, důraz na použití na webovských stránkách
- + -problematické vyhledávání
- některá dialogová okna

Producent: Corel

Žánr: kolekce obrázků, zvuků, animací

Jazyk: anglicky

OS: Win95, NT 4.0

Cena: 4 460 Kč

K recenzii poskytl firma: Corel

Šaldova 34, Praha 8

Encarta 99

V pěkně barevně vyřešené krabici dostanete celkem 3 CD. Na jednom je popis multimediální encyklopedie, na ostatních dvou encyklopedie samotná. První CD obsahuje kromě popisu, kterýžto je v HTML formátu, i program Microsoft Resource Organizer, jenž umožňuje dít si rešerše dat na discích s encyklopedií. Za instruktivní považují třímínutový videoklip o tom, kterak rešerše dít. Je mnohem instruktivnější než několik stran textu v nápovědi či manuálu. Kromě toho jsou na CD i nezbytné utility, a samozřejmě všudypřítomný Internet Explorer.

Teď však k samotné encyklopedii. Jak již je z výše napsaného zřejmé, je rozložena na dvě CD. (Vzhledem k obsáhlosti se není co divit. Trend distribuce dvojčeděek se rozmáhá, takže pomalu uvažujte o zakoupení druhé CD-ROM jednotky. Nebo počkejte na vysokokapacitní DVD.) Na prvním CD je obslužný program, který se standartně instaluje a pracuje pak s daty na CD.

Encyklopedie obsahuje kromě vlastních encyklopedických informací ve formě textu též multimediální data. Je pak tedy možno zhlédnout krátké videosekvence s úseky filmů či filmových dokumentů. Rovněž tak nechat si některé informace přečíst. Encyklopedie probírá všechny oblasti lidského vidění a její "vědomosti" nekončí tisíci pod povrchem. Těžko ale čekat komplexní informace o čemkoliv.

Kromě vlastních dat je zde ještě hra, která procvičuje vědomosti hráče kladením nejrůznějších otázek ze všech možných, v encyklopedii obsažených oborů. Není-li něco jasné, stačí skočit do encyklopedie a příslušné heslo nalézt.

Mě osobně zaujala nejvíce část encyklopedie, pojednávající o jazycích. V encyklopedii je obsaženo několik desítek jazyků (i čeština) a k nim i namluvené ukázky nejbližnějších slov a frází (ano, ne, na shledanou). V případě nejvyšší nouze, má-li člověk notebook se zvukovým výstupem a Encartou 99, může za něj stroj krátce opovídit třeba svahilsky a ještě přidat přísloví, používané v té které zemi.

Trochu mě ale mrzí, že takováto pěkná encyklopedie existuje pouze v anglické verzi a je tak pro část naší populace nepoužitelná. Přitom suma informací tam obsažených je úctyhodná.

Microsoft Encarta 99

- + velká obsáhlost
- + multimediální ukázky
- + update přes Internet
- není český

Producent: Microsoft

Žánr: multimediální encyklopedie
Jazyk: anglicky
OS: Win 95, 98, NT 4.0
Cena: 1 170 Kč
K recenzí poskytla firma:
Microsoft, s.r.o.
Novodvorská 1010, Praha 4

Hráčův ráj

Jméno Špidla jistě není neznámé lidem z oboru vydávání sharewarových CD-ROMů. I dvoj-CD Hráčův ráj pochází z dílny firmy Špidla data processing. V podtitulu má sousloví akční hry, a přesně to na obou CD je. Na svoje si přijdou nejen milovníci klasických 3D stříleček, ve kterých krev, olej a jiné tělní tekutiny lidí, strojů či mimozemšťanů tečou po hektolitrech kolem. Najdete zde automobilové závody, stejně jako dungeons a jednoduché 2D střílečky. Obslužný program nabízí přehled těchto her a jejich stručnou charakteristiku. Toto uspořádání významně zkracuje čas, potřebný k nalezení příslušné hry a orientaci v tom, zda tato hra uspokojí nároky hráče, jestli umí to, co se od ní

Výběr her je veden od nejjednodušších (a nejméně hardwarově náročných) až po skutečně propracované hry, na niž jen tak nějaký hardware nestačí. Se složitostí hry jde ale ruku v ruce většinou i výše zmíněné omezení na používání dané sharewarové verze. Takže zatímco jednodušší hry se spokojí většinou s hláškou při startu (hláška jako: neregistrované verze, zaregistrujte se, apod.) a sem tam odklepnutím nějakého dialogu, složitější hry mají takové záludnosti jako timeout (po určité době se hra přeruší), které udržují hráče v napětí, co bude dál, a tudíž i zvyšují pravděpodobnost, že si uživatel zakoupí plnou verzi produktu.

Na discích nechybí ani základní ovladače pro DirectX, bez nichž jen těžko moderní hra pobíží, a pro odpůrce prohledávání katalogu her je připraven stejný seznam i s popiskami na bookletu CD.

A na závěr jen několik titulů, které jsou na CD obsaženy: Quake II, Worms 2 Multiplayer, Forsaken, Monster Truck Madness II. Tak co tomu říkáte?

Hráčův ráj

- + nejen jednoduché hry
- + dema velmi populárních her

Producent: Špidla data processing
Žánr: sharewarový výběr akčních her
Jazyk: český (obslužný program)
OS: Win 3.11, 95, NT
Cena: 399 Kč
K recenzí poskytla firma:
Špidla data processing
Nad Stráněmi 4545, Zlín 5

Nejlepší shareware 98

Především uzavřela rok 1998 firma Špidla data processing svým sharewarovým výběrem. Pravdou ovšem je, že by musela do konce roku zazářit nějaká skutečná hvězda, aby byl důvod čekat na další sharewarový výběr.

Tento disk obsahuje řadu zajímavých sharewarů z nejrůznějších oblastí. Jsou zde zastoupeny jak hry (a to ve všech žánrových skupinách akční, adventure, deskové, hazardní, strategické a logické), tak různé utility pro rodinnou zábavu a programy pro domácnost vůbec. Vzdílat se zde mohou jak dospělí, tak děti, můžete si zorganizovat svoje osobní finance a produktivitu. Nemalou část tohoto CD zabírají programy a utility, zaměřené na Internet a komunikaci vůbec. K použití jsou připraveny hledače nejrůznějšího ražení, několik HTML editorů a programů pro tvorbu webovských stránek, stejně tak jako několik utilit pro zprávu web situ (FTP klient). Tvorbu Java skriptů a animací pro Web vůbec umožňují další programy.

Ale nejen Internetem živ je uživatel. Na své si přijdou i programátoři. Pokud jste postrádali ve 32bitových Windows port Perlu, pak ho najdete na tomto CD. Je zde i vizuální nástroj pro tvorbu instalačních programů. I pro neprogramátory pak může být zajímavých několik systémových utilit.

Pro ostatní pak je připraven WinZip v aktuální verzi pro všechny možné windowsové platformy (lépe řečeno od verze 3.x výše). Několik multimediálních aplikací doplňuje ucelenou kolekci.

Ovládací program je standardní, uživatelsky vcelku příjemné a hlavně nesložitě rozhraní. Ke každému programu je k přečtení krátká poznámka o tom, co program umí. Stejně jako všechny propagační popisy, i tento opomíjí případné nedostatky toho kterého programu. Ale dává alespoň rámcovou informaci, co program dělá a jak. Popis a seznam všech programů, aplikací, utilit, či jak to nazvat, je obsažen i v papírové knížičce uvnitř krabičky cedéčka.

Nejlepší shareware 98

Šíře záběru
kvalitní výběr
hry by asi zasloužily samostatný disk

Producent: Špidla data processing
Žánr: kolekce sharewaru
Jazyk: český (ovládací program)
OS: Win 3.x, 95, NT
Cena: 399 Kč
K recenzi poskytla firma:
Špidla data processing
Nad Stráněmi 4545, Zlín 5

Music Maker 3.0

Jméno produktu napovídá, o co se jedná. Nemáte-li však hudební sluch, nemyslete si, že můžete tento článek přečíst. Totiž i my, co jsme na základní škole dostávali známky z hudební

výchovy kontumaèní, si zde pøijdeme na své.

Nemusíte být zrovna profesionální hudebník ani majitel nahrávacího studia, a pøesto dostanete do ruky nástroj, se kterým si rádi vyhrajete a který vám umožní bez velkých znalostí složit si vlastní skladbièku èi zkonstruovat zvuk dle vlastního pøání. Na poèátku máte na výběr z několika možností, jak má nová skladba vypadat. Je možno zvolit samplovací frekvenci, poèet stop, a zda bude skladba v provedení stereo èi mono. Poté se vygeneruje obrázek, na nimž jsou zobrazeny jednotlivé stopy. Poté zaèíná vlastní tvùrèí práce.

V krabici produktu jsou obsažena dvě CD, jedno s vlastním programem a jedno plné základních samplù. (Sampl je krátký zvuk ve formátu wav, reprezentující urèitou rytmickou skupinu). V levé èásti obrazovky pak můžete zobrazit obsah až tøí adresáùù, které obsahují samplý. Jednoduchým kliknutím na název souboru se tento pøehraje a pøetažením ho umístíte do nikteré stopy. Po zkonstruování celé skladby (samplý nabízí zvuky toliko doprovodné), si můžete pozadí pøehrát. Máte-li k dispozici zaøízení, které je schopné pøevést zvuky do formátu .wav (nebo i midi, s tím je možno v rámci programu také pracovat), můžete si nahrát svoje vlastní zvuky (tím je myšlen hlavní zpìv èi slovo mluvené) a zakomponovat je do skladby. Výsledek lze uložit ve formátu wav, pøíp. pøehrát na kazetu linkovým výstupem ze zvukové karty (zvukovku totiž musíte nutně mít).

Tím ovšem možností programu zdaleka nekonèí. Ke složené hudbì je možno vytvořit i videoklip, buď pomocí obrázkù ve formì bitmapy, nebo pøímo jako avi soubor. Pro tento pøípad doporuèuji ovšem výkonnější hardware.

Kromì jednoho CD se základními samplý je možné dokoupit ještì další cédéèka, plná nejrùznìjších zvukù. Úplná kolekce všech CD èítá devìt kusù a pokrývá široké pole hudebních žánrù, snad kromì vážné hudby vše. Jste-li tedy fanda napø. do dance&house music, můžete si zakoupit CD s 550 MB rùzných samplù z této oblasti.

Music Maker 3.0

- + jednoduché a intuitivní ovládání
- + množství rùzných kombinací
- + efekty (hlasitost, zkreslení, echo)
- èeský návod jen na disketì (formát pdf)

Producent: MAGIX Entertainment Corp.

www.magix.net

Žánr: hudební software

Jazyk: anglicky

OS: Win 95, NT

Cena: 1 990 Kč program a sada základních samplù, 799 Kč CD s žánrovými samplý

K recenzi poskytla firma: NPG, s. r. o., Blahníkova 5, Praha 3

www.npg.cz

Náročně technologie sestupují! Cinema 4D XL 5

Pavel Korec

To, co bylo ještě nedávno doménou špičkových grafických studií, stává se díky poklesu cen a růstu výkonu stále bližší i pro normální uživatele. Je to také případ programu Cinema 4D XL.

Ovladatelnost

Cinema 4D XL patří mezi programy s poněkud specifickým designem, ale ovládání má logické a většina ikon dobře indikuje, co se po aplikaci nástroje stane. Je tu všechno, co od ideálního 3D programu očekáváte: množství primitivních objektů, booleanové operace, editace v 3D pohledu a prùmìtech. Krom toho budete delší dobu s nadšením objevovat nové a nové funkce pro vytváření a úpravy objektů. Jejich použití je efektivní a rychle vede k realizaci živé grafické představy. Představit si pak můžete cokoli omezení tvaru a struktury objektů a scén tu nejsou. Program je vhodný jak pro volný kreativní styl, tak i pro přesnou technickou tvorbu. Vlastnosti těles a jejich celků jsou přehledně uspořádány v hierarchické struktuře Object Manageru.

Rychlost a platformy

Rychlost raytracingu na PC je ohromující, a údajně patří k nejrychlejším na platformě PC a Mac program jsem s úspěchem vyzkoušel na počítačích s Pentiem 75, 133 a 300 MHz. Efektivitu kódu odpovídá i velikost programu 4 MB. Překvapivý je i lineární nárůst výkonu na víceprocesorových počítačích (2 CPU: 177%, 4 CPU: 346%). Počet procesorů není omezen. Program je k dispozici na Intelu, Amize, Macu a na Alphì. Má vlastní multitasking a multithreading, a je velmi stabilní. Operace můžete kdykoli přerušit, anebo nechat renderovat jednu scénu na pozadí, zatímco pracujete na jiné.

Kreativní funkce

Cinema vyniká v možnostech modelování. Objekty (polohu uzlových bodů) můžete volně deformovat pomocí magnetu, aplikací prostorových deformačních funkcí, samostatným či hromadným posunem (rotací, expanzí) bodů, či použitím zvláštního "obalového" objektu (FDD). Ten funguje jako hmotová šočka, jejíž aplikací se části objektů prostorově deformují zhroutí se, zkříví, anebo expandují.

Technické objekty

Program umožňuje vytvářet plochy a tělesa definovaná křivkami. Generování křivek a ploch, jakož i jejich následnou deformaci můžete řídit matematickými výrazy, importovat z EPS souborů, nebo použít předdefinované geometrické a technické tvary. Podle potřeby použijete absolutní či relativní (tělesový) souřadný systém. Můžete přesně nastavit polohu těles i jednotlivých bodů. Užitečná je volba mířítka (nanometry x kilometry). Režim animace umí provádět i booleanové operace (stopa rypadla bagru, šápota predátora), pohyby textur, morfingy a další funkce.

Vše pod kontrolou

Během práce s objekty, scénami, texturami i animací máte perfektní kontrolu nad vším, co se děje. Editor v reálném čase zobrazí nejen kostru a drátěný model, ale i model stínovaný (Open GL, či Direct 3D). A to dokonce i při pohybu či morfingu tělesa přímo v editoru. Pohyb tělesa můžete animovat i podle prostorové a časové křivky, a smíte animovat polohu a deformaci této křivky. Pomocí "virtuální procházky" se v reálném čase proletíte nad gouradovsky stínovanou fraktální krajinou.

Omezení a kvalita

Program je maximálně otevřený co do množství objektů, polygonů, ploch, křivek, světel, textur a kamer. "Fyzikální" kvalita povrchů, reflexe a transparence je absolutní (za hranicí rozpoznatelnosti), přičemž program nabízí vložení indexu lomu světla. Takové efekty, jako jsou světla a stíny, mají maximálně přirozený vzhled. Dobře vypadají i objekty ve světlém prostředí. Příkladem realistické scény může být osvětlení slunečním kotoučem v mlze a prachu. Samozřejmostí jsou i odlesky zrcadel

Dimenze

Program nese označení jako 4D, což indikuje čas (animaci) jako čtvrtý rozměr. Ovšem volných parametrů animované scény může mít díky samotným cestám objektů velmi mnoho. Zajímavý je soubor funkcí Particle systém: útvar "Emitter" vygeneruje duplikáty libovolného objektu jako více či méně homogenní proud, který můžete odklonit, ohýbat, zavíjet či rozptýlit. Využití těchto funkcí je zajímavé v případě tekutých částic, světelných proudů, ohně, deště, proudu ryb, ptáků či aut.

Ceny, uživatelé a trh

Program svými možnostmi fakticky zasahuje do hájemství programů vyšší třídy. Jedná se o program velmi komplexní a propracovaný. Cena indikuje použití spíše ve středních a větších grafických designérských studiích a stěžích. Ovšem kromě základního balíku obdržíte za poloviční cenu mírně odesanou verzi SE, nebo ještě více odesané GO za zhruba 6 tisíc korun (bez DPH) vhodné pro internetovskou grafiku.

Slabinou Cinemy je menší trh objektů a chudší síť, než je např. internetovský trh Maxe. Cinema však dokáže objekty importovat (DXF, LightWave, QuickDraw 3D, 3D Studio R4, Wavefront, VRML).

Cinema 4D XL 5.0

- + rychlost programu a rychlost návrhu
- + hierarchická koncepce a ovladatelnost
- + spolehlivost, multitasking a multithreading
- + kvalitní obrisy i ve světlých tónech

K testu poskytla firma:

Mediacomp

Wellnerova 5, Olomouc

Cena: 49 900 Kč (bez DPH)

Co se děje za oponou - Microsoft Office 2000

Jaromír Luhan

K seznámení s novými trendy nám poslouží testovací verze označovaná jako BETA 2, tedy značně nehotový produkt, který ještě dozná řady změn zejména v oblasti dokumentace, ilustračních příkladů a spolehlivosti. Proto se zaměříme především na obecnější pohled na záměry a koncepce. Nezbyvá než doufat, že výsledný produkt bude poněkud méně rozsáhlý 7 instalačních cd-romů této verze působí spíše hrůzostrašně než impozantně.

Trži hlavní mezníky

Microsoft sám rozděluje inovace produktu na tři oblasti. První z nich se týká webové spolupráce a sdílení informací. Formát HTML se stává rovnocenným partnerem prozatím zachovaných přirozených bitových formátů dokumentů všech aplikací kanceláře. Tento přístup činí z celé kanceláře cosi jako mohutný editor WWW stránek a aplikací. Alfou a omegou snažení vývojářů bylo usnadnění tvorby webových stránek, tak aby tyto přestaly být doménou specializovaných pracovníků což mílo často za následek množství zastaralých informací a nefunkčních odkazů v hierarchii webových serverů. Nové možnosti kanceláře dávají každému uživateli možnost publikovat své dokumenty na firemní intranet jednoduchým způsobem, srovnatelným s obyčejným uložením dokumentu na disk. Práce webmastera se tak omezí na správu struktury a uspořádání stránek a

Schéma práce s intranetovými dokumenty umožní jejich distribuci přes Web v univerzálním formátu HTML doplněném o rozšíření XML. Příjemce bude moci provést jejich zpětnou konverzi do programů kanceláře a dále s nimi pracovat. Tato koncepce hraje do karet současnému globalizovanému světu, kdy je nezbytné mít možnost otevřít a zpracovat dokument vytvořený kdesi v hlubinách světové sítě bez ohledu na to, jakým způsobem vznikl. Schopnosti jednotlivých programů kanceláře mají dále respektovat i skutečnost, že zdrojové informace, ze kterých je dokument sestaven, mohou být ve skutečnosti uloženy na více serverech roztroušených po celém světě.

Druhá oblast vylepšení nového Office zahrnuje nástroje pokročilé analýzy a zpracování dat. Týká se samozřejmě především programů Excel a Access, jejichž schopnosti stále více přibližují běžné uživatele složitým datovým strukturám, jejich zpracování a analýze, což bylo dříve výhradní doménou působnosti firemních informačních manažerů a analytiků. Informační a datové toky v organizaci mohou být řízeny a analyzovány již v místě vzniku a následně i "po trase" svého putování, což zajistí jejich pružnější využití a flexibilnější reakce přímo výkonných složek bez nutnosti čekat na povel shora. Schopnosti nové generace programů umožňují na jedné straně přístup uživatelů k firemním datům uloženým na datových serverech, na druhé straně zjednoduší programátorům a analytikům tvorbu intranetově orientovaných snadno ovladatelných modulů, s jejichž pomocí jsou firemní databáze obsluhovány.

Nová technologie OLE DB zprostředkuje Excelu 2000 možnosti on-line analýzy vícerozměrných datových skladů, zatímco nové datové jádro Accessu nabídne možnost pracovat jako klientské rozhraní pro velké databázové aplikace typu klient/server.

Třetí oblast inovací pak patří k nástrojům zahrnuje vylepšení obsluhy a správy aplikací. I nová kancelář pokračuje v trendu usnadňování obsluhy, tak aby se uživatel nemusel soustředit na obsluhu programů a mohl se plně věnovat vlastní práci. Rozšířené schopnosti uživatelského nastavení respektují různé scénáře, podle kterých mohou být aplikace

instalovány, a dovolují specializovaným pracovníkům snadné přizpůsobení specifickým požadavkům různých cílových skupin uživatelů. Nová instalační technologie poskytuje více kontroly nad procesem instalace a lepší možnosti i pro návrat systému do předchozího stavu.

Zcela nových kvalitativních rozměrů dosahují jazykové schopnosti a mezinárodní distribuovatelnost programů kanceláře. Dřívějších 36 jazykových mutací nahrazuje jediné univerzální spustitelné jádro a 100% uživatelsky konfigurovatelná jazyková podpora. Na jediném hostitelském počítači tak mohou pracovat různí pracovníci v různých jazycích, aniž by museli provádět reinstalace příslušných jazykových mutací.

A jak to konkrétně funguje?

Testovaná beta-verze byla ještě ve značně syrovém stavu, takže nevynikly dostatečně všechny nové chuťové ingredience a uživatel se na práci příliš soustřeďovat nemohl. Přesto řada novinek upoutá na první pohled. Zejména všudypřítomná červená nit formátu HTML, táhnoucí se napříč všemi programy kanceláře, působí velmi výrazně, vydatně podporována artilerií pomocných funkcí typu automatické kontroly odkazů při ukládání nebo automatické volby grafického formátu podle obsahu.

Naději vypadají také webové komponenty s COM rozhraním, které rozšíří schopnosti webového prohlížeče o funkce tabulkového kalkulátoru nebo editoru grafů a dynamických tabulek. Více možností poskytuje nejnovější verze Visual Basicu implementovaná v rámci kanceláře i podpora pro tvorbu HTML skriptů. Impozantně působí ambiciózní univerzální jazyková podpora, která dílá z kanceláře skutečně "globalizovaný" produkt.

A tak bych mohl pokračovat ještě dost dlouho. Jsem však přesvědčen, že se s Office 2000 nesečkáme naposledy a že pro detailnější pohled bude vhodnější definitivní verze.

Microsoft Office 2000

K recenzi poskytla firma:
Microsoft, s. r. o.
Novodvorská 1010, Praha 4

Sladká káva PowerJ Enterprise 2.5 od Sybase

Jiří Mièke

Firma Sybase je jedním ze softwarových gigantů, který dodává sadu nástrojů sloužících k vývoji jakéhokoli typu aplikace v rámci jednotného vývojového prostředí, a zároveň integrací těchto nástrojů docílí snadnější a efektivnější práce. Vývojové prostředí jazyka Java PowerJ lze koupit samostatně i v rámci balíku PowerStudio Full Edition, které kromě dalších menších nástrojů obsahuje i program PowerBuilder. Z dalších aplikací jsou obsahem obou balíčků tyto produkty AppModeler, PowerSite, PowerDynamo a Jaguar CTS.

PowerJ Enterprise 2.5 umožňuje vyvíjet javovské aplikace jakéhokoli typu vícevrstevné vnitropodnikové distribuované klient/server aplikace, OTLP aplikace, aplety, komponenty ActiveX a JavaBean, javovské třídy a další. Podporován je standard CORBA, vývojáři mohou využít i vlastnosti transakčního serveru Jaguar CTS. Při instalaci je možno zvolit verzi nainstalované JDK firmy Sun (1.0.2 nebo 1.1.6), ale i SDK 1.5 Microsoftu; výsledné aplikace jsou samozřejmě spustitelné na všech platformách Javy VM. Mezi nejvýznamnější novinky oproti verzi 2.0 (kromě nových verzí dalších programů a aplikace PowerSite) obsahuje program zejména knihovnu komponent grafického rozhraní Java Foundation Classes firmy SUN JFC zvanou Swing (zahrnuje více než 200 tříd). Jako databázové rozhraní používá PowerJ rozhraní JDBC, a to nativní jConnect, DirectConnect a OmniConnect, dále ovladače VisiChannel for JDBC firmy Visigenic a XDB JetConnect. Vývojoví pracovníci tak mají zajištěn přístup ke všem běžně používaným databázovým serverům (Sybase a Microsoft SQL Server, DB2, Oracle a další), a to i v heterogenním

Práce s programem

Práce s programem obdobně jako u jiných vývojových nástrojů začíná vytvořením projektu, nezávisle na typu výsledné aplikace (javovské aplikace, aplety a třídy, JavaBean, Jaguar komponenty). Prostřednictvím PowerJ lze i vytvářet aplikace za pomoci SDK 1.5 Microsoftu, standardní je však použití knihoven JDK verze 1.0.2 a 1.1 firmy Sun. Projekt obsahuje tzv. targets, které sdružují veškeré objekty vytvořené a použité v projektu, a přispívají tak k lepší organizaci prvků projektu. Každý target má svoji složku a obsahuje svoje zdrojové soubory. K usnadnění vývoje je k dispozici několik průvodců, především Class, Form a Target Wizard. Při vytváření formulářů poskytuje program možnost využití databázových údajů, a to především na bázi vizuálního použití příkazů jazyka SQL. Vlastní standardní práce při vývoji programu je obdobná jako u jiných RAD (Rapid Application Development) programů tedy vizuální umísťování ovládacích prvků a komponent na formulář tažením myši z ovládacího panelu se snadným vyvoláním okna příslušné události. Vytvoření vlastního kódu opět usnadňuje několik průvodců, což zrychluje práci a zmenšuje chybovost. Uživatelé PowerBuilderu budou možná trochu zklamáni neexistencí technologie DataWindow při práci s databázemi, ta se však má objevit v další verzi programu PowerJ. Práci s kódem při vkládání událostí a metod usnadňují tzv. Reference Card (seznam metod a vlastností jednotlivých objektů lze zvolit a za pomoci průvodce zadat příslušné parametry a ihned je vložit do kódu). Orientaci v projektu napomáhají okna hierarchie tříd, targets a objektů; např. u tříd jsou v pravé části okna graficky rozlišeny jednotlivé typy funkcí a je umožněn přímý přístup k příslušnému

Další programy

PowerSite verze 1.5 je program určený pro vytváření webovských stránek. Uživatel má k dispozici všechny běžné prostředky k vytváření internetovských stránek (vizuální návrh, standardní komponenty, pracovní plochy apod.), program podporuje režim WYSIWYG. K vytváření dynamických HTML stránek slouží PowerDynamo. Ty mohou být různých typů od generování dat Dynamem na základě jednoduchých SQL dotazů (tzv. šablony) přes použití JavaScriptů či appletů až po tzv. Java servlety na straně serveru. Sybase SQL Anywhere v. 5.5.04 je relační databáze, která se pyšní svými nepatrnými nároky a multiplatformním použitím. Pokud nároky výsledné aplikace přesáhnou možnosti této databáze, Sybase nabízí plynulý přechod na SQL Server. Součástí dodávky je také transakční server Jaguar CTS verze 1.1.1 a dále AppModeler v. 6.1, pomocí nihož se vytvoří návrh datového modelu aplikace.

Závěr

Vývojové prostředí firmy Sybase PowerJ verze 2.5 patří ke špičkovým produktům programovacího jazyka Java, určeného zejména k vývoji klient/server databázových internetovských či intranetovských aplikací. Plusem je i sada dalších nástrojů, které uživatel dostane v rámci Power Studia (databáze SQL Anywhere Server, PowerSite). Pro vývojáře zvyklé na PowerBuilder či Power++ se zdá PowerJ být logickým prostředkem k vývoji zejména webovských aplikací a appletů, program lze však doporučit i pro ty, kteří zvažují prostředí pro vývoj javovských aplikací.⁹

PowerJ Enterprise 2.5

- + rozsáhlá databázová konektivita
- + podpora velkého množství standardů
- + možnost zařazení komponent třetích firem
- nedostatečná tištěná dokumentace

K recenzi poskytla firma:

Sybase, s. r. o.
Tychonova 2, Praha 6
Cena: 55 320 Kč

Internet Download Centrum

Vladimír Drda & Michal Drda

Tohle nesmí èíst nikdo cizí!

Podívejme se dnes na programy, které napsaný text pøevedou na "haldu nesmyslù", aby zabránily cizí osobì ve èetení daného textu. Tento postup je obzvlášť vhodný, posíláme-li důvìrnou poštu sítí Internet. Ne všechny programy umí šifrovat binární soubory (pøílohy mailù èasto bývají binární soubory tj. netextové napø. EXE, ZIP, ARJ, JPG), a proto je nutné k tomuto úèelu použít program jiný. Na tuto skuteènost vždy upozorníme.

Pretty Good Privacy 5.5
2,29 MB; (www.pgpi.com)

PGP, jak se název tohoto produktu bìžnì zkracuje, je asi nejznámijší ve své kategorii. Je postavený na technologii páru privátních a veøejných klíèù. Zatímco privátní klíè si chráníte, aby jej nikdo jiný neznal, veøejný klíè mùžete bez obav pøedávat potencionálním pøíjemcùm vaší pošty. Váš veøejný klíè je sice vygenerován pomocí klíèe privátního, ale možnost reverzní generace je vylouèená. Jak to zhruba funguje? Chcete poslat dopis, který je urèen výhradnì oèím pøíjemce. Použijete tedy jeho veøejný klíè, s jehož pomocí PGP e-mail zašifruje. PGP pøíjemce pak po obdržení e-mailu použije pøíjemcùv privátní klíè k dešifrování. Pøi pøedávání veøejných klíèù se navíc používá tzv. fingerprint (otisk prstu), jenž opatøí veøejný klíè autentizací uživatele a zaruèí navíc, aby nebylo možné klíè po cestì mezi dvìma stranami nijakým zpùsobem pozmìnit. Digital signature (digitální podpis) je další ochranný prvek, který potvrdí identitu odesílatele dopisu. Aplikováním digitálního podpisu se provede kódování veøejného klíèe a obsahu e-mailu podle stejného schématu, proto lze u pøíjemce následnì ovìrit pravost obsahu e-mailu.

PGP podporuje speciální servery, které obsahují informace o veøejných klíèích uživatelù PGP, èímž se zjednodušuje výmìna klíèù mezi uživateli PGP. Rozhodnete-li se PGP používat, zaregistrováním svého veøejného klíèe nic nezkazíte.

Zkušební doba: freeware

RPK InvisiMail 3.0
1,68 MB; (www.invisimail.com)

Na poèátku instalace si program automaticky zjistí, jaké e-mailové klienty máte na svém systému instalovány, a poštovní úèty, které jsou pod nimi vedeny. Potom se dotáže, jaké z nalezených úètù má spravovat. Následnì jste požádáni o náhodné hýbání myší, což programu poslouží pro vygenerování vašeho šifrovacího klíèe (ostatnì tak je tomu i u produktu Pretty Good Privacy). InvisiMail je založen na novozélandské kryptovací technologii RPK, fungující také na principu veøejných a privátních klíèù. RPK je certifikována mezinárodním úøadem pro bezpeènost, èímž je zaruèena vysoká spolehli-vost a bezpeènost. Autentizovány jsou e-mailové zprávy vèetnì pøíloh. Pøedpokladem bezproblémového chodu je, aby na obou korespondujících stranách byl InvisiMail. Demoverzi lze zdarma libovolnì distribuovat šifrování a dešifrování probìhne zcela automaticky. Samozøejmì, je-li pøíjemce akreditován ke èetení...

Program se snadno nakonfiguruje, má pøíjemné uživatelské prostøedí a navíc automaticky upozoròuje, je-li k dispozici upgrade.

Zkušební doba: shareware 30 dní

MAILguardian 1.0 L
3,15 MB; (www.vguard.com)

MAILguardian je založen na principu bezpečného kanálu (secure channel) mezi odesílatelem a příjemcem. Jakmile je kanál mezi oběma stranami nastaven, všechny zprávy a jejich přílohy jsou automaticky zakódovány (DES-CBC) a jejich autentičnost potvrzena digitálním podpisem (MD5). Aktivní kanál lze vytvořit 3 způsoby:

- automaticky - jakmile zadáte do svého oblíbeného mail klienta e-mailovou adresu, MAILguardian ihned požádá protistranu o přechod do chráněném režimu
 - na požádání k označenému příjemci
 - on-line máte-li potřebu, aby již i navázání a odsouhlasení chráněného režimu bylo tajné, potom do nabídnutého dialogového okna vy a protistrana vložíte společně známou skutečnost a secure spojení je navázáno.
- Zkušební doba: shareware 30 dní

ThunderSafe 2.00a
949 KB; (www.ascit.com)

Není určen přímo k šifrování e-mailových zpráv, ale může tak být použit. Editovaný text v okně označíme, a kliknutím do taskbaru na tray-ikonu a zadáním hesla se text přemění na nečitelné znaky. Připojený soubor je možné zašifrovat tak, že jej nejprve natáhneme do dialogového okna ThunderSafe a kliknutím na tlačítko "Encrypt" zašifrujeme. Vždy se vytvoří spustitelný archiv, který může obsahovat i více souborů. Tento archiv následně připojíme k poště, a můžeme vesele odesílat. Na straně příjemce musí být nainstalován tentýž program, aby bylo možné dešifrovat e-mail samotný. Jak již bylo řečeno, e-mailová příloha je spustitelná, tzn. obsahuje fragment uživatelského prostředí a dešifrovací algoritmy. Není proto nutné k jejímu dešifrování mít nainstalovanou jakoukoli podporu. Program používá algoritmus Blowfish.

Zkušební doba: shareware 30 dní

Crypt-o-Text 32 1.24
323 KB; (www.owt.com/users/rsavard/software.html)

Určen k šifrování pouze textu, a to ve vlastním uživatelském prostředí. Použití schránky je samozřejmě možné, ale text v ní uložený program šifruje/dešifruje až sekundárně po vložení (paste) do svého prostředí. Pokud použijete Crypt-o-Text pro posílání e-mailu, druhá strana musí disponovat shodnou aplikací, aby bylo možné text dešifrovat. Použitý šifrovací algoritmus je neznámý.

Zkušební doba: shareware 30 dní

A-Lock 2.5
126 KB; (www.a-lock.com)

Obdobu Crypt-o-Text s tím rozdílem, že je schopen zašifrovat text v okně, kde je editován. Vlastně jen za vás umí zmáknout CTRL+A (označ vše), CTRL+X (vyjmi do schránky), CTRL+V (vložit ze schránky), přičemž mezi posledními dvěma kroky provede šifrování schránky. Pomocí A-Locku můžeme šifrovat jakýkoli text, který editujeme, tedy včetně e-mailových zpráv. Připojené soubory, stejně jako u Crypt-o-Textu, není možné šifrovat. Dokud A-Lock nezaregistrujete, máte 10x možnost šifrovat a 10x dešifrovat, což je dost málo. Ale štěstí v neštěstí necháte-li zaslat A-Lock na 3 e-mailové adresy vašich známých, bude vám

zdarma poskytnuto registrační číslo na odemknutí A-Locku pro neomezené použití.
Zkušební doba: 10+10 použití

Norman Access Control Privacy v.2.2
3,34 MB; (www.norman.com.au/download.htm)

NACP je velice vhodný zejména pro majitele přenosných počítačů. Tímto uživatelům zabezpečí veškeré soubory na disku včetně korespondence. V tomto případě postačí i freeware verze, pracující jen v administrátorském a dekrypt režimu. K enkryptování je třeba registrovaná kopie. Aplikace standardně šifruje algoritmem BlowFish, nebo je poměrně rychlý a dost bezpečný. Volitelně lze doinstalovat i další podporované algoritmy, samozřejmě každý modul za příplatek.

Zkušební doba: freeware, plně funkční verzi je nutno zakoupit.

Pozn.: V dalším pokračování Internet Download Centra se zaměříme na programy zabezpečující obecnou ochranu celého systému. Konkrétně: uživatelská hesla, hladiny přístupu a šifrování souborů, adresářů, disků...

Databáze ACI 4D Server 6.0.5 zase jinak

Jiří Mièke

Francouzská softwarová firma ACI a její relaèní databázové produkty 4D, urèené ke správì a vývoji databázových aplikací všech velikostí, jsou u nás s výjimkou uživatelù poèítaèù Macintosh pomìrnì málo známé. A to pøesto, že databáze 4D je ovìøená více než desetiletou existencí na platformì Macintosh (i v nativní verzi pro poèítaèe s procesory PowerPC) a od roku 1995 je k dispozici pro prostøedí operaèních systémù Windows 95 a Windows NT. Aplikace napsané v jazyce 4D je možno používat i prostøednictvím Webu. Produkty 4D jsou k dispozici v několika verzích: "nejnižší" je 4D First, která je urèena pøedevším pro bìžnou jednouživatelskou práci (už v této verzi je možno používat vlastní programovací jazyk a vytváøet tak aplikace), dále 4th Dimension s kompletním vývojovým prostøedím a nakonec 4D Server, urèený pro vývoj víceuživatelských aplikací a aplikací typu klient/server, a jemu je vìnována tato recenze. Firma ACI ke svým databázím dále dodává množství doplòkových modulù, jako jsou napø. tabulkový kalkulátor 4D Calc, modul pro práci s grafy 4D Chart èi nástroj pro zálohování 4D Backup.

Práce s programem

4D Server slouží jako datový a aplikaèní server. Práce s tímto programem je trochu nestandardní oproti použití jiných SQL serverù, kde èinnost spoèívá v definici databáze, triggerù, uložených procedur, uživatelských útètù a celkové správì databáze, pøièemž vlastní front-end aplikace je vyvinuta v nijakém vyšším programovacím jazyce, a je umístìna na stranì klienta. 4D Server je na rozdíl od standardních databází mnohem více svázán s front-end aplikací, vyvinutou v jazyce 4th Dimension. Databáze i vlastní aplikace jsou umístìny na stranì serveru, klientské poèítaèe komunikují se serverem prostøednictvím programu 4D Client. Tato architektura je zcela sobistaèná a není potøeba žádný middleware, dotazy také nemusí být na stranì serveru pøekládány. Program dále poskytuje i možnost segmentace databáze. Správa databáze v grafickém prostøedí je nenároèná, pamìť je alokována dynamicky pøi práci a konfiguraci jednotlivých klientù. 4D Server podporuje tyto protokoly: TCP/IP, IPX/SPX a AppleTalk, implementováno je automatické uzamykání a uvolòování záznamù na úrovni øádku. K návrhu databáze slouží databázové okno, øadu prvkù lze nadefinovat pouze za pomoci myši. K jednotlivým událostem lze nadefinovat triggery (napø. pøi ukládání nového záznamu èi mazání). Technologie použití uložených procedur se ponìkud odlišuje od "standardních" SQL serverù procedury nejsou uloženy na serveru a volány aplikací, nýbrž programovací jazyk 4D obsahuje metody (napø. EXECUTE ON SERVER), které určí proces, jenž má být proveden na serveru. Uložené procedury je možno volat jak ze strany klienta tak i ze strany serveru, spouštìt je lze i uživatelsky z prostøedí 4D Client výběrem metody a zaškrtnutím volby Metoda bude provedena na 4D Serveru. O vývoji aplikací a možnostech práce s údaji databází na stranì klienta bude pojednávat následující èlánek.

Další moduly

Další moduly firmy ACI lze rozdílit do několika skupin. Do první spadají ty, které mají za cíl ulehèit vývojáøùm práci a využít v aplikacích další funkcionalitu (sem patøí napø. 4D Write, 4D Calc a další), o nichž bude pojednáno v následujícím èlánku. Do další skupiny patøí nástroje urèené k údržbì databáze, jedná se pøedevším o moduly 4D Tools. Pomocí funkcí této aplikace lze zkontrolovat a pøípadnì opravit poškozenou databázi, provést komprimaci a

setřídění tabulky na fyzické úrovni pomocí zvoleného pole. Pole působnosti modulu 4D Backup je zřejmě: Zálohování a obnova databáze s možností volby (např. plná nebo inkrementální záloha či obnova, zrcadlení apod.), všechny změny jsou zaznamenávány do souboru log. Ěinnosti 4D Back-upu lze automatizovat, k ěemuž je určeno více než 30 příkazů. Do poslední skupiny nástrojů patří moduly určené vývojářům 4D Insider je modul sloužící ke správě objektů databáze, s možností vytváření knihoven pro sdílení objektů ve více databázích, 4D Transporter umožňuje převod souborů z prostředí Macintosh do Windows a opaěně. 4D Remote slouží pro připojení klientů prostřednictvím telefonní linky. Důležitou možností je i to, že vývojářská firma ACI dodává nástroje určené ke spolupráci 4D s jinými databázovými SQL servery, jako jsou např. Oracle, Sybase SQL nebo databáze ODBC (také aplikace vyvinutá v 4D může využívat data uložená v těchto databázích).

Závěr

4D Server je určitě kvalitní a léty používání prověřený produkt, který si získal pevné postavení ve světě počítačů Macintosh a heterogenních prostředích (Macintosh, PC). Bude určitě zajímavé sledovat, jak si 4D Server povede na platformě Windows 95, 95 a Windows NT v konkurenci s tradiěními SQL servery. Šanci ale určitě má.

ACI 4D Server 6.0.5.

K recenzi poskytla firma:

Inforce

Janáèkovo nám. 13, Praha 5

Cena: 37 138 Kč (pro 2 připojení klient/server a 5 přes WWW)

A do práce a chodí ostatní... - Symantec pcTelecommute

Petr Houf

Společnost Symantec uvedla na trh v oblasti komunikace již řadu produktů, které se svou funkcionalitou částečně překrývají, nebo naopak doplňují. Jedná se například o produkty Norton Mobile Update, WinFax, TalkWorks a pcAnywhere. Rád bych se proto v rámci popisu pcTelecommute pokusil i o srovnání s těmito softwarovými balíky.

PcTelecommute je určen především tím uživatelům, jež jsou z nejrůznějších příčin nuceni větší či menší část svých pracovních úkolů vykonávat mimo kancelář. Nejedná se však o typicky mobilní uživatele, ale spíše o ty, kteří často pracují doma. U takových uživatelů není nic neobvyklého, když mají mimo svého kancelářského PC druhý počítač ve své domácí pracovní. Pokud se však má jednat o skutečně plnohodnotnou "druhou" kancelář, je třeba vyřešit celou řadu problémů. Je nutné zajistit komunikaci s ostatními zaměstnanci. Bez telefonu, faxu a nyní už i e-mailu si dnes svou práci dovede představit asi málokdo. Svě kancelářské programy můžete sice mít nainstalovány duplicitně na obou místech, nebo můžete použít výjimečný pevný disk. Co však s dokumenty nebo specifickými aplikacemi, které jsou sdíleny po síti? Snadným a velmi elegantním řešením je právě pcTelecommute.

Už z výše uvedeného vyplývá, že vlastní instalace má dvě samostatné části. Nejdříve je třeba nainstalovat hostitelskou část na počítači v zaměstnání. V případě, že se necítíte na nastavení parametrů pro komunikaci mezi oběma stroji, která může být realizována za pomoci modemů, ISDN nebo síťových protokolů TCP/IP či SPX, požádejte o provedení konfigurace vašeho administrátora. S instalací domácího mazlíčka si již příliš starostí dít nemusíte, protože všechny potřebné údaje budou uloženy na disketu, o kterou vás pcTelecommute požádá při instalaci v kanceláři.

Práce s programem

je velmi snadná a intuitivní. Zahajuje svou činnost automaticky při startu počítače, a o své přítomnosti informuje uživatele ikonkou na liště úloh. Na domácím (obecně vzdáleném) počítači lze poklepnutím na tuto ikonu vyvolat takzvaný "Telecommute Control Center", který slouží ke spuštění všech produktů nabízených funkcí. Tich je, pokud nebudeme počítat nápovědu a nastavení, celkem osm.

První čtyři, tedy Inbox, Fax, Phone a Contacts, vám umožní telefonní a faxové spojení přímo prostřednictvím počítače. Pod volbou Contacts se skrývá jednoduchý správce vašich kontaktů. Ušetří vám čas při odesílání faxových zpráv a vytáčení telefonního čísla volané osoby. Navíc v případě že máte faxmodem, který podporuje Caller ID, tak jméno a název firmy volajícího, uvedeného v kontakt listu, uvidíte na svém monitoru. Můžete se tak rozhodnout, zda si hovor vezmete, nebo necháte počítač, aby jej přemířoval na inbox. Za pomoci tlačítka Fax lze přijímat a odesílat faxové zprávy. Obdobou je Phone. Zde je navíc k dispozici posledních deset telefonních čísel. V Inboxu pak lze nalézt všechny příchozí telefonní hovory a faxy.

Do druhé kategorie služeb, které vám může pcTelecommute poskytnout, spadá File Transfer, File Sync a Office. Přenos a synchronizace souborů mezi domovem a kanceláří budou pravděpodobně jedním z nejčastějších úkonů, proto jistě oceníte jejich úzkou provázanost. Tě zajišťuje, že ani při prostém přenosu souborů nedojde k přepsání novější verze souboru souborem staršího data. Příjemné je, že okno pro přenos či synchronizaci odpovídá vzhledem i ovládáním standardnímu správci souborů. Při obou operacích je také

automaticky prováděna antivirová kontrola, aby se eliminovalo riziko zavirování. Nejmocnější "zbraní" pcTelecommute je však tlačítko Office. Přináší totiž možnost vzdáleného ovládní vašeho kancelářského PC. Provádět tak můžete všechny operace, jako byste u něj právě seděli. Samozřejmě je tu třeba počítat s trochu vlažnější odezvou, způsobenou přenosem obrazovek. Při použití funkce CallBack se zase alespoň vyhnete zvýšení vašeho účtu za telefon.

Jako poslední zbývá Work Monitor. Jak již sám název napovídá, jedná se o jakýsi záznam provedených činností. Takže jestli si nejste jisti, zda jste to čí ono opravdu udělali, nebo pokud vám někdo položí klasickou otázku "a kdy jste mi to poslal?", stačí jen kliknutí myši.

Ačkoli většinou nezmiívají manuály, které jsou byt ve stále skromnějším rozsahu součástí produktů, pcTelecommute si zaslouhuje výjimku. Mimo uživatelské příručky získáte totiž také knihu The Telecommuter's Advisor, jež velmi přístupnou formou radí čtenářům jak nejlépe využít moderních komunikačních prostředků, jak si plánovat čas a poradit si s eventuálními pohromami, které se mohou při práci mimo kancelář přihodit.

Co dodat závěrem?

pcTelecommute sdružuje všechny nástroje potřebné k tomu, abyste mohli produktivně pracovat z domova. Pokud ale některé z nich nepotřebujete, nabízí Symantec specializované aplikace. TalkWorks má například bohatší funkcionalitu pro telefonování a faxování. Je-li pro vás prioritní synchronizace souborů s vašimi kolegy a ostatní součásti byste nevyužili, uspokojí vás Norton Mobile Update. A ti, kdo uvažují o vzdáleném přístupu jako o možnosti, jak bez cestování administrovat síť nebo řešit počítačové problémy svých zákazníků, by měli vsadit na Norton pcAnywhere.

Symantec pcTelecommute

- + vynikající ovládní
- + komplexní řešení
- dokumentace

K recenzi poskytla firma:

Virklis

V Nové čtvrti 386, Praha 10

Cena: 4 600 Kč

MIRACLE V

Jan Lipšanský

Společnost Tradia, s. r. o., nabízí na našem trhu informační systém MIRACLE V, výrobek švýcarské firmy LYNX Software Research AG. Informační systém, nabízený v plně lokalizované verzi v českém jazyce, přizpůsobený domácím podmínkám, byl představen mj. na Invexu\ 98.

MIRACLE V nabízí možnosti simulovat, vytvářet nebo měnit podnikové procesy. Při tom pomáhají kompletní funkční referenční modely, jež jsou k dispozici v různých variantách. V současné době nachází uplatnění zejména rozsáhlý referenční model určený pro obchodní a výrobní

MIRACLE V je systémem "virtuálním", který umožňuje přizpůsobovat se potřebám společnosti. Pro vyjádření této flexibility, či dokonce virtuality, bylo k názvu připojeno písmenko V. Systém dovoluje pozorovat a libovolně přeskupovat členění virtuálního podniku z nejrůznějších perspektiv. Mohou tak být vytvářeny různé modely společností, které zatím vůbec neexistují, a prováděny simulace namodelovaných procesů. Odpovídá-li model představám managementu společnosti, je následně převeden do reality.

Často nepotřebnou a nákladnou byrokracií nahradí plně integrovaný tok dokumentů (Workflow), jenž zároveň slouží pro měření procesů a podává v reálném čase informace, jestli jsou nastavené procesy stále optimální. Vlastní pracovní plochu uživatele (workplace) lze volně upravovat. Tak jsou uživateli poskytnuty pouze ty objekty, které jsou potřebné k jeho pracovní činnosti. Objekty jsou na pracovní ploše zobrazeny přehledně, úplně stejně jako prvky známé z Windows 95/NT (složky, zástupce, menu, kontextová menu, lišty a stavové řádky).

Celý informační systém MIRACLE V je podpořen rozsáhlým systémem nápovědy (help systemem), v němž lze potřebné informace dynamicky generovat a zobrazovat.

Objektově orientované pracovní prostředí odráží průběh podnikových procesů na všech úrovních, čímž umožňuje podniku flexibilně sledovat a zpracovávat veškeré potřebné informace. Dynamický rozvoj společnosti je podpořen možnou modifikací tohoto informačního systému s minimálními finančními a personálními nároky, zejména pak ve srovnání se současně rozšířenými programovými balíky.

Novinky

DVD-RAM na scénì

Dean Andrews

Po letech prodlev se DVD-RAM koneènì dostává na veřejnost. První upgrade kit dala na trh společnost Creative Labs již minulý rok, nyní jsou k dispozici kity od firem LaCie a HiVal (oba založené na mechanice Panasonic LF-D101) a mechanika Hitachi GF-1050, která je dodávána jako OEM.

Ceny mechanik DVD-RAM se pohybují od 500 do 800 USD, ètou a zapisují na DVD-RAM disky (o kapacitì až 5,2 GB), ètou CD-ROM, CD-R, CD-RW a DVD-ROM disky. To je samozøejmì výborné, pøi testování externího SCSI kitu DVD-RAM od firmy LaCie a mechaniky Hitachi jsme však narazili na nikteré nevýhody, které se pøi upgradu na DVD-RAM objevují. DVD-RAM kity nemusí vždy obsahovat všechny potřebný hardware; pokud jde o DVD-RAM disky, ty je dnes možné èíst jen na DVD-RAM mechanikách a na nikolika nových DVD-ROM mechanikách (ty starší to neumíjí). Mimo to na mechanikách DVD-RAM není možné vytváøet disky ve formátu CD-ROM, CD-R a CD-RW.

DVD-RAM mechaniky jsou rychlejší než CD-RW. V testech jsme kopírovali z pevného disku 315 MB dat Panasonic to zvládl pod 11 minut, Hitachi pod 13, typická 2xCD-RW mechanika potøebovala zhruba 18 minut. Pøenos dat z DVD-RAM zpìt na pevný disk byl ještì rychlejší trval ménì než 5 minut. Testovali jsme také ètení DVD-ROM a CD-ROM diskù: ty první se toèily 2,1x rychlostí v obou mechanikách, Panasonic èetl CD-ROM 13,5x rychlostí, Hitachi 8x.

Mechaniky DVD-RAM pøicházejí pomalu, zatím se dodávají jen upgrade kity. Hitachi i Panasonic ale jednají s dalšími výrobci kitù. DVD-RAM mechaniky budou v první øaðì dodávány na trh ve speciálních konfiguracích, nalezneme je pøedevším v grafických pracovních stanicích nebo podnikových serverech.

Pokud budete chtít pøehrávat DVD filmy a nemáte výkonný (333MHz) procesor, potřebný pro softwarové dekódování, budete potøebovat MPEG-2 kartu. A jestli chcete nahrávat video pøímo na DVD-RAM (podle výrobcù jedna z důležitých aplikací), budete potøebovat kompatibilní videohardware.

Dodávaný software je perfektní u mechanik Hitachi i LaCie jde o software Write DVD od firmy Software Architects, který se vèleðuje pøímo do Windows. Program pro DVD-RAM mechaniku vytvoří dvě nová písmena (logické jednotky) viditelná v Prùzkumníkovi jedno se aktivuje pøi vložení CD-ROM nebo DVD-ROM média do mechaniky, druhé zase pøi vložení DVD-RAM disku; poté z nihò můžete èíst a ukládat na nihò stejnì jako to díláte u pevného disku.

DVD-RAM mechaniky jsou výhodné také pro zálohování. Ale vzhledem k tomu, že je na obzoru druhý formát DVD+RW (na jednu stranu se vejdou 3 GB dat), podporovaný firmami Sony, Hewlett Packard, Philips, Ricoh, doporuèujeme ještì radši poèkat. Nikdy v létì by mìlo být jasnější, který z tichò dvou optických formátù má lepší perspektivu do budoucna se prosadit.

Tisk fotek bez PC - Pohotový tisk digitálních fotografií

Dan Littman

Svazuje vás digitální fotoaparát s PC? Počítáte samozřejmě potřebujete k tomu, abyste mohli digitální fotografie upravovat, e-mailovat nebo umístit na Webu. Díky některému ze tří nových produktů si však můžete fotografie vytisknout bez použití PC, a tedy bez propojování kabelů a spouštění grafických programů.

CamPrint je zařízení, které propojuje digitální fotoaparáty přímo na tiskárnu (digitální fotoaparát CamPrint tiskárna). Stisknutím pár tlačítek vyberete fotografie a určíte jejich velikosti. Přepínací zařízení pak umožňuje sdílení tiskárny pro CamPrint i vaše PC. Přístroj pracoval výborně, a to dokonce i s fotoaparátem OlympusD-500L, který nebyl na seznamu 22 oficiálně podporovaných přístrojů.

Elegantnější koncepci i provedení má Photo Jetprinter 5770 od společnosti Lexmark standardní inkoustová tiskárna, vybavená LCD ovládacím panelem, sloty pro paměťové karty SmartMedia a CompactFlash a adaptérem pro mechaniku Zip. Datové médium z fotoaparátu se zasune do patřičného slotu, provede se nastavení na LCD panelu, vyberou se obrázky pro tisk, můžete vybrat některý ze speciálních efektů, a už se tiskne. Kvalita tisku je na obyčejném papíru výborná, na speciálním od Lexmarku přímo úžasná.

Tiskárna ColorShot od firmy Polaroid spolu s příslušenstvím Direct Connect umožňuje tisknout přímo z fotoaparátu na firemní, široce rozšířený Spectra Instant Film. Jaká je výhoda tisku digitálních fotografií oproti využití fotoaparátu Polaroid? Obrázky můžete tisknout z Webu a z dalších zdrojů. A protože digitální fotoaparát, na rozdíl od Polaroidu, obrázky ukládá, můžete si udělat víc kopií nebo je upravovat na PC.

Každý z těchto produktů eliminuje potřebu PC pro tisk digitálních fotografií. CamPrint je rychlé, snadné a relativně levné řešení pokud jste spokojeni se svou dosavadní tiskárnou a pokud je zařízení podporováno. ColorShot může potěšit příznivce Polaroidu, kteří se chtějí vydat digitální cestou. Ale jestli si chcete tak jako tak koupit tiskárnu, největší smysl má integrovaný systém od Lexmarku, jenž kombinuje dobrou všeobecně použitelnou tiskárnu se studiem pro digitální fotografii. Ani není potřeba fotoaparát k tiskárně připojovat, stačí pracovat s flash kartami.

Všechny tři tiskárny však mají jednu nevýhodu. Fungují pouze na napájení ze sítě. Takže pokud potřebujete fotografie přímo v terénu, může být běžný fotoaparát ve stylu Polaroidu lepším řešením.

CamPrint

- + propojuje tiskárnu a digitální kameru, umožňuje tisknout fotografie bez použití PC
- k počítači je nutno připojit další kabely

Syntran Color Imaging
www.syntran.com

ColorShot

- + s příslušenstvím Direct Connect umožňuje tisknout fotografie bez PC
- malý formát, vysoce specializovaná tiskárna

Polaroid
www.polaroid.com

Photo Jetprinter 5770

+ všestranná, vysoce kvalitní tiskárna umožňuje tisknout fotografie bez PC
- speciální efekty mají pochybnou hodnotu

Lexmark
www.lexmark.com

Vaio od Sony

Vince Bielski

Ze všeho toho vzdychání, které je nad Sony Vaio 505GX slyšet, by si člověk pomyslel, že jde o právě narozené dítě a ne o subnotebook první svého druhu. Jeho design, který se vyznačuje ultratenkostí a lehkostí, je opravdu lákavý, ale nad cenou 2 699 dolarů by se člověk měl nejméně zarazit.

Když skončíte s obdivem štíhlého profilu (méně než 2,5 cm silného) a elegantního, fialovostříbrného zbarvení, všimněte si 25 cm široké klávesnice nejvýznamnějšího rysu, který je velkým krokem vpřed. Na stísňených klávesnicích, širokých 22,5 cm, jež jsou běžné u většiny subnotebooků (včetně Hitachi VisionBook Traveler 3000 a Mitsubishi Amity CN), se píše s velkou námahou. Tich 2,5 cm na 505GX je skutečně obrovský rozdíl, a poskytuje tak dostatek prostoru pro psaní všemi deseti. Přesto je Vaio se svými 1,95 kg (včetně disketové jednotky a adaptéru) o pouhých 100 g těžší než Traveler a Amity.

Vaio 505GX obsahuje Pentium 266MMX (na standardní notebook pomalé, ale rychlé na subnotebook), 256 KB sekundární cache, 32 MB RAM, 10,4palcový aktivní displej, 2,1GB hard disk, interní modem K56flex a operační systém Windows 98. (Jeho bratrček, model 505G, je vybaven Pentiem 200MMX a stojí 1 999 dolarů.)

Model 505GX žádné závody ve výkonnosti nevyhraje, ale testovaný kus si v našem testovacím balíku PC WorldBench 98 vedl v kancelářském softwaru slušně a nebyl o mnoho pomalejší než běžný notebook. I když jsme netestovali žádný jiný notebook vybavený Pentiem 266MMX a 256KB sekundární cache, hodnota 103 dosažená v testu WorldBench 98 nijak nepřekvapila byla o 13 procent horší než průměr podobně nakonfigurovaných notebooků s 512 KB sekundární cache. Baterie vydržely 4,7 hodiny, což je průměrné, ale sotva prvotřídní.

Modely 505 od Sony znovu vymezily subnotebooky, ale za vysokou cenu. A jednotka CD-ROM jako možné doplňkové zařízení, které budete potřebovat, abyste nahráli více softwaru, stojí dalších 299 dolarů. Za přibližně stejnou celkovou cenu byste mohli mít rychlý, plně vybavený notebook s Pentiem II-266 a s displejem 13,3 palce. Ale protože další výrobci následují firmu Sony, ceny těchto ultratenkých subnotebooků by měly v krátké době podstatně klesnout. Naše rada tedy zní: klidně si teď vzdychejte, ale počkejte pár měsíců, až konkurence udělá své.

Sony Vaio 505GX

- + supertenký a lehký, klávesnice dostatečně velká pro psaní všemi deseti
- vysoká cena, mechanika CD-ROM není zahrnuta v základní konfiguraci

www.sony.com

Krátké zprávy

MICHAL BAREŠ

Nové servery Acer

Acer Altos 1100 se jmenuje nová řada serverů, které uvádí na trh firma Acer. Jedná se o počítače určené pro procesory Pentium II (možno i dual) s taktovací frekvencí 350, 400 a 450 MHz. Operační paměť lze osadit až 1 024 megabajty 100MHz èipù ECC SDRAM. Novinkou je kromì skøínì a konstrukce LVD hot-swap také 8MB grafický adaptér ATI Rage Pro. Kromì toho obsahují servery Altos 1100 rovnìž SCSI adaptér s pøenosovou kapacitou 80 MB/s, podporující standard LVD Ultra2 SCSI. Součástí dodávky je také softwarové vybavení Acer EasyBUILD včetně Cheyenne Innoculan pro Netware a NT a Advanced Server Manager Pro.-BAM

Zásobník energie

Zdroj nepřerušitelného napájení, nazvaný PowerStack, uvedla na trh společnost APC. Jedná se o zařízení, které chrání síťové směrovače, rozbočovače a přepínače před výpadky, polepy nebo nebezpečnými špičkami v napětí. Zdroj APC PowerStack je dostupný ve verzích 250 VA a 450 VA.-BAM

HP LaserJet 2100

Z výrobních bran firmy Hewlett-Packard vyšla nová řada tiskáren určených pro malé pracovní skupiny, nazvaná LaserJet 2100. Jedná se o černobílé laserové tiskárny, pracující v opravdovém rozlišení 1 200 dpi rychlostí 10 stran za minutu. Kvalitu tisku má navíc vylepšit nová kartridž HP Ultra Precise Toner. Ke standardnímu vybavení tiskáren patří 4MB paměť, infračervený port a dva zásobníky na papír s celkovou kapacitou 350 listů. Tato řada se bude prodávat v několika variantách, které se od sebe liší velikostí operační paměti, podporou pro síťový provoz a kapacitou zásobníků.-BAM

Extensa na 300 MHz

Další přírůstek do "pítkové" řady notebooků Extensa ohlásila firma Acer. Jedná se o notebook Extensa 503T, založený na mobilním procesoru Intel Pentium s taktovací frekvencí 300 MHz. Ve standardní podobě se dodává s 32MB pamětí, 4GB pevným diskem, 2MB grafickou kartou a 12,1palcovým displejem typu TFT. Součástí přenosného počítače je dále jednotka CD-ROM, 16bitová zvuková karta, reproduktory a česká verze Windows 98.-BAM

21palcový ViewSonic

Monitor se zajímavými parametry uvedla na český trh společnost AT Computers. Je to 21palcový monitor ViewSonic P817 s dvacetimetrovou viditelnou úhlopříčkou, který dokáže zvládnout maximální rozlišení až 2 048 x 1 536 bodů. Při tomto rozlišení se drží hladina obnovovací frekvence stále na "neblízkavé" úrovni 85 Hz. Nejvyšší hodnota obnovovací frekvence je 180 Hz. Plochá obrazovka má vertikální bodovou rozteč 0,26 mm a horizontální 0,22 mm. Samozřejmostí je i podpora pro USB a standard TCO 95.-BAM

HP Omnibook 900

Nový přírůstek do řady notebooků Omnibook ohlásila firma Hewlett-Packard. Jedná se o model označený jako Omnibook 900, který vyniká malými rozměry a vysokým výkonem. Tento počítač je určen především na cesty a nelze se proto divit, že je osazen "pouze" 12,1palcovým TFT displejem. Jeho malé rozměry (30 x 22,5 x 3,2 cm) by větší úhlopříčku ani nedovolily. Hmotnost notebooku je 1,79 kg. Srdcem počítače je mobilní procesor Pentium II s frekvencí 300 nebo 366 MHz, dále uvnitř počítače najdeme 4,3 nebo 6,4GB pevný disk, 32 MB paměti (maximálně 160 MB) a 256bitovou grafickou kartu AGP. Do externího modulárního slotu lze kromě disketové mechaniky vložit jednotku CD-ROM, DVD-ROM nebo druhou baterii.

Standardní baterie vystačí na 2,5 hodiny provozu a během jedné hodiny ji lze nabít na 80 procent celkové kapacity.-BAM

Úspěšný konec roku

V roce 1998 se opět prodalo více počítačů než v roce předchozím. Celkem se na světě prodalo 90 milionů počítačů.

S příjmnými zprávami ohledně prodeje počítačů v loňském roce přišla společnost IDC. Ve své analýze uvádí, že díky skvělému finiši ve čtvrtém čtvrtletí loňského roku dosáhly firmy prodávající počítače dvanáctiprocentního nárůstu oproti roku 1997. Celkem se v loňském roce prodalo 90 milionů počítačů, což je téměř o deset milionů více než v roce předchozím. Všichni se shodují, že se jedná o výtečný výsledek, zvláště jestliže uvážíme ekonomické krize, které sužují Japonsko, východní Asii a východní Evropu.

Za zvýšení prodeje v druhé polovině loňského roku "mohou" především nová Windows 98, dále novinka firmy Apple nazvaná iMac a levné systémy založené na procesorech Wintel. Svou úlohu samozřejmě sehrála celková situace, která nutí výrobce snižovat v rámci konkurenčního boje ceny dílů na minimální hladinu. Ukázkou tvrdého konkurenčního boje na poli komponentů je například "procesorová válka", zuřící mezi značkami Intel, AMD, Cyrix, IBM a Wintel.

Nejúspěšnějším značkovým prodejcem nebyl v loňském roce nikdo jiný než Compaq, který podle předložných výsledků prodal celkem 13 289 000 počítačů, což je o 17 % více než v roce 1997, kdy jich prodal 11 363 000. Tato firma se podílela na celosvětovém loňském prodeji téměř 15procentním podílem. Na druhé pozici se s 8,8procentním podílem umístila firma IBM, jež prodala celkem 7 927 000 počítačů, tedy o deset procent více než v roce 1997, kdy to bylo "pouze" 7 190 000 kusů. Bronzovou medaili si s 8,5procentním podílem vysloužila společnost Dell, která šokovala celý počítačový svět 63procentním nárůstem (!) oproti předchozímu roku. Prodala celkem 7 687 000 kusů. Na čtvrtém místě stojí firma Hewlett-Packard s 6,4procentním kusem koláče a celkovým číslem 5 741 000 prodaných počítačů. I tato firma si oproti loňskému roku znatelně polepšila, a to o 28 procent. Na pátém stupínku je firma Packard Bell NEC, jež si oproti předchozímu roku pohoršila o 9 % a letos tak prodala 3 812 000 počítačů, což je 4,2procentní podíl na celosvětovém trhu.

Power Macintosh G3 - nová řada pro rok 1999

Roman Barták

Nová řada Power Macintosh G3 využívá síly nejnovějších "midových" procesorů PowerPC G3, taktovaných až na 400 MHz. Systémová sběrnice běží na 100 MHz, o ještě rychlejší dodávku dat do procesoru se stará 512KB, resp. 1MB backside L2 cache, běžící na poloviční rychlosti procesoru. K dispozici je standardně 64 nebo 128 MB PC100 SDRAM (běží na 100 MHz), kterou lze použitím čtyřice DIMM slotů rozšířit až na 1 GB. Zvláštní pozornost zaslouží videosubsystem postavený kolem grafického čipu ATI RAGE 128 se 16 MB grafické paměti SDRAM. Tato výkonná grafická karta, která je umístěna ve speciálním 66MHz PCI slotu, je přítomna i v té nejlevnější konfiguraci, takže ji mohou využívat domácí uživatelé pro hraní graficky náročných her stejně jako profesionální grafici při práci s QuarkXPress a Photoshopem. Podporovány jsou standardy QuickDraw 3D RAVE a OpenGL.

Podle zvolené konfigurace obsahují počítače 6 nebo 12GB Ultra ATA pevný disk nebo 9GB Ultra2 LVD SCSI pevný disk s Ultra2 LVD SCSI PCI kartou. Dále je dodávána 24rychlostní CD-ROM nebo 5rychlostní DVD-ROM jednotka, přehrávající DVD-Video a čtoucí CD-ROM při 32násobné rychlosti. V některých konfiguracích je také ZIP drive. K dispozici jsou další dvě pozice pro Ultra Wide SCSI nebo Ultra2 LVD SCSI disky (potřebují PCI kartu s SCSI rozhraním). Podobně jako u iMaca tedy nejsou nové PowerMacy G3 dodávány s vestavěnou disketovou jednotkou.

Velké změny nastaly v oblasti rozšiřujících konektorů. Konektor 10/100BaseT Ethernetu na základní desce by takovou novinkou nebyl. Kromě konektoru ADB a vstupu a výstupu zvuku zde však další tradiční macovská rozhraní, tj. SCSI a sériový port, nenajdete. Naopak je zde dvojice 12Mb/s USB portů pro připojení standardně dodávané USB klávesnice a USB myši, případně dalších USB zařízení, jejichž počet s uvedením iMaca stále roste. Úplnou novinkou je pak dvojice vysokorychlostních 400Mb/s rozhraní FireWire, umožňující například přímé připojení digitálních videozařízení. Chcete-li používat SCSI nebo sériový port, je nutné koupit PCI karty poskytující tato rozhraní. Pro ty jsou k dispozici tři klasické 33MHz PCI sloty (ve speciálním 64MHz PCI slotu je již zmíněná grafická karta). Na desce je také speciální slot pro interní 56K modemovou kartu.

Apple nabízí nové PowerMacy G3 ve čtyřech základních konfiguracích, lišících se především použitým procesorem, vestavěnou pamětí a diskem. Nejlevnější model (1 599 USD) obsahuje 300MHz procesor PowerPC G3, 512KB backside L2 cache, 64MB DRAM, 6GB Ultra ATA pevný disk a 24rychlostní CD-ROM. Dále je nabízena dvojice modelů s 350MHz procesorem a 1MB backside cache. Nejvýkonnější model (2 999 USD) potom používá 400MHz procesor PowerPC G3, 1MB backside cache, 128MB DRAM, 24rychlostní CD-ROM a 9GB Ultra 2 LVD SCSI pevný disk s SCSI PCI kartou.

Dejte Webu styl - Adobe ImageStyler 1.0 pro webovou grafiku

Roman Barták

Firma Adobe Systems připravila nový software pro práci s webovou grafikou, jenž by měl usnadnit tvorbu profesionálně vyhlížejících webových stránek. Zcela nový produkt s názvem ImageStyler 1.0 je zaměřen především na uživatele, kteří připravují webové stránky jen doplňkově a rádi by jim rychle dodali lesk v podobě poutavé a konzistentní grafiky. Program je také vhodný pro častější obměňování grafického stylu stránek.

ImageStyler přináší do webové grafiky objektově založený způsob úprav, kde může uživatel začít s libovolným druhem objektu, ať už je to text, obrys nebo importovaná grafika, a aplikovat na něj kombinaci grafických atributů. Druhým fundamentálním rysem ImageStyleru jsou grafické styly, které uživatelům umožňují na objekty rychle aplikovat poutavé vizuální efekty. Styl je vrstvená kombinace grafických atributů jako je barva, gradient, průhlednost, 3D efekty apod. Uživatelé mohou vytvářet vlastní styly kombinací řady atributů v pěti vrstvách nebo je možné ihned použít některý z více než sta profesionálně připravených stylů.

Důležitou vlastností ImageStyleru je jeho pružnost. Veškeré úpravy, tj. aplikaci stylu, změnu tvaru, polohy a otočení, lze kdykoliv později změnit. Vše tedy zůstává plně editovatelné až do finálního exportu webové grafiky. I potom se lze přirozeně vrátit k dokumentu vytvořenému v ImageStyleru, provést změny a obrázek opět exportovat. Příkladem tohoto postupu může být například hladká práce s textem, který zůstává plně editovatelný. Lze tak změnit jeho obsah, styl nebo text otočit. Podobně lze pracovat s obrysy obrázků, jež lze kdykoliv změnit. U importovaného obrázku můžete změnit jeho velikost, otáčet ho, a případně obrázek vyměnit za nový při zachování nastavených parametrů, tj. obrysu, otočení apod.

ImageStyler nabízí i některé specificky webové rysy jako je tvorba URL map a rollover tlačítek minicích svůj vzhled po přejezdu ukazatele. Verze tlačítka pro různé stavy se přidají jako speciální "JavaScript vrstvy", o vygenerování příslušného ovládacího kódu tlačítka v JavaScriptu se program postará sám. Při exportu grafiky se program také stará o automatické rozložení doménových obrázků a vygenerování HTML kódu (tabulky), který obrázky s bodovou přesností poskládá do původní podoby.

Adobe ImageStyler 1.0 nabízí stejné ovládání a uživatelské rozhraní jako další produkty od Adobe. Uživatelé grafického softwaru od Adobe zde tedy budou jako doma. Program je určen pro počítače PC s Windows 95/98/NT 4.0 a pro Macintosh vybavené procesory PowerPC. Zkušební verzi lze získat na webovém serveru výrobce (www.adobe.com) nebo u českého zastoupení Amos Software (www.amosoft.cz).

Vylepšete si Photoshop - Nové efekty Xenofex 1.0 od Alien Skin

Roman Barták

Grafické editory dnes nabízejí množství funkcí usnadňujících práci s bitmapovými obrázky. Pøirozenì ne všechny funkce ale mohou být vestavìny, a tak se pro rozšiřování schopností grafických editorù èasto využívá architektura zásuvných modulù. Tyto moduly potom do programu dodávají další efekty a filtry. Pøirozenì nejrozšířenijší architekturou zásuvných modulù je ta, kterou používá vůdce trhu, program Photoshop, a kterou pøebírají i další grafické programy jako je Corel Photo-Paint nebo Paint Shop Pro.

Zaèátek roku pøinesl právi do oblasti zásuvných modulù s grafickými efekty zajímavou novinku v podobì sady efektù Xenofex 1.0. od Alien Skin Software (www.alienskin.com). Tato firma se specializuje na zásuvné moduly pro grafické programy a je známá například sadou Eye Candy 3. Ostatní uživatelské rozhraní a ovládání efektù Xenofex se od Eye Candy pøíliš neliší, pouze vzrostla složitost efektù a tím i nároky na hardware.

Xenofex 1.0 nabízí celkem 16 různých efektù, pøièemž každý z nich lze parametrizovat. U každého efektu je k dispozici sada pøednastavených parametrù, takže reálnì je ihned použitelných několik desítek efektù. Uživatel má také možnost pojmenovat vlastní nastavení parametrù efektu a uložit ho pro další použití. Užiteènè je, že pøi opakovaném použití téhož efektu si program pamatuje pøedchozí nastavení, a je tedy možné se k nìmu rychle vrátit.

A jaké efekty tedy Xenofex nabízí? Jak již bylo øeèeno, je jich celkem 16 a jejich názvy jsou èasto zajímavé a výstižné. Například pomocí efektu Speøená zem (Baked Earth) lze obraz pokrýt øadou prasklin, vypadajících jako dno vysušeného rybníku vèetnì nezbytného 3D efektu. Je možné vytváøet efekt zmaèkaného papíru (Crumple), Origami nebo Puzzle, zobrazit snímek pøi pohledu pøes "vroubkované" sklo (Shower Door) nebo v rozbitém zrcadle (Shatter). Obrázek také můžete "polít" kávou èi vínem (Stain), nechat rozrušit jeho okraj (Distress) nebo ho zobrazit jako vlajku (Flag). Efekt Televize zase umí simulovat typické zkreslení obrazu na televizní obrazovce. Realisticky vypadají efekty elektrických výbojù (Electrify) a blesku (Lightning), obrázek také můžete pokrýt "nadýchanými obláèky" (Little Fluffy Clouds) a bodovými svìtelky (Constellation). S pomocí efektu Raziè (Stamper) lze obrázek poskládat z množství malých (stejných) obrázkù. Nakonec je možné aplikací efektu Zaoblený obdèlník (Rounded Rectangle) pøidat trojrozmìrný okraj nebo z obrázku udìlat 3D tlaèítko.

Efekty Xenofex vypadají velice realisticky díky náhodnému faktoru, který jim dodává punc pøirozenosti. Zvláštì vhodné jsou pro reklamní a propagaèní grafiky a pro umìleckou tvorbu. Uvítají je pøedevším profesionální grafici, jimž usnadní a urychlí práci.

Zapiš a přeřiš - CD zapisovačka Yamaha CRW 4416S

Roman Barták

Zapisovatelné CD disky se pomalu stávají běžným způsobem zálohování dat. Podzim přinesl do této oblasti další zajímavou novinku v podobě CD zapisovací jednotky CRW 4416S firmy Yamaha.

Jak napovídá standardní označení jednotky, můžete s novou Yamahou vypalovat CD čtyřnásobnou rychlostí, tj. vypálení plného disku trvá méně než 20 minut. Nyní ovšem můžete stejnou rychlostí CD-RW disky také mazat, což její použití ještě mnohem více zpříjemní. Yamaha CRW 4416S také zvýšila čtecí rychlost, která je nyní šestnáctinásobná, takže jednotku lze pohodlně používat i jako běžný CD-ROM.

Vypalovačka se dodává v SCSI provedení, jež je v této kategorii běžné. Díky 2MB bufferu je odstraněn problém s podtečením dat, takže zmizel strašák zkažených disků. Pokud si ovšem nejste jisti, jakou rychlost vypalování si můžete na vašem počítači dovolit (v případě této Yamahy je to 1, 2 nebo 4), potom je k dispozici software SpeedoMeter 96. Ten změní rychlost zvoleného pevného disku, a podle toho doporučí nahrávací rychlost

Jednotky Yamaha mají propracovaný systém signalizace činnosti pomocí dvojice LED diod na předním panelu. Pokud si zapamatujete, co různé barvy a blikání znamenají (deset různých stavů), máte úplný přehled o tom, co jednotka právě dělá. Důležitým znakem Yamahy je také to, že v dodávce dostanete vše, co je potřeba pro instalaci, tj. nejen SCSI kabel, ale také audiokabel, šroubky a jumpery. Nechybí ani po jednom CD-R a CD-RW disku, takže můžete ihned začít vypalovat.

Zapisovačka CD se samozřejmě neobejde bez příslušného softwaru pro vypalování, a jak je u Yamahy dobrým zvykem, dostanete tento software ve standardní dodávce. V případě verze pro PC je to aplikace WinOnCD 3.6 od firmy CeQuadrat, která umožňuje připravit obsah podobným způsobem jako v Průzkumníkovi. Pracuje se s ní celkem pohodlně, hezké je názorně vyplnit připravovaného disku (graficky, v KB a minutách) a možnost navrhovat potisk disku, přebal i vložený letáček. Vytvářet lze různé typy disků, ale nenašel jsem zde například možnost přípravy hybridního Mac/ISO 9660 disku, o čemž macovským CD ani nemluví. Také se mi nepodařilo ručně nastavit rychlost zápisu, což třeba Toast dodávaný s macovskou verzí Yamahy umí. Jinak můžete vytvářet "neuzavřené" disky, na něž lze data postupně přidávat. Uživatelé Windows 95/98 mají k dispozici také softwarový produkt PacketCD, který umožňuje pracovat s CD-R(W) disky podobně jako s jinými výměnnými disky, tj. můžete na ně kopírovat prostým přetažením a ukládat soubory přímo z aplikací.

Cena Yamahy CRW 4416S je 13 990 Kč (bez DPH).

Z Nagana do Evropy - Monitory iiyama na našem trhu

Roman Barták

Koncem ložského roku vstoupil na náš trh další výrobce monitorů, japonská rodinná firma iiyama Electric se sídlem v Nagano City. O jejích produktech jste možná ještě neslyšeli, ale vízte, že díky dobrému poměru kvalita/výkon se začínají stále více prosazovat na velmi oblíbenosti mezi značkovými výrobci monitorů.

iiyama Electric prostřednictvím sítě svých prodejců nabízí kompletní sortiment monitorů, počínaje 15" monitory přes dnes vedoucí 17" monitory až po nastupující 19" a profesionální 21" monitory. K dispozici jsou také stolní LCD displeje a letošní novinka USB rozbojevač, který nahrazuje podstavec 17", 19" a 21" monitorů a umožňuje bezproblémové připojení klávesnice, myši, skeneru, tiskárny apod. USB rozbojevač je prodáván samostatně.

Klasické monitory od iiyama Electric nesou značku Vision Master a ten nejmenší, Vision Master 350 nabízí obrazovku s úhlopříčkou 15". Zajímavější je dnes ovšem třída 17" monitorů, kde iiyama nabízí dvojici modelů. Vision Master 400 používá plochou obrazovku s 0,26 mm bodovou maskou, k dispozici je i levnější verze s velikostí bodu 0,28 mm. Maximální rozlišení je 1 600 x 1 280 při obnovovací frekvenci 72 Hz.

Kvalitnější obraz nabízí Vision Master Pro 400, který přichází s Diamondtron obrazovkou, používající žárovkovou masku s roztečí 0,25 mm. Maximální podporované rozlišení je opět 1 600 x 1 280 při 72 Hz. Všechny monitory Vision Master používají pro vstup videosignálu 5 BNC konektorů nebo 15pinový D-SUB minikonektor.

Letošní novinkou v řadě Vision Master jsou monitory s úhlopříčkou 19", o kterých se předpokládá, že v nejbližší době nahradí dnes nejoblíbenější 17" monitory. Společnost iiyama nabízí v této kategorii model Vision Master 450 s 0,26mm bodovou maskou a s maximálním podporovaným rozlišením 1 840 x 1 440 bodů při 68 Hz. Horkou novinkou je pak model Vision Master Pro 450, který přináší novou obrazovku Diamondtron-NF s žárovkovou maskou o rozteči 0,25 mm. Monitor již není cylindricky vypouklý, ale má zcela rovnou obrazovku, jež snižuje nepříjemné svítlené odrazy a vykresluje obraz jasně a bez zkreslení až do rohů. Dalším novým prvkem je automatická eliminace zkreslení obrazu při roztažení žárovkové mřížky při vyšší teplotě.

Nejsilnějším segmentem trhu pro iiyamu jsou 21" monitory, v němž má tato firma 18% podíl na trhu. K dispozici je především modelů, lišících se použitou technologií masky a obnovovací frekvencí. Modely Vision Master 501 a Vision Master 502 používají bodovou masku s bodem o velikosti 0,27 mm. Maximální podporované rozlišení je 1 840 x 1 440 bodů, přičemž model 501 při něm má obnovovací frekvenci 64 Hz a model 502 dokonce 73 Hz. Při nižších rozlišeních jsou obnovovací frekvence ještě

Paralelně s touto dvojicí monitorů jsou nabízeny modely Vision Master Pro 501 a Vision Master Pro 502, které používají Diamondtron obrazovku s žárovkovou maskou s body o velikosti 0,28 mm. Všechny tyto monitory mají rozměry 490 x 493 x 490 mm a hmotnost 31 kg, resp. 34 kg (řada Pro).

Jak již bylo řečeno, iiyama nabízí také barevné stolní LCD displeje s aktivními prvky TFT. Tato řada nese jméno ProLite a k dispozici jsou displeje ve dvou úhlopříčkách. Menší z displejů, model ProLite 36, nabízí viditelnou plochu o úhlopříčce 14,1", takže vizuálně se podobá klasickým 17" monitorům. Maximální rozlišení tohoto displeje je 1 024 x 768 při 16,7 milionech barev a přirozeně zajímavé jsou malé rozměry (198 x 390 x 360 mm) a nízká

hmotnost (5 kg). Pod názvem ProLite 38 nabízí iiyama také 15" aktivní LCD displej s maximálním rozlišením 1 024 x 768 bodů a úhlem pohledu 50°. Na CeBITu v Hannoveru společnost iiyama představí nové monitory a LCD displeje. Přineseme vám jejich recenzi v některém z příštích čísel.

500 CD-disků v síti

Stanislav Borecký

Asi nejpoužívanějším médiem pro dlouhodobé ukládání dat v současnosti jsou CD. Jejich ještě nedávno zdánlivě obrovská kapacita 650 MB se však s ohledem na růst objemu informací stává nedostatečnou. Než se ale stane standardem jiná technologie, například DVD, je nutné ukládat data i na značný počet nosičů. Zároveň s tím však vyvstává problém jak zachovat trvalou přístupnost informací, neboť rušení výměna médií v mechanice CD-ROM není právě tím nejlepším řešením. Navíc pokud více uživatelů bude požadovat přístup z různých kanceláří, znamená to pohyb CD-disků po budově, možnost jejich poškození, ztráty, odcizení apod. Jedním ze síťových řešení je i jukebox Pioneer DRM-5004X, který ve svém katalogu nabízí chrudimská společnost CoProSys.

Moderní datové jukeboxy mají samozřejmě mnoho společného s klasickým pojetím, jak je známe z hracích skříní. Jednotlivé disky jsou uloženy ve svých pozicích, v případě požadavku je vybrán odpovídající z nich a dopraven ke čtecí mechanice. Odlišnost spočívá v tom, že jukebox může být vybaven až čtečící mechanikou se čtyřnásobnou rychlostí čtení (ale i mechanikami CD-R pro vytváření kopií). A pro zájemce lze dle posledních informací upgradovat vybavení i na jednotky DVD.

Samostatně stojící skříň s rozměry menší ledničky (45 x 50 x 116 cm) dokáže v tomto provedení ukrývat ve svých útrokách až 500 CD-disků v neustálé pohotovosti, což představuje celkem úctyhodnou kapacitu 320 GB dat. Média mohou být rozdělena do pěti skupin a jsou vždy po sto kusech umístěna v samostatně vyměnitelných boxech. Mechanismus pro obsluhu CD-disků tvoří jednak "výťah", a dále hlava se speciálním podavačem, jímž jednak vyjímá disky z pozic a zakládá do volné mechaniky, nebo naopak ukládá disky zpět na svá místa.

Specifikace

Z hlediska dalších technických specifikací je nutné uvést, že přenos dat z jukeboxu se realizuje prostřednictvím rozhraní SCSI-2, které obsluhuje jak vlastní srdce zařízení changer, tak i jednotlivé čtecí/zapisovací mechaniky. Protože jukebox samotný není přímo vybaven síťovým rozhraním, využívá jako prostředníka pro komunikaci klasický počítač (server). Omezení toku dat je dáno rychlostí mechanik a představuje tedy hodnotu okolo 600 KB/s jak při čtení, tak i zápisu. Samotná výměna disku v jednotce trvá pak přibližně do 32 sekund, prosté vložení disku do prázdné mechaniky okolo 16 sekund. Podporována je celá řada datových formátů, zajišťující možnost nasazení v různých operačních systémech.

Konfigurace a použití

Po připojení se "namontují" jednotky, nastaví souborová cache a vytvoří informační databáze. Celý systém pracuje tak, že seznam souborů všech vložených CD-disků je načten a uložen do společného databázového souboru. Do sítě je pak obsah databáze nabízen jako jediný virtuální disk s řadou podřízených adresářů, odpovídajících samozřejmě vždy jednomu z fyzických disků. Na základě požadavků jsou pak do čtecích jednotek umísťovány potřebné CD-disky, z nichž jsou data skutečně čtena.

Závěrem

Zařízení tohoto typu může být s velkým úspěchem využíváno v oblasti archivace velkého objemu dat, ovšem zároveň je nutné upozornit, že zdaleka nejde o malé pořizovací náklady bezmála milion korun.

Jukebox Pioneer
DRM-5004X-2R-1W
Cena: HW: 646 005 Kč + SW: 304 495 Kč (bez DPH)

K testu poskytl:
CoProSys
V Hlinkách 1167, Chrudim

ZIP s rozhraním USB

Stanislav Borecký

Mechaniky ZIP od společnosti iomega dnes tvoří již jakýsi standard pro ukládání, přenášení a zálohování dat. Řešení, které nabízejí, je navíc vhodné jak pro platformu PC, tak i Macintosh a za jistých podmínek zajišťuje i možnou výměnu dat mezi těmito dvěma počítačovými světy. K doposud nabízeným čtyřem variantám se nyní i našem trhu přidává poslední nejnovější model s moderním rozhraním USB. První vzorek tohoto výrobku k testu do TestCentra IDG zapůjčila společnost MacDistribution z Brandýsa nad Labem, která jej zároveň nabízí za cenu 5 400 Kč bez DPH, včetně jednorozšířené záruční lhůty.

Z hlediska uspořádání a základní konstrukce zůstává mechanika zcela shodná se dříve nabízenými modely v externím provedení (ZIP Paralel a ZIP Plus). Nejvýraznější odlišnost tedy skutečně spočívá v použitém komunikačním rozhraní USB. Na první pohled ovšem zaujme uživatele asi spíše nový materiál pouzdra jednotky, který je průhledný a snaží se přizpůsobit nové generaci počítačů Macintosh iMac. Tím se mimochodem netají ani grafické ztvárnění obalu. Za chodu mechaniky lze proto částečně pozorovat její funkce, ovšem jako nejvýraznější prvky budou zřejmě vnímány svítící LED-diody, jež jsou skutečně dominantní. Z hlediska způsobu ukládání dat a použitých médií nedošlo k žádné změně a je tedy zajištěna plná kompatibilita se staršími modely jednotek ZIP, včetně maximální kapacity média 100 MB. Rovněž tak ve shodě s dalšími externími verzemi je i zde možno mechaniku provozovat jak ve vodorovné, tak i svislé pracovní poloze a na její zadní straně je umístěn otvor pro nouzové vysunutí média. Největší pokrok v konstrukci tak zřejmě zaznamenal napájecí zdroj, který má nyní velikost o něco málo větší než krabička od zápalek, což je s ohledem na přenositelnost jednotky jistě příjemnější než dřívejší

Z hlediska použitého rozhraní není snad třeba k USB nic zvláštního podotýkat, snad jen to, že na nových počítačích, vybavených příslušným rozhraním lze plně využívat možnosti plug and play. Protože USB je také jediným rozhraním jednotky, mají vlastníci starších počítačů samozřejmě smůlu. Podobně tomu je i u platformy PC v případě použití starší verze operačního systému než Windows 98. Instalace programu "ZIP utilit" ani ovladače totiž nepracují ani s modernizovanými verzemi Windows 95 OSR 2.1 a 2.5, které již podporu USB rovněž zahrnují. Dodávaný software je uložen na CD-ROM disku s názvem "iomegaware" a zahrnuje kromě ovladače pro komunikaci s jednotkou i řadu pomocných nástrojů již částečně známých z předchozích modelů mechanik. Pro přepomenutí lze uvést, že v hlavním menu Windows nebo v kontextovém menu u ikony jednotky lze nalézt volby pro formátování médií, jejich vzájemné kopírování, "uzamčení", zálohování pevného disku, ale i řadu dalších funkcí, mezi nimiž je například i nástroj pro ukládání audiostop z CD disků na ZIP média.

Výkonnost mechaniky a schopnost přenášet data na médium je velice zajímavá. Budoucí uživatelé totiž jistě potěší, že jednotka je srovnatelná s interními verzemi s rozhraním IDE i SCSI. Tedy přesně řečeno alespoň v případě čtení.

Pro úplnost je nutno uvést, že výkonnostní testy byly realizovány na počítači Comfor Quattro 450, vybaveném procesorem Intel Pentium II 450 MHz, operační pamětí 64 MB RAM, pevným diskem Maxtor 4,3 GB EIDE, grafickou kartou Matrox Millennium G200 s 8 MB pamětí, SCSI řadičem Adaptec 2940, a samozřejmě operačním systémem MS Windows 98 v české verzi.

Stanislav Borecký

iomega ZIP USB

+ výkon

- + podpora PnP
- + miniaturní zdroj
- podpora pouze Windows 98 a iMacù

K testu poskytl:
MacDistribution
Mariánské nám. 6
Brandýs n. L.
Cena: 4 420 Kč (bez DPH)

Autodeskův team

Marek Didiè

V polovinì února se uskuteènilo v karlovarském hotelu Thermal každoroèní setkání partnerù společnosti Autodesk. Pod názvem One Team probìhla øada pøednášek o souèasnosti a budoucnosti programù z dílny Autodesk a související techniky. Pravdìpodobnì nejzajímavijší jsou informace o nové verzi AutoCADu, ve svìtì softwaru klasicky oznaèené 2000. Na tomto produktu jsou pak postaveny i další odrùdy jako AutoCAD Map, Mechanical Desktop atd. Dále byly na setkání pøedstaveny nové grafické stanice Silicon Graphics a HP Kayak, velkoformátové tiskárny (plotry) DesignJet øady 1000, které ke kvalitnímu inkoustovému tisku pøidávají i rychlost a ekonomìtější provoz (víšší nádoby na barvy). Nechybily samozøejmì ani prezentace speciálních øešení od partnerù, èlenù tzv. virtuální společnosti Autodesk.

Klíèovými vlastnostmi AutoCADu 2000 jsou nový, jednodušší pøístup k parametrùm, rychlejší výstupy (speciální na plotr) a větší integrace na Internet. Dále zde uživatelé naleznou dynamickou vizualizaci (prostorové modelování kreslených objektù, vèetnì funkce skøepiny možnosti to zatím nevídané) a budou moci jednoduše pomocí metody drag and drop pøenášet objekty z jednoho výkresu do druhého díky tomu, že je nyní možné otevøít více výkresù souèasnì. Pokud naopak pracujete s rozsáhlými výkresy, bude se hodit schopnost otevøít jen èást výkresu (níkteré hladiny, typy objektù).

Finanèní situace našeho hospodáøství, vèetnì klíèových odvítví z hlediska CAD, CAM, GIS, nebyla vloni (a nebude ani letos) rùžová. Pøesto se podaøilo Autodesku dosáhnout 20% nárùstu a poèet zákazníkù se pøehoupl pøes 6 000. Vzato ještì v o nìco širších souvislostech, došlo mezi lety 1993 a 1998 ke zdvojnásobení roèního obrátu.

Pøi pøíležitosti konference jsem položil níkolik otázek Josefu Švendovi, øediteli èeské kanceláøe.

Pane Švendo, jak hodnotíte toto partnerské setkání?

Š: Tradièní partnerské konference jsou vlastnì službou Autodesku našim prodejcùm. Snažíme se, aby se na tìchto setkáních dovídìli nìco nového, abychom se mohli setkat a společnì se pøipravit do nového roku. Proto bych radìji slyšel od našich partnerù, jak hodnotili tuto událost.

Pravda je, že se snažíme partnery k tomuto hodnocení povzbudit a doufám, že mì nebudete podezírat ze samochvály, když øeknu, že jsme letos dostali velmi pozitivní ohlasy. Já osobnì si nejvíce cením podìkování pana Káni, marketingového øeditele AutoContu, který spolupracuje s Autodeskem již od roku 1992 a který prohlásil, že se jednalo o doposud nejlepší dealerskou konferenci.

Jaké klíèové úkoly vás nyní èekají?

Š: Samozøejmì to bude další rùst naší pozice na trhu v Èeské a Slovenské republice. To bude s ohledem na nepøíznivou ekonomickou situaci velmi tìžký úkol. Myslím však, že pokud se nám podaøí seznámit uživatele s výhodami nové produktové øady Design 2000, budeme mít podstatnou èást práce za sebou. První ohlasy z alfaa beta-testovacích míst jsou velmi povzbudivé. Jistì víte, že AutoCAD Release 14 byl nejlépe prodávanou verzí naší vlajkové lodi,

a AutoCAD 2000 bývá hodnocen jako zatím to nejlepší, co z našich vývojových dílen vyšlo. Očekáváme tedy, že i AutoCAD 2000 a produkty na něm založené budou stejně nebo ještě více obchodně úspěšné než AutoCAD Release 14.

Ale AutoCAD 2000 bude jen začátkem ve velmi krátké době po něm budou uvedeny produkty se specializovanou funkcí, přizpůsobenou požadavkům různých oborů našich zákazníků. Chceme být v neustálém kontaktu s uživateli, reagovat na jejich požadavky a ukazovat výhody naší integrované a škálovatelné rodiny produktů Design 2000.

Ěím podle vás překvapí Autodesk zákazníky nejvíce?

Š: Pevně vím, že to bude množství nových produktů uvedených v letošním roce, a pak také jejich vysoká kvalita.

Děkuji za informace.

Interkamera na pøelomu

Marek Didiè

Podle oficiální reklamy (mohli jste ji vidít napø. v minulém PC WORLDu) se Interkamera na pøelomu tisíciletí pøesouvá do svíta digitálních multimédií: "digitální obraz vstupuje na scénu". Tento posun v typu exponátù jsme mohli pozorovat již vloni, ale letos to bude podle všeho ještě výraznější, masovíjší. Neznamená to samozøejmì, že klasické fotoaparáty, minilaby a pøíslušné materiály zmizí ze scény ty mají své, ještě alespoð na nijakou dobu, jisté.

Výstava probìhne již klasicky na pražském Výstavišti. V Prùmyslovém paláci a pøilehlých pavilonech budou k vidíni desítky firem a stovky exponátù.

Kromì klasických expozic jednotlivých spoleèností probìhne také øada doprovodných akcí; nìkteré jen v omezeném èase, vítšina však potrvá po celou dobu Interkamery. Budou seznamovat zájemce se souèasnými technologiemi, jež se uplatòují v následujících oblastech:

Multimedia World - V "multimediálním svítì" máte možnost seznámit se, poznat a vyzkoušet souèasnè multimediální technologie a trendy, které vstupují do našeho života internetové vysílání, digitální fotografii, video a grafiku a proniknout do jejich tajù.

Nelineární svít videa a filmu - pøedstavuje budoucnost profesionálního zpracování obrazu, zvuku i filmového pásu digitální nelineární zpracování a integraci, spolupráci a vývoj nástrojù a technologií.

DVD World - filmy na DVD již v Èechách pøeskoèili poèet 50 titulù a zde uvidíte ty nejnovíjší spolu s DVD technologiemi, vše v prostøedí domácího kina. Souèástí jsou vystoupení populárních osobností z oblasti produkèní a filmové tvorby.

Compro - již klasická srovnávací projekce, kde budete moci na vlastní oèi poznat, co dokáže ten který projektor pøi stejném vstupním signálu. PRINTEX - snahou této akce je seznámit návštívnický výstavy se souèasnými technickými možnostmi zhotovení fotografií z digitálních souborù.

Umìlecká fotografie - fotografické série Absolut Saudek, Karel Cudlín, David Neff, Jan Šilpoch, Tomáš Nosil, Jiøí Hladík, Mùj svít a Jan Šibík.

Od nìkterých vystavovatelù se nám podaøilo získat informace o exponátech pøedem, a tak můžete prostøednictvím následujících øádkù na Výstavišti "nahlédnout" o trochu døíve, než v den otevøení výstavních vrat (pøipomínám, že to je 25. bøezna).

Digitální fotografie

Spoleènost CD-Foto Bler patøí nesmazatelnì mezi prùkopníky digitálního zpracování fotografií speciální ve formátu Kodak Photo CD. V souèasnè době se chlubí digitálním minilabem Fotoprint Sienna, který funguje jako digitální tiskárna, pøièemž výstup je na klasickém fotopapíøe. Výsledkem je v podstatì bìžná lesklá nebo matná fotografie, bez jakýchkoli rastrù a jednotlivých bodù. Spojuje tedy kvalitní digitální tisk s nízkou cenou klasického fotografického procesu. Tato technologie zde bude též k vidíni.

Foto a video

Minolta kromě jiného předvede novou zrcadlovku Dynax505si Super, což je vylepšený bratříček loni oceněného modelu 505si (fotoaparát roku 98/99). Mezi hlavní vylepšení modelu Super patří funkce eye-start, jež při přiložení aparátu k oku jej aktivuje a již během kompozice scény přeměňuje vzdálenost a expozici. Objevila se u něj datová stina, přepínač pro panoramatické snímky, konektor pro dálkovou spoušť a kovový bajonetový úchyt objektivu. Expozici měří 14segmentový článek, závěrka umí až 1/4 000 s a sériové snímky s rychlostí 2 obrázky za s. Podle tvrzení Minolty je to fyzicky nejmenší zrcadlovka na světě. Cena přístroje je velice zajímavá: včetně objektivu AF 28-80 mm činí 22 000

V expozici Canonu je poměrně velké zastoupení digitálních videokamer. Vysoce efektní, zalomený design upoutá pozornost k modelu DM-XL1, což je profesionální kamera vybavená třemi snímacími prvky, šesti druhy automatické expozice, snímáním jednotlivých obrázků, s expozicí až do 1/16 000 s. Objektiv kamery je výjimečný, ke kameře přísluší dálkové ovládání a hmotnost nedosahuje ani tří kilogramů. Neméně tvarově futuristicky je řešen model DM-MV1, což už je kamera pro běžné spotřebitele, se 14x zoomem, 2" LCD hledáčkem a optickým stabilizátorem obrazu. Ještě menší je potom DM-MV10 s 16x zoomem, 2,8" displejem a opět optickým stabilizátorem obrazu. Úplně nejmenším modelem je DM-MV100, který ovšem svými parametry za svými většími sourozenci nezaostává. Všechny výše uvedené videokamery mohou pracovat také v režimu foto. Další řada kamer již pracuje klasickým systémem Video8 a Hi8, rozlišení snímacích prvků je v rozptí 320-570 tisíc bodů, zoom od 16 do 240, s požadavkem na minimální světlo 1,5-3 luxy.

Špičkovým, ale cenově ještě dostupným je digitální přístroj PowerShot Pro70: v tomto kompaktním přístroji se skrývá rozlišení 1 536 x 1 024 bodů, závěrka 1/8 000 s, 2" LCD i průhledový hledáček a objektiv 28-70 mm. Je vybaven vestavěným mikrofonom pro záznam zvukového komentáře jednotlivých snímků a také dvěma sloty pro paměťové karty o kapacitě až 185 MB!!! Máte-li chuť fotografovat profesionálně a jste-li dostatečně finančně vybaveni, optejte se po digitálním foťáku EOS D2000. Rozlišení této digitální zrcadlovky hovoří za vše 2 miliony pixelů. Za zmínku stojí ještě model PowerShot A5 Zoom s dvojnásobným optickým zoomem. Malý, lehký kompaktní fotoaparát s rozlišením 810 000 pixelů pro nejšířší použití.

Olympus bere pod svá křídla mimo vlastních fotografických přístrojů a magnetooptického disku také výrobky firem HASSELBLAD a PHASE ONE. V klasické fotografii je jeho řada kompaktních [mju:] nejprodávanějším typem na světě, blíží se již k počtu 11 milionů prodaných kusů. V digitální fotografii je známé jeho řešení rodinné digitální fotografie, kde není nutné používat počítač přístroje Camedia, s vynikající optikou, optickým hledáčkem a displejem LCD, umožňují přímý tisk na termosublumační tiskárnu P-330E, která je již schopna korigovat kontrast a barvy digitálních fotografií. Firma má letos významné jubileum 80 let od založení.

Dále Olympus uvádí snad nejmenší megapixelový fotoaparát s optickým zoomem Camedia 2000 Zoom (rozlišení 2,1 mil. bodů). Ačkoliv má rozměry pouze 10 x 7,4 x 6,6 cm, naleznete na něm barevný displej s úhlopříčkou 4,5 cm, slot pro vyměnitelnou SmartMedia kartu (s kapacitou až 32 MB), objektiv s ohniskem 35 105 mm a uvnitř snímací prvek s dvěma mil. body a 4 tužkové baterie. Camedia 2000 Zoom umí ukládat snímek i bez komprese, takže dostanete obrázek až o 1 600 x 1 200 bodech, a ještě k tomu nezhoršený kompresí. Jestli nevíte, tak se na výstavě přesvědčte sami.

Tisk

Kompletní digitální pracoviště představí společnost Epson kombinace digitálního fotoaparátu Photo PC 700, skeneru GT-7000 Photo a tiskárny Stylus Photo 750 umožňuje zpracování jak

digitálních snímků, tak jakýchkoliv předloh, jejich úpravu a věrnou reprodukci. Nosnou částí je právě inkoustová fotorealistická tiskárna Stylus Photo 750, jež pracuje v rozlišení 1 440 dpi, a díky technologii proměnného tiskového bodu (jeho velikosti) dosahuje věrných barevných odstínů s minimálním rastrem. Rychlost jejího tisku se pohybuje od 6 stran za minutu v textovém, ekonomickém režimu, po 0,5 str./min. u fototisku.

Kromě jmenovaného Stylusu zde budou pochopitelně i jeho další bratřiči.

V oblasti barevného, podle některých fotografického, tisku se objeví také inkoustová tiskárna Canon BJC-7100 nástupce tiskárny BJC-7000, a v porovnání s ní 2x rychlejší při tisku textu a až o 50 % rychlejší při tisku barevném (až 2,6 strany za minutu). Tiskárna BJC-7100 pracuje v pravých 1 200 x 600 dpi, dovede potisknout plnou šíři formátu A4 bez bílých okrajů a má technologii P-POP (Plain Paper Optimized Printing) pro lepší tisk na běžný papír.

Všechno

Agfa zabírá (nebo by alespoň mohla) na výstavě Interkamera jednu z největších expozic. Konceptně řeší celé zpracování obrazu, a to jak klasickými, tak i digitálními metodami. Pro čtenáře našeho časopisu asi nebudou zajímavé velkoobjemové tiskové stroje ani osvitové systémy, ale možná nový digitální fotoaparát Agfa ePhoto 1680, s rozlišením až 1 600 x 1 200 bodů. Také by mohly zaujmout skenery SnapScan, které jsou v modelové řadě od 1200p výše svůj model si najdou domácí uživatelé, výtvarníci i grafici. Vysokorychlostní skenery či skenery průsvitných materiálů už zase budou zajímavé pro jiný typ uživatelů.

Projekce

Kromě již zmíněné srovnávací projekce se o vaši péči bude ucházet firma array Data Praha, kterážto je autorizovaný distributor firmy ASK (a proto na jejich stánku uvidíte nové projektory této norské firmy). Na podzim loňského roku se objevil projektor Impression A10 a v prosinci pak Impression A8 (který se liší rozlišovací schopností, jež je u A10 s kompresí až 1 600 x 1 200 bodů a u A8 1 152 x x 870 bodů). Oba tyto projektory mají svítivost 1 200 ANSI lumenů, která zaručuje vynikající obraz bez nutnosti zatemnění místnosti, a hmotnost pouze 5 kilogramů to ji předurčuje pro mobilní prezentace. Úplně novými koni v této stáji budou i jukeboxy s podporou DVD disků, technologie to budoucích datových i multimediálních skladů.

Spolehlivých 10 a 20

Marek Didiè

Oblíbené malé tiskárny OKI 4w/4p, které svého času prorazily jako první hranici 10 tisíc za laserový tisk, jsou na našem trhu přes své stáří téměř úzkoprofilovým zbožím. Nedávno je doplnili i silnější a větší sourozenci 10ex a 12i.

OKIPAGE 10ex

Podnikatel, který požaduje rychlejší tiskárnu s rozlišením 1 200 x 600 dpi, může skončit s výběrem u tiskárny OKIPAGE 10ex, jež se svými 10 stranami za minutu a maximální 35MB pamětí uživatele příliš nezdrží. Procesor MIPS R3000 se postará o vytištění první stránky za 12 sekund.

OKI 10ex má velkou kapacitu a flexibilitu při práci s papírem automaticky podává o kapacitě 250 listů, odkládá potisknutého papíru potisknutou stranou dolů o kapacitě 150 listů, odkládá s potisknutou stranou nahoru na 50 listů a možnost manuálně vkládat papír neobvyklé tloušťky a rozměru. Je možno tisknout na různá média, jako jsou obálky, nálepky a průsvitky (s gramáží 60 až 105 g/m² u automatického, až 120 g/m² u ručního).

Tiskárna emuluje HP LaserJet 6P (PCL6), PCL5e, IBM Proprinter a Epson FX a nabízí 45 vektorových, 3 bitmapové a 2 SIDM fonty. Tiskárna je připojena k počítači obousměrným paralelním rozhraním.

Výsledkem inovací u tiskárny OKIPAGE 10ex je podstatné snížení provozních nákladů například oddělení kazety s tonerem od jednotky s dlouhoživotným tiskovým válcem. Systém recyklace toneru maximálně prodlužuje životnost kazety s tonerem, protože vrací veškerý nevyužitý toner zpět do kazety. To vše získáte za zhruba 14 tisíc korun.

OKIPAGE 12i

Je určena pro menší pracovní skupiny nejen vyšší rychlostí, ale i díky síťovému připojení. Skutečné rozlišení 1 200 x 600 dpi je vyšším standardem v této třídě a rychlost tisku 12 stran za minutu je také zajímavá.

Zatížení tiskárny v pracovní skupině je mnohem větší než u osobní tiskárny, a právě zde může být výhodou použita LED technologie. Protože má méně pohyblivých součástí, dává tak méně možností, aby se něco pokazilo.

Tiskárna OKIPAGE 12i je navržena s vysokým stupněm kompatibility komunikuje v prostředích: DOS, Windows 3.1, Windows NT4.0 nebo Apple (zahrnuje Adobe Postscript level 2, PCL5e, PCL6, IBM Proprinter a Epson FX). Jako standardní vybavení je u ní připojení na 10 Base-T Ethernet.

Automaticky podává papír o kapacitě 250 listů papíru A4 spolu s čelním manuálním podavačem zajišťuje snadné zvládnutí běžných tiskových úloh umožňuje používat papír rozlišených rozměrů a vlastností, manuálně podává zvládne navíc kartotékové štítky, obálky a dokonce předtiskuté formuláře. OKIPAGE 12i se prodává za 26 tisíc korun (bez daní).

Životnost toneru (ten se doplňuje samostatně, bez nutnosti mít tiskový válec) je celkem 2 000 stran A4 při 5% pokrytí, tiskový válec vydrží celkem 20 000 stran A4.

Obě tiskárny jsou ekologicky šetrné: nevyzařují ozon, vyhovují normě Energy Star a tisknou i na recyklovaný papír.

Bojující Compaq

Marek Didiè

Kterou novinkou z dílen Compaqu zaèít? Tak tøeba prodejním programem Compaq Plus. Po drtivém úspìchu pøímého prodeje (pøes Internet) spoleènosti Dell, se tímto smìrem ubírají skoro všechny velké spoleènosti. Èeská poboèka Compaqu znalá místních pomírù však vytvoøila model speciální, kde mohou zákazníci prostøednictvím Internetu na stránkách Compaqu objednávat zboží, ale vlastní dodání pùjde vždy pøes nikterého (blízkého) prodejce.

Alphy

Vývoj serverù a pracovních stanic, založených na procesorech Alpha, stále pokračuje. Nyní se objevily modely AlphaServer DS20 a pracovní stanice XP1000 (extreme performance), postavená na 500MHz Alphì 21264 (EV6) s grafikou PowerStorm 350. Vnitøní výbava (mj. 256bitová sbìrnice) umožòuje špièkový výpoèetní i grafický

Marketingové a vývojové síly napírá Compaq i do svého (Digital) UNIXu. Od zaèátku února se mìnì název na Tru64 UNIX a pracuje se na uzpùsobení pro klíèové trhy telekomunikace, finance a výrobu. Tru64 UNIX je pøipraven pro aplikace vyžadující spolehlivost 24 hodin dennì (bude implementován i do serverù NonStop Integrity) a neèiní mu potíže integrace do unixových/Windows NT sítí.

Notebooky

Na poli notebookù si Compaq v roce \98 vydobyl první pozici, když prodal 6 700 kusù pøenosných strojù. Velkou zásluhu na tom bez pochyby mla nejlevnější øada Armada 1500. A právi zde se objevuje zásadní novinka 1500c, osazená mobilním Celeronem. Díky tomu jsou modely s 12,1palcovým STN displejem, 4GB diskem, 24x CD mechanikou a 32 MB pamíti k dostání od cca 50 tisíc korun. Zajímavostí je nový zvukový systém Premier Sound, který se snaží z malých reproduktorkù vymáèknout maximum. Když budete mít nároky ještì vyšší, je k dispozici i TFT displej, vltší pamíèi mechanika DVD.

Další modelové øady notebookù Compaq nabízejí rychlá Pentia II 333 a 366 MHz.

Xeroxujete na xeroxu?

Marek Didiè

Ano, společnost, která dala kopírování jméno, se bude stále častěji objevovat i v PC WORLDu. Digitalizace technologií pokračuje nezadržitelným tempem, a tomu odpovídají i čísla Xeroxu v minulém roce společnost jako celek vzrostla o 17 procent, ale digitální divize o 33 %, což vedlo k tomu, že tato technologie přinesla do společné pokladničky více jak 50 % příjmů. V Evropě byl růst Xeroxu zhruba poloviční, což je vinou právě pomalejšího přechodu na digitální stroje.

Zájem zákazníků je, takže o novinky nebude nouze. Tak hned nová řada WorkCentre XD a XE spojuje klasickou kopírkovou konstrukci s digitální technologií kopírování a tiskárnou. V ceně o cca 20 % nižší než je součet těchto zařízení dostane zákazník obě a na menším poddorysu. Tato koncepce sdružuje výhody kopírky se skleněnou deskou (kopírování knih, časopisů), klasické ovládání (pro technicky nezdatné je velice důležité), s laserovou tiskárnou plně ovladatelnou z počítače.

V rodině větších strojů dochází také k inovacím. Stroj DC265/255, známý již z minulého roku jako velice dobře vybavené kopírovací centrum (včetně sorteru, obálování, šití atd.), se dočkal rozšíření o digitální komunikaci: připojení na síť (Novell 3.X, 4.X, NT 4.0, Appletalk, OS/2 Warp), ovladače pro všechna Windows a Mac a vestavěný webový server pro vzdálené nastavování a řízení. Ovladače umožňují využívat všech funkcí stroje, včetně zabezpečeného tisku, zkušebního výtisku, a to vše až do rozlišení 1 800 dpi. Upgrade starších strojů je možný.

Zatím můžeme jen naznačit, že se v této oblasti dočkáme na jaře ještě dalších novinek a v létě dorazí jeden maličký a jeden barevný stroj...

Novinky od Novellu

Jaroslav Fikker

Za poslední půlrok uvedla firma Novell na trh celkem 9 novinek, jejichž stručný přehled vám nabízím v následujících odstavcích. Největší pozornost byla samozřejmě přitahována novou verzí vlajkové lodi firmy Novell NetWarem 5. Tomuto operačnímu systému pro PC servery jsme se již několikrát věnovali i v našem časopise, a proto se zde o něm nebudu více rozepisovat.

V atmosféře napjatého očekávání NetWaru 5 poněkud zapadlo srpnové uvedení nových verzí produktů ManageWise a GroupWise. ManageWise (nyní ve verzi 2.6), určený pro správu a údržbu sítí, přináší řadu nových vlastností, mezi které patří především podpora serverů se systémem NetWare 5, možnost použít pro instalaci konzole ManageWise stanice s Windows NT, připravenost na rok 2000, rozšířené monitorování stavu NDS, nový LANalyzer Agent, kompatibilita se Z.E.N.works a vylepšený proces automatického vyhledávání zařízení v síti.

V poslední době si stále větší oblibu získávají nástroje pro podporu spolupráce v pracovních skupinách (groupware). Mezi produkty této kategorie patří i GroupWise, nyní ve verzi 5.5. Vylepšení zahrnutá do nové verze se zaměřují zejména na zdokonalení bezpečnosti (digitální podpisy a šifrování Entrust S/MIME a PGP) a správy dokumentů, zlepšení podpory internetových standardů (adresování, HTML) a práce s univerzální poštovní schránkou. Pro českého uživatele je důležitá i skutečnost, že se pracuje na lokalizaci klientské části systému.

Koncem září byl veřejnosti představen úplně nový produkt s názvem Novell High Availability Server, známější pod kódovým označením Orion. Jedná se o první fázi clusterového řešení pro servery NetWare. NHAS zvyšuje spolehlivost sítě použitím dvou serverů NetWare 4.11, které sdílejí jeden diskový subsystém. Během normálního provozu lze využívat všech výhod vyplývajících z přítomnosti 2 serverů v síti. Při výpadku jednoho ze serverů jsou veškeré požadavky na síťové služby vyřizovány druhým serverem z páru. Je také možné nakonfigurovat automatický restart aplikací na nepoškozeném serveru. Do budoucna se počítá s rozšířením na větší počet uzlů (Orion Phase II) a s podporou serverů NetWare 5.

V polovině října oznámila společnost Novell dostupnost produktu Novell Replication Services verze 1.21, který představuje softwarové řešení pro replikaci, distribuci a synchronizaci informací v sítích složených z geograficky rozptýlených serverů. NRS tedy poskytuje uživatelům síti stejný přístup k datům, bez ohledu na jejich umístění. Dále také snižují provoz na WAN linkách a umožňují efektivněji využít stávající vybavení. Nová verze nabízí zvýšení výkonu, škálovatelnosti (až 241 serverů v jednom replikačním stromu) a spolehlivosti, a zároveň zjednodušení správy celého systému.

O měsíc později (16. 11.) byly veřejnosti představeny nové verze produktů Z.E.N.works a NetWare for Small Business. Z.E.N.works je aplikace určená pro správce sítí, která využívá adresářových služeb NDS pro správu pracovních stanic. Mezi nové vlastnosti verze 1.1 patří integrace s ManageWise 2.6, podpora nativního IP z NetWare 5, zjednodušené uživatelské rozhraní, nový software na kontrolu softwarových licencí a klient s podporou pro terminály Citrix Metaframe.

Nová verze operačního systému Netware for Small Business nese označení 4.2. Jedná se o ucelený balík síťových aplikací, který je určen především pro menší organizace. Součástí tohoto kompletu je nyní operační systém NetWare 4.11 s podporou až pro 50 uživatelů (dosud maximálně 25 uživatelů), GroupWise 5.2, Netscape FastTrack Server (Web server),

NetWare Connect (řešení vzdáleného přístupu a sdílení komunikačních prostředků), NetWare Multi-Protocol Router, NetObject Fusion (navrhování webových stránek), antivirová ochrana od Network Associates (NetShield a VirusScan), Oracle 8 (přítelovská verze), BorderManager FastCache (proxy server), Tobit FaxWare (centralizované faxové služby), Internet Connection Wizard (usnadňuje připojení sítě k Internetu), nový rozšířený SBackup (zálohování), přepracovaný Novell Easy Administration Tool, Z.E.N.works Starter Pack a NetWare Management Agent (umožňuje distributorům monitorovat síť zákazníků).

Novell BorderManager Enterprise Edition 3, uvolněný na trh 30. 11., představuje kompletní řešení pro zajištění bezpečnosti sítí připojených k Internetu. Jeho velkou předností je zejména integrace s adresářovými službami NDS. Nyní se tento programový balík skládá ze 4 relativně samostatných částí: Firewall Services (bezpečnost sítě), VPN Services (kompletní podpora VPN), Authentication Services (centrální správa přístupu k firemní síti) a FastCache Services (proxy server). Zákazník může zakoupit buď BM Enterprise Edition 3 jako kompletní řešení, nebo jednotlivé složky

Poslední novinkou firmy Novell z 2. 12. je NDS for NT 2.0. Jedná se o aplikaci určenou pro správu heterogenních sítí se servery NetWare a Windows NT. Výhody tohoto řešení spoívají v jednotném přihlašování uživatelů, administraci sítě z jednoho místa, snížení nákladů na vlastnictví a provoz sítě, ve zvýšení spolehlivosti, škálovatelnosti a bezpečnosti. Asi nejdůležitější novinkou verze 2.0 je přítomnost NDS serveru. Jedná se o systémovou službu pro Windows NT Server, která správcům umožňuje umístit repliky databáze Directory lokálně na primárním nebo záložním serveru domény. Tato implementace adresářových služeb NDS se shoduje s řešením použitým na serverech NetWare.

Jak je vidět, firma Novell připravila pro zákazníky celou řadu zajímavých produktů. A podle dostupných informací se máme na co těšit i letos. Pokud máte zájem získat podrobnější informace o jednotlivých aplikacích, zmíněných v tomto článku, obraťte se na webovské stránky společnosti Novell

Bude v roce 1999 Internet '99?

PETR KEFURT, ONLINE SERVICES

Situace se pøiostøila. Po protestních akcích "internetové" veřejnosti loni v listopadu ohlásil SPT Telecom, zvláštní tarif "Internet \99". Tento tarif měl od 1. 1. 1999 umožnit výhodnější spojení uživatelů do Internetu. Po zveřejnění všech podmínek zvláštního tarifu poskytovatelé usoudili, že tarif Internet \99 v navrhované podobě není pro uživatele sítě výhodný. ISP proto dva dny po prohlášení (17. února), ve kterém oznámili, že nepřijímají Internet \99 ve stávající podobě, vydali následující tiskovou zprávu:

Stanovisko poskytovatelů Internetu ke službě Internet \99

Èeští poskytovatelé Internetu (dále jen ISP) nesouhlasí s postupem SPT TELECOM, a. s., při zavádění tarifu Internet \99, který v rozporu s prohlášeními SPT TELECOM, a. s., neposkytuje levnější pøipojení uživatelům Internetu.

Zámìrem èeských poskytovatelů Internetu je pøimít SPT TELECOM, a. s., k jednání o podobě služby Internet \99, tak aby služba byla vždy a pro všechny uživatele Internetu levnější než stávající způsob tarifování.

Argumentaci SPT TELECOM, a. s., ke stanovisku èeských poskytovatelů ze dne 15. 2. 1999 považují ISP za úèelovou, zkrácenou a poškozující zájmy èeských uživatelů Internetu.

Stávající situace je dùsledkem zneužití monopolního chování SPT, a proto se ISP snaží všemi dostupnými legitimními prostředky SPT TELECOM, a. s., pøimít k jednání o službě Internet 99.

Poskytovatelé zvažují možnosti konkrétních akcí proti SPT TELECOM, a. s., od vypovězení propojovacích dohod s SPT TELECOM, a. s., až po bojkot pøístupu jeho zákazníků ke zdrojům umístěným na sítích ostatních èeských poskytovatelů Internetu.

ISP zvažují vyloučení SPT TELECOM, a. s., ze sdružení NIX.CZ, z.s.p.o., na základě porušení stanov a podání podnětu na Úřad pro hospodářskou soutěž pro soustavné porušování pravidel hospodářské soutěže s cílem zneužívání monopolního postavení.

V pøípadě, že SPT TELECOM, a. s., nezačne jednání do 24. 2. 1999, jsou èeští poskytovatelé pøipraveni postupně realizovat výše uvedená opatření.

Poskytovatelé i nadále vìří, že se jim společně s SPT TELECOM, a. s., podaří nalézt øešení, které pøispěje k rozvoji Internetu v ÈR.

Prohlášení podepsalo, veřejně oznámilo a následující tiskovou zprávu vydalo 15 poskytovatelů (2 sítě byly sloučeny): Bohemia.Net, Cesnet, CZCOM, Czech On Line, Luko Czech-Net, Eunet Czechia, Global One Communications, GTS CzechCom, INEC, InWay, Mopos, NetForce, Oasa Computers, PVT, Telenor Internet, Telenor ÈR. Mezi "velkými" ISP chyběli pouze zástupci sítě IBM Global Network (a SPT Telecom).

Poskytovatelům jde pøedevším o zrušení sestavovacího poplatku, se kterým je spojení do délky 8 minut nevýhodné. Potom by ISP museli mít, z důvodu požadavků na pøípadnou možnost volby bìžného tarifu pro kratší spojení, nezávislé linky a modemová pole. To by jim zvedlo náklady na vybavení i provoz uzlu. Pokud by byl poplatek zrušen, ISP by mohli

nastavit techniku pouze na Internet \99. Poskytovatelé tedy poslali dopis SPT, kde zdůvodnili odmítnutí dosavadní podoby Internetu \99. Otázkou je, co nastane v případě, že SPT Telecom nebude reagovat a zavede Internet \99 na svých uzlech.

Pro úplnost však musím dodat, že je mi znám poskytovatel s několika uzly, využívající pro svoji konektivitu do Internetu linky SPT Telecom, (nejde tedy o pouhého lokálního ISP), který smlouvu podepsal a službu Internet \99 zavedl. Protože poskytovatelů využívajících tuto síť je více, předpokládám podobný postup i u dalších.

Je zajímavé, že se konkurenční společnosti dokázaly domluvit na společném postupu. Za všechny uživatele Sítě doufám, že výsledek jednání bude příznivý pro uživatele Internetu a jeho rozvoj v ČR.

Nìco pro profi-hráèe

Martin Kybal

Microsoft SideWinder

Pokud patøíte mezi hráèe, kterým neujde žádný nový automobilový simulátor nebo akèní hra, jsou následující øádky urèeny právi vám. Chtìli bychom vám pøedstavit dvì nová zaøízení od firmy Microsoft, která jsou urèena pro herní fandy. Je to Microsoft SideWinder Force Feedback Wheel a Freestyle Pro.

Force Feedback Wheel

První zaøízení je urèeno pro øízení automobilových simulátorù. Je to souprava sestávající z volantu a pedálù. Volantová èást se pomocí dùmyslného mechanismu pøipevòuje k desce stolu. K této èásti se pak pøipojí spodní díl se dvìma pedály. Celý komplet se poté pøipojuje na standardní konektor pro pákový ovladaè. Souprava je napájena z externího zdroje. Na pøibaleném CD jsou instalaèní ovladaèe a programy, které slouží k programování funkcí volantu a jednotlivých tlačítek na nìm. V rùzných hrách proto mùže jedno tlačítko provést i ñkolik akcí najednou. Co odlišuje tento volant od bìžné nabídky na trhu, je funkce Force Feedback. Jde o pøenášení reakcí simulovaného automobilu na volant. To znamená, že pokud jede auto v simulátoru do ostré zatáèky, volant klade pøi otáèení odpor a dojde-li ke smyku, volant se samovolnì pøetoèí. Pøi jízdì po nerovném povrchu se volant klepe, vibruje a i jinak na nerovnosti reaguje. V nabídce je zhruba 6 druhù reakce. Když se pak bìhem jízdy pøubíží støídají, hráè má ze hry zcela nový zážitok. Je samozøejmé, že tyto efekty musí podporovat samotná hra. V souèasnè dobì je jimi však vybavováno stále více her. Pro pøípad, že by nový majitel volantu nemil ani jednu takto vybavenou, jsou v cenì i dvì automobilové hry.

Freestyle Pro

Ovladaè se instaluje jako bìžný pákový ovladaè vìtšinou do konektoru na zvukové kartì. K dispozici je také redukce pro USB sbìrnicì. Tvarovì je Freestyle øešen jako periferie u herních konzolì. Ovladaè se drží obìma rukama, kdy po celé jeho horní ploše jsou rozmístìna tlačítka. V èem je zásadní rozdíl, je zpùsob ovládání pohybu ve høe. Freestyle Pro má v sobì ukryt senzor, který analyzuje pohyb celého ovladaèe a pøenáší jej do poèítaèe. Pohyb se tak øídí nakláníním celého zaøízení do stran a vpøed nebo vzad. Musím pøiznat, že zpùsob ovládání je natolik rozdílný, že mi chvíli trvalo, než jsem se s ním sžil. Pokud jej ale hráè pøijme za svůj, získá vìtší volnost pohybu a možnost rychlejší reakce. Kdo si na nìj nezvykne, pravdìpodobnì se vrátí k osvědèenému joysticku. Pøed koupí proto doporuèuji si ovládání vyzkoušet. Souèástí instalace je opìt programové vybavení, které dovoluje naprogramovat celé sekvence akcí pro jednotlivá tlačítka, dále nastavit citlivost reakce a užívatelské profily pro jednotlivé hry.

Microsoft SideWinder Force Feedback Wheel

- + vysoká realita øízení
- + 2 hry v cenì
- cena

Microsoft SideWinder

Freestyle Pro
+ programování tlačítek
+ 1 hra v ceně
- netradiční způsob ovládní

Krátké zprávy

JAN LIPŠANKÝ

IBM a hudba

Americký výrobce počítačového hardwaru International Business Machines Corp (IBM) se dohodl s pěti světovými hudebními koncerny a uvede do provozu systém Internet Music. Ten uživateli domácího počítače umožní stáhnout si z Internetu hudební nahrávku, tak aby nahrávací společnost nepřišla o svá práva. Na projektu se podílejí Seagram (Universal Music), EMI, koncern Bertelsmann AG patřící společnosti BMG, Sony Music Entertainment a Warner Music. Pilotní výrobek by se na trhu měl objevit během letošního roku. Uživateli umožní nahrát z Internetu celé hudební album na počítačový hard disk a pak jej přehrát na svůj vlastní CD disk. Typ formátu hudební nahrávky nebyl uveden, ale MP3 ani jiný běžně používaný to určitě nebude.-JL

Rycodisc už hudba prodává

Nezávislá společnost Rycodisc (www.rycodisc.com) přes internetovou firmu GoodNoise (www.GoodNoise.com) už hudbu dávno prodává. Jedna skladba stojí 99 centů, všechny jsou ve formátu MP3, takže si je můžete vypálit na CD sami, a v nabídce najdete hudbu např. od Franka Zappy, skupiny Morphine a dalších.-JL

EuroTel nabízí GO SMS

Od 17. února 1999 umožňuje už i EuroTel službu odesílání Krátkých textových zpráv (SMS) všem zákazníkům, kteří používají předplacenou službu GO. Službu není nutné aktivovat, je uvedena do provozu automaticky a bez poplatku. Zákazníci, kteří si zakoupí službu GO po 17. únoru, mají GO SMS k dispozici také automaticky, a to po nabití GO karty. Po odeslání SMS zprávy se aktualizovaný stav kreditu na displeji objeví během cca 15 minut, zákazník navíc obdrží textovou zprávu o odečtení částky ze zbývajících kreditu za odeslané SMS. V plném rozsahu lze využívat dalších informačních služeb společnosti EuroTel jako například GSM InfoText, SMS Reminder a SMS Plus. Ceny za tyto služby se řídí podle platného ceníku služeb. GO SMS zprávy je možné odesílat jak v rámci sítě GSM společnosti EuroTel, tak zákazníkům jiných operátorů, včetně zahraničních. Cena jedné odeslané GO SMS není ovlivněna vzdáleností ani typem operátora, do jehož sítě GO SMS směřuje. Cena jedné GO SMS zprávy je 3,30 Kč včetně DPH.-JL

A co český Internet?

Podle informací, jež má redakce k dispozici s akcí Březen-měsíc Internetu, využívají Internet v Evropě nejvíce severské země. Podle přepočtu na počet obyvatel a ISP připojení je pak Česká republika na docela pěkném 19. místě, a může ji těšit, že za námi jsou takové supervyspělé země jako Ukrajina, Kypr, Lotyšsko, Litva, Rumunsko či Turecko. Ano, jsem ironický.-JL

Nejsem sám

Naše sesterská analytická společnost IDC mi poslala zajímavé údaje, jež svědčí o tom, že nejsem sám, kdo rád poslouchá RealRadio přes Internet (mé oblíbené stanice: KEWL, Aljaška a českobudějovické Radio Faktor). Podle této studie se zvýšil počet posluchačů internetových rozhlasových stanic více jak dvojnásobně (ze 6 % na 13 %). Nevěřím, že by u nás k podobnému růstu došlo v USA přece jen už i vláda podporuje připojení na Internet z domova, brousit můžete i z knihoven, ceny jsou nepoměrně nižší u nás byste si na poslech RealRadia museli zřídit vlastní pevnou linku, a kdo má na vyhození několik zbytečných desítek tisíc, že?-JL

Microsoft chce patent

Americký patentový úřad osvědčil patent na webovské stylesheets firmě Microsoft. Vyvolal

tím bouøi nevole u organizací, které dbají na otevøenost webovských standardù a podporují jejich společnou tvorbu. Napø. nejvýznamnější organizace World Wide Web Consortium, doporuèující otevøené standardy, pracuje na stylesheets od roku 1994. Zástupci Microsoftu prohlásili, že za licenci na stylesheets nebudou nic chtít a k tomuto kroku se rozhodli proto, aby si je nikdo nepřisvojil. Inu, kdo bude chtít nadále používat stylesheets, míl by napøed požádat Microsoft o svolení. Mimochodem, o získání podobných webovských patentù se koncem ložského roku pokoušela firma Platform for Privacy, ale byla odmítnuta.-JL

Yahoo koupilo GeoCities

Jan Lipšanský

Jedním z nejmodernějších trendů, jenž je však hlídán přísným zrakem antitrustové komise, jsou akvizice jedné velké firmy jinou velkou firmou. Poté, co Altavistu "spolkl" Compaq, Disney vytvořil z Infoseeku tzv. Go Network, či AOL vybaroval Netscape, je zde další zvěst: Yahoo! za 3,58 miliard v akciích získala GeoCities. Jde o doménu, na níž je možné si zřídit vlastní internetové stránky zdarma, přičemž máte k dispozici 15 MB prostoru. Tedy, samozřejmě ne zcela zdarma. Vždy, když se někdo na vaše stránky podívá, nemá-li vypnuté Java skripty, vyskočí mu reklamní okno, začínající naštvávací větou: "Pár slov od našeho sponzora".

Yahoo! chce takto zvýšit návštěvnost svých portálových stránek (viz článek Portály do kyberprostoru v rubrice Komunikace), která dosáhla v prosinci loňského roku 48,2 % z celkové sumy internetových uživatelů. Za ní se však dotahuje Lycos (46,5 %). Excite na třetím místě má pak pouhých 29,2 % a již zmínovaný Infoseek/Go Network pak 22,1 %.

Propojení Yahoo! a GeoCities bude mít za následek také větší možnosti pro návštěvníky druhého jmenovaného subjektu Yahoo! zde totiž může nabízet některé své nové služby jako třeba on-line nákupy, možnost zřídit si vlastní internetový krámk apod. A pravděpodobně i větší nárůst reklamy.-JL

Server Lyrics policejnì odstaven

Jan Lipšanský

Zatímco v Èeské republice se zpravodajství všech našich televizních stanic ponìkud bulvárnì zabývá Internetem jakožto semeništím prostituce, pedofilù a neonacistù, v blízkém Švýcarsku se rozhodli vyšlápnout si na server, který patøil k svìtovì nejvyužívanìjším a nejnavštìvovanìjším. Èím se provinil? Nabízel nìco strašlivého: texty písnièek. Pokud jste si chtìli broukat svou oblíbenou skladbu spolu s CD pøehrávaèem (èi kazeñákem), našli jste si text zcela prostì zde. Navíc se konala každý mìsíc soutìž o Miss Lyrics, kde jste ale kupodivu našli fotografie dívek obleèených, a skuteènì šlo jen a pouze o jejich pøitažlivý vzhled.

Jednoho dne však nezávisle na sobì vtrhly dvì policejní jednotky z Basileje a Curychu o síle 14 mužù do bytu dvou èlenù týmu Lyrics, a souèasnì do sídla providera. Co našli, to zabavili. Servery taktéž zkonfiskovali.

Bude-li podobným zpùsobem postupovat èeská policie, obávám se, že servery, na nichž jsou napø. knihy o Neználkovi, pøepisy textù èeských písní (kupø. Vlasty Redla èi Jarka Nohavicy) a další rádoby nelegální zdroje, skonèí podobnì.

Protože jde velmi pravdìpodobnì o útok na to, co èiní Internet Internetem (snadná a sdílená dostupnost informací), uvádím adresu, na níž mùžete vyplnit protestní petici: www.lyrics.ch.
-JL

Jak si vede Ruputer?

Miroslav Lochman

V červnu ložského roku představila společnost SEIKO Instruments, Inc., (SII) první náramkový terminál s architekturou PC Ruputer. Jedná se o vlastní vůbec první produkt s touto koncepcí. Přestože přenosné počítače a PDA právě v poslední době zažívají obrovský boom, jsou stále lehčí a menší, je ovšem nutné je stále nosit v kufříku, tašce nebo kapse. Problém může nastat, pokud potřebujeme získat byt i velmi jednoduchou informaci. To však úplně přesně nevyhovuje představám o mobilnosti a rychlosti použití. Ruputer tedy může znamenat zvrát v těchto představách, neboť právě tyto požadavky dokáže splnit. Důkazem toho je i bouřlivá vlna zájmu z celého světa, která se zvedla po jeho uvedení na trh.

Základem tohoto náramkového počítače (WristPC) je plná PC architektura. Je vybaven 16bitovým CPU, 128KB pamětí a flash pamětí (což je v podstatě pevný disk) si můžete vybrat mezi 512KB a 2MB (Ruputer Pro). Všechny informace se zobrazují na podsvíceném displeji s rozlišením 102 x 64. Přístroj je také vybaven infraportem pro sdílení informací s ostatními Ruputery, sériovým portem, čtyřmi tlačítky a vestavným "joystickem". Napájení je řešeno dvěma lithiovými bateriemi s životností 4 měsíce. Celý komplet váží pouhých 67 gramů.

K Ruputeru patří CD-ROM, který obsahuje aplikace pro PC, jehož prostřednictvím lze funkce WristPC jakkoliv upravovat, aby přesně vyhovovaly požadavkům uživatele. Prostřednictvím PC je možné nejen doplňovat a upravovat soubory v Ruputeru, ale také přidávat i odstraňovat aplikace. Software, který je určen pro organizaci souborů ve WristPC, se nazývá Ruputer PC Filer a pracuje v prostředí Windows 95 se standardními funkcemi, jako je kopírování souborů přetahováním myši, a díky němu je také možné soubory Ruputeru zálohovat a nebo upravovat strukturu adresářů. Další aplikací je Ruputer PC Tool, jejímž prostřednictvím lze nastavovat různé funkce Ruputeru. Patří mezi ni možnost tvorby zvukových souborů, tvorba předdefinovaných zpráv pro rychlejší zadávání úkolů, možnost ukládání snímků zaznamenaných digitálním fotoaparátem, nastavení časové zóny, ve které se právě uživatel nachází, definice pracovních dnů a svátků a chronografický zobrazovač. Budoucí uživatelé Ruputeru však zřejmě nejvíce ocení software PIM, díky kterému je možné sdílet informace se svým osobním počítačovým organizérem. Ruputer PC PIM (Personal Information Management) může spravovat šest typů zpráv: kalendář, adresář (s možností vkládat obrázky), seznam úkolů, poznámkový blok rodinné a všeobecné poznámky. Tato data lze nejen sdílet, ale i synchronizovat s adresářem v PC. PIM také umožňuje výměnu dat s často používanými aplikacemi pro správu osobních informací, jako jsou MS Outlook 97, MS Schedule+ (v. 7) a Lotus Organizer 97.

Internetová mapa počasí

Karel Papík

Se zajímavým nápadem v rámci Března měsíce Internetu přišli naši redakční kolegové z magazínu GameStar. Projekt je primárně zaměřen na střední a vysoké školy, ale rozhodně zaujme i ostatní zvědavé surfery, kteří chtějí poznat možnosti Internetu takříkajíc z první ruky.

Cílem Internetové mapy počasí, která vznikla za podpory Telecomu, a. s., je vytvořit rozsáhlou síť amatérských pozorovatelů, sbírajících meteorologická data a tato data analyzovat, prezentovat a srovnávat s oficiálními meteorologickými údaji. Jinak řečeno se každý zájemce může jednou denně zadívat z okna a na webové stránce www.game-star.cz vyplnit dotazník se svým zhodnocením povětrnostní situace. Sledovanými údaji nejsou jen empirické hodnoty, jako teplota, vítr a oblačnost, ale také subjektivní zhodnocení počasí. Uvidíme, kolika lidem vyhovuje tato tuhá zima a pro kolik představuje spíše nesnáze a problémy. Patrně to bude korespondovat i s lokalitou pozorovatelů jinak se půl metru nového sněhu jeví člověku svištícímu po sjezdovce a jinak nešťastníkovi čekajícímu na dálnici, až mu rolba prorazí další metry cesty vpřed.

Podle zadaných údajů vzniká kromě mnoha statistik především meteorologická mapa, kterou můžete porovnávat se skutečnými údaji, jež naměřil Český hydrometeorologický ústav.

Tato akce má odstartovat novou a zcela převratnou verzi webových stránek www.game-star.cz, kde kromě denně aktualizovaných novinek, auditorií, IRC, downloadů a mnoha dalšího najdete i takové speciality, jako je webová kamera 24 hodin denně sledující dñní v redakci.

Knižní novinky

Jaroslav Poláček

Velká kniha základů Windows 98

Autor: Karel Svoboda

Vydavatelství: UNIS Publishing

Počet stran: 440

Cena: 300 Kč

Sleva pro předplatitele

česopisů Computerworld, PC WORLD: 25 % z ceny knihy

Pokud patříte mezi běžné uživatele osobních počítačů, kteří se chtějí seznámit důkladně a od samých základů s Windows 98, nebo se seznámit s novinkami systému Windows 98 oproti Windows 95, potom vám půjde podle mého názoru vhod dnes recenzovaný titul. Kniha vám dobře poslouží k základnímu, ale důkladnému a podrobnému seznámení se systémem Windows 98. Obsahuje krátké, prakticky zaměřené kapitoly, které zahrnují celou řadu konkrétních postupů a návodů, doplněných obrázky sejmutých obrazovek. Při čtení a praktických pokusech s Windows tedy můžete snadno v každém okamžiku zkontrolovat, zda výsledek, kterého jste dosáhli na obrazovce, odpovídá postupu uvedenému v knize.

Velká kniha základů Windows 98 však není pouhou učebnicí. Pokud se při své práci s počítačem dostanete do problémů, ať již s tiskárnou, programy pro DOS apod., stačí v knize nalézt kapitolu zabývající se nejčastějšími problémy a jejich řešeními. Vzhledem k jejímu rozdělení do deseti sekcí je orientace v ní snadná a přehledná. Víšší pozornost by si ale zasloužila redakční příprava obrázků. Některé obrázky sejmutých obrazovek jsou zprava a zedola oříznuté a neorámované. Obrázek tak není ukončen a působí často velmi nepříjemně. Přes tuto výtku je, dle mého názoru, kniha dobrým pomocníkem pro začínajícího, ale i středně pokročilého uživatele.

A jako lektor počítačových kursů se domnívám, že by kniha neměla chybět v knihovničce nejenom začátečníka, ale i učitele. Inu, posuňte sami.

Windows 98 a sítě

Vydavatel: UNIS Publishing

Počet stran: 312

Cena: 290 Kč

Sleva pro předplatitele

česopisů Computerworld, PC WORLD: 25 % z ceny knihy

Knihu Windows 98 a sítě vydalo nakladatelství UNIS Publishing v edici řady kompendium. To samo o sobě napovídá, že se nejedná o knihu určenou pro začátečníky, ale spíše pro odbornější část počítačové veřejnosti. Kdo by tedy mohl být případní zájemci o tuto publikaci? Domnívám se, že správci sítí, pracovníci technické podpory a návrháři sítí, ale i uživatelé provozující sítě rovný s rovným na bázi Windows 98 např. v malé kanceláři.

Recenzovaná kniha navazuje na publikaci Windows 95 v sítích, kterou vydalo nakladatelství

UNIS Publishing v roce 1996. Publikace Windows 98 a sítí se vlnuje všemu, co nějakým způsobem ve Windows 98 souvisí se sítěmi.

V první části knihy se čtenář dozví nejen o málo známých možnostech instalace Windows 98 přes síť a automatizované instalace pomocí dávek, ale i o aktualizaci systému metodou Pull. V další části jsou uvedeny popisy protokolů a detailní rozbor jejich nastavení. Nabyté vědomosti můžete dále rozvíjet v kapitole zabývající se integrací Windows 98 do konkrétních sítí. Najdete zde všechny potřebné informace pro zprovoznění systému Windows 98 v sítích typu rovný s rovným i klient/server, stejně tak jako připojení Windows 98 do sítí pomocí modemu.

Provozování libovolného systému v síti není jen jeho fyzické zapojení a nakonfigurování síťového softwaru, ale i rozmyšlení filosofie související se správou systému a bezpečností. O tom, že systém Windows 98 lze udělat relativně bezpečným, a jak na to, se dočtete v kapitolách věnovaných bezpečnosti systému Windows 98 v různých typech sítí.

Trochu nepříjemná při popisování rozličných typů sítí je skutečnost, že se některé pasáže v knize pouze s malými odlišnostmi opakují. Pokud někdo bude číst knížku od začátku do konce jako román, může mu připadat, že "tuto dějovou zápletku už přečte čte!". Otázkou však zůstává, zda je lepší shodně části vypustit, upozornit pouze na rozdíly a uvést odkaz na první uvedení dané skutečnosti. Tím by byl ale čtenář nucen často listovat celou publikací. Domnívám se, že v praxi bude stejně každý potřebovat začlenit systém Windows 98 do konkrétní sítě ve specifických podmínkách. Stačí mu tedy přečíst příslušnou kapitolu bez listování knížku sem a tam.

No, a jaká by to byla kniha, kdyby se dnes nezabývala otázkou Internetu a intranetu. V poslední kapitole se dozvíte podrobnosti o klientském a serverovém vybavení Windows 98 pro připojení na Internet nebo intranet, spolu s informacemi o zabezpečení.

Zajímavé a užitečné se mi jeví přílohy ke knize, které sestávají z tradičního slovníku pojmů a rejstříku, vybraných RFC článků a popisu dnes stále více se rozšiřujícího protokolu TCP/IP.

Co k tomu dodat? Ať již přicházíte do styku s Windows (a to nejen těch s označením 98) a sítěmi anebo ne, věřím, že informace obsažené v této knize mohou být pro vás v brzké době užitečné.

Photoshop 5 Kouzla s texty

Autor: Greg Samsic
Vydavatel: UNIS Publishing
Počet stran: 264
Cena: 290 Kč
Sleva pro předplatitele
časopisů Computerworld,
PC WORLD: 25 % z ceny knihy

Adobe Photoshop patří mezi nejrozšířenější nástroje pro práci s bitmapovými obrázky. V České republice ho používá více než 75 % grafických pracovníků. Nová, už pátá verze Photoshopu přináší řadu novinek a vylepšení pro uživatele: jako příklad uvedu pokročilé možnosti práce s vrstvami efekty vrstvy. Photoshop je na jedné straně nástrojem, se kterým lze provádět skvělé věci, na straně druhé ale může uživatel dlouho tápat, než dospěje k

postupu, jímž výsledného efektu konečně dosáhne.

Kniha Grega Simsa nabízí nenásilnou formou možnost vniknout do tajů poslední verze Photoshopu a bude vítanou pomůckou jak pro začínající uživatele, tak i pro grafiky, kteří potřebují pouze doplnit svoje znalosti z dřívějších verzí Photoshopu. Hlavním tématem této knihy jsou sice "kouzla" s texty, ale většinu postupů lze použít obecně i pro jiné účely než k práci s nimi.

Na 264 stranách a ve 47 kapitolách se naučíte, jak vytvářet texty s různými obrysy, barevnými přechody, svítelnými efekty, filtry nebo texty vytvořené skládáním částí jiných obrázků a dalšími pracovními postupy, které byste sami objevovali velmi pomalu a těžce, nebo byste na ně nepřišli vůbec. Postupy jednotlivých efektů jsou předváděny krok za krokem, jen možná v některých postupech se tiše předpokládá, že knihu čtete a zkoušíte od začátku.

Český překlad jednotlivých funkcí respektuje názvosloví používané českou verzí Photoshopu pro PC, obrázky v publikaci jsou částečně původní a vytvořené na macu, všechny ostatní, hlavní ty, kde jsou nějaké popisy, jsou vytvořeny na PC verzi Photoshopu.

Původní kniha je celobarevná, a to je asi jediná výtka, která padá na adresu nakladatele Unis Publishing, protože ten publikaci vydal pouze se šesti stranami barevné přílohy, ostatní vyobrazení jsou černobílá.

Kniha je doplněna cédéčkem, na němž naleznete soubory stop, nastavení stylů osvětlení a další doplňky, o kterých jsou v publikaci zmínky.

PageMaker 6.5 CZ. Podrobná uživatelská příručka

Autoři: Pavel Kočík, Zuzana Motyčáková

Vydavatelství: Computer Press, Brno 1998

Počet stran: 272

Doporučená cena: 280 Kč

Pokud nikdo z vás, vážených čtenářů, v poslední době zakoupil program firmy Adobe PageMaker 6.5 CZ a není si úplně jist využitím všech jeho bohatých možností, má jedinečnou možnost zdokonalit se pomocí této knihy. Osobně jsem asi měsíc používal PageMaker starší verze pro lámání regionálních novin, a z titulu popisu a vysvětlení nejen základních funkcí tohoto programu považuji učebnici za vhodnou.

Jelikož jde o podrobného průvodce, autoři provedli detailní zasvěcení čtenáře nejenom do problematiky programu samotného, ale i do základní typografické teorie. Velkou pozornost věnovali především využití PageMakeru pro profesionální výstupy (barevné korekce, způsoby tisku a podobně).

Úvod a základní kapitoly textu (rozuměj do strany 150) jsou velice přehledné a každý větší úsek je zakončen cvičením, na kterém si může uživatel krok po kroku vyzkoušet popsané postupy práce. Také základní definice užívaných pojmů jsou uvedeny v dostačujícím a zároveň ne přílišném rozsahu. Za poněkud rušivý fakt při čtení mohou být snad subjektivně pokládány poměrně časté odkazy na předcházející nebo následující kapitoly. Vzhledem k deklarované podrobnosti to však nepovažuji za zásadní nedostatek publikace. Klávesové zkratky jsou moudře uvedeny na okrajích knihy a neruší plynulost textu samotného (podle

zásady, že jakýkoliv vzorec snižuje četivost knihy na polovinu). Navíc všechny klávesové zkratky jsou obsaženy v Dodatku A, kde je lze přímo dohledat. Základní (a pro začátečníka velmi potřebné) údaje o tlačítkách a zvláštních znacích jsou vytištěny na přední a zadní straně desek knihy, což také považuji za navýsost praktické.

Knihy je koncipována na základě dvou hlavních příkladů: tvorby akcidenční tiskoviny a knihy. Tyto příklady ilustrují využití primárních nástrojů PageMakeru. Svě místo dostal i program MS Word a popis postupu spolupráce s tímto nejrozšířenějším textovým editorem, který by se vyvaroval základních chyb (dokonce je tu i možnost kopírování stylů).

Několik stran je věnováno i doplňku pro tvorbu Adobe Table 3.0. Kapitoly následující (poznám se) pro mě byly již méně "četelné". V části, která řeší otázku vazeb, mi chybělo více názorných náhledů nebo jejich lepší volba. Bohužel jsem nepochopil černobílé obrázky, ilustrující například rozlišení na str. 218, když je tentýž obrázek vyveden v barvě a větší velikosti v barevné příloze.

Tiskařský šotek si samozřejmě zařadil i zde, opravte si tedy na str. 56 hodní za hodí. Poněkud humorně (a nemyslím to jako výtku) může působit i slovní spojení tisknout netisknutelné na str. 68, toto je však dáno programem samotným a nikoliv autory manuálu.

Vzhledem k dostatečnému množství informací, správného výběru stylizace, přehlednosti textu, přítomnosti rejstříku, seznamu doporučené literatury a několika přehledů bych velice rád podrobnou uživatelskou příručku PageMaker 6.5 CZ doporučil všem těm, kteří mají zájem o profesionální využití

Pouze pro dámy!

Martin Pumera

Na Internetu je mnoho free-mailových služeb (tj. služeb nabízejících e-mailovou adresu zadarmo), jen v ěchách máme takové ětyøi. A právi jedna z nich, ATC Organizér (www.email.cz), pøichází s novou originální službou Ladymail, tedy e-mailem jen pro sleèny a dámy. Všechny zástupkynì nižného pohlaví mohou získat adresu ve tvaru jméno@ladymail.cz nebo jméno@ladymail.com na pøíslušných adresách www.ladymail.cz a www.ladymail.com. Pøíemž ty dívky, které již mají svou schránku na ATC Organizéru tj. schránku s koncovkou @email.cz, dostávají tyto adresy automaticky. Pøitom je veškerá pøíchozí pošta shromažiována v jedné schránce, a tak není nutné obcházet všechny své adresy postupnì. Pøipomeòme, že velikost schránky nabízené společností ATC je celých 15 MB.

A kde je rozdíl oproti známému Email.cz? Zejména v nádherném uživatelském prostøedí k nakousnutí. Nápvìdu najdete pod obrázkem hrušky, tlačítko zpìt má vzhled plodu kiwi, start najdete u jahùdky a mazání pod paprièkou. ATC Organizér pøed nedávnou dobou výraznì zmìnil svùj design, dlužno øíci, že k lepšímu, ale jeho vzhled je nadále ponìkud technický. Lady-mail pøináší hlavì zmìny v ovládacích prvcích které by dozajista potíšily i mnoho mužù ale bohužel texty nápvìdy nesou jasné stopy toho, že jsou pøejaty ze služby Email.cz a psány muži-techniky, tedy pro ženu jsou tížko stravitelné. Možnou výhodou toho je, že si ženy nemusí kromì nových tlačítek zvykat na žádné další novinky.

Ladymail lze hodnotit jako výborný poèin; s nadìjí hledíme vstøíc ambicióznímu projektu feminizace Internetu a èekáme na další severy výhradnì pro ženy. Ale co byste øíkali novému e-mailu s ovládacími prvky se vzhledem tanèíku, auta a šroubováku?

Nová generace laptopů - Výhled do roku 2000

Václav Vitvička

Firmy prodávající laptopy připravily na letošní rok nejen novou generaci počítačů, ale i nové služby. Firma Compaq se hodlá zaměřit přímo na velké společnosti s nabídkou počítačů na objednávku vybavených libovolným softwarem. Další novinkou má být též skladování hard drive image na mnoha místech po celém světě. Tyto předem připravené pevné disky mohou být v případě potřeby doručeny zákazníkovi do 4 až 24 hodin, podle vzdálenosti od skladu. Compaq věnuje značnou pozornost i bezpečnosti počítačů. Samozřejmostí bude využití smart card, bez které nebude možno počítač nastartovat. Tyto aplikace jsou dostupné již dnes, ale dosud nejsou běžnou součástí výbavy počítačů přicházející přímo od výrobce. V nabídce bude též zařízení, jež spustí poplach v okamžiku, jakmile se počítač dostane od majitele na větší vzdálenost, než bude nastavena. Důvodem je snaha zabránit krádeži počítačů, např. na letištích.

IBM bude v blízké budoucnosti nabízet podobný způsob bezpečnosti, založený na systému smart cards, v případě zájmu bude k dispozici též bezpečnostní systém, fungující na bázi otisků prstů. Pokud se týká přímo laptopů, v nabídce nebude chybět nejtenější laptop ThinkPad 560 o tloušťce pouhých 3 cm, vybavený navíc více než 6GB pevným diskem a 13,3palcovou obrazovkou.

Firma Toshiba hodlá vyrazit konkurenci dech bezdrátovým systémem Bluetooth, schopným bezdrátově spojit až 8 počítačů do sítě.

Firma NEC nabízí cenově velice dostupný počítač Versa Note. Jedná se o plně funkční laptop s 266MHz procesorem Pentium MMX, 3,2GB pevným diskem, 12,1" nebo 13,3" TFT displejem, modemem a CD-ROMem. Systém využívá operační systém Windows 95 či 98. Tento počítač je neobyčejně malý, takže se snaží přímo konkurovat počítačům třídy Jupiter ve snaze získat ty zákazníky, kteří potřebují něco většího nežli je třeba populární Pilot III, ale nepotřebují nebo nechťíjí investovat několik tisíc dolarů do "velkého" notebooku. Zákazník proto musí pečlivě zvážit náklady, velikost a funkčnost těchto levných malých přístrojů oproti klasickým přenosným počítačům.

Ve výhledu jsou samozřejmě ještě další, tentokrát opravdu revoluční věci. Firma Lightpoint Systems připravuje laptopy s panelem solárních baterií, které by měly být schopny vyvinout tolik energie, kolik potřebuje počítač minimálně pro provoz pevného disku a floppy disku. Ještě převratnější bude systém displeje "heads up", v současné době používaný piloty amerických stíhaček. Jedná se v podstatě o systém, který odráží obraz přímo na brýle uživatele. Ve spojení s opravdu plně přenosnými počítači třídy Jupiter (případně jejich ještě menšími následovníky) to bude skutečně znamenat revoluci ve využívání počítačů.

Krátké zprávy

Petr Felt

Anti-Apple" FireWire

Sériové rozhraní FireWire (IEEE1394) je určeno pro rychlé spojení počítačů s elektronickými zařízeními, jako jsou např. videokamery nebo videorekordéry. Data jsou přenášena rychlostí až 400 Mb/s. Sběrnice IEEE1394 byla vyvinuta firmou Apple. Ta požaduje licenční poplatek 1 USD za každý IEEE1394 port. To se pochopitelně výrobcům počítačů a periferních zařízení nelíbí, takže se vrhli na vývoj vlastního modifikovaného IEEE1394 rozhraní, které označují jako 1394B. Kromě toho, že se výrobci vyhnou placení licencí firmě Apple, bude 1394B rozhraní dvakrát rychlejší, tedy data budou přenášena rychlostí až 800 Mb/s. Bude použit signálový systém vypůjčený z Fibre Channel. Dalším krokem bude zachovat kompatibilitu se stávajícími IEEE1394 zařízeními. Zatím není jasno, jak dlouho bude vývoj sběrnice 1394B trvat.-FEL

1 teraflop na cestě

Společnost Silicon Graphics oznámila dodávky systémů o výkonu jednoho teraflopu s architekturou cc-NUMA již v roce 2000. S použitím mikroprocesorových technologií MIPS a Intel tím bude prolomena bariéra rozšiřitelnosti, stupňovatelnosti a konektivity. High-end servery, v nichž budou použity mikroprocesorové technologie MIPS a Intel, budou disponovat velkým výpočetním výkonem a kapacitou paměti v řádu terabytů. Systémy cc-NUMA se vůči programátorovi chovají jako jednoprocessorový počítač, i když obsahují stovky procesorů tzv. Single System Image (SSI). Proto bude možno řešit staré i nové úlohy s daleko nižšími náklady a úkoly, jež v současnosti řešit nelze pro nízký výpočetní výkon.-FEL

Callisto 3 francouzsky

Poátkem měsíce února byl zahájen prodej vektorového grafického editoru Zoner Callisto 3 brněnské společností ZONER software, ve francouzské jazykové mutaci. Lokalizaci pro frankofonní trh zajistil významný mezinárodní softwarový dům WSKA Editions France (www.wska.com/france.htm). Není bez zajímavosti, že garantovaný roční prodej licencí francouzské verze Zoner Callista 3 by měl přesáhnout finanční objem prodeje programu v tuzemsku, včetně OEM licencí. Francouzský partner představí národní mutaci produktu veřejnosti rovněž na únorovém veletrhu IT COMDEX \99 v Paříži. V nejbližší době chystá společnost ZONER software rovněž přípravu dalších národních verzí tentokrát pro německé a španělské uživatele.-FEL

Kavárna Electra

Pryč jsou doby, kdy byl Internet výsadou zaměstnanců velkých podniků, studentů či nadšenců, ochotných připojit se přes svůj domácí počítač. V internetové kavárně Electra má možnost kdokoliv přivítání šálku kávy či třeba zabrousit do tajů této informační superdálnice, vyhledat potřebné informace či využít možností elektronické pošty. Spojení s okolním internetovým světem zabezpečuje 10 multimediálních počítačů od společnosti AutoCont CZ. Jsou zde nainstalovány počítače modelové řady AutoCont Office 5000, osazené procesory Intel Pentium II a operační pamětí 64 MB.

Počítače pracují pod operačním systémem Windows 98 jak v české, tak i anglické variantě. Na své si tak přijdou nejen uživatelé z tuzemska, ale i celá řada zahraničních návštěvníků, pro které jsou tato místa ideální zejména k vyřízení elektronické korespondence. Internetovou kavárnu Electra naleznete na adrese Rašínovo náměstí 62, Praha.-FEL

Certifikát C2

Unixový operační systém společnosti IBM AIX 4.3.1 obdržel jako první 64bitový operační systém bezpečnostní certifikaci úrovně C2. Tento operační systém byl oceněn tímto prvním

standardem v souladu s TCSEC (Trusted Computer Systems Evaluation Criteria). Skupina kritérií, která jsou pod označením TCSEC shrnuta, byla vyvinuta především pro dosažení vysoké bezpečnosti ve vládních sektorech obzvláště s ohledem na bankovní a finanční oblast.-FEL

Jdou do toho

Společnost Swisscom plánuje vybudování nové generace transportní ATM/IP infrastruktury a přístupových řešení pomocí technologie společnosti Cisco Systems. Společnost Swisscom naadí její vysokorychlostní směrovače a přepínače včetně optických technologií nové generace. Vytvoří tak novou univerzální přenosovou infrastrukturu, schopnou přenášet hlas, data i obraz. Dokončení první fáze nasazení této infrastruktury lze očekávat letos v létě. Nově nasazované přístupové přepínače Cisco BPX8600 a Cisco MGX8800 integrují v přepínání typu MPLS (Multiprotocol Layer Switching) technologie IP a ATM, a umožňují tak provoz hlasových služeb nad protokolem IP (VoIP) a služeb pro virtuální privátní sítě (VPN) nad protokolem IP. Gigabitový přepínací směrovač 12000 GSR podporuje pátevní propojení IP typu OC-48 (2,4 Gb/s).-FEL

Třetí generace

Společnost Creative Labs a její pobočka Creative SoundWorks, oznámily dodávky kompletního systému pro domácí kino na stolním počítači. Tyto systémy jsou již v současnosti v katalogích hlavních distributorů na českém trhu. Nové mechaniky PC-DVD Encore 5X s technologií Dxr2 a reproduktorový systém Cambridge SoundWorks DeskTop Theatre 5.1 v sobě kombinují špičkový PC DVD systém a zvuk Dolby Digital 5.1 s cílem zajistit provozování aplikací pro volný čas na počítači třídy PC v takové kvalitě, jaká byla dříve dosažitelná pouze na velmi drahých systémech pro domácí kino. Další informace získáte na adrese www.creativelabs.com. Naleznete zde nové tiskové zprávy, krátké šoty, průvodce pro recenzenty a technické zprávy týkající se celé výrobní řady multimediálních produktů od společnosti Creative Labs.-FEL

K Internetu bezdrátově

Brněnská společnost SkyNet zahájila 1. února 1999 připojení zákazníků pomocí bezdrátových technologií. V těchto dnech byl zprovozněn multipoint, umístěný na výškové budově v centru města Brna. Zařízení Netwaver pojme až 600 vzdálených klientů s celkovou kapacitou 20 Mb/s. Zařízení má všesměrovou anténu pro pokrytí centra města. Zákazníky ze vzdálenějších míst lze připojit sektorovými anténami.

Cílem společnosti SkyNet je pokrýt celé město Brno a nabídnout tak všem zákazníkům alternativu za pronajaté místní okruhy. Cena za připojení do Internetu bezdrátovou technologií zůstává stejná. V případě investice do koncového zařízení zákazníka odpadají náklady na přenosovou trasu.-FEL

Piráti jsou všude

Společnost Microsoft oficiálně oznámila, že při policejní prohlídce uzavřeného komplexu budov v anglickém Berkshire provedené během svátků odhalila 55 000 padělaných CD-ROM nosičů s Microsoft Office 97. Kdyby byl software autentický, jeho celková prodejní cena by se pohybovala okolo 33 milionů USD. Během uplynulých čtyř měsíců Microsoft ve Velké Británii odhalil padělaný software v ceně přibližně 115,5 milionu USD.

Zhruba tři tuny padělaného softwaru společnosti Microsoft byly rozdraceny obrovským válcem během setkání v jednom ze sídel společnosti Microsoft. Tato názorná demonstrace měla připomenout měsíce práce, kdy se vyšetřovatelé společnosti Microsoft, místní a národní policejní síly, obchodní instituce a BSA pokoušeli zamezit softwarovému pirátství ve Velké Británii.-FEL

Notebooky od UMAXu

Firma Conquest, nyní přichází na trh s notebookem ActionBook 225T, který naváže na modely ActionBook 220T a 320T. UMAX zůstává věrná tradici nabídnout vysoký výkon za

velmi příznivou cenu, a proto osadil tento model procesorem AMD K6-2 333 MHz 3Dnow!. Notebook má standardní operační paměť 32 MB, rozšiřitelnou na 128 MB. Pevný disk 3,2 GB je umístěn ve vysunovacím rámečku, lze jej tedy velmi snadno vyměnit za jiný. 24x CD-ROM mechanika je umístěna v těle notebooku současně s FDD i HDD. Nadstandardní v této kategorii notebooků je 4MB videokarta s 3D podporou. Displej má velikost 12,1" TFT a pracuje s rozlišením 800 x 600. Nechybí PCMCIA sloty s podporou ZV a Card Bus, USB port, Infra port, TV výstup a také výstup na port replikátor. Na přání lze notebook osadit DVD mechanikou a také 13,3" XGA TFT displejem. Cena ActionBooku 225T začíná na 44 990 Kč.-FEL

V rámci kampaně Go 2000!

nabízí společnost Microsoft řadu slev a upgrade na Office 2000 zdarma. Hlavním bodem kampaně Go 2000! je bezplatný upgrade na novější verzi některých klíčových produktů. Všichni uživatelé, kteří si od 1. února 1999 do 31. srpna 1999 zakoupí některý z produktů řady Microsoft Office 97, získají současně zdarma licenci na Microsoft Office 2000. Pokud se zákazník rozhodne využít této nabídky, stačí když zašle kopii dokladu o koupi Microsoft Office 97 společně s registrační kartou společnosti Microsoft. Balík s Microsoft Office 2000 mu bude zaslán záhy po uvedení produktu na trh za manipulační poplatek 699 Kč. Go 2000! dále zahrnuje snižování cen některých produktů, jež má za cíl zvýšit dostupnost kvalitního softwaru v současné nepříznivé ekonomické situaci. Cena českých verzí Microsoft Office 97 bude snížena až o 22 %, Microsoft Windows 98 plná verze o 50 %, Microsoft Windows NT Workstation 4.0 o 10 %. Zákazník navíc získá ke každému Microsoft Office 97 Professional CZ aplikaci Microsoft Publisher zcela zdarma.

Na další podrobné informace o této akci se podívejte na webovskou stránku www.microsoft.cz/Go2000.-FEL

Marketing funguje

Představitelé akciové společnosti Software602 konstatovali, že firma dosáhla v loňském roce nárůstu tržeb o 42 %. Export se zvýšil o 118 %, a na výsledcích se podílí plnou čtvrtinou. Zisk společnosti dosáhl 6,2 milionu Kč. Už během tohoto měsíce zahájí dceřiná společnost v USA prodej softwaru prostřednictvím Internetu, což je progresivní forma distribuce, která se podle představitelů firmy během dvou let podstatně rozšíří i u nás. Produkty Software602 se vedle USA, Kanady a Velké Británie začnou letos prodávat i v zemích Beneluxu a ve Skandinávii.-FEL

Xerox kombinuje

Společnost Xerox oznámila uvedení kompletní řady osobních digitálních kopírek-tiskáren, určených pro prodej v maloobchodních řetězcích. Řady WorkCentre XD a XE nabízejí moderní řešení pro malé podniky jde o kombinované přístroje, které v sobě spojují vlastnosti digitální kopírky a laserové tiskárny zhruba za cenu kopírky.

Tyto nové přístroje umožňují pohodlnější běžné kopírování díky skleněné desce, na niž lze umístit téměř jakýkoli typ dokumentu včetně knih a vázaných dokumentů. Lze je samozřejmě připojit k PC a používat jako laserové tiskárny. Článek o produktech Xeroxu naleznete v rubrice Novinky v tomto čísle.-FEL

Intel ustoupil

Intel zabudoval do svých nových čipů Pentium III bezpečnostní identifikační kód, jenž má sloužit k identifikaci procesoru a tedy i jeho uživatele. Hodí se při operacích na Internetu, například při ověřování transakce v rámci elektronického obchodu. Další uplatnění nalezne tento kód při krádeži počítače. Původně chtěl Intel dodávat procesory se zapnutým identifikačním kódem, který by uživatel mohl vypnout. Byl však vystaven nátlaku skupin, jejichž cílem je ochrana soukromí uživatelů, a od svého záměru nakonec ustoupil. Bude dodávat procesory Pentium III s identifikačním kódem ve vypnutém stavu, přičemž budou mít uživatelé k dispozici software, jenž jim umožní aktivaci kódu v případě potřeby.-FEL

2. generace

Společnost Nokia uvedla na náš trh komunikátor 2. generace Nokia 9110 Communicator. Pístroj vážící 253 g je kombinací GSM mobilního telefonu a přenosného počítače s možností datových přenosů. Nabízí uživatelům spoustu užitečných funkcí GSM telefon, fax, přístup na Internet, e-mail, službu SMS, kalendář kompatibilní s Windows. Novinkou je bezdrátový přenos obrazu a možnost přenášet data z a do PC.

Nový komunikátor pracuje pod operačním systémem GEOS 3 a jeho srdcem je procesor AMD 486. Kapacita paměti může být rozšířena o další 4 MB vložením paměťové karty MMC od společnosti SanDisk. Pokud jde o baterie, na jedno jejich nabití vydrží Nokia 9110 minimálně 6 hodin hovoru či datového přenosu, ve stavu stand-by může být komunikátor bez dobíjení až 8 dní (asi 200 hodin).-FEL

Pentium III neznámé

Od stávajících Pentii II se Pentium III prakticky neliší, kromě nových instrukcí Katmai, jež umožňují urychlení multimédií a vylepšují komunikační funkce (projekt Pentium III měl původní kódové jméno Katmai). Pentium III bude možno osadit do stejných základních desek jako Pentium II, a pobíží na něm stejné programy jako na Pentiu II. Výhody Pentia III se projeví až v aplikacích s podporou Katmai instrukcí. Podpora Pentia III je již zahrnuta v rozhraní DirectX 6.1 od Microsoftu.

Základní desky však budou prozatím detekovat Pentium III procesory jako Pentium II, dokud nebudou k dispozici novější verze BIOSů. Dokonce ani Windows 98 Pentium III nepoznají, a budou jej označovat jako Pentium II. Možnosti nových instrukcí samozřejmě využity budou, jak ve Windows 98 přímo, tak v aplikacích s podporou Katmai instrukcí.-FEL

Výrobci PC

přivítali s nadšením nový procesor Pentium III. 450MHz verze Pentia III bude stát kolem 500 USD, totéž, na co půjde 450MHz Pentium II. 500MHz verze bude stát o 200 USD víc.

Hewlett-Packard obnoví svou řadu desktopů Vectra zabudováním 450MHz a 500MHz Pentii III. V serverech NEC Express5800 ES1400 pobíží 450MHz Pentium III, přičemž servery LS2400 a MC2400 budou používat 450MHz a 500MHz verzi. Oba procesory NEC také zabuduje do řady PowerMate 8100. Dell Computer použije Pentia III ve svých řadách OptiPlex, Dimension a v pracovních stanicích řady Precision.-FEL

Intel směřuje k osmistovce

Společnost Intel začala kontaktovat své partnery ohledně časového plánu výroby nových procesorů, které jsou určeny jak pro servery, tak pro desktopy. Po uvedení 500MHz Pentium III Xeon procesoru s původním kódovým označením Tanner 17. března na trh, se Intel soustředí na procesory pro hi-end servery, jež pobíží na 800 MHz a mají být dostupné v polovině příštího roku.

Podle informací ze zdrojů blízkých Intelu, se má rychlost Pentii III pro desktopy zvýšit ze 450 MHz a 500 MHz až na 733 MHz se 133MHz sbírníci do poloviny roku 2000.

Intel hodlá uvést do konce roku na trh mobilní Pentia III vyráběná 0,18mikronovou technologií o kmitočtu 600 MHz, 700MHz hranice se má dosáhnout začátkem roku 2000. Intel tak podstatně zmenší výkonovou mezeru mezi procesory pro desktopy a notebooky.-FEL

Internet2 startuje

Internet2, projekt, jenž má významně pomoci Internetu, pokročil mílovými kroky kupředu. Tento měsíc bude uvedena do provozu v USA vysokorychlostní páteřní síť z pobřeží Atlantiku na pobřeží Pacifiku. Nová páteřní síť jež se jmenuje Abilene, bude sloužit k testování a vývoji nové generace internetových aplikací a služeb.

Výbudování Abilene trvalo 10 měsíců bylo položeno 13 000 mil optického kabelu mezi New Yorkem a Seattlem. Síť v počátku propojí 70 vědeckých institucí, mezi nimiž budou data proudit rychlostí 2,4 Gb/s.

Abilene je klíčovou součástí Internetu2, iniciativou více než 130 univerzit, spolupracujících s vládními organizacemi USA a předními americkými firmami z oblasti IT.-FEL

20 TB paměti

Společnost MHM Computer se specializuje na dodávky paměťových řešení pro největší systémy. Kapacita jí instalovaných paměťových systémů Symmetrix, vyráběných firmou EMC Corporation, přesáhla magickou hranici 20 000 GB (20 TB). Symmetrix jsou připojitelné k serverům s operačními systémy UNIX, Windows NT, k počítačům třídy AS/400 i mainframům, a to i k jejich kombinacím.

IP ve vzduchu

Společnosti Cisco Systems a Motorola oznámily, že plánují investovat kolem 1 miliardy USD do bezdrátové sítě založené na IP protokolu, jež bude schopna přenášet data, hlas a video. Společnosti British Telecommunications (BT) a Microsoft také chtějí na tomto projektu spolupracovat převážně v oblasti služeb.

Síť bude spolupracovat se zavedenými sítěmi GSM, nebudou jí vadit ani TDMA (GSM) a CDMA. Během dalších čtyř let chtějí společnosti uvést do života společnou technologii a vytvořit další doplňkové produkty. Také vytvoří čtyři tzv. Internet Solutions Centers, aby povzbudily další firmy k vytvoření služeb a produktů založených na otevřených standardech.

Prostřednictvím této sítě budou moci uživatelé přistupovat k obrovskému množství dat na Internetu pomocí různých bezdrátových zařízení. Aplikace budou podporovat virtuální privátní síť, přenos zpráv a elektronický obchod.-FEL

AS/400e se představuje

Společnost IBM ohlásila novou výkonnou řadu serverů AS/400e s rychlejšími procesory, zvýšeným výkonem a větší flexibilitou. Kromě serverů pro velké podniky nalezne zákazník v nabídce i servery určené pro malé a střední firmy. Nový dvouprocesorový model 170 poskytuje více než dvojnásobný výkon oproti existujícímu modelu, ohlášenému před rokem. Na serveru AS/400e může současně běžet internetový server, e-business aplikace, databázová aplikace, Java, Lotus Domino a tradiční obchodní aplikace. S využitím technologie LPAR může jeden server AS/400e pracovat jako 12 separátních serverů. Clustrovací služby jsou začleněny do operačního systému

Bøezen mìsíc Internetu - II. roèník projektu na podporu èeského Internetu

PETR FELT

Tak jako vloni touto dobou, se mùžeme tišit na mìsíc plný Internetu. Již podruhé totiž vyhlašuje týdeník Profit projekt na podporu Internetu se stejným názvem: Bøezen mìsíc Internetu. Jeho první roèník se setkal s velkým ohlasem, a tak i ve druhém se vyhlašovatel, generální partner, hlavní a odborní partneøi a pøedevším mediální partneøi vynasnaží zaujmout celou èeskou veřejnost vším, co se týká Internetu. Pro všechny zájemce jsou pøipraveny dny otevøených dveøí, soutìže, ohlášení nových projektù, diskusní i společenská setkání pøíznivcù

Vedle pøedního èeského výrobce programového vybavení, společnosti Software602, která je generálním partnerem a sponzorem, podpoøí letošní roèník projektu Bøezen mìsíc Internetu hlavní partneøi poskytovatel pøipoje-ní k Internetu společnost PVT.NET, provozovatel obchodního serveru www. shop.cz, firma INET, a dále sdružení společností Expandia Banka, RadioMobil a SPT TELECOM, jež pøichází se zcela novým projektem elektronického mìs-ta eCity. Hlavními mediálními partnery jsou Èeská televize, Èeský rozhlas, ÈTK, MF Dnes a vydavatelství IDG Publishing, v odborné rovinì projekt podpoøí agentura Modré stránky a společnost Internet Servis.

Akce, které probìhnou v rámci projektu Bøezen mìsíc Internetu

ISSS '99 - podruhé a mezinárodní

V kongresovém centru Aldis v Hradci Králové probìhne ve dnech 15.-16. bøezna druhý roèník konference vìnované využití informaèních technologií ve veřejné správì Internet ve státní správì a samosprávì (ISSS\99). Souèástí konference bude i tøetí Evropský semináø Local and Regional Information Society. V Hradci Králové se mùžete setkat se zástupci Výboru regionù Evropské unie, Kongresu místních a regionálních orgánù pøi Radì Evropy, Úøadu pro státní informaèní systém ÈR, Ministerstva vnitra ÈR a Svazu míst a obcí ÈR.

Školy - brána do Internetu

Témìø 15 škol se pøihlásilo k výzvi týdeníku Profit uspoøádat dny otevøených dveøí, které zájemcùm o Internet umožní "osahat" si tento komunikaèní a informaèní prostøedek ve skuteènosti. V rùzné dny v prùbìhu bøezna se tak otevøou školní uèebny a nabídnou zábavnou formou úvod do tajù Internetu.

Nejlepší WWW stránky pro dìti

Ve snaze podpoøit obsah èeského Internetu vìnovaný volnému èasu dìtí vyhlásili organizátoøi projektu Internetu soutìž o nejlepší WWW stránky urèené dìtem a mládeží. Soutìžní návrhy mohou autoøi nebo autorské kolektivy pøihlásit do 17. bøezna, pøìemž nejlepší návrh bude ocenìn èástkou 50 000 korun. Garantem soutìže je Asociace poskytovatelù obsahu Internetu (APO).

CD-ROM "To nejlepší z českého Internetu"

Cílem této aktivity je seznámit uživatele počítačů, kteří dosud nemají přístup na Internet, s nabídkou vybraných českých serverů. CD-ROM bude vydán v nákladu 100 000 ks a bude přibaleno k prvnímu březnovému číslu týdeníku Profit, k tomuto číslu PC WORLDu a k časopisu QUO. CD-ROM bude obsahovat pouhou část, vytvořenou známým internetovým publicistou Jiřím Peterkou, hlavní část obsahu bude tvořit stažený obsah vybraných českých serverů. Snahou je postihnout co nejširší spektrum informací, které lze na českých stránkách nalézt.

Internet nejen pro odborníky

S možnostmi, výhodami a dalšími perspektivami Internetu se budou moci rovněž seznámit členové řady společenských a zájmových periodik. Na výzvu organizátorů projektu Březen měsíc Internetu reagovaly dvě desítky společenských a zájmových periodik, které v březnu prostřednictvím článků věnovaných konkrétním oblastem, na niž se daná cílová skupina vybraného titulu zaměřuje, přinesou zajímavosti a postřehy ze světa Internetu. Cílem tohoto kroku je ukázat, že Internet nemusí být pouze doménou počítačových odborníků, ale také zdrojem zajímavých informací pro všechny.

Počítačové Fórum '99

Dalším projektem, který bude mít v rámci kampaně Březen měsíc Internetu svou premiéru, je vůbec první virtuální veletrh z oboru IT s názvem Počítačové Fórum '99, jehož se mohou firmy zúčastnit zdarma.

Souběžně s konferencí ISSS '99 přinese kromě samotné prezentace jarních novinek v oboru také přímý přenos konference. Veletrh proběhne od 15.-18. března 1999 na stránce www.stranky.cz. Mediálním partnerem veletrhu na Internetu se stala Česká tisková kancelář a celá akce bude navíc probíhat v úzké spolupráci s Hospodářskou komorou ČR a s týdeníkem Profit.

Veletrh nemovitostí Reality.CZ '99

Provozovatelé realitního katalogu českého Internetu Reality.CZ se podobně jako v minulém roce připojují k projektu Březen měsíc Internetu akcí Veletrh nemovitostí Reality.CZ '99, který bude probíhat od 1. do 26. března na adrese www.reality.cz/veletrh99.

Zlatý erb

Svaz měst a obcí České republiky (www.mesta.cz) se zapojuje akcí Zlatý erb (zlatyerb.obce.cz), soutíží o nejlepší WWW domovské stránky měst, obcí, obecních a místských úřadů a informačních středisek. Cílem soutěže Zlatý erb je podpořit využívání Internetu pro poskytování informací orgány místních samospráv a prezentaci měst a obcí České republiky.

Redakce PC WORLDu přeje všem svým čtenářům: ať vám Březen měsíc Internetu přinese

mnoho nových poznatků z oblasti sítí sítí. Doufáme, že si z nabízených akcí některou vyberete, v každém případě naleznete inspiraci na přiloženém ceděčku a samozřejmě na oficiálním serveru projektu www.brezen.cz.

Krátké zprávy

Ousmane Keita

Ětvrtý rozměr

Dne 27. ledna 1999 byly v hotelu Renaissance Prague uvedeny produkty 4th Dimension. Akci pořádala firma Inforce ve spolupráci s francouzskou společností ACI. K vidění byl integrovaný transakční Web Server, tj. integrace webovského serveru, CGI a databázového serveru v jednom nástroji. Před zraky přihlížejících byla rovněž za 30 minut vytvořena úplně nová aplikace pro Web, na níž si účastníci mohli prohlédnout simulaci klient/server na Internetu v modelovaném virtuálním obchodním domě a vestavné nástroje pro vyhledávání přes Internet.-OK

Autonews

(www.autonews.cz) je nový projekt z dílny autorů serveru AUTO.CZ. Jedná se o automobilový zpravodajský deník, který uveřejňuje několik zpráv v průběhu každého dne. AUTONEWS představuje nové modely a automobilové novinky, ekonomické zprávy z automobilového prostředí a mapuje dění v motoristickém sportu. Zdroje včetně fotografií jsou převážně získávány ze zahraničních agentur, dále z místních zastoupení automobilek a ze zpravodajského servisu ĚTK. Informace jsou publikovány okamžitě po jejich oficiálním uvolnění bez výrobních (organizačních a distribučních) časových prodlev. V mnoha případech publikuje AUTONEWS tyto informace v předstihu před ostatními médii.-OK

Borland.com

coby nové oddělení softwarových nástrojů firmy Inprise Corporation, oznámilo svůj první nový produkt, Borland C++Builder 4. Borland.com v sobě kombinuje tradici firmy Borland ve tvorbě nástrojů pro nezávislé softwarové vývojáře i pro velké vývojářské firmy a nové společenství, jež bude nabízet velké množství produktů, služeb a technických informací.

"Inprise vytvořila Borland.com s cílem zaměřit se na miliony nezávislých vývojářů i vývojářů pracujících ve velkých společnostech", řekl John Floisand, prezident Borland.com.-OK

Inprise Corporation

oznámila fiskální výsledky za poslední čtvrtletí minulého roku a současně fiskální výsledky za rok 1998. Společnost hlásí čistý obrát ve výši 48,1 milionů dolarů, což reprezentuje snížení obrátu o 3 % ve srovnání s 49,7 miliony dolarů za poslední čtvrtletí roku 1997. Za poslední čtvrtletí roku 1998 společnost zaznamenala čistý příjem ve výši 3,5 milionu dolarů, což je 379procentní navýšení ve srovnání se stejným obdobím roku 1997 (730 000 USD). Zisky na akcii byly 0,06 ve srovnání s 0,01 USD stejného období roku 1997.-OK

eSuite

Na Lotusphere99 představila firma Lotus Development nové produkty řady eSuite DevPack 2.0 a Workplace 2.0 for Domino. eSuite DevPack 2.0 je sada javovských apletů a utilit, která pomáhá vývojářům v Domínu rychleji vytvářet interaktivní webovské aplikace pro intranety a extranety. Naproti tomu eSuite Workplace 2.0 for Domino obsahuje aplety pro kancelářskou práci ve webovském prohlížeči.-OK

QuickPlace

Lotus Development uvedl Lotus QuickPlace, jenž představuje novou generaci jeho systémů pro kolaboraci pracovních týmů, navzájem propojených prostřednictvím intranetu či Internetu. QuickPlace umožňuje spolupracovat každému zaměstnanci, který vlastní browser, a dovolí mu komunikovat, sdílet informace a projekty, dokumenty a časové rozvrhy.-OK

Sybase a Linux

Sybase oznámila linuxovou verzi svého mobilního databázového řešení Sybase SQL Anywhere Studio. Firma pro produkt nabízí plnou podporu, stejně jako je to běžné u jiných platform, a očekává, že jejich databáze zvýší použitelnost Linuxu v podnikových řešení na levném hardwaru.-OK

Symantec

uvádí na trh program Norton AntiVirus pro OS/2. Jedná se o jediné antivirové řešení pro OS/2, které doporučuje a prodává společnost IBM. Norton AntiVirus pro OS/2 je v současnosti k dispozici na CD-ROMu Norton AntiVirus Solution CD 3.03.-OK

Autodesk

oznámil, že začíná celosvětově dodávat software Autodesk MapGuide, release 4.0. Nová verze rozšiřuje toto on-line GIS řešení mezi uživatele dalších platform, zjednodušuje přístup k datům pro správu objektů a přináší nové vlastnosti, o které zákazníci žádali.-OKI

Kdo nejlépe prodával?

Společnost Compaq slavnostně vyhlásila své nejlepší partnery za rok 1998. Nejvíce produktů značky Compaq prodala vloni pardubická společnost Infinity. Na dalších místech se umístily NEOS Computer, Grall, FCC Folprecht a Unitec CS. Prodejní výsledky partnerů jsou jasným signálem, že v České republice je oblíbenější prodej počítačů Compaq přes síť autorizovaných partnerů.

Co se týče obchodních výsledků, údaje firmy Compaq hovoří o 39% nárůstu v prodeji počítačů ve srovnání s rokem 1997 a o 4-5% nárůstu v oblasti PC-serverů. Protože zahraniční společnosti svá konkrétní čísla o počtech prodaných kusů a obratu nesdílejí, lze se orientovat jen podle zveřejňovaných procent. Firma Compaq oznámila, že z celkového koláče trhu si vloni ukrojila 27,6 % v PC-serverech, 21,7 % v notebookech a 12,4 % v desktopech.

Nepřímý prodej hodlá česká kancelář Compaqu i nadále preferovat, o čemž svědčí i nedávno ohlášená ryze česká iniciativa CompaqPlus (viz zpráva na jiném místě), která má významně podpořit malé a střední firmy.-JP

Dell zlepšuje služby

Každý, kdo si do konce dubna zakoupí server Dell PowerEdge, získá od firmy SPT Telecom, divize služby profesionálních sítí, certifikát na slevu v hodnotě 15 000 Kč na datové služby, jež tato firma poskytuje.

Další novinkou, kterou Dell oznámil, je rozšíření servisních služeb a záruk, jež se vztahují na počítače Dell. Všechny stroje značky Dell mají tříletou zárukou, servis u zákazníka a bezplatnou hot-line. Existují zde určité specifiky a typy nadstandardních servisů (za příplatek) pro desktopy, notebooky a servery, z nichž určitě stojí za zmínku služba 4+4, tj. do čtyř hodin odezva a do dalších čtyř hodin garance servisního zásahu. Na všechny produkty může být dokoupena služba Weekend (servis 8-20) a služba 7 x 24 (zákazník dostane kódové číslo, na kterém získá informace kdykoli).-JP

Compaq a Servodata spolu

Obě společnosti oznámily uzavření distributorské smlouvy, podle níž se firma Servodata stává "Compaq Enterprise Distributorem" produktů data storage značky Compaq na našem trhu. Všichni partneři firmy Compaq tak budou moci využít služeb a znalostí firmy Servodata, která se řadí mezi top-firmy, zabývající se ukládáním, sdílením a ochranou velkých objemů dat.-JP

Casio PhoneMate

Yardena Arar

Pokud patříte mezi majitele e-mailové schránky, k níž máte přístup pouze pomocí komutované linky, musíte neustále volat vašeho poskytovatele služeb Internetu a spouštět e-mail program, abyste se dozvěděli, zda nedorazila nějaká důležitá zpráva. Nový telefonní přístroj Casio PhoneMate IT-380 vás této starosti zbaví a tuto práciobstará za vás. Kromě běžných funkcí telefonu a záznamníku umí hlídat až dva e-mailové účty.

Vaši e-mailovou stránku můžete zkontrolovat pouhým stiskem jednoho tlačítka, nebo můžete přístroj naprogramovat tak, že kontroluje schránku až 12krát za den. Casio PhoneMate IT-380 si stáhne záhlaví příchozích e-mailů a zobrazí počet hlasových a e-mailových zpráv, čekajících ve frontě. Jelikož se všechny tyto informace zobrazují na LCD displeji, nemusíte při příchodu nějakého spamu hned spíchat k PC a stáhnout si jej.

Předtím, než začnete přístroj používat, je mu zapotřebí zadat základní informace (například jméno, jímž se přihlašujete k vašemu poskytovateli internetových služeb, heslo, POP-3 jméno poštovního serveru), přičemž k pohybu po přehledném menu zobrazeném na LCD displeji použijete numerickou klávesnici.

Přístroj dokáže zaznamenat maximálně 40 záhlaví e-mailů (poté se ty nejstarší začnou automaticky přepisovat). Je poměrně pomalý, protože používá modem o rychlosti 1 200 bitů za sekundu; stažení každého záhlaví trvá zhruba 20 až 30 vteřin. Rovněž bych přivítala, kdyby byl přístroj schopen kontrolovat stav došlých e-mailů častěji než 12krát denně.

Pokud vezmu do úvahy všechna tato omezení, mohu konstatovat, že Casio PhoneMate IT-380 je na trhu nabízen za rozumnou cenu 150 USD a je velmi užitečný, pokud chcete vidět, kdy a od koho vám přišel určitý e-mail.

Casio PhoneMate

Yardena Arar

Pokud patříte mezi majitele e-mailové schránky, k níž máte přístup pouze pomocí komutované linky, musíte neustále volat vašeho poskytovatele služeb Internetu a spouštět e-mail program, abyste se dozvěděli, zda nedorazila nějaká důležitá zpráva. Nový telefonní přístroj Casio PhoneMate IT-380 vás této starosti zbaví a tuto práciobstará za vás. Kromě běžných funkcí telefonu a záznamníku umí hlídat až dva e-mailové účty.

Vaši e-mailovou stránku můžete zkontrolovat pouhým stiskem jednoho tlačítka, nebo můžete přístroj naprogramovat tak, že kontroluje schránku až 12krát za den. Casio PhoneMate IT-380 si stáhne záhlaví příchozích e-mailů a zobrazí počet hlasových a e-mailových zpráv, čekajících ve frontě. Jelikož se všechny tyto informace zobrazují na LCD displeji, nemusíte při příchodu nějakého spamu hned spíchat k PC a stáhnout si jej.

Předtím, než začnete přístroj používat, je mu zapotřebí zadat základní informace (například jméno, jímž se přihlašujete k vašemu poskytovateli internetových služeb, heslo, POP-3 jméno poštovního serveru), přičemž k pohybu po přehledném menu zobrazeném na LCD displeji použijete numerickou klávesnici.

Přístroj dokáže zaznamenat maximálně 40 záhlaví e-mailů (poté se ty nejstarší začnou automaticky přepisovat). Je poměrně pomalý, protože používá modem o rychlosti 1 200 bitů za sekundu; stažení každého záhlaví trvá zhruba 20 až 30 vteřin. Rovněž bych přivítala, kdyby byl přístroj schopen kontrolovat stav došlých e-mailů častěji než 12krát denně.

Pokud vezmu do úvahy všechna tato omezení, mohu konstatovat, že Casio PhoneMate IT-380 je na trhu nabízen za rozumnou cenu 150 USD a je velmi užitečný, pokud chcete vidět, kdy a od koho vám přišel určitý e-mail.

Spressa od Sony - Opravdu jednoduchá CD-RW mechanika

Dean Andrews

Nová CD-RW mechanika Spressa CRX100E/CH od firmy Sony umí kopírovat CD-ROMy, vytvářet vlastní audiocédéčka, a samozřejmě vypalovat data na CD-ROM média.

Spressa, jež se nyní prodává za 399 dolarů, odpovídá svými technickými vlastnostmi specifikaci mechanice CD-Writer Plus 8100i od firmy Hewlett-Packard, uvedené na trh rovněž za 399 USD. Ta zapisuje na CD-RW média dvounásobnou rychlostí, na CD-R média čtyřnásobnou, CD-ROMy přehrává 10 až 24násobnou

Rychlost Spressy při čtení z CD-ROMů není nikterak ohromující: při mých testech této mechaniky (nainstalované v počítači Dell Dimension XPS s procesorem Pentium MMX-200 se 32 MB operační pamětí) benchmark CD Tach 98 od firmy TestaCD Laboratories zjistil, že rychlost mechaniky Spressa je pouze 13,4x.

Avšak mnohem důležitější než rychlost je velmi jednoduchá instalace a ovladatelnost této mechaniky. Vývojáři firmy Sony vytvořili vlastní "premastering" software CD Right. Při spuštění CD Right nabídne k výběru čtyři jednoduché možnosti, kterým porozumí i naprostý nováček CD Copy (překopírování CD), Audio CD Compilation (překopírování zvukového CD), Data CD-ROM (vypálení vlastního datového CD-ROMu) a nakonec CD Ditto DJ (pro nahrávání audia v reálném čase). Vzhledem k jednoduché instalaci mechaniky Spressa a velmi přátelskému softwaru, je velmi vhodná pro nováčky, kteří se s ní naučí rychle pracovat.

Dokonce i když si nejste jisti, zda jste do mechaniky vložili nepřepisovatelný CD-RW nebo CD-R médium, software CD Right je rozpozná sám. Typ disku je zobrazen tuším červeným fontem na hlavní obrazovce. Můžete zde rychle uchopit a přenést soubory z Průzkumníka Windows přímo do okna programu CD Right. Jakmile jsou soubory na místě, lze spustit vypalování stisknutím tlačítka Record. Experti mohou samozřejmě použít pokročilejší nastavení mohou nastavit atributy pro multisession, optimalizovat nahrávání a nastavit kombinované formáty. Stačí zvolit tlačítko Advanced nebo vstoupit do nabídky Tools/Options.

Jako zvláštní prémii přidává Sony v krabici soupravu pro aplikaci etiket na CD-ROM média. Když svou mechaniku u firmy zaregistrujete, obdržíte poštou nástroj na aplikaci etiket. Zkrátka a dobře, mechanika Spressa je velmi dobrá koupí.

Spressa CRX100E/CH - CD-RW mechanika

+ Výjimečně snadno se instaluje a používá
- Pomalejší přehrávání CD-ROMů

Hodnocení: Dobrá koupí,
přátelské ovládání vhodné pro začátečníky
www.sony.com/storagebysony

Trendy

Nakupujte, a prodávejte miminka!

Phil Lemmons, PC WORLD US

Každé nové odhalení o tvrdé taktice hry, kterou provozují firmy Intel a Microsoft, se zdá být ještě více šokující než to předchozí. Mnohé z jejich praktik lze stručně shrnout: "Poddejte se, nebo vám sebereme produkt, který potřebujete, abyste se vůbec udrželi nad vodou". A již je tím produktem CPU nebo Windows, ostatním firmám nezbyvá, než se podrobit. Dokonce i mocný Compaq, jak se zdá, musel dvakrát kapitulovat. Musel předat své patenty týkající se systémových desek firmě Intel, aby mu nezatrhli přístup k jejich procesorům, a musel změnit své plány ohledně browserů, aby se vyhnul hrozbě zrušení kontraktu na Windows. Jestliže dokonce největší firma na výrobu počítačů musí kapitulovat, co se asi děje s menšími společnostmi, pokud se jejich zájmy náhodou dostanou do jakéhokoli konfliktu se zájmem monopolistů?

Netrapte se. Jak se totiž ukazuje, ti z nás, kdo shledávají monopoly a jejich bohorovnou neurvalost za nechutné, jsou totiž úplně vedle. My totiž příliš trváme na takových pochybných koncepcích jako jsou právo, spravedlnost, volnost konkurence a svoboda podnikání. Vždyť přece praktiky, o kterých jsme přesvědčeni, že nám lámou páteř, by nás naopak měly naplnit uspokojením ze života. My jsme si totiž jaksi nevšimli, že v americkém systému mezitím došlo k velmi podstatným změnám. Zkrátka řečeno, ať se nám to líbí nebo ne, jsme zralí pro patřičnou převýchovu.

Překonání vad v právním vědomí

Za to, že potřebujeme převychovat, se nemusíme cítit ani provinile, ani přehloupě. Je zcela zřejmé, že naše nedostatky jsou výsledkem chybné výchovy ze strany našich rodičů a generací, které je předcházely. Pro začátečníky v kursu převýchovy pouze připomínám, že nás učili vidět ve správnost vlády zákona. V tomto naivním rozpoložení našich myslí se nikdy vracíme k samotným začátkům a čteme si v antitrustových zákonech, když se pokoušíme porozumět zprávám, které se na nás hrnou ze světa businessu. Vezměte si například takový Shermanův zákon. Tam se v článku 1. říká: "Každý kontrakt, kombinace ... nebo konspirace, omezující volnost obchodu ... je ... nezákonná". V článku 2. se praví: "Kdokoli, kdo bude monopolizovat nebo se bude pokoušet monopolizovat, nebo se bude společovat či konspirovat s jakoukoli jinou osobou nebo osobami za účelem monopolizace jakékoli části směny zboží nebo obecní obchodu mezi několika státy Unie ... bude považován za osobu, jež spáchala trestný čin ...". A naše špatnou výchovou popletené dušičky horečně prohledávají Shermanův zákon v marné snaze najít tam nějakou zmínku o výjimkách ve jménu údajné efektivnosti nebo údajných výhod pro spotřebitele, které z monopolizace vyplývají.

Naši rodiče nám poskytli ještě jednu medvědí službu tím, že nás vychovali ve víře v obecnou prospěšnost zastupitelské demokracie. Dokonce se jim podařilo nás přesvědčit, že žijeme ve státě založeném na tomto principu. Takto handicapování si mylně myslíme, že když byl Shermanův zákon schválen Kongresem Spojených států a stvrzen podpisem samotného prezidenta USA, musí tento zákon mít nějaký význam a váhu. A potom pouze zůstáváme v údivu stát nad tím, jak je možné, že pilíře vládní moci jednoduše ignorují základní právní pravidla a poukazují na ekonomickou výhodnost zakotvenou v každém monopolu.

Co se dá říkat s lidmi jako jsme my? Naše převýchova se musí odehrát ve dvou krocích. Za prvé, každý z nás dostane svůj osobní výtisk Shermanova zákona. Za druhé, musíme nakreslit čáru, která protne všechna slova, jež v našem výtisku najdeme. Tento úkol není tak těžký, jak by se na první pohled zdálo: stačí dostat text zákona do počítače, zvolit povel

"vyber vše", a potom změnit styl fontu na "Strikethrough". To nás konečně uvede do souladu s velkými mysliteli amerického soudnictví.

Dokončení procesu naší rehabilitace

Intel a Microsoft si poeínají přesně tak, jak jim dané okolnosti umožňují. Ale nesmíme podléhat dojmu, že nová éra antitrustové politiky se týká pouze gigantů, jako jsou tyto dvě firmy. Teoretické základy tohoto nového přístupu k věci mohou být odrazovým můstkem pro nové příležitosti pro každého, dokonce i pro ty, kteří se právě vynořují z výše zmíněného převýchovného procesu. Velmi často bývá citován výrok soudce Posnera, že pojmy jako právo a spravedlnost "jsou termíny, které nemají žádný obsah". Co více bychom si mohli od soudce přát?

Říkáte, že bychom si například mohli přát trvalou starost o dobro našich dětí? Ale soudce Posner argumentoval ve prospěch legalizace obchodu s lidskými miminky. "Konec konců", tvrdil, "ochota zaplatit je obecně velmi spolehlivým ... ukazatelem hodnoty a rodiče, kteří si cení svého dítěte nejvíce, jsou pravděpodobně schopni poskytnout dítěti nejvíce péče ...". Tu a tam by mohl kupující opít dítě odprodat například pro účely lékařského výzkumu, ale ekonomická analýza patrně neshledá nic špatného v ěemkoli, co napomáhá růstu příjmů ve slibně se rozvíjejícím průmyslu, i když je to kšeftování s miminy. A pomyslete přitom na souzvuk zájmů s průmyslem biotechnologií!

Při provedení správné analýzy pravděpodobně zjistíte, že vaše děti vlastně mohou patřit komukoli, kdo dokáže přebít vaši nabídku. Samozřejmě, byla by to jenom vaše blbost, kdybyste prodával. Ale pokud správně uvážíte imperativ ekonomické efektivity a maximalizace bohatství, pak z toho vyplývá jen jedno: sbohem děti, vítejte prachy...

Můžete mě obvinít ze sentimentálnosti, ale já sám mám v úmyslu ponechat si své děti pro sebe. A ze všeho nejvíce mám v plánu vyhýbat se soudu jako ěert křivci.

Phil Lemmons je ěeditel amerického PC WORLDu.

Fištrónova pøedsevzetí - Sedm krokù pro vaši ochranu, on-line i off-line, po celý rok

Roberta Furger

Na tomto svìtì jsou dva druhy lidí ti, kteøí dìlají novoroèní pøedsevzetí, a ti, kteøí je nedìlají. Já patøím mezi ty první. Každý rok si svìdomitì sestavím seznam vící, jež budu dìlat jinak líp, chytøejí a efektivnìji. Ale jako vìtšini lidí se mi ani s tìmi nejlepšími úmysly nepodaøilo všechny plány splnit. Tento rok však pøipravuji jiný typ seznamu takový, který nemá nic do èinìní s tím, že budu víc cvieit, jíst zdravìjší jídla nebo zaèínat úkoly rozumnou dobu pøed jejich koneènou lhùtou. Tento rok mùj seznam obsahuje položky, které ze mì udìlají chytøejšího poèítaèového uživatele s vìtší rozlišovací schopností. Když je bereme jednu za druhou, žádná není tak nároèná jako každodenní práce v dolech nebo to, že budeme jíst èerstvou zeleninu namísto oblíbených pochoutek. Ale každé pøedsevzetí pøispìje k tomu, že mnohé hodiny strávené u poèítaèe budou produktivnìjší, radostnìjší a také zdravìjší.

1. Budu nakupovat pouze na zákaznicky pøijemných webových stránkách. Mám ráda pohodlí on-linového nakupování a líbí se mi, že nemusím platit clo ze zboží, jež nakupuji pøes Internet. Tento rok však už nebudu nakupovat u webových obchodníkù, kteøí zapomínají dávat své zákaznìky na první místo, a□ už jsou jejich nabídky jakkoliv lákavé. Abych u on-linových obchodníkù nakoupila, musejí nabízet následující: zabezpeèený server, snadno vyhledatelné zásady týkající se soukromí, které potvrzují závazek, že všechny osobní informace o zákazníkovi budou zachovány v tajnosti, možnost zboží vrátit bez zbyteèných sporù, telefonní èíslo firmy (pøednost má volání zdarma) a fyzickou adresu.

2. Pøed nákupem si peèlivì proètu záruky. Záruky na hardware nejsou nièím, co bych nazvala vzrušujícím ètením. Ale v moøi právnických slov se ukrývají dùležité detaily o našich právech a dostupné pomoci, když se objeví nijaká obávaná hardwarová chyba. Vìtšina poèítaèových spoleèností dává své reklamaèní øády k dispozici i potencionálním zákazníkùm. Podobní obchody pro koncové zákaznìky jsou povinny dávat nakupujícím kopie záruk produktù, které prodávají. Mìlo by staèit, když si o ni øeknete.

3. Budu sledovat slevy a dárkové akce. Témìø všechen software a hardware, jež jsem minulý rok nakoupila, obsahoval nijakou nabídku zdarma. Modem a poèítaèové reproduktory pøišly se slevou, k novému softwaru (kalendáø a kartotéka) dali pøídavkem CD-ROM klipartù jako odminu za obyèejné zaregistrování. Aèkoliv bych nedoporuèovala koupit nijaký výrobek jenom na základì pøídavků, urèitì nejsem proti slevám a dárkùm pøicházejícím s produkty, které bych si tak jako tak koupila. Problém je v tom, že mám ve zvyku tyto nabídky využívat jen málokdy. Ale odteïka jsem pevnì rozhodnutá to zmìnit: budu vyplòovat formuláøe na slevy, zasílat potvrzení za zaplacení a využívat speciálních nabídek. A protože vím, že to jen zøídka probìhne hladce, budu si dìlat kopie ode všeho, co nikam posílám, pro pøípad, že bych to pozdìji pøi jednání s nijakou firmou nebo prodejcem potøebovala.

4. Budu více støežit své soukromí. Dnes témìø každá webová stránka, která nabízí něco zajímavého nebo užiteèného, požaduje, abychom na sebe vyzradili ñkteré dùležité informace, a teprve potom nám umožní pøístup ke svým službám. Sdílení je prima, ale jen tehdy, když èlovìk ví, co se s tìmi informacemi stane. Budou použity pro to, aby se webová stránka uzpùsobila našim potøebám, anebo je majitel stránky prodá první firmì zabývající se pøímým marketingem, která se naskytne? Jednoznaèná a podrobná prohlášení o zachování soukromí pøispìjí k zodpovìzení tìchto otázek.

5. Vystopuji pùvod otravných e-mailerù. Abych zredukovala množství spamu pøímo u zdroje, hodlám nìco udìlat s tìmi otravnými e-maily, než je smažu: jednu kopii postoupím svému poskytovateli Internetu (ISP Internet service provider) a jednu FTC (uce @ftc.gov), pak si budu stìžovat providerovi zasilatele, a to s pomocí on-line návodu nazvaného How to

Complain to the Spammer's provider (spam.abuse.net/howtocomplain.HTML).

6. Při psaní budu dělat pravidelné přestávky. Před několika lety jsem měla píkne bolesti v ruce i v pažích od jednotvárné práce na klávesnici. Po dlouhých hodinách terapií a procedur nijaký čas pracuji bez bolesti a to vlastně tak dlouho, že často zapomínám na krátké a pravidelné přestávky. V novém roce však místo toho, abych psala nepřetržitě celé hodiny, se každou půlhodinu zastavím a vyjídím telefon nebo se projdu (informace o opakovaných bolestech ze psaní na klávesnici podává www.tifaq.com, nejúplnější on-linový zdroj na toto téma).

7. Budu posílat stížnosti i pochvaly počítačovým výrobcům. Většina firem vlnuje silnou pozornost zpětné vazbě od zákazníků. I když to tak je, úmysl, že pošlu společně dopisy, ať už oslavné nebo stížnosti, se vždycky dostane mezi úkoly až na poslední místo. Díky e-mailu je však pohodlnější než kdykoliv předtím dát výrobcům vidět, co si myslíme o jejich výrobcích a službách. Takže teď, namísto abych si jen stěžovala příteli na mizernou technickou podporu, vypálím na takovou firmu cílený e-mail. A když šek se slevou přijde o dva týdny dříve (mohu si zasnít nebo ne?), udělám si čas, abych firmě poblahopřála.

Nejdříve ho napravte!

Cathryn Baskin

Heslo, které na podzim začalo počítačový průmysl obcházet, je jednoduchost. Špičky Microsoftu přiznávají, že software je pro mnohé uživatele stále ještě příliš obtížný. Intel tvrdí, že složitost dnešních PC odvrací příliš mnoho potenciálních zákazníků. Guruové vyhlásují příchod jednoduššího, jednoúčelového "informačního spotřebiče" jako předzvěst konce osobních počítačů, jak je známe dnes. Výrobci písíček protlačují základní systémy, které se zřikají spousty obvyklých vlastností, vzpomeňme "vševjednom" iMac od firmy Apple.

Pro ty z nás, kdo používáme nejnovější technologie, je potřeba větší jednoduchosti do očí bijící. Každý den rebootujeme svá PC a snažíme se objasnit nevysvětlitelnosti. Vzrušení voláme správcům sítí, když síť spadne, nebo nás upgrade posune dva kroky zpátky místo jednoho kroku vpřed. Strávíme příliš času a peněz konzultacemi po telefonu se softwarovou podporou nebo downloadováním záplat na potrháný software.

Jak se tak vedou všechny ty řeči o jednoduchosti, kvalita softwaru dosáhla nových nížin. Na dosvědění: Microsoft nedávno stáhnul z oběhu svůj poslední servisní balík pro Office 97 poté, co se uživatelé při instalaci dostali do konfliktu s předchozími servisními balíky. Dlouho odkládaný Service Pack 4 pro Windows NT 4.0 31MB "záplata", která údajně pokrývá více než 600 chybíček obsahuje Internet Explorer 4 s jeho service packem, ale ne se všemi nedávnými bezpečnostními úpravami. První v sérii servisních balíčků (čti "odvšívovačů", "oprav chyb") pro Windows 98 se očekává v lednu. A microsoftí produkty nejsou jediné, jež jsou postiženy tímto morem.

Ven z toho bince

Na své cestě za jednoduchostí chce Microsoft použít různé strategie. Jedna je vyvíjet software pro zařízení, která jsou levnější a používají se snadněji než písíčka, společně s řadou nových, malých Windows CE Pro notebooků. Další klíčovou iniciativou Microsoftu jsou nadcházející verze existujících produktů. Ve své nedávné řeči předseda Microsoftu, Bill Gates, poukázal na Windows 2000 nové jméno pro Windows NT 5 s více než 40 miliony řádků programovacího kódu jako na důkaz firemních snah zjednodušovat své produkty. Ve své ctižádosti Microsoft mluvil o zjednodušování PC a sítí do schématu nazvaného "Windows tón" služba přibuzná s oznamovacím tónem v telefonu. Za poplatek byste si data uložili na centrálním serveru, ze kterého byste k nim mohli přistupovat odkudkoliv, kdykoliv tak snadno a se stejnou spolehlivostí jako když voláme telefonem.

Intel nám zase představil provzdušňovaný vykopávkový systém, otitulovaný Legacy-Free PC nebo Concept PC. Šasi prototypu je zatavené, vypadá jako pyramida a tím se chtějí ilustrovat možnosti uživatelsky přívětivějších designů. Pryč jsou tradiční ISA sloty, sériové a paralelní porty a floppy mechaniky, veškeré dědictví 17leté vlády PC. Na jejich místě jsou porty USB a vysokorychlostní 1394, které umožní přidat periferie jednoduše tím, že se připojí do portu namísto nahrávání ovladačů nebo vsazování karet. Na mechanice DVD-ROM se budou skladovat programy a video. Nový digitální displej nahradí staré analogové monitory typu VGA. Systém pobíží na vysokých rychlostech a bez složitostí starých zařízení, a nabootuje operační systém v sekundách a ne v minutách.

Zní to skvěle, co? Pche, možná tak v roce 2010...

Pomozte nám uvìøit

Smìøování k jednoduchosti, pokud je opravdové, je obdivuhodný cíl. Pokud je to však jenom slogan, jeví se jako obrovská protislužba uživatelùm, zvláštì tím z nás, kteøí bojujeme s kanceláøemi plnými takzvaného zdìdìného hardwaru a softwaru. To opravdu máme všechno hodit do starého železa, abychom si na notebooècích, jež budou pøipojeny na Windows 2000 bìžících na nijaké pyramidì, spouštìli Windows CE? Skuteènì bychom mìli být tak lehkovìrní a vìøit, že budou pracovat zøetelnì lépe než ta souèasná?

Realita je taková, že motivací pro vývoj jednodušších PC a softwaru je vybudit v dobì klesajících cen a rostoucích nákladù nárùst prodeje a následnì zisku. Jde o obchod, a bylo by naivní být k takovým pohnutkám slepý. Nám, kteøí teì vlastníme a používáme dospìlá PC, nejsou jednoduchá zaøízení odpovìdí. Odpovìdí nejsou ani nafukující se operaèní systémy a aplikace vyžadující nikdy nekonèící proud updatù. Hardware a software spolupracující, jak se slibuje, by pøispìl k naší spokojenosti a pomohl nám uvìøit ve svìtlou budoucnost technologií.

Pro mnohé z nás jednoduchost znamená "lepší kvalitu". Povede-li úsilí o jednoduchost k vìtší kvalitì, jsme všichni pro. Pokud ne, vrátíme se k pyramidám.

Inkoustové a základní laserové tiskárny

Jaroslav Zapletal

V dnešním dílu trendů bychom se měli podívat na to, co se děje ve světě tisku, přičemž se vzhledem k jeho rozmanitosti a rozlehlosti soustředíme na inkoustový a barevný laserový tisk. Preferovat budeme technologie inkoustové, protože jsou přece jen cenově dostupnější a objemem trhu oěvidněně zaeínají vítizit, zatímco laserové tiskárny pokud se nestane něco podstatného budou v následujících letech vytlaèovány do specializovanějších oborů. Struèně zmíníme vřdobytky inkoustové technologie a nové typy používaných spotřebních materiálů.

IDS a velikost kapièek

Souboj inkoustových tiskových technologií si i nadále udržuje své vysoké tempo. Neprobíhá nicméně na úrovni principiálních rozdílů typu termoinkjet (také oznaèovaný jako TIJ) versus piezo jak by se mohlo zdát z marketingových soubojů firem zastupujících oba proudy, které probíhaly v předchozích letech. Ve skutečnosti se ustálil poměr mluvící jasně pro termoinkjet (jde zhruba o 8 : 1), a přiliš se nemění.

Konkurenční boj se odehrává spíše na poli subtilnějších změn ve způsobu dodávání inkoustu do tiskových hlav a kvantitativních charakteristik trysek. Konkrétněji, vlastní trysky a už pracují libovolným způsobem se postupně zmenšují, a stejně tak objem kapièek jimi vystřelovaných. Jednotlivé firmy se ve vedení píkní stěídají; zatímco loni to byla firma HP, která u technologie PhotoRET II dosáhla 8 pl (pikolitrů, což je tak málo z hlediska naší běžné reality, že tyto hodnoty mají smysl pouze pro relativní srovnání), ke konci roku ji společnost Epson překonala s 6 pl. Tyto hodnoty přitom mají reálný dopad na vlastní tisk: u menších kapièek jich můžeme nanášet více na jedno místo a dosahovat tak více odstínů barev, nebo naopak používat jednodušší a jednodušší papíry.

Uvedené hodnoty jsou mimochodem k nalezení u konkrétních modelů tiskáren daných výrobců, laboratoře ovšem ukrývají mnohem pokročilejší formy těchto technologií. Podle lednové tiskové konference tak má HP v rukávu eso v podobě kapièek o objemu 2 pl a trysky o frekvenci 100 kHz. Zmíněná frekvence určuje, kolik kapièek dokáže trysky vypálit za vteřinu, což nejvíce přispívá k rychlosti vlastního tisku. Současná frekvence se stejně jako objem kapièek mezi konkurencí přiliš neliší a je nikde na úrovni 10-12 000 kapièek za sekundu.

Čím rychlejší jsou vlastní tiskové mechanismy, tím důležitější jsou další články řetězce. Například pomalý podavač papíru by znehodnotil veškeré ty technické mechaniky s tiskovými hlavami. To byl ale spíše akademický příklad, vývojáři dnes zajímají modulární inkoustové systémy. Z hlediska nákladů na tisk měli již dříve profesionální velkoformátové tiskárny separované kanystry s inkoustem a malé tiskové hlavy, které si pro dávku inkoustu přijíždějí (refilují) nebo jsou prostřednictvím hadiček trvale připojeny a mohou tisknout kontinuálním způsobem. Dnes se tyto principy objevují i u osobních tiskáren. Asi nejlepším příkladem je HP 2000, kde jsou navíc jednotlivé části "inkoustového řetězce" osazeny mikroprocesory, jež kontrolují kvalitu tisku.

Směr tisk na obecné papíry

Nejen technologie nanášení kapièek inkoustů rozhoduje o výsledné kvalitě tisku (a nejen

prodejem hardwaru živ je prodejce). Nezbytnou součástí tisku je i médium, na které je barva nanášena, tedy papír. Obvyklá představa papíru je ovšem poněkud zavádějící a zjednodušující. Ve skutečnosti je to vícevrstvá záležitost, a zatímco některé vrstvy jsou zodpovědné za absorpci barvy, jiné zlepšují kontrast barev či odolnost vůči ultrafialovému záření. Čím lepší výsledky ovšem po papíru chceme, tím více za něj budeme muset zaplatit.

Jakkoli jsou však speciální fotopapíry i nadále doporučovány pro fotorealistický tisk, současné malé objemy kapek umožňují tisknout intenzivní grafiku i na docela obyčejný papír, což může znamenat i 8x menší náklady na stránku. To ocení zejména vlastníci digitálních fotoaparátů, kteří se již nasytili prohlížením rodinných fotografií na monitoru a raději by listovali něčím s větším rozlišením. (A pokud možno s menšími náklady než 40 Kč na A4.)

Nic z toho ovšem neznamena, že speciálním spotřebním materiálům odzvonilo. Je tu o plátnech, hedvábí a dalších textiliích. Zatímco v předchozích letech se objevila celá řada speciálních profesionálních tiskáren orientovaných tímto směrem, dnes můžeme používat novou generaci textilních materiálů i v řadových tiskárnách. Ve většině případů jde o tenčí látky, podlepené papírovou vrstvou, která zajišťuje korektní průchod tiskárnou a po vlastním tisku se prostě odstraní. Vlákna materiálu velmi dobře drží vlastní barvivo inkoustu, a až na nějakých 10 % si jej také podrží i při několikanásobném praní. V cenících ale můžeme nalézt i papíry/látky s fluorescenční vrstvou nebo třeba s certifikací nehořlavosti.

Zatímco u tiskáren pro domácnosti klasického formátu A4 můžeme přijít jen na několik málo aplikací (nášivky, nažehlovací loga.), tiskárny kategorie A3 a vyšší nabízejí fascinující možnosti pro návrháře či marketingové pracovníky. Může jít např. o zkušební "výtisk" plavek (v mnoha případech by A4 určení stačilo), nebo třeba o malosériovou výrobu kravat (originální kravata na každý

Krajním nasazením "bižných" inkoustových tiskáren potom může být příklad automobilek v Japonsku, které vyrábí nehořlavé potahy přesně tímto způsobem (představte si halu s 300 A0 tiskárnami DesignJet 2500CP).

Laserové tiskárny

Až doposud jsme mluvili jen o inkoustovém tisku. Laserové technologie nás ovšem provázejí podstatně déle, přes 13 let, a těžko je můžeme zanedbat. Pokud ale budeme současnost posuzovat podle velikosti evropského trhu se spotřebními materiály, právě dnes se v hrubém objemu obě technologie setkávají (prodané inkoustové sady a tonery), přičemž vzhledem k vysokým cenám za toner to znamená, že se prodá několikanásobně více tiskových hlav. V následujících letech pak má trh s inkoustovými sadami podstatně růst, zatímco prodej tonerů sleduje podstatně plošší křivku nárůstu.

V cenových hladinách do 30 000 Kč se přitom možnosti obou světů setkávají a za stejnou cenu můžeme najít model inkoustové i laserové tiskárny, které obě mají stejnou rychlost (6-8 stránek/min.), a pokud bychom srovnávali barevný tisk, dokonce i identické náklady na stránku. Barevné laserové tiskárny ovšem pod 30 000 Kč nenajdeme, takže toto srovnání není tak docela fér. Ale právě tady probíhla velmi výrazná revoluce, když se během Vánoc objevily první barevné "laserovky" pod 100 000 Kč dodnes v této nevídané cenové hladině uvedly modely prakticky všichni výrobci laserových tiskáren. Podle neoficiálních informací ovšem můžeme očekávat další propad, a do konce tohoto roku uvidíme barevné modely i pod 50 000 Kč.

S odstupem tento propad cen sledují i modely rozměru A3, kde například k HP LaserJetu 8500 lze přidat duplexní jednotku a tisknout A3 oboustranně, s rozlišením 1 200 dpi, při

milionech barev v tiskovém bodi a s minimálními provozními náklady. Ty se však nikdy stanou obtížnější, například u některých voskových tiskáren dostáváte černou barvu zadarmo po dobu životnosti stroje.

Pokud bychom měli komentovat změny v technologiích, na rozdíl od dříve používaných selénových válců dnes začínají převažovat pásy při stejném povrchu totiž zabírají podstatně menší prostor, což především vlastníci A3 modelů ocení (možná s výjimkou leteckých společností s dostatkem hangárů).

Nic z toho ale neznamena, že barevné lasery nahradí ty monochromní, přinejmenším v dohledné době se tak určitě nestane. Celková rychlost zpracování a vlastní tisk prostě výkonem pokulhávají. Za stejnou cenovou relaci si můžete pořídit černobílý model, zvládající 16-32 stránek za minutu bez nejmenších potíží, zatímco v barvě se stíží dostanete přes 4 str./min. Navíc se současné tiskové enginy dostaly přes 1 200 dpi a laserový paprsek dokáže modifikovat množství toneru, které bude nanášeno do jednoho tiskového bodu. Takže EB tisk ve skutečnosti zvládá až 220 odstínů černé v tiskovém bodi a polotónovací algoritmy dokáží zázraky.

Jistou možnost naznačuje barevná LED technologie (využívající LED diodu místo laseru), která dnes umožňuje paralelní práci všech čtyř barevných tiskových "hlav". Průchodnost takové Lexmark's Optra Color 1200n je potom až 12 stránek za minutu, tedy čtyřikrát více než u laserových protějšků. Prozatím za to platíte několikanásobně vyšší cenou hardwaru a bohužel tisková kvalita není na profesionální úrovni laseru.

Nico síťových technologií

Bez ohledu na to, co jsme šekli o rychlostech jednotlivých technologií a produktů, o výsledné produktivitě tisku nakonec bude rozhodovat vaše kompletní IT řešení. Při recenzích tiskáren čím dál větší roli hrají právě různé síťové karty a software pro jejich management v dnešní době shodných tiskových mechanismů se právě tady může rozhodovat o doporučení toho či onoho produktu. Zejména v této oblasti je totiž problémů více než dost. Šada modelů i z kategorie síťových tiskáren se v základní verzi dodává bez síťového připojení a zapojují se přes paralelní port. Uživatel teprve dodatečně kupuje síťovou kartu, a už jde o interní, zasouvanou do speciálního slotu, či o prostou externí redukci z paralelního portu na síťový kabel. Dnes se ovšem této síťové kartě říká tiskový server, a to naprosto oprávněně. Poslední generace interních čipsetů dokonce obsahuje WWW server, ke kterému se uživatel může připojit běžným browserem a nakonfigurovat připojení. Bohužel tyto "print servery" nejsou nejlevnější a u inkoustovek docela klidně mohou zdvojnásobit cenu tiskárny.

Jejich inteligence přitom stále ještě není dostatečná a komplikují uživateli život zbytečně velkým nezbytným know-how. Během tohoto roku se nicméně objeví první modely, využívající technologie JINI firmy Sun. Jde o novou metodu využití platformy Java v podobě jakéhosi inteligentního univerzálního driveru, který dokáže připojit obecné zařízení do sítě a obstarat první nezbytnou "sebekonfiguraci" tak, aby byla schopná činnosti. Technologie JINI je finalizována a dostupná pro výrobce sotva měsíc, a tak je těžké ji rozsáhleji komentovat. Podobných technologií bylo v předchozím roce prezentováno hned několik, nicméně JINI je dnes přinejmenším vrabcem, ne-li holubem v hrsti. Výborné šance má v případě mobilní výpočetní techniky a také v oblasti domácí elektroniky.

Svíť jde do low-endu

Pro zákazníky a koncové uživatele jsou ale spíše důležitější trendy v cenové než technologické oblasti. Nastoupená cesta ke stále levnějším a dostupnějším produktům je může jenom tšit. Jde o logický dšledek souboje o největší trhy s low-endovým a domácím zbožím, který ostatní již pøedloni stlaèil ceny PC i na našem trhu neuvìitelným způsobem.

Obdobní tiskárny u nás mezi nejprodávanější patøily modely v oblasti cca 3 000 Kč, což je nejrychleji rostoucí segment trhu, kde ovšem vřšinou žádné zázraky technologické èi kvalitativní nenajdeme. Stejnì jako jinde pøitom platí, že majoritní hráèi jsou do těchto cenových nížin tlaèeni jen pomalu a za skøipinì zubù. Taková firma HP tak v ultralevných tiskárnách nemìla dosud zastoupení a její nejlevnější DJ 420L se prodával za cca 150 dolarù, zatímco se u nás velmi dobøe prodávaly Canony práví pod touto cenovou hranicí.

Podle oficiálních informací z poèátku ledna ovšem společnost Hewlett-Packard založila dceøinou společnost Apollo Consumer Products, Inc. (kompletnì zùstává v jejím vlastnictví), která bude vyrábìt inkoustové tiskárny s prodejní cenou pod 100 dolarù. Tiskárny budou postaveny na technologii mateøské firmy a ponesou logo "Powered by HP Inkjet Technology." HP v minulosti získala image postavenou spíše na kvalitì než nízké cenì a můžeme pøedpokládat, že na tom nic nemíní mìnit proto ta cesta dceøinou společností, která bude oslovovat trh s tiskárnami s vlastní znaèkou. Potenciálními odbytišti Apolla jsou mimo USA a Evropy pøedevším Japonsko, a velký potenciál je v bundlování tiskáren s levnými PC další pole až dosud neorané firmou HP.

Závìr

Závìr je u trendù vždy pomìrnì pochybnou záležitostí, protože trendy bývají spíše poèátkem èi pøedzvístí nìeho. V každém pøípadì do roka a do dne můžeme oèekávat další pokles průmìrné ceny za tiskárnu a další propastný propad cen barevného laserového, pøípadně LED tisku. Stejnì jako u jiných technologických oblastí ovšem nemá smysl odkládat koupi hardwaru, který potøebujete. Dnes zakoupená laserová tiskárna bìhem roku urèitì morálnì nezestárne, a co se týèe propadu cen levné modely, jež pøijdou, budou postaveny pøedevším na zjednodušeních, menší modularitì a celkovém low-endovém pojetí designu.

Jak tiskne vaše inkoustová tiskárna?

Jaroslav Zapletal

V trendovém článku tohoto čísla se vlníme světu tiskáren, ovšem především z pohledu uživatelského a obchodního. Inkoustové tiskárny zřetelně svým podílem na trhu vítězů, proto je pozornost věnována především jim. Padlo zde něco termínů z technologické oblasti, nicméně pro laika asi jen těžko vytvoří celkový obraz o tom, jak jeho maličká tiskárna funguje. A přitom je to docela zajímavá záležitost a ještě ke všemu jednotlivé detaily rozhodují, jak můžeme naše inkoustové miláčky využívat a naopak trápit třeba používáním nevhodného papíru.

Dostupné technologie

Už jste se nikdy zamysleli, jak váš inkoustový miláček tiskne? A proč přímo nesnáší jinak skvělé fotografické papíry nebo proč občas vyhazujete nefunkční tiskovou hlavu, přestože v ní oěividně (podle potěpu spíše oěitěpně) ještě nějaký inkoust zůstal? Nyní dostanete férovou šanci alespoň nahlédnout do kuchyně výrobců tiskáren.

Počátek inkoust a jeho ukládání

Na samotném počátku je inkoust, jehož kapičkou to všechno začíná a končí. Obraz na papíru či jiném materiálu je složen ze zaschlých barevných skvrn, které modifikují barvu odražených paprsků světla. K jejich vytvoření potřebujeme inkoust, což není nic jiného než barvivo organické či pigmentové rozpustné v nějakém rozpouštědle (většinou vodě). Problémem je ovšem cesta inkoustové kapičky od výrobce až k vlastní "skvrně."

Inkoust je od výrobce uložen v malé nádobě, která je většinou totožná s tiskovou hlavou. Přesouvání inkoustu do vlastních trysek je poměrně nepředstavitelná kombinace asi čtyř fyzikálních principů a sil působících proti sobě, a nejvíce se dozvíte, pokud v umyvadle rozeberete starou tiskovou hlavu. (P.S. Jednou ze zmínovaných sil je gravitace a nelze tisknout, pokud to celé není alespoň trochu svise.)

Inkoustová kapacita tiskových hlav se postupně zvyšovala. Na samém počátku byl objem inkoustu cca 4 ml, potom 17 a nyní je nejobvyklejších 42 ml inkoustu, zakupovaných spolu s tiskovou hlavou. Jak je ovšem uvedeno v trendech, vše směřuje k miniaturním tiskovým hlavám pokud možno stacionárním nebo s dlouhou životností a k separátním obalům s inkoustem, s kapacitou od 40 do 1 000 ml. Tady se nabízí velmi lákavá představa prosté výměny inkoustových kanystrů, pokud potřebujeme použít velmi speciální inkoust bohužel z hlediska rozdílného chemického složení budeme potřebovat vyčistit či vyměnit i tiskové hlavy a celý trubičkový rozváděcí systém. To funguje jen u řešení, která mají velmi krátké "trubičky", a tiskové hlavy se k nim jezdí doplňovat (refilovat). Je to kompromisní řešení a používá se především u velkoformátových tiskáren zaměřených na kvalitu tisku.

Střed adresování a aktivace trysek

Jakkoli se tiskové hlavy zmenšují, současně se zvětšuje jejich pokrytí vlastními otvory pro vystřelování kapiček inkoustu. Tisková stopa (swath), čili pruh papíru, který lze potisknout

jedním průchodem hlavy, se zvětšuje až na dnešních 0,85 palce, díky počtu současně tisknoucích trysek, jenž se zvětšil během 13 let komerční existence TIJ z 12 na 512. Další zajímavou stránkou vývoje, jež umožnila zmenšování hlav, je způsob adresování rozhodování signály, která tryska má v který okamžik pracovat.

Původní hlavy používaly jeden drát na každou trysku (tzv. přímé adresování), plus nějaké další kontrolní, což u Deskjetu z roku 1987 vedlo až k 56 elektrickým kontaktům na povrchu hlavy, ořídících 50 trysek. Napítí na drátu do trysky samozřejmě znamenalo: "Ty trysko jsi ta vyvolená, vyplivni kapičku!"

V případě tzv. multiplexování se adresa trysky nějakým způsobem kóduje do podstatně menšího počtu drátů, u Deskjetu 700 je to 52 kontaktů pro 256 trysek. Současná nastupující generace hardwaru HP má 21 kontaktů pro 524 trysek ovšem s tím malým trikem, že k vlastnímu adresování se používá sériového přenosu po pouhých dvou kontaktech.

Mimořádně, inkoust je přece jen špína rozmíchaná ve vodě, a pokud se dostane na kontakty, může po zaschnutí zabránit ve vedení elektrického proudu některé trysky přestanou tisknout, přestože ony samotné jsou v pořádku. Tohle si "smart èipy" na hlavách dokážou ohlídat; pokud je nemáte (tedy vaše tiskárna, samozřejmě), můžete zkusit prodloužit život vaší tiskové hlavě nějakou tou oèistou.

Tím se dostáváme k samotnému vytváření inkoustových kapiček, kde si to musíme rozdělit podle technologií pro stručnost zmíníme jen TIJ a PIEZO.

TIJ

TIJ alias Thermal Ink Jet technologie spatřila světlo laboratoře v budovách HP roku 1979. K prodeji schopného produktu ovšem vždy vede dlouhá cesta; v případě TIJ to trvalo pět let, než se objevil první HP ThinkJet.

U TIJ je pod kanálem trysky umístěno topné tělíčko, které má za úkol prudce ohřát inkoustovou kapičku, čekající na vystřelení. Malé množství inkoustu podle případu 2-100 biliontin litru se ohřeje na 200-300 °C za cca 3 mikrosekundy. Nic podobného ovšem se nemůže provádět kapalině, která je zvyklá na to, že se okolo 100 °C přeměňuje na páru.

Výsledkem je prudká "sebekatapultáž" projektilu směsí plynu a kapaliny vystřelují rychlostí až 50 km/h na několik mm vzdálený povrch papíru. Po dopadu se kapka vpije do povrchu papíru, kde barvivo zůstane a voda či jiné rozpouštědlo se vypaří, či je absorbováno do hloubi materiálu.

Hlavní výhodou jsou vysoké pracovní frekvence, a především vysoká hustota trysek, které se lehce vytvářejí napařováním povrchů a jsou velmi malé. Současně energetické vystřelování kapiček čistí celou cestu inkoustu v tiskové hlavě od potenciálních plynových bublinek, jež jsou největším ohrožením spolehlivé činnosti hlav. Inkoust totiž s sebou zároveň odnáší teplo pokud byla tryska v okamžiku ohřátá plná vzduchem, prostě se spálí.

Piezo

Pro mnohé překvapivě je tato technologie starší než TIJ mnoho z výše řešeného platí i pro ni. Vlastní vystřelování kapiček inkoustu je postaveno na piezoelektrických kmitcích krystalické membrány. Ano, jde o mechanický pohyb částí trysky, což je ze strategického hlediska určitě

nevýhoda. Na druhou stranu ohřívání a ochlazování vyžaduje také určitý čas, a krystal o pracovní frekvenci megahertz není zase tak šokující. Bez ohledu na naprosté převažování technologií TIJ nebo příbuzných nelze zcela říci, který směr je nejnadřnější nebo technologicky superiorní z hlediska provozních nákladů je piezo přece jen o něco pozadu. Inkousty pro piezo jsou dražší (a nejen kvůli vyšším nárokům na viskozitu) a životnost trysek je průběžně ohrožována bublinkami vzduchu, se kterými si zahříváná kapalina dokáže poradit lépe. Řešením může být mít v záloze trysky navíc a používat je místo těch, které již nefungují. Toho se také užívá, ale u piezo je výroba trysky dražší a ještě ke všemu rozměrnější, takže u levných tiskáren se návrháři hlav nemohou příliš rozvášnit.

V průběhu života hlavy počet použitelných trysek klesá a to vede k tomu, pro domácí refilace nemusí vyjít pokud má již hlava něco za sebou, nedokáže nové dávky inkoustu prosti využít. A pokud refilaci vpravíte do systému transportu inkoustu nějaké bublinky vzduchu, můžete zlikvidovat i ještě fungující hlavu. Navíc samozřejmě platí, že žádná společnost nemiluje refilování z obchodních důvodů, a inteligencí obdařené IDS (Ink Delivery Systems) se dokáží ubránit samy.

Reakce inkoustu na papíru

Dobrá, na samotném konci je papír, film či textilie, a bohužel hotová vřda o interakci vrstev materiálů s barvivou různé teploty, pro kterou prosti není v článku dost místa. Obecní můžeme říci, že čím je papír dražší a čím delším názvem se honosí, z tím více vrstev se skládá a garantuje kvalitnější grafiku.

Zcela obyčejný papír (nikdy také "bond") se nevyznačuje nijak zvláštní strukturou a jeho vlákna se při absorpci vody zvětšují stránka se nepřijemně zvlíní. Papíry "coated" mají speciální povrchovou vrstvu (coating), která omezuje rozpíjení inkoustové kapičky do stran a současně omezuje vlnění (tzv. chyba cockle). Takový "heavyweight coated" má potom zmiřovaný coating silnější a poradí si s větším množstvím vody je tedy vhodnější pro grafiku. Pokud jste ale ochotni skutečně investovat do kvality, volte fotografické či "glossy" papíry, které mají nad coatingem lesklou vrstvu, jež je propustná pro inkoust a chová se jako lupa zaostřuje a zvyšuje kontrast barev a podkladu.

Zrovna glossy mají kromě ceny jednu docela nevýhodnou vlastnost zmiřovaná glossy-vrstva je neprůchodná pro pigmentové inkousty (založené na prachových částicích). Kapka tak zasychá na povrchu papíru, který pro to není optimalizován a rozpíjí se vesele do všech stran. Impresionisté by výsledné efekty uvřtali, řetnář asi ne. Naštřtí je tu řešení pigmentové jsou dnes většinou jen řerné inkousty, a tak firmware/ovladač tiskárny na glossy papíru řernou vytváří smřcháním všech tří barevných inkoustů. V platnosti ovšem zůstává fakt, že pigmentová řerò nebledne při dlouhodobému vystavení UV záření (složce slunečního svřtla), zatímco organické inkousty a komponentní mřchaná řerná ano.

Závřr

Takto bychom mohli pokračovat dále; papíry mají ve skutečnosti více vrstev a pojivových mezivrstev, takové transparentní filmy, jež jsou z umřlé hmoty nesající vodu, mřvají zase zdrsňnou stranu (a pro přřštř už vřte, jak poznáte tu správnou), která má většř povrch pro snadnější odpařování vody.

Podstatné je, že při dnešním stavu technologie prosti tiskárny používají určité inkousty a papíry. Ano, jsou čím dál více ochotny tisknout čímkoli a na cokoli, nejlepší kvality tisku ale

garantovanì dosáhnout s doporuèovanými spotøebními materiály. A naopak, nevhodný inkoust prostì nemusí vùbec uschnout a nevhodný papír vám tøeba chloupky znièí novou tiskovou hlavu.

To by pro dnešek bylo všechno. O těchto technologiích by se dala napsat celá kniha; pokud jste profesionál z oblasti digitálního tisku, patøí to k tomu, co nezbytnì budete muset zvládnout nejspíše na empirickém i teoretickém základì. Pro to tady ale urèitì není místo a pro vètšinu uživatelù jsou to jen zajímavosti málokdy se projevující v praxi.

Jaroslav Zapletal je poèítaèový konzultant a mj. pøednáší o tiskových technologiích v rámci systému HP Star.

Jak na to

Kupujeme nový mobil

David Procházka

Mobilní telefony GSM zažívají v posledních dvou letech přímo boom. Mobil má takøka každý podnikatel, politik a také mnoho zaměstnancù různých firem a společností. Toto platilo doposud, ale nyní si mobilní telefon kupuje spousta lidí pro soukromé využívání. Důvod je jednoduchý. Široká nabídka služeb společností, které provozují síti mobilních telefonù. Samozřejmě, že nikteøí lidé si mobil kupují hlavnì z důvodu, aby byli vždy k zastižení, nebo tæeba jen k volání na mobily svých kolegù (tyto hovory jsou totiž z pevné síti dosti drahé, hlavnì v silném provozu). V tomto èlánku chci dokázat všem, kteøí si myslí, že na mobil nemají peníze, že i pro ni se nico najde a tím, kteøí už vidí, že by mobil chtìli, se pokusím poradit pøi výběru služby. Pro upøesnění chci ještì dodat, že zde nebudu přímo vyzvedávat nikterou ze společností provozujících síti mobilních telefonù.

Jak si vybrat mobil

Nebudu vám zde pøíliš radit, jak si vybrat telefonní pøístroj, protože dnes je již taková nabídka, že si každý zákazník jistì vybere sám. Na našem trhu jsou k dostání velmi malé a lehké telefony, ale jejich cena je oproti běžným pøístrojùm mnohem vyšší. Je dobré si vybrat ten, kde baterie vydrží alespoò 2-3 dny, a□ ho nemusíte tak èasto nabíjet. Jinak výběr zůstává na zákazníkovi, protože každý z nás má jistì ponìkud odlišný vkus.

Telefony s mìsíèními poplatky

Tyto služby zcela vystihuje nadpis této èásti èlánku. Za mobil platíte mìsíèní paušál. Obecni platí, že èím vitší mìsíèní poplatek platíte, tím máte k dispozici více služeb a volných minut (tzn. minut, které můžete provolat zdarma). Také výše paušálu urèuje, jak drahé jsou hovory. Opìt platí: èím dražší služba, tím levnější hovory. Pokud byste volali opravdu hodni, vyplatí se spíše nijaký dražší tarif. Pokud byste volali jen párkrát za den, vyplatí se vám tarif levnější. Ale budete-li volat málo, tak se vám mìsíèní poplatky nevyplatí vùbec a radiji se podívejte do èásti tohoto èlánku s názvem Telefony bez mìsíèních poplatkù. Telefony s tímto poplatky mají oproti tím bez nich jednu obrovskou výhodu. Umožòují tzv. roaming. To znamená, že pokud odjedete do ciziny, můžete využívat tamijší síti k volání domù, èi do svìta. Platíte sice dražší hovory, ale můžete volat a to je to hlavnì. Lze také zasílat krátké textové zprávy. Dále si můžete zvolit mezi telefony dotovanými nebo nedotovanými.

Telefony dotované

Jak již název napovídá, tyto telefony jsou dotovány provozovatelem síti. Co to vlastni znamená?

Že se prodávají za mnohem menší cenu, než je cena výrobní. Asi se zeptáte, proè by nikdo nico prodával tak pod cenou? Důvod je velice prostý nalákání budoucích zákazníkù na používání právi jejich služeb. Cena se tak společnosti vrátí v mìsíèních poplatcích a v provolaných hovorech. Každý, kdo si koupí dotovaný telefon, musí se tzv. upsat společnosti, že bude po urèitou dobu využívat jejich služeb (obvykle to jsou dva roky). Po uplynutí této doby pøejde mobil v uživatelovo vlastnictví. Hlavnì výhodou jsou velmi levné telefonní

přístroje (od 1 Kč).

Telefony nedotované

Tyto telefony jsou pravým opakem těch dotovaných. Zákazník za takovýto přístroj zaplatí jeho plnou cenu, která obvykle přesahuje desetitisícovou částku. Nemusí se ale zavazovat k využívání telefonu na dobu určitou, ale naopak neurčitou. Mezi nedotovanými telefony se objevují hlavní drahé a velmi kvalitní přístroje.

Telefony bez měsíčních poplatků

Mnohé z vás bude jistě zajímat tato část článku. Telefony bez měsíčních poplatků jsou v poslední době velmi populární. Umožňují totiž mnoha lidem pořídit si mobil bez smluv a za poměrně levný peníz. Funguje to tak, že si koupíte sadu s mobilním telefonem (již existuje i trochu větší výběr přístrojů) a SIM kartou s určitým kreditem. Kartu zasunete do mobilu, a můžete okamžitě komunikovat. Když provoláte prvotní částku, musíte si dále kupovat kupóny, které se nabízejí v různých hodnotách. Každý kupón má platnost 6 měsíců. Jestliže ho celý neprovoláte, tak částka propadá. Zde provozovatel sítě vydilává hlavní na ceně hovorů, které jsou většinou dražší než u telefonů s měsíčními poplatky. Hlavní nevýhodou je zasílání SMS (krátkých textových zpráv). V době psaní tohoto článku zavedla posílání SMS z mobilů bez měsíčních poplatků pouze společnost RadioMobil. Podle posledních zpráv ji bude EuroTel v nejbližší době následovat. Další nevýhoda, která zatím odstraněna nebyla, je roaming. U těchto telefonů totiž nefunguje, a jistě dlouho fungovat nebude. Telefony bez měsíčních poplatků jsou výhodné právě pro ty z vás, kdo voláte málo a spíše hovory přijímáte.

Pár slov závěrem

Snad vám tento článek alespoň trochu objasnil nabídku služeb mobilních telefonů. Mobil je v dnešní době velmi výhodná věc. Všichni vás všude zastihnout, a tak se vám nemůže stát, že byste přišli o nějaký důležitý obchod či schůzku. Další informace vám jistě rádi sdělí prodejci mobilních telefonů po celé ČR.

Jak využít operátor - Pár rad a zkušeností z provozu

Jan Lipšanský

Tak vám říkám hned na úvod, vážení otázka nezní, zda mobil, nebo operátor (jinak řečeno pager). Všichni mi známí a kolegové se mne na to ptali. Odpovídám: použití každého je rozdílné, a když už, tak mobil a operátor.

Cena

Samozřejmě, když se na to podíváme cenově, je mobil lepší. Na texty máte službu SMS s funkcí potvrzení o doručení, obě dvě společnosti dovolují i zasílání e-mailů na mobil, případně existuje software společnosti MT-Net, jenž se jmenuje Follow Me! Když zvolíte nejlevnější taktiku (s dotací), pořídíte komplet mobil + přístup do sítě + první splátka zvolené služby za zhruba 4 100 Kč (podle prosincového ceníku Paegasu). U operátoru počítejte asi takto: buď 89 Kč za pager, 1 990 Kč aktivace poplatek a 12měsíční předplatné služby Standard 200 za 1 440 Kč (celkem 3 519 Kč), nebo 945 Kč za pager, 1 990 Kč aktivace poplatek a 3měsíční předplatné za 360 Kč (celkem 3 295 Kč). Tedy jen o tisícovku méně než za mobil, přičemž se bavíme o textových pagerech.

Připomínám však, že jsme počítali u operátoru s ročním, případně čtvrtročním předplatným služeb, a že pravděpodobně jedinou další investicí budou běžné tužkové baterie. Více byste platili jenom v případě, že byste pager přetěžovali tak jako já v době jeho testování, jinak se většinou vejde do stanovené sazby.

Zdroj energie

Na rozdíl od mobilních telefonů s nabíječkami a speciálními bateriemi můžete pager "krmit" jednou jedinou tužkovou baterií. Nastavil jsem si na operátor přeposílávání e-mailů (viz níže), a to ještě včetně jedné e-mailové konference, takže denní příděl textů činil přes stovku. Běžná baterie z trafiky za 8 korun mi vydržela 14 dní. Jste-li velkými skrbíky, investovali byste tedy měsíčně jen 16 Kč. Lepší je však používat alkalické články, jež mohou při nízkém provozu vydržet i půl roku.

Pager má samočinný mechanismus, jenž kontroluje stav baterie a vás vám dá vidět pípáním, a posléze textem na displeji, že by se hodila výměna článku. Ale i při této hlášce mi většinou operátor fungoval ještě tři dny.

Jediným problémem je, že pokud jste si některé zprávy uschovali pro pozdější vyřízení a tužková baterie je vymačkaná jako citron, paměť pageru si je uchová maximálně 5-6 hodin. Po delší době se vymažou. I když i zde se mi jednou stalo, že po 12 hodinách bez baterie se pager tvářel jako tabula rasa. Docela užitečnou je pak služba Protect Message proti přemazání starších zpráv novými (pager má paměť až na 90 zpráv celkově 16 Kb). Mobilní telefon uchová zpráv cca 10.

Odesílání a příjem zpráv

Jak se dá zpráva odeslat

Existují v podstatě tři možnosti, jak zprávu odeslat. Buď vytvořením telefonního čísla 0600 111 (nejde z některých starších mobilních telefonů) a zprávu nadiktujete spojovatelce společnosti

Radiokontakt. Samozřejmě musíte znát číslo volaného pageru. Pokud máte telefon s tónovou volbou, jde to bez spojovatelky. Bohužel, cena této služby je 7-14 Kč/min. Nebo navštívíte webovské stránky www.operator.cz, vyberete si ikonku Zaslání vzkazu, vyplníte formulář s kolonkami pro adresu pageru a pro vzkaz, a kliknete již jen na tlačítko Odeslat. Třetí možností je běžným e-mailovým programem poslat vzkaz na adresu xxxxxx@operator.cz, přičemž xxxxxx představuje číslo operátora. Více možností odesílání a přijmu zpráv (včetně mobilních telefonů) najdete na www.operator.cz/zpusoby.html.

Jak zprávu přijmout

Na příchod nové zprávy jste upozorněni zvoněním, jež jste si vybrali (viz další odstavec). Stisknutím jakéhokoliv tlačítka ji přijmete, a šipkami nahoru/dolů text skrolujete. Pokud text okamžitě nepřijmete, uloží se do fronty a můžete si jej přečíst později. Jako maximální počet takto nečtených vzkazů bych však doporučil cca 20, pak dochází k poruchám v přijmu dalších zpráv (přeškrtná písmena apod.), případně je nedostanete vůbec.

Neplacenou službou je opakované zaslání stejného vzkazu v 5. minutě po jeho prvním příchodu. Pokud jste zrovna nedostupní (např. jedete v metru, jste návštěvou v protiatomovém bunkru apod.), jde o vynikající službu. Jinak vás však zaěne vyslovení štvát, a pětiminutové čekání na druhý příchod zprávy je vskutku mučivé. Kdyby vás opakování už příliš obtěžovalo, stačí poslat e-mail na fakturace@rko.cz. Také je tímto způsobem možné nastavit číslování zpráv, takže při přijmu další podle čísla zjistíte, jestli jste o některou nepřišli.

Volby zvonění

Jako u mobilního telefonu, i zde je na výběr několik druhů vyzvánění: mezi hlasitá patří několik druhů melodií, případně pípání. Nejčastěji používaným, alespoň v mém okolí, je tichý vibrační mod (což umí zatím jen jeden typ mobilního telefonu). Máte-li připevněný pager na kapse u kalhot (viz obrázek), zaěne vám operátor vibrovat do nohy. Zpočátku jde o tak nezvyklý pocit, že se leknete, později vás však možná neustálé vibrování zaěne zlobit. Přesto pager raději manželkám nepůjčujte...

E-mail

Ve svém e-mailovém programu si můžete nastavit forward zpráv na váš pager. Každý takový program má jiná nastavení, ale e-mailová adresa je stejná, jako kdybyste sám sobě posílal e-mailem zprávu. Speciálním nastavením adresy se dá určit počet znaků, jež na operátor přijde. Například nastavení xxxxxx.s1405@operator.cz znamená, že se vám z e-mailu dostane na pager 400 znaků, při nastavení xxxxxx.s1505@operator.cz pak 1 000 znaků. Jednička na prvním místě znamená, že odesílatel nedostane žádný vzkaz o doručení či překročení limitu znaků. O tomto kódování však daleko více najdete na www.operator.cz/sluzby/specfce.html.

Další možnosti

Většinou máte v ceně předplacené služby také zasílání každodenních ranních informací o počasí, či z domova a ze světa. Díje se tak okolo čtvrt na osm ráno. Existuje také takový prográmeček, jež vám umožní stáhnout některou webovou stránku, třebaš Britské listy, rozdělit ji na části a nechat si ji v určený čas posílat na pager. Jde to však jen po dohodě se síťovým správcem vašeho uzlu, a rozhodně to není služba, kterou by nabízela společnost Radiokontakt Operator, a. s. Mezi další doplňkové možnosti patří i propojení počítače a pageru, nově pak díky spolupráci se společností SpiNet i propojení Internetu a operátoru. Podrobnější informace o doplňkových službách zde: www.operator.cz/sluzby/doplIn.html.

Pokrytí signálem

Existují dva signály, jež pokrývají Českou republiku ERMES (Enhanced Radio Message System), který pokrývá převážně silnice a dálnice, a RDS (Radio Data system), jenž funguje na 96 % území ČR; bohužel nikde je obtížný příjem, a to hlavně v horských oblastech. Aktualizované mapy najdete na www.operator.cz/mapy.html. K oběma systémům patří různé doplňkové služby, což však je pro možného uživatele pageru důležité, ERMES se nyní zavádí v různých evropských zemích, takže by se do budoucna nabízela možnost využití operátora i v zahraničí.

Využití

Jak jsem se již zmínil, nejde srovnávat pager s mobilním telefonem, spíše lze oba brát jako navzájem se doplňující celky. Stalo se mi, že mi v práci kolega poslal na moji služební adresu důležitý e-mail. Protože jsem měl zapnuté forwardování na pager, viděl jsem to hned v té chvíli, a mohl jsem ihned zprávu telefonicky zareagovat a více vyjádřit. Bohužel mám u mobilního telefonu špatnou zkušenost právě s tím okamžitým přijetím e-mailu. Stejně tak, chce-li vás vaše drahá polovička pozvat na rande, a jeden z vás, případně oba nemáte mobil.

Největší předností pageru je okamžitý příjem jakéhokoliv vzkazu. Proto se dá spíše než u jednotlivců využít právě v podnicích či velkých firmách. Například v České televizi jsme je používali (specifickou numerickou variantu) ve chvílích, kdy by zvonění mobilního telefonu mohlo rušit natáčení, kdy volání na mobil by vyšlo podstatně draž, apod. Jistě se najde i spousta dalších situací, kde je pager výhodou. Nemusíte reagovat na vyzvání jako u mobilního telefonu, případně do něj švát v narvaném autobusu soukromě včel. Můžete si promyslet odpověď či další postup. Pro mne bylo fajn, že při návštěvě muzikálu Evita jsem si jako jediný nemusel operátor vypnout vibrační mod totiž nikoho nerušil. Pager je menší a dá se nosit nejen na, ale i v kapse kalhot (jak to dělá kolega Ivan Doležal). A také jsem nikdy neslyšel, že by někdy nikomu ukradli pager...

Pager Operator

- + okamžitý příjem zpráv
- + možnost zasílání zpráv formou e-mailu, telefonicky, přes modem (TAP protokol), DTMF aj.
- + možnost přijímat e-mail či dokonce webové stránky jako zprávy
- + jako zdroj energie běžná tužková baterie
- cena
- ne vždy čistý příjem
- nemožnost využití v zahraničí

Pager NEC 26B zapůjčila firma:
Radiokontakt Operator, a. s.,
Skokanská 1, Praha 6

Jak si předplatit Internet - IPNet karta

Jan Lipšanský

Víte, na jakém principu fungují předplacené služby Paegas Twist nebo EuroTel Go? Převeďte si jej (ten princip) z mobilních telefonů na Internet, a nemáme si o něm povídat. Inu dobrá, nijaké podrobnější informace přece jen budou asi potřeba. Například kde, na jak dlouho, co za to? A mohu dát svému providerovi

Co je to IPNet karta?

Plastická karta, fungující stejně jako u výše zmíněných služeb "mobilních" společností. Zakoupením karty v hodnotě 500, respektive 950 Kč (kredit 10, případně 20 hodin na Internetu). Platnost IPNet karty před vytvořením účtu (registrací) či před doplněním účtu není časově omezena. Po vytvoření nebo doplnění pak máte šest měsíců na její

Jak ji použít?

V počítači, jímž se z domova připojujete na Internet (předpokládám, že máte nainstalovaný fungující modem, a také že telefonní linka není zrušena kvůli neplacení účtů), zadáte v "Tento počítač/Telefonické připojení síti/Vytvořit nové připojení" údaje, které získáte společně se zakoupením karty. Tj. název připojení RS (tedy registrační server) a telefonní číslo registračního serveru, jenž je nejbližší místu, odkud se připojujete (na výběr je z osmnácti lokalit včetně Českých Budějovic, Ústí nad Labem, Jihlavy, ale samozřejmě jsou zde zastoupena i velká města jako Praha, Brno, Ostrava). Přihlašovací jméno je ipnet, heslo karty. Po připojení v prohlížeči načekněte www.karta.cz. Zde si můžete vybrat svůj login (přihlašovací jméno), heslo a adresu e-mailové schránky.

Když kliknete na Vytvoření účtu (Registrace), zadáváte pro potvrzení i číslo IPNet karty, již jste si zakoupili je na zadní straně krytá stíratelným polem. Stejně tak když účet doplňujete, číslo ze zadní karty zadáváte v sekci Doplnit účet.

Po registraci pak vytvoříte další nové připojení tentokrát si ho nazvete např. IPNet zadáte jiné telefonní číslo pro připojování do Internetu (opět podle přiloženého seznamu), a přihlašovacím jménem je váš název účtu a heslem to, jež jste si sami vybrali. Když si nebudete vidět rady, je na všech materiálech uvedeno telefonní číslo na servisní středisko.

Kde ji koupit?

Kartu lze koupit on-line na www.ipnet.cz/kartpobjed.html. Ale nemáte-li v podobné nákupy důvěru, či kartu potřebujete teď hned, zajděte do běžného obchodu. Jen v Praze existuje dvanáct prodejců výpočetní techniky, kteří nabízejí IPNet kartu. Aktuální seznam distributorů pak najdete na www.ipnet.cz/partneri.html.

Výhody

Máte-li s sebou seznam telefonních čísel, můžete se s kartou připojit prakticky odkudkoliv v České republice. Samozřejmě nejste zproštěni povinnosti platit SPT Telecomu tušené sazby, ale počet hodin strávených na Internetu máte plně pod kontrolou. Přitom platíte skutečně jen za

čas na Internetu strávený počítejte: za minutu připojení platíte 80 haléřů, jenže je jedno, jestli ve špičce či o víkendech. V ceně je také e-mailová schránka. Stav svého účtu získáte na www.ipnet.cz/kontrola_kre-ditu.html, kde pro přístup k informaci zadáte své přihlašovací jméno.

Nevýhody

Služba je přece jen vázána na jednoho jediného providera, a to MOPOS, s. r. o., který má sice hustou síť, peering přes NIX a zahraniční konektivitu přes EBONE, ale kapacita jeho linek, alespoň podle posledních údajů, je zhruba poloviční než u "velkých" poskytovatelů připojení. A pod provozní řád této firmy také spadáte. Takže doporučuji si jej nejprve pořádně přečíst.

Užitečné tipy a triky pro Windows 95/98

JAN POVOLNÝ

Vítám vás již u pátého pokračování našeho seriálu užitečných tipů a triků pro platformu 32bitových Windows. V dnešním díle budeme opět nepatrně editovat registrační databáze, takže si je nezapomeňte před každou zmínou pečlivě zazálohovat. Prozradíme ale i tipy, kde se spouští příkaz regedit.exe úspěšně vyhneme. Dnešní díl zakončíme tradičně dalšími "Easter Eggs", tentokrát v MS Internet Exploreru 4.

WINDOWS A KOMUNIKACE

Traceroute (Trasování)

V minulých tipech jsme si objasnili, jak se připojit přes modem na Internet. Mnozí z vás jistě používají i připojení pevnou linkou, převážně v rámci svého zaměstnání. Možná vás někdy udivuje (mí už nikdy) pomalost spojení i na relativně blízké servery s WWW stránkami, zatímco stránky na druhém konci zeměkoule prohlédíte rychlostí blesku. To je často způsobeno tím, že váš požadavek vyslaný z Prahy obletí celý svět, aby se objevil opět v Praze o pár kilometrů dál. Pokud vás zajímá, jak vaše požadavky cestují a přes které servery procházejí, a k tomu vlastně i Windows 98 (nebo OSR 2.1), použijte ke zjištění cesty jednoduchý program Tracert. Jděte do menu Start a zvolte Spustit. Napište tracert <jmeno_pocitace> a sledujte výpis cesty požadavku k tomuto počítači. Program Tracert je také užitečný v případě, že chcete zjistit, kde je chyba ve spojení na určitý server.

Automatický "re-dialing"

Patříte-li mezi uživatele připojené na Internet pomocí modemu a komutované linky, možná uvítáte následující možnost nastavení Windows. Mnozí z vás mi dají zapravdu, že s telefonními linkami to u nás není nejlepší. Často jsme nuceni vytáčet číslo několikrát za sebou, než se připojíme, nebo nám naopak "spadne" linka dříve, než dokončíme to, co jsme chtěli udělat. Potom se musíme znovu připojit. Toto opětovné vytvoření čísla v případě pádu linky se dá plně automatizovat.

Z menu Start-Programy-Příslušenství-Komunikace-Telefonické připojení sítě vyberte ikonu vašeho poskytovatele Internetu. V menu Připojení zvolte Nastavení, a v následném dialogovém okně zatrhněte Opakovat vytáčení a nastavte časové prodlevy. Potvríte, a Windows budou samostatně vytáčení opakovat. V souvislosti s opakovaným vytáčením se hodí nastavit také prodlevu při nečinnosti linky a maximální prodlevu, za kterou se počítač musí připojit. Toto provedete "pravým" kliknutím na ikonu vašeho poskytovatele a volbou Nastavení z kontextového menu. Na záložce Obecné stiskněte tlačítko Konfigurovat. Zde zvolte záložku Připojení a nastavte výše uvedené prodlevy. Opět potvríte. Tím máte celý proces připojování pod kontrolou.

Skrytá, ale užitečná utilitka

Na závěr dnešních "síťových" tipů ještě drobný minitip. Jestliže se připojujete jakýmkoli způsobem do lokální nebo internetové sítě a používáte protokol TCP/IP, možná tuto malou

utilitku uvítáte. Z menu Start-Spustit spusíte program winipcfg.exe. V následném dialogu naleznete informace o vaší síťové IP adrese, o síťové kartě a ještě mnoho dalšího. Pokud se připojujete přes modem a komutovanou linku, naleznete zde vaši dynamicky přidělenou adresu a adresu protějšího modemu.

WINDOWS A DESKTOP

Zbavte se ikon (podruhé)

V některém z minulých dílů tipů jsme si ukázali, jak se zbavit nejrůznějších ikon na pracovní ploše (desktopu) Windows. Tyto způsoby byly jednoduché i složité, nicméně vždy řešily tento "problém" jen pro jednu konkrétní ikonu. Vhodným nastavením registru ale lehce "oděarujeme" veškeré desktopové ikony, včetně těch, které jste si sami vytvořili.

Jděte do menu Start-Spustit a spusíte program regedit.exe. Jděte postupně do hloubky klíče a podklíče, až budete v podklíči HKEY_CURRENT_USER/Software/Microsoft/Windows/CurrentVersion/Policies/Explorer, kde vytvořte novou položku DWORD tak, že kliknete pravým tlačítkem do pravé části regeditu a zvolíte Vytvořit-Nová hodnota DWORD. Jméno položky bude "NoDesktop" a hodnota bude decimální "1" (vše bez uvozovek). Zavěte regedit.exe a restartujte Windows. Všechny ikony budou skryté. Pokud budete chtít ikony zpět, změňte položku "NoDesktop" na hodnotu "0" (vše bez uvozovek), a ikony se opět zviditelní.

Podklíč Policies lze také upravovat v editoru systémové politiky, který je přiložen na originálním CD Windows 95 a 98. Naleznete ho v adresáři se systémovými nástroji a jmenuje se poledit.exe. Připomeďme, že změnami v tomto podklíči definujete viditelnost/neviditelnost položek v menu nebo ikon v Ovládacích panelech. Všechny tyto změny lze provádět i ručně, nebo pomocí dalších utilit, jako je např. TweakUI.

Kompresie registrů

V prvním díle tipů jsme se podrobněji zabývali správou systémových registrů. Zmínili jsme se o určitém způsobu optimalizace a zálohování. Ve Windows 98 již existuje program, který má veškeré tyto úkony na starosti. Jmenuje se scanreg.exe a nachází se v adresáři Windows. Scanreg se použítí automaticky při každém startu a provádí jak zálohu, tak optimalizaci registrů. Tedy přesněji, provádí pět záložních kopií do adresáře SYSBACKUP a optimalizuje registry v případě, že prázdné místo v souboru registrů přesáhne 500 KB.

Tyto úkony však můžeme provést i "ručně" z příkazové řádky, a tak přinutit Scanreg k větší spolupráci a efektivitě. Nejprve se podívejte do souboru scanreg.ini v adresáři vašich Windows. Zkontrolujte si, zda je zde uveden řádek Optimize=1, zajišťující automatickou kompresi. Dále zde můžete nastavit maximální počet prováděných kopií, adresář, do kterého se mají kopie ukládat, a další. Pokud chcete komprimovat registry z příkazové řádky, zvolte ve Windows Start-Vypnout-Restartovat do MS-DOS a zde napište "scanreg /opt" bez uvozovek. Příkazem win nebo exit se vrátíte nazpět do Windows.

Speciální odkazy ve vašem menu

Napadlo vás nikdy při prohlížení nainstalovaných fontů, že by bylo praktické mít na ně

kdekoli přímý odkaz? Pokud ano, právě pro vás je určen tento tip. Nejedná se jen o fonty. Na ploše, nebo třeba v menu, můžete mít přímý odkaz na Ovládací panely, Odpadkový koš či Tiskárny. Tyto odkazy vytvoříte následujícím způsobem.

Každý tento speciální odkaz má svůj identifikační klíč v registrech (CLSID). Pokud chcete vytvořit odkaz, musíte nejprve založit ve Start menu nový adresář s následujícími názvy podle toho, na co se chcete odkazovat.

```
Control Panel.{21EC2020-3AEA-1069-A2DD-08002B30309D}
Fonts.{BD84B380-8CA2-1069-AB1D-08000948F534}
History.{FF393560-C2A7-11CF-BFF4-444553540000}
Subscriptions.{F5175861-2688-11d0-9C5E-00AA00A45957}
Recycle Bin.{645FF040-5081-101B-9F08-00AA002F954E}
Printers.{2227A280-3AEA-1069-A2DE-08002B30309D}
```

Novou položku ve Start menu vytvoříte tak, že pokleпáte pravým tlačítkem na lištu úloh (taskbar) a zvolíte Vlastnosti. Na záložce Programy v nabídce Start zvolíte Přidat. V následném dialogu doplníte do kolonky Příkazový řádek libovolný existující spouštěcí soubor, například control.exe. Pokračujte stiskem tlačítka Další. V tomto dialogu stisknete tlačítko Nová složka a vepíšete (lépe zkopírujete) přesný název vybrané položky ze seznamu výše (např. Control Panel.{21E....atd.}). Jméno položky před číslem můžete libovolně zamínit. Stisknete Další, a v následujícím dialogu už nic neměňte. Pokračujte stiskem Dokončit. Prohlédněte si menu Start, a v nabídce Programy byste měli objevit zvolenou položku. Tu pak můžete v případě potřeby kopírovat na pracovní plochu, nebo do jiného menu.

Upozorùji, že v uvedeném případě s Ovládacími panely se dá vše provést pouhým zkopírováním z menu Start, nebo se tam již tato položka nachází. V ostatních případech tomu tak vždy není.

MS OFFICE 97

Instalace Office 97

Instalace Office 97 není ani tak problematická, jako spíše zdouhavá. Sice se to oproti minulé verzi trochu zlepšilo (Office 95 byl mistr v pomalé instalaci, překonaný snad už jen Corelem), ale stále to ještě není ono. Proto asi každý uživatel uvítá alespoň minimální zrychlení. Podobně jako se dá automatizovat instalace Windows, zautomatizujete i instalaci Office. Prosti jen zadáte potřebné parametry programu Setup, a ten se vás pak na oplátku na nic neptá a rychle instaluje. Stručný seznam parametrù je ve vložené tabulce, která by měla být tady nikde kolem. Jedinou podmínkou takové instalace je, že musíte spustit Setup z příkazové řádky, kterou spustíte z menu Start-Programy.

Vzorový příkaz by zněl třeba takto:

```
D:\Office\SETUP /K "12345678" /Q1 /N "JMENO" /O "STUDENT"/T C: NEW.STF
```

Odložte si obrázek

Jestliže v Office vytváříte dokumenty a často do nich vkládáte grafiku a obrázky, může se stát, že vám nestačí klasická schránka. Potřebujete mít třeba k dispozici obrázek, ale přitom ještě kopírujete částí textu. Potom nemůžete pro uschování obrázku použít klasické

Cut & Paste. Jiný způsob je obrázek si "připíchnout" (spike). Obrázek připejnete kombinací kláves Ctrl+F3. Pokud jej potřebujete vložit zpět do dokumentu, stiskněte Ctrl+Shift+F3. Tím obejdete nedostatek místa ve schránce.

Jednodušší mail v Outlook Expressu

Pokud chcete v Outlook Expressu připojit více souborů k dopisu jako "attachment", jste nuceni neustále dokola přidávat vždy jen po jednom připojeném souboru. Spusťte si k Outlooku ještě Windows Explorer a najděte potřebné soubory. Pomocí stisknuté klávesy Ctrl nebo pomocí myši je všechny označete. Potom je prostým přetažením upusťte na okno Outlooku s novým dopisem, a soubory budou najednou připojeny.

EASTER EGGS

MS Outlook Express

Tento tip funguje jak s českou, tak anglickou verzí Outlooku. Spusťte Outlook Express a přejděte do adresáře inbox. Stiskněte tlačítko Napsat zprávu. V okně pro nový dopis v menu Formát zaškrtněte Formátovaný text. Klikněte myší do prostoru pro psaní dopisu a pak do kolonky s písmem (bude tam asi Arial). Zde napište athena a stiskněte klávesu ENTER. Zavřete okno s dopisem a na dotaz, zda se má uložit, odpovězte Ne. Vraťte se zpět do hlavního okna Outlook Expressu a přejděte do adresáře Outlook Express (je první nad inboxem). Potom jednou klikněte v první části mezi libovolné dvě ikony do prázdného prostoru, třeba mezi ikony Převést poštu a Převést příspěvky. Napište na klávesnici about, a mělo by se otevřít okno s animací.

MS Internet Explorer 4.01

Toto velikonoční vejce by mělo takéž pracovat s anglickou i českou verzí IE 4.x. V podstatě se jedná o něco podobného jako v předchozím případě. Spusťte Internet Explorer. Jděte do menu Nápověda a zvolte O aplikaci Internet Explorer. Počkejte, až skončí animace. Stiskněte klávesu Ctrl a držte ji. Chytněte myší modrý symbol "e" a přetáhněte ho na ikonu zemikoule. Pusťte klávesu Ctrl a znovu ji stiskněte, a držte. Chytněte opět myší "e" a přejeďte na nápis Microsoft Internet Explorer... Ten by měl odjet stranou a odhalit tlačítko Odemknout. Držte Ctrl a vraťte se s "e" zpět na ikonu zemikoule. Pusťte Ctrl a klikněte na tlačítko Odemknout. Zobrazí se okno se jmény autorů.

Dnešní tipy a triky tradičně ukončíme kapitolou Easter Eggs. I když se jedná již o pátý díl v sérii, nemusíte se obávat, tipů a triků je zatím dostatek. Takže i příští pro vás budeme mít triky z oblasti Windows a Office, a jistě i další "legrácky" z pera programátorů té které firmy. Pokračovat budeme i v seriálu InterTipů určeném hlavně uživatelům Internetu, kterých doufám bude i přes ne zrovna příznivé podmínky v naší zemi neustále přibývat, neboť informační hodnota Internetu je nevyčerpatelná.

InterTipy

Dnešní Intertipy bych mohl začít tím, že analogová ústředna, přes kterou jsem připojen, je v zoufalém stavu, že mi linka padá bižni po jedné minutě připojení a že poplatky za telefon neúnosně nabourávají můj rozpočet. Ale i přes tyto "drobnosti" zde i dnes naleznete výčet profesionálních i amatérských stránek o Windows. A já mohu tento úvod zakončit jen malým přáním: Už aby tady byl Internet 99 (alespoň).

Tips und Trics zu Windows 95
<http://www.on-line.de/paul.altenau/win95.htm>

Zajímavá stránka Paula Altenaua v německém jazyce. Obsahuje přehled témat z oblasti Windows 95, která jsou následně zpracována. Výhodou je, že všechny informace jsou obsaženy v jediném HTML--dokumentu, a je proto jednoduché je stáhnout.

David Mathew's tips & tricks
<http://www.ffni.com/~bobodave/wintip/wintipmain.html>

Velmi přehledně (pomocí rámečků frames) zpracovaná tipová stránka. Pomoc zde naleznou jak obyčejní uživatelé, tak i zkušení programátoři v sekci Programming Win95. Návštěvu rozhodně doporučuji.

WinBoost98
<http://www.magellass.com/>

Tato stránka není zrovna typickou představitelkou tipů a triků. Naleznete zde ale něco jiného. Jedná se o program WinBoost 98 určený pro Win98, pomocí něhož můžete spoustu nastavení provádět z přehledných dialogů. Pravda, některé funkce nejsou zcela ideální (kešování CD), nicméně WinBoost nabízí i užitečné změny konfigurace, v určité míře tak zastupuje naše tipy a triky.

Undocument features in Windows
<http://huizen.dds.nl/~erikleus/>

Tato stránka se ve svém názvu pyšní hlavní nezdokumentovanými možnostmi Windows 95. Z estetického hlediska je velmi prostá, tvořená pouze textem, což ale ocení uživatel připojený přes telefonní linku s výrazným šelestem (můj případ).

Franklin Netzwerke
<http://www.franklin-net.com/>

Pokud se vám na disku "rozvalují" Windows NT, je tato stránka určena přesně pro vás. Najdete zde snad vše, co se týká této problematiky. Popis struktury NT, návod na editaci registrů, podpůrné programy a utility, či linky na další užitečné zdroje. Vše přehledně upraveno do rámečků (frames), které by tedy váš browser měl podporovat.

Hanar's tips and tricks
<http://www.americatoday.com/hanar/start.htm>

Stránka, určená spíše pro začátečníky, se postupně vlnuje všem oblastem konfigurace

Windows 98/95. Začíná nastavením souboru msdos.sys, pokračuje přes nastavení zvukových karet a končí u konfigurace sítě a DOSu. Pro přehledné prohlížení budete potřebovat browser s podporou Javy.

Windows Tips

<http://www.winmag.com/win98/win98tips/tip1.htm>

To, že tato stránka leží na serveru Winmagazinu, mluví za vše. Jedná se kompletní přehled tipů a triků pro všechna Windows. Tedy i nových Windows CE, určených pro přenosné počítače. Stránka také obsahuje odkazy na freeware pro Windows, diskusní skupiny (Usenet), FAQ (nejčastěji kladené dotazy) a zabývá se i problematikou roku 2000 (Y2K) v souvislosti s jednotlivými verzemi Windows.

Win95 Networking Tips

<http://www.lantechatl.com/tips/win95/network.htm>

Stránka věnovaná výhradně síťovým záležitostem ve Windows 95. Naleznete zde popis připojení k síti Novel Netware 4.x, nastavení DNS (Domain Name System) a další věci týkající se Windows a sítě.

Tips available now!

<http://members.aol.com/ianswerq/tips.html>

Tato stránka obsahuje přesně osmnáct tipů a triků a rad, přehledně seřazených do tabulky dle zaměření. Jednotlivá témata jsou poměrně dobře vysvětlena tak, aby je pochopil i začátečník. Doporučuji návštěvu homepage tvurce těchto tipů, odkaz naleznete na této stránce.

Tip World

<http://www.webthumper.com/win95/>

Kompletní Web, zabývající se Windows 95. Tipy jsou rozděleny dle data a jejich popularity. Každý měsíc má takzvané tipy dne, tedy nejúspěšnější tipy. Na stránce je také odkaz na software pro Windows 95 a na stránku Windows Magazine.

Tips und Tricks zu Windows 95

<http://www.prima.de/home/unreal/tips.html>

Jak již název napovídá, tato stránka je v němčině. Hodí se zejména lidem, kteří stále používají textové prohlížeče. Na této stránce nenajdete ani jeden obrázek, vše je vyvedeno v čistém textu, což se pozitivně odráží na rychlosti. Obsah odpovídá standardu. Naleznete zde informace spíše pro pokročilé uživatele z oblasti "síťování" ve Windows 95, ale i tipy z oblasti zlepšování uživatelského rozhraní.

Windows 95/NT and Office Tricks

<http://www.isu.co.za/tipTrick.htm>

Jednoduchá stránka tipů na exotické adrese. Naleznete zde velmi stručný (a také přehledný) seznam tipů a triků pro Windows NT, Windows 95 a Office. Poslední položkou výběru je

tajemné slůvko "Mixed", kde najdete ještě mnoho dalšího.

Villa Soft tips and tricks

<http://www.villasoft.de/support.htm>

Německá firma Villa Soft poskytuje na své stránce v rámci "supportu" uživatelům informace, týkající se Windows a softwaru od firmy Villa. Pokud jste tedy vlastníkem takového softwaru, poskytne vám tato stránka jak tipy vlastní, tak tipy obecní pro systém Windows. Najdete zde také odkaz na FAQ Windows a Villa software pro Windows.

Cad-Micro tips and tricks for WinNT

<http://www.cad-micro.com/WindowsNT.htm>

Velmi technicky zaměřená stránka pro uživatele Windows NT. Doporučuji spíše pokročilým uživatelům, neboť tvůrce předpokládá relativně hluboké znalosti z oblasti hardwaru a nikdy i systému Windows NT. O to užitečnější pro pokročilé tato stránka tipů je.

Windows Technical

<http://www.morec.com/techtips.htm>

Jako u předchozího odkazu, tipy jsou z hlediska znalostí trochu náročnější, v podstatě se vždy jedná o přímou editaci systémových registrů jak ve Windows 95, tak v NT. Některé tipy zde uvedené by se daly provést i jiným způsobem, nebo si pomoci některou ze specializovaných utilit (např. TweakUI).

WWW aplikace

JAN ĚÁP

Jako náplò dalšího pokračování sloupku InterFAQ jsme vybrali téma "Tvorba aplikací pro WWW", takže pokud vás tato oblast zajímá, můžete navštívit například:

ASP

Chili!ASP FAQ

Otázky a odpovědi ohledni Chili!ASP implementace ASP pro unixové systémy.<http://www.chilisoft.com/ChiliASP/FAQ.asp>

15 Seconds: FAQ Section

Bohatý a známý pøehled tipù, rad a odpovědí okolo nástrojù Microsoftu IIS, ASP, ADO, od Stevena Genusy.
<http://www.15seconds.com/faq/>

Perl-Win32-ASP FAQ

Otázky a odpovědi týkající se implementace Perlu do ASP jak používat PerlScript namísto VBScriptu.
<http://www.fastnetltd.ndirect.co.uk/Perl/perl-win32-asp.html>

CGI obecnì

CGI Programming OpenFAQ

Jedna ze dvou sekcí vzniklých nejnovějším pøepracováním stránek "World Wide Web FAQ" Thomase Boutella, zamìøená na vytváøení aktivních webstránek a WWW aplikací.
<http://www.boutell.com/openfaq/cgi/>

Frequently Asked Questions on CGI programming

Hodnotný pøehled otázek a odpovědí, zamìøený pøedevším na programování CGI v prostøedí UNIXu umístěný na serveru Department of Computer and Information Science Ohio State University.
<http://www.cis.ohio-state.edu/text/faq/usenet/www/cgi-faq/faq.htm> l

irt.org - CGI/Perl Frequently Asked Questions

Jedna z mnoha zajímavých sbírek FAQù na serveru neziskové vývojáøské organizace, zamìøené na internetové technologie irt.org (Internet Related Technologies).

<http://www.irt.org/cgi/faq.htm>

QwikHOST FAQ

Pøehled základních otázek a odpovìdí nejen ohlednì CGI, na serveru "hostingové" firmy QwickHost.

<http://qwikhost.com/faq/faqgen.html>

Cold Fusion

Allaire Cold Fusion Q&A

Soubor odpovìdí na nejèastjší otázky ohlednì systému pro tvorbu WWW aplikací Cold Fusion na stránkách MINERVA Networks Systems.

<http://www.minerva-ns.com/faq/coldfusion.cfm>

Cold Fusion Tips

Stránka tipù a trikù pro vývojáøe používající populární systém Cold Fusion.

<http://www.angelfire.com/hi/chickenmilk/index.html>

Java a Java Script

Core Java FAQ!

Pøehled základních otázek a odpovìdí o programování v Javi na serveru Core Java page.

<http://www.mathcs.sjsu.edu/faculty/horstman/corejava/faq.html>

Java FAQ Archives

Seznam odkazù na stránky FAQù, vìnovaných problematice programování v Javi a používání hlavních vývojáøských nástrojù.

<http://www-net.com/java/faq/>

JavaBeans FAQ

Soubor otázek a odpovìdí ohlednì knihovných modulù JavaBeans.

<http://splash.javasoft.com/beans/FAQ.html>

VRML/Java/Javascript FAQ

Pøehled otázek a odpovìdí ohlednì Javy a JavaScriptu orientovaný zejména na grafiku od Adriana Scotta.

<http://www.aereal.com/faq/>

Frequently Asked Questions About JavaScript/Jscript

Přehled FAQù o JavaScriptu a Jscriptu na serveru časopisu IDM (Intranet Design Magazine).
<http://idm.internet.com/faq/js-faq.shtml>

irt.org - JavaScript Frequently Asked Questions

Další z mnoha zajímavých sbírek FAQù na serveru neziskové vývojářské organizace, zaměřené na internetové technologie irt.org (Internet Related Technologies).
<http://www.irt.org/script/faq.htm>

JavaSoft FAQ Index

Oficiální odpovědi na nejčastěji kladené otázky o Javi na serveru společnosti JavaSoft. Zahrnuje sekce Java a JDK, HotJava, Java Management API, Java Native Interface, Java Activator, Java Web Server, Java Sound, Java 2D a 3D, Java Media Framework a Java Reflection API.
<http://splash.javasoft.com/docs/faqindex.html>

Perl

Perl FAQ Index

Bohatý přehled (10 sekcí) otázek a odpovědí na problémy týkající se použití jazyka Perl při vytváření programů pro obsluhu CGI skriptů, postihujících standard jazyka Perl do verze 5, od Toma Christiansena a Nathana Torkongtona.
<http://language.perl.com/faq/>

Frequently Asked Questions about Perl

Obsáhlý archiv tematicky členěných souborů FAQù o všem, co se týká programovacího jazyka Perl.
<ftp://ftp.orst.edu/pub/packages/CPAN/doc/manual/html/pod/perlfaq.html>

Perl Bugs Index

Databáze známých chyb a oprav ve volně šířených interpretech jazyka Perl.
<http://language.perl.com/bugs/>

The #perl FAQ

Oficiální FAQy o Perlu na serveru Perl Net!
<http://www.perl.net/faq/>

Python

The whole Python FAQ

Kompletní oficiální archiv otázek a odpovědí ohledně programovacího jazyka Python.
<http://www.python.org/doc/FAQ.html>

Python FAQ Wizard

Archiv FAQù o Pythonu s možností vyhledávání záznamù podle klíčových slov.
<http://grail.cnri.reston.va.us/cgi-bin/faqw.py?req=home>

Python FAQ [unofficial]

Nadšenci spravovaný neoficiální přehled otázek a odpovědí z konferencí o Pythonu.
<http://www.ccs.neu.edu/mirrors/www.python.org/search/hypermail/python-1993/0550.html>

Tcl/TK

USENET FAQs comp.lang.tcl

Přehled FAQù o systému Tcl, extrahovaný z archivu elektronické konference comp.lang.tcl.
<http://www.cis.ohio-state.edu/hypertext/faq/bngusenet/comp/lang/tcl/top.html>

Tcl/Tk on Windows Frequently-Asked Questions

Přehled otázek a odpovědí zaměřený na používání Tcl/TK v prostředí MS Windows.
<http://www.pconline.com/erc/tclwin.htm>

The comp.lang.tcl FAQ Launch Page!

Další výběr odpovědí na otázky zasílané do konference comp.lang.tcl.
<http://www.tclfaq.wservice.com/tcl-faq/>

Ostatní

PHP3: Frequently Asked Questions

Stránky odpovědí na otázky ohledně poslední generace serverových skriptů PHP na českém zrcadle oficiálního serveru tohoto projektu.
<http://www.php.cz/FAQ.php3>

The Server Side Includes Tutorial

Úvodní kurs používání proměnných SSI (Server Side Includes).

<http://www.carleton.ca/~dmcfet/html/ssi.html>

OmniMark: Frequently Asked Questions

Oficiální stránka FAQù ohlednì serverového skriptovacího systému OmniMark.
<http://www.omnimark.com/develop/support-faq/>

VBScript FAQ

Pøehled základních odpovìdí na nejèastìjší otázky ohlednì programování za pomoci jazyka Microsoft Visual Basic Script.

The ISAPI Developer's Site

Pøehled stránek otázek a odpovìdí i jiných zdrojù ohlednì serverového rozhraní Microsoftu ISAPI.
<http://www.genusa.com/isapi/>

Nejčastěji kladené dotazy

Karel Nevšímal, Tomáš Bučina, TestCentrum IDG

? Používám systém Windows 95 (nejsou to OSR2) a Office97. V MS Wordu mám takovýto problém: Když napíšu dokument (nastavím cs font, např. Times New Roman CE) a dokument uložím, tak po znovuotevření si pokaždé Word nastaví jiný font (většinou Times New Roman) a všimnu si toho, až když vytisknu první stránku výsledkem jsou samozřejmě čtverečky místo češtiny. Nikdy se font náhodně změní i během práce. Víím, že v Excelu existuje nastavení standardního (výchozího) fontu, ale ve Wordu jsem nic podobného nenašel. S tímto problémem jsem se setkal i na jiném počítači. Dá se s tím něco udělat?

Samozřejmě, že dá. Problém je v tom, že je třeba nejprve Word "přečistit", tj. nastavit správný styl Normal. To se provádí pomocí menu Format-Style-Modify. Pro tento styl je nutné nastavit výchozí font, např. Times New Roman CE, velikost 12 (doporučuji, font 10 je moc malý a hůře čitelný). Dále je třeba nastavit češtinu (kvůli kontrole pravopisu) a další "drobnosti", jako je zarovnávání odstavce atd. Při potvrzování změn je důležité zaškrtnout položku "Přidat do šablony", aby se nastavení základního stylu promítlo do všech nově vytvářených dokumentů. Dokumenty již vytvořené si s sebou nesou informaci o stylech, takže aby se nový Normal uplatnil, je třeba jej do dokumentu překopírovat pomocí menu Format-Style-Organizer. Tolik základní informace, o práci se styly se dozvíte v libovolné příručce o práci s MS Wordem. Důležité pro vás také je, že základní šablona (ve které je styl Normal obsažen) leží na disku jako soubor Normal.dot většinou v M\$Office\Winword. Tento soubor nesmí být read-only (standardní nastavení). Dalším neméně důležitým nastavením je i způsob ukládání dokumentu musí být nastaveno "Dokument Word" (nebo podobný text).

? Potřebuji zaheslovat počítač ještě před startem jakéhokoliv operačního systému, a to tak, aby nebylo možné ani bootovat z diskety. V základním Setupu počítače mám dvě možnosti pro zadání hesla:

- a) SUPERVISOR PASSWORD
- b) USER PASSWORD

Po zadání obou hesel se však počítač ptá na heslo jen tehdy, když jdu do setupu, ale vůbec po mně nechce heslo před startem OS. Mám stolní počítač Pentium MMX s Award BIOSem. Uvítám i odkazy na sharewarové nebo freewarové programy v síti Internet.

Zaheslování počítače je možné provést dvěma způsoby. Buď to podporuje přímo BIOS, kde se používá položka "Power-On Password", nebo je nutné doinstalovat "zamykací" program. Z vašeho popisu vyplývá, že váš Award BIOS sice dovoluje různou úroveň přístupu do Setupu, avšak Power-On Password nepodporuje. Musíte tedy sehnat program, který bude heslo emulovat. Takovéto programy fungují tak, že se při instalaci zakomponují do systému, jenž bootuje z hard disku. Při bootování se nejprve spustí tento program, a teprve po správném zadání hesla nabootuje vlastní operační systém. Při použití těchto programů je bezpodmínečně nutné zakázat bootování ze všech ostatních médií (disketa, CD-ROM, síťová karta) a také heslo do Setupu, aby nebylo možné program obejít. To vše se nastaví v Setupu (kromě síťové karty tam se použije konfigurace programu karty).

Poznámka TestCentra IDG: Naprostá většina BIOSů používaných v současnosti podporuje jak heslo jen pro Setup, tak heslo pro systém. Stačí to jen v BIOSu dobře nastavit. U popisovaného Award BIOSu se toto volí v BIOS FEATURES SETUP a poté v SECURITY OPTION, kde se dá nastavit buď SYSTÉM, nebo SETUP pro zaheslování jen SETUPu nebo celého

systemu...

? Když spustím pod Windows 98 (pod Windows 95 to fungovalo) program pro DOS, který používá zvuk (NHL 93), nenajde zvukovou kartu (ESS 1868) jenom jako ADLIB (pouze MIDI a digital), a po návratu Windows 98 odmítají hrát a musím je restartovat.

Problém je v tom, že hra psaná pro DOS ignoruje to, že běží pod Windows, a osahává hardwarové prostředky klasickým způsobem. Při tom však dochází ke kolizi, protože zařízení je již obsazeno prostředky Windows a hra jej nezdetekuje vůbec nebo jej zdetekuje špatně. Karta je hrou přece jen využívána a patrně dojde k jejímu přenastavení tak, že po návratu do Windows ji tato považují za nefunkční. Tento problém se občas vyskytuje a spolehlivě se odstraní tím, že se hra pouští ve výhradním režimu DOS. To, že hra pod Windows 95 fungovala, je dáno tím, že např. IRQ a DMA zvukové karty bylo jiné než pod Windows 98, anebo tím, že tyto přistupují k hardwaru trochu jinak než Windows 95.

? Po přidání disku Caviar 320, který má PIO0, na druhý IDE jako master trvá BIOSu cca 30 sec., než si s tímto diskem poradí a vypíše tabulku. Provozní zapojení nemá žádnou závadu. Dá se tento jev nějak urychlit? Disk jsem při zadání specifikoval podle údajů na disku, a jako NORMAL.

Obávám se, že urychlení tohoto jevu nebude možné, protože jak uvádíte, disky pracují spolehlivě. Osobně bych těch 30 sec. raději přežil, avšak chcete-li experimentovat, můžete zkusit disky prohodit (samozřejmě s patřičnými úpravami jumperů). Nejprve si však opište parametry obou disků v Setupu, autodetect nemusí vždy fungovat.

? Po přestavbě počítače se mi při startu velmi často napíše hlášení "VMM32.VXD nelze najít nebo přečíst". Většinou pomůže spuštění v nouzové verzi a spuštění Scandisku. Totéž nastává, když se pokusím instalovat externí ZIP mechaniku, která sice běží, avšak při dalším startu počítače se vypíše chybové hlášení, že došlo k zásadní výjimce 00. Na stejném paralelním portu chodí zcela korektně tiskárna HP690C. Domnívám se, že závada je asi způsobena konfliktem zařízení, protože po instalaci externí ZIP se změní (a platí až do dalšího restartu) obsazení IRQ a DMA u několika zařízení, a to dosti podstatně (tazatel poslal podrobný výpis). Nevím však, jak to napravit. Rovněž nevím, jaké IRQ má port LPT1 nikde ve výpisech nefiguruje. (Zkráceno)

K prvnímu problému jsem odpověděl v předchozím dotazu. Co se týká ZIP mechaniky, tak máte naprostou pravdu v tom, že jde o konflikt zařízení. Stav, kdy se přizázení IRQ a DMA mění podle toho, zda je nebo není přítomna externí ZIP mechanika, není přípustný (přínejméně já bych to na svém počítači nedovolil). Automatické nastavení je sice vynikající věc, avšak ve vašem případě zapracovalo nesprávně. Nejprve nepřipojujte ZIP a u všech zařízení, u kterých se po instalaci ZIPu změní IRQ nebo DMA, zrušte automatické nastavení. Tím zajistíte, aby se hodnoty těchto zařízení již nezměnily. Poté instalujte ZIP mechaniku. Ta si musí vybrat (automatickým nastavením) jiné hodnoty. Pokud se to podaří, mělo by vše fungovat správně. Pokud by ZIP mechanika nemohla z nějakých důvodů "uhnout", musíte uhnout některým zařízením, které není nastaveno automaticky. Po restartu se nesmí ve Správci zařízení objevit nikde žlutý vykřičník, jinak musíte opět zmínit nějakému zařízení prostředky.

Port LPT1 bude mít pravděpodobně stejné přerušení jako port LPT2, i když je to nezvyklé. Je

také možné, že detekční program nenajde na portu žádnou aktivitu a tak se domnívá, že port LPT1 neexistuje.

? Textový soubor DOC, otevřený ze složky Dokumenty lišty Microsoft Office, je bez vady. Stejný soubor otevřený přímo z Wordu je rozhozený, a zvlášť se o 5-100 stránek popisu dokumentu.

Tento dotaz je zajímavý, ale velmi stručný, a proto lze odpovědi velmi těžko nalézt. Nemyslím si, že otevíráte pokaždé stejný soubor. Jde tedy o to najít skutečnou příčinu, proč se tak děje (co konkrétně se otevírá), a to nejlépe tak, že ve Wordu vytvoříte nový dokument a ten uložíte do nějakého adresáře. Pak si vytvoříte odkaz na tento soubor na liště Office a zkusíte jej otevřít postupně z obou míst. Jsem přesvědčen, že dokumenty budou shodné.

? Občas při restartu počítače (Windows 98) se objeví "Nelze nalézt nebo je porušen VMM32.VXD". Dále prosím o adresu na update M602 kvůli chybě Runtime Error.

VMM32 je manažer virtuální paměti a bez něj nelze správně spustit Windows. Otázkou je, proč k porušení tohoto souboru dochází. Jelikož se tento dotaz objevil vícekrát, obávám se, že problém bude v samotných Windows 98. Předpokládám, že tento soubor je trvale otevřen během činnosti Windows, a pokud dojde k jejich nestandardnímu vypnutí, soubor se tím může porušit. Zkuste nastavit atribut r (pouze čtení) nemám to ale ověřené. Používáte-li skener UMAX, je problém v jeho ovladačích, a opravu najdete na <http://web.dreamsoft.com/jjcesari/vmm32vxd/home.htm>.

Na update M602 zapomeňte. Je naprostým nesmyslem používat starou dosovskou aplikaci na systému FAT32, a to dokonce pro správu souborů na disku! Jestli nechcete svůj počítač dostat do problémů, přestaňte M602 používat a přeorientujte se na správce souborů, který je dodáván s operačním systémem (Windows Explorer Průzkumník).

Poznámka TestCentra IDG: Kromě Průzkumníka existuje například sharewarový program WinCommander 32, který umí o mnoho více než M602, a přitom je plně kompatibilní s Windows 9x.

? Můj problém se vyskytl po instalaci Windows 98 na jeden ze tří počítačů (stolní PC, notebook Carry a notebook Fujitsu), které jsem propojoval paralelním kabelem a používal "Přímé propojení kabelem". Dokud byly na všech strojích Windows 95, vše fungovalo správně. Nyní se stolní PC s Windows 98 nespojí s notebookem Carry vůbec a s notebookem Fujitsu pouze jedním směrem (stolní PC = hostitel). Po spuštění programu na propojení se po hlášce "Otvírá se uživatelské heslo" napíše "Paralelní kabel byl odpojen". Propojení pomocí dosovského programu je bezproblémové, avšak neumožňuje přenos dlouhých názvů a spuštění programů. Kde je chyba?

Chyba je ve Windows 98. Podobných dotazů se vyskytlo více, a některé dokonce i s popisem chování přesně stejného jako ve vašem případě. Nevím co udělat, aby se komunikace rozeběhla, obávám se, že příčina je v předřazené "security" systému, a proto komunikace neprojde. Patří Windows 98 vyžadují (nebo posílají) nějakou novou bezpečnostní sekvenci při spojování se, kterou Windows 95 pochopitelně neposílají (nebo ji neznají a neodpoví na ni). Ví-li někdo ze čtenářů jak na tento problém, rádi jeho poznatek otiskneme.

? Prosím o radu, jak relativně uspokojivě instalovat starší typ jehlièkové tiskárny ROBOTRON 6313. Výborně a hlavně rychle tiskne vT602 s použitím ovladaèe DST 6313. Pokud ji instaluji ve Windows s nějakým ovladaèem, tiskne pikni, ale velmi pomalu. V dokumentaci k této tiskárně se uvádí, že ji lze nastavit pro tisk ve variantách EPSON, IBM, Schneider a Commodore. Prosím o radu, který ovladaè z nabídky Windows zvolit pro nastavení EPSON, a jaké fonty zvolit, aby tiskárna pracovala rychle i za cenu jednoduchého typu písem. (Zkráceno).

Bohužel rychlý tisk z windowsovských aplikací se vám s velkou pravděpodobností nepodaří nastavit. Příčinou je rozdílný přístup k tiskárně z DOSu a z Windows. V DOSu se tiskárně posílají kódy znaků (např. A = 65) a tiskárna použije vlastní znakovou sadu pro vytištění daného znaku. Tisk je proto rychlý, protože na jednu řádku stačí poslat pouze cca 70 bytů. Ve Windows se používají True Type písma, která jsou (zvláště u jehlièkových tiskáren) odlišná od písma definovaného v tiskárně. Proto se tisk realizuje výhradně grafickým způsobem, tj. tiskne se maticově tak, že tiskárna musí dostat informaci o aktivaci jehlièek pro každou svoji pozici. Tak dat se tak přinejmenším stokrát zvišší. Aby bylo možné využít přímý tisk písem podobně jako v DOSu, musela by mít tiskárna nadefinované typy písem, tyto by musely být zároveň nadefinovány i v počítači jako tzv. Printer fonts a musely by se v dokumentu používat výhradně (použil-li by se jiný font, vše se transformuje do grafiky). Printer fonts a také patřičný ovladaè se nacházejí na instalaèních disketách k tiskárně, nebo na Internetu, pokud jej výrobce využívá pro tyto účely. To, co je zde popsáno, však neumí každá tiskárna, takže záleží na tom, zda ta vaše toto podporuje či nikoliv.

? Lze připojit počítaè se síťovou kartou, která má RJ konektor, k síti vedené koaxiálním kabelem (BNC konektory)? Existuje nějaká redukce?

Nelze, a ani redukce sama o sobě neexistuje. Jde totiž o to, že při BNC propojení se využívá ke komunikaci jediná cesta (koaxiální kabel), zatímco u RJ se využívají cesty dvě (4 vodièe). Existují sice různé aktivní mùstky pro propojení dvou rozdílných sítí, ale jednodušší a hlavně levnější je sehnat (nebo lépe vyměnit) síťovou kartu s adekvátním konektorem. Mùstky totiž neposkytují pouze "redukci", ale zpravidla jde o HUB s několika RJ a jedním BNC konektorem nebo podobně.

Zkušenosti ètenáøù

Nedávno jsem mému pøíteli, který si koupil nový poèítaè s nainstalovanými Windows 98, instaloval skener Primax 4800 do zásuvky pro tiskárnu. Skener nešel instalovat a mìl anglické hlášky o chybì v instalaci. Ve Windows 95 šlo vše hladce. Instalace byla provádìna s CD dodávaným se zaøízením. Zjistil jsem, že staèí upravit atributy u souborù: twain.dll, twain_32.dll, twunk_16.exe a twunk_32.exe na "archivovat". Ve Windows 98 tyto soubory z nijakého dùvodu mají ještì navíc atribut "jen ke ètení", a skeneru to zøejmì vadí. Po této úpravì je instalace již bezchybná. Pokud máte jiný lepší zpùsob instalace, budu rád, když ho budu také znát. Internet nemáme. Váš ètenáø

Hledáme odpovìi

Pøešel jsem z Office 95 na Office 97. Ve verzi 95 byly komentáøe v Excelu (èervený trojúhelníèek) jedné velikosti písma, a pøi zmenšení stránky zùstávala jejich velikost nezmìnìna. Pøi pøechodu na verzi 97 došlo k transformaci komentáøù do písma Takoma è. 8, které je malé. Jak provést hromadnou zmnìnu komentáøù na vìtší písmo, aniž bych musel opravit formát každého jednotlivého komentáøe?

Jak lze docílit toho, aby v Excelu 8.0 (Office 97) pøi spuštìní nového dokumentu (ale i starého) byly zobrazeny na obrazovce automatické konce stránek (èárkování), a to trvale? Pøipadá mi únavné nastavovat volbu Nástroje-Možnosti-Konec stránek na každém listu. Pokud to jde jinak, poraìte.

Otakar Socha, Pardubice

Pøi špatném restartu Windows 98 se inicializuje Autoscanner, který spustí NDD a vypíše následující chyby: Error [35]: General protection fault in C:\WINDOWS\COMMAND\NDD.EXE at 0090:1687 code 0000, atd. (následuje výpis registrù). Poráìte mi, jak do Autoscanu pøiøadit Scandisk (vypnout Autoscanner umím).

Roman Herot, Frýdek-Místek

Profesionální radí I. - Technici AutoContu o vašich èastých dotazech

Marek Didiè

Asi vás nepøekvapí, že nikteré dotazy se na poradenských linkách výrobcù a dodavatelù poèítaèové techniky pomìrnì èasto opakují. A práví o nich bude náš seriál Profesionální možné vám ušetøí telefonní poplatky a nervy.

? Zakoupil jsem si nový poèítaè s pøedinstalovanými Windows 9x, ale je po mnì vyžadováno registraèní èíslo. Kde ho najdu a proè nejsou Windows doinstalována?

Tato otázka je velmi èasto pokládána, a to zejména ihned po zakoupení a zapojení. Nejedná se o žádnou chybu, ale o OEM verzi Windows, kterou dodávají partneøi Microsoftu společnì s novým poèítaèem za nejvýhodnější cenu. Licenèní èíslo je souèástí licenèní smlouvy, kterou pøijímá koncový zákazník (nikoliv dodavatel), ten si ji proto musí pøeèíst a nezbyvá nic jiného, než s ní souhlasit. Pak založí registraèní èíslo do poèítaèe a instalace se dokonèí. Nejedná se o žádnou složitou operaci, je to èistì formální záležitost.

? Koupil jsem si mechaniku na ètení DVD, ale nejde mi pøehrát DVD!

DVD je v podstatì CD disk, který umožňuje oboustranný vícevrstvý zápis, proto může být jeho kapacita až 18 GB. Díky své kapacitì je tedy vhodný pro ukládání videozáznamù ve formátu MPEG2. K jejich pøehrávání je ale potøeba mít v poèítaèi akceleraèní kartu pro dekódování videozáznamu nebo obdobné softwarové øešení. Jinak se DVD chová pouze jako velkokapacitní CD.

? Nikteré tiskárny nevytisknou z Wordu 97 znaky s diakritikou korektnì!

Jedná se o tiskárny, jejichž ovladaèe nepodporují kódování UNICODE. Jsou to například modely HP LaserJet 4 PCL, DeskJet 1600C, dále Cannon BubbleJet BJ-C600, 4000, 4200, 4500, 4550 a Multipass 2500, Epson Stylus Color a Stylus Pro/XL a Okidata. Existují v podstatì dvì øešení:

1) Nastavení tisku písem TrueType jako grafika toto nastavení je specifické pro každou tiskárnu, a proto zde není detailnì rozepsáno pro každý jednotlivý typ. Obecnì øeøeno, volbu je možno nastavit ve vlastnostech tiskárny.

2) Nastavení tiskového pøíznaku v Registraèní databázi toto øešení je urèeno pouze pro odborníky, v podstatì zabezpeèí použití kódování ANSI (místo UNICODE) pro problematické ovladaèe tiskáren. Toto øešení je univerzální pro všechny typy ovladaèù tiskáren.

? Zakoupil jsem si pevný disk 9,1 GB, ale Windows mi hlásí kapacitu pouze 8,5 GB jak je to možné?

Výrobcem uvádìná kapacita je 9,1 miliardy bytù, což vzhledem k tomu, že 1 KiloBajt má 1

024 bytů, je 8 886 718 KB, v MB pak 8 678 a na GB tedy jen 8,47.

? Nelze psát písmena s háčky, pokud je zapnutá klávesa Caps Lock v prostředí Windows 98.

Řešení jsou dvě:

1) Nepoužívat Caps Lock

2) Překopírovat soubor Kbdcz.kbd z Windows 95, poté restartovat počítač, a pak lze psát "český" i při zapnuté klávese Caps Lock.

? Nemohu najít instalaci služby MS Fax v operačním systému Windows 98?

Na CD Microsoft Windows 98 v adresáři \TOOLS\OLDWIN95\MESSAGE jsou soubory AWFAX.EXE a WMS. EXE. Dále je tam český návod, jak je použít. Stačí spustit WMS. EXE (nainstaluje se poštovní klient Windows Messaging ikona Exchange), a potom je třeba spustit AWFAX.EXE (nainstaluje MS Fax, vytvoří tiskárnu). Instalovat je třeba v uvedeném pořadí, konfigurace probíhá stejně jako ve Windows 95.

? Jak mohu zjistit, zda mám připravený počítač pro rok 2000? Stačí zkontrolovat tři oblasti, a to základní desku (MB), operační systém (OS) a aplikace.

Základní deska: BIOS na základní desce musí podporovat i datum v roce 2000 a také umět správně interpretovat přechodné roky (platí zde určitá základní pravidla pro výpočet přestupných roků: roky dělitelné 4 jsou přestupné roky, ale roky dělitelné 100 nejsou přestupné, a aby to bylo ještě složitější, roky dělitelné 400 přestupné jsou). Zda vaše základní deska je připravena na rok 2000, si může ověřit pomocí testovací utility YEAR2000 od National Software Testing Laboratories (NTSL), která je volně k dosažení na adrese <http://www.nstl.com>. (najdete ji i na našem CD v tomto čísle). Tato utilita v DOSu otestuje, zda BIOS základní desky dokáže bez problémů přejít do roku 2000, a také zda jsou správně počítány přechodné roky po roce 1999.

Operační systém: Nejrozšířenější OS jsou Windows 3.X, Windows 95 a síťové OS Windows NT a Netware. Na webových stránkách firem Microsoft a Novell se můžete dočíst, zda daný OS a dané aplikace podporují bezproblémový přechod na rok 2000.

Aplikace: Nejvíce problémů při přechodu na rok 2000 způsobí aplikace (databáze, účetnictví, kancelářské aplikace apod.). Závažné problémy mohou způsobit aplikace, které jsou dlané pro firmy na zakázku. Aplikace musí nejen správně zobrazit datum po roce 2000, ale musí také správně provádět operace s daty proto je třeba kontaktovat dodavatele programů a nechat si potvrdit, že daná aplikace je schopná provozu i v r. 2000.

Tipy pro MS Access - práce s formulářem

Jiří Mièke

Zobrazení formuláře

- Pokud chcete zobrazit formulář jako modální (v tomto nastavení nemůžete pracovat s jinými okny, dokud neukončíte práci s modálním formulářem), nastavte vlastnost Modální okno (v orig. Modal) na Ano. Pro zneprůstupnění řádku nabídek a voleb ovládacích panelů slouží vlastnost Pøekryvné okno (v orig. PopUp).

- Formulář má standardně nastavenou vlastnost Místní nabídka (v orig. ShortcutMenu), která zajistí zobrazení nabídky po stisku pravého tlačítka myši v oblasti okna. K tomu, aby uživatel nemohl používat možnosti této nabídky, změňte nastavení vlastnosti Místní nabídka na Ne.

Ovládací prvky formuláře

- Pro vytvoření textového pole pro zadání hesla chcete, aby se při zápisu hesla v poli zobrazovaly hvězdičky nebo jiné znaky, a nikdo jiný tak nemohl přečíst zadávaný text hesla. K tomuto účelu použijte vlastnost textového pole Vstupní maska (v orig. InputMask). Program zobrazí Průvodce vstupní maskou, a v seznamu vyberte masku Heslo a popø. změňte zobrazovaný znak.

- Obdobným způsobem můžete využít další přednastavené formáty, nebo si je můžete vytvořit a potom ihned používat. Vstupní masku lze také nastavit z kódu programu (napø. Me!RodneCislo.InputMask = "000000\0009").

- Chcete-li na formuláři pouze zobrazit hodnoty určitého pole tabulky (napø. identifikačního čísla zaměstnance), nastavte vlastnost prvku Uzamknout na Ano a vlastnost Zpøístupnit na Ne (v orig. Locked a Enabled). Chcete-li však uživateli umožnit podle hodnot tohoto pole záznamy třídít a filtrovat (opět bez možnosti jejich editace), nastavte obě vlastnosti na hodnotu na Ano.

- Vlastnost ovládacího prvku Uzamknout můžete nastavit i z programového kódu. Například po zaškrtnutí zaškrtačacího pole MaDeti uživatelem (v případě, že tazatel má děti), chcete, aby se zpøístupnilo pole Pocet_Deti (v případě, že tazatel děti nemá, bude pole Pocet_Deti nepřístupné a jeho hodnota nastavena na 0 ("na nulu")). Zapište proto následující kód do události Uzamknout prvku MaDeti:

```
If Me![MaDeti] Then
    Me![PocetDeti].Enabled = True
Else
    Me![ PocetDeti] = 0
    Me![ PocetDeti].Enabled = False
End If
```

Poznámka: Zaškrtačací pole MaDeti nabývá hodnot True nebo False, proto je logický výraz u If zapsán správně.

- Kontrolu zadávaných hodnot prvku typu Textové pole můžete provést zadáním příslušné podmínky (napø. v případě pole Plat je podmínka >0) do vlastnosti prvku Ověřovací pravidlo

(v orig. ValidationRule), a k zadání textu, který se zobrazí v případě jejího nesplnění, použijte vlastnost Ověřovací text (v orig. ValidationText). V našem případě by ověřovací text mohl být např. "Plat musí být kladné číslo!" (V uvedeném případě by však bylo lepší podmínku na data i ověřovací text zadat přímo v definici tabulky.)

Pořadí prvků

- Pořadí prvků, které se budou aktivovat postupným stisknutím klávesy tab (tedy obdrží fokus), nastavíte volbou Zobrazit\Pořadí prvků. K tomu, aby určitý prvek formuláře byl nepřístupný klávesou tab, použijte vlastnost prvku Přístup klávesou tabelátor (v orig. TabStop, tuto vlastnost lze použít i v kódu).

- Nastavit fokus požadovanému prvku formuláře při výskytu určité události můžete také programově. Např. podle zadaného druhu pracovního poměru zaměstnance (plný úvazek, částečný úvazek prvek Typ_PracPom) se budou vyplňovat příslušné údaje a podle toho se nastaví fokus. Zapište tedy příslušný kód do události Po aktualizaci prvku Typ_PracPom (program automaticky vytvoří proceduru Typ_PracPom_After Update):

```
If Me![Typ_PracPom] = "Plný úvazek" Then
    Me![ppUdaj1].SetFocus
Else
    Me![cpUdaj1].SetFocus
End If
```

- Stisknutím klávesy Tab na posledním prvku záznamu formuláře se standardně přesunete na první prvek následujícího záznamu. Chcete-li zůstat stále na stejném záznamu a po stisknutí klávesy Tab na posledním prvku se přesunout na první prvek stávajícího záznamu, musíte nastavit vlastnost formuláře Koloběh (v orig. Cycle) na Aktuální záznam.

Další

- Pokud chcete sejmout obrázky formulářů (po stisknutí klávesové zkratky Alt+PrtScr) a následně je použít v dokumentaci nebo zprávě, musíte mít aby se sejmuli pouze požadovaný formulář a ne celou obrazovku nastavenou vlastnost formuláře Překryvné okno (v orig. PopUp) na Ano.

- K zobrazení textu nebo jiných informací na stavovém řádku je určena funkce SysCmd s parametrem acSysCmdSetStatus, která vrací hodnotu typu variant [např. SysCmd(acSysCmdSetStatus, "Probíhá výpočet...")]. Tuto funkci můžete použít i k zobrazení stavu právě probíhající akce k tomu jsou určeny parametry acSysCmdInitMeter, acSysCmdUpdateMeter a acSysCmdRemoveMeter.

Z dotazů čtenářů

? Zajímalo by mne, jak automaticky vložit do záznamu datum jeho vytvoření nebo datum modifikace záznamu.

- K zapsání datumu vložení nového záznamu do pole pojmenovaného např. Dat_vlozeni

použijte událost formuláře Po vložení (v orig. AfterInsert), vyberte tvůrce kódu a zapište kód:

```
Me![dat_vlozeni] = Date
```

Pro zapsání datumu změny záznamu (např. pole Dat_zmeny) použijte událost formuláře Před aktualizací (v orig. BeforeUpdate), vyberte tvůrce kódu a zapište obdobný programový kód (Me![dat_zmeny] = Date). Chcete-li zadat i čas (nebo pouze čas) vytvoření či aktualizace záznamu, použijte místo Date funkci Now (popř. Time).

Internet guru - Vše, co jste chtěli vidět o Internetu... Nebojte se zeptat!

Jan Ěáp <internet@guru.cz>

Homeworking aneb práce na dálku z druhé strany

Občas se jistí i vy setkáváte se zprávou či článkem, oslavujícím výhody moderního životního stylu zvaného "homeworking", či naopak varujícím před negativními sociálními dopady informační společnosti. Valná většina jejich autorů se na objekt svého zájmu dívá z pohledu podniku či celospolečenských hledisek. Sám doma pracující člověk, jehož osobnost je nejdůležitější postavou tohoto příběhu, však zpravidla zůstává na okraji zájmu. Zkusme se proto podívat na "homeworking" (či telecommuting nebo teleworking) tak trochu i z druhé strany, tedy z pohledu člověka, jemuž takový způsob života imponuje a chtěl by jej zkusit realizovat v tuzemských poměrech.

Úvod, čili co to je?

Anglické slovo "homeworking", které doposud sloužilo jako název pro práci na domácích úkolech či činnost kutila, dostalo v posledních letech díky rozvoji informačních a komunikačních technologií nový význam. Stalo se synonymem pro výkon doposud typicky kancelářských profesí doma, bez nutnosti denní dojížděti do úřadu či sídla firmy. Tento způsob obživy, či spíše nový životní styl, má nesporné výhody jak pro zaměstnavatele či zadavatele práce (ušetří nemalé náklady na provoz kanceláře, pracovníci podávají díky menšímu stresu vyšší výkon), tak pro pracovníka (ušetří čas a stres při cestách do práce, může lépe přizpůsobit režim práce svým individuálním

Díky těmto výhodám dnes mohou (zejména v USA, západní Evropě a východní Asii) pracovat doma nejen tradiční tvůrčí profese, jako jsou grafici, architekti, návrháři, spisovatelé, ale také mnohé kancelářské profese jako účetní, ekonomové a obchodníci. Dále se nabízí množství příležitostí v oblasti poradenství, konstrukce a návrhářské práce, ale i v informačních službách a typických redakčních pracích jako jsou překladatelství a korektury. Díky celkovému rostoucímu významu práce s informacemi také výrazně roste počet pracovních míst i nových profesí v samotných informačních technologiích, z nichž se opět většina dá dílat na dálku. Ať už je to tradiční programování a zpracování dat, či mnoho nových možností, které přináší Internet vytváření webstránek, internetový obchod a reklama atd.

Pokud patříte do některé ze jmenovaných profesních skupin (nebo má vaše profese podobný pracovní režim) a některé z možných výhod homeworkingu (třeba možnost vystihovat se mimo místo) vám ušarovaly, budete určitě muset vyřešit následující otázky:

Je to pro mne?

Tuto základní otázku by si po odeznění prvotního nadšení měl položit (a také co nejzodpovědněji na ni odpovídat) každý, kdo o práci na dálku uvažuje.

Už jen samotná relativní časová volnost se totiž může stát nelehkým testem vaší osobnosti. Pravidelná docházka do zaměstnání dává vašemu každodennímu životu pevný režim, jehož důležitost nelze podceňovat. Samotné jeho udržení či dokonce zlepšení bude od vás vyžadovat nemalou míru sebekázně a zodpovědnosti.

Druhou stranou téže mince je, do jaké míry vyhovuje samostatná práce vaší povaze. Pokud jste spíše společenský typ, můžete se cítit osamělí. Naopak tomu, kdo spíše vyhledává soukromí, může práce doma velmi vyhovovat.

Pro inspiraci a také pokud nechcete hned vyhledat psychologa, můžete anonymně vyplnit orientační test temperamentu na <http://www.tcentral.com/a_rightforme.htm>, nebo si nechat vypracovat předběžný posudek <http://www.tcentral.com/a_teleworkability.htm> na serveru Telecommuter Central.

Zaměstnání vs. volná noha

neboli úvahy o jistotách, svobodě a zodpovědnosti. Každý pracovní poměr, respektive vztah zaměstnanec zaměstnavatel je pro člověka do značné míry omezující. Za tuto oběť však získáváte jistoty a už sociální (dovolená, odstupné, pojištění) či osobní (můžete se soustředit pouze na svoji profesi, protože o účetnictví, kontrolu pohledávek, prostředí na pracovišti a mnoho dalších věcí se stará váš zaměstnavatel). Pokud tyto jistoty oželíte, můžete si svobodně vybírat práci (zakázky) podle svých představ a třeba pracovat pro několik firem najednou stáváte se sám sobě zaměstnavatelem se všemi výhodami i nevýhodami.

O práci na dálku mají přirozeně zájem především lidé, kterým jejich práce nabízí dobrou příležitost k seberealizaci, a také zadavatel práce ušetří více, pokud bude najímat externisty na jednotlivé úkoly, než když jen přesune pracovníka z kanceláře domů. Je proto pravděpodobné, že časem se budou u mnoha profesí stírat rozdíly mezi výkonem zaměstnání doma a životem "na volné noze".

Zázemí

Homeworking, tak jak je dnes na západě všeobecně vnímán, představuje především duševní práci, tedy práci s informacemi a už organizačního či technického charakteru. Její výkon vyžaduje zázemí jednak v podobě místa kde bude na práci dost klidu (nejlépe samostatné pracovny, která je téměř nutnou podmínkou v rodině s malými dětmi), a jednak vybavení počítačem a komunikačními prostředky.

První podmínka záleží na individuální situaci a možnostech, a těžko lze využít nějaká obecní platná pravidla. U té druhé je mnoho věcí do určité míry sporných. Na jednu stranu může firma díky možnostem sdílení výpočetních a komunikačních prostředků více zaměstnanci dosáhnout jejich efektivnějšího využití, na druhou stranu má jednotlivec kvůli řešení dílčích úkolů menší nároky na zázemí než větší tým. Navíc vhodným využitím možností osobních počítačů může vybudovat multifunkční pracovišti, které je schopné zajistit veškeré funkce podstatně nákladnější sestavy jednoúhelových přístrojů (typicky faxmodem v ceně mezi 2 a 3 tisíci korun může ve spojení s PC nahradit fax a záznamník, a ještě navíc zastávat funkce BBS, automatické hlasové služby a připojení do Internetu).

Samotná realizace a efektivní využívání takového pracovišti však znamená i notnou dávku iniciativy z vaší strany, jak co se týká ochoty změnit některé návyky, tak naučit se obsluhovat zařízení přeci jen podstatně složitější než televize či mikrovlnná trouba. Nejste-li zrovna technický typ, a tudíž nepřipadá v úvahu, že by se počítače staly vaším koníčkem, je rozhodně užitečné mít ve svém okolí nějakého takového fandu, který vám bude moci pomoci v záškrtech i případných pozdějších nesnázích. Pokud se vám to podaří, a protože vaše pracovna nemusí být zrovna reprezentačním místem, můžete dosáhnout i nemalých úspor v

investicích jediným kritériem totiž bude funkčnost a opravdová užitná hodnota zařízení, bez ohledu na to, co je právě největším módním výstředkem.

Co se týče telekomunikací, zvažte rozhodně možnost využití digitálních technologií, a to např. zavedení rovnou ISDN místo obyčejné telefonní linky (umožní provozovat dva hovory najednu a přes malou domácí ústřednu je přepojovat na několik různých čísel služební do pracovny, soukromé do kuchyně, babiččiny na vejminěk). Vaším dalším hlavním komunikačním nástrojem bude logicky Internet, nabízející po stránce komunikace mnoho muziky za (rozumně) málo peněz.

Internet

není všelékem, ale zejména lidem se zájmem o práci na dálku z domova nabízí obrovské rozšíření možností. Především zvýší váš "akční radius" z okruhu města/okresu/kraje na stát/kontinent/svět, aniž by se ve stejném poměru zvýšily vaše náklady na komunikaci na rozdíl od telefonu či faxu totiž můžete komunikovat za "místní paušál" s kýmkoli na světě.

Míra využívání Internetu se však v tuzemských poměrech může stát nepřekonatelnou bariérou. Překladatelé či jiné podobné profese, u kterých lze dobu využívání sítě vzhledem k nákladům slušně optimalizovat (využívat především e-mail, procházení Webu či stahování užitečných informací a softwaru odložit na noční nízký tarif apod.), se díky jednotnému tarifu v rámci celého ÚTO mohou opravdu vystihovat téměř kamkoliv, kam lze zavést telefonní (analogovou či ISDN) linku. Naproti tomu člověk zabývající se prací s informacemi přímo po síti (např. redaktor elektronického časopisu), pro nějž je ideální být připojen víceméně nepřetržitě, se může snadno stát zajatcem místa. Tentokrát už ne kvůli nutnosti docházet do kanceláře, ale být pevně připojen na malou vzdálenost za snesitelný poplatek.

Zatímco pronájem vedení pro asynchronní pevnou linku (parametry spojení jsou ekvivalentem běžného připojení po telefonu) stojí ve městě (rozuměj v rámci MTO Místní Telefonní Obvod) 1 050 nebo 2 100 Kč měsíčně, pár až -náct kilometrů za městem se cena stejného okruhu (i v případě obdobné geografické vzdálenosti) pohybuje přibližně v rozmezí 6 až 12 tisíc korun za měsíc (takže rozdíl může představovat i výši splátek na leasing nového automobilu střední třídy).

Laciných variant pevného připojení zatím příliš není. V místech, kde je oeknime satelitní sídliště rodinných domků pokryto rozvodem kabelové televize, představuje tento způsob připojení nejlepší cenově dostupnou variantu zatím sice ne příliš běžnou, ale během letoška se v této oblasti očekává velký boom. Další zajímavou možností představuje technologie ISDN. Základní (BRI Basic Rate Interface) připojka totiž nabízí kromě dvou digitálních kanálů i možnost využití servisního tzv. D kanálu, kde je možné pomocí technologie AO/DI zajistit s využitím protokolu X.25 přenos dat do Internetu rychlostí X.25. Tento kanál je připojen nepřetržitě, a i z technických důvodů jej nelze tarifkovat. V USA si za jeho využití pro přenos dat účtují operátoři paušál okolo 3 dolarů za měsíc. Co se týče našeho SPT, tak o zavedení podobné služby prý uvažuje, infrastruktura to umožňuje a ostrý start se předpokládá na přelomu let 1999 a 2000 (v příštím pokračování rubriky Internet guru jí bude věnován celý článek). Další možností je samozřejmě sdílení spoje i nákladů s dalšími "homeworkery", ale najdete dnes na vesnici druhého šílence, co chce být připojen do Internetu 24 hodin denně a je ochoten /schopen za to i platit.

Vztahy

Podle názoru sociologů stojí za většinou negativních jevů v moderní společnosti rozbití tradiční rodinné struktury během průmyslové revoluce. Dříve rodina žila a pracovala celý den pohromadě, děti byly ve svých rodičích přirozené životní i pracovní vzory a jak dospívaly, tak pozvolna přebíraly jejich role. Tento stav, kdy obživa a další rodinný život tvoří jeden celek a nestojí vedle sebe téměř odděleně, by mohl homeworking pomoci obnovit a vrátit tak rodině její přirozenou podobu. Ale i v případě, že její členové opravdu chtějí být spolu, bude to po dvou letech zároveň něco, co se musíme znovu naučit.

Z tohoto pohledu je ideální, pokud se práci doma (ne nutně stejné) mohou vinit oba manželé a přiměřeně pomáhat i děti. Jinak se může stát, že vaše náhle trvalá přítomnost doma vyvolá v ostatních členech domácnosti pocit, že máte jakousi permanentní dovolenou, a tedy v podstatě i povinnost vinit se jim a pracím v domácnosti. V konečném důsledku to může znamenat klid na práci pouze v noci, což je stíží dlouhodobě udržitelný stav.

Další kategorie vztahů, která dává tušit nemalé komplikace, jsou vztahy se zbytkem společnosti za hranicí rodiny. Když pomíneme typickou a mnohdy neopodstatněnou sousedskou závist ("do práce nechodí, a jak si žije"), zůstávají na pořadu mnohé otázky obchodní, právní a daňové, o niž jste se doposud nemuseli sami starat, nebo vznikly až s příchodem homeworkingu jako takového. Pokud budete pracovat v pozici zaměstnance pro zahraniční firmu, která nemá v tuzemsku pobočku, rázem vyvstává otázka, jaké pracovní právní předpisy pro vás vlastní platí (legislativa většiny zemí toto zatím neřeší). Pokud budete pracovat na jednotlivých zakázkách, stává se z vás rázem firma podnikající v zahraničním obchodu s téměř veškerou administrativní náročností.

Reálné možnosti

Jedna věc je, jak si vymalujete svůj nový život v lůně venkova, druhá pak jaké jsou tebe a tady konkrétní možnosti realizace takového záměru. Když jsem se o tuto problematiku začal zhruba před třemi lety zajímat, byla u nás práce na dálku téměř neznámým pojmem, a maximálně o ní referovaly senzační zprávy tu z USA, tu z Francie, znějící stejně exoticky jako objevení neznámého indiánského kmene v povodí

Dnes, na prahu nového tisíciletí, se homeworking občas stane hlavním tématem obsáhlejšího článku či televizní debaty o aspektech informací společnosti a stává se módní, nikoliv však běžnou záležitostí. Za zaměstnavatele jsou mu spíše nakloněny zahraniční firmy, mající již vlastní zkušenosti, či některé progresivní (zpravidla počítačové) české firmy, které se tím zahraničím v mnohém podobají.

Stále máme (a nejen v Čechách) daleko ke stavu, že by třeba pracovní agentury vedly homeworking jako zvláštní kategorii, ale v nabídkách reálných kanceláří, inzerujících výstavbu satelitních sídlišť, se s uspořádáním bytu a standardním vybavením nejmodernější komunikační infrastrukturou setkáte. Problém ale je, že klientelu tvoří v naprosté většině případy pouze podnikatelé či vysoce postavení zaměstnanci v manažerských funkcích, u nichž se mnohé z atributů homeworkingu samozřejmě předpokládají.

V USA, kde je podstatně příznivější situace jak v oblasti telekomunikací, tak v rozšíření a zvládnutí používání výpočetní techniky, tvoří pracovníci na dálku nezanedbatelnou skupinu, čítající podle odhadů od 8 do 10 milionů lidí, s trendem poměrně rychlého nárůstu (okolo 2 milionů ročně). To svědčí o oboustranné výhodnosti tohoto způsobu práce, který se může v dohledné době a rozvinutých zemích stát pro některé profese dominantní, stejně jako je dnes volná noha pro svobodná povolání např. výtvarných umělců.

Pro širší rozšíření homeworkingu (alespoň mezi typickými profesemi) u nás existuje sice

pomìrnì mnoho pøekážek, jako je neutìšený stav na trhu telekomunikaèních slu¿eb, celkovì malá poèítaèová i jazyková gramotnost a i urèitá nedùvìra zamìstnavatelù v pracovní návyky našince, utu¿ované za minulého režimu. Pokud však o podobný režim práce stojíte, jste pro firmu pøínosným odborníkem a charakter vaší práce to umožòuje, urèitì se v progresivní soukromé firmì mùžete domluvit alespoò na zkušebním režimu práce doma po zpoèátku menší (pozdìji i nadpolovièní) èást týdne. A pokud již dnes pùsobíte jako malý podnikatel(-ka) (firma jednoho èlovìka) a ekonomická recese vás nutí pøehodnotit plány na rùst vašeho podniku, zvažte, zda s využitím doposud získaných zkušeností nemùžete úspìšnì pùsobit jako "homeworker" na volné noze, který místo práce na málo pravdìpodobné karièøe finanèního èi jiného magnáta mùže úspìšnì pomoci spoluvyváøet tolik potøebnou støední tøídu. A nezapomeòte, že pøes Internet mùžete získat kontakty a pøíležitosti, o které byste v reálním svìtì jen stì¿í vùbec zavadili.

Odkazy na zdroje k tématu

Fleming LTD Telework Resources Page

Soubor odkazù na zdroje o homeworkingu, vèetnì adres elektronických konferencí a stránek organizací, které se vinují této problematice.
<http://www.mother.com/dfleming/dmflinks.htm>

American Home-Workers Association

Sdružení amerických pracovníkù na dálku, zamìøené na vzájemnou pomoc v oblasti sociálního zabezpeèení.
<http://www.tir.com/~ahwa/>

OutSource2000

Katalog provìøených internetových zdrojù o homeworkingu.
<http://www.outsource2000.com/>

Working Moms\ Internet Refuge | Telecommuting News

Zpravodajství ze svìta práce doma na serveru zamìøeném na doma pracující matky.
<http://www.momsrefuge.com/telecommute/>

Telecommuting Jobs

Burza pracovních pøíležitostí, pro které zadavatelé hledají externí pracovníky.
<http://www.tjobs.com/>

The Teleworkers Web Site

Adresáø a katalog slu¿eb pracovníkù na dálku ve Velké Británii, doplnìný o pøehled internetových zdrojù z oblasti.
<http://members.aol.com/telwebsite/index.htm>

Telecommuting

Seznam zajímavých informací, vztahujících se k plánům, zkušenostem a budoucnosti Telecom-mutingu.

<http://www.sangabriel.com/telecommuting.htm>

Telecommuting, Teleworking and Alternative Officing

od Gil Gordon Associates praktické rady pro obě strany.<http://www.gilgordon.com/>

Telecommuter Central

presented by US WEST včetně rad a testů pro ty, kdo teprve zvažují test osobnosti.

<http://www.tcentral.com>

OnNet - Dát o sobě vidět...

Možnosti a úskalí internetové propagace

Internet je v módě, kdo nemá prezentaci na Internetu, je pozadu a za pár let jako by ani nebyl." Přesvědčeny tímto heslem se dnes mnohé firmy za každou cenu vrhají do realizace své internetové existence. Mnohdy bez konkrétního záměru a zpracované odpovídající analýzy prostě jen tak, odškrtnout kolonku "Jsme na Internetu."

Kromě neprofesionální èi v pøíliš "papírovém" duchu zpracovaných stránek se lze dopustit ještě další, stejně závažné chyby vůbec nebo nedostatečně stránky propagovat. Internet je totiž obrovskou záplavou nejrůznějších informačních zdrojů, kde to (téměř) nikam není blízko ani daleko, a bez důsledné propagace může sebelepší prezentace zůstat nepovšimnuta.

Dnešní pokračování rubriky "On Net" proto vlnujeme popisu možností, jak lze propagovat své internetové stránky po Internetu samotném:

Registrace je povinná,

tedy registrace u vyhledávacích služeb, zejména u katalogů WWW stránek. Nejznámější světové i regionální katalogy (Yahoo, Seznam) jsou totiž jedni z prvních míst, kde začne potenciální návštěvník vašeho serveru hledat informace. Je to dáno především přehledným způsobem třídění odkazů do jednotlivých oblastí a kategorií, které je pro dnešního èlovíka (i přes rozvoj informačních technologií) stále nejpřirozenějším způsobem práce s informacemi. Navíc mají katalogy tu výhodu, že jsou sestavovány "živými" redaktory, a je u nich tedy zaručena jakási minimální kvalita zpracovaných stránek obsah katalogu je do určité míry jakýmsi výběrem těch nejlepších stránek ze záplavy stovek milionů stran současného WWW.

Každý katalogový server, ať již všeobecný èi regionálně nebo oborově zaměřený, umožní svým návštěvníkům zadat do databáze vlastní tipy na nové zajímavé stránky. Vyplnění registračního formuláře vašich nových stránek by proto mělo být jedním z prvních kroků v jejich propagaci èím dříve se zaregistrujete, tím dříve se v příslušné sekci objeví příslušný

odkaz a může začít stoupat návštěvnost. Přitom některé katalogy (z tuzemských např. Atlas) pracují plně automaticky odkaz se objeví na stránkách automaticky, jiné berou registraci jako doporučení pro redaktora a stránky zařadí až po jejich prověření během několika dnů či týdnů.

Při registraci budete zpravidla požádáni o zadání názvu/nadpisu a krátkého popisu/charakteristiky zařazovaných stránek, jež se budou na serveru zobrazovat. Na tom, jak výstižně odkaz nazvete a popíšete, může záležet nejen celkový dojem, který přiměje případného návštěvníka k jeho odkliknutí, ale i jak snadno jej najde při vyhledávání v databázi odkazů podle klíčových slov. Titulek i popis by proto měly být stručné, výstižné a vícé, bez zbytečných frází a snahy lacině se zviditelnit (např. napsat titulek začínající tečkou či jiným znakem, který při výpisu odkazů podle abecedy zajistí vaši stránce první místo). Naproti tomu není od věci zařadit do příslušných větví katalogu i více odkazů, vedoucích na ucelené soubory stránek a tvořících jednotlivé součásti rozsáhlejšího projektu.

Protože většina katalogů vyžaduje při registraci stejné (nebo velmi podobné) údaje a na celém světě existuje velké množství (stovky až tisíce) různých katalogových serverů a vyhledávacích služeb, vznikl prostor pro činnost tzv. registračních služeb. Ty vám umožní (podle rozsahu a kvality) buďto zdarma, nebo za poplatek jednorázově vyplním jediného univerzálního formuláře zařadit odkaz na stránky několika desítek či stovek nejznámějších nebo oborově zaměřených katalogů. Pokud služeb tohoto typu využijete, není rozhodně od věci důkladně si prověřit mechanismy kontroly, zda byla nabízená služba opravdu poskytnuta. Jako platící zákazník byste měli po vyřízení zakázky dostat něco jako přehled o provedených registracích, a případně alespoň částečně i o jejich výsledcích (u různých serverů trvá registrace různě dlouho a rovněž různým způsobem informují o provedeném zařazení odkazu).

Inzerce = proužky

Mnohé firmy nabízející výrobu a umístění webstránek či reklamní agentury označují své služby jako možnost "inzerovat" či "vystavovat" na Internetu. Vystavovat na Internetu tím, že máte WWW stránku, je asi stejně účinné, jako když položíte pár vzorků vašeho zboží na ulici. Internet sám o sobě totiž není výstava, kterou nikdo požádá, propaguje a láká na ni návštěvníky, ale daleko více elektronický obraz reálného světa, v němž se stejně jako v tom skutečném musíte o svou propagaci důsledně

Typická a asi nejrozšířenější forma propagace na Internetu, podobná plošné inzerci v tisku, je proužková reklama. Na nejnavštěvovanějších zpravodajských, katalogových či oborových serverech je do obsahu stránek zakomponován jeden nebo více obrázků standardních rozměrů (nejčastěji 468 x 60 zobrazovaných bodů odtud název proužek banner), jež jsou k dispozici jako reklamní plocha inzerenta. Oproti klasické inzerci má takový proužek dvě výhody: jednak je interaktivní po kliknutí na něj se zájemce může dostat přímo na firemní server s podrobnější nabídkou, a jednak technická realizace serveru dovoluje velmi podrobně zaznamenávat sledovanost a účinnost reklamy, včetně analýzy typu "z kterých částí světa pocházelo v konkrétní dobu nejvíce zájemců" apod. Tyto údaje jsou navíc inzerentovi po síti bezprostředně k dispozici, takže může podle prvních výsledků ovlivňovat další průběh kampaně doslova ze dne na den.

Na nejnavštěvovanějších serverech je však tato reklama také poměrně nákladná a mnohdy si v tomto ohledu nezádá s náklady na kampaň v klasických tištěných periodikách. Pokud máte hlouběji do kapsy (a to má v začátcích autor každého komerčního projektu), můžete zvážit následující možnost:

Fifty-fifty,

tedy vymínit proužek za proužek, respektive zobrazení cizího proužku na vašem serveru za zobrazení vašeho proužku na serveru cizím. Dohadovat se na konkrétních výměnách proužků na jednotlivých serverech na určitá období by bylo jak organizačně, tak technicky nesmírně náročné, ne-li nereálné (co v případě, že budete mít více návštěvníků než ten druhý?). Naštítí může většinu takových problémů vyřešit centrální server, který na tomto principu zajistí distribuci reklamy mezi větším množstvím dalších serverů. Vy se musíte pouze zaregistrovat, umístit na své stránky příslušný kód, zajišťující zobrazování cizích proužků, a odeslat váš proužek k distribuci ze serveru. Výhodou je, že tak můžete najednou zajistit výměnu reklamy se všemi ostatními klienty téhož reklamního systému, a ten vám ještě zajistí statistickou evidenci vaší kampaně.

Služby pro výměnu proužků pracují buď celosvětově, nebo jako národní reklamní servery (u nás funguje Mr. Linx, Billboard.cz a Wexl) a pracují buďto jako čistě nekomerční, nebo jako výdělečné, které zobrazují vaši reklamu ne v poměru 1 : 1, ale 1 : x a prodejem takto získaného reklamního prostoru si vydělávají na svoji existenci.

Oznámení poštou

(samozřejmě elektronickou) je další možností, jak dát o svých stránkách vědět. Má jednu velkou výhodu poštu, respektive alespoň předmět (Subject) její příjemci čtou, takže pokud je náplň vašich stránek zajímavá, pravděpodobně vaši zprávu nepřeohlednou, a už ze zvědavosti se na ni podívají.

Problém však je, komu a za jakých okolností takovou zprávu poslat, abyste se nedopustili obtěžování velkého počtu adresátů, které vaše zásilka vůbec nezajímá (tzv. "spam" viz server www.antispam.cz). Kromě nabídek různých firem zajišťujících internetový "direct marketing", jejichž využitím se s největší pravděpodobností právě spamingu dopustíte, máte zhruba tyto možnosti:

1. rozeslat váš dopis do elektronických konferencí buďto přímo určených k ohlašování novinek cz.net.announce, případně cz.talk či do listserv konference cz-net-announce (obsluha na listproc@bajt.cz), nebo do konferencí zaměřených na stejná či příbuzná témata, jako je obsah vašich
2. využít placenou reklamu ve formě dopisu uživatelům zdarma poskytovaných poštovních schránek služba však zatím není příliš populární a nemnozí poskytovatelé, kteří ji doposud zkoušeli nabízet, toho zase nechali.
3. poslat oznámení přímo adresátům, jejichž adresu lze získat na Internetu (např. z WWW) a lze u nich předpokládat, že vaše stránky patří do oblasti jejich zájmu (např. za pozornosti na stránky nového časopisu o programování pro WWW se na vás těžko může zlobit osoba, uvedená na webstránkách jako

Tiskové zprávy,

zvláště ty vhodně formulované a dobře načasované, mohou být nikdy užitečnější než draze zaplacená inzerce. Je proto vhodné mít to na zřeteli a rozeslat je s každou novinkou, která stojí za pozornost. Navíc elektronickou poštou je to snadná věc naprosta většina adresátů ji

totiž používá, protože se jedná buďto o èistì internetová periodika, nebo o papírové noviny a èasopisy, které mají k Internetu

Pravidla navigace,

aneb vaše stránky se mohou propagovat samy! Alespoù do urèité míry. Dùležitá je napø. samotná jejich adresa. Jistì jste si všimli, že napø. doménové registraèní služby vás ponoukají nabídkou tìch zaruèenì prestižních domén druhého øádu pod domény nejvyšší úrovnì. Dùvodem oné prestižnosti však není snobský zvyk, že kdo za nic stojí (= na to má), musí takovou doménu mít, ale právi její výstižná a dobøe zapamatovatelná adresa. Pokud napø. jednou nakoupíte toner do tiskárny v obchodì s adresou www.spotrebak.cz, velmi pravdìpodobnì si na ni vzpomenete, jakmile vám zase dojde. Na adresu www.spotrebmaterial.cz nebo dokonce www.muweb.cz/www/spotrbmat/ však stìží. Vínujte proto výběru a vèasnè registraci doménového jména pro váš projekt potøebnou péèi, a je-li na druhé úrovni obsazeno, nezoufejte a zapøemýšlejte o tøetí. Vždy napø. internetový obèasník "Svìt hardware" se na své adrese svet.hardware.cz vyjímá docela slušnì.

Další ne nepodstatnou vìcí jsou titulek a klíèová slova, charakterizující obsah vašich stránek. Obojí totiž mùže zviditelnit vaše stránky pro uživatele vyhledávaèù (fulltextových vyhledávacích serverù). Ty totiž na rozdíl od katalogù pracují zcela automaticky a ve výsledcích hledání zobrazují pouze skuteèný obsah stránek. Vítšina z nich pak pøiøazuje explicitnì uvádìným klíèovým slovùm vyšší váhu, než stejným slovùm uvedeným v tìle stránky. Výsledkem pak je, že pøi dotazu na stránky obsahující taková slova jsou vaše stránky vypsány pøed všemi ostatními, které nemají v hlavièce tato klíèová slova uvedena.

Šuškania

Jak se budete moci doèíst v dalším odstavci, je stará dobrá propagace typu "per-huba", neboli ústním podáním, pomìrnì úèinná i ve svìtì Internetu. Pøestože vaše stránky tìžko s návštěvníkem poklábosí, mùžete tento zpùsob propagace formou doporuèení známým také malinko podpoøit.

Napø. vhodnì umístìný formuláø, umožòující návštěvníkovi pøímo zaslat e-mailem upozornìní na vaše stránky kamarádovi (aniž by musel psát celý dopis), mùže zafungovat se stejným dominovým efektem jako šuškanie mezi dùchodkynìmi na zastávce MHD.

Na podobném principu také fungují malé ikonky s odkazem na vaše stránky (standardní rozmìr je 88 x 31 bodù), které jste již urèitì vidìli a o jejichž umístìní na osobní stránce (pochopitelnì s odkazem na váš server) mùžete rovnìž spokojené návštěvníky požádat.

Co je pøitáhne?

Za krátkou, ale o to pøekotnìjší historii komerèního Internetu se tato celosvìtová poèítaèová síť vyprofilovala jako svèbytné samostatné médium. Za tu dobu zaznamenala mnoho rùzných pokusù, uplatnit na ní reklamní principy osvdèené v jiných médiích (zejména televizi). Vítšina z nich však nedosáhla valných výsledkù Internet a chování jeho uživatelù je totiž v mnoha smìrech odlišný od všeho, co tu až doposud bylo. Jak tedy podle nejnovìjších výzkumù pøilákat co nejvíce návštěvníkù na vaše stránky?

Podle nedávného průzkumu agentury Forrester Research, zaměřeného na chování uživatelů Internetu, se k první návštěvě konkrétního WWW serveru rozhodlo (bylo možno vybrat více nejčastějších způsobů) 57 % na základě informace na vyhledávacích službách (katalozích a fulltextových hledačích), 38 % podle oznámení nebo doporučení, které přišlo e-mailem, 35 % podle odkazů v textu jiných stránek, 28 % na základě ústního doporučení, 25 % podle inzerce v papírových časopisech, 14 % podle informací z televizní reklamy, 11 % na základě článků v periodikách, rovněž 11 % pak dle papírových katalogů, 9 % podle inzerátů v denním tisku, 7 % podle reklamních proužků a 2 % na základě inzerce v rozhlasu nebo klasickou poštou.

Druhou stěžejní otázkou v průzkumu bylo, co uživatelé přimijí k opakovaným návštěvám? V odpovědi uvedlo téměř 75 % dotazovaných, že kvalitní obsah, 66 % snadné použití, 58 % rychlost natažení stránek, 54 % častá aktualizace obsahu, a pak mezi 14 % a 6 % následovaly nabídky kupónů na slevu, hry a soutěže, možnost nákupu, možnost personalizace, využití pokročilých technologií atd.

Takže jak vidíte, je třeba mít zejména kvalitní stránky, které je rozumné propagovat co nejrozličnějšími způsoby, a rozhodně se nenechat zlákat nabídkou té "jediné pravé internetové reklamy".

Heureka

Hledání obrázků - aneb Internet jako obrazová databáze

Určitě jste se již mnohokrát ocitli v situaci, že jste chtěli či potřebovali obrázek na nějaké konkrétní téma, či dokonce zobrazující určitě přesně definovaný objekt. Pak máte několik možností: zakoupit CD s kolekcí fotografií či klipartů nebo vyškemrat obrázky od kamaráda z DTP studia (který má těch CDček v šuplíku spousty), sednout ke skeneru a sbírce pohlednic, vyrazit s fotoaparát (nejlépe digitálním) do terénu, pomocí videokarty s tunerem odchytil pikný záběr v TV, zamodemovat na svou oblíbenou BBS.

Stále to však není ono, protože jste ve výběru témat vždy poměrně zásadním způsobem omezeni. Ale tak jako u sharewarových programů, může být i v oblasti grafiky Internet nikdy nevysychající studnicí obrázků všeho druhu, a stejně jako u všeho v Internetu stojíte před problémem, jak vyhovující a mnohdy vůbec nějaký obrázek rychle najít. Takže jaké jsou možnosti:

Obrázky jsou soubory

Každý trochu zkušenější uživatel ví, že obrázky se skrývají ve speciálních souborech, kde jsou zakódovány v různých formátech. Na BBS a posléze i Internetu jsou nejpopulárnější formáty GIF a JPEG (JPG), jejichž zkratky jako přípona jména souboru (za tečkou) jsou spolehlivým znakem, že jde o obrázek. Pokud hledáte natolik konkrétní obrázek, že si dovolíte tipno

Chybí velký kus str 148-9

Komunikace

Kdo navštívuje vaše Funnel Web a Monitor to zjistí webové stránky?

Roman Barták

Web se promínil z původního nástroje pro předávání informací mezi vědeckými pracovišti v obecné informační médium srovnatelné s tiskem, rozhlasem a televizí. To s sebou samozřejmě přineslo komercializaci a nástup reklamy, která je často jediným zdrojem příjmů komerčních médií.

V boji o reklamu je klíčová sledovanost toho kterého média, a ani Web v tom není výjimkou. Pro správce webových stránek se proto staly nepostradatelné aplikace pro webový audit, analyzující sledovanost stránek. Vše začalo používáním jednoduchých počítadel ukazujících počet návštěvníků stránky. Dnes jsou k dispozici různá řešení, která sledují návštěvy webových stránek on-line, případně aplikace analyzující log soubory webových serverů a generující podrobné zprávy o návštěvnosti.

Veškerý software pro webový audit je samozřejmě mířen na uživatele publikující na Webu. Hlavní použití najde jako zdroj informací pro zadavatele reklam, ale znalosti o struktuře stránek mohou dobře posloužit také pro přizpůsobení obsahu a formy stránek.

Funnel Web 2

Funnel Web je typickou komerční aplikací pro analýzu sledovanosti webových stránek z log souborů udržovaných webovými servery. Zpracovávat umí log soubory mnoha webových serverů a je také schopen tyto soubory sám načítat prostřednictvím FTP. Vypracování analýzy lze spustit ručně, k dispozici je ovšem užitečná možnost automatické tvorby analýz podle zadaného rozvrhu ve zvolených časových intervalech. V takovém případě lze dokonce analýzy prostřednictvím FTP ukládat na libovolné místo na Internetu, kde jsou dostupné všem zájemcům. Výsledkem analýzy je totiž sada HTML souborů, popisujících přístupy na webový server.

To, co bude Funnel Web skutečně analyzovat, záleží na uživateli. Zvolit jde libovolný časový úsek, zadaný relativně (posledních X dní) nebo absolutně (od-do). Analyzovat lze údaje vztahované k serveru (počet přístupů, chyby) i informace o klientech, kteří stránky četli (URL adresy, země, prohlížeče, OS apod.). Užitečná je možnost aplikovat na data filtr, a vyřadit tak například zpracování odkazů na GIF obrázky nebo se soustředit pouze na HTML soubory. Podobně lze filtrovat klienty a sledovat přístupy jen z vybraných adres, nebo naopak některé adresy ze zpracování vyřadit (třeba vlastní). Uživatel si také může vybrat, zda ho zajímají počty přístupů či odeslaných bytů, nebo obojí. V každém případě je třeba mít na paměti, že pokud dané informace log soubor neobsahuje (u různých serverů se obsah liší), neobjeví se přirozeně ani v analýze. Uživatel může zvolit tabulkový i grafický výstup a částečně ovlivnit také formu podání (2D/3D graf, velikost tabulky, záhlaví/pata stránky, jazyk bohužel bez češtiny). Zajímavostí verze Funnel Web Professional je možnost zpracovávat několik log souborů dohromady a vytvářet tak reporty za virtuální servery.

Funnel Web 2 je produktem australské firmy Active Concepts (www.activeconcepts.com) a dostupný je za 249 USD ve standardní verzi nebo 499 USD ve verzi profesionální. Používat jej lze pod Windows 95/98/NT, na počítačích Macintosh, a v nejbližší by se měly objevit také verze pro řadu unixových stanic. Jeho uživatelské rozhraní je jednoduché, což analýzu usnadňuje. Neškodila by mu ale trochu větší "průhlednost".

Monitor

Zcela jiný přístup k webovému auditu zvolil Monitor, jenž je produktem ryze české společnosti Acron Communications. Monitor je vlastně webový server (www.monitor.cz), který průběžně sleduje, kdo přistupuje na vaše webové stránky. Nemůže to přirozeně činit z vlastního rozhodnutí, nejprve musíte do kódu sledovaných stránek vložit drobný skript, jenž o přístupu podá zprávu Monitoru, a samozřejmě se na tomto serveru také registrovat. Vlastní skript není potřeba nijak programovat, jeho text získáte po registraci.

On-line monitorování stránek funguje podobně jako analýza log souborů, s tím rozdílem, že databázi přístupů na stránky si vytváří a udržuje Monitor sám na základě informací ze skriptů vložených do stránek. Analýzy sledovanosti jsou potom generovány na žádost po přihlášení na server, k čemuž slouží běžný webový prohlížeč.

Jaké informace tedy Monitor poskytuje? Předně jsou to souhrnné údaje o počtu hitů, počítaných a osob přistupujících na vaše stránky. Tyto údaje je možné přehledně zobrazit za poslední den, týden, měsíc či rok nebo za libovolný den, který si vybere. Číselné údaje jsou doplněny grafy, ze kterých lze snadno vyčíst vytíženost serveru v průběhu dne i týdne a tyto údaje jsou samozřejmě hlavním argumentem pro zadavatele reklamy. Monitor ovšem poskytuje spoustu dalších informací, zajímavých z pohledu tvůrců stránek. Můžete se například dozvědět zastoupení jednotlivých prohlížečů používaných pro přístup na stránky, a podle toho používat vlastnosti specifické pro ten který prohlížeč. Užitečný je i přehled domén, ze kterých lidé přistupují na vaše stránky. Z něj lze zjistit nejen geografické rozložení čtenářů, ale třeba i to, zda vaše stránky čtou spíše lidé z firem nebo akademických institucí. Podobně užitečné je také zobrazení pořadí návštěvnosti stránek, z něj lze snadno odvodit, o jaké informace je největší zájem. Novinkou, která se na Monitoru objevila v průběhu října, je zobrazení seznamu URL adres navštívených těsně před tím, než se čtenáři vydali na vaše stránky. Z tohoto seznamu například snadno určíte, kde všude se nacházejí odkazy na vaše stránky.

Monitor je poměrně mladý server, vznikl teprve v červnu tohoto roku, a po několikaměsíčním zkušebním chodu se vyvinul do podoby placené služby. Jeho hlavním kladem je přehledné zobrazení aktuálních informací o návštěvnosti přesně vybraných stránek.

Funnel Web

- + komplexnost
- + filtrace
- cena

Monitor

- + přehledný
- nelze uživatelsky nastavit (filtry)

Každý me být na Webu! - GoLive CyberStudio 3.0

Roman Barták

Díky vizuálním webovým editorům dnes může vlastní webové stránky připravovat každý. Ne všechny editory ovšem nabízejí kompletní služby kolem tvorby webových stránek, a ne všechny jsou vhodné pro profesionální práci.

Vizuální

CyberStudio je jeden z prvních editorů, jenž přišel s absolutním polohováním objektů na webové stránce. Ve verzi 3.0 ovšem nejste omezeni jen na tuto možnost, stránku lze také tvořit jako v textovém editoru, tj. plynoucí text, do kterého jsou vloženy další objekty. Osobně tuto vlastnost velice vítám, už z toho důvodu, že vede k větší kontrole nad generovaným HTML kódem.

Stránku lze samozřejmě připravovat v náhledovém modu, přičemž jednotlivé prvky, např. obrázky, se na ni přetahují z přehledné palety. Užitečná je nová schopnost přímo načítat tabulky, případně zarovnávat objekty při absolutním polohování. Podporována je tvorba rámců a do stránek lze vkládat aplety i vnošené objekty. Pro přesnější náhled je možné přepnout do modu náhledu, kde lze simulovat oba hlavní webové prohlížeče pro Macy i Windows. Stránku lze samozřejmě přímo přenést do libovolného instalovaného prohlížeče.

Transparentní

Mnohé vizuální webové editory mají problémy s přístupem k HTML kódu. Ten je často generován v nepřehledném tvaru, zvláště u editorů s absolutním polohováním, a jakékoliv ruční zásahy do kódu si tyto editory často upraví k obrazu svému. To byl jeden z hlavních limitujících faktorů, proče se k nim stavili profesionální tvůrci Webů zády. V nových verzích editorů je proto kladen důraz právě na vazbu na HTML.

V CyberStudiosu lze stejně pohodlně pracovat jak ve vizuálním modu, tak přímo v HTML (také lze nastavit způsob generování kódu). Podobně jako se prvky stránky přenášejí z palet ve vizuálním modu, je možné je přetahovat přímo do HTML kódu. Navíc zde nejste omezeni na značky, které CyberStudio zná, ale používat lze libovolné HTML značky. K dispozici je barevné odlišení syntaxe i kontrola kódu podle zvoleného prohlížeče. Kromě zobrazení HTML kódu stránky jako prostého textu nabízí CyberStudio také skvělé hierarchické zobrazení, v němž lze kód také editovat. Výhodou je přehlednější zobrazení struktury kódu včetně možnosti skrýt celé jeho bloky.

Navrch je k dispozici editor skriptů v jazyce JavaScript, usnadňující přípravu skriptů pro webové stránky. V náhledu CyberStudia se ale efekt skriptů neprojeví.

Aktuální

V letošním roce vzaly vizuální webové editory útokem technologie CSS (Cascading Style Sheets) a DHTML (Dynamic HTML), jejichž podpora se objevila i v CyberStudiosu 3. Nejedná se o pouhé snášení CSS a DHTML, ale program poskytuje vizuální nástroje pro snadné použití těchto prvků na stránkách.

Popis stylů CSS se zadává v paletě Inspector, kde stačí vyplnit příslušné parametry, jako je písmo, okraje apod. Lze vytvářet všechny druhy stylů, včetně jejich uložení v externím souboru. V případě aplikace stylu na daný prvek (ID) je ale potřeba provést ruční úpravu HTML kódu (náhled se zobrazí správně). Vytvářet lze také plovoucí CSS objekty, které je možné na stránce absolutně polohovat.

Právě plovoucí objekty se ve spojení s JavaScriptem staly základem pohyblivých animací v DHTML. V CyberStudiosu ovšem nemusíte skripty pro animace programovat ručně, k dispozici je totiž editor časové osy umožňující specifikovat pozici plovoucího objektu na stránce v různých časech. K dispozici je několik dalších DHTML objektů, jako je zobrazení aktuálního času a data nebo přepínací nabídky s URL odkazy. Je zde i užitečný skript pro přepnutí na náhradní stránku, pokud prohlížeč nepodporuje použité prvky. Pohodlně můžete definovat také aktivní tlačítka (rollovers).

Celkově se implementace CSS a DHTML v CyberStudiosu vydařila a uživatelé mohou tyto technologie používat bez ručního kódování HTML a skriptů. Nijaké mouchy by se ale našly, například nikdy zmizí hodnota parametru CSS stylu při přepnutí do náhledu.

Komplexní

CyberStudio je profesionální nástroj, jenž nabízí vše, co potřebujete pro přípravu vlastních webových stránek. Pokrývá mnohé oblasti, na které webové editory dosud zapomínaly, nabízí nejnovější technologie a přitom stále zůstává poměrně jednoduše ovladatelný.

V CyberStudiosu se například nemusíte bát používání češtiny (a dalších jazyků), prostě zvolíte, v jakém kódování stránka bude, a vesele píšete. O převod do zvoleného kódování se program postará sám včetně vložení příslušné značky do hlavičky.

CyberStudio pracuje přímo se soubory reprezentujícími webové stránky, takže může spolupracovat s jinými nástroji. Nově je k dispozici propracovaný správce stránek, který umí zobrazit strukturu webového hnízda v několika podobách. Samozřejmě že umí vyhledávat a opravovat chyby, a k dispozici je vyhledávání ve stránkách podle regulérních výrazů. Správce také umí při přesunu souboru změnit příslušné odkazy v dalších stránkách. Nechybí ani možnost uploadu stránek na webový server prostřednictvím FTP a download stránek ze zadané URL adresy.

O komplexnosti programu svědčí také podrobný, více než 700stránkový manuál, který se opravdu povedl. Vše potřebné v něm najdou jak začínající autoři, tak pokročilí.

GoLive CyberStudio 3.0

- + komplexnost
- + snadnost použití

Naučte e-mail zpívat - Nové triky pro starý browser

Judy Heim, US PC WORLD

Když kliknete na tlačítko Hledat v Internet Exploreru, prohlížeč vám zpřístupní speciální nabídku prohledávání přímo na liště Exploreru, která se zobrazí nalevo jakožto frame. ěím je použití této lišty výhodnější, než práce s vlastním vyhledávačem? Nejenže máte na výběr z nejznámějších vyhledávačů, ale všechny výsledky hledání se zobrazí do tohoto levého okna, takže není třeba, abyste neustále klikali na tlačítko Zpět. Prohledávací rámeček lze zapínat a vypínat prostým klepnutím na tlačítko Hledej, případně na odkaz v levém, právě tom vyhledávacím, framu úplně nahoře.

Pokud používáte Internet Explorer 4, můžete si prohlížeč nakonfigurovat tak, že bude spolupracovat prakticky s každým vyhledávačem na Webu. Stačí jen odeslat své požadavky na home.microsoft.com/search/lobby/searchsetup.htm. IE 5 celou věc ještě zjednodušuje tím, že dokáže zkombinovat několik vyhledávačů do jediného prohledávacího nástroje s jedním ovládacím prvkem. Při práci s IE 5 je klávesou pro účinné prohledávání tlačítko Vpřed, umístěné na prohledávací liště, které vám umožní probírat se seznamem výsledků hledání všech dostupných vyhledávacích strojů.

Jiným způsobem, jak najít to, co chcete, je zapsat klíčové slovo do adresové lišty IE. Internet Explorer považuje jakákoli dvě nebo více slov oddělených mezerami za žádost o hledání a nasměruje tato slova do zvláštní sekce Yahoo!, určené pro vyhledávání pomocí IE. Jestliže výraz, který hledáte, je pouze jediné slovo, napište před něj otazník a oddílte otazník od slova mezerou; rovněž je možno použít výrazu find nebo go, a oddílit tento výraz od vlastního klíčového slova mezerou.

Tlačítko Hledej v Navigatoru vás navede do prohledávací stránky Netscapu, kde potom můžete provádět hledání s využitím vyhledávače firmy Netscape, nebo pomocí nástrojů AltaVista, Excite, Infoseek, LookSmart nebo Lycos. Ale na rozdíl od IE 5, nepředá Navigator váš požadavek všem těmto vyhledávacím enginům najednou. Navigator 4.06 nebo pozdější nabízejí Smart Browsing, kteréžto zařízení činí prohledávání Webu rovněž velmi pohodlným. Když napíšete klíčové slovo (například rybářské mušky) do adresové lišty v Navigatoru, navede vás prohlížeč na stránku Netscapu a odpoví vám několika relevantními URL. Jakékoli jednotlivé klíčové slovo je třeba předznamenat otazníkem, jinak se Navigator bude pokoušet přidat k němu "www" nebo "com". Rovněž můžete stylem drag-and-drop přetáhnout frázi z jiné aplikace (například z textového procesoru) do okna prohlížeče, a Navigator skočí na stránku se stejným jménem domény, nebo bude hledat tuto frázi na Webu.

Stále ještě nemůžete najít to, co hledáte? Klikněte na tlačítko What's related (vpravo od adresové lišty), a tak získáte odpověď ve formě všech URL, která se nějak vztahují k právě otevřené stránce v prohlížeči. Pokud se vám tato vlastnost líbí, ale váš prohlížeč (IE nebo starší verze Navigatoru) tento trik nepodporuje, stáhněte si ze stránek PC World Online, sekce FileWorld (www.pcworld.com) předávný program Alexa. Ten přidá na spodní stranu vašeho prohlížeče malé okénko, kde se zobrazí linky, které se vztahují k otevřené stránce.

Nastavte si osobní filtr proti dotírným dopisovatelům

Nabízíme vám tímto výtečný způsob, jak odfiltrovat záplavu nevyžádané pošty. Metoda se zakládá na návrhu, který redakci poskytl prostřednictvím Internetu Anthony Ferrer.

Vzhledem k tomu, že většina dotírných dopisovatelů posílá své zprávy prostřednictvím seznamů adres, je zapotřebí, abyste nastavili vašeho poštovního klienta tak, aby odmítl jakoukoli zprávu, která není adresována přímo vám osobně. V programu Messenger 4.x stiskněte CTRL + SHIFT + 1, abyste se dostali do Message Centra, a potom zvolte Edit/Message Filters. Dejte filtru jméno, a potom kliknete na šipku dolů, jež je hned vedle všech políček na další řádce (viz obrázek 1). Potom můžete vytvořit výraz, který obsahuje "the TO of the message doesn't contain address@server.com" (položka KOMU neobsahuje vaše_adresa@server.com).

V programu Eudora (verze 3 nebo pozdější) zvolte Tools/Filters a klikněte na políčko u Incoming. Pod názvem Header zvolte To (česky Komu). Potom na další řádce zvolte Doesn't Contain (neobsahuje) a napište vaše e-mailovou adresu. Pod hlavičkou Action zvolte Transfer. Klikněte na políčko napravo u tohoto pole, a zvolte si schránku, kam chcete podezřelou nevyžádanou poštu uskládat, dokud si ji neprohlédnete nebo nevymažete. Outlook Express nenabízí možnost podobný filtr vytvořit.

Anatomie e-mailové hlavičky

Až už ji vidíte či nikoli, každá e-mailová zpráva, kterou dostanete, přichází s jakousi stopou, jíž se říká e-mail header (e-mailová hlavička). Niktež administrátoři pošty (jako například váš internetový provider nebo správce internetových služeb) mohou tuto hlavičku upravit nebo odstranit předtím, než zprávu vůbec dostanete, ale můžete ji vidět, pokud nikdo přesměroval nějakou zprávu přímo na vás. E-mailová hlavička vypovídá o tom, odkud zpráva pochází a jakými stroji prošla na cestě k vám (od serveru odesílatele až po váš vlastní server). Tato informace je obvykle buď odstraněna, nebo ji alespoň nikdo nijak nestuduje, ale měli byste se o ni zajímat, když se pokoušíte určit zdroj neúnavných dotírných spamů.

Chcete-li zviditelnit hlavičky v Navigatoru, zvolte View/Headers/All. V programu Outlook Express otevřete zprávu, zvolte File/Properties a klikněte na záložku Details. V programu Eudora jednoduše stiskněte tlačítko Blah Blah, které je nahoře nad zprávou.

Přečíst hlavičku zprávy je do jisté míry trochu umění, protože vychytralí dotírní dopisovatelé jsou obvykle také dosti šikovní a zfalšují některé prvky v ní obsažené, aby zamaskovali svou totožnost. Na přiloženém obrázku je uveden příklad hlavičky e-mailové zprávy, která údajně pochází z adresy snodgrass@ditznet.com.

Naučte váš e-mail zpívat

Následuje několik rad jak zařídít, aby váš e-mail program zahrál písničku, předvedl virbl bubnu nebo zahrál tklivou flétnovou pasáž, kdykoli dostanete nějakou důležitou zprávu.

AOL

Už vás unavily ty bleskné melodie, které AOL hraje kdykoli vám dojde nová pošta, nebo když skončí downloadování souboru? Kenny S. Lee z Diamantového baru v Kalifornii nám napsal, že uživatelé AOL mohou hudbu změnit výměnou kteréhokoli ze šesti zvukových souborů v hlavní adresáři AOL jde o soubory drop.wav, welcome.wav, filedone.wav, goodbye.wav, gotmail.wav a im.wav nějakými jinými soubory formátu *.wav. Zkopírujte si do hlavního adresáře wav soubory, jež se vám líbí, a přejmenujte je na jméno toho souboru, jehož hudbu hodláte nahradit. Nebo všechny soubory jednoduše vymažte, a AOL zmlkne.

Eudora

Aby Eudora zahrála nějakou melodii vždy, když dojde pošta od specifického odesílatele, je zapotřebí vytvořit k tomuto účelu speciální filtr. Zvolte Tools/Filters a zaškrtněte políčko Incoming. Pod řádkou Header: zvolte From:. Potom pod Contains zvolte e-mailovou adresu specifického odesílatele. Pod Action zvolte Play Sound.

Chcete-li nakonfigurovat Eudora Pro nebo Lite tak, aby hrály vaši oblíbenou melodii, když dorazí jakákoli pošta, zvolte Options z nabídky Tools. Pod nápisem Category skrolujte a najdete ikonu Getting Attention a poklepte na ni. Umístíte zaškrtnutí u Play Sound, klikněte na prázdnou lištu pod ním. V nabídce Select a Sound File (zvolit zvukový soubor), která se objeví, vyhledejte svou oblíbenou melodii ve formátu wav. Zvolte soubor, klikněte na Open; a pak na OK.

Outlook Express

Přes kontrolní panel Windows (Start/Nastavení/Ovládací panely) otevřete ikonu Zvuky. Na následné záložce Zvuky pod názvem Události skrolujte k položce Oznámení o nové poště. Vyhledejte si svůj oblíbený wav soubor, vyberte ho a klikněte na Použít. Při nejbližší příležitosti pak přímo z programu Outlook Express zvolte Tools/Options. Pod záložkou General zaškrtněte Play sound when new messages arrive (hrát při příchodu nové pošty) a klikněte na OK.

Netscape Messenger

Abyste nastavili Messenger, zvolte Start/Programy/ Netscape Communicator/Utilities/Netscape Mail Notification. Zobrazí se vám ikona pošty na systémovém panelu. Klikněte na ni pravým tlačítkem myši a zvolte Options. Dále zvolte Play This Sound File (hrej tento zvukový soubor), potom klikněte na Browse. Najděte si požadovaný wav soubor a klikněte na Open. Rovněž je nutné nakonfigurovat Messenger tak, aby byl schopen reprodukovat zvuky. Z nabídky Edit zvolte Preferences. Nasměrujte se na Mail&Groups, zaškrtněte Enable sound alert when messages arrive (povolit zvuk při příchodu zprávy); potom klikněte na OK.

Přepište svou historii

Chcete z počítače vyčistit všechny důkazy toho, že jste v průběhu polední přestávky hrál Duka Nukema s nějakými výrostky z Istanbulu? Použijte k tomu program HistoryKill od firmy SwanSoft za 15 dolarů, který umí vymazat všechny uložené URL ve vašem prohlížeči, včetně těch, které jsou ve složce History. Tento sharewareový program je možno nakonfigurovat tak, že vymaže URL buď na specifický povel, nebo při novém natažení systému. Rovněž odstraňuje cache soubory, cookies a seznam Recent Documents. Pracuje jak s IE, tak i s Navigátorem. Program lze získat na vyžádání u www.swansoft.com nebo přímo na www.fileworld.com/magazine.

Anatomie e-mailové hlavičky

1. Tato řádka identifikuje údajného autora zprávy, avšak je nutno vzít v úvahu, že zfalšovat údaj "From Odesílatel" dokáže takřka každý a ve všech internetovských programech pro elektronickou poštu.

2. Tato sekce zaznamenává cestu zprávy sítě počítačů od Bobova providera, jenž se jmenuje FrogHoleNet.Com. Poštovní server pojmenovaný "Big" (Velký) přijal zprávu a odeslal ji na poštovní server pojmenovaný "Little" (Malý). Potom "Little" odeslal zprávu do Bobovy poštovní schránky. V čase 3.46 ráno greenwichského času (což je 7 hodin 46 minut odpoledne standardního pacifického času předchozího dne) FrogHoleNet.Com zprávu přijal. ESMTP ID znamená identifikační číslo zprávy, přidělené na serveru, ze kterého zpráva pochází.

3. Přesnosti a spolehlivosti údaje Return Path (zpáteční cesta) nelze důvěřovat. Tuto informaci je velmi snadné zfalšovat a dotírové to velmi dobře vidí.

4. Další objížka: Poštovní server "Big" na FrogHoleNet.Com nedostal zprávu z počítače DitzNet, ale z počítače pojmenovaného Bigdope, který je na ISP, nazvaném Gomer.Net. Kdybychom se u správce pošty na DitzNet (postmaster@nitznet.com) rozělení ohradili proti zaslání této zprávy, tak jak by napovídal selský rozum, naše stížnost by došla k ISP, který pravděpodobně nemá s odesílatelem dotírné pošty ani se zprávou samotnou nic společného. Je nutné se především soustředit na čísla, která následují za adresou počítače (v našem konkrétním případě 000.67.176.22). Tato čísla představují DNS (domain name server) adresu počítače, kterou počítač identifikuje pro potřeby Internetu. Pošlete tuto informaci vašemu providerovi a požádejte ho, aby zablokoval všechny budoucí zprávy pocházející z tohoto serveru a adresované na vás.

5. Server původce zprávy přiřadil toto identifikační číslo k e-mailové zprávě. To je poslední a důležitá stopa, vedoucí k místu původu zprávy. Původci dotírných zpráv mohou sice zfalšovat údaje v polích From (Od), Return-Path (Zpáteční cesta) a Reply-To (Odepsat komu), avšak nemohou změnit identifikační číslo zprávy. Společně s údajem v poli Received (Přijato), dokazují údaje na této řádce spolehlivě, že zpráva byla vytvořena na Gomer.Net.

6. Tento nepřijemný dotír nastavil svou elektronickou poštu tak, aby jakékoli rozzlobené odpovědi nedobrovolných adresátů byly přesměrovány na nějakého nic netušícího chudáka na MCI.Net. To je jeden z důvodů, kvůli nimuž není dobré, abyste okamžitě poté, co jste obdrželi nějakou nevyžádanou a dotírnou poštu, klikali na Reply (Odepiš) s tím, že jim řeknete pikně od plic, co si myslíte.

7. Anonymní, nespécifické políčko To (Komu) je nejlepší pozvánkou pro dotíry. Vám však takové uspořádání nedává absolutně nic.

Tvorba webových stránek pro každého - HomeSite 4.0

Jaroslav Fiker

Nástroje pro tvorbu webových stránek můžeme rozdělit do dvou základních skupin. První z nich se označují jako WYSIWYG editory (What You See Is What You Get). Práce s nimi se do značné míry podobá psaní textu v klasickém textovém editoru. Proto jsou produkty tohoto druhu vhodné zejména pro začínající autory. Naopak nástroje z druhé skupiny, pracující přímo se surovým kódem HTML, preferují pokročilí uživatelé, kteří tak mají plnou kontrolu nad výsledkem svého snažení. A právě do této druhé skupiny lze zařadit i HomeSite, s nímž bych vás chtěl blíže seznámit v následujících odstavcích.

Jednou z typických vlastností produktu je jeho snadné ovládání a přívětivé uživatelské rozhraní, které lze do značné míry přizpůsobit požadavkům uživatele. Pracovní plocha je rozdělena na několik částí, maximálně využívajících dostupný prostor. Při prvním spuštění je horní část aplikačního okna vyhrazena pro menu a nástrojové lišty. Z nich považuji za nejužitečnější a také pravděpodobně nejčastěji používaný QuickBar, který na několika záložkách sdružuje základní příkazy jazyka HTML (tabulky, rámce, písmo, skripty atd.).

V levé části okna pod nástrojovými lištami se nachází tzv. panel zdrojů, kde jsou dostupné nástroje pro práci se soubory (Local a Remote Files), projekty (Projects), výstřižky kódu (Snippets) a parametry jednotlivých HTML příkazů (Tag Inspector). Dále je zde k dispozici nápověda (Help), kompletně zpracovaná ve formátu HTML, a grafické zobrazení odkazů v aktuálním dokumentu (Site View).

Hlavní část pracovní plochy samozřejmě zabírá vlastní editační okno. Zde nabízí HomeSite tři způsoby práce s vytvářeným dokumentem. Základem je editační pohled (Edit view), určený k psaní či úpravám kódu budoucí stránky. Jak bude váš výtvar v prohlížeči, se můžete přesvědčit v režimu prohlížení (Browse view). Pro okamžitou kontrolu změn provedených v kódu mohou být tyto dva pohledy zobrazeny nad sebou. Samozřejmě lze z prostředí HomeSite také otevřít dokument v libovolném externím prohlížeči. Novinkou čtvrté verze je režim návrhu (Design view), který dovoluje mít velmi pohodlně podobu stránky a přitom ihned vidět výsledek (WYSIWYG). Tento třetí pohled na dokument je založen na komponentě DHTML Edit od Microsoftu. Musí být tedy nainstalován Internet Explorer 4.01 nebo novější. Bohužel práce v tomto režimu přináší i drobné problémy. Asi nejzávažnějším, z pohledu českého uživatele, je převod znaků s ASCII kódem vyšším než 127 (a sem patří většina písmen s diakritikou) na popisné kódy. Tento převod je implicitně prováděn i v režimu Edit, ale zde je možné toto nepříjemné chování potlačit příslušným nastavením v konfiguračním

Editor používá propracovaný systém barevného zvýrazňování napsaného kódu, který umí aplikovat více sad barevných kombinací v závislosti na typu souboru (HTML, CSS, JavaScript, VBScript, SQL, ASP, PHP3 a Perl). Pro zjednodušení vkládání nebo úprav příkazů jazyka HTML (tzv. tagů) nabízí HomeSite řadu nástrojů, mezi něž patří Tag Insight (rozbalovací menu, které se objeví ihned po napsání jména tagu nebo atributu; obdoba technologie IntelliSense od Microsoftu), Tag Inspector (nabízí v přehledné tabulkové formě seznam všech atributů označeného tagu), Tag Tree (zobrazuje hierarchickou strukturu stránky), Tag Chooser (seznam, ze kterého lze vkládat potřebné tagy do dokumentu pouhým kliknutím myši) a Tag Editor (dialogové okno, nabízející editaci všech parametrů příslušného tagu). Často používané části kódu (např. navigační lišty), lze uložit a kdykoliv opět použít. V síťovém prostředí je dokonce možné tyto výstřižky kódu (snippets) sdílet více uživatelům. Ke snadnějšímu pohybu mezi jednotlivými částmi rozsáhlejších dokumentů slouží jednoduchý, ale účinný systém záložek.

Snad každý by rád vytvářel stránky bez pravopisných chyb. U nelokalizovaných aplikací bývají ale problémy s češtinou. HomeSite tento problém řeší vazbou na Microsoft Office. Tak je nyní možné provádět kontrolu pravopisu i pro češtinu, včetně podtrhávání chybných slov červenou vlnovkou a nabídky možných oprav v kontextovém menu pravého tlačítka myši.

Před publikováním stránek na Web serveru je vhodné nějakým způsobem zkontrolovat správnost syntaxe HTML kódu. Můžete sice na váš projekt aplikovat některý z on-line nástrojů dostupných na Internetu, ale mnohem snazší je použít prostředky integrované přímo v HomeSite. Výsledkem takové kontroly je seznam nalezených chyb včetně krátkého komentáře. Pouhým kliknutím myši na příslušné položce se přenesete na odpovídající místo kódu a můžete provést nápravu. Stejně snadno lze provést kontrolu odkazů na další dokumenty (stránky, obrázky, zvuky atd.).

Využíváte-li při tvorbě webových stránek kaskádové styly, jistě oceníte existenci nového samostatného editoru CSS. Díky přehlednému zobrazení všech parametrů, CSS kódu a výsledného vzhledu stránky nadefinujete s jeho pomocí velmi rychle jednotlivé styly, na které potom z jednotlivých dokumentů pouze směřují odkazy. Celkově HomeSite hodnotím jako jednu z nejvyzrálejších aplikací pro tvorbu webových stránek, jež může směle konkurovat i mnohem dražším produktům renomovaných firem (např. Microsoft FrontPage nebo Adobe PageMill). Pokud se chcete přesvědčit na vlastní oči, co tento program dokáže, stáhněte si 30denní trial verzi ze stránek firmy Allaire Corporation (www.allaire.com).

HomeSite 4.0

- + Tag Inspector
- + editor CSS
- + integrace DHTML Edit
- + cena
- + nápověda

S ještirkou do Internetu aneb Netscape Gecko

Jaroslav Fikker

Ne nebojte se, následující řádky nebudou vřnovány řádné kurioziti z plazí řiše, ale nové generaci prohlížeřů webových stránek od firmy Netscape.

Bouřlivý rozvoj Internetu v posledních řikolika letech je mj. doprovázen tvrdým konkureněním bojem mezi firmami Netscape a Microsoft o nadvládu na poli webových prohlížeřů (browserů). Integrace Microsoft Internet Exploreru do systému Windows 98 se dokonce dostala před soudní tribunál. Poěáteění jasná pøevaha Netscape Communicatoru (dřívě Navigatoru) postupně vzala za své, a dnes již má naopak v řadě oblastí svřta (vřetně řeské republiky) navrch Internet Explorer.

Uživatelům ale tento souboj pøinesl řadu výhod Netscape byl donucen zaěit svřj prohlížeř distribuovat zdarma (za Internet Explorer nebylo nutné platit od poěátku) a pøed rokem (na jaě 1998) dokonce zpøístupnil zdrojový kód Communicatoru řiroké veřejnosti. Naopak nevřhodou bylo neustálé rozrřstání obou produktů, takže dnes tyto prohlížeře zabřrají na disku pár desřtek megabytů. Souěasná minimální kapacita pevných disků se sice pohybuje řikde na hranici 3 GB a urěit se bude i nadále zvyšovat, ale problémy nastávají spřše pøi stahování takových objemů dat z Internetu. Navřc kladou tito softwarovři dinosaurři znaěné nároky na hardware poěítaěe, dlouho se spouštřjí, pomalu reagují a zdlouhavř vykreslují stránky. Tohoto neutřšeného stavu si pravděpodobně jako první všimli norřtři vřvojáři a vytvořili prohlížeř Opera, který je mnohem řetřnější k systémovým zdrojům poěítaěe.

U firmy Netscape se nedávno odhodlali k podobnému kroku. Kompletně zahodili starý kód prohlížeře a zaěali řplně znovu na zelené louce. Prvním vřsledkem je renderovací jádro s kódovým oznaěním Gecko (dřívě známé jako NGT New Generation Technology), které se má stát srdcem budoucí verze Communicatoru. Úkolem renderovacího jádra není nic jiného, než pøevádit kód HTML do podoby, kterou vidřte ve vašem prohlížeři. Gecko tedy ani zdaleka ještř není Communicator 5. Proě se tudřž o takovém "nedodřlku" vřbec zmiřujeme? Z jednoho prostého důvodu Gecko totřž naznaěuje, jakým smřrem se v budoucnu bude ubřrat vlajková loř spoleěnosti Netscape.

Název Gecko nebyl zvolen náhodně. Gekoni jsou takovři malři hbitři tvoreěkově, se kterými jste se mohli setkat na dovoleně v teplých krajřch. A po vzoru třchto zviřátek se snaři být novř prohlížeř malř (instalace se vejde na jednu 3,5" disketu) a rychlý (podle řikterých informací firmy Netscape by mřl naěitat stránky až 10krát rychleji než Communicator 4.5). Gecko má navíc modulární architekturu umořžující naěitat do paměti poěítaěe pouze moduly, které uživatel právě potøebuje. Navřc usnadňuje vytváření a pouřitř dalších specializovaných modulů od ostatních vřvojářů. Na druhou stranu mohou tvřrci aplikací pomřrně jednoduě integrovat funkce prohlížeře do svřch vlastních produktů. Pøi vřvoji byl také kladen důraz na kompatibilitu se schválenými standardy. Vřsledkem je důsledná podpora HTML 4.0, kaskádových stylů (CSS 1 a vřtřř část specifikace CSS 2), Extensible Markup Language (XML 1.0), Resource Description Framework (RDF) a Document Object Model (DOM řroveš 0, 1 a ěásteěně 2). Gecko lze získat na Internetu buř v podobě binárních souborů pro tu kterou platformu, nebo pøřmo ve formě zdrojových souborů, které je nutné nejprve zkompilevat. Pro testovací řěely jsem pouřil binární podobu urěenou pro platformu Windows. Po rozbalení pøřslušného ZIP souboru je mořžné zaěit Gecko ihned bez instalace pouřřvat. Po spuštřní aplikace se otevřou dvě okna textová konzole a vlastní browser. Textové okno slouži v souěasně testovací verzi k zobrazování informací o ěinnosti programu. Zajřmavřjší je samozřejně druhé okno. Zde pravděpodobně každěho na první pohled upoutá nápadná podobnost uřivatelského rozhraní s Netscape Communicatorem. Hned vzápřtř vřak zjistřte,

že celá řada ovládacích prvků je nefunkčních. Přesněji řečeno fungují pouze tlačítka Back, Forward, Reload a Home na nástrojové liště a menu aplikace, které má ovšem jen několik položek. To samozřejmě neznamená, že finální verze prohlížeče bude takto ochuzena. Je třeba mít stále na paměti, že Gecko není plnohodnotný browser. Dalším zklamáním je ona tolik proklamovaná rychlost zpracování načítaných stránek. Nezdá se mi totiž, že by došlo k nějaké výrazné změně oproti Communicatoru. Uvidíme, co přinese další

Při práci poměrně často dochází ke zhroucení aplikace, většinou naštítí bez následků pro operační systém. To je ale u takovýchto testovacích verzí naprosto normální jev. Na druhou stranu je vidět, že vývojáři udělali maximum pro podporu schválených standardů. Ani po několik dní trvajících experimentech se mi nepodařilo objevit stránku, se kterou by si Gecko nedokázal poradit (pominu-li některé speciálnosti vyžadující plug-iny). Jediný problém je se zobrazováním češtiny v aplikaci totiž není možné zmínit implicitní znakovou sadu na potřebných Windows-1250.

Porovnávat nyní Gecko s beta-verzí Internet Exploreru 5 není příliš smysluplné. Přesto se na základě dostupných informací a vlastního testování odvažuji tvrdit, že se příští verze Communicatoru bude vyznačovat nižšími systémovými nároky, důslednou podporou schválených standardů, a doufám i vyšší rychlostí zpracování stránek.

Gecko

- + nízké systémové nároky
- + kompatibilita se schválenými standardy
- + dostupnost zdrojového kódu
- + - rychlost

Vzpouora na lodi Internet - Telekomunikaèní listopad 1998

Jiøí Peterka

Listopad loðského roku byl svìdkem bouølivých událostí na naší domácí telekomunikaèní scénì SPT Telecom si prosadil výrazné rebalancování svých tarifù, èímž znaèní pobouøil uživatele Internetu i celou telefonující veøejnost. Následný tlak veøejného mínìní a protestního hnutí Internet proti monopolu jej pøimil k urèitým ústupkùm v podobì tarifu Internet 99, který je urèen speciálnì pro komutovaný pøístup k

Podstatou procesu "rebalancování" (doslova: obnovení balance, neboli rovnováhy) je pøesní to, co tento termín implikuje tedy obnovení rovnováhy, která je nijakým zpùsobem naruøena. Náš SPT Telecom zpoèátku uvádil, že u nij jde o ztrátovost místních hovorù, jež musí být dotovány (subvencovány) z výnosù hovorù dálkových (mezimìstských a mezistátních), a že v rámci obnovení rovnováhy (rebalancování) je potøeba toto dotování odstranit k èemuž nás prý nutí i direktivy Evropské unie, které mají dotování jedné skupiny telekomunikaèních služeb z výnosù jiné skupiny zakazovat. V praxi to samozøejmì znamená zdražení místního hovorného, a naopak zlevnìní dálkových hovorù. První návrh na úpravu tarifù pro rok 1999 pøedložil SPT Telecom již v první polovinì loðského roku, a to Ministerstvu financí, které je musí schválit. Vzhledem k existenci a podmínkám monopolu, jež SPT Telecom má, si své tarify nemùže urèovat tak jak by sám chtìl, ale musí je schvalovat MF ÈR podle tarifní politiky, která je zakotvena již v tzv. Akcionáøské smlouvì (jež upravuje vztahy mezi SPT Telecom, jeho strategickým partnerem TelSource a èeským státem, reprezentovaným Fondem národního majetku). Konkrétnì je tato tarifní politika naplnìna v materiálu "Sdílení Ministerstva financí o regulaci cen výkonù v telekomunikacích, platném od roku 1997", který byl publikován v Cenovém vìstníku, èástka 4/1995, ze dne 21. února 1995. Souèástí této tarifní politiky je i tarifní formule, urèující jak smìjí být zvyšovány tarify za hovorné. Ministerstvo financí ÈR nakonec Telecomu povolilo jiné zdražení místního hovorného, než jaké (zøejmì) pùvodní požadoval podle neoficiálních zpráv chtìl SPT Telecom zvýšit mìsíèní paušál na 200 Kè, a cenu jednoho impulsu na 3,40 Kè. MF ÈR schválilo zvýšení mìsíèního paušálu za používání telefonní stanice na 135 Kè (tj. o 35 % oproti roku 1998), a zvýšení ceny impulsu z pùvodních 2,40 Kè na 2,60 Kè ovšem se souèasným zkrácením délky impulsu ze 3 minut na 2 minuty v dobì tzv. silného provozu, a ze 6 minut na 4 v dobì slabého provozu. Podle názoru nezávislé iniciativy "Obèané proti zdražování telefonù" však i tímto svým rozhodnutím Ministerstvo financí porušilo pøedem stanovenou tarifní politiku a povolilo Telecomu vyšší zdražení, než jaké bylo pøípustné.

O kolik Telecom zdrazil?

Jak Ministerstvo financí, tak i Telecom samozøejmì argumentují tím, že již døíve stanovená tarifní politika porušena nebyla. Dokládají to i tvrzením o tom, že v celkovém souhrnu doølo ke zvýšení všech tarifù jen o 3,9 % nebo kromì zdražení místního hovorného doølo k urèitému zlevnìní mezimìstských a mezistátních hovorù. U místního hovorného Telecom uvádí jeho prùmìrné zvýšení o 25 procent (a MF ÈR o 26 procent). Pøitom jednoduchý výpoèet øíká nic podstatní jiného: jestliže døíve byl tøíminutový hovor ve špièce za 2,40, na jednu minutu hovoru pøipadalo 0,80 Kè. Po zdražení stojí 2 minuty 2,60, a na jednu minutu tedy pøipadá 1,30 Kè. Skok z 0,80 Kè na 1,30 Kè je ponìkud vyšší, než uvádìných 25 procent (a odpovídá zdražení o 62,5 %). Telecom k této zøetelné disproporcii dosud mlìl. Ministerstvo financí ÈR se k tomu vyjádøilo formou tiskové zprávy, ve které uvedlo, že jím uvádìných 26 procent vychází jako vážený prùmìr procentuálního zdražení hovorù rùzné délky, s tím, že jako váhy jsou použity èetnosti tìchto hovorù rùzných délek. K výpoètu tohoto váženého prùmìru jsou zapotøebí (v roli vah) statistiky o èetnosti telefonních hovorù v rámci celé

republiky, které nejsou veřejně dostupné. Nicméně neoficiální výpočty, dostupné na Internetu a využívající malé neoficiální vzorky dat, tento výpočet potvrzují ovšem s velmi podstatným dovětkem, že celá metodika použitá ministerstvem je zkreslující, neboť nevypovídá korektně o faktickém zdražení. Pokud by se totiž mělo vypočítat, o kolik více lidé zaplatí za stejný objem služeb, pak by musely být použity jiné váhy, vycházející z cen hovorů. Také tento výpočet je na Internetu dostupný (na serveru www.cestovatele.cz), a podle něj vychází faktická míra zdražení na 32 procent!

Proč se vzbouřili právní uživatelé Internetu?

Zdražení místního hovorného, které Telecom provedl k počátku roku 1999, se netýká všech hovorů stejně například u hovorů do 2 minut je zdražení jen cca 8 procent (a je dané pouze zvýšením ceny impulsu ze 2,40 na 2,60 Kč), zatímco u dlouhých hovorů dosahuje hodnoty 62,5 procenta ostatní právní díky tomu vycházejí výpočty průměrného zdražení v hodnotě 25 procent, resp. 32 procent, v závislosti na použité metodice. V praxi to tedy znamená, že různých skupin uživatelů se zdražení dotkne v různé míře ti, kteří telefonují nejdéle, jej pocítí na své kapse nejvíce. A to je právní případ uživatelů Internetu, kteří využívají služeb veřejné telefonní sítě k připojování k Internetu. Není proto až tak překvapivé, že jako první se proti avizovanému zdražení vzbouřili právní uživatelé Internetu.

Protest našich uživatelů Internetu proti tarifní politice SPT Telecom dostal velmi rychle podobu hnutí, jež si zvolilo název "Internet proti monopolu" (zkratkou IPM). Do jeho čela se postavily tři známé osobnosti českého Internetu Ondřej Neff, vydavatel Neviditelného psa, Ivo Lukačovič, zakladatel Seznamu, a Patrick Zandl z Mobil serveru. Hnutí IPM se podařilo shromáždit přes 100 000 podpisů pod svou petici, požadující nápravu tarifů, a podařilo se mu také zorganizovat celostátní bojkot na den 18. listopadu. Šlo o abstinenci stávkou, kdy uživatelé byli vyzváni, aby nepoužívali žádné služby SPT Telecom, a tedy aby se ani nepřipojovali k Internetu prostřednictvím telefonu. Stejně tak většina významnějších českých WWW serverů v ten den neposkytovala své obvyklé služby, a místo nich nabízela pouze jedinou stránku, popisující důvody protestu. Ještě další součástí protestu pak byla i "fyzická" demonstrace, které se v Praze a Brně zúčastnilo cca 2 000 lidí (a menší počet ve Zlíně).

Telecom navrhuje speciální tarif

Síla protestního hnutí internetové veřejnosti, umocněná velkým zájmem klasických médií (televize, rozhlasu), nakonec donutila představitele SPT Telecom zasednout za jeden stůl s představiteli hnutí IPM a jednat o jejich požadavcích. Výsledkem byl návrh speciálního tarifu, s nímž Telecom přišel a který by podle jeho názoru měl vyjít vstříc potřebám komutovaných uživatelů Internetu. Jeho podstatou je zavedení speciálních přístupových čísel pro volání k Internetu poskytovatelům, se speciální tarifací. Tato speciální tariface je založena na existenci tří časových pásem (1. internetové pásmo od 7 do 17 hod., 2. internetové pásmo od 17 do 21 hod., oboje v pracovní dny, a 3. internetové pásmo, od 21 do 7 hodiny, a po celé víkendy a svátky). Podle těchto pásem pak jsou upraveny časové intervaly, za které naskakují jednotlivé tarifované impulsy, v nezminěné ceně 2,60 Kč: v 1. pásmu naskakuje jeden impuls za každých započatých 3 minuty, ve 2. pásmu za každých započatých 6,5 minuty, a konečně ve 3. pásmu za každých započatých 12,5 minuty.

Takto koncipovaný speciální tarif by skutečně představoval určitě zvýhodnění pro komutovaný přístup k Internetu oproti stavu z roku 1998 (s výjimkou 1. pásma, kde je tarif dražší, než byl nevýhodný tarif z roku 1998). Problém je

ale v tom, že SPT Telecom zatížil tarif Internet 99 ještě další penalizací, ve formě tzv. sestavovacího poplatku. Tento poplatek v ceně jednoho impulsu (tj. 2,60 Kč) je účtován za každé skutečné "hovorové" spojení (nikoli za "datové" spojení mezi modemy, protože to již není v režii provozovatele telefonní sítě). Tento sestavovací poplatek pak radikálně mění výhodnost celého tarifu Internet 99. Například takoví uživatelé, kteří byli zvyklí se připojovat k Internetu jen na dobu nezbytně nutnou, např. jen pro natažení své elektronické pošty a rychlé načtení několika WWW stránek, mohli vystačit s hovory v délce několika málo minut (například i 2 či 3). Tarif Internet 99 však takovéto úsporné chování velmi prodražuje, a to právě díky sestavovacímu poplatku: krátké dvouminutové připojení na stažení či odeslání elektronické pošty je v tomto tarifu, díky sestavovacímu poplatku, dokonce dvojnásobně dražší než při běžném (nezvýhodněném) tarifu roku 1999! Pokud jde o delší hovory, jednoduchým porovnáním tarifů lze zjistit, že například v době silného provozu (v 1. internetovém pásmu) začíná být speciální tarif Internet 99 výhodnější oproti běžnému tarifu pro rok 1999 až od 8. minuty hovoru. V tzv. 3. internetovém pásmu, které Telecom prezentuje jako největší zvýhodnění uživatelů Internetu, je výhodnější také až od 8. minuty (oproti nezvýhodněnému tarifu pro rok 1999, a od 18. minuty délky hovoru oproti běžnému tarifu z roku 1998).

Jak hodnotit tarif Internet 99

Pro objektivní hodnocení toho, co tarif Internet 99 doopravdy přinese, je třeba počkat na jeho faktické zavedení (v době uzávěrky, 10. 2. 1999, ještě zaveden nebyl). Pro smírodatnou odpověď jeho efektu by bylo nutné znát virohodné statistiky o chování komutovaných uživatelů Internetu a ty také nejsou k dispozici. Možné je proto jen subjektivní hodnocení nového tarifu, založené na odhadech a názorech.

Autor tohoto článku je přesvědčen, že celý tarif Internet 99 je šikovným tahem SPT Telecom, jak na komutovaném přístupu k Internetu vydílat ještě více než dříve. Zvýhodňuje totiž jen určitou část uživatelů (tzv. domácích uživatelů, kteří mohou počkat se svým připojováním k Internetu na pozdní noční hodiny a víkendy), a to navíc jen tehdy, pokud bude ochotna utráct za své připojení dostatečně velké částky (tj. pokud se uživatelé bude připojovat pomocí dostatečně dlouhých hovorů, a nebudou se snažit o úsporné chování a připojovat se jen na dobu nezbytně nutnou). Na druhé straně tarif Internet 99 ještě více zdražuje komutovaný přístup k Internetu těm uživatelům, kteří jsou odkázáni na jeho využití v době silného provozu například proto, že jej používají ke své práci, v pracovní době.

Sečteno a podtrženo, "Internet pro soukromé nadšence" dostal jistý impuls ke svému rozvoji. Naproti tomu "Internet pro seriózní využití", například pro rozvoj podnikání, dostal tvrdou ránu působící proti jeho rozvoji. A co kapsa monopolního SPT Telecom a jeho celková ekonomická prosperita, kterou se tolik ohání jeho nejvyšší představitelé? Nejspíše nijak neutrpí, a Telecom bude i nadále ekonomicky sílit a vzkvétat.

Připomeňme si ale jednu "drobnost" pokud Telecom dostal na provozování veřejných telefonních služeb od státu monopol, pak to nebylo proto, aby si vydílal co nejvíce peněz. Bylo to proto, aby se nemusel ohlížet výhradně na svůj zisk, ale mohl sledovat i jiné cíle například rozvoj našich telekomunikací, jejich kvalitu i cenovou dostupnost. Jestliže se tak nechová, a snaží se pouze co nejvíce vydílat, pak asi není správné jej obviňovat z toho, že se chová jako řádný komerční subjekt vinu je třeba hledat u státu a jeho regulačních orgánů, které si nedokážou vynutit dodržování jednou stanovených pravidel hry v rámci uděleného monopolu.

Malý průvodce Internetem - Středověká krása

Karel Nesmírák

Nikdo by nemohl vyvážit cenu knih v jiné hodnotě. Nebo "to, co nám poskytují, nekonečně přesahuje rozkoš, již nám dává moc, víno a ženy," napsal ve 14. století bibliofil Richard de Bury. Jeho slova platí dodnes. I ve věku počítačů nás knihy stále potěší, jsou našimi rádci a přáteli. A což teprve rukopisné knihy středověku s nádhernými iluminacemi, v nichž i písmo je povýšeno na umění!

Středověké rukopisy, i když pro většinu lidí obsahově nedostupné svým jazykem (latina, řeština) a složitým způsobem písma, jsou velmi vděným objektem pozornosti návštěvníků knihoven a muzeí. Lidé jsou přitahováni především jejich nádhernou výzdobou. Není tedy divu, že pro většinu evropských knihoven představují středověké rukopisy chloubu jejich fondů. Knihovny by rukopisy rády vystavovaly, ale středověké manuskripty potřebují vzhledem ke svému stáří zvláštní péči při uchování a manipulaci, a tak je veřejnost může vidět jen při vzácných krátkodobých výstavách. Proto se již velmi brzy začalo při prezentaci středověkých rukopisů využívat výhod počítačů a posléze i Internetu. Počítače však pronikají do jejich studia mnohem hlouběji; umožňují ve vysoké kvalitě uchovávat grafickou stránku rukopisu, jež tak může být přístupná badatelům bez nežádoucí manipulace s originálem. Počítačové zpracování obrazu může navíc pomoci i při zkoumání nejasných, přepsaných a málo čitelných míst.

Na Internetu se obrazy středověkých rukopisů zatím objevují víceméně jako prezentace knihoven a jako ukázky pro studijní účely. Není jich zatím mnoho, ale přibývá jich.

Jako každý obor lidské činnosti mají i středověké rukopisy svoje speciální seznamy webovských stránek. Jedním z nich je medievalisty hojně využívaný Labyrint zdroje pro medievalistické studie na georgetownské universitě:

www.georgetown.edu/labyrinth/index.html. Na stránkách Labyrintu lze nalézt mnoho odkazů na internetovské stránky věnované různým oborům a obdobím středověkého života. V sekci "Manuscripts (Paleography, Codicology)" jsou pak odkazy na stránky s obrázky středověkých rukopisů.

Zajímavý je server s názvem "Učebnická příručka iluminovaných středověkých rukopisů" s podtitulem "Jak si vyrobit vlastní iluminovaný rukopis". Na adrese medieval.arthistory.sbc.edu naleznete řadu informací o materiálu, písmu, výzdobě rukopisů a mnoho odkazů na jiné stránky se středověkými rukopisy. Následující přehled je pokusem o shromáždění těch nejzajímavějších odkazů na stránky s obrázky.

Anglie

- www.clues.abdn.ac.uk:8080/besttest/alt/comment/best_toc.html Projekt úplného počítačového zpracování Aberdeenského bestiáře je nádhernou ukázkou, jak by mělo počítačové zpracování středověkého rukopisu vypadat. Na stránkách jsou vystaveny obrázky všech 103 fólií manuskriptu s přepisem do latiny a překladem do angličtiny. Edice textu rukopisu je doplněna historií rukopisu, jeho kodikologickým a paleografickým rozбором a úplnou bibliografií. Časem by se takovéto vydání mělo stát standardem pro všechny středověké rukopisy.

- rsl.ox.ac.uk/imacat.html

Slavná Bodleian Library v Oxfordu vystavuje 26 ukázek ze svých vzácných sbírek. K vidění jsou např. zajímavé anatomické ilustrace ze 13. století.

- image.ox.ac.uk

Projekt "Staré rukopisy na Oxfordské universitě" přináší ukázky ze vzácných rukopisů všech knihoven této university. Jsou zde ukázky raných keltských rukopisů a mnoha dalších středověkých textů. Manuscripty jsou prezentovány vždy celé, fólio po fóliu.

Austrálie

- www.slsa.sa.gov.au/treasures/antiphonal/index.html

Stejně jako Aberdeenský bestiář má zpracován svůj nejvzácnější rukopis, italský Antifonář ze 13. století, Státní knihovna jižní Austrálie.

Belgie

- www.konbib.nl/kb/100hoogte/menu-tours-en.html

Server Královské knihovny v Bruselu nabízí sto komentovaných ukázek ze svých nejvýznamnějších rukopisů.

- www.ulg.ac.be/libnet/enlumin/enl01.htm

Universita v Liège vystavuje ukázky vždy několika obrázků z 16 středověkých rukopisů ze svých sbírek. Obrázky jsou komentovány ve francouzštině a jsou k dispozici ve dvou formátech *.jpg a *.gif.

Francie

- www.bnf.fr/enluminures/aaccueil.shtm

Francouzská Národní knihovna vystavuje 1 000 iluminací středověkých rukopisů na stránce nazvané "Doba krále Karla V. (1338-1380)". Jsou zde např. ukázky z tzv. Velkých francouzských kronik (mj. setkání francouzského krále Karla V. s Karlem IV., císařem římským a králem českým).

Irsko

- www.tcd.ie/kells.html

Na serveru nejstarší irské university, Trinity College v Dublinu, jsou z jejích sbírek vystaveny ukázky Evangelia z Kellsu z druhé poloviny 8. století. Jde o ukázkou nádherných iluminací, charakteristických pro irskou školu.

Itálie

- www.unesco.org/webworld/vatican/index.html

Na serveru UNESCO lze nalézt několik prezentací knihoven, které dosud nemají svůj vlastní web. Jednou z nich je i Vatikánská knihovna, bibliotéka s mnohaletou tradicí. Vystavena je řada krásných iluminací z nejrůznějších rukopisů.

Maďarsko

- gallery.euroweb.hu/html/~gothic/miniatur/index.html

"Webová galerie umění" nabízí mimo jiné velkou kolekci gotických rukopisů z období od 13. do 15. století. Celkem 56 ukázek je rozděleno do 7 sérií, zachycujících období po 50 letech.

Spojené státy americké

- www.uky.edu/~kiernan/BL/kportico.html

Na serveru university v Kentucky se nacházejí informace o digitálním zpracování jednoho z prvních děl v angličtině Beowulfa. Na stránce jsou k vidění ukázky využití počítače při studiu středověkého rukopisu, např. skenování v ultrafialové oblasti spektra, které může pomoci při studiu poškozených míst rukopisu.

- wally.rit.edu/cary/manuscripts/index.html

Rochesterův technologický institut v New Yorku zpřístupnil výběr 51 listů středověkých rukopisů východní Evropy z 12.-16. století z Careyovy grafické sbírky. Velmi pěkné ukázky ilustrují vývoj iluminátorského umění v průběhu pěti století.

- www.library.upenn.edu/special/gallery/schoenberg/schoenberg.html

Knihovna Pensylvánské university prezentuje na svém webu řadu ukázek z tzv. Schoenbergovy sbírky. Velmi pečlivě popsané, dobře naskenované ukázky z mnoha středověkých rukopisů z celé Evropy.

- www.georgetown.edu/labyrinth/professional/pubs/sala/

Georgetownská universita kromě Labyrintu zveřejnila kolekci středověkých právních listin z archivu rodiny Sala. Na ukázkách je velmi dobře patrný rozdíl ve způsobu psaní běžných listin na rozdíl od nádherně zdobených a pečlivě psaných rukopisných kodexů.

- www2.art.utah.edu/Paging_Through/index.html

Museum krásného umění v Utahu má krásné stránky věnované středověkým rukopisům s mnoha ukázkami a velmi zasvěceným komentářem.

Španělsko

- www.bne.es/ingles/tesoros.htm

Španělská Národní knihovna nabízí upoutávku na kolekci svých CD-ROMů s obrazy rukopisů ze svých sbírek. Je přístupná i obrazová ukázka, bohužel ne v příliš velkém měřítku.

Švédsko

- www.kb.se/eng/djavueng.htm

Největší rukopisnou knihu světa, tzv. Āáblovu bibli (zvanou též Codex gigas), má ve svých sbírkách Švédská královská knihovna. Na svém webu vystavuje bohužel jen krátkou informaci a jeden obrázek. Pro nás je však důležité, že původem pochází tato kniha z Āech. Podle legendy ji napsal za jedinou noc jako pokání mnich z Podlažického kláštera. Rozměry kodexu jsou opravdu gigantické: 89,5 x 49 cm, váha 75 kg.

Āeská republika

- digit.nkp.cz

Národní knihovna v Praze se jako nejvýznamnější Āeská knihovna zapojila do mezinárodního projektu UNESCO na záchranu kulturního dědictví Memoriae Mundi (Paměti světa), a začala

převádět své nejvýznamnější rukopisy do počítačové podoby. Na svém serveru vystavuje ukázky z tohoto projektu např. Antifonář sedlecký, Kronika Ulrycha z Richentalu aj.

- kix.fsv.cvut.cz/rkz/

A nakonec jednu českou specialitu: největší literární-historický spor světa, spor o pravost Rukopisu královédvorského a Rukopisu zelenohorského (RKZ). Na serveru EVUT mají RKZ své stránky spravované Českou společností rukopisnou. Kromě plného textu Rukopisů a jejich obrazů jsou zde informace o celém sporu a mnoho textů. Najdete zde např. celou, více jak 300stránkovou, knihu J. Enderse "Jazykový rozbor RKZ" a jeho druhou, neméně rozsáhlou studii "Estetický rozbor RKZ". Pro diskusi byla založena i elektronická konference o RKZ. K dispozici jsou také základní informace v angličtině, němčině a ruštině.

Jakýmsi doplňkem je hypertextové zpracování posledního hmotného průzkumu RKZ, včetně veškeré obrazové dokumentace, na adrese otokar.troja.mff.cuni.cz/~podolsky/RKZ/RKZ.htm.

Slovníček pojmů

Antifonář - církevní kniha, obsahující antifony čili stádné bohoslužebné zpěvy mezi sólovým hlasem a sborem.

Bestiář - středověká kniha o zvířatech a jejich symbolech.

Evangelář - sbírka výřezů z evangelií čtených při bohoslužbách.

Fólio - list rukopisu.

Iluminace - barevný kreslený obraz ve středověkých rukopisech, často ve spojení s úvodní iniciálou textu.

Kodex - forma rukopisné knihy psané na dvojlistech, sešíváných v tzv. složky. Synonymní označení pro rukopis či knihu vůbec.

Kodikologie - věda o středověkých kodexech zkoumající je z hlediska materiálu a obsahu, ale i okolností vzniku, vliv na kulturu ap.

Medievalistika - věda zabývající se všemi aspekty středověku.

Paleografie - věda o starých písmech a jejich vývoji.

Portály do kyberprostoru

Martin Pumera

Natáhl jsem ruku a dotkl se zámku. Derivační kvarková clona zmizela a má holografická 3D projekce vstoupila do portálu umně zdobeného kvantovými rovnicemi kyberprostoru. Před mými zraky se objevila nekonečná informační dálnice. Odstělel jsem pošťáka, snažícího se mne zasypat spamem, a vydal se do nejbližšího virtuálního obchodníku...

Ale zpátky na zem, do reálného světa k šedým, blikajícím monitorům, které slouží většině z nás jako jediný komunikační kanál se Sítí. K informačním zdrojům, službám a zábavě poskytovaným Internetem vedou rozličné cesty, některé klikatější, jiné přímočařejší. A právě pro ty z nás, co si chtějí usnadnit život a volí kratší a jednodušší cesty, jsou zde internetové portály.

Portál?

Slovíčko, jehož nový význam vznikl v historicky nedávné době, se pomalu začíná zabydlovat v počítačových slovnících i když je ho také možno považovat pouze za chytrý marketingový tah nebo za naprosto zbytečný, nic neříkající pojem. Skutečností však je, že pojem "portál" používá mnoho lidí a portál jako takový dokonce používáme všichni. Portálem je totiž místo, kde začínáte svou pouhou Internetem domovská stránka MS Exploreru či Navigatoru, vaší firmy nebo přímo vaše.

Firmám nabízejícím nejrůznější služby záleží na tom, aby se jejich produkty staly domovskou stránkou co největšího počtu uživatelů. Integrují na nich proto co nejvíce dalších služeb od vyhledávání přes zprávy, poštu až po chatovací části a tak vznikají portály. Čím více služeb totiž taková firma, resp. její portál, nabídne, tím déle se na něm návštěvníci zdrží a uvidí více reklamy. A osvědčí-li se jim používání služeb, které jsou poskytovány zdarma, objednají si možná i další za peníze.

Co z toho plyne pro nás, internauty? Mít vlastní výtvar nastavený jako domovskou stránku je sice hejvový pocit, ale ruku na srdce co nám kromě pocitu uspokojení taková stránka poskytuje. Je mnohem rozumnější začít na místě, které nabízí nějaké aktuální informace či je umožňuje vyhledat na portálu. Tím, že se setkáme s komplexní nabídkou, pokrývající většinu našich informačních potřeb pod jednou stěchou a se známým ovládacím rozhraním (která mimochodem Windows kdysi sjednotila a Internet znovu rozbil), ušetříme čas i peníze. Zajdeme vlastně do takového internetového informačního hypermarketu. Samozřejmě, představa hypermarketu poněkud pokulhává, protože na rozdíl od většiny trojrozměrných struktur (nejsou-li ovšem živé) se portál může přizpůsobit našim individuálním potřebám a potřebám (krásný příklad nabízí český Atlas).

Øekni, kde ty portály jsou, kde mohou být...

Portály hledejte za devatero linky a devatero společnostmi, tam kde se nacházejí hluboké a moudré informační zdroje, kde bystré prohledávání najdou během okamžiku nejen ztracený perlový náhrdelník, ale i dokumenty o stavu silikonového království, kde máme jasný přehled o vývoji kurzu našeho měřáku vůči dolaru...

Možná jednou budeme bloudit VRML krajinou a hledat kudy do portálu, a takto neurčitě nám

budou radit všemožní informační skřítci-pomocníci ale zpět z krajiny fantazie.

Portály najdeme tam, kde jsou silné a bohaté informační zdroje, kde lze snadno nalézt hledanou informaci či alespoň cestu k ní, kde si můžeme přečíst denní zpravodajství. Jak je z tohoto výřtu vidět, část z portálů vzniká, či již vznikla, z vyhledávacích serverů. Jeden z nich, Atlas, se před nedávnou dobou sám definoval jako první český portál a tak se pojíme podívat, jak to s ním vypadá. A nejen s ním. Nabízejí portály skutečně to, co chceme? Informace, zábavu, usnadní život? Uvidíme!

Atlas, první portál

Hlavní částí tohoto portálu stejně jako většiny jiných je vyhledávací část, která v nepřehledném kyberprostoru umožňuje nalézt stránky obsahující to, po čem naše srdce touží. Využívá dva standardní způsoby katalogový seznam registrovaných stránek a fulltextové vyhledávání v stránkách indexovaných. Katalog obsahuje desetitisíce odkazů na stránky včetně jejich krátkého popisku. Do katalogu můžete vložit odkaz na vaše vlastní stránky pomocí jednoduchého formuláře i vy a oproti jiným službám podobného typu je zde obrovská výhoda, že odkaz se v katalogu objeví prakticky okamžitě. Problém, že by náplň stránky nesouhlasila s kategorií, kam byla umístěna, je řešen tak, že stránky jsou posléze procházeny Atlasem a jejich umístění kontrolováno. Informace o dostupnosti stránky mají u všech katalogových odkazů podobu písmene "W" různých barev, novinku v seznamu naproti tomu indikuje velké "N". Fulltextové vyhledávání má určitou vadu na kráse stejné dokumenty se zobrazují několikrát, pokud s jiným kódováním češtiny. Toužíte-li po elektronické adrese člověka, jehož jméno znáte, ale e-mail ne (anebo naopak), zkuste vyhledávání v části LDAP Adresář osob.

Nejsilnější stránkou Atlasu je služba "Můj Atlas", která nejenže nabízí zpravodajství z domova a ze světa, kulturní i politické scény (zdrojem jsou renomované agentury ĚTK a MSNBC), předpovědi počasí pro nejbližší dny, překladatelskou (spolu s firmou Microton) a možnost najít si zaměstnání, ale hlavně umožňuje tyto služby přizpůsobit vašim individuálním potřebám takzvaně personalizovat. Zajímá vás kromě kursu německé marky a amerického dolaru také česká drachma nebo švýcarský frank? Není nic jednoduššího, než si je přidat k zobrazovaným kurzům pomocí tlačítka Upravit. Stejně tak můžete z denních zpráv například vyškrtnout pro vás nezajímavý sport. Nastavení je uživatelsky velmi příjemné, nedělá problémy ani naprostému začátečníkovi.

Jako správný portál nabízí Atlas i další, více či méně užitečné, služby sledování, zda je váš známý on-line, spolu s možností se s ním spojit, a diář s poznámkovým blokem které ovšem většinou uživatelů, platící nehorázné telefonní účty za spojení modemem, zřejmě používat nebude. Užitečnou službou je E-mail, jenž nabízí 10MB schránku s přístupem přes POP3 (tj. pomocí poštovního programu typu Outlook či Eudora) a MůjWeb, který umožňuje si také zdarma zřídit 1,5MB prostor pro své WWW prezentace. Podrobně jsme o těchto službách psali v letošním PC WORLDu v čísle 1 a

Seznam, Seznam, otevři se

I když Atlas sám o sobě prohlašuje, že je "první portál" u nás, starším a skutečně nejpoužívanějším přístupovým bodem na českém Internetu je server "Seznam", který má podle auditu nezávislé společnosti DCCI velký náskok před českou konkurencí. Seznam sám sebe portálem nenazývá, ale protože toho umí leckdy víc než ostatní portály v našem přehledu, bylo by jeho vyřazení podobné vyřazení USA ze seznamu velmocí. Portál Seznam

v současné době nezahrnuje pouze vyhledávání stránek ve výborném katalogovém Seznamu a fulltextovém KOMPASu (který si na rozdíl od Atlasu s různým kódováním českých stránek hravě poradí) a e-mailových adres na serveru Lidé, ale ve spolupráci se známou firmou PJssoft je rozšířený o hledání lokalit na mapách velkých českých a slovenských měst.

Již zavedená je zpravodajská stránka "Seznam DNES", obsahující "oficiální" zpravodajství. Zpravodajské stránky jsou rozděleny na několik oddílů. První z nich sestává z aktuálních informací o dnu u nás a ve světě, reprezentovaných především odkazy na České noviny a na elektronické podoby nejčtenějších deníků; další obsahuje informace o vývoji kurzů DEM a USD, indexu PX50, o počasí a pro milovníky pasivní zábavy přehled televizních programů. Relativně nová část Novinky.cz nabízí "neoficiální", poněkud bulvární, ale o to čtivější články od nezávislých příspěvovatelů. Máte možnost se stát, píšete-li alespoň trochu slušně, pravidelným dopisovatelem. Necítíte-li se na to, nikdo vás nebude omezovat v psaní komentářů k již napsaným článkům a netroufnete-li si ani na toto můžete alespoň každý článek oznámkovat (1 nejhorší, 10 nejlepší).

Poslední služba Seznam Email umožňuje založit si zdarma e-mailovou schránku přístupnou přes WWW rozhraní i POP3 o velikosti 10 MB. Určitou nevýhodou některých částí Seznamu je jejich velká obliba často bývají přetížené, a tak se například na server Mapy přes den prakticky nedostanete.

Trafika a Zmije z M.I.A.

Nejsilnější zbraní Trafiky je její zpravodajská část. Ta nabízí přehled denního tisku a tak nemusíte v zaměstnání vypadat, že zrovna nic neděláte, když budete číst aktuální články přímo z monitoru. Ale co víc, v databázi Trafiky jsou obsaženy všechny články více než desítky našich nejvýznamnějších periodik, jako je MF DNES, Respekt, Lidové Noviny, Týden a podobně, a to až do roku 1994. Je v současné době nejobsáhlejší veřejně přístupnou databází našeho denního tisku s možností v ní zprůhledně vyhledávat, přičemž samotné vyhledávání je na velmi dobré úrovni. To ocení každý, kdo hledá články v tisku k danému tématu, a nechce platit za rešeršní službu. Trafiku je možno personalizovat, a i když je personalizace v Atlasu rozsáhlejší, zde naprosto vyhovuje.

Další důležitou částí tohoto portálu je, jak jinak, katalog nazvaný Zmije, který je doveden v určitých oblastech do dokonalejší podoby, než jakou mají jeho konkurenti. Odkazy na jednotlivé stránky jsou procházeny supervisory a je jim přidělována známka jako ve škole od 1 do 5 a krátký komentář. To je velmi užitečné víc, pokud hledáte v záplavě desítek odkazů a nemáte chuť ani čas všechny procházet podle komentáře se zaměříte na ty, kde hledaná informace nejspíše bude. Známkování napoví, jak kvalitní je daný server.

Svět Namodro, který je znám mnoha počítačovým nadšencům svými články, komentujícími dny v počítačovém průmyslu, je taktéž zastřešený tímto portálem, a nyní má poněkud pozmiňovanou strukturu.

I když portál nemá vlastní e-mail zdarma, je propojen se službou POST.CZ, která nabízí 10MB schránku přístupnou přes WWW rozhraní. Velkou výhodou Trafiky je důsledně jednotné rozhraní, nevýhodou pomalá odezva.

Portály, které jsme doposud prošli, mají jedno společné vznikly z původně čisti vyhledávacích serverů rozšířením o další služby. Nabízejí mnoho velmi užitečných služeb, ale informace, jež pomocí nich můžeme získat, mají velmi rozkolísanou hodnotu což samozřejmě není jejich chyba, takový prostě Internet je. Svou internetovou stránku si může udělat každý, a taktéž na ní může uveřejnit cokoli zkrusleného. Tím se otevírá prostor firmám, které informace oviňují

a dále zpracovávají. Příkladem je portál iDnes.

Věra iDnes

Portál iDnes vznikl s přímým záměrem nabídnout lidem zoufale bloudícím v moři Internetu záchytné body, ostrovy, kde by našli ověřené informace a inteligentní zábavu. Celý systém je založen na tematicky orientovaných částech, takzvaných ostrovech, jichž je celkem sedm: Ostrov zpravodajství, kultury, volného času, obchodní, nevidomých, PC a her a deníku MF DNES. Na každém z ostrovů, které mají pro snadnou orientaci různé barvy, se nachází několik oblastí.

Ostrov zpravodajství není v žádném případě kopií tištěné podoby deníku; informace jsou aktuální, staré několik desítek minut a pokrývají celé spektrum, od politiky přes finance a poeasí až po sport. Obchodní ostrov pod sebou skrývá "český Amazon", tedy internetové knihkupectví nabízející také CD, DVD--ROM, videokazety a hry. Jak je v takovýchto elektronických obchodech zvykem, každý z kupovaných předmětů má u sebe krátkou anotaci. A jak názvy dalších ostrovů napovídají, každý z nich přináší obsáhlé fundované informace z dané oblasti, doplněné nezbytnými fotografiemi, případně videosekvencemi či zvukovými nahrávkami. Na každém z ostrovů můžete nalézt jako přídavek zvláštní oblasti. Například na ostrově PC a hry si lze přečíst nejen krátké recenze nových her, ale i navštívit několik chatovacích místností, kde máte možnost popovídat si se stejně naladěnými lidmi, na ostrově Kultury se zúčastnit on-line aukcí, či si na zahrát burzovní hru na ostrově Zpravodajství.

Tento portál zaujme přisně jednotným uživatelským rozhraním, vzájemnou provázaností a ověřenými informacemi. Stránky jsou plné grafiky, a tak jejich prohlížení zabere více času než u textově orientovaných portálů.

Modré stránky

Portál Modrých stránek je laděně komerčněji než portály předešlé. Obsahuje veřejně přístupný katalog registrovaných stránek, ten se však obsahově s katalogy Seznamu či Atlasu nedá příliš srovnat. V katalogové části je zajímavá velmi jednoduchá možnost personalizace, a to přidáním linku, který vás zaujme či pomocí ikonky hlavičky do "bookmarku", jež se poté vždy objevuje na hlavní stránce portálu. Velmi zajímavý je "Český Amazon", jež provozuje agentura Modré stránky také pro portál iDnes, viz popis výše. Podnikatelům či firmám v základní orientaci mezi desetitisíci firm pomůže část interSEIF, jež sestává z databáze nejvýznamnějších českých firem, přičemž informace jsou garantovány Hospodářskou komorou ČR a průběžně aktualizovány. Fulltextový systém vám umožní snadnou orientaci v téměř 10 000 firemních zápisech, obsahujících nejenom adresu, ale i základní ekonomické ukazatele, předmět a popis činnosti. Burza práce je dalším zajímavým prvkem, umožňuje nezaměstnaným či lidem mìnícím své zaměstnání nabídnout své schopnosti třeba právě zmíněným podnikatelům. Další služby, jako jsou zprávy, však tento portál neposkytuje (nezmioují propagaci svých Modrých stránek), nabízí však odkaz na portál iDnes, kde si na nedostatek aktuálního zpravodajství nelze stěžovat.

Shrnutí

Který z portálů si vybrat? Atlas je silný v personalizaci a šíři přidaných služeb jak se na

portál sluší. Nabízí katalog a fulltextové vyhledávání, zpravodajství, e-mail a webový prostor zdarma v jednotném rozhraní, a je poměrně rychlý. Předností Seznamu jsou vyhledávací nástroje; má také nejširší katalog ze všech českých vyhledávačů, umožňuje vyhledávat v mapách, zpravodajství je na dobré úrovni a výborné jsou živé Novinky.cz a FreeMail. Výhodou Trafiky je přidaná hodnota k surovým informačním zdrojům komentovaný katalog Zmije, Trafika, vyhledávací výskyt slova v nejčtenějších českých periodikách, a Svět Namodro se zasvěcenými komentáři. Portál iDnes nabízí kromě důležitého jednotného prostředí jedinečnou koncepci ostrovů, na kterých se neztratíte. iDnes je nejvíce vhodný pro začátečníky, ale i ostatní zde naleznou oázu klidu v rozbouraných vodách Internetu. Portál Modrých stránek nejspíše využijí podnikatelé.

Prošli jsme české servery, které je možné považovat či se samy tak nazývají za portály. Internetový pojem portál však nevznikl u nás. Nejznámější a největší portál byl do nedávné doby Yahoo! (jenž se načítá rychleji než většina českých portálů obsahuje totiž velmi málo grafiky), v současnosti odsunutý na druhou pozici portály AOL/Netcenter. V oblíbenosti následují Excite a Start (od Microsoftu). Můžeme hledat v největších katalozích WWW stránek na světě, procházet denní zprávy, hledat lidi, chatovat, založit si e-mailové konto... a používat celou nepřebernou paletu různých funkcí. Avšak český uživatel nejspíše vždy raději sáhne po českých serverech, už jen proto, že se na Yahoo! toho moc o dění v ěchách nedočkeme.

Mimochodem, víte proč se místo slova "portál" nepoužívá slovo "brána"? Ne? Zkuste si bránu přeložit do angličtiny a bude vše jasné. To by byl marketingový tah!

Adresy českých portálů:

Atlas: www.atlas.cz

Seznam: www.seznam.cz

Trafika: www.trafika.cz

iDnes: www.idnes.cz

Modré stránky: www.stranky.cz

Adresy zahraničních portálů

Yahoo!: www.yahoo.com

Netcenter: www.netcenter.com

AOL: www.aol.com

Excite: www.excite.com

Start: www.start.com

Zažijte si vlastní internetový krámk - Prodáváme na Internetu

Václav Vitvička

Vedle zábavy a informací, což bývá první věcí, která kohokoliv z nás napadne ve chvíli, kdy nikdo zmíní Internet, nám dnešní jeho podoba nabízí celou řadu dalších možností. Pro ty z nás, kdo se zajímají o obchodování prostřednictvím Internetu, jsou zde hned tři oblasti: nákup, což je nejbližší a nejznámější oblast, aukce, což je v současné době jediná část podnikání na Síti, která opravdu vydělává, a prodej. Ať chceme nebo nechceme, Internet jako další podnikatelské médium je zde a hodlá dobýt svět. I když se celková částka obchodů uskutečněných jeho prostřednictvím v minulém roce pohybovala řádově v desítkách miliard dolarů, je to stále ještě pouhý zlomek celkové sumy. Důležité ale není kolik procent se za daný měsíc prodá a nakoupí prostřednictvím firem inzerujících na Internetu, ale skutečnost, že zatímco běžné firmy oslavují zvýšení prodeje o dvě procenta, většina internetových firem ohlašuje každým měsícem zvýšení obrátu o několik set procent. Je proto jasné, že obchody prostřednictvím Internetu nejenže prosperují, ale jsou na nejlepší cestě v blízké době ovládnout světový trh.

Pro většinu velkých firem dnes už prakticky neexistuje otázka, zda mít nebo nemít obchodní stránku na Internetu, ale spíše jak rychle webovou stránku otevřít. Problémem velkých firem bych se však v tomto článku zabývat nechtěl, pro běžného čtenáře je mnohem zajímavější otázka, zda Internet podporuje prodej v malém, zda je toto médium schopné pomoci začínajícím firmám nebo dokonce soukromíkům.

Odpověď je poměrně jednoduchá ano, na Webu můžeme najít několik firem zaměřených na podporu soukromíků snažících se o prosazení svých výrobků. Celkem pochopitelně je tato nabídka poměrně omezená, nicméně existuje a je poměrně snadno využitelná.

K založení vlastního internetového obchodu musíme učinit následujících několik kroků:

1. Vybrat si patřičného partnera - jednotlivé firmy účtují různé částky za služby jako příprava webových stránek, registraci jména firmy nebo pomoc při obchodování.
2. Vytvořit úvodní stránku. To je snad nejdůležitější krok, protože stejně jako při vstupu do normálního obchodu nás upoutá naleštěná výloha, stejně tak je důležité, aby první stránka, na kterou zákazník na Webu narazí, byla jednoduchá, přehledná a bez chyb.
3. Připravit systém placení. Zde si musíme rozmyslet, jestli budeme více posílat na dobírku, vyžadovat placení kreditní kartou, a jakým způsobem budeme přijímat objednávky (tj. telefonem, faxem nebo prostřednictvím elektronické pošty).
4. Prodat vlastní stránku. Aby si nikdo něco u vás koupil, musí nejdříve stránku najít. Registrujte proto vlastní stránku u všech dostupných search engines (pokud to partner neudělá za vás).
5. Udržujte stránku zajímavou. Nezapomeňte, že Internet je dynamické médium, obměňujte proto svoji stránku tak často, jak je to jen možné.

Pro lepší orientaci jsem vybral pět nejkvalitnějších služeb pro drobné podnikatele. Jako nejlepší se ukázal Yahoo Store (www.viamall.com/help.html). Náklady jsou 100 USD měsíčně za obchod s maximálně 30 různými předměty. Možnost růstu je neomezená, při 1 000 předmětech je cena 300 dolarů, a s každým dalším tisícem je to o 100 dolarů měsíčně víc.

Pokud ovšem nabízíte 3 000 různých předmětů, nejste malá firmička. Použitý software je neobyčejně jednoduchý, takže založení obchodu je otázka několika minut. Firma automaticky registruje jméno obchodu v nejvíce vyhledávaných a stará se o placení, tzn. placení prochází přes Yahoo Store. Jedinou nevýhodou je to, že se jedná o službu sice nejkvalitnější, ale zároveň o nejdražší.

Jako druhou nejkvalitnější firmu bych doporučil společnost iCat Commerce (www.icatmall.com), která založí váš virtuální obchod zdarma (do deseti předmětů), od 11 do 50 předmětů je to potom 49,95 dolarů měsíčně. I zde je prakticky neomezená možnost růstu; pokud se počet nabízených předmětů přiblíží několika tisícům, cena odpovídá Yahoo Store. Firemní software je téměř stejně dokonalý jako u předchozí firmy, chybí zde však automatická registrace jména vašeho obchodu. O způsob placení se stará společnost za vás. Výhodou je začátek zdarma, takže nemáte co ztratit. Nevýhodou je určitá pomalost v natahování stránek.

Třetím v pořadí je Virtual Spin Electronic Store (www.virtualspin.com). Cena je tradičních 100 dolarů za 100 výrobků, růst je sice možný, ale velice drahý; za 5 000 druhů zboží zaplatíte závratných 3 049 dolarů měsíčně. Registrace je automatická a firma se stará o placení. Nevýhodou je značně nešikovný software, takže nad vytvořením stránky jsem trávil několik hodin. Pokud máte zájem o grafiku, budete se muset smířit s tím, že vaše stránka bude velmi pomalá.

Firma CompuServe Interactive BusinessWeb si jako jediná nevystačí s přístupem na Web, ale vyžaduje spojení s firmou CompuServe, čímž je automaticky omezen přístup potenciálních zákazníků. Na druhé straně se na vás budou více napojovat zákazníci CompuServe. Systém placení je jiný jednorázových 50 dolarů za připojení, a dalších 79 dolarů měsíčně za stránku do 30 MB bez omezení počtu výrobků. Výhodou je automatická registrace, nevýhodou omezení prostorem 30 MB a nutnost využívat internetové autorizační nástroje místo obvyklejší webové stránky. Doporučuji pouze pro členy systému CompuServe.

Poslední z velkých firem je GeoCities GeoShops (www.geocities.com/cgi-bin/search/isearch). Požaduje jednorázový poplatek 120 dolarů a dále 23,95 měsíčně za 25 MB. Možnost dalšího růstu je omezena jen vaším serverem. Výhodou je automatická registrace a přístup k velice rozsáhle rodu obchodů registrovaných u firmy GeoCities, včetně velice kvalitní knihovny CGI skriptů, umožňujících využití velice sofistikovaných funkcí na vaší webové stránce. Nevýhodou je velmi pracné založení, pokud nejste člen GeoCities, a použitý software je poměrně nešikovný a složitý. Pokud již jste členem GeoCities, pravděpodobně se vyplatí otevřít si krám právě tam, jinak raději využijte některou z výše uvedených možností.

Tímto krátkým výřetem počet možností samozřejmě nekončí: zkusíte-li vyhledávání s klíčovými slovy electronic store, naleznete celou řadu menších firem, nabízejících v podstatě totéž. Většinou se ale vyplatí spojit se s nějakou větší a dobře zavedenou firmou. Zvláště výhodnou se mi jeví iCat Commerce, protože pro začátek opravdu nemáte co ztratit, a pokud se obchody opravdu rozjedou, nic vám nebrání přejít k nějaké pro vaši oblast zajímavější firmě. Nezapomeňte, že obchody na Internetu rostou opravdu exponenciálně z 2,5 miliardy dolarů v roce 1997 se v roce 2000 předpokládá obrát kolem 19 miliard dolarů pouze v USA. A to je solidní nárůst. Pochopitelně bude záležet jen na vás a vaší nabídce, jestli se k těmto cílům přiblíží i vaše firma a zboží. Výše uvedené služby vám k tomu mohou dopomoci, ale nikdo váš výrobek neprodá za

Všechno v jednom - Telenor Voice Mail

Jan Lipšanský

Hlasové schránky jsou v zahraničí již dávno zavedeným zbožím, zatímco u nás se podobná nabídka objevila poprvé nikdy před těmi, čtyřmi lety. V současné době nových komunikačních technologií se rozvíjejí i možnosti podobných schránek. Jednou z nejnovějších služeb je Telenor VoiceMail. Zatím jsou některé funkce ve fázi beta-testování, ale již nyní jsme měli příležitost si ji vyzkoušet. Vaši známí či obchodní klienti mají možnost zasílat vám e-maily, faxy a předávat hlasové vzkazy přímo do právní této jediné schránky, odkud vy si je pak můžete vybrat vytočením jediného telefonního čísla, případně přihlášením se přes Internet.

Zřízení účtu

Jste-li již zákazníkem Telenoru Internet (nezaměňovat se společností Telenor Česká republika), stačí o tuto službu požádat, případně vyplnit přihlášku na internetových stránkách www.ti.cz. Bude vám pak přiděleno uživatelské jméno, číslo schránky a tajné číslo (nic jako PIN), jímž bude ověřena vaše identita. Máte možnost si dále zařídit až 999 podschránek.

Výběr formátů

Ve chvíli, kdy se poprvé podíváte do své schránky, máte možnost vybrat si ze tří složek: Změna hesla, Přejít do adresáře a Vytvoř osobní kontakty (názvy složek překládám, protože celé menu je, bohužel, v angličtině). Zde si můžete "vyzvednout" vzkazy, faxy i e-maily, přičemž máte možnost předem si přednastavit, v jakém formátu se vám zobrazí. U zvukových souborů je na výběr z formátů wav, au a voc, u obrazových pak tiff, gif a bmp. Pracuje se na implementaci stream-audio.

Zanechání vzkazu

Kdokoliv vám chce zanechat vzkaz, vytočí pražské telefonní číslo 96 15 94 35, a řídí se instrukcemi. Zvolí si vytočením čísla 1 český jazyk, a po vytočení čísla vaší schránky vám pak může zanechat běžný vzkaz jako na záznamníku.

Zaslání faxu

Zaslání faxu je obdobné. Po vytočení stejného čísla je možné po ohlášení záznamu hlasu operátorky vytočit opět čísla pro volbu jazyka a schránky, a zaslat fax. Zde jsem však narazil při testování na problém: většina současných faxů je nastavena tak, že po vytočení čísla a naskenování dokumentu již nemáte možnost vytočit jakékoliv jiné číslo, ani jste mimo možnost se záznamníkem na druhé straně nijak komunikovat. A to dokonce ani při využití funkce Talk (Mluv), již faxové přístroje nabízejí. V této situaci je možné zaslat fax na výše uvedenou e-mailovou adresu, pokud jej předem naskenujete a převedete do jednoho z obrazových formátů, uvedených výše.

Zaslání e-mailu

Jste-li zákazníkem Telenoru Internet, máte už svou e-mailovou adresu, a došlou poštu si můžete vybírat připojením na svůj mailbox. Rozšířenou možností je zaslat e-mail ve zvukové podobě, kdy na svém počítači nejdříve nahrajete vzkaz (opět ve formátu wav, au nebo voc 8 bit, 8 000 Hz, mono), jenž můžete i zazipovat, a zašlete jej na adresu gate@voicemail.telenor.cz, přičemž jako subject (předmět zprávy) uvedete číslo schránky, pro niž je určen. Je možné připojit i MIDI soubor do velikosti 10 Kb. Novou možností bude zaslání vzkazu přímo přes internetové schránky, ale tato funkce je ve fázi beta-testování a není zatím dostupná.

Výběr vzkazu

Máte na výběr ze dvou možností buď telefonicky, kdy se opět zadáním číselných kombinací dostanete do své schránky a vzkaz je vám přehráván jako při použití běžného záznamníku. Nebo se připojíte na internetové stránky voicemail.terminal.cz a zadáním čísla své schránky, tajného čísla a názvu schránky se dostanete do jejího menu. Zde si vyberete příkaz Přehrát vzkaz.

Výběr faxu

Při připojení se na svou schránku přes Internet se vám zobrazí všechny došlé hlasové, faxové a e-mailové zprávy. Faxové jsou převedeny do obrazového formátu, jež jste si zvolili při osobním nastavení své schránky. Výběr faxu je možný i přes telefonické připojení, bohužel se mi nepodařilo tuto službu otestovat.

Výběr e-mailu

Opět připojením na svou schránku a výběrem zobrazení e-mailových zpráv.

Závěr

Přestože má Telenor VoiceMail ještě nějaké mouchy, musíme ocenit, že se nikdo v naší zemi pustil do tak průkopnické služby. Jednou z nejpodstatnějších vad vidím v jazyku, v němž je vedeno internetové menu schránky. Ne každý uživatel českého Internetu ovládá angličtinu, i když lokalizace by měla být vyřešena v nejbližší době.

Dalším záporem je skutečnost, že ne vždy je zmíněná jediná telefonní linka dostupná, a tak se nikdy zkoušíte dovolat několikrát po sobě, což vás může přestat bavit. Ale po pravdě řečeno, i při vytíženosti linky jsem se na druhý pokus vždy dovolal. Navíc v současné době má být v provozu druhá linka.

Pokud však potřebujete mít své e-maily, faxy a hlasové zprávy pěkně pohromadě v jedné schránce, a dostat se k nim, ať jste kdekoliv, mohu tuto službu jen doporučit.

Telenor Voice Mail

- + hlasové vzkazy, e-maily a faxy v jedné schránce
- + výběr z několika formátů
- + přístup ke schránce přes telefon i Internet
- + služba zdarma
- internetové menu v angličtině
- komplikované zasílání faxu
- doposud nefunkční zasílání vzkazu přes www.ti.cz
- občas přetížená telefonní linka

K testu zapůjčila firma:
Telenor Internet,
Václavské náměstí 4, Praha 1
Cena: zdarma

Hardware

Obě ruce na tabletu - Tablet Wacom Intuos s myší i perem

Michal Bareš

Tablet má dnes doma již kdekdo. Existují dětské tablety, či spíše "tabletky", které mají formát A6 a poslouží téměř každému uživateli, ať již chce kreslit obrázky nebo retušovat fotografie sousedů, ale pro profesionála (i v domácnosti) se hodí spíše něco většího, třeba tablet Wacom Intuos s formátem A4, perem a myší.

Myš, která není myší

Hned při prvním pohledu do krabice s tabletem si jí všimneme. Vypadá jako myš, ale je nijaká divná nemá kabel, nemá kuličku, má více tlačítek a je celá tak nějak nakřivo. Je to totiž speciální grafická myš a umí víc, než jen jezdit po podložce. Podložku vlastně ani nepotřebuje, protože je určena pro pohyb na tabletu. Má pět tlačítek, kterým lze v ovládacím programu přiřadit různé zkratky, což je vhodné hlavně když nechceme při práci s tabletem "odskakovat" ke klávesnici. Zkratky lze přiřadit i pro dvě klávesy stisknuté najednou. Navíc má myš na boku "skrolovací" kolečko, které pracuje stejně jako to u "inteligentních" myší. Kolečka jsou na myši vlastně dvě, na každé straně jedno, protože myš je určena jak pro praváky, tak pro leváky. Jednoduchým pohybem lze natočit vršek myši, a tak ji lze použít i pro druhou ruku.

Jak jsme již řekli, myš pracuje pouze na tabletu, a i když s ní lze ovládat i Windows, je určena především pro grafickou práci. Citlivost myši je dána hustotou síťky tabletu a ta je 2 540 lpi. Speciální vlastností myši je možnost práce nejen v osách x a y, ale také v ose z, což jí umožňuje pohodlné ovládání trojrozměrných objektů.

Lze i perem

S tabletem se zároveň dodává i klasické dvanáctigramové pero, které je samozřejmě "bezdrátové", citlivé na tlak a nemá baterii. Pero má navíc dvě tlačítka a gumu. Musíme pochválit výrobce, že k němu přibaluje i náhradní "štitinky", jež se mohou zlomit nebo poškodit.

Pero (i guma) dokáže rozlišit 1 024 úrovní tlaku, tato hodnota je však teoretická, jelikož pero pracuje s tlakem v rozmezí 30 až 400 gramů, tedy tři úrovní tlaku na jeden gram. Další vlastností pera je schopnost rozpoznat náklon, a to v rozmezí 60 stupňů. Podle náklonu lze (pokud to software umožňuje) přiřadit peru několik typů štítků. Stejně jako myš je možno i tomuto peru přiřadit v ovládacím programu speciální funkce.

Tablet

Samotný tablet má rozměry 456 x x 361 x 14 milimetrů a jeho aktivní plocha má velikost 304,8 x 240,6 mm (lze na ní pracovat s předlohou o formátu A4). Tablet obsahuje programovatelné menu s výměnnými popiskami a fólii, pod kterou lze upevnit předlohu. Rozlišení tabletu je 2 540 lpi a přesnost je 0,25 mm. Aktivní zóna tabletu začíná 10 milimetrů nad plochou, takže lze například obkreslovat i obrázky z knihy nebo časopisu, jež jsou položeny na tabletu (pokud jejich výška nepřesahuje zmíněných deset milimetrů).

V krabici najdete vše, co potřebujete k instalaci i k každodennímu používání. Je zde kromě disku s ovladači také plná verze schopného grafického programu Painter Classic. Instalace tohoto programu, stejně jako instalace tabletu, probíhla bez závad (v jednom případě jsem musel instalaci opakovat a ořídit ji ručně). Při připojení tabletu do sériového portu počítače je třeba ocenit způsob, jakým výrobce řeší napájení tabletu. Výstup z adaptéru se totiž připojuje přímo do sériového konektoru tabletu, takže se uživatel zbaví zase jednoho zbytečného drátu na stole.

Při připojení tabletu je třeba odpojit myš, a jelikož ovládání programů grafickým perem je sice zajímavé, nicméně ne moc příjemné, tak uživatel ocení přítomnost druhé myši. Obě zařízení (pero i grafickou myš) lze používat najednou, tablet je totiž od sebe dokáže rozlišit. Tabletová myš sice také pracuje s absolutním "pozicováním" (každý bod na tabletu odpovídá jednomu bodu na obrazovce), ale stále se s ní při obsluze programů pracuje lépe než s perem. Tablet lze snadno rozdělit na několik pracovních ploch různé velikosti, takže pro ovládání Windows lze vyčlenit plochu přibližně o velikosti touchpadu.

Tablet Wacom Intuos formátu A4 představuje svými parametry profesionální grafický nástroj. Příjemná je kombinace grafického pera a myši a pro "neprofesionály" naprosto dostačujícího programu Painter Classic.

Wacom Intuos A4 regular

- + pero a myš
- + softwarové vybavení
- + formát
- chybí český manuál

Cena: 18 990 Kč bez DPH
K recenzi poskytl firma:
ConQuest computer
Areál VÚ, Praha 9, Břichovice

Solcam - Kamera pro vaše PC

Martin Kybal, IDG Online

Pokud máte chuť proniknout do světa videokonferencí, a přitom nemáte prostředky na složité systémy za stovky tisíc korun, může vás následující článek zaujmout. Na test nám byla zapůjčena digitální CCD kamera firmy Cellvision. Je určena jako levné řešení pro zájemce o snímání pohyblivého obrazu do počítače.

Kamera je umístěna v designově pěkně provedeném stojanu. Spojovací kabel, kterým se připojuje do počítače, je určen pro přenos obrazu a zároveň pro napájení. To je odebíráno z portu pro klávesnici, jenž se pak připojuje na průchozí konektor kamery. Instalace je tedy velmi jednoduchá. Omezuje se na mechanické připojení na paralelní port počítače a mezi klávesnici. Po paralelním portu jsou pak data přenášena do počítače. Po instalaci ovladačů je kamera připravena k používání libovolným programem, který dokáže pracovat se zdrojem videosignálu. Součástí dodávky je jednoduchý program, jenž dovoluje snímat videosekvence nebo jednotlivé statické obrazy. Slouží zároveň pro nastavení rozlišení obrazu, barevného podání a způsobu komprese použité při záznamu. Pro videosekvence jsou k dispozici rozlišení 160 x 120, 176 x 144, 240 x 180 a 320 x 240 bodů. Statické snímky mohou mít s využitím zoomu až 640 x 480 bodů.

Kameru jsem testoval zejména ve spojení s programy pro telefonování a videokonference po Internetu. Že jde o jedno z jejích primárních určení, dokládá fakt, že spolu s kamerou získá uživatel také program Internet Phone. Žádný z mnou používaných programů neměl s využíváním kamery problémy. Nejčastěji jsem používal rozlišení 176 x 144 bodů. Na obraz větších rozměrů již nestačila přenosová rychlost používaného modemu, která byla 33,6 Kb/s. Počet snímků se pohyboval okolo 5 až 8 za sekundu. Zde se projevoval fakt, že kamera nepoužívá pro zpracování obrazu speciální přidavnou kartu, ale využívá výkon procesoru.

V dokumentaci je uváděn jako minimální požadovaný procesor Pentium 75 MHz, avšak osobně bych posunul tuto lažku na 120 MHz. Ale i na Pentiu 75 MHz byla kvalita obrazu velmi dobrá. Co mne překvapilo, byla čistota obrazu bez šumu, a to i při velmi špatných světelných podmínkách. Poněkud obtížné bylo ostření obrazu, protože objektiv šel otáčet velmi ztěžka. Barevné podání bylo při standardním nastavení trochu posunuté k červené, ale dalo se to ovládacím programem doladit.

Kamera je rovněž vhodná pro snímání videosekvencí, ale s určitým omezením plynulosti pohybu obrazu. Během několika desítek pokusů, kdy jsem různě kombinoval velikost obrazu, použitý způsob komprese obrazu a počet zachytávaných snímků za sekundu, se mi nepodařilo dosáhnout vyšší rychlosti jak 10 snímků za sekundu.

Závěr

Digitální CCD kamera Solcam je jednoduchým řešením pro zájemce o internetové videokonference a experimentování s pohyblivým obrazem na PC. Kamera splňuje to, pro co byla navržena a myslím, že užitná hodnota odpovídá ceně, za kterou je nabízena. Také jednoduchost instalace ve srovnání s ostatními systémy může být pro mnoho zájemců rozhodující faktor, stejně jako cena. Podle informací, jež jsou na obalu kamery, výrobce produkuje ještě verze s USB sběrníci, s výstupem standardního videosignálu a s interní videokartou pro digitalizaci a zpracování obrazu. Pro zájemce o vyšší kvalitu obrazu bych doporučil poohlédnout se po některém z těchto řešení. Podmínkou je také vysoký výkon procesoru a dostatek operační paměti.

Videokamera Solcam

- + jednoduchá instalace
- + kvalita obrazu
- těžké ostření

K testu poskytla firma:
Joyce ER, s. r. o. Matzenauerova 8
616 00 Brno
Cena (s DPH): 4 502 Kč

Pìknì vrstvené teèky - HP Color LaserJet 4500 DN

Václav Maletínský

Spoleènost Hewlett Packard nám k testování zapùjèila novou barevnou laserovou tiskárnu HP 4500 DN s novou technologií mísení barev. Pøinášíme vám tedy informace o tom, co všechno získáte za pøibližnì 130 000 Kè.

Základní údaje

HP Color LaserJet 4500 DN pracuje ve fyzickém rozlišení 600 dpi, které je pomocí technologie HP ImageREt 2400 rozšíøeno na ekvivalent 2 400 dpi. Rychlost èernobílého tisku dosahuje hodnoty 16 stran za minutu, pøi barevném tisku lze poèítat se 4 výtisky za minutu. Na základní desce je umístìn procesor NEC VR4300 s taktovací frekvencí 133 MHz. Ten je doplnìn 64 MB RAM, rozšiøitelné až na kapacitu 128 MB. Ovládací jazyky HP PCL5 a Adobe PostScript level 2, mezi nimiž tiskárna automaticky pøepíná, jsou zárukou kompatibility s vìtšinou operaèních systémù. Pro spojení s poèítaèem je pøipraveno paralelní rozhraní v provedení mini-Centronics IEEE 1284 ECP. Toto rozhraní doplòuje síťová karta HP JetDirect 10/100 s konektorem RJ 45. Mezi podporované systémy a protokoly patøí Novell Netware, Microsoft LAN Manager, Microsoft Windows NT Workstation 3.X/4.X, Windows 95/9x, Windows 3.1x, HP-UX, SunOS, Solaris, SCO UNIX, IBM AIX, Macintosh a IBM LAN Server.

Podavaèe a doplòky

Základní podavaè s kapacitou 250 listù A4 je øešen jako zásuvka ve spodní èásti zaøízení. Druhým podavaèem je víceúèelový zásobník pro založení až 150 listù papíru na pøední stìni zaøízení. HP Color LaserJet 4500 DN má standardnì instalovanu duplexní jednotku, která umožňuje oboustranný tisk automaticky a nikoliv jen v pøípadì ruèního založení papíru. DUPLEX je umístìn pod vlastní tiskárnu, není však její poslední èástí. U tohoto modelu je k dispozici také další automatický velkokapacitní podavaè na 500 listù papíru. Pøi založení rùzných typù médií do jednotlivých zásobníkù lze nastavit výtisky na rùzné druhy souèasnì, a docílit tak pomocí obslužných programù snadné kompletace rùzných reklamních materiálù, brožur apod. Pro výstup potištìného papíru potiskem dolù je pøipravena odkládací horní plocha tiskárny s kapacitou 250 stran, druhou možností je použití výstupu na otevøené zadní stìni tiskárny, kam lze uložit až 100 listù potiskem nahoru.

Dokumentace a programy

Tištìná užitelská pøíruèka v èeštinì a svìtových jazycích je doplnìna také elektronickou dokumentací na dodaných CD-ROMech. Disky jsou celkem tøi a obsahují kromì ovladaèù pro Windows 3.1x/9x/NT, OS/2 a poèítaèe Macintosh i programové vybavení s názvem HP Productivity Kit. S programy lze vytváøet barevné dokumenty na profesionální úrovni, pøipravovat již zmiòované brožury èi reklamní materiály.

Ovládání a provoz

Základní nastavení tisku lze provést z ovládacího panelu v pravé horní části tiskárny. Komunikačním jazykem je kromě jiného také čeština, a nemůže tedy dojít k záměně výrazů. Při jakýchkoliv nejasnostech v nastavení je připravena na LCD displeji rovněž kontextová nápověda, podle které se bude uživatel řídit až ke zdárnému vyřešení problému. Kromě běžného nastavení vlastností paralelního propojení či sítě jsou k dispozici volby výtisků kontrolních stran, informací o využití a opotřebení spotřebního materiálu a výtisky fontů písma. Přestože tiskárna po každém zapnutí provádí vlastní autokalibraci, je podle mého názoru vhodné zkontrolovat výtiskem kalibrační strany nastavení barev.

V nastavení tiskárny v ovládacím panelu prostředím Windows lze volit druh a formát použitého papíru, jeho orientaci, použitý zásobník papíru. K dispozici jsou volby pro automatické nebo manuální nastavení reprodukce barev v závislosti na používané aplikaci. Tiskárna podporuje Pantone a ICC profily, využívané například v programech z kolekce Adobe nebo Corel. Při správné volbě profilu pak výtisky vždy obsahují jen ty odstíny barev, které mají být zastoupeny. Jen u aplikací, jež s profily Pantone a ICC nespoluupracují, může občas dojít k záměně odstínu barvy. Pro takový případ je třeba využít manuálního nastavení úpravy barvy a polotónů. Pokud je tiskárna používána v počítačové síti, je sledována programem WebJetAdmin.

Náklady na tisk

Spotřební materiál u HP 4500 tvoří čtyři barevné tonery, dále Imaging drum kit, Transfer kit a Fuser kit. Z výpočtu cen a z životnosti jednotlivých částí jsme vypočetli náklady na jeden výtisk. Ty činí 0,64 Kč pro černobílý tisk při započítání pokrytí 5 % na stranu a 3,33 Kč pro barevný tisk při započítání 5 % na každou základní barvu, tedy celkové pokrytí 20 %.

Závěrečné hodnocení

HP Color LaserJet 4500 DN poskytuje obdobnou celkovou rychlost tisku jako ostatní srovnatelná zařízení. Uživateli je však k dispozici automatický duplexní tisk, rychlé síťové rozhraní a vysoký počet současně založených médií. Mezi klady je třeba zařadit také velmi nízké a tím výhodné náklady na tisk, stejně jako výstupy zpracované ve vysoké kvalitě bez viditelných rastrů. Na závažné nedostatky jsme během testů nenarazili. Pořizovací cena 135 000 Kč bez DPH za takto vybavené zařízení není nijak přemrštěná. Základní verze tiskárny, tj. model bez duplexní jednotky a dalšího podavače, je v prodeji za 90 000 Kč bez DPH. Na tiskárnu je poskytována záruka v délce 1 rok.

Cesta do počítačového pekla

Michael Desmond, Laurianne McLaughlin

Počítače zítorka budou chytřejší, menší, lépe propojené a krásnější. Není to jen váš dojem více se opravdu nyní rychleji než kdykoliv dříve. Jako příklad si vezmeme hardware průměrné nové PC má skutečně lepší život. Firemní skláděčky jsou naplněné úžasnými technologickými pokroky, jež se nikdy nedostaly přes verzi 1.0. A tak ty nešťastné duše, které tyto vymoženosti nakoupily, bezpochyby objevily, že cesta do počítačového pekla je vydlážděna dobrými vynálezy.

Ale abychom parafrázovali jistého softwarového magnáta, co cesta vpřed (The Road Ahead)? Je vůbec možné se vyhnout nákupu hardwaru, který zastará ještě dříve, než jej splatíte? Možné to je pokud budete nakupovat moudře. A to je také důvod, proč jsme sepsali tohoto průvodce technologiemi a trendy, jež budou ovlivňovat vývoj počítačů po další tři roky.

I když předvídaní budoucnosti je práce, kterou je lépe nechat určitém výjimečným lidem, lze bezpečně říci, že uvidíme stále chytřejší kóemík uložený v elegantnějších skříních. V příštích 18 měsících se objeví více než dva tucty nových procesorů, a spolu s nimi nové rychlé typy pamětí a datových spojení. Počítače budou lépe vypadat (díky tenkým a dostupným LCD displejům) a budou lépe naslouchat (díky softwaru pro rozpoznávání řeči, gest, a dokonce pohybů oka).

V roce 2001 písíčko možná vlastně ani nepoznáte. Mnohá budou ve velikosti dlaní, téměř všechna budou umožňovat spojení na Internet a mezi sebou navzájem. Ale cesta vpřed je také plná hrbolů, výmolů a slepých uliček. Následující stránky vám pomohou se zorientovat v ostrých zatačkách technologií a ukážou vám, co je na obzoru a co hned za rohem.

Více než Intel inside

Čipy začínají pracovat s 3D, sběrnice se rozjíždí na 133 sbohem AGP?

Do roku 2000 dosáhnou CPU od Intelu, které se budou běžně objevovat v desktopech, šílených 700 MHz. To však nebude jediná změna uvnitř. Nadcházející tři roky přinesou početné nové rodiny procesorů (viz "Cestovní mapa CPU"), nový standard pamětí a zejména i konec motherboardu v podobě, jak ho známe nyní. Tato vylepšení umožní novým počítačům pracovat s objevujícími se úkoly těchto dnů narozená 3D grafika, celoobrazovkové MPEG-2 video a aplikace jako rozpoznávání hlasu.

Otázkou je, zda vůbec bude dost aplikací, které ospravedlní zvýšené náklady. "Výkon procesorů umístěných v systémech bude v tomto bodě úplně disivý", říká Nathan Brookwood, prezident konzultační firmy Insight64 z Kalifornie. "A pokud vývojáři softwaru nenajdou cestu, jak celý ten výkon využít, stane se trh chaotickým. Výkon, jenž bude dostupný i v low-end systémech, bude daleko přesahovat pracovní potřeby většiny lidí."

Brookwood ještě dodává, že to může trvat roky, než se objeví aplikace, které skutečně využijí přicházející generaci hardwaru. "Očekávám, že v roce 2002 uvidíme příchod techniky, která bude tím posledním úsekem cesty do domovů a kanceláří. A myslím, že bude bezprostřední příčinou k přehodnocení toho, co mohou lidé s počítači dělat."

Rychlý kœemík

Starosti analytika Brookwooda ani nezpomalily rychlé uvádění nových procesorů na trh Intelem, a ani tohoto èipového giganta nezadržely při provádění velkých změn na platformě PC. Za nijaké měsíce uvidíme, jak nový typ systémové paměti, nazvané Direct Rambus DRAM (RDRAM), začne nahrazovat synchronní DRAM (SDRAM). RDRAM používá tenké a rychlé propojení a více než zdvojnásobuje tok dat k procesoru. Prospích z této rychlejší paměti RAM budou mít MPEG-2 video, AGP (Accelerated Graphics Port) rozšířená 3D grafika a vysoce výkonné aplikace.

Má to však háček. Růst výkonu bude něco stát. Brookwood očekává, že jak RDRAM, tak i kompatibilní motherboardy budou dražší než dnešní SDRAM technologie aspoň ještě během roku 2000. Tvrdí, že díky tomu se RDRAM univerzálně nerozšíří do roku 2001. Nicméně tato technologie má podporu klíčových výrobců CPU jako je AMD a divize Alpha firmy Compaq, čímž se její šance oproti SDRAM zvyšují.

Přibližně ve stejné době, kdy se začne s RDRAM, vypustí Intel novou verzi AGP, sběrnici výhradně určenou pro grafiku, která grafickým kartám umožní volat systémovou RAM, aby bylo možné vytvořit vysoce realistické 3D obrázky. AGP 4x zdvojnásobí datový tok dnešních karet AGP 2x. Větší rychlost může pomoci eliminovat problémy ve hrách s detailními 3D scénami.

Abyste tuto novou sběrnici plně využili, budete sice potřebovat grafickou kartu AGP 4x, většina starších karet AGP 2x by však měla bez problémů v nových slotech pracovat. Tak to tvrdí Niles Burbank, výrobní manažer firmy ATI Technologies, výrobce grafického hardwaru v Ontariu v Kanadě.

Později v tomto roce nebude mít mnoho levnějších počítačů vůbec žádný oddělený grafický èip, protože více úkolů začne spadat přímo do èipů připojených k procesoru. Motherboardy založené na intelovském Celeronu začnou používat nejbližší příští firemní èipset 810, který bude obsahovat vestavěný grafický kontrolér. Podobně i procesor Cyrix Mxi, jenž se očekává na jaře tohoto roku, bude mít integrovaný 3D grafický kontrolér.

Přediláný motherboard

Tento rok, podruhé během dvou let, zvednou procesory Intel sběrnice rychlost výkonnějších PC. Novější èipsety, jako ten pod kódovým označením Camino, zvednou obrátky systémové sběrnice ze 100 MHz na 133 MHz pro řady Pentium II a celeronovská písíčka zrychlí ze 66 MHz na 100 MHz.

Podle Petera Glaskowského, vrchního analytika firmy MicroDesign Resources z Kalifornie, by se měly uskutečnit ještě větší změny v roce 2000 nebo 2001, kdy se očekává, že Intel zatěse se současnou formou motherboardu. Tyto změny zvednou rychlost na systémové sběrnici a tak se rozšíří programy jako je rozpoznávání přirozené řeči v reálném čase, 3D modelování a softwarové dekódování MPEG-2 videa. (Na pomalejších motherboardech je stále potřeba používat MPEG karty hardwarové dekódování.)

Intel o svých plánech nehovoří, ale Glaskowsky předvídá motherboard, který propojuje jednotlivé komponenty za použití tenkých a rychlých point-to-point spojení. Data pobíží přímo ze systémové paměti do CPU, a budou tak obcházet èipset. Kratší spojky a jednodušší přenos dat umožní na motherboardech rychlosti 200 MHz a více, říká Glaskowsky. A dodává,

že tento nový typ motherboardu bude podporovat vysoce výkonnou sběrnici, která by měla běžet téměř desetkrát rychleji než současné PCI sběrnice. Tato sběrnice pravděpodobně nahradí AGP a stane se hlavním vedením pro grafiku, a dokonce i přístup k disku.

Jak budou vypadat?

PC o velikosti krabice na boty, ploché obrazovky, průchodnější porty

Vaše příští PC bude rychlejší, výkonnější a propojenější. Navzdory tímto vylepšením můžete očekávat, že tato PC budou menší a levnější než to, které vlastníte teď.

Nejviditelnější změny budou ty kosmetické. Apple iMac dokazuje, že počítače nemusí být nudné a béžové ale stejně ne každý Dell nebo Compaq bude průhledný umělecký kousek. "Změny uvnitř skříně dají mnoha systémům půvabně štíhlejší figuru", říká Carl Everett, viceprezident oddělení osobních počítačů ve firmě Dell Computer v Texasu.

Everett říká, že do roku 2000 bude archaická ISA sběrnice jen neblahou vzpomínkou. A bez objemných ISA slotů si budou výrobci moci vybrat z menších motherboardů a experimentovat se stylovými, místo šetřícími tvary PC. "Miniaturizace a tlak trhu už vývoj nasměrují", říká Martin Reynolds, viceprezident firmy Dataquest z Kalifornie. Očekává, že do roku 2002 bude mnoho desktopů tak malých jako krabice od bot.

Rozlučme se s monitory, přivítejme LCD displeje

Podle Everetta se písíková dieta vylepší příští generací displejů. Dnešní objemné 17 a 19palcové monitory váží 25 kg a zabírají spoustu místa. LCD displeje nabízejí téměř stejnou zobrazovací plochu a přitom váží jednu pětinu, zabírají třetinu místa a mají poloviční spotřebu. Mají také lepší obraz a nebolí z nich tolik oči.

Slušný 15palcový LCD displej dnes stojí pod 30 tisíc tolik, aby zaujal mnohé uživatele desktopů. "Naneštětí sílí vlna prodeje těchto displejů převýší v roce 1999 výrobní kapacitu", říká Ross Young, prezident výzkumné firmy DisplaySearch z Texasu. Výsledkem je, že se ceny 15palcových LCD displejů sníží do konce tohoto roku jen lehce, na nějakých 28 tisíc. Přibližně ve stejné době začnou výrobci uvádět na trh 18palcové modely s cenami kolem 60 tisíc.

Další problém: nejlepší LCD displeje se kvůli ostrému obrazu propojují s PC digitálně. Ale možná budete čekat, než se všichni výrobci grafických karet a LCD displejů dohodnou na standardní spojení. Znamená to, že vaše příští PC bude muset používat proprietární propojení na grafickou kartu. "Přibližně další rok se budou grafická karta a LCD displej prodávat dohromady", tvrdí Glaskowsky z MicroDesign. "Standardní interface by se měl objevit do konce roku", říká Young z firmy DisplaySearch, "a tak bude nákup LCD tak snadný jako je dnes nákup monitoru".

Budoucnost displejů se přesto všechno rýsuje v jasnějších obrysech: IBM Research Labs (vývojové laboratoře IBM) předvedly plochý panel, který má vlnost obrazu srovnatelnou s potiskovým papírem. Phil Hester, viceprezident a technický ředitel IBM Personal System Groups, říká, že nová technologie umožní výrobu elektronického displeje o vysokém rozlišení pro takové aplikace, jako je lékařská radiologie a údržba letadel. "Za dva až tři roky cena takového displeje klesne na úroveň, kdy už o něm budete uvažovat, ale pořád to bude něco zvláštního."

Zmìny portù

Vaše pøíští PC shodí porty stejnì jako kilogramy a porty, které zùstanou, pobíží rychleji a budou chytøejší než ty, jež nahrazují. Mùžeme èekat, že se všechny nové poèítaèe budou dodávat s USB myšima, klávesnicemi a dalšími USB periferiemi. Podpora USB ve Windows 2000 také pøinese prospìch mnoha uživatelùm PC.

USB budou mít spoleènost v podobì IEEE 1394, známìjšího jako FireWire. Tento ultrarychlý sériový bus bìhá až stokrát rychleji než USB a umožòuje propojit více periferií do pohodlného øetizce, vše plug-and-play. FireWire bude výhodný pro pøenášení digitálního videa, pro výstup v televizní kvalitì a pro vysokorychlostní

Ve skuteènosti bus IEEE 1394 existuje už dnes: Sony a Compaq dodávají zákaznický orientované desktopy s porty podporujícími tento bus. Sony dokonce pøidala svou vlastní verzi FireWire, nazvanou i.Link, do nejnovìjších notebookù VAIO PCG-505FX. Podle Glaskowského z MicroDesignu však Intel nebude ve svých èipsetech zahrnovat podporu pro tento bus do poloviny roku 1999, a kvùli nákladùm na zvláštní èipy a konektory bude IEEE 1394 hrát trochu vitší roli až nikdy v roce 2001. Pak zaène nahrazovat SCSI a IDE jako vhodná volba pro masová pamìòová média hard disky a mechaniky DVD-ROM.

V mezidobí mùžeme oèekávat, že nové desktopy budou podporovat vylepšený interface IDE pro interní zaøizení. Interface ATA-66, pøedstavený firmou Quantum Technology na dobu, než se chytne FireWire, zdvojnásobí výkon nynìjších ATA-33 periferií. Spìchat s poøízením ATA-66 však nemusíte, ATA-33 poskytuje dostateèný výkon pro vitšinu aplikací kromì tìch nejnároènìjších.

USB a FireWire jsou také urèitou etapou pro standard nazvaný Device Bay. Jde o modulární systém a bude znamenat pouhé zasunování plug-and-play periferií bez jakýchkoliv dalších nástrojù. Budete potøebovat pøes sobotu a nedìli pracovat na 500MB prezentaci? Jen vytáhnete hard disk z PC v kanceláøi, stejnì jednoduše jako autorádio, a doma ho zase zasunete do svého poèítaèe.

"Myslím, že za tøi roky už uvidíme pomìrnì jasný prùnik Device Bay s IEEE 1394", øíká Reynolds z Dataquestu. Reynolds vlastnì pøedvídá den, kdy se výrobci systémù obrátí na technologii Device Bay jako na cestu, jak snížit náklady na výrobu motherboardù. "Procesor sám by se mohl stát modulem Device Bay", tvrdí Reynolds. "Myslím že zákazníci na Device Bay pøejdou, protože bude cenovì výhodný a elegantní. Jeho prostøednictvím bude možné udìlat spoustu upgradù."

Jen se nad tím zamyslete. Jednoho dne budou poèítaèové díly jednoduché, zasunovací moduly. Žádné kabely a šroubeèky. Možná už nikdy nebudeme muset sundat kryt poèítaèe.

Pøirozený vstup

Pokroky v poèítaèovém rozpoznávání øeèi, výrazù oblièeje a gest dodají rozhraním PC nové rozmìry. Kamery umístìné na vrchu monitoru a superrychlý hardware umožní "multimodální interface", tvrdí Robert Morris, jeden z øeditelù IBM Research. "Snažíme se vše propojit dohromady klávesnici, pero, kameru a øeè", øíká. "Budou tu zaøizení, která vás budou pozorovat a sledovat pozici oèi. Jedna víc, s níž v této chvíli experimentujeme, je použití kamer ve vzdìlavacích hrách pro dìti." Budoucí multimediální tituly budou schopny urèit, zda

dìti dávají na hru pozor, a podle toho adekvátnì reagovat.

Postižení uživatelé budou mít také prospìch ze zaøízení, která rozeznávají gesta. Podle Morrise chytrý software umožní rozpoznat normální pohyby èlovíka od konkrétních gest, znamenajících pøíkazy.

Podobnì i vstupní zaøízení budou inteligentnìjší a více interaktivní. "Koneènì objevujeme, co se dá s myší dìlat", øíká Dan Coyne, marketingový manažer Microsoft Hardware Group. Coyne popisuje vyvíjenou myš, za pomoci které uživatelé budou "cítit" ikony ve chvíli, kdy se po nich bude kurzorem pøejíždìt.

Jako obvykle budou pøíznivci poèítaèových her mezi prvními, komu tyto nové technologie poslouží. Nový Freestyle Pro gamepad od Microsoftu bude detekovat pohyb. "Když se gamepad nakloní, detekuje pohyb", popisuje to Coyne. "Takže když nakloníte kontrolér doprava, motocykl zaène zatáèet doprava. Bude se hýbat spolu s vaším instinktivním pohybem."

Co nového s ukládáním dat?

Pøed deseti lety jste koupili PC se 100MB hard diskem a 1,44MB disketovou jednotkou. Dnes koupíte poèítaè s 16GB hard diskem a uhodli jste se 1,44MB disketovou jednotkou. Jak se stalo, že floppy mechanika pøežila?

Není to nedostatkem alternativ. Mechaniky Iomega Zip, LS-120 SuperDisk a Syquest EZ Flyer se všechny pokoušely nahradit nepotopitelnou flopinu. Zatím neúspìšnì. Sony nyní tlaèí na trh 200MB floppy nazvanou HiFD, a to v interním i externím provedení. "Je to chaos", øíká Hester z IBM Personal System Groups. "Problém je, že je tady celý balík velmi dobrých technologií pamìòových médií, z nichž mnohé mají rozumný podíl na trhu. Myslím, že to ještì nìjakou dobu bude taková všehochoù."

Podle Reynoldse z Dataquestu bude na nejbližší období tím nejúniverzálnìjším formátem CD-Rewritable. Mechaniky CD-RW se nyní prodávají pod 10 tisíc, cena bude dál padat a témìø všechny poèítaèe prodané v posledních dvou letech jsou vybaveny na ètení médií CD-RW (schopnými CD mechanikami). Reynolds to komentuje: "Podle mého názoru nakonec uvidíme mechaniku DVD-ROM, která bude umìt vypalovat CD."

Krise v ukládání dat se ale urèitì bát nemusíme. Hester tvrdí, že rùst kapacity magnetických hard diskù bude pokračovat stejným šíleným tempem. Do roku 2000 uvidíme 50GB hard disk, v roce 2001 by se mìl zvìštit na 75-100 GB.

Správnì se spojte

Kabely, web, síòové telefony

Èím dál tím více uživatelù bude mìnit své zchátralé analogové modemy za rychlé kabelové modemy a DSL (Digital Subscriber Line) zaøízení. Ale pravdou je, že pro vìtšinu domovù zùstane vysokorychlostní pøístup k síti nedostupný.

Tak jako tak, budeme víc on-line od služeb pøímého bankovníctví pøes sdílené kanceláøské aplikace až po webové osobní informaèní manažery a plánovaèe. A bude se mluvit ještì více o telefonování po Internetu.

Pro většinu uživatelů je největším tématem připojení k Internetu v roce 2000 a později. Naneštěstí se však většina domovů a malých podniků bude moci spolehnout jen na stejné staré telefonní linky a modemy, které používají dnes. Podle studie firmy Jupiter Communications, jež se zabývá průzkumem trhu v oblasti Internetu, bude mít do roku 2002 jenom jedna z pěti domácností vysokorychlostní přístup k síti. Sice 60 procent domácností v USA si už pořídilo kabelovou televizi a přístup k Internetu přes kabel může být v metropolích dosažitelný už za 40 USD za měsíc, ale mnozí poskytovatelé ještě nevyměnili koaxiální kabelové linky za obousměrnou datovou komunikaci a ani nejsou vybaveni potřebným zařízením.

V kontrastu s tím se u jiné ohlášené nové vysokorychlostní síťové technologie DSL, prosazované telefonními společnostmi očekává na trhu zaměřeném na domácnosti určitě ochabnutí. "Místní operátoři se snaží nenízet své služby T1, které jsou neuvěřitelně lukrativní", říká Zia Daniell, analytik kabelových internetových strategií ve firmě Jupiter Communications. Podniky dnes platí za pronájem T1 linky až 1 000 USD měsíčně. DSL služby slibují téměř ekvivalentní výkon jen za 40 USD na měsíc.

Uživatelé ve venkovských oblastech se budou spoléhat při rychlých downloadech z Internetu na satelitní služby jako je DirecPC. Posílání souborů však bude stále vyžadovat pomalé modemové spojení. Celé to bude jasnější v roce 2003, kdy Teledesic vypustí poslední z nějakých 288 umělých družic na oběžnou dráhu nízko nad zemí. Tyto nízko umístěné oběžné dráhy umožní, aby byla data posílána přímo směrem na satelit, přičemž výsledkem bude tok dat srovnatelný s kabelem.

Internet všude

Tento rok začne více internetových služeb nahrazovat aplikace, jež jsou tradičně umístěny na místní síti nebo přímo na počítači. Společnosti jako je Telecomputing ASA v Norsku prosazují služby "půjděovna aplikací", a k tomu, aby šířily Windows programy na terminály po celém světě, používají Windows NT Terminal Server od Microsoftu. Jediné, co se mezi serverem a klientem přenáší, jsou změny na obrazovce a úhozy na klávesnici. Může to být takto: malé firmy budou poskytovateli platit malé měsíční poplatky a ten bude spravovat aplikace a servery. Mezitím služby založené na webu umožní jednotlivým osobám i skupinám posílat a sdílet své plány v režimu on-line. Například AT&T PocketNet vám dovolí poslat data na web a pak k nim přistupovat přes celulární telefon. Web Calendar od Pacifica Software a Yahoo Calendar vám poskytnou přístup k plánům založeným na Webu.

Aplikace budou také propojenější s Webem. Vezmeme si balík Microsoft Office 2000: ten nabízí HTML jako původní formát souborů. Poté, co uložíte dokument Wordu 2000 na podnikový intranet, HTML soubor budete moci otevřít přímo ve Wordu a dílat v něm pak změny.

Dokonce i váš telefon bude on-line, a to díky tomu, jak telefonní společnosti začínají poskytovat spolehlivé a levné služby druhu voice-over-Internet Protocol (volání po Internetu). Přes posměch vyvolaný špatnou kvalitou zvuku a nedostatkem pokrytí se internetové telefonování zlepšuje a rozšiřuje. A co je důležitější, na tato volání už nebudete potřebovat PC budete moci vytočit číslo zdarma, vyřukat své osobní identifikační číslo a pak už telefonovat. Daniell z firmy Jupiter tvrdí, že spotřebitelé a malí obchodníci budou mezi prvními, kteří využijí výhod nízkých poplatků síťového telefonování.

Počítá se chce státi trpaslíkem?

Subnotebooky, celulární telefony a handheldy

Uživatelé PalmPilotù projevují svým miláčkùm kultovní náklonnost. Podobné milostné aféry můžeme očekávat i v dalších dvou letech, jak se budou celulární telefony, beepery a PDA sluèovat, aby vytvoøily mocné komunikaèní nástroje.

Ale ještì nezavrhujte Jupitery. Tato malá pøenosná zaøízení, která používají operaèní systém Windows CE Professional, váží pod 1kg, mají 9palcový displej a nabízí klávesnici, na které se dá psát. Podle Reynoldse z Dataquestu tyto poèítaèe zaplòují mezeru mezi mrðavými handheldy a plnokrevnými notebooky, jež stojí dvakrát tolik. Hewlett Packard, NEC, Samsung a Sharp, všichni míøí Jupitery (takové je jejich kódové oznaèení) na obchodní cestující, kteøí už jsou unavení z tahání více než tøíkilových notebookù, jež používají jen na kontrolu své pošty. Poèítaèe CE Pro nabízejí okamžitou operativnost a rychlý pøístup k datùm, a tak jsou vhodné pro široký okruh aplikací.

Ruku v ruce

V tomto roce by se mily objevit lehèí a výkonnìjší handheldy s lepšími obrazovkami. Napøíklad pøíštì verze Palmu od 3Com má podle všeho nabídnout barevný displej s tím, že bude mít jen tøetinovou tloušťku oproti svým pøedchùdcùm.

Celulární telefony a PDA budou také pøijemnější. PdQ Smartphone od Qualcomm, který by mìl být k dispozici do poloviny tohoto roku, bude kombinovat Palm III a digitální celulární telefon od Qualcomm. Budete si moci vybrat e-mail a vytáèet èíslo pøímò ze seznamu na Palm III. Ne nepodobný je známý Nokia Communicator.

Opravdový pøùlom však může pøijít na konci roku 1999 nebo zaèátkem roku 2000, kdy se objeví zaøízení používající bezdrátovou technologii zvanou Bluetooth. Tento pømyslový standard umožní mezi zaøízeními rychlou komunikaci na krátkou vzdálenost. Takto vybavený palmtop umístíte vedle stejnì vybaveného PC a data se budou pøenášet rychlostí 1 megabit za sekundu.

Aerolinie v Americe hovoøí o vybavení èekacích místností stanicemi Bluetooth, tak aby cestující mohli umístit své notebooky do jejich blízkosti a kontrolovat svou poštu.

Lee Green, øeditel designérského oddìlení v IBM, pøedvídá velké zmìny: "Nìkdy v budoucnosti bude jedna forma mobilního zaøízení vhodná k nošení na tìle." Podle Greena bude každý, od chirurgù po archeology, moci pøístupovat díky používání takovýchto PC k dùležitým informacím. Miniaturní monitor umístìný pøed jedním okem by mohl zobrazovat text a schémata, zatímco by se poèítaè ovládal hlasem. Firma Fairfax z Virginie již na trh uvádí Xybernaut, poèítaè vhodný k nošení na tìle s 233MHz procesorem, 128MB RAM a 4,3GB hard diskem. Jednotku vážící nìco pøes 800g si pøipevníte k opasku, klávesnici upevníte na rameno. A cena? Exkluzivních 5 700 dolarù.

"S definitivní platností proniknou nové tøídy pøenosných zaøízení do našich domácností a do naší práce", øíká Phylis Porio, jeden z øeditelù marketingu IBM. "Hranice mezi pracovním a osobním životem se èím dál tím víc stírají."

V oblastech jako je zábava se už tyto hranice možná setøely. Kontroverzní RIO MP3 zaøízení od firmy Diamond pøehrává komprimované zvukové soubory, které je možné stáhnout z Internetu, ve vysoké kvalitì. vydavatelské společnosti, jež se obávaly, že si nezákonné downloady komerèní hudby díky platformì MP3 najdou svùj prostor, se snažily tuto

technologii zablokovat, aby se k zákazníkům nedostala. Ale digitálně všeho druhu se bude ubírat podobnými cestami a v nadcházejících letech spotřebitele určitě dostihne.

Cestovní mapa CPU aneb kam se budou procesory ubírat

Myslíte, že je trh s procesory přeplněný? Jen počkejte. V příštích 18 měsících uvidíme více než dva tucty nových CPU od takových průmyslových obrů jako AMD, Cyrix a Intel a také od nováčků jako je Centaur a Rise Technology. Tito výrobci vytlačí rychlosti na závratných 700 MHz a víc. Zákazníci se budou muset v roce 1999 orientovat v bouři nejrůznějších názvů a hesel a rozhodnout se, zda zaplatí víc za výkon nebo si vyberou levnější procesor, který bude na kancelářské aplikace stejně stačit. Většina asi bude ten druhý případ.

Nedávno ohlášené: 450 a 500MHz Pentium III s instrukční sadou Intel Katmai, následníkem MMX. Ta obsahuje 70 nových instrukcí, které zrychlí takové úkoly jako je 3D grafika a audiovýpočty, rozpoznávání řeči a MPEG-2 kódování a dekodování v reálném čase. Problémem však je, že stejně jako pro MMX musí být software optimalizován i pro tuto technologii, jinak její výhody nevyužije.

AMD se nevzdává

Přibližně ve stejné době uvádí AMD na trh 400MHz Sharptooth. Sharptooth bude mít možná v náročnějších aplikacích vyšší výkon než procesory Pentium II na stejném kmitočtu, a to díky 256KB sekundární cache na desce, která poběží na plnou rychlost CPU. (Sekundární cache u Pentia II, jež není umístěná přímo na čipu, běží na poloviční rychlosti procesoru.)

Sharptooth a budoucí AMD čipy budou také obsahovat instrukční sadu 3Dnow, která je podobná intelovské Katmai, i když není tak ambiciózní. 3Dnow je určena pro urychlení grafiky v optimalizovaných aplikacích jako jsou hry. Ve druhém čtvrtletí tohoto roku by měla AMD dodávat čip K7 s rychlostí začínající na 500 MHz s podporou systémové sběrnice na 200 MHz.

Mezitím Intel dostane čipy Katmai na 533 MHz a uvede čipset 820, který bude podporovat systémovou sběrnici na 133 MHz. Další čtvrtletí to bude nová řada Pentii-III, vyrobená 18mikronovou technologií. Tyto čipy označované jako Coppermine poběží na 600 MHz a více a na desce budou mít sekundární cache 256 KB, která pojedou plnou rychlostí. Podporované čipsety umožní 133MHz systémovou sběrnici a paměť.

Rychlé a levné

Ale to není zdaleka všechno. Mnoho můžeme očekávat na druhém konci PC spektra, kde se AMD, Cyrix, Centaur a Rise Technology snaží dostat se svými levnými procesory pod cenu Celeronů. A výsledek? Překvapivě výkonné desktopy za babku.

Levnější notebooky by se tento rok měly dostat pod 1 000 USD. Intel uvedl na trh čipy Celeron pro laptopy na rychlostech od 266 MHz, AMD a Cyrix chystají něco podobného. Tou hlavní novinkou je technologie Geyserville od Intelu, která umožní to, že procesory pojedou na plný výkon při zapojení do sítě a na nižší při používání baterií. Takto vybavené notebooky by měly přijít ve třetím čtvrtletí.

Na dalších stránkách je vidět, že opravdová konkurence cenová i rychlostní se připravuje. Jestli nic jiného, závod mezi výrobci o to, jak zákazníkům poskytnout co největší výkon za

stejně peníze, by měl být dobrou legrací. Očekávejte, že nové hvězdy budou přicházet a odcházet, a žádná se neohraje na výsluní. Pečlivě si všechny informace zvažte, ať už budete kupovat počítač za 20 nebo za 60

Notebooky: tenká je v módi

Sexy handheldy možná upoutají všechnu pozornost, ale ještě notebooky neodepisujte. Osloující 15palcové displeje nalákají mnohé kupce k vydání 4 000 dolarů a víc za notebook. Ale Peter Glaskowsky z firmy MicroDesign varuje před tím, že notebooky s tak velkou obrazovkou přesáhnou schůdný váhový limit mnoha zákazníků. "15palcový LCD displej je na notebooky příliš velký", říká. "Displeje musí zůstat mezi 13 a 14 palci, aby měly notebooky rozumnou velikost a hmotnost."

Ty s 15palcovými displeji budou fungovat jako náhrady desktopů tam, kde většinu času leží na stole v kanceláři. Na cesty si kupující mohou vybrat šikovné přenosné počítače vážící 1,5-2 kg, jako je VAIO od Sony s povrchem z magnéziových slitin, nebo elegantní černý či stříbrný Actius od Sharp. Do konce roku tu bude 400-MHz Pentium III s instrukcemi Katmai pro notebooky, a standardním vybavením se stanoví mechaniky DVD-ROM a 100MB floppy.

Avšak i když je "tenká v módi", zmenšování notebooků limituje klávesnice, na které se dá psát všemi deseti, říká Phil Hester, viceprezident a technický ředitel IBM Personal System Groups.

"A nečekejte velké změny v životnosti baterií", varuje Glaskowsky. Trochu se to vylepší díky chytrým operačním systémům, které při nečinnosti vypnou jednotlivé subsystemy PC.

Nakonec, technologie Geyserville od Intelu by měla umožnit, aby procesory běžely plnou rychlostí když jsou zapojeny do sítě, a dosáhnout tak výkonu, který byl dříve výsadou desktopů.

USB? Nemáme!

Michal Bareš

Sbírnice USB již o svých výhodách přesvědčila řadu výrobců a na zařízení podporující tuto technologii se již těší mnoho uživatelů přesto se s ní stále setkáváme jen velmi zřídka.

Jednou z hlavních výhod a inovací systému Windows 98 je bezpochyby podpora pro USB. O této sbírnici již bylo popsáno mnoho papíru; my se ale dnes nebudeme vinnovat technické stránce věci, jelikož nás spíše zaujal jiný fakt. Je udivující, jak málo zařízení podporujících USB člověk v praxi potká. Výrobci se předhánjí v uvádění nových a nových modelů, na seznámení produktů najdeme podporu pro USB téměř ve všech kategoriích periférií, ale jakmile přijdeme do obchodu a ptáme se po USB, máme většinou smůlu.

Relativně nejlepší situace je v oblasti monitorů, tiskáren a skenerů, kde si zákazník může i u nás vybrat z několika modelů. Značkoví výrobci monitorů již do svých modelů USB montují. I když nejsou monitory klasická zařízení, pro niž byla technologie USB vyvinuta, lze je například využít jako malé rozbočovače (tak je tomu například v případě některých monitorů Philips). Tiskáren podporujících USB je k dostání také několik druhů. Situace je dobrá i v oblasti skenerů. Tím ale výšeť zařízení s rozhraním USB, jež lze běžně zakoupit, pomalu koně.

Připojení pomocí rozhraní USB je díky své jednoduchosti zvlášť vhodné pro drobná zařízení jako jsou myši, multimediální komponenty (reproduktory, mikrofony, kamery...) nebo výměnná zálohovací zařízení. V nabídce českých obchodů s výpočetní technikou jich však mnoho nenajdeme. Občas narazíme na jednotlivé kusky, ale o širokém spektru, ze kterého by si mohl zákazník vybírat, nemůže být ani řeč.

Při pohledu na ceny prodejců může někoho udivit, že například mezi deseti až patnácti druhy myši lze nalézt jeden jediný model pro USB. V oblasti multimediálních zařízení jsme mezi pěti ceníky známých prodejců nenalezli ani jediný výskyt reproduktorových soustav nebo mikrofonů. Jedinou výjimkou v této oblasti je digitální kamera, kterou lze při troše snahy objevit jak v ceníku firmy Proca, tak v ceníku firmy Konsigna.

Milovníci počítačových her potvrdí, že ani v této bezpochyby lukrativní oblasti nemají ovladače s USB na různých ustláno. Případný zájemce si může z naší testované nabídky vybrat pouze gamepad SideWinder GamePad Free. Především kvůli jednoduchému připojení plug and play při běhu počítače (a bez nutnosti restartování systému) je připojení pomocí USB vhodné pro externí zálohovací zařízení typu Zip nebo Superdisk (LS-120). Zatímco externí USB-mechaniku Zip jsme v nabídce firem našli, po podobném Superdisku (pro PC) nebylo ani vidu, ani slechu. Lze jej sehnat pouze pro systém Apple.

Zde může náš článek skončit, jelikož jiná USB-zářzení jsme ve vzorkových cenících nenašli. Na internetových stránkách vinnovaných technologii univerzální sériové sbírnice existují dlouhé seznamy zařízení podporujících USB. Nejsou to jen výše zmíněné periferie a komponenty můžeme zde například najít klávesnice, jednotky CD-ROM, pevné disky, síťová zařízení, modemy a páskové jednotky.

Otázkou zůstává, proč nemají čeští prodejci zájem zařadit takovéto produkty do svých nabídkových listů. Je to snad proto, že by o ni neměli zájem zákazníci? Aby totiž mohli na svých počítačích provozovat USB zařízení, musí mít nejen nejnovější verzi Windows, ale také počítač s konektorem USB. Tyto konektory se však do počítačů montují jen celkem krátkou dobu, takže i vlastníci "pentii" si musí na USB nechat zajít chuť. Dalším argumentem proti USB může být v očích zákazníka o něco vyšší cena. Například USB-myš stojí přibližně o 200

korun více než stejný model typu PS/2.

Chyba tedy nakonec nemusí být jen na straně prodejců, kteří jsou koneckonců živi z toho, co prodají. Jestliže není o nějaké zboží zájem ze strany zákazníků, je logické, že ani prodejci je nebudou objednávat ve velkých objemech. Tím nikolika nadšencům nakonec nezbude nic jiného, než obcházet po obchodech a ptát se, kdy dorazí nové zboží.

Pohledy pod pokličku

Michal Mareš

Vrcholem jarní počítačové sezóny je bezpochyby hannoverský CeBIT. Již před touto supervýstavou však některé firmy nadzvedávají pokličky svých vývojových hrců a předvádíjí něco z toho, co má být k vidění až na CeBITu. PC WORLD byl přítomen na jedné takovéto akci, kterou pořádala firma Siemens.

Na berlínské výstavě nazvané Information meets Communications předvedl Siemens nástin firemní strategie pro blízkou i vzdálenější budoucnost a také některé zajímavé novinky. Středem zájmu byly především produkty z oblasti mobilní datové komunikace.

Poprvé měli novináři možnost spatřit prototyp počítačícího telefonu (nebo telefonujícího počítače) Personal Intelligent Communicator na ložské podzimní výstavě firmy Siemens v Augsburgu. Již tehdy byl jedním z největších magnetů výstavy a kdekdo se těšil, až si jej bude moci vyzkoušet "opravdoví". Letos na začátku února se v Berlíně konala "předcebitovská" prezentace novinek Siemensu a na ní již bylo možné se podívat na jeho funkční model.

Jak jsme již naznačili, jedná se o kapesní počítač, jehož hlavní výhodou je spojení obyčejného handheldu s mobilním telefonem. Podobné řešení známe například od firmy Nokia v podobě jejich Communicatoru. PIC však vypadá více jako handheld to znamená, že má příjemnější klávesnici a použitelný displej; tyto vlastnosti však na druhou stranu mohou za ne příliš mobilní rozměry zařízení (tedy v případě, že by jej nikdo chtěl používat jako primární mobilní telefon). Vedle klávesnice lze tento počítač ovládat i perem.

Co vše PIC umí? Především zvládne vše, co má umět handheld. Pracuje s Windows CE a lze na něm tedy provozovat například kapesní MS Word, Excel či PowerPoint. Dále je možné jej používat jako záznamník nebo kalendář. O mnoho zajímavější je ale možnost posílat z PICu e-maily a faxy a prohlížet internetové stránky. Připojíte-li k PICu speciální sluchátka s mikrofonom, stane se z něj mobilní telefon se vším, co k tomu patří tedy i s možností posílat zprávy SMS.

Výhody integrovaného řešení jsou nasnadě, firma Siemens však sází na jistotu (díká se tomu individuální přístup k požadavkům zákazníků) a představila ještě jiný prototyp, týkající se mobilních komunikací. Na rozdíl od integrovaného PICu se jedná o modulární zařízení s klávesnicí určené pro připojení k libovolnému mobilnímu telefonu. Pomocí této přídavné "klávesničky" budou uživatelé moci nejen jednodušeji psát e-mailové nebo SMS zprávy, ale díky dvěma slotům pro paměťové karty bude například možné s sebou neustále přenášet kompletní telefonní seznam. Další zajímavostí tohoto prototypu je vstup pro elektronické platební karty, který umožní například bezpečné obchodování po Internetu. Prototyp bude možné zhlédnout na stánku firmy Siemens během letošního CeBITu.

Mluvíme-li o mobilních komunikačních zařízeních, nemůžeme nezmínit ještě jeden kousek (také ve stádiu prototypu) představený v únoru v Berlíně. Je to mobilní videotelefon UMTS s barevným aktivním displejem. Tento videomobil pracuje na rozdíl od dnešního systému GSM (se kterým je však kompatibilní) s mnohem rychlejší výměnou a průchodností dat. Je tedy možné, aby byl v reálném čase přenášen nejen zvuk nebo nenárovnější data, ale také multimédia. S tímto zařízením bude možné realizovat nejen "videohovory", ale uživatelé si navíc budou moci "stáhnout" filmy, prezentace nebo klipy pomocí Internetu. Telefon UMTS je možné připojit k celé řadě externích zařízení kamerou počinaje, notebookem konče.

Předcebitovský čas je pro řadu firem obdobím, kdy představují nové modelové řady počítačů. Siemens není výjimkou, a tak představil novinky v oblasti síťových počítačů Scovery, osobních počítačů Scenic a serverů Celsius. Novinky se týkají zjednodušení správy

a upgradu produktů, vylepšení bezpečnostních prvků, a samozřejmě také trochu designu.

Výstava v ležněms potvrdila, že to Siemens myslí s vývojem komunikačních a informačních technologií úplně vážně. Z toho, co bylo představeno, měl návštěvník neodbytný pocit, že přístří tisíciletí je tu opravdu za pár dní.

Prostor ožívá - Sound Blaster Live!

Filip Vítek

O zvukové karti Soud Blaster Live! jste možná èetli, že pøináší nový, revoluèní standard pro hry. Mohla se k vám též dostat informace, že posunula možnosti zvukových karet v oblasti zpracování zvuku výrazní dále. Pokud chcete, pojíte se společènì s námi podívat, co je na těchto tvrzeních pravdy.

Pravdou je, že firma Creative Labs (výrobce zvukových karet Sound Blaster) je největším výrobcem masovì rozšíøených multimediálních doplòkù k PC. Témìø vždy s nástupem nové zvukové karty pøitom avizuje nové nastolení revoluèního celosvitového standardu. Toto heslo se proto èasem zprofanovalo a uživatelé si jej povìšinou ani nevšimnou. Cena poslední novinky Sound Blaster Live! však sama o sobì vypovídá, že tentokrát by karta mìla být zásadní vylepšena. Ale v èem?

Odpovìi se rýsuje už pøi vybalování z krabice. Kromì PCI karty s bìžnými konektory (ty jsou stejní jako u SB AWE 64 Gold zlaceny) totiž dodávka obsahuje i pøídavnou kartièku s digitálními vstupy a výstupy. Díky nim umí karta komunikovat napøíklad s magnetofonem DAT. Pøídavná kartièka není urèena k zasunutí do prázdného slotu, propojuje se s kartou SB Live! vnitøním kabelem. Dále v dodávce najdete 5 CD-ROM diskù, manuál a mikrofon.

Bìžná zvuková karta?

A nyní k tomu nejrevoluènějšímu, co pouhým pohledem na kartu jen málokdo pozná. Reklamní leták oznamuje použití nového procesoru k úpravì signálu (DSP) s názvem EMU 10K1. Ten je více než 30krát rychlejší (!!!), než procesor použitý na karti SB AWE64, stihne zpracovat až jednu miliardu instrukcí za vteøinu a má 2 miliony tranzistorù (tím se svými parametry blíží Pentiu 200). Tei asi vìtšina z vás kroucí hlavami a ptá se, k èemu mùže být takový výkon zvukové karti užiteèný. Hned si odpovíme.

SB Live! má podobní jako vìtšina dražších zvukových karet efektvý procesor, jako první ovšem umí efekty použít na všechny zdroje zvuku. Dosud jsme mohli pomocí bìžní dostupných komerèeních karet pøikrášlovat dozvukem èi jiným efektem jen zvuky, které vytváøel MIDI syntezátor na zvukové karti. Nyní mùžete mluvit do mikrofonu èi poslouchat oblíbenou nahrávku, a digitální efektvý procesor (nebo chcete-li DSP) vám v reálném èase signál upraví a pošle pøes zesilovaè do reproduktorù.

To je skuteèný pøevrat ve vývoji bìžní rozšíøených zvukových karet, jež nabízejí zároveò plnou kompatibilitu se známými poèítaèovými zvukovými standardy. Efektvý procesor umí generovat 9 efektù nabízí mnoho druhù reverbu (dozvukových efektù) a chorusù (ozviny). Další efekty øeknou více asi jen muzikantùm a zvukaøùm: vocal morpher, ring modulator, auto stereo wah, flanger, distortion, echo a pitch shifter. Tei se možná znovu ptáte: "K èemu je to dobré?".

Tyto efekty najdou uplatnìní všude pøi tvorbi hudby, v nejrùznìjších poèítaèových hrách, pøi poslechu hudby z CD, nebo pøi nahrávání a støihu zvuku. Tak napøíklad poslední jmenovaný "pitch shifter" není nic jiného, než mìnì frekvence. Pokud budete mluvit do mikrofonu a budete mít aktivován pitch shifter, uslyšíte z reproduktorù podle nastavení efektu bui šmoulu, nebo obra Kolodije. Další efekty jsou založeny na mírném rozladinì, øíznutí èi jiném zkreslení signálu.

Použití a individuální nastavení efektů vyžaduje určitý cvik a zkušenost, ale výsledný zvuk je skutečně vynikající a jeho variant jsou miliony.

Zvuk zasazený do prostředí Pokud se však nechcete zabývat podrobnostmi s nastavováním jednotlivých efektů, můžete použít některé z přednastavených "prostředí". Kombinace efektů totiž může simulovat různá prostředí, ve kterých se zdroj zvuku nalézá (např. stadion, různě velká místnost, podvodní říše, kačon apd.). Pro úplné zjednodušení: je k dispozici množství efektů přednastavených pro nejpoužívanější prostředí.

Tomuto tvůrci nového Sound Blasteru říkají Environmental Audio (zkrácení EAX Environmental Audio eXtension), což bychom mohli volně přeložit jako rozšíření o zvuk zasazený do určitého prostředí. Tak je také nazván nový standard, jež tato zvuková karta zavádí (uplatnění najde především v herní produkci). Je pravdou, že zatím jej podporuje minimum her; jedna z nich Unreal je ke kartě přibalena. Když kupříkladu vyjdete z jeskyně na volnou plochu a hra podporuje EAX, zvuk kroků se ihned přizpůsobí novému prostředí; podobně zvuk motoru auta, ve kterém jedete, bude znít jinak v tunelu a jinak ve volné krajině. Samozřejmě je podpora dosavadních technologií DirectSound a DirectSound3D.

Pro plný efekt je dobré mít ke kartě zapojeny dva páry kvalitních reproduktorů, či sluchátka. Creative Labs dodává i speciální vícereproduktorové systémy.

Ostatní vlastnosti

MIDI syntezátor je hardwarový a tvoří zvuk pomocí tabulky zvuků (wavetable), neboli s použitím vzorků nahrávek skutečných hudebních nástrojů. Syntezátor je značně předimenzován dokáže totiž vyloudit až 256 zvuků najednou. Banku, neboli tabulku zvuků, si může uživatel sám vybrat, standardně jsou dodány 3 banky o velikosti 2, 4 a 8 MB. Zejména největší z nich nabízí dobré vzorky nástrojů a ve spojení s efekto­vým procesorem je možné dosáhnout při přehrávání MIDI znamenitého výsledku. Pro MIDI však lze použít jen dva efekty najednou.

Vlastní šum karty do linkového výstupu je velmi nízký (pokud nenastavíte všechny zdroje zvuku na maximum), více šumu přidá jen analogový vstup z CD mechaniky. Nahrávat a přehrávat zvuk umí karta až do 48 KHz stereo. Zpětná kompatibilita se standardem Sound Blaster je dobrá a zvuk lze spustit i ve starých dosových programech a hrách. Samozřejmě je MIDI rozhraní pro připojení externích nástrojů či zařízení.

Instalace

Systém PnP zde funguje spolehlivě instalace karty není složitá, ale trvá dlouho kvůli množství dodaného softwaru. Budete potřebovat minimálně 140 volných MB na disku a asi hodinu času.

Software

Pro hudebníky je v dodávce jedinečný program kompletní 8stopé nahrávací studio s MIDI sekvencí Cubasis Audio. Úpravu navzorkovaných zvuků můžete pak přenechat dobrému editoru Wave Studio, který je přiložen ve verzi 4.02, jež má vylepšenou práci s jednotlivými kanály (L,R). Na CD-ROM discích je uloženo množství dalších programků pro muzikanty

amatéry i hudební analfabety. Hráči se budou těšit na zážitek z prostoru a tak naleznou v krabici Unreal střílečku pro milovníky DOOMu. Když máte hudební ambice, tak s použitím MixManu vytvoříte vlastní remix (s možností nahrát či použít hotové WAVy). Aby vás nemrzela absence skutečné kytary, je dodán Keytar program, který simuluje hru na kytaru, a to jak jednotlivých tónů, tak i celých akordů. Rytmiku zajistí Rythmania umožní vytvořit rytmický doprovodný základ pro muziku, který lze propojit s MIDI klaviaturou a pak zahrát celou píseň. Program je hezky graficky ovládaný. Z hlediska další použitelnosti je ale pro muzikanta lepší pracovat v Cubasis je sice nutné se s programem lépe seznámit, ale má větší možnosti při práci s MIDI. Ovládání PC hlasem umožní do určité míry program Prody Parrot.

Závěr

Celkový dojem z nového Sound Blasteru Live! je vynikající po všech stránkách na své si přijdou hráči i hudebníci. Jedinou vadou na kráse je vysoká cena, která je však omezená popsáním možností (spec. DSP a digitální vstupy/výstupy).

Jinou věcí je to, zda se standard EAX ve hrách uchytí pokud chce výrobce her zachovat zvuk odpovídající prostředí i pro majitele jiných karet (což je většina), bude jej muset na CD zaženit a pak zde není ani úspora prostoru na CD, ani velká změna kvality zvuku.

Sound Blaster Live!

- + efektový procesor
- + nízký šum
- + dobré MIDI banky
- cena

K testu poskytl: Actebis
Computer, Na Radosti, Zlíveň
Cena: 5 800 Kč (bez DPH)

Live! skutečně žije

Nebudete tomu možná věřit, ale do konce minulého roku se celosvětově prodalo více než 1 milion kusů SB Live! Je to akcelerace prodeje, kterou firma nepamatuje a která jasně ukazuje na zájem, jenž karta u zákazníků vzbudila.

Unikátní je i oficiální program pro podporu zákazníků, majitelů SB Live! a Live! Value, s názvem Live!Ware (www.sblive.com) zprostředkovává novinky, vylepšení, zvukové banky, nastavení efektů EAX a dárky od Creative. Dostupný je na Webu a předpokládá se stále rozšiřování o zvukové banky a programy, které využijí výpočetní výkon EMU 10K1.

Karta je vybavena unikátně výkonným procesorem EMU 10K1 s možnostmi takových on-line úprav zvuku, které byly zatím doménou profí efektérů. Tento DSP pracuje jak s MIDI, tak vzorkovaným zvukem. Ve hrách (ale i při přehrávání CD a jiných zdrojů) můžete využít rozšíření EAX nejen vytvářející dojem prostoru, ale i jeho charakter. Wavetable syntezátor může používat až 32 MB vzorků. Pro náročnější je karta osazena digitálními vstupy a výstupy, pro ty, kteří je nevyužijí, je k dispozici levnější varianta Value za cca 3 100 Kč.

Sečteno a podtrženo, karta si podle nás zaslouží ocenění PC WORLD Top produkt.

Pekelná herka na druhou (to je překlad názvu zajímavého skeneru od Linotypu)

Václav Maletínský

Skener Linotype Hell JADE 2 je velmi přesný, poskytuje široké možnosti individuálního nastavení, podporuje korekce barev a nastavení ICC profilů. Ovládací program je snadno pochopitelný a podle mého názoru "uživatelsky přátelivý". To zní dobře - že? Podívejme se na to blíže.

JADE 2 je poloprofesionální jednopřechodový skener, jenž pracuje ve fyzickém rozlišení 600 x 1 200 dpi, s interpolací pak 3 600 x 3 600 dpi. Maximální pracovní plocha činí 355 x 216 mm; 30bitová barevná hloubka a denzita 2,8 naznačují, že zařízení plně postačuje na skenování fotografických předloh nebo tištiných materiálů. V případě potřeby lze dokoupit nástavec pro zpracování transparentních materiálů. Kapacita vstupní/výstupní paměti je 2 MB, pro připojení k počítači je k dispozici rozhraní SCSI-II.

Vnější rozměry skeneru jsou 336 x 131 x 526 mm, váží cca 7 kg. Kromě vlastního skeneru je dodávána SCSI karta, SCSI propojovací kabel a dokumentace ve světových jazycích. Ovladače a obslužný software jsou uloženy na 6 discích CD-ROM uživatel tak má k dispozici program NewColor 4000, zajišťující vlastní práci se zařízením, a širokou nabídku dalších programů. Patří sem Color publishing Solutions, obsahující demo programů Linotype Library s fonty pro Macintosh a Windows, Picture Publisher, OCR software TextBridge Classic a sady Linotype Library s instalací 20 TrueType fontů a ukázkou 3 600 dalších fontů s možností jejich objednání. Programy jsou ve verzích pro Windows 9x a Macintosh a jsou k nim dodávány registrační karty a licenění ujednání. Pro rychlé kalibrování skeneru je přiložen také kalibrační štítek fotografie.

Požadavky na hardware

Počítač, ke kterému bude skener připojen, by měl být vybaven alespoň procesorem třídy 586 nebo Pentium, pamětí 32 MB RAM, CD-ROM jednotkou, myší, klávesnicí a barevným monitorem s minimálním rozlišením 800 x 600 bodů. Na pevném disku je třeba počítat s volným místem 50 MB, doporučeno je však alespoň 150 MB pro práci a uložení sejmutých obrazů. Grafická karta by měla pracovat v 16bitové, lépe však ve 24bitové barevné hloubce. Z hlediska operačního systému skener vystačí s Windows 95 OSR 2.1, Windows 98, případně Windows NT 4.0 se SP3. Pro Macintosh je vyžadován systém Power Macintosh 7.5.5 nebo vyšší, 16 MB paměti a jednotka CD-ROM.

Instalace a práce se skenerem

Jedinou podmínkou pro správnou činnost zařízení je instalace programu NewColor 4000, další software je ponechán na uvážení zákazníka. Po instalaci je prostřednictvím rozhraní TWAIN skener přímo propojen s aplikacemi Windows, které toto rozhraní podporují. Do ostatních programů je možné skenované materiály vkládat prostřednictvím schránky clipboardu.

Obslužný program je řešen velmi přehledně: při prvním spuštění je k dispozici nabídka ScanWizard, která uživatele provede jednotlivými kroky od základního náhledu přes výřez snímané části, detailní nastavení finálních rozměrů, nastavení rozlišení až po volbu uložení.

Rychlost práce skeneru je závislá na režimu zpracování (dle nastavených vlastností originálu: text, kresba, fotografie, volitelně transparentní materiál) a požadavcích na velikost a kvalitu výstupu, který lze směřovat nejen do aplikace, ale také do samostatného souboru nebo přímo na připojenou tiskárnu. Při práci lze zvětšovat a zmenšovat originál v rozmezí 10-250 %.

Závěr

Skener Linotype Hell JADE 2 je při snímání velmi přesný, poskytuje široké možnosti individuálního nastavení, podporuje korekce barev a nastavení ICC profilů. Ovládací program je snadno a rychle pochopitelný podle mého názoru "uživatelsky přívětivý". Skener lze doporučit zákazníkům, kteří jej potřebují k profesionální práci s fotografiemi a podobnými předlohami a nestačí jim levnější, ale také méně výkonná zařízení. Přestože v průvodních materiálech je zařízení doporučeno i pro domácí uživatele, bude tato skupina vzhledem k pořizovací ceně 18 500 Kč mezi ostatními zákazníky spíše v menšině. Na skener je výrobcem poskytována záruka jeden rok.

Linotype Hell JADE 2

- + vysoká přesnost
- + kalibrace barev
- + dodávaný software
- cena

Cena: 18 500 Kč (bez DPH)

K testu poskytla firma:

ConQuest, Břichovice,
Praha 10

Software

Nová konkurence pro Windows? BeOS vstupuje na Pentium

Roman Barták

Novým průrůstkem na poli operačních systémů pro osobní počítače založené na intelkové architektuře se letos stal BeOS firmy Be, Inc. Po přechodu ze speciálního hardwaru BeBox na počítače Power Macintosh s procesory PowerPC (viz PC WORLD, listopad \97) tak BeOS vstoupil i do světa procesorů Pentium, a rázem se stal systémem schopným provozu na největším množství počítačů.

Architektura

BeOS je založen na myšlence MediaOS, tj. operačního systému vhodného pro aplikace náročné na průchodnost dat jako je digitální audio a video. Jádro se v mnohém podobá systémům unixového typu, ale BeOS vznikl zcela od základů a není tedy zatížen problémy technologie mající počátky v 70. létech. Ostatní vestavné grafické uživatelské rozhraní ho spíše přibližuje systémům jako jsou Windows nebo Mac OS.

BeOS je systém schopný plně využít výkonu procesorů, na nichž běží. Technologie jako symetrický multiprocessing (běh na více procesorech), pervasive multithreading (rozdělení úloh, i systémových, na menší), preemptivní multitasking (vyvážené přepínání mezi úlohami) a ochrana paměti jsou samozřejmostí.

BeOS ovšem nezapomíná ani na ostatní počítačové komponenty a nabízí 64bitový souborový systém, což mu umožňuje efektivně pracovat s velkými disky i soubory, např. nekomprimovaným videem. Souborový systém jde ještě dále a poskytuje databázové schopnosti jako je indexování nebo journaling. Celý systém V/V zařízení je modulární a dynamický, takže ovladače lze nahrávat a odstraňovat za běhu. Podobně modulární je i 2D a 3D grafický systém (integrována je knihovna OpenGL).

Zatím poslední verze BeOS 3.2 je stále jednovýběřová, plánována je plnohodnotná podpora více uživatelů, pro kterou je v systému vše připraveno.

Na síti

BeOS o sobě prohlašuje, že je Internet-native, což neznamena nic jiného, že jeho základním síťovým protokolem je TCP/IP. Připojení na síť je asi stejně snadné jako u počítačů Macintosh, tedy předstihující možnosti Windows. A to i přesto, že například DHCP není zatím podporováno, a všechny adresy je třeba zadávat ručně. Na druhou stranu po změně parametrů lze síťování restartovat samostatně, bez ovlivnění zbytku systému.

K dispozici je základní webový prohlížeč NetPositive (ostatní dokumentace je ve formátu HTML), ten ovšem nemůže dnešní špičky konkurovat (např. není Java). Dále zde najdete osobní webový server PoorMan, snadno lze zapnout i FTP a telnet server, u obou je ovšem možné zadat jen jednoho uživatele s heslem. BeOS nabízí také e-mailového klienta BeMail, k dispozici jsou i propracovanější programy od jiných výrobců. V neposlední řadě BeOS disponuje programem Software Valet pro snadné nahrávání aplikací a upgradů ze sítě.

BeOS na PC

BeOS 3 je dodáván ve verzích pro procesory Pentium i PowerPC a běží tedy na většinu dnešních osobních počítačů. V principu tak lze jednou vyvinutou aplikaci snadno překompilovat na jiný procesor, cross-kompilátor ale zatím není k dispozici, takže kompilaci je vždy nutné provádět na té které počítačové platformě.

K dispozici pro test byla instalace BeOS 3.0 na CD-ROMu, která měla problémy s některými jednotkami (musí být ATAPI, připojena jako primary slave, některé stejně nefungují). Po drobných úpravách hardwaru (včetně výměny CD-ROM jednotky) se nakonec instalace zdařila a je třeba říci, že ve srovnání s jinými OS včetně Windows byla jinak zcela bezproblémová a rychlá. Novější verze 3.2, na kterou jsme pohodlně upgradovali ze sítě, již zmínované problémy nemá.

BeOS se instaluje do samostatného diskového oddílu a může tak docela dobře koexistovat s dalšími operačními systémy na stejném počítači. Pro volbu aktuálního spuštěného systému lze používat boot manager LILO stejně dobře jako boot menu z Windows NT. Do BeOS lze také přepínat přímo z Windows pomocí programu BeOS Launcher.

Diskový oddíl BeOS není ve Windows viditelný, naopak BeOS 3.2 umí přimontovat dosovské disky (FAT), ale zatím pouze pro čtení. Chcete-li tedy dostat soubory z BeOS na jinou počítačovou platformu, lze je pohodlně přenést buď po síti, nebo použít tradiční shellové příkazy mtools pro práci s disketami. Windows aplikace nelze přímo v BeOS spouštět, lze ovšem očekávat řešení, které to časem umožní.

Budoucnost

Přestože testovaný BeOS nese pořadové číslo 3.2, pořád se jedná spíše o vývojářskou verzi, určenou hlavně pro vzbuzení zájmu producentů softwaru a potenciálních uživatelů (na procesor Pentium vstoupil BeOS vlastní až verzí 3.0). První skutečně uživatelskou verzí však bude již BeOS 4.0 připravovaný na prosinec 1998. Uživatelům nabídne především větší podporu hardwarových zařízení včetně SCSI a barevných tiskáren (USB bude následovat) a také kompatibilitu s formáty videa AVI a QuickTime.

BeOS rozhodně není směřován proti Windows a představitelé firmy Be hovoří spíše o mírové koexistenci, což potvrzuje i možnost plynulého přepínání mezi oběma operačními systémy. Dnes je pro BeOS k dispozici software různého druhu včetně kancelářských balíčků, jeho hlavní síla, a tedy i oblast použití je ovšem v multimediálních aplikacích, kde může těžit ze svého výkonu. Zvláště se pak soustředí na použití při zpracování digitálního audia a videa, kde by se chtěl stát levnou alternativou high-end pracovních stanic.

BeOS 3.2

- + výkon
- + ovládání
- +/- podpora hardwaru

K testu poskytla firma:
Be Europe, Francie

Ěíslo 5 žije! - Lotus Notes 5 & Lotus Domino 5

Jan Kubica

Již podruhé v krátké době nás Lotus Development přesvědčuje, že zatím nehodlá opustit softwarovou scénu. Ještě jsem nestačil probádat všechny finisy Lotus Domina 4.6 a Merchanta (viz PC WORLD č. 12/98), a už je tady pátá verze. Prozatím jsme dostali beta-verzi, jež byla vypuštěna mezi účastníky letošní Lotusphere (Berlín, září 98). I když je to jen beta, která se občas pikně složí a donutí vás restartovat, přesto je na první pohled patrné ohromné množství práce, již Lotus do nové verze investoval. Kdybych chtěl probrat opravdu všechny změny, které u verze 5 (dále jen R5) stojí za zmínku, mnohokrát bych přesáhl vymezený prostor, a navíc by to nebylo ke čtení. Pokušme se tedy podívat více z výšky, abychom obsáhli všechno podstatné, o čem dnešní Lotus Notes a Domino jsou.

Starší verze Lotus Notes sloužily víceméně jako pracovní prostředí, kde se odehrávala většina činnosti uživatele. Primární byla potřeba komunikovat s ostatními uživateli uvnitř pracovní skupiny, zveřejňovat informace. Z prostředí Notes si uživatel odsakoval do kancelářských programů typu Smart Suite nebo Microsoft Office, aby v textovém editoru či tabulkovém kalkulátoru vytvořil primární data. Tato data pak vkládal do dokumentu Lotus Notes, který se pak posílal či replikoval dále. Server Lotus Notes se staral o vše potřebné kolem replikace a výměny elektronické pošty.

S příchodem Internetu a intranetů se situace radikálně změnila. Lotus bez potíží přijal za svou vizi propojeného světa, a protože technologii uchování a výměnu informací již vlastní, hlavním motivem se mu stalo rychlé a efektivní vyhledání a získání potřebných informací. Pro roli centra, kde ústí Internet, kde se informace sbíhají, vyhodnocují, vznikají a odesílají, se hodí, svíte, div se Lotus Notes nové generace.

Lotus Notes 5 jsou klientskou aplikací, která komunikuje se serverem typu Domino, slouží jako webový prohlížeč, elektronický diář a elektronická pošta. Uživatelské rozhraní bylo kompletně přepracováno ve stylu webového browseru. Zvláštního kouzla je dosaženo kulatými či oválnými tlačítky, jež se objevují ve dvou vodorovných a jedné svislé řadě. Svisle uložená tlačítka, kterým se říká bookmarks (záložky), nahradila dřívější záložky-ouška (tabs), dílčí pracovní plochu na listy. Kliknutím na záložku se zobrazí svislý pruh s ikonami databází. Poklepem na ikonu databázi otevřete a ve zbývající části pracovní plochy se objeví prostředí klasických Lotus Notes s pohledy. Vpravo nad pracovní plochou se nacházejí navigační tlačítka, která plní stejné funkce jako v každém WWW browseru. Všechny ostatní příkazy jsou dostupné v nabídce menu a většina z nich je vytažena na některé nástrojové lišty se Smart Icons. V menu zcela chybí položka Window (Okno), jež je nahrazena povelovou lištou, kde je každé okno reprezentováno oválným tlačítkem. Přepínání mezi okny se provádí podobně jako přepínání mezi programy ve Windows 95.

Již v minulé recenzi Notes 4.6 jsem se dopustil názoru, že Lotus přerozdělil svůj důraz patřící kdysi téměř úplně technologii, a část pozornosti soustředil i na aplikace, které dodává s Notes. Právě aplikace hrají hlavní úlohu v cestě k integrovanému pracovnímu prostředí, na niž Notes 5 aspirují. Tradiční aplikace byly podstatně vylepšeny a přibyly některé zcela nové. Elektronická pošta, která je z nich nejstarší, byla obohacena o podporu protokolů SMTP, POP4, IMAP4 i MIME. Chvalně známé zabezpečení dat bylo rozšířeno o certifikáty podle specifikace X.509 a protokol S/MIME. S Notes se dodává i programek MINDER, jenž běží jako "rezident" a ohlašuje příchodí poštu, i když "velké" Notes nejsou spuštěny.

O něco mladší jsou aplikace, tvořící dohromady elektronický diář. Jejich vylepšení směřují např. ke snadnějšímu svolávání schůzek, bohatšímu nastavení implicitních hodnot a

přehlednějšímu zobrazení záznamů. Pomocí nově zařazené správy zdrojů si současně se smlouvením schůzky zamluvíte také zasedačku, projektor a pro hosty místa k parkování.

Úplně novou aplikací jsou Headlines (Titulky). Jsou založeny na principu webové stránky, kterou si uživatel vyrábí sám. Sem se umísťují odkazy na zdroje dat, a už jsou jimi domácí aplikace v Lotus Notes, elektronická poštovní schránka nebo vzdálené Weby konkurence či státních úřadů. Kromě statických odkazů vám Headlines mohou ze zmíněných zdrojů samy ve stanovený čas stahovat informace.

Notes se instalují ve čtyřech různých variantách, které nesou zmiňovaná jména. Bývalý Notes Mail se jmenuje Lite, Desktop je označen jako Client, plná vývojářská Licence nese hrdý název Domino Designer a zcela nová je správcovská Domino Administrator. Klienti jsou tradičně dostupní na mnoha platformách, kromě Windows třeba na Mac OSu, OS/2 nebo Solarisu. Nově zavedenou řadou budou Notes pro stroje označované jako PDA neboli palmtopy, kam patří IBM WorkPad, PalmPilot, ale i některé pagery.

Domino Designer

O vývojovém nápadě pro Notesy by se dalo napsat několik samostatných článků, takže shrnutí do několika vět považujte, prosím, za autorskou licenci. Původní návrhové prostředí pro aplikace bylo zkříženo s vizuálním editorem HTML. Formulář Notes si můžete navrhnout klasicky, nebo jako webovou stránku s rámcí, tlačítka a dokonce s aplety psanými v Javi. HTML stránky můžete odvozovat z předem připravených šablon nebo z kostry outline, kterou postupně "nabalujete". Dosavadní programovací jazyky "@Command" a LotusScript byly rozšířeny o řadu nových funkcí a příkazů, a jako rovnocenný vývojový jazyk přibyl ještě Java Script. Notes podporují technologie distribuovaného počítání CORBA a IIOP a rozhraní JDBC pro práci s daty.

Domino Server

se vyvinul ve víceúčelový server s výborným poměrem cena/hodnota. Plní čtyři hlavní úlohy databázový a aplikační server pro Lotus Notes, poštovní server pro elektronickou poštu Notes i SMTP, proxy server a firewall a HTTP server. Tváří v tvář novým standardům si Lotus poeíná defenzívně v tom smyslu, že neprosazuje svá řešení, ale snaží se zahrnout všechno podstatné, co vývoj přináší. Domino dnes můžete provozovat od Windows a OS/2 přes Solaris a UNIXy až po AS/400, a dokonce mainframe IBM S/390.

Zajímavých novinek je mnoho, za všechny uvedu tři. První z nich je schopnost Domina replikovat od nynějška nejen databáze, ale i složky (Directory), podobně jako to dila Exchange Server. Kromě replikace je nyní možno v adresářích i fulltextově prohledávat uložené dokumenty. Správce serverů jistě potěší schopnost Domina 5 "opravit" zapomenuté heslo a zrekonstruovat poškozený ID soubor.

Závěrem

Testovaná beta-verze byla evidentně vypuštěna kvůli Lotusphere dříve, než měla být. Už teď se však dá říci, že ostrá verze bude pokročilejším produktem, který umožňuje využívat všech služeb, jež dnes Internet a intranety nabízejí. Dosavadním uživatelům Notes upgrade na R5 určitě doporučuji, ostatní by si měli alespoň pamatovat, že existují. Až pak budou řešit skupinovou spolupráci ve velkých firmách s heterogenním výpočetním prostředím, kde jim

MS Exchange nebude nic platný, budou vùdít, pro co sáhnout.

Lotus Notes 5

- + komfortní a pøizpùsobitelné užívatelské rozhraní
- + aplikace Headlines "drží prst na tepu síti"
- + rozšíøená množina platforem
- + prùmyslové standardy (CORBA, IIOP, JDBC, JavaScript)
- + pomìr cena/hodnota
- + - nìkteré nedotaženosti

Cena: cca 70 USD pro jednoho užíivatele

K recenzi poskytla firma:

Lotus Development ÈR

Pod lipami 41, Praha 3

Slovník otevřený - GED 6.1 pracuje s řadou jazyků

Jan Janěa

Zkratka GED původně znamenala German-English Dictionary, od verze 6.1 je však program otevřenou platformou pro mnoho dalších jazyků. Potřebujete-li tedy pracovat také s ruštinou, francouzštinou, italštinou nebo španilštinou, rozhodně čtete dál.

V současnosti se trh s elektronickým slovníky začíná rozlišovat do tří hlavních směrů. Na jedné straně jsou k dispozici překladové slovníky, převedené z tištiné podoby do podoby elektronické. Zde firma Leda nabízí Velký anglicko-ěeský slovník od K. Haise a B. Hodka (14 800 Kč; všechny ceny jsou vč. DPH); firma Adicom poskytuje slovník YAP, k němuž dodává mimo jiné i slovník od I. Poldaufa, převedený do elektronické podoby (od 590 Kč). Jakýmsi mezistupněm jsou anglické a německé slovníky Windict od firmy Stormware (3 130 Kč). Druhý proud zastupují ozvučené studijní anglické a německé slovníky Lingea Lexicon (á 1 790 Kč). Ve třetím proudu jsou překladové slovníky sestavené ze slovních dvojic. Dlouhou dobu zde vládl PC Translator, který nabízí verze pro angličtinu, němčinu, ruštinu, francouzštinu, italštinu a španilštinu; a to se slovní zásobou od 120 000 do 450 000 slovních dvojic s cenou do 4 150 Kč. Pak se objevil Překladový slovník '98, který nabízí pro angličtinu a němčinu zvlášť cca 600 000 slovních dvojic (8 800 Kč). A program GED od firmy Siracl se řadí právě do tohoto třetího proudu. Podrobnější informace najdete na www.siracl.cz/ged, informace o dalších slovnících jsou na www.port-home.com/pages/jazyky.

Parametry

GED pracuje ve Windows 3.x, 95, 98 i NT, má přehledné a intuitivní ovládání, ale především nabízí oboustranné slovní zásoby i pro "méně preferované" jazyky. Tedy konkrétně: angličtina (302 800 slovních dvojic, 1 460 Kč), němčina (302 900, 1 460 Kč), ruština (158 000, 1 250 Kč), francouzština (106 000, 1 250 Kč), španilština (90 200, 1 250 Kč), italština (90 000, 1 250 Kč); k dispozici jsou i cenově výhodné komplety. Hesla jsou ve slovních dvojicích, bez přepisu výslovnosti, lze však k nim vpisovat poznámky pod čarou (například s vysvětlivkami). Slovníkové náplně můžete nainstalovat na pevný disk, nebo načítat z CD, takže stačí nainstalovat pouze program.

Databázi hesel lze sdílet, což znamená, že libovolná modifikace hesla jedním uživatelem se promítne do změn u všech uživatelů. Nebo budete sdílet pouze hlavní databázi slov případně modifikace zůstanou u vás.

Jednoduchá obsluha

Běžnou funkcí elektronických slovníků je přímá práce se schránkou Windows což je možné využít v jakémkoli textovém editoru. Pro GED si však můžete nahrát šablonu, která v editoru MS Word 6, 7 i 97 vytvoří tlačítka, jimiž pak můžete vyvolávat překlad do cílového jazyka přímo z textového editoru, což je velmi rychlé a elegantní. U slovníků sestavených ze slovních dvojic může absence kontextu a příkladových vět přinášet určitá úskalí GED proto nabízí velmi zajímavou funkci, tlačítko pro zpitný překlad vybraného významu určitého slova, díky čemuž se můžete přesněji rozhodnout o smyslu daného výrazu. Ve slovníku lze také vyhledávat libovolný textový řetězec. Nutno podotknout, že prohledání celé databáze trvalo v některých případech několik desítek sekund, což už může být pro řadu uživatelů zkouškou trpělivosti; tento problém by se dal jistě vyřešit lepší indexací celé

Doplňování slovní zásoby

Zde se dostáváme patrně k jedné z nejsilnějších zbraní tohoto programu. Většina konkurenčních programů používá pro doplňování slov takzvaný uživatelský slovník, což má své nevýhody, protože je třeba stanovit pořadí prohledávání příslušných slovníků. GED má však všechny výrazy stále v jedné jediné databázi. Slovní zásobu pak můžete doplňovat i zcela automaticky díky funkci pro import z textového souboru. Zde se otevírají netušené možnosti pro snadné a rychlé vytváření slovní zásoby především pro technické výrazy z nejrůznějších oborů. Zcela vynikající je však možnost založit si další vlastní slovníky tedy například pro portugalskou, holandskou, švédskou, norskou... Možná si některé překladatele vedou určitou databázi výrazů v nějakém textovém editoru nebo tabulkovém kalkulátoru. Takto mohou s velmi malým úsilím získat praktický překladový slovník pro svůj pracovní jazyk.

Závěrem

Ve sféře angličtiny a němčiny jsou již na trhu k dispozici rozsáhlejší slovníky, včetně titulů převedených z tištěné podoby. Slovníku by prospělo rychlejší fulltextové vyhledávání a pole pro zápis výslovnosti. V databázi slovních dvojic se v rámci jednoho hesla občas vyskytují některé výrazy-překlady vícekrát a v některých jsou překlepy. Na druhé straně je slovník poměrně dobře vybaven odbornými termíny z techniky i ekonomie. V oblasti ruštiny, francouzštiny, španilštiny a italštiny začíná být GED pro podobné produkty velmi tvrdou konkurencí především svou vynikající cenou. A díky otevřené koncepci si GED jistě snadno své uživatele najde, především v četných řadách překladatelů.

Jak nepøijít o data - Seagate Replication Exec 1.5

Jaroslav Fikker

Øada uživatelù si èasto neuvìdomuje, že mnohem vùtší cenu než vlastní výpoèetní technika mají data, která jsou po dlouhou dobu pracnì poøizována a udržována. Ztráta dat se dokonce mùže stát pro mnohé společnosti osudná, nebo ÷ náklady na jejich opìtovné získání jsou znaènè. Proto je nutné dùležitá data nijakým zpùsobem chránit.

Seagate Replication Exec pøedstavuje komplexní øešení replikace dat pro síti Windows NT. Produkt umožòuje automaticky duplikovat vybrané soubory nebo celé souborové systémy z jednoho serveru na druhý, z jednoho serveru na více serverù nebo mezi nikolika servery navzájem za úèelem zajištìní bezpeènosti dat pøi havárii systému, pøípadnì z dùvodu potøeby distribuovat informace na více lokalit. Tuto technologii lze s výhodou použít také pro centralizaci zálohování dat celé firmy.

Èinnost systému

je založena na spolupráci dvou hlavních souèástí. První z nich, Replication Exec Service, bìží jako služba operaèního systému Windows NT, a zajišòuje replikaci všech k tomu urèených dat. Server, jenž je zdrojem dat pro replikaci, se oznaèuje jako zdrojový server (Source). Naopak server, na který jsou data replikována, je nazýván cílovým serverem (Target). Pøitom platí, že každý server s Windows NT mùže pracovat zároveň jako zdrojový i cílový.

Replication Exec umožòuje replikovat všechny typy souborù (vèetnì databází a otevøených souborù) ze souborového systému NTFS i FAT zdrojového serveru na svazek NTFS cílového serveru. Mezi jednotlivými servery se pøenášejí pouze zmìny v datech. Tím jsou zajištìny nízké nároky na pøenosovou kapacitu síti. Pøi duplikaci dat ze svazkù NTFS jsou zachovány všechny informace týkající se pøístupových práv k jednotlivým adresáòùm a souborùm.

Druhou nezbytnou souèástí je Replication Exec Administrator, pøedstavující uživatelské rozhraní systému Replication Exec. Pomocí této aplikace mùžete øídit replikaci na všech server síti z jednoho místa. V levé èásti aplikaèního okna se zobrazuje pøehledná stromová struktura všech dostupných replikaèních serverù a dalších objektù, které lze nijakým zpùsobem spravovat nebo monitorovat.

Konfigurace replikace spoèívá ve vytváøení tzv. replikaèních politik (replication policy).

Chcete-li nijaké adresáøe èi soubory natrvalo odstranit z procesu replikace, musíte nadefinovat pøíslušná pravidla ve složce Master Exclusions. Replication Exec obsahuje nikolik implicitních pravidel, která se nikde nezobrazují a nelze je ani žádným zpùsobem mìnìt. Mezi takto vyøazené soubory patøí odkládací soubory Windows (PAGEFILE.SYS), soubory systémových protokolù a bohužel i registraèní databáze Windows NT.

Replication Exec poskytuje správci systému øadu informací o jednotlivých replikaèních úlohách. Tyto údaje jsou v zájmu pøehlednosti rozdíleny do nikolika skupin. První z nich (Alerts) obsahuje zprávy, které administrátora upozorùují na nikteré významné události (napø. start, ukonèení nebo chyba aplikace). Detaily o jednotlivých alarmech jsou dostupné prostøednictvím systémového protokolu nebo pøíslušné replikaèní politiky. Aby mohl být správce informován o vzniklých problémech i v dobì své nepřítomnosti, lze tato hlášení pøesmìrovat pomocí SNMP, e-mailu nebo síòové služby NetSend.

Systémový protokol (System Log) slouží k ukládání detailních informací o èinnosti systému

Replication Exec. Staré záznamy v této složce jsou po určité době automaticky odstraněny k tomu určeným skriptem (Janitor).

Položky Running Jobs a Completed Jobs umožňují sledovat průběh aktivních úloh, přerušit jejich běh, prohlížet seznam dokončených úloh nebo detailní informace o práci probíhajících i již dokončených úlohách.

Pro zajištění některých speciálních úkolů můžete vytvářet skripty (složka Janitor & Scripts). Speciálním typem skriptu je již dříve zmíněný systémový proces Janitor, který se automaticky spouští jednou denně. Jeho úkolem je odstranit staré záznamy v databázi a protokolových souborech systému Replication Exec. Správce ale může definovat i další skripty, které lze použít zejména při zálohování replikovaných dat. Spuštění libovolného skriptu automaticky zajistí přerušování a opětovné spuštění replikace dat na příslušném serveru. Takto lze průběžně vytvářenou repliku dočasně "zmrazit" v požadovaném stavu a data přenést na archivační médium.

Závěr

Replication Exec přináší poněkud netradiční pohled na centralizaci zálohování dat v počítačových sítích. Kromě snížení nákladů na správu systému a zjednodušení procesu ochrany dat, může tento produkt stejně dobře posloužit k replikaci informací mezi několika servery, včetně serverů vzdálených poboček připojených pouze prostřednictvím linek WAN.

Replication Exec 1.5

- + centrální správa
- + výkon
- + nízké nároky na přenosovou kapacitu sítě
- nejsou replikovány registry

K recenzi poskytla firma:
Seagate Software
www.seagatesoftware.com

Na stříbrných kotoučích

Vladimír Vondráček

Opravdový svět multimédií

Sada pět multimediálních CD, jedné VHS videokazety, jednoho propagačního CD firmy Microsoft a jednoho propagačního CD LANGMaster. Předchozí vlna neobsahuje jediné sloveso, mála za účel informovat a ohromit. Druhé ohromení lze zažít při pohledu na cenu tohoto balíku a přečtení si krátkého seznamu obsažených titulů.

Začneme od videokazety. Tento druh zboží se většinou nevyskytuje v počítačových prodejnách, přesto video jistě mezi multimédia patří. Není sice příliš interaktivní, ale přesto na něj nelze zapomínat. Zhruba třicetiminutová videokazeta "Kostra" je součástí edice Vlastníma očima. Jak již název napovídá, jedná se o přehled podpůrných tělesných struktur velkého množství živočichů.

Druhá vlna na řadě je propagační disk Microsoftu. Zvláště ocenitelný je service pack pro Microsoft Office 97 (Microsoft Office 97 SR1 Patch). Pochopitelně nechybí Internet Explorer a demo jednak MS Office 97 a MS Project 98, jednak tři hrací dema microsoftských her.

V žádném multimediálním balíku by určitě neměly chybět jazykové programy. V Opravdovém světě multimédií jsou to hned dva zástupci tohoto žánru. Jsou jimi dva tituly LANGMasteru COURSE Dangerous Journey a Collins COBUILD Student's Dictionary. První zmiňovaný titul je jazykový kurs pro začátečníky, druhý pak výkladový anglický slovník, obsahující téměř padesát hodin mluveného slova. Dál se o těchto produktech rozepisovat nebudu, neboť jsou poměrně dobře známé a hojně užívané. Kromě toho je v krabici přibaleno ještě demonstrační CD-ROM s demoverzemi produktů LANGMasteru.

Dobře známé a prověřené jsou i zbývající tři CD-ROMy. Jedná se o multimediální anatomický atlas Lidské tělo 2.0, Encyklopedii vesmíru a CD-ROM Jak věci pracují 2.0. Žádný z těchto titulů není třeba sáhodlouze představovat, ale jen pro připomenutí: Encyklopedie vesmíru obsahuje spoustu dat jak o vesmíru jako takovém, tak o lidské snaze ztéci tento nekonečný prostor; Jak věci pracují je naučný disk s Davidem Macaulayem a jeho přítelem mamutem chlupáčem, na kterém je vysvětlen princip spousty zařízení, pákou poeínaje a mikroprocesorem koně.

Tento balík obsahuje velmi pečlivě vybrané tituly, prověřené a mnohokrát oceňované. Spolu s výhodnou cenou (ušetříte něco kolem tří tisíc) představuje výhodnou koupí pro uživatele, kteří se chtějí něco dozvědět a naučit.

Opravdový svět multimédií

- + výběr kvalitních titulů
- + příhodná cena
- + registrační sada pro připojení na Internet + 14 dní zdarma
- + vstupenka do Národního technického muzea pro 5 osob
- + zařazení videokazety

Producent: BSP Multimedia, s. r. o.

Žánr: balík multimediálních CD + videokazeta

Jazyk: český

OS: Win 95, NT
Cena: 4 995 Kč
K recenzii poskytl firma: Apro, s. r. o.

Virtuální škola - matematika

Kdesi ve vesmíru existuje planeta počítadel. Před nedávnem objevila tato stvoření existenci matematiky. Proto poslala pro vás, odborníka na slovo vzatého, aby jim pomohl se všemi úskalími této vidní disciplíny. Vy zrovna dlíte na svojí kosmické lodi, proto se na planetu počítadel vydáte. Jako pomocník je k dispozici Robo, mechanický společník. Ten vám v případi nutnosti dává instrukce, co a jak dlat.

Planeta počítadel je složena z několika ostrovů. Na každém z nich je možno pomáhat počítadlům s jinými problémy, od množin přes pojem čísel, desítkovou soustavu až po standardní počenní operace sečítání, odčítání, násobení a dělení. Na ostrově je vždy několik "domů", podle obtížnosti řešených operací a v každém domě několik úloh, jejichž obtížnost se nestupuje a které slouží spíše k procvičení.

Máte-li dost pomáhání počítadlům, můžete se vydat na průzkum tajupných oblastí planety. Tam lze nacházet různé předmity, z nichž si na mateřské lodi tvoříte sbírku, jakýsi přehled objevů a vynálezů. Každý předmět je doplněn psaným a čteným komentářem, a pochopitelně obrázkem.

Virtuální škola Matematika je určena pro děti věku předškolního až po třetí třídu základních škol. Tematicky a námětově je velmi pěkně řešena, se spoustou animací a zvuků. Vzhledem k tomu, že celé vyučování má formu jakéhosi dobrodružného filmu, dětem se bude určitě líbit. Ale i dospilák bude mít co dlat, aby od rozehrané hry utekl. Pěkná grafika a simulace jsou v lecčems podobné Hvězdným válkám, animovaná figurka počítadla, která provází plnění úkolů, je též pěkně zpracovaná.

Veškeré mluvené slovo je v češtině, ovládání je intuitivní, takže nemusíte mít strach, že dítě program nezvládne obsluhovat. Opravdový zážitek ale okusíte pouze na kvalitním hardwaru: výrobce doporučuje Pentium MMX a 32 MB RAM. A samozřejmě zvukovou kartu.

Virtuální škola - matematika

- + učení maskované hraním si (škola hrou)
- + animace

Producent: Media Trade
Žánr: výukový program
Jazyk: český
OS: Win 95, NT
Cena: 750 Kč
K recenzii poskytl firma: Media Trade
Riegrovo náměstí 153, Kroměříž

Modrý blesk - hudba a zvuk

Pro náročné uživatele multimediálních PC je zde připravena sbírka nejrozmanitějších sharewarových s freewarových programů pro práci se zvukovými soubory. Lze tady nalézt nejrozmanitější přehrávače audio CD s vizáží, jakou si jen dovedete představit. Myslím ale, že mezi více než dvacítkou si vyberete ten vyhovující. Zhruba stejný výběr představují nabídky přehrávačů pro soubory wav a mid. Disíte-li se, že si nebudete moci přehrávat soubory mod, èi jiné, pak nemìjte obavy. Na tomto CD najdete přehrávač snad na všechno, co přehrát jde. Další utility dovolí komfortněji a snáze pozmnít zvuky při různých událostech ve Windows i v aplikacích. Chcete-li nějakou hudbu přímo tvořit, ani zde nepřijdete zkrátka. Kromě toho je na CD obsažena spousta ukázkových zvuků ve všech výše zmíněných formátech. Tyto zvuky dalšími utilitami smíchat i různě pozmnít možno jest. Výběrem programků si lze doma vytvořit malé soukromé zvukové studio a různě upravenými a zkreslenými zvuky obšastovat sebe i ostatní. A v případě, že váš počítač obsahuje FM kartu nebo internetové připojení, najdete programy i pro tuto oblast zájmu. Počíte si tedy Internet, toto CD, a můžete si do uší pustit rádio a do očí televizi via Internet.

Modrý blesk - hudba a zvuk

- + množství utilit
- + přehledné uspořádání
- + ukázkové zvuky

Producent: Media Trade

Žánr: sharewarový výběr

Jazyk: èesky (obslužný program)

OS: Win 95/98, NT

Cena: 275 Kč

K recenzi poskytl firma: Media Trade

Riegrovo náměstí 153, Kroměříž

Modrý blesk - pracovní plocha

Podtitul tohoto CD: jak našlapat dvanáct audio CD na jedno datové. Zsvícencům není třeba vysvětlovat, že MP3 je speciální komprimační algoritmus, který se uplatňuje při digitalizaci zvuku.

Na tomto CD najdete nejen přehrávače na zvukové soubory typu MP3, ale i na ostatní používané formáty, včetně audiostop na audio CD. Mezi padesátkou přehrávačů bych zmínil WinAmp, univerzální to přehrávač se spoustou nastavení. K němu se totiž vztahuje velká část tohoto CD, a to různé skiny (vnější vzhled) pro tento přehrávač. I vy si dozajista vyberete svůj mezi 350 ostatními. Případně si můžete vlastní skin taky vytvořit. Největší část tohoto CD pak zabírají samotné MP3 skladby jak z oblasti dance-house music, tak heavy metalu, rocku a elektronicky upravené hudby.

Èeká vás tedy, troufám si tvrdit, několik hodin kvalitní hudby s překvapením. Jednotlivé skladby jsou totiž označeny pouze číslem, proto nevíte, co uslyšíte. Možná že seznam skladeb je nikde dobře skryt, ale já jsem ho nenalezl.

Modrý blesk - pracovní plocha

- + spousta všelijakých ikoněk a kurzorů
- + přehledné a jednoznačné uspořádání

Producent: Media Trade
Žánr: sharewarový výběr
Jazyk: český (obslužný program)
OS: Win 95/98, NT
Cena: 275 Kč
K recenzii poskytla firma: Media Trade
Riegrovo náměstí 153, Kroměříž

Modrý blesk - MPEG3 (MP3)

Toto CD je určeno zejména pro experimentátory a uživatele PC, kteří se chtějí odlišit od svých kolegů, nebo prostě pro ty, které už omrzelo koukat na zelenomodrou (nebo co je to za barvu) pracovní plochu Windows. Pomocí tohoto CD, lépe řečeno dat na něm obsažených, si může takový člověk plochu upravit podle libosti. Například fandové filmu Titanic mohou nainstalovat na plochu obrázky z tohoto kasovního trháku a neustále mít před očima hlavní protagonisty včetně vraku lodi.

Na disku jsou ovšem i užitečné utility, které například umožní asociovat soubory s konkrétní příponou s příslušnou aplikací či umožní snadnější změnu nastavení Windows než klasickou cestou přes ovládací panely. Kromě toho je zde vypáleno na 8 000 ikon, tisícovka kurzorů, tisíc tapet (wallpaperů či prostě pozadí na plochu) a 500 motivů (motiv změní nejen pozadí, ale například i kurzory, vzhled celé plochy a také systémové ikony. Není tedy třeba měnit jedno po druhém, ale pomocí utility, která je také na CD, vyměnit celý motiv).

Takže experimentátoři si jistě přijdou na své a stráví mnoho šťastných hodin při hledání neoptimálnějšího a po všech stránkách nejkrásnějšího vzhledu pracovní plochy na svém počítači, což jim umožní spoustu hodin a dní příjemné a tvrdé práce.

Modrý blesk - MPEG3 (MP3)

- + spousta muziky
- + přehrávače a MP3 kompresory
- + - není seznam skladeb

Producent: Media Trade
Žánr: sharewarový výběr
Jazyk: český (obslužný program)
OS: Win 95/98, NT
Cena: 275 Kč
K recenzii poskytla firma: Media Trade
Riegrovo náměstí 153, Kroměříž

Modrý blesk - Internet a komunikace

První, čeho by si člověk měl všimnout při koupi tohoto CD, je, že na něm je nahráno 13 ks prohlížečů (neboli browserů) webovských stránek. Kromě obligátního Exploreru 4.0 a Netscapu 4.05 je zde obsaženo ještě několik, většinou nepříliš známých prohlížečů. Mezi nimi najdeme jak freewarové produkty, tak časově omezené sharewarové verze těch prohlížečů (např. Opera 3.10), které nejsou k mání zadarmo. Nicméně i s nimi by se člověk asi měl seznámit, aby získal přehled. A je docela možné, že se mu zalíbí natolik, že nebude litovat vynaložit několik desítek dolarů za plnou verzi. Každý z prohlížečů má totiž něco do sebe, a proto každému uživateli asi bude vyhovovat jiný.

Mimo prohlížečů zde najdeme i "stahováky", speciální programy pro download. Nechybí ani několik FTP klientů. Několik akceleratorů a měničů stavu sítě vám taktéž může pomoci při vaší práci s Internetem. Zabýváte-li se přímo výrobou webovských prezentací, najdete zde HTML editory a různé utility pro práci s texty v tomto formátu.

Další důležitou skupinou aplikací, umožňujících práci s Internetem, jsou mailery (poštovní klienti). I těch je na CD několik, jmenujme například populární Pegasus Mail for Windows.

Dále je zde obsaženo několik plug-inů (doplňky, většinou do webovských prohlížečů), off-line prohlížeče (programy, které stáhnou obsah celého Web serveru v nejpříhodnější době (nejlevnější telefonní poplatky nebo nejméně zatížená síť) a uloží je na disk lokálního počítače nebo jiné příhodné místo. Pak jimi můžete brouzdat bez horentních nároků na čas a peníze.

Většinu obsahu tohoto CD můžete mít i zadarmo, stáhnete-li si příslušné soubory přímo ze Sítě. Těžko je ale budete mít podobně šikovně uspořádané (ledaže byste si s tím dali několik hodin práce), a tím pádem tak příhodně po ruce.

Navíc je k CD dodáno i bezplatné časově omezené připojení na Internet přes InternetOnLine. Modem v ceně bohužel není (ale to se dá pochopit)

Modrý blesk - Internet a komunikace

- + i netradiční soft (v českých zemích)
- + spousta šikovných programků

Producent: Media Trade

Žánr: sharewarový výběr

Jazyk: český (obslužný program)

OS: Win 95/98, NT

Cena: 275 Kč

K recenzi poskytla firma: Media Trade

Riegrovo náměstí 153, Kroměříž

Výtvarné umění

Pro fanoušky umění, časté návštěvníky galerií, výstav a podobných podniků, kde jsou prezentovány umělecké výtvoř, připravilo nakladatelství Leda multimediální encyklopedii

výtvarného umění. Najdeme zde nejen pojmy a ukázky z malířství, ale i sochařství a grafiky.

Encyklopedie obsahuje tisíce nejdůležitějších pojmů z výše zmínovaných oblastí, dobově pokrývajících oblast od pravěku až po současnost. Jsou zde vysvětleny nejdůležitější pojmy z oboru výtvarných technik, materiálů, nástrojů a kompozic. Najdeme i názvy slohů, směrů a hnutí. Obsažena je jak teorie a historie výtvarného umění, ale i sbíratelství a obchod s uměním. Pokud to jen je možné, je pojem vyjasněn ilustrací, kterých je na celém disku kolem sedmi set. Aby bylo multimediálnosti uěinino zadost, jsou obsaženy i zvuky, charakteristické pro dané období èi umělecký směr. Můžete si tak například poslechnout úryvek staroèínské balady, èi typické zvukové projevy primitivních kmenů.

Pojmy lze samozřejmě fulltextově vyhledávat. Zároveň lze zobrazit i související pojmy a mezi příbuznými tématy se dá rychle přecházet. Navíc, rozhodnete-li se použít nějakou ilustraci èi úsek textu do svých vlastních dokumentů, lze tak uěinit prímým kopírováním.

Je možné vyhledávat i osobnosti podle jmen, u příslušné osoby je pak například seznam všech jejích děl a zvládnutá jsou ta, jejichž náhled je na CD k dispozici. Encyklopedie může udělat jasno v některých pojmech a směrech, spolu s jejich vzájemnou souvislostí èi návazností.

K CD není dodána žádná obsáhlá dokumentace, ale ta není ani potřebná. Instalaci zvládne každý s přispěním autorů, práce s programem samotným je pak intuitivní a nenárovná. Nesmíte ovšem vyndat CD z mechaniky, nebo data jsou (jako ostatně u většiny moderních objemných datových celků hry, encyklopedie) nahrávána právě z CD.

Trochu netradičně je práce s okny. Při přecházení po odkazech se stará okna nezavírají, ale překryjí se novým oknem. Po chvíli brouzdání tak máte otevřeno několik desítek oken, která je třeba zavřít. Naštítí tak nemusíte èinit po jednom, v menu je funkce, umožňující zavřít všechna okna naráz.

Takže studujete-li výtvarné umění, pracujete v příslušném oboru nebo vás prostě umění zajímá, pak tento disk jistě užitvite.

Výtvarné umění

- + solidní databáze pojmů
- + ilustrace a zvuky
- + - práce s okny

Producent: LEDA, s. r. o.

Žánr: encyklopedie výtvarného umění

Jazyk: èesky

OS: Win95

Cena: 980 Kč

K recenzii poskytl firma: LEDA, s. r. o.

Køesomyslova 14, Praha 4

Namalujte si fotografii - Microsoft PhotoDraw 2000

JAROMÍR LUHAN

Program PhotoDraw je novým členem rodiny kancelářských produktů firmy Microsoft. Jak naznačuje už samotný název, jedná se o komplexní kombinovaný grafický editor, jehož posláním je doplnit schopnosti ostatních programů rodiny o funkce náročně uživatelské grafiky.

PhotoDraw 2000 je možné zařadit do kategorie moderních grafických editorů, které pracují s bitovou i vektorovou grafikou. Program je určen zejména k vytváření a zpracování různých obrazových doplňků pro webové stránky a dokumenty kanceláře MS Office. Dobrým místem pro začátek práce může být výukový program, který v osmi lekcích ukáže fungování všech důležitých částí programu.

Takže čím začneme? Základem všeho je asi rozhodnutí, jakou grafiku budeme vytvářet. Aby naše rozhodování usnadnil, nabídne PhotoDraw pět šablon pro základní typy: webová grafika (tlačítka, proužky), obchodní grafika (různé letáky, ikony, certifikáty, loga), kartičky (pohlednice, oznámení, pozvánky, apod.) a dále dvě volné návrhářské kategorie: volný obrázek a ozdobný rámeček. S prací však nemusíte začínat na zelené louce, jako zdroj vám může posloužit i obrázek existující v elektronické podobě, stejně dobře jako skener nebo digitální kamera. Inspiraci můžete čerpat i ze třetího instalačního CD-ROMu, na které Microsoft nahrál okolo 20 000 profesionálních obrázků pro nejrůznější příležitosti.

Pro další práci už použijeme některý z nepřeberného množství nástrojů. Kupříkladu fotografii můžete retušovat, měnit výřez obrazu, odstranit škrábance a skvrny, změnit barevné podání, opravit efekt "červených očí", rozpíjet... Pokud potřebujete do obrázku něco dokreslit, dá se použít přímé či volné kreslení čar nebo si vybrat z několika sad připravených tvarů. Každý nástroj můžete kombinovat s dalšími možnostmi, kupříkladu lze volit nejen barvu čáry, ale i její tvar. Program rozeznává tři skupiny typů čar: hladké, "umělecké" (simulují chování různého malířského náčiní, např. křídla, uhlu, vodových barev) a fotografické, skládající čáry z drobných bitových obrázků.

Nakreslené objekty lze dále upravovat například pomocí různých výplní včetně gradientových, obrázkových a texturových. Dále je k dispozici sada různých efektů typu stínování, rozpíjení nebo naopak zaostření hran, zprůhlednění a "vytrácení". Samostatnou kapitolu tvoří sady 3D efektů a uživatelských deformací obrázků. Sady obsahují desítky připravených efektů, s nimiž si můžete hrát celé hodiny a po jejichž aplikaci nemusí z původního obrázku zůstat kámen na kameni.

Ani na práci s barvami autoři nešetřili a vybavili program sadou funkcí, jež dovedou upravit barevné podání, kontrast, jas, vyváženost. Z obrázku můžete také vyrobit negativ a převést jej do odstínů šedivé. Nakonec nám zbývá přidat do obrázku text, pohrát si s jeho vzhledem, různě ho vytvarovat prostorově i směrově, doplnit texturou a vystínovat.

Samozřejmě, že obrázek sám o sobě by v programu byl k ničemu. Proto je posledním krokem vytvoření výsledného cílového objektu. Vedle klasického vytištění (buď na předem určený typ média, nebo alternativně jako reprint také v jiném formátu) na tiskárně přichází v úvahu odeslání poštou, a zejména uložení ve zvoleném výstupním formátu. Tady přijde ke slovu speciální průvodce, nabízející pět různých možností: pro Web, pro Web jako miniaturu, do dokumentu MS Office, do obrazovkové prezentace a do publikace. Vzhledem ke kombinaci vektorového a bitového formátu používá program vlastní formát MIX, běžně však zpracuje celou řadu bitových i vektorových formátů (včetně CorelDRAW a Adobe Photoshop). Proto

není problém zvolit přímé uložení do řady formátů.

Při vnějším pohledu na provedení programu zaujme velice jednoduchá obsluha, dobrá přehlednost a názornost pracovního prostředí. Uživatel může pracovat prakticky ihned, bez dlouhé přípravy a zkoumání. Umožňuje to celkové provedení ve stylu zavedeném celým MS Office, takže se uživatel setká se starými dobrými nástrojovými pruhy, vizuálním menu a dalšími ovládacími prvky. Vzhledem k množství nástrojů a funkcí se však průzkum bojem vyložení vyplatí.

PhotoDraw 2000 je nástroj, který výrazně obohatí kancelářský balík Microsoftu. Poskytne uživatelům grafické nástroje na profesionální úrovni v přehledném a jednoduše ovladatelném balení, jehož schopnosti je možné dokonce rozvíjet o další funkce, protože dokáže využívat moduly plug-in programu Adobe Photoshop.

Microsoft PhotoDraw 2000

- + komplexní nástroj
- + velké množství hotových nástrojů
- + přehledné pracovní prostředí
- některé funkce se obtížněji hledají

K recenzi poskytla firma:
Microsoft, s. r. o.
Novodvorská 1010, Praha 4

Jen pro tvé oči - Norton Your Eyes Only 4.1

Vladimír Vondráček

V tradiční žluté krabici se nachází program pro zabezpečení počítače. Nejedná se ovšem o jeho zajištění fyzické, ale o bezpečnost dat. Pomocí zakódování dat podle až 2 048bitového klíče tak prakticky znemožní komukoliv, kdo nezná příslušné heslo, tato data číst. Dešifrování takového souboru by i na nejrychlejších počítačích trvalo tisíce let, na což má málokdo čas.

Norton Your Eyes Only v mnohém supluje bezpečnostní systém Windows. Ve Windows je možnost při přihlašování do systému od sebe oddílit uživatele různých pravomocí, avšak klepnutím na tlačítko STORNO systém tak jako tak nabíhne a některá data se mohou dostat do nepovolaných rukou. Zrovna tak není tento systém ochrany odolný proti nabootování z diskety, po kterém v běžném režimu DOSu lze soubory číst, kopírovat či mazat bez větších problémů. Potřebujete-li ovšem vyšší úroveň ochrany a zabezpečení svého počítače, případně svojí lokální počítačovou síť a nechcete přecházet na jiný operační systém (např. operační systému unixového typu), který má dokonalejší systém ochrany dat jednotlivých uživatelů, pak produkt Symantecu je pro vás možným řešením.

Jako ve většině zabezpečovacích systémů, i zde je definováno několik různých skupin uživatelů s různými privilegii. Ten, kdo produkt instaluje, se zároveň stává superuživatelé nebo administrátorem. Jinými slovy človíkem, který má neomezená práva, ale i určitě povinnosti. Předně je ho úkolem systém Your Eyes Only (YEO) nainstalovat, což je snadné díky dobře zpracované příručce. Poté však začínají nesnadnější úlohy. Mezi první patří zvolení dobrého hesla, a hlavní jeho zapamatování. Zapomene-li superuživatel svoje heslo, vy zapomeňte na to, že byste svá data ještě nikdy viděli, resp. že byste se dožili dešifrace souboru. Čili heslo nesmí superuživatel nikdy zapomenout. Na druhou stranu, poznamená-li si tento privilegovaný uživatel heslo na dobře viditelné místo poblíž počítače a ještě ho výrazně označí, pozbývá investice do zabezpečovacího softwaru smysl. Kromě povinnosti pamatovat si heslo má administrátor i úkol zavádět nové uživatele a stanovovat jejich pravomoci. Hierarchie uživatelů se liší podle instalace. Pro samostatný počítač jsou kromě administrátora ještě dvě skupiny: uživatelé a host. Host je, stejně jako v jiných systémech, uživatel prakticky bez pravomocí, který navíc (zpravidla) nemá možnost do systému ukládat ani mít v něm soubory.

Po rebootování se tedy přihlašujete nejen do Windows jako dosud, ale navíc i do systému Your Eyes Only. Tím se nastaví vaše uživatelská práva a soubory, k nimž nemáte přístup, zůstanou zakódovány. Jinak se počítač tváří naprosto normálně, až na malou ikonku v pravé části lišty. Dvojným kliknutím na ni se objeví menu a máte možnost nastavovat parametry, na které máte práva. Poněkud vylepšeno je nastavení hesla pro šetřící obrazovky. Zároveň je veden i soubor s auditem, tedy s informacemi o přihlašování se do systému jednotlivých uživatelů, jakož i o neúspěšných přihlásováních, což umožňuje zjistit, zda se někdo nepokoušel (neúspěšně i úspěšně) přihlašovat jako administrátor.

Ani zkušenější útočník na vaše data, který použije bootovací disketu DOSu nebo režim DOS, aby tak obešel přihlašovací posloupnost Windows, nepochodí. Data totiž zůstanou zakódována, a tudíž nepoužitelná. Možná že někoho z vás napadlo, co se stane v případě, že se Windows zhroutí (velmi řídký jev) a bude třeba nainstalovat počítač z diskety. I na to tvůrci Your Eyes Only mysleli. V průběhu instalace se vytvoří tzv. Rescue disk (štítek na disketu je přiložen), který umožňuje bootování a obsahuje navíc informace o uživateli a jejich právech. Takže po nabootování z této diskety se objeví na (dosovské) obrazovce okno s přihlašovacím dialogem.

Další velmi silnou zbraní Your Eyes Only je BootLock. Je to vlastní jistá verze zavadiče systému, obsahující heslovou kontrolu. Okamžitě po zapnutí počítače a proběhnutí BIOSu je spuštěn BootLock. Jestliže neznáte příslušné heslo, počítač se ani nerozbehne. Prakticky stejně funguje i heslo BIOSu, s tím rozdílem, že BIOS zná pouze jednoho uživatele a jedno heslo, zatímco BootLock je v tomto směru štvrtější.

Některé součásti systému NORTON Your Eyes Only jsou přepracováním standardních bezpečnostních mechanismů samotného systému Windows. Přidávají několik dalších užitečných rysů, zvláště pak ochranu zakódováním. Je tak vhodný zejména jako zabezpečovací prostředí při komunikaci v síti, ale i pro případ sdílení jediného počítače více osobami.

Norton Your Eyes Only 4.1

- + BootLock
- + komplexní ochrana počítače
- + jednoduchost ovládání a nastavení
- není lokalizován

Cena: 3 530 Kč (bez DPH)
K recenzi poskytla firma:
PR agentura Virklis
V Nové třetici 386, Praha 10

Internet Download Centrum

Vladimír Drda & Michal Drda

Když vám obyčejná komprese pod heslem nestačí

Tento díl seriálu bezprostředně navazuje na díl předchozí a v některých částech se s ním tematicky překrývá. Minule jsme šifrovali e-mailové zprávy, které jsou textové. Jak je ale známo, připojují se k mailům binární soubory, jež bývá občas též vhodné zašifrovat. Nemohli jsme se tomu tedy v minulém dílu vyhnout. Tentokrát se budeme zabývat eště jen problematikou obecných (binárních) souborů, jak je zašifrovat či jinak uhlídat před neautorizovaným použitím.

Blowfish Advanced 97

430 KB; (http://members.tripod.com/mc_hahn/software.html)

Kvalitní a uživatelsky přívětivý encryptor a decryptor. Dokáže importovat šifrovací algoritmy ve formátu UCIDI. Standardně obsahuje následující:

- Blowfish/CBC UCIDI Driver 4.0
- TwoFish/CBC UCIDI Driver 1.1
- PC1 UCIDI Driver 3.0
- Cobra128/CBC UCIDI Driver 3.0
- triple-DES/CBC Extended UCIDI Driver 2.1
- GOST/CBC UCIDI Driver 1.02
- CAST-128/CBC UCIDI Driver 1.00

Proces šifrování/dešifrování probíhá obdobně jako běžné kopírování. Označíme soubory a zvolíme funkci "encrypt/decrypt". Těto nabídkou v menu je vymazání souboru. Soubor takto vymazávaný je nejprve zničen a pak smazán, aby jej nebylo možné obnovit. Zkušební doba: shareware 30 dní; bez registrace heslo max. 5 znaků

Encryptor 4.0.0

1,58 KB; (ten4.com/encryptor/)

Používá neznámý druh šifrovacích algoritmů, a šifrování více souborů není tak přímočaré jako u Blowfish Advanced 97. Délka hesla vypadá, že je "neomezená" tj. rozhodně větší než 5 znaků. Je nutné si uvědomit, že čím delší je heslo, tím déle trvá jeho odhalení. Zatímco u 5znakového hesla to může být na obyčejném PC pár milisekund (záleží samozřejmě na použitém algoritmu), heslo o 3 znaky delší může tuto dobu na stroji se shodným výpočetním výkonem zdánlivě neúměrně zvýšit do řádu roků.

Zkušební doba: neznámá (pro licenění podm. je třeba poslat mail na encryptor@ten4.com); max. doba session je 5 minut; max. délka šifrovaného souboru je 100 KB.

Steganos 1.5

1,83 MB; (www.centurionsoft.com)

Opravdu velmi a velmi zajímavý prográmek. Položili jste si někdy otázku, proč musí být šifrovací algoritmy tak složité? Možná se shodneme na odpovědi. Zejména proto, že když někdo vidí, jak od vás odcházejí zašifrovaná data, na nichž má eminentní zájem, udílá

všechno proto, aby data dešifroval. Co s tím má společného Steganos? Naprosto běžně si přátelé vyměňují např. různé obrázky fotografie, kreslené vtipy a podobně. Steganos umí do multimediálních souborů typu BMP, DIB, WAV a VOC ukryt další soubor. Tyto nosné (carrier) soubory bývají obvykle dost dlouhé, a když je prohlédnete (přehrajete), nepoznáte, že je uvnitř ukryt soubor další. Nikoho nenapadne rozebírat obrázek, na němž je fotografie spoře odině dívky, a hledat v něm tajnou zprávu. A kdyby přece jen, Steganos samozřejmě údaje šifruje pod heslem, jež je nutné k extrahování zapouzdřeného souboru z nositele. Steganos dokonce umí jako carrier použít i textový soubor, do kterého se data maskují přidáním mezer a tabulátorů na místa, kde to není poznat. Ilustrujme si to na vtipném příkladu. Od šéfa můžete dostat textový soubor, oznamující zvýšení platu a skrytí vám dávající výpověď. Text výpovědi by byl nepostřehnutelně "vmezeřen" do nosného textu, oznamujícího zvýšení platu. Přesně byste jej mohli použítím funkce "unhide/decrypt data" v menu aplikace Steganos.

Nevýhody: Příliš dlouhé soubory zabírají mnoho místa a obtížně se přenášejí např. mezi modemisty sítí Internet. Velikost je možné u takových souborů zredukovat následnou kompresí. Asi nejspolehlivějším řešením bude po zapouzdření ve Steganosu použít běžný komprimační program typu ARJ, ZIP, RAR, AIN nebo podobný. K opitovné separaci nosiče a zapouzdřeného souboru pak ale bude nutné archiv nejprve extrahovat a poté použít Steganos.

Poznámka: Pro pokročilé je k dispozici možnost zvolení nosiče libovolného typu musíte ale znát bitovou hloubku souboru, délku jeho hlavičky, a vidět, že data za hlavičkou nejsou citlivá na modifikaci (kontrolní součet, komprese apod.).

Zkušební doba: shareware 30 dní, pak přestává fungovat

Signature Program 3.0

870 KB; (www.regnoc.com)

Funguje jako digitální podpis dokumentů psaných v textových editorech podporujících OLE 2 to jsou všechno profesionální editory a řada sharewarových. Uživatel vytvoří svoji identitu v prostředí programu a zvolí podobu svého podpisu. Standardně je podpis vygenerován pomocí běžného fontu Windows, ale je možné a vhodné poskytnout k vytvoření digitálního podpisu oskenovaný vlastnoruční podpis. Taková signatura, vložená do dokumentu, má svou výhodu. Pokud je totiž dokument vytištěn, bude mít vlastnoruční podpis (těbaže z tiskárny) jistou váhu, na rozdíl od běžného fontu Windows. Digitální podpis ale do dokumentu vkládáme především proto, aby bylo později možné ověřit, zda dokument nebyl modifikován poté, co byl podepsán. Postup podepsání dokumentu např. v MS Wordu je následovný kurzor umístíme na místo, kde chceme dokument podepsat. Zvolíme Vložit/Objekt/Sign Document. Tímto máme vloženou signaturu, není však ještě platná. Dokument musíme otevřít v modulu SecureIt! a tam potvrdíme, že jsme na něm ukončili práci, a signatura je platná tzv. dokument zamkneme. Otevřením signatury poznáme podle barvy písma, zda je dokument v pořádku uzamčen a nemodifikován (černá), není ještě uzamčen (modrá), anebo byl po uzamčení modifikován (červená). Je možné nastavit i expirační dobu signatury, po jejímž překročení se dokument hlásí jako modifikován/expired.

Zkušební doba: shareware 30 dní, pak přestává fungovat.

Crypta Pix 2.02

575 KB; (www.briggsoft.com)

Prohlížeč obrázků BMP, GIF, JPG, PCX, PNG a TIF pro Windows 95/98/NT. Do našeho tématu zapadá tak, že obrázky těchto typů umí zašifrovat do vlastního formátu. Použitý algoritmus je 40bitový PC1, verze registrovaná pro použití ve Spojených státech a Kanadě nabízí i 160bitový Blowfish. K prohlédnutí těchto obrázků je nutné použít opit Crypta Pix, který po vás bude chtít heslo, aby obrázek zobrazil. Prostředí programu je vyhovující a jako prohlížeč má

tyto klíčové vlastnosti:

- slideshow
- 6 druhů pøechodových efektù
- standardní operace se soubory kopie, pøesun, vymazání
- prohlížení full-screen
- hromadné pøejmenování souborù
- databáze thumbnailù (obrázkových miniatur)
- podpora Twainu
- nikteré editaèní vlastnosti, jako napø. rotace a zmìna velikosti

Zkušební doba: shareware 30 dní

Výzva pro èeské tvùrce sharewaru a freewaru

V PC WORLDu jsme zaèali, nezávisle na tématech Internet Download Centra, zaøazovat recenze vybraných kvalitních èeských sharewarových produktù. Jste-li pøesvìdèeni o konkurenceschopnosti vaší tvorby, neváhejte a na e-mailovou adresu redakce (pcworld@idg.cz) zašlete link na svùj program. Objeví se i na našem CD-ROMu. (Poznámka: výzva neplatí pro komerèní firmy a trial verze jejich produktù.)

Èeský shareware

Testy pravidel silnièního provozu verze 2
2,4 MB; vlastní program,
3,8 MB; dodateènè animace
(www.autoškola.cz)

Tato verze vychází z pøedchozí verze 1, urèené pro systém DOS. K provozu nyní potøebujete Windows 3.xx/95/NT nebo OS/2.

Ovládání je naprosto bezproblémové. Do programu se jako uživatel mùžete pøihlásit ve dvojím režimu uèitel nebo žák. Uèitel mùže existovat pouze jeden, zatímco poèet žákù není teoreticky omezen. Uèiteli náleží všechna pøístupová privilegia tj. prohlízet výsledky ostatních uživatelù, tedy žákù. Otázky týkající se dopravních situací jsou doplnìny animacemi, jež je možné pøehrát jak v oknì, tak i full-screen. Vyhodnocení testu je úhlednì zpracováno a je možné ho vytisknout.

Dokud není program zaregistrován, pracuje se ètyømi testy 2 pro sk. B, M a 2 pro všechny skupiny. Pøípadné zmìny pøedpisù budou podle sdìlení autorù vèas podchyceny a uveřejnìny na domovské stránce. Cena 1 licence: 275 Kè

EasyPad LITE 2.2
546 KB; (easypad.fwd.cz)

Je MDI (tj. podporuje otevøení více dokumentù souèasnì) textový editor s možností exportu do HTML. Velikost otevíraného souboru je omezena jen velikostí dostupné operaèní pamìti. Z mnoha jeho pøíjemných vlastností jmenujme napø. konverzi textù mezi kódováním Latin2 Windows 1250 Kamenických ISO 8859-2, kontextové menu na pravém myším tlačítku, vkládání akronymù a smiles, definice šablon, panel nástrojù ve stylu MS Office 97. Další jeho pøedností je, že s vámi komunikuje v rodném jazyce.

Zkušební doba: freeware, verze Standard, která funguje jako solidní HTML editor, je za 100

Kè.

Klonování hračkou - Norton Ghost 5.1

Stanislav Borecký, TestCentrum IDG

Každý, kdo již alespoň jednou instaloval na počítač některý ze současných operačních systémů, ví, že nejde zdaleka o časově zanedbatelnou operaci. Proto zvláště uživatelé, kteří takovouto činnost vykonávají častěji (správci sítí, technici, zvědaví uživatelé), hledají nástroj, jenž by jim ušetřil čas. Takovým může být Symantec Ghost 5.1, který bude předmětem dalších řádků.

Uvedený produkt je dodáván pouze na dvou disketách, z nichž jedna obsahuje veškeré základní nástroje Ghost Klient a Ghost Server, zatímco druhá pouze rozšiřující utilitu "Ghostwalk" pro dynamické přidělování SID (Security Identifiers) ve Windows NT, což dovoluje jeho duplikaci i v sítích, kde je striktně vyžadován unikátní kód. Nároky na počítač a operační systém jsou minimální, nebo jde ve většině případů o programy pro MS-DOS. Instalace samotného nástroje Ghost spočívá pouze v kopírování požadovaných souborů, přičemž samotný program GHOST.EXE je snadno spustitelný i z diskety.

Jak je již zřejmé, slouží Ghost především k vytváření kopií disku, a to nejen na disk jiný, ale i do speciálního souboru (obrazu disku/oddílu), odkud lze čerpat následně při kopírování nebo obnovování původního zdroje. Stejně tak jako s celým diskem, je možné klonování nebo zápis do souboru aplikovat i na jednotlivé oddíly (partition). Během zadávání cílového disku, který nemusí mít shodnou velikost jako zdrojový, lze v některých případech přímo upravovat i velikost cílových oddílů. To jde ale pouze u přímo podporovaných souborových systémů, jimiž jsou FAT12, FAT16, FAT32 a NTFS. Jinak lze kopírovat pouze sektor na sektor, což však dovoluje pracovat i s mnoha dalšími operačními systémy, mezi něž patří DOS, Windows 3.x/9x/NT, UNIX, Linux, OS/2 a NetWare. Ve všech případech je samozřejmě zachováno i případné použití dlouhých jmen souborů. Při použití souboru s obrazem zdrojového disku lze využít i integrovanou kompresi dat a tím snížit nároky na uložení dat, přičemž jejich korektnost je zajištěna pomocí CRC kódu.

Důležitým parametrem je způsob pro přenos dat jak mezi disky, tak i z disku do souboru a naopak. Samozřejmě je podporován přímý přenos mezi dvěma disky uvnitř jediného počítače. Tato forma je také zcela nejrychlejší, nebo například zklonování operačního systému MS Windows 95 s instalovaným MS Office 95 netrvá déle než pět minut. Další cesta využívá výměnných médií, z nichž lze uvést například mechaniky typu ZIP, JAZ, magnetooptiky a další. Kromě nich lze po zavedení DOS ASPI pro SCSI rozhraní využít i přímý zápis na páskové jednotky. Zvláště tato poslední forma je zajímavá jako možnost pro kompletní zálohování serverů, a samozřejmě jejich snadnou obnovitelnost v případě havárie či napadení. Mezi cílová média patří rovněž při instalaci síťové podpory i namapované síťové disky na souborovém serveru. Jako velmi zajímavá se bude mnohým uživatelům jevit schopnost použít produkt jak pro klonování, tak pro vytváření obrazu, komunikaci po paralelním kabelu nebo pomocí síťového rozhraní a protokolu NetBIOS. Obě tyto formy jsou založeny na podřízenosti jednoho z počítačů, ovšem proces lze použít bez demontáže disku z počítače.

Podobně funguje i další forma komunikace, kterou je tzv. Network multicasting. Ten využívá protokolu TCP/IP a dovoluje pomocí programu s názvem "GHOST Multicast Server" jenž je k dispozici ve variantě jak pro prostředí Windows, tak i pro DOS současný přístup k souboru s obrazem disku i z více stanic současně. Důležité je přitom upozornit na licenční politiku pro program Ghost. Ta totiž vyžaduje pro každý jeden počítač zvláštní licenci, což platí také v případě každého pevného disku, na který je klonován obsah vzorové konfigurace, byť jde o disk umístěný v tomtéž počítači. Cenové relace jsou rozděleny do pásem, kde 10 až 49 kopií

Ize získat po 690 Kč za kus, 50 až 74 za 600 Kč, 75 až 99 za 521 Kč a 100 až 249 za 453 Kč (vše bez 5% DPH).

K programu Ize z provozních zkušeností uvést ještě několik poznámek. Tak předně, ačkoli je Ghost vybaven grafickým rozhraním ve stylu Norton Utilit, Ize jej plně ovládat i v dávkovém režimu sadou spouštěcích parametrů. Dále u stávající verze produktu existuje prozatím omezení z hlediska maximální velikosti oddílu s FAT 32 na 8 GB. U nejnovější verze 5.1c, která je ve fázi beta2 testů, je zajištěna i podpora FAT32X, překonávající i tuto hranici. V případě práce s diskovými poli RAID na hardwarové bázi je funkce zcela shodná jako se samostatným diskem, ale u polí typu Windows NT je nutné používat produkt obzvláště opatrně. Jako doplněk Ize navíc na WWW stránkách stáhnout program Ghost-Explorer, který je určen pro Windows 9x a dovoluje prohlížet vytvořené soubory s obrazy disků a oddílů jako by se jednalo o běžnou adresářovou strukturu. Navíc dovoluje i extrahovat kterýkoli z uložených souborů.

Jak je z uvedeného výřtu vlastností patrné, je Symantec Ghost 5.1 velmi silným nástrojem pro správce sítí a techniky, zabývající se hromadnou instalací počítačů. Zajímavé možnosti poskytne i zvědavým uživatelům, kteří chtějí svůj počítač snadno vrátit do výchozího stavu. Na druhou stranu ale nejde o nástroj vhodný pro každého, protože může způsobit nenapravitelné ztráty dat.

Norton Ghost 5.1

- + možnosti přenosu dat
- + práce v síti
- + podpora řady OS
- + přehledné rozhraní

Cena (bez DPH): 690 Kč
za licenci (10 až 49 kopií)
Poskytl firma:
PR agentura Virklis
V Nové ětvrti 386, Praha 10

Svět ětvrté dimenze - ACI 4D Desktop

Jiří Naèeradský

V minulém ěisle jsme na str. 53 přinesli recenzi 4DServeru od firmy ACI. Dnes se budeme vřnovat vývojovému prostředí od této firmy 4D Desktopu. Je to soubor tří produktů: 4thDimension, 4DCompiler, 4DInsider.

4thDimension (4D)

je samotné grafické vývojové prostředí pro tvorbu relačních databázových aplikací.

První, ěeho si povřimneme, je rozdělení na tři prostředí prostředí návrháøe, uživatele a samotné aplikace s naprogramovanými nabídkami. Tato prostředí mohou být otevřena současně, takže ve spojení s debuggerem umožňuje 4D interaktivní úpravy v kódu za chodu aplikace, což velice urychluje ladění.

4D je programovací nástroj pro jednoúživatelské i víceúživatelské aplikace klient/server. Rozdíl mezi nimi je jediný, že je tatáž aplikace spuština jiným enginem (odpadá programování pro klienta a pro server zvlášť, a rovněž administrace se zjednodušuje).

4D vytváří pouze jeden datový soubor pro všechna data a umožňuje automatické konverze datových typů, a tento rys nízkou náročnost administrace umocňuje. Zcela beztestně se můžeme dopustit nejenom změny typů dat, např. z integer na real, ale i přidání sloupce nad již existujícím datovým souborem, aniž bychom se starali o dopad na data.

Uživatelské rysy práce s databázemi

Velmi účinná je 4D při práci s údaji z databáze: obsahuje totiž několik editorů, které se nemusí programovat a které ocení uživatel aplikace při neustále se měnících požadavcích na výstupy. Pracuje se velmi rychle myší v grafickém prostředí, a v návrzích dotazů a výstupů se dají použít i funkce a dále sloupce ze vztahovaných tabulek.

Pomocí těchto nástrojů lze provádět dotazy, grafické štítky, sloupcové zprávy, 2D a 3D diagramy a třídění.

Všechny návrhy v oknech editorů se dají uložit na disk a pak opětovně použít.

Ve standardní verzi je zahrnut databázový Web server, konvertující formuláře databáze do HTML. Na možnosti 4D stran Webu se podíváme nikdy později.

Programování a návrhy formulářů

Všechny objekty návrhu databáze jsou dostupné přes 4D Explorer. Formuláře se navrhují velice rychle pomocí myši ve FormWizzardu. Úpravy již vytvořených formulářů se provádějí rovněž pomocí myši. Jednotlivým prvkům a grafickým částem formuláře lze přidat makro, které se vykoná při zvolených událostech. Možnost tvorby grafického rozhraní uživatele zahrnuje i obrázky a obrázková tlačítka. Transakce mohou být automatické, nebo ovládané vývojem.

Datové typy pro vytvoření tabulek jsou standardní, ale kromě standardních typů dat ve 4D existují pole BLOB a PICT pro ukládání dat s proměnnou strukturou. Toto je pravděpodobně jeden z nejsilnějších rysů 4D. Umožňuje vznik aplikací, které již nejsou typické strukturované databáze. Ukládají se sem např. data z dalších modulů 4D (formátované textové dokumenty, tabulky, grafy, vektorová grafika, a to přímo dovnitř databáze). Dále je zde možno uložit obrázky, vlastní datové objekty, zvuky (WAV), jež 4D umí programově spouštět, a případně i videosekvence. S pomocí OLE lze uložit nejen zástupce, ale i celé dokumenty jiných aplikací, a dokonce i exe soubory. Výhody v síti a pro přenosnost dat si asi dokážete představit.

4D umožňuje pracovat s více výběry záznamů současně, jednotlivé výběry jsou chápány jako množiny a lze s nimi provádět programově množinové operace sjednocení, průniky atd.

Program je vytvářen ve vlastním makrojazyku 4GL o 600 příkazech, který se ještě dá rozšířit o vývojem naprogramované funkce v C++ či Pascalu.

K tabulkám lze programovat triggery a aplikace obsahuje několik databázových událostí, jež se dají naplnit vlastním kódem a lze využít více procesů a komunikaci mezi nimi.

4DCompiler

Slouží k překladu aplikace do strojového kódu; překlad se dá zvolit pro PC èi Mac, po překladu je v aplikaci obsažen pouze strojový kód, pro zvolené platformy, takže je zajištěna bezpečnost kódu při distribuci. Spolupráce chybových hlášení s 4thDimension je interaktivní a umožní vyvolat makro èi proceduru s chybou na klepnutí.

4DInsider

Je speciální nástroj vývojáře. Umožňuje psaní programové dokumentace ke kódu, hromadné zásahy do kódu a hledání v kódu a rovněž lokalizace (překlady) aplikací do jiného mluveného jazyka. Zobrazuje křížové reference objektů a vytváří knihovny vícenásobně použitelného kódu. Je možno se jím připojit jako klientem k 4DServeru na aplikaci spuštěnou víceuživatelsky. Pro vývojáře je to nepostradatelný modul, umožňující rychle se vyznat v kódu i po jiných vývojářích.

Zhodnocení

Produkt rozhodně není standardní nástroj pro navrhování relačních databází. Máte-li problém, který se nedá zcela strukturovat do pevných tabulek, stojí za to si tento nástroj vyzkoušet. Silnou stránkou je rovněž možnost programově ovládat GUI a integrovaný databázový Web server, který slučuje webovský server, CGI a databázi do jedné aplikace.

ACI 4D Desktop

- + použití na více platformách
- + rychlost realizace projektu
- + integrovaný databázový Web server
- tisk dokumentace z CD

Cena: 30 938 Kč

K recenzi poskytla firma:

Inforce, s. r. o.

Janáčkovo nábø. 13, Praha 5

Novinky

Náhradní paměť - Rozpoznávání řeči na cesty

Aoife Mcevoy

NaturallySpeaking Mobile, zařízení od firmy Dragon Systems za 249 dolarů, kombinuje diktafon a software pro rozpoznávání řeči NaturallySpeaking. Diktovat do tohoto nahrávacího zařízení můžete kdekoli po návratu do kanceláře jej pak připojíte na sériový port svého PC a stáhnete si, co máte nadiktovaného; software to převede na text, jež lze dále upravovat.

Stejně jako u ostatních produktů, jež slouží k rozpoznávání řeči, musíte si i tento vycvičit. Asi kolem 20 minut mi trvalo čtení návodu, než jsem začal NaturallySpeaking Mobile používat k diktování e-mailů, dopisů a zpráv.

Firma Dragon tvrdí, že schopnosti softwarového rozpoznávání řeči jsou omezeny komprimováním audiosouborů, alespoň zpočátku mé testy tomuto tvrzení daly plně za pravdu. Zatímco nahrávací zařízení i software se velmi snadno užívají a ovládají, správnost interpretace je ze začátku zklamáním. Například "thanks" bylo považováno za "flanks", "Lisa Leno" za "let me know", apod. Většinou instrukcí software rozuměl ("new paragraph", "scratch that"), ale měl problémy s formátovacími příkazy jako "bold that". Dalšímu výcviku jsem věnoval asi dvakrát 20 minut přesnost se zlepšila, ale chce to alespoň měsíc používání, než tento produkt začne být opravdu užitečným pomocníkem.

Ke zpracování diktátů budete potřebovat nejméně počítač s Pentiem 133, s alespoň 32MB RAM. 120gramový Dragon běží na dvě tužkové AAA baterie a je dodáván s výborným diktovacím programem pro desktopy NaturallySpeaking Preferred, který se prodává v USA za 160 dolarů.

Mobilní Dragon bude vyhovovat těm, kteří si potřebují na cestách dít poznámky nebo návrhy, a to za předpokladu, že jsou ochotni přístroj patřičně vycvičit.

Subnotebook od Dellu - Krásný, ale drahý

Vince Bielski

Pokud by měly ultratenké subnotebooky Sony VAIO 505 a Dell Latitude LT M266ST spolu soutěžit, Dell VAIO mírně předěí, ale je také o něco dražší.

Stejně jako VAIO a další ultratenké subnotebooky se může Latitude pochlubit nízkým, 2,5cm profilem, 25 cm širokou klávesnicí, na které se dá psát všemi deseti, a procesorem Pentium MMX. Díky své hmotnosti (2 kg s adaptérem a externí disketovou jednotkou) a internímu modemu je ideální pro ty, kdo často cestují a už nechtějí s sebou nosit čtyřkilový laptop.

Předseriová jednotka s CPU Pentium MMX-266, sekundární cache 256 KB a 64MB RAM dosáhla v testech PC WorldBench hodnoty 118 v této konfiguraci je výsledek dobrým průměrem s dostatečným výkonem pro spouštiní základních aplikací. Životnost baterií (v našich testech 1 hod. 51 minut) není oproti běžnému notebooku nikterak působivá, ale pro ultratenké subnotebooky typická. Pokud si pořídíte druhou baterii, budete moci pracovat na cestách déle, ale přístroj bude přinejmenším o půl kila těžší.

Latitude LT vede nad jinými subnotebooky stejné třídy v několika směrech. Jeho aktivní displej má úhlopříčku 11,3 palce pro porovnání VAIO 505 má 10,4palcový displej. Klávesy jsou pružnější a pohyblivější než u VAIO, a díky tomu se snáze píše. Podpora Dellu je lepší než u Sony (v USA).

Latitude má však dva nedostatky: dodává se s Windows 95, a ne s Windows 98, a stojí 2 299 USD, což je o 300 USD více než vás přijde Sony VAIO nebo další napodobenina od Toshiba, Portégé 3015CT. A už koupíte kterýkoliv ze subnotebooků, pravděpodobně vydáte dalších 300 dolarů za externí CD-ROM mechaniku. A za ty peníze už byste mohli pořídít větší notebook Dell Inspiron s nejrychlejším dostupným mobilním procesorem Pentium II. Na obzoru je více ultratenkých přenosných počítačů, a tak doporučujeme pečlivě se porozhlédnout.

Dell Latitude LT M 266ST

+ na subnotebook velký displej, dobře použitelná klávesnice, velmi lehký
- drahý, standardně není zabudována CD-ROM mechanika

www.dell.com

Ploché reproduktory

Michael S. Lasky

Není o tom pochyb: tenká je v módi. Po plochých displejích a štíhlých notebookích tento trend následují ultratenké reproduktory. Pojmenování reproduktorů Benwin Flat Panel BW2000 může svádět k domněnce, že budou poskytovat plochý zvuk. Ty ale naopak poskytují zvuk bohatý, plně prostorový. Opírají se o NXT audiotechnologii, která namísto tradičního zvuku běžných reproduktorů, charakteristického tlakovými vlnami, používá komplexní vibrace v panelech. Reproduktory nevyžadují k provozu žádná další přídavná zařízení. Panely jsou posazeny na elegantních plastických stojáncích a zapojeny do drobného (ale ne plochého) subwooferu, který má na starosti basy. Subwoofer také má ovládací prvky hlasitosti a výšky tónu, vypínač a kromě toho výstup pro sluchátka.

I když jsou reproduktory BW2000 určeny k počítači, lze je snadno připojit k malému stereosystému nebo rádiu. Já jsem je testoval na PC a reprodukce byla bohatá a jiskřivá, s výborným oddělením kanálů, a to zvláště při poslechu audiocédéek a zvukového doprovodu k DVD filmům. Na druhé straně zněla klasická hudba a některé monofonní wav soubory poněkud rozmazaně.

Díky technologii, jíž jsou reproduktory vybaveny, jsem se cítil zvukem obklopen bez ohledu na to, kde se v místnosti zrovna nacházím. A na rozdíl od mnoha počítačových reproduktorů se Benwiny dodávají s dostatečně dlouhými kabely a tak je možné dávat je až 4,5m od sebe, a díky tomu vytvořit opravdové zvukové panorama. Reproduktory Benwin BW2000 jsou se svým atraktivně štíhlým zjevem, jenž zabírá minimálně místa, a se svými kabely, které umožní umístit je tak, aby nepřekážely, ideální pro stísněné prostory. Cena 129 USD je rozumná. Lákavé budou také pro uživatele, kteří touží po prostorovém zvuku, ale nechťijí investovat do více reproduktorů.

Benwin Flat Panel BW2000

+ atraktivní, místo šetřící, papírově tenké reproduktory, nabízející slušnou reprodukci
- klasická hudba a některé wav soubory znijí rozmazaně

Benwin-Kwong Quest LLC
www.benwin.com

Kapesní USB modem

Brian Hastings

Leopard Pocket USB Modem od firmy Shark (žralok) je možná miniaturní, ale mezi ostatními externími USB modemy se urèiti neztratí.

Tento kapesní modem za 80 dolarù, velký jako pager a uložený v průsvitném akvamarínovém pouzdru, je ten nejmenší externí V.90 modem, jaký jsem kdy vidil. Nainstaloval jsem ho jednoduše tak, že jsem jej připojil ke svému 300MHz Dellu na USB port a pak jsem se nechal vést instrukcemi na obrazovce. Modem využívá napájení z USB kabelu, a tak ani není potřeba napájecí adaptér. Shark je velmi rychlý. V sériích testù dokonce překonal jeden z nejrychlejších externích modemù Diamond Supra Express 56e. Prozatímni nevýhodou je to, že USB porty jsou vybaveny pouze novější PC a notebooky, a Shark nejlépe pracuje pod Windows 98. Přesto tento "žralok" stojí za chycení.

CeBIT 1999 v číslech

MICHAL BAREŠ

Letošní CeBIT byl zase o něco větší a sešlo se na něm více vystavovatelů a více návštěvníků než v letech předchozích. Tento veletrh, který již dávno překročil německé hranice a stal se bezpochyby nejdůležitější akcí evropského světa IT, letos hostil 7 341 vystavovatelů ze 60 zemí světa. Výstavní plocha dosáhla rozlohy 398 329 m² (téměř o 30 000 m² více než loni), které se nacházely v 27 halách. Požadatelé nebyli zklamáni ani zájmem o veletrh, takže loňských 687 000 návštěvníků prošlo branami již dva dny před koncem.

Více jak tři čtvrtiny celkového prostoru zabírali němečtí vystavovatelé, kterých se tu sešlo 4 482, zbylých 59 zemí bylo zastoupeno 2 859 expozicemi. Největší počet "neněmeckých" firem přijel z Tchaj-wanu (509) a ze Spojených států (443). Největším evropským vystavovatelem (kromě Německa) byla Velká Británie s 310 firmami. Daleko za těmito velmocemi byli další největší vystavovatelé: Holandsko (123), Francie (117) a Švýcarsko (111). Ze zemí východní Evropy jednoznačně převládalo Rusko s 61 zástupci, z Polska přijelo 13, z Maďarska 17 a z České republiky 18 vystavovatelů.

Z hlediska tematického rozdělení byl největší prostor (110 325 m²) věnován informačním technologiím, tedy počítačům a všemu, co se okolo nich točí. Druhou největší rozlohu (95 252 m²) zabíralo 1 053 expozic z oblasti telekomunikací. Na třetím místě skoněly softwarové firmy (83 830 m², 2 664 účastníků).

Prodej počítačů u nás

Michal Bareš

V minulém roce u nás vzrostla poptávka po osobních počítačích, a situace na trhu se tak oproti roku 1997 o něco zlepšila. Toto je hlavním tématem nedávno zveřejněné analýzy společnosti IDC.

V roce 1998 se v České republice prodalo celkem 243 165 počítačů (včetně desktopů, notebooků a PC serverů), tedy o 4,3 procenta více než v roce předcházejícím. Nejvýraznější rozdíl oproti roku 1997 byl zaznamenán v posledním čtvrtletí roku minulého, kdy se obrát na trhu zvýšil o čtvrtinu. Za tento nárůst mohou nejvíce malé a střední velké firmy, jejichž poptávka po osobních počítačích stoupá.

Loni u nás nejvíce značkových počítačů prodala firma Compaq, která si ukrojila 14 procent z celkového koláče. Na druhém místě skončil český AutoCont s necelými deseti procenty a bronzový byl Dell s osmi procenty. Úspěšní byli i dva další českí výrobci, a to firma ProCa (7 procent) a firma Comfor (5,1 procenta).

Podíváme-li se jednotlivé typy počítačů, zjistíme, že největší nárůst zájmu byl o PC servery (o 19 procent více než v roce 1997), dále pak o notebooky (16 procent) a relativně nejmenší zájem byl o stolní počítače (pouhý dvouprocentní nárůst).

AS/400 se mìnì

Michal Bareš

Podstatné zmìny v serverové řadì AS/400e pøedvedla firma IBM. Rodinka bude nyní menší, zato však výkonnìjší, všestrannìjší a (snad) dostupnìjší.

Nejvìtší zmìnou na první pohled je rozdílení pouze na tøi modely. Servery jsou na zaèátku oznaèené sedmièkou, konkrétnì se jedná o modely AS/400e 720, 730 a 740 (nahrazují modely S20, S30, S40, S50...). Tyto tøi servery, urèené pøedevším pro vìtší podniky, doplòuje další server urèený pro podniky menší a støední velikosti. Je osazen dvìma 64bitovými procesory PowerPC ètvrté generace, a oproti pøedchozímu modelu má zákazníkùm nabídnout až o 30 % lepší pomìr cena/výkon.

Nová podoba serverù AS/400 má uživatele oslovit nejen vìtším výkonem, ale také vìtší užitkovou hodnotou. Na tìchto poèítaèích lze provozovat souèasnì více rozlišných aplikací. Díky technologii lokálního "particování" disku LPAR lze například rozdílit pevný disk serveru až na dvanáct oblastí (každé z nich musí být pøiøazen separátní procesor), z nichž každá mùže pracovat jako nezávislý server. Na jednom poèítaèi tak lze provozovat zároveň nìkolik verzí NTserverù, aplikace typu Lotus Domino, e-business, Java atd. Pøíjemnou novinkou pro uživatele bude dále grafické instalaèní rozhraní Setup Wizard, podobné tomu, které je známé například z Windows. Instalaci celého serveru bude možné øídit pomocí myši.

V kvìtnu letošního roku bude na trh uvedena také nová verze operaèního systému OS/400 V4R4 (Version 4 Release 4), jež bude obsahovat univerzální databázi DB2, zjednodušení e-commerce, které s sebou zároveň pøinese zvýšení bezpeènosti, dále inovaci Java Virtual Machine a podporu pro Lotus Domino 5.0.

Intel jde do notebookù

Michal Bareš

Technologii, která má výrazně zvýšit výkon notebookù, představila nedávno firma Intel. Jde o "dual-mode" technologii Geyserville, jež pracuje tak, že jakmile je notebook připojen k pevnému zdroji napětí, zvyšuje se výkon (a spotřeba), ale když jej uživatel odpojí od sítě a pracuje pouze na baterie, výkon a spotřeba se automaticky sníží. Geyserville bude pravděpodobně implementován do notebookù osazených mobilním Pentiem III, vyráběným 0,18mikronovou technologií a taktovaným na 600 MHz, které mají přijít na trh ke konci letošního roku. Při demonstraci, jež proběhla na výstavě Intel Developer Forum, byla technologie Geyserville představena na notebooku osazeném mobilním procesorem Pentium II taktovaným na 500 MHz. Při maximálním výkonu (tedy v době připojení na síťový zdroj) dosahoval procesor frekvence 500 MHz, při provozu na baterie se výkon snížil na 400 MHz.

Ještě před uvedením mobilních Pentii III se dočkáme v polovině letošního roku oficiálního uvedení nových procesorù Pentium II, u kterých bude také použita 0,18mikronová technologie a která budou mít frekvenci 400 a 433 MHz.

Pro "méně náročné" uživatele notebookù, tedy pro zájemce o mobilní Celerony, je určen nový čipset 440MX, jenž vychází z čipsetu 440BX, avšak obsahuje řadu vylepšení v oblasti spotřeby a například sjednocuje sběrnice. Nový čipset má sehrát výraznou roli v procesu snižování cen notebookù. Běžný značkový notebook by tak měl ke konci roku stát něco mezi 1 200 a 1 500 dolary, modely určené pro "skrblíky" by měly stát pod tisíc dolarù.

OmniBooky zrychlují

Michal Barták

Začátkem roku Hewlett-Packard výrazně inovoval řadu svých přenosných počítačů OmniBook, ve kterých využil nejnovější mobilní procesory od Intelu. Na trh tak přichází zrychlená verze řady 4100, zcela nový OmniBook XE a lehoučkový OmniBook 900.

Pro profesionály požadující nízkou hmotnost přenosného počítače bez kompromisů v oblasti výkonu a rozšiřitelnosti je určen OmniBook 4150. Ten vychází z oblíbeného modelu 4100, tentokrát ovšem nabízí procesory Mobile Pentium II na 366, 333 a 300 MHz. Minimum je 64 nebo 128 MB SDRAM rozšiřitelné na 256 MB. Dodávaný pevný disk má velikost 6,4 nebo 10,1 GB, další pevný disk lze umístit do rozšiřující šachty, kde je možno střídat také disketovou jednotku, 24rychlostní CD-ROM, DVD-ROM, LS-120 SuperDisk nebo druhou baterii. Lilon baterie nabízí životnost kolem 2,5 hodiny. Posílila také grafika, jejímž základem je 256bitový procesor NeoMagic AGP s 2,5 MB VRAM. Vestavný TFT displej má úhlopříčku 14,1" a umí zobrazit 16 milionů barev. Zajímavostí je podpora duálního displeje, umožňující zároveň promítat prezentaci na připojeném projektoru a číst k ní poznámky z displeje. Při hmotnosti pod 3 kg (s CD-ROM mechanikou) a tloušťce 3,56 cm nabízí OmniBook 4150 klasickou sadu rozhraní v podobě sériového, paralelního, USB a IrDA portu, dále vstup/výstup zvuku, konektor pro připojení monitoru, klávesnice nebo myši a dokovací PCI konektor. V konfiguraci s DVD-ROM přijde OmniBook 4150 na 4 999 USD.

Také pro opačnou stranu cenového spektra připravil Hewlett-Packard zajímavou novinku s názvem HP OmniBook XE. Tento necelý 3 kg vážící notebook přichází v konfiguraci vše-v-jednom, tj. obsahuje zároveň vestavný 24rychlostní CD-ROM i disketovou jednotku. Přestože cena těchto strojů začíná na 1 499 USD (v USA) jsou k dispozici výkonné modely vybavené 266MHz procesorem Intel Mobile Celeron nebo procesory 333-, 300PE a 266MHz PE Intel Mobile Pentium II (všechno jsou to nová Pentia II, u frekvencí 300 a 266 se používá zkratka PE-Performance Enhanced pro odlišení od původních Pentii II, běžících na stejné frekvenci). O dostatečný výkon se stará i 256, resp. 128 KB L2 cache. Počítače jsou dodávány s 32 nebo 64 MB paměti SDRAM, rozšiřitelné na 256 MB. Také výmňný pevný disk dosahuje postačující kapacity 4,1 nebo 6,2 GB. K dispozici jsou verze s 13,3" XGA TFT displeji (zobrazují 64K barev) nebo 12,1" SVGA HPA èi TFT displeje (16 milionů barev). 128bitová grafická karta se 2 MB VRAM také podporuje duální displej. Další zajímavou vlastností jemožnost přehrávat CD i při vypnutém počítači, k èemuž slouží tlačítka umístěná v přední části počítače. OmniBook XE obsahuje vestavný 56Kb/s modem a standardní sadu portů, tj. sériový, paralelní, USB, IrDA, PS/2, VGA, vstup/výstup zvuku a replikátor portů. Pro rozšiřování lze použít dvojici PC Card slotů s podporou CardBus. Počítače jsou napájeny NiMH nebo Lilon baterií s výdrží až 3 hodiny.

Novinkou pro mobilní profesionály je nejlhě z řady OmniBooků, model 900, vážící pod 1,8 kg. Tento nástupce OmniBooku 800 o tloušťce 3,2 cm a rozměrech papíru A4 přichází s nejvýkonnějšími intelskými mobilními procesory 366 a 300PE Pentium II s 256 KB L2 cache. Výkonná je ovšem i 256bitová AGP grafika s 2,5 MB VRAM, která opìt podporuje duální displej. Vestavný SVGA TFT displej má úhlopříčku 12,1" a zobrazuje 16 milionů barev. Počítače jsou dodávány s 32 MB SDRAM rozšiřitelné na 160 MB a s 4,3nebo 6,4GB diskem. Disketová jednotka je externí, externì lze připojit i 24rychlostní CD-ROM, LS-120 SuperDisk, DVD-ROM nebo druhý pevný disk. Velikost notebooku se nijak neprojevila ve standardní přítomných rozhráních, k dispozici je sériový, paralelní, USB, IrDA a PS/2 port, výstup na monitor, vstup/výstup zvuku a FDD/IDE rozhraní pro externí diskové jednotky. Nechybí ani dokovací konektor a dvojice PC Card slotů. Přes své rozměry nabízí OmniBook 900 klávesnici plných rozměrů a dvojici polohovacích zařízení (destičku a pointing stick). Lilon baterie

poskytuje energii až na 2,5 hodiny provozu, a na plnou kapacitu se dobije už po 1,5 hodinì.
Cena notebooku je v závislosti na konfiguraci 2 500-3 500 USD (na americkém trhu).

Mediaální OS

Michal Barták

Na přelomu roku uvedl Be, Inc., novou verzi svého operačního systému BeOS Release 4, která by se díky širší podpoře hardwaru měla stát první verzí skutečně vhodnou pro koncové uživatele (ty předchozí verze měly spíše vývojářský charakter).

BeOS Release 4 přináší opravdu hodnou novinek a zlepšení, zvláště ve verzi pro Intel. Uživatelé PowerMaců G3 asi budou i nadále zklamáni, ale BeOS na těchto počítačích stále nebíží a lze ho provozovat jen na původních PowerMacích a macovských klonech.

Nejsledovanější oblastí je stále hardwarová podpora, kde také došlo k největšímu počtu vylepšení. BeOS 4 by měl nyní díky podpoře dalších procesorů a čipových sad běžet na mnohem větším počtu počítačů PC. Vytvořena byla nová architektura grafických ovladačů, a řada ovladačů přešla z experimentální fáze do běžného užívání. Přepsány byly ovladače pro grafické karty ATI, Matrox, S3 a Neomagic (používané v notebookech) a k dispozici jsou ovladače pro některé video-capture karty. Opraveny byly chyby v ovladačích ethernetových karet a další ovladače přibyly. Klíčové jsou nové ovladače pro IDE/ATA/ATAPI, nabízející vyšší výkon a podporu výjimečných IDE a ATAPI zařízení (Zip, Jaz, SyQuest, LS-120 apod.). CD-ROM je nyní rozpoznán i v pozici slave bez přítomnosti master zařízení ve stejném IDE řetězci, a konečně je také podporováno SCSI rozhraní. Podle předpokladu zatím není dokončena podpora USB.

BeOS 4 nyní nabízí vyšší výkon systému daný jednak optimalizací klíčových částí BeOS, a v případě intelské verze i použitím nového kompilátoru. K vyladění došlo také v uživatelském rozhraní, které by mělo být více konzistentní (dokončena byla první verze BeOS User Interface Guidelines), flexibilnější a konzistentní i s dalšími operačními systémy, například pokud jde o klávesové zkratky. A jaké změny jsou asi nejvíce vítány? Určitě je to možnost editovat a nově i zapisovat do souborových systémů FAT16 a FAT32 používaných ve Windows. Zjednodušeno bylo nastavení síťové části při zachování skvělé vlastnosti, kdy po změně síťových parametrů není třeba rebootovat. Přibyly podpora DHCP a k vylepšení došlo i v PPP síťování. Nový je BeOS Media Kit pro práci s časově založenými daty. Podporovány jsou kodeky Cinepac, MPEG1, MJPEG, Indeo a datové formáty QuickTime, AVI a MPEG.

V BeOS 4 najdeme ještě řadu dalších změn. Vrátily se například obrázky na ploše, obrázky mohou být i v oknech Trackeru. Plocha obrazovky je nyní chápána jako nejvyšší úroveň v diskové hierarchii, takže disky se montují přímo na plochu podobně jako v Mac OS. K reorganizaci došlo i v nabídkách: objevil se nový Twitcher pro přepínání mezi programy (obdoba Task Manageru z Windows) a nový bootmanager Bootman pro přepínání mezi operačními systémy.

Toshiba pro manažery

Roman Barták

V únoru rozšířila firma Toshiba svoji řadu přenosných počítačů Tecra 8000 uvedenou vloni na podzim. Všechny modely Tecra 8000 jsou postaveny na společné základní desce, používají stejný BIOS, stejnou sadu ovladačů a standardizované, vzájemně zaměnitelné komponenty. Lze s nimi používat stejné dokovací jednotky a také výměnné moduly SelectBay je možné sdílet. Vnější vzhled počítačů se přirozeně nezminil, rozměry jsou 310 x 253 x 42 mm a hmotnost se pohybuje od 2,5 do 2,95 kg podle použitého výměnného modulu. Ten může obsahovat disketovou jednotku, 24rychlostní CD-ROM (dodávány standardně) nebo volitelně druhý pevný disk, druhou baterii nebo DVD-ROM. Standardní Lilon akumulátor dodává energii na 4-4,5 hodiny práce.

Nové Tecry 8000 přidaly především na výkonu, k dispozici jsou modely s 300-, 333 a 366MHz verzemi procesoru Pentium II s 512 KB level 2 cache. Standardně je dodáváno 64 MB RAM rozšiřitelné až na 256 MB. Rozšířila se také nabídka pevných disků, kde k 6,5 a 8,2GB diskům přibyl 14,1GB. Displeje jsou barevné s aktivními prvky, a to buď 13,3" nebo 14,1", vše v rozlišení 1 024 x x 768. Sada portů je stejná jako u sady Satellite, navíc je zde televizní výstup a port pro externí připojení disketové jednotky.

Nejlevnější u nás dostupný model 8000-30 (cena 124 900 Kč) obsahuje Pentium II na 300 MHz, 6,5GB disk a 13,3" TFT displej. Model 8000-40 (149 900 Kč) nabízí větší 14,1" displej, disk 8,2 GB a také dvourychlostní DVD-ROM s MPEG-2 dekodérem. Zcela nové pak jsou modely 8000-60 a 8000-65, používající 366MHz Pentium II. Oba mají 14,1" TFT displej, ale zatímco model 8000-60 (169 900 Kč) má vestavěný 6,5GB disk, CD-ROM a faxmodem, dnes nejnadupanější model s označením 8000-65 (219 900 Kč) používá 14,1GB disk a DVD-ROM mechaniku s MPEG-2 dekodérem.

Podobně jako řada Tecra, míří do firem, přesněji řečeno k firemní exekutivě, také nové notebooky Portégé. Manažerům se zvláště bude líbit model Portégé 3020CT (99 900 Kč), který je nástupcem 3010CT. Při hmotnosti jen 1,32 kg a rozměrech 257 x 216 x 19,8 mm ovšem nic neslevuje na svém výkonu, o který se stará 300Mhz procesor Pentium MMX, doprovázený 512KB level 2 cache. Standardně dodávaných 32 MB EDO-RAM lze rozšířit na 96 MB, pevný disk má tentokrát velikost 6,5 GB. Velikost displeje odpovídá rozměrům notebooku, tj. 10,4" TFT s rozlišením 800 x 600 bodů. Z rozhraní zde najdete USB, FIR, konektor sluchátek a mikrofonu a po každé straně slot pro PC Card. Další klasická rozhraní jsou na port replikátoru, dodávaná disketová jednotka se připojuje externě, podobně jako volitelný CD-ROM. Lilon baterie vydrží 2,5-3,5 hodiny.

Zatímco Portégé 3020DCT je míněn jako druhý počítač ke stolnímu počítači, nový Portégé 7020CT (159 900 Kč) by se mohl stát hlavním zařízením svého uživatele. Jeho rozměry jsou o něco větší 297 x 241 x x 25 mm, stejně jako hmotnost 1,98 kg. Uvnitř tepe nové Pentium II na 366 MHz, standardně je dodáváno 64 MB SDRAM (max. 192 MB) a 6,5GB disk. Větší rozměry umožňují použití kláves plných rozměrů a hlavně velký 13,3" TFT displej s rozlišením 1 024 x 768 bodů. Mezi standardní rozhraní se vešel i výstup na monitor, všechna klasická rozhraní jsou na port replikátoru. Disketová jednotka je opět externí, CD-ROM, resp. DVD-ROM lze přidat formou doku. Lilon akumulátor má výdrž 2-2,5 hodiny, velkokapacitní akumulátor vydrží až 5 hodin.

Satellite v novém kabátě

Roman Barták

V únoru uvedla firma CHG Toshiba na náš trh nové modely oblíbené řady přenosných počítačů Toshiba Satellite. Tyto modely přicházejí ve zcela novém atraktivně zaobleném designu typu vše v jednom, který odpovídá současným trendům. V počítači je tedy zároveň přítomna disketová jednotka i 24rychlostní CD-ROM, to vše při zachování hmotnosti jen nepatrně převyšující 3 kg. Oproti původním modelům Satellite nejsou jednotky výměnných disků umístěny nad sebou, ale nacházejí se v různých částech počítače. Důsledkem nového uspořádání je nepatrné prodloužení notebooku, ale také výrazné snížení výšky (309 x 259 x 42 mm).

Všechny nové modely řady Satellite přicházejí se stejnou sadou rozhraní. Na pravém boku najdete po jednom USB a PS/2 portu, a také konektory audiovstupu, připojení sluchátek a externího mikrofonu. Zadní strana obsahuje paralelní a sériový port, rychlý port infračerveného rozhraní (FIR) a konektor pro připojení externího monitoru. Levý bok počítače je potom vyhrazen dvojici slotů pro PC Card a konektoru vestavného 56k faxmodemu (V.90), který je standardní součástí všech nových modelů. Standardem u Toshiba je také klávesnice s českými popisky a AccuPoint pro ovládání ukazatele. Dodávaný pevný disk má u většiny modelů kapacitu 4 GB.

Jednotlivé modely Satellite se liší především použitým procesorem a displejem a pokrývají tak celé výkonnostní i cenové spektrum. Pro spotřebitelský trh, kde rozhodující roli hraje cena, je určena zcela nová řada Satellite 2520. K dispozici je dvojice modelů 2520CDS (49 999 Kč) a 2520CDT (64 999 Kč) lišící se displejem, který je v prvním případě 13" DSTN a ve druhém 12,1" TFT. Oba displeje pracují s rozlišením 800 x 600 bodů v milionech barev. Řada 2520 přichází se zcela novým mobilním procesorem AMD K6-2 s technologií 3D now! taktovaným na 300 MHz. Pro zvýšení výkonu je procesor doprovázen 512KB level 2 cache. Model 2520CDS má vestavných 32 MB RAM, rozšiřitelných na 160 MB, zatímco model 2520CDT je dodáván s 64 MB RAM rozšiřitelných na 192 MB. Lilon baterie má výdrž 2,5-3 hodiny. Počítače jsou dodávány s českými Windows 98 a Microsoft Works

Také řada 4000 prošla inovací a nyní ji tvoří dvě řady modelů. Kromě použití procesorů Intel se od řady 2520 liší především přítomností portu pro dokování. Nejlevnější model řady 4000, Satellite 4030, používá 300MHz procesor Celeron se 128 KB vestavné level 2 cache. Standardně je dodáváno 64 MB RAM, rozšiřitelných na 192 MB. K dispozici je verze CDS (59 900 Kč) s 13" DSTN displejem (800 x 600) a verze CDT (74 900 Kč) s 13,3" TFT displejem (1 024 x 768). Lilon akumulátor má mít tentokrát výdrž 3-3,5 hodiny.

Na samém vrcholu řady notebooků Satellite potom stojí modely 4060XCDT (99 900 Kč) a 4080XCDT (119 900 Kč) vybavené 14,1" TFT displeji (1 024 x 768). Levnější z nich, 4060, obsahuje 333MHz Pentium II s 256 KB level 2 cache, zatímco model 4080 přidává k 366MHz Pentiu II s 256 KB level 2 cache ještě větší disk o kapacitě 6,4 GB.

CeBIT 1999 "disneyland" pro dospělé

MAREK DIDIĚ

Z Prahy jsme pro jistotu vyrazili již ve stědu dopoledne, nicméně německé silnice a dálnice jsou plnější a rozkopanější než ty u nás. Dorazili jsme `a to konto do Hannoveru až po osmé hodině večer.

Výstavišti Deutsche Messe se připravuje na světovou výstavu Expo 2000, a tak zde rok od roku přibývají pavilony a patřičné parkovací plochy jako houby po dešti. Okolo výstavišti prochází dálnice, která se dle potřeby stává šestiproudým přivadičem automobily cestujících návštěvníků. Díky tomu jsme v blízkosti výstavišti v koloně nikdy dlouho nestáli (o dost horší je to hlouběji ve městě).

Ětvrteční ráno, první den veletrhu, se tvářilo velice optimisticky: bylo jasno, sluníčko lehounce hřálo a všude (jak už to v Německu bývá) vládla velmi dobrá organizace. Dříve než se podíváme na jednotlivé expozice bych se zmínil o trendech, které se mi zdály být převládajícími. Berte tento pohled s rezervou, nebo je ovlivněn mým zaměřením na hardware.

První, co vám padlo do oka, byl fakt, že na většině stánků figurovaly LCD a plazmové displeje nevím zda z důvodu prostoru nebo symbolu inovativnosti, ěi díky jejich nižší ceně ale bylo to tak. V oblasti obrazu se objevily experimenty s 3D obrazem realizované na CRT i LCD monitorech. V zásadě se vždy jednalo o monitory se speciální maskou-optikou, která při pohledech z různých úhlů ukazovala různé obrázky většinou byly těi s maximální šíří 288 bodů.

Dalším trendem jsou Web-PADy: v podstatě přenosné terminály (jako víko od notebooku), které se připojují k síti bezdrátově a mají dotykovou obrazovku.

Komunikace jsou nejen velkým obchodem, ale i běžnou spotřebitelskou záležitostí tomu se přizpůsobují i tvary a barvy mobilů, jsou stále hezčí.

Při pozorování návštěvníků se mi zdálo, že rapidním způsobem přibylo hostů z Indie zřejmě se připravuje domácí konkurence asijským zázrakům.

Poslední, trochu smutná, je rekapitulace národních expozic: Rusko, Pakistán, Tchaj-wan, USA, Hong Kong, Mařarsko, Turecko, Indie, Kanada, Ěecko a Ěeská republika nikde.

Pentium III Xeon

MAREK DIDIĚ

Intel si zvolil první den veletrhu k uvedení dalšího procesoru s novým rozšířením instrukční sady (tzv. Katmai) Pentium III Xeon na 500 a 550 MHz. Uvedení se zúčastnil Pat Gelsinger, viceprezident Intelu pro desktop systémy, který zdůrazňoval důležitost elektronického obchodu, k němuž je mimo jiné Xeon

Tento procesor je od svého zrodu určen pro servery a pracovní stanice, nová verze (spolu s novými čipsety) umožňuje ještě větší škálovatelnost při stále výhodné ceně; stanice s PIII Xeon budou stát zhruba: dvoucestné modely od 2 000 USD, čtyřcestné od 15 tisíc, osmicestné od 30 a NUMA od 250 tisíc dolarů.

Ke Xeonu přibude v polovině roku nový čipset Profusion (byl navržen ve spolupráci s Digital/Compaqem) a umožní použít až 32 GB paměti a několikanásobné 64bitové I/O kanály.

Obhajoba Aceru

Marek Didiè

Tisková konference Aceru byla ve znamení asijské krize vysvětlení ne příliš skvělých výsledků a nové struktury. Acer jakožto tchajwanský výrobce a velký tamní dodavatel byl propadem asijského trhu silně postižen, a proto došlo k většímu zprůhlednění jednotlivých částí společnosti: nyní existují divize výroby PC, notebooků a serverů, potom příslušenství (monitory a doplňky), dále polovodiče a výzkumné centrum. První jmenovaná péčíkovská část sama o sobě dosáhla růstu 36 %, naopak výroba polovodičů táhne výsledky dolů.

Prodejní pobočky v jiných zemích jsou vedeny samostatně, včetně evropské, která v loňském roce obrátila zboží za 1 mld. dolarů. V současné době má Acer ve 44 zemích 120 společností, které zaměstnávají 28 000 lidí.

Mezi nové produkty se řadí se servery Altos pro montáž do racku, stanice AcerPower s PIII a elegantní multimediální počítače pro domácnosti. S nástupem mobilního procesoru Celeron začíná i nová řada notebooků TravelMate 510.

Acer se vnuje i produktům mimo obvyklé PC řady: WinBase terminálům, set-top boxům a integrovaným řešením, tzv. PC-on-chip. Na CeBITu byl předveden CyberTV/NT150 set-top box, který je postaven na procesoru AMD 586 a obsahuje 56K modem, infračervenou klávesnici a dálkový ovladač. Uživatel jej jednoduše připojí k televizi a telefonní zásuvce, a může surfovat po Internetu či posílat e-maily. CyberTV je vybaven i paralelním portem pro tisk.

Domácí kino na PC - DVD kit od Creative Labs

MAREK DIDIĚ

Spoleènost Creative Labs zaèala dodávat tøetí generaci DVD kitu, PC-DVD Encore Dxr2, spoleènì se systémem DeskTop Theatre 5.1 Dolby Digital System.

Souèástí kitu jsou nové mechaniky PC-DVD Encore 5X s technologií Dxr2 (Dynamic Extended Resolution technologií zlepšující obraz) a rychlostí pøenosu dat 5x vyšší, než jaké dosahovala první generace DVD mechanik. Souèasnì zaruèuje zpìtnou kompatibilitu s populárními CD-ROM formáty, vèetnì CD-R a CD-RW médií. Dekodérová karta umožòuje simultánní pøipojení k PC a TV pøes kompozitní nebo S-video výstupy, pøièemž rozlišení na monitoru mùže být až 1 280 x 1 024 bodù. Zároveò má karta rozhraní pro zaøízení Dolby Digital (AC-3) mùžete využít zmínìný DeskTop Theatre 5.1 nebo libovolný Dolby Digital dekodér èi zesilovaè. Souèástí dodávky je Wing Commander IV s DVD videem a zvukem Dolby Digital od spoleènosti Electronic Arts.

DeskTop Theatre

PC-DVD Encore 5X od spoleènosti Creative mùže doplnit systém Cambridge SoundWorks Theatre 5.1 je to v podstatì první komerènì dodávaný výrobek, jenž pøináší surroundový AC-3 zvuk (DVD filmy, hry a hudební nahrávky) za rozumnou cenu do svìta PC. DeskTop Theatre 5.1. se skládá z integrovaného multikanálového zesilovaèe, pìti kompaktních stínìných satelitních reproduktorových bedýnek (levý a pravý pøední, støední, levý a pravý zadní kanál) a basového reproduktoru, což vše dohromady zajišòuje prostorový zvuk dle standardu Dolby Digital 5.1.

Systém kódování Dolby AC-3 se používá u filmových soundtrackù a poèítaèových her, a v pøípadi, že je systém pro jeho pøehrávání vybaven, dosahuje se prostorového vjemu jako u domácího kina. Zesilovaè DeskTop Theatre obsahuje také technologii MultiSpeaker Surround pro zlepšenou kvalitu filmù, hudebních nahrávek a her je schopen pøevzít monofonní nebo stereofonní zvuk a produkovat prostorové efekty, které se transformují do 5.1 signálù.

Cena

PC-DVD Encore 5X je dostupné za maloobchodní cenu 8 845 Kč. Cambridge SoundWork DeskTop Theatre Speaker System je v současnosti oceòován na 8 375 Kč.

Nové monitory

Marek Didiè

Sony uvádí nový kancelářský 19" monitor Multiscan 420GS. Tento nový kousek je založen na trinitronové obrazovce a vybaven řadou vylepšení, přičemž cenově je velice přijatelně situován. Za necelých 24 tisíc korun uživatel dostává monitor se zmíněnou trinitronovou obrazovkou (s velikostí bodu 0,25 mm a viditelnou úhlopříčkou 18") a pokročilým řízením kvality a nastavení

Monitor 420GS je vybaven digitálním řízením konvergence, ASC pro optimální nastavení pozice a rozměru obrazu, DSR pro stabilizaci barevné teploty, speciálním ostřením paprsku v rozích a GTF pro řízení nestandardních rozlišení. Kromě toho je možné pomocí komunikace DDC2Bi nastavovat veškeré parametry softwarově z Windows. Silně netradiční je přítomnost dvojího přípojného konektoru: vzadu a vpředu (tady je pro jednoduché připojování notebooků). Maximální ergonomické rozlišení je 1 600 x 1 200 bodů při 75 Hz.

Další novinky pochází z dílen iiyamy. Stávající řadu LCD monitorů doplňuje 15" Pro Lite 38c a 15,4" 39a oba disponují 90° otočnou obrazovkou, USB hubem a reproduktory. 15palcový monitor 38c (s cenou pohybující se okolo 40 tisíc) obsahuje obrazovku Fujitsu MVA (Multiple-Domain Vertical Alignment), která umožňuje jak vertikální, tak horizontální 160° úhel pohledu a dosahuje kontrastu až 1 : 300, při maximálním jasu 250 Candel.

Model 39a s 15,4" displejem (a s cenou okolo 65 tisíc) byl vyvinut jako alternativa k tradičním 17palcovým monitorům, jejichž viditelné úhlopříčka obrazu odpovídá tímto přístrojům.

Oba TFT monitory jsou vybaveny Pivot softwarem, který se stará o to, že se obraz v odpovídajícím rozlišení otáčí spolu s monitorem.

Stejně jako u všech LCD monitorů od iiyamy jsou obrazovky jednoduše odnímatelné a montují se na speciální posuvná ramena nebo na zeď. Monitory jsou také k dispozici v Touch Screen variantě.

Ale ani klasické monitory nepřicházejí zkrátka, i když zásadnější novinky se objevují převážně v kategoriích monitorů od 17 palců výše. Takže právě v té 17palcové zavítal na trh nový plochý Vision Master 410 ano, plochý, nebo klasická obrazovka Diamondtron NF má téměř ploché stínítko a díky tomu kvalitní, nezkrasený obraz (cena se pohybuje okolo 16 tisíc). Další inovací této obrazovky je tmavší sklo, eliminující tunelový efekt v silnějších místech a zvyšující kontrast, přičemž je o 10 procent lehčí. Samozřejmostí jsou korekce paprsku (aby nedocházelo v rozích ke zkreslení), kontrola teploty (světelné) a automatické řízení dalších parametrů. Stejnou obrazovku, pouze o trochu větší 22palcovou, má model Vision Master 510 v ceně necelých 40 tisíc Kč. Oba modely splňují požadavky ergonomických norem TCO 99.

Skutečně silný - Power 7GW od Digital Projection

Marek Didiè

O projektorech jste toho možná i v PC WORLDu četli už dost, ale o takovémto ani slyšet. Skutečně, takový kousek v Čechách zatím nesvítil. Předváděcí projekce se odehrávala na Nové scéně Národního divadla, v Laterně magice a připravila ji společnost Compex. Hlavní hvězdou odpoledne byl projektor Power 7GV společnosti Digital Projection. Tato britská firma se výrobou špičkových projektorů zabývá od svého vzniku v roce 92 a pěstuje úzce spolupracuje s firmou Texas Instruments projektory jsou založeny na jejich DLP technologii. Současné špičkové modely Power dosahují svítivosti přes 6 500 ANSI lumenů (některé kusy až téměř 7 000), přičemž nejnižší model Power 2V jich má 2 500. Jak vidno, žádní troškaři to nejsou tomu odpovídají i další parametry: rozlišení 848 x 600 nebo 1 024 x 768 bodů (fyzicky), kontrast (on/off) 200 : 1 až 350 : 1 a 24bitové barvy.

Teď si představte rozměry jeviště (šířku a výšku) a představte si obraz přes celou tuto plochu rovnoměrný, jasný a plynulý (u videa). Byl to pro mne skutečně zážitek. Vůbec se nedivím, že američtí porotci udělili tímto projektorům (jako zatím jediným) cenu EMMY za technologický vývoj (speciálně za obrazovou kvalitu při přehrávání videa). Je to skutečně krásná, ale jak správně tušíte, něco to stojí... Počítejte sádkou ve statisících. Jestli vše dobře dopadne, budete se moci na výkon Poweru 7GV podívat při nějakém dalším představení Laterny magiky.

HP zrychluje

Marek Didiè

Tak jako na jaøe naráz vypuèí desítky stromù, tak se v této dobi objevilo u HP množství novinek. Nejzajímavìjší pro širokou škálu ètenáøù budou bezpochyby inkoustové tiskárny.

Levný model DeskJet 695C (nástupce to DJ690) jsme vám již pøedstavili jen pro zopakování, jedná se o druhou nejlevnìjší tiskárnu s podporou fotografického tisku, ovšem ještì bez technologie PhotoRETII.

Druhou novinkou byla DJ880C, která se øadí spíše mezi vyšší modely, produkuje až 8 stran èernobíle, a díky pøipojení pøes USB je pøipojitelná i k Macu. Tato tiskárna má i novou technologii zpracování tiskové úlohy, která urychluje pøenos dat do tiskárny.

Mèní informací zatím padlo o HP LJ2100, což je v podstatì nástupce oblíbeného Laserjetu 6p. Pochopitelnì zde opìt dochází k zlepšení výkonu, takže se dostáváme na 10 stran za minutu a rozlišení plných 1 200 dpi. Rychlost, ale i další vybavení, které zahrnuje síťovou kartu, infraport, rùzné podavaèe a 4 MB pamìti, ji pøedurèují k nasazení do malých kanceláøí. Na jeden toner vytiskne pøi 5% pokrytí 5 000 stran. Je pøipravena i na instalaci HP JetSend a další pamìti.

K dispozici jsou i modely 2100M se zabudovaným postscriptem a 2100TN se síťovou kartou a druhým zásobníkem. Tato tiskárna se tedy cenovì i výkonovì øadí nad osmistránkovou LJ1100. Málo informací padlo i o HP2500C, což je v zásadì síťová varianta rychlé inkoustovky 2000 (a je dostupná i ve variantì CM se zabudovaným postscriptem).

Tisková zaøízení se urodila i v oblasti plotrù (neboli velkoformátových tiskáren). V souèasnè dobì HP dodává rùzné modely až po ten nejrychlejší (a nejnovìjší), který je schopen potisknout v režimu draft formát A1 za 45 sekund. Této vysoké rychlosti je u modelové øady DesignJet 1000 dosaženo širokou tiskovou hlavou, která pøi jenom prùjezdu potiskuje 2,5cm pás svými 512 tryskami. Dalšího zrychlení bylo dosaženo urychlením posunu vozíku a zpracováním vlastních dat 98MHz Motorola, rychlá síťová karta a speciální interpreter postScriptu. Vzhledem k pøedpokládanému zvýšení objemu tisku je k dispozici i vìtší inkoustová náplò, kterážto má (jako u jiných výrobcù již delší dobu) podobu malého kanystøíku (vìtší varianta pojme 350 ml). Další schopnosti, jež podporují velkokapacitní tisky, jsou 2GB hard disk a schopnost práce s 91metrovou rolí papíru.

Jako poslední z této jarní úrody novinek bych jmenoval skenery. Zde HP reflektuje požadavky trhu a uvádí levný model ScanJet 3200C, který by se mìl pohybovat kolem 3 000 Kè; zhruba dvakrát dražší je šikovnìjší USB bratøíèek 4200C. Nejschopnìjší z novinek je potom 5200C, jenž obsahuje nejvyspìlejší verzi skenovacího softwaru HP PrecisionScan ten zahrnuje jak inteligentní nastavovací funkce, tak zároveò i OCR program a pøevodník získaných dat do rùzných formátù.

Zmínìný skenovací software je vùbec nejdùležitìjší souèástí HP skenerù, neboì umožňuje (v závislosti na své verzi, resp. modelu skeneru) velice jednoduché získání požadovaných výsledkù, aì již se jedná o obrázky, text nebo vektorovou grafiku a to vše s ohledem na to, kde budou ve výsledku použity.

Postøehy z CeBITu

Petr FELT

Kolem stánku společnosti 3COM bylo stále rušno. Probíhaly zde různé soutěže, jejichž výherci obdrželi každou chvíli jako ceny nové organizéry Palm V a Palm IIIx, které firma 3COM nyní uvádí na trh. Palm V je poháněn lithium-iontovou baterií, jež se po umístění palmtopu do kolébky automaticky dobíjí. Jeho bratr Palm IIIx může mít až 4 MB paměti RAM, takže do něho můžete uložit dost informací z podnikových databázových aplikací, např. Oraclu nebo SAPu R/3. Bližší podrobnosti o obou přístrojích naleznete v recenzích, jež se v PC WORLDu zanedlouho objeví.

Milovníci 3D grafiky si přišli na své na stánku společnosti 3dfx Interactive. Ta představila své nové produkty Voodoo3, a to hned ve třech řadách: Voodoo3 2000, Voodoo3 3000 a Voodoo3 3500. 143MHz dvoutisícovka je nabízena v provedení pro PCI a AGP sběrnici, vygeneruje 6 milionů trojúhelníků za vteřinu při rozlišení až 2 048 x 1 536 pixelů. Má 300MHz RAMDAC a 16 MB SDRAM. Prostřední model běží na 166 MHz, je určen pouze pro AGP sběrnici, a vytvoří 7 milionů trojúhelníků za vteřinu. Disponuje 350MHz RAMDACem a 16MB SDRAM. 183MHz Voodoo3 3500 s 8 miliony trojúhelníků za sekundu má ještě podporu LCDfx, a paměti také 16 MB, ale SGRAM.

Videotelefony dostupné na evropském trhu nás zaujaly na stánku společnosti 8x8. ViaTV model VC105 je set-top box se zabudovanou kamerou, jež se připojí k televizoru a veřejné telefonní síti. Obrázek zabere čtvrtinu televizní obrazovky, cena za hovor s obrazovým doprovodem je stejná jako u běžného hovoru. Další modely jsou pak určeny pro připojení k sítím ISDN, kde obraz pokryje celou obrazovku televizního přijímače. Můžete volat na jakékoli ISDN videokonferenční zařízení, jež je kompatibilní se standardem H.320.

Ani monitorovou ADI nemíjejí změny v názvu se objevuje ADI KULKONI Electronics, a v modelových řadách kromě klasických a futuristických CRT i LCD monitory. ADI zaznamenala minulý rok nárůst prodeje 17" modelů o 70 % a pokles prodeje s 15a 17palcovými. Na poli LCD se urodil 18" monitor MicroScan 9L s rozlišením 1 280 x 1 024 bodů a 256 tis. barev, který má hloubku 21 cm nebo se dá jako obraz pověsit na zeď. Menší bratr 6T dosahuje kontrastu 200:1, pozorovací úhel je 120 ° a je otočený softwarová podpora pro Windows je samozřejmostí. Již kultovní "ušatý" monitor, ADI DUO, se dočkal nových parametrů a barevných odstínů.

O společnosti Agfa by se dal napsat celý článek, nebo podle typu výrobků míla hned několik stánků. Vybírám proto pro ilustraci například fotoaparáty (digitální) Agfa ePhoto CL30 a CL50 CL30 je jednoduchý, plně vybavený megapixelový fotoaparát s CF paměťovou kartou, barevným displejem, USB rozhraním a unikátním softwarem. Už u minulých modelů byl software, který při stahování fotek z přístroje bez ptání provedl optimalizaci barev a kontrastu, nyní k jeho funkcím přibýlo i odstraňování následků JPEG komprese. CL 50 má rozlišení vyšší (1 280 x 960) a umí nahrávat zvuk a snímat sérii snímků. SnapScan 1212u je zase prvním skenerem Agfy s USB rozhraním.

AMD nedává Intelu chvíli oddechu a stále zrychluje. Na jejich stánku byl k vidění souboj K6III-450 s PIII-500 (hádejte kdo vyhrál) a prototyp 700MHz procesoru K7. Počítá se druhé poloviny roku 99 by tedy měl být osazen 128 MB paměti, 10GB diskem, STB Voodoo 3, SB Live!, DVD mechanikou a procesorem (pochopitelně) AMD K7. Sestava běžela velice svižně, základní deska nesla čipset od AMD, který je ke K7 připravován. Vlastní procesor K7 je podobný Celeronu, možná trochu menší, barvu měl fialovou. Krom toho AMD prezentuje mobilní AMD K6-2P na 380 MHz jako nejrychlejší mobilní procesor.

Až 80 % obchodních informací se dnes nachází na host serverech běžících na různých platformách (UNIXu, OS/390, systémech DEC, AS/400). Trh softwaru pro přístup k nim (např. z Webu) se rozvíjí rychlým tempem ložský nárůst byl podle IDC skoro 400 %. Firma Attachmate předváděla ve své expozici řešení Attachmate e-Vantage Host Access Server, jenž je schopen nejen zajistit přístup z klientských PC k různým druhům hostitelských počítačů, ale i současně přistoupit k několika různým systémům. Produkt je integrovanou platformou, jež umožňuje rozvíjet podnikům elektronický obchod.

Společnost ATI Technologies předváděla rodinu grafických akceleratorů a karet, optimalizovaných pro nové procesory Pentium III od firmy Intel. RAGE 128, s dual-pipeline technologií, plně využívá výkonu Pentia III. Všechny produkty, např. RAGE-128, RAGE Fury, RAGE Magnum, All-In-Wonder 128, XPERT 128 a XPERT 99, dosahují podstatného zlepšení u 3D operací se systémy Pentium III, přičemž umožňují například MPEG-2 videokompresi v reálném čase.

Pokud chtějí ISP umožnit svým zákazníkům bezdrátový přístup k Internetu, mohou se obrátit na firmu BreezeCOM, která představila řešení BreezeACCESS IP širokopásmovou bezdrátovou lokální smyčku BWLL (IP Broadband Wireless Local Loop) pro přenos dat a hlasu. ISP tak mohou nabídnout uživatelům rychlý přístup k Internetu, virtuální privátní síti VPN a kvalitní telefonní služby. Ti tak mají bezdrátový on-line přístup k síti rychlostí až 3 Mb/s. Jedna základnová stanice přenese data rychlostí až 18 Mb/s, přičemž je možno spojit až tři tyto stanice a dosáhnout tak datového toku 54 Mb/s. Systém pracuje v pásmu 2,4 a pak ještě v pásmu 3,4-4,2 GHz.

Ani Diamond nebere multimédia na lehkou váhu a ke svému MP3 přehrávači RIO přidává další doplňky. Na důkaz toho, že nejde o nástroj pro hudební piráty, rozjíždí iniciativu pro vytvoření internetových hudebních portálů s ošetřením autorských práv. V oblasti grafiky máme nového Vipera V770 a Stealth III S540. Protože spojování a síťování je čím dál větší obchod, nabízí Diamond standardní i DSL modemy a nově i bezdrátovou síť.

Jedním z největších stánků v telekomunikačním pavilonu byl ten patřící Ericssonu. Jako novinka se zde objevily T28 dualbandový telefon s hlasovým ovládním, elegantním designem a automatickými hodinami, a T18 bratříček jen pro GSM 900. Celá řada T bude v nové tvarové koncepci, funkčnost a ovládním se drží ericssonovského standardu, přibývají možnosti rozlišení volajících, jazykové sady (je jich 38, včetně šesti), Sim Toolkit a hry. Pokud se často potápíte nebo běháte v dešti, pak vám přijde vhod nový model R250 Pro, odolný vůči všemu. Kromě odolnosti je vybaven i dualbandovým přijímačem, GSM phase 2+ a Pro systémem, který může využít kromě GSM i privátní rádiové síť.

Jako jedna z prvních, která vrhla na trh PC amatérské videostřizny, byla společnost Fast. Dnes nabízí nové verze oblíbených karet: AV Master 2000 a DV Master Pro, a krom toho je zde široká nabídka pro tvorbu DVD titulů. Velká pozornost je věnována nelineárnímu stříhovému systému pro MPEG-2 pod názvem 601.

Motto společnosti Hewlett-Packard "We build the Electronic World" mluví za všechno. Společnost HP vybudovala HardCopy City, kde představila řešení a nové produkty pro tisk, skenování, kopírování, faxování a vše co se týče plotrů. Klíčová témata na hlavním stánku HP byla: "Datové Centrum" s komerčními řešeními, "Elektronický obchod" s aplikacemi internetových technologiích v podnicích, "Počítač v kancelářích" s počítači na platformě Intel a tiskárnami, "Řízení IT služeb" s koncepcemi a řešeními pro uživatelsky orientovaný návrh IT infrastruktury, a "Inženýři na síti" s pracovními stanicemi, servery, tiskárnami a řešeními pro technické firmy.

Pilířem "Datového Centra" a části "Inženýři na síti" byly systémy založené na technologii PA-

RISC. Server V2500 může pracovat až se 128 64bitovými PA-8500 procesory, takže se řadí k nejvýkonnějším unixovým serverům na trhu. Za pozornost stála pracovní unixová stanice VISUALIZE C360. Mezi přístroji pro mobilní computing byl velký zájem návštěvníků o handheld PC Jornada HP, který se řadí mezi cenově dostupné lehké notebooky. Firma HP také představila nejnovější řady desktopů Brio a Vectra, založených na procesorech Intel, a samozřejmě celou škálu HP serverů.

Klávesnice G83-6700 pochází od firmy Cherry a kromě toho, že lze na ní pohodlně psát, má zabudovanou špičku Smart karet, takže je vhodná pro aplikace home banking. PIN je vložen přímo na kartu zasunutou do slotu na klávesnici, takže nezakódovaná data se vůbec nedostanou do PC.

Cherry G81-12000 je vybavena nejen špičkou Smart karet, ale i integrovaným snímačem otisků prstů. Za přispění softwaru Biologon od firmy Identicator Technology je zajištěn přístup k síti, ochrana souborů a kódování dat.

Společnost IBM představila novinky ve všech oborech, jimiž se zabývá. Řešení on-line obchodu bylo implementováno firmou Cedlerts Fisk, švédským distributorem mošských produktů. Řešení bylo založeno na Net.Commerce od IBM, jež umožňuje dynamické obnovování cen a specifikace výrobků. Platby byly prováděny prostřednictvím protokolu SET. Globálními službami, jež jsou důležitou oblastí příjmů firmy IBM, se nyní zabývá 126 000 profesionálů ve více než 160 zemích. Datových center obsluhuje IBM 141 po celém světě. Pod heslem "That's e-Business Intelligence" firma představila řešení pro datové sklady, OLAP (Online Analytical Processing), dolování dat a textů. Na stánku jste si mohli vyzkoušet software pro rozpoznávání hlasu ViaVoice 98 Executive.

V království serverů byly nabízeny nové servery řady S/390 Parallel Enterprise Server G5; až 32 těchto serverů lze propojit do klusteru a dosáhnout až 30 000 MIPS. Nová řada serverů AS/400e se také představila v dobrém světle.

Prototypy přenosných počítačů (wearable PC), jež jsou funkčním ekvivalentem notebooků, vyvinula japonská pobočka IBM Japan Yamato Laboratory. Ve výzkumu dosáhla firma IBM zajímavých výsledků v oboru překladů, převodů hlas-text, vývoji nových displejů, Smart karet určených pro obchodní aplikace a multifunkční technologie Smart karet, založené čístečně na japonských technologiích.

Na stánku firmy i-data nás zaujal její systém, řešící tisk důvěrných dokumentů SafeCom. Nyní již není třeba hlídat u tiskárny každý zaměstnanec vlastní Smart kartu, kterou vloží do snímače u tiskárny kdy se mu zachce, a vytiskne si své důvěrné dokumenty. Oblast bezpečného tisku roste nyní více než o 100 % každým rokem.

Imation se proslavil svým SuperDiskem LS120, kterýžto se však zatím příliš nerozšířil, úspěšnější jsou jejich zálohovací zařízení Travan. Nicméně Imation představuje další generaci LS120, SuperDisk 2x ten je schopen pracovat dvojnásobnou rychlostí oproti původnímu, ale zachovává si plnou kompatibilitu, včetně 1,44 a 0,72MB disket. Rychlost by se nyní měla pohybovat okolo 1,3 MB/s, a díky malým rozměrům (až 12,7 mm) bude použitelný i v notebookech.

Pod názvem Internet Park se skrývala společná expozice desítky firem a firmiček podnikajících okolo Internetu: poskytovatelé, tvůrci stránek, on-line prodejci a ti, kdo na něm publikují.

Hlasový pager mobiDARC od firmy IRIUS je mobilní hlasový záznamník, do něhož je možno uložit až 45 minut záznamu. Je to první produkt, kde je uplatněna technologie DARC (Data Radio Channel), jež využívá již zavedenou FM infrastrukturu. Hlasové zprávy jsou

digitalizovány, je provedena komprese a vyslání na pager. Ten provede dekompresi a po zpracování signálu se z něho ozývá kvalitní hlas.

Jméno Kodak je nerozlučně spjata s fotografií, dnes i digitální. Pokračování se dočkal špičkový DC260 (kterým jsem mimochodem na CeBITu fotil) v podobě DC265, jenž by měl být rychlejší (při startu a ukládání obrázků) a umět rychleji sekvenčně snímání. Další novinka se jmenuje DC240 a DC200+, přičemž DC240 má i nový design a je nezvykle rychlá. Ceny se přitom pohybují lehce dolů. U fotoaparátů sortiment Kodaku pochopitelně nekončí, najdete tu skenery (rychlé, pomalé, na diáky), projektory a média (tisková a CD).

Ovládání počítače hlasem nabízela mimo jiné firma Mindmaker, na jejímž stánku se objevil i produkt VoiceControl for PC Games. Jedná se vlastně o systém, který (pomocí mikrofonu a zvukové karty) paralelně se stávajícím ovládním vysílá pokyny (kombinace kláves) na základě slovních příkazů. Co a jakým příkazem se kontroluje, nastaví každý uživatel dle potřeb.

Ze zajímavých produktů, jimiž letos hýřila Motorola, bych se chtěl zmínit o těch z nich. Prvním je třípásmový mobilní telefon Motorola L7089, jenž umožňuje celosvětový roaming na základě třípásmové technologie (GSM 900, 1800, 1900) tam, kde existují roamingové dohody. Hlasové vytáčení umožňuje uživatelům, aby telefonovali bez dotyku číselníku a "řídili" telefon bez pomoci rukou, nahrávání zpráv VoiceNotes umožňuje zaznamenání důležitých vzkazů a zpráv.

Dalším zajímavým výrobkem je nejmenší a nejlehčí dvoupásmový mobilní telefon systému GSM, který je v současnosti k dispozici Motorola v3688. Ten váží pouhých 83 gramů a má oblíbený design zaklapovacího pouzdra. Vydrží 120-180 minut hovoru a 40-100 hodin v pohotovostním režimu se standardní lithio-iontovou baterií.

Třetím produktem, jenž je zatím ve fázi testování, je telefon na dvě karty StarTAC D. Ten je prvním plně integrovaným telefonem na dvě karty, který je navržen k užívání ve spojení s inteligentními čipovými kartami, jež uživatelům poskytují přístup k celé řadě služeb elektronického obchodování v pohybu.

Společnost National Semiconductor představila na CeBITu 99 několik úplně nových výrobků, založených na technologiích jak Nationalu, tak i její divize Cyrixu. Rodiny procesorů Cyrix M II a Cyrix MediaGX se uplatňují nejen v desktopech a notebookech, ale firma je hodlá prosadit hlavně do přístrojů nové generace. Jedním z nich je přenosné zařízení umožňující přístup do Internetu, jež pochází od firmy Cyrix a jmenuje se WebPAD. Jeho prototyp byl navržen pro použití s evropským standardem DECT a jako doma je i v pásmu 2,4 GHz. Je to vlastně tablet napájený z baterie, vybavený LCD dotykovou obrazovkou, podobnou, jakou mají dnes používané palmtopy. Dalším zajímavým přístrojem je VIA II PC plnohodnotné PC, jež se bude nosit připevněné u pasu.

Společnost Nokia představila nový dvoupásmový mobilní telefon GSM 900/1800, Nokii 3210, jenž nabízí několik nových vlastností. Jednou ze zajímavých je posílání SMS zpráv, jež obsahují obrázky. Dalším zajímavým přístrojem je Nokia 6090, který je určen pro montáž do automobilu; výkon jeho vysílače je 8W, plně podporuje datovou komunikaci. Telefon Nokia 7110 umožňuje snadný přístup k Internetu. Plně podporuje WAP protokol a splňuje požadavky iniciativy WWW:MMM.

Skutečnou perlu aplikace technologií jsem objevil na stánku NCR. Kromě řady průmyslových systémů zde figurovala mikrovlnná trouba, v jejích dvířkách byl dotykový LCD displej. Nebyl tam však jen on, a už vůbec ne na ozdobu. Trouba s názvem Microwave Bank je vybavena kombinací snad všeho, co je možné: televizním přijímačem, internetovým browserem, čtečkou čipových karet, rozpoznáváním hlasu, čtečkou čárových kódů, programy pro správu

domácího skladu a kasy, a pochopitelně plní funkci troubou. Možnosti evidence, automatického doplňování spíše (prostřednictvím elektronického obchodu), vedení rozpočtů, zábavy a jiného jsou nekonečné. To jsem zvědav, zda se něco takového skutečně ujme. A připojení na Internet? Bude možné prostřednictvím elektrické sítě nebo bezdrátově.

Philips představil při příležitosti CeBitu dva nové mobilní telefony: Genie pro obě GSM normy (tzv. DualBand) a zcela nový přístroj Savvy. Druhý jmenovaný zaujme na první pohled svým netradičním "veselým" designem. Je určen pro hravé zákazníky obsahuje převodník pro přepočet na euro, kalendář s biorytmy (s doporučeními pro různé životní činnosti) a "emocionální" ikony, které můžete dalším majitelům Savvy prostřednictvím SMS

Kromě nového loga a velkého stánku předvedl Pioneer také první 4,7GB DVD zapisovací zařízení. Jedná se o DVD-R (zapisovatelnou) mechaniku DVR-S201, jejíž formát je rozšířením stávajícího 3,95GB a podporují je média firem TDK a Verbatim. Mezi čtecími DVD mechanikami se objevila také novinka, a to DVD-A03S s šestinásobnou rychlostí čtení DVD a 32x při čtení CD; mechanika podporuje DVD-R a CD-R. Pioneer také předvedl nový 50" plazmový displej s plným počtem barev a rozlišením 1 280 x 768 bodů.

Ani Psion nemůže stát stranou inovací (tím spíše, že se propojil s giganty telekomunikačního trhu) a uvádí novou řadu handheldů Workabout RF. Poslední dvě písmenka RF znamenají Radio Frequency a v praxi to znamená rádiové propojení handheldu do sítě. Komunikace probíhá v pásmu 2,4 GHz s rychlostí přenosu až 1 Mb/s, přičemž dosah je maximálně 300 metrů od vysílače. Použití je zejména: pohyblivé terminálové stanice s on-line přístupem do centrálních databází, určené pro sklady, přepravní služby, výrobu, zdravotnictví, obchody a celníky. Přístroje jsou vybaveny skenerem a čtečkou čárových

Stánek Sony by se spíše než stánkem dal nazvat továrním komplexem se dvěma chladicími vitřemi. Okolo těchto vitřích se to přímo hemžilo novými notebooky, kamerami, záznamovými médii, digitálními fotoaparáty, mobilními telefony, diktafony, klasickými telefony, projektory, monitory, sluchátky, ... Z těch, které se u nás zatím neprodávají, mne zaujalo nové Vaio notebook nadmíru tenounký, elegantní i výkonný.

Téměř celá jedna hala byla věnována výzkumným firmám a univerzitním laboratorům, a právě zde vystavovala i Technische Universität Dresden. Na jejím stánku nebyli profesionální obchodníci, ale o to lépe se s nimi mluvilo. Zaujal mne Web-PAD Winterin s již funkcí aplikací nemocniční správy v podstatě terminál, založený na Cytrixu (NT Server Terminal) a připojený k síti bezdrátově, umožňuje lékařům při vizitách okamžitě vidět celou pacientovu historii (co se se léčením týká) a zanášet zjištění. Podle údajů konstruktérů baterie stačí na osm hodin provozu, a dotykový displej zase nečiní obsluhu nejmenší problémy při ovládní.

Dříve známou značku VideoLogic není už tolik vidět, ale novinky byly k nalezení i tady. Jedná se například o herní kartu Neon 250, která vybavena čipem Power250 a 16 MB pamětí zvládá rozlišení 1 600 x 1 200 při plných barvách. Krom toho má takovou výbavu nastavovacích funkcí, jakou jsem jinde neviděl mimo barevné kalibrace můžete nastavit různé gamma korekce pro různé efekty tak, že se ve hrách zlepší kontrast a hloubka obrazu. Dále nechybí pochopitelně hardwarový dekodér DVD, PCI zvuková karta (postavená na Vortexu) a 2+1 reproduktorová soustava se samostatným ovládním.

Ekologická společnost

Petr Felt

Již posledních několik let nabírá na významu trend recyklace vyřazených přístrojů a zařízení, a už jde o počítače, automobily nebo ohromné lisy. Každý producent výrobků nebo zařízení se musí přizpůsobit již od jejich návrhu výrobek musí být možno rozebrat a jeho díly zpět recyklovat, aby se zabránilo stále většímu zatížení životního prostředí.

K nám do redakce se právě v těchto dnech dostala informace o společnosti Valtron Technology z USA, jež se zabývá recyklací vyřazených pevných disků a magnetopáskových jednotek. Firma Seagate, výrobce pevných disků, magnetopáskových jednotek a dalších zařízení, sloužících k ukládání informací, právě ve spojení s touto společností ohlásila novou iniciativu "Trade-In", což je program zaměřený na recyklaci surovin použitých při výrobě těchto paměťových médií. V rámci tohoto programu mohou resaleři získat rabaty při nákupu nových disků. Program je nyní uváděn do života v Evropě, na Středním východě a v Africe. V rámci programu "Trade-In" mohou resaleři vrátit použité diskové mechaniky nebo magnetopáskové jednotky jakékoli značky, a získají tak kredity, které mohou použít při dalším nákupu nových disků u svého autorizovaného distributora.

Pokud má distributor několik vyřazených pevných disků nebo magnetopáskových jednotek, musí je odeslat společnosti Seagate do Amsterdamu, v případě většího množství společnost Seagate zajistí jejich přepravu sama. Seagate Amsterdam posílá veškeré použité disky společnosti Valtron Technology do USA, která po ověření, že disky splňují podmínky programu "Trade-In", pošle resalerům za navrácené disky dobropis. Při další objednávce diskových mechanik přiloží autorizovaný distributor tyto dobropisy svých resalerů, na základě nichž je mu při nákupu nových pevných disků a magnetopáskových jednotek poskytnuta sleva.

Díky této nabídce mohou resaleři získat za vyřazený pevný disk až 80 USD, a za jednu magnetopáskovou jednotku až 100 USD. Použité mechaniky jsou pak recyklovány společností Valtron Technology, tzn., že neskončí na skládce.

Závody pokračují - Nízkoprofilové disky od WD

Petr Felt

Poslední dobou není měsíce, kdy by některá z předních firem, zabývajících se výrobou pevných disků, nepředstavila své horké novinky. V těchto závodech si dobře vede i společnost Western Digital Corporation. Ta nyní ohlašuje nové pevné disky WD Enterprise Ultra2 SCSI.

Vlastnosti

Tyto mechaniky jsou 3,5palcové, nízkoprofilové, mají plošnou hustotu 4,6 GB na plotnu. Rozšiřují řadu výkonných zařízení WD Enterprise Ultra2 SCSI a zahrnují 12 modelů s kapacitou 18,3 GB a 9,1 GB. Otáčejí se rychlostí 10 000 otáček/min. Optimalizovaného výkonu bylo dosaženo maximální rychlostí přenosu dat 360 MB/s, dobou vystavení hlav 5,2 ms, a kromě jiného instalací nového výkonného procesoru DSP. Vzhledem k 10 000 otáčkám za minutu, mají tyto mechaniky sníženou rotační čekací dobu ve srovnání s mechanikami, které se otáčejí rychlostí 7 200 otáček/min. Všechny jednotky jsou dodávány se standardní 2MB nebo volitelnou 8MB pamětí cache. Modely optimalizované pro audiovizuální systémy jsou ještě navíc doplněny 8MB rychlou vyrovnávací pamětí cache.

Všechny nové disky mají nízký příkon, pohybující se kolem 10 W, nízkou hlučnost, velmi malé oteplení a vysokou odolnost proti otřesům. Tím, že byla použita 95 mm média a technologie záznamové hlavy (GMR), odolná proti působení magnetického pole, mají WD mechaniky Enterprise Ultra2 SCSI méně záznamových hlav a ploten. To vede k mnohem vyšší spolehlivosti uložení dat na podnikových serverech, pracovních stanicích a polích RAID.

Zdokonalené prvky ochrany dat

zajišťují větší spolehlivost, ochranu dat, jejich neporušenost jak u operací čtení, tak i zápisu. Patří sem zdokonalené samoopravné kódy (ECC), dále systém S.M.A.R.T. (Self-Monitoring, Analysis, and Reporting Technology), který samočinně sleduje a kontroluje vlastní činnost, provádí analýzy a podává zprávy, a rovněž systém Data Lifeguard, který automaticky identifikuje, izoluje a opravuje problémové oblasti na disku. Dále se mechaniky chlubí zařízením na sledování a kontrolu teploty to vyhodnocuje teplotu mechaniky, poskytuje příslušející informace a upravuje její chování. Zařízení na sledování a kontrolu výšky plovoucí hlavy nad médiem, které je přihlášeno k patentování, zjišťuje, zda se záznamová hlava nachází v optimální poloze, a upravuje příslušným způsobem operaci zápisu k dosažení větší spolehlivosti a snížení chybovosti.

Nová řada výrobků bude certifikována pro operační systémy Microsoft Windows 95, Microsoft Windows 98, Microsoft Windows NT 4.0, Novell Netware a Sun Solaris. Nyní jsou k dispozici testovací vzorky, se zahájením hromadné výroby se počítá v létě.

Dvakrát rychlejší

Petr Felt

Od počátku dubna se na trhu objevily dvě nové řady pevných disků od firmy Seagate, které podporují nové UltraATA/66 rozhraní. V sérii Medalist 17242, jež je určena pro nejširší použití v desktopech, jsou zastoupeny pevné disky o kapacitách 4,3 GB, 8,4 GB, 13 GB a 17 GB očekávají se koncové ceny v rozmezí od 128 do 292 USD. Série U4, určená pro trh počítačů, jejichž cena nepřesahuje 1 000 USD, nabízí kapacity 4, 6 a 8 GB očekávané ceny jsou pak v rozsahu od 122 USD do 149 USD.

Obě řady, Medalist 17242 i U4 pracují s UltraATA/66 rozhraním, kde datová rychlost přenosu dosahuje až 66 MB/s. PC podporující UltraATA/66 rozhraní zatím nejsou na trhu, ale vše se má změnit letos v létě, kdy již budou nová počítače tento standard plně podporovat. Disky jsou samozřejmě zpětně kompatibilní s PC podporujícími rozhraní UltraATA/33, jakož i s počítači, jež byly vyrobeny dříve a vůbec standard UltraATA nepodporují.

Pevné disky Medalist 17242 mají 512 KB paměti cache, otáčejí se rychlostí 5 400 otáček za minutu, průměrná přístupová doba je 9 milisekund. Disky řady U4 mají 256 KB paměti cache, rychlost otáčení je také 5 400 otáček za minutu, a průměrná přístupová doba je 10,5 milisekundy.

Systém ochrany proti otřesům

Podle vyjádření zástupců firmy se výzkumní pracovníci společnosti Seagate snažili dosáhnout u obou nových řad pevných disků maximální spolehlivosti. Ty jsou např. vybaveny systémem ochrany proti otřesům, takže vydrží při pádu přetížení až 300 G. Firma se tak snaží omezit možnost poškození disků při jejich přepravě a montáži do PC.

V čem byl vlastně systém ochrany proti otřesům, u Seagatu známý jako SeaShield přepracován? Oproti předcházejícím řadám disků byl SeaShield doplněn speciálním krytem desky s plošnými spoji, jenž ji chrání před statickým a mechanickým poškozením. Disky řady U4, kde se počítá s další manipulací, jsou doplněny ještě dodatečnou ochranou. Obě řady Medalist 17242 i U4 mají zabudovány obvody Drive Self Test (DST), jež provádějí diagnostické testy při každém zapnutí disku. Technologie S.M.A.R.T. průběžně monitoruje stav disku a Safe Spinning automaticky stíhuje data ze špatných sektorů, a může dokonce obnovit data v případech, kdy je disk během práce náhodně vypnut.

Ve znamení trojky

Petr Felt

Reprezentantem trojkové řady není pouze procesor Pentium III, ale i AMD-K6-III s 3DNow!, špičkový procesor řady x86 společnosti AMD. Ta nyní začala dodávat hromadné dodávky 400MHz AMD-K6-III procesorů na celosvětový trh. Vzorčky 450MHz AMD-K6-III procesorů jdou zatím OEM zákazníkům. Desktopy založené na AMD-K6-III procesorech budou montovat do svých výrobků přední počítačové firmy včetně Compaq.

AMD-K6-III procesor s 21,3 miliony tranzistorů je vyráběn 0,25mikronovou technologií s pěti vrstvami. Je umístěn do 100MHz Super7, 321pinového keramického pouzdra (CPGA). AMD-K6-III s 3DNow! technologií je již šestou generací PC procesorů této firmy. Kombinací nových instrukcí s novou třístupňovou pamětí cache, AMD-K6-III podává výborný výkon v prostředí Microsoft Windows 98 a Windows NT a umožňuje špičkovou 3D počítačovou vizualizaci. Kromě toho provádí instrukce mnohem rychleji a podává vyšší výkon při stejném hodinovém kmitočtu jako procesor AMD-K6-2.

Paměť TriLevel Cache

Návrh TriLevel Cache maximalizuje výkon procesoru AMD-K6-III. Zahrnuje plně rychlostní 64KB level 1 (L1) cache (standardní u rodiny procesorů AMD-K6), interní paměť 256KB level 2 (L2) cache, a pomocí 100MHz sběrnice je dostupná externí volitelná paměť level 3 (L3) cache na základní desce Super7. S celkovými 320 KB kombinované paměti L1 a L2 cache, procesor AMD-K6-III má více vnitřní paměti cache než jakékoliv x86 CPU dnes dostupné. Žádný jiný x86 procesor nepodporuje externí L3 cache na základní desce.

256KB L2 cache AMD-K6-III procesoru pracuje při plné rychlosti. Například interní L2 cache AMD-K6-III/450 procesoru pracuje rychlostí 450 MHz. TriLevel Cache má také efektivní řízení vnitřní paměti cache. Umožňuje současně 64b

chybí

Nové knihy

Jak přežít rok 2000

Jaroslav Poláček

Autor: Edward Yourdon & Jennifer Yourdon

Vydal: UNIS Publishing, 1998

Počet stran: 429

Doporučená cena: 290 Kč

V průběhu četby knihy zabývající se problémy, jež by naši civilizaci mohl způsobit rok 2000, mi provázel jeden pocit, a to rozpaky. Rozpaky z toho, jakým směrem zacílím dnešní recenzi. Po pravdě řečeno dodnes nevím a závěr, zda tuto knihu koupit či nikoliv, výjimečně nechávám na vás, vážení čtenáři.

Základním rozparem jsou některá tvrzení v knize obsažená, která navozují atmosféru hrůzy a děsu, a zejména poslední kapitoly, pojednávající o synergickém působení všech počítačích ohrožených odvětví lidského konání, jsou vpravdě děsivé. Vzpomínka na filmy typu "Den poté" je oproti předkládané variantě vývoje jakýmsi slaboučkým odvětvím, spíše jsou používány pro srovnání termínů jako krach burzy, nezaměstnanost a základní životní potřeby. Naproti tomu stojí jiná prohlášení, a již autorů nebo překladatele, že si uvědomují místo přehnaný popis jevů. Tvrdí však, že jejich kniha je prostředkem, který je svícen účelem včasné kontroly systémů na přelomu tisíciletí. Autoři dokonce počítají s tím, že se jejich dílo nestane bestsellerem, a proto nemůže způsobit vážnější problémy. V případě nesplnění této podmínky by totiž k vážnému problému dojít mohlo. Kdyby se Edward & Jennifer Yourdonovi stali nejčtenějšími autory roku 1999, mohlo by dojít k zásadním změnám ve fungování společnosti, aniž by toto ovlivnily počítače.

Trináct kapitol zabývajících se ekonomikou, zpravodajstvím, poštou, telefonními službami apod. je koncipováno zhruba do dvou částí. První z nich je popis problému, aneb co se může stát, kdybychom okamžitě vyřadili z daného odvětví počítače. Druhá část se zabývá scénáři, aneb co udělat, až se to stane (a bude to trvat dva dny, měsíc, nebo rok). Pokud bych vzal v úvahu kumulativní efekt naznačených potíží, tak by se scénáře daly shrnout do jednoduché rady: vezměte nějaké peníze, dostatečné zásoby jídla a pití a odjeďte daleko od všech říkových přístrojů, tedy na venkov. (Bude-li tuto knihu číst velké procento lidí, mohl by naznačený scénář způsobit nejenom krach bank a vyvolat hysterii v prodejnách především s potravinami. A pokud si tento spis přečtou hlavní programátoři, tak by pravděpodobně nezůstal ve místech nikdo, kdo by byl schopen problémy napravit.)

Publikace Jak přežít rok 2000 by byla pro násince užitečnější, kdyby byla zaměřena na náš stát. I když je náš svět jednou ohromnou vesnicí, domnívám se, že situace v USA je velmi odlišná. To si však překladatel knihy uvědomuje, a v poznámkách pod čarou uvádí upřesňující podmínky, které vztahuje k situaci v ČR. Jeho poznámky jsou však subjektivní a podle mého názoru nemají objektivní výpovědní hodnotu.

Vůbec informační důvěryhodnost knihy se jeví jako jeden velký otazník. Většina odkazů na zdroje směřuje na Internet (překladatel zvolil alespoň pro mě nezvyklý ekvivalent webovské stránky). Jak známo, odkazy zanikají velmi rychle, a téměř vždy lze objevit informaci sviděcí o pravém opaku. Řísla vypovídající o nákladech na přechod do nového tisíciletí jsou relativní, pokud autor neuvede zároveň obrát těchto firem, což neudělal. Reklama na síť obchodů s trvanlivými potravinami mě překvapila. Naopak rada, abych si dal před rokem 2000 do pořádku své finance, se mi zdála velmi rozumná a zařídím se i v tom směru, že v noci z 31. na 1. nepojedu automobilem rychlostí 130 km/hod.

Problematice osobních počítačů je věnováno pouhých 17 stran. Máte-li chuť dozvědět se něco o tom, jak se zachová váš vlastní výrobní nebo zábavní nástroj, měli byste se obrátit přímo na výrobce svého hardwaru a softwaru. Moje přesvědčení, podložené několika studii a testováním, svědčí o tom, že vážnější starost by si měli začít dlat ti, jež mají počítače z roku 1995 a starší. Bližší informace naleznete na mnoha místech, ale ne v této

Win32 API průvodce vývojáře

Autor: UNIS Publishing
Vydavatelství: UNIS Publishing
Počet stran: 1 800 1 418 == 382 stran
Doporučená cena: 290 Kč

Po vydání velmi úspěšného dvoudílného titulu Win32 API kompletní reference pro programátora ve Windows 95 a Windows NT, uvedlo vydavatelství UNIS Publishing na trh třetí díl této odborné publikace. Programátoři ve Windows tak právě dostávají do rukou 1 800 stránek informací o práci s funkcemi pro 32bitové API. Obsahem třetího dílu, (který má 382 stran), jsou funkce, jež nebyly zahrnuty v předchozích dvou dílech, doplnění některých datových struktur a vysvětlení vybraných důležitých pojmů. Na rozdíl od dílů 1 a 2, které byly překladem původní americké publikace, čerpá třetí díl přímo z originálních materiálů nápovědy a resource kitu k Visual Studiu 6, doprovodných materiálů a nápovědy k Delphi 4 a řady dalších zdrojů. S třetím dílem Win32 API je dodáváno i aktualizované CD, společné pro všechny tři části.

Uspořádání třetího dílu je obdobné jako u těch předcházejících. Pro lepší orientaci čtenáře jsou uvedeny odkazy i na funkce v prvních dvou dílech a na konci knihy je zařazen rejstřík, který obsahuje kompletní hesla pro všechny tři části publikace.

Z obsahu třetího dílu API je možné uvést nově zařazená témata: funkce pro procesy a vlákna, funkce pro souběžné periferní tiskové operace, konfigurace komunikačních prostředků, funkce registru a protokolování událostí. Ve značném rozsahu byla doplněna témata týkající se kontextu zařízení, společných dialogových oken, dynamické výměny dat a správy paměti. V ostatních případech se jedná o doplnění několika dílčích funkcí (funkce bitmap, kreslení, zachytávací funkce, schránka, roury.).

Obdobně jako v předchozích dvou je i třetí díl doplněn ukázkami volání funkcí API, samozřejmě již ne v takovém rozsahu jako v první části publikace. V řadě případů se jedná pouze o doplnění rozšířených funkcí a je možné použít ukázkové příklady z předchozích dílů. Na druhou stranu jsou na CD některé komplexní aplikace, které ukazují možnosti volání funkcí API, a to včetně zdrojových kódů.

Ani třetí díl Win32 API nepřináší zcela kompletní přehled 32bitového API. Nejsou zařazeny bezpečnostní funkce Windows NT a některé další. Chybí např. komplexní přehled všech datových struktur, zařazeny jsou pouze vybrané. Určitou nevýhodou jsou také ukázky pouze v jazyce C, které mohou přinášet programátorům např. v Delphi jisté problémy. Přesto však především svým rozsahem představuje publikace Win32 API jistě zajímavou knihu, která poslouží všem programátorům ve Windows.

Velká kniha o vypalování CD

Autor: Martin Bartoš
Vydavatelství: UNIS Publishing
Počet stran: 224
Doporučená cena: 290 Kč

CD-ROM těchto pět magickým písmen, označujících převratný vynález v oblasti záznamu dat, slyšíme v posledních letech stále častěji, a to i v oblastech, kde bychom je tak brzo nečekali. Kdo by si pomyslel v době, kdy se mezi prostý lid dostávala první PC, že budou běžná k mání obsáhlé encyklopedie, multimediální aplikace, či dokonce video na kompaktních discích. Tento trend se pravděpodobně ještě vystupňuje s příchodem nového typu CD-DVD, který má mít kapacitu až několika GB.

V dnešní době cena zapisovatelných a přepisovatelných mechanik klesla natolik, že si je může opatřit nejen taková každá firma, ale i jednotlivec pro domácí použití. Přes vývoj techniky však zůstává vypalování do jisté míry "duchařskou záležitostí". S rostoucím výkonem počítače je sice pravděpodobnost zkažení CD u dobře nakonfigurovaného systému velmi malá, ale přesto je dobré vypalování považovat za "svatý obřad", kdy není vhodné počítač zatěžovat jakoukoliv další činností. Navíc se už při koupi CD rekordéru setkáte s celou řadou technických pojmů, které nejsou v "normální" počítačové praxi zcela běžné. (Po zakoupení "vypalovačky" přibudou další, jež souvisí přímo s vlastním vypalováním.)

Na trhu s literaturou, která by objasňovala problematiku vypalování (a přepisování) CD, je zatím vakuem, pomineme-li relativně neucelené a útržkovité informace v počítačových časopisech. Kniha se snaží provést začátečníka všemi úskalími krkolomných a neznámých pojmů, různých typů "vypalovaček" a CD-R/RW médií. Přehledným způsobem jsou v ní popsány různé technologie vypalování CD. Pro odbornější část počítačové veřejnosti kniha nabízí řadu přehledů ve formě tabulek, ve kterých se můžete doíst o kompatibilitu jednotlivých "vypalovaček" s různým softwarem, kapacitou médií atd. Vhodně přijdou určitě i tipy s návody nejčastěji řešených problémů vyskytujících se při pálení.

V knize naleznete také kapitolku pojednávající o autorském zákonu a jeho vztahu k vypalování CD. Dozvíte se, ve kterých případech je, a kdy naopak není, vypalování CD trestné.

Ke kompletnímu zpracování CD patří také jeho potisk. Jedná se sice již o profesionálnější řešení, ale možností je mnoho. V knize najdete také informace o tom, jaké jsou možnosti pro to, aby vaše cédéčka získala profesionální vzhled možnosti potisku, samolepek, atd.

Součástí publikace je CD, na němž čtenáři naleznou časově omezené verze vypalovacích programů, jejich demoverze a užitečné utility pro práci s audio a datovými CD.

Tato kniha je tedy nejen posledním doplňkem k vaší vypalovačce, který vám usnadní vypalování, ale je také přehledným a uceleným materiálem pro studium technologií při něm používaných.

Autor: David Èèèelský
Vydavatelství: UNIS Publishing
Počet stran: 656 stran
Doporučená cena: 590 Kč

Témìø pøesnì dva roky po úspìšném uvedení operaèního systému NetWare 4.11, známého také pod oznaèením IntranetWare, pøichází firma Novell s další verzí tohoto stìžejního produktu. Systém nesl v období svého vzniku kódové jméno Moab a nyní, již v ostré verzi, má oznaèení NetWare 5. Tato ve svém názvu používá verzi o øád vyšší, takže je zøejmé, že tento systém by mìl pøinést kvalitativní pøevratné zmìny.

Kniha NetWare 5 od nakladatelství UNIS Publishing je kompletní pøíruèkou systému NetWare 5, tj. sumarizuje všechny vlastnosti systému, konfiguraci a použití všech služeb a komponentù, které systém NetWare 5 obsahuje. Není zde opomenuta ani klientská strana, takže nechybí popis klientù, jejich instalace a konfigurace. Zvláštní pozornost je vìnována také adresáøovým službám NDS, jež tvoří jednu z klíèových èástí systému. Pøitom tyto služby nebyly dosud detailnìji popsány v žádné pøíruèce systému NetWare.

Kniha je logicky èlenìna do následujících 4 hlavních celkù:

První èást se zabývá hlavními rysy operaèního systému, jeho instalací a popisuje zejména jeho serverovou èást. Je zde zmínìna také implemetace technologie Java. Druhá èást je zamìøena na základní služby systému, na jejich konfiguraci a použití. Tìžištím této èásti je právi popis adresáøových služeb NDS. Tøetí èást knihy je vìnována instalaci a popisu klientù operaèního systému pro jednotlivé podporované platformy. Ètvrtá èást zahrnuje doplòkové produkty systému NetWare 5, a to Netscape FastTrack Server a produkt Z.E.N.works.

Ke knize je pøipraveno také CD od firmy Novell s pomùckami a utilitami pro správu systému NetWare 5. Náklad CD je však omezen, proto s koupí knihy pøíliš neotálejte!!

Tato kniha je zaøazena do edice Kompendium nakladatelství UNIS Publishing a nemìla by, vzhledem k detailnímu zpracování, chybìt v knihovnièce žádného administrátora a správce systému NetWare. O kvalitì publikace svìdìí i skuteènost, že ji vítá samotná firma Novell, která ji doporuèuje svým partnerùm.

Adobe Photoshop 4.0. CZ/US

Autor: Jiøí Hlavenka, Václav Kameník
Vydavatelství: Computer Press, Praha
Počet stran: 477
Doporučená cena: 595 Kč

Dnes mám tu možnost seznámit vás s knihou, která se svým provedením a cenou øadí k tím prestižnějším publikacím, jež vydává Computer Press cenou, která pøipomíná dobu, kdy koupì manuálu byla až tím posledním zoufalým èinem poèítaèového nadšence. Kupující však na rozdíl od této epochy nedostane za svoje peníze mnohasetstránkovou brožuru s minimální grafickou úpravou, ale barevnou vázanou uèebnici vkusnì graficky provedenou. Nutno také dodat, že v tomto pøípadì má obé jasnì daný význam: barva, protože Photoshop je program pro editaci obrázkù a èernobílè publikace mají mnohem nižší informaèní hodnotu; brožované vydání knihy tištìnè na kvalitním kòidovém papíøe by nevypadalo pøíliš logicky. Na cesty bych doporuèoval spíše útlou detektivku, vzhledem k zmínìným parametrù je publikace

Adobe Photoshop 4.0. CZ/US tižká. Computer Press však investoval kvalitu na správné místo.

Mil bych také pøedeslat, že ke knize pøisluší CD-ROM s upgradem na verzi 4.01 PC/MAC, obrázky a hlavní pøíklady, na nichž lze dokumentovat postupy popsání pøíruèe. Bohužel, tento CD-ROM jsem nemil k dispozici.

Vzhledem k množství stran jsem se rozhodl nepopisovat v této recenzi jednotlivé kapitoly, protože z hlediska informaèní hodnoty bych øekl, že není funkce, kterou by autoøi zapomnili uvést. Na jistou schizofrenii narazíte již v titulu knihy (CZ/US), a v samotném textu si pak budete muset zvyknout na ten fakt, že nikdy jsou pøíkazy a nabídky uvádány nejdøíve v èeštinì, jindy je preferována angliètina. Možná by neškodilo alespoù sjednotit postup a dát pøednost jednomu jazyku. Nezáleží na tom, jestli máte lokalizovanou verzi èi nikoliv, knihu využijete v každém pøípadì. Tato výhoda je vztažena i na obrázky dialogových oken, která jsou ve vltšinì pøípadù také dvojjazyèná.

Výhrady bych mil k opakování níktých poznatkù, a to obèas natolik nešastným zpùsobem, že se na dvou místech objeví shodný text, vèetnì stejného obrázku (str. 14 a 65 CMYK model). Zmínka o pro zaèáteèníka důležité funkci UNDO (ZPIT) je zmiòována pomìrnì skromnì. Text také obèas pøíliš pøehlednì upozorùuje na svého pøedchùdce (zøejmì jde o verzi Photoshopu 3.0). Snad z tohoto dùvodu je na str. 28 uveden poèet maximální otevøených souborù 16, a na stranì 33 je upozornìno na vylepšení programu verze 4.0, jež umožùuje pracovat až s 30 obrázky. Èas od èasu autorùm "uteèe" termín, který ještì nebyl vysvitlen (vrstva, str. 25). Barevné, velice užiteèné pøíklady jsou nikdy trochu nepøehledné, což z velké èásti souvisí i se samotným programem. Možná by tak bylo vhodné upozornit na zmìny, kterých si zaèáteèník pøíliš nevšimne (str. 139).

Ocenil bych nejenom provedení, dobøe uðilaný rejstøík a dodatky, jež neobsahují jen obligátní tabulky nástrojù, zkratk apod., ale i adresy na WWW stránky, které podporují Adobe Photoshop. Potìšila mì také možnost nauèit se bez problémù stahovat dialogová okna z MS Windows 3.xx/95/98 a v rychlosti je upravovat do žádané podoby.

Na závìr bych se rád vrátil k úvodu. Autoøi deklarují vrstvu potencionálních ètenáøù ze všech uživatelù vèetnì zaèínajících. Svìmil jsem tedy Adobe Photoshop 4.0. CZ/US na mìsíc své známé, která dotyèný program vlastní, ale pracovat na nìm pøíliš neumí. Ocenila pøehledy pøíkazù a nástrojù, pochopila základní principy. Vnitønì se však nesrovnala s úvodníkapitolou (pojdnávající o formátech), vzhledem k pøílišné odbornosti ji raději pøeskoèila. Ohlednì rozsahu však nezvládla prostudování celé knihy. Její závìr byl i pøes tento fakt veskrze pozitivní.

Nové knihy II

Jan Žiárek

Naučte se programovat v Delphi - Podrobný průvodce začínajícího uživatele

Autor: Thomas Binzinger
Vydavatelství: Grada Publishing
Počet stran: 342
Doporučená cena: 340 Kč

Jistě nejen mezi čtenáři PC WORLDu lze nalézt mnoho zájemců o toto vývojové prostředí. Všem adeptům na zvládnutí Delphi, resp. Object Pascalu, je určen tento "průvodce".

Jak jsem již naznačil, účelem knihy není naučit čtenáře navrhovat rozhraní aplikace, ale spíše poznat vlastní programovací jazyk v kontextu práce s vývojovým prostředím. Autora lze jen pochválit, že vše, co je možné se dočíst v nápovědi k Delphi, neopisuje do knihy a ukazuje spíše to, co v nápovědi nenajdete nebo co se v ní hledá špatně. Pohled do "zákulisí" Delphi též ukazuje, že firma Inprise dosáhla zefektivnění výsledných programů použitím kompilátoru z C++ (že by postupná konverze Pascalu k C?), což v posledních verzích skutečně přineslo mnoho cèkovských vlastností jak do procesu kompilace (optimalizace kódu), tak do některých rozšíření zápisu zdrojového kódu (podmíněný překlad, uvození komentáře `///` apod.).

Obsah knihy vypadá takto: úvodní kapitola v krátkosti seznamuje čtenáře s počátky a vývojem Pascalu a se vznikem Delphi. Následuje popis struktury a vizuálního vytváření programů, popis vývojového prostředí a možnosti práce s tzv. projekty. Každý, kdo se chce zabývat programováním, musí nutně mít alespoň základní znalosti o reprezentaci dat v paměti počítače a dalších technických záležitostech v knize je této tematice věnována celá kapitola. Jako v každé publikaci o programování i v této naleznete vysvětlení pojmů proměnná, konstanta, datový typ, operátor, výraz, příkaz, funkce a procedura, řídící struktura a mnoho dalších. Zvláštní kapitola je věnována významu a definici vlastních datových typů. Po nastudování základů Pascalu se můžete dočíst o užitečných funkcích a procedurách, které vám Delphi poskytují, jako např. rutiny pro práci s řetězci, převody čísel a základní dialogová okna. Samostatné kapitoly jsou věnovány též ukazatelům, objektům (rovněž hierarchii objektů v Delphi), práci s jednotkami (unit), výjimkám, formulářům a komponentám a vytváření komponent vlastních, práci se soubory, dynamickými knihovnamí a thready. Několik stránek též pojednává o integrovaném assembleru. Závěr patří popisu příkazů kompilátoru a souhrnu novinek ve verzích Delphi 2 a 3. Kniha obsahuje také rejstřík.

Jak vidíte, je zde zpracováno celkem hodně témat, ale knížka je napsána velmi čtivě a vždy je uveden příklad. Kvalitu překladu (překladatel dokonce doplnil několik krátkých poznámek) však o trochu snižuje několik evidentních chyb jak v textu, tak ve zdrojových kódech, vzniklých zřejmě překlepem. Také na některých místech slibované tučné písmo není až tak tučné, aby bylo na první pohled patrné; teprve při podrobném zkoumání jsem objevil část textu, která míla nepatrně odlišný duktus použitého písma.

Líbilo se mi, že za mnoha kapitolami jsou testové úlohy, vztahující se k právě čtenému tématu. Na konci knihy je uvedeno jejich řešení, leckdy s podrobným vysvětlením. Tyto úlohy dle mého názoru jistě mohou pomoci k lepšímu pochopení problematiky, neboť nejsou natolik těžké, aby začátečníka odradily.

Domnívám se, že se jedná o povedenou knihu, která přes několik chybiček dobře poslouží svému účelu. Jan Žiárek

PC velký průvodce hardwarem

Autor: Mark Minasi

Vydavatelství: Grada Publishing

Počet stran: 1 220 + CD-ROM

Doporučená cena: 990 Kč

Patříte-li mezi počítačové nadšence, jistě již dobře znáte předchozí vydání této knihy. Pokud ne, nevadí, já jsem si ji kdysi chtěl půjčit v technické knihovně, ale dlouhý pořadník mne odradil. Pojme se tedy s tímto obsáhlým dílem blíže seznámit.

Na první pohled zaujme značná tloušťka knihy, avšak není se třeba obávat. Autor dbal na to, aby bylo možné začít číst od toho místa, které se vám zalíbí, všechny zásadní informace z předchozích kapitol jsou obvykle krátce zopakovány před místem jejich použití. Přesto se vám může hodit začít číst od začátku, zejména začnete-li si se chcete zdokonalit v nejrůznějších opravách a úpravách uvnitř PC. Zkratku PC je nutné podtrhnout, neboť všechno se točí pouze kolem hardwaru, jehož původ se odvozuje od pravěkého stroje IBM PC z roku

Z obsahu uvedu jen hlavní body, neboť samotný obsah uvedený v knize čítá plných 16 stran. Autor nejprve krátce popisuje architekturu PC, a poté přejde k metodám demontáže (volba náradí, bezpečnostní pokyny k ochraně lidského zdraví a života polovodičových součástí). Plynule navazuje popis jednotlivých součástí, jedná se zejména o vysvětlení a porovnání konkrétních termínů a zkratk. Zvláštní kapitoly jsou věnovány preventivní údržbě a hledání poruch. Následují kapitoly jsou již plně věnované instalaci, případně opravám komponent (např. desky elektronických obvodů, paměťové čipy, pevné disky, disketové jednotky), jež opravit lze (autor je realista u základních i jiných desek často doporučuje "kupte si novou", pokud chyba nejde odstranit bez pájení).

Kolem pevných disků se točí obsáhlejší pojednání nejen z pohledu hardwaru, ale i softwaru. Uveden je totiž i způsob organizace struktury pevného disku DOSem a vztah k údržbě, zálohování, opravám alokačních chyb, resp. činnosti virů.

Samostatné kapitoly jsou též věnovány zařízením SCSI, opravám tiskáren, zvláště laserových, portům a modemům, monitorům a grafickým adaptérům, a též zvukovým kartám, kartám pro zpracování videa, jednotkám CD-ROM a notebookům/laptopům.

Mezi závěrečnými kapitolami nalezneme doporučení, jak nakupovat PC a jak používat síťové služby, resp. Internet. Tato část však odpovídá poměrům v USA.

Knihou obsahuje také tři dodatky: v prvním jsou uvedeny kontakty na některé firmy zabývající se prodejem nebo opravami hardwaru, v druhém přehled o hexadecimálních číslech a v posledním seznam charakteristik mnoha pevných disků.

Jakousi knihu v knize pak tvoří slovník hardwaru, mající přes 100 stran, a samozřejmě nemůže chybět ani rejstřík.

Od publikace tohoto rozsahu asi ani nelze čekat, že zahrne nejžhavější novinky, nehleďte v ní proto popis sběrnice AGP, nebo Slotu 1. Na druhou stranu se při čtení velmi rychle ukáže, jak prudkým rozvojem prošel za poslední asi 3 roky svět procesorů, zatímco rychlost

základních desek za nimi stále více pokulhává. Na "stranu třetí" kniha obsahuje vše až do Pentia Pro a PCI, a je dobré si uvědomit, že opravář PC se bude spíše potýkat s "vykopávkami" než s "díly", která jsou ještě v záruce. Jistě mi dáte za pravdu, že rozchodit starší stroj bez dokumentace je značně obtížné.

Přiložený CD-ROM obsahuje kromě několika diagnostických programů i ilustrační filmy k probírané tematice, znalci či pamětníci s nostalgickým povzdechem ocení i některé ukázky přímo muzeálních kousků hardwaru.

Nechci být příliš puntičkářský, ale je poctivé říci, že v knize se nachází i několik překlepů a pravopisných chyb (slovo "oxydační", neshody podmítnu s přísudkem). Vzhledem k rozsahu publikace je ale počet chyb naprosto mizivý. Dovolím si též vyzdvihnout, že rozsah knihy není získán zbytečným roztahováním textu nebo jinými podobnými "triky".

Celý text je protkán autorovými praktickými postřehy a je psán s nadhledem i špetkou humoru. Pokud se chcete vyznat nejen v současném hardwaru, ale i porozumět jeho vývoji a dozvědět se, jakým způsobem řešit běžné i komplikované problémy ve světě PC, pak je tato kniha nepochybně pro vás.

Krátké zprávy

Michal Bareš

Nové Vectry

Inovovanou řadu počítačů Vectra představila firma Hewlett Packard. Jedná se o modely založené na intelovských procesorech Celeron a Pentium II s možností okamžité implementace procesorů Pentium III. Počítače modelové řady Vectra jsou určeny především pro podnikové využití, a proto není divu, že inovace se (kromě podpory pro PIII) týkají především správy a údržby počítačů, rozšiřitelnosti, kompaktního designu a ekologického provozu (v tomto případě především snížené hlučnosti).

USB bude rychlejší

Na budoucím formátu univerzální sériové sběrnice pracuje firma Intel. Nová verze, která by měla být představena v druhé polovině letošního roku, by podle zatím známých specifikací měla dosahovat rychlosti přenosu až 240 Mb/s, což je ve srovnání s dnešní kapacitou 12 Mb/s podstatný rozdíl. Mezi zařízení podporující USB 1.0 draft (jak se zatím nová verze nazývá) by se tedy mohly zapadit i externí pevné disky.

Úspěšný český Speedware

V polovině února se konala tisková konference české pobočky firmy Speedware, na které byl přítomen i prezident společnosti Bill Thomson. Na konferenci byly zveřejněny výsledky české pobočky, jež za poslední rok zvýšila obrát v oblasti Business Intelligence/Data Warehousing o 30 procent a v celosvětovém měřítku se na zisku společnosti podílela 8 procenty. Na této akci byly také představeny produkty Media, Esperant, ProClarity (manažerské informační systémy) a Speedware Financials (aplikace pro finanční plánování a modelování).

Acer Altos 500

Novou řadu serverů, určených pro malé a střední firmy, uvedla na trh firma Acer. Modely Altos 500 jsou osazeny procesory Pentium II s frekvencí 350/400/450 MHz, standardní pamětí 64 MB (rozšiřitelnou na 384 MB), 8MB grafickým adaptérem ATI Rage Pro AGP a 32 rychlostní jednotkou CD-ROM. Cena nejlevnější verze se pohybuje okolo 46 000 Kč bez DPH.

HP se dělí

Společnost Hewlett-Packard oznámila, že hodlá od základu přemínit firemní strukturu, a to tak, že oddělí divizi měřicích přístrojů od "počítačové" části. Obě společnosti mají mít nezávislý management a vývoj a mají mnohem rychleji reagovat na potřeby zákazníků. Část, která se bude věnovat měřicím přístrojům (jejíž název není dosud znám), bude navazovat na loňský obrát ve výši 7,6 miliardy dolarů. Počítačová "sekce", jež si samozřejmě podrží svůj zavedený název, pak bude mít několikanásobně větší obrát, který byl vloni 47 miliard dolarů.

Krátké zprávy

redakce PCWORLDU

CHG Toshiba rekapituluje

Výhradní distributor mobilní výpočetní techniky značky Toshiba v České republice, firma CHG Toshiba, a. s., oznámila výsledky svého obchodování za loňský rok. Obrát 260 milionů korun znamená téměř 16% navýšení oproti předchozímu roku a ukazuje trend směřující ke značkovým počítačům. V počtu prodaných kusů, který činil 4 200, je nárůst dokonce 40% a potvrzuje se tak větší zájem o levnější modely. Ostatní v procentním zastoupení prodaných kusů tvoří 79 % právě levnější modely Satellite, zatímco zbylých 21 % si rozebraly modely Tecra, Portégé a Libretto. Tyto výsledky znamenají pro Toshiba na trhu mobilní výpočetní techniky v České republice druhé místo hned za vedoucí firmou Compaq, na třetím místě potom následuje Acer (podle Dataquest).

iMac v Computer City

Poté, co se firma Apple Computer úspěšně vrátila na spotřebitelský trh s počítačem iMac, nyní také svoji obchodní strategii. Ve Spojených státech osvědčený pultový způsob prodeje iMaca v prodejní síti CompUSA a dalších nyní přichází také k nám. Novou řadu iMaců v pěti barevných variantách (48 700 Kč) stejně jako starší provedení Bondi (41 100 Kč) lze nyní zakoupit ve velkoobchodních výpočetní a kancelářské techniky Computer City, které jsou součástí nákupních zón Shopping Park v Praze-Zlíchově a v Brně. Zájemci si zde mohou počítače nejen prohlédnout, ale také přímo na místě vyzkoušet jejich schopnosti.

Krátké zprávy

Gigahertzový Intel

Na konferenci vývojářů v Palm Springs představil Intel Pentium III, překračující hranici 1GHz frekvence. Je to poprvé, kdy bylo této frekvence dosaženo u standardního výrobního modelu. Procesor byl vyroben 0,25mikronovou technologií a při demonstraci bylo použito speciálních chladičích technik. Je to jen šest let od doby, kdy Pentium využívalo 0,8mikronovou technologii a pracovalo na frekvenci nižší než 100 MHz a několik měsíců před tím, než Intel uvede technologii 0,18mikronovou (pro rok 2000 plánuje produkci běžných mikroprocesorů na frekvenci 1 GHz).

Nový profil

Během února představil Kodak nový profesionální fotoaparát DCS 620, určený především pro fotoreportéry. Digitální část je shodná s úspěšným KODAKem DCS 520, tentokrát je však použito tělo fotoaparátu NIKON F5. Rozlišení je 1 736 x x 1 160 bodů, ovšem s 36bitovou barevnou hloubkou, citlivostí 200-1 600 ISO, přičemž komunikace s počítačem běží po Firewire. - DÍDSítí a síťkySpolečnost IBM má své produkty nebo alespoň technologie ve všech oblastech IT. Nejinak je tomu v oblasti síťových zařízení. Díky tomu, že celou řadu projektů zajišťuje přímo, má IBM přesnou představu o potřebách uživatelů a tyto znalosti postupně aplikuje do nových produktů. A tak se zde objevují přepínače 837 A16 a 8274GRS s podporou přepínání na tzv. třetí vrstvi, respektive schopností propojit všemožné typy sítí Ethernet (fast i giga), Token Ring a ATM s průchodností až 22 Gb/s (záleží na konkrétní konfiguraci). Přírůstků se dočkaly i směrovače, a to v modelu 2212 10F a 10H podporují virtuální privátní sítí, vzdálený přístup uživatelů a přenos hlasu.

HP podporuje Mac

Hewlett-Packard oznámil podporu macovských uživatelů u svých tiskáren s USB rozhraním. Modely Deskjet 895Cxi a 880C, které jsou standardně vybaveny USB, je možné přímo propojit na Mac s operačním systémem Mac OS 8.1 a vyšším. Ovladače naleznete na www.hp.com/go/mac-connect, od května budou součástí prodejního balení. -DÍDAutoCont konvertujeSpolečnost AutoCont přechází ve svých sestavách OfficePro 7000, MediaPro 7000 a pracovních stanicích Integra na procesor Pentium III okamžitě po jeho uvedení.

Bezpečnost na IBM S/390

IBM oznámila, že její S/390 CMOS Cryptographic Coprocessor, zajišťující elektronický obchod, byl oceněn nejvyšším certifikátem americké vlády pro zajištění bezpečnosti obchodních operací. Certifikace se vztahuje na všechny koprocesory, jež byly dodány se servery IBM S/390 Parallel Enterprise Generation 3, G4 a G5 od července 1997. Vývoj oceněného koprocesoru probíhal v laboratořích IBM v Poughkeepsie (USA, NY) a jeho počátky sahají do roku 1992. ěip zajišťuje vysoce výkonné kryptografické funkce, včetně digitálních podpisů a standardů DES a Triple DES.

Kam jde Compaq

V polovině února přednesl Eckhard Pfeiffer, ředitel společnosti, zprávu o stavu a snahách Compaqu. Velice pozitivně hodnotil proces sloučení s Digitalem i lidské výnosy ty předěly očekávání. A současné cíle: stát se nejlepší vitovou počítačovou firmou, s důrazem na firemní infrastrukturu a Internet. Z pozice nejvýznamnějšího dodavatele osobních počítačů se Compaq stává dodavatelem v oblasti celopodnikových IT řešení. V minulosti nabízel služby pouze prostřednictvím distribuční sítí, dnes však má společnost Compaq velmi silnou vlastní organizaci služeb, a nejvyšší strategickou prioritou je první místo na světě v oblasti Internetu. Tato vize je podepřena tím, že již v současnosti je 45 procent všech instalací na Internetu založeno na systémech Compaq.

Jini oblíbenější

Seagate společně se Sun Microsystems demonstrovaly objektově orientovanou technologii Jini u diskových mechanik, využívajících tuto systémovou architekturu společnosti Sun. Seagate bude spolupracovat s komunitou okolo Jini na dalším rozvoji této technologie v oblasti vnějších paměťových zařízení.

Future I/O roste

Možná si pamatujete na dřívější informace o alianci Future I/O pro nový standard připojení výkonných periférií. Během několika měsíců existence se k alianci přihlásilo více než 60 nových členů, včetně firem AMD, Amdahl, Mylex, Novell, SCO a SGI. Ratifikace standardu se očekává na začátku roku 2000, prototypy vzápětí a hotové produkty pak začátkem roku 2001. Společnosti Compaq, HP a IBM předložily sbírnice protokolu PCI-X založený na předcházející sbírce PCI, se kterou zůstává zpětně kompatibilní, a přitom umožňuje 64bitový provoz s taktovací frekvencí 133 MHz, čímž se dosáhne propustnosti 1 066 MB/s.

LEVI s Panasonicem

Firma Panasonic Czech, dceřiná společnost japonského koncernu Matsushita Electric, podepsala počátkem února 1999 distribuční smlouvu s firmou Levi International pro monitory, tiskárny, telekomunikační techniku a datové projektory značky Panasonic. Monitory Panasonic by měly zaplnit mezeru v sortimentu Levi, která vznikla ukončením distribuce monitorů značky ViewSonic, a doplní tak úspěšnou značku AOC.

OpenGL na Linuxu

Společnost Silicon Graphics oznámila uvolnění zdrojového kódu GLX pro sdružení Open Source, a otevřela tak dveře k hardwarové akceleraci grafiky pomocí rozhraní OpenGL pro platformu Linuxu a jiných unixových systémů. GLX je softwarová vrstva používaná pro integraci OpenGL a systémů X-window, která zprostředkovává vykreslování 3D grafiky. Zdrojový kód GLX lze získat na adrese: www.sgi.com/software/opensource/glx/.

Server za 80 tisíc

Společnost SWS představila společně s IBM nabídku serveru Netfinity 3000, spolu s monitorem a softwarem pro intranet za necelých 80 tisíc korun. Server IBM Netfinity 3000 je vybaven procesorem PII-450, 64 MB pamětí, 9GB UW-SCSI diskem, 32rychlostní CD-ROMkou a 15" monitorem. Software zahrnuje IBM Netfinity Manager, Lotus Domino Server 4.6 a Domino Intranet Starter Pack.-DíKkompatibilní ATCPoěítaèe AutoCont OfficePro a Triline Profi úspěšně absolvovaly náročné testy podle poslední specifikace PC98 v testovacích laboratořích společnosti Microsoft. Poěítaèe byly provìøeny a jsou kompatibilní s operačními systémy Microsoft Windows 9X, NT 4.0., a navíc jsou otestovány i pro nejnovější verzi operačního systému Windows 2000.

Konsigna uvádí

novou tiskárnu Canon BJC-2000, kterážto nahrazuje model BJC-4300 ve srovnání s ním je o 30 % menší, jinak umí také tisknout na pásy papíru, lze do ní použít všechny náplně a tiskové hlavy pro řadu 4000, včetně fluorescenčních. Tiskárnu o rozlišení 720 x 360 dpi lze výměnou tiskové hlavy za skenovací promítnit v průchozí barevný skener, pracující v rozlišení 360 dpi.

Xerox se mění

Společnost Xerox Corporation oznámila řadu kroků, jejichž cílem je lepší využití digitálního trhu. "Tato iniciativa vychází z našich současných silných stránek a má napomoci dalšímu růstu společnosti Xerox tím, že umožní lépe se starat o naše zákazníky," řekl předseda správní rady a generální ředitel Xeroxu Paul A. Allaire. Jeho kolega poznamenal: "Pohyb směrem k orientaci na celoborové globální trendy a zaměření na komplexní řešení bude probíhat v několika příštích letech".Vznikly nové divize, které zajistí orientaci na globální zákazníky (hardware, software i služby zpracování dokumentů), prodej prostřednictvím maloobchodu a distribučních kanálů (má zvýšit intenzitu pronikání na trh) využití potenciálu rozvíjejících se trhů a zemí na celém světě), a poslední z nich zajistí výrobu, dodávky a vývoj

nových produktů v celosvětovém měřítku.

IBM AIX certifikován

Unixový operační systém společnosti IBM AIX obdržel jako první 64bitový operační systém bezpečnostní certifikaci úrovně C2. Na konferenci RSA Data Security k tomu T. Hackett poznamenal: "Již od počátku byla verze 4 operačního systému vytvářena tak, aby obdržela bezpečnostní certifikaci úrovně C2. Toto ocenění ukazuje našim zákazníkům, jak velká je bezpečnost námi dodávaného operačního systému a rovněž to, že nešetříme ani čas, ani finančních prostředků, aby náš produkt splňoval co nejpřísnější standardy." Skupina kritérií, která jsou pod označením TCSEC shrnuta, byla vyvinuta především pro dosažení vysoké bezpečnosti ve vládních sektorech obzvláště s ohledem na bankovní a finanční operace.

Intergraph oddíluje 3D

Intergraph Computer Systems oznámil plán na převedení své grafické divize Intense3D v průběhu první poloviny roku 1999 do samostatné společnosti. Důvodem tohoto převodu je rozšíření nabídky špičkových 3D grafických akceleratorů pro všechny dodavatele pracovních stanic. Akcelerátory Intense3D jsou velmi známé z hlediska špičkového výkonu a řady vyspělých prvků, a dnes jsou dostupné v pracovních stanicích Intergraph TDZ 2000 ViZual. Ihned po tomto ohlášení Dell a IBM oznámily, že budou nabízet grafiku Intense3D Wildcat ve svých pracovních stanicích.

Conquest bobtná

Jedna z posledních ryze českých distribučních společností v ěchách, Conquest, zakoupila firmu KHL a upevňuje tak svou pozici největšího distributora skenerů. Conquest je výhradním distributorem skenerů a notebooků UMAX, tabletů Wacom, tiskáren QMS a grafických karet ATI díky akvizici přibývají skenery Primax, filtry a skenery Polaroid, Heidelberg a média Dysan. Díky tomu očekává Conquest nárůst tržeb až o 60 procent a vedle distribuce skenerů plánuje dosáhnout významné pozice na českém trhu s notebooky UMAX, které si velmi rychle získávají oblibu díky své kvalitě za vynikající ceny.

DELL informuje

Služba ImageWatch poskytuje klíčové informace o změnách hardwaru, softwaru a periferních zařízeních Dellu jeho klíčovému zákazníkům. Jedná se o systém informací, který upozorňuje zákazníky na budoucí technologické změny (s předstihem 6-12 měsíců) a chrání je tak před nevýhodnými investicemi do výpočetní techniky. Program je k dispozici na internetových stránkách Dell Premier Pages.

Produktparáda TOP 100

Tak je to tady obliba žebříků PC WORLD TOP roste, produktů i kategorií přibývá, od uvedení TOP75 uplynul již půlrok, vychází sté číslo a přichází PC WORLD TOP100. Nedávno jste mohli sledovat vznik nových kategorií při rozdělení laserových tiskáren na malé a síťové, tentokrát jsou to zcela nové produkty: grafické karty a LCD monitory. Podle našich anket jste si speciálně grafické karty hodně přáli tak jsme vám vyhověli. Další žádanou kategorií jsou pevné disky ty zhruba v této době testujeme, a první výsledky dostanete v PC WORLDu 5/99. Možná vás bude zajímat, co se v tomto kole odehrálo. Testy probíhaly od 10. do 25. 2., což znamená, že ceny mohou být touto dobou již trochu jiné, přesto je srovnání jednotlivých modelů a vývoj trendů naprosto jasné.

Grafické karty

První kolo obsahuje hned jedenáct modelů a resumé je zřejmé: klíčový je grafický čip (procesor), i když své mohou pokazit i ovladače. Stupně vítězů obsadily: STB Velocity 4400 (nVidia Riva TNT), Asus AGP-V3400TNT/16MB (nVidia Riva TNT), ATI Xpert 128 (Rage 128 GL). Ve 2D grafice nám paradoxně vykazala nejlepší výkon 3D Blaster Banshee. U TOP Novinek najdete i popis, jak jsme testovali.

LCD monitory

Aèkoliv se již objevil kus v cenì 25 tisíc, průmìr je spíše okolo 50 000 korun. Technologicky se vlastní displeje dosti liší jak barevná vìrnost, jas, tak i pozorovací úhel (než se zaène obraz pøíliš mìnìt) jsou hodnì rozdílné. Pomìrnì mnoho bodù jsme pøidali tím modelùm, které umožňují otoèení displeje na výšku není to složitè a práci uživatele pøi zpracování textu to zpøíjemní (vidí vlastní celou A4 v mìítku 1:1).

Notebooky

Mezi notebooky získávají i v cenových hladinách okolo 50 tisíc pøevahu stroje s PII, pøièemž nejlevnìjší modely s PMMX a AMD neklesají pod 28 tisíc. Stále více výrobcù uvádí modely "vše v jednom", kdy CD i disketová mechanika jsou napevno zabudovány v tìle notebooku a CD má povìštinou tlačítka ovládající pøehrávání i bez zapnutého pøístroje. Tyto modely se v USA prodávají pøedevším v supermarketech a jsou cíleny na ne úplnì znalé, pøedevším domácí uživatele a školáky.

PII umírá, a¼ žije Pentium III

Intel uspoádal pøi pøíležitosti uvedení procesoru Pentium III akci nazvanou "Preview Day", na níž demonstroval výhody, které tento produkt pøináší. Její èeská varianta se odehrávala v Praze, v hotelu Don Giovanni. Jednalo se o pøedvedení schopností PIII na real-time animaci a videokonferenci a výstavku nových osobních poèítaèù nejdùležitìjších firem (podporu již vyjádøily Acer, ATC, Comfor, Compaq, HP, SGI a další). Pøi Preview Day v USA øekl Mike Aymar, viceprezident Intelu: "Procesor Pentium III byl konstruován tak, aby umožnil nové zážitky spojené s využitím Internetu, naplnìné bohatým zvukem a obrazem, animacemi i tøírozmìrnými aplikacemi, které vdechnou informacím opravdu skuteèný život."

Cílení

V procesoru Pentium III jsou zabudovány nové instrukce, tzv. Streaming SIMD Extensions, které umožňují vývojovým pracovníkùm zrychlit zpracování 3D aplikací, audia a videa, digitální zpracování obrazu a rozeznávání mluvené øeèi. Právì tato rozšíøení mohou zvýšit zážitek z Internetu tím, že zajistí bohatší obraz a zvuk u souèasných úzkopásmových pøipojení. Konkrètnì si Intel pøedstavuje, že se rozšíøí surfování s pomocí 3D vyhledávaèù (jež budou rychlejší a intuitivnìjší, dokonce porozumí i ústnímu povelu), interaktivní komunikace (pomocí optimalizovaného videotelefonu s velkorozmìrovým videem a vìrným zvukem), digitální zpracování obrazu (zpracování obrazu pøenesení fotografie a video do trojrozmìrného svìta), on-line nakupování (obchodníci budou využívat bohaté audiovideoi 3D aplikace k oživování a zkoušení svého zboží na Internetu) a nové podnikatelské aplikace (s novým stylem spolupráce i rozhraními rozeznávání øeèi a 3D, s jednoduchým výcvikem a školením prostøednictvím Webu, s automatickou kompresí a šifrováním).

Zpovìi

Pøi této pøíležitosti jsem se zeptal Pierra Mirjoleta, øeditel Intelu pro produktový marketing, na nìkolik otázek: PCW: Jak vidí Intel v tuto chvíli svou konkurenci?

M: Intel oficiálnì nehodnotí svou konkurenci. My se snažíme vyrábìt procesory, které co nejlépe vystihují potøeby uživatelù v rùzných kategoriích nasazení, poskytujeme mnoho informací tisku i na našich webových stránkách, a hodnocení necháváme na vás.

PCW: Rád bych se zeptal na instrukèní sadu PIII, tzv. Katmai. Je patentovaná, nebo je vaší konkurenci dostupná?

M: Právì pøed týdnem na Intel Developer Forum byla tato instrukèní sada zveøejněna v plném znìní. Technická specifikace je tedy volnì dostupná, dnes i na našem Webu. Možnost jejího použití nebo využití je tedy èistì na pøíslušných programátorech a vývojáèích jak se to bude vyvíjet, uvidíme.

PCW: Jak se staví Intel k Linuxu?

M: Již v minulosti jsme se vyjádřili pozitivně k podpoře Linuxu, architekturu IA 64 bude moci plně využívat.

PCW: Má Intel vlastní koncept typu PC-on-chip?

M: Intel zvyšuje stupeň integrace průběžně, v poslední době speciálně u mobilních procesorů. Procesory zvládají při stejných či menších rozměrech stále více úkolů, takže my vidíme cestu spíše v integraci různých funkcí přímo do dvojice procesor-čipset: softwarový modem, zvukovka a podobně.

PCW: A nakonec bych se zeptal na budoucnost grafických čipů; Intel740 je celkem úspěšný, ale neobjeví se něco nového?

M: Ve vývoji samozřejmě pokračujeme a během roku se novinky v této oblasti objeví zatím vám nemohu říci více.

PCW: To je vše, děkuji za rozhovor.

Beta 3 Windows 2000

V Beta 3 Windows 2000, jejíž uvolnění firma Microsoft naplánovala na duben, musí být vyřešeny problémy, jež byly zjištěny v předcházejících beta-verzích nového operačního systému. Patří mezi ně kompatibilita s existujícími aplikacemi, upgrade ze systému Windows 9x, zvládnutí obsluhy většího počtu zařízení. Klíčovým doplňkem pak bude update COMUu COM+. Dalšími dodatky Beta 3 Windows 2000 Professional budou Internet Explorer 5.0, vylepšení uživatelského rozhraní, podpora pro digitální fotoaparáty a další zařízení, a v úplné neposlední řadě vylepšení setupu.

Pro pracovní skupiny

Společnost Dell představila celosvětově nový server Dell PowerEdge 1300, jenž nabízí zákazníkům vlastnosti serveru pro pracovní skupiny za zajímavou cenu. Jeho cena začíná na 74 900 Kč, a je zajímavý zejména pro malé a střední firmy. Větší zákazníci jej mohou výhodně nainstalovat na své vzdálené pobočky nebo jej využít pro serverové aplikace, jako jsou archivace, tisk, Internet, intranet, e-mail a další. PowerEdge 1300 je založen na dvou procesorech Intel Pentium II, pracujících na kmitočtu 350, 400 nebo 450 MHz, je možno jej osadit až 1 GB operační paměti a až 54 GB vnitřní diskové kapacity. Jako všechny servery Dell PowerEdge je dodáván s aplikací HP Open View NNM SE a OpenView ManageX SE pro snadnou správu serveru, sítě a operačního systému, bez potřeby dalších výdajů.

Digitální auto

Druhého března představila firma Silicon Graphics v Muzeu Škoda auto v Mladé Boleslavi technologii digitálního prototypu, kterou chtějí v místní automobilce začít letos používat při vývoji nových automobilů. Pomocí této technologie je možno otestovat maximum kolizí a technických problémů ještě v raném stadiu vývoje nového vozu. Šetří se tím nejen prostředky, ale i čas. Vizualizací celého nového modelu a nárazovými zkouškami virtuálního prototypu vrcholí. V konečném důsledku však nejde jen o ušetřené finance, ale především o zkrácení doby vývoje.

Nové jméno

Česká společnost UPS Technology, ohlásila že její hlavní partner pro on-line systémy, americká společnost Exide Electronics od 7. dubna mění celosvětově svůj název. Od tohoto data se bude tento výrobce on-line UPS systémů jmenovat Powerware. Nové jméno Powerware, jež má být kompatibilní s názvy hardware a software je nyní registrováno ve většině zemí světa. Společnost UPS Technology bude oficiálně prezentovat svého partnera pod novým názvem od 1. května 1999.

Duben 99 v Praze

V průběhu dubna v Praze stihnete hned dvě výstavy IT. V období od 12. 4. do 15. 4. můžete navštívit na Výstavišti Letňany výstavu bit Prague \99 1. veletrh Internetu, telekomunikací a informačních technologií. Ve dnech 14. 4.-16. 4. 1999 se pak na Pražském výstavišti v Průmyslovém paláci koná ITC Prague ,99, jehož součástí je 6. ročník výstavy počítačové grafiky Computer Graphics ,99.

Apple vstává z mrtvých

Po mnoha těžkých letech ve světě i u nás se v souvislosti s novými modely G3 a hlavně s populárním iMacem začalo počítačům Apple blýskat na lepší časy. Situace v České republice i na Slovensku je zvláště čtenářům PC WORLDu dostatečně známá, a tak jenom jedna z nejnovějších zpráv firma MacDistribution se velice aktivně snaží oživit poněkud ospalý distribuční kanál, a proto uspořádala začátkem března setkání, kde představila svoji kompletní nabídku.

V rozlehlých prostorách brandýského SportCentra se mohli zájemci detailně seznámit nejen se všemi nejnovějšími modely počítačů Apple, ale také s fotoaparáty Olympus, novými tiskárnami Epson, několika modely tiskáren Hewlett-Packard i s posledními perifériemi firmy Iomega.

Krátké zprávy

Ousmane KEITA

Adaptive Server IQ 12

Společnost Sybase uvedla na trh novou verzi svého databázového systému pro datové sklady a interaktivní datamarty Adaptive Server IQ 12. Tento produkt je znám především svou technologií, umožňující zkrátit dobu odezvy i pro složité dotazy až o několik řádů. Verze 12 představuje další krok k realizaci adaptivní komponentové architektury Sybase, umožňující budovat flexibilní, otevřená řešení ze standardizovaných stavebních kamenů funkčních a datových komponent. Navíc je rozšířena o novou technologii IQ Multiplex, schopnou zvládnout obrovské rozsahy dat při vysoké zátěži velkého počtu současných dotazů. Ve verzi 12 byla rozšířena funkcionality serveru o podporu Javy, byla zjednodušena jeho architektura, a vylepšení se týkají též interních datových struktur.

Comfor Quattro 450

je název nové řady PC, kterou na trh uvádí společnost Comfor. Vysoký výkon PC zajišťuje procesor Pentium III 450 MHz ve spojení se základní deskou QDI. Další zajímavostí je nový design, jež přejímají i ostatní PC od Comforu. Firma chápe tyto změny jako další krok k úspěšnému fungování společnosti na trhu informačních technologií.

ISO pro AEC

Brněnská společnost AEC získala, jako první firma v oboru šifrovacího softwaru u nás, certifikát ISO 9001. Jde o soubor pravidel pro činnost firmy, která mají zajistit kvalitu práce.

Internet Tools

Francouzská firma ACI, autor na platformě nezávislé databáze a nástrojů pro rychlý vývoj aplikací 4th Dimension (4D), oznamuje uvedení Internet Tools od společnosti Pacific Data Management (PDM). Internet Tools obsahují rysy, které zahrnují vestavěný TCP/IP protokol a funkce Internetu do aplikací 4D, včetně služeb elektronické pošty, FTP a přímého zacházení s TCP.

Entera 4.2

Inprise oznámila zahájení dodávek produktu Entera 4.2, nového hlavního upgradu middlewaru na bázi RPC, určeného pro podniky vytvářející celopodnikové distribuované aplikace velkého rozsahu. Entera 4.2 poskytuje větší podporu produktu DCE-CORBA Bridge firmy Inprise, vyšší spolehlivost databázového serveru, nové zabezpečení na Internetu (firewall), obohacené programování Javy a zvýšení výkonnosti transakčního serveru.

PhoneMan česky

Společnost Ramert připravila českou lokalizaci programu PhoneMan pro PSION S5. Jedná se o software pro komfortní správu mobilního telefonu z intuitivního uživatelského rozhraní PSION S5. PhoneMan umožňuje číst a psát SMS zprávy, upravovat telefonní seznamy a nastavovat parametry telefonu.

Sybase

oznámila dostupnost svého Adaptive Serveru Enterprise na platformách Sun, HP, IBM a 64bitové platformě Compaq/Digital. Nová verze podporuje transparentní migraci z 32na 64bitové platformy, bez nutnosti změn v databázích či aplikacích, což organizacím dovolí bez dlouhého otálení využít výhod "64 bitů".

Norton Utilities 4.0

Symantec uvádí Norton Utilities 4.0 novou verzi nástroje na řešení systémových problémů.

Co nového přinesl, se brzy dozvíte v připravované recenzi.

Inprise

představila produkt, do nějž v současnosti vkládá největší naději Application Server Inprise. Tento balík sestávající z mnoha komponent představuje kompletní řešení, které zrychluje a zjednodušuje vývoj, integraci, šíření a správu distribuovaných podnikových aplikací. Nasazení aplikačního serveru od Inprise znamená pro firmy elegantní řešení při tvorbě rozsáhlých celopodnikových aplikací, na niž jsou kladeny ty nejvyšší nároky co se týká spolehlivosti a výkonu.

Trendy

Ěeský svít a Internet aneb Zpráva o stavu Internetu v Ěechách

Jaroslav Zapletal

Dnešním obsahem trendù by mìlo být dìní ve svítì provozovatelù Internetu a souvisejících oblastí internetových serverù. Jestliže se ale soustøedíme na realitu ěeského Internetu, tón a zamìøení èlánku se nevyhnutelnì posune nikam jinam. Kam? Po pravdì øeèeno, zmíní se na vytí osamilého šakala sedícího opuštìnì na poušti. Je to vytí pro vytí, vytí osamilé a bezvýsledné nikdo prostì neodpoví. To zní samozøejmì nadmíru poeticky a pøehnanì, faktem však je, že v poslední dobì se odehrála øada vícì (souvisejících s Internetem), které byly jednoznaènì krokem nazpít, a tak posunù kupøedu jsme vidli jen

Nebudeme si tedy vyèislovat, kolik procent svítové veøejnosti se každodennì pøipojuje do Internetu (moc) èi za kolik miliard se prodalo zboží on-line (moc). Stejnì tak se nebudu zmiøovat o jinak zajímavé akci eCity, která by mezi bøeznem a èervnem mìla cituji "ukázat souèasným i potenciálním uživatelùm Internetu, co moderní komunikaèní médium jako je Internet ve spojení s mobilním telefonem síti GSM již dnes umožňuje". Vítšina z aktivních uživatelù Internetu již jaksi tuší, co by mohl dokázat kdyby fungoval a ti ostatní by to asi pochopili, kdyby dostali šanci do Internetu se snadno a levnì pøipojit.

Realita naše a u sousedù

Pokud si pozornì proètete obsah èlánkù o trendech v technologiích a nejen poèítaèových vítšinou zjistíte, že v podstatì vycházejí z reality v cizích zemích. V naprosté vítšinì pøípadù pouze sledujeme smìrem za západ se sbíhající koleje (vlak tam už skuteènì není). V poslední dobì mi bohužel byly sundány rùžové brýle i v pøípadì našich soukmenovcù z bývalého komunisticko-socialistického tábora.

Zejména v pøípadì Polska se nám jakousi autosugescí (nebo že by to byla sugesce naší vlády?) podaøilo sebe sama pøesvidèt, že naši severní sousedé jsou zemìdìlský stát a my můžeme být hrdi na náš prùmysl, který nás sám protlaèí do EU. Je tomu ale skuteènì tak a můžeme se vùbec na sousedy vytahovat, jak jsme na tom technologicky dobøe? Od dob prostudování polských ceníků internetového pøipojení se každé ráno budím do ěeské reality zbrcen studeným digitálním potem.

Pokud se dnes v Ěeské republice chce firma pøipojit do Internetu pevnou linkou, je nejlevnìjší možností 14,4 Kb/s za 12 000 Kè mìsíènì (prùmìrná cena spolehlivìjšího poskytovatele plus ceny Telecomu za používané ústøedny). Doufám, že nemusím nikomu zdùrazòovat, že tato rychlost je skuteènì pro jakoukoli práci firmy NEPOUŽITELNÁ, a dokonce SMÍŠNÁ. Zato zdùrazòovati hodlám, že v pøípadì pøinejmenším tìchto pomalejších linek tvrzení o jejich øádovì vítší spolehlivosti proti klasickým dial-up modemùm nejsou taktéž pravdivá.

Tyto linky zøejmì díky ústøednám Telecomu padají, a pokud máte levnìjší typ modemu, který nedokáže automaticky znovunavázat spojení, bez "vlastnictví" stálé stráže ve firmì můžete na garantované pøipojení do Internetu zapomenout. Navíc jsem slyšel/zažil vícì neuvìøitelné, kdy ústøedny oèividnì doèasnì odpojovaly linky bez aktivity nebo dynamicky omezovaly její propustnost, aby ji využily jinde. (Moje známá osoba X se jednou zdraví naštvala, zavolala do Telecomu, že práví promìøila linku a našla minimální frekvenèní propustnost, a že je bude žalovat. Druhý den modemy pracovaly na plné rychlosti, garantované smlouvou a cenou.)

Zkušenosti s ěeským Internetem se samozøejmì mohou lišit, podle toho, jakýma oèima jaké linky se na Internet díváme. Do IDG se mi 2MB obrázky vyplácí posílat spíše z klasických dial-

up modemù než z 28,8Kb/s linek, které "lepší" firmy mají, nicménì používají je pro 50 až 100 pracovníkù, a tudíž jsou systematicky nepoužitelné.

Na některých přednáškách o IT hovořím o tom, o kolik rychlejší a levnější je přenášet soubory digitálně e-mailem, než klasickou dopravou. Když jsem ovšem nedávno potřeboval z Polska dopravit životně důležitých 34 MB souborù, DHL to na CD-ROMu dopravila z Varšavy do Prahy do přístího dne (cca 20 hodin), zatímco segmenty e-mailem (ftp nebyl k dispozici) prošly po neuvěřitelných 5 dnech, kdy by už bylo neodpustitelně pozdì. Potom že jsem paranoidní.

A můžete vñit, že problém nebyl na polské stranì. Doporuèuji k prostudování cenové nabídky jednoho z největších polských ISP s hrùzou zjistíte, že nejenže ISDN èi pevné linky jsou naprosto dostupné, ale například DSL linka (bez ohledu na technologii to chápejte jako pevnou linku) o kapacitì 2 Mb/s vás pøijde na 500 dolarù misìènì srovnajte tìchtocca 17 500 Kč s 12 000 Kč za linku 139krát pomalejší.

Waporware?

Waporware je speciální slovo, které se v angličtinì používá pro produkt, o němž se hodní mluví, ale nakonec jako reálný nakoupitelný výrobek nikdy nespátøí svitlo světa. Anebo je prostì všechno úplnì jinak. Co to ale vysvětluji myslím že po 40 letech komunismu jeho význam perfektnì chápeme.

Telecom investoval v minulých dvou letech stamiliony korun do P.R. akcí zlepšujících jeho image. Pokud nikdo na sebe nechá barevné obrázky zapůsobit, považuji to za èistì jeho osobní problém. Statistika vñda je a má cenné údaje, s nimiž si zruènè pero interpretátora ovšem může dñlat, co chce.

Zatímco se tak v ÈR zvyšují všechny pøipojovací komunikaèní poplatky (musíme dohnat cizinu), v takovém Nìmecku práví zuøí cenová válka, kde některé telekomunikaèní koncerny dokonce v urèitých hodinách nabízejí "minutové pulsy" zdarma. Ostatnì, i když některé poplatky mohou být v Evropì vyšší (v tihle rovnících bohužel musíme ignorovat realitu koruny a výše našich platù), stále ještì jsou za podstatnì kvalitnější zboží a zisky zúèastnìných díky konkurenci nižší.

Co se pokračující digitalizace telefonní sítì týèe, pokud i dnes zažádáte o telefon, stále ještì máte "dobrou" šanci po několika misících obdržet klasický pulsní telefon, se spojením jdoucím pøes analogovou škatuli, s nímž budete mít problém i s faxem, natož modemem, a i k tím málo on-line službám tøeba ÈS se prostì nepøipojíte. Do jisté míry pozitivní je snaha nabízet ISDN pøipojení, jež v budoucím zlém svitì plném konkurence může Telecomu zachraovat dosavadní znaènou ziskovost.

Ovšem ISDN již není technologicky zrovna nejmladší, jeho poøizovací cena není nejmenší, a zejména při datové komunikaci může být pøímo nevýhodná ve srovnání s modernějšími technologiemi které ovšem u nás prostì nejsou k dispozici. Mimochodem, po vyplnění oficiální žádosti o zjištñní, zda vùbec (!) lze ISDN do mého bytu i za ty drahé peníze zavést, již několik misícù èekám, zda se vùbec Telecom bude namáhat odpovìdit.

Zmínili jsme modernější technologie, které ale konkrétnì? Klasické modemy se zrychlily zavedením jednotné asymetrické normy V.90, kde směrem k uživateli můžeme oèekávat reálný datový tok i pøes 50 Kb/s. Vyžaduje to digitální ústøedny, a samozøejmì odpovídající modemy u ISP, což pomalu pøestává být problémem. Celosvitovì jde spíše o další upgrade modemù, než o nijaký podstatný technologický skok.

Jiné je to u tzv. kabelových modemů, teoreticky fungujících až 400Kb/10Mb rychlostí (rychleji směrem k uživateli) přes rozvody kabelové televize tedy bez minutových poplatků. O těch již byla na stránkách PC WORLDu řeč, bohužel v naší realitě jde o další z mnoha příkladů waporwaru, což je bohužel realita bez ohledu na novinky, jež jsem o nich napsal. Ve skutečnosti několika málo oblastech již fungují a mluvil jsem s jejich uživateli, kteří byli extrémně spokojeni se spojením rychlostí 64 Kb/s při měsíčních konstantních poplatcích pod 1 000 Kč.

Tato technologie má obrovský potenciál (uživatelů kabelové televize je u nás několik set tisíc) a loni se celosvětově prodalo přes 750 000 modemů přestože ještě neexistuje dokončená norma, letos to bude přes 1,2 mil. kusů. Typická cena modemu je 280 dolarů, měsíční připojení 35-45 dolarů. Úžasné, tím spíše, že jsem obdržel několik tiskových zpráv o zahájení oficiálního prodeje těchto služeb v Praze.

Dokážete si ovšem představit mé zklamání, když jsem zjistil, že ačkoli za cca 1 000 Kč skutečně obdržíte měsíční připojení, za každý megabajt nad 100 MB zaplatíte 5 Kč, což cenově tuto službu prakticky srovná s ISDN. Navíc rychlost spojení je "pouhých" 64 Kb/s, která se může dále "rozdrobit" s růstem počtu uživatelů na jednom kabelu. To ovšem zase jen koresponduje s náklady za přesun dat ze zahraničí, které dnes každý provozovatel Internetu musí nést. Opravdovou slabinou (padající na hlavu provozovatelů) však je možnost obdržet toto připojení pouze ve "zlatém trojúhelníku" něco málo ulic okolo Václaváku (v testovací fázi je i Praha-Modřany, pozn. red.).

Bral bych to jako výsměch uživatelům, kdyby nešlo skutečně o již prokázání perspektivní technologii, která by odstraněním monopolu na datové linky ze zahraničí mohla zachránit český Internet. Jakmile se z waporwaru kabelové modemy posunou do reálna, budu si klást za čest je propagovat, jak jen to bude možné.

Ještě pokročilejší jsou potom tzv. DSL či ADSL modemy, fungující přes speciální digitální linku, kterou musí telekomunikační provozovatel natáhnout od uživatele k nejbližší ústředni. Díky tomu se o jejich propustnost nedílí skupina uživatelů, jak je tomu u kabelových modemů, a efektivní rychlost je mnohásobně menší. O jejich dostupnosti i v Polsku a souvisejících cenových relacích již byla zmínka, u nás, vzhledem k monopolu Telecomu na ústředny a s nimi spojené linky, pro nejbližší léta něco podobného prostě nehrozí.

Nijak blíže se zřejmě nevyplatí komentovat ani satelitní DirecPC, který se při rychlosti 400 Kb/s směrem k uživateli v USA platí mimo špičku paušálním poplatkem, v Evropě nicméně vždy cca 25 Kč/MB, a tak kromě speciálních případů nemá prozatím příliš velkou šanci na rozšíření. (Připomínám, že u rychlejších typů spojení megabajty přibývají rychleji i při obyčejném prohlížení WWW stránek, protože se natáhnou úplně všechny obrázky či filmy, na niž při běžném většinou jinak nemusíme čekat.)

Internet zdarma, počítač zdarma?

Jak patrně z textu, za současné úrovně Internetu u nás je to vše o cenách, se kterými jsou následně svázány i kvalita a rychlost služeb. V budoucnu se bude vydílat především na službách na Internetu, nikoliv za vlastní připojení do Internetu jako dnes, kdy vlastní platíme za to, že smíme vstoupit do obchodu.

Nejde o žádnou hyperbolu: konstantní měsíční poplatky za telefon v USA (a potenciálně hrozí v Německu) bez minutových pulsů a podobných vymyšleností jsou již pro nás jen "konstantním" snem. Poskytování WWW stránek a mailu zdarma v zahraničí již umožnilo vytvořit si řádnou internetovou image řadě "místních" zejména u mailu ovšem už tuto šanci máme i u českých firem.

Po prvních nabídkách celoživotního přístupu na Internet za 100 dolarů či bundlování DSL modemů Compaqem k počítačům bez zvýšení jejich ceny, se objevuje nový, dech vyrážející trend. Mimo Internetu zcela zdarma můžete v určitých oblastech získat gratis i celý počítač za předpokladu, že budete strávíte, připojení k Internetu, měsíční určitý čas (na části obrazovky se v jakési podobě kanálů aktualizují reklamy, jichž se prostě nezbavíte), nebo měsíčně za určitou částku nakoupíte v on-line obchodu zboží (v případě potravin, nižších cen a dovozu až domů odpor klášt nebudete). Prozatím jsme v prvním roce této nabídky a ta by měla "postihnout" asi 700 000 uživatelů.

Závěr

Opět jedny trendy, kdy závěr nemá příliš smysl. Jak uzavřít téma, jehož problematika se komplikuje a v nejbližší době se nevyřeší? Většina našich provozovatelů Internetu jsou schopné a nápadité firmy, a docela se snaží. V rámci konkurence snižují ceny za postupně se zlepšující služby. Již při samotné propagaci vlastních služeb se ovšem jako skupina dostávají do sebezníejícího vnitřního rozporu čím více marketingu a reklamy, tím slabší jsou jejich potenciální páky, které by mohly dát do pohybu Telecom či alespoň vládu. Je vůbec možné prodávat služby a současně zveřejnit, jak problematické při srovnání s potřebami současné kapitalistické společnosti jsou?

Samozřejmě platí, že monopolistický Telecom je žábou na prameni. Na základě zahraničních zkušeností můžeme doufat, že po demonopolizaci se během 2-3 let situace alespoň částečně srovná. Otázkou je, jestli jsme zrovna v pozici, kdy si takové zpoždění můžeme dovolit.

To ale vyžaduje změnu přístupu vlády, jejíž členové si stále ještě dovolují prohlášení typu "Co je to ten Internet". Internet a počítače se třeba přímo a výrazně nepodílejí na generování HDP, nicméně jaká bude konkurenceschopnost firem v blízké budoucnosti, když nikdo ze zahraničí nebude ochoten kupovat ty kusy železa, či čím to (dokonce i primitivní proudový chránič do mého bytu jsem si musel sehnat německý) vlastní bilanční schodek zahraničního obchodu zachraďujeme, bez on-line komunikace v rámci distribučních kanálů.

Internet 99

Internet 99 by samozřejmě mohl být i názvem tohoto článku, bohužel již byl jaksi využit pro novou metodiku placení pulsu firmy Telecom (čládek komentářů její politiky vůbec, viz hlavní text). Jak samozřejmě všichni víme a bylo to obsahem mnoha článků v tisku náš hlavní komunikační strážný anděl Telecom pro tento rok výrazně zvýšil ceny impulsů a současně zkrátil jejich trvání. Tím zasadil smrtelnou ránu především individuálním uživatelům Internetu, kteří se připojují denně třeba jen pro vyzvednutí e-mailu.

Pokud to máme jen stručně sumarizovat, po docela výrazné stávce uživatelů Internetu na sklonku loňského roku se rozhodl Telecom nabízet pro ISP (Internet Service Provider) speciální "internetová" čísla, na nichž bude provoz jinak měřen a bude levnější. Realita během zavádění v letošním únoru byla ovšem jiná. Právě po uzavření tohoto článku hrozila další stávka, a dokonce odříznutí Telecom od propojení s datovými linkami ostatní ISP (s hodnocením jsem čekal a čekal, a bohužel dříve se požádání prodlužovalo až za zmíněnou uzavírku). Kamenem úrazu se stalo, že ačkoli Internet 99 je o něco levnější během noci, je to pouze pro delší připojení, a navíc během dne při kratších připojeních je dokonce DRAŽŠÍ než normální ceník!! To by samozřejmě donutilo ISP mít několik telefonních čísel, jedno pro Internet během dne a pak pro Internet 99 mimo špičku. Skutečné řešení se bohužel až do konce února neukázalo, zato se během rozhovorů a disputací ukázala nedostatečná rozhodnost českých ISP (mili tvrdíji reagovat již loni během stávky) a skutečná image arogantního monopolisty

Telecomu, který prostě se zákazníky solidně diskutovat nemusí.

Jsme skutečně ve světi vidět?

Protože nemám příliš mnoho prostoru pro další nekonstruktivní kritiku, jen malou poznámku. V nedávné době jsem pracovní strávil tři týdny v Barceloně a během té doby jsem se intenzivně snažil komunikovat (nikoli komunikoval) s českým Internetem. Bohužel vás musím ujistit, že zatímco z Barcelony se připojíte kamkoli do Spojených států či ke kontinentálním sousedům, vyzvednout poštu z českých serverů nebo se třeba spolehlivě a na delší dobu připojit na důležitější a populárnější WWW stránky bylo prakticky nemožné. Z tohoto pohledu se skutečně nacházíme na jiné planetě, oddělené prostorem zastaralé komunikace.

Job je naše jméno?

Další jobovou zvěstí je, že od 2. února je RadioMobil nucen přestat poskytovat služby Paegas Internet Call, na základě rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu. Připomínám, že tato služba nebyla ničím jiným než internetovou telefoníí, kdy Paegas byl schopen komunikovat se zahraničním prostřednictvím Internetu a značně tak snížit náklady a cenu za spojení. Samozřejmě všude ve světi vedou komunikační koncerty spory, protože se pochopitelně cítí ohroženy na profitabilním mezinárodním poli telefonických hovorů ale EU již došla k závěru, že internetová telefonie telekomunikačním regulacím nepodléhá, Čína mimochodem to samé, a v USA hrozí maximálně zvýšení některých připojovací poplatků. Jejím zavedením se tak Paegas dostal do technologické komunikační špičky (o čemž mj. svědčí ocenění ze světového kongresu poskytovatelů GSM sítí v Cannes pozn. red.), zatímco náš stát jejím následným zrušením aspiruje na označení největší zpátečník 1999. Gratulujeme!

Stav českého Internetu - Možnosti a perspektivy

Petr Kefurt Online Services

Dnešním obsahem trendů by měla být charakteristika českého Internetu a trendy rozvoje v nejbližší budoucnosti. Charakterizovat současnou situaci není jednoduchý úkol, ale mnohem těžší je zahrát si vizionáře, a přitom se příliš "neseknout".

Celá řada důvodů činí tuto problematiku spletitou a neprůhlednou. Internet se v České republice doposud rozvíjel poněkud chaoticky. Působí zde řada společností s různou činností a zaměřením, z nichž u některých je poskytování Internetu lecky pouze minoritní ve spektru jejich činností. Státní ani vládní politika rozvoje Internetu, jako v současné době téměř ideálního informačního a komunikačního média v moderní rozvinuté společnosti, je téměř veškerá žádná. Ideálním je toto médium hlavně z politického důvodu. Nechci to zde blíže rozebírat, politici si ujdeme především v televizi více než dost, chtěl bych jen zdůraznit, že rozvoj Internetu by mohl být ideálním tématem pro politiky, kteří by tak přišli s užitečným programem pro rozvoj našeho státu (a svou činnost); nikdo by je nemohl nařknout z lobování pro jednu společnost, neboť Internet jako síť nemá majoritního vlastníka a jedná se o docela zajímavou problematiku, která by mohla alespoň některého z nich zaujmout natolik, aby se o ni poněkud aktivněji zasazoval. Tedy pokud mají ještě jiné zájmy než politikaření a posty.

Zákon

Vypadalo to na nadějné aktivity státních institucí v minulém roce, a to především v souvislosti s připravovaným zákonem o svobodě informací, který sice již za "pouhý" rok konečně prošel poslaneckou sněmovnou, narazil však opět v senátu. Protože by měl pomoci svobodnému šíření informací v naší zemi, a především učinit dostupnými ty informace, jež jsou pro nás nejen užitečné (obchodní rejstřík firem), ale mnohdy dnes již nepostradatelné (informace úřadů a dalších státních institucí), sledoval jsem postup při schvalování tohoto zákona. Za rok jsem však v této činnosti poněkud ochladl a posléze rezignoval. V zákoně se přímo nehovoří, jaké médium by mělo zabezpečovat toto svobodné šíření informací, dnes je však naprosto jasné, že se jako médium využije Internet. Možná že se tedy dočkáme potřebných informací povinných uváděných na Internetu, nevíím však příliš, že to bude do konce tohoto roku.

Budoucí uživatel

Je téměř jasné, že uživatelským prostředím bude služba WWW, která je nejjednodušší pro ovládnutí a nabízí stále širší možnosti multimediálních aplikací (obraz, zvuk, film, rozhlas, televize atd.). Přestože lze po vlnách WWW velmi snadno proplouvat celým světem, bude stoupat podíl uživatelů využívajících domácí stránky, databáze a aplikace. Bude se tedy jednat o běžné zájemce (obecní občany), a ne již jen o "uživatele" (jakýchkoliv systémů).

Ti se snad již konečně přestanou bát počítačů a Internetu, jako se dnes nebojí televize nebo rádia. Mohly by k tomu přispět snahy různých výrobců integrovat potřebnou počítačovou (PC) a komunikační (modem) část do televizního přijímače. Pak by šlo zjednodušit ovládnutí natolik, že se v relativně blízké budoucnosti Internet může stát dalším "televizním" programem.

Jak se připojujeme

Vraťme se však do současnosti a k problematice, která je hlavním motivem dnešního článku. Otázkou, jak se připojit k Internetu, dostupností po celé republice a dalšími možnostmi technické realizace, se bude zabývat čím dál více zájemců.

Doposud nejbližší způsob připojení uživatelů k Internetu byl řešen pomocí sítí LAN (firmy nebo instituce) připojených pevnou linkou (většinou pronajatou od našeho telefonního operátora) na některého z velkých poskytovatelů. Toto je ostatně pozůstatek minulosti Internetu jako sítí propojených akademických zdrojů a výpočetních systémů. V tomto případě uživatele většinou netlačil čas ani jiná omezení (např. množství přenesených dat).

Možnosti připojení

Existuje řada dalších možností, které se budou do budoucna nepochybně rozšiřovat. Připojení přes datové okruhy už dnes může nabídnout řada společností, a to ne již drátem, ale optikou nebo mikrovlnným spojem. Bude tak možné využít výhod konkurenčního prostřední a alternativní nabídky dalšího operátora, jako je Aliatel s jeho silnou optickou páteří sítí, a ne již pouze zmíněného operátora telefonního.

Další možností je nabídka Wireless firmy Cesnet, sítí City.Way společnosti InWay, případně sítí Eridan společnosti SnisNet. Tato řešení jsou založena na celulárních systémech tedy pokrytím území jednotlivými bučkami. Pro přesnost dodávám že netvrdím, že výčet firem a možností je úplný, naopak předpokládám v této oblasti velmi dynamický rozvoj. Důkazem je například množství nezávislých a nově vybudovaných sítí postavených na mikrovlnných spojkách. Ty již dnes propojují řadu menších míst v různých regionech po celé ČR. Tvoří tak většinou zcela nové poskytovatele připojení k Internetu, s vysokou přenosovou rychlostí mezi svými uzly.

Obecně lze říci, že meziměstské linky zvyšujícího se počtu poskytovatelů stále více využívají mikrovlnných spojků, a již např. firmy RadioNet nebo třeba vlastními zařízeními. Zcela zřetelné je to třeba v případech sítí IPnet, PVT NET, Cesnet, VOL atd.

Novinkou je poslední nabídka snížených cen (k 1. březnu) za pronájem linek 64, 128 a nově 192 Kb/s od SPT Telecom, která zcela jistě reaguje na uvedené alternativní možnosti připojení, vede k celkovému snížení cen linek a tento trend dále přibližuje Internet menším firmám a institucím

Domácí dial-up připojení

Uživatelé toužící se připojit k Internetu z domova mají dnes řadu možností, probereme je tedy ve zkratce s možným výhledem do budoucna. Domácí zájemce nemající větší zkušenosti může zvolit některý z internetových kompletů a nemusí tak ztrácet čas s hledáním informací, co je pro připojení třeba. Všechny kity mají řadu společných rysů; neobsahují vlastní počítač a jsou určeny pouze pro PC a pro systém Windows 95 (nikdy i pro 3.11), pro zprovoznění není třeba odbornějších znalostí, ke všem je přiložen český návod pro zapojení a instalaci. Uživatelé, kteří mají k dispozici PC a modem, mají možnost volby z dalších produktů, jež obsahují pouze software a licenci do nějaké sítě. Pro zájemce bez hardwaru

některí dodavatelé počítačových dílů nabízejí ke svým kompletům i licenci k připojení do některé ze sítí tuzemských poskytovatelů Internetu. Takovéto řešení může být jednoduchou vstupenkou do Internetu, ne však vždy tou nejvýhodnější. Rozdíly mezi nabídkami poskytovatelů mohou být velké, a to nejen z technického hlediska (interní kapacity linek sítí, kapacity linek do zahraničí), ale i co se týče možností služeb (mezinárodní služby a specifická řešení), a největší rozdíly bývají v cenové nabídce (rozdílná obchodní politika).

Spolu se vzrůstajícím zájmem o Internet se zvýšila i nabídka modemů. Je důležité vybrat si vyhovující typ od solidního výrobce. Každý model dnes nabízí nejméně 33,6 Kb/s (V.34+), převládá však nabídka typu s rychlostí 56 Kb/s a možností upgradu na standard V.90 jako výsledek kompromisu mezi protokoly k56flex a X2. Při snaze o dosažení jednotného standardu převládne protokol V.90, a to ke spokojenosti uživatelů i poskytovatelů. Zde se tedy nedají zatím očekávat nijaké převratné novinky, snad jen ta, že budou zbývající analogové telefonní ústředny zmodernizovány na digitální. Pak padne omezení při používání rychlosti 56 Kb/s, vyplývající z nutnosti, aby komunikační cesta od poskytovatele po uživatelovu telefonní centrálu byla plně digitální.

Doma alternativně

Doposud uvedené informace se týkaly dial-up připojení pomocí běžné telefonní linky. Klesající cena a zvyšující se nabídka v pokrytí jednotlivých regionů přibližují potenciálním uživatelům kvalitního připojení technologii ISDN s garantovanou datovou kapacitou. Obecně se poskytovatelé předhánjí v rozšiřování nabídek jak připojení 56 Kb/s, tak ISDN, z nichž každý upřednostňuje něco jiného.

Jednou z nejnovějších možností připojení k Internetu je využití sítí kabelových televizí. Potřebná technologie je k dispozici: v místech rozvodu kabelů stačí připojit speciální kabelový modem, a (nejméně) 64Kb/s linka je skutečností. Bohužel je však zde několik ale; tyto rozvody jsou jen málokde k dispozici a zdaleka není pokryta ani Praha. Za tisícikorunu má toto konkrétní zmíněné připojení (nejlevnější varianta) omezení 100 MB dat, každý další MB pak stojí 5 Kč. 100 MB se může zdát hodně, kdo je však zvyklý stáhnout "telefonem" za večer 30 MB (není to zdaleka takový problém), tento limit velmi brzy překročí. Další otázkou je konektivita kabelových sítí k některému z poskytovatelů. Při připojení středně velkého sídliště přes hypotetickou kabelovou síť si dokáží představit nutnou kapacitu linky do sítě ISP, a toto se mi jeví, zejména mimo Prahu, zatím jako velké omezení. Snad největší problém v této oblasti však není technického, ale obchodního charakteru. Když jsem se např. zeptal zástupce firmy Dattel (na tiskové konferenci z konce roku 98), kde jsou již realizované rozvody jejich sítí, jaké jsou obchodní podmínky a kdy budou pokryty další lokality a jaké, dostalo se mi odpovědi, že všechny informace jsou uveřejňovány v programech jejich kabelové televize. Pouze jsem s úsměvem podíkoval. Napadlo mne však, jak informují jiné firmy své potenciální "kabelové" zákazníky. Mají potenciální noví zákazníci všechny potřebné údaje pro případnou volbu kabelové televize?

Pro úplnost dodávám, že řada poskytovatelů přišla s cenově přijatelnými nabídkami připojení pevnou linkou s kapacitou 33 Kb/s i méně, které jsou zajímavé pro menší firmy i pro jednotlivé uživatele.

Stav poskytovatelů v ČR

Firmy poskytující připojení Internetu v ČR prodíraly bouřlivý vývoj. Mohutný nástup Internetu převálcoval všechny snahy o různá řešení proprietárních on-line komunikačních systémů

jednotlivých firem. Pokud se jednalo o komerčně uvažující firmy, začaly nabízet možnost přístupu do Internetu. Zájem postupně projevily i další společnosti, které do té doby nepůsobily v sektoru IT, a soukromé firmy, toužící nezávisle ve svém regionu nabízet tento technický fenomén.

Firmy nabízející připojení k Internetu lze rozdělit do následujících kategorií:

Předně to jsou společnosti primární a většinou nejdéle působící jako poskytovatelé, firmy s velkou zkušeností, širokou nabídkou služeb a s rozvinutou sítí připojných bodů po celé ČR, se sítí, která je víceméně homogenní.

Jedná se o "veterány" společnost EUNET Czechia (Internet CZ), a firmu CESNET, která spravuje kromě své také novou vysokokapacitní vlnovou síť TEN-155. K nim lze zařadit skupinu firem disponujících vlastními sítěmi a nabízejících připojení později, zpočátku jako doplněk ke své nabídce služeb. Jsou to firmy PVT s hustou celorepublikovou sítí PVT NET, a donedávna společnost IBM ČR., spravující českou část celosvětové sítě IBM Global Network (IGN) nyní to bude AT&T. Firma SPT Telecom nepůsobí jako poskytovatel dlouho, vlastní však hustou síť pro profesionální i domácí připojení (IOL). Do této skupiny lze nejnověji zařadit společnost MOPOS se sítí IPnet a firmu INEC se sítí INECnet.

Druhou skupinou jsou mladší firmy působící na našem trhu nověji, které při stavbě republikových sítí investují do nákupu sítí jiných, případně spolupracují s relativně samostatnými subjekty. Jedná se o firmy GTS se sítí GTS CzechNet, která nedávno koupila síť NetForce, dále Telenor Internet, jež koupila síť OASAnet a předtím Terminal Bar. Do této skupiny bych zařadil i firmy Video On Line a Telenor ČR.

Třetí skupinu tvoří relativně mladé dynamické společnosti nebo seskupení firem, které vycítily příležitost a zájem uživatelů a které tuší zisky z připojování a poskytování internetových služeb v budoucnu. Do této skupiny lze zařadit firmu Bohemia.Net (Datac), síť CZECH-NET (Luko), a konečně společnost CZCOM se stejnojmennou sítí.

Poslední skupinu tvoří společnosti, které se soustřeďují na poskytování služeb připojování dalších poskytovatelů, nemajících svou vlastní zahraniční linku. Částečně by do skupiny patřila již zmíněná IBM se sítí IGN s řadou připojených regionálních sítí nezávislých poskytovatelů, jednoznačně pak společnost Global One a nejnověji firma InWay.

Další vývoj poskytovatelů

Všechny jmenované společnosti jsou primární poskytovatelé, kteří disponují vlastním připojením do některého ze zahraničních uzlů sítě Internet pevnou linkou, optickým kabelem, satelitní linkou atd. Dále jsou členy společenství NIC.CZ s konektivitou řádově Mb/s do stejnojmenného uzlu (Neutral Internet eXchange).

Více jak stovka dalších firem představuje nezávislé subjekty, tvořící některý z uzlů sítě výše zmíněných primárních poskytovatelů, případně nové nezávislé poskytovatele..

Pokusil jsem se charakterizovat největší poskytovatele a jejich poslední vývoj přetřásanou otázkou dneška je jejich další vývoj a především počet. Objevuje se řada názorů, od varianty s minimem cca 5 sítí po jejich desítky. Zastávám následující mínění, podložené mým dlouhodobým sledováním situace v ČR; počet sítí se v nejbližší budoucnosti cca jednoho roku podstatně sníží, provozovatelé stávajících velkých sítí totiž do jejich rozvoje investovali příliš vysoké prostředky a nebudou se jich tak chtít zbavit. Otázkou je, co by se stalo, kdyby přišel opravdu kapitálově silný zahraniční ISP investor. Mám sice nějaké zprávy o

připravovaném vstupu dalších firem, ale až koncem roku (kolem INVEXu). Zatím však ani Telenor Internet, ani GTS nijak významně svými akvizicemi nezamíchali kartami. Naopak si myslím, že se zvýší počet samostatných malých poskytovatelů v menších místech.

Zahraniční připojení a NIX

Celková konektivita poskytovatelů se zahraničními linkami již činí řádově stovky Mb/s, připojitelní i připojení síti TEN-155 a pražský uzel Ebone. Zde lze spatřit zdaleka největší pokrok za poslední rok, a tady je také potenciální příslib dalšího rozvoje. Kapacity linek se každoročně mnohonásobují z důvodů zvyšujícího se počtu uživatelů Internetu, stejně jako intenzivnějším využívání jeho zdrojů. Náročnost aplikací spolu s novými přicházejícími možnostmi zvyšují potřebu širších "kanálů" do světových sítí.

Některé poskytovatele zapojují do své konektivity i linky do uzlu NIX. Jde samozřejmě o důležité linky, zpřístupňující domácí zdroje jako neustále důležitější součást obsahu Internetu. Na rozdíl od minulého roku jsou již všechny hlavní síti v podstatě propojeny. Zde byl tedy učiněn také značný pokrok.

Peeringové centrum NIX neboli Neutral Internet eXchange se doposud nachází v desátém patře televizního vysílače Praha-město na Žižkově v malé místnosti. Podle nejnovějších zpráv poskytovatelé zvažují přemístění do středu města a zejména do dosahu metropolitní optické sítě PragoNet. Poskytovatelé zejména nejsou spokojeni se stávajícími mikrovlnnými linkami do uzlu na višň: Jejich kapacity se za poslední rok mnohdy několikanásobně zvýšily, a zejména do budoucna očekávám výrazné posilování konektivit do NIXu

Skupina NIX sdružuje všechny poskytovatele se zahraniční konektivitou. Aktuální údaje o jednotlivých členech a realizovaných propojeních najde zájemce na adrese www.nix.cz.

Perspektivy Internetu

Je naprosto jasné, že budoucnost Internetu v naší zemi, tedy poskytovatelů všech sítí a jednotlivých uzlů obzvláště, silně odvisí od hospodářské situace firem působících v daných regionech. Výhledy do budoucna nyní nejsou nijak růžové.

S perspektivami však souvisí i všeobecná informovanost o Internetu nejen jako o informačním médiu s interaktivními a multimediálními možnostmi, které nelze jinde najít, ale také jako médiu inzertním. Doposud inzerenti příliš nevěřili v inzertní sílu českého Internetu. Počet uživatelů se však již začal zvyšovat, hovoří se o stovkách tisíc, a to je již množství, které je zajímavé jak pro inzerenty, tak pro vytváření zajímavých zdrojů a aplikací.

Věřil jsem, že k celkovému zvýšení počtu uživatelů přispíjí i domácí, především dial-up uživatelé. Doposud nevyjasněná situace ohledně tarifkace internetového volání, spolu s drastickým zdražením telefonních poplatků, mne však naplňuje jistými obavami.

Při současném tempu šíření Internetu a pokroku za poslední rok v pokrytí regionů a dále vzhledem k množstevnímu výběru konkurenčních firem si však troufám odhadovat situaci za rok, kdy Internet bude dostupnější, uživatelů (zejména domácích) bude více a možnosti a nabídka služeb pro uživatele mnohem širší.

V úvodu zmiňovaný připravovaný zákon o svobodě informací by mohl ztraktivnit Internet zejména neodborné veřejnosti, neboť pokud bude nakonec schválen, bude povinností nejen

všech státních institucí placených z veřejných peněz, ale každého úřadu v každém městě uvádět veškerá data na svých stránkách na Internetu.

Jak na to

Profesionální radí II. - Technici AutoContu o vašich èastých dotazech

Vladimír Vondruška

? Pøed instalací tiskárny

Pøipojte tiskárnu paralelním kabelem dlouhým 1,3-2,5 m, podporujícím oboustrannou (bi-tronics) komunikaci k poèítaèi, vložte do zásobníku papír a ovìzte, zda svítí On-line. Nedoporuèuje se používat datové pøepínaèe (pro sdílení 1 tiskárny více uživateli), rovnìž se nedoporuèuje pøipojení tiskárny kabelem delším než 3 m. Pøíliš velká délka kabelu mùže mít vliv na úbytek signálu a tím na zkreslení dat putujících do tiskárny. Tiskárny, které vyžadují obousmìrnou komunikaci, nemusejí zcela správnì pracovat, pøipojíte-li je do sítì.

? K èemu bi-tronics rozhraní (aneb obousmìrná komunikace)

Tento zpùsob komunikace slouží pro pøesné sledování stavu tiskárny, pro kontrolu stavu a seøizení tiskových zásobníkù, pro pøesné nastavení vlastností napø. optimální zarovnání tiskových zásobníkù tak, aby bylo dosaženo té nejvyšší kvality tisku.

? Mám problém s tiskárnou

Pøedevším je potøeba pøesnìji zjistit, za jakých podmínek se problém vyskytuje. Tj. vyskytuje-li se napø. v DOS prostøedí, nebo ve Windows, nebo v DOSu i pod MS Windows. To zjistíte nejlépe tím, že po startu poèítaèe podržíte stisknutou klávesu F8 a poèkáte, až se objeví startovací nabídka Windows. Zde si vyberete práci v MS-DOS. Po zobrazení øádky C: napište copy autoexec.bat LPT1 Mìla by se vytisknout stránka s textem (rùzné pøíkazy, parametry apod.). Pokud se vytiskla, znamená to, že problém zùstává pouze ve Windows.

? Mám problém s tiskárnou v DOS i Windows aplikacích

Pokud ten problém znamená, že tiskárna nevytiskne ani stránku, proveìte kontrolu zapojení tiskárny a poèítaèe, vyzkoušejte jiný kabel, pøípadnì proveìte tisk zkušební stránky z pøedního panelu tiskárny (u HP podržením jednoho z tlačítek na pøedním panelu). Máte-li možnost, pøipojte k poèítaèi jinou tiskárnu pro zjištění, zdali je problém v poèítaèi, nebo v tiskárnì. Pøípadnì zkuste vaší tiskárnu pøipojit k jiném poèítaèi. Pokud na jiném poèítaèi tiskne a na vašem ne, hledejte závadu ve svém PC. Zkontrolujte BIOS, máte-li správnì nastavený paralelní port (mìl by být typu ECP, obvykle používá IRQ 7). Pokud máte k dispozici vhodný diagnostický software, jako napø. Checkit, a speciální adaptér smyèku pro kontrolu paralelního portu proveìte HW test portu vašeho poèítaèe. To však bìžní uživatelé vìtšinou nemají a bude lépe obrátit se na nijakou servisní firmu.

? Mám problém s tiskárnou ve Windows aplikacích

Zde jsou dvì možnosti buì se nevytiskne nic, nebo nijaké znaky, pøíp. èásti textu apod. Pokud

se nevytiskne nic, zkontrolujte v ovládacích panelech, správci zařízení (ikona systém), není-li vykořeněn u paralelního portu. Některá zařízení, zvláště jsou-li nesprávně nainstalována (zvuková karta, síťová karta, příp. různé jiné, např. multimediální karty) mohou využívat stejné IRQ, které používá paralelní port. V tomto případě zkuste konfliktní zařízení odebrat, a znovu nainstalovat. Rovněž zkontrolujte stav tiskárny v ovládacích panelech, a je-li používána pro tisk správná zásuvka (port). Ve většině případů by to měl být paralelní port typu ECP. V prvních verzích Windows 95 byl špatný ovladač paralelního portu, který způsoboval problémy při tisku. V těchto případech je třeba provést aktualizaci operačního systému pomocí Service Pack 1 od Microsoftu.

Pokud se vytisknou pouze nějaké znaky či část textu, vyprázdníte ve správci tisku (dvojnás kliknutím na ikonu tiskárny) tiskovou úlohu (pokud tam nějaká je) a přeinstalujete ovladače.

? Tiskárna HP DJ 340 / 400 / 420 netiskne česky v DOS aplikacích

Je potřeba použít SW podporu kódové stránky CP 852. Tuto podporu si můžete zdarma vyžádat v Zákaznickém informačním centru HP nebo u prodejce vaší tiskárny.

? Tiskárna netiskne česky v DOS aplikacích

To může být vyřešeno nastavením správné kódové stránky. Je potřeba zjistit, kterou kódovou stránku používá vaše aplikace (většinou CP 852 Latin II). V některých aplikacích je potřeba toto uživatelsky nastavit, např. zadáním příkazu `<-(17U`, v dekadickém formátu `27 40 49 55 85`. Toto nastavení si můžete "zautomatizovat" následujícím způsobem: vytvořte textový soubor, obsahující výše uvedený příkaz, a pojmenujte ho např. `CP852.txt`. Otevřete soubor `autoexec.bat` pro úpravy, a přidejte třeba na poslední řádek copy `CP852.txt LPT1`. Soubor `autoexec.bat` uložte a zavěte. Proveďte nové spuštění počítače, při kterém se již pokaždé provede automaticky nastavení tiskárny na používání CP852.

Pokud vaše aplikace používá kódování Kamenický, je třeba použít SW řešení. Doporučujeme vám konzultaci s dodavatelem aplikace.

? Tiskárna netiskne česky ve Windows aplikacích

Především je třeba zjistit, s jakými použitými fonty (TTF, ATM) tiskárna tiskne korektně, a se kterými ne. V některých případech pomáhá upravit substituční tabulku písem v souboru `system.ini`, nikdy je potřeba zasáhnout do systémového registru. To ale přenechte odborníkům, pokud jimi sami nejste, neboť chybný krok může znamenat nutnost reinstalace systému.

? Laserová tiskárna tiskne se špatnou diakritikou

Zkuste v ovladači nastavit "Tisknout True Type jako grafiku". V 99 % případů toto nastavení problém řeší.

? Inkoustová tiskárna tiskne se špatnou diakritikou

Pomocí konfiguračního programu, jenž se instaluje společně s ovladačem, nastavte "Nepoužívat tiskovou technologii Windows".

? Inkoustová tiskárna vynechává při tisku celé prvky

Buď je to signalizace vyčerpání inkoustové náplně, nebo pouze zaschlé trysky. Zkuste provést "Vyčištění tiskového zásobníku" (viz ovladač, služby tiskárny).

? Tisk na tiskárnu přes IrDA rozhraní

Nejprve je potřeba ověřit, zdali máte správně nainstalovanou podporu pro IrDA komunikaci. Kromě ikony v ovládacích panelech by měly být ve Správci zařízení dva infraporty jeden sériový a jeden paralelní. Správnou činnost Infrared komunikace nejlépe ověříte spuštěním InfraRed monitoru v ovládacích panelech, a správným nastavením polohy obou zařízení tak, aby tato mohla spolu komunikovat prostřednictvím IrDA. IrDA čidla by měla být umístěna proti sobě, ve vzdálenosti 20-30 cm. InfraRed monitor by měl najít nějaké zařízení v dosahu. Pokud to tak není, je třeba provést správnou instalaci infrared podpory, případně zkusit lépe umístit obě zařízení tak, aby mezi nimi nebyla žádná překážka. Pokud problém zůstává, je potřeba se obrátit na servisní firmu.

Po správném nainstalování infrared portu do systému Windows nastavte tiskárnu pro tisk přes Infrared printing port (bývá LPT3) v případě HP LJ5P, 5MP, 5, 5M, nebo infrared serial port pro HP DJ340. Toto nastavíte v ovladači tiskárny (nabídka start nastavení tiskárny)

? Instalujeme skener

U skenerů, které se připojují přes SCSI rozhraní, je potřeba nejprve správně nainstalovat SCSI kartu. Je-li instalace provedena správně, objeví se tato karta ve správci zařízení jako SCSI adaptéry. Pokud se toto zařízení objeví s vykořeněním nebo neobjeví vůbec, odstraňte toto zařízení ze Správce zařízení a opakujte instalaci. Po správné instalaci adaptéru připojte skener k SCSI

adaptéru a proveďte instalaci obslužného softwaru (HP DeskScan, HP PictureScan, PrecisionScan dle softwaru dodaného k vašemu skeneru).

Připojíte-li USB skener k USB portu v počítači (v zapnutém stavu), měl by se bezprostředně objevit na monitoru dialog, oznamující nalezení nového zařízení (skeneru). Pokud ne, proveďte kontrolu v BIOSu, zda je USB zařízení povoleno, dále zkontrolujte správce zařízení, zdali jsou správně nainstalovány ovladače pro toto zařízení nebo není-li v konfliktu s jiným zařízením. Máte-li MS Windows 95, tak rovněž zkontrolujte, zda váš operační systém podporuje USB zařízení. To se dovíte, když spustíte program qfecheck (adresář Windows/system) měla by tam být informace o systému "Verze systému Windows 4.03. 1212" nebo 4.03.1214. Pokud tam tato informace není, pak váš operační systém nemá podporu USB a budete potřebovat provést před instalací USB skeneru aktualizaci operačního systému.

? Problém při rozpoznávání skenovaného českého textu (OCR)

Možná narazíte na problém, kdy se vám nepodaří naskenovat dokument s českým textem tak, aby se uložil text se správnou diakritikou. Ačkoliv máte vše patřičně nastaveno, některé znaky se nerozpoznají správně. To může být způsobeno nízkou kvalitou skenovaného originálu (předlohy), nebo vlastností použitého softwaru. Ověřte si, zda máte nastavenou správnou kódovou stránku (pro Recognitu je třeba nastavit East Europe ANSI).

? Instalace HP OfficeJet 1175C Pro a MS Office 97

V některých případech může dojít po instalaci HP OfficeJet 1175C Pro k problémům s používáním MS Word a MS Excel aplikací. V tomto případě je doporučeno odinstalování MS Office a HP OfficeJet 1175C Pro, a opakování instalace v pořadí HP OfficeJet 1175C Pro, MS Office 97.

? Problémy při čtení dat ze zapisovací / přepisovací CD mechaniky

Rovněž zde je velký rozsah potenciálních problémů. Relativně častý problém bývá formát zápisu dat. Je několik způsobů, jaký formát při zápisu použít, ale poměrně málo možností, jaký formát je standardně čitelný, resp. kompatibilní pro použití v běžném prostředí. Je doporučeno používat ISO 9660 level 1 nebo level 2. Ne každý software podporuje všechny formáty zápisu, a tak je potřeba výběru vhodného softwaru věnovat trochu pozornosti.

? Nic nepomáhá

V tomto případě nemá cenu ztrácet dále čas, a nejlépe je obrátit se na telefonickou podporu HP, Zákaznické informační centrum. Možná že problém je jednodušší, než si myslíte, a zvládnete to s pomocí technika po telefonu během pár minut...

? Problémy při zápisu dat na zapisovací/přepisovací CD mechaniku

Zde je velký rozsah možných problémů. Poměrně časté chybové hlášení je "Buffer Underrun". Snižte rychlost zápisu, případně nepožívejte DMA. V případě, že při tvorbě zvukového CD dochází ke zkracování jednotlivých stop asi o 2 sekundy, zkuste použít CD spin doctor pro převod kopírovaných audiostop do wav formátu. Tento nástroj je součástí Easy-CD creator verze 3.0 nebo 3.5 Delux.

? Používáte správné ovladače?

Tak jako každý jiný SW, i ovladače pro nejrůznější zařízení se neustále vyvíjí. Pokud již máte problém či nikoliv, doporučujeme se příležitostně informovat o novější verzi ovladače nebo obslužného softwaru pro vaše zařízení. Většina z nich je k dispozici na webových stránkách výrobce. Informaci o nových ovladačích HP se samozřejmě dovíte na Zákaznickém informačním centru.

Mám problém

Nejjednodušší způsob řešení vašeho problému je obrátit se na telefonickou podporu HP. Tato služba je vám k dispozici každý všední den od 8.00 do 18.00, v pátek pouze do 17.00, na telefonu (02) 61307310. Pracovníci telefonické podpory jsou připraveni vám poskytnout radu či potřebné informace, a pokud hledání požadovaných informací trvá déle, zavolají vám zpátky. Máte-li problém s osobním počítačem HP, NetServerem, plotrem neboli velkoformátovou tiskárnou, zálohovacím zařízením, tiskárnou, palmtopem, skenerem, neváhejte se na telefonickou podporu obrátit.

Před využitím tel. podpory si ale předem připravte informace o operačním systému, který používáte, dále přesné označení výrobku, s nímž máte problémy, informace o SW podpoře (ovladače, příp. obslužný a jiný software), a pokud možno přesnější informace o tom, za jakých podmínek nebo při jakém postupu se problém

Pro začátečníky: Jak zapojit tiskárnu k počítači, tak abychom mohli tisknout

Pokud již vlastníte počítač, který používáte ke své práci či zábavě, může se stát, že budete chtít své výsledky práce prezentovat široké či blízké veřejnosti. Pro tento účel se velmi dobře hodí tištiná podoba dokumentů. O informace vytištěné na papíře se lépe můžete podílit se svými spolupracovníky, zákazníky či přáteli. K tomu, abychom obraz z monitoru našeho počítače přenesli na papír, slouží tiskárna. Dále si povíme, jak toto zařízení připojit k počítači, tak abychom mohli začít tisknout.

Po vybalení tiskárny z krabice byste měli zkontrolovat, zda jste spolu s tiskárnou dostali i další potřebné příslušenství, tj. napájecí kabel, datový (sériový, paralelní, USB kabel, instalační program na disketách či CD a také uživatelský manuál). Vyzbrojeni vědomostmi z první kapitoly uživatelské příručky Příprava tiskárny, přistoupíme k její instalaci. Z tiskárny odstraňte veškeré přepravní záložky a ochrany, vložte do ní tiskovou náplň a připojte ji k vypnutému počítači datovým kabelem. Poté zapojte do tiskárny i napájecí kabel, zapněte tiskárnu a poté i počítač. Pro ověření, že je tiskárna napájena proudem a zapnuta, jsou tiskárny povětšinou vybaveny zelenou kontrolkou, která se po zapnutí rozsvítí a svítí do té doby, než je tiskárna vypnuta.

Instalace tiskárny do počítače se liší podle toho, jaký operační systém používáte. Dosové aplikace většinou používají svůj vlastní ovladač, s jehož výběrem či instalací vám poradí výrobce aplikace. A to buď formou příručky, která byla dodána k programu, nebo prostřednictvím technické podpory (telefon, internet, e-mail). Pro uživatele Windows 3.1x platí následující: První instalační disketa či CD obsahují soubor Setup.exe či Install.exe, který spustíte ze Správce programů z nabídky Soubor Spustit. Dále pokračujete dle pokynů na obrazovce. Jste-li uživatelem Windows 95, 98 či NT, měl by váš operační systém detekovat tiskárnu při spuštění a požádat vás o instalační program. Pokud tomu tak není, klikněte dvakrát na ikonu Přidat tiskárnu z nabídky Nastavení Tiskárny. Zadejte cestu k instalačnímu programu, a poté také následujte pokynů na obrazovce. Může se stát, že ani touto cestou ovladač nainstalovat nepůjde. Potom postupujte podobně jako ve Windows 3.1x. Totiž v nabídce Spustit. zadejte cestu k souboru Setup.exe na první disketu a potvrďte, dále postupujte podle pokynů.

Správnou instalaci tiskárny si ověříte vytištěním zkušební stránky. Ve Windows 95, 98 a NT máte tuto volbu na kartě Obecné v nabídce Vlastnosti tiskárny. Ve Windows 3.1x doporučujeme vytisknout jednu stranu nenárovného textu z aplikace Write, např. soubor License.txt z adresáře c:/windows. Pokud se vám instalace podařila, měla by se na tiskárně

objevit stránka s textem. Jestliže tomu tak není, začneme hledat, kde jste udělali chybu. Výchozí stav tedy je: tiskárna je připojena do elektrické sítě, je zapnutá, má vloženou tiskovou náplň, dostatek papíru a je připojena datovým kabelem do počítače.

Zkusíme malý test z prostředí DOSu. Pro uživatele Windows 95, 98 a NT to znamená provést restart počítače v režimu MS-DOS. V příkazové řádce C:> použijeme příkaz copy autoexec.bat LPT1. Tento příkaz pošle na tiskárnu obsah souboru autoexec.bat, který obsahuje každý počítač. Pokud se tento test nezdaří, je nejlépe použít uživatelský manuál k tiskárně, a to přesně kapitolu Řešení problémů. Nebo vám může radou pomoci prodejce tiskárny či přímo technická podpora výrobce.

Pokud se test zdařil, vraťte se opět do prostředí Windows. V Ovládacích panelech v nabídce Systém si ve Správci zařízení ověřte, že všechna zařízení v počítači pracují řádně a nikde není varující vykřičník. Jako ovladač paralelního portu doporučujeme ECP ovladač od Microsoftu (pozor pokud máte starší verzi Windows 95, je nutné doinstalovat Service Pack 1, který obsahuje nový, fungující ovladač paralelního portu). Pokud již máte vše v pořádku a správně nastaveno, zkuste znovu vytisknout zkušební stránku tiskárny. Jestli ani tento pokus nebyl úspěšný, je lepší obrátit se na odborníky, jimž bude eliminování a odstranění problému trvat podstatně kratší dobu než vám samotným.

FAQ - Nejčastěji kladené dotazy

Karel Nevšímal, Jan Ěáp, TestCentrum IDG

? Kde bych našel seznam všech parametrů, se kterými jdou spouštět windowsové programy konkrétně např. Explorer.exe? (Pisatel uvedl e-mail adresu, jež je ovšem nečitelná.)

Vážení čtenáři, tazatelé! Začínají se množit případy, kdy vaše dotazy postrádají základní informace o počítači, operačním systému a mnohdy je váš problém specifikován velmi povrchně (viz následující dotaz), a tak není možné na něj vůbec odpovědět. Přesto bychom mohli vyhovět i v těchto případech, kdyby ovšem tazatelé uváděli své e-mail adresy čitelně. Všichni víme, že e-mail adresa musí být zadána naprosto přesně, aby byla zpráva doručena. Není v našich silách, abychom luštili nečitelné znaky a zkoušeli několik variant adresy. Dalším případem jsou dotazy, kde se ptáte na problémy s hrami, většinou ve spojení se specifickým hardwarem (grafickými akcelerátory). Jistě chápete, že si v práci nemůžeme hrát a zkoušet daný typ hardwaru pro danou hru. Není to ani v našich možnostech. Proto prosím, obraťte se v těchto případech přímo na prodejce hardwaru, je jeho povinností poskytnout příslušné informace, a případně zajistit servisní zásah v rámci záruky nebo reklamace. Dalším typem jsou dotazy poněkud zvláštního zaměření, jako například výše uvedený. Důvod, proč tazatel potřebuje spouštět windowsové programy (pokud možno všechny) s parametry, mi uniká. Je-li k tomu seriózní příčina, měla by být uvedena. Možná že by se z ní dalo poznat, k čemu vlastně tazatel parametry potřebuje, a nakonec může existovat řešení, které spouští s parametrem vůbec nevyžaduje.

Parametry u Windows programů se totiž používají velmi zřídka, protože nejsou z hlediska programování zcela korektní. Pro zadání "parametrů" potřebných pro běh programu se ve Windows 3.x používaly ini-soubory, dnes (u aplikací psaných pro Windows 95/98) se používají výhradně registry. Má-li nějaký Windows program možnost zadání parametru, je toto uvedeno v jeho nápovědi nebo přímo na obalu (disketě) daného programu. Příkladem může být setup Windows 3.x, který znal parametry /N (síťová instalace) a /A (archivní instalace na server).

? Počítač často zamrzá, a to i v programech jiných než hry. Některé hry nefungují s 3D akcelerací, ale jen se softwarovým renderem, 3D spočítá rovněž nefungují. (Windows 98)

Domnívám se, že instalace Windows 98 není úplná, protože spočítá 3D nepotřebují ke své činnosti 3D akcelerátor. Tuhnutí počítače může být způsobeno velkými nároky, které na něj Windows 98 kladou. V otázce her vás odkáží na jejich dokumentaci. Pokud se jedná o problém s hardwarem, je třeba se obrátit na prodejce.

? Dříve mi v operačním systému Windows 95 fungovala zvuková karta normálně. Nyní při startu Windows 98 se musí pokaždé znovu nainstalovat, jinak nefunguje. Vždy při startu se objeví okno s tím, že byl nalezen nový hardware, a já musím zadat cestu k ovladači. Jedná se o ISA kartu SoundBlaster 16 PNP.

Příčinou tohoto jevu může být nekorektní dokončení instalace zvukové karty, kdy se karta sice inicializuje, ale do patřičných míst se nedostane záznam o tom, že již byla úspěšně detekována a nainstalována. Druhým důvodem může být "nestálost" prostředků (IRQ, DMA) karty. Podívejte se, zda karta vždy obsadí stejné prostředky, případně zakažte automatickou

konfiguraci.

? Některé programy nejdou spustit pod Windows 95 (ale pod NC ano) "Tento program provádí nepřípustné dynamické připojení k souboru DLL". V ovládacích panelech při spuštění 32bit ODBC se objeví okno "ODBC Installer" s textem: "The ODBC resource DLL (C:WINDOWS\SYSTEM\ODBC\INT.DLL) is a different version than the ODBC setup dll (C:WINDOWS\SYSTEM\ODBC\CP32.DLL). You need to reinstall the ODBC components to ensure proper operation. Press OK to proceed, CANCEL to abort." Při OK se nic nezmní. Ještě podotýkám, že dříve se chyba neprojevovala, až po instalaci různých programů z CD-ROMů.

Příčinou problémů (předpokládám, že nespustitelné programy potřebují spolupracovat s ODBC) je konflikt verzí ODBC, jak o tom informuje chybové hlášení. ODBC je jeden ze standardů databázového rozhraní, nicméně i tento standard podléhá vývoji. Proto si s sebou některé aplikace přináší vlastní ODBC drivery. Problém je, že tyto drivery jsou společné pro všechny aplikace, a tak dochází občas ke konfliktům. Řešením je nainstalovat ODBC znovu. Stisknutím OK na chybovém hlášení to však nepůjde, je třeba spustit patřičný setup na instalacím médiu.

? U několika tiskáren HP LaserJet 4L, 5L, 6L dochází občas k přerušení komunikace mezi počítačem a tiskárnou. Kabely jsou v pořádku. Pomůže pouze restartování systému (Windows 95). V jednom případě byly dokonce problémy s instalací ovladače kvůli chybějící komunikaci nešel ovladač instalovat a nabídlo mi to pouze instalaci jakéhosi alternativního ovladače.

Tyto potíže se občas vyskytnou bez zjevné příčiny. Problémem může být vadný port, respektive jeho "přijímací" funkce. Paralelní porty pracují v 95 % aplikací pouze jedním směrem, tj. posílají data do tiskárny po datových vodičích (tich je 8). Ta jim odpovídá po 2 vodičích buď že akceptuje data, nebo že je třeba počkat (velmi zjednodušeně). Některé (zvláště nové) tiskárny mohou komunikovat i po oněch 8 vodičích směrem do počítače, aby o sobě daly vědět různým print-manážerům nebo monitorům tiskárny. Je to můj osobní názor, ale tyto monitory pouze "otravují" uživatele svojí přítomností na obrazovce a jejich přínos je mizivý. V případě, že port není schopen obousměrné komunikace, dochází k potížím. Řešením je instalovat pouze ovladače tiskárny bez daného print-monitoru. To lze zpravidla volbou "custom" nebo "pro experty" nebo podobně. Objeví se jednotlivé položky instalace a stačí pak vybrat pouze PCL driver. Tiskárna bude fungovat spolehlivě, a navíc uživatel nebude při tisku rušen. Moje averze k těmto print--monitorům vyplývá i z toho, že je-li tiskárna sdílená (a zvláště pak na síti Novell Netware), tyto print-monitory nejsou schopny se sítí spolupracovat a jejich přítomnost brání v úspěšné funkci sdíleného tisku.

? Při instalaci z vašeho PC WORLD CD 12/98 mi počítač vypíše: "Extrakce souboru se nezdařila. Nejspíš to způsobil nedostatek paměti nebo je kabinet zničen". ěo s tím?

Půjde o tyto dva zmíněné problémy. Ne že by byl kabinet zničen, tuto chybu může způsobit i větší množství otisků prstů pak stačí CD otáčet. Pokud se týká volné paměti, je třeba rozlišit, o jakou paměť vlastně jde (to Windows nedělají). Buď se jedná o operační paměť (včetně virtuální), která může být malá a při extrakci přeteče, nebo je málo místa na disku.

? Chtl jsem do mého počítače nainstalovat grafický akcelerátor 3DFX Voodoo 1 (VoodooMania). Kartu jsem zastrčil do volného PCI slotu a propojil kablíkem s kartou VIRGE DX 4 MB. Pak jsem spustil počítač, a ten vůbec nenabootoval. Zkusil jsem zasunout 3DFX kartu do jiného slotu a zapnout počítač. Vše probíhalo v pořádku. Windows zjistila nový hardware a žádala disketu s ovladači. Po načtení ovladače a restartování počítače jsem chtl spustit hru TUROK. Po chvíli se objevilo chybové hlášení "Expected VXD Version V1.2, got V1.1". I další hry, vyžadující 3D akcelerátor, nešly spustit. Zkoušel jsem starší i nejnovější ovladače, nic nepomohlo. Žádné hardwarové konflikty v systému nejsou hlášeny (zařízení pracuje správně).

Problémy při instalaci mohly způsobit kartě elektrickou újmu (zničit ji), avšak je vidět, že se tak nestalo. Chybové hlášení informuje o tom, že hra očekává ovladače ve verzi 1.2, ale dostupné jsou pouze ve verzi 1.1. V manuálu ke hře by měly být uvedeny hardwarové a softwarové požadavky na její běh, včetně verze softwaru. V případě, že skutečně vyžaduje ovladače verze 1.2, je třeba je sehnat pro daný grafický akcelerátor.

? Jakým způsobem by bylo možno v MS Excelu vytvořit spojnicový graf z tabulky hodnot x a y, kde ani hodnoty x nejsou rovnoměrně odstupňovány?

Tento problém jsem kdysi řešil spolu se svými studenty, když jsme zařínali pro dokumentaci laboratorních cvičení používat počítač. Řešení je velice jednoduché. V průvodci grafem musíte zvolit typ "XY bodový", a poté podvolbu 1,2 nebo 6. Pak nechte průvodce dokonit graf a jeho poklepáním můžete zviditelnit buňky body, nebo spojnice, případně podle potřeby. (Technický graf by měl obsahovat jak spojnice, tak i body. Perlička chytíte-li myšičku určitý bod, můžete s ním pohybovat a graf poněkud "pootpravit". Automaticky se opraví i hodnota v tabulce není-li definována vzorcem.)

? V programu MS Excel 97 (ale totéž dílal i Excel 5.0) se nikdy (po nezjištěné operaci) nastaví konec tabulky tak, že po povelu CTRL.END nebo po stažení svislého posuvníku dolů je jako aktivní označena buňka daleko od využívaného rozsahu, prázdná (a v prázdném sloupci i řádku). Jak změnit tento stav, aby posuvníky vymezovaly jen využívanou část listu (odstranění řádků ani sloupců nepomáhá)?

Nezjištěnou operací je v tomto případě nechtěný úhoz na klávesnici nejlépe PgDown a mezera. Do buňky "nikde úplně na konci dokumentu" se tato mezera zapíše, buňka se tak stane součástí pracovní plochy a není síly, jak tuto buňku zlikvidovat. Jediným řešením je označit skutečnou pracovní oblast a přes schránku ji přenést do nového listu. Pokud byly nadefinovány různé velikosti buněk, je třeba je znovu nastavit.

? Máme pět počítačů v síti Microsoft Windows 95. Při instalaci Windows 95 u nového počítače mi při spuštění Windows nenabídne přihlášení do Windows a sítě, ačkoli je vše nastaveno v nastavení sítě. Nastavení je stejné jako u ostatních PC v síti, které fungují normálně. U tohoto počítače se dostanu do sítě jenom přes Vypnout zavřít programy a přihlásit se jako jiný uživatel.

Problém bude pravděpodobně v samotné síti kabeláži. Klient sítě Microsoft Windows totiž pracuje tak, že se při startu snaží identifikovat a spojit se s nějakou sítí. Nepodaří-li se to, síťové služby jsou automaticky potlačeny a uživateli se nabídne pouze přihlášení do počítače (tedy do Windows). Tato vlastnost je velmi dobrá především při používání

přenosných počítačů, kdy uživatel není obtěžován chybovými hlášeními, že síť nebyla nalezena. Ve vašem případě jde o to, že čas, potřebný na identifikaci sítě, je delší, než je stanovený limit a Windows síť nerozeznají. Karta je však připojena, a sama o sobě začne (pasivně) komunikovat. Proto při přehlášení netrvá identifikace již tak dlouho a síť je dostupná. Řešením je zlepšit stav sítě. Může jít třeba jen o vadný kablík, na kterém dochází k odrazům, a komunikační pakety je třeba vysílat opakovaně, čímž dojde k překročení stanoveného času. U některých klientů (např. Novell Netware) lze manipulovat s různými časovými prodlevami, klient Microsoft však neumožňuje žádné nastavení, přinejmenším ne viditelně z grafického rozhraní.

? Po instalaci nového HDD 4,3 GB (původní 1,2 GB jako slave) včetně nové kompletní instalace Windows 95 OSR2 se mi cca 1x za 10 spuštění objeví hlášení "Chybí operační systém". Po resetu většinou systém nabíhne. Po této instalaci se mi navíc nepodařilo úspěšně vypálit žádné audio CD (vypalovačka HPCD Writer Plus 7200i) pro "buffer underrun". Vypaluji rychlostí 1x CD EASY CREATORem s využitím nastavení, která potlačují podtečení, a vypaluji zásadně z hard disku. Ani instalace ventilátoru do skříně PC nepomohla. Připojení mechaniky a HDD jsem kontroloval několikrát a důkladně. Uvažuji o prodání vypalovačky a koupí nějaké spolehlivější, i když je možné, že problém bude v HDD. (Zkráceno)

Po přidání druhého HDD vzrostly nároky na oči, čímž se zpomalil přístup na oba hard disky. Přestože nevylučuji, že by lepší vypalovačka tento problém vyřešila, raději bych se zaměřil na úpravu odezev hard disků. To, že BIOS nemůže občas natáhnout systém, není dobré a je to prvotní příčinou problémů. Podle hlášení, že nemůže najít operační systém, to dokonce vypadá, že dojde k chybné identifikaci disků a BIOS hledá systém na druhém disku. Zkuste odpojit menší disk a nechat pouze jeden. Uvidíte, zda se odezvy zlepší. Jinak doporučuji počkat svěřit odbornému servisu, který má prostředky na měření rychlosti odezev a případně navrhne nějaké vhodné řešení.

? Lze propojit dva počítače (oba Windows 98) kabelem přes paralelní porty a využít program Direct Cable Connection k přenosu dat mezi nimi za předpokladu, že jeden počítač má klasický paralelní port a druhý má port ECP? Pokud ano, jaký kabel mám použít?

Rozdílnost technologie portů nebrání ve spojení paralelním kabelem, a dokonce nepotřebujete ani speciální kabel (oproti klasickým portům). Pouze musíte při koupi kabelu uvést, že jej chcete právě pro propojení dvou počítačů. Po propojení by se měly porty samy aktivovat a zvolit odpovídající režim, tj. port ECP by se měl automaticky přepnout do "standardního" režimu.

? Ukládáme-li editovaný soubor v Corelu 6 během práce tlačítkem "Uložit", zobrazí se zpráva: "Chyba při ukládání záložní kopie, nelze zapsat do záložního adresáře." Adresář existuje a nemá nastaven atribut "Jen pro čtení" (využíváme defaultní), nemáme ani zaškrtnuté volby Automatické zálohování, ani Vytvořit zálohu při ukončení práce. Nevíme, kde hledat chybu, přeinstalování Corelu nám nepomohlo.

Jelikož Corel nepoužívám, nemám možnost ověřit vámi popisované chování. S podobným problémem jsem se ale setkal u MS Wordu, kdy se editovaný soubor nacházel na síťovém disku s omezenou kapacitou a "pracovní soubor Wordu" byl v C:\TEMP. Při ukládání se objevila hláška typu: soubor C:\TEMP\~12345.DOC je poškozený, a tudíž nelze práci uložit. Toto hlášení je však naprosto matoucí stačilo totiž zvětšit kapacitu síťového disku nebo

dokument uložit pomocí "Save as" na pevný disk, a pracovní soubor najednou potíže nevykazoval. Předpokládám, že by mohlo jít o podobný problém.

Tato odpověď byla zaslána tazateli e-mailem a zanedlouho jsem dostal upřesnění řešení problému:

Chyba byla v názvu adresáře, do kterého jsme ukládali naše *.cdr soubory, a tedy i dočasné záložní soubory. Přestože máme lokalizovanou verzi Corel 6, vadila mu česká diakritika v názvu adresáře Výkresy. Po odstranění češtiny bylo již vše v pořádku. Taky docela zajímavý problém pro méně zkušené uživatele, že?

Na tuto možnost jsem si při psaní první odpovědi vůbec nevzpomněl, přestože jsem měl kdysi problémy podobného rázu s MS Office 95 na síti, kde byl Wordem vyžadován adresář Šablony, avšak tehdejší Novell Netware si jej oděštil na Sablony.

Nové InterFAQ Rok 2000

Máme tu jaro za okny všechno ožívá a doslova se mìní pøed oèima. Ani náš pravidelný sloupek odkazù na internetové zdroje s pøehledy odpovìdí na nejèastjší otázky (FAQ) a praktických rad (How-To) nemùže zùstat pozadu.

Od tohoto èísła proto ponìkud rozšíøíme zábìr na veškeré kvalitní zdroje, vìnované vybranému tématu. Kromì rubriky FAQ a How-To zde tak naleznete další specializované stránky napøíklad i se specializovaným zpravodajstvím èi tematickými pøehledy odkazù na další související zdroje. Do každého pøehledu se budeme snažit zaèlenit kvalitní zdroje jak pro zaèáteèníky, tak pro zkušené uživatele èi profesionály.

Jako náplò prvnìho pokračování nových InterFAQ jsme vybrali nanejvýš aktuální téma problém roku 2000 neboli Y2K:

Specializované servery

Everything 2000

Vše o roku 2000 server vìnovaný aktuálními otázkám souvisejícím s nástupem nového tisíciletí.

<http://www.everything2000.com/>

Year 2000 Information Center

Rozsáhlé informaèní centrum o problému roku 2000, obsahující databáze firem a specialistù, právní poradnu, pøehledy produktù, odkazy na sdružení uživatelù a mnohé další informaèní zdroje.

<http://www.year2000.com/>

y2kculture.com

Denní zpravodajství zamìøené na otázky problému Y2K v širších společenských souvislostech.

<http://www.y2kculture.com/>

PC Magazine Y2K Resource Center

Pøehled informaèních zdrojù k problému roku 2000, sestavený týmem redaktorù a testerù amerického PC Magazínu.

<http://www.zdnet.com/pcmag/special/y2k/index.html>

ZDY2K

Informaèní centrála pro rok 2000 na ZDNet.

<http://www.zdnet.com/enterprise/zdy2k/>

Answers and Solutions for Year 2000

Odpovìdi a øešení problémù pøechodu pøes rok 2000 centrála pro øešení problémù spolehlivého provozu stávajícího softwaru a hardwaru v posledních letech tohoto století.
<http://www.y2kanswers.com/>

Y2K news and analysis from Y2KNEWSWIRE.COM

Zpravodajství sledující stav pøipravenosti a trendy vývoje aféry roku 2000, s možností denního zasílání novinek emailem zdarma!
<http://www.y2knewswire.com/>

THE YEAR 2000 FAQ

Bohatý a èasem provìøený (od r. 1995) pøehled otázek a odpovìdí okolo problému roku 2000.
<http://ourworld.compuserve.com/homepages/rsandler/Y2KFAQ.htm>

Year 2000 Register

Registr známých problémù a diagnostických a opravných nástrojù/služeb k jejich øešení.
<http://www.y2kregister.com.au/>

The Y2K FAQ and Compliance Solutions

Pøehled odpovìdí na otázky a možností øešení hladkého pøechodu do roku 2000 na serveru PPR Corporation.
<http://www.pprcorp.com/y2k/y2kfaq.html>

Is there really a cure for the Y2K "bug"?

Bohatý pøehled zpráv z tìetích zdrojù a dalších internetových stránek, vìnovaných problému roku 2000.
<http://www.cure4y2k.com/>

Wormhole Year 2000 Resources

Katalog internetových zdrojù, souvisejících s problematikou pøechodu na rok 2000, orientovaný pøedevším na Velkou Británii.
<http://www.wormhole.demon.co.uk/yr2000.htm>

Y2K Sanity Checks

Kolekce èlánků, rubrik a odkazù na informaèní zdroje, zamìøená na možné dopady problému roku 2000.
<http://www.equipped.com/y2kto.htm>

Unofficial comp.software.year-2000 FAQ

Přehled odpovědí na otázky v elektronické konferenci comp.software.year-2000.
<http://www.computerpro.com/~phystad/csy2kfaq.html>
<http://www.cpsr.org/program/y2k/faq.html>

Westergaard Year 2000

"Rok 2000 časovaná bomba" populární informační server Johna Westergaarda.
<http://www.y2ktimebomb.com/>

SECURITY2001

Další z projektů Johna Westergaarda tentokrát zaměřený na podnikovou provozní bezpečnost při přechodu do roku Y2K.
<http://www.security2001.com/>

Y2KChaos The Y2K Survival Site

Bohatá kolekce informací k problému Y2K včetně přehledu datů, které mohou být potenciální problémové.
<http://www.y2kchaos.com/>

Firmy a produkty

Novell Ready for the next millennium

Stránka Novellu o problému roku 2000 a prevenci případných negativních dopadů na uživatele firemních produktů možno stáhnout diagnostickou utilitu Novell Year 2000 Information Ferret.
<http://www.novell.com/year2000/>

Linux Online Linux and Year 2000 Compliance

Oficiální stránky věnované připravenosti linuxové platformy na rok 2000 dosavadní verze bez problémů až do roku 2038.
<http://www.linux.org/help/beginner/year2000.html>

Sun,s Year 2000 Information Site!

Oficiální informace společnosti Sun Microsystems k problematice Y2K.
<http://www.sun.com/y2000/>

Netscape Year 2000 Frequently Asked Questions (FAQ)

Odpovědi na nejčastější otázky ohledně připravenosti produktů společnosti Netscape na Y2K.
<http://sitesearch.netscape.com/products/year2000/faq/>

Year 2000 Diagnostic Utility for AMIBIOS

Stránka s downloadem diagnostické utility pro detekci problémů v jedné z nejrozšířenějších verzí BIOSu.

http://www.amibios.com/amibios/ami_2000.html

Microsoft TechNet Year 2000

Česká brána do stránek americké centrály Microsoftu, orientovaných na problém roku 2000.

<http://www.microsoft.com/cze/year2k/>

Domácí zdroje

Rok 2000 u DCCI

Stránka o problematice roku 2000 na serveru poradenské firmy DCIT, s. r. o., tabulka vyhovujícího softwaru, česká e-mailová konference o Y2K...

<http://www.dcit.cz/2000/>

2000.cz

Počítadlo měsíců, dnů, hodin, minut a sekund zbývajících do kritického nástupu Nového roku 2000 na serveru internetové kavárny ESMEDIA.

<http://www.2000.cz/>

Atestační centrum PVT-ATEC

"Státem akreditovaná zkušební laboratoř č. 1131 pro nezávislé beta-testování programového vybavení", nabízející mimo jiné i Testy přechodu na rok 2000.

<http://www.pvt.cz/html/atec.htm>

2k project, s. r. o.

Česká firma specializovaná na problematiku Y2K, zejména dodávky softwaru a hardwaru pro prevenci provozních výpadků při přechodu přes poslední rok 20. století.

<http://www.2kp.cz/>

ABAX millenium consulting

Specialista na řešení problému roku 2000 v informatice nabídka konzultací, projektů přípravy IT na přechod do roku 2000 a manažerských školení/seminářů o jeho problematice.

<http://www.xlnet.cz/millenium/>

Y2K rozcestník

Přehled několika odkazů na stránkách ISP Švamberk.Net

<http://www.y2k.cz/>

Svět Namodro rubrika: Rok 2000

Přehled článků Světa Namodro o problému Y2K.
<http://svet.namodro.cz/go/r-rubrika.asp?id=78>

2000 Namodro

Informační centrála Světa Namodro, věnovaná Y2K.
<http://svet.namodro.cz/w-2000/>

Zajímavosti

Y2K Fun Page

Stránka věnovaná černému programátorskému humoru na téma roku 2000.
<http://www.leonardsloan.com/about/y2k/index.htm>

Y2K Humor Contest

Festival humoru na téma dopady problému Y2K.
<http://www.year2000.com/archive/NFhumor.html>

Year 2000 Public Speakers Bureau

Server věnovaný výroky celebrit světa IT, politiky a ekonomiky na téma problém Y2K.
<http://www.y2kspeakers.com/>

Electric Utilities and Year 2000

Stránka zaměřená na problém Y2K v souvislosti se zásobováním elektřinou.
<http://www.euy2k.com/>

Embedded Processors Y2K

Přehled zdrojů na téma problémů typu Y2K u jednoúčelových a víceúčelových mikropočítačů, vestavných v různých zařízeních (automobily, výtahy, klimatizace, domácí elektrospotřebiče, ...).
<http://www.geocities.com/SiliconValley/Grid/6729/ep/ep.htm>

Užitečné tipy a triky pro Windows 95/98

JAN POVOLNÝ

Tento, již šestý díl, vznikl v době národní chřipkové epidemie, která shodou okolností postihla i samotného autora. Avšak ani zákeřný virus nezabránil vzniku dalších tipů a triků pro Windows 95 a jejich aplikace. Na závěr vás čeká a nemine i pár skrytých listí pro Windows 98 a Adobe Photoshop. Ětenáři s přístupem na Internet by rozhodně neměly uniknout další Intertipy, tentokrát i se dvěma odkazy v češtině. Doufám, že i tento díl přispěje k rozšíření vašich "wokenních" obzorů.

Oblast Windows 95/98

Resource Kits (Win95/98)

Určitě se mnoho nezmýlím, když řeknu, že většina z vás se s tímto názvem neseškává poprvé v životě. Resource Kits věrně doprovázejí každou verzi (nejen) Windows, a už se jedná o Windows 95, nebo Windows NT. Jde vlastně o další přidané manuály, tentokrát zaměřené více na systémovou správu, pronikající nikdy až do hloubi systému, a proto určené hlavně správcům sítí a podobně. Resource Kits jsou běžně k dostání v tištině podobě s několika doplňujícími disketami. Možná ale nevíte, že na každém instalačním CD s Windows 95 (u Win98 je to trochu jinak, o tom dále) je kompletní Resource Kit jako soubor s koncovkou HLP.

Vložte do mechaniky vaše originální CD s Windows 95, a v adresáři admin\reskit byste měli objevit soubory win95rk.hlp a win95rk.cnt. Tyto soubory stačí přkopírovat do adresáře c:\windows\help a potom vytvořit odkaz na soubor win95rk.hlp, třeba na ploše vašeho desktopu. Po poklepání se objeví okno s tématy nápovědy Resource Kitu.

Ve Windows 98 se již jedná o něco jiného, nicméně i zde je to víc velmi užitečné (viz obrázek). Na vašem instalačním CD s Windows 98 jdete do adresáře tools\reskit a spusíte soubor setup.exe. Aktivujete tak instalaci souboru mnoha utilit včetně známým TweakUI a koně aplikací Microsoft Batch 98 pro tvorbu automatizovaných instalací. Po nainstalování budete mít v menu Start odkaz na velmi příjemný prográmk, která všechny tyto utility přehledně integruje.

Pokud byste z jakéhokoliv důvodu nenalezli potřebné soubory HLP uvedené výše, můžete je získat i na Internetu, a to přímo na serveru Microsoftu (americkém) v sekci Download.

Tisk ve Windows (Win95/98)

V našem seriálu tipů a triků jsme se ještě ani jednou nevěnovali samotnému tisku. Pokusím se to tímto tipem napravit. V dřívějších verzích Windows (myslíme 3.x) byl tisk velice zdlouhavý a často blokoval aplikaci po celou dobu tisku tiskárny. S příchodem Windows 95 se vše velmi urychlilo tím, že nová Windows začala používat takzvaný "spooling", neboli řazení tiskových operací do fronty. Při tisku předá aplikace dokument do tiskové fronty a vy můžete ihned pokračovat v práci. Tiskový správce ve Windows se potom postará o vtištění dokumentu na pozadí.

Nicméně toto řešení je velmi náročné jak na operační, tak i na diskovou paměť. Pokud snad patříte k lidem, jejichž počítač je osazen minimem operační paměti a žalostně malým diskem,

bude pro vás výhodnější tisknout přímo na tiskárnu.

Jděte do menu Start a zvolte Nastavení a Tiskárny. Označete používanou tiskárnu a klikněte na ni pravým tlačítkem myši. V kontextovém menu zvolte Vlastnosti a jděte na záložku Podrobnosti. Zde stisknete tlačítko Zařazování. V následujícím dialogu máte několik možností volby. Pokud zvolíte Zahájit tisk po zařazení poslední stránky, bude se kompletní tiskový dokument ukládat na disk. Tato volba je nejnáročnější, ale nejrychlejší z hlediska aplikace. Kompromisem je volba Zahájit tisk po zařazení první stránky, jež není tak náročná na paměť, ale zase déle blokuje aplikaci, ze které tisknete. Opačným pólem je potom volba Tisknout přímo na tiskárnu, kde zablokujete aplikaci po celou dobu tisku, ale ušetříte kompletní místo na disku.

Nesnášíte ticho? (Win95/98)

Nebyl by to ani náš seriál, kdyby se v něm neobjevil alespoň jeden tip spojený s editací systémových registrů. Pokud patříte mezi milovníky hluku, je tento tip určen právě pro vás. Jednoduchou editací registru totiž dosáhnete přičlenění libovolného zvuku ve formátu WAV k libovolné aplikaci na vašem disku. Jistě, toto jde provést i pomocí některých utilit dodávaných zejména se zvukovými kartami, ale naě spouštět další program a přicházet tak zbytečně o cennou operační paměť.

Z menu Start, Spustit spusíte program regedit.exe. Jděte do klíče HKEY_CURRENT_USER. Zde pokračujte do podklíče AppEvents\Schemes\Apps. Naleznete dva adresáře, .Default a Explorer. Poklepejte na klíč Apps pravým tlačítkem a zvolte Vytvořit a Nový klíč. Jméno tohoto klíče musí být shodné s programem, kterému chcete přičlenit zvuk (např. pro Kalkulačku to bude jméno calc (podle calc.exe)). Poklepejte na tento nový vytvořený klíč pravým tlačítkem, a zvolte Vytvořit a Nový klíč. Jeho jméno bude open. Stejným způsobem vytvořte ještě klíč close. Nyní máte v klíči calc vytvořeny dva podklíče open a close. Zavřete Regedit.

Jděte v menu Start do Nastavení a zvolte Ovládací panely. Poklepejte na ikonu Zvuky. Zde až na konci seznamu naleznete položky pro aplikaci, kterou jste vytvořili v registrech. Nyní již stačí obvyklým způsobem přičlenit požadované zvuky. Tento postup lze samozřejmě zopakovat pro libovolné aplikace a rozezvučet tak svá Windows.

Hledáte ikony a nenacházíte? (Win95/98)

A ještě jeden drobný tip spojený s editací registrů. Osobně se nikdy dostanu do situace, kdy bych rád získal určitou ikonu pro moji aplikaci. První možností je ikonu sám vytvořit v některém z editorů, druhou je prohledávání souborů DLL a EXE, nebo v tich se ikony vyskytují. Jelikož ale Windows přiřadí všem souborům DLL stejnou ikonu, není na první pohled zcela zřejmé, zda tento soubor vůbec nějaké ikony obsahuje. Jednoduchou změnou v registru přinutíte Průzkumníka, aby u každé knihovny DLL zobrazil ikonu, kterou tato knihovna skutečně obsahuje (pokud jich je více, zobrazí první). Malou nevýhodou této změny je fakt, že pokud soubor DLL neobsahuje žádné ikony (většina), tak u něj Průzkumník zobrazí ošklivou ikonu používanou pro neznámý typ souboru.

Spusíte regedit.exe a jděte do podklíče HKEY_CLASSES_ROOT\dlfile\DefaultIcon. V pravé části Regeditu uvidíte v podklíči DefaultIcon zadanou výchozí hodnotu. Klikněte na ni pravým tlačítkem myši a zvolte Změnit. V následujícím dialogu změňte hodnotu položky na %1. Zavřete Regedit a spusíte Průzkumníka. V adresáři c:\windows\system uvidíte soubory DLL

s jejich specifickými ikonami.

Tento postup editace lze aplikovat například na podklíč cplfile, po jehož zmnění uvidíte všechny soubory CPL s jejich ikonami atd.

Microsoft Office 97

Výkon databáze (Access 97)

Patříte-li mezi časté uživatele Accessu a pracujete-li s velkými databázemi, asi víte, že i počítač s velkým množstvím operační paměti poněkud pokulhává, pokud má vyhledávat mezi řádově desítkami tisíc položek. Také velikost databází vytvářeným Accessem není zrovna malá. Hlavní věcí, kterou můžete pro zrychlení databáze udělat, je (mimo jiné) zmenšit její velikost a vyloučit všechny relace dříve smazaných položek.

Access pro tuto příležitost obsahuje sadu utilit, kterou naleznete v menu Nástroje, Správa databáze. Položka Zkomprimovat databázi efektivně zmenší databázový soubor a položka Opravit databázi zase dokáže smazat všechna poškozená spojení, a často vás tak zbaví chybových hlášení v průběhu otvírání a zavírání databází. Pokud chcete zkomprimovat jinou databázi, než právě otevřenou, zavřete všechny soubory a zvolte znovu položku Komprimovat databázi. Access vám nabídne jak výběr vstupního, tak i výběr výstupního souboru. Tímto způsobem můžete jednoduše vytvořit záložní kopie.

Problémy s cAPS LOCK (Word 97)

Na klasické PC klávesnici je klávesa CAPS umístěna přímo nad SHIFT (no a co?). Klávesu SHIFT používáme velmi často, a často se také přehmatáváme právě na klávesu CAPS. Potom napsaný text vypadá asi tak, jako nadpis tohoto tipu. Nicméně tvůrci Wordu tento problém vyřešili, a to dokonce dvojnásobem. Za prvé máte možnost v menu Nástroje, Automatické Opravy zaškrtnout volbu pro opravy nechtěného zapnutí CAPS. Druhou možností nápravy je použití funkce Velká písmena v menu Formát, kde máte hned několik možností voleb. Nutno už jen dodat, že na rozdíl od jiných automatických funkcí je tato skutečně funkční a opravuje jen když to po ní uživatel opravdu chce.

Pište rychleji (Word 97)

Některí z nás jsou v psaní na počítači opravdoví outsideři, jiní se zase považují za experty v psaní "všemi deseti". Následující tip se však bude hodit i tím skutečně nejrychlejším. Představte si, že Word vám umožňuje nadefinovat pro libovolná slovní spojení zkratky. Například pro název "Personal Computer" nadefinujete zkratku "pc". Pokud tuto zkratku ve Wordu napíšete, objeví se automaticky "Personal Computer". Po nadefinování desítky nejužívanějších zkratk svůj rekordní "počet úderů za minutu" přinejmenším zdvojnásobíte.

Jděte do menu Nástroje a zvolte položku Automatické opravy. Na záložce Opravy vyplňte do kolonek nad tabulkou definici vaší zkratky. Vlevo skutečnou podobu a vpravo zkrácenou. Potom stisknete tlačítko Pridat a potvrdíte stiskem OK. Od této chvíle stačí napsat v dokumentu zkratku, a funkce automatické opravy ji ihned převede na dlouhý ekvivalent. Tento způsob nahrazování lze úspěšně využít například při potřebě psaní jmen v cizím jazyce. Ta potom (opatřená spoustou vlnovek a přehlásek) jednou nadefinujete, a pak už jen lehce

používáte pomocí zkratky bez složitého přepínání národních klávesnic. Malá rada na závěr. Vyhněte se používání zkratk, které by mohly mít i jiný smysl, mohlo by totiž dojít ke zmatení.

Easter Eggs

Adobe Photoshop 4/5

Tento tip je jedním z důkazů, že nejen programátoři Microsoftu vkládají do svých dítek drobnosti pro pobavení uživatele po namáhavé práci s jejich produktem. Ten ve Photoshopu sice není příliš "multimediální", zato obsahově určitě exceluje.

Spusťte Photoshop a zvolte v menu Help položku About Photoshop... Mělo by se objevit okno, ve kterém po chvíli začne ujíždět text s autory (v některých verzích je potřeba při volbě About.... držet stisklou klávesu ALT). Potom stiskněte levý!!! ALT a klikněte na velké košičí oko na obrázku. Stiskněte klávesu CTRL a pusťte ALT. Měl by se vám tisknout pod obrázkem zobrazovat skrytý text.

Windows98 Team Video (Win98)

A na závěr další "Easter Egg", tentokrát velmi povedený, pocházející od nenapravitelných programátorů nejmenované firmy. Je dostupný přímo ve Windows 98. Mě pracoval v anglické i české verzi. Kladem tohoto velikonočního vejce je útok na vaše zeměpisné znalosti. Při provádění triku doporučuji mít při ruce atlas světa, mnoho z vás ho bude potřebovat.

Otevřete dialog nastavení času, například poklepnutím na hodiny vpravo dole na taskbaru. Zvolte záložku Časové pásmo. Nyní stiskněte klávesu CTRL a držte (pevně). Klikněte jednou levým tlačítkem myši na přibližné umístění místa Memphis v Egyptě (a zde přichází na řadu atlas, nemýlím-li se). Držte zmačknuté levé tlačítko, a přetáhněte pomyslný objekt (místo Memphis) na přibližné umístění Memphisu ve státě Tennessee v USA. Stále držte stisknutý CTRL, chyťte znovu pomyslné místo Memphis a přetáhněte ho z Tennessee na přibližné umístění místa Redmond ve státě Washington (sídlo firmy Microsoft). Objeví se vám nové dialogové okno s mnoha fotografiemi vývojářského týmu, známou hudbou a nezbytnými titulky...

Další díl seriálu končí, příští měsíc čekajte opět výběr těch nejlepších tipů v tištěné podobě a odkazy na ten zbytek ve formě dalších Intertipů. Pokud i vy právě bojujete se zákeřným virem, doufám, že tento článek přispěje alespoň malou mírou k vašemu uzdravení. Na shledanou příště.

InterTipy

Už jste nikdy pracovali v "novelovské" síti na počítači s Windows, který měl pouze 8 MB paměti RAM? Pokud ne, víte, že tyto Intertipy byly vytvořeny právě na takové konfiguraci. Zsvícení možná tuší, o čem mluvím. Nicméně Intertipy zde jsou a je jich opět slušná várka, takže neváhejte a "serfujte", samozřejmě na současných high-end PC, kde se s problémy s pamětí určitě nesečkáte.

- WinNT/98 Tips and Tricks
<http://www.pm-networking.de/tips.htm>

Graficky velmi povedená stránka tipů v německém jazyce. Pro její zhlédnutí budete potřebovat prohlížeč podporující rámečky. Najdete zde informace z oblasti Windows 95/98 i z oblasti Windows NT. Stránka obsahuje i fulltextový vyhledávač, který vám pomůže k nalezení požadovaného tipu. Dále stránka obsahuje odkazy na diskusní forum, archiv utilit a novinky.

- PC News
http://www.1960pcug.org/pc_news/1999/02/windows_95_98.htm

Stránky na tomto serveru jsou vyvedeny v čisté textové formě. Uvedený odkaz ukazuje jen na jednu z nich. Pokud chcete vidět i ostatní tipové stránky, stačí z adresy odmazat text až k lomítku za "pc_news". Odtud můžete listovat po dalších tipech.

- Windows 3.11 tips
<http://www.babeard.simplenet.com/win3.1tips.html>

Opravdu vidíte dobře, tento odkaz směřuje na stránku s tipy pro Windows 3.11. Možná ti mladší z vás ani netuší, co vlastně práce s touto starší verzí Windows obnášela. Jinými slovy, každý trik nám byl vhod. Nikomu možná bude i nyní.

- Networld
<http://www.networld.co.nz/>

Tato stránka se svým obsahem nedotýká pouze tipů pro Windows. Najdete zde hlavní informace a novinky z oblasti tvorby HTML stránek. Jelikož se ale vše odehrává na platformě Windows, naleznete i zde užitečné rady. Stránka obsahuje vyhledávač odkazů. Po grafické stránce je zpracována velmi profesionálně.

- MicroAge
http://www.microagelink.com/tips_win95.html

Malá stránka s několika užitečnými tipy pro Windows. Doporučuji prohlídku celého WebSite.

- Mason Tips
<http://www.masontechnology.com/win95tips.htm>

Profesionální stránka nejmenované firmy. Obsahuje odkazy a rady týkající se Windows NT, a samozřejmě obou domácích modifikací (Win95/98). Prohlížení tipů je díky grafickému zpracování celkem přehledné.

- CyberPC Page
<http://www.cyberpc.com/wintips.html>

Stránka s absolutní převahou textu nad grafikou, tedy vhodná zejména pro takzvané uživatele-modemisty. I přes minimum grafiky je velice přehledná. Tipy jsou rozděleny dle témat, na stránce naleznete i odkazy na utility související s některými tipy a různé jiné záplaty (patche).

- Tipy J. Mallata

<http://users.czn.cz/~ferdam/jarda/win95.htm>

Další velice dobře zpracovaná česká stránka. Autor opět použil rámečky, takže budete potřebovat prohlížeč s jejich podporou. Tipy jsou rozděleny tematicky na samotné tipy a triky, registry, tisk, komunikaci, perličky (určitě tušíte, o co se jedná), humorníček a ohlasy čtenářů. Stránka také obsahuje odkazy na ostatní WWW s podobným zaměřením.

- Novákovy tipy s triky

<http://194.213.239.165/kompost/3b/Novak/index.htm>

Tak konečně také "zabrousíme" do našich zemí na stránky s tipy v českém jazyce. Tipy od Vojty Nováka (jak praví titulek WWW stránky) jsou souborem stránek vycházejícím ze známé knihy tipů. Najdete zde výběr z několika oblastí, jako jsou Hardware, Ovládání, Systém a Různé. K prohlížení stránek je třeba vlastnit prohlížeč s podporou rámečků (frames).

- Office Products

<http://www.officeproducts.com/>

Na chvíli se odloíme od tipů pro Windows a budeme se trochu vnovat kancelářským aplikacím. První stránkou, na kterou se zaměříme, je Office Products. Jedná se o přehlednou, graficky velmi dobře zvládnutou sadu tipů pro všechny možné kancelářské aplikace od plánovačů až po textové editory. Najdete tu i odkazy na utility, je zde i funkční diskusní fórum.

- IntoSoft Tips

<http://www.intosoftware.co.nz/Tips.html>

Další stránka s tipy pro Office aplikace. Tentokrát se jedná o rady výše uvedené firmy pro své uživatele. Najdete zde odkazy na tipy pro všechny aplikace MS Office 97, a dokonce i tipy pro Windows 95. Možná vás zaujmou i linky na manuály a nabídky různých kurzů a tréninkových center.

- Microsoft

<http://www.microsoft.com/magazine/guides/tipsguid/default.htm>

Samozřejmě že i samotný výrobce jednoho z nejrozšířenějších Office balíčků má svoji stránku tipů a rad. Ve spolupráci se stránkami ZDnetu zde naleznete profesionálně zpracované stránky s tipy pro všechny microsofty produkty, tedy nejen pro Office.

- WordTips

<http://www.dcomp.com/wordtips/>

Jak již název napovídá, jedná se o stránku týkající se tipů pro MS Word. Ale přece jen jde o

nìco trochu jiného. Naleznete zde informace o diskusní skupinì, která se nazývá právi WordTips a zabývá se podrobnì všemy verzemi MS Wordu. Samozøejmostí je archiv se staršími pøíspěvky a možnost pøihlášení se do konference.

- Payne Office Tips

<http://www.payneconsulting.com/tips.htm>

Tak by se dala nazvat stránka tipù firmy Payne Consulting, kde pomocí pøehledných a jednoduchých odkazù naleznete tipy pro Word, Excel, PowerPoint, Outlook a Access. Tipové stránky jsou zpracovány formou seznamù s jednotlivými tipy, což je trochu neohrabané v momentì, kdy je budete chtít stáhnou pøes modem domù. To je pak zhola nemožné.

- PC Software Tips

<http://msg2.ucr.edu/software/PC/tips/>

Stránka s tipy pro Windows i ostatní aplikace typu Office. Najdete zde odkazy na tipy pro Word a Excel, ale i pro Corel WordPerfect a samotná Windows 95. Nechybí ani tipy pro oba dva konkurenty ve WWW browsingu, tedy pro Internet Explorer 4 a Netscape Communicator.

- VBA Tips

<http://157.118.89.4/~tsuka/index.htm>

Na závìr trochu odbornìjší odkaz s ukázkami skriptù ve Visual Basicu, použitých v aplikacích MS Office. Naleznete zde několik odkazù, ponìkud chybí vysvìtlení jednotlivých krokù, ale pro zasvìcené to nebude na škodu.

Tímto odkazem ukonèíme dnešní díl Intertipù. Pøíští tu budeme opìt s novou várkou zajímavých odkazù.

Pozor! Zde sídlí on-line zloději! aneb Jak se nenechat on-line okrást

Jan Lipšanský

"Seš prostě censored," řekl mi můj brněnský kamarád, když jsem mu plakal na rameni, že mne jedna internetová firma z Bostonu soustavně okrádá o peníze z mého účtu. Inu nevádí, řekl jsem si, alespoň se z mých zkušeností mohou poučit ostatní, aby se nechovali jako já a viděli, jak případně postupovat, když už by se tak přece jen chovali.

Tímto článkem samozřejmě nechci nikoho odradit od toho, aby nakupoval přes Web. Naštítí 99,9 % firem takto podnikajících je solidních. Ale objeví se různí kuliferdové, kterým jde jen o číslo vaší karty, a šup! než se nadějete, je vaše konto o pár stovek, neokuli tisícovek, chudší. A že příjmy v České republice nepatří k nejvyšším.

Mně osobně se přihodily nemilé skutečnosti se dvěma firma-mi, před nimiž tímto důrazně varuji: Critics\ Choice Video (www.ccvideo.com) a VideoPremiere (www.videopremiere.com). První mi poslala neobjednaně další tři (!) videokazety navíc (objednal jsem jen jednu), samozřejmě si strhla peníze, a tyto poslala ještě ke všemu do Argentiny, ačkoliv v objednávce jasně stálo Česká republika. Naštítí po výměně několika desítek rozhorlených e-mailů se situace vyjasnila: z Brazílie, kam mezitím zásilka došla, odešel balíček do Holandska, a pak již byl k nám do ěch kousek. Neobjednané zboží jsem vrátil, oni vrátili peníze, ale za ty dva měsíce bych ocenil i ty úroky, co jim naskákaly na jejich kontě.

Druhá společnost se zachovala hůř. Nejenže mi nic neposlala, ale peníze si strhávala každý měsíc! Bohužel, při internetových nákupech prý neexistuje možnost blokáce karty pro jednu jedinou konkrétní firmu, a tak nezbyvá, než vyplnit formulář Reklamáce transakce platební kartou, a doufat, že touto cestou se zadaří alespoň něco získat zpět. Já po čtvrt roce ze zmíněné společnosti doslova vytřáskal (můj známý v Americe jim denodenně telefonuje a faxuje, na e-maily VideoPremiere z vysoka kašle) jednu ze dvou objednaných videokazet, ty tři tisíce korun českých mi dodnes dluží.

Takže nejprve vám poradím, jak postupovat, chcete-li skutečně omezit riziko při on-line nákupech na minimum:

1. Stránky serveru, na němž chcete nakupovat, by měly obsahovat podrobné údaje o firmě: název, adresu, telefonní číslo, faxová čísla, e-mailové kontakty, v lepším případě i jména zodpovědných lidí a sekcí, spravujících každá jinou problematiku.
2. Dále by se zde měly nacházet podrobné informace o cenách za balné, poštovné, a to v rozpisu podle zemí, kam by zásilka měla být doručena. Nesmíjí chybět údaje o možnostech reklamáce, za jakých podmínek a jakým stylem tato probíhá.
3. Máte-li pro nákup uvést své číslo platební karty, musí se tak dít na zabezpečeném serveru (viz PC WORLD 11/98). Raději je neposílejte e-mailem nebo faxem, kódování zabezpečených stránek je přece jen o něco účinnější než vidomí, že se okolo faxu v Americe ometá zrovna nějaká uklízečka.
4. Ověřte si, zda fungují všechny kontakty na firmu, a že telefonní a faxová čísla nejsou odpojena nebo jen přesměrována na nic neřešící záznamník. Moje milé VideoPremiere mělo načas skutečně tato čísla dobrá jen ke koukání, případně jako nápad pro vsazení do loterie.

5. Když nièemu nerozumíte (nemyslím tím øeè, je jasné, že v Americe vùtšinou neumijí èesky ani slovensky, jak si tuhle jeden náš ètenáø myslel), kontaktujte firmu jakýmkoliv zpùsobem a ptejte se, ptejte se... ptejte se. Vy jste zákazník, a oni pøed vámi musejí padnout na "zadní sedací soupravu".

A nyní to horší jak postupovat, když vás firma skuteènì "vypeèe":

1. Podívejte se na podmínky reklamace, a pokud existuje možnost zboží vrátit a reklamaci uplatnit, okamžitì ji využijte.

2. Ozvìte se e-mailem, zašlete fax, zatelefonujte do firmy, a žádejte opravu, vysvìtlení, nápravu, cokoliv, co napraví zlodìjské jednání firmy.

3. Vyplòte formuláø na www.ftc.gov. Tato americká vládní organizace, pod níž spadá dohled nad hospodáøskou soutìží a regulérním podnikáním v USA, kontaktuje spoleènost, na níž si stìžujete, a mohu vám øíci, že vždy dva dny poté, co jsem "federály" oslovil, ozvala se mi problematická on-line firma s nabídkou na urovnání sporu. Na výše uvedených WWW stránkách najdete také návod, jak se nenechat napálit.

4. Pokud jste platili kartou, a jde o karetní delikt, podejte žádost v bance. Bohužel, èeské banky vùtšinou na Internet pohlížejí nedùvìøivì, a házejí vám pøitom klacky pod nohy v podobì zvláštních penále a varovni vztyèených prstù. Vykašlete se na ni, byrokraty, lepší je zaplatit dvě stovky, než pøijít o milion. V tomto smìru bych vám navíc doporuèil Expandia Banku, kde se mnou jednali velmi solidnì, nikdo mi nenadával jako tuhle v Komerèce, a dokonce mi nabídli mé oblíbené kafe.

5. Pokud jste byli opatrní už pøi objednávce, mìly by výše uvedené body staèit k tomu, abyste se domohli svých práv. Ne-li, kontaktujte policejní sbor mìsta, kde firma sídlí, a napište své špatné zkušenosti tøeba k nám do PC WORLDu na e-mail Jan_Lipsansky@idg.cz.

Tipy pro MS Access - práce s formuláři (pokračování)

Jiří Mièke

Práce s podformuláři

- Pokud chcete ponechat možnost zadávání nových záznamů přímo do podformuláře (prostřednictvím jednoho z navigačních tlačítek) formulář např. zobrazuje údaje prodejce z tabulky Prodejci a podformulář seznam tímto prodejcem uzavřených smluv z tabulky Smlouvy (vazba přes automatické číslo ID_Prodejce z tabulky Prodejci) musíte použít událost podformuláře Před vložením (v orig. Before Insert). V kódu této události je totiž třeba "vložit" identifikační číslo prodejce do nového záznamu jím uzavřené smlouvy takto:

```
Me![ID_Prodejce] = Forms![Prod_Smlouvy]![ID_Prodejce]
```

- Podformulář ve formě datového listu (tedy seznamu záznamů) poskytuje uživateli velké možnosti práce s filtrem. Chcete-li uživateli navíc poskytnout možnost aktuálně vybrané záznamy vytisknout, vytvořte na formuláři příkazové tlačítko a запиšte následující programový kód do události Po klepnutí (Objednavky_Sez je název formuláře, sfrm Objednavky_Sez název podformuláře a rptObj_Sez název tiskové sestavy):

```
Dim MyFilter As String  
MyFilter = Forms![Objednavky_Sez]![sfrmObjednavky_Sez].Form.Filter  
DoCmd.OpenReport "rptObj_Sez", , , MyFilter
```

Předdefinovaná dialogová okna

- Pro zobrazení zprávy uživateli programu nabízí Access předdefinované modální dialogové okno, které vyvoláte příkazem MsgBox. Funkce má několik parametrů (text vlastní zprávy, zobrazená tlačítka, titulek okna, soubor s nápovědou) a vrací podle stisknutého tlačítka příslušnou hodnotu Integer. Následující kód ukazuje použití funkce (viz obr. t), kdy uživatel má možnost zrušit tisk:

```
resp = MsgBox("Bude vytisknuta sestava prodeje.", vbOKCancel + vbQuestion)  
If resp = vbOK Then  
    DoCmd.OpenReport "rptSalesResults"  
End If
```

- K zadání jednoho parametru uživatelem můžete použít druhé předdefinované modální dialogové okno, které se zobrazí příkazem InputBox. Funkce vrací proměnnou typu String (po stisknutí tlačítka Storno vrací prázdný řetězec), jako parametr můžete zadat také přednastavenou hodnotu, bohužel však není možné nadefinovat formát a kontrolu zadávaného údaje.

Doménové funkce

- Pokud chcete k aktuálnímu záznamu na formuláři vždy zobrazit pole z jiné tabulky, nemusíte vytvářet podkladový dotaz tabulky, ale můžete použít funkci DLookup. Např. k zobrazení názvu prodejní oblasti (tabulka Skupiny) na formuláři s údaji prodejce (tabulka Prodejci, vazba přes numerické pole ID_Skupiny) vytvořte textové pole a jako zdroj tohoto pole zadejte výraz

```
=DLookup("[Oblast]";"Skupiny"; "[ID_ Skupiny] =" & Forms ("Prod_Smlouvy").[ID_ Skupiny]).
```

- Obdobou funkce DLookup je funkce DCount, která slouží k zobrazení počtu záznamů (pro zjištění součtu je určena funkce DSum). K zobrazení celkového počtu smluv uzavřených prodejcem (tabulky Prodejci a Smlouvy, vazba přes numerické pole ID_Prodejce) na formuláři osobních údajů prodejce zadejte zdroj dat do textového pole

```
=DCount("[ID_Prodejce]";"Smlouvy";"[ID_Prodejce] =" & Forms("Prod_Smlouvy"). [ID_Prodejce]).
```

Poznámka: V případě textového typu pole ID_Prodejce by výraz pro zdroj dat vypadal takto:
=DCount("[ID_Prodejce]";"Smlouvy";"[ID_Prodejce] =" & "\" & Forms("Prod_Smlouvy"). [ID_Prodejce] & ",").

- Výše uvedené funkce (DLookup, DCount, ale i některé další) tvoří skupinu tzv. doménových agregačních funkcí. Tyto funkce mohou být použity na libovolnou doménu, a ne tedy jen na vztáženou tabulku. Jako příklad může sloužit zobrazení příjmení příjmého nadřízeného na formuláři údajů prodejce, tedy údajů jiného záznamu z téže tabulky Prodejci (numerická pole ID_Prodejce, ID_Nadrizeny, ...), viz obr. s. Zdrojem textového pole Nadrizeny pak bude výraz

```
=DLookup ("[Prijmeni]"; "Prodejci"; "[ID_Prodejce] =" & Forms("Prodejci"). [ID_Nadrizeny]).
```

Další

- Chcete-li vytisknout sestavu pouze pro aktivní záznam formuláře (např. údaje aktuálního prodejce), použijte parametr Where příkazu DoCmd.OpenReport. Pro vytisknutí sestavy pouze aktuálního prodejce vytvořte na formuláři tlačítko pro tisk a do události Při klepnutí (v orig. On Click) zapište kód

```
DoCmd.OpenReport "rptProdejce", , , "[ID_Prodejce] = Forms![Prodejci]![ID_Prodejce]",
```

kde rptProdejce je název tiskové sestavy a ID_Prodejce identifikační číslo prodejce.

- Možná jste se setkali se situací, kdy jste zadali nový záznam prostřednictvím formuláře (např. údaje nového zaměstnance) a ihned vytiskli tiskovou sestavu (osobní kartu tohoto zaměstnance), která však byla prázdná. Údaje nového záznamu totiž nebyly uloženy v tabulce

automaticky se uloží přechodem na jiný záznam; k uložení tak můžete použít příkaz DoCmd.RunCommand s parametrem acCmdSaveRecord.

Internet guru - Vše, co jste chtěli vidět o Internetu... Nebojte se zeptat!

Jan Ěáp <internet@guru.cz>

Zoner inShop - Instantní elektronický obchod pro paní Dymákovou

Vrať do toho jedno internetové připojení, jeden e-mail správci, jedno CD-ROM a svůj aktuální ceník, den nebo dva míchej a dostaneš svůj první internetový obchod."

Tak nějak by se dal jednou větou popsat systém pro provoz internetových prodejen Zoner inShop a zároveň i obchodní politika, která jej provází. Zkrátka internetový obchod, jehož zřízení a provoz zvládne každý alespoň průměrně zblhlý uživatel počítače tedy i prototyp průměrnosti ze seriálu "Okna vesmíru dokonán", paní Dymáková.

Co je inShop...

To jde těžko jednoznačně definovat. Je to software, internetový server nebo služba? Vlastně od každého trochu inShop je systém pro provoz internetových prodejen, vyvinutý českou firmou ZONER software pro stejnojmennou službu. Ta umožňuje klientům provozovat vlastní internetovou prodejnu formou jejího pronájmu, tedy bez nutnosti vlastnit potřebné technicko-provozní zázemí. Na straně "nájemce" inShopu stačí standardně vybavený počítač PC s Windows a připojením do Internetu. Speciální software pro aktualizaci a konfiguraci obchodu je k dispozici zdarma a lze jej získat buď stažením ze serveru inShop.cz, nebo na CD-ROMu.

...a co umožňuje

Od prvního seznámení je na celém inShopu patrná snaha jeho tvůrců, vytvořit jednoduše použitelný a co nejvíce univerzální prototyp internetové prodejny. V inShopu najdete podporu pro prodej koncovým zákazníkům, dealerům, nebo jejich kombinaci. Celá nabídka (ceník) s popisem zboží může být členěna do dvou podřízených úrovní (kategorie a podkategorie), každá její položka může kromě základní identifikace obsahovat stručný a podrobný popis a obrázek ve dvou velikostech (náhled a originál). Celý ceník se dá předem připravit na lokálním počítači a pak najednou nahrát/zaktualizovat nabídku na serveru. Jednotlivé položky lze dočasně označit jako novinku, nebo naopak poznámkou "není skladem". Katalog zboží je také možné importovat z nejrozšířenějších databázových a textových formátů, případně přímo z účetního systému.

Jednotlivé zákazníky systém registruje a při další návštěvě jim nabízí možnost jednoduchého přihlášení. Kromě toho může obchodník sám přidávat registrace svých partnerů a stále zákazníky rozdělit do několika kategorií s oddělenou nabídkou. To umožňuje např. zpřístupnit dealerům nákup za velkoobchodní ceny nebo motivovat stálé zákazníky speciálními slevami.

Slevový systém, který tvoří základ úspěšného internetového obchodu (nebo je kromě zajímavého sortimentu hlavním lákadlem), umožňuje používat všechny běžně aplikované slevy: až čtyři úrovně slev dealerských, přidělení slev časově omezených pro určité druhy zboží (cenové akce), definici množstevních slev a přidělení individuálních slev konkrétním zákazníkům včetně možnosti upozornit stálé zákazníky na slevu e-mailem.

Samozřejmě je možnost definice různých způsobů dopravy zboží a započítávání její ceny do celkové ceny objednávky a definice a přidělování různých možností úhrady.

Po stránce vzhledu lze individuálně přizpůsobit veškeré texty, barvy a grafické prvky, přičemž samozřejmě kostra aplikace (rozmístění základních ovládacích prvků, struktura databáze, atd.) zůstává pro všechny obchody stejná. Ve většině uživatelsky definovaných textů lze využívat také prvky jazyka HTML, včetně hypertextových odkazů.

V současné době je realizováno propojení na účetnictví Pohoda společnosti Stormware a na ekonomické systémy Info Office a WinStrom. Propojení je realizováno prostřednictvím exportních tabulek, definice potřebných kroků a příslušných dávkových souborů (s příponou ZIX) pro automatický převod dat mezi inShopem a jednotlivými ekonomickými systémy. Pro Money2000 od Cíglar Softwaru je k dispozici komfortnější řešení v podobě modulu iMoney. Ten přebírá funkci klientského centra, takže komunikaci se serverovou částí Zoner inShopu lze spouštět přímo z Money2000.

Nač to přijde

Na začátku března, měsíce Internetu (kdy vznikala tato recenze), si bylo možné v rámci akce na jeho podporu zaregistrovat novou prodejnu, jejíž provoz byl až do konce roku 1999 (pak stejně přestanou počítače fungovat :-) zdarma.

Ta šance je již pryč, ale standardní podmínky pro letošní rok jsou i tak poměrně příznivé. Zejména vzhledem na možnosti minimalizace rizika obchodníka. Zřízovací poplatek je pro letošek zrušen (aby to bylo zcela zadarmo, musíte se spokojit se softwarem staženým ze sítě, jinak je stejný jako při zřízení domény na CZECHII) a samotný provoz lze hradit dvěma způsoby. Buď si vyčítáte a za provoz obchodu budete platit bankovních 990 Kč měsíčně, nebo to jen tak zkusíte a můžete zvolit variantu, kdy za provoz platíte 5 % z realizovaného obrátu (tedy žádný zákazník = žádné poplatky). V obou případech však máte dvouměsíční zkušební provoz zadarmo.

Protože z provoz internetového obchodu je po technické stránce srovnatelný s klasickým hostováním WWW prezentace, je samozřejmě třeba počítat ještě s náklady za obsazený diskový prostor, a přenesená data nad stanovený limit. Tady je cena stejná jako u hostování aktivních aplikací 150 Kč za přenos 100 MB nad limit 1 GB, nebo za 5 MB diskového prostoru nad 50 MB. Pokud tedy nemáte opravdu mamutí sortiment, připadají poplatky prakticky v úvahu pouze v případě, že zátěž tvoří objednávky, a pak je určitě úspěšnější obchodníci zaplatí.

100 + 1 český Amazon

inShop je první tuzemský systém, který umožňuje opravdu pohodlně a levně zřídit vlastní internetovou prodejnu téměř komukoliv. Prodávát na Internetu tak (teoreticky) může každý, ať již začíná na zelené louce, vlastní/provozuje klasický (kamenný) obchod nebo prodává svoje vlastní produkty. Jaký to bude znamenat trend? Vzniknou opravdu kvanta všemožných obchůdků se vším možným?

Ano i ne. Vzhledem k tomu, že na Internetu je všude stejně daleko, stíží lze očekávat, že vznikne a udrží se větší počet obchodů se stejným sortimentem (např. knihkupectví). Z každé oblasti může na českém Internetu uspět jen pár nejschopnějších. Zkracování vzdáleností díky Internetu však má i své výhody: vzhledem k možnosti oslovit zákazníky z

celé republiky může vzniknout velká skupina velmi úzce specializovaných obchodů, jež se jako klasický obchod neužívá ani ve větším měřítku.

Další nezanedbatelnou skupinu tvoří producenti a dovozci, kteří potřebují všemi kanály distribuovat své zboží do dealerské sítě. S použitím hotového řešení této kategorie si mohou dovolit zkusit internetový prodej i menší podniky, pro niž je individuální realizace obchodu "na míru" příliš nákladná.

Vznik 100 + 1 českých Amazonů <[http:// www.amazon.com/](http://www.amazon.com/)> nám jistě nehrozí, ale určitě se můžete těšit, že sortiment zboží, které si můžete objednat po síti díky mnoha specializovaným obchodům, se podstatně rozšíří a obchodníky se s minimálním rizikem můžete zkusit stát i sami.

ZONER inShop - Systém pro provoz internetových prodejen

- + dostupnost / cenová politika
- + jednoduchost použití
- + napojení na účetní systémy
- + dobré možnosti individuálního nastavení
- drobné dítské nemoci (např. problémy s Netscapem)
- chybí přímá podpora inkasa z platebních karet s přenosem dat přes SSL

ZONER software: <http://www.inshop.cz/>

OnNet

Co přináší technologie AO/DI? - Pevná linka s každou přípojkou ISDN!

Od samého počátku zavádění telekomunikačních služeb ISDN (Integrated Services Digital Network), respektive Euro ISDN, se mezi odbornou veřejností neustále diskutuje o tom, zda se nezavádí již překonaná technologie, která je (zejména po stránce rychlosti) dávno překonaná technologiemi DSL (Digital Subscriber Line). ISDN však není pouze přenosová technologie, ale ucelený komunikační systém zahrnující a stále přibalující další technologie a s nimi i další možnosti.

V podmínkách České republiky by pro využívání Internetu mohla znamenat nemalý průlom poměrně nová a nepříliš známá technologie AO/DI. O co se tedy jedná?

Co je AO/DI?

AO/DI, neboli Always On/Dynamic ISDN, je poměrně mladá technologie, umožňující realizovat datové přenosy prostřednictvím servisního tzv. D kanálu ISDN přípojky.

Pro rekapitulaci: standardní přípojky ISDN se dělí na koncové, určené pro jednotlivé účastníky tzv. BRI (Basic Rate Interface), a hromadné podnikové přípojky, tzv. PRI (Primary Rate Interface). Přípojka BRI zahrnuje dva digitální komunikační (tzv. B) kanály o kapacitě 64 Kb/s a jeden služební řídicí (tzv. D) kanál, s přenosovou kapacitou 16 Kb/s. PRI pak zahrnuje 23, respektive 30 standardních B-kanálů a jeden D-kanál o kapacitě 64 Kb/s.

Na rozdíl od B kanálů, u nichž je používání každého tarifováno časovými impulsy stejně jako u analogové telefonní linky, je servisní D kanál kvůli monitoringu zapojen neustále. Protože zejména u PRI přípojky není jeho kapacita přenosem provozních dat vytížena, došlo zvláště s rozvojem Internetu ke snahám využít část jeho kapacity pro přenos dat. Tyto iniciativy vyústily v návrh a realizaci technologie AO/DI, která umožňuje využít D kanál PRI přípojky pro přenos dat rychlostí 9 600 b/s prostřednictvím protokolu X.25.

Za vznikem této technologie stojí organizace VIA (Vendors' ISDN Association), která se zasadila především o průmyslovou standardizaci AO/DI, jež v podobě prototypu technického řešení vznikla již v září 1996.

Co je k tomu třeba?

Po technické stránce je k provozu datových přenosů po D-kanále ISDN přípojky potřeba především podpora AO/DI a protokolu X.25 koncovými zařízeními na obou stranách. Na straně telefonní společnosti alias ISP (v našem případě SPT a její IOL) je to instalace příslušné verze řídicího systému do směrovače CISCO a jejich rozšíření o modul zajišťující převod mezi protokoly TCP/IP a X.25 (tzv. packet handler).

Na straně účastníka je pak třeba, aby AO/DI podporoval jeho ISDN modem nebo domácí ústředna.

Co s pouhými 9,6 Kb/s?

V dnešní době, kdy nejpomalejší komutované připojení do Internetu běží na 33,6 a jsme svědky masivního nástupu modemů 56k, se může připojení rychlostí pouhých 9,6 Kb/s na první pohled zdát neúnosně pomalé až nepoužitelné. Opak je však pravdou. Jak jsem již rozebíral v únorovém pokračování Internet guru (článek "Vyplatí se pevná linka?"), je velkou výhodou pevného spojení jeho permanentní dostupnost. Samotná přenosová kapacita pak není limitující pro mnohé ze služeb, které nevyžadují přenést najednou větší objem dat. Mezi ně patří především běžná elektronická pošta, chat (IRC, ICQ), hledání v databázích či jiných, zejména textových informačních zdrojích (např. obchodní rejstřík na WWW s vyloučením obrázků). Další třídou vyloženě komerčních aplikací, pro niž je toto spojení postačující, je online identifikace či autorizace (např. autorizace platebních karet, telemetrie nebo různé aplikace v zabezpečovacích systémech), nehledě na to, že po 9,6 Kb/s lze přenést 1MB soubor za necelých 18 minut, což ve chvíli, kdy neplatíte za čas spojení, není zdaleka nejhorší řešení.

Navíc technologie AO/DI samozřejmě podporuje datové přenosy po všech těchto kanálech přípojky BRI zároveň, včetně jejich průběžného zapojování a odpojování. V případě potřeby zvýšit propustnost v momentální špičce tak můžete mít za cenu "dvojích impulsů" přenosovou kapacitu až 137,6 Kb/s (2 x 64 + 9,6).

Za kolik?

Stejně jako u připojení pevnou linkou, se i u připojení do Internetu přes AO/DI budou náklady skládat z poplatků za spojení mezi koncovým účastníkem a uzlem poskytovatele, a z poplatků za samotný přístup do sítě.

První kategorie nákladů by neměla být nijak vysoká. Protože D-kanál je v provozu permanentně již z principu fungování ISDN sítě a není technicky uzpůsoben pro tarifkaci, očekává se zpoplatnění jeho použití pro přenosy dat nízkým měsíčním paušálem. Místní telekomunikační společnosti ve Spojených státech, které tuto službu již nabízejí, vybírají od 0 do cca 3 USD měsíčně, což by mělo v našich poměrech odpovídat poplatku pod 100 Kč (pokud se SPT zhlédne v amerických vzorech a ne v British Telecomu, který účtuje čtvrtletně 15 liber). Oficiální cenová politika SPT však zatím není známa.

Poplatek za připojení do Internetu by vzhledem k velice omezenému přenosovému pásmu nemusel také představovat horentní sumu. Uvážíme-li, že asynchronní pevnou linku do 33,6 Kb/s můžete u některých ISP pořídit již od 1 500 Kč s omezeným přenosem dat a linku 19,2 bez limitu i pod 5 000, pak by se, při současném trendu neustálého snižování cen zejména pomalejších pevných linek a při agresivní cenové politice SPT Telecomu (stíží si lze přestavit, že by připojení přes D-kanál nabízel zpočátku i jiný poskytovatel), mohlo jednat o poplatek k ceně ISDN připojení v řádu několika stokorun, či dokonce o službu v ceně ISDN připojení od IOL.

Řešení pro venkov

Asi největší průlom představuje AO/DI pro uživatele, kteří bydlí/sídlí mimo větší městské aglomerace (okresní a další místa, jež jsou centrem UTO). Ti si totiž za současného stavu na rozdíl od svých městských kolegů nemohou dovolit provoz asynchronní pevné linky mnohdy ne kvůli její ceně u ISP, ale kvůli mnohatisícové částce, kterou by měsíčně zaplatili navíc za pronájem pevného datového okruhu a která ve většině případů převyšuje cenu za samotné připojení do Internetu.

Zavedením AO/DI by se stalo pevné připojení stejně dostupné pro všechny, jako je tomu již dva roky (tak dlouho je zrušené/rozšířené na UTO 1 telefonní pásmo), u komutovaného připojení přes modem. Osobně se již nemohu dočkat, kdy si nechám na chalupě zavést ISDN s AO/DI (kabelu tam SPT položil dost a dost), a nebudu tak často muset kvůli značné úspoře na telefonních poplatcích sedět v kanceláři "přes chodbu" od uzlu poskytovatele.

Kdy to bude?

To závisí na dvou věcech: jednak na dostatku vzájemně kompatibilních koncových zařízení a směrovačů (routerů) s podporou AO/DI, tedy zejména na rychlosti, s níž bude dosaženo potřebné úrovně standardizace, a jednak na dovybavení infrastruktury a obchodní strategii telefonní společnosti, poskytující služby ISDN.

První podmínka je již v podstatě splněna. Od loňska totiž probíhá několikakolové testování AO/DI, organizované VIA (Vendors' ISDN Association), které je zaměřeno především na ověření kompatibility zařízení s podporou AO/DI, jež se na trhu začala objevovat již od počátku roku 1998. Listopadové kolo testů podle scénáře simulujícího reálný provoz, které se konalo v San Ramonu v USA za podpory SBC/Pacific Bell, dopadlo v tomto ohledu nad očekávání.

Po stránce připravenosti telefonních operátorů je situace v Evropě za USA (jako obvykle) o dost pozadu. První vlaštovkou v Evropě je zatím služba ISDNconnect zavedená společností British Telecom, která je od podzimu 1999 nabízena v oblasti Londýna, a od letošního jara má být dostupná po celé Británii.

U SPT TELECOM je situace zatím velmi neurčitá. Podle Richarda Limburského, ředitele ISDN projektu Telecomu tedy nejvyššího představitele SPT TELECOM v otázkách řízení služeb euroISDN, je technologie AO/DI ve středu zájmu SPT, jenž do její podpory hodlá investovat především v průběhu roku 1999. Konkrétní termín ani podmínky zavedení však zatím nejsou známy ani v hrubých rysech, mezi odborníky na telekomunikace se však proslýchá, že služba umožňující ISDN účastníkům využití AO/DI se v oficiální nabídce objeví na přelomu let 1999/2000.

Protože ze strany SPT padlo na konferenci EIUF prohlášení v tom smyslu, že "rychlost zavedení AO/DI závisí především na tlaku ze strany uživatelů", neváhejte a pokud máte/budete mít ISDN, ptejte se také/rovnou po AO/DI :-).

O ISDN a AO/DI na Internetu:

ISDN server
<http://www.isdn.cz/>

Vendors\ ISDN Association
<http://www.via-isdn.org/>

Stránky o AO/DI společnosti CISCO
http://www.cisco.com/univercd/cc/td/doc/product/software/ios113ed /113t/113t_3 /aodi.htm

Heureka - Katalogy českého Internetu
Český informační systém, Katalog Atlasu, Katalog.CZ, Seznam, Zmije

Český Internet již má za sebou několikaletou historii a za tu dobu se na něm objevila celá řada regionálních vyhledávacích služeb. Z těch, které nezavál čas, vám dnes chci představit pětici hierarchicky členěných katalogů:

Český informační systém
Adresa: <http://www.czis.cz/>
Provozuje: Ing. Petr Hejl, CSc.
Umístění: CESNET

Katalog "Český informační systém" (CZSI) není příliš známou službou, přestože tento původně akademický projekt se na brněnském uzlu CESNETu postupně rozrůstá již téměř 3 roky. Na podzim loňského roku doznal CZSI některých strukturálních změn a stal se komerční službou nabízející placenou reklamu. Na rozdíl od ostatních eistě komerčních projektů si však zachoval mnohé zvláštnosti.

Katalog, který kromě českých zdrojů obsahuje i zajímavé odkazy do zahraničí, je kromě víceméně standardní hierarchie kategorií členěn na každé úrovni ještě do dvou (respektive čtyř) sekcí, označených jako Souhrny a Jednotlivosti (zvláště pro české a zahraniční odkazy). V souhrnech jsou odkazy na stránky, jež by se daly označit jako zajímavé nebo všeobecně či prakticky užitečné, prostě takové, které by vám neměly ujít, kdežto jednotlivosti obsahují stránky jednotlivých firem, produktů, akcí, organizací, atd. Přidání stránky je otázkou vyplnění obecného registračního formuláře, na jehož základě budou stránky zařazeny do

jejich obsahu nejlépe odpovídajících kategorií.

Samotná orientace v katalogu je i přes nezvykle ploché členění (v podstatě dvojúrovňové s množstvím křížových odkazů) poměrně snadná, a vzhledem k téměř úplné absenci grafických prvků je natahování stránek CZIS velmi svižné. Hledání pravděpodobně podporuje logické operátory AND, OR, NOT a kupodivu vždy (i když je volba vypnuta) vyhledává pouze podřetězec. Výsledky obsahují nejprve přehled kategorií (Obory), následovaný jednotlivými odkazy. Ty jsou však členěny podle sekcí a ne kategorií, takže stránky "příbuzné" s právní nalezenou si neprohlédnete.

Mezi zajímavé zvláštnosti CZIS patří bezesporu možnost vyhledávání kategorií podle abecedního rejstříku 1 200 klíčových slov, každodenní přehled nově zprovozněných domén či bohatá vyhledávací centrála (která však pod titulkem 1 000 seznamů skrývá i odkazy na druhé úrovně nejznámějších světových katalogů). Původně zamýšlené jazykové mutace (anglická a německá) jsou stále přístupné, nicméně jejich původní vzhled i mizivý počet odkazů napovídají, že v běhu dříve vzaly za své.

Celkově je CZSI, jenž působí dojem kombinace klasického katalogu odkazů s databází firem, zajímavou alternativou ke svým proslulejším kolegům.

Katalog Atlasu

Adresa: <http://katalog.atlas.cz/>

Provozuje: SPRINX, s. r. o.

Umístění: Global One

Hierarchicky členěný katalog stránek na serveru Atlas vznikl v roce 1997 jako rozšíření prvního fulltextového prohlížeče českého Internetu. Jako první nabídl plně automatizovanou správu databáze odkazů, včetně automatického přidávání a kontroly dostupnosti. To bylo svá pro množství velmi čerstvých odkazů, ale i proti mnohé odkazy byly více reklamou než faktickou informací a v katalogu se množily odkazy, snažící se formulací názvu urvat co nejlepší pozici na abecední tříděných stránkách.

Do letošního měsíce Internetu (pro kampaní nedotčené března) vstoupil server Atlas s novým kabátem i funkcemi. Jeho katalogu se to dotklo ve dvou hlavních směrech: jednak je na první pohled patrné, že odkazy prošly přísným výběrem a zmizely všechny nesmyslné a spekulativně zařazené, a jednak došlo k úplné integraci katalogu s fulltextovým hledačem.

Při hledání vám Atlas nabídne nejdříve vyhovující odkazy z katalogu, následované seznamem stránek nalezených podle fulltextových indexů. Bohužel stále neprohlédává názvy jednotlivých kategorií, takže snazší orientaci v rozsáhlé nomenklatuře máte pouze nepřímo, přes informace o zařazení jednotlivých nalezených odkazů. Zařazování/přidávání odkazů je nyní propracovanější a umožňuje zadat i mnohé nadstandardní informace týkající se elektronické komerce, RSACi ratingu stránek či věkové kategorie členů, pro niž je obsah určen.

Mezi zajímavé novinky na Atlasu patří např. doplnění prohledávaných zdrojů o databázi firem či zastřešení aktuálních a praktických informací pod "Kapesní atlas".

Celkově je katalog nového Atlasu přehlednější a nabízí snazší přístup k více informacím. Provedením se v mnohém více podobá nejnavštěvovanějšímu domácímu katalogu serveru Seznam, a protože za ním nepokulhá ani rozsahem, měl by rozhodně patřit mezi služby, které pravidelně používáte.

Katalog CZ

Adresa: <http://www.search.cz/KatalogCZ/Default.asp>

Provozuje: SPT TELECOM IOL

Umístění: IOL

Služba Katalog CZ vznikla podobně jako katalog Atlasu coby rozšíření fulltextového vyhledávacího serveru Search CZ, provozovaného divizí SPT TELECOM Internet OnLine. Přes svoji poměrně dlouhou historii však zůstává ve stínu zájmu jak uživatelů, tak patrně i provozovatele. Katalog CZ, i když slušně strukturovaný, je tak zdaleka nejmenším a nejméně aktualizovaným katalogem v tomto přehledu.

Mezi zajímavosti serveru patří především vyhledávání, které jako jediné aktivně podporuje češtinu a umožňuje v dotazu automaticky doplnit diakritiku a rozgenerovat všechny mluvnické tvary hledaných slov. Vzhledem k velmi malé databázi odkazů je však spíše volbou pro ty, kdo již při marném hledání zkusili všechno ostatní (co kdyby přece:)

Seznam

Adresa: <http://www.seznam.cz/>

Provozuje: Seznam

Umístění: Global One

Seznam asi není třeba nikomu z vás (alespoň pokud mohu soudit z údajů o návštěvnosti) dlouze představovat. Je první českou komerční vyhledávací službou, v provozu od května 1996. Jeho vzhled i základní koncepce byly do značné míry inspirovány podobou největšího světového katalogu internetových zdrojů Yahoo. Přestože Seznam nebyl úplně prvním katalogem v ěchách (první byl server U zdroje, jehož více než dva roky stará mumie je k vidění stále na <http://www.uzdroje.cz/>), stal se záhy nejnavštěvovanější českou službou svého druhu a tuto pozici si drží dodnes.

Způsob třídění odkazů do kategorií s křížovými odkazy, převzatý z Yahoo a upravený pro místní podmínky, je dnes jakýmsi faktickým standardem. Samotná databáze odkazů Seznamu patří samozřejmě k největším u nás. Přes určitou porozjezdovou stagnaci aktualizace a údržby se jí během posledních přibližně 18 měsíců podařilo dát velmi slušně dohromady. Hledání na Seznamu, které konečně nabízí i operátor AND a hledání frází, je díky velmi přehlednému výpisu výsledků se zvýrazněnými výskyty solidní a pohodlné. Přidávání stránek a další nutné funkce Seznamu jsou rovněž na solidní úrovni, prostě vážnějších nedostatků.

Kromě občasných drobných úprav vzhledu, se v samotném katalogu příliš neprojevují zásadnější inovace a dalo by se říci, že Seznam je až příliš konzervativní. To ale není zcela pravda jednak se mnohé změny a novinky projevují v dalších doplňkových službách (Seznam Dnes, Novinky.cz), a jednak se jistá míra konzervatismu u samotného katalogu patrně vyplácí, protože v návštěvnosti Seznam stále bez potíží válkuje veškerou konkurenci.

Celkově je Seznam velmi dobře nastartovaným projektem svého druhu. Protože se jedná o zdaleka nejnavštěvovanější katalog a jeho popularita mu tak pravděpodobně přináší i největší přísun nově zařazených stránek (kdo by se dílal s Webem a pak jej nezařadil do Seznamu),

patří bezesporu k základním orientačním bodům domácího Internetu.

Zmije

Adresa: <http://www.zmije.cz/>

Provozuje: M.I.A., a. s.

Umístění: PVT

Server Zmije vznikl původně jako projekt, který si klade za cíl informovat o nejaktuálnějších přírůstcích a změnách v českém WWW prostoru. Protože během prvních let provozu se kromě výhod ukázaly i slabiny této koncepce (čelná místa na Zmiji neustále obsazovala hrstka největších zpravodajských serverů), doznala Zmije na počátku letošního roku zásadních změn, a stal se z ní klasický katalogový server.

Jako katalogová vyhledávací služba si Zmije kromě klasických atributů katalogu ponechala orientaci na monitorování a komentování změn. Nová Zmije má vcelku solidní propracovanou nomenklaturu, a kromě základního popisu obsahuje záznam o stránce ještě popis aktuálního stavu/posledních změn a hodnocení známkou (jako ve škole od 1 do 5). To z ní dělá asi nejaktuálnější vyhledávací službu českého Internetu, kde uspíjí zejména návštěvníci pasoucí po "ještě teplých" novinkách. Na druhou stranu jako by snaha o splnění tohoto náročného předsevzetí tvůrce Zmije až přespříliš vyčerpávala. Databáze odkazů sice nepatří k nejmenším, ale roste velmi pomalu a mnohé stránky zařazené v Seznamu či na Atlasu na ní nenajdete. Možná je to i tím, že samotný formulář pro přidávání odkazů vám tento akt zneprůjemňuje nutností vybrat kategorii z předlouhého seznamu (dobrým zvykem je zařazovat odkaz do aktuální kategorie, kterou jste si právě prohlíželi).

Dokud "fáráte" dolů po hierarchii jednotlivých kategorií, je orientace na Zmiji vcelku dobrá, při podrobnějším procházení vám však zneprůjemní život některé zbytečné nedostatky v navigaci (např. odkazy na všechny nadřazené kategorie) a malá přehlednost samotného výpisu odkazů. Z části vám to možná vynahradí vyhledávání v katalogu, kde Zmije jako jediná z popisovaných služeb umožňuje použít celou standardní škálu "fulltextových" operátorů (AND, OR, NOT, NEAR).

Mezi zajímavosti Zmije patří bezesporu již zmiňovaný monitoring změn (automaticky detekované změny podléhají korektuře a komentáři redaktorů) a slovní i "číselné" hodnocení kvality stránek, jež je však místy až příliš poplatné konkrétní osobě a náladě redaktora, který odkaz zařazoval.

HTML - Podpora databází

Co je a co není podpora databází na virtuálním WWW serveru

Když se vrhnete do realizace jakéhokoliv rozsáhlejšího projektu na WWW, kde se Web neskládá z desítek, ale mnoha stovek či tisíců stránek, které všechny musí mít jednotnou úpravu, bezchybné vzájemné vazby, musí v nich jít vyhledávat a navíc je za provozu třeba dělat nikdy i ne zcela triviální úpravy a změny vždy si vás to nasměruje do stejných kolejí: je třeba ukládat data do databáze a z ní automaticky generovat obsah jednotlivých stránek.

Na první pohled není realizace tak vážný problém: aplikaci si umíte a stejně na míru musíte naprogramovat sami, a podporu databází dneska nabízejí téměř všechny servery zabývající se provozem virtuálních Webů. Jenže právě tady mnohdy nastávají největší problémy pod

všeslibující a zároveň nic neříkající nálepkou "podpora databází" se totiž může skrývat mnoho různých věcí, z nichž zdaleka ne každá vám umožní provozovat plnohodnotnou aplikaci vzhledem ke spornosti názorů na tuto problematiku a stále mínivšímu se stavu na konkrétních serverech mi dovoluji nejmenovat poskytovatele, ale popsat jednotlivé typické příznaky problémového stavu:

Klima databázím nepříálo

Jak si asi všichni dobře pamatujeme, boom českého Webu nastal v listopadu 1997, kdy byla zcela uvolněna politika registrace domén druhé úrovně a ve svém důsledku znamenala expanzi hostingových služeb u nás. Za necelé dva roky vzrostl počet registrovaných domén z pouhých několika na úctyhodných třicet tisíc; naprostá většina z těchto registrací však jsou "mrtvé duše", tedy domény neobsahující žádný, či pouze prozatímní Web.

Je to logické, protože poslední dva měsíce roku 1997 a celý rok 1998 hořel boj o doménová jména mezi spekulanty a těmi, kdo měli alespoň výhledově záměr rozjet vlastní internetové projekty a firemní prezentace. Zároveň, pod vlivem masivní mediální kampaně, si začala většina podniků všech velikostí uvědomovat, že prezentovat se na Internetu je již nedílnou součástí propagace firmy a nutnou podmínkou dalšího úspěchu. Naneštěstí, a také díky nezanedbatelnému úsilí některých zlatokopů, bouchajících firemní stránky na "bílém pásu", jim mnozí pojali pouze jako jakousi vizitku či billboard, který je třeba postavit a on už "pracuje" sám. Pokud nikdo dělal rozsáhlejší projekt, pak se zpravidla jednalo o projekty velkých podniků s odpovídajícím vlastním zázemím nebo o zpravodajské a informační servery, jejichž autoři měli k počítačům blízko a projekt rozjeli na vlastnoručně vyladěném PC serveru.

Výsledkem tohoto klimatu byl i nepatrný zájem o vytváření kvalitních a opravdu aktivních Webů, takže mnohdy jen formální či neúplná nabídka jejich podpory stačila k relativnímu úspěchu 99 % zákazníků stejně vytvářelo pouze chudé statické Weby a v začátcích se potýkali s velmi elementárními problémy jako je správa vlastní pošty či kopírování souborů přes FTP. Dobrým příkladem tohoto trendu, zejména faktu, že dosud šlo více o jména než o projekty, nalezneme např. u firmy Globe Internet (provozovatel největší domácí registrační služby www.domeny.cz), která rozšířila svoji nabídku o webhosting až zhruba rok po změně registračních pravidel.

Microsoft Access

Je uživateli MS Office dobře známá databáze, určená především pro použití na jednotlivých počítačích a v sítích LAN (Local Area Network). Na rozdíl od databází typu xBase se jedná o plnohodnotnou relační databázi, která je postavena na firemním enginu MS JDE (Microsoft Jet Database Engine), a stejně jako databázové servery se stará o vazby mezi tabulkami, udržení referenční integrity dat, plně podporuje SQL dotazování atd.

Jeho podporu vám zpravidla nabídnou všude tam (a takových služeb je v tuzemsku většina), kde provozují servery na platformě Windows NT/MS IIS není divu: ODBC (Open DataBase Connectivity) ovladač pro přístupové databáze je v ceně systému a nic jiného není potřeba. Mnoho poskytovatelů chápe svoji podporu databází právě takhle instalovaný ODBC ovladač pro Access.

Pokud ale bude vaše aplikace opravdu aktivní, tj. váš Web nebude pouze prohlížet obsah databáze, ale budou přes něj do ní přímo přidávána data jeho návštěvníky, nemusí vám to stačit. Především v této situaci není možné aktualizovat databázi pouhou kopií souboru

mdb, ale k synchronizaci je nutné použít mechanismus pro replikaci databází (kterou našťístí Access 97 již podporuje). Má to dvě základní pøíèiny. Jednak, protože aplikace na Webu pracuje 24 hodin (i když všichni v ÈR spí, může do databáze zapisovat data návštěvník krajan z Austrálie), nelze bez omezení provozu dost dobře zajistit stav, kdy je databáze zavøená. Druhou pøíèinou je rozdíl mezi vaší zálohou a databází na serveru. Vaše kopie obsahuje vámi zanesené zmìny, kdežto kopie na serveru obsahuje zmìny od návštěvníků (napø. externích redaktorù) a finální stav by mìl pochopitelnì být sjednocením obou verzí.

Access 97 jednak podporuje replikaci databáze pøímò pøes Internet na serveru musí být nainastlován Access (alespò RunTime verze) a tzv. Replication Manager. Pøi replikaci lze pak místo specifikace zdroje v lokální síti

Chybí velký kus

Zkušenosti s instalací

Podle mojí zkušenosti je možné mít současně nainstalováno více verzí MS Office na jednom počítači. Je ale absolutně nutné, aby jednotlivé verze byly v nezávislých adresářích. Nesmí se používat program offclean.exe z CD Office 97. Prakticky mám vyzkoušenou současnou koexistenci MS Office 4.3 CZ Professional, MS Office for Windows 95 CZ a MS Office 97 Professional CZ. Postup, který jsem pro instalaci použil, byl jednoduchý: instaloval jsem postupně od verze nejstarší, novým verzím jsem nepotvrzoval mazání těch starších. Asociace souborů jsou přiřazeny na poslední instalovanou verzi, což není nepřekonatelný problém. Během práce se nevyskytly problémy, všechny programy byly funkční. S pozdravem

P. Vandas, Praha

Komunikace

Kinofilův průvodce Bøezen v kinech (<http://www.kinofil.cz>)

Daniel Mise

I bøezen byl nabit premièrami k prasknutí. Takže zaèneme jen krátkým pøipomenutím dvou filmů, jejichž premiéra byla ohlášena døíve, ale distributoøi zmìnili názor. Jedná se o akèní thriller *Odplata* (18. 3., www.paybackmovie.com) s Melem Gibsonem a komedii *Svatý muž* (4. 3., www.holyman-themovie.com) s Eddiem Murphym.

Hned první bøeznový týden jsme mìli možnost podpoøit èeskou kinematografii a vzít potomstvo na pohádku *Zdeòka Trošky Z pekla štítí* (4. 3.), ve které pùjde nejen o potvory pohádkové draka, ale i o ty s lidskou tváøí. Ve filmu uvidíme Daniela Hùlku, Vladimíra Brabce, Sabinu Laurinovou a Michaelu Kuklovou. Dalším èeským dílem bude sci-fi *Jaromila Jireše Dvojrole* (18. 3.). Nosným motivem je transplantace mozku staré ženy do tìla Terezy Brodské (tedy mladé ženy).

Pod instrukcí *Seber prachy a zmiz* (4. 3., www.lockstock2barrels.com) se skrývá britský komediální thriller o ètyøech lidech, kteøí se pøi hazardní høe dostanou až po uši do dluhů, a rozhodnou se svoji situaci øešit loupeží. Podle reakcí diváků se jedná o vcelku povedené dílko. Britové mají ovšem v ohni ještì jedno želízko, jež pravi tepe èeská distribuèní spoleènost *Sunfilm Tichý hlas* (25. 3., www.miramax.com/littlevoice). U nás bude největším magnetem Ewan McGregor, ve støedu ðiní však stojí Jane Horrocksová v roli dívky, špatnì snášejíci životní styl své matky promiskuitní alkoholièky, kterou ztvárnila Brenda Blethynová známá z depresivního "rodinného" snímku *Tajnosti a lži*.

K názvu *Halloween: H20* (4. 3., www.halloweenmovies.com/h20) je snad tøeba dodat už jenom to, že název není narážkou na vodu, ani že jste neprošvihli tøináct nových dílů. Sedmé pokračování slavné hororové série se totiž odehrává 20 let po prvním dílu, a navíc je i 20 let po něm natoèeno. Jamie Lee Curtisovou tedy opít èeká nebezpeèný maniak v masce. Jiné nebezpeèné individuum, pro zminu s hákem, ðisí hrdiny *Tajemství loòského léta: Rok poté* (18. 3., www.istillknow.com), což je "teprve" druhý díl celkem úspìšného teenagerského hororu. Popravdì øeèeno, už jednièka nebyla nic moc.

Naopak chtìný smích v nás mùže vyvolávat romantická komedie *Zamilovaný Shakespeare* (11. 3., www.miramax.com/shakespeareinlov), která si vysloužila velkou pozornost pøi letošním udìlení Zlatých Glóbul a získala Oskara. V hlavní roli pøíbhìhu o tom, jak to bylo, když mìl jeden literární vcelku zdatný Anglièan spisovatelský blok a pak najednou napsal *Romea a Julii*. V hlavních rolích Joseph Fiennes a Gwyneth Paltrowová, jež je nyní také nositelkou Oskara. Zcela jiný druh zábavy pøináší netradièní dvojice: hongkongský akèní bijec Jackie Chan a hollywoodský mluvka tmavé pleti Chris Tucker, kteøí coby policisté øeší komplikovaný pøípad v divácky neèekanì úspìšné akèní komedii *Køížovatka smrti* (11. 3., www.lycos.com/rush).

Mezi divácké filmy se sofistikovanými vizuálními efekty urèitì patøí remake snímku z roku 1949 o ètyøiapùlmetrové gorile, která se stane terèem pytláků, *Velký Joe* (25. 3., www.mightyjoe.com). Projevíme-li trošku zlomyslnosti k Robinu Williamsovi (napøíklad za *Flubbera*), budeme od jeho dalšího snímku *Jak pøicházejí sny* (25. 3., www.whatdreamsmay.com) oèekávat pøedevším koòskou dávku sentimentu už proto, že v něm zemøe a jeho žena spáchá sebevraždu. Díj se pak toèí okolo toho, jak se dát v nebi zase dohromady. Na druhou stranu tvùrci své dílo oznaèují za drama a scènárø napsal Ronald Bass (*Rain Man*).

Znatelnì vitší ambice si klade *Tenká èervená linie* (18. 3., www.foxmovies.com/thinredline), váleèný film o bitvì o Guadalcanal, kterým se po dvaceti letech vrací režisér Terrence Mallick,

a k dispozici má hned taková herecká esa jako jsou Sean Penn, George Clooney, Woody Harrelson, Nick Nolte nebo John Travolta. Vážní ladný je i Kult hákového kříže (25. 3., www.historyx.com), film o rasismu a nenávisti vůbec, kterému dominuje výborný herec Edward Norton. Festivalové úspěchy sklízí indiánské komediální drama Kouřové signály (18. 3.) a snímkem určeným spíše pro umilejší založené diváky je francouzský pohled na stinné stránky Riviéry Marie z Andilské zátoky (25. 3., www.spe.sony.com/classics/marie).

URL tip: www.darkhorizons.com

Co se děje:

- Nicolas Cage dostane 20 milionů dolarů + 15 % ze zisku za hlavní roli v novém filmu producenta Jerryho Bruckheimera (Nepřítel státu) Gone in 60 Seconds. Jde o remake stejnojmenného filmu z r. 1974, ve kterém se dvě zlodijské skupiny přehánějí v rychlokradení aut.

- Zabíječ upírů Blade se vrátí! Wesley Snipes totiž podepsal smlouvu na pokračování této úžasně comicsové upířiny.

- Leonardo DiCaprio bude hrát v příštím filmu Martina Scorseseho (Taxikář) Gangs of New York. Velmi pravděpodobná je i účast Scorseseho kmenového herce Roberta DeNira.

- Nový film Olivera Stonea (Ěta) se bude jmenovat The League, bude se točit kolem amerického fotbalu a uvidíme v něm mimořádně vysoký počet hvězd. Mj. Al Pacina, Cameron Diazovou, Jamese Woodse, Charltona Hestona, Jima Cavieze a Toma Sizemorea.

- Gregory Hoblit (Anděl smrti) se chystá režirovat thriller Frequency. Hlavní hrdina, požárník, objeví způsob, jak prolomit časovou bariéru, komunikovat se svým mrtvým otcem a možná i zabránit jeho smrti. Hrají: Dennis Quaid (Draď srdce) a Jim Caviezel (Tenká červená linie).

- John Travolta bude ve filmu Standing Room Only hrát zpíváka, který má nebezpečné plotky s mafií. Režie se ujme Gus Van Sant (Dobrý Will Hunting).

Malý průvodce Internetem - Seznamte se!

Jiří Laburda

Nemáte dnes odpoledne co na práci? Ne? Tak jděte na rande! Nemáte s kým? Žádný problém, je tu pøece Internet a na nìm nìkolik desìtek milionù uživatelù. Dáváte pøednost èeským sleènám a mužùm? Tak to se musíte spokojit "pouze" se ètyømi sty tisíci uživateli. A kde najdete nijakou tu spøíznìnou duši? No pøece na SEZNAMCE!

Seznamek se na Internetu vyskytuje spous-ta. Jen odkaz na Seznamu nám jich ukáže 55 (www.seznam.cz/Prakticke_informace/Inzerce/Seznamky/). Vynechejme nìkolik serverù, které nabízejí komerèní seznámení, servery, které hledají èeské dívky pro zahranièní partnery, pár multifunkèních inzertních serverù, a zùstane nám nìkolik kvalitních seznamek. Internet nabízí více možností než klasické seznámení. Mùžete se zde seznámit bìhem pár hodin, a pokud tedy ráno podáte inzerát, odpoledne mùžete mít rande. Navíc si mùžete vymìnit i své fotografie, abyste se na schùzce poznali. Pøemluvil jsem své kamarádky a udìlali jsme zajímavý pokus, abychom vám mohli pøiblížit, jak to pøi seznamování pøes Internet funguje.

Seznamka.cz

Jako první jsem si vybral, podle mì nejznámìjší, a podle výsledku auditu nejnavštìvovanìjší, server s pøíznáèným názvem Seznamka.cz (www.seznamka.cz). Seznamka si vybuovala své místo na slunci pomìrnì rychle, neboj byla spuština 1. kvìtna 1998 a dnes patøí mezi deset nejnavštìvovanìjších serverù a má ambice bìhem nìkolika mìsícù dosáhnout první pìtky. Server je velmi dobøe graficky zpracovaný, s decentní, ale líbivou grafikou. Nabízí jak seznámení vážné, tak i seznámení erotické. Kromì tichto tradièních funkcí však mùžete hledat partnera na výlet, do kina nebo na diskotéku. Pokud máte chuť si popovídat, mùžete si vybrat nikterou z mnoha místností on-line chatu. Server navštíví až 6 tisíc lidí dennì a vloží až 250 inzerátù. Celkový poèet inzerátù pøesáhl koncem února 30 tisíc, což je, myslím, úctyhodné èíslo.

Vkládání inzerátu je velmi jednoduché, a bylo srozumitelné i mojí kamarádce, která si jinak s poèítaèem moc nerozumí. Po vložení inzerátu vám pøijde potvrzení o tom, že systém pøijal vložený inzerát a že bude zaøazen do databáze bìhem 24 hodin. Ale vìtšinou to bývá døíve, obvykle do 1 hodiny pøišla informace o tom, že inzerát byl zaøazen. Zaøazování do databáze není automatické, ale prochází tzv. autorizaèní frontou, kterou kontroluje povìøený pracovník a maže inzeráty zdvojené, s telefonními èísly nebo jinak podezøelé. Také sleduje správnost zaøazení inzerátu do pøíslušné rubriky, a chybnì vložené inzeráty opravuje. Správci Seznamky se rovnìž pravidelnì zúèastòují srazu návštìvníkù "chatu" a osobnì znají i nìkolik párù, které se jejich prostøednictvím seznámili.

Bizziho seznamka

Další server, jenž je hojnì navštìvován, je Bizziho seznamka (www.xchat.cz/cgi-bin/sezn/sezn.fcgi). Je v èinnosti od roku 1996, v nynìjší podobì funguje od srpna minulého roku. Na tomto serveru se mùžete nejen seznámit, ale mùžete si i dobøe popovídat na X chatu nebo zanechat vzkazy pro další návštìvníky seznamky. Bizziho seznamka nabízí také vážné i nevážné seznámení, odpovìdi mohou být posílány i anonymnì.

Server dennì navštìvuje prùmìrnì 1 500 lidí a Xchat 6 500 návštìvníkù. Vkládání inzerátu je opìt velmi jednoduché. Po jeho vložení vám pøijde informace o tom, že jste vložili inzerát a obdržíte validaèní kód, jímž potvrdíte správnost textu. Je to dobrý nápad, kterým se mùže znesnadnit podávání falešných inzerátù. Placené odkazy jsou filtrovány tím, že není povoleno dávat odkaz na dynamické stránky. Správce serveru, Martin Michale, ví již o několika svatbách, které se díky seznamce uskuteènily.

Corpus

Nesmím zapomenout ani na seznamku Corpus (seznamka.corpus.cz/1250/seznamka/hlavni.sqw). Ta nabízí nejen seznámení, ale i zde mùžete nechat vzkazy pro ostatní návštìvníky. Navštìví jí dennì v prùmìru 300 lidí, pomìr vložených inzerátù muž/žena je 6,95/1,83. I zde je snaha omezit inzeráty falešné po vložení inzerátu je na použitou e-mail adresu automaticky poslán informativní dopis. V pøípadì, že adresu použil nikdo bez vùdomí majitele, ten odešle dopis zpìt a inzerát se zruší. Odkazy na placené inzertní servery správce

Annonce

Mezi seznamky bych mohl zaøadit i Annonci (www.annonce.cz). Ta ve své papírovì podobì patøí mezi největší a nejznámější seznamovací èasopisy, i když nabízí mnohem více rubrik. Její elektronická podoba nabízí vyhledávání slov a slovních spojení pouze v aktuálním vydání a nemá archiv vydání starších. Nelze také inzeráty procházet, ale pouze vyhledávat. Tento krok plnì chápu, nebože lidé by si Annonci nekupovali, ale prohlíželi si ji na Internetu. Máte ale možnost inzerát prostøednictvím Internetu podat. V tištìnì verzi se objeví do jednoho týdne. Nelze podat inzeráty pod znaèkou a podnikatelské inzeráty. Odpovìdi na inzerát se ovšem musí poslat poštou klasickou, a tak si na odpovìi mùžete poèkat až jeden mìsíc.

Ostatní

Kromì těchto velkých a navštìvovaných seznamek ovšem existují i menší, které se co do grafického provedení a snadnosti vkládání inzerátù mohou klidnì s velkými srovnávat. Bohužel mají menší návštìvnost, a tak i ménì vložených inzerátù. Tohle ale v internetovém prostøedí vùbec nemusí vadit, a když opravdu hledáte pøítelkyni, staì si prolistovat všechny a myslím si, že si urèitì vyberete. Mezi tyto zajímavé seznamky patøí i Studentská brnìnská seznamka (www.academica.cz/SEZNAMKA/sez_uvod.asp) nebo Dickova seznamka (www.dseznamka.cz/cgi-bin/seznamka/default.pl).

Jak se seznámit

Takže seznamek máme dost, mùžeme se tedy zaèít seznamovat. Seznámení pøes Annonci jsme vylouèili, protože to není typická internetová seznamka. Jedna kamarádka si vybrala seznámení vážné, druhá, odvážnìjší, zvolila seznámení nevážné. Já pro zmiñu zkusil na inzeráty odpovìdat a podat si pouze jeden. Kamarádky vložily inzeráty, já jsem napsal pár odpovìdí a èekali jsme. Každý inzerát vložený na seznamku byl jiný. Sleèny nemusely èekat dlouho odpovìdi zaèaly chodit do pùl hodiny po vložení inzerátu. Já jsem to štìstí nemìl, a první odpovìdi se doèkal po dvou dnech. Po několika dnech jsem se s kamarádkami sešel a

ptal se na dojmy. Pøekvapilo je, že jak na vážnou, tak i nevážnou nabídku pøišly odpovìdi od stejných lidí. Také je pøekvapil velký poèet až 50 odpovìdí dennì. Na inzeráty, které nabízely nevážné seznámení, pøicházelo samozøejmì mailù více a bohužel èastým jevem byl mail sprostý nebo s detailním popisem toho, jak by si autor mailu pøedstavoval setkání s kamarádkou. Tyto maily jsme automaticky mazali. Odpovìdi na vážné seznámení byly z drtivé vîtšiny slušné, ale bohužel nikteòí jedinci se naprosto vymykali požadavkùm dívek vùk do 25 let. Èasto také psali muži ženatí, kterým to v manželství "neklapalo" a hledali spòízninou duši. Takže zbylo pouze několik mailù, na niž divèata odpovìdila a domluvila si schùzku.

Já na svùj inzerát dostal pouze jednu odpovìi. Odepsal jsem, a mail se mi vrátil jako nedoruèitelný. Takže jsem spoléhal na odpovìdi od dívek, kterým jsem napsal. Pøišlo mi pìt mailù. Ze dvou jsem se pøisprostým tònem dozvidil, že když si neumím najít holku jinak, že se mám jít zastøelit, dvì mi napsaly, že už se seznámily, a pouze jedna si mnou zaèala psát. Po několika dnech jsme se sešli a musím se pøiznat, že jsme si mìli co øíci. Dívky tedy zøejmì podobné seznámení moc nevyhledávají a dávají pøednost klasickému setkání. Na závìr jsem oslovil i několik dívek, které mìly na seznamkách inzeráty a ptal se na dojmy. Ty byly vcelku dobré a na žádné obtížování ani jiné nevhodné chování si nestìžovaly.

Všichni jsme tedy našli alespoò kamaráda, i když jsme pùvodnì chtìli jen vidìt, tak to vlastnì funguje a zda se dá takto seznámit.

Závìrem

Nakonec pár zajímavostí a nešvarù, kterých se inzerenti èasto dopouštìjí. Pøi procházení některých seznamek jsme èasto narázeli na zajímavý jev. V oddíle Ona hledá jeho se èasto vyskytovaly odkazy na údajné stránky dívky, ale když jsme si stránku otevøeli, zjistili jsme, že jde pouze o stránku, kde je reklamní banner amerického erotického serveru. Po upozornìní správce serveru však byly inzeráty promptnì odstranìny. Dalším záporným jevem na našich seznamkách je "pøevlékání se" chlapce za dívku. Založí si na anonymním mail serveru schránku, na seznamku si vloží inzerát jako dívka, která hledá pøítele na noc èi více, a požaduje scénáø s popisem erotických aktivit. Jistì si dovedete pøedstavit, k èemu odpovìdi používá.

Další nešvar ale nemám ovìøený, jen jsem o nìm slyšel, a tak ho nemohu ani potvrdit, ani vylouèit. Některé seznamky si prý autoøi založili proto, aby si sami mohli prohlížet všechny odpovìdi, jež tam lidé zanechali.

Nakonec tedy pár rad pro ty, kteøí se pøes Internet rozhodli seznámit. Vîtšina z pravidel platí pro ženy, ale mìli by si je pøeèíst i muži, aby je na rande nic nepøekvapilo:

- Šanci na seznámení mají spíše ženy než muži. Zøejmì to souvisí s tím, že na èeském Internetu pøevažuje mužská èást populace. Avšak i muži nejsou bez šance, pokud mají výborný písemný a slovní projev, nebo pokud oplývají fyzickou krásou èi financemi (to ale platí pøi jakémkoli seznámení).

- Rozhodnete-li se odepsat, chovejte se velmi nedùvìøivì a nesdìlujte protìjšku pøíliš informací o své osobì. To platí dvojnásob, pokud dotyèný píše z anonymního mailu. Telefonní èíslo udávejte též velmi opatrnì, až si budete jisti, že vás nemùže nijak ohrozit nebo poškodit (napø. noèními telefonáty).

- Pokud si inzerát podáte, zásadnì vyøazujte inzeráty sprosté a ty, které nic neøíkají o autorovi mailu. Nejdøíve si s dotyèným několik dnù nebo týdnù pište, a až potom svolte k

setkání.

- Setkání by mělo proběhnout na veřejně přístupném místě a vždy byste měli svým známým sdílet, kam jdete, s kým máte schůzku, informace o něm, jeho telefonní číslo a čas, kdy se vrátíte. Pokud byste se zdrželi, informujte je o tom.

- Na první schůzce nikdy nesdílujte, kde bydlíte, ani se nenechejte doprovodit domů. Myslím, že pravý gentleman to pochopí a neurazí se.

- Pokud se vám nebude partner zamlouvat, schůzku ukončete.

Jedno upozornění na úplný závěr ani sebelepší seznamka vám nemůže pomoci seznámit se a najít ideální partnerku. Může pouze pomoci náhodně spojit dohromady dva lidi, kteří by se jinak vůbec nesešli. Přejí vám tedy příjemné seznámení.

Rychlostí 56 Kb/s interní - WELL FM-56PC

Petr Kefurt, Online Services

Značka faxmodemů WELL je sice na našem trhu relativně novější, v České republice se však modemy s tímto pojmenováním vyskytují již od roku 96. Výrobce je tchajwanská firma Well Communication Co. a od počátku se distribuci těchto modemů v ČR a SR věnuje společnost Joyce ČR, s. r. o.

O tom, že nejde o žádnou převratnou novinku, svědčí i fakt, že jsem již před časem měl možnost seznámit naše čtenáře s externí variantou dále popisovaného modemu. Modem je osazen čipsetem Rockwell s typem modulace V.90. Modem nabízí i funkce včetně SpeakerPhone, ASVD (dále) a podpory videokonferenčního protokolu V.80. Volitelně je možno zakoupit malá sluchátka s mikrofonem.

Modem je samozřejmě homologován pro naši JTS. Dnes recenzovaná interní verze je určena pro ISA sběrnici a nese označení WELL FM-56PC (externí provedení pak WELL FM-56VT), modely se však technickými parametry nikterak zásadně neliší. Balení obsahovalo, kromě běžných doplňků, 2 disky CD-ROM. Je to jednak dnes již téměř standardní komunikační balík SuperVoice, obsahující stejnojmenný program od firmy Pacific Image Communications, ve verzi 2.2. Zmíněný software byl k dispozici v 13 jazykových mutacích (čeština nebyla) pro Windows 95 a NT. Českou verzi programu je možné zakoupit za 260 Kč plus DPH.

Další CD-ROM je od firmy CzCOM, tedy od celorepublikového poskytovatele připojení k Internetu. Obsahuje 14denní testovací konto pro připojení, předinstalovaný software, prohlížeč a sadu dalších doplňků. Druhou možností připojení je pak využití dalšího 14denního zkušebního konta od poskytovatele INEC.

Program SuperVoice byl již vícekrát představen jako univerzální komunikační nástroj a virtuální kancelář. Jeho SuperVoice Manager aktivuje jednotlivé komunikační aplikace, tedy služby Voice, Fax a Data, Dialer, Comm atd. Tento univerzální komunikační nástroj dokáže přichodzí data podle charakteru přeměňovat do příslušných aplikací, a stejně tak je vytvářet a posílat. Nabízí možnost řešit např. posílání faxů nebo vytvářet hlasové schránky pro více osob, nahrát vlastní zprávy volajícím či řešit služby typu fax on demand, umožňující volajícím výběr z připravených faxů a následné odeslání.

Zmíněná funkce ASVD modemu nabízí možnost současného přenosu hlasu a dat, čímž by měla zefektivnit činnost při práci na dálku, spolupráci při tvorbě dokumentů, sdílení aplikací atd. Otázkou však je, do jaké míry uživatelé tuto funkci využijí, jestli raději neupřednoství co nejširší datový komunikační kanál.

Ohledně doprovodných příruček k vlastnímu modemu i programu SuperVoice nemám připomínky, jsou přehledné, stručné a lokalizované, ale ocenil jsem list s "Doporučeným nastavením 56K modemů WELL". Jedná se o problematiku, se kterou jsem se již setkal u jednoho konkurenčního přístroje. U modemů s rychlostí 56 Kb/s dojde k zablokování přenosu, při pokusu o připojení touto rychlostí přes analogovou linku na ISP také s 56Kb/s modemem. Uživatel se dovolá, bude připojen, a přesto nedojde ke komunikaci.

Je nutné použít příkazů MS, konkrétně zadat v rozšířených nastaveních při připojení řetězec alespoň AT+MS=11. List obsahuje cenný detailnější popis parametrů tohoto příkazu s ukázkovým podrobnějším řetězcem AT+MS=11,1,300,33600,1,0. Z řetězce je myslím zcela zřejmé, co vlastně provádí, mni se však osvědčil i výše zmíněný zkrácený tvar, který ale znám odjinud.

Základní technické parametry jsou následující. Nejdůležitějším je samozřejmě rychlost. Podporovány jsou standardy V.34+, V.34, V.FC, V.32bis a pomalejší, včetně nejvyšší rychlosti 56 Kb/s protokolem V.90, případně K56flex, a to softwarovým updatem paměti Flash ROM. Korekce chyb je zajišťována protokoly MNP 2-4, 10 a V.42, a komprese dat pak MNP 5 a V.42bis. Videokonference podporuje protokol V.80, hlasový mod ADPCM (2,3 a 4 bit) atd. Modem nabízí možnost interního testu obdobní jako předchozí typ Taicom.

Interní modemy mají svá specifika, své zastánce a odpůrce. Nikomu vyhovuje menší spleť kabelů, jiný chce mít modem plně pod dohledem. Výhodou interních modemů je bezesporu jejich nižší cena než u adekvátních externích protějšků. Kdo má dostatek volných slotů ve svém PC, může smile zvolit interní přístroj. Já však takových ve svém okolí mnoho neznám.

Ať již však interně nebo externě, s rychlostí 56 Kb/s nebo pouhých 33,6 analogově, je zřejmé, že nejnovější typy modemů opět pokročily na vyšší kvalitativní úroveň a jejich ceny je dnes eini dostupnými v podstatě každému zájemci. Ověřil jsem si, že i na starou analogovou ústřednu se dá s dnešními modemy připojit na nejvyšší (analogovou) rychlost, a spojení je podstatně kvalitnější než se tři roky starým značkovým modemem 28,8 (značku však neprozradím). Takové dnešní připojení 33 Kb/s není zdaleka špatné, zejména nejde-li o teoretická maxima, ale skutečné přenosové rychlosti. Kdo však je napojen na digitální ústřednu, může v podstatě bez problému přejít na zvýšenou rychlost až do oněch 56 Kb/s, a to ať už s modemem Well nebo volbou jiné značky.

WELL FM-56PC

- + připojení 2 poskytovatelů
- pouze volitelně za příplatek lokalizovaná verze komunikačního softwaru

K testu zapůjčila firma:

Joyce ER, s. r. o.,

Matzenauerova 8, Brno

Cena: 2 870 Kč (bez DPH)

Webové Vánoce aneb Historie a současnost on-line obchodů

Václav Vitvička

Dnes si prostřednictvím Internetu můžeme koupit doslova cokoli: knížky, počítače, CD, oblečení, letenku, akcie, počítače, koření, jídlo, alkohol, nábytek, léky nebo dokonce auto. Nové možnosti přibývají doslova každým dnem a vždy, když jsem přesvědčen o tom, že nic nového se už nemůže objevit, realita mne vyvede z omylu. V tomto týdnu se mezi internetové obchodníky zařadil i obchodní dům Sears, takže na jeho adrese www.sears.com je dnes možno nakoupit i pneumatiky nebo třeba ledničku. Sears pochopitelně není sám, velké obchodní domy kráčí ve stopách luxusního obchodního domu Macys, který svůj komerčně velice úspěšný webový krám www.macys.com otevřel vloni.

Vedle velkých, doslova mamutích společností, jež používají svoji webovou stránku spíše jako reklamu celé firmy a případné zájemce o koupi odkazují na telefonní čísla nebo e-mailové adresy prodejců v okolí, existují na dnešním Internetu společnosti, jejichž úspěch stojí a padá s prodejem pomocí Internetu. Počet firem nabízejících své produkty prostřednictvím Internetu už asi nikdo nespočítá. Od malých, začínajících firemiček, nabízejících pouze několik věcí, až po giganty jako je virtuální knihkupectví Amazon, nazývané největším knihkupectvím na světě a nabízející statisíce knih všech žánrů.

Průkopníky internetového prodeje se staly společnosti, které si uvědomily, že bude levnější prodávat na základě telefonních objednávek, protože nebude nutné zřizovat a financovat síť desítek či stovek obchodů. Typickými představiteli jsou počítačové firmy jako Gateway nebo Dell, prodávající po celém světě značkové počítače postavené vlastní na zakázku. Ve skladech firem v danou chvíli není žádný hotový počítač a na objednávku se začne pracovat doslova ještě ten den, kdy telefonem nebo po Internetu pošlete objednávku. V posledních měsících však většina obrátů přichází prostřednictvím Internetu, převážně proto, že je přece jenom příjemnější si prohlédnout konfiguraci počítače přímo na obrazovce, nežli se o tom pracně dohadovat s prodávatelem po telefonu.

Tyto společnosti ale stále ještě nejsou ty pravé firmy, vzniklé přímo pro prodej prostřednictvím Internetu. Také se od nich liší v pravděpodobně jediném, nicméně velice důležitém aspektu tyto firmy vydlávají, a velice dobře. To se o "klasických" internetových firmách dodnes říci nedá, a po pravdě řečeno mi není finanční politika velkých společností jako Amazon nebo N2K příliš jasná. Taková firma Amazon zvyšuje počet prodaných knih každým měsícem o více než závratných 30 procent, jen za prosinec minulého roku prodala za více než 250 milionů dolarů, a přesto i dnes finančně prodává. Podle optimisticky se tvářících představitelů firmy se jedná pouze o dočasný prodávák, způsobený vysokými náklady na reklamu a nízkou cenou nabízených knih. V tom je ale celý trik, knihy (a ostatně i všechny ostatní produkty) se na Internetu vyplatí kupovat vlastní jen v případě, že jsou levnější. A často dokonce musí být levnější docela výrazně, protože k nákupu si nutně musíme připočítat i poštovné a balné. Pokud tedy giganti internetových obchodů počítají s tím, že nízké ceny udrží pouze do té doby, než se jim podaří zničit konkurenci klasických kamenných obchodů, a pak si určí ceny podle svého uvážení, máme se na co těšit.

Většina z nás, kdo nakupujeme na Internetu víceméně pravidelně, uvádí několik hlavních důvodů, proč utíká od kamenných obchodů k vlastnímu počítači. Mezi nejčastěji uváděné důvody patří pohodlí (vyberu si plátno v pantoflích, aniž bych se musel namáhat oblékat, jet do obchodu, parkovat, dohadovat se s prodávatelem a zase se táhnout zpátky), levnější ceny (sleva 30-50 procent není žádnou vzácností), větší nabídka (taková firma Amazon tvrdí, že si můžete vybrat mezi závratnými 3 miliony knih které knihkupectví se jim může být třeba jen přiblížit?), a větší dostupnost některých, zvláště před Vánoce dávno vyprodaných věcí.

Důležitou otázkou, která dříve či později napadne každého, kdo si něco na Internetu vybere a koupí, je bezpečnost nákupů. Převážná většina transakcí je prováděna prostřednictvím platby pomocí kreditní karty, jen málokterý obchodník je ochoten přijmout šek nebo poslat zboží na dobírku.

Všechny údaje jsou enkryptovány, a i když prakticky žádné kódování není a ani nemůže být 100procentně zabezpečené proti úniku informací, počet stížností je zatím zcela mizivý. Je tedy nakupování na Internetu bezpečné? Jednoznačná odpověď samozřejmě neexistuje, nicméně si musíme uvědomit, že určité riziko je vlastně všudypřítomné. Při běžném placení kreditní kartou za sebou necháváme papírovou stopu, dokonce i s podpisem, přímo v ruce prodáváče, a o riziku větší částky v hotovosti ani nemluví. Navíc si musíme uvědomit, že prorazit bezpečnostní systémy prodejců není nejjednodušší, a profesionální padouch se bude daleko spíše namáhat proniknout do databází velkých bank, kde se mu může podařit zdefraudovat miliony, nežli se pokoušet o získání čísla vaší kreditní karty, na které může být kredit jen několik set či tisíc. Navíc ve většině zemí je vaše odpovědnost za podvodné nákupy na kreditní kartě limitovaná na celkem mizivou částku, např. ve Spojených státech je to pouhých 50 dolarů.

Pravým průkopníkem internetového prodeje byla již zmíněná firma Amazon (www.amazon.com, původně nabízející výhradně knihy, dnes však již rozšířila nabídku též o hudbu a videokazety, a jen správná rada firmy ví, co přijde na řadu za pár dnů. Pochopitelně ani fasáda této obrovité firmy není zcela bez nějaké té šmouhy; tou nejzávažnější je snad právě probíhající aféra, ve které se podařilo prokázat, že většina knih, kterou webové stránky Amazonu doporučovaly jako zvláště velké hity, byly ve skutečnosti publikace, o jejichž kvalitě či úspěšnosti by se sice dalo s úspěchem pochybovat, ale za jejich uveřejnění na první stránce zato dobře zaplatila jejich vydavatelství. V některých případech se jednalo i o více než 10 000 dolarů za uveřejnění. Firma přiznala chybu a všem zákazníkům nabídla vrácení peněz.

Podobně průkopnická je i společnost Music Boulevard (www.musicblvd.com), prodávající CD. Původně dvě velké firmy se nakonec spojily, zejména pro ně Amazon představoval příliš velkou konkurenci. Dnes je tedy možné sehnat doslova jakékoliv CD na Internetu o dobrých 30 procent levněji nežli v normálním krámu. A jelikož tato firma nemá kromě firmy Amazon na Internetu žádného reálného konkurenta, otázkou zůstává, jak dlouho ty levné ceny vydrží.

Jedním z nejnovějších hitů prodeje prostřednictvím Internetu je prodej voňavek. Tyto firmy patří mezi nejagresivnější, nabízejí např. plný výběr snad všech značek, což je v Americe, kde si jednotlivé společnosti zárlivě střeží svoji pověst a často uzavírají exkluzivní smlouvy s určitými obchodními domy (takže pokud dotyčený obchod zrovna není ve vašem místě, máte smůlu), dost zajímavé. Další z pobídek, jak nalákat zákazníka, je poštovné zdarma, nejruznější dárková (tudíž i levnější) balení, výrazné (až třicetiprocentní) slevy oproti běžným obchodům a záruka, že pokud najdete dotyčený parfém nikde levněji, pošlou vám rozdíl a ještě přidají 5 procent původní ceny.

Zkoušel jsem hledat některé vzácnější ročníky vína. Na adrese www.virtualvineyard.com mi to trvalo 12 minut a láhev stála 23 dolarů. Pro zajímavost jsem se vypravil do zdejšího velice solidně zásobeného obchodu, který našťastí není přehnaně daleko. Našel jsem stejnou láhev, přičemž i s oblékáním mi výprava trvala 49 minut a víno stálo 29,95 dolarů. Některé americké státy však bohužel začínají prodej alkoholu prostřednictvím Internetu omezovat nebo přímo zakazovat.

Zatímco cesta a nákup košile v nejbližším obchodním domě trvala 72 minut, z nichž většinu jsem se za nezúčastněného přihlížení znudivého prodáváče prohraboval policemi a hledal patřičnou velikost, webová firma Lands End mi nabídla virtuálního prodáváče, který se mne vyzpál na všechno, co s košilí souvisí, velikost, barvu a typ, a potom mi nabídl nepřehlednou

nabídku možností, takže to bylo jako kdybych navštívil soukromého krejčího.

Brilantový prsten jsem v obchodním domě Lazarus vybíral 31 minut, k tomu nutno připočít dalších 40 minut na cestu, a cena byla 627 dolarů. Pomocí Internetu jsem našel stejný prsten u firmy fortuoff.com za 605 dolarů během pouhých 11 minut.

Pochopitelně všechno ještě zdaleka není dokonalé. Zatímco si papírový katalog prohlédnete za pár vteřin, při pomalejším spojení si u počítače můžete dříve vysedit důlek, než se vám u špatně udělaného webového katalogu natáhne pár stránek. Navíc je zde určitě omezení ve způsobu platby: pokud nehodláte nebo nemůžete platit kreditní kartou, jste zpět v normálním světě šnečí pošty, a dokonce hned dvakrát, protože nejdříve musíte poslat šek a teprve potom některé společnosti pošlou zboží.

Prodej vící prostřednictvím Internetu přesáhl v roce 1998 v samotných Spojených státech závratných 8 miliard dolarů. Každým rokem přibývá kolem 5 miliónů zákazníků, takže v loňském roce nakupovalo na Internetu více než 17 miliónů Američanů. Prosinec byl pochopitelně klíčovým měsícem, pokud by prodej zůstal na úrovni předchozích měsíců, řada obchodů by zřejmě zkrachovala. Nárůst obrátu byl ale tak fenomenální, že se pro letošní Vánoce začal razit nový název: místo tradičního "bílé Vánoce" se objevily "webové Vánoce". Na příští rok se očekává další kvantitativní skok v počtu zákazníků. Tento optimismus se odráží i v závratných hodnotách akcií internetových firem na newyorské burze.

Ne všichni zákazníci jsou, celkem pochopitelně, spokojeni. Zvláště před Vánocemi docházelo k zahlcování jak sítí, tak i jednotlivých firem, takže řada zákazníků zjistila, že jejich objednávka byla buď úplně zrušena, nebo alespoň odložena na začátek ledna, což je v případě vánočních dárků poněkud nevhodné a patří spíše do kategorie špatných žertů. Navíc platí, že cesta do obchodu je sice delší, ale ve většině případů si dotyčnou věc můžeme v krámu osahat a přivezeme ji domů, zatímco v případě virtuálního nákupu si musíme ještě pár dnů počkat. Jedna věc je ale jistá a už je důvodem pro nákup na Internetu cokoliv, tento způsob prodeje je v posledním roce jediný, který zažívá opravdový rozvoj. Každopádně však i pro nákupy na Internetu platí, že je nutné vyzkoušet několik společností, protože jednotlivé firmy se vzájemně liší výší nabízené slevy. Na tomto místě je nutné i určité varování před některými menšími search engines, protože ty jsou natolik propojeny na určité firmy, že prohrabat se k některým obchodům trvá delší dobu, neboť klíčová slova poněkud podvodně vyhledávají firmy předplacené.

Kdykoliv uvažuji, jestli si mám pro něco jet do obchodu nebo to koupit na Internetu, vzpomenu na kamaráda Briana, který po dvouhodinovém sezení u počítače vydal vítězný ryk a začal tančit jakýsi improvizovaný tanec na mlati: "Vánoční nákupy mám za sebou!"

Poji si chatnout! - On-line komunikace na Internetu

Václav Maletínský, TestCentrum IDG

Několik slov na úvod

Ělovík je tvor společenský, a proto čas od času potřebuje sdílet své názory, zkušenosti či stížnosti na celý svět nikomu jinému. Způsobů, jak tuto potřebu řešit, je samozřejmě celá řada. Nikdo si vybere hospůdku pro krátký pokec s přáteli, jiný potěší anonymním dopisem několik státních úředníků, dalšímu stačí krátký rozhovor s manželkou, aby se ubezpečil, kdo je v rodině pánem.

Specifickou skupinu tvoří statečně uživatelé Internetu, kteří bez ohledu na dovedně zvyšovanou finanční zátěž v podobě poplatků pro SPT Telecom volí některý z komunikačních kanálů celosvětové pavučiny (WWW).

Část první - konference na WWW

Nejste ochotni instalovat do svého počítače speciální program pro komunikaci, a přesto se chcete domluvit s ostatními? Žádný problém. Na mnoha WWW stránkách naleznete odkazy na konference, kterých se můžete účastnit. Jako příklad uvedu jen www.mageo.cz. Tyto stránky jsou v češtině, a tudíž dobře pochopitelné i uživatelům bez znalostí angličtiny. Tato konference je známá a rozšířená, proto zde naleznete dost témat, ze kterých můžete vybírat.

A jak to funguje? Spusťte svůj oblíbený browser, zadejte adresu magea, a je to. Pokud si chcete jen číst příspěvky ostatních, nemusíte se přihlašovat. Jestliže dáváte přednost aktivní účasti, zadejte při přihlášení svoji přezdívku a heslo. Jednotlivá auditoria jsou řazena do základních skupin, po kliknutí na skupinu pak následuje konkrétní seznam. Po výběru tématu se na stránce zobrazí vždy deset posledních příspěvků. Jak moc jsou aktuální, to zjistíte pohledem na datum a čas každého z nich. U každého příspěvku je také ikona a jméno jeho pisatele. Cítíte-li potřebu se k tématu nebo příspěvku vyjádřit, stačí zapsat svůj názor do připraveného okna ve stránce a stisknout tlačítko ODESLAT. Je dobrým zvykem na začátku zprávy napsat, pro koho je určena. V opačném případě nikdy nebývá zřejmé, na kterou stranu barikády se vlastně přidáváte.

Pokud si chcete udílat obrázky o probíhající debatu v delší časové ose, máte k dispozici symboly pro posun o stránku nahoru a dolů, případně o posun na začátek celé konference a její konec, tedy současný stav. Jestliže je však auditorium v provozu delší dobu, začátek zde již nenajdete, neboť na serveru je udržováno zpravidla jen 300-400 posledních zpráv.

Část druhá - Internet Relay Chat

Jedním ze základních pilířů on-line komunikace je Internet Relay Chat, zkráceně IRC. Podle dostupných informací vznikl IRC ve Finsku v roce 1988. Vychází z původní služby "talk", která byla využívána například na BBS. Zatímco původní "talk" umožnil komunikaci jen dvou uživatelů, dovoluje IRC připojení většího počtu účastníků. K tomu, aby se ělovík připojil na některý ze serverů IRC, potřebuje program, který mu to umožní. Takových programů je v současnosti přibližně osmdesát, liší se nároky na instalaci, grafickým zpracováním a uživatelskou přívětivostí. Nejrozšířenější z těchto programů jsme vyzkoušeli a můžete se s

nimi seznámit.

mIRC

První klient nese název mIRC, existuje ve verzi pro Windows 3.1x (mIRC16) a ve verzi pro Windows 9x mIRC32. Verze 5.5 je zatím poslední, která byla na Internetu k dispozici. Program můžete zdarma zkusit 30 dnů, pak je třeba autorovi zaplatit 20 dolarů nebo 10 liber. Program po instalaci zabere přibližně 2 MB z vašeho disku. Při spuštění zadáte jméno, adresu elektronické pošty a přezdívku, kterou chcete používat. Z bohatého výběru IRC serverů si zvolíte zpravidla ten, jenž je geograficky nejbližší, případně přidáte novou adresu a stisknete tlačítko pro připojení. Jestliže jste instalovali správně a na serveru není porucha, pak se připojení podaří. Po uvítací obrazovce stačí prolistovat seznamem kanálů a vybrat ten, který je vašemu srdci nejmilejší. Zvolený kanál je zobrazen jako okno, rozdělené na tři části. Největší část zabírá obrazovka s průběhem konference. Na její pravé části je seznam připojených uživatelů a v dolní části je řádek, do něhož píšete své zprávy. Pokud znáte i příkazy IRC, můžete je zadávat také. Při jejich neznalosti stačí využít ikon v horní liště programu, nebo příkazů v menu na stejném místě.

Jestliže se připojíte k více kanálům současně, objeví se pro každý z nich záložka, umístěná pod ikonami příkazů. V případě, že se objevila nová zpráva v konferenci, kterou právě nesledujete, zbarví se písmo v záložce, a stačí tak sledovat aktivity všech účastníků ve vybraných konferencích.

S programem mIRC se můžete připojit pouze k jednomu serveru v reálném čase. Při instalaci a provozu jsme se neseťkali s problémy.

IRCGold

Verze 3.0.1 zabere při instalaci na disku přibližně 1,5 MB. Funkce jsou v podstatě stejné jako u programu mIRC; lze se připojit k několika kanálům současně, avšak jejich aktivita není viditelně znázorněna, což snižuje celkovou přehlednost. Řešením může být uspořádání kanálů dlaždicově vedle sebe nebo pod sebou, avšak pak není vidět celá vypsaná zpráva a je třeba rolovat pomocí posuvníků. Dobře je řešen přehled jednotlivých kanálů, který kromě počtu účastníků nabízí také ikonu pro snazší orientaci. Z programu lze vyvolat přehrávač CD systému Windows a poslouchat při psaní a čtení zpráv svoji oblíbenou hudbu. Instalace probíhla bez závad, úspěšnost připojení však byla nižší. V operačním systému Windows 98 CZ program asi ve 20 % případů "padal". Ve Windows 95 byl provoz bez problémů.

PIRCH98

Verze 1.0.1. 1190 zabírá na disku 3 MB. I zde lze najít všechny funkce IRC v nastavení menu, případně jednotlivých ikonách. PIRCH umožňuje připojit se nejen k více kanálům, ale také k více serverům různých sítí v reálném čase. Jednotlivé záložky serverů a kanálů jsou zobrazeny ve spodní části programového okna a jejich aktivita je značena symbolem diody, která podle provozu bliká. V programu jsou však k dispozici také méně obvyklé volby sledování a zaznamenání WWW adres, jež se v konferencích objevují. Navíc je velmi dobře zpracována možnost ukládání adres kanálů do vlastních složek. V programu je zabudován vlastní přehrávač CD-ROMů. PIRCH také podporuje přenos obrazu s jiným účastníkem. Je samozřejmě, že k tomu je třeba mít instalované potřebné zařízení pro snímání obrazu a

jeho zasílání.

Microsoft Chat

Poslední program z nabídky je standardní součástí operačního systému Windows 98. Microsoft chat na disku zabere 4,5 MB a je určen pro připojení zejména na síť Microsoft a její komunikační kanály. Od ostatních klientů se liší zejména grafickým zpracováním. Kromě známějšího zobrazení aktivního kanálu je přidána volba komiksového provedení. Pokud se při psaní nudíte, můžete si přepnout toto nastavení a záznam rozhovoru sledovat zpracovaný v podobě kresleného seriálu. Na ostatní IRC servery se lze rovněž připojit, ale již jen v normálním zobrazení. Jako jeden z mála programů je Microsoft Chat v národní lokalizaci, tedy s podporou češtiny.

Část třetí - když pár řádek nestačí

Další skupina programů nabízí poněkud širší možnosti komunikace. Běžné textové zprávy jsou doplněny hlasovým a obrazovým přenosem. Výhody i nevýhody jsou zřejmé. Pokud píšete na klávesnici pomalu, bude přenos hlasu mnohem rychlejší. Přenos obrazu vám pak umožní sledovat partnera či partnerku v rozhovoru v reálném čase. K tomu, aby bylo využito nových možností programu, je však třeba používat odpovídající vybavení. U přenosu hlasu je to zvuková karta s připojenými reproduktory a mikrofonom, k obrazu pak musíte mít i kameru. Nároky na rychlost spojení jsou u využití videa podobné jako při sledování RealAudio. Na pevné lince je obraz zpravidla plynulý, u běžného modemu 33,6 se budete muset spokojit s obnovovací frekvencí kolem 5-10 obrázků za minutu. Rychlejší přenos obrazu je možné docílit snížením použitého rozlišení záznamu. Přenos zvuku není tak náročný na rychlost spojení, avšak i zde existují určitá omezení. Některé starší zvukové karty nepodporují duplexní provoz, v tom případě můžete buď mluvit, nebo poslouchat. Novější karty pak zvládnou příjem i vysílání současně. Použití programů je pak podobné běžnému telefonování: mluvíte do mikrofону a druhého účastníka slyšíte z reproduktorů. Díky rozdílným cenám meziměstského a místního telefonního styku vychází použití programů levněji než telefon, neboť účastníci hovoří meziměstsky či mezistátně, a přesto platí jen poplatek za místní připojení.

Microsoft NetMeeting

Tento program je standardní součástí systému Windows 98 a je česky lokalizován. Pro uživatele Windows 95 je k dispozici např. na www.microsoft.com. Na disku zabírá přibližně 3 MB prostoru. Po instalaci a zadání údajů uživatele se aktivuje průvodce nastavením multimediálních prvků, tj. hlasitosti mikrofону a reproduktorů a vlastností přenosu obrazu. Pro připojení jsou k dispozici servery Microsoftu, v podmínkách ČR je možné zadat také adresu ils.atlas.cz, na které jsou zpravidla připojení česky hovořící uživatelé. Po připojení se objeví seznam uživatelů s ikonami jejich vybavení. U majitelů zvukových karet se objeví ikona reproduktoru, znak kamery pak označuje jedince vybavené tímto zařízením. Kliknutím na některého uživatele v seznamu dojde k aktivaci žádosti o spojení. Pokud ji druhý účastník přijme, objeví se zpráva o probíhajícím spojení. Nic potom nebrání rozhovoru s využitím mikrofону, případně i kamery. V programu je zachována možnost komunikace psaným textem, podobně jako je tomu u IRC klientů. Do diskuse je možno zapojit i více účastníků, avšak pouze dva z nich mohou současně používat multimediální vybavení.

ICUII

Podobným programem s podporou multimediálního provozu je ICUII (zkratka od I See You Too). Tento klient je celkem nenáročný na prostor disku, instalace verze 2.51 se spokojí s pouhým 1 MB. Práce s programem je podobná jako u Microsoft NetMeetingu, k připojení je však použit jiný server.

Část čtvrtá - ostatní programy

Ještě stále jste si nevybrali? Nevadí, ještě nekončíme. K dispozici jsou další programy, používající vlastní prostředí, mírně odlišné od standardu IRC. Zpravidla se jedná o graficky orientované produkty, vytvářející iluzi pohybu ve virtuálním světě.

The Palace

Prvním zástupcem této skupiny je The Palace, který si při instalaci zabere cca 4 MB na pevném disku. Po prvním spuštění a zadání osobních údajů je uživatel uveden do prostředí názornějšího část paláce, místa apod. Kromě toho, že si sám může navrhnout vlastní zobrazení, může s tímto symbolem relativně volně pohybovat po zázorné ploše v programu, procházet jednotlivými vchody do jiných konferenčních prostor apod. Při komunikaci je používán šádek ve spodní části grafického vyobrazení, text je však zobrazován v podobě "bublíny" u uživatele, který jej odeslal. Mezi ostatními programy je The Palace zajímavým zpestřením, zejména pokud uživatel cítí neodolatelnou potřebu vytvořit si vlastní virtuální postavu. Z hlediska rychlosti načítání dat je program náročnější než běžný IRC klient.

PowWow

Poslední v nabídce je PowWow. Tento program je podobný klasickým IRC programům, nabízí však vlastní prostředí a méně kanálů. Pro uživatele je k dispozici kromě rozhovoru také několik her, například šachy. Zde si můžete zahrát s jiným účastníkem a doufat, že ovládá pravidla. Program sám totiž nijak nekontroluje správnost tahů. Když jsem v jedné hře ve třetím tahu přešel o krále jen díky tomu, že můj soupeř s pišcem přešel celou šachovnicí, hra mne přestala bavit...

Několik slov závěrem

Pokud se doposud řídíte dobře minulé radou rodičů, že nemáte mluvit s cizími lidmi, pak jste až sem došli celkem zbytečně. Jestliže však potřebujete prohodit pár slov i s někým, koho vůbec neznáte, stačí si z nabídky programů vybrat. Jednotlivé programy jsou volně ke stažení například na stránkách www.download.com. Při používání jednotlivých klientů sami zjistíte, že na IRC kanálech vládne celkem pohoda a čilý společenský ruch. Mějte napaměti, že je vhodné se chovat stejně slušně jako v běžném životě. Patří sem i takové maličkosti jako pozdrav na začátku a konci rozhovoru. V případě, že je vám takové jednání proti mysli, může se stát, že se ocitnete na seznamu nežádoucích osob a pak se do svého oblíbeného kanálu

nedostanete. Ale o tom zase nikdy pøíšti.

Volná místa na Internetu aneb hledáte práci?

Martin Pumera

Přestalo vás bavit vaše zaměstnání? Zdá se vám, že už nevyžíváte všechny své schopnosti a že se neučíte nic nového? Chcete zmínit místo? Noviny jsou plné zpráv o růstu nezaměstnanosti a najednou zjistíte, že najít dobrou práci není nic snadného? Nevěste hlavu, nic není tak černé, jak se zdá pomoc je nablízku.

Pomaloučku nadchází léto, téměř desetina lidí nemá zaměstnání a k nim se přidávají absolventi středních a vysokých škol. To, že hledání místa není nic jednoduchého, dosvědčuje křivka nezaměstnanosti uvedená na našem obrázku (zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, www.mpsv.cz), která strmě stoupá vzhůru. Ětyři standardní způsoby, jak si najít zajímavé zaměstnání inzeráty v novinách, náborové agentury, úřady práce a přátelé jsou nyní výrazně rozšířeny nástupem Internetu. Pro firmy hledající kvalifikované pracovníky je volba prostředím Internetu výhodná, mohou tak totiž cíleně oslovit množství potenciálních zaměstnanců, uživatelů Internetu lidí vzdělanější a bohatší.

Jak postupovat při hledání

První věcí, kterou musíte udělat, je sepsat všechny vaše dovednosti a schopnosti a zamyslet se nad tím, jaké zaměstnání vlastně hledáte. Dalším krokem je sepsání životopisu (neboli curriculum vitae, CV) návod najdete například na www.jobs.cz/zajimavosti/cv/spravne_cv.html. Dobrý životopis je velmi důležitý, nebo špatně napsané CV nedokáže "prodat" vaše schopnosti a výrazně snižuje šanci na úspěch. Zapomeňte na typ životopisu, který jsme se všichni učili psát ve škole. To je typický příklad neživotaschopného CV zaměstnavatele práce nezajímá, co dělají vaši rodiče či bratr, ani to, zda máte psa či zda jste absolvovali základní školu pokud jste se jí náhodou vyhnuli, šance vám to zřejmě nezvýší. Smyslem životopisu je přesvědčit potenciálního zaměstnavatele, aby vás pozval na osobní pohovor a poté přijal. V dnešní době se používá americký styl životopisu, kde v bodech podáte informace o tom, co umíte, o vzdělání, zkušenostech, vědomostech a samozřejmě o tom, co jste dokázali. Musí být srozumitelný nechcete přeci zaměstnání u luštitelů hádanek. Musí být k věci, výstižný a stručný; pro většinu z nás to znamená jednu stránku. Taktéž přehlednost je zásadní věcí. Teprve tehdy, když jsou splněna tato kritéria, můžete do práce zapojit svůj grafický talent a pokusit se o zajímavé, nevšední grafické ztvárnění. Pamatujte však, že všeho s mírou; chcete se přece odlišit od ostatních kandidátů, a ne zavdat potenciálnímu zaměstnavateli důvod pochybovat o vašem duševním zdraví.

Trendy

V najímání pracovníků se začínají rozlišovat dva trendy. Jeden z nich je zaměřen na potenciál člověka, na jeho charakterové a morální vlastnosti, na jeho osobnost, schopnost pracovat; vhodného kandidáta společnost sama vychová a naučí všemu potřebnému. K tomu je však třeba mít předpoklady: vysokoškolské vzdělání, znalost jazyků, počítačová gramotnost, nízký věk a samozřejmě chuť začít od píky. Druhý trend upřednostňuje pracovníky s praktickými schopnostmi, tedy ty, co už něco dokázali, nejlépe aby měli v dané oblasti již nějaké zkušenosti s konkrétními projekty. Například mnoho vysokoškoláků tak zjistí, že důležitější než jejich diplom z počítačových věd je pro zahraniční firmu mezinárodně platná certifikace firem Microsoft (MCP, MCSE, MCSA) či Novell (CNE), viz www.microsoft.cz/train_cert a

<http://services.novell.com>.

Nabídky práce na Internetu

Úřady práce

Od Úřadů práce (ÚP) si slušné zaměstnání příliš neslibujte, jsou dobré na to, aby našly alespoň přijatelnou práci to však v nezaměstnanosti postižených oblastech pro leckoho znamená spásu z nebe. Hledání zaměstnání pomocí ÚP, jak nezaměstnaní vidí, připomíná pohádku o slepičce a kohoutkovi. Internet nám většinou příliš nepomůže. Málokterý úřad má svou internetovou prezentaci. Ovšem našel jsem v nezaměstnanosti nejvíce postiženém okrese Most Úřad práce vytvořil chvalyhodnou, kvalitní webstránku, za kterou by se nemusela stydět ani mnohá ministerstva (www.mostecko.cz/upmost). Stránky nabízejí nejen základní informace o fungování úřadu, ale také seznam volných míst v databázi s možností vyhledávání. Možná si řeknete, že to je běžná věc, ale ve státní správě bohužel nikoli, viz pražský Úřad práce, jehož server na web.telecom.cz/upab/index.htm není nijak zvlášť "unemployed friendly".

Náborové agentury a přímé inzeráty

Najít náborovou agenturu není problém, stačí se podívat do Zlatých stránek či na adresu www.jobs.cz/zajimavosti, kde je seznam odkazů na internetové stránky velkého množství takto orientovaných společností. Mnoho manažerů však považuje české náborové firmy za nekvalitní a snaží se pracovníky hledat přímo. A skutečně, kvalita personálních agentur je silně rozkolísaná; mnoho těch s honosně znějícím názvem vlastní malou kancelář ve špinavém průchodu v centru města a jejich personál čítá pouhé tři zaměstnance. Mnohé se vám také s první nabídkou ozvou až za půl roku. Zkustejte a použijte těchto agentur raději více.

Přístup na Internet může celý proces komunikace značně zrychlit, e-mailovou adresu má většina z nich.

Následuje výběr agentur specializovaných na nabídku volných míst přes Internet.

- Academica

Zejména pro středoškoláky a vysokoškoláky je zde server Academica (www.academica.cz), který obsahuje nabídku volných míst u prestižních společností. Mnoho z nich vyžaduje předchozí zkušenosti (!), a tak je zde volné pole působnosti i pro již zaměstnané. Je také možné si vybírat z nabízených Praxí, Stipendií a Diplomových prací, což je zvláště pro studenty velmi užitečné. Stránky nabízejí filtrování pracovních příležitostí podle vzdělání, oboru, regionu a

Ostatní informace na Academice budou užitečné spíše studentům a mladým lidem, u mnoha z nich ztratil tento server oblibu rušením některých služeb do té doby poskytovaných zdarma.

- Jobs.cz

Na adrese www.jobs.cz najdete nejširší paletu služeb pro lidi hledající zaměstnání, i firmy zaměstnání nabízející. Velmi užitečné jsou informace, které zná každý personalista, ale málokterý zaměstnanec: proč poslat s životopisem průvodní dopis, jak se chovat na pohovoru, proč poslat po pohovoru děkovní dopis... a mnoho dalších rad, které vás v přetlaku poptávky po zaměstnání dokáží odlišit. Že nejde o zbytečnosti, může potvrdit z bohaté osobní zkušenosti autor. Nabídku volných míst mohou firmy zadávat přímo on-line do formuláře do dvou částí Brigády a práce pro studenty a Zaměstnání. Jak názvy napovídají, v první části se jedná o různorodé přechodné práce od hlídání dětí až po programování databází. Část Zaměstnání je rozdělena podle oborů do více než dvou desítek rubrik, které pak obsahují jednotlivé inzeráty.

Systém členění do tolika podskupin se mi zdá nešťastný v případě, že máte zájem o širší záběr volných míst případně netušíte, kde by se vámi hledaná pozice měla konkrétně nacházet. V informacích o konkrétní pozici je kromě názvu společnosti také předpokládaný plat, popis činnosti zaměstnání... Samozřejmostí je zde vyhledávání, kde si lze nastavit mnoho parametrů. Pro čerstvé absolventy bez zkušeností je zde dokonce zvláštní rubrika. Na druhou stranu je pro "vysoké letce" na serveru sekce nabízející zaměstnání u velkých prestižních společnostech. Chvályhodná je možnost personalizace celé služby (personalizace nastavení prostředí a nabídky přesně na míru vašim potřebám) nazvaná MůjJobs. Server zasílá na vaši adresu přesně taková zaměstnání, jaká jste určili, a nejste tak nuceni prokusávat se pro vás nezajímavými nabídkami. Ve službě MůjJobs můžete také nabídnout svůj životopis velkým zaměstnavatelům.

- Jobmaster

Internetové dvojčete papírového inzertního časopisu na www.jobmaster.cz. Inzerují v něm převážně personální agentury, je rozdělen na osm dílů podle oborů, které obsahují desítky volných míst. Aktualizace probíhá jednou za týden. Procházení inzertních rubrik na obrazovce počítá se je poněkud nepřehledné a zdlouhavé (zvláště v Netscape Communicatoru 4, v MS Internet Exploreru 4 je vzhledem k optimalizaci na tento prohlížeč přehlednější), jsou napsány pod sebou a na serveru chybí vyhledávací nástroj. Lze samozřejmě použít klávesovou zkratku Ctrl+F ve vašem prohlížeči, ale to není ono. I když na druhou stranu vyhledávání v okně prohlížeče je několikanásobně rychlejší, než když se spoléháte na odezvu serveru. Systém zobrazení inzerátů, které mají stejnou strukturu jako inzeráty v novinách, je oproti tomu při tisku daleko přehlednější než u konkurenčních serverů. Ocenění také zasluhuje rychlé načítání stránek.

- Projekt Perspektiva

Jestliže v předchozích službách inzerovaly velké společnosti většinou přes personální agentury, či přímo inzerovaly jen malé až středně velké firmy, na stránkách Perspektivy (www.perspektiva.cz) můžete najít nabídku pouze od největších společností. Nabídka je velmi široká: od zaměstnání přes praxe, stáže, stipendia až po diplomové práce a brigády. Výběr zaměstnání probíhá přes filtr dotazník, ve kterém volíte vámi preferovaný obor, místo a firmu a své vzdělání. Výhodou této databáze je, že na rozdíl od ostatních, nabízejících v převážné většině pouze administrativní, ekonomické a počítačové profese, jsou na ní téměř výhradně k dispozici profese odborné. Nevýhodou je přece jen omezenější výběr zaměstnavatelů, a tím i nižší počet inzerátů.

- Profese

Profese (www.profese.cz) nabízejí několik způsobů vyhledávání volné pracovní pozice. První z nich je vyhledávání v databázi zaměstnání podle formuláře, kde zadáte stejně jako v předchozích službách základní údaje o vzdělání a vašich požadavcích, doplněné o znalosti cizího jazyka. Druhá varianta je zadat tento formulář, vlastní velmi jednoduchý "životopis", do databáze potenciálních zaměstnanců, a stejně jako v Jobs.cz vám budou zasílány všechny nové nabídky vyhovující uvedeným požadavkům na vaši e-mailovou adresu. To je výhodné, protože nemusíte zadávat znovu a znovu své požadavky. Třetí možností je nabídnout "životopis" přímo firmám hledající nové zaměstnance. Porovnáním Jobs.cz a Profesí v této oblasti dospějeme k závěru, že Profese jsou méně cílené na konkrétní zaměstnání, což však nemusí být

Jdeme do finále - pohovor

Vybrali jste si inzeráty, odepsali na ně, a světe div se přišlo vám několik pozvánek na osobní pohovor. Co doporučují personalisté s bohatými zkušenostmi? Rozvrhněte si čas tak, abyste dorazili o patnáct minut dříve. Zapocená skla brýlí a přerývaný dech nepůsobí dobrým dojmem. Nikdy si nezapomeňte vzít kopii životopisu, buďví kde se jim ztratila. Váš budoucí nadřízený je také jen člověk, možná se cítí více stresovaný než vy. Buďte struční, optimální doba odpovědi je mezi 30 až 90 vteřinami, delší monology málokdo pozorně poslouchá. Pozorně naslouchejte a na každou otázku odpovězte, i kdybyste měli chvíli-ku přemýšlet slovo nevíte vymažte ze svého slovníku. Nesnižujte své předchozí úspěchy ani bývalou

Finanční otázky bývají většinou na konci pohovoru: přijíte už s částkou, o které se domníváte, že je v tomto oboru běžná, nejlépe v určitém rozmezí, v němž by se měla pohybovat. Nakonec si ujasněte další postup. V mnoha firmách pak budete vyzváni, abyste pokládali otázky. V každém případě nějaké musíte mít, je dobré se na ně připravit již doma. Ptejte se však zsvícení, zeptat se například v IDG, zda vydávají také Excalibur, vaše šance rozhodně nezvýší. Po příchodu domů pošlete k rukám osoby, se kterou jste mluvili, dopis, v němž poděkujete za rozhovor. Zbytečnost? Dozajista ne, určitě na sebe upozorníte jako na člověka, který je slušný a má o místo velký

A teď už zbývá jen čekat na telefon...

Academica - www.academica.cz

- + pro studenty
- + vyhledávání
- + stipendia, stáže

Jobs - www.jobs.cz

- + komplexní služby
- + vyhledávání
- + nabízení životopisu zaměstnavatelům
- + personalizace
- + on-line zadávání inzerátů
- + pro absolventy
- + velká segmentace oborů

- pomalá odezva

JobMaster - www.jobmaster.cz

- + přehledný tisk
- + rychlá odezva
- chybějící vyhledávání
- horší práce v Netscape Communicatoru

Perspektiva - www.perspektiva.cz

- + převažují neekonomické obory
- + dobré vyhledávání
- + podrobné popisy
- + stáže, diplomové práce
- + pouze velké společnosti
- menší počet inzerátů

Profese - www.profese.cz

- + vyhledávání
- + nabízení životopisu zaměstnavatelům
- + automatické zasílání upozornění na nová zaměstnání
- + komplikovanější rozhraní

Úřad práce v Mostě - www.mostecko.cz/upmost

- + nabídka volných míst
- + vyhledávání
- + ojedinelý počet

Kinofilův průvodce - Duben v kinu (<http://www.kinofil.cz>)

Daniel Mise

Minule jsme zažili českými filmy, a zrovna tak to bude tentokrát. Prvním z nich bude výborně obsazená retrokomedie Pelíšky (8. 4., www.czech-tv.cz/filmy/pelisky/index.htm) režiséra Škalůch let Jana Hřebejka, a uvidíme v ní například Miroslava Donutíla, Bolka Polívku nebo Jiřího Kodeta. Zajímavý jistě bude i povídkový film Praha o čem... (29. 4.), ve kterém stovízatou matičku společně představí pět režisérů, včetně Vladimíra Michálka, Martina Šulíka a Michaely Pavlátové. Novým filmem Nebát se a nakrást (29. 4.) bude exhibovat Luděk Sobota, a dokumentární Zdravý nemocný Vlastimil Brodský (22. 4.) vznikl netradičně v režii Ondřeje Havelky.

Slušná je také řádka aspirantů na označení trháky měsíce. Mezi nejmambicióznější určitě patří romantická komedie Láska přes internet (1. 4., www.youvegotmail.com). Elektronicky se v ní sblíží Meg Ryanová a Tom Hanks. Příběh je napsán podle divadelní hry zfilmované již v roce 1940, původní byla ovšem spojovacím mechanismem obyčejná pošta. Komu Ryanová neseď, může dát přednost Julii Robertsové, kvůli níž bude opouštět svoji filmovou manželku Susan Sarandonovou Ed Harris ve snímku Druhá nebo první (15. 4., www.spe.sony.com/movies/stepmom). Možná si ovšem dáte raději Michelle Pfeifferovou, která se v dramatu Až na kraj světa (29. 4.) setká se svým synem, uneseným před deseti lety. Dalšími dvěma ženami v nabídce tohoto měsíce jsou Sandra Bullocková a Nicole Kidmanová, disponující nadřaditelnými schopnostmi v romantickém dramatu Magická posedlost (29. 4., www.practicalmagic.com). Jejich problémem je, že muži, kteří se do nich zamilují, rychle umírají.

Uspokojení budou v dubnu ovšem i zájemci o herecké hvězdy mužského pohlaví. Divácky úspěšnou romancí je Vzkaz v láhvi (15. 4., www.message-bottle.com), vržený do moře osamělým Kevinem Costnerem. Pokud si na něj náhodou nevzpomínáte, tak to je ta umělecká mrtvola, která si pokazila pověst výborného herce účastí ve dvou příšerných megalomanských propadacích. Vzkaz v láhvi si ale své diváky získal, a tak lze očekávat, že více se budeme smát Robinu Williamsovi v komedii podle skutečných událostí Patch Adams (29. 4., www.patchadams.com). Jedná se o příběh velmi neortodoxního studenta medicíny, který léčí pacienty hlavně humorem, a štve tak všechny své kolegy z profese. Pro mladší diváky pak budou zřejmě přitažlivější mladí a vášniví hráči pokeru Matt Damon a Edward Norton v kriminálním dramatu Hráči (15. 4., www.miramax.com/rounders). Velký počet drsných mužů potom nalezneme v hororovém dramatu Dravci (29. 4.), oblíbit si je ovšem nebude nejjednodušší, protože se navzájem pojdají.

Existují však i tací, kterým při sledování fil-mů nejde ani tak o tváře či těla zúčastněných herců. Patří k nim například sci-fisté, a ani ti nebudou v dubnu smutní. Hned zraje je čeká již devátý celovečerní Star Trek s podtitulem Vzpouza (1. 4., insurrection.startrek.com). Kapitán Picard zachraňuje zemi před borgskou asimilací. Druhým velkým sci-fi filmem měsíce je Matrix (29. 4.). Keanu Reeves, coby schopný počítačový hacker, v něm odhalí, že svět může být jen virtuální realita a pokouší se odhalit, co je za ní. Paranoia je mocná nadřaditelnka.

Nespokojen nebude ani náročný divák. Čeká jej poslední dílo Woodyho Allena Celebrity (15. 4., www.miramax.com/celebrity), francouzský film podle scénáře Luca Bessona Taxi (8. 4.), brazilský festivalový trháky Hlavní nádraží (22. 4., www.spe.sony.com/classics/centralstation) nebo v Karlových Varech úspěšná Guvernantka (29. 4.) s Minnie Driverovou. Úplně na závěr jsem si nechal velké překvapení, italského (!) suveréna v letošních oscarových nominacích, režijní skvost známého komika Roberta Benigniho Život je krásný (1. 4., www.miramax.com/lifeisbeautiful).

Mimochodem... je to slušně napřichovaný měsíc.

URL tip: www.hsx.com

Co se děje:

- V minulém čísle zmiňovaný film *Gone in 60 Seconds* (produkce Jerry Bruckheimer, v hlavní roli Nicolas Cage) bude režírovat Dominic Sena (Kalifornie).
- Gus Van Sant (*Dobry Will Hunting*) bude režírovat životopisný film o básníkovi a zločinci z 19. století Richardu Baynardovi Howardovi. Jeho jméno bude *In the Mind of the Troll*, a v hlavní roli pravděpodobně uvidíme Johna Malkoviche.
- Matt Damon a Ben Affleck se opět sejdou na jednom plátně v romantické komedii Jordana Bradyho *The Third Wheel*.
- Steven Spielberg zvažuje režii adaptace klasické knihy H. G. Wellsa *The Time Machine* (Stroj času). Film budou společnými silami produkovat společnosti Warner Bros. a Dreamworks.
- Jean Reno a Christian Clavier si zopakují své role z francouzské komedie *Návštěvníci*. Uvidíme je totiž i v americkém remaku. Navíc se můžeme těšit i na Christinu Applegateovou, známou např. ze seriálu *Ženatý se závazky*.
- Al Pacino a režisér Michael Caton-Jones (*Rob Roy*) budou spolupracovat na dramatu *City By the Sea*. Pacino má hrát policistu s proklatě nepříjemnými rodinnými problémy jeho otec byl odsouzen k smrti a syn je podezřelý z vraždy.
- Mel Gibson vřel herecké škole v Sydney u příležitosti oslavy 40. výročí jejího založení milion australských dolarů (přibližně 640 tisíc amerických dolarů). Sám ji navštívoval v letech 1977-80.

Simultánní pøenos dat i hlasu - Taicom 56 Kb/s

Petr Kefurt, Online Services

Nedávno jsme našim ètenáøùm pøedstavili pít nových typù modemù, podporujících pøenosovou rychlost 56 Kb/s. Dnes si již žádný výrobce nedovolí nabízet pomalejší modem, a tak se na našem trhu ustálila docela pìkná nabídka pøístrojù, které jsou si v základní specifikaci (rychlosti) podobné, a rozhodující zaèínají být jiné charakteristiky. Bižný uživatel bude pøedevším hledít na cenu, rozšíøenou podporu voice funkcí, doplòkový software èi specifické funkce nebo rys modemu.

Dnes jsem se zamìøil na na našem trhu relativní známou znaèku TAICOM, konkrétní model MR56SVS. Jak je již z oznaèení zøejmé, jedná se o další "56ku". Výrobce, 15 let pùsobící tchajwanská firma Taicom Data Systems, se dnes pøedevším vìnuje zaøízením pro ISDN, zmiòovaný modem však nepostrádá zajímavé

Modem je proveden v béžové barvi se zaoblenými pøedními hranami a je osazen èipsetem Rockwell s typem modulace K56flex. Nabízí voice funkce pro aplikace s hlasovou poštou a podporuje SVD a DSVD funkce pro souèasný pøenos hlasu a dat.

Pøístroj je již v souèasnè dobì homologován pro naši JTS. Vyrábí se i v interním provedení. Balení kromì obvyklých doplòkù, jako jsou kabely a zdroj, obsahovalo miniaturní sluchátko s mikrofonom, disketu s ovladaèi pro Win95/NT a disk CD-ROM SuperVoice. Na disku nový uživatel najde "starý známý" komunikaèní program stejného jména od firmy Pacific Image Communications. Bylo možné si vybrat z verzí SuperVoice 2.2 èeské pøípadnì anglické verze. Disk dále obsahoval informace o programech SuperVoice Pro a SuperVoice Communication Server. Zmínìný software je dostupný ve verzích pro prostøedí Windows 95/3.x a NT.

O programu SuperVoice se nebudu pøíliš rozepisovat. Nejen proto, že jsem jej již nikolikrát pøedstavoval spolu s jinými modemy jako variantu vytvoøení univerzální komunikaèní virtuální kanceláøe, ale také proto, že je nejlepší si jeho vlastnosti vyzkoušet. Proto jen struènì pøipomenutí jeho možnosti. Správce je utilita, ze které se aktivují jednotlivé komunikaèní aplikace jako jsou služby "Deníky vzkazù" a "Prohlížeè Faxù" (vèetnì odesílání), "Voliè" (pro vytáèení èíslo), SuperTerminál pro pøímou práci s modemem atd. SuperVoice dokáže pøíchozí data podle jejich charakteru pøesmìrovat do pøíslušných aplikací (data, fax, voice), a stejnì tak je vytváøet a posílat. Samozøejmì pracuje jako záznamník s možností automatizovaného posílání faxù atd. Hlasovou schránku se vzkazy lze pøehrávat i vzdálenì pomocí telefonu.

Instalace byla dílem okamžiku: ovladaè se nainstaloval z diskety automaticky a modem byl okamžitì pøipraven k èinnosti. Na zmínìném CD-ROMu byl ovladaè také, ale starší verze. Balení obsahovalo originální i pøeložený manuál. Zde se musím zmínit o drobném kazu na kráse, nebož èeská verze manuálu byla urèena ke staršímu typu modemu (pouze s rychlostí 33,6 Kb/s). Jelikož však manuál obsahuje øadu podrobných nastavovacích postupù, pøeložený seznam AT a dalších pøíkazù, bude tak pøesto pro nak jsou doprovodné pøíruèky k modemu pøehledné, jen jsem postrádal něco podobného k programu SuperVoice.

V krátkosti ještì pøehled základních technických parametrù. Nejdùležitìjším parametrem je rychlost. Kromì protokolu 56K flex modem podporuje standardy V.34+, V.34, V.FC, V.32bis a pomalejší. Pøestože na distribuèní krabici je nálepka o pododøe protokolu V.90, v manuálu (anglickém) o nìm není ani zmínka. Upgrade na standard V.90 je tedy zatím nejasný. Korekce chyb je zajišòována protokoly MNP 4 a V.42 a komprese dat pak MNP 5 a V.42bis. Zvukové parametry jsou charakterizovány vzorkováním rychlostí 7,2 kHz pomocí 2až 4bitového

kódování ADPCM a 11 025kHz lineární PCM. O simultánním přenosu data/voice (SVD) jsem se již zmínil.

Posuzovaný modem je tvořen dvěma částmi analogovou a digitální. Má proto zabudovanou diagnostiku se "smyčkovým testem" obou částí nezávisle, a možností testu "vzdálenou smyčkou" přes protilehlý modem (a také analogové a digitální části). Test může pomoci při hledání chyb a je jednoduše dostupný několika AT příkazy (a přečtením manuálu).

Balení obsahovalo testovací připojení k síti Video On Line na dva týdny zdarma. Tento poskytovatel je znám především cenovou bombou, kterou kdysi odpálil, když zavedl neomezené časové připojení k Internetu pod 500 Kč za měsíc. Dnes je však nabídka poskytovatelů mnohem bohatší, a to i v této cenové kategorii.

Øada poskytovatelů dnes již nabízí možnost připojení rychlostí 56 Kb/s modulací K56flex. Je zřejmé, že připojení touto rychlostí je již celkem standardní záležitostí (na digitálních ústřednách). Souběžný přenos dat a hlasu může být také užitečnou funkcí.

Obecně vzato, dnešní faxmodemy jsou složitá zařízení obsahující tolik parametrů, že proětání manuálu s AT příkazy, S registry, faxovými a hlasovými příkazy a dalšími je natolik rozmanitým ětením, že málokdo dokáže říci, že svůj modem optimálně nastavil. Lze velmi široce laborovat a výsledky pak mohou uživatele příjemně překvapit (anebo také nepřijemně). Proto mohu na závěr jen říci, že faxmodem komunikoval dobře a jeho technické vlastnosti bez problému uspokojí běžného zákazníka.

Taicom 56 Kb/s

+doprovodný software
- drobné neobratnosti v lokalizovaném softwaru

K testu zapůjčila firma:
Peret Bohemia,
Sítná 3105, Kladno
Cena: 3 045 Kč (bez DPH)

Další modem z rodiny 56K - GVC 56K

Martin Kybal, Online Services

V předchozím čísle jsme vás seznámili s pitvicí modemù, které patøí do kategorie 56 Kb. Do stejné skupiny patøí i následující modem firmy GVC.

Jde o externí modem s možností uložení jak naplocho, tak navýšku. Na boèní stranì modemu jsou umístìny výsuvné opìrky, na které se po jejich vysunutí modem položí. Horní strana obsahuje èervené indikaèní LED diody, jež informují o provozním stavu pøístroje. Zadní strana je osazena následujícími konektory: napájecím k pøipojení externího 9V napájeèe, 9pinovým sériovým konektorem pro zapojení do poèítaèe a dvìma konektory RJ: jedním pro telefonní linku a druhým pro telefon. Souèástí dodávky je ponìkud postarší èeská dokumentace, která je urèena pro modemy do maxima 33,6 Kb/s. Na disketì s instalaèními ovladaèi pak jsou manuály v elektronické podobì, ale bohužel jenom v angliètinì. A právi modemy 56K mohou pøedstavovat pro neznalého užívatelè øadu problémù. Napøíklad modem 56K na analogové lince mùže mít pøi pøipojení k providerovi s modemy 56K dost problémy. Modemy se totiž snaží navázat nejrychlejší spojení na více jak 33,6 Kb/s, a kvùli lince spojení padá. Staèí omezit rychlost modemu na maximálnì 33,6 Kb/s, napøíklad pøíkazem AT+MS=11, a vše pracuje spolehlivì. Toto se ale majitel GVC nikde nedozví. Jinak je modem homologován pro provoz v JTS, o èemž svìdìí kopie homologaèního rozhodnutí, která je u něj pøiložena.

Bez naprostých potíží je naopak instalace a uvedení do provozu. Modem staèí zapojit a restartovat poèítaè. Modem je detekován a po vložení diskety s ovladaèi je vše hotovo. V krabici s modemem najde kupující i volná zkušební konta na Internet, a tak mùže ihned vyrazit do sítì. Svoje pøipojení na dva týdny nabízí VOL a na jeden mìsíc PVT.NET.

Modem byl testován jak na analogové, tak na digitální lince. V obou pøípadech byla stabilita spojení velmi dobrá. Modem držel linku po neomezenou dobu, dokud nedostal pøíkaz k odpojení. Na analogu dosahoval maxima 33,6 Kb/s a z digitální linky "vytáhl" 47 Kb/s.

Modem pracuje s protokoly Bell 103, 212A, ITU-T V.21, V.22, V.23, V.22bis, V.32, V.32bis, V.34, K56flex a V.90. Kromì standardních datových a faxových vlastností podporuje modem také pøenos hlasu. Na zadní stranì pøístroje jsou dva konektory. Jeden pro pøipojení sluchátek, druhý pro mikrofon. Spolu s modemem jsou v krabici také náhlavní sluchátka s mikrofonem. Na pøiloženém CD je dále lokalizovaný program SuperVoice, který z modemu udílá inteligentní komunikaèní centrálu. Modem dokáže s programem obousmìrnì komunikovat a zpracovávat pøíchozí i odchozí hovory. Mezi vlastnosti programu patøí automatický záznamník s možností schránek pro òkolik užívatelù, pøíjem faxu a jejich pøeposílání. Dále posílání faxù na vyžádání nebo terminálový provoz.

K pøehrávání vzkazù je možné použít buì zvukovou kartu poèítaèe, nebo reproduktor modemu. Pomocí mikrofonu pøipojeného pøes modem je pak možné telefonovat. Pokud ale chce uživatel mít k dispozici všechny tyto funkce, musí mít svùj poèítaè neustále zapnutý.

Celkovì je možné øíci, že modem pøedstavuje solidní kvalitu a dodávané pøíslušenství je docela bohaté. Za pøíznivou cenu se nabízí komplet, který uspokojí i nároènìjší užívatelè.

Externí modem GVC 56K

+ hlasové funkce

+ stabilita na lince
- dokumentace

K testu zapůjčila firma:
Peret Bohemia
Sítná 3105 Kladno
Cena: 3 100 Kč (bez DPH)

Právní tajné protokoly - SMTP, POP3 nebo IMAP?

Ivan Doležal

Právě sedím u počítače a píšu e-mail. Až stisknu tlačítko "Send", budu doufat, že ten e-mail dojde panu redaktorovi Lipšanskému. Co se ale bude dít? Vysvětlení pro naprosté laiky (dle přání redaktora) následuje.

E-mailův život

Právě teď sedím u počítače, ve kterém používám program user agent (UA). Totiž, ve skutečnosti píšu e-mail a mám na to spuštěný buď Netscape Mail (ten mám nejraději já taky, pozn. redaktora) nebo Microsoft Outlook Express, Exchange, Mail, Lotus Notes, Eudora, Pine, Elm, Bat... a obecně se takovému programu říká user agent. Až ten e-mail dopíšu, stisknu tlačítko Odeslat.

Až to tlačítko stisknu, předá se můj dopis přes modem (nebo přes místní podnikovou síť Ethernet) do velkého počítače (opravdu je veliký, viděl jsem ho, je vyšší než já), ve kterém najednou pracuje více než 200 programů. Jeden z těch programů se jmenuje Sendmail, ale mohl by tam třeba být jeho konkurent Smail, Outlook Server nebo Exchange Server. Obecně se tomu programu říká message transfer agent (MTA). Můj user agent domluví (když dobře půjde) mail transfer agentovi pomocí konverzace lidskému oku čitelné a mozku srozumitelné, aby můj dopis přijal k doručování po Internetu. Tato standardizovaná konverzace používá pouze ta slova, která povoluje "Jednoduchý protokol pro přepravu pošty". Anglicky se to říká Simple Mail Transfer Protocol a ve zkratce se to označuje SMTP, což má, máme vylučku první zkratku.

Možná se vás už nějaký program doptával na váš SMTP server. To byl právě počítač, o němž víte, že je v něm spuštěný MTA, který bude ochoten přijmout vaši poštu. Opakuji bude-li. Vzhledem k rozmáhajícímu se spammingu (viz PC WORLD č. 8/98) se totiž poskytovatelé internetového připojení snaží bránit se mu tak, že technickými prostředky povolují posílání pošty přes jejich SMTP server jenom z těch počítačů, jejichž uživatelé budou moci za takovou nekalost osobně ztrestat.

Můj MTA si ten dopis uloží na svůj pevný disk (tzv. "do fronty"). Až na můj e-mail (většinou po pár sekundách) dojde řada, pokusí se opět pomocí SMTP navázat spojení s MTA adresáta, kterého vypátrá jednak z jeho e-mail adresy, jednak pomocí DNS ale to už líčit nebudu, nebo bych mohl začít nudit (pouze vyžádá-li si to na redakci čtenářská obec). Přeskočme pikantnosti kolem doručování na servery s nižší prioritou (v případě, že hlavní MTA pro adresáta je dočasně mimo provoz, měla by se pošta ukládat poblíž adresátova stroje v nějakém rezervním počítači), i opakované doručování (když nelze zásilku pro poruchu na Internetu vůbec nikam rozumně doručit, tato zůstává ve frontě odesílatelovi a zpravidla další 4 dny se pokouší o doručení v 15minutových intervalech, než to vzdá a oznámí mi, že mám smůlu... zatímco já si myslel, že adresát ji už 4 dny má a jenom neví, jak na ni odpovědět).

Adresátův MTA tedy nakonec šťastně přijal zásilku a uložil si ji na pevný disk, můj MTA ji mohl smazat z fronty (a ten váš možná napřed poslal kopii vašemu šéfovi, aniž byste o tom viděli). Jenomže... MTA, to je program na speciálním počítači. Panu red. Lipšanskému není příliš užitečné, že kdesi na nějakém počítači, o kterém možná ani neví, kde stojí, je na jakémsi pevném disku tento článek. On by jej chtěl mít ve svých Lotus Notes. Člověk by čekal, že to bude opět práce pro Supermana... chci říci pro SMTP. Kupodivu není.

Poslední krok přenos pošty, která hnízdí v nějakém ústředním počítači, do vašeho PC (nebo Applu) a její případné smazání z onoho počítače, se koná pomocí protokolu POP3 Post Office Protokol 3. (Hádejte, co mu předcházelo: POP2.) Na stejném počítači, na kterém běží adresátův MTA, běží současně program pro "výdej doručené pošty" POP3. Adresátův UA se jej může chodit ptát "Je tady pro mne nějaká pošta?", a POP3 mu buď odpoví, že pro něj nic nemá, nebo že je k dispozici tolik a tolik dopisů, a pak mu je na požádání předá, případně ze serveru vymaže. Program v počítači, který umí na požádání předat user agentovi poštu pro jeho pána (POP3 server), se nazývá POP3 démon.

Stejný smysl jako POP3 má i jeho konkurent IMAP Internet Message Access Protocol. Je ovšem "chytřejší", ale málokdo jej používá. Netscape se ve svém Netscape Mailu pro něj snažil něco udělat, když pro vybírání pošty z více serverů nutí uživatele, aby se k nim připojoval pouze pomocí IMAP, ale vzhledem k tomu, že jen málokterý správce instaluje IMAP server, vyhrává na tomto poli Microsoft Outlook, který při výběru pošty umožňuje míchat oba protokoly.

Webmail vs. POP3?

Webmail (například hotmail.com, usa.net, email.cz, post.cz) není nic jiného než user agent, ale naprogramovaný tak, že neběží v počítači na vašem psacím stole, ale opět nikde v nějakém serveru. Všechny jeho běžné ovládací prvky (okénko na napsání zpráv, tlačítko "Odeslat" či "Přečíst došlou poštu") se však zobrazují jako webová stránka. A všechno, co napíšete, do něj odchází opět přes Web. Nepoužíváte tedy žádný speciální program, ale webového klienta (tj. Microsoft Internet Explorer, Netscape Navigator, Opera, Cello, Mosaic, Lynx, Minuet,...), pomocí kterého s vámi user agent komunikuje. Webmail má své výhody i nevýhody:

- když se přesunete od jednoho počítače ke druhému, vaše pošta "jde s vámi", protože je ve skutečnosti uložena na disku počítače s webmail user agentem,
- ale abyste se k ní dostali, musíte se kvůli přečtení každé zprávy připojit k Internetu (u běžného user agenta se zpráva jednou přehraje do vašeho počítače, a když si ji pak chcete přečíst, už se kvůli tomu nikam připojovat nemusíte),
- poskytovatel webmailu vám zpravidla i přidělí nějakou pěknou e-mailovou adresu, která vám zůstává, i když opustíte univerzitu a jdete do zaměstnání, takže vaši přátelé s vámi neztratí kontakt,
- pokud se ovšem dříve provozovatel webmailu nerozhodne, že to s vaším účtem zabalí a spolu s ním nezmizí i vaše přijatá pošta a e-mailová adresa.
- Poskytovatel webmailu vám může poskytovat i jisté druhy ochrany, například skenování přijaté pošty proti virům (Hotmail), ochranu před spammery (USA.NET), nebo vás naopak dát spamu všanc (Bigfoot).

Pokud se vám nelíbilo, že vaše pošta může zmizet spolu s provozovatelem vašeho konta (jako se to stalo mně), že si při poruše těžko osobně došlápnete na správce, nebo že si musíte pro každé přečtení kteréhokoliv vašeho dopisu chodit do Internetu (a možná při tom platit za modemové připojení), pak je tedy POP3 nebo IMAP právě pro vás. Niktež poskytovatelé webmailu jsou si vědomi zmíněných nevýhod, a proto poskytují hybridní možnost buď nechat dopis uživatelem pomocí POP3 vyzvednout (prozatím jsem neslyšel o webmailu s IMAPem), nebo jej dokonce z webmail serveru ihned po příchodu pomocí SMTP přímo zaslat do vaší

biznén e-mail schránky (forwarding), takže váš webmailový účet slouží pouze na několik okamžiků jako pøestupní stanice. Webmail má ovšem i svítlé stránky, o tom však tento èlánek není, zájemce odkazují napø. na èlánek "A mám to zadarmo!" (PC WORLD 1/99)

Nalistujte si...

Tento èlánek byl pro laiky. Chcete se ale nauèit protokoly SMTP a POP3 víc, než kolik je v naší ukázce? Budete pak moci vytváøet rùzné podivné e-maily bez adresáta, nebo pøedvádít vašim administrátorùm, jací jste kabròáci, když si vyberete poštu bez user agenta! Pokud umíte anglicky a vyzbrojíte se patøiènou dávkou trpìlivosti, pak doporuèuji k ohledání návrhy internetových standardù s názvy RFC 821 Simple Mail Transfer Protocol, RFC 822 tvar e-mailu, RFC 1081 Post Office Protocol 3 a RFC 1730 Internet Message Access Control. Vyhledat takový katalog RFC (zkratka znamená Request for Comments), na nějž budete mít nejrychlejší pøístup, není nic obtížného. Zkuste napø. adresu www.cis.ohio-state.edu/htbin/rfc/INDEX.rfc.html. Zjistíte, že èíslo, která uvádím, jsou pomìrnì staré verze návrhù, ale prohledáváním a klikáním v katalogu RFC mùžete relativnì snadno proklièkovat až k nejnovìjší verzi dokumentu, èi k dokumentu o rozšíøení protokolu (napøíklad z SMTP se vyvinul ESMTP Extended SMTP). Mimochodem, právi v takovém seznamu uvidíte pod lupou, jak se Internet od konce šedesátých let formoval... ale to už je zase pro jiný èlánek.

Osahejte si protokoly

Malá ukázka toho, že ani SMTP, ani POP3 nejsou tak nepochopitelné. Zkuste si v dlouhé chvíli odeslat, zkontrolovat, pøeèíst a vymazat poštu bez vašeho user agenta!

V následujícím textu bude tuènì vysázeno všechno, co uvidíte, podtrženì to, co máte napsat, a kurzívou všechno, co byste mìli upravit.

Ukázka 1: chcete si zkusit poslat dopis z Mexika? Provozovatel jistého SMTP serveru totiž neuèinil do pùlky února 1999 žádná antispamová opatøení; doufám, že ani do této chvíle, takže následující pokus bude stále ještì takto jednoduše fungovat: V Microsoft Windows 95/98/NT kliknìte na tlačítko Start, pak na Spustit, napište slovo telnet a stisknìte tlačítko OK. Program, který právi vidíte, je "návrat ke koøenùm" Internetu, ale o nìm až jindy. Pak v hlavním menu kliknìte na Terminál, zvolte Pøedvolby, zaškrtnìte místní odezva a opìt zadejte OK. Pak zvolte opìt z hlavního menu Pøipojit, Vzdálený systém a v nastalém dialogu zadejte jako hostitele `webserver1.interpower.com.mx`, zásuvku 25 (to znamená, že budete chtít se jmenovaným poèítaèem obcovat pomocí protokolu SMTP) a kliknìte na Pøipojit. Pak vykonáte následující dialog:

```
220 webserver1.interpower.com.mx ESMTP server (post.office v2.0 0813 ID#
0-28468U510) ready Mon, 22 Feb 1999 10:36:26 -0600
HELO interpower.com.mx
250 webserver1.interpower.com.mx
MAIL FROM: vaše e-mailová adresa
250 Sender <váše e-mailová adresa> Ok
RCPT TO: e-mailová adresa adresáta
250 Recipient <e-mailová adresa adresáta> Ok
DATA
354 Ok Send data ending with <CRLF>.<CRLF>
From: Los.Muertos@mexico.com.mx
```

Subject: You're gonna die
vynechat řádek To je oddělení hlavičky e-mailu od jeho těla.
Sure! Everybody does some day
. (Tato tečka napsaná hned od kraje je velice důležitá znamená, že tady dopis končí.)
250 Message received: 19990222163626350.AAA141@interpower.com.mx
QUIT
221 webserver1.interpower.com.mx ESMTP server closing connection

Druhá ukázka je o něco užitečnější. Umožní vám pomocí POP3 zkontrolovat vaši poštu, případně si vymazat jednotlivé dopisy, aniž byste museli skutečně celou poštu stáhnout ze serveru.

Začátek je stejný jako v předchozí ukázce až do vyplnění hosta a zásuvky. Jako hosta teě totiž uvedete svůj POP3 server (například mail.geocities.com), vaše přihlašovací jméno a heslo (vše naleznete, teě už pouěeni, ve svém user agentovi). Ěíslo zásuvky bude pro změnu 110. Konverzace pak může vypadat třeba takto:

```
+OK Geocities Mail Server (version 1.0) at mail9 starting. <6621.919702257@mail9>
user vaše přihlašovací jméno
+OK Password required for vaše přihlašovací jméno.
pass vaše heslo
+OK vaše přihlašovací jméno has 0 messages (0 octets).
quit
+OK Pop server at mail9 signig off.
```

Pokud byste ovšem zjistili, že nějakou poštu máte, mohli byste si třeba přeěíst prvních deset řádků třetího dopisu příkazem top 3 10nebo vymazat osmý dopis, aniž byste jej èetli dele 8

Takový hezký kanál - PointCast v2.6

Jan Lipšanský

Všichni asi znáte microsoftí kanály, jimiž jsou vybavena Windows. Samozřejmě, i zde slavná firma poněkud kopírovala někoho zabíhajícího americká společnost PointCast zde byla skutečně dříve. Už v roce 1992 (kde tehdy byla Windows 95!) si nechala zaregistrovat ochranné známky na názvy PointCast a SmartScreen.

SmartScreen je rozhraní, v němž běhají všechny pro vás zajímavé a důležité informace ze světa. Chcete si přečíst každý den některé americké noviny? Vyberte si z pestrého seznamu. Zprávy CNN? Hned na prvním místě. Co nového v NASA, ve filmu, jaké jsou nejnovější hudební žebříčky, nově vydané knihy, nejnovější technologie v oblasti počítače, Internetu, telekomunikací, softwaru... Jak věra dopadly zápasy v NHL? Vše v jednom okně, které samo může fungovat jako samostatný klasický browser (pravda, s češtinou má problémy).

Přitom nároky nejsou nijak závratné program vám pobíží na 486 se 66 MHz, dokonce i pod Windows 3.x, stačí 16 MB operační paměti, jen na hard disk to má požadavky poněkud větší 25 MB. Ale co to dnes je, že?

Když zabrousíte na www.pointcast.com, můžete si nejnovější verzi PointCastu 2.6 nahrát zdarma, a poté ji nainstalovat na svůj počítač. V prvním kroku před nahráváním si zvolíte váš operační systém (Windows only), ve druhém jazyk (v nabídce je angličtina, americká angličtina, němčina a japonština, čeština ani slovenština bohužel ne), ve třetím pak už si vybíráte jen, zda chcete nahrávat z FTP serveru, nebo přes HTTP. Nikdo vás neotravuje vyplňováním zdoluhavých dotazníků, v nichž se vás ptá na spoustu blbostí, rodinným rozpočtem počínaje, přes vaši e-mailovou adresu až po počet rodinných mazlíků.

Výhodou PointCastu a v podstatě všech kanálů je, že nikdo už vám nepřipravil aktuální a zajímavé stránky, a vám nyní stačí jednoduše spustit Internet, stisknout tlačítko Update All (Obnov vše), a podle mé zkušenosti při rychlosti 28,8 Kb/s a plném využití všech dostupných kanálů čekáte na celý update maximálně 10 minut. Pak se opět můžete přepnout na off-line a stránky si prohlížet bez dalšího placení za připojení.

Takže, co se vám zhruba nabízí?

Podle vašich zájmů si vyberete oblasti a přehled jednotlivých kanálů. Mne osobně upoutaly zprávy CNN, v nichž jsem si dále vybral z dalších nabídek světové a americké zpravodajství. Rovněž mne zajímá počasí. Weather kanál nabízí výběr z mnoha satelitních map, zvolit si můžete místo, jehož počasí a předpověď chcete znát, ještě přepnete z Fahrenheita na zobrazování ve stupních Celsia, a začnou vám rolovat výsledky.

E! Online nabízí zase zpravodajství ze světa kultury recenze a upoutávky nejnovějších filmů a písní, rozhovory s herci a zpěváky, drby. Wired News je něco obdobného, ale v oblasti Internetu.

Dále jsem si vybral ZDnet (denní zprávy z Internetu, oblasti počítače, her apod.), MusicZone (zprávy, žebříčky, akce ve světě hudby), Sports (například aktualizované dění v NBA a NHL včetně tabulek, výsledků, informací o hráčích), NASA (snad není nutné komentovat), LA Times (v LA se mi líbilo), LifeStyle (vše, co vás zajímá nové knihy, autoři, hudba, film,

televize, soap opery atd. atd..)

A když vám ani toto nestačí, je zde k dispozici speciální kanál Connections. Díky němu můžete přidávat stránky do seznamu dle vaší libosti, a to dokonce i některé české, které podporují vysílání kanálů (Zmije, Mobil, ĚTK, Pinknet ale, kluci, obnovujte jej občas! aj.)

V podstatě vám pak zbývá jediné každé ráno stisknout tlačítko Update All, mezitím si v klidu sepsat článek, dát si kafe či co po ránu děláte, a pak se prostě v klidu přepnete do off-line stavu a můžete prohlédnout všechny informace, jež vás zajímají.

PointCast v2.6 - Prohlížeč vysílacích kanálů

- + každodenní přehled z mnoha oblastí
- + rozsáhlá síť kanálů
- + krátká doba, nutná pro on-line update
- + zabudovaný vlastní browser
- + možnost tisku pouze vybraného článku
- + cena
- + - není v češtině ani slovenštině

Cena: zdarma

Smajlíky aneb Co jsou za te podivné obličejky?

Jan Lipšanský

V elektronickém dopise se občas mohou vyskytovat i některé následující zkratky a znaky, jež by měly popisovat emoce odesílatele při psaní dopisu, jinak slovy těžko vyjádřitelné; jde vlastně o obličejky, jejichž význam nejlépe pochopíte, když natočíte hlavu a prohlednete si je zprava. Případně si postavte monitor na pravý bok...

V elektronické poště, při chatování, ale i na běžných internetových stránkách různých uživatelů se z času na čas objeví takové zajímavé obličejky, lidověji smajlíky (z anglického smile-úsmív) nebo ještětji xichtíky (z německého ksicht), jimiž pisatelé vyjadřují své pocity, případně návod, jak chápat předchozí napsanou větu. Chcete-li při on-line diskuzích zazářit jakožto znalec, nabízíme vám přehled těchto zkratk a znaků. Pamatujte však, že je to s nimi jako u květomluvy ne každý ji musí znát a rozumět jí. :-)

Zkratky v internetových diskuzích:

Základní obličejky:

Xichtík - Význam

:-) Základní smajlík. Označuje smích, humor, většinou dobrácký, nikdy i trochu sarkastický

;-) Smích s potlačováním slzy v oku, ve smyslu "nebijte mne za to, co jsem právě řekl"

:-D Hlasitý smích

:-(Zamračený smajlík. Uživatel nemá rád posl. větu, něco ho naštvalo, případně značí problém

:-I Lhostejnost

:-/ Skepse, nerozhodnost nebo rozladinost

;-> Uživatel právě udělal hodně sarkastickou poznámku; což je horší než :-)

;-> Sarkastická poznámka, hraničící s oplzlostí

:-< Doopravdy velký smutek

Skoro neznámé smajlíky (výběr):

<:-) Nímé (hloupé) otázky

oo Nikdo sleduje naše zprávy

;-) Mrk (tento vzkaz ber s rezervou)

:-{#} Vzkazy dobírající si lidi s rovnátky

(:-# Nikdo mi stojí za zády

&:-) Zpráva od ělovíka s kudrnatými vlasy

P:-) Zpráva od ělovíka se zvlňnými vlasy (s patkou)

+<:-| Zpráva od řádového bratra

{0-) Zpráva od Kyklopa

B-) Zpráva od Batmana

=0== Zpráva o mexických dálnicích

=t== Zpráva o mexických cestách vlakem

<:-)<<| Zpráva z rakety

>|-> Zpráva z Ěíny

<<<<(-) Zpráva od prodavače klobouků

:-O Paráda

:-| Fuj!

:-V Zavolej

:-r Vyplazený jazyk

:-* No nazdar!
:-c Skuteèné neštistí
:-C Totální nedùvìra
:-B Blábolení
:-, Samolibý usmìv
:-|| Vztek
%-} Pij se smíchem
:-" Stažené rty

Mèni známé smajlíky:

Xichtík - Význam

(-: Uživatel je levák
%-) Uživatel se díval na zelenou obrazovku nepřetržitě 15 hodin
:*) Uživatel je opilý (víí, Otvíráku? :-))
[:] Uživatel je robot
8-) Uživatel má sluneční brýle
B:-) Uživatel má sluneční brýle na èele
::-) Uživatel má normální brýle
B-) Uživatel má brýle s umìlohmotnými obrouèkami
8:-) Uživatel je malá holèèeka
:-)-8 Uživatel už je velká holka
:-{) Uživatel má knír
:-{ } Uživatel má namalovaná ústa rtíčkou
{:-) Uživatel má pøèesek nebo nosí pišinku uprostøed
}:-(Uživatel je paroháè
:-[Uživatel je upír
:-E Uživatel je upír s vycenìnými zuby
:-F Uživatel je upír s jedním zubem chybìjícím
:-7 Uživatel práví uèinil køivé prohlášení
:-* Uživatel snídl nìco kyselého
:-)~ Uživatel slintá, nejspíš blahem
:-~) Uživatel je nachlazen
:\-(Uživatel pláèe
:\-) Uživatel pláèe štìstím (zvedli mu plat)
:-@ Uživatel køìeí
:-# Uživatel nosí šle
:^) Uživatel má zlomený nos
:v) Uživatel má zlomený nos, ale na druhou stranu
:_) Uživateli padá nos
:<) Uživatel je namyšlený
:-& Uživatel má svázaný jazyk
=:-) Uživatel má punèochu pøes hlavu
-:-) Uživatel je vyznavaè punku
-:-((skuteèní punkeøi se nesmìjí)
:=) Uživatel má dva nosy
+:-) Uživatel je papež nebo knìz
`:-) Uživatel si ráno oholil jedno oboèí
,:-)(totéž na druhé stranì)
|-I Uživatel je ospalý
|-O Uživatel zívá
:-Q Uživatel je kuøák

:~? Uživatel kouří dýmku
O-) Uživatel má potápěšské brýle
O :-) Uživatel je andíl (alespoň srdcem)
:-S Uživatel mluví nesouvisle
:-X Uživatelova ústa jsou zapečetěna
:-C Uživatel je potlučený
C=:-) Uživatel je šéfkuchař
*<:-) Uživatel má klobouk Santa Clause
:-o Uživatel posílá polibek
*:o) Uživatel je klaun
3:] Úsmív domácího mazlíčka
3:[Vážný domácí mazlíček
:-9 Uživatel si olizuje rty
[:-) Uživatel má na hlavě walkmana
(:! Uživatel je intelektuál
@= Uživatel má turban
:-0 Ticho, prosím!
:-: Mutantský smajlík
,-) Uživatel má jen jedno oko, které navíc pláče
X-(Uživatel právě umřel
8 :-) Uživatel je kouzelník
:-q Uživatel se snaží dotknout jazykem nosu
:-p Uživatel na vás vyplazuje jazyk
:-| Uživatel se snaží usmát, ale moc mu to nejde
:-=) Uživatel je starší pán s knírkem
:u) Uživatel má smíšený nos
:-} Uživatel má vousy

Puste si film přes Internet

Jan Lipšanský

Máte pevnou linku, hodného zaměstnavatele a v práci se flákáte? Přemýšlíte, jak využít čas, a RealRadio už vás nebaví? Tak co si pustit přes Internet televizi nebo film?

Podobnou možnost si mohli vyzkoušet návštěvníci veletrhu Invex, a převážnou většinu zpravodajství na obou našich serverech, nabízejících nstreamované dokumenty, reportáže, klipy, písničky, trailery či přímo filmy. Při vyzkoušení narazíte hned na první problém skutečně se nepřipojíte z domova přes modem, aniž byste nechtěli vidomí cpát peníze Telecomu a providerovi do kapes. Většinou si žádný z níže uvedených filmů nemůžete nahrát na hard disk a použít si jej off-line.

Kdepak, musíte se nejdříve připojit, spustit RealPlayer, a teprve potom kliknout na link s nstreamovaným videem. A ani pak není vyhráno máte-li pomalejší linku (malou šířku pásma), z videa nstreamovaného na takových 20 Kb/s, a ve stereu ke všemu, budete vidět každý desátý obrázek, k němuž si podle sem tam fungujícího zvuku můžete zkusit představit, o čem tak asi příběh je. Také doporučuji dívat se na televizi a filmy v RealPlayeru. Nic proti Microsoftu, ale jeho konkurence MediaPlayer se nevyznačuje přílišnou stabilitou, o kvalitě nemluví...

Rozbočovník - members.xoom.com/online7/TELEVISION/index.htm

Na této adrese, kde mimo jiné najdete velice zajímavé odkazy i na další sekce (On-line kamery, Real Radio, Chaty a další), se nachází seznam televizních stanic, které živi vysílají po Internetu. Spektrum obsahuje např. španělské a kalifornské stanice (obě země mi uvažovaly), křesťanské, prodejní, zaměřené na fitness... Také máte možnost dívat se bez použití RealPlayeru. Vyberte si obnovovací frekvenci stránky (5, nebo 10 sekund), a můžete se takto dívat (zvuk bohužel při tomto použití nefunguje) třeba na vysílání MTV, Eurosportu, různých německých satelitních stanic

Tady zmrzli - www.tv24.cz

Docela slibně se rozjela TV 24, která připravovala live zpravodajství z Invexu. I dnes zde najdete některé zajímavosti, včetně dvou písniček, nstreamované na 19,2-19,9 Kb/s. Jak se však zdá, Invexem vše začalo, a také skonělo archiv obsahuje obrazový materiál, týkající se právi a jen Invexu, brněnských restaurací (pro mne inspirativní), ukázkou zpravodajství, ale to je vše. Od té doby, a že je to už pár měsíců, v TV 24 zmrzli a nic nového nepřipravili. Škoda.

Je libo majora Zemana?

www.idnes.cz/ZEMAN98/ZEMAN98.asp?x=ZEMAN98/prvni_str.htm

V poslední době se diskuse o vhodnosti či nevhodnosti uvedení majora Zemana na televizních obrazovkách rozšířila z Internetu do denního tisku, kde se tomuto tématu rádi vlnují láká jim to čtenáři. V rámci podobného povídání v Pozítví, nebo jak se dnes ty noviny

jmenují, vydali internetoví autoři nadlidský výkon a stáhli spoustu krátkých filmů z tohoto seriálu, včetně oblíbených sekvencí ze Studny či z dílu Mimikry. Nechybí zde ani rozhovory s různými zodpovědnými lidmi na výše uvedené téma, ty jsou však již jen v psané podobě.

iDnes bulvární i korektní
www.idnes.cz/idskosile/video.asp?video=1

Když už mluvíme o videích na iDnes, nelze opominout, že uvádí i zpravodajské šoty. Neviděli jste v televizi pískat pana Křečka při podpisu smlouvy o vstupu do NATO, nestihli jste Čtvrtníkův tolik diskutovaný pořad o Petře Černocké, případně vyjádření pana prezidenta k jeho adoptivní dceři? Zde se nachází seznam, v němž můžete chronologicky postupovat do okamžiku jeho vzniku. Mimochodem, vedle skoro bulvárních videí se zde nacházejí i zcela korektní, například záběr na žirafy v pražské zoologické zahradě.

Utekl vám Zavináč?
zavinac.upp.cz

Tak si klikněte na tuto adresu a podívejte se na celý pořad ze dne, kdy jste jej nestihli. V podstatě to samé se týká dalšího televizního pořadu HomePage. Chvályhodná víc, již dala dohromady firma, kterou uvádím v závěru článku jako českého absolutního vítěze v oblasti internetového televizního (a potažmo filmového) vysílání.

And winner is...
tv.visual.cz

Jo, tady se mi líbí. Nabídka pestrá, široká, zajímavá. S obnovováním některých sekcí na tom sice nejsou taky nijak zvlášť aktivní, ale i tak stačí to, co doposud nabízejí: živé přenosy z různých akcí (byl to Invex či Interkamera), hudební klipy, filmové trailery, počítačové animace, celé záznamy televizních pořadů, ale především filmy. V době mé návštěvy jste mohli zhlédnout celé snímky Pasti, pasti, pastičky, Outbreak (česky tuším Smrtonosný virus nebo tak nějak. Současné distribuční názvy jsou většinou "smrtonosné"), dále Kolja, Malý unavený Joe, Nesmrtelná teta, z televizních pak Manéž Bolka Polívky a hru Járy Cimrmana Záskok.

Novinky na Webu

Jan Lipšanský

Počítače a Internet

www.bojkot.cz - Stránky aktivistů Bojkotu proti Telecomu.
e-komerce.cz - Aktuálně o elektronickém obchodování u nás.
www.games4u.cz - Nový server, vřovaný hráč.
chat.email.cz - Diskuzní skupiny a chat.
www.pruvodce.cz - Taky diskuzní skupiny a chat.
irc.box.sk - Stránka, s níž se připojíte na IRC chat.
www.amiga-shop.cz - Prodej PC, Amig a SONY PSX.
www.czert.cz - Že by měl slavný hacker svoji stránku?
www.vanecek.cz - On-line shop s hračkami a polštářky.
www.dart.sk - Nový slovenský vyhledávač.
www.ink.cz - Internetové knihkupectví.
www.galaxia.sk - Astronomický rozcestník.
java.tatousek.cz - Knihovna Java skriptů.
klik.sk - Výběr z počítačového tisku.
www.buycurious.com - Kupte si kuriozitku. Třeba se hodí.

Cestování

www.krakonos.cz - Vítejte v Jilemnici, potažmo Krkonoších.
www.trutnov.cz - Stránky místa Trutnov.
praha.cz - Zatím pokus o plně pražský server.
www.pisek.anet.cz - Něco o místě Písek.
www.jizerske-hory.cz - Co navštívit Jizerské hory?
www.bagheera.com - Stránky o nebezpečných šelmách.

Sport

www.scouting.sk - Veškeré informace o skautingu.
www.nhlpa.com - Asociace hráčů NHL. Snad nebudou stávkovat.
www.aircrafts.cz/fs/index.htm - Informace o letadlech.
www.rybolov.cz - Oficiální stránky českého rybolovu.
www.dakar.sk - Informace o Rallye Dakar 1999.
www.sach.cz - Šachový server, který asi sponzoruje TV NOVA.
www.balloon.sk - Klub přátelů vzdušných balónů.
www.hokejbal.sk - Hokejbal na Slovensku.
www.nerro.cz - Vše o koních.

Kultura

galerie.olympus.cz - Virtuální fotogalerie.
www.davay.cz - On-line nabídka videofirmy.
www.astrohk.cz - Hvězdárna Hradec Králové.
freeweb.bohemia.net/marekzilka/pjindex.htm - Stránky v češtině o nonkonformním novozélandském režisérovi. Velmi dobré!

www.spiritart.sk - Stránky Bratislavského folkového orchestru.
music.taxoft.cz - Ěeský hudební "indies" server, MP3 ukázky.
www.filmjam.cz - On-line verze filmového časopisu.
broadcast.faktor.cz - Nová vysílací stránka Radia Faktor.
www.warner.cz - Taký dobrý videoshopík od Warnerù.
www.zpevnik.cz - Fantastický zpívník vèetnì akordù obsahuje snad stovky textù. Jen si při otevírání stránky vypnìte hudbu.
www.publikum.cz - On-line Radio Publikum v RealAudio.
starwars.alfaprojekt.cz - Vynikající ěeské stránky o Star Wars.
www.daliweb.com - Oficiální stránky muzea Salvadora Dalího.
www.epitonic.com - Nezávislá americká hudba.
5orisku.softex.cz - Litvínovská folková skupina Pìt ošíškù...
www.celebrity.cz - Zajímavý server typu Kdo je kdo v ĚR?

Internetové magazíny

surf.to/suva - Satirické texty, bohužel neupdatované.
www.sorcerer.cz - Nádhernì šílený e-zin skuteènì o všem.
www.oznamy.sk - Slovenský zpravodajský server.
www.joint.cz - Nový časopis o drogách a jejich užití.
www.hogan.cz - Undergroundový kulturní magazín.
www.magazlin.cz - Ponìkud ulítlý literární e-zin, s básnìmi.

Záhady, tajemno, duchovno

paranormal.cz - Paranormální záhady ze všech koutù svìta.
www.underwaterdiscovery.org - Podmoøské záhady.
www.effatha.cz - Informaèní systém CB.
www.cb.cz - Jinak je Církev bratrská tady.
www.bahai.cz - A stejnì tak církev Bahá'í.
www.harekršna.cz - Hnutí Hare Kršna on-line.

Rùzné

www.csq.cz - Ěeská spoleènost pro jakost.
www.au-pairprague.cz - Být au-pair mùže být riskantní.
www.senat.cz - Server Senátu je také pomalý.
www.experts.cz - Zajímavý skroportál pro podnikatele.
www.moda.cz - Server o módì pro ženy.
www.fashionweb.sk - Módný Web na Slovensku.
www.geocities.com/~intransit1 - Fotografie a rozhovory s lidmi na autobusových zastávkách. Zajímavé, naèítá se však moc dlouho.
www.zippomfg.com - Zippo, slavný zapalovaè... Oheò?
www.depression.com - Nìco dobrých zpráv o depresi.

WWW.BIOGRAF.CZ

Novì vzniklý server se snaží konkurovat podobným filmovým stránkám. Vedle neobvyklého šedoèerného designu zaujme množstvím informací týkajících se nejen filmových, ale i videopremiér. Najdete zde upoutávky na filmové akce, festivaly, a také soutìže, žebøíèky a jiné filmové informace. Zpoèátku údaje nebyly moc aktualizovány, ale nyní se zdá, že je vše

v pořádku.

Hardware

Skenuješ, skenujeme... Díl pátý, ještě jednou barvy

Přemek Didić

Než začneme s ukázkami funkcí správy barev (nebo Color Managementu, jak chcete), nebude na škodu připomenout si v rychlosti jeho základní stavební prvky. Pak se podíváme na jedno zcela alternativní řešení, abychom viděli, že věci nemusí být vždy jen složité. V dalším pokračování bychom pak porovnali některé nejbližší systémy správy barev, a co vlastně dělají.

Pointa všech implementací Color Managementu totiž spočívá v ABSOLUTNÍ klasifikaci, popisu zařízení použitých v procesu přípravy tisku. Ve třech následujících odstavcích si ujasníme hlavní složky systému správy barev.

1. Definujme hřiště

Nejprve se definuje "všeobsažný" prostor barev, minimálně tak velký, aby se do něj vešly popisy barev pro prakticky všechna používaná zařízení. Takový prostor se nejlépe pořídí tak, že se pokusíme definovat všechny barvy (barevný prostor) viditelné lidským okem (konec konců pro něj jsou ty barvy určeny). Protože oko je při prohlížení fotografií jediným podstatným "měřicím přístrojem", je jasné, že nám tento barevný prostor bude stačit. Každé zařízení, které nám pak přijde pod ruku, můžeme popsat tím, že zjistíme, jak "vidí" tento náš barevný prostor. Samozřejmě že jej nevidí správně barvy se zkreslí, barevný prostor se určitým způsobem deformuje. Umíme-li tuto deformaci popsat, máme vyhráno. Nemusíme mít zcela dokonalé zařízení, a přesto můžeme zajistit, že každé barvy, kterou zařízení vidí (a kterou skoro vždy vidí jinak), přisoudíme tu správnou barvu, kterou by vidět mělo. Jako takový "všebarvový" prostor slouží barevný prostor CIE Lab, definovaný podle lidského oka.

2. Definujme pravidla

Druhým bodem programu Color Managementu je vyrobit nějaký seznam barev, u nichž budeme zjišťovat, jak je různá zařízení zkreslí. Nelze totiž rozumně určit deformaci barevného prostoru jako celku. Zvolíme v něm tedy dostatečně mnoho bodů, u nich deformaci barvy zjistíme a deformace ostatních barev se dopočtou. Jako taková referenční tabulka barev nejbližší slouží předloha IT8 (existuje ve verzi pro barvy odrazové fotografie a průsvitné diapozitiv). Předloha obsahuje mnoho barev specifických i pro daný materiál, může tedy být na různých fotografických materiálech. Seznam barevných polí zde nyní nebudeme rozebírat, pokud je nikdo znát potřebuje, může si o ni napsat. Tomu, proč se zvolily ony barvy a ne jiné, předcházely velké diskuse i pokusy a zvoleny jsou tak, aby vhodně vyplnily určitou, podstatnou část barevného prostoru, a aby byly "vidiny" prakticky jakýmkoliv rozumným přístrojem (skenery, fotoaparáty, tiskárny).

3. Rozsuíme účastníky

S druhým bodem úzce souvisí třetí musí existovat mechanismus, program, který provádí přepočty barev. Dostane hodnoty barevných polí tak, jak byly vidiny nebo reprodukovány

různými zařízeními, a na základě těchto "profilů" pak ví, jak bude zobrazena barva X na zařízení Y. Proto je tedy možné, aby obraz, který vidíme na monitoru (zkalibrovaném), byl věrně vytištěn. Je tomu tak proto, že počítač s naším mechanismem ví, jak tiskárna tiskne a monitor zobrazuje, a může nám tedy na monitoru ukazovat to, co vyjede z tiskárny. Takovýmto počítačím mechanismem je například Apple Color Sync. Na platformě PC je to správa barev firmy Linotype-CPS, přítomná ve Windows 98, nebo nástroje Kodak Color Management System.

Záludnosti

Jak vidíte, správa barev jako taková je docela komplexní systém. Taky je patrné, že nelze rozumně míchat jednotlivé části z různých systémů. Popisy zařízení vytvořené pro systém Kodak nemusí pracovat se systémem ColorSync profil, testovací předloha a přepočtový mechanismus totiž spolu úzce souvisí. V dnešní době se naštítí tyto systémy začínají shodovat alespoň v tom, že kromě případného vytvoření vlastního profilu (popisu zařízení) jsou schopny pracovat s profilem obecného standardu, kterému se v hantýrce říká jen krátce "ICC profil".

To, že tiskárna "obsáhne" určitý barevný prostor, ještě neříká, jak danou barvu rozložit do barevných složek, se kterými tiskárna pracuje. Hlavní postupy, jež se používají, jsou dva, obě ukázky jsou připraveny jedním z nich, který se označuje jako GCR (Gray Color Replacement). Spočívá v nahrazení části neutrální barvy (jasu) obrazu, jehož se normálně dosáhne soubiskem CMY barvou černou. Naše výsledky jsou vytvořeny pro stejnou hodnotu celkového krytí, a tak můžeme porovnat rozdíly. Color Management je od toho, aby zajistil správný převod barev. Nicméně právě konkrétní způsob převodu RGB>CMYK může být příčinou, že barevný prostor CMYK tiskárny ani nevyužijeme a to může být faktor, který nad nepřítomností Color Managementu převáží. Naše ukázkové obrázky to demonstrují.

Další varianta

V protikladu systémům správy barev stojí jako jedna alternativa systém binuscan od stejnojmenné firmy z Monackého knížectví. Je založen na empirických zkušenostech, nicméně používá jej mnoho světově známých časopisů a novin, mezi nimi i Bild, (Německo), Le Figaro a Elle z Francie a Playboy,

Zatímco se tzv. Color Management snaží definovat "absolutno", hledá nějaký pevný bod, systém binuscan má krédo jednodušší: protože je určen pro přípravu tisku a obrázky jím zpracované se budou tisknout, je nutné, aby dával dobře tisknutelné, vyrovnané, ostré výsledky a zamezil případnému zkreslení barev při tisku. Pokud to máme přiblížit na praktických příkladech, tak se dá stručně říci, že:

1. Pokud binuscanu předáte ke zpracování obraz s rozumným gamutem (rozsahem barev na něm přítomných), pak kromě inteligentního doostavení obrazu s ním neprovede nic.

2. Pokud má však snímek vysoké barevné kontrasty nebo špatně reprodukovatelné barvy, pak v těchto částech snímek upraví tak, aby barva byla dobře vytištěna.

Použijí-li slova pana Binucciho, pak: "Color Management udílá vám z dobrého originálu dobrá výsledky." Ovšem ze špatné předlohy musí vytvořit zase jen špatný tisk. Binuscan také udílá z dobré fotografie dobrý tisk a pokusí se vytvořit ze špatně reprodukovatelných originálů reprodukovatelné výsledky.

Ukázkové obrázky

Na ukázkových souborech vidíte tři různé způsoby zpracování obrazové předlohy: Photoshop, Magic Match a binuscan (malé obrázky ukazují barevné složky).

První ukázkový snímek byl nasnímán do barevného prostoru RGB, a převod (separaci) do tiskového prostoru CMYK provedl Photoshop 4.0 rovněž podle implicitního nastavení po instalaci.

Druhý byl snímán, zpracován i separován programem binuscan. Separací algoritmus je zcela odlišný od Photoshopu, nicméně jde o implicitní nastavení po instalaci. Binuscan se snaží o to, aby se při procesu separace co nejméně barev dostalo "mimo gamut", tedy mimo reprodukční možnosti tiskového zařízení.

Třetí snímek zpracoval Magic Match.

Podívejme se, co jednotlivé barevné složky znamenají.

Azurový plát nese hlavní kresebnou informaci obrazu. Lze říci, že kdybychom chtěli místo barevného obrázku černobílý, tak azurový plát je právě to, co použijeme. Na ukázkách vidíte, že separace zpracovaná binuscanem, případně Magic Matchem, jsou přesně tím, co očekáváme implicitní separace Photoshopu dá méně výrazný výsledek.

Purpurový plát dodává obrazu celkovou robustnost, jas a kontrast. Až jdou parametry separací ručně nastavit, přesto Photoshop přehání generování černé a na purpurovém plátu je to velice dobře vidět zatímco plát připravený binuscanem zároveň kreslí obraz, Photoshop pouze zvyšuje množství barvy nanesené na papír.

Po tisku žlutým plátem dostane výsledek barevnou vlnost. Na ukázkách byl ve žlutém plátu vidět podobný efekt jako v plátu purpurovém.

Černý plát má jen "dotáhnout" barvu v tmavých místech, aby byla skutečně černá a ne tmavě hnědá. Tiskové barvy nejsou dokonalé, a tak tisk CMY nedává pěknou černou. Opět je vidět, že speciální software opravdu černou dokresluje, zatímco u Photoshopu je přítomnost černé v tisku naprosto kritická bez ní by výsledek vypadal velice divně.

Roztoèeme DVD disky

Michael Goodwin, Radek Suchý

DVD není pro každého. Ale pokud se chcete připravit na software budoucnosti a poslední hollywoodské trháky, pokusíme se vám ukázat ten správný směr.

Øekněte DVD, a většina lidí si vybaví filmy na discích, které vidili ve videoprodejnách. Ale tento nový formát také znamená obchod. Stejná technologie, díky níž vidíme Titanic na televizních obrazovkách v plné nádheøe, proniká také do oblasti PC; jeden z pìti desktopù, jež americký PC WORLD dostává každý mìsíc na recenzi, má DVD-ROM mechaniku. A koneènì se i obchodní software zaèíná dodávat v tomto vysokokapacitním formátu.

"Na DVD založené programy se v nejbližších letech zmíní ze slabého praménku na pořádnou øeku", říká Mary Bourdonová z Dataquestu. Zjistili jsme, že se na tento pøítok můžete připravit jen s pomìrnì malým úsilím a náklady. DVD-ROM disky mají více než sedmkrát větší kapacitu než CD-ROM (4,7 GB oproti 650 MB) což dává výrobcùm dost prostoru na to, aby zavedli lákavé doplòky, jako pohled z více úhlù nebo výběr z několika jazykù. A na reálných aplikacích jsme vyzkoušeli, že DVD-ROM mechaniky pøehrávají CD-ROM disky bez zádrhelù. Pokud si nainstalujete MPEG-2 dekodér (buì PCI kartu, nebo software), můžete dokonce sledovat DVD filmy. Cena může být minimální: upgrade na DVD-ROM bude stát jen o pár tisíc víc než na mechaniku CD-ROM.

Jestli jste jako většina lidí zahlceni všemi timi možnostmi výběru, tak vyvstávají otázky. Mìli byste zùstat vÌrnì CD-ROM mechanice, nebo pøejít na DVD-ROM mechaniku, která umí také èíst CD-ROM disky? Mìli byste si vybrat pøepisovatelnou mechaniku jako je CD-RW, nebo DVD-RAM? Pokud je nejrozumnìjší volbou DVD-ROM, je lepšì kit s MPEG-2 dekodovací kartou, nebo kit s dekodováním softwarovòm? A který z kitù je nejlepšì?

Na rychlost jsme testovali holé DVD-ROM mechaniky od firem Creative Labs, Hitachi, Sony a Toshiba (v cenách od 102 do 135 USD). Také jsme nainstalovali a otestovali DVD-ROM kity (které obsahují DVD-ROM mechaniku a dekodovací kartu MPEG-2) od Creative Labs, Hi-Val, Newcom, Pacific Digital a Sony. A nakonec, abychom porovnali výkon DVD s jiným populárnìm optickým formátem, CD-RW, testovali jsme i Hewlett Packard CD-Writer Plus 8110i.

To rozhodování...

DVD-ROM má smysl, pokud jste firma, která se chce připravit na další generaci vykoumaného softwaru na DVD, trochu movitìjší spotøebitel se vztahem k nejnovìjším technologiím nebo nikdo, kdo chce jen sledovat DVD filmy na poèítaèi.

Navzdory zprávám o nastávajícím ústupu CD-ROM jednotek bude mnoho lidí naprosto spokojeno, když zùstane u tohoto úctyhodného starobylého formátu. Na DVD je k dispozici jen pár titulù v lednu 99 jsme zjistili pouze tøi: PhoneDisc PowerFinder, americký celostátní telefonní seznam, AAA Map and Go od DeLorme na plánování cest po USA a Microsoft Encarta, multimediální encyklopedie. Dále, pokud chcete vypalovat své vlastní disky nebo mechaniku používat na zálohování, nestaèí ani CD-ROM, ani DVD-ROM. Budete potøebovat pøepisovatelný formát jako je CD-RW (viz rámeèek Zapisujte), a nakonec za DVD-ROM zaplatíte nìco navíc. Rychlou mechaniku CD-ROM seženete za 1 500, dokonce jen holá mechanika DVD-ROM stojí 4 000 korun.

Jestliže používáte své PC jen pro obchodní účely a jste s CD-ROM mechanikou spokojeni, v klidu seďte, a počkejte, kolik bude DVD-ROM stát za půl roku. To platí i v případě, když kupujete nová PC ve větším množství (překneme 10) a máte napjatý rozpočet. Ale pokud potřebujete nahradit jen pár CD-ROM mechanik ve vaší kanceláři a máte-li v rozpočtu něco navíc, zvažte nákup DVD-ROM mechanik (bez MPEG-2 dekodéru zvláště pokud jde o nová PC). Chcete-li po pracovní době hrát hry nebo se dívat na filmy a PC obsahuje procesor Pentium II-333 nebo rychlejší, hledejte mezi mechanikami DVD-ROM se softwarovým přehráváním MPEG-2 (kolem 5 tisíc).

Moje kancelář, můj domov

Pokud máte menší podnik nebo podnikáte doma, DVD-ROM se jeví ještě lákavěji, zvláště když vaše PC působí zároveň jako zábavní centrum. Můžete hrát DVD hry, zatímco čekáte do pozdní noci na fax, sledovat filmy nebo připojit kabel k televizi, aby se na film mohla podívat celá rodina (viz "Boj za lepší obraz"). A protože jste pravděpodobně vybaveni jenom jedním PC, nebude vám snad ani vadit vydat o něco víc za perfektní kvalitu zvláště, když potřebujete nahradit pomalou nebo rozbitou CD-ROM mechaniku.

Jakmile jste se rozhodli pro DVD-ROM, musíte si rozmyslet, zda potřebujete hardwarový či softwarový dekodér. Pokud chcete sledovat DVD filmy na své televizi, pak zvažte nákup kitu DVD-ROM s MPEG-2 dekodérovou kartou. Kit se doporučuje hlavně u PC běžících na 300 MHz a pomaleji, protože efektivní softwarové dekódování vyžaduje procesor Pentium II nebo AMD K6-2 běžící na 333 MHz a rychlejší. Dekodérová karta také dodává (přes kabel) do televize ostrý obraz, kdežto softwarový dekodér vás donutí používat výstup z videokarty a kvalita je pak ubohá. Ale jestliže jste svůj rozpočet spotřebovali na rychlé PC, zvažte nákup DVD-ROM mechaniky se softwarovým dekodérem, zvláště pokud nepotřebujete video sledovat na televizní obrazovce.

Máte-li v plánu nové PC, doporučujeme vydat od 5 do 10 tisíc navíc za DVD-ROM mechaniku s hardwarovým dekodérem oproti standardní CD-ROM konfiguraci. Možná si nebudete moci vybrat, kterou mechaniku DVD-ROM vám tam namontují, ale často se používají Toshiba SD-M1202 nebo Hitachi GD-2500, jež si vedly v našich testech velmi dobře.

I když nepotřebujete hardwarové dekódování MPEG-2 teď, přesto, pokud si myslíte, že kdy za života počítáte budete sledovat DVD filmy nebo hrát DVD hry, doporučujeme vydat tu částku navíc. Dodatečná instalace této karty totiž pro vás může být otěsným zážitkem.

Anatomie DVD-ROM kitu

Výběr toho nejlepšího DVD-ROM kitu znamená najít rovnováhu mezi cenou, vlastnostmi, výkonem, snadností instalace a podporou. Ceny se pohybují od 7 do 11 tisíc a tentokrát platí, že ten nejdražší (od Sony) je zároveň nejlepší. Vlastnosti kitů se až tak neliší všechny obsahují DVD-ROM mechaniku, hardwarovou dekodérovou kartu a kolekci softwarových titulů. Kity Hi-Val, Newcom a Sony využívají MPEG-2 dekodérovou kartu Hollywood Plus od firmy Sigma Designs.

Největší rozdíly mezi kity jsou v přiloženém softwaru, a to hlavně ve hrách a zábavních titulech. Jenom Sony dodává něco, co by mohlo být užitečné i pro práci: Funk & Wagnall Unabridged Encyclopedia na CD-ROMu.

Až už jsme filmy sledovali na velkém monitoru nebo na televizní obrazovce, všechny tyto kity, které jsme zprovoznili, poskytovaly podobný působivý obraz i zvuk. Kit Creative Labs, jenž používá jinou dekodérovou kartu než ostatní, generoval lehce neostrý obraz v menších oknech. Na druhé straně jsme dávali přednost jeho obrazovkovému DVD přehrávači, který napodobuje dálkové ovládání videopřehrávače a snadno se s ním pracuje. Software od Sigmify se prokázal být stejně kvalitní, ale musíte procházet příliš mnoho menu. Nikdy jsme těžce hledali správné ovládání základních operací jako nastavení jazyka nebo ladění kontrastu barev.

Naše testy ukázaly, že se většina kupujících nemusí bát o výkon mechanik. Všechny DVD-ROM mechaniky šly v rychlostech podobným standardním CD-ROM mechanikám, a u čtení DVD-ROM jsme šli jen na malinké rozdíly. Instalace je ale jiná věc i v případě, že se považujete za technicky zdatné, byste se měli rozhodovat též podle kvality technické podpory, protože zprovoznění těchto kitů může být

Instalace záležitosti

Jestli se rozhodnete pro mechaniku DVD-ROM bez MPEG-2 karty, půjde to jak po másle. Instalaci samotné mechaniky zvládnou i ti méně technicky vybavení. Jednoduše odpojte zdroj, datový a CD audiokabel z CD-ROM mechaniky, vyměňte CD-ROM mechaniku za DVD-ROM mechaniku a znovu kabely napojte na odpovídající konektory (možná budete muset přednastavit master-slave jumper).

Instalace MPEG-2 hardwarových dekodérových karet je ale o něco jiném. Při výběru kitu silně doporučujeme vybrat si ten s nejlepší možnou technickou podporou. Když jsme kity instalovali na nový Dell Dimension PII-333 s množstvím prázdných slotů a dvěma nebo třemi hardwarovými přerušeními, proběhlo to hladce. V typičtějším případě již zaužívaného PC náš redaktor narazil při instalaci kitu Hi-Val na tolik problémů, že nebyly vyřešeny ani za 10 dnů. Poskytované rady zahrnovaly široké spektrum změn, od provedení upgradu BIOSu počítaje, přes upgrade BIOSu DVD-ROM mechaniky až po rušení změn IRQ a adresu paměti. Problém se nakonec nevyřešil vůbec. Sami výrobci potvrzují, že to může být velice nepříjemné. Mluvčí jednoho z nich řekl: "Dokonce i lidé s výborným technickým zázemím mívají problémy. Mělo by to být plug and play, ale příliš často je to plug and pray." (mluvnická hříčka, pray=modlit se)

Softwarové dekódování

Intel a spol. už dlouho vychvalují přednosti softwarového dekódování DVD. Ale když jsme dřív filmy tímto způsobem přehrávali, zasekávaly se, zamrzaly a vypadávaly jednotlivé obrázky zatímco procesor bojoval o to, aby udržel krok. Dnes, díky výkonným CPU, už může být konečně sledování filmů na PC příjemným zážitkem.

Softwarové DVD MPEG-2 dekodéry, které obsahují ovladače přehrávání, mají své klady: jsou levnější než dekodéry hardwarové. Některé výrobci, jako například Dell, dokonce zahrnují při nákupu nového PC s DVD-ROM mechanikou softwarový přehrávač zdarma. Co je ještě lepší, softwarové DVD vás uchrání od případných problémů s instalací dekodérové desky. A pokud je vaše PC vybaveno rychlým procesorem, softwarové dekódování může pracovat lépe než hardwarové. Jeho hlavní nevýhoda: přenos DVD na televizní obrazovku pravděpodobně nebude nejlepší velká část obrazu z grafických karet s výstupem TV-out postrádala čistotu videa z dekodérové karty.

Mnohé z populárních programů na přehrávání filmů jsou založeny na SoftDVD Navigator od firmy Zoran. Software jsme nainstalovali snadno a od začátku pracoval perfektně. Filmy a hry na našem Pentiu II-333 vypadaly skvěle: žádné ztracené obrázky, zkreslení nebo roztápenosti. Naším oěím obraz připadal naprosto identicky s tím, který pocházel z MPEG-2 dekodérové karty Hollywood Plus, stereozvuk byl vynikající.

SoftDVD Navigator má funkce jako je play, stop/pause, rychlé převíjení tam i zpět a ovládání hlasitosti. Některé funkce na tomto přehrávači pracovaly hlaději než u DVD kitů s hardwarovými dekodéry, které jsme testovali. Poznámka na konec: pokud máte výkonné PC a nechcete z něj video spouštět na televizi, softwarové řešení vám bude stačit. Softwarové DVD stojí méně, snáze se instaluje a nastavuje a pokud máte pořádný procesor nabízí působivou kvalitu obrazu.

Co obavy z výkonnosti?

Soudí podle úrody optických mechanik, jejich rychlost není pro většinu kupujících problémem. Pokud je DVD-ROM mechanika označena 2x nebo více, budete spokojeni. Většina softwarových titulů se dodává na CD-ROM discích, takže potřebujete DVD-ROM mechaniku, která dosahuje dostatečného výkonu s CD. Ale není se čeho obávat současné CD-ROM mechaniky si sice vedou o něco lépe než DVD-ROM mechaniky, které jsme testovali, ale rozdíly jsou velice malé a většina lidí si jich ani nevšimne. Ani mezi jednotlivými DVD-ROM jsme nezjistili žádné velké rozdíly.

V království CD-ROMů každé x reprezentuje přenos 150 KB/s dat z disku, u DVD-ROM se každé x rovná 1 350 KB/s. Teoreticky to znamená, že čím víc x mechanika má, tím rychlejší je přenos dat ale z výsledků testů na běžných aplikacích to nepoznáte. Například mechaniky udávané jako 20x a 24x pro čtení CD-ROM disků byly všeobecně rychlejší než kit Creative Labs Encore 5x, který udává 32x.

DVD-ROM mechaniky jsme testovali na CD-ROM aplikacích (instalace Microsoft Office 97 Professional, měření trasy cesty v AAA Map and Go, hledání telefonního čísla ve PhoneDisc Power Finder a promítnutí 100 fotografií z Corel Photo CD Labs 2.0) i na DVD-ROM aplikacích (DVD-ROM verze PhoneDiscu a AAA). Větší rozdíly byly v instalaci Office 97, kde to mechanice Creative Labs trvalo o minutu déle, ale většina uživatelů příliš mnoho času instalacemi velkých aplikací nestráví. Rozdíly se projevíly také v cestovním softwaru AAA, stejný úkon trval na CD-ROM mechanice 4 minuty a na Sony DVD-ROM 6,5 minuty. Když se použila DVD verze tohoto softwaru, byl úkol hotový za 48 sekund můžeme tedy doporučit upgrade na DVD software.

A vítězem je...

Z pěti kitů, které jsme otestovali, získal naše ocenění ten od Sony a to navzdory vysoké ceně. Instalace probíhla bez nesnází, chodí perfektně, je k němu dodáván nejlepší software a poskytuje skvělé video i audio. Sony také poskytuje nejlepší podporu ze všech což může být klíčové vzhledem k těžkostem, se kterými se dá počítat. Tím není řečeno, že je Sony tím nejvhodnějším kitem pro všechny uživatele. Ti technicky zdatní si poradí i s jinými kity, nikdy však stráví čas odstraňováním nejrůznějších problémů.

Závěr

Jen pár lidí skutečně potřebuje DVD-ROM mechaniku aspoň prozatím. Ale pokud kupujete nové PC nebo musíte nahradit starou CD-ROM mechaniku, každým dnem roste lákadlo DVD-ROM. Ceny totiž stále klesají a bezprostřední nástup obchodní orientovaných DVD titulů je naspadnutí. A jestli toužíte po DVD hrách a filmech, pak neváhejte. Spousta lidí dnes přehrává audio CD na svých počítačích, zanedlouho budou dítat to samé se svými oblíbenými filmy.

Kity DVD-ROM Sony DDU-220E/H5X DVD-ROM.

Drahý, snadná instalace, excelentní kvalita obrazu i zvuku, nejlepší podpora v USA.

Creative Labs PC-DVD Encore 5X.

Snadná instalace, program na DVD přehrávání na obrazovce vypadá jako dálkové ovládání televize, obraz v některých modech neostrý.

Zapisujte!

Ačkoliv jsou dnes CD-ROM a DVD-ROM ty nejoblíbenější optické formáty, ani na jednom z nich si nevypálíte své vlastní disky. Pokud potřebujete zálohovat data, vytvářet distribuční disky vlastního softwaru, vyrábět audio CD nebo kopírovat CD-ROM disky, proviďte si dva zapisovatelné formáty: CD-Rewritable a DVD-RAM. Oba formáty na trhu získávají, oba vám dovolí jak číst, tak kopírovat a oba jsou skvělé na zálohování.

Stále ještě svět CD

Daleko zralejším a převládajícím formátem z těch dvou uvedených je CD-RW, který má větší smysl, pokud v současnosti potřebujete rozšiřovat disky. CD-RW mechaniky se prodávají už za 9 tisíc a umožní vám vypálit jak CD-R s možností jediného zápisu, tak i přepisovatelné CD-RW optické disky. Lákavé jsou hlavně CD-R disky, protože stojí jen kolem 60 korun a na většinu PC se dají přečíst. Přepisovatelné CD-RW a DVD-RAM disky stojí o dost víc, ty první nikdy a ty druhé skoro nikde nepřecházejí.

Ale CD-RW mechanika není řešením pro každého. Tyto mechaniky nepodporují DVD-ROM formát, ani se na nich nedají přehrávat DVD hry nebo filmy. Kromě toho, i když rychle čtou, relativně pomalu zapisují kopírování CD-ROMu může trvat cokoliv od půl hodiny do půli odpoledne. Sice je to tak, ale pokud vás zajímá hlavně vytváření vlastních disků, pomalý zápis nebude až tak velký problém a obnova dat ze zálohy na CD-RW je často rychlejší než z pásky (třeba DAT) nebo Zip mechaniky. Pokud však chcete zálohovat velké objemy dat nebo dítat přesné kopie svého hard disku, možná budete spokojenější s vysokokapacitním řešením jako je pásková jednotka nebo DVD-RAM mechanika.

Od svého příchodu v létě minulého roku nabízí DVD-RAM mnoho z výhod DVD-ROM, včetně schopnosti spouštět software z CD a DVD. Vejde se na něj až 2,6 GB (296 minut zvuku) na stranu, čtyřnásobek kapacity CD-R a CD-RW disků. To je lákavé pro uživatele, kteří mohou tento prostor navíc potřebovat třeba na zálohování množství dat nebo při vytváření velkých multimediálních programů (například tréninkové aplikace) s různými jazyky a různými pohledy kamer. Ale připravte se na cenu od 15 000 do 35 000 korun.

Hlavní konkurent DVD-RAM je DVD+RW: formát od Sony, který slibuje excelentní zpětnou kompatibilitu s DVD-ROM mechanikami, rychlejší zápis než DVD-RAM a až 3 GB místa na jednu stranu o trochu více než DVD-RAM. První DVD+RW mechaniky mají být na trhu toto léto a experti předpovídají, že ceny mechanik i disků budou srovnatelné s DVD-RAM. Ale DVD-RAM disk nepřečtete na mechanice DVD+RW, a obráceně. DVD+RW mechaniky plánují dodávat firmy Sony, Hewlett Packard, Mitsubishi, Philips a Ricoh.

DVD bude dominovat

V této době má největší úspěch CD-RW: je to jediná mechanika, která může vypalovat levné CD-R disky, jež jsou čitelné téměř na každém PC. Ale pokud potřebujete dílat velké zálohy, máte dost peněz a nepotřebujete rozšiřovat disky, pečlivě zvažte DVD-RAM. Který z formátů převládne?

Jak každý den rostou požadavky na rychlou mechaniku o vysoké kapacitě, bude další standard téměř určitě založen na DVD technologii.

Boj za lepší obraz

Váš videorekordér si celá léta vede dobře, ale kdo by netoužil po lepší kvalitě? DVD přehrávače poskytují úžasný obraz i zvuk, avšak stojí od 25 tisíc výše. Což tedy pořídit si DVD kit, který slibuje stejnou videokvalitu za méně než polovinu ceny? Zapojíte pár kabelů z počítače do televizního přístroje a nákup filmů můžete začít s ušetřenými 15 tisíci. A navíc si vylepšíte písíčko.

Páska versus disk

Abychom vše pořádně posoudili, zorganizovali jsme mezi videorekordérem, DVD přehrávačem a DVD-ROM PC s MPEG-2 kartou Sigma Hollywood Design soutěž. Soudní porota sestávala z redaktorů PC WORLDu, které jsme odvedli od jejich uzávěrek a přinutili je shlédnout film Jima Carreyho Maska na televizní obrazovce ve třech formátech. Srovnávali jsme ostrost a stabilitu obrazu, sytost barev a způsob ovládní.

Vítězem se stal DVD přehrávač. Sledování filmu z DVD, nezávisle na zdroji, značně převyšuje videokazety. Videokazeta VHS, i když úplně nová, měla mnohem méně ostrý obraz než DVD.

K našemu překvapení byla kvalita videa vycházejícího z DVD-ROM mechaniky na PC srovnatelná s tím, co jsme viděli ze samostatného přehrávače, až na malý proužek rozklepaného obrazu na spodku. K samostatnému přehrávači jsme se však přiklonili díky obyčejnému dálkovému ovládní. Ten bychom si přáli i u DVD-ROM jednotky na PC hlavně proto, že počítač může být v jiné místnosti než televize.

Potíže nikdy způsobovalo přepínání videovýstupu mezi počítačovým monitorem a televizí. Občas se nám ztratilo DVD menu, přestalo pracovat nebo zmizelo, zmizel obraz na monitoru nebo počítač zatuhl. Jindy jsme museli znovu inicializovat původní nastavení karty Hollywood Plus. Máte-li pokoj plný dětí, čekajících na svůj oblíbený film, není to úplně ideální cesta.

TV versus PC

Pokud vám nevadí sledovat filmy na počítačovém monitoru, tím lépe. DVD filmy, přehrávané na 17palcovém monitoru v rozlišení 1 024 x 768, vypadají ze vzdálenosti 1,5-2 metry skvěle. Když přehráváte DVD na televizní obrazovce, můžete vidět šárkování a miniaturní chromatické defekty, když se přelévá jedna jasná barva přes druhou. Počítačový monitor dává perfektní obraz, je to spíš jako v kinu; na druhé straně jsou na něm barvy bledší než v televizi. A samozřejmě, pokud vy a vaše rodina dáváte přednost tomu, že sedíte dál než 2 m od obrovské televize, šekněme na sedačky na druhé straně pokoje, pak se počítačový monitor nemůže srovnávat.

Lepší Mustek

Filip Vítek

V PC WORLDu 2/99 jsme vám představili novinku, která se před nedávnem objevila na pultech počítačových obchodů plošný skener Mustek s rozlišením 600 dpi. Nyní se tedy podíváme na zoubek jeho šikovnějším bráškov, modelu 1200 CP.

Jak už název napovídá, dokáže tenhle Mustek snímat předlohy optickým rozlišením 1 200 x 600 dpi. Softwarová interpolace umí pak ještě zvednout rozlišení až na téměř nepoužitelných 19 200 dpi. Protože je v označení modelu použito písmeno "P", jedná se o skener, jenž se k PC připojuje na paralelní port. Proč ale "CP"? Firma používá toto označení pro přístroje, u kterých je použit ne příliš tradiční zdroj světla. Chladná katodová lampa je tu nahrazena tzv. CIS prvkem. Jedná se o fialkový zdroj světla složený z několika řad diod. CIS prvek má tedy kratší dosvit než katodová lampa. Důsledkem toho je skutečnost, že na takto označené skenery nelze připojit stanávec pro snímání průsvitných předloh. O další výhodě této technologie se zmíníme později.

Skener, který šetří místo

Design je velmi zdařilý (jak je ostatně vidět z obrázku) a rozhodně se za takový kousek nemusíte stydět. Co se nám ale skutečně líbilo, jsou jeho rozměry. Menší plošný skener pro formát předlohy A4 asi těžko nikdo v brzké době vyrobí. Tenhle "drobeček" totiž zabere na stole plochu 275 x 410 mm a jeho výška včetně víka je pouhých 6,5 cm!

Napájení je zajištěno dodaným adaptérem a zapojení tiskárny je realizováno přes skener. Právě správná funkce tiskárny a skeneru zároveň bývá mnohdy problematickou záležitostí některé ovladače totiž s tiskárnou (přes skener) komunikují permanentně (tedy i v okamžiku, kdy právě netisknete, ale naneštít)

Ovládat proces skenování je možné, stejně jako u minule popsaného modelu, dvěma způsoby. Prvním z nich je program, který se po instalaci přístroje automaticky spouští na pozadí při startu Windows. Jakmile otevřete víko skeneru, program se vás ihned zeptá, jakou akci budete chtít provést (skenovat, kopírovat, faxovat). Zní to hezky, ale pokud byla tato utilita aktivní, netiskla mi tiskárna grafiku korektně to znemožnilo používat možnost přímého kopírování. Bylo nutno program ukončit (aby neběžel ani na pozadí) a následně tisknout.

Pro snímání se však jeví výhodnější TWAIN rozhraní, díky kterému máte možnost ovlivnit vlastnosti obrázku (barvy, jas, kontrast), případně aplikovat některý z efektů, neboli filtrů. TWAIN dialog lze samozřejmě použít pro snímání ze všech známých grafických editorů.

První obrázky

Hned při prvním snímání se ukázala základní a jistě podstatná přednost tohoto skeneru. Výsledné obrázky jsou brilantně ostré do nejmenších detailů. Právě ostrost a malé rozměry přístroje má na svědomí v úvodu zmíněná CIS technologie osvitů. Ostrost pak samozřejmě částečně klesne, pokud při snímání předlohy vzniká moaré (což je u tohoto skeneru relativně časté). Tento neduh je možno odstranit přímo při procesu snímání, avšak doba snímání se tím výrazně prodlouží a utrpí ostrost.

Barvy jsou vnitřně rozlišovány 30bitově, ale výsledný obrázek má barevnou hloubku 24 bitů. Vzhledem k tomu, že většina zájemců bude pravděpodobně z řad domácích a kancelářských uživatelů (pro tyto účely je skener určen), je barevná hloubka dostačující. Pro náročnější jsou k dispozici jiné typy z výrobní řady firmy Mustek.

Skenování předloh ze silných knih není pro tento přístroj ideálním úkolem, protože části blízko hřebetu jsou od skla poměrně vzdáleny a dosvit diod je menší, než klasické lampy (ovšem snímání takových knih nedopadá nikdy dobře, vzhledem k rozměrovému zkreslení u hřebetu).

Software přiložený

Kromě všude přítomných ovladačů najdete na dodaných CD-ROM discích i několik komerčních programů, které se mohou hodit. Jedná se především o OCR aplikaci Text Bridge Classic a bitmapový editor pro úpravu obrázků Micrografx Picture Publisher 6.0. Menu v angličtině asi mnohým uživatelům PC vadit nebude. OCR program neumí ale rozpoznávat české znaky, čímž se stává pro místní poměry téměř nepoužitelným. Na to však český distributor myslel a ke skeneru nabízí za naprosto bezkonkurenční cenu (řádově několik set korun) známou OCR aplikaci Recognita.

Na disku s výše zmíněným editorem obrázků se nacházejí též zkušební verze dalších produktů firmy Micrografx. Ty však můžete používat jen omezenou dobu po nainstalování. Micrografx Picture Publisher není sice v aktuální verzi 8.0, ale umí kompletně zpracovávat a upravovat bitmapové obrázky. Je to poměrně silný nástroj k retušování a nabízí mnoho předdefinovaných efektů k dalšímu zpracování.

Závěr

Skener Mustek 1200 CP působí kladným dojmem a jeho cena je přes některé nedostatky příznivá. Je velmi kompaktní a nabízí dobré výsledky, včetně možnosti dodatečné úpravy obrázků. Svými vlastnostmi je předurčen pro domácí a kancelářské využití. Výborně poslouží například pro snímání předloh do počítačových či webových prezentací nebo pro vložení obrazových materiálů do tištěných dokumentů.

Mustek 1200CP

- + ostrost
- + rozměry
- + cena
- nelze připojit dlanástavec

K testu poskytl:
Actebis Computer,
Na Radosti, Praha 5
Cena: 2 616 Kč (bez DPH)

Intelovy kódy

Tomáš Buèina

Nejen vojenské programy jsou tajné i výrobci IT produktù skrývají v době vývoje a testù budoucí názvy svých výtvorù. Napøíklad Windows 95 se v době pøed jejich uvedením oznaèovala jako Chicago, stejnì jako OS/2 4.0 byl pùvodní znám pod jménem Merlin. U procesorù Intel se tyto "hezké" krycí názvy zaèaly používat až u Pentia II, pøedtím Intel oznaèoval 486 jako P4, Pentia jako P5 a Pentia Pro jako P6.

Souèasnost

V době, kdy ještì nebylo známo koneènè oznaèení procesoru, který spojoval výkon jádra Pentia Pro a instrukèní dodatek MMX, se pro něj užívalo kódové oznaèení Klamath. Pozdji byl tento procesor oficiálnì uveden na trh pod oznaèením Pentium II. Pentium II vychází z procesoru Pentium Pro, po němž podìdil vnitøní architekturu s dvojitou nezávislou sbìrnicí a pøedevším dynamické provádìní instrukcí. To spoèívá zejména ve tøech technologiích, majících za úkol urychlit zpracování programu. Jednak je to vícenásobné pøedpovídání vïtvení programù, kdy procesor odhaduje, jak vyjde výsledek vïtvení a pøipraví si a zpracuje následující instrukce pøedem. Pak je to analýza toku dat, zajišující provádìní instrukcí v optimálním poøadí, nezávisle na pùvodním poøadí v programu. A tøetím pilíøem je spekulativní provádìní instrukcí, kdy procesor využíváve superskalární architektury, provádí instrukce napøed, než na ni v programu dojde øada. S pomocí tìchto metod se zvýšil výkon Pentia II oproti Pentiu, zvláštì při použití 32bitových programù.

Další kódové oznaèení, také pùvodní jméno jedné øíèky v Oregonu, použil Intel na variantu Pentia II. Deschutes oznaèuje Pentium II vyrobené 0,25 mikronovou technologií od frekvence 333 MHz výše. Tyto procesory mají menší odpadní teplo, takže ke své práci vyžadují nižší napájecí pøíkon (nebo naopak). Stejnì tak je možné dosáhnout vyšších frekvencí než u pøedchozích Pentíí II.

Pro mobilní variantu Pentia MMX byl používán název Tillamook. Tak se oznaèují Pentia MMX, speciálnì navržená pro notebooky, kde je, kvůli výdrži baterií, vyžadováno snížené napájecí napítí a pøíkon. Tillamook byl k dispozici až od frekvence 200 MHz.

Stejnì tak pro mobilní variantu Pentia II se pøed jejím uvedením na trh vžil název Tonga. Její výhody byly stejné jako u mobilního Pentia MMX, navíc se zvýšil výpoèetní výkon.

Varianta procesoru Pentium II, smìrovaná do nejlevnějších systémù, tedy dnešní Celeron, byla vyvíjena také pod kódovým oznaèením, tentokrát Covington. Jádro Celeronu vychází z koncepce P6, tedy i Pentia II. Vnitøní architektura byla zachována, aby se udržel vysoký výkon, avšak díky novému výrobnímu procesu se podaøilo výraznì snížit cenu. To se samozøejmì promítlo také na kapotáži. Místo osvidèeného, ale drahého balení S.E.C.C. (u Pentia II) se používá cartridge S.E.P.P., vypadající vedle Pentia II velmi lacinì. Také z důvodu ceny se zcela ztratila cache 2. úrovní, což se velmi negativnì projevílo na výsledném výkonu procesoru.

Proto pøistopil Intel k další zmìnì, kterou bylo pøidání L2 cache pøímo na èip procesoru. Takto vybavený Celeron byl vyvíjen pod jménem Mendocino (tentokrát je to kalifornská vinaøská oblast), jež si udržel ještì nìjakou dobu po uvedení na trh pod skuteèným názvem zejména proto, že i tento nový procesor Intel nazývá Celeron, aèkoliv oproti stejnì taktovanému Celeronu bez cache má Mendocino asi o 30 % lepší výkon (podle SYSMark 98), pøièemž cena

je velmi blízká. Původní Celeron byl nabízen ve verzích 266 MHz a 300 MHz, Mendocino pak od 300 MHz do 400 MHz. Varianta 300 MHz, která je k dispozici jak s cache, tak bez ní se liší označením: pomalejší se jmenuje Celeron 300, rychlejší Celeron 300A. Rychlejší Celerony se označují opět bez přívlastku "A" 333, 366 a 400. Zajímavé na Mendocinu je také to, že díky vyrovnávací paměti přímo na čipu (s níž procesor komunikuje plnou rychlostí, na rozdíl od polovičení rychlosti u Pentia II) může být v některých aplikacích Mendocino rychlejší, než stejní taktované Pentium II.

Během ledna se začala dodávat také verze Celeronu, kapotovaná opět do formátu Socket, tedy čip posetý zespodu stovkami nožiček. Podle jejich počtu se nové rozhraní nazývá Socket 370, a jsou v něm k dispozici všechny procesory Mendocino, tedy varianty 300A, 333, 366 a 400.

Nejnovější přírůstek do rodiny procesorů Intel se prodává pod nepříliš originálním označením Pentium III. Také tento procesor však byl vyvíjen pro kódovým názvem, tentokrát Katmai. Intel tak při své cestě po Spojených státech došel až na Aljašku a pro svůj procesor použil název jedné z tamních činných sopek. Pentium III vychází opět z architektury P6, ke které však přidává nejen nové instrukce, ale také vylepšuje vnitřní strukturu. Především je plně využívána 100MHz sběrnice a integrovaná cache 2. úrovně se rozrostla na velikost 512 KB. Nejznámější však na novém procesoru je rozšířená instrukční sada o 70 nových instrukcí pro vylepšení zpracovávání multimédií. Tato instrukční sada byla původně nazývána MMX2, později se přešlo ke KMI (Katmai Multimedia Instructions) a dnes se značuje jako KNI (Katmai New Instructions). Zmíněné instrukce také umožňují zpracovávat více dat během jediné instrukce tato technologie je známa pod zkratkou SIMD (Single Instruction Multiple Data).

V této době je na trh uváděn procesor označovaný jako Dixon (původní kalifornské město), určený pro mobilní počítače. Přestože se o tomto kroku ví delší dobu, různí se názory na to, zda jej považovat spíše za mobilní Celeron či za mobilní Pentium II. Dixon má totiž 256 KB cache, která pracuje na plné frekvenci procesoru. To by mu mělo zaručit slušný výkon, napájecí napětí jen 1,6 voltu pak nízký odběr z akumulátorů.

Zatímco Pentium III je již na světě, na jeho serverového bratra se teprve čeká. Měl by jím být procesor označovaný zatím jako Tanner. Pentium III Xeon v sobě bude obsahovat 512 KB až 2 MB L2 cache a bude připraven pro nasazení ve víceprocesorových systémech.

Budoucnost

Pravděpodobně v září 99 by měl být uvolněn procesor s kódovým označením Coppermine. Bude vycházet z procesoru Pentium III, ale výroba bude probíhat 0,18mikronovou technologií. Nastartuje na frekvenci 600 MHz a v budoucnu by měl být vlajkovou lodí "spotřební" řady procesorů Intel.

Stejně jako u předchozích typů procesorů bude uvedena na trh také varianta pro serverové systémy, vycházející z Pentia III Xeon (Tanner), avšak vyrobená 0,18mikronovou technologií. Nový procesor, nesoucí kódové označení Cascades, bude k dispozici pouze pro patičku Slot 2 a prodávat se bude v druhé polovině roku 1999 na frekvencích 600 a 666 MHz.

Snad do poloviny roku 2000 by měl Intel uvolnit nový procesor, dnes označovaný jménem Merced. Merced bude prvním plně 64bitovým procesorem od Intelu, kterým firma zahájí novou generaci IA64. Merced by měl přinést zcela novou technologii, která už nebude přímo kompatibilní se starší IA32. Jednou z výrazných změn bude to, že o optimalizaci kódu programu se nebude starat sám procesor jako dosud, ale samostatný kompilér označí v programu místa, kde je výhodné využít případného paralelního zpracování. Další zmínou

bude nová 128bitová sbírnice a patice typu Slot M, což by mělo umožnit dosáhnout špičkovou rychlost až 3,2 GB/s při frekvenci sbírnice 200 MHz.

Na přelomu roku 2000 a 2001 uvede Intel poslední dvojici procesorů architektury IA32. "Spotřební" varianta má zatím označení Willamette, serverová je dnes označována jako Foster. Oba procesory budou vyrobeny 0,18mikronovou technologií, se startovní frekvencí kolem 1 GHz. Nikolik důležitých inovací bude zaměřeno především na zvýšení výkonu, který by měl dosáhnout až 1,5násobku stejné taktovaného Deschutese. Záhy po překročení 1 GHz přejde výroba na 0,13mikronovou technologii, což dále umožní zvyšovat pracovní frekvence. Willamette bude možná obsahovat sbírnici vycházející ze systému Alpha, Foster bude vybaven 128bitovou patičkou Slot M, odpovídající specifikaci procesoru Merced, s přenosovou rychlostí přes 3 GB/s.

Během první poloviny roku 2001 by se měl objevit procesor, dnes označovaný jako McKinley. Půjde o produkt 2. generace architektury IA64, ke kterému se však mnohem více než k Mercedu hlásí také Hewlett-Packard. Podle jejich vyjádření bude McKinley minimálně dvakrát výkonnější než Merced. Po roce 2002 by se měla objevit levnější varianta postavená na 0,13 mikronové technologii. Je možné, že tato verze McKinleye bude první procesor vyrobený tzv. mědňou metodou, tedy ěp s krycím názvem Madison. Jak McKinley, tak Madison budou využívat v té době již vyzkoušený 200MHz Slot M z Mercedu.

Mezi roky 2002 a 2003 si Intel opět vzpomene na zázakzníky z řad běžných spotřebitelů a připraví "celeronovskou" variantu Madisonu, dnes označovanou jako Deerfield. Také tento procesor bude používat Slot M a bude určen pro pracovní stanice a malé až střední servery.9 0109/DİD o

Procesorová budoucnost

Období Procesor

- 3/99 Rise MP6 (levný klon na úrovni PII-266)
- 4/99 Cyrix Mxi (až 350 MHz a instrukce 3Dnow)
- 4/99 AMD K7 (okolo 500 MHz, konkurent PIII)
- 5/99 Cyrix MII-400 (údajně srovnatelný s PII-400)
- 5/99 Rise MP6 II (výkonově blízky PII-366)
- 6/99 Centaur WinChip 2A (extra levný)
- 7/99 Intel Copermine (0,18mikronové PIII)
- 8/99 Centaur WinChip 3 (mobilní varianta)
- 8/99 Cyrix MediaPC (integrované PC okolo 500 USD)
- 9/99 Cyrix Jedi (blízky PII-450)
- 11/99 Centaur WinChip 4 (srovnatelný s PII-450)
- 6/00Cyrix Jalapeno (integrovaná 3D grafika)
- 8/00 Centaur WinChip 2000 (přes 500 MHz)
- 11/00 Intel Merced (první 64bitový Intel)
- 1/01 Intel Willamette (32bitové, ale 1GHz Pentium?)
- 2/01 Intel Foster (serverová verze Willamette)
- 6/01 Intel McKinley (druhá generace 64bitu)

Co je jednoduché, je krásné...

Michal Bareš

Krásné a snadno ovladatelné počítače se musí podle firmy Sony prodávat samy. Pravda, v našich podmínkách se nikteří neprogresivní uživatelé rozhodují ještě podle ceny, ale kdo z nás by doma nechtěl mít krásný počítač, který poslouchá a neotravuje zbytečnými hlášeními...

Počítače Sony nejsou u nás zdaleka rozšířené, hrstka tuzemských nadšenců však možná slyšela alespoň o notebookech Vaio. Právě z řady Vaio, která neobsahuje pouze notebooky, vzešlo nedávno několik zajímavých novinek, jež si rozhodně říkají o podrobnější popis.

Počítačová obec si víceméně zvykla na to, že kdykoliv se mluví o inovacích v nějaké řadě produktů, myslí se tím většinou nárůst ve výkonu nebo v kapacitě. S tím, jak rychle se objevují procesory se stále rychlejší frekvencí a disky se stále větší kapacitou, tomu jinak ani být nemůže. Starost o vzhled počítače, a potažmo i o ergonomii však většina výrobců počítačů podceňuje, a případné estety posílá jinam, třeba za výrobcí monitorů. Možná proto se do této oblasti pouští firma Sony, známá v počítačovém světě právě ze sféry monitorů.

Notebook nastojato

Nejzajímavější novinkou je desktop Vaio Slimtop LCD, nazvaný PCV-L400, který se skládá z malého elegantního desktopu, připomínajícího silnější složený notebook postavený na výšku, a z plochého LCD-displeje. Tato kombinace zaručuje co nejmenší "zastaviny" prostor na pracovním stole. Kromě skvělého designu se však jedná o počítač dostatečně "nabitý" rychlými a moderními technologiemi. Základem počítače je 400MHz procesor Pentium II s 512KB pamětí L2 cache. Součástí standardního vybavení je dále 64 MB paměti (do tenké skříně se vejde maximálně 256 MB), pevný disk o kapacitě 6,4 GB, disketová mechanika, 24rychlostní jednotka CD-ROM, 4MB grafická karta s 3D akcelerací, zvuková karta (taktéž s podporou pro 3D) a interní modem. V nevelkém obalu zbývá pouze jedna volná pozice pro zařízení PCI, poměrně dobrá je však situace s konektory. Unikátní je například řešení připojení USB, které má jeden volný konektor vzadu a druhý vepředu (!) počítače. Rozměry počítačové skříně jsou 28,5 x 9,1 x 34 cm a váha činí méně než 6

Vaio Slimtop je dostatečně vybaven i co se softwaru týče. Vedle operačního systému Windows 98 zde najdeme i balík originálního softwaru firmy Sony (slouží především ke zpracování grafiky), dále jsou zde i programy firmy Adobe (PhotoDeluxe a Acrobat Reader), Microsoft (Works, Encarta, Money, Outlook), Netscape Communicator a řada dalšího softwaru, určeného především pro Internet.

K desktopu patří 14,1palcový LCD panel a unikátní je i využití karet Memory Stick, pomocí kterých lze snadno přenášet data mezi počítačem a drobnými digitálními zařízeními (např. digitální kamery). Cena výše zmíněného kompletu v této konfiguraci je určena na 2 300 dolarů.

Notebook s kamerou

Dalším novým produktem v této řadě je Vaio PictureBook Micronotebook. Podle názvu je

jasné, že se jedná o malý notebook obohacený o multimediální funkce. Hlavní zvláštností (kromě rozměrů) je otočná kamera s rozlišením 270 000 bodů, připevněná k hornímu okraji displeje, která umožňuje snadné zachycování a posílání jak obrázků, tak i videa. V tomto přenosném počítači najdeme 266MHz procesor Pentium, 64MB paměť, 4,3GB pevný disk, integrovaný modem, zvukovou kartu s mikrofonem a monoreproduktory a 8,9palcový aktivní displej s rozlišením 1 024 x 480 bodů. Externě se připojuje disketová jednotka, a jednotku CD-ROM lze k notebooku zakoupit volitelně. Rozměry této mašinky jsou 24 x 3,6 x 14 cm a hmotnost včetně baterie je něco přes jeden kilogram. Notebook je k dostání za stejnou cenu jako výše zmíněný desktop a je osazen stejným softwarem.

Twiggy notebook

Třetím členem rodiny, kterého dnes představíme, je taktéž novinka, a to tenký notebook Vaio 505 TS(X), jenž má tloušťku 2,3 cm. Nehledě na to je to však plnohodnotný stroj osazený 300MHz procesorem Pentium, 6,4GB pevným diskem, 64MB pamětí, modemem atd. Zajímavostí tohoto notebooku je technologie iLink, umožňující bezdrátovou komunikaci s kamkordéry Sony, a perem ovladatelný touchpad, který slouží i jako malý tablet.

Naši dnešní procházku novinkami firmy Sony zakončíme u inovovaných notebooků Vaio PCG, v nichž lze nalézt mobil-ní procesory Pentium II (300 až 366 MHz), dvourychlostní jednotky DVD-ROM, 14,1palcové aktivní displeje, 128bitovou grafiku, pevné disky s kapacitou 4,3 až 6,4 GB, 64MB paměť, modem a zvukovou kartu.

Pentium na třetí v akci - Recenze AutoCont MediaPro 7000 s PIII

Tomáš Bučina

V letošním roce se předpokládá uvedení velkého množství procesorů pro osobní počítače od různých výrobců. AMD, stejně jako Cyrix a IDT/Centaur, oznámily nové produkty, ale jako první se do naší laboratoře dostala novinka ze stále Intelu, nový procesor Pentium III. Skrýval se v hávu Autocontu.

AutoCont MediaPro 7000 rozhodně není revoluční stroj. Při pohledu jak na sestavu, tak na výsledky benchmarků je vidět, že jediným radikálním vylepšením proti téměř klasické sestavě MediaPro 5000 je použitý procesor. Přesto jsou však komponenty voleny dobře, aby zabezpečovaly vysoký výkon, kompatibilitu a možnost rozšiřování. Procesor Pentium III 500 MHz je umístěn v kapotáži SECC2 a instalován do Slotu 1 základní desky Asus P2B.

Tento mainboard je samozřejmě vybaven 100MHz sádkou Intel 440 BX a tak podporuje jak Pentia II, tak Pentia III, která obě využívají 100megahertzovou sběrnici. Pomocí rozsáhlého jumperového pole lze nastavit požadovanou frekvenci procesoru od 266 do 800 MHz, takže je téměř jisté, že i další varianty Pentia III budou s touto deskou fungovat. Zároveň je možné nastavit různé nestandardní základní frekvence až do 150 MHz, takže případné pokusy o přetaktování mají poměrně velkou šanci na úspěch.

Nejde však jenom o přetaktování procesorů. Asus P2B se vyznačuje také velkou kompatibilitou s rozšiřujícími kartami, pevnými disky (fungují i větší než 8,4GB) a diskovými mechanikami LS-120 či ZIP.

Pro další karty jsou k dispozici 3 sloty ISA a 4 sloty PCI, z nichž je jeden pár sdílený, takže může být obsazen buď kartou PCI, nebo ISA. Samozřejmě je slot AGP 2x pro grafické karty.

BIOS desky umožňuje nastavit různé režimy šetření energií, odpovídající specifikaci Win98 a PC98. Zajímavé je též spuštění počítače z klávesnice s použitím mezerníku. S pomocí rozhraní DMI je možné monitorovat funkce a stavy různých částí základní desky, a také skenovat.

Velký výpočetní výkon Pentia III je podporován také operační pamětí. AutoCont MediaPro 7000 obsahuje čip o kapacitě 128 MB, přirozeně taktovaný na 100 MHz (označovaný jako PC100).

Zcela samozřejmě součástí počítače je také mechanika CD-ROM: tento model obsahuje 36rychlostní Toshiba připojenou přes rozhraní ATAPI (IDE). Vzhledem k výkonu by však možná nebyla od věci už mechanika DVD.

Pro připojení k počítačovým sítím je nainstalována také síťová karta Intel EtherExpress Pro/100+, vybavená konektorem RJ-45 pro síť vedené twisted pair kabely.

Grafická karta Asus Riva TNT/TV spolu s monitorem ViewSonic P815 tvoří vyvážený celek. Karta Asus AGP-V3400TNT je vybavena procesorem nVIDIA Riva TNT a 16 MB pamětí SDRAM, jejichž souhrou dosahuje maximálního rozlišení 1 900 x 1 200 bodů při 75Hz obnovovací frekvenci. Maximem monitoru je rozlišení 1 800 x 1 440 bodů při 76 Hz, a proto se celý komplet dá výborně provozovat při 1 600 x 1 200 bodech a 85 Hz, což výrazně přesahuje ergonomickou frekvenci 75 Hz.

Karta Asus navíc nabízí rozsáhlé možnosti 3D akcelerace a vysokou kvalitu obrazu při

renderingu nároèných trojrozmìrných scén, takže se také velmi dobøe uplatní ve hrách i grafických programech.

21palcový monitor ViewSonic naproti tomu obsahuje též integrovaný USB rozboèovaè (hub) pro pøipojení dalších zaøízení na tuto moderní sèriovou sbìrnici. Také signál z grafické karty mùže být pøiveden jak klasickým 15pinovým konektorem D-SUB, tak pomocí pitice BNC konektorù.

Monitor má možnost korekcí obrazu v mnoha smìrech vèetnì trapezoidu, moaré, poduškovitosti a podobnì.

K ukládání dat je použit pevný disk Seagate Medalist Pro s kapacitou 9,1 GB. Díky tomu, že se jeho plotny otáèejí rychlostí 7 200 otáèek za minutu, dosahuje výborných výsledkù pøi testech pøenosové rychlosti i støední pøístupové doby. Také kapacita je pomìrnì slušná a snad vystaèí na pár dalších let.

Ani pøipojení k Internetu rozhodnì není zanedbané. Poèítaè obsahuje interní faxmodem Well, komunikující maximální rychlostí 56 KB/s pøi downloadu a 33,6 KB/s pøi uploadu. Podporované protokoly zaruèují širokou kompatibilitu a vysokou stabilitu. Modem je samozøejmì homologován a je k nìmu pøikládán také ohlašovací formuláø.

Pro ozvuèení operaèního systému, stejnì jako her, je sestava obohacena zvukovou kartou SoundBlaster AWE64 OEM na sbìrnici ISA. Tato karta se vyznaèuje pøedevším velkou kompatibilitou s dosovými tituly, stejnì jako slušnou bankou nástrojù pøi použití wavetable syntézy. Nechybí ani pár malých reproduktorù Surf Sound Slim s udávaným výkonem 60 W

Z dalšího nezbytného pøíslušenství stojí za zmínku tøítlaèítková myš Logitech s koleèkem pro snazší posunování dokumentù (i s podložkou) a klávesnice KeyTronic pro Windows 95/98. Celý poèítaè je kapotován v nové skøíni AC Midi 99 se zajímavým designem.

Operaèní systém MS Windows 98 CZ je distribuován na CD, samozøejmì vèetnì pøíslušné licence a manuálu. Na celou sestavu poskytuje společnost AutoCont záruku v délce 2 roky. Cena vèetnì 21palcového monitoru ViewSonic P815 je i s DPH bezmála 146 000 Kè.

AutoCont MediaPro 7000

+ výkonný procesor
+ špièková výbava
- cena

K recenzi poskytl:
AutoCont CZ,
Bubeneèská, Praha 8
Cena: 119 550 Kè (bez DPH)

Pentium III

Nový procesor Intel Pentium III vychází z jádra P6, poprvé použitého v Pentiu Pro. Od té doby se však událo dost výrazných zmìn, a tak pøibyla nejenom instrukcí sada MMX; procesor pøešel na 0,25mikronovou technologii, sbìrnice na 100 MHz, cache narostla na 512 KB, ale

Intel také přidal sadu dalších 70 multimediálních instrukcí.

Celkově není procesor Pentium III příliš revoluční. Jeho tvůrci zjevně vycházeli z podmínek daných architekturou P6, kterou obohatili o další vlastnosti, využitelné při nárožném dekódování obrazu a zvuku, modelaci 3D scén, technikách rozpoznávání mluvené řeči a šifrování.

Zajímavou inovací, která však není úplně premiérová, je implementace technologie SIMD (Single Instruction Multiple Data). O co jde? Tato technika umožňuje, aby procesor s pomocí jedné instrukce použil určitou matematickou a logickou operaci na více než dva operandy. Většinou se tyto techniky uplatňují na několik 8bitových a 16bitových hodnot tak, aby celkově naplnily 64bitový datový registr. Když už procesor umí pracovat s tak velkými čísly, tak proč jej nevyužít také ke zpracování několika malých čísel zároveň? Na stejném principu funguje také velká část instrukcí 3DNow! v procesorech K6 od AMD nebo WinChip2 od Centaur Technology.

Z vnějšího pohledu je procesor přibližně mezi vzhledem Celeronu a Pentia II kapotáž není tak dokonalá jako u Pentia II, avšak vzhled procesoru není ani zcela "sociální", jako je destička s čipem u Celeronu.

Intel Processor Serial Number - špión v procesoru?

Další velmi zajímavou, avšak zároveň kontroverzní inovací, je instalace čísla Intel Processor Serial Number. Toto číslo jednoznačně identifikuje každý procesor Pentium III, a tak je velmi snadno použitelné k identifikaci jednoprocessorové stanice a ve svém důsledku také k identifikaci každého jednotlivého uživatele, pracujícího na počítači. Sériové číslo bylo primárně určeno pro identifikaci a autentifikaci uživatelů při práci na Internetu. Tedy všude, kde je doposud vyžadováno uživatelské jméno a heslo, by v budoucnu mělo stačit pouze sériové číslo vašeho procesoru Pentium III. Další aplikací jsou různé chat-roomy s omezenou nebo vymezenou skupinou oprávněných uživatelů, e-commerce a jakékoliv jiné druhy obchodování po Internetu.

Na druhou stranu strážci svobody na Internetu okamžitě po vypuštění prvních informací o Intel Processor Serial Number vytáhli do boje za zachování anonymity uživatelů v místech, kde si to oni sami přejí. Pokud by sériové číslo procesoru skutečně fungovalo podle těch nejčernějších mýtů, bylo by možné velmi snadno sledovat aktivitu uživatele na Internetu, pohyb po jednotlivých stránkách a podobně a to vše i v případě, že by uživatel byl skryt za firemním a soukromým firewallem.

Intel se proti tímto dohadům rázně postavil a uvolnil program, který umožňuje Intel Processor Serial Number prostě vypnout nebo zapnout, zcela podle požadavků uživatele. Navíc je v současnosti nutné pro použití sériového čísla procesoru spustit ve spolupráci s Web browserem ještě další program, který číslo přečte a předá jej prohlížeči.

S novými verzemi populárních prohlížečů nás však mohou čekat mnohá překvapení i v oblasti Intel Processor Serial Number co se například stane, když bude na trh uveden prohlížeč s již integrovaným "čtecím modulem" sériového čísla, jenž bude ve standardním nastavení číslo používat a na vyžádání serveru v Internetu také posílat? Stejně tak v různých internetových aplikacích mohou být integrovány kusy kódu, snadno zneužitelné pro sledování po uživatelích na Internetu. Zatím mi naštítí není znám jediný program, který by Intel Processor Serial Number používal, a je dokonce (bez spolupráce s externím programem tedy alespoň malou ochranou uživatelů) předával na vyžádání do Internetu.

Vzhledem ke způsobu předávání čísla na Internet (prostřednictvím dalšího softwaru tedy jednoduše zfalšovatelnému), se hackeři smíjí a správci sítí vrtí hlavou nad jeho deklarovanou funkcí coby zabezpečení. Otázka, komu toto číslo poslouží, zůstává tedy otevřena.

OKIFAX 4500 a OKIFAX 4100

Václav Maletínský, TestCentrum IDG

Prístroje OKIFAX sdružujú dohromady kopírovací zariadení, tiskárnu, skener a fax, tedy niekoľko prístrojů, ktoré je vhodné mať po ruce napríklad pri svém podnikaní. Výhodou multifunkčných zariadení, kam lze OKIFAX smie zariadení, je nejen úspora miesta na pracovnom stole, ale také komplexnosť celého riešenia.

Základní data

OKIFAX 4500 je zariadení s LED tiskovou hlavou, umožňujúci prijímať a odosielať dáta samostatne, alebo z pripojeného počítača, na nímž je instalovaný obslužný program. Pro vytvárení telefonných čísel je pripraveno 10 jednotlivých, 45 rýchlych a 5 skupinových voleb. K zadávaniu telefonných čísel je určen tlačítkový číselník, ktorý dopĺňajú ovládací prvky jednotlivých režimů činnosti. Alfanumerický dvouřádkový displej v blízkosti číselníku usnadňuje kontrolu nastavení i voleb uživatele, a zároveň informuje o probíhajících činnostech.

OKIFAX 4500 je vybaven vnitřní pamětí s kapacitou 1 MB, která postačuje na uložení až 80 stran textu. Paměť je možné rozšířit na celkovou kapacitu 2 MB. Vstupní podavač na 100 listů A4, společně s 30stránkovým výstupním podavačem, je umístěn v zadní části zariadení. Před tímto podavačem je prostor pro uložení 20 stran dokumentu k odeslání nebo pořízení kopie, přičemž jeden list originálu lze kopírovat v počtu až 50 kusů.

OKIFAX 4500 je vybaven modemem s rychlostí 14 400 b/s, doba odeslání 1 stránky A4 se pohybuje kolem 6 sekund. K odeslání a kopírování dokumentů je použita snímací mechanika, která pracuje v rozlišení od 100 x 200 do 400 x 300 bodů, v současném zobrazení až 64 stupňů šedi. Nastavení umožňuje volit režimy kvality prostého textu a dvou stupňů foto. Při současném pripojení počítača jsou dáta směřována do pracovního prostředí JetSuite. Toto programové vybavení umožňuje vytvářet vlastní faxové formuláře a telefonní seznamy, zároveň pak podporuje řízení všech činností OKIFAXu. Lze tedy snímat dokumenty, upravovat je, odosielať na predvolené účastnické stanice či pořizovat násobné kopie originálu. Současně však pripojený OKIFAX pracuje jako GDI tiskárna s rozlišením 300 x 600 dpi, použitelná ze všech aplikací systémů Windows 3.1x a 9x, případně i z DOSu, pokud je spuštěn v okně programu Windows. Rychlost opakovaní tisku je až 8 stránek A4 za minutu. Zariadení je určeno pro 1 500 výtisků/relací za měsíc.

OKIFAX 4100 se liší od popsaného modelu menší kapacitou paměti 256 kB je zabudováno standardně a 1 MB je maximální hodnota rozšíření. Pro odeslání a kopírování dokumentu lze nastavit jen textový režim či 16 stupňů šedé. Rychlost opakovaní tisku je 4 stránky za minutu, přičemž maximální rozlišení je 300 x 300 dpi. Zatížení by nemělo překročit 1 000 výtisků/relací za měsíc.

Vybavení a instalace

Modely OKIFAX 4500 a 4100 jsou v prodeji společně s přípojným telefonním kabelem, třemi držáky papíru a napájecím kabelem. Dokumentace je zpracována v českém jazyce, ovladače a software jsou uloženy na CD-ROMu. Při instalaci je do systému Windows zaveden ovladač tiskárny a obslužný program JetSuite, který samostatně zjistí aplikace operačního systému,

spolupracující s TWAIN rozhraním. Zároveň je instalován OCR software OmniPage, zařazený přímo do programové skupiny JetSuite. Po restartování počítače je program JetSuite spuštěn na pozadí, a kdykoliv je OKIFAX v činnosti, otevře se a nabídne své funkce uživateli. Jednotlivé ikony na ploše spuštěného programu ovládají tisk, fax i kopírování.

Testy

Rychlost opakování tisku u OKIFAX 4100 se pohybuje kolem 4 stránek za minutu, silnější model 4500 dokázal tisknout 7,2 strany za minutu. Přestože oba modely používají technologii pro vyhlazování hran, projevilo se příznivě vyšší poskytované rozlišení u OKIFAX 4500. Doba zpracování prvního výtisku se podle nastavení režimu tisku a aplikace (WORD, COREL, PHOTOSHOP) pohybovala od 21 do 33 sekund u modelu 4500 a od 40 do 65 sekund u modelu 4100. OKIFAX 4500 kopíroval při různém nastavení kvality v časovém úseku 29-40 sekund, OKIFAX 4100 pak v době od 36 do 53 sekund. Tyto údaje platí pro přímé kopírování na zařízení. Při použití zařízení jako skeneru a ukládání dat do paměti počítače se časy prodlužují, volba maximální kvality si vyžádá až 9 minut na zpracování. Stránka A4 jako soubor ve formátu TIFF přitom zabere na disku cca 9 MB, pokud je uložena ve formátu JSD (vlastní formát JetSuite), postačí jen 2,5 MB kapacity disku.

Závěr

OKIFAX 4100 a 4500 mohou po testech hodnotit jako vítané pomocníky pro kancelářskou práci. Bezproblémový, tichý provoz a přehledný obslužný program patří mezi klady, mírným zklamáním bylo zařazení OCR programu OmniPage. Ten je sice plně funkční, avšak bez podpory češtiny, což jeho hodnotu z hlediska domácího uživatele snižuje. OKIFAX 4100 je v prodeji za 19 990 Kč, model 4500 pak za 22 990 Kč (ceny bez DPH). Zařízení k testu zapůjčila společnost OKI Systems, s. r. o., Praha 8, Pobřežní 3, která poskytuje záruku 1 rok na výrobky a 5 let na LED tiskovou hlavu.

Převodník pro a jak - Zvukový AD/DA konvertor firmy MIDIMAN

Petr Tøebický

Že počítač už umí přehrávat muziku i mluvit, to není žádné kuføíkové tajemství. Stačí jen ke standardní sestavě dokoupit zvukovou kartu. Nikdy ani to není nutné stále více strojů má zvukovku integrovanou přímo na základní desce. Mění už je ve všeobecném povědomí, že počítač s pomocí této zvukovky může též muziku (potažmo řeč, zvuky, ruchy apod.) nahrávat. A to i v kvalitě donedávna nevídané.

A pochopitelně, jak jinak než digitálně. Všechno analogové se jen trochu slušnému počítači přímou hnuší. A já se ani nedivím když si vzpomenu, jak náročné bylo najít na páskovém magnetofonu sedmou skladbu na straně B, ještě teď mám lehkou zimnici. "Ovšem mám-li muziku navrtanou na počítači, kliknu na číslo skladby a pleju..." v překladu pro oběhly preferující klasickou řeštinu to znamená, že stejně jako na přehrávači kompaktních disků (dnes už běžném) mohu k digitalizovaným nahrávkám v počítači přistupovat v libovolném pořadí.

Letem digitálním světem

Nejčastější použití mají zvukové karty v počítačových hrách. Ostatně hlavní díky hrám se tolik rozšířily a taky zlevnily. Tam mají na starosti hudební atmosféru i realistické zvuky. Vše je uloženo v číslicové podobě a tzv. převodníky mají za úkol přetvořit záplavu nul a jedniček v rachot rotačního kulometu nebo andělský hlas digitální Sirael. Je nasnadě, že musí existovat i opačný převod; a taky existuje. Aby se v tom našinec vyznal, byli tací, kteří jedny převodníky označili AD a ty druhé DA, což neznamená nic jiného než Analog-Digital, a jak už jistě tušíte, Digital-Analog. Znalci problematiky teď mají řeš na šálek kapucína a vy ostatní, chcete-li být "in", čtete.

Stačí pochopit princip, ostatní je balast. Vzpomeňte na dávno zašlou slávu ručkových "esmetrů", které ukazovaly úroveň nahrávky (nebo nahrávání) v denních dobách analogových magnetů. Podle síly signálu se vychylovala (odleva doprava) ručka, a na pevné stupnici ukazovala na okamžitou hodnotu signálu. Na stupnici byla obvykle ve dvou třetinách segmentu nula, vlevo minusové hodnoty v decibelech, vpravo plusové, zakončené červeným polem, znamenajícím, že jste to se silou nahrávky zpropadení přepískli. Pohyb ručky v podstatě ukazoval velikost procházejícího (nějak upraveného) elektrického napětí.

A teď si představte, že byste třeba každou vteřinu zaznamenávali číselné hodnoty, na které ručka ukazuje. Pokud by se vám potom povedlo nějakým zařízením poslat zpět zaznamenanou hodnotu napětí (vteřinu po vteřině), ručka by vykonávala stejný pohyb jako při záznamu, a vy byste se stali prvním člověkem analogově-digitálně/digitálně-analogovým převodníkem.

Pøihøívá

Nepochybuji, že se najde jedinec, který si to bude chtít vyzkoušet. Pro ty měně hloubavě vyrábějí firmy převodníky už sestavené tak, že jednou stranou do nich cpete muziku a druhou z nich lezou čísla. Také se tomu říká smplování nebo vzorkování. Obráceně to jde taky a říká se tomu přehrávání vzorků (samplů). Čím více je zapisovaných čísel, tím lépe.

Ovšem "odtud-potud" všechno něco stojí a všechno má svá (nejen finanční) omezení. Velikost napětí může být zaznamenána úrovní od nuly do stovacetisedmi, což je osmibitová hloubka, nebo do 65 535 a to je šestnáctibitová hloubka.

Frekvence (četnost) snímání vzorků se řídí podle žádané přesnosti na dostatečně srozumitelný záznam obyčejné řeči vám postačí osm bitů a frekvence dejme tomu čtyři kilohertze. Eím budete mít vyšší nároky na kvalitu záznamu a následné reprodukce, tím více musí tyto hodnoty stoupat. Všeobecně je známo, že záznam na kompaktních discích je vyveden v šestnácti bitech a 44,1 KHz. (Mimochodem uvědomujete si, že to znamená čtyřicetčetisíckrát za vteřinu sejmout a zaznamenat číselnou hodnotu od 0 do 65 535? Tomu se říká fořr!). Ale protože CD je už finální výsledek procesu, který nahrávka prodělala, používají tvůrci-profíci mašinky, jež umí ještě víc; to aby měli nějakou rezervu při procesu zpracování. Vyšší bitová hloubka a vyšší frekvence odlišují koneckonců profesionální zařízení od zvukovek, ostatně primárně určených spíše k reprodukci, než ke zpracování hudby.

Ale nejen více bity a vyšší frekvencí živa je digitální muzika. Proces digitalizace a zpětného přehrávání hudby je samozřejmě mnohem složitější, než jak jsem ho úmyslně velmi schematicky popsal. V celém řetězci je zapojeno více elementů, které se podílejí na úpravě signálu a jejichž kvalita je součástí výsledné kvality převodu. Máte-li možnost, zapojte do stejného audiořetězce nejprve svůj CD-ROM a posléze CD přehrávač. V obou případech si poslechněte stejné cédéčko, a budete překvapeni různou kvalitou poslechu. CD přehrávač je tedy přímo určen k reprodukci hudby (na rozdíl od více datově orientovaného CD-ROMu), a má tím pádem lepší výsledky. Chcete-li tedy nahrávat muziku v kvalitě odpovídající digitálnímu viku, potěbujete dobrý

A jsme tam, kde jsme už dávno mohli být, kdybych neměl tak povídavou povahu. Předkládám vám něco, čemu by se dalo říci seznamovací test, který pojednává o AD-DA převodníku kalifornské firmy MIDIMAN s velmi neobvyklým názvem "Létající kráva".

Konečně sami

Krabice, ve které je zařízení (peřilivě) zabaleno, obsahuje vlastní převodník, napájecí adaptér, registrační kartu a útlý dvacetistránkový manuál. Popravdě řečeno, více ani není potřeba. Ovládání je nadmíru jednoduché a vzhledem k tomu, že se jedná o externí zařízení, nevyžaduje žádný software. Výrobce předpokládá, že nějaký program určený k zpracování audiosignálu už máte a právem. Software pro úpravu zvuku se standardně dodává k lepším zvukovkám. Kromě toho převodník ani nemusí být propojen s počítačem lze například nahrávat do digitálních magnetofonů Alesis nebo Tascam, nebo obejít převodníky minidiskového rekordéru a nahrávat přímo do jeho digitálních vstupů. Typicky je ale konvertor určen k propojení s nějakou digitální audiokartou zasunutou do počítače.

Lehoučká krabice konvertoru má rozměry polovičního racku a pro nás Evropany poněkud netradiční image. Když jsem poprvé v Americe viděl za výlohou obchodu kytaru Ovation Karmann, vyvedenou v cukrářských barvách a zdobenou infantilními malůvkami, myslel jsem, že je vystavena hlavně pro potěchu kolemjdoucích dětí a to pravé "ořechové" bude uvnitř. Mýlil jsem se. Byla to vlajková loř firmy Ovation, stála přes tři tisíce dolarů a hrála jako varhany. Inu, jiná země, jiný mrav. Na převodníku MIDIMANu je skutečně vymalována stylizovaná "kráva ve víru uragánu", spolu s ní barevný nápis "Flying Cow". Nicméně už první pohled přesvědčil, že co má dobrý převodník mít, to tahle mašinka má.

Nejprve připojná místa. Na zadní straně jsou postupně zleva: konektor externího napájení a čtyři "dvojčinné" konektory (a sice R-AnalogOut-L a R-AnalogIn-L). Nazval jsem je (z nedostatku jiného výrazu) "dvojčinné" proto, že umožňují vstup buď symetrický, realizovaný

profi-konektorem XLR, nebo nesymetrický, konektorem 1/4" RCA Jack. Dále jsou zde digitální AES/EBU-Out, dvojice S/PDIF In/Out a nakonec AES/EBU-In. To je jedna z největších předností tohoto praktického výrobku. Digitálním formátem AES/EBU jsou totiž výhradně vybavena všechna studiová zařízení, kdežto formátem označovaným jako "consumer", tedy S/PDIF, spíše zařízení domácí jako CD, minidisky nebo DATky. "Létající kráva" umožňuje převádět tyto digitální formáty mezi sebou (!). K dokonalosti by tento přístroj dovedly optické konektory S/PDIF a TosLink. Nejsou tam, ale nevádí stejně jsou světlovedné kabely zatím ještě příliš drahé.

Na přední straně jsou všechny ovládací a kontrolní prvky. Tentokrát zprava: vypínač, otočný ovladač analogové vstupní úrovně, šestisegmentový diodový zobrazovač AD vstupní úrovně (v decibelech -40-20-10-6-3) a červený "Clip" kulatý spínač, jehož opakovaným stiskem volíme mezi formáty a samplováním. Čtyři diody indikují jakou frekvenci je prováděna konverze Analog-Digital ta může být 48, 44,1 a 32 KHz nebo EXT, což je speciální mod, ve kterém A/D konverze může být synchronizována externím zdrojem. Dále dvě LEDky, označující formát AES/EBU a S/PDIF, a nakonec jedna LED, která indikuje hodnotu na digitálním vstupu.

Typické zapojení vidíte na obrázku. Audiokarta je koaxiálními kabely propojena s S/PDIF In/Out. Do konektorů AudioIn je přiveden signál z mixážního pultu, mikrofonního předzesilovače, nebo libovolného zdroje analogového signálu. AudioOut je vyveden do zesilovače, potažmo reproduktorů. Popřípadě můžete ještě připojit nějaké zařízení formátu AES/EBU, např. ADAT.

Zkoušel jsem všechny varianty, a vše fungovalo bez sebemenšího problému. Pokud přichází signál ze zařízení, které nemá regulovatelnou úroveň, je na to pamatováno otočným "knoflíkem" který funguje jako gain.

Co dodat. Miluji mašinky, které vybalím, zapojím a už se o ně nemusím starat a to je ta nejdůležitější zkušenost z testovacího provozu "Létající krávy". A kvalita? Víte, jeden můj kolega, kytarista a uznávaný hifista, významný audio-tester, se odmítá zúčastňovat hodnocení poslechové kvality HI-FI zařízení. Já s ním plně souhlasím. Nikomu se líbí holky, jinému vdolky a jak se potom mohou shodnout na tom, že tohle hraje lépe než tamto? "Flying Cow" je naprosto profesionální zařízení, které jednoduše a bez problémů plní to, k čemu bylo vymyšleno.

P.S.

Říká se, že existují různé lobby. Naftová, průmyslová, tabáková a já bych doplnil ještě jednu, o které se málo mluví. Lobby externích napáječů; MIDIMANI jí evidentně podlehli. Nikomu přítomnost DC adapteru nemusí přijít až tak zlomyslná, ale když jich máte ve studiu osmnáct a stále nové přibývají, právem si se mnou můžete postesknout, že čeho je moc, toho je příliš.

Technická specifikace:

Profesionální stereo AD/DA konvertor
Simultánní AD/DA konverze
20-bit AD/DA Delta-Sigma 128th oversampling
Dynamický odstup 99dB (A-weighted)
Samplovací frekvence 48, 44,1, 32 a EXT
Vstupní impedance 20K symetrický, 10K nesymetrický vstup

Frekvenční rozsah 20-22 kHz +/-0,5 dB
Vstupní úroveň 8.0 volt rms balanced, input level "0"
1.4 volt rms balanced, input level "Max"
4.0 volt rms unbalanced, input level "0"
0.7 volt rms unbalanced, input level "Max"
Napájení 9 voltů A/C, cca 1 amper

MIDIMAN Flying Cow

- + konverze formátů
- + cena
- + jednoduchost
- absence optiky
- externí napájení

K testu poskytl:
Disk, Nám. 9. května,
Boskovice
Cena: 16 590 Kč (bez DPH)

Pošlete se nikam

Michal Bareš

Nebojte se, nechceme vás posílat do určitých míst, jen vás chceme seznámit se dvěma přístroji, pomocí kterých můžete snímat (a třeba i posílat po Internetu) pohyblivé obrázky. V redakci se nám totiž nezávisle na sobě sešly dvě digitální kamery určené pro snímání videa, pomocí nichž můžete posílat po Internetu sebe, své okolí, nebo například spolupracovníky (pokud s tím samozřejmě souhlasí). Obě testovaná zařízení se od sebe v něm odlišují mají odlišný způsob připojení a rozdílné parametry, obě jsou však něm zajímavá.

Řešení pro USB

Kamera Philips PCA645VC má připojení k počítači řešeno pomocí USB. Tím je hned na začátku jasné, jaké výhody a nevýhody má tato kamera z hlediska uživatele. Mohou jí využít pouze majitelé počítačů s rozhraním USB, v praxi to tedy znamená, že pokud máte starší "pécéčko", máte smůlu. K tomu, abyste kameru "rozbíhali", dále potřebujete Windows 98. Máte-li obojí, můžete se pustit do instalace. Hned po připojení k počítači se vám ohlásí nové zařízení USB. V tomto okamžiku si připravte disketu s ovladači a instalační CD Windows (pokud jej nemáte zkopírovaný na pevném disku), protože část instalace bude probíhat i z Windows. Nebojte se, vše co vám systém navrhne potvrdit i instalace proběhne úspěšně.

Dvoumetrový tenký kabel, kterým je kamera vybavena, bohatě stačí k nejbližšímu rozbočovači USB (v ideálním případě k monitoru). Kameru lze pak postavit nejen na monitor, ale i na nějaké atraktivnější místo, což je oproti připojení k paralelnímu portu výhodou.

Výhodou kamery Philips je i jednoduché použití vše, co k provozu potřebujete, je přibaleno v krabici. Kamera má na sobě i mikrofon, takže ozvučení vašeho videa je jednoduché. Jelikož obraz se zvukem představuje celkem slušnou dávku dat, je třeba pohlížet si s nastavením kamery, abyste dostali obraz, který není příliš trhaný. Lze tedy zvolit z této rozlišení. Nejvyšší je 352 x 288 bodů a při tomto rozlišení uvádí výrobce rychlost přehrávání 15 fps (frames per second obrázků za sekundu). Při menších rozlišeních (176 x 144 a 128 x 96 bodů) se rychlost zvýší na 24 obrázků za sekundu. Rychlost závisí i na jiných faktorech, jako je například osvětlení, barevná hloubka, kontrast a gama-zkreslení; i v tomto případě se vyplatí si z kamerou trochu pohrát.

- + připojení přes USB
- + mikrofon
- + vynikající barevný výstup
- malé maximální rozlišení
- nelze připojit napevno

K recenzi poskytl:

Konsigna,
Jana Růžičky 1165, Praha 4
Cena: 3 929 Kč bez DPH

Přes paralelní port

Druhým "okem", které se stavilo na kus øeèi v redakci, je kamera PlugSnap PS39 od firmy Compro. Dodává se v provedení pro paralelní port, takže její pøipojení je pøece jen o trošìku složitìjší, než u døíve zmínìné kamery. Jelikož je k provozu tøeba napájení, musíme kameru pøipojit kabelem o délce 2,4 metru jak paralelnímu portu, tak k výstupu pro klávesnici (souèástí dodávky je potøebná redukce, která by snad jen mohla být o trošku tenìí). Po správném pøipojení je tøeba spustit instalaci ovládacího programu (aktualizovaná verze se dodává na disketách, standardní verze a další softwarové pøíslušenství pak na CD). Na rozdíl od USB-verze je tøeba poèítaè ještě restartovat, a instalace je dokonèena.

PlugSnap PS39 má díky vìtšímu, 1/3palcovému CCD senzoru, maximální rozlišení 1 280 x 960 bodù, to se však kvůli velmi malé rychlosti (ménì než jeden obrázek za sekundu) spíš hodí pro snímání statických obrázkù (pro tento pøípad je na kameøe tlačítko, kterým se snímají jednotlivé obrázky). Podobnì je na tom i rozlišení 640 x 480, jež kamera také podporuje. Mnohem lepších výsledkù lze dosáhnout v menších rozlišeních, tedy v 352 x 288, 320 x 240, 176 x 144 nebo 160 x 120 bodù. Rychlost lze ovlivòovat nastavením kvality obrazu a barev i v rámci jednotlivých rozlišení. Slibované maximální rychlosti 40 obrázkù za sekundu jsme však ani zdaleka nedosáhli. Na prùmìrném poèítaèi (Pentium 100, 32 MB pamìti) se maximální hodnoty pohybovaly okolo 29 fps (nejmenší rozlišení, èernobílý provoz). Pøi rozlišení CIF a nejlepší kvalitì (352 x 288 bodù) jsou prùmìrné hodnoty 2,5 fps (barva) nebo 6 fps (èernobíle). Jedná se tedy o pomìrnì rychlou kameru, musíme ji však vytknout jeden zásadní nedostatek, a tím je absence mikrofonu. K ozvuèení je tøeba použít vlastní externí mikrofon, který se pøipojuje ke zvukové kartì.

Obrázky a video lze díky pøiloženému softwaru ukládat v nìkolika formátech, pro videokonference vedené po Internetu je k na CD k dispozici program Microsoft NetMeeting. Zájemce, kteøí by se o videokonferencích chtìli dozvědìt více, mùžeme odkázat k èlátku, jež vyšel v PC WORLDu è. 12/98. Po testech, jež jsme provedli v redakci (i když pouze na místní síti LAN), mùžeme pøímý pøenos po Internetu jen doporuèit.

- + dostateèná rychlost
- + tlačítko pro sejmutí obrázku
- + SW vybavení
- absence mikrofonu

K recenzi zapùjèil:

Info Web, s. r. o.,

Kabelíkova 1, Pøerov

Cena: 5736 Kè bez DPH

Placaté jsou fajn

Michal Bareš

Chceme-li několika slovy popsat technologii LCD displejů (Liquid Crystal Display), můžeme říci, že za vším jsou dva polarizační filtry, mezi nimiž jsou umístěny krystaly, nebo spíše podlouhlé molekuly připomínající krystaly, schopné otáčet polarizační rovinu propouštěného světla. Tyto krystaly se působením elektrické energie natáčí tak, že buď zakrývají, nebo propouštějí světelný paprsek. První filtr polarizuje světlo, krystaly je otáčejí o 90 stupňů a takto "pootožené" světlo prochází druhým filtrem ven. Na místech ovlivněných elektrickou energií se však molekuly nastaví vertikálně, a tak "zastaví" světelný paprsek na druhém filtru. Rozsvícený bod tedy vzniká pouze tam, kde se světlo zastaví na druhém filtru, tudíž tam, kde působí elektrická

V současné době jsou nejbližší barevné aktivní displeje, známé jako TFT (Thin Film Transistor). U těchto displejů je každý obrazový bod tvořen třemi tranzistory či buďkami (červenou, zelenou a modrou). Při rozlišení 1 024 x 768 bodů je tedy třeba displej poskládat z 2 359 296 tranzistorů, a to je také důvod, proč jsou TFT-displeje, i když jejich cena neustále klesá, stále ještě tak drahé. Je-li totiž jeden z tranzistorů nefunkční, nelze ovládat ani zbytek dva, kterými je tvořen bod, a daný bod je na displeji již navždy nefunkční. Jestliže se takovýchto chyb na displeji objeví více, displej jde od výrobce nekompromisně přímo do stoupy. I když se chybovost stále snižuje, pohybuje se i tak v řádu desítek procent.

Přestože je princip TFT displejů v jádru stejný, výrobci neustále vynalézají nové technologie, které například zvětšují zorný úhel, zvyšují kontrastní poměr, zrychlují dobu odezvy, anebo snižují náklady na výrobu displejů. Každá z firem má tedy v oblasti placatých displejů svoje želízko v ohni, a každá nabízí něco trochu jiného.

Ohromný zájem o ploché monitory způsobil za posledních pár let jejich několikanásobné zlevnění. I u nás již lze koupit patnáctipalcový LCD-displej přibližně za 30 tisíc Kč. Několik firem vsadilo na krásu a účelnost LCD-displejů a tvoří zatím ještě trochu futuristicky vypadající monitory, v jejichž "noze" je obsažen i samotný počítač. Zatím sice nejsou tyto počítače rozšířeny hromadně, ale ani cena již není tak horentní, aby si tuto hračku nemohl dovolit i nadšený fanoušek z řad domácích uživatelů.

Důkazem toho, že s takovým nárůstem zájmu o LCD displeje nepočítali ani výrobci těchto zařízení, je fakt, že v nejbližší budoucnosti (jestliže bude pokračovat současný trend) poptávka výrazně převáží nabídku, jelikož vznikne nedostatek výrobních kapacit. Továrny prostě nestačí chrlit dostatek displejů.

Výhody a nevýhody

Výhodou LCD-panelů, kterou každý pozná na první pohled, jsou bezesporu jejich malé rozměry. Profesionálního uživatele, jenž musí před monitorem sedět často i deset hodin denně, však mnohem víc potíší fakt, že nevyzašují škodlivé záření a mnohem méně tak unavují zrak. Pro rušný kancelářský provoz jsou také vhodné kvůli tomu, že jejich obraz není ovlivněn žádnými interferencemi, takže si klidně můžete dát vitrák vedle monitoru...

Ani LCDpanely však nejsou bez chyby. Nevýhodou, opět patrnou na první pohled, je jejich cena. Proč jsou tyto monitory tak drahé, jsme vysvětlili výše. Nikomu může vadit, že opravdu "použitelný" obraz poskytují ploché monitory pouze v tzv. nativním rozlišení, tedy v tom

rozlišení, v jakém mají naskládány tranzistory. Jestliže je LCD panel optimalizován pro 1 024 x 768 bodů, tak je sice možné přepnout jej na jiné rozlišení, ale kvalita obrazu se mnohonásobně zhorší. Ploché displeje si asi ani v nejbližší době nepořídí fanoušci akčních počítačových her. I když je jejich obraz ostrý, přece jen není nejvhodnější pro hry vyžadující rychlou odezvu. Výhodou klasických CRT-monitorů je i jejich větší barevná paleta...

3D Akcelerátory

Lukáš Erben

3D akcelerace se již stala standardní součástí všech nových grafických karet. Díky silným èipùm od výrobcù jako je nVidia, Rendition, Intel èi 3Dfx se grafické karty zaèaly rozlišovat podle nového hesla: Øekni mi jaký jaký èip máš, a já ti povím, co dovedeš.

Dùvodem, který vedl k tomu, že dnes na trhu nalezneme mnoho konkurenèních karet se stejnými 3D èipy (a obvykle i témìø stejným výkonem) je zejména skuteènost, že vývoj nových technologií pro grafické karty je stále nároènìjší a komplikovanìjší a nejlépe si v nìm vedly nezávislé firmy, které se zabývají pouze vývojem vlastní technologie a nikoliv výrobou grafických karet. V dávné minulosti byly s obdobným modelem úspìšné zejména firmy S3 a Cirrus Logic ovšem s nástupem nových generací karet, obsahujících i obvody pro urychlení 3D grafiky (zejména her) se zaèaly prosazovat nové, døíve témìø neznámé (nebo jen okrajovì pùsobící) firmy.

Dnešní trh grafických karet je totální džungle èipù a pamìtí, ale i ovladaèù, utilit a pøikládaného softwaru. Pokud vám jde ale skuteènì o hardware samotný (tedy o výkonnou a kompatibilní kartu), lze se orientovat i podle technologie (èipu), na níž je karta postavena. Vìtšina znaèkových (ale i mnohé neznaèkové) grafických karet se stejným èipsetem je totiž postavena na jednotném designu vytvoøeném výrobcem èipu a jejich výkon se tak èasto liší jen v rozsahu 5-10 %, mnohdy i ménì. To, èím se pak karty skuteènì liší, jsou další funkce jako je TV vstup a výstup (pro valnou vìtšinu uživatelù zcela zbyteèný), komfortnìjší ovladaèe, lepší technická podpora èi pøiložené programy (hry). Pokud tedy beznadìjnì tápete v záplavì dostupných grafických karet, možná vám ve vašem výběru ulehèí následující pøehled nejrozšíøenìjších èipsetù s 3D funkcemi.

3Dfx

3Dfx Voodoo Graphics

Voodoo Graphics je èipset urèený pro pøídavné 3D karty (kromì 3Dfx karty musíte mít tedy v poèítaèi i klasickou grafickou kartu aù už 2D nebo kombinovanou 2D/3D). Voodoo Graphics bylo prvním skuteènì kvalitním 3D akcelerátorem, a tak je ještì dnes èasto používáno jako základ pro hodnocení (zejména starších) 3D akcelerátorù. Karty s tímto èipsetem bývají obvykle vybaveny 4 MB pamìti, èož znamená, že dokáží zobrazit hry v maximálním rozlišení 640 x 480/16 bit. 3Dfx je sice èipset velmi starý a dnešním hrám stìží dostaèující, jeho obrovskou výhodou je ale velké množství her, se kterými funguje. Vzhledem k cenì je tedy vhodný i jako doplnìk pro hraní starších her, jež s nejnovìjšími akcelerátory nefungují.

3Dfx Voodoo Graphics (1996)

Výrobce: 3Dfx Interactive

3D API: GLIDE, D3D, OpenGL

Pøíklady karet: Monster 3D, Magic 3D

Cena: 1 600 až 3 000 Kè bez DPH

3Dfx Voodoo 2

Voodoo2 je nástupcem Voodoo Graphics a jedná se též o pøídavný 3D akcelerátor. Je

přibližně 2-3krát výkonnější a dostává požadavkům současných her. Hlavními omezeními je maximální rozlišení 800 x 600 (v případě Voodoo2 SLI 1 024 x 768) a maximální 16bitová barevná hloubka. Dodává se ve verzích s 8 a 12 MB paměti (doporučuji 12MB). Zajímavá je možnost zapojit dvě karty současně v tzv. SLI modu poté se výkon zdvojnásobí. Voodoo2 je vhodné pro dodatečně dovybavení počítače P200MMX a rychlejších. Stejně jako Voodoo Graphics i Voodoo2 je výhodné pro velký počet her, které s ním fungují.

3Dfx Voodoo2 (1998)

Výrobce: 3Dfx Interactive

3D API: GLIDE, D3D, OpenGL

Příklady karet: 3D Blaster Voodoo2,

Monster II, Yakumo 3Dfx2, Magic 3D II

Cena: 3 500 až 5 000 Kč bez DPH (12 MB)

3Dfx Voodoo Banshee

Banshee je plnohodnotný čip pro 2D i 3D (nejedná se tedy o přidavnou kartu). Výkonem ve 3D se téměř vyrovná Voodoo2, ovšem zvládá rozlišení až 1 024 x 768, ve 2D pak patří mezi nejrychlejší karty vůbec. Banshee je ideální pro počítače se slabším Pentium II či Celeronem (266-333), přičemž AGP verze je o něco rychlejší. PCI verze je ideální pro upgrade starších PC bez AGP slotů (Pentium MMX, AMD K6). Jedinou podstatnější slabinou Banshee je pouze 16bitová barevná hloubka.

Výrobce: 3Dfx Interactive

3D API: GLIDE, D3D, OpenGL

Příklady karet: Monster 3D, Magic 3D

Cena: 3 600 až 5 000 Kč bez DPH (16MB)

ATI

ATI Rage Pro

Rage Pro je v současné době jeden z nejrozšířenějších čipsetů, zejména díky tomu, že jej ve svých počítačích používají mnozí renomovaní výrobci (u nás např. AutoCont). Mezi výhody Rage Pro patří solidní výkon ve 2D a přijatelná cena. Bohužel ve 3D pokulhává zejména v oblasti kvality obrazu. Pokud tedy uvažujete o hraní her, poohlédněte se raději nikde jinde (třebas po Rage128), pro běžné kancelářské využití ovšem plně dostačuje.

ATI Rage Pro (1998)

Výrobce: ATI

3D API: D3D, OpenGL

Příklady karet: ATI , Xpert@play

Cena: 1 700 až 2 500 Kč bez DPH (8 MB)

ATI Rage Pro (1998)

ATI Rage 128

Rage 128 je zatím vůbec nejnovější 3D čipset na trhu. Momentálně je dostupný jen přes OEM distribuci, a tak jej asi neseženete jinak než jako součást nového počítače. Do prodeje by se však měl dostat už během března. Rage128 je na tom velmi dobře jak co se kvality obrazu,

tak výkonu týèe. S finálním hodnocením ale bude nutné poèkat na prodejní verze karet a nové verze ovladaèù, které by mìly být kvalitnìjší.

ATI Rage128

Výrobce: ATI

3D API: D3D, OpenGL

Pøíklady karet: Rage Fury, Rage Magnum

Cena: zatím pouze pro OEM

Intel

Intel i740

I740 je prvním poèinem Intelu v oblasti grafických karet. Asi nejzajímavìjší vlastností i740 je cena grafických karet s tímto èipem, která se pohybuje mezi 1 400 a 2 000 Kè. Výkon ve 3D je ovšem pod úrovní Voodoo Graphics, a mnoho her tak na kartách s tímto èipsetem bìhá dosti pomalu. Ovšem pro bìžné kancelářské použití s pouze výjimeèným využitím na starší hry i740 plnì dostaèuje.

Intel i740 (1998)

Výrobce: Intel

3D API: D3D, OpenGL

Pøíklady karet: Stealth G460, desítky neznaèkových

Cena: 1 400-2 000 Kè (8 MB)

Rendition

Verite 2x00

Zatím poslední èipset firmy Rendition, Verite 2100 a 2200, už má za sebou hezkých pár mìsícù. To se projevuje negativnì zejména na výkonu, který je pouze na úrovni Voodoo Graphics (ovšem při lepší kvalitì obrazu). Obrovskou výhodou èipsetu Verite 2x00 je ale cena karet, která v současné době spadla u neznaèkových až pod 1 000 Kè za 4MB AGP verzi. Je tak ideální pro velmi levné poèítaèe, kde by se jinak používaly karty S3 Virge.

Intel i740 (1998)

Rendition Verite V2x00 (1997)

Výrobce: Rendition

3D API: D3D, OpenGL

Pøíklady karet: Stealth S220, mnoho neznaèkových

Cena: 1 400-2 000 Kè (8 MB)

nVidia

nVidia Riva 128, 128ZX

I pøes svùj pokroèilý vìk je Riva 128/ZX stále velmi oblíbený èipset. Mezi hlavní výhody patøí slušný výkon ve 2D i 3D (rychlejší než Voodoo Graphics) a pomìrnì pøíznivá cena. Hlavním mínusem je velmi nízká kvalitì obrazu ve 3D (horší než Voodoo Graphics). Riva 128/ZX je vhodná pro poèítaèe, na kterých se pøevážnì pracuje a hry se hrají spíše pøíležitostnì. Zajímavá mùže být i plná podpora OpenGL.

nVidia Riva 128/ZX (1997)
Výrobce: nVidia
3D API: D3D, OpenGL (full)
Příklady karet: Viper 330, Velocity 128 3D
Cena: 2 000-2 500 Kč (4-8 MB)

NVidia Riva TNT

Asi nejlepší momentálně dostupný čip je Riva TNT od firmy nVidia. Výkonem patří mezi nejrychlejší (rychlejší je pouze Voodoo2 SLI a zatím nepříliš dostupný Rage128), kvalitou obrazu a podporou 3D rozhraní pak mezi absolutní špičku. Riva TNT je ideální jak pro hry, tak i pro profesionální využití (podporuje plně OpenGL). Maximální rozlišení ve 3D je 1 600 x 1 200, použitelné je pak mnohdy ještě 1 152 x 864. Jedinou nevýhodou TNT tak je potřeba poměrně rychlého počítače (skutečně plně využítí možností karty je možné až na Pentiu II 350 a rychlejším).

NVidia Riva TNT (1998)
Výrobce: nVidia
3D API: D3D, OpenGL (full)
Příklady karet: Viper V550, Velocity V4400, Asus V3400
Cena: 4 000-5 500 Kč (16 MB)

Matrox MGA G200

Čipset G200 exceluje zejména v kvalitě obrazu. A to jak ve 2D (často se o něm mluví jako o vůbec nejlepším), tak i ve 3D (srovnatelný s TNT). G200 se dodává na kartách Millennium, určených pro profesionály, a herních kartách Mystique (ty jsou dražší). Hlavní slabinou G200 je výkon, který nedosahuje úrovně Voodoo2, Banshee či TNT, a nepříliš dobrá podpora OpenGL. To je ale na druhou stranu částečně vykompenzováno nižší cenou, zejména v případě Millennium. Karty Matrox jsou ideální pro použití v oblasti 2D grafiky (Photoshop), ale i pro méně náročné hráče.

Matrox MGA G200 (1998)
Výrobce: Matrox
3D API: D3D
Příklady Karet: Millennium G200, Mystique G200
Cena: 3 000-3 600 Kč

S3 S3 Savage

Savage představuje návrat S3 do oblasti výkonnějších karet. Cena neznačkových karet s tímto čipem a 8 MB pamětí již klesla pod 2 000 Kč, což představuje jeden z nejlepších poměrů cena/výkon. Bohužel Savage je poměrně problémový čip, a vzhledem k oběsným problémům s kompatibilitou bych jej doporučil spíše zkušeným uživatelům.

Kromě výše uvedených se na trhu objevují i některé další typy 3D čipsetů jedná se převážně o starší typy, které jsou dnes již na ústupu (S3 Virge, Voodoo Rush), či o čipsety vhodné spíše

pro profesionální využití (Permedia 2, \9 Ticket to Ride). V průběhu letošního roku by se pak mělo objevit mnoho nových èipsetù mezi nejòekávanìjší patøí Voodoo3, Riva TNT2, Savage4 a Permedia 3.

S3 Savage (1998)

Výrobce: S3

3D API: D3D, OpenGL

Pøíklady karet: neznaèkové

Cena: cca 2 000 Kè (8 MB)

Software

Anglicky s celebritami - ALL Stars in Action

Roman Váni

Studenti angličtiny a zejména ti, kdož ještě neměli příležitost ke kontaktu s rodným mluvčím mají nový důvod k radosti: společnost Electronic Publishing Association pro ni připravila ve spolupráci s Dr. Lang Group novou řadu multimediálních výukových titulů s názvem English in Action. Jedná se o komplet čtyř CD-ROMů, jež jsou zaměřeny na poslech a porozumění mluvenému jazyku prostřednictvím videonahrávek pořízených britskou televizní stanicí SKY NEWS. Zájemci o světový jazyk zde mají jedinečnou příležitost ke kontaktu s angličtinou v podání známých osobností z oblasti politiky, podnikání, literatury, filmu a populární hudby. Převážně se jedná o rodné mluvčí z anglosaské i americké oblasti, nechybí však ani zástupci nerodilých mluvčích, jejichž anglický projev je rovněž na velmi vysoké úrovni. Při výběru osobností si autoři kladli za cíl zmapovat různé charaktery použitého jazyka: zatímco projev politiků je velmi srozumitelný (výborná artikulace, pomalé tempo hovoru, použití snadnější slovní zásoby), spisovatelé používají bohatou slovní zásobu, projev filmových a popových hvězd je pak více neformální s použitím slangových slov.

Tituly v nabídce

Řada English in Action obsahuje v současné době čtyři tituly: Businessmen and Politicians (Bill Clinton, Margaret Thatcher, Bill Gates, Benazir Bhutto, Peter Sutherland), Famous Writers (Jackie Collins, Jeffrey Archer, Stephen King, Jung Chang), Pop Stars (Mark Knopfler, Joe Cocker, Roger Taylor, Genesis) a Film Stars (Nicolas Cage, Kim Basinger, Tom Hanks, Ralph Fiennes, Helena Bonham-Carter). Cenová zvýhodnění je pak kolekce všech čtyř kompaktních, která nese název All Stars in Action. A právě tuto kolekci jsme získali k redakčnímu testu.

Obsahová náplň a výukové funkce

Jak již bylo řečeno v úvodu, obsahová složka produktu je vystavěna na videoklipech projevech osobností a následných cvičeních. Na úvod se samozřejmě doporučuje videoklip zhlédnout. K tomu slouží slušně vybavený přehrávač, který umí kromě běžných funkcí (přehrávání, pauza, přejížení) také zopakovat aktuální frázi, zobrazit textový přepis aktuální části projevu, a dokonce obsahuje i nástroj na trénování výslovnosti (můžete porovnat vlastní výslovnost s originálem). Následují cvičení v části Preview, která ověří, jak jste projevu porozuměli. Postupuje se v duchu Komenského metod: nejprve odpovídáte na otázky jednodušší (myšlenka celého projevu), postupně se otázky komplikují (dotazy na konkrétní nuance v projevu). Pokud jste se v předchozím bodu "nechytili", není zdaleka nic ztraceno. Následující část se jmenuje Listening Practise a slouží k detailnějšímu poslechu nahrávky. V pravé části obrazovky si přitom můžete nechat zobrazit doslovný přepis projevu nebo jen krátká, dlouhá či obtížná slova. V pomoci nepoříší zkušeným studentům šli tvůrci produktu ještě dále: v dolní části obrazovky lze nechat zobrazit český překlad obtížných slov, nebo dokonce překlad celých vět! Kliknutím na libovolnou větu samozřejmě vyvoláte přehrávání této věty na videu.

Další výukovou aktivitou je Writing Practise. Zde si můžete nacvičit psaní jednotlivých slov. Také v tomto modu máte možnost zobrazení/zakrytí krátkých, dlouhých a přeložených slov, nápomocen může být též český překlad slov či vět v dolní části obrazovky.

Poslední sekci, avšak velmi obsáhlou, je Exercises. Zde se nachází kolekce úkolů, jejichž cílem je procvičit jazykové konstrukce a gramatiku obsaženou v ukázce. Procvičíte zde překlady, spojení slov, pořadí slov ve větě, výběr vhodných slov či vlnou skladbu, nechybí ani užitečný diktát. Za zmínku stojí rovněž funkce Note Below, která vysvětlí zajímavá slovní spojení a fráze (např. metafory, rčení, přirovnání apod.).

Přestože je English in Action určena primárně pro domácí samostudium, její využití je možné také při výuce ve školách. Pro podporu tohoto způsobu použití je implementována funkce Hints for Teachers, která obsahuje náměty, jak s videonahrávkami dále pracovat.

ALL Stars in Action

- + široké spektrum použitého jazyka
- + výborná cvičení
- + užitečné funkce
- + překladový slovník
- + víceuživatelské
- pomalá odezva videopřehrávače
- náročná témata

K recenzi poskytla firma:
CD ROM Centrum, s. r. o.
Novodvorská 82, Praha 4
www.epaonline.com
Cena: 790 Kč za 1 CD,
komplet 4 CD za 2 370 Kč

Buĕme "ready" Norton 2000 Corporate Edition pro nadchezící milénium

Vladimír Drda & Michal Drda

Na to, že pøechod do 21. století se nevyøeší zvýšenou konzumací šampaòského, nás upozoròoval ne jeden èlánek s tematikou PC versus rok 2000. Fakt, že veškerý problém vychází pøevážnì ze snahy o úsporu a lidské pohodlnosti, je nám tedy dobøe znám. Psát (řukat do poèítaèe) èíslo napø. 88, je urèitì o moc kratší, než 1988. Navíc dvojciferné èíslo zabere jen jeden byte, kdežto na ètyøciferné už potøebujeme byty dva. Není tedy dùvod plýtvat jak prostorem, tak i dvìma vždy shodnými úhozy do klávesnice. Každému je pøece jasné, že máme 20. století. Ale copak? Že by to s blížícím se rokem 2000 pøestávalo být tak jasné?

V úvodu jsme si jen nastínili pøíèinu problému, teĕ je ale èas s tím nìco dĕlat. Naskýtá se i otázka, kde já budu na svém poèítaèi problém hledat a jak si s ním poradím? Bohužel odpovĕí není tak jednoznaèná, a není tématem tohoto èlánku se problémem detailnì zabývat. Podstatné pro nás je, že firma Symantec ve spolupráci s Viasoftem nabízí produkt, který na platformì Windows 95/98, NT 3.51 a vyšší dokáže prohledat datové soubory a nainstalovaný software, a ohlásit nesrovnalosti v nich nalezené.

Trocha terminologie

V tomto odstavci vám pøiblížíme základní pojmy, které se této tematiky bezprostøednì týkají.

- date windowing - pøedstavme si dvacáté a jednadvacáté století jako nádobu s pøepážkou uvnitø. Na levém konci nádoby máme èíslo 99, na pravém konci 0 (žádné èíslo nemá více než 2 cifry). Každé èíslo vlevo od pøepážky znamená rok ve století 20., každé èíslo vpravo spadá do oblasti rokù ve století 21. Bohužel každý výrobce si stanoví polohu této "pøepážky" (hranice) trochu jinak, a dokonce rùzné verze téhož produktu tuto hranici mĕní. Z pøedchozího vyplývá, že napø. spreadsheet, otevøený ve dvou rùzných verzích téhož aplikaèního programu, mùže v jedné verzi interpretovat rok 21 jako 1921 a ve verzi druhèjako 2021.

- cusp date - takto se v angliètinì nazývá ono hranièní datum, od nihož se mĕní smysl dvojciferného vyjádøení datumu z jednoho století do druhého. Napø. u Excelu verze 8 je to rok 29. Pro zajímavost verze Excelu 2 a 3 nemají cusp date a uvažují všechna 2ciferná data ve století dvacátém. Excel 4, 5 a 7 stanovuje cusp date na rok 19. To znamená, že otevøením spreadsheetu starších verzí v Excelu 8 se budou datумы døíve uvažované jako 1919-1929 interpretovat jako 2019-2029.

Prohledávání

Scanning (prohledávání) probíhá rozdílnì podle druhu souboru. Podporovány jsou i tzv. neformátované soubory, u nichž Norton 2000 nepoznal, jaké z podporovaných aplikací patøí. Podporované spreadsheetové soubory, stejnì jako databáze, jsou testovány na datovou dvouznaènost mnohem detailnìji a pĕístupové ohodnocení závažnosti problému je souèástí výsledného reportu. Asi nejvíce se autoøi soustøedili na produkty MS Word, Excel, Lotus 1-2-3 a Quattro Pro, v databázích pak MS Access, dBase, Paradox, FoxPro a Clipper. Prohledávány jsou i visual-basicové embedded programy v Excelu nebo Accessu. Některý software, jako

např. MS Access, je z hlediska windowingu závislý na podpůrné DLL knihovně oleaut32.dll. To je nebezpečné faktem, že ve Windows můžeme mít různý software dodaný s různými verzemi této knihovny. Potom vlastně ani nevíme, jak windowing probíhá, než se o tom na vlastní oči empiricky přesvědčíme.

BIOS Fix

Basic Input Output System (běžně zkracovaný jako BIOS) sídlí v ROM (obvykle EEPROM) v malém integrovaném obvodu základní desky. Norton 2000 obsahuje utilitu BIOS Test, jež dokáže otestovat, zda jsou systémové hodiny schopny korektně přejít do roku 2000. U nových základních desek snad všech výrobců by to neměl být problém, leč je vhodné si to před příchodem roku 2000 ověřit. V případě, že BIOS Test zjistí neschopnost stávajícího BIOSu běžet korektně po roce 2000, bude se vám hodit utilita BIOS Fix. Ostatně tato utilita je preventivně nainstalována při default instalaci Nortonu 2000. Je-li váš BIOS v pořádku, instalaci BIOS Fixu se nic nezkazí. Při příznivém výsledku BIOS testu je vhodné BIOS Fix odstranit (nahrává se v autoexecu). V některých případech nemusí pomoci ani BIOS Fix a je potom nutné BIOS vyměnit (případně flashovat), nebo vyměnit celou základní desku.

Agent

Agent je program pracující v režimu příkazové řádky a slouží pro vzdálené spuštění testů Nortonu 2000 v rámci podnikové sítě. K podstatné části svojí konfigurace využívá projektové soubory vytvořené v grafickém uživatelském prostředí a na command-line se dokonfigurují jen detaily.

Závěrem

Při recenzi bylo nejzajímavější dozvědět se, kolik skrytých potenciálních chyb je uhnížděno v dokumentech a knihovnách obyčejných kancelářských aplikací, jako je např. Word nebo Excel. Norton 2000 asi doporučíme každému, jehož spreadsheetsy a databáze se číselně točí kolem let v blízkosti kritických (cusp) datumů (pozn.: což není rok 2000, jak je z předchozích odstavců patrné). Zjistit, zda můj BIOS zvládne přechod do 21. století, je rovněž vhodné vidět a případný problém řešit. Nutno ale poznamenat, že obsluhu programu je třeba ponechat osobě počítačově více pokročilé a znalé anglického jazyka.

Norton 2000

- + ušetří spoustu času a peněz
- + uživatelské rozhraní
- oběsná nestabilita při prohlédávání jistých souborů

K recenzi poskytla firma:
PR agentura Virklis
V Nové čtvrti 386, Praha 10
Cena: 2 240 Kč (bez DPH)

Slovník Adicom: YAP 4.0 zadarmo!

Jan Janèa

Donedávna jsme si možná raději kupovali tištiné slovníky, protože byly mnohem levnější. Nyní si naprosto stejný slovník můžete pořídit v elektronické podobě a prakticky zadarmo!

Firma Adicom přichází s vynikající nabídkou nabízí zcela zdarma program YAP 4.0 Lite se slovníky: 1) A-È/È-A (celkem 22 000 hesel) 2) N-È/È-N (celkem 22 000 hesel) a 3) vynikající A-È//È-A střední všeobecný slovník od prof. I. Poldaufa. Titul v tištiné podobě obsahuje 1 072 stran, přičemž je k dispozici 75 000 hesel (A-È 35 000 hesel obsahujících 315 739 slov; È-A 30 000 hesel, 244 990 slov). Přestože je tento slovník označován jako střední, obsahuje značně rozsáhlá hesla celkem 560 728 slov! Díky dobré zvolené komprimaci dat však celá instalace zabírá na disku cca 18,5

Malé slovníky jsou zcela zdarma a můžete je používat neomezeně dlouho, stejně jako své vlastní uživatelské slovníky. A-È/È-A střední všeobecný slovník máte plně k dispozici na 60 dnů, a po této době si jej můžete zaregistrovat za pouhých 195 Kč! Struktura hesel odpovídá tištiným slovníkům, jak je vidět i na obrázku.

Po přečtení tohoto článku si jej můžete z našeho CD nainstalovat!

Další slovníky

Volitelně lze jako další moduly dokoupit: Americko-èeský velký slovník (S. Nicholas, 100 000 H, přes 1 mil. slov, 1168 stran v knize, 16 MB, 569 Kč), È-A velký (I. Poldauf, 75 000 H, přes 800 000 slov, 1 160 stran, 17 MB, 429 Kč; největší È-A slovník na trhu!), A-È/È-A technický (kolektiv autorů, `a 20 000 H, `a 1 000 stran, celkem 12,8 MB). Pro angličtinu jsou dále v nabídce slovníky: ekonomický, ekonomický výkladový, stavební, dopravní a počítačový, a to v ceně od 399 do 546 Kč. Adicom dále chystá vydat rozsáhlý A-È/È-A ekonomický a právní slovník. Pro němčinu jsou k dispozici slovníky: N-È/È-N střední všeobecný (60 000 H, 12,8 MB, 788 Kč), N-È/È-N ekonomický, finanční a právní (JUDr. J. Zlámal, 11 000 H, 3,8 MB, 441 Kč), N-È velký lékařský (PhDr. I. Mokrošová, 50 000 H, 6,8 MB, 756 Kč).

Práce se slovníkem

YAP má k dispozici tři druhy vyhledávání. Lokální hledání se provádí zápisem hesla do vstupní řádky. Heslo se hledá již během zápisu. Globální hledání využijete, máte-li instalováno více slovníků; program je pak prohledává v pořadí, které sami stanovíte.

Fulltextové hledání lze provádět v aktuálním otevřeném hesle (například v obsáhlém hesle slovesa come), ve zvolené skupině hesel (například ekonomie) nebo v celém slovníku. S využitím logických operátorů lze zadávat i poměrně složité podmínky, a proto během sekundy najdete i to, co byste v tištiném slovníku patrně nenašli. Do vyhledávacího pole například napíšeme dotaz storage NEAR heater a v heslu akumulace se dozvíme, že storage heater jsou akumulace kamna.

Automatické vyhledávání využijete například při práci s Internetem. Zmenšené pracovní okno programu YAP zůstává stále viditelné a v něm se automaticky objevuje překlad slova, které bylo zkopírováno do schránky.

Výuka

Slovní zásoba je ve slovníku rozdělena do 53 témat (například: anatomie, biologie, botanika, chemie, obchod, pojišťovnictví, politika, ekonomie, atd.). Lze si nechat zobrazit pouze výrazy z daného oboru a ty pak můžete snadno studovat.

Slovník pro každého

Vzhledem k vysoké užitné hodnotě a neuvěřitelně nízké ceně bude YAP-lite skutečně účinnou jazykovou pomůckou, kterou si může dovolit každý. Aktivace číslo pro A-Ě/Ě-A střední slovník (za pouhých 195 Kč) lze však získat pouze do září 1999. Cenově výhodné jsou i slovníky Americko-ěeský a Velký slovník Ě-A, protože kompletně pokrývají americkou i britskou angličtinu. Pro potřeby překladů v rámci kanceláře se pak jistě vyplatí mít i slovníky technické a ekonomické. Celkový program YAP nabízí opravdu hodně za málo peněz. A přitom nemusíte kupovat "zajíce v pytli", protože u řady titulů se jedná o slovníky, které jsou běžně známé!

Adicom YAP 4.0

- + různé typy vyhledávání
- + rychlost
- + cena

Cena: zdarma (včetně DPH),
další slovníky do 1 000 Kč
K recenzii poskytl: Adicom CZ,
Vrbova 19/1475, Praha 4
www.adicom.cz

Co je to CORBA? aneb middleware dneška

Dušan Bálek, Radek Pospíšil

Jedním z hitů 90. let v oblasti softwarového inženýrství jsou vícevrstvé architektury (multi-tier architectures). Jedná se o nástupce klasického klient-server paradigmatu, jehož hlavní výhodou je snadná údržba (maintenance) aplikací spolu se znovupoužitelností (reusability) jejich programových částí. Klientské části aplikací obsahují pouze prezentační logiku; jak logika aplikací (nikdy též business), tak i datová jsou přesunuty do specializovaných serverů. Prostředí podporující implementace aplikačních vrstev se nazývá middleware.

Neúspěšnější middleware dneška je CORBA. Ta vytváří jednotný objektový model, nezávislý na operačním systému, programovém vybavení, programovacím jazyku a na síťovém spojení počítače. Úspěšně, jednoduše a elegantně se vypořádává s heterogenním prostředím, které je v současné době tím nejpálivějším problémem ať už podnikových sítí na straně jedné, nebo Internetu na straně druhé.

Object Management Architecture

Za vznikem architektury CORBA stojí skupina OMG (Object Management Group), jež v roce 1991 publikovala svou představu základního frameworku pro distribuované objektově orientované technologie Object Management Architecture (OMA). OMA definuje následujících pět základních komponent:

- Object Request Broker (ORB) páteř celé architektury, propojující zbylé komponenty. Zajišťuje komunikaci mezi jednotlivými objekty v distribuovaném prostředí formou doručování požadavků (requests) a následných odpovědí (replies).
- Object Services základní služby se standardizovaným rozhraním, které vyvozejí aplikací mohou potřebovat k práci s distribuovanými objekty (např. jmenná služba (naming), katalogové vyhledávání (trading), persistence).
- Common Facilities sdružují rozhraní objektů napříč aplikačními doménami (např. Internationalization Facility, Time Facility).
- Domain Interfaces standardizují rozhraní objektů charakteristických pro určitou aplikační doménu (např. telekomunikace, zdravotnictví či elektronické obchodování).
- Application Objects objekty ryze specifické pro konkrétní aplikaci. Tato komponenta není standardizována OMG.

Object Request Broker

Základní komponentou architektury OMA je ORB, jehož funkcionalitu OMG specifikuje v architektuře CORBA (Common Object Request Broker Architecture). Je to objektová sbírnice, která objektům umožňuje transparentně vysílat požadavky (requests) směrem k jiným objektům (ať již lokálním nebo vzdáleným) a následně od těchto objektů přijímat odpovědi (replies). Toto prostředí je nezávislé jak na programovacím jazyce, tak na operačním systému či hardwarové platformě.

Na počátku je IDL

Pro komunikaci mezi CORBA objekty jsou důležité specifikace jejich rozhraní v jazyce IDL (Interface Definition Language). Ty slouží jako jakási forma kontraktu mezi CORBA objekty a jejich potenciálními klienty jinak řečeno, klient volá pouze metody nad rozhraním definovaným v IDL, a nestará se o to, jakým způsobem je daný objekt implementován. IDL specifikace rozhraní jsou následně, s pomocí IDL kompilátoru, mapovány do konkrétních programovacích jazyků, ve kterých jsou již pak dané CORBA objekty implementovány. Použitím tohoto mechanismu dochází k oddělení implementace CORBA objektů od jejich rozhraní, čímž se dosahuje již jednou zmíněné nezávislosti CORBA prostředí na programovacím jazyce. V současné době existují OMG standardy mapování IDL do následujících jazyků: C, C++, Smalltalk, Ada95, COBOL a Java.

Volání metod CORBA objektů

Vzdálený CORBA objekt je v klientském adresovém prostoru zastupován jiným objektem, tzv. proxy. Proxy má obvykle stejné rozhraní jako cílový objekt, a jeho metodami jsou tzv. stuby (stubs). Stubem se označuje kód, který vezme všechny parametry volání, vloží je spolu s identifikací dané operace do zprávy (marshalling) a tuto zprávu předá jádru ORBu k doručení směrem k cílovému objektu.

Na straně serveru předá ORB došlou zprávu skeletonu. Úkolem skeletonu je vyjmout z ní identifikaci požadované operace spolu s jejími parametry, a tuto operaci zavolat nad implementací CORBA objektu.

Formát zpráv předávaných mezi klientem a serverem je specifikován protokolem IIOP (Internet Inter-ORB Protocol), který zajišťuje interoperabilitu mezi ORBy různých výrobců.

Z popsaného mechanismu je patrné, že lokální volání metody nad proxy má tedy za následek pro klienta transparentní vyvolání odpovídající metody nad vzdáleným objektem (tento mechanismus již známe z RPC).

Poznamenejme pouze, že kód klientského proxy i serverovského skeletonu je automaticky generován IDL kompilátorem na základě popisu rozhraní cílového CORBA objektu. V případě, že toto rozhraní je v době kompilace klienta či serveru neznámé (typická situace: implementujeme-li např. most (bridge) do jiného prostředí), nabízí CORBA programátorovi možnost "ručně" suplovat práci stubu či skeletonu pomocí Dynamic Invocation Interface (DII) na straně klienta či Dynamic Skeleton Interface (DSI) na straně serveru.

Závěrem...

Jako všechny věci, které když jsou "geniální", tak jsou i principiálně jednoduché, je i CORBA samotná technologií, jejímž základům se lze naučit za několik dní. CORBA však není jenom výše popsaný princip. Podstata je skryta ve standardizovaných rozhraních, a už pro Object Services, Common Facilities či Domain Objects, jejichž detailní znalost se však vymyká možnostem jedince. Případní zájemci se s nimi mohou seznámit na adrese <http://www.omg.org>.

Grafika jedna radost - Corel Print Office CZ

Vladimír Vondráček

Nejen softwarovým balíkem DRAW! živa jest firma Corel. Z její dílny vycházejí i další pozoruhodná dílka. V únorovém čísle jsem měl tu čest psát recenzi na kufřík obsahující 1 000 000 všemožných obrázkových souborů. Nyní se mi dostala do ruky krabice s neméně zajímavým programem. Na těchto CD je v ní obsaženo takřka vše, co může člověk potřebovat pro vytváření a případný tisk vizitek, hlavičkových papírů, pozvánek, zkrátka propagačních a reklamních materiálů.

Tvorba tiskoviny

Aby takovýto propagační materiál měl potřebnou obchodní průraznost, musí se nějakým způsobem vymukat ze záplavy jednoduchých reklamních letáků a brožur. Print Office za nikoho samozřejmě nápady vymýšlet nemůže, ale může je velmi účinně pomáhat realizovat. Pro nevšednost a neotřelost návrhů jsou připraveny rozsáhlé soubory klipartů a fotografií. Převážnou většinu ze 3 CD v balíku tvoří právě tyto doplňky. Programová aplikace samotná je obsažena na jednom CD společně s aplikací Print House. Přitom se na toto CD podařilo vmístit ještě základní sadu stylů a přes stovku všelijakých fontů, podporujících českou diakritiku. Ze zbývajících dvou CD jsou na jednom pouze kliparty a na druhém pouze fotografie, takže vybírat je skutečně z čeho. Ikony a texty se na plochu letáku či vizitky umísťují prostě přetažením, a nechají se měnit jejich rozměry či barvy. To však není vše, Print Office má v sobě zabudovány ještě algoritmy na provádění různých efektů, jako třeba víru či skládanek a podobně. Při práci s těmito efekty je však třeba mít napaměti jejich poměrně značnou výpočetní náročnost a počítat s delší odezvou na provedení změny. Zvláště na pomalejších počítačích je třeba toto uvážit. Z tohoto hlediska je deklarovaná minimální konfigurace (procesor 486DX a 8 MB RAM pro Windows 95) skoro až nedostačující. Nicméně výsledná kvalita obrázků a efektů je natolik vysoká, že se vyplatí strávit u počítače o nějakou tu minutu navíc. Koneckonců i potisk krabice, ve které se software prodává, byl vytvořen pomocí grafických aplikací firmy Corel.

Finální úpravy, tisk

Zatímco Print Office je určen k vytvoření finálního dokumentu pomocí připravených materiálů, Print House umožňuje tyto materiály upravovat. Takže zatímco v Office se provede efekt víru na celý dokument, lze si připravit "zavírovaný" obrázek v "Housu". Print House totiž umožňuje editovat přímo obrázek, a ne jen jeho vlastnosti. Optimální postup tedy spočívá nejprve v pořízení předlohy (buď skenu, digitální fotografie apod., nebo vlastní malůvky), a pak v úpravě této předlohy pomocí aplikace Print House a následném vložení na svoje místo pomocí Print Office. Výsledkem mohou být velmi kvalitní dokumenty, samozřejmě v závislosti na kvalitách obsluhy. Otázkou doslova několika minut je např. vytvoření obyčejné vizitky nebo kalendáře na měsíc či rok. Na to vše jsou přiloženy šablony, z nichž lze velmi jednoduše zvolit optimální

Shrnutí

Softwarový balík je slušně zpracovaný a svému účelu slouží velmi dobře. Podle tvrzení na obalu je v něm obsaženo 10 000 fotografií a na 35 000 grafických objektů s obchodním zaměřením. Důležitá je také možnost výsledný dokument exportovat jako stránku formátu HTML s tím, že všechny obrázky jsou převedeny do formátu JPEG nebo GIF, podle vaší volby.

Corel Print Office CZ

- + jednoduchost ovládní
- + čeština
- + mnoho doplňkových grafických objektů a fotografií

K recenzi poskytla firma:
Corel, Šaldova 34, Praha 8
Cena: 3 270 Kč (bez DPH)

Internet Download Centrum - Manažery soubor

Vladimír Drda & Michal Drda

Připadá vám Průzkumník (Explorer), jakožto manažer souborů, příliš těžkopádný? Nemusíte chodit ani moc daleko. Přimo z Internetu si v řadách sharewaru, nebo dokonce freewaru můžete stáhnout nejrůznější alternativy. Z obrovského množství těchto aplikací, dostupných na Webu, jsme vám přinesli ty, které nás nijakým způsobem

Servant Salamander 1.52

215 KB; (<http://vorvan.sh.cvut.cz/salamander>) Na tomto programu asi nejvíce oceníme, že je úplně zadarmo. Celý je tvořen dvěma okny ve stylu Norton Commanderu 95, disponuje i příkazovou řádkou. Pro mírně pokročilého uživatele je to zcela jistě příjemný pomocník nemá žádné speciální vlastnosti, rovněž ale ani žádné základní nepostrádá. Lze s ním celkem bez problémů a efektivně kopírovat, přesouvat, mazat atd. To vše samozřejmě funguje i s dlouhými názvy souborů a složek (LFN), stejně jako u všech ostatních programů v tomto článku zmiňovaných. Program je stále vyvíjen a vylepšován, můžete se na autorových stránkách, umístěných na strahovském studentském serveru Vorva, přihlásit k odebírání aktualit a stát se oficiálním beta-testerem. Závěrem nesmíme opomenout, že program k nám promlouvá česky.

Operační systém: 32bitová Windows

Licence: freeware

Nicos Commander 4.10(b)

390 KB; (<http://www.geocities.com/siliconvalley/way/2686>)

Už i zkratka NC napovídá, že se jedná o další "derivát" Norton Commanderu, fungující ve Windows a podporující dlouhé názvy. Kromě klasických funkcí, zmiňovaných již u Servant Salamandra, je zde podpora ZIP archivů, možnost bleskového restartu Windows, přihlášení nového uživatele a vypnutí Windows to vše jen jedním kliknutím na ikonku na liště. Součástí je i velmi jednoduchý FTP klient, který zobrazí FTP site shodně, jako by byl jedním z vašich disků, a tím stylem s ním umí i pracovat. Neumožňuje ale použití proxy serveru, takže přijde vhod asi jen modemistům a pár dalším šňastlivcům (jak se to vezme), kteří nejsou za firewallem.

Operační systém: 32bitová Windows

Licence: shareware 20 USD, zkušební doba 30 dní

WinNavigator 1.35

1,39 MB; (<http://www.copris.com/wn>)

Svým vzhledem opět nijak výjimečný, podívejme se radši na rozšířené vlastnosti, kterých je v tomto případě hezká řádka. Podporuje komprimované formáty ZIP, RAR, ARJ, ARC a LZH. Dále umí přehrávat soubory typu WAV, MIDI, MP3, XM, S3M, MOD, IT a MED. Obrázky si v něm můžete prohlédnout, pokud jsou ve formátu BMP, PCX, GIF, JPEG nebo ICO. Jako jediný podporuje 5 jazyků britskou a americkou angličtinu, ruštinu, polštinu a italštinu. Bohužel nečeštinu, což by bývalo bylo nejpreferovanějším. Aby toho nebylo málo, máme k dispozici řadu nástrojů jako vytáčení připojení k Internetu, prohlížeč schránky, přehrávač CD,

ovládání hlasitosti a prohlížeč zdrojů, používaných spustitelnými soubory a dynamicky linkovanými knihovnamí.

Operační systém: 32bitová Windows

Licence: shareware 29 USD, zkušební doba 30 dní

Windows Commander 3.53

1,1 MB; (<http://www.ghisler.com>)

Jeden z nejpopulárnějších u nás, nebo i kromě spousty dalších jazyků mluví i česky a funguje stejně dobře ve starých 16bitových Windows, jako v nových 32bitových. Pozor, chcete-li mít vyšší výkon na 32bitovém operačním systému a podporu drag & drop i mimo vlastní okno aplikace, musíte si stáhnout 32bitovou verzi. Ve svých panelech dokáže zobrazit obsah archivů ve formátu PKZIP, ARJ, LHA, RAR, UC2 a ACE. Chceme-li s nimi i pracovat, musíme v nastavení specifikovat cestu k danému komprimačnímu/dekomprimačnímu programu. Pokud žádnou takovou externí utilitou nedisponujeme a nechceme si ji zatím obstarávat, přijdou jistě vhod vnitřní ZIP a UnZIP, jež ke své činnosti nepotřebují volat externí program. Vnitřně je podporována i dekomprimace (nikoliv komprimace) formátů ARJ, LZH, GZ a TAR. Nesmíme zapomenout na vestavěného FTP klienta, který je na úrovni a dá se říci, že pokud používáme Windows Commander, další FTP klient je pro běžné používání zbytečný.

Operační systém: 16i 32bitová Windows

Licence: shareware 32 USD, zkušební doba 30 dní

FAR 1.52

1-2 MB; (<http://www.creabel.com/softronic>)

Autorem je Eugene Roshal, kterého jistě známe jako autora komprimačního programu RAR. Tak promyšlený a rozšiřitelný manažer souborů (už zdaleka nejen souborů) těžko hledá opravdovou konkurenci, i když na první pohled vypadá jako obyčejný, starý dosovský Norton. K FARu tíhnou zejména programátoři, ale i jiní lidé, kteří u počítače strávili už více hodin, než na vzduchu a v posteli. Tací uživatelé neočekávají od manažeru souborů spoustu barevných ikoněk, hloupá nastavení "pro děti" atd. Rozhodující je rychlost ovládání, přehlednost, spolehlivost a možnosti. Jmenovat základní vlastnosti by bylo jen zdržováním, raději si uvedeme funkce některých běžně dostupných plug-inů.

- ASCII chart zobrazí tabulku ASCII.

- Clip Select v panelu označí takové objekty (např. složky nebo soubory), jejichž názvy se shodují s názvy uloženými ve schránce Windows.

- Edit Description k jednotlivým objektům ve složce dokáže vytvořit soubor s popisem.

Vhodné pro hromadný popis souborů ve stylu BBS.

- Registry Browser v panelu si můžeme prohlížet systémový registr.

- FTP klient bez komentáře.

- MultiArc podpora různých komprimovaných formátů. K plné činnosti je nutné mít nainstalovanou odpovídající komprimační utilitu, jinak lze archivy jen prohlížet.

- Network Browser v panelu lze procházet sítí, stejně jako bychom to dělali přes "Okolní počítače".

- Recycle Bin jak název napovídá, můžeme si pomocí tohoto plug-inu procházet obsah koše přímo v panelech FARu, a samozřejmě smazané soubory z koše obnovovat.

Operační systém: 32bitová Windows

Licence: shareware 35 USD, zkuš. doba 40 dní

TWinExplorer 1.3
674 KB; (<http://www.pepsoft.com>)

Na TwinExploreru je příjemné, jak kombinuje dvě okna klasického průzkumníka do jedné aplikace. V dolní liště tzv. Speed Dirs jsou tlačítka, jež se nastaví na rychlý přechod do určitého adresáře na disku, což je myslím zajímavý nápad. Zbytek aplikace je, dá se říci, téměř identický s Průzkumníkem. Nejsou tedy k dispozici žádné extra funkce, jaké jsme zmiňovali např. u FARu, Windows Commanderu či Navigatoru. Za vyzkoušení ale určitě stojí, jen ta cena je trochu nadsazená.

Operační systém: 32bitová Windows
Licence: shareware 19,95 USD, zkušební doba 30 dní

Výzva pro české tvůrce sharewaru a freewaru

V PC WORLDu jsme začali, nezávisle na tématech Internet Download Centra, zvažovat recenze vybraných kvalitních českých sharewarových produktů. Jste-li přesvědčeni o konkurenceschopnosti vaší tvorby, neváhejte a na e-mailovou adresu redakce (pcworld@idg.cz) zašlete link na svůj program. Objeví se i na našem CD-ROMu. (Pozn.: výzva neplatí pro komerční firmy a trial verze jejich produktů!)

Český shareware

MayXchat
kolem 500 KB; (<http://web.telecom.cz/mda>)

Používáte-li X-chat, webově založený "pokec" na adrese www.xchat.cz (v budoucnu možná bude zmíněna), možná by se vám hodil prográmeček, jenž by pomocí malého okna na ploše Windows ukazoval, který uživatel X-chatu z vašeho seznamu je on-line. Nejlépe pokud by byl daný program zadarmo. Takového klienta najdete na výše uvedeném URL v sekci X.

Operační systém: 32bitová Windows
Licence: freeware, expiruje pouze beta-verze

Peněžní deník
67,33 kB; (<http://www.builder.cz/stepan>)

O doplácích pro MS Office jsme již hovořili v minulých číslech našeho časopisu, tam případně naleznete i postup instalace.

Šablona Peněžní deník je určena pro uživatele Microsoft Excelu 97. Slouží k tvorbě a evidenci faktur, výhradně pro neplátce DPH. Po otevření se v aktuálním sešitě zobrazí nový panel nástrojů a nabídka Faktura. Na předem připravené listy zadáte potřebné údaje o své firmě, zboží (sklad) a zákaznících. Jakmile jsou zadány potřebné údaje, velice jednoduše z nich vystavíte vlastní fakturu.

Produkt je vhodný zejména pro malé firmy, kterým přehledným způsobem pomáhá sledovat tržby a náklady podle vydaných, resp. přijatých faktur.

Operační systém: 32bitová Windows
Licence: shareware 350 Kč, zkušební verze povoluje jen 12 faktur

Nový a český Norton Commander 2.0 CZ

Petr Kefurt, On-line Services

Co se skrývá pod tímto názvem, snad nemusím nijak zdůrazňovat. Tento program určený pro co nejjednodušší ovládání a práci s počítačem PC je tak notoricky znám, že se s ním patrně každý setkal, a to ať již přímo s "originálem" nebo s jeho nejrůznějšími

Vzpomeneme-li (velmi stručně) např. na dosovský Volkov Commander nebo windowsovské Servant Salamander či Windows Commander, jednalo se vždy o programy nabízející nějakou tu funkci navíc a jisté vylepšení oproti "klasickému" Nortonovi.

Nové rysy programu

Manuál praví, že program byl zcela přepsán a jeho plně 32bitová architektura nezdržuje běh dalších aplikací. Ihned mne napadlo, jestli to není příliš brzy na verzi 2.0.0 z listopadu 1998. Dalším vylepšením je, že jak program, tak doplňková utilita Scheduler (jinak šikovný doplněk viz dále) plně podporují dlouhá jména (LFN). Co dodat, abych se neopakoval?

Rozšířené drag & drop je další anoncované vylepšení. Lze přenášet soubory z prostředí NC do oken nebo na desktop, ale podporu pro pravé tlačítko myši (kromě označení souboru) jsem žádnou nenašel, a nevím tedy, jak bych např. přesouval do okna soubor typu EXE.

Program podporuje asociace, které lze jednoduše upravovat a přidávat, a další externí prohlížeče.

Z vylepšených funkcí (mnou hojně využívaných) bych jmenoval skupinu Porovnat adresáře, soubory a Synchronizovat adresáře. Užitečné jsou také funkce sdružené pod názvem "Vyleštění disku", s možností vybrání starých a nepotřebných souborů určených typů určených k automatickému smazání a definování typů uživatelských.

NC Scheduler (Plánování)

Jedná se o relativně samostatný program, který, jak název napovídá, nabízí dvě možnosti. První je plánování úkolů v rozsahu dne a týdne, a spouštění úloh v určitém čase a periodě. Může jít jak o zprávy, tak programy. Provození činností lze doprovázet nejrůznější formou oznámování včetně zvukové. Faktem je, že vkládání dat a nastavování spouštění programů, stejně jako ovládání celého programu, je řešeno tak uživatelsky přívětivě, že to musí zvládnout snad každý...

Komunikace

Dnes hýbe světem fenomén komunikace, a podpůrné funkce nechybí ani v NC 2.0. V síťových funkcích najdeme staré známé nabídky: Okolní počítače a Celá síť. Program v sobě také skrývá FTP klienta, který je řešen, jak jinak, zcela ve stylu NC. Jeho ovládání je zcela jednoduché, nedosahuje však kvalit např. poslední verze Windows Commandera (jako FTP klient).

Instalace

Samotná instalace programu sestává z několika kroků: v úvodu lze zvolit úplnou nebo uživatelem definovanou, protože program je rozdělen do několika částí. Hlavní program doplňují utility Compare, Copy Diskette, Plánování, Síťové funkce, které tak lze spouštět zcela samostatně bez přítomnosti hlavního programu, a několik dalších doplňků. Program není v dnešní době nijak náročný na velikost prostoru na pevném disku a vystačí si s necelými 6 MB při úplné instalaci.

Při instalaci lze zvolit barvu panelu klasickou modrou (ve stylu dosovského NC), nebo bílou, jak jsme dnes zvyklí u oken Windows.

Se slzou v oku

Na CD-ROMu byl v adresáři English uložen také Norton Commander 5.5 pro DOS, pro který mohou sáhnout nejpravděpodobněji nostalgietí uživatelé pamatující příkazovou řádku. Tato verze je plná užitečných funkcí včetně oblíbeného Commander Linku pro paralelní a sériové propojení dvou PC, nemyslím si ale, že dnes tato varianta dozná většího rozšíření. Hlavní program lze spustit přímo, komponenty je však nutné nainstalovat.

Na závěr

Program Norton Commander 2.0 je lokalizován, nikoliv však již soubor nápovědy, což je poněkud škoda. Protože je však notoricky známé jeho ovládání, není to žádná tragédie. Dodaný manuál byl také pouze anglický, ale platí o něm totéž. Balení obsahovalo tři balíčky disket s verzemi anglickou, ruskou a polskou. Naštítěl byl přibalen také CD-ROM, který zahrnoval i popisovanou českou verzi.

Stručně shrnuto jedná se o téměř dokonalý program pro manipulaci se soubory, adresáři atd., automatizaci jakýchkoli činností a pro celkové maximální zjednodušení práce na počítači PC. Má své zcela charakteristické rysy, které ale nejsou na škodu, neboť se jedná dnes již o standardní uživatelský program.

K dispozici je však řada konkurenčních programů, z nichž nejlepší je asi již zmiňovaný Windows Commander. Ten má ale poněkud jiný způsob ovládání a rozložení nabídek. Pozice NC na trhu tedy není nijak snadná.

Snad každý jej však bude bez problémů za pár minut umět ovládat, což je jeho jednoznačnou výhodou, a ten, kdo je milovníkem dosovské verze (Volkov v mém případě), docení jeho poněkud staromilskou vizáž. Určitým záporem je na druhou stranu relativně málo nových zásadnějších vylepšení co ale počítá nového vymyslet, že?

Norton Commander 2.0 CZ

+ standard vzhledem a ovládáním
- málo opravdových novinek

K recenzi poskytl:
PR agentura Virklis

V nové ètvrtri 386, Praha 10
Cena: 1 690 Kè (bez DPH)

Web server ve ètyøech dimenzích - 4D Web Server

Jiøí Naèeradský

V minulém èísle jsme se zabývali 4th Dimension (4D) jako vývojovým nástrojem pro tradièní síti. Nyní se budeme zabývat vestavivým Web serverem. Tento Web server je souèástí všech enginù ACI (4th Dimension, 4DServer, 4DRuntime). Pøi vlastnictví kompletního vývojového prostøedí s 4DEngine jej lze zahrnovat do vlastních distribuovaných aplikací v exe-tvaru, bez nutnosti doplácet za Web Server.

Transakce na Internetu

Transakèní orientované aplikace (nákupní centra, vkládání dat a jejich následné úpravy, uživatelské hledání atd.), nejsou na Webu, jednoduchou záležitostí. Ve 4D lze aplikaci, která se chová s prohlížeèem jako klient databáze v øešení klient/server, vytvoøit za několik desítek minut.

Je asi pøesnější øíci, že 4D, tak jak používá HTTP, je speciální síťová komponenta, než popisovat 4D jako tradièní Web server. 4D používá HTTP k vytvoøení sekce, která je mnohem podobnější tradiènímu databázovému pøipojení. Nemusíte sledovat cestu uživatele skrz databázi, 4D ji sleduje za vás, tak jako kdyby byl webovský prohlížeè regulérním klientem. Jestliže napø. uživatel prohlíží záznamy pomocí MODIFY SELECTION a pak upravuje urèitý záznam, 4D to sleduje ve zvláštním procesu. Programátor nepotøebuje provádět nic speciálního k udržování výběru záznamù, uzamykání záznamù, udržování informací o úrovni pøístupu a vracení uživatele k potvrzení vstupu.

4D obsahuje øadu automatických rysù k pøevodu databáze na Web, pøevádí formuláøe databáze do HTML v průběhu pøipojení, a to velice rychle. Většina automatických akcí a nikteré události formuláøe a události objektù formuláøù jsou podporovány i pøes Web bez dodateèného programování.

Samotné stránky komunikují s 4D tak, že je možné použít pøímé odkazy na metody programované ve 4D. Tzn. že lze již existující kód databáze plni využít bez pøílišného doprogramování.

HTML stránky pøi jejich odeslání automaticky pøevádíjí své hodnoty do promìnných 4D, když se shoduje název promìnné a název polí HTML.

Jestliže Web klient provádí dotaz a databáze nalezne napø. 300 záznamù, 4D provede automatické odstránkování této sekce. 4D odešle první èást výběru a pøidá odkazy na stránky, které se vytvoøí automaticky v pamìti.

Existující HTML a tradièní øízení Webu

Jestliže již máte své webovské stránky, rozhodni je nemusíte vyhodit, ale mùžete je všechny umístit pod 4D. To totiž obsahuje jednoduché pøíkazy k odeslání HTML dokumentù umístivých na pevném disku, velice podobných funkcím regulérního Web serveru.

Ve 4D nemusíte psát HTML, pokud si to však pøejete, je to možné. Do standardních formuláøù 4D mùžete zahrnout vlastní HTML vèetní JavaScriptu.

Nejúèinnijší zpùsob pro ukládání vnoøených JavaScriptù a HTML je vytvoøit si nové tabulky, které ukládají JavaScript a HTML. JavaScript a HTML jsou pak psány v normálním textu a ukládány v textovém poli 4D záznamu. V tomto øešení pøispivatelé nemusí o HTML nic vidít a je to ideální øešení bìžných starostí s udržováním webovské lokality a zachováváním integrity dat.

Co se týèe komunikace s uživatelem a bezpečnosti, editor dotazù a jeho rysy jsou opít integrální souèástí 4D Webu, k vyøešení úlohy na vyhledání je potøeba pouze pøiøadit tento editor dotazù pod tlačítka. Pøípadná chybová hlášení a žádosti o potvrzení jsou automaticky odesílány pøes Web a 4D èeká na potvrzení.

4D zahrnuje integrovaný systém bezpečnosti a uživatelského pøístupu, èímž je zabránìno proniknout "doprostøed sekce" na chránìné stránky, nebo èásti aplikace.

Integrace do vitší síti

Pokud je potøeba integrovat databáze 4D do vitší síti, lze tak uèinit se speciálními moduly. S jejich pomocí lze vaši databázi integrovat s libovolným tradièním Web serverem umístìným na Windows nebo Macu ve vaší lokalitì. Mùžete napø. automatizovat mailové odpovìdi, posílat noèní zprávy, ovládat pøadí odesílání, a odpovídat takto na nejbìžnijší dotazy zákazníka (odpovìdi mohou být pøipraveny v databázi) a vytvoøit FTP.

Front end pro SQL databáze na Internetu

Samotný SQL jazyk neobsahuje žádný koncept pro textové øetìzce nebo stránky, což jsou nejzákladnijší prvky Webu. 4D obsahuje všechny pøíkazy a datové struktury, potøebné pro úplné øízení formátování a uspoøádání dat. Ve 4D provádìná podpora SQL, a jakékoli ODBC databáze èiní z 4D konkurenceschopné vývojové prostøedí.

Zhodnocení

4D a její vestavìný Web server je netradièní a možno øíci zcela nové øešení, jež spoèívá v udržování informace o poloze, kde se uživatel pohybuje a transakèním pøístupu pro Web. Nový pøístup netkví v tom, èeho všeho lze dosáhnout, ale jakým zpùsobem a jak rychle lze tyto rysy Web serveru použít. 4D komunikuje s TCP/IP pøímo a integruje v jedné aplikaci databázi, CGI a Web server. Je to kvalitní nástroj pro vnitøní firemní systémy, aplikace pro Internet, vyžadující potvrzení pøizování záznamù a komplexní internetové aplikace.

Integrovaný Web Server 4D

- + integrace databáze, CGI a Web serveru
- + vysoká automatizace webovských funkcí
- + rozšiøitelnost dalšími moduly
- nutnost podrobného studia materiálù a pøíkladù k plnému pochopení

K recenzi poskytl firma:
Inforce, spol. s r. o.

Janáèkovo nábø. 13, Praha 5
Cena: 5 souèasných pøipojení
zahrnuto do všech enginù ACI bezplatnì

Z místa do místa Route 66

Roman Váni

Taky řešíte problém, kudy se dostat do cílového místa co nejvýhodněji, a papírový atlas Evropy nepovažujete za to pravé řeckové? Nemusíte si zoufat. Pro tento případ existuje několik pomocníků. S jedním takovým, který je navíc k dostání za přijatelnou cenu, se můžete seznámit právě teď.

Z místa do místa a z ulice do ulice

Softwarové balíky Route66 existují ve dvou řadách. Ta první má název Z ulice do ulice a obsahuje samostatné mapy Beneluxu, Německa, Francie, Švýcarska, Rakouska a Velké Británie. Druhá verze Route66 má v podtitulku označení Z místa do místa a obsahuje jedinou, avšak velmi podrobnou mapu Evropy od Velké Británie až po uralské pohory. A to vše ve vynikající podrobnosti (až do měřítka 1 : 20 000) a s lokalizací do češtiny (+ dalších pěti jazyků). Jak vyplývá z názvu článku, vydáme se na průzkum verze Z místa do místa.

První kroky

Instalace programu nabízí tři možnosti instalace, jež vám obsadí cca 60, 180 nebo 350 megabajtů diskového prostoru. Z vlastní zkušenosti lze jen doporučit nešetřit na obsazeném místě: zadávání míst, a zejména algoritmus vyhledávající trasu jsou poměrně pomalé procesy, dokonce i typická instalace (180 MB) se na testovacím Pentiu II s 32 MB RAM velmi loudala. Výrazný nárůst výkonu po přeinstalování na rychlou verzi (350 MB) nastal zvláště u výběru lokalit z databáze, též proces hledání trasy se značně urychlil i když je třeba upozornit: nečekejte od něj zázraky. Na uvedené konfiguraci si počkáte na výpočet trasy okolo 45 sekund záleží přirozeně na celkové vzdálenosti a počtu průjezdních míst. Tato skutečnost je pravděpodobně důsledkem velmi vysoké podrobnosti map a přiložených databází. Zadáte-li např. jako výchozí místo Prahu, systém nabídne i přehled pražských čtvrtí (Bichovice, Benice, Bohnice, Braník), včetně poštovního směrovacího čísla samozřejmě. V případě, že místo vybírané z databáze se nachází v aktuálním výřezu mapy, program automaticky toto místo v mapě zvýrazní. Usnadnění vyhledání křídlené Lhoty je

Pokročilé funkce

Nalezení spojení z jednoho místa do druhého je pouze triviálním problémem. Často potřebujeme navštívit místa několik a jejich pořadí optimalizovat. Jindy máme pořadí předem stanoveno a potřebujeme zjistit optimální trasu. Oba tyto přístupy Route66 podporuje, přičemž místa, jimiž potřebujete projet, může být velmi mnoho (na rozdíl třeba od některých plánovačů, které omezují počet průjezdních míst např. na pět). Každá trasa i rozpracovaná se chová jako dokument. Lze ji tedy kdykoliv uložit, stejně jako je možné pracovat s několika trasami (dokumenty) současně. Výpočet trasy je samozřejmě závislý na nastavení parametrů automobilu a silnic, v případě generování nejlevnější nebo nejekonomičtější varianty též na nastavení nákladů. Vypočtenou trasu vidíte zakreslenou v mapě, nechybí ani podrobný interaktivní itinerář. Kliknutím na jeho položku zobrazíte odpovídající výřez mapy. Obojí (mapu, itinerář) lze pochopitelně tisknout, a dokonce exportovat do Wordu, WordPerfectu a RTF.

Velkým přínosem produktu je možnost hledat nejen místa obsažená v databázi, ale také lze místa zadávat ukázáním do mapy. Route66 pak najde nejbližší místo, které zná, a od něj pak odvíjí trasu. Místa, která hodláte využívat častěji, je pak vhodné označit některým z mnoha barevných přepínaček tuto funkci asi ocení zejména pracovníci logistiky. Obdobným způsobem (přepínačkem) můžete do mapy umístit poznámku nebo např. adresu daného bodu.

U digitálních map samozřejmě nesmí chybět funkce pro měření vzdálenosti. Nejinak je tomu i v případě Route66, ale s jistým omezením: lze měřit pouze přímé vzdálenosti, na měření délky lomené čáry musíte zapomenout. Škoda. Naopak pochvalu zaslouží možnost volby metrických, britských a amerických měrných jednotek. Obdobnou chválu lze přit na funkci Info, s jejíž pomocí snadno zjistíte číslo silnice a její trasu. Všechny mapové podklady jsou kombinací rastrové (znázorňují reliéf krajiny) a vektorové grafiky (trasy silnic), tudíž orientace v nich je velmi snadná.

Pro koho je Route66

Dříve než se pro Route66 rozbihnete do prodejny, zadržte. Předně je třeba si položit otázku: využijete opravdu většinu funkcí produktu? Jak často jej použijete? Neradno totiž zapomenout, že podobnou, i když značně zjednodušenou funkcionalitu můžete získat i zdarma na některých serverech v Internetu, což pro plánování cesty na dovolenou jednou do roka postačí. Pakliže je plánování tras vaším denním chlebem, neváhejte. Produkt má sice i své mouchy (např. doba odezvy, nutná přítomnost CD-ROMu v mechanice), leč svými pokročilými funkcemi je docela hravě převyšuje. A to za přijatelnou cenu.

Route 66

- + "topografická" kvalita map a jejich podrobnost
- + snadná editace trasy
- + funkce pro sledování nákladů
- + export dat (mapy, itineráře)
- +/- lokalizace (nepřesná diakritika u názvů míst)
- pomalé hledání trasy
- vyžaduje CD v mechanice

K recenzi poskytla firma:

XPi, s. r. o.

Karlštejnská 271, Ěernošice

Cena: 3 999 Kč vč. DPH

Na stříbrných kotoučích

Vladimír Vondráček

Praga Virtualis

Nedávno jsem recenzoval encyklopedii Encarta 99, a velmi mi tam zaujal jeden rys virtuální procházka po městě. Vzhledem ke kapacitě disku CD se však v encyklopedii dalo nalézt jen pár pohledů v několika málo místech. Nyní jsem dostal k recenzi CD-ROM Praga Virtualis, kde je realizována virtuální procházka po Praze. Tedy pouze jedno místo, ale zase desítky pohledů. Malá vysvětlivka na okraj: pohledem je zde míněn soubor panoramatických snímků, pořízených z jednoho místa. V jednom pohledu se tedy lze otáčet kolem své osy o libovolný úhel a také "hledět" nahoru či dolů. Rovněž je možné zvětšování částí snímků.

I v tomto případě narazili tvůrci na problém kapacity média, proto je na disku pouze pět oblastí, po kterých se lze procházet. Autoři vybrali architektonicky a turisticky zajímavá místa, jako je Pražský hrad, Malá Strana, Nové a Staré Město a Vyšehrad. Každé z těchto míst obsahuje několik desítek pohledů, jež umožní poměrně kvalitní procházku po daných městských částech. Panoramatické pohledy jsou poměrně detailně zpracovány, dají se zvětšovat bez výraznější ztráty kvality až do poměrně značných detailů. Při jednom z pohledů na Pražském hradě jsou vidět klasické pražské modro-kulaté hodiny, které se dají zvětšit tak, že je možné stanovit čas, kdy byla fotografie pořízena.

Obsahově je CD zpracováno velmi dobře. Na fotografiích jsou nejen standardní pohledy, známe z pohlednic, ale i méně obvyklá zákoutí, jako třeba pohledy z Petřínského parku či pohled na Vyšehrad z nábřeží od staré celnice. U všech pohledů je pak i psaný komentář s popisem toho, co lze na fotografiích vidět. Informace je v samostatném okně, zrovna tak jako navigační mapka a vlastní pohled. Pohled lze samozřejmě zvětšit na celou obrazovku, ostatní oblasti již nikoliv. Psaná informace je stručná, avšak obsáhná. Koneckonců, kdo by se namáhal se čtením, když všechno může vidět na vlastní oči. Navigační mapka ukazuje nejbližší okolí místa, na němž se zrovna nalézáme. Barevně jsou odlišena místa již navštívená a místa ještě nepoznaná. Zde malá výtka, ze které vyplývá snad jediné mínus v celkovém zhodnocení: mapku lze přibližovat (zvětšovat), s opačným procesem je potíž. Podle mého názoru by byla mapka přehledná i při menším zvětšení, umožnila by tak virtuálnímu návštěvníkovi vynechat jednotlivá místa a jednoduchým kliknutím přecházet i do vzdálenějších lokalit. Nebylo by pak nutné využívat sice komfortního, leč zdlouhavého, postupu přes menu či vyhledávání.

Apropos, vyhledávání. Stačí zadat jakýkoliv zlomek názvu a je vyhledáno příslušné místo. Pokud je zadána jenom část názvu, pak jsou zobrazeny všechny odpovídající znakové řetězce.

Praga Virtualis je určena zejména pro turisty a milovníky historických částí našeho hlavního města. Obsahuje spoustu hodnotných informací jak ve formě psané, tak obrazové. Celkové zpracování je kvalitní, včetně vkusného obalu. Obsahuje jazykovou podporu pro všechny významnější evropské jazyky, tedy češtinu a ty ostatní (angličtina, francouzština, němčina, italština a španilština). Tento CD-ROM je významným poèinem při seznamování veřejnosti s historickými památkami Prahy.

Praga Virtualis

+ široká jazyková podpora

- + hodní kvalitních záběrů
- + zpracování a ovládání
- zvětšovací mapky

Producent: Barrandov Studio
Žánr: Průvodce Prahou
OS: Win 9x, NT, Mac OS
Cena: 660 Kč

K recenzi poskytla firma:
Barrandov Studios
Kříženeckého nám. 5,
Praha 5

EURO PLUS+Reward

Nejedná se o produkt, usnadňující přechod na novou celoevropskou měnu, spojený s vypsáním odměny za dopadení, ale o interaktivní učebnici angličtiny. Aplikace vyžaduje MS Internet Explorer, jehož instalace je součástí balení. Zbytek tvoří kurs pro úroveň znalostí: od začátečnické přes mírně až po středně pokročilou.

Jak je u podobných kursů obvyklé, skládají se z několika částí. První je část učící (se), kde je probíraná látka demonstrována. Následuje fáze opakovací. Poslední částí každého kursu je pak test, který ověří, jaké stopy zanechalo učivo ve studentovi mysli. Protože jednotlivé kursy jsou velmi obsažné, jsou rozděleny do několika lekcí. Každá lekce pak v sobě obsahuje výše popsanou vzdělávací strukturu. Celý tento odstavec zní sice trochu obecně, nicméně popisuje věrně to, jak je EURO PLUS koncipován.

Požadavek na instalaci Internet Exploreru je striktní z toho důvodu, že celá aplikace se tváří právě jako tento browser, odívaný do slušivého hávu. K dispozici je prakticky celá navigační lišta Exploreru se všemi tlačítky, byť jinak graficky ztvárněnými. Hlavní obrazovka programu vypadá jako webová stránka, kliknutím se aktivují odkazy a otvírají se jiné obrazovky. Další dobrý důvod pro navázání učebnice na Explorer je poměrně široká paleta on-line služeb.

Po zaregistrování produktu (na Internetu) je uživatel připojen na diskusní skupinu EURO PLUS, ve které se nacházejí všichni (zaregistrovaní) uživatelé produktu. S nimi je možno konzultovat jednotlivé problémy či lekce učebnice. Neméně důležitá je možnost s ostatními virtuálními (ale ve skutečnosti skutečnými) spolužáky hrát speciálně upravené hry, jako loď či scrabble. Samozřejmě jsou tyto hry konstruovány tak, aby se při nich procvičila probíraná látka. Bez připojení na Internet nevyužijete zdaleka všeho, co tento produkt nabízí.

Cena produktu není nízká, ovšem v porovnání např. s konvenčními kursy jazyka je konkurenceschopná. Navíc nabízí mnohem více: provede studenta úskalími jazyka od prvních krůčků až po poměrně solidní úroveň znalostí. Nabízí možnost interakce se studenty na celém světě. V případě, že nemáte přístup na Internet, pak vás EURO PLUS "jenom" naučí anglicky.

EURO PLUS + Reward

- + ucelený kurs

- + jednoduché ovládání na bázi Microsoft Internet Exploreru
- + on-line aktivity
- cena

Producent: Media Trade Cz, s. r. o.

Žánr: učebnice angličtiny

Jazyk: český

OS: Win 9x

Cena: 4 600 Kč

K recenzi poskytla firma:

Apro, s. r. o.

Lingea Lexicon 2.0

Druhá verze překladových slovníků od společnosti Lingea obsahuje mnoho slov a namlouvanou jejich výslovnost. Dostupné jsou slovníky pro angličtinu a němčinu, vždy ve dvou verzích. Jako velký slovník a jako studijní slovník. Rozdíl mezi dvěma verzemi je v ceně a v objemu obsažených slov. Obecně se dá říct, že obsahují vše, co by člověk od multimediálního slovníku očekával. Lze tedy samozřejmě vyhledávat slovíčka, slovník navíc samostatně rozpozná jazyk, ve kterém je slovíčko napsáno, a nabídne jeho překlad. Spolu s hledaným slovem se objeví i seznam slov příbuzných a synonym či antonym (slov stejného, resp. opačného významu). U slov lze nechat zobrazit i gramatické tvary, tedy skloňování a časování, což je u nepravidelných sloves zvláště důležité. Neméně důležitá je možnost fonetického vyhledávání. Pro přeložení slyšeného textu je to užitečná pomůcka. Každé slovo ve studijním slovníku si navíc můžete nechat vyslovit. Studijní slovník má ozvučena všechna slova, velký slovník valnou většinu. Slovíčka jsou namlouvena rodilými mluvčími, takže je možné snadno konfrontovat výsledek fonetického hledání s hledaným slůvkem.

Dále je zde funkce učení. Obsahuje několik desítek tematických skupin, v každé z nich jsou pak slova týkající se daného tématu. Tady si můžete slovíčka pustit jako z magnetofonu jedno po druhém. Ve fázi učení se objevují slova a jejich překlady, ve fázi zkoušení pak překlad uživatel zadává sám. V případě nesprávné odpovědi se okamžitě objeví správný překlad, v opačném případě se přejde hned na další slovo. Nakonec jsou znalosti vyhodnoceny.

Slovník lze instalovat i spustit přímo z CD.

LINGEA LEXICON 2.0

- + slovíčka mluvená rodilými mluvčími
- + přehledné a jasné uživatelské rozhraní
- + možnost učení se a zkoušení
- občasné překlepy

Producent: Lingea, s. r. o.

Žánr: překladové slovníky

Jazyk: čeština (obslužný program a nápověda)

OS: Win 95, 98, NT

Cena: Anglický/německý slovník studijní 790 Kč, velký 1790 Kč, německý hospodářský 990 Kč (včetně DPH)

K recenzi poskytla firma:
Lingea, s. r. o.
Husova 8A, Brno, www.lingea.cz

Tango Ropotámo

Tajemný název za sebou skrývá dvoj-CD, tematicky zaměřené na hudební skupinu Pražský výběr. Na rozdíl od jiných dvoj-CD, které jsem měl k dispozici, se toto vymyká, neboť datové CD je pouze jedno, druhé obsahuje muziku. Konkrétně deset remixů známých skladeb, celkem asi hodina hudby.

Datové CD obsahuje loď. Ne, nejedná se o překlep, ale o nejkratší vyjádření obsahu. Program má totiž vizuální podobu lodi, do níž návštěvník vkročí a, projde-li úspěšně vrátnicí, může se po ní procházet. Kromě již zmíněné vrátnice obsahuje hlavní prostora lodi jakousi střední palubu, ze které vedou dveře do jednotlivých oken kabin. Střední paluba má poněkud zvláštní uspořádání a geometrii, na přehlednosti to však neubralo, spíše naopak. Samotná práce s lodí funguje následovně: na vrátnici je k vyzvednutí klíč vždy k jedním dveřím, které pak jedině lze ze střední paluby otevřít. Nikdy je třeba mimo klíč mít i znalosti, neboť vstup do dveří je ještě kryt kontrolní otázkou.

Kajuty pak obsahují jednotlivé výkonné složky programu, zatímco střední paluba je formou jakéhosi menu. Můžete tak vstoupit do kabiny s odstrašujícím názvem Archiv StB, kde po základním prokádování a podepsání spolupráce pod zvoleným krycím jménem můžete nahlédnout přímo do archivu. Dále lze vstoupit do kajuty, nazvané fotokomora. Zde jsou k vidění fotografie starší i novější, které se týkají Pražského výběru. Každá fotografie je pak doplněna krátkým mluveným komentářem ve stylu povídání si členů skupiny. Dále je k navštívení místnost s videostěnou, kde ze těch nahraných záběrů můžete sestříhat svůj vlastní klip, a dokonce ho můžete poslat do soutěže o ten nejlepší. Stejně tak lze udělat i hudební mix v jiné kajutě.

Nebudu vyjmenovávat a popisovat každou kajutu jednotlivě, nicméně ještě bych se zmínil o dveřích, na nichž je napsáno NEVSTUPOVAT, kam pochopitelně vede první cesta. V této místnosti není nic jiného než páka se sugestivní červenou šipkou. Ať se však bude potom dít cokoli, nepanikačte a nechte více volný průběh. Co se konkrétně bude dít, to prozrazovat nebudu, ale považuji to za poměrně dobrý nápad.

Tango ropotámo je určeno především pro fanoušky a příznivce Pražského výběru. Zpracování je zcela v osobitém stylu této hudební formace. Setkáte se se vším, co byste od této skupiny očekávali zkomolené hlasy, místy trochu ponuré scény, avantgardní grafické zpracování.

Tango Ropotámo

- + možnost samostatné práce s nahrávkami
- + celkové pojetí
- hardwarová náročnost (doporučeno Pentium 133 MHz, 32 MB RAM)

Producent: DADA, s. r. o., AVANTGARDE, s. r. o.
Žánr: hudební tematika Pražský výběr
Jazyk: český
OS: Win 9x

Cena: 690 Kč
K recenzi poskytla firma:
Sony Music/Bonton, s. r. o.

AVION 1 & 2

První CD o historii letectví má v podtitulu Od počátku až do roku 1945 a druhé Od roku 1945 až po současnost. Obě obsahují rozsáhlou databázi letadel, principů létání a videoklipů. Nalezneme zde např. dokument o historickém prvním letu Louise Blériota i první let ing. Kašpara s letounem Blériot 3 z Prahy do Pardubic. Detailně je zmapován vývoj jednotlivých druhů motorů a koncepcí stavby letounů. Ke každému letadlu je pak připojena i technická specifikace.

Na prvním disku je ještě zpracováno obsažné téma druhé světové války, která ukázala vysokou vojenskou a strategickou významnost leteckých sil, jsou zde zastoupeny jak letadla německé luftwaffe, tak letadla sovětská a spojenecká. Nechybí ani náčrtky a slovní rozbor některých důležitých bitev, v nichž letectvo hrálo významnou roli. Rozbory jsou na velmi kvalitní úrovni a nestranně pojednány, s důrazem pouze na technickou stránku věci. Nesetkáme se s žádným politologickým rozbohem, který ostatně do encyklopedie letectví nepatří. Tento disk je členěn do chronologicky po sobě jdoucích

Na druhém disku je pak epocha studené války i jejího konce. Je zde zachycen vývoj nikdy do počátku devadesátých let a poslední významnou kapitolou je operace Pouštní bouře, jejíž rozbor je detailně podán. Encyklopedie je v této části rozdělena do kapitol podle nasazení probíraných strojů. Samostatné kapitoly tak tvoří letadla vojenská, dopravní i experimentální. V každé kapitole je popsán vývoj jednotlivých typů i modelů letadel, jejich vzájemné vztahy. Je zde patrné prolínání pokročilých technologií do různých odvětví, stejně jako úpadek technologií zastaralých a nemoderních.

Pro odpočinek si od vyhledávání údajů je na CD i několik her letecký simulátor (demoverze Flight Unlimited), puzzle s leteckou tematikou a rozpoznávání letadel podle obrysu.

AVION 1 & 2

- + obsažnost
- + profesionální zpracování údajů
- + - hudba na pozadí
- některé faktické chyby

Producent: CEDR, Petr Dvořák
Žánr: encyklopedie letectví
OS: Win 3.x, 95, NT
Cena: 798 Kč
K recenzi poskytla firma:
NPG, s. r. o., Blahnickova 5, Praha 3

Novinky

Zálohování je radost - 10GB mechaniky od Aiwy a Sony

Rex Farrance

Na dnešní velké a levné pevné disky se vejde mnoho programů a tuny dat. Ale obvyklá kapacita nových PC kolem 8 GB přesahuje kapacitu mnoha páskových zálohovacích zařízení. Dvě nové páskové mechaniky Aiwa Bolt a Sony SuperStation používají pásky, na které je možné uložit téměř 10 GB komprimovaných dat. V cenách 150 USD za interní mechaniku až 180 USD za externí vycházejí zhruba nastejno jako konkurence s nižšími kapacitami, a jsou tedy nesmírně zajímavé.

Obě mechaniky přicházejí jako interní EIDE a externí pro paralelní port, obě využívají stejný mechanismus Aiwa, a obě jsou vybaveny zálohovacím softwarem Seagate pro Windows 95, 98 a NT Workstation.

Sony s připojením na paralelní port (s možností připojit dále tiskárnu) se dala podle očekávání lépe instalovat, interní mechanika Aiwa vyžadovala trochu víc práce. Bylo nutné otevřít počítač, mechaniku přišroubovat, připojit ji na druhý konektor datového kabelu k EIDE CD-ROM mechanice a připojit ke zdroji. Po instalaci však interní mechanika Aiwa Bolt pracovala rychleji, záloha 400MB testovacího disku zabrala pouze 38 minut a obnova souborů pouhých 11 minut. Záloha na Sony SuperStation trvala téměř 46 minut a obnova přibližně 22 minut. Obě jednotky běžely bez problémů a velmi tiše.

Na obě mechaniky je dvouletá záruka, pásky jsou k dispozici ve dvou kapacitách: 6,6GB (25 USD) a 10GB (35 USD). Obě mechaniky jsou výborné.

Aiwa Bolt

+ dostupnost ukládání velkých objemů dat

- mohla by být lepší podpora

Aiwa America

www.aiwa.com/csd

Sony SuperStation

+ dostupnost ukládání velkých objemů dat

- nic podstatného

Sony Electronics

www.sony.com/superstation

Bezpečnost především

Stan Miastkowski

Rád bych vám položil na počátku pár otázek. Je váš monitor oblepený lístky s hesly pro přístup do Internetu nebo do vaší lokální sítě? Používáte tak jednoduchá hesla, jako slovo heslo? Měníte své heslo jen zřídka?

Pomoc přichází

Vaše odpovědi pravděpodobně zní: "Vinen v každém ohledu." A pokud to tak je, vaše soukromí, data a dokonce samotná práce jsou v nebezpečí. Pomoc je však na cestě. Firmy jako Compaq, HP a Microsoft začínají nabízet řešení, která jsou levnější, jednodušší a účinnější než kdy dříve. Výrobky, jež vám mohou pomoci, spadají do dvou základních kategorií snímání unikátní části těla (biometrie) a Smart karty.

Biometrie zahrnuje vše, od detekce otisků prstů přes rozpoznávání hlasu až po skenování oční bulvy. Jste tedy identifikováni unikátní částí těla a nepotřebujete žádné heslo. Smart karty (chytré karty) jsou podobné bankovním kartám a vyžadují zadání hesla nebo osobního čísla PIN bez této karty se většinou do vašeho počítače neprolomí, i když bude znát heslo. Tato zařízení mohou být cenná, když například chcete dítěm znemožnit volný přístup na Internet, hackera to asi nezastaví.

Tělo jako heslo

Nejslibnější jsou biometrické produkty, protože nepotřebujete nosit ani kartu, ani si pamatovat heslo. Ceny biometrických produktů navíc v poslední době silně poklesly. Firma Key Tronic uvedla na trh klávesnici s vestavným skenerem otisků prstů za 149 USD (ta ještě loni v létě stála 800 USD), Compaq zase malý snímač otisků prstů za 99 USD, který se zapojí mezi klávesnici a PC. Obě zařízení používají pro snímání otisku prstu tzv. Identicator Technology, která je ale dost náročná prst musí být umístěn na snímači naprosto přesně, takže nikdy musíte udělat několik pokusů, než se dostanete dál.

Společnost Digital Persona používá u svých výrobků U. are U. Plus jinou technologii, jež není na polohu prstu tak citlivá; systém zahrnuje navíc ochranu při logování a spojení obrazovky, který lze odstranit pouze přiložením vašeho prstu ke snímači. Pokud ale BIOS vašeho PC umožňuje nabootování z diskety, pronikne většinou k vašim souborům v DOSu, do Windows se nedostane.

Øekni heslo nebo se na mne podívej

Levnou alternativou ke skenerům otisků prstů je VoiceEntry II od firmy T-Netix, který umožňuje nalogování do PC vaším hlasem. Obsahuje také hlasem aktivovaný spojení obrazovky. Sice může vypadat nerozumné říkat heslo nahlas, protože ho druzí mohou slyšet, v testech však tento program nikoho jiného do počítače nepustil, bez ohledu na to, jak šikovně jsme zkoušeli napodobovat hlas uživatele. Software umožňuje i přepínat na standardní zaheslování, to pro případ, že jste nachlazený a program nerozezná váš hlas. Stejně jako u skenerů se však dá nabootovat přímo z diskety.

Nejlepší ochranou pro instalace vyžadující vysokou bezpečnost jsou skenery duhovky oka (iris). Tyto produkty etou unikátní vzorek tvořený tkání na přední straně oka, a protože tento

vzorek slouží k rozlišení lépe než otisky prstů, je ještě těžší přes ochranu iris skenerů proniknout. Ještě nedávno se prodávaly za tisíce dolarů, ale nyní představuje firma IriScan jednotku v ceně kolem 500

Vlož PIN

Smart karty fungují podobně jako bankovní karty: vložíte je do čtečky a zadáte své PIN. Nosit se dají v peněžence a jsou dnes používány k zabezpečení přístupu do intranetu. GemSafe, čtečká zařízení od firmy Gemplus za 99 dolarů, které je dodáváno se Smart kartou, se zapojuje do sériového portu PC. V současné době však GemSafe funguje spíše jako demonstrace toho, co by Smart karty mohly umět, než coby opravdový nástroj pro uživatele PC, protože software zatím tyto karty příliš nepodporuje. To se ale rychle mění, Microsoft se pouští do akce a vyvíjí software, který vývojářům umožní psát Smart card aplikace. Windows 2000 je budou samozřejmě podporovat. Zanedlouho nabídne firma Hewlett Packard čtečku Smart karet jako volitelné zařízení ke svým PC řad Brio, Vectra a Kayak. Když takové velké firmy jako jsou Microsoft a HP zaměřily na zabezpečení PC svou pozornost, tak se určitě bude v této oblasti něco dít.

PC není potřeba - ImageDeck Scanner

Richard Jantz

Když už jsme si mysleli, že jsme viděli všechny možné typy skenerů, překvapila nás společnost Microtec Lab, jež nyní přichází na trh s novým produktem ImageDeck, který propaguje jako první "samostatný skener". Na rozdíl od tradičních skenerů nepotřebuje ImageDeck ke skenování a ukládání obrázků počítač. Namísto toho stiskem několika tlačítek na předním panelu přístroje můžete pohodlně naskenovat své dokumenty a obrázky uložit buď na bižnou, nebo Zip disketu. Přístroj má totiž vestavěnou jak disketovou jednotku, tak i Zip mechaniku. ImageDeck lze také připojit k barevné tiskárně a skener použít jako barevnou kopírku opit bez péče.

Svémi rozměry se ImageDeck podobá jiným stolním skenerům, ale odlišuje se od jiných modelů počtem tlačítek, vestavěným procesorem a mechanikami pro ukládání dat. Stiskem patřičných tlačítek lze snadno změnit skenovací módy (36bitová barva nebo 8bitová stupnice šedé, případně skenování černobíle), stupeň komprese, rozlišení (až do 600 dpi) a velikost skenovací plochy. ImageDeck automaticky ukládá naskenované obrázky buď v JPEG, nebo PCX formátu na standardní nebo Zip 100MB disketu, a to podle velikosti obrázku.

Testoval jsem prototyp ImageDeck skeneru a musím říci, že instalace i práce s ním byly velmi jednoduché. V konečné verzi určené pro trh se bude přístroj dodávat s grafickým editorem Ulead PhotoImpact 4.0 a dvěma programy pro optické rozpoznávání znaků (OCR) od firmy Caere (PageKeeper Standard a OmniPage LE). Pokud budete často potřebovat zpracovávat dokumenty pomocí OCR, můžete si přikoupit automatický podavač. Jedno mi ale u tohoto skeneru přece jen scházelo: možnost propojení s PC pro případ, kdy ho nechcete používat jako samostatné zařízení.

ImageDeck by mohl být dobrým řešením pro pracovní skupiny, které potřebují sdílet skener, tak jako jsou zvyklé používat společnou kopírku. Není to ale zadarmo: přístroj stojí v USA 479 dolarů, což je o celých 200 dolarů více, než vás přijde jednoduchý stolní skener a Zip mechanika dohromady.

Ěeský Internet Explorer 4.0

JAROSLAV POLÁĚEK

Autor: Miroslav Renda

Vydavatelství: Grada Publishing, s. r .o., Praha 1998

Edice: Snadno a rychle

Počet stran: 130

Doporučená cena: 118 Kč

Tato recenze by nejspíš svojí podstatou měla spadat do kategorie velice stručných upoutávek. Víc se má asi takto. V edici Snadno a rychle vyšla velice zkrácená a prořezaná verze knihy Miroslava Renda Ěeský Internet a Internet Explorer 4 Podrobný průvodce začínajícího uživatele. Mili jsme již ěst seznámit se s "mateøskou publikací", takže nyní jen velice stručnì zmíním, o co je tento titul

Nechápu jednu víc posuňte sami. Pokud někdo píše manuál k softwaru, který se libovolným způsobem dotýká Internetu, neopomene se zmínit o historii, současném vzestupu, popøípadì pøidá několik další údajù z osobního archivu. Nevím, ale jestli se tímto pravidly zaènou øídit autoøi manuálù k textovým editorùm máme se na co tšit. Dozvíme se zcela jistì kdy písmo vzniklo, co tiskaøský lis, co psací stroj, DTP... Ani publikace Ěeský Internet Explorer 4.0 nebyla ušetøena historického exkursu.

Dùraz byl však položen pøedevším na samotnou práci s programem. Obsahuje detailní popis pøipojení se k Internetu, zpùsoby zvýšení bezpečnosti, "kuchaøky" práce off-line, práci s kanály. Vínuje se i aplikaci MS Outlook Express a základní orientaci na Síti, pøedevším v doméni CZ.

Všem zmínìným témataùm se autor vínuje velice důkladnì. Sice jsem poněkud postrádal zmínku o již zmínìném podrobnìjším "bratøèekovi", ale na druhou stranu chápu také tžké postavení nakladatelství v naší dobì.

Èasovaná bomba roku 2000 - Hrozí nám poèítaèová krize?

JAN ŽÍÁREK

Autor: Richard Krejèí
Vydavatelství: Grada Publishing
Poèet stran: 120
Doporuèená cena: 118 Kè

Stále èastěji se i v našich konèinách zaèínají na veøejnost dostávat varovné zprávy o možných úèincích roku 2000 na provoz poèítaèových i jiných systémù. Ani vydavatelství Grada nelenilo, a pøispìlo touto útlou knížkou do informaèního mlýna.

Kniha je v podstatì tvoøena nikolika na sebe navazujícími èástmi: úvodní èást pøibližuje a specifikuje tento problém, ukazuje nikteré typické možné pøíklady, resp. podoby obtíží, které mohou nastat. Vínuje se historickým koøenùm tohoto problému, proè pøetrval do dnešních dnù, proè je problémem natolik závažným, že je nutné se s ním co nejdříve a co nejúplnìji vypoøádat, a proè je obtížné jej odstranit odhadnutý rozsah práce napø. v USA, kde jsou s øešením zøejmì nejdále, pøedstavuje údajnì 750 tisíc èlovìko-rokù a náklady pøibližnì 75 miliard dolarù. Dále je problém roku 2000 pojat z globálního hlediska, kde vzhledem k obchodním a jiným vazbám ve vyspìlém svìtì jsou tzv. dominovým efektem vlastnì ohroženi všichni, vèetnì firem, které se na pøíchod tohoto letopoètu již poctivì pøipravily. V èásti vìnované poèítaèùm, kromì shrnutí stavu na jednotlivých platformách, je uveden i struèný návod, kterak si "otestovat" kompatibilitu svého vlastního poèítaèe. Mnohé ètenáøe jistì pøekvapí, že i systémy, jež nemají co do èinìní s databázemi, jsou problémem roku 2000 ohroženy radary, faxy, satelity, mìøicí zaøízení, videorekordéry, systém GPS a dokonce moderní automobily. V následujících kapitolách jsou postupnì zmínìny banky a svìt financí, elektrárny, dodávky potravin, zdravotnictví, telekomunikace a pošty, doprava (pozemní i letecká), armáda a státní správa. Aèkoliv se to bude zdát zvláštní, i zemì tøetího svìta budou asi mít problémy, možná ještě vìtší než zemì vyspìlé, protože jen stíží budou mít dostatek prostředkù na otestování a odstranìní chyb pøedstavme si tøeba nefunkèní kontrolní systém zastaralé chemické továrny! Èást publikace je vìnována vyhodnocení rozsahu problému s naznaèením vlivu na chod ekonomiky dle procentního pomìru vèas neopravených aplikací a možné scénáøe vývoje po 1. 1. 2000.

Závìreènè kapitoly ukazují, jak s problémem bojovat na úrovni státu, organizace, pøípadnì jednotlivce jednotlivci v USA údajnì poèítají s tvorbou zásob potravin, pøípadnì i o odjezdu do hor z chaosem ohrožených velkomìst.

Tato kniha rozhodnì nepatøí mezi ty, které se snaží vyvolávat paniku nebo nìco podobného. Naopak, autor dostateènì zdùrazduje, že oprávnìnost obav se naplní èi nenaplní teprve pøíchodem 1. ledna 2000.

Uvádí se, že na jednoho obyvatele z vyspìlých zemí pøípadá témìø sto èipù, z toho skoro všechny z jiných zaøízení než jsou osobní poèítaèe, proto je jistì závažná možnost výskytu chyb i u moderních zaøízení jako jsou mobilní telefony, digitální fotoaparáty nebo pøístroje ve zdravotnictví.

Obecnì se dá øíci, že je nutné peèlivì zvažovat jednotlivé informace, kterými se nás snaží ovlivnit jednotliví autoøi od naprostého bagatelizování problému až po apokalyptické vizionáøe (B. Gates všechny poèítaèe provozující nijakou verzi Windows). Zdá se mi, že problém je obèas nafukován nikterými na tyto otázky zamìøenými konzultantskými firmami, které mají evidentnì na této záležitosti založenu svoji existenci. Ke stavu údajù v knize je tøeba doplnit, že všechny významné èeské podniky (napø. KB, PVT, SPT Telecom, Èeské

radiokomunikace aj.) mají stanoven přibližný termín dokončení úprav klíčových aplikací na polovinu roku 1999, což se mi ale z hlediska testování, dolaňování a zkušebního provozu jeví jako dost šibeniění lhůta. Pokud ale jednotlivé velké firmy alespoň pracují na nezbytných opravách, tak náš státní aparát ještě stále připomíná uhynulého brouka jsem docela zvědav, zda v lednu 2000 budou např. vyplaceny důchody a sociální dávky, a jak úspěšně budou zpracovávána daňová přiznání.

Také si nejsem zcela jist, zda tvrzení z knihy, že se zapomínalo na uplatnění všech pravidel pro výpočet přestupných roků, je tak ožehavé, ale samozřejmě nelze stoprocentně říci, že se tato chyba nikde nevyskytuje.

Dovolte mi tedy konstatovat, že kniha přehledně a stručně shrnuje rozsáhlé materiály, které již byly k tématu sepsány, a obsahuje seznam další literatury s anotacemi a množstvím zajímavých WWW odkazů na tuto problematiku v zahraničí i u nás.

Základy programování

Jan Žiárek

Autor: David Morkes

Vydavatelství: Computer Press

Počet stran: 216

Doporučená cena: 130 Kč (144 Sk)

Je jisté, že popularita osobních počítačů stále roste. Umírně s tím se též rozšiřují řady zájemců o programování. Niktež z nich mají možnost se vzdělávat v této činnosti na střední škole právě jim je dle autora tato kniha, či spíše učebnice netradičního formátu 225 x 190,

První kapitola je věnována obecné informaci o tom, co to je takový algoritmus, resp. program, jak programy tvořit a vysvětlení základních pojmů (software, hardware apod.) Následující kapitoly se již zabývají skutečnými rysy tří konkrétních programovacích jazyků Visual Basicu, Turbo Pascalu a jazyka C. Jedná se o popis základních datových typů, výrazů, procedur a funkcí a dalších programových konstrukcí jako např. cykly, podmínky a skoky. Ve třetí kapitole je krátká zmínka o vývoji programovacích jazyků na osobních počítačích, uveden je i assembler, ale existí jen za účelem ilustrace omezené instrukční sady procesorů, obdobně krátce i Algol a Fortran. Dále pak Pascal s uvedením datových typů množina a záznam a výklad odlišností v jazyce C. Závěr kapitoly je věnován objektům (autor zde mj. uvádí termín constructor anglicky, a naproti tomu destruktory česky), událostmi řízenému programování a ladění programů.

Čtvrtá kapitola je celá věnována práci se soubory, pátá kódové stránce ASCII, šestá číselným soustavám. Učebnice obsahuje kromě rejstříku též zajímavý slovníček pojmů, kde jsem mimo jiné našel, že "kernel je soubor programů". Uveden je termín overflow, ale o výrazu underflow je taktně pomlčeno.

Nejvíce se v této učebnici autor věnuje Visual Basicu, nejméně jazyku C. O osudu hodnocení definitivní rozhodla kapitola o práci se soubory VB je věnováno šest stran, C je odbyto jedním nezkompileovatelným příkladem, a v Pascalu, kde by kompilace neměla představovat problém, je potřeba nastavit \$Ra opravit tuto chybu: autor na konci programu uzavírá soubor "f", přitom otevřel "soubor"! Přesto autor na několika místech tvrdí, že kniha má za cíl seznámit čtenáře se základy programování pro podrobnější studium kteréhokoliv z těchto tří jazyků. Učebnice též oplývá dalšími chybami, které začínajícího programátora mohou uvést ve zmatek např. uvození komentáře v Pascalu pomocí "Rem" hned v prvním příkladu jednoduchého programu, atd. Zřejmě též nehrálo příliš roli, zda jsou sázeny uvozovky anglické nebo české. Značný údiv jistě vzbudí několikeré vystředání jejich typu na jediné stránce (ve výkladovém textu). V učebnici jsou celkem čtyři typy uvozovek anglické, české, "obě dole" a velice pikné ve tvaru obloučku, ty jsou však použity jen jednou.

Autor nejenže věnuje největší rozsah tvorby ve Visual Basicu, ale na jednom místě dokonce prohlašuje: "Nejmodernější široce dostupné a oblíbené programovací jazyky mají ve svém názvu slovo Visual (...) a praktikují tzv. Visual programování." za co jiného to lze považovat, než za návod, na které produkty se mají středoškolská studenta orientovat? Přestože čtenář se má seznámat s nejjednoduššími základy programování, je 22 stran vyplýváno na výpis programu v TurboVision, zcela však chybí soubor nápovědy, který je však ve zdrojovém kódu normálně používán, a vytvoření dalších souborů, jež program pro svoji práci nutně potřebuje, je pouze letmo naznačeno. Naprosto též chybí nějaký rozbor tohoto zdrojového kódu. Zato v textu pojednávajícím o číselných soustavách je možné se dočíst doslova toto: "jeden bajt (čtyři byte)".

Nemusím snad ani dále pokračovat ve výřtu nalezených chyb, aby bylo jasné, že této uèebnici vyloženi chybí odborný recenzent, a pøípadni korektor. Protože existuje dostatek jiných a zdaøilejších uèebnic, jakkoliv se obvykle nesnaží být univerzálními, považuji seriózní použití této knihy jako uèebního textu pro kursy programování za dosti problematické (pokud nechcete zájemce o tuto èinnost definitivni odradit). Pro samostudium pak považuji nákup této publikace za plýtvání penizi.

Deskpro s trojkou

Michal Bareš

O tom, že počítače poháněné procesorem Pentium III našly své místo v modelových řadách snad všech známých výrobců, nemůže být žádných pochyb. V redakci a v našem TestCentru se již objevilo mnoho značek s tímto novým procesorem, naposledy to bylo Deskpro od firmy Compaq.

Základní stavební kámen počítače, tedy jeho procesor, je otaktován na 500 MHz, což znamená, že se jedná o zatím nejrychlejší model PIII na trhu. Operační paměť má velikost 128 MB a paměť grafické karty Matrox Millennium G200 pak velikost 8 MB. Výkon zvyšuje i 100MHz sběrnice a 10GB pevný disk s rozhraním Smart II Ultra ATA. Ve skříni dále najdeme 32rychlostní jednotku CD-ROM a zvukovou kartu ES 1869, doplněnou interním reproduktorem (větší výkon než klasický "pípák").

Softwarové vybavení tvoří buď operační systém Windows 98, nebo NT 4.0 a Restore CD, pomocí nějž může uživatel snadno obnovit tovární konfiguraci a nastavení počítače.

Zajímavé řešení nabízí skříň počítače, kterou lze z původní podoby desktopy snadno přeměnit na tower. Disketová mechanika a jednotka CD-ROM jsou uchyceny v krabici, již lze snadno otočit o 90 stupňů, takže média lze snadno vkládat i do "postaveného" počítače. Řešení uchycení mechanik také dovoluje jejich rychlou a snadnou výměnu. Na zadní straně skříně jsou k dispozici vývody pro paralelní a sériový port, dva konektory USB, dva konektory PS/2 a výstup zvukové karty a videokarty.

S počítačem se, kromě dvou instalačních CD, dodává ještě klávesnice a myš. Cena tohoto počítače bez monitoru je stanovena na českém trhu na 79 900 Kč bez DPH.

Přiručení budoucnost - Jedi od Psionu

Michal Bareš

Na letošním CeBITu představila firma Psion dva prototypy mininotebooků založených na platformě EPOC a jazyku Java. První z přístrojů, který se na první pohled nijak neliší od ostatních suběi mininotebooků, nese označení Jedi a je založen na intelovském procesoru Strong Arm s taktovací frekvencí 140 MHz. Jedi je dále osazen barevným displejem, 24 MB pamětí RAM, infračerveným portem a lithiumiontovými bateriemi, jež mu umožňují až desetihodinový provoz. Volitelně lze k tomuto zařízení ještě dokoupit integrovaný telefon GSM, pomocí nějž je možno přímo přistupovat na Internet.

Druhým prototypem je počítač Quantum, který nemá klávesnici a který se ovládá přímo na displeji, a to buď pomocí pera, nebo i pomocí prstů.

Zvláštností obou prototypů je především vlastní software firmy Psion, jenž umožňuje několikanásobně rychlejší provoz aplikací ve srovnání s klasickým operačním systémem Windows CE. Díky využití Javy lze snadno provádět změny v systému a snazší bude také přechod na technologii Jini, ve které firma Psion vidí budoucnost podobných

Vypalovačka do kapsy - Nové mechaniky od HP

Michal Bareš

Přenosnou mechaniku pro zapisování a přepisování kompaktních disků, která se svým rozměrem 13 x 16,5 x 2,5 cm vejde do dlaně jedné ruky, představila firma Hewlett-Packard. Mechanika HP M820e je určena především pro "mobilní" zájemce, ale jelikož jde o externí provedení, mohou ji samozřejmě využít i uživatelé desktopů.

HP M820e je připojena pomocí řadiče SCSI a dokáže číst data až 20násobnou rychlostí, maximální rychlost zápisu je čtyřnásobná. V prodeji by se měla objevit od června letošního roku.

Spolu s výše zmíněným modelem uvedla firma HP na trh ještě další novinky z tohoto oboru. První z nich je interní přepisovací mechanika HP CD-Writer Plus 8200i, jež přes rozhraní IDE dosahuje 24násobné rychlosti čtení a čtyřnásobné rychlosti při zápisu dat.

Jako nejnižší model uvádí Hewlett-Packard na trh jednotku CD Writer Plus 7500, která je určena jak pro domácí, tak i pro kancelářské využití. Data čte z disků stejnou rychlostí jako předchozí model, tedy 24násobně, avšak rychlost zápisu je pouze dvojnásobná. Poslední zmíněné dva modely budou v obchodech k dostání od května.

HP CapShare 910 - Skenovat na cestách lze i bez notebooku

Michal Bareš

Toto přenosné zařízení slouží k digitalizaci tiskových předloh a umožňuje jejich bezdrátové zasílání k dalšímu zpracování. Funguje tedy v podstatě jako přenosný skener s pamětí a infračerveným portem, na rozdíl od většiny skenerů však dokáže přímo spolupracovat s jinými zařízeními. Naskenované dokumenty lze posílat do přenosných počítačů (i handheldů a komunikátorů) pomocí infračerveného portu, kde je lze dále distribuovat pomocí e-mailu, popřípadě e-faxu. Potřebuje-li uživatel vytisknout dokument okamžitě, může jej také poslat přímo do tiskárny (ta ale musí podporovat technologii JetSend, tedy technologii "digitální kanceláře"). Podporu tohoto zařízení najdeme kromě Windows i v neznámějších softwarových aplikacích včetně Outlooku, Lotus Notes nebo Netscape Communicatoru.

CapShare 910 má čtyřmegabajtovou paměť, do níž se vejde 50 černobílých dokumentů velikosti A4, které jsou ukládány ve formátech PDA. Černobílou stránku lze pomocí tohoto přístroje zpracovat během šesti sekund. Skenované dokumenty mohou mít různé velikosti (účet, vizitka, dopis), jejich délka však může být maximálně 65 centimetrů. Rozměry zařízení jsou 140 x 105 x 38.5 mm a jeho hmotnost včetně baterií je 350 gramů.

Malý, ale živý...

Michal Bareš

Lehký notebook, určený především pro velmi mobilní uživatele, uvedla na trh společnost Fujitsu. LifeBook L460 je osazen mobilním Pentiem II s frekvencí 333 MHz a 256KB pamětí cache L2, 32MB pamětí RAM (maximální kapacita 160 MB), grafickým adaptérem NeoMagic 128xd s 2MB videopamětí, 4GB pevným diskem a zvukovou kartou. K zobrazování je určen aktivní displej s 13,3palcovou úhlopříčkou, který zvládne maximální rozlišení 1 024 x 768 bodů při 256 tisících barev. Na zadní straně notebooku najdeme infračervené rozhraní, sériový a paralelní port, konektory pro PS/2, USB a audio. Dále je zde port pro připojení externí disketové mechaniky a jedna pozice pro PC Card typu II. To vše lze nalézt v samotném notebooku, který má rozměry 28 x 303 x x 239 mm a váží 1,9 kg.

Vlastnosti LifeBooku L460 lze dále rozšířit připojením k dokovací stanici Mobile Dock, v níž je kromě druhé baterie a dalšího volného slotu pro PC Card III, také modulární slot, do nějž lze vložit buď 20rychlostní jednotku CD-ROM, nebo jednotku DVD-ROM či SuperDisk. Jinak jsou v dokovací stanici replikovány všechny porty, které obsahuje notebook. Hmotnost Mobile Docku je 1,3 kg.

Obě baterie jsou lithiumiontové a podle výrobce umožňují až pětihodinovou práci s notebookem. Cena notebooku bez DPH a bez dokovací stanice je přibližně 90 000 Kč.

IBM i pro malé

Michal Bareš

Na malé a střední podniky se svým novým počítačem zaměřila firma IBM. To naznačuje již název počítače IBM PC 300GL SBS (Small Business Series). IBM "pro malé" je k dostání ve třech provedeních (jak ukazuje náš obrázek) a k dispozici je v celé řadě konfigurací; Celeronem počínaje a Pentiem II konče.

Výhodou tohoto modelu je, že nabízí zákazníkovi kompletní řešení obsahuje totiž kromě "povinného" hardwaru také celou řadu softwarových aplikací. Kromě operačního systému Windows 98 je zde Netscape Navigator, MSIE, MS Office SBE, Lotus SmartSuite Millennium, Artisoft i.Share a IBM ViaVoice. Zajímavý je především i.Share, který umožňuje současně připojení až deseti uživatelů k Internetu prostřednictvím jedné linky. Program ViaVoice je pak určen pro hlasové ovládání, popřípadě pro diktování textů do počítače. Mezi další softwarové vybavení patří programy na správu počítače a antivirový program Norton Anti-Virus. Pro uživatele bude zajímavá i cena, která činí přibližně 25 000 Kč bez DPH a bez monitoru. V ceně je naopak u některých modelů zahrnuta "inteligentní myš" IBM Scroll Point Mouse a 56KB/s modem.

Avantgardní monitory - Pro každého nco

Roman Barták

Na letošní jaro připravila firma ADI řadu nových zobrazovacích jednotek. Začít můžeme u obnovené premiéry monitoru ADI-DUO (599 DEM) určeného pro nejširší třídu uživatelů. Tento 17" monitor přichází na trh v avantgardním provedení. Jeho výrazným rysem je opět dvojice reproduktorů umístěných po bocích displeje, která monitor předurčuje především pro použití v multimediálních aplikacích.

Zmín se dočkala také G řada monitorů, určená pro použití v DTP, CAD/ /CAM, multimédiích i pro práci s grafikou. Tato grafická řada se dnes skládá z dvojice 17" monitorů ADI MicroScan G56 (849 DEM) a GT56 (899 DEM) a 19" modelu MicroScan G66 (1 169 DEM). Základní rozdíl mezi 17" modely je v použité masce. Zatímco G56 používá Invar s 0,26 mm body, GT56 je postaven na obrazovce Trinitron. Oba monitory odpovídají standardu TCO99, takže například model GT56 používá při nejbližším rozlišení 1 024 x 768 pro oěi pohodlnou překreslovací frekvenci 100 Hz. Všechny modely řady G lze dovybavit reproduktory (mikrofon je vestavěn), případně rozbočkou USB.

Jako špičkový výrobce monitorů neopomíjí firma ADI ani dynamicky se rozvíjející oblast LCD displejů pro stolní počítače. V nabídce má 15" displej MicroScan 6T (2469 DEM), který nabízí vynikající kontrastní poměr 200 : 1. Tento displej lze také otáčet a používat ho jak v klasickém, tak portrétovém modu, potřebný ovládací software Winportrait je přiložen. Ještě větší plochu nabízí ADI MicroScan 9L, jehož úhlopříčka se vyšplhala až na 18,1". Tento TFT displej může pracovat v maximálním rozlišení 1 280 x 1 024 (XGA) s 256k barvami. Zajímavostí je možnost sejmout displej z podstavce a pověsit ho na stěnu. Podobnou vlastnost nabízí také menší 15" displej ADI MicroScan 6L (2 339 DEM).

Multimediálním monitorem jsem začali a u multifunkčního výrobku také skončíme. Pro uživatele, kteří mají rádi skutečně velký obraz, připravila firma ADI nový displej TM-33 (2 499 DEM), kombinující v sobě počítačový monitor s televizní obrazovkou. Displej o úhlopříčce 34" připomíná domácí kino, které dále zvýrazňují vestavěné stereoreproduktory s možností připojit subwoofer. K dispozici je řada možností připojení k domácí zábavné elektronice (VCR, DVD, Laser Disc, stereo, videokamery, satelit), příbuznost s televizorem navozuje i dálkový ovladač pro nastavení parametrů displeje. ADI TM-33 lze přirozeně připojit také k počítači jako "běžný" monitor, což uvítají nejen vášniví hráči her, ale také uživatelé prezentačních aplikací.

Na všechny monitory ADI se vztahuje 3letá záruka od výrobce.

Palm IIIx a Palm V - Nové organizéry

Roman Barták

Øada osobních organizérù do dlanì firmy 3Com se na evropském kontinentu rozrostla o další modely. K oblíbenému Palm III totiž pøibyly dva nové, Palm IIIx a Palm V.

Pøestože by se podle názvu mohlo zdát, že nový Palm IIIx (369 USD) je jen drobným zlepšením verze III, opak je pravdou a užiteèných vylepšení zde najdete hned celou øadu. Pøednì se opìt zdvojnásobila vnitøní pamì¿ RAM, jejíž velikost nyní èinì 4 MB. Toho lze pøirozenì využít k uložení vìtšího množství aplikací, stejnì jako pro práci s vìtšími objemy dat typickými v podnikové sféøe. Organizér Palm IIIx je totiž zamìøen právi na rostoucí výpoèetové požadavky korporací. U pamìti ovšem zmìny nekonì. Urèitì ještì výraznìjším vylepšením je nový LCD displej, nabízející vyšší kontrast. Nikteøì jeho kvalitu srovnávají s prùkopníkem a legendou osobních organizérù, systémem Newton od Applu. Vylepšení se odehrála i uvnitø organizéru, kde se nachází nový interní rozšiøující slot, umožòující pøidávat periferie jako jsou pamì¿ové moduly nebo pagerové karty.

Úplnou novinkou je organizér Palm V (449 USD) zamìøený na manažery, mobilní profesionály a všechny uživatele, pro které je design a velikost hlavní prioritou. Palm V je témìø o polovinu tenì než Palm III(x) a také celkový design je trochu fajnovìjší. Organizér je opìt vybaven novým kontrastním displejem, kontrast se ale na rozdíl od ostatních modelù nastavuje softwarovì. Pamì¿ zùstala na 2 MB, novinkou je nový bateriový systém postavený na dobíjitelné Lilon baterii. Ta se zaènè automaticky dobíjet, jakmile je organizér umístìn do synchronizaèní kolèbky. Kvùli unikátnímu designu je potøeba s organizérem Palm V používat pouze pro nìj vytvoøené doplòky.

Oba nové modely, Palm IIIx i Palm V, používají systém PalmOS 3.1, který byl zlepšen o možnost sí¿ové synchronizace. Základem softwarového vybavení je samozøejmì PIM (personal information management) software obsahující adresáø, kalendáø, seznam úkolù, poznámkový blok, software pro správu výdajù, kalkulaèku a pro odpoèinek i hry. Dodáván je také software Palm Desktop pro sychronizaci dat v organizéru s osobním poèítaèem a pro instalaci nového softwaru do organizéru. Palm IIIx i Palm V nabízejí vestavìnou e-mailovou kompatibilitu s rozšíøenými programy, a vùbec poprvé obsahují podporu pro konektivitu s Microsoft Outlookem.

Organizéry Palm mají v souèasnosti 72% podíl na trhu (podle IDC). Kromì nových modelù Palm IIIx a Palm V zùstávají v prodeji i pøedchozí verze Palm III (299 USD) se 2 MB RAM a PalmPilot Professional Edition (199 USD). V tomto roce se má na trh dostat ještì model Palm VII s bezdrátovým pøístupem na Internet.

Kai,s Power Tools 5 - Efekty, které nepřehlédnete

Roman Barták

Před nedávnem přišla na náš trh nová verze grafických efektů Kai's Power Tools 5, určená pro Photoshop a kompatibilní aplikace. O tom, že se jedná o opravdu významný upgrade, svědčí i samotné číslo verze, kdy firma MetaCreations, tvůrce této efektové sady, přeskočila verzi 4 a rovnou uvedla KPT 5 (přý pro sladění číslování s Photoshopem 5 a Painterem 5.5).

KPT 5 používají vlastní futuristické rozhraní s 3D prvky, které pokrývá celou obrazovku. Základní principy ovládání jsou stejné jako u běžných grafických rozhraní, takže s efekty můžete začít ihned pracovat. Jenom grafické panely vypadají trochu lépe než běžná okna, a navíc je použita zajímavá technika úspory místa, kdy panel zobrazuje jen potřebné údaje a další části panelu se rozbalují, až když je potřebujete. Při maximálním rozbalení pak můžete zadávat hodnoty parametrů na přesné stupnici nebo zadáním z klávesnice. Pro uschování nastavení parametrů, resp. upřádání pracovní plochy, používá KPT 5 vlastní techniku paměťových teček. K dispozici je i klasické uložení nastavených hodnot na disk.

Celkem deset efektů, které najdete v KPT 5, lze rozdělit do tří skupin. Současný výkon počítače plně využívají 3D efekty, dodávající do obrázku plastické prvky. KPT ShapeShifter vychází z efektu úkosu, který sdružuje s definicí stínu a záře. Definovat lze tvar úkosu i jeho povrchové vlastnosti. Tento efekt se výborně hodí pro návrh 3D tlačítek. Další efekt, KPT Orbit, přidává do obrázku množství bublin. Opět lze zvolit jejich velikost, hustotu i povrchové vlastnosti. Poslední z 3D efektů, KPT FiberOptix, zůstává více při zemi (ve smyslu 3D) a obrázku dodává kožešinový vzhled. Lze volit délku, hustotu, směr i obarvení "ochlupení".

Druhá skupina efektů míří do světa fraktálů. Fractal Explorer z předchozích verzí KPT se transformoval na KPT FraxPlorer, jenž nabízí trojici fraktálových rodin a ke každé z nich ještě tři variace. Zajímavá je možnost velkého zvětšení libovolné části fraktálu a plynulé změny obarvení. KPT Frax4D přenáší fraktály do prostoru a generuje zajímavé 3D skulptury, které by šly nejlépe přirovnat asi ke kovovým hrudkám. Grafiky, zobrazující výrony plasmy nebo pohyb atomů, umí vygenerovat KPT FraxFlame. Stačí vybrat styl, a potom pomocí generátoru mutací nechat vytvořit příslušný obrázek.

Poslední sada efektů se opět více podobá klasickým grafickým filtrům a každý efekt zde vlastně zastupuje celou třídu podobných efektů. KPT Blurr například představuje kolekci rozmazávacích filtrů. K dispozici je jich devět, stačí si vybrat. KPT Noise zase do obrázku přidává šum. Podobně jako KPT FraxFlame používá techniku průzkumu mutací základního šumového filtru. Pro vyhlazení šedivého obrázku, například faxu nebo masky, lze použít KPT Smoothie. Ten umí při vhodném nastavení parametrů vytvářet také obrysy. Poslední efekt, KPT RadWarp, slouží pro deformace obrázku. Snadno pomocí něho vytvoříte například efekt rybího oka nebo různá zkreslení fotoaparátu.

KPT 5 jsou svými zaměřením určeny především pro kreativní grafiky. Na své si přijdou zejména umělci tvořící pomocí počítače, ale třeba také webovými grafici. Software je dodáván na duálním CD-ROMu, kde najdete verze pro Mac i Windows. Cena je 8 120 Kč (bez DPH).

Nìco pro výtvarníky - Adobe After Effects 4.0

Roman Barták

Firma Adobe Systems uvedla novou verzi produktu pro práci s dynamickými médii, Adobe After Effects 4.0. Doplnila tak svoji programovou řadu pro profesionální výtvarníky o aplikaci pro návrh vizuálních efektů a pohyblivých prvků.

Jednou z klíčových vlastností After Effects 4 je úzká vazba na další grafické aplikace od Adobe. Nejde jen o jednotný vzhled a ovládání, ale i o snadný přenos dat mezi jednotlivými aplikacemi. Při importu dokumentů Photoshopu tak jsou například zachovány vrstvy, a to včetně efektů vrstvy. Dokumenty Illustratoru se také importují z vrstvami, a navíc cesty z Illustratoru i Photoshopu lze v After Effects použít jako masky. Importovat lze také projekty z Premiere, jednotlivé stěhy se přitom automaticky seřadí v okně Time Layout.

Protože zmíněné čtyři aplikace se používají velice často dohromady, připravil Adobe jejich cenově výhodný balík Adobe Dynamic Media Studio, zaměřený na tvorbu videa a multimédií. Úspory při nákupu tohoto balíku přesahují 1 000 USD.

Kromě integrace s dalšími Adobe produkty přidávají After Effects 4.0 také řadu nových vlastností, usnadňujících kreativní tvorbu. Uživatelé nyní mohou v rámci jedné vrstvy používat až 128 masek a pomocí geometrických operací tyto masky různě kombinovat. K dispozici je i vrstva úprav, které lze najednou aplikovat na několik dalších vrstev. Zlepšila se práce s textem, uživatelé při jeho zadávání vidí i použité písmo a mohou text umisťovat podél cest. Přibyly také nové deformační a simulační efekty.

Důležité je rovněž snazší ovládání aplikace, kdy jsou všechny pracovní prvky plochy zobrazovány jako plovoucí paletky. Nová funkce RAM Preview umožňuje přehrávání vytvořené kompozice v reálném čase, bez nutnosti jejího renderování. Zdokonalené schéma cache rámců zase vede k rychlejší reakci na uživatelské požadavky, což dohromady s již zmíněnými vlastnostmi přináší vyšší produktivitu práce.

Adobe After Effects 4.0 jsou dodávány ve dvou verzích. Standardní verze (995 USD) je určena návrhářům pohyblivých grafik, zatímco tzv. Production Bundle (2 195 USD) míří k tvůrcům vizuálních efektů. Production Bundle obsahuje tytéž nástroje jako standardní verze, ale je obohacen o nové deformační nástroje (Bezier Warp, Mesh Warp a Reshape), nástroje pro ovládání pohybu a možnosti klíčování. Součástí Production Bundle je také nový vizuální efekt Particle Playground, umožňující animovat velké množství podobných objektů tak, že tyto objekty zůstávají nezávislé, ale přesto vytvářejí zajímavé skupinové chování (např. roj věel nebo ohňostroj). Software bude dostupný ve verzích pro Power Mac, Windows 98 a Windows NT 4.0.

Levné SCSI pro PC - Øadièe AdvanSCSI

Roman Barták

Bìžné poèítaèe PC zpravidla neobsahují rozhraní SCSI, což mùže èinit problémy při pøipojování níkterých zaøízení, typicky rychlých diskù a CD zapisovaèek. U Macù je SCSI standardem, ani PC dnes ovšem o SCSI nepøijdou. Firma Advanced System Products (www.advansys.com) totiž pøipravila øadu levných SCSI øadièù vhodných právì pro pøipojení CD-R(W) diskù, ale samozøejmì i jiných SCSI zaøízení, a to jak externích, tak interních.

Univerzálním a pro práci s více SCSI zaøízeními urèitì doporuèeníhodným øadièem je model ABP-925. Dodáván je jako PCI karta s vlastnímBIOSem, takže instalace je velice jednoduchá. Prostì kartu zasunete do PCI slotu a v ovládacím panelu Adaptéry SCSI (Windows) zvolíte pøíslušný softwarový ovladaè. Karta obsahuje jak externí high-density SCSI konektor, tak interní konektor (Fast SCSI-2). Používat lze tedy pro pøipojování interních diskù a mechanik i pro externí zaøízení (JAZ, ZIP, skenery apod.). Celkem je možno na kartu napojit obvyklých sedm zaøízení. Podporována je øada rùzných operaèních systémù, DOSem poèínaje pøes rùzné verze Windows, OS/2 Warp až po SCO UNIX, Linux nebo Solaris. Cena je také pøíjemná, èiní 1 990 Kè.

Pokud chcete ještì o níco levnější SCSI kartu, potom horkou novinkou na trhu jsou modely ABP-915 a ABP-916 za 1 650 Kè. Oba jsou opìt v podobì PCI karet a instalace je podobnì jako u ABP-925 jednoduchá. Nemusíte nastavovat žádné pøepínaèe, adresy ani pøerušení. Prostì kartu umístíte do slotu, nainstalujete softwarový ovladaè a mùžete pracovat. Tyto karty podporují jen operaèní systémy DOS a Windows (3.1, WfW, NT, 95) a protokolSCSI-2. Zatímco ABP-915 nabízí pouze externí high-density SCSI konektor, ABP-916 má naopak pouze interní SCSI konektor. Pøipojit lze tentokrát jen dvì SCSI zaøízení, takže se jedná o pomìrnì jednoùèelové karty, urèené hlavnì pro pøipojení CD-R(W) zapisovaèù.

Na výše zmínìných webovských stránkách www.advansys.com naleznete spoustu novinek firmy Advanced System Products, ale pøedevším technickou podporu jejích produktù.

Øadièe ABP-925

- + cena
- + snadná instalace
- + podpora rùzných operaèních systémù

Øadièe ABP-915/916

- + cena
- + snadná instalace
- + - jednoùèelové

Øadièe ABP-925 a ABP-915
pro test zapùjèila
firma Diskus, s. r. o.
www.discus.cz

Moderní média

Roman Barták

Společnost TEAC si udělala jméno především díky CD-ROM jednotkám a zapisovačkám. S více než 120 miliony prodaných kusů (21 milionů ročně) ovšem patří také k největším dodavatelům 3,5" disketových jednotek na světě, kde si drží momentálně 22% podíl na trhu.

V současné nabídce TEACu najdeme dvě řady disketových jednotek. TEAC FD-235 je disketová klasika, k dispozici je ovšem i model FD-235HS vybavený SCSI řadičem. Použití SCSI má své výhody ve vyšším výkonu, univerzálnosti a možnosti snadného zapojení do řetězce dalších SCSI zařízení. Pro použití v přenosných počítačích nabízí firma TEAC kompaktní 15 mm vysoké a 157 g vážící jednotky FD-05, dostupné pod označením FD-05P také v externím provedení. Špičkou v oblasti výkonu je potom model TEAC FD-05-HGS-750, nabízející stejný plochý design jako FD-05 dohromady s SCSI adaptérem.

Na letošním CeBITu vstoupil TEAC také do rozjíždějího se vlaku s názvem USB a nabídl externí disketovou jednotku TEAC FD-05PU s rozhraním USB (specifikace 1.0). Tato jednotka je určena pro počítače PC i pro nové iMacy, pro které jsou k dispozici odpovídající průhledné modely ve všech barevných provedeních iMaců. Výhodou jednotky je skutečné plug--and-play zapojení a přenosové rychlosti až 12 MB/s. Díky malé velikosti a spotřebě energie (dodává se přes USB kabel) je ideální také pro přenosné počítače podporující USB.

Kapacita standardní diskety již dlouhou dobu nestačí, a tak se výrobci stále snaží nabídnout vhodnou alternativu. Nová zařízení se objevují i přes úspěch 100 MB jednotek ZIP, jejichž snad jedinou nevýhodou může být nekompatibilita s původními disketami. Také TEAC na letošním CeBITu představil svůj příspěvek do této oblasti s názvem TEAC FD-07 HiFD. Tato jednotka je zčásti plně kompatibilní s 3,5" disketami, které umí číst i zapisovat. Navíc ovšem může pracovat s 200MB médii při 60násobném urychlení oproti disketám. Jednotka je dostupná v interním provedení vhodném pro použití do notebooků, k dostání je i externí model.

Po třileté přestávce se TEAC vrací také na trh zálohovacích páskových jednotek a na CeBITu představil své nové zařízení TEAC IS-635 Streamer. Tato zálohovací jednotka pracuje s 6mm digitálními videokazetami určenými pro profesionální studia (DVCPRO), a pro ukládání dat používá podobný princip jako videorekordéry, tj. rychle se točící čtecí a zapisovací hlavu a pomaleji běžící pásku. Výhodou této technologie je možnost zápisu stop blízko u sebe, což v důsledku přináší větší úložnou kapacitu. Na 264 m dlouhou pásku se tak vejde až 23 GB dat, a při použití kompresní technologie ALDC (Adaptive Lossless Data Compression) dokonce až 45 GB. U 377m pásků jsou tyto hodnoty na 35, resp. 70 GB. Datová průchodnost jednotky je 6 MB/s a při použití komprese 12 MB/s.

Rychlejší vypalovačky

Roman Barták

Japonského výrobce diskových zařízení TEAC znají naši uživatelé především díky rychlým vypalovačkám CD-ROM. TEAC v této oblasti nelenil a připravil hned několik zajímavých novinek.

Nové CD-ROM vypalovačky TEAC CD-R56S-600 a CD-R58S rychlost pořízování CD-ROMů ještě zvyšují, a to konkrétně na 6-, resp. 8násobek. Plný CD-ROM disk tak pořídíte už za deset, resp. osm minut. Obě zapisovačky jsou dodávány v interní SCSI verzi, pořídít lze samozřejmě také externí verzi pro snadné sdílení jednotky mezi více uživateli. SCSI rozhraní umožňuje snadnou instalaci až sedmi zařízení na jedné sbírnici, a lze ho používat v různých počítačových systémech včetně unixových stanic a Maců. Poskytuje také dostatečnou přenosovou rychlost, pro bezpečné vypalování při vyšších rychlostech jsou jednotky vybaveny 2 MB (model CD-R56S-600), resp. 4 MB (model CD-R58S) vyrovnávací pamětí. Obě jednotky obsahují tradiční rozhraní pro audiovýstup. K pohodlnosti instalace přispívá to, že jednotky jsou nyní dodávány kompletně s vypalovacím softwarem WinOnCD 3.6 od firmy Cequadrat, nezbytnými kabely a dvěma CD-R disky. Zajímavá je i četecí rychlost těchto jednotek, která odpovídá 24rychlostnímu CD-ROMu, a lze je tedy používat jako běžný CD-ROM. Nové zapisovačky jsou také schopny číst CD-RW média. Pro maloobjemové pořízování kopií CD-ROM disků nabízí TEAC dva druhy kopírovacích stanic CD-R. K dispozici je standalone provedení, obsahující 32rychlostní SCSI CD-ROM a pět CD zapisovaček. V případě zapisovaček se jedná o modely CD-R55S se 4násobnou rychlostí zápisu. Celá stanice je zcela nezávislá na PC: stačí vložit matriční CD-ROM a prázdné CD-R disky, a jediným stisknutím tlačítka vytvoříte za přibližně 15 minut pět kopií. Lze samozřejmě zapisovat také na individuální CD-R disky.

Druhý typ kopírovací stanice, tzv. viž, musí být při kopírování připojena k výkonému počítači prostřednictvím rozhraní SCSI. Viž může pojmout až osm SCSI zapisovaček, dodávány jsou tentokrát rychlejší CD-R56S-600 s 6násobnou rychlostí zápisu. Všechny funkce viže jsou ovládány softwarem Feurio Professional pro Windows 95/98/NT (je součástí dodávky). Ten umožňuje, kromě současného pořízování kopií ve více zapisovačkách při čtení z jediného zdroje, také čtení audio CD, multitasking (zatímco se CD vypaluje, jiné CD se už čte) a administraci projektů.

Když do Vídn, tak s HP

Marek Didiè

Spoleènost Hewlett-Packard uspořádala zaèátkem dubna konferenci zamìøenou na zálohování dat, ale nejen na ni. Tak jako každý "market leader", firma udávající smìr, se musí dívat více do stran a dopøedu vyhlížet, hledat a zjišťovat.

Podle odhadu IDC se poèet prodaných jednotek sloužících k ukládání èi zálohování dat meziroèní zvyšuje o 72 %. Pro zjištění aktuálních požadavkù a názorù trhu uspořádala HP průzkum mezi 600 IT manažery v Evropì Velké Británii, Francii, Nìmecku, Španìlsku, Itálii, Maïarsku a v Èesku. Následují tedy zjištěné údaje: 98 % dotázaných potvrzuje, že informace jsou důležité pro funkci jejich organizace, 94 % se domnívá, že při katastrofické ztrátì vìtšiny dat by jejich spoleènost nepøežila, 72 % by proto uléhlo veèer klidnìji, kdyby si byli jisti zabezpeèením a zálohou svých dat. A pøitom titíž pracovníci uvedli, že 60 % nemá data uložená mimo budovu firmy, 31 % provádí zálohování ruènì a 83 % pøipouští, že k vylepšení jejich stávajících systémù dochází až po díle ztrátì dat (možná i proto, že 53 % uznává, že tato zaøizení nejsou nijak atraktivní, a tak se jim nevinuje taková pozornost). Smutných 10 % pøedpokládá, že bìhem roku u nich kvùli nedostatkùm dojde k vìtšímu výpadku dat. Naopak potìšitelné je to, že Èechy a Maïarsko dopadly nejlépe v oceòování informací 96 % dotázaných tvrdilo, že informace jsou životodárnou krví firmy.

Co nového HP v této oblasti pøináší? Zaøizení CD-R, posléze CD-RW, patøí v HP mezi prodejní úspšné komodity a taktéž pøedmìt výzkumu v roce 97 uvádí HP u CD-RW náhodné mazání a UDF formát, souèasnì podporuje iniciativu MultiRead (aby bìžné CD mechaniky mohly èíst RW disky), v roce 98 vymýšlí rychlý formát CD-RW, který zkracuje dobu pøípravy média z hodin na minuty, a koneènì letos uvádí první pøenosnou pøepisovatelnou jednotku. Tato mechanika (ne nepodobná diskmanu) se pøipojuje k poèítaèi, povìtšinou asi notebooku, prostøednictvím paralelního kabelu. Softwarová výbava je klasicky velice bohatá.

CD je a ještì nijakou dobu bude klíèovým médiem pro výmìnu dat, ale postupnì se na trh tlaèí (a pravdìpodobnì v roce 2001 jej pøetlaèí) disk DVD. Ètecí mechaniky pøibývají jako houby po dešti, ale HP uvádí i dlouho slibovanou DVD-RW mechaniku. Tato zapisuje na DVD disky rychlostí 1x (což však pøepoèteno znamená rychlost 9x u CD) a na jedno DVD-RW médium vmìstná 3 GB dat. Bìhem tohoto roku by se mìly DVD-RW mechaniky nauèit èíst CD-RW a koncem roku pøíštího se pak oèekává zápis 2,5x a kapacita 4,7 GB.

Stranou pozornosti HP nezůstávají ani páskové jednotky, a tak jestli vás to zajímá, mùžete si na HP Ultrium odložit èi zazálohovat 100, resp. 200 GB dat rychlostí až 20 MB/s. Pokud se spokojíte s 50 GB, sáhnìte po Accelisu. Tak a nezapomeòte si po tomhle všem uložit své důležité soubory! No dobøe, mùžete i na disketu.

Nejrychlejší DVD-ROM - Dvs novì na èeském trhu a hned nej...

Marek Didiè

Actebis Computer, výhradní distributor společnosti Digital Video Systems, uvádí na èeský trh v tuto chvíli nejrychlejší DVD-ROM mechaniku na svìtì: DVS DSR-600H. Tato dosahuje pøenosové rychlosti 6,2x, tj. až 8,4 MB/s u DVD diskù, a rychlosti 4,8 MB/s u bìžných CD (což odpovídá 32rychlostním CD-ROM mechanikám).

Tento nejnovìjší model společnosti DVS je založen na tøetì generaci DVD-ROM mechanik a pracuje na 6,2násobku základní rychlosti. Zatím nejrychlejší mechaniky ostatních výrobcù pracují na rychlosti 6x DVD, takže se nejedná o nijaký zázraèný skok, ale vysoká rychlost je dùležitá pro špièková PC a nové poèítaèové sestavy, které jsou stále èastìji osazovány právi DVD mechanikami.

"Uvedení naší nové 6,2x DVD-ROM mechaniky potvrzuje postavení společnosti DVS na technologické špièce výrobcù OEM komponentù. Také ukazuje na schopnost našich vidcù a technikù skloubit špièkový výkon se zajímavou cenou", poznamenává Edward M. Miller, prezident a zakladatel Digital Video Systems, a pokračuje: "Od uvedení mechaniky 2x DVD v èervenci 98 jsme v DVS navrhli a vyrobili tøi nové modely: 5,2x, 6,2x a DVD Intelligent Loader."

Mechanika DVS 6,2x DVD-ROM je zpìtnì kompatibilní s formáty DVD-Video, DVD-ROM, DVD-R a virtuálnì se všemi CD formáty, vèetnì CD-RW, Multisession a Photo CD. K poèítaèi se DVS DSR-600H pøipojuje pøes IDE rozhraní a pro pøenos dat dokáže využít Ultra DMA33 režim. V cenì uživatel dostává i softwarový dekodér DVD.

Podle odhadù IDC se v tomto roce prodá celkem 35 mil. DVD jednotek, a pøíští rok dokonce více než dvojnásobek vìtšina bude právi s novými poèítaèovými sestavami. Zatím nejsou na trhu mnohé aplikace, které by DVD, resp. jeho vysokou kapacitu a rychlost využívaly, ale vzpomeòte na historii CD-ROMù. Za nijaký ten rok bude situace patrnì podobná a dnešní mechaniky budou sotva stíhat pøi hledání v nové DVD encyklopedii. Naštítì pro pøehrávání DVD filmù budou dnešní mechaniky postaèovat právi tak, jako postaèují 2x CD-ROM mechaniky pro pøehrávání hudebních CD.

DVS DSR-600H

- + nejrychlejší DVD-ROM
- + softwarový DVD dekodér

Cena bez DPH: 4 390 Kè
K testu poskytl:
Actebis Computer
www.actebis-sro.cz

Prezentace bez drátů

Marek Didiè

Jste spokojeni s dálkovým ovladačem u vaší televize, videa, víže atd.? Používáte jej rádi, nebo jako nutné zlo? Samozřejmě že je nám příjemné ovládat přístroje bez toho, že bychom za nimi museli stále chodit. Jiná věc je sice naše zdraví, ale to už patří do jiného časopisu. Dálkové ovládání u televize je spíše otázka pohodlí a lenosti, ale jsou chvíle, kdy se bez něj jen těžko obejmete. A právě mezi takové situace bezpochyby patří veřejné prezentace. Přednášející potřebuje ovládat počítač se svou prezentací, případně na něm něco předvádět a zároveň se musí pohybovat, gestikulovat, ukazovat. Je jasné, že myš má krátký (případně motající se) kabel, a stálé běhání ke klávesnici také není zrovna důstojné. A právě pro takové situace se mohou hodit následující zařízení, která nám k testu zapůjčila společnost AV MEDIA:

FreedomWriter PRO

Velice vtipnou a promyšlenou kombinací touchpadu, funkčních kláves a rozpoznávání textu vzniklo zařízení FreedomWriter. Jde o přístroj přenosný proto je lehký (370 g) a do ruky dobře padnoucí ale kromě toho i nabitý funkcemi. Nejjednodušší je použití touchpadu pro ovládání kurzoru. Pokračujme ale dále: pokud chcete na grafu zvýraznit určitou část či podtrhnout černá čísla v rozpočtu, přepnete se do režimu kreslení a potřebné dokreslíte (jakoby přes prezentované údaje). Když máte trpělivost (naučit se a používat speciální způsob psaní písmen nebo ťukat na zobrazené klávesnici), můžete dopisovat text či čísla. V takové situaci se FreedomWriter stává plnohodnotným ovládacím nástrojem. Pokud vám výše uvedené nestačí, můžete si nadefinovat osm funkčních kláves (spouštěcí aplikací, funkcí).

Aby vše dobře fungovalo, musíte mít nainstalována Windows 9.x, vypnutý 3D spouštěcí obrazovky a volný sériový port.

VersaPoint a RemotePoint

Tato zařízení jsou v podstatě plně funkční bezdrátové varianty klávesnice a myši. Klávesnice VersaPoint má rozměry běžné klávesnice bez numerické části, ovšem s touchpadem. Díky hmotnosti 0,7 kg ji lehce unesete a jednoduché připojení (plug & play) vám nic nezkomplikuje. Bezdrátová, infračervená myš RemotePoint již tak klasicky nevypadá. Jde spíše o jakýsi malý joystick s kolébkovým ovladačem kurzoru a ergonomicky umístěnými tlačítky. Pokud do ní vložíte dvě AAA baterie a nainstalujete k počítači šídlo, můžete se potom pohybovat v okruhu 12 m a počítač vás bude na kliknutí poslouchat.

Motorola představuje multimediální datové přenosy, a nejen ty

Petr Felt

Tisně před letošní výstavou ComNET '99 jsme se setkali s obchodním a marketingovým manažerem divize mobilních telefonů společnosti Motorola, Ing. Martinem Lancem, a položili jsme mu několik otázek:

? Můžete nám říci, co si připravila společnost Motorola na letošní ComNET?

L: Letos bude společnost Motorola na veletrhu ComNET zastoupena především svou síťovou divizí ING Internet and Networking Group. Ta zde představí kromě jiného směrovač Vanguard 6425, jenž je nejnovějším přírůstkem rodiny Vanguard 6400. Jde o výkonný směrovač, určený především pro SOHO trh, umožňující zvláště menším a středním podnikům efektivně přenášet integrovaná data (data, fax, hlas a video) prostřednictvím IP, Frame Relay, ISDN nebo služeb X.25. Myslím si, že pro návštěvníky bude nejzajímavější přenos videa prostřednictvím

? Trochu jsme odbočili od vaší domény mobilních telefonů.

L: Rád bych se zmínil o třech produktech dva z nich jsou již v prodeji, třetí je zatím ve stádiu testování.

Prvním z nich je miniaturní dvoupásmový mobilní telefon systému GSM 900/1800 Motorola v3688. Váží pouhých 83 gramů, což je méně než váha běžných pánských náramkových hodinek. Za pozornost stojí životnost jeho 500mAh Li-Ion baterie, jež poskytuje 120 až 180 minut hovoru a v pohotovostním režimu vydrží 40 až 100 hodin.

Mobilní telefon Motorola L7089 umožňuje celosvětový roaming na základě třípásmové technologie (GSM 900, 1800, 1900) tam, kde existují roamingové dohody. Hlasové vytáčení umožňuje uživatelům, aby telefonovali bez dotyku číselníku telefon lze tedy "řídít" pohodlně bez pomoci rukou.

Telefon StarTAC D je celosvětově prvním plně integrovaným telefonem na dvě karty, který je navržen k užívání ve spojení s inteligentními čipovými kartami, jež uživatelům poskytují přístup k celé řadě služeb elektronického obchodování v pohybu. Přístroj je v současnosti testován v rámci elektronického obchodování ve Velké Británii a v druhé polovině roku 1999 jej začne používat společnost France Telecom Mobiles k platbám "on-line". Uživatelé si budou moci "stáhnout" hotovost na inteligentní čipovou kartu (Smart Card), kupovat vstupenky na dálku, jízdenky veřejné dopravy bude možno nahrát a pak si je prostřednictvím telefonu odečíst, zákazník bude moci v předstihu platit bez problémů za čas strávený "v éteru" z kreditní nebo úvěrové karty.

? Připravuje Motorola mobilní telefon odolný proti prachu, vodě, určený pro použití např. v průmyslových provozech, stavebnictví?

L: Mobilní telefony Motorola procházejí velmi tvrdými zkouškami a testy předtím, než jsou

uvedeny na trh. Tyto testy nazýváme Accelerated Lifetime Test, během nichž se testují nejrůznější parametry, např. odolnost při pádu apod. Zmínil jste se o průmyslových provozech a stavbách. Podle průzkumů, které Motorola prováděla po celém světě, bylo zjištěno, že pro tyto provozy se daleko lépe než mobilní telefon hodí vysílačky Two Way Radio. Motorola nabízí širokou škálu vysílaček, odolných proti prachu vodě a nárazu. Mimochodem drží dva světové rekordy, zapsané v Guinnessově knize jde o funkčnost přístrojů po pádu. Vysílačky Motorola vydržely při testování pád z výšky 25m na trávu a na žulový chodník po dopadu bez problémů fungovaly dále.

? Od loňského roku pracuje společenství Symbian, v němž je společnost Motorola velmi aktivním členem. Kdy můžeme očekávat výsledky této spolupráce?

L: Sdružení Symbian si dalo za cíl stanovení jednotné platformy pro budoucí mobilní komunikační prostředky, založené na operačním systému EPOC od společnosti PSION. Společnost Motorola přispěla technologií TrueSync od firmy Starfish, kterou přednedávnem získala, a pracuje na portaci EPOCu na RISC mikroprocesory M CORE. První produkty můžeme očekávat na trhu koncem letošního roku.

? Co se skrývá pod marketingovou iniciativou Motoroly WWW:MMM?

L: WWW:MMM je univerzální symbol, chcete-li univerzální marketingová ikona, kterou jsou označována mobilní zařízení spolupracující s Webem. MMM Mobile Media Mode představuje tedy rozšíření služeb Internetu na mobilní přístroje a garantuje, že služba vyhovuje technologii WAP (Wireless Application Protocol). V této iniciativě se kromě společnosti Motorola angažují firmy Ericsson a Nokia.

? V letošním roce mají někteří operátoři GSM služeb zahájit datový provoz na základě standardů GPRS. Bude Motorola dodavatelem potřebných technologií v Evropě, případně v ČR?

L: Společnost Motorola je dodavatelem technologií pro infrastrukturu GPRS v Evropě. Jako příklad instalace zařízení pro datový přenos bych uvedl spolupráci Motoroly s britským operátorem Cellnet, pro kterého již síť GPRS buduje.

? S mobilními telefony úzce souvisí satelitní komunikace. Můžete nám prozradit nějaké novinky, které čekají zákazníky satelitního systému Iridium, kde má Motorola majoritní podíl?

L: V satelitním systému Iridium probíhá v současné době zavádění a rozšiřování přenosu dat. Efektivní, plně duplexní propustnost kanálu je mezi 600 a 2 400b/s. Přenos dat by měl být plně funkční ve 3. čtvrtletí tohoto roku.

AV-disky nastupují - Pevné disky pobíží v televizoru

Petr Felt

Společnosti Quantum Corporation a Matsushita Electric Industrial Co., známá svou značkou Panasonic, oznámily, že se jim v rámci vývojového projektu podařilo úspěšně implementovat technologii digitálního ukládání dat Quantum QuickView do televize s vysokým rozlišením (HDTV). Oba výrobci tuto technologii předvedou na výstavě pořádané Národní asociací vysílacích společností (NAB), která se bude konat 19. až 22. dubna v Las Vegas. Půjde o první předvedení technologie Quantum QuickView, jež umožní přijímači HDTV zaznamenávat vysílání v různých formátech vysokého rozlišení, a díky níž divák získá okamžitý přístup k jakémukoli místu záznamu.

"Pro technologii Quantum QuickView jde o další důležitý krok na cestě do celosvětového průmyslu spotřební elektroniky", uvedl John Gannon, prezident skupiny Hard Disk Drive Group společnosti Quantum. "Společný vývoj s firmou Matsushita a předvedení výsledků práce na dubnové výstavě NAB v Las Vegas nás přesvědčují, že právě teď nastal správný čas pro implementaci digitální záznamové technologie v nejrůznějších aplikacích spotřební elektroniky."

V brzké době budou moci být filmy, hudba, hry a různé další typy zábavných a vzdělávacích programů zasílány ve formě rozsáhlých digitálních souborů prostřednictvím digitálních předávacích zařízení (STB) z nejrůznějších zdrojů, včetně digitálního vysílání a videa z Internetu. Quantum QuickView je prostředkem, který uživatelům umožňuje tyto programy jednoduše ukládat a pohodlně k nim přistupovat.

Společný vývoj firmy Matsushita Electric Industrial Co. (MEI), její dceřiné společnosti Matsushita Kotobuki Electronics Industries, Ltd. (MKE), a firmy Quantum má vyústit v sérii výrobků se značkou Panasonic, které budou vycházet z technologie AV-disků, tj. disků, optimalizovaných pro použití v audiovizuálních aplikacích. Společnost Panasonic očekává, že první výrobek se objeví na trhu již letos a bude to domácí zařízení pro stěh videa, vybavené unikátními funkcemi pro zpracování obrazu. Později společnost plánuje nabídnout další produkty, které využijí potenciál technologie AV-disků včetně přijímače HDTV s funkcemi pozastavení a opakování záběru, rychlého a tichého vyhledávání a prodlouženého záznamového času satelitního a jiného vysílání.

A nakonec nesmím zapomenout na další společnost, která se bude na implementaci QuickView s firmou Quantum podílet. Je jí americká společnost TiVo, Inc., založená dvěma bývalými předními manažery firmy Silicon Graphics.

HDTV v jednom čipu - Integrace postupuje neuvěřitelně rychle

Petr Felt

Jeden z nejvýkonnějších MPEG-2 videodekodérů, schopný opravdového high definition dekódování TV (HDTV), začala vyrábět ve velkých sériích firma Fujitsu. Pozoruhodné na něm je, že je umístěn pouze v jednom čipu. Jmenuje se HiPEG, podporuje řadu obrazových formátů, počínaje VGA (640 x 480 pixelů) a konče zavedenými digitálními TV standardy jako jsou DVB (720 x 576 pixelů), HDTV specifikace s 1 152 řádky, přičemž na jednom řádku je zobrazeno 1 920 pixelů. HiPEG podporuje prokládané i neprokládané řádkování a kmitočty 50 Hz i 60 Hz, provádí dekompresi a synchronizaci videosignálů.

"Poprvé je komerčně dostupné zařízení, které kombinuje všechny základní funkce zpracování HDTV signálů," říká Guenther Junge z marketingové skupiny Fujitsu ASIC. "HDTV přijímače a set-top boxy musí být osazeny cenově výhodnými sofistikovanými komponenty, aby mohly zpracovat signály různých obrazových standardů v Evropě, USA a Japonsku, a HiPEG to dokáže. Výhodou řešení "vše na jednom čipu" je jednak nízká cena při hromadné výrobě, a rovněž nižší spotřeba energie integrovaného obvodu.

HiPEG podporuje všech 18 formátů americké normy ATSC, a mnoho různých standardů televizních a grafických formátů. Má výstup s XGA rozlišením, akceptuje všechny formy MPEG-2 vstupů: TS (Transport Stream), PES (Packetised Elementary Stream) a ES (Elementary Stream). Je ideální pro použití jak v set-top boxech, HDTV televizních přijímačích, takoff-line v DVD přehrávačích a systémech s pevnými disky. Zařízení, v nichž je tento čip namontován, mohou spolupracovat s nejmodernějšími plazmovými obrazovkami a monitory. Čip je vyroben 0,35mikronovou technologií, je napájen 3,3 V a spotřebuje pouze 2,5 wattu. Má 420 pinů a je zabudován v pouzdrů PBGA (Plastic Ball Grid Array).

HiPEG je výsledkem spolupráce mezi firmou Fujitsu EDE, institutem Heinrich-Hertz Institute (HHI) a Technickou univerzitou v Chemnitzu.

Skočte rovnou na sí - USB adaptérů pro připojení na sí přibývá

Petr Felt

Trh USB se minulí téměř denně, zařízení, jež používají tuto sběrnici, stále přibývá. Jedním z nich je i síťový adaptér USB od firmy Linksys, pomocí něhož se můžete připojit z USB sběrnice vašeho počítače rovnou k síti, aniž byste museli instalovat jakoukoliv interní kartu nebo jiný hardware. Síťový adaptér přes USB lze velmi jed

Chybí kus článku

CAL '99 Virtuální vzdělávání - Reportáž z londýnské konference

MILAN HAUSNER

Zkratka CAL Computer Aided Learning, se již stala běžnou součástí pedagogické literatury před mnoha lety, v poslední době se k ní však přidává slovo virtuální vzdělávání. Slovo moderní plně vystihuje konec tohoto milénia. Stovky odborníků i laiků diskutují nad tématem, zda virtuální realita je oním správným prostředím, ve kterém se bude odvíjet vzdělanost následujícího století.

Koncem března se na konferenci CAL 99 sjelo přes 300 účastníků z více než 30 zemí, aby si vyměnili své zkušenosti. Po tři dny v paralelních sekcích probíhala diskuse nad různými tématy, z nichž tím nejpodstatnějším byla otázka, jak podpořit minící se roli učitele v nových

Konference sponzorovaná firmami Elsevier Science a Oracle přinesla celou řadu podnětů, které třeba přinutí k zamyšlení i naši řídící sféru, protože ve srovnání se světem je koncepce šíření ICT (Informačních a komunikačních technologií) v podmínkách škol značně roztříštěná a nesourodá. Jak situace vypadá leckde ve světě, se čtenáři mohou seznámit v originálních referátech na webovských stránkách konference www.elsevier.nl/homepage/sag/cal99/, včetně českých příspěvků. K jejich obsahu se příliš vracet nebudeme, protože zájemce si je snadno na Internetu najde.

Součástí konference byla panelová diskuse nad plakáty učitelů z různých zemí, kteří zde představovali své vzdělávací projekty v souvislosti s telematikou.

Ze svého hlediska považuji za nejpřínosnější prezentaci Central Bureau for Educational Visits and Exchanges, a dále pak především projekt European School Network (www.eun.org). Je tak trochu na škodu více, že až dosud se v tomto projektu neuplatnila žádná z českých škol.

Zvláště tento poslední webový projekt ukazuje cestu, kterou by se další vývoj měl ubírat. Na druhé straně ani nelze opomenout, že konference představila i projekty konkurenční, mezi nichž bezesporu patří třeba i hlavní organizátor této konference MirandaNet, kde významnou roli hraje právě i česko-anglická profesní skupina vedená paní Preston B. Mannovou. Významnou úlohu na konferenci hrálo i Gymnázium Arabská, kde jeho zástupci prezentovali, jak vypadá pokročilá výuka informatiky a uplatnění ICT ve školách po sametové revoluci. Nesporně za zmínku také stojí prezentace Pedagogické fakulty UK, Základní školy Korunovaření v Praze či Univerzity Ostrava v oblasti dalšího vzdělávání učitelů.

Je také samozřejmé, že na konferenci byly uvedeny příspěvky dokumentující pozitivní roli ICT v rozvoji dítěte osobnosti. Některé negativní stránky tak trochu zůstávaly stranou. Byl jsem poněkud překvapen, že pouze v minimálním procentu příspěvků se mluvilo o tom, co v současné době ICT umožňuje nejvíce. Využití chatu či internetové jazykové komunikace pro výuku jazyků bylo jen příslovečnou popelkou. Podobně jako je roztříštěný Internet coby celosvětová síť, jsou roztříštěné snahy jednotlivých zemí o další využití ICT. Mnohdy mi ale připadalo, že honba za rychlejšími procesory a nejnovějšími notebooky plně zakryla to, co by mělo být světu výuky přes počítače vlastní počítač je jen pouhopouhý technický nástroj, a ne cíl sám o sobě. Oslnění technikou, které bezesporu postihlo i nejednoho učitele, tak nelze úplně v současném světě přeceňovat. Vždyť i J. A. Komenský v století dávno minulém přece řekl:

"Naší didaktiky začátkem i koncem budiž: hledati a nalézati způsob, podle něhož by vyučující učili méně, ti však kdo se učí, naučili se více. Školy nechť mají méně shonu, nechuti a marné práce, avšak více klidu, potěšení a trvalého výsledku."

Superpoèítaèem na hry

Ivan Jakubík

PlayStation patøí mezi nejoblíbenìjší herní konzole na svìtì. Stejnì tak jako postupuje vývoj v celém poèítaèovém prùmyslu, ani PlayStation neustrnula na místì. Nedávno totiž nastínili zástupci spoleènosti Sony její další vývoj a oznámili, že do ní zakomponují 3x rychlejší procesor, než je Pentium III.

Nové zaøízení, pøedbìžnì nazvané PlayStation 2, bude používat procesor založený na architektuøe RISC spoleènosti MIPS Technologies s frekvencí 300 MHz, vyvinutý spoleènì s firmou Toshiba. Ten je optimalizován pro zpracování videa a zvuku, a má vitší výpoèetní výkon než souèasnè procesory užívané v pracovních stanicích. Jmenuje se Emotion Engine a je v podstatì prvním plnì 128bitovým procesorem na svìtì. Výkon celého zaøízení, ve kterém budou procesory dva, by se mìl blížit rychlosti dnešních superpoèítaèù dokáže zpracovat 6,2 miliardy operací s plovoucí èárkou za sekundu.

V konzoli bude zabudována DVD-ROM mechanika, 32 MB DR DRAM a grafický engine vyvinutý firmou Sony, schopný zpracovat 75 milionù polygonù za sekundu. Již se pracuje na novém grafickém procesoru, jenž se objeví na trhu na jaøe roku 2000. Na konzoli PlayStation 2 budou bìhat hry vyvinuté pro pùvodní PlayStation; na japonském trhu se objeví v první polovinì roku, americký kontinent pøijde na øadu ve druhé, a spolu s ním i evropský. Zákazník za novou konzoli zaplatí nìco kolem 400 USD.

K čemu mozek?

Ivan Jakubík

Do současné doby neznámá americká společnost Star Bridge ohlásila nedávno svůj první technologický počin. Je jím rychlejší, univerzálnější počítačová architektura, na které může být založeno vše, počínaje web-serverem a opékacím topinkem konče.

Firma nedávno dokončila testování "hyperpočítače" pojmenovaného Hal-4rW1 a tvrdí, že je rychlejší a univerzálnější než jakýkoli jiný typ na současném trhu. Při testování počítač zpracovával výpočty rychlostí až 12,84 bilionu operací za sekundu, což je 60 000x větší rychlost, než s jakou pracuje PC s procesorem taktovaným na 350 MHz. Ovšem velikosti Hala a PC jsou v poměru 1 : 1, podobné je to i s váhou. Jeho použití sahá od sféry informačních technologií až do spotřební elektroniky.

Ve Star Bridge pracovali na vývoji počítače 15 let. Základem jeho architektury jsou tzv. Field-Programmable Gate Array čipy (FPGA), do češtiny volně přeloženo jako zónově programovatelné čipy v podstatě čisté křemíkové destičky, jež mohou být mnohokrát přeprogramovány. Společnost Xilinx, která čipy vynalezla, je zdarma poskytla spolu s technickou podporou pro vývoj Hala. V současné době je o možnosti využití FPGA čipů velký zájem, mnoho společností je již ve svých výrobcích používá. IBM je například zabudovala do svých ATM přepínačů. Superpočítač Hal v sobě obsahuje 280 čipů od Xylinxu na 36 samostatných deskách s integrovanými obvody. Star Bridge vyvinul i svůj operační vývojový systém Viva, obsahující nástroje k programování čipů a speciálních aplikací, stejně jako grafické rozhraní. Společnost zaměstnává 120 programátorů, kteří jsou schopni postavit aplikace šité přesně na míru zákaznickým potřebám. Není se co divit, předběžná byla cena jednoho superpočítače stanovena na 26 milionů dolarů.

Tajemství rychlosti Hala spočívá v hierarchické struktuře FPGA čipů, jež umožňuje větší kontrolu nad systémovými komponentami přenášejícími informace. "Můžete si nakonfigurovat paměť, jak chcete a potřebujete. Můžete mít jeden hlavní procesor nebo část jednoho, spolupracující s částmi dalších procesorů. Máte úplnou dokonalou kontrolu nad každým bitem," tvrdí Brent Ward.

Superpočítač Hal však není splněným cílem společnosti. V podstatě slouží jen k upoutání pozornosti odborné veřejnosti, což se vcelku daří. Ve Star Bridge se hodlají věnovat především rozšíření technologie programovatelných čipů do všech oblastí průmyslu, ve kterých se používají nebo budou používat k řízení čipy. Všechny technologické postupy včetně vlastního softwaru Viva jsou nebo budou patentovány.

Internet '99 bude

PETR KEFURT IDG Online Services

Vzrušení z posledních událostí kolem tarifování domácích uživatelů Internetu zatím poněkud pominulo. Trochu jsem byl zklamán z posledního vývoje situace, kdy "svaz" poskytovatelů, sympaticky semknu-tých do jednoho šiku, ustoupil společnosti SPT Telecom a jejímu programu tarifikace volání do Internetu, všeobecně známému jako služba Internet\99.

Podle poslední zprávy (přelom března/dubna) zástupci českých poskytovatelů Cesnet, CZCOM, Czech OnLine, INEC, InWay, Luko Czech-Net, EUnet Czechia, Global One, GTS, Mopos, NetForce, Oasa Computers, PVT, Telenor CR a Telenor Internet) odsouhlasili provedení legislativních kroků na ochranu internetového trhu v ČR na platformu NIX.CZ. Valná hromada NIXu schválila vyčlenění 1 mil Kč na financování podání na ÚOHS (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže). Výkonný výbor NIXu byl dále pověřen valnou hromadou, aby podnikl nezbytné kroky vedoucí k podání na ÚOHS. Poskytovatelé vytvářejí z NIX.CZ platformu pro ochranu korektních obchodních praktik a rozvoje Internetu v ČR. Výkonný výbor byl pověřen úpravou stanov a provozního řádu NIX.CZ. Změny by měly být připraveny do poloviny května roku 1999. Další aktivity ISP budou organizovány v rámci sdružení NIX.CZ.

V jejich (ISP) o několik dnů starším prohlášení je uvedeno, že poskytovatelé oddělili bezprostřední zavádění vylepšeného tarifu Internet99, jehož novou podobu chápou jako úspěch své aktivity a IPM, od ostatních požadavků vůči SPT Telecom, a. s. K novému tarifu dodávají, že rychlé zavedení tarifu Internet99 v současné podobě pomůže alespoň částečně zmírnit dopad neúměrných cen v českých telekomunikacích na rozvoj Internetu v ČR. Poskytovatelé se v zájmu uživatelů dohodli na společném postupu zavádění tarifu Internet99. Konkrétní termíny závisí na časových schopnostech SPT Telecom, a. s., při zavádění tarifu v jednotlivých uzlových telefonních obvodech.

Že problém není zdaleka vyřešen, je zřejmé z následujících pasáží: Souběžně se zaváděním tarifu Internet99 poskytovatelé pokračují v aktivitách směřujících k zlepšení situace v českých telekomunikacích. Poskytovatelé jsou připraveni na další diskuse s SPT Telecom, a. s., o budoucích tarifech, neboť telefonní čísla pro Internet99 jsou časově omezena výjimkou udělenou ETÚ pouze do konce roku 1999. Vytvoření dalšího skutečně výhodného tarifu považují čeští poskytovatelé za podmínku pro budoucí zdárný rozvoj Internetu v

Zatím jedině, čeho se ISP podařilo dosáhnout, je posunutí sestavovacího impulsu na 119 sec. Do té doby se dá celkem předpokládat úspěšné navázání spojení s modemem ISP, a nemilo by docházet k nepřiměřené finanční zátěži uživatele při neúspěšných připojeních. Poskytovatelé však neustále zdůrazňují, že tarif Internet 99, který zavádějí, umožňuje snížit nadměrné zatížení ekonomických subjektů a jednotlivců poplatky za základní telekomunikační služby, vymyká se však i nadále úrovni obvyklé v ostatních zemích světa. Tato situace je důsledkem stávajícího nekontrolovaného hospodaření SPT Telecom... Vynakládání prostředků na úkor monopolních služeb prostřednictvím nové, masivně dotované divize IOL, je tak zatím nesilnější argument českých ISP.

Bude tedy důležité, nejen jak se k celé problematice postaví ÚOHS, ale také jak bude stanovena nová politika tarifování domácího připojení k Internetu příští rok. Uvádí se, že je u nás asi 3,8 mil. uživatelů telefonních stanic, a tedy (samozřejmě) teoretických uživatelů Internetu prostřednictvím telefonních linek. Protože Telecom, konkrétně jeho divize IOL, již nyní získal významný podíl těchto uživatelů (udávají se řádově desetitisíce), je jisté, že ISP již nehodlají na tomto trhu ztrácet další zákazníky.

Tvrdou odpovědí Telecomu našim ISP je také nová cena za službu IOL Standard (neomezený přístup), která se nyní dostává pod "magickou" hranici 500 Kč a ISDN pod 1 000 Kč. K tomu snad lze říci pouze jediné: kdo chce mít společně účtované připojení k Internetu a telefonní poplatky, ten musí počítat se vším.

V nejposlednější době dále dochází ke snižování cen pevných připojení k Internetu od Telecomu, které je odpovědí na rostoucí konkurenci v pevných připojeních alternativními systémy, a které tak podle ISP posouvá cenu připojení pod náklady poskytovatelů a je v kontrastu se zdražováním monopolních služeb.

Další tvrdou odpovědí Telecomu poskytovatelům bude nyní zaváděná cenová politika za datové služby, jež se dosud skládaly z pronajatého okruhu (přípojného vedení) a datového portu. Okruh, po kterém byla služba poskytována, nebyl její součástí a byl účtován samostatně. Nyní budou poplatky za pronájem přípojného vedení a portu datové sítě sloučeny. Ceny poskytovaných služeb budou rozděleny do tří tarifních pásem, podle místa poskytování datové služby a umístění nejbližšího dostupného uzlu datové sítě. Jednotlivá tarifní pásma jsou definována jako místní tarifní pásmo, meziměstské tarifní pásmo v rámci UTO a meziměstské tarifní pásmo mimo UTO.

Závěrem zůstanu lehce optimistický, když prohlásím, že vím, že se nakonec našim ISP podaří využitím všech právních cest dospět k situaci, kdy "alespoň" bude transparentně odděleno financování podnikatelských aktivit SPT Telecom (např. IOL) od zajištění univerzální telefonní služby.

Co najdete na ComNetu '99

Jan Lipšanský

Veletrh ComNet Prague vstupuje letos do sedmého ročníku. Již tradičně patří v jarních měsících k významným tuzemským událostem v oblasti informačních a telekomunikačních technologií. Spolu s ním se pravidelně koná i odborná konference, která naváže na loňský ročník tématem Elektronický business, s podtitulem Informační a komunikační technologie ve službách

Pořadatelem konference bude vydavatelství počítačových časopisů IDG Publishing a. s., vlastní organizaci zajišťuje redakce týdeníku CW.

Akce ComNet Prague '99 se bude konat ve dnech 11. až 13. května 1999 v Průmyslovém paláci Výstaviště Praha v Holešovicích. Organizátoři očekávají, že se letošního veletrhu zúčastní na 200 vystavovatelů, kteří se budou prezentovat na ploše o rozloze 13 500 m², a na 20 000 návštěvníků z řad odborné i laické veřejnosti.

ComNet Solutions Park

Speciální projekt ComNet Solutions Park bude probíhat po celou dobu veletrhu ComNet Prague '99. Návštěvníkům veletrhu budou prakticky představena celá konkrétní řešení nikoli pouze technologické komponenty v nejrůznějších oblastech, kam komunikační a informační technologie vstupují. Zvláštní pozornost bude věnována řešením, jež mohou okamžitě použít malé a střední firmy.

Stěžejní řešení, která budou v prostoru expozice ComNet Solutions Park demonstrována, se budou týkat následujících témat:

- telefonní ústředna jako integrující a optimalizující komunikační soustava firmy,
- informační systém malé a střední firmy,
- přímé bankovníctví,
- telelearning, podnikové vzdělávání a on-line výcvik na pracovišti,
- digitální řešení PR agentury

a dalších oborů.

Prezentace budou probíhat touto formou:

Živé ukázky řešení

V expozici ComNet Solutions Park budou instalována funkční kompletní řešení. Za pomoci průvodců si je návštěvníci veletrhu budou moci prakticky vyzkoušet.

Diskusní aréna

Abychom návštěvníkům veletrhu umožnili seznámit se i s ostatními aspekty představených řešení, budou v areálu ComNet Solutions Parku návazně na praktické

ukázky probíhat přednáškové cykly zakončené diskusí arénou.

Konference Elektronický business

Každoroční součástí veletrhu ComNet Prague jsou vysoce odborné doprovodné konference. Letos název konference ComNet Prague\99 zní Elektronický business. Tento název je také současně hlavním tématem příspěvků osobností z oboru informačních technologií a českého Internetu. Na konferenci budou diskutovány praktické i teoretické aspekty elektronického virtuálního obchodování včetně legislativních. Konference ComNet Prague \99 se bude konat ve dnech 10. a 11. května 1999 v hotelu Diplomat (Evropská 15) a pořádá ji IDG Publishing a. s., ve spolupráci s IDG World Expo.

Spamová aféra na PIW \99

Jan Lipšanský

Skončil druhý ročník Prague Internet World 1999. Vedle poněkud chudší sestavy vystavovatelů než vloni (ostatně, sama výstava je jen doprovodnou akcí) byl tentokrát více zaměřen na konference o problematice Internetu a jeho využití v obchodování, případně na problematiku ochrany práv, soukromí a s tím související potíže s neustále rostoucím počtem spamů (tedy nevyžádaných reklamních e-mailů). Rád bych se nyní zaměřil na aféru, jež rozladila skoro tisíc předregistrovaných lidí, kteří se na PIW chystali. Bohužel se totiž vinou nedostatečné ochrany dat ze strany organizátorů stali tyto adresáři několika spamů.

Avšak chronologicky. Pokud jste se chtěli výstavy zúčastnit, stačilo se přes Internet zaregistrovat na webových stránkách Prague Internet World (www.internetworld.cz). Tuto možnost využilo přes tisíc zájemců, kteří tak souhlasili i s tím, že obdrží e-mailem nabídky některých vystavovatelů. Tuto databázi adres organizátorů výstavy předali vystavujícím. Pořádající společnost sice tvrdí, že tak učinila s patřičným upozorněním, ale bohužel v této chvíli mám k dispozici jen jejich čestné slovo.

I jejich pozdější vyjádření v e-mailech bylo poněkud vágní. Cituji: "Vystavovatelé DTB obdrželi pro vlastní potřebu a neměli oprávnění ji poskytnout komukoliv dalšímu." ... "DTB akreditovaných novinářů jsme NIKOMU neposkytli! DTB předregistrovaných osob byla poskytnuta vystavovatelům ale pozor to se dělalo SE SOUHLASEM předregistrovaných osob." ... "Nepředpokládali jsme, že ji (databázi pozn. autora) nikdo tak amatérským způsobem zveřejní a nikdo jiný ji zneužije."

A co se tedy nestalo? Najednou tisíc adresářů dostalo e-mail od jakési firmy Svět hardware, v němž v řádku cc: byly adresy oně tisícovky lidí zcela veřejně viditelné a zneužitelné. Podle mého mínění jde jak o hloupost či nezkušenost lidí ze Světa hardware, tak i o lajdáckost ze strany organizátorů PIW, že takto důvěřiví seznam e-mailových adres předali dál. Podrobné znění smluv mezi organizátory a vystavovateli je samozřejmě tajné, ale možná by stálo za úvahu část týkající se databáze adres zveřejnit.

Výsledek se dostavil vzápětí všech tisíc lidí se stalo obětí spamu nazvaného Hip-Hop Flava a informujícího o jakýchsi pochybných hip-hopových aktivitách u nás. Co však horšího spam obsahoval připojený attachment, který po spuštění nahrál do počítače nejnovější viry Happy99 a Melissa (všem obětem doporučuji si stáhnout novou verzi Norton Antiviru od Symantecu a otestovat si počítač). Jeden z postižených na to dokonce sám upozornil, a doporučoval jedinou rozumnou věc, která se v té chvíli dala dělat: e-maily se spammem rovnou vymazat, a žádné attachmenty nespouštět.

Další hlouposti na sebe nedaly dlouho čekat teprve již samotní někteří adresáři, neznalí práce s e-mailem, si začali stěžovat. Bohužel všechny tyto stížnosti vtipný tvůrce spamu přesměroval na všech tisíc adres, takže další spamy pocházely od samotných obětí. Nastal pikantní míšmaš. A do toho druhý týden poté přišly nové spamy s pornografickou tematikou, a opět obsahující v přiloženém souboru virus.

Otázka zní, kdo za to může? Organizátorů PIW tvrdí, že oni ne, že za to může firma Svět hardware (která nám po uzavírce zaslala svoji omluvu), ale nechávám na úsudku čtenáře, nakolik je kdo a jak zodpovědný za tak tristní "zboží", jakým seznam e-mailových adres bezesporu je.

AltaVista nabízí multimediální vyhledávání

Jan Lipšanský

Vyhledávací a navigační server AltaVista (www.altavista.com), který je pobočkou společnosti Compaq, je obohacen o novou multimediální vyhledávací službu AV Photo & Media Finder. AltaVista ji vyvinula společně s Cambridge Research Laboratory společnosti Compaq, a umožňuje zájemcům vyhledávání fotografií, videa a audioklipů. Poskytuje propojení k více než 17 milionům různých fotografií, videa a audioklipů formátů jako např. MP3, RealAudio, WAV, AU, QuickTime, ASF, MPEG, AVI.

Použití produktu AV Photo & Media Finder je stejně snadné jako rutinní textové vyhledávání. Tato technologie je přístupná na internetovém vyhledávači AltaVista. Pod vyhledávacím oknem se nachází odkaz právě na tuto službu. Uživatelé pak zadají dotaz, a výsledek je jim okamžitě dodán ve formě zmenšeného náčrtu se stručným popisem. Výsledky vyhledávání jsou seřazeny podle důležitosti a podle toho, nakolik výsledek odpovídá zadanému dotazu. Kliknutím na link k fotografii, videonebo audioklipu je pak uživatel nasměrován na jeho domovskou stránku, kde si ho může prohlédnout. Výsledky vyhledávání obrázků jsou zobrazeny formou prostých ikon, pod nimiž najdete informaci o velikosti fotografie a rozměrech, a navíc link na vizuálně obdobné obrázky.

Dá se říci, že vyhledávání na Webu tímto krokem AltaVista posunula výrazně kupředu a mnoha uživatelům tak šetří čas, který doposud při podobných vyhledáváních ztráceli.

Novinky od firmy Oracle - Oracle8i uzavírá milionovou výzvu

Jan Lipšanský

Společnost Oracle Corporation oznámila další výborný výsledek softwaru Oracle8i a serveru Sun Enterprise 10000 v benchmarku TPC-D. Je to už třináctý špičkový výsledek v benchmarkových testech, a představuje sedmdesátiprocentní zlepšení proti předchozímu světovému rekordu, který rovněž vytvořil Oracle8i. Tímto také skončila akce Oracle Million Dollar Challenge. Larry Ellison, předseda a CEO Oraclu, odstartoval Milionovou výzvu Oraclu během svého projevu na veletrhu COMDEX Ioni v listopadu. Výzva byla určena Microsoftu nebo komukoli jinému, kdo bude schopen na určitém standardním benchmarku dokázat, že Microsoft SQL Server 7.0 dokáže zadaný dotaz zpracovat maximálně stokrát pomaleji než Oracle8i. Microsoft na výzvu zveřejninou na webové stránce Oraclu během tří měsíců nijak nezareagoval.

"Microsoft měl víc než tři měsíce, aby na naši výzvu odpověděl, a neslyšeli jsme od nich jedině slovo," řekl Jeremy Burton, viceprezident Oraclu pro marketing serverů. "Jednoduchým důvodem je to, že SQL Server 7.0 je v technologii datových skladů několik let pozadu; dokonce nebyl ještě publikován ani jeden výsledek benchmarku TPC-D. Každý zákazník, uvažující o nasazení SQL Serveru, by měl mít vážné obavy z jejich neschopnosti demonstrovat jeho výkon v kritické oblasti datových skladů."

Oracle od uvedení databázového serveru Oracle8i publikoval třináct výsledků testu TPC-D na deseti rozdílných hardwarových platformách a pěti operačních systémech. Tyto výsledky demonstrují výkonový náskok Oraclu na klíčových platformách, které zákazníci používají. Na stupnici 1Tb dosáhl poslední test Oraclu hodnoty 121 824 QppD (výkon při zpracování dotazu TPC-D) a 10 566 QthD (propustnost dotazu TPC-D) a poměru cena/výkon 283 USD QphD. Tyto hodnoty byly naměřeny s databází Oracle8i release 8.1.5.2 na jednom serveru Sun Enterprise 10000 s 9,81 Tb diskového prostoru. Tato systémová konfigurace by měla být komerčně dostupná 1. srpna 1999.

Oracle8i pro Linux

Na výstavě Linux World v kalifornském San Jose oznámil Oracle na začátku března očekávanou podporu Oraclu8i pro platformu Linux. Znamená to, že produkční verze bude rozesílána do 60 dnů. Od té doby, co Oracle oznámil podporu platformy Linux (září 1998), uzavřel strategická partnerství s hlavními dodavateli aplikací pro Linux (Caldera Systems, Pacific HiTech, Penguin Computing, Red Hat Software, S.u.S.E. Linux a VA Research Linux Systems), a poskytl více než 40 000 vývojářům zdarma svou databázi pro platformu Linux na testování. Největší dodavatel programovacích nástrojů založených na platformě Linux, firma Cygnus Solutions, začal pracovat na nové verzi svého programového balíku GNUPro Toolkit pro Oracle8i Linux.

15 vedoucích firem vytvořilo nový standard pro internetové služby

Firmy Alcatel (www.alcatel.fr), Cable & Wireless (www.cwcom.co.uk), Electricité de France (www.edf.fr), Enron Communications (www.enron.net), Ericsson (www.ericsson.com), IBM (www.ibm.com), Lucent Technologies (www.lucent.com), Motorola (www.motorola.com), Network Computer (www.nc.com), Nortel Networks (www.nortelnetworks.com), Oracle Corporation (www.oracle.com), Philips Electronics (www.philips.com), Sun Microsystems

(www.sun.com), Sybase (www.sybase.com) a Toshiba (www.toshiba.co.jp) se domluvily, že společně vytvoří a budou podporovat standard Open Service Gateway, který má být řešením pro širokou škálu internetových služeb poskytovaných do domácností a na domácí pracovišti připojená do mateřských kanceláří po Internetu. Jde o řešení na bázi jazyka Java a specifikace standardu budou navrženy tak, aby doplňovaly a rozšiřovaly všechny standardy a iniciativy na tomto poli (např. Bluetooth, CAL, CEBus, HAVi, HomePNA, HomePnP, HomeRF, Jini technology, LonWorks a VESA). Standard by měl zahrnovat pravidla pro dodávání, instalaci deinstalaci a správu aplikací pro služby poskytované po Internetu, včetně zajištění bezpečného přenosu dat. Bližší informace: www.osgi.org.

Oracle nabízí podporu pro změnu letopočtu

Na konci února firma oznámila program Oracle Upgrade2000, který nabízí pro všechny svoje zákazníky, jež mají produkty nepodporující bezproblémový přechod na změnu letopočtu (nazývaný často zkratkou Y2K). Jde o databázové systémy Oracle verze 7.3.3 a dřívější; nabídka platí do konce dubna 1999. Na první pohled jde o krok, který ušetří mnoho problémů uživatelům a nepřináší žádný zisk firmě. Oracle ale tímto krokem může výrazně snížit množství starších verzí mezi uživateli, a tím se pro něj zjednoduší technická podpora. Specialisté firmy Oracle tak budou v daleko menší míře muset znát funkcionalitu starších verzí softwaru.

Oracle8i Appliance od HP

Hewlett Packard jako první počítačový výrobce začne vyrábět stroje pro Oracle8i Appliance, v minulosti známé pod kódovým označením Raw Iron. Tyto tedy nebudou potřebovat samostatný operační systém. Nový software by měl razantně snížit náklady a komplexnost nasazení počítače, přitom by měl uživatelům zaručit výrazný nárůst výkonu. Oracle bude OEM partnerům dodávat serverový software, jenž jim umožní zahrnovat do svých balíčků internetovou databázi Oracle8i, umožňující podnikatelské aplikace pro Internet. Systém Oracle8i Appliance odstraní komplexnost a poskytne firmám škálovatelné databázové servery s nízkými provozními náklady. V rámci této aliance plánují HP a Oracle společně šířit (prostřednictvím distribučních kanálů HP) hotové "serverové spotřebiče". Předkonfigurované internetové servery na počítačích HP pomohou malým, středním i velkým podnikům snížit jejich náklady na výpočetní systémy, a to bez komplexnosti operačních systémů pro obecné použití.

Elán a jeho cesty

Jan Lipšanský

Doufám, že ještě ovládáte slovenštinu. Jinak budete muset při spuštění tohoto CD-ROMu použít své zásoby angličtiny. Nedivte se výběru jazyka, vždyť sama skupina Elán ze Slovenska pochází, zpívala zde, a dokud jsme ještě byli jeden stát, často koncertovala i v Česku. Po rozdělení státu pak byl její comebackový koncert v pražské Lucerni beznadějně vyprodán.

Tento CD-ROM nabízí v podstatě vše, co by si srdce fanouška skupiny mohlo přát (až na nahrávku písničky Kaskadér, která mně osobně na nosiči výrazně chybí ale to je subjektivní dojem). Jinak zde najdete kompletní seznam skladeb, u mnoha pak i texty s akordy (každý jinak výtvarně vyveden), audio i videokázky, nechybí dokonce ani i reálný hudební podklad pro karaoke (to je to moderní zpívání pouze na hudbu, jež znáte např. z Carusošou). V ceně je navíc zahrnuto tričko s podpisem zdarma.

Na pevný disk se vám nejdříve nahraje nezbytný startovací soubor (má mírně přes 3 MB, potřeba však bude dalších 7 MB), a pak se již spustí samotný CD-ROM. Pokud se chcete podívat na intro, prosím. Ale mohlo být poněkud kratší onen prvotní fór totiž brzy pomine. Stačí kliknout, a jste na hlavní nabídce. Spodní lišta nabízí formou ikon sekce História (o tom, jak skupina vznikla a jaké byly její mezníky), Klíčové osobnosti (detaily o všech členech kapely, včetně oblíbených jídel a podpisů), Skladby (viz výše), Albumy (kompletní seznam vydaných desek, včetně jejich obalů a sleeve-notů), Interview (občas musíte hádat, kdo se skrývá pod ikonkou), Fotoalbum (včetně fotek z dětství!), a ve složce Různé najdete odkazy na knihy, filmy, v nichž skupina účinkovala nebo k nim napsala písně, je zde i puzzle se soutěží (a malé překvapení se skrývá pod číslem 15), prostě, jak už jsem zmínil v úvodu, mé srdce fanouška zaplesalo.

Jediná negativní věc mne zarazila po spuštění CD-ROMu jsou ovlivněny všechny současné spuštěné aplikace zežloutnou. Nevím, zda jde o tvůrčí záměr či zda mám podivný počítač, ale poněkud mne časem bolely oči při koukání na žluté okno Wordu.

Ještě bych rád zmínil vlastní přehrávač písniček (jsou ve speciálním formátu výrobní firmy), na němž je také vidět, že se tvůrci firmy KDK snažili vytvořit vlastní aplikaci, alternativní k MP3 přehrávači WinAmp, a nutno říct, že se jim snaha zdařila.

Elán a jeho cesty

- + snadné ovládání
- + přehledný a ucelený soubor faktů
- + grafické ztvárnění
- + vlastní aplikace CD přehrávače
- + tričko zdarma
- příliš dlouhé intro
- grafické rozhraní ovlivní jiné aplikace

K testu poskytla firma:

DTP Studio, s. r. o.

www.dtpstudio.cz

Cena: 817 Kč (s DPH)

Server v krabièce

Jiøí T. Pelech

Zøejmì nejmenší webový server na svìtì nestojí na Windows CE, PalmOS ani na žádném jiném systému pro kapesní poèítaèe. Má velikost krabièky od sirek a bìží na nìm Linux.

Pokud se podíváte na stránku wearables.stanford.edu, vizte, že vám ji pøináší poèítaè na našem obrázku, tedy DIMM-PC od firmy Jumptec. Pùvodnì sloužil jako desktop s Windows 95, Windows 98/NT by však již na nìm mìla problémy. Jedná se o poèítaè AMD 486-SX s frekvencí 66 MHz a 16 MB pamìti RAM.

Operaèním systémem je Linux RedHat 5.2 (jehož souèástí je i pøíslušný démon HTTP, fungující v roli webového serveru). Pøipojení k Internetu je realizováno pøes protokol PLIP. Provozovatel serveru uvádí, že si poèítaè dobøe poradí se 40 požadavky (hity) za minutu.

Když do Irska, tak na Sv. Patrika

JANA PELIKÁNOVÁ

Den před oslavami největšího irského svátku pozvala společnost APC (American Power Conversion) vybrané novináře do svého výrobního závodu nedaleko města Galway, aby jim zde v cebitové předpremiéře představila novinku na trhu inovovanou řadu zdrojů nepřerušitelného napájení APC Symmetra Power Array.

Proč vůbec UPS?

Většina nových aplikací, které jsou dnes uváděny na trh, je označována za obchodně kritické. Bezpečnost dat se cení zlatem. Konečně se začíná více mluvit nejen o zálohování dat, ale také o jejich ochraně v případě výpadku elektrické energie. A zde přicházejí na řadu UPS, čili nepřerušitelné zdroje napájení. Lze jimi chránit data nejen na notebooku či desktopu, ale zejména v celofiremní síti. V této souvislosti se zažil termín vysoká dostupnost (čili mít potřebná data k dispozici nejlépe nepřetržitě). Pokud mluvíme o vysoké dostupnosti, vybaví se nám přístup ke kritickým datům, systémy ERP SAP/Oracle/People Soft, elektronické obchodování, internetovské aplikace, dostupnost 7 x 24 hodin a globalizace. Vysoké dostupnosti lze dosáhnout např. použitím disků RAID, clusterů, redundantních zdrojů, nasazením chybově tolerantních systémů, vícenásobných napájecích zdrojů atd. Přičemž chyby v napájení patří mezi jednu z nejčastějších příčin výpadku počítačové sítě, a na ztrátě dat se podílí téměř 43,5 procenty. Jen pro zajímavost: je to 15x častěji, než ztráty způsobené počítačovými viry. Podle průzkumů firmy IBM řeší podnik až 120 problémů s napájením systému za měsíc.

Do nové kategorie ochrany dat patří právě v Irsku představená vylepšená verze jednotky APC Symmetra Power Array. Samotný produkt, který je určen zejména pro podnikovou sféru, byl uveden na trh před více než rokem, ale nyní se dodává s třífázovým vstupem a jednofázovým výstupem, což bezesporu ocení uživatelé v České republice a na Slovensku.

Technologie N + 1

Jednotka Symmetra Power Array se skládá z modulárních komponent (sestavu můžete snadno rekonfigurovat a doplňovat jak o bateriové rámy, tak o bateriové nebo energetické moduly), které zaručují modularitu, redundanci, měnitelnou kapacitu a velmi jednoduchou obsluhu. Všechny moduly v systému Power Array jsou spojeny paralelně a sdílejí zatížení rovnoměrně. Za běhu systému je můžete přidávat či odebírat. Zkuste si představit systém RAID: ten dovoluje distribuovat data do více diskových systémů, a podobně v Symmetře mohou jednotlivé energetické moduly sdílet energii. Při selhání nebo vyjmutí kteréhokoli z nich převezmou zátěž ostatní moduly. V systému je použita technologie N + 1. To znamená, že v systému vždy běží o jeden modul více (energetické moduly přidáváte po 4 kVA, pak např. na 11 kVA potřebujete čtyři moduly). K jednotce je k dispozici široká nabídka příslušenství a softwaru, které vám umožní řídit jednotku z kteréhokoli místa v podniku i mimo něj.

Prague Internet World '99

JAROSLAV POLÁČEK

Ve dnech 30. 3.-1. 4. 1999 se ve Veletržním paláci v Praze konala konference o Internetu a komunikacích Prague Internet World '99, spojená s výstavou zaměřenou na využívání Internetu. Na následujících řádcích vám přinášíme několik postřehů z nejzajímavějších přednášek.

Konferenci spojenou s výstavou Prague Internet World '99 slavnostně zahájil a otevřel 30. března po deváté hodině dopoledne Daniel Dočekal za pořadatelskou společnost M. I. A. Sekundovali mu místopředseda vlády pro hospodářskou politiku Pavel Mertlík a ministr dopravy a spojů Antonín Peltrám (blíže viz www.internetworld.cz).

Samotný kongres byl rozdělen do tří sekcí: Internet pro podnikovou strategii, Internet pro služby a obchod a Odborné semináře a školení. Na rozdíl od minulého roku se letošní akce odehrála v prostorách Veletržního paláce v Praze. Na následující tiskové konferenci Daniel Dočekal vyzvedl výhody Internetu, a označil účast šedesáti specializovaných vystavovatelů za úspěch. Prague Internet World '99 pak označil za symbolické ukončení akce Březen měsíc Internetu. Zároveň byly představeni hlavní partneři Prague Internet Worldu '99. Místopředseda vlády Mertlík se novinářům svěřil, že k Internetu se dostal víceméně až se vstupem do vlády, a i když vyzvedl význam Internetu v celé jeho šíři, z jeho projevu vyplynulo, že toto médium používá především k e-mailování. Ministr Peltrám byl poněkud konkrétnější a přislíbil, že vláda ve svých návrzích zákona o poštách a zákona o telekomunikacích na Internet nezapomněla, a přislíbil jejich projednávání v parlamentu v "historicky krátké době".

Konec mýtu

Za jednu z nejzajímavějších přednášek v úterý považuji projev Ing. Ivan Pilného Stát a Internet přecházíme od konzumní ke komunikační společnosti?

Přednáška se nesla v duchu římského přísloví "když hovoříme o zítoku, bohové se smějí", a vůbec celkově velmi střízlivého pohledu na Internet. Ing. Pilný poukázal na dosavadní složitost informačních systémů, na legislativní problémy a především na vystřízlivině vůči ICT (informační a komunikační technologii). Poměr cena/výkon je totiž dosud nevyhovující a na Internetu vydělává zatím pouze 46 % subjektů zde působících, a to především ti, kteří podnikají v oboru IT, vyhledávacích služeb a reklamy.

Ing. Pilný dále shrnul současné komerční využívání Internetu tím, že jej rozdělil do dvou kategorií pasivní a aktivní. Do pasivní patří péče o zákazníka a jeho získávání, komunikace (vnitřní a vnější) a e-marketing. Aktivní význam Internetu je v interaktivnosti a v individualizaci přístupu vůči zákazníkovi zcela ve smyslu Pilného chápání Internetu. Mimochodem, tato myšlenka individualizace přístupu zazněla z úst i dalších řečníků na Prague Internet Worldu '99.

Legislativa na Internetu

V úterý vystoupil Ing. Vladimír Smejkal s přednáškou Internet @paragrafy. V tomto případě upozorňuji na jedno z minulých čísel PC WORLDu, kde byl otištěn podrobný materiál tohoto

experta na legislativu v souvislosti s Internetem.

Na přednášce, kde Ing. Smejkal prezentoval i svoji knihu, která se tématem zabývá podrobněji, v zásadě konstatoval, že problém je v rozháranosti norem pro Internet v několika zákonech, což mimo jiné umožňuje i rozdílné výklady v právních rozepích. Současné zákony jako je autorský zákon, občanský zákoník nebo zákon o ochraně osobních údajů je možno aplikovat i na Internet, zdali je to vždy řešení dostačující, je více jiná. Nejdále s legislativním procesem je Německo, které přijalo zákon o elektronickém obchodu na základě doporučení nebo "vzoru", jež vypracovala mezinárodní komise OSN pro elektronický obchod.

Je Dell nejlepší?

Ing. Gabriel Berdár ze společnosti Dell hovořil na téma "S Internetem je snadnější být nejlepší". Ve svém projevu seznámil posluchače s řešením, které praktikuje firma Dell. Důraz kladl především na jednoduchost, redukci a kvalitu stránek. Tak jako ve většině projevů, i zde zazněl názor, že nejsilnější zbraní je individualizace masového Internetu v oblasti e-commerce. Do budoucna chce Dell uskutečňovat 55 % svých obchodů přes Internet. Přednášející vyzvedl i výhody "mobilního" Internetu pro cestující obchodníky, kteří tak mají po ruce veškeré zázemí firmy. Zdroje Internetu Ing. Berdár rozdělil na externí (PR, marketing, motivace zákazníků) a interní (kde tkví samotný obchod on-line a aktivity s ním spojené).

I Česká televize

se prostřednictvím Štěpánky Novákové prezentovala na Prague Internet Worldu 1999, a to ve středu. Mimo informací o závažných zítocích ET, které najdete již v PC WORLDu 2/99, bohužel nezaznělo mnoho nových sdělení. Třetí informační kanál České televize je dosud vzdálen realitě. Přitom kooperace dvou elektronických médií by zřejmě byla schůdná.

Cizinci necestují,

alespoň ne do naší republiky, přes Internet. Na téma informačních systémů pro zahraniční turisty pohovořil Ing. Miroslav Šepa. V současné době fungují v doméne CZ pro oblast turistiky pouze komerční servery. Národní řídicí středisko (Česká centrála cestovního ruchu) je nedostatečně dotována a zdaleka nesplňuje vše, co by splňovat mělo. Jeho úkoly do budoucna lze stručně charakterizovat asi takto: podpora vzájemné komunikace na úrovni výměny souborů, ale i e-mailů a diskusních konferencí; centrála vyhledávající podle destinace, regionu, typu krajiny.

Servery fungující na podobném principu lze vyhledat ve Francii, Rakousku, ale i Slovinsku. Česká centrála samotná nemá zatím možnost účinné elektronické komunikace, protože jen 10 % turistických středisek je vybaveno vlastní schránkou. To vše v odvětví, které tvoří 15 % HDP.

Dýchá!

Další z přednášejících, Jiří Donát, ve své přednášce Internet jako objekt umělého života přiblížil vývoj IT a Internetu v oblasti teorie umělého života. Přednáška, kterou je takřka

nemožné shrnout na vymezeném prostoru, přinesla jednu zásadní informaci. Obě odvětví, IT i Internet (ale ten především), jsou na té části křivky vývoje, jež vykazuje strmý vzestup.

Platit, prosím!

Zástupci firmy Microsoft předvedli fungování tzv. elektronické peníženky za použití programu MS Internet Explorer 5.0. Nastavení karet je samozřejmě bezpečné, a dokonce natolik flexibilní, že lze nakonfigurovat i tzv. věrnostní karty, jaké například vydává Delvita nebo Shell. Microsoft na odborném semináři upozornil i na druhou stranu "barikády", kde stojí přinejmenším stejně vyzbrojený prodávající. Měl by totiž vlastnit MS Commerce Server, aby mohl analyzovat, personalizovat a upoutávat kupující.

HiFD - Obrovská disketa

Miroslav Lochman

V nejbližší době na náš trh dorazí nová záznamová jednotka a média s názvem HiFD. Jedná se o zařízení, která díky nejnovější technologii na jedné straně umožní uživateli zaznamenat až 200 MB dat, ale na druhé straně zaručuje zpětnou kompatibilitu (s ohledem na počet počítačů využívajících tyto jednotky), tedy nejen čtení, ale i zápis s klasickými 1,44MB disketami. Tuto mechaniku ohlásila na konci loňského roku firma SONY společně se společností FujiFilm; její název HiFD znamená High Floppy Disk.

Přenosová rychlost jednotky je 3,6 MB/s a to je 60krát více než u konvenční diskety. Díky zápisu s vysokou hustotou a rychlostí rotace 3 600 otáček za minutu je HiFD dostatečně rychlá pro přehrávání videozáznamů. Snímací a záznamová hlava tohoto média je velmi podobná té, která se používá v pevných discích. 200MB kapacity bylo dosaženo pokrytím povrchu disku supertenkou kovovou vrstvou. Jeho rozměry jsou stejné jako u klasických disket 94 x 90 x 3,3 mm.

Informace zaznamenané na médiích HiFD jsou chráněny několika způsoby. V první řadě záznamová hlava "najíždí" velice opatrně, riziko poškrábání disku se tak snižuje na minimum. Dále nový systém korekce chyb zaručuje vysokou spolehlivost dat. A nakonec, médium je zabezpečeno novým typem krytu, takže je lépe chráněno před prachem.

Kapesní počítač Itsy

Miroslav Lochman

Výzkumná laboratoř firmy Compaq Western Research Lab, spolu s výzkumným centrem Systems Research Center pracují na vývoji kapesního počítače budoucnosti Itsy. Cílem je vyvinout co nejmenší kapesní počítač, který by poskytoval vysoký výkon, a byl vybaven větší pamětí než jakýkoliv jiný PDA. Současně musí splňovat požadavek na rozeznávání řeči. Prototyp, jemuž byl dán název Itsy, je založen na výkonném mikroprocesoru StrongARM SA-1100 s nízkou energetickou náročností. Ten pracuje na 200 MHz, je napájen párem baterií AAA a je vybaven tenkým touchscreen displejem s vysokým rozlišením. Itsy lze vybavit až 64 MB pamětí, a je zde také integrován velmi kvalitní hlasový kodek spolu s mikrofonem a reproduktorem.

Itsy je vyvíjen jako otevřená platforma s plnohodnotným prostředím počítače x86, základní hardwaru poskytuje flexibilní interface pro možnost doplnění dceřiných karet uživatelem, což nabízí možnost využití v rozsáhlých hardwarových projektech, jako jsou například bezdrátové sítě. Itsy také podporuje operační systém Linux a standardní nástroje GNU, usnadňující vývoj aplikačního softwaru.

A kdy si bude možné Itsy pořídit? Itsy není určen k prodeji. Jedná se o striktně vývojovou platformu, jejímž účelem je podnítit spolupráci a vývoj prostředků, poskytnout možnost experimentovat s hardwarem, prostě vše, co by bylo možné využít pro vývoj počítače u příštích generací.

Krátké zprávy

Michal Bareš

Polovièní poèítaèCelý titulek by vlastnì mìl znít "Poèítaè na jedné desce polovièní velikosti". Jedná se o desku VIPer825 firmy Teknor, na které lze najít procesor tøídy Pentium (MMX), 512 KB pamìti cache L2, až 256 MB pamìti RAM, podporu pro PCI EIDE a pro disky CompactFlash, sériový a paralelní port, výstup pro klávesnici a pro myš typu PS/2 a konektor pro pøipojení disketové jednotky. Deska je urèena jako základ pro speciální pøístroje (lékaøství, telekomunikace, prùmyslová automatizace...).

4,3 GB na plotni

Ve svých discích Enterprise uvede firma Western Digital na trh novou generaci ploten s vysokou hustotou záznamu. Tyto 3,5palcové nízkoprofilové disky s rozhráním Ultra2 SCSI LVD a rychlostí 10 000 otáèek za minutu budou obsahovat ètyøi plotny, z nichž každá bude mít kapacitu 4,6 GB. Øada bude obsahovat disky s kapacitou od 9,1 GB až po 18,3 GB a ty budou zajímavé také tím, že díky vyšší hustotì obsahují ménì záznamových hlav s technologií GMR.

Krátké zprávy

TH system inovuje

svou extranetovou aplikaci InterLink. Tento systém, kdy dealeři mohou objednávat a sledovat pohyb svého zboží prostřednictvím Webu, byl jeden z prvních a ve své době také nejpropracovanější velkoobchodní systém. Získal si oblibu prodejců, takže drtivá většina objednávek putuje jeho prostřednictvím.

Obchodníci na jaře

Společnost TH system uspořádala čtvrtý jarní den setkání pro své partnery a pozvala si hned několik odborníků ze svých dodavatelských firem. HP představila svou vizi pro správu dokumentů a nové notebookové řady (že se HP s notebooky daří, ilustruje 178% růst v roce 98). V současnosti platí zvýhodněné podmínky (větší disk a delší záruka) při stejné ceně. Philips zase staví na faktu, že trh s perifériemi roste rychleji a má větší objem než trh počítačový není tedy důvod dít samotná PC, ale raději všechno okolo nich. A tak Philips nabízí to, co už znáte, blízká budoucnost pak přinese Nino 500 s barevným displejem. Pro zajímavost: v minulém roce byl Philips 2. v prodeji 15" monitorů (podle množství), 3. ve finančním objemu, v Evropě pak má 12 % trhu.

WD plní dvojnásobný

Společnost Western Digital ohlásila, že veškeré nové disky jsou vyráběny s rozhraním ATA66, které však zůstává zpětně kompatibilní. Zároveň také došlo k inovaci řad 5 400 a 7 200 ot./min. i v IDE discích je nyní dostupný tento vyšší počet otáček, u větších kapacit jsou potom nové GMR hlavy (licence IBM).

Krátké zprávy

Petr Felt

Oracle a společnost Dragon Systems oznámila, že plánuje spolupráci s firmou Oracle. Záměrem spolupráce je integrovat technologii Dragon AudioMining s Oraclem8i, databází určenou pro Internet computing. Tato technologie umožní efektivně spravovat a pracovat s daty, jež byla uložena ve velkých objemech. Technologie AudioMining vytváří index klíčových mluvených slov v rámci záznamu, přičemž uživatelé nemusí dlouhé hodiny poslouchat, aby zachytili informace uložené v multimediálních souborech, ve videozáznamech nebo v nahrávkách telefonických rozhovorů.

Krátké zprávy

SAP oznámil

program Ready-to-Work, určený pro menší společnosti. Tuto koncepci pro malé a střední společnosti prezentovala firma SAP na veletrhu CeBIT \99. R/3 Ready-to-Work obohacuje řešení SAP o zkušenosti partnerů typu VAR (Value Added Reseller) z různých průmyslových segmentů. To umožňuje dodávat předkonfigurované a odvítvově přizpůsobené aplikace určené pro menší společnosti. Program bude nejdříve směřován na německý trh, kde jsou cílem podniky s ročním obrátem mezi 5 až 25 miliony DM. Tyto společnosti mohou od takto koncipovaného systému R/3 očekávat mj. zkrácenou dobu implementace, okamžitou uživatelskou produktivitu a uživatelskou jednoduchost.

Expres Servis

Firma Konsigna uvedla od 1.dubna 99 na český trh nový produkt z oblasti služeb zákazníkům, zaměřený na zvýšení komfortu koncového uživatele. Je jím "Konsigna Expres Servis", zajišťující zákazníkům v případě potíží velmi rychlou pomoc, dosaženou díky výraznému zkrácení lhůt, potřebných pro identifikaci problému a jeho odstranění v odborném servisním středisku Konsigny. Tato nová organizace garančních výkonů přinese výhody i smluvním prodejním partnerům Konsigny, nebo přepřava mezi zákazníkem a distributorem bude probíhat přímo, bez zatížení prodejce jakýmkoli dalšími náklady. Zákazník obdrží opravené zboží nejpozději do pěti dnů od data jeho předání smluvnímu dopravci Konsigny. Při dodržení garančních podmínek je tato služba poskytována zdarma a mohou ji využít všichni zákazníci, kteří si u společnosti Konsigna nebo prostřednictvím jejích smluvních prodejců zakoupí monitor ADI nebo Philips, případně monitor jiné značky, podporované firmou Konsigna.

2,5 milionu disků

Prvním výrobcem pevných disků na světě, který vyrobil 2,5 milionu diskových mechanik s 10 000 otáčkami za minutu, je Seagate Technology. Tohoto množství prodaných disků dosáhl Seagate za necelé dva roky od první dodávky. Společnost předpokládá, že třímiliónový disk dodá do konce tohoto čtvrtletí.

Nový přístup

Nového klienta Attachmate EXTRA! Personal Client 6.5, jenž je připraven na rok 2000 a podporuje i mino euro, uvedla na trh společnost Attachmate Corporation, dodavatel řešení pro přístup k hostitelským počítačům a řešení pro elektronické podnikání, jež využívají informaci uloženou na hostitelském počítači. Attachmate EXTRA! Personal Client 6.5 pro přístup k hostitelským počítačům z počítačů stolních snižuje náklady na administrativu pomocí velkého množství funkcí zvyšujících produktivitu práce, a přitom současně umožňuje migrovat z tlustých klientů na stolních počítačích na klienty tenké.

Brio od HP

Novou řadu počítačů Brio představila společnost Hewlett-Packard. Pokud jde o procesory, můžete si vybrat z celé řady produktů od firmy Intel Celeron, Pentium II nebo Pentium III. Grafická karta Matrox MGA G200 je osazena 8 MB pamětí, nainstalována je mechanika DVD-ROM. Uživatelé, kteří požadují větší kapacitu pevného disku, se mohou těšit na 13GB Seagate Medalist 13032. Startovací sestava HP Brio PC má konfiguraci: procesor Intel Celeron 333 MHz, pevný disk 4,3 GB, paměť 32 MB SDRAM, integrovaná výkonná PCI audiokarta, operační systém Windows 98 a software HP Brio Center.

Po celém světě

je v provozu na 250 digitálních plnobarevných tiskových strojů Agfa Chromapress, jejichž

uživatelé mají možnost se zapojit do celosvětové komunikační sítě s názvem PrintCast, vybudované firmou Agfa, a poskytovat si navzájem služby. A samozřejmě, po splnění určitých podmínek, získávat jejím prostřednictvím zakázky, což je také příležitost pro reklamní společnost Quo, která zatím jako jediná v České republice s jedním strojem Agfa Chromapress 32i od loňského listopadu pracuje. Pokud se zajímáte o informace z tohoto oboru, navštivte pro začátek webovské stránky Centra digitálních tiskových služeb www.quo-group.cz

Adobe má zastoupení

Společnost Adobe oznámila, že v České republice a na Slovensku zřizuje své první přímé zastoupení. Do pozice obchodního manažera pro tento region jmenovala Michala Metličku. Toto jmenování potvrzuje zájem společnosti Adobe o živý a stále se rozvíjející trh softwaru pro profesionální a podnikové publikování v této oblasti u nás. Firma Adobe disponuje velkým množstvím již hotových produktů, které jsou v různých zemích velmi úspěšné, ale ve střední Evropě jsou přijímány velmi pomalu. České zastoupení bude v průběhu roku 1999 pracovat s resellery na uvádění řady nových výrobků.

Siemens IT Academy

(SITA) je fórum, jehož posláním je poskytnout českým podnikům informace o možnostech použití informačních technologií pro zlepšení jejich podnikání. SITA bude mít celkem čtyři části: Jak se v 80. letech vybírají informační systémy (13. dubna 1999), Automatické systémy pro sběr dat v logistice (26. května), Optimalizace logistických procesů (16. září 1999) a návratnost informačních systémů (18. listopadu 1999). Akademie SITA je organizována společně s firmami Siemens a Aimtec, partnery projektu jsou vydavatelství IDG Publishing a společnost Web Art. Siemens IT Academy bude přístupná i široké veřejnosti na internetové adrese www.itacademy.cz, kde se zároveň dozvíte bližší podrobnosti o celé akci.

IPB zahájila

Týden po zahájení testování zavedla Investiční a Poštovní banka, a. s., ve spolupráci se společností Compaq Computer do rutinního provozu projekt Phonebanking II. V jeho rámci budou mít klienti banky během nepřetržitého provozu 24 hodin denně po 7 dní v týdnu možnost získat prostřednictvím telefonu informace o aktuálním zůstatku na běžných korunových účtech. Ochrana dat klientů je zajištěna osobním identifikačním číslem (PID) a heslem pro ověření totožnosti (PIN). O zavedení služby Phonebanking II lze požádat v každé pobočce banky. Klienti Poštovní spořitelny divize IPB si navíc prostřednictvím Phonebankingu mohou objednávat tiskopisy k postzřímům a postkontům. Přípravovaným krokem je projekt Phonebanking III, který již umožní aktivní operace s účtem prostřednictvím telefonu, tak aby nutnost chodit na pobočku byla omezena na minimum.

Compaq zazářil

na hvězdném nebi Hollywoodu. Bunny, sedmiminutový krátký film společnosti Blue Sky Studios, získal při slavnostním předávání cen Americké filmové akademie prestižní ocenění zlatého Oscara v kategorii "Nejlepší animovaný krátký film". Veškeré animace byly vytvořeny na čtyřiceti čtyřprocesorových AlphaServerech. Poprvé byla při jeho výrobě použita technologie radiosity počítačová technologie, která dokáže napodobit nejjemnější změny přirozeného světla. Animace vznikly na Compaq AlphaServerech 4100. Tyto servery byly vybaveny čtyřmi 533MHz procesory Alpha. Vlastní software studia Blue Sky byl portován na Compaq Tru64 UNIX a veškeré animace byly ukládány na 200GB diskové pole Compaq StorageWorks.

Softwarový průmysl

je svědkem doposud největší akvizice ve své historii. Firmy Computer Associates a Platinum Technology uzavřely dohodu, podle které Computer Associates (CA) odkoupí firmu Platinum v hotovostním tendru. Transakce provedená v hotovosti má hodnotu více než 3,5 miliardy

dolarů. Spojení firem bylo jednohlasně schváleno představenstvy společností Platinum i Computer Firma Platinum poskytuje softwarové produkty a konzultační služby, které globálně pomáhají 10 000 společnostem spravovat a zlepšovat jejich infrastrukturu informačních technologií včetně správy systémů a databází, řešení pro elektronické obchodování, správy aplikací infrastruktury, řešení pro datové sklady, správy znalostí, podpory rozhodování a řešení problému roku 2000. Byla založena před dvanácti lety a má více než 120 zastoupení na šesti kontinentech.

Diderot 2000

Největší český encyklopedický projekt devadesátých let, Všeobecná encyklopedie Diderot, vychází na CD-ROMu pod názvem Diderot 2000. Jde o první původní českou encyklopedii na českém trhu, která byla převedena do digitální verze. Ětyři svazky encyklopedie byly uvedeny na trh v letech 1996 až 1998. Základem pro verzi na digitálním nosiči bylo 55 tisíc hesel ze všech oborů lidské činnosti. Noví jsou zařazeny novinky ze všech vznikajících a rozvíjejících se oblastí, jako je např. kybernetika. Naleznete zde i objektivní informace o etapách vývoje lidstva, které byly nikoliv posledních desetiletí posuzovány ideologicky.

Intense3D samostatná

Společnost Intergraph Computer Systems oznámila svůj plán na převedení své grafické divize Intense3D v průběhu první poloviny roku 1999 do samostatné společnosti. Důvodem tohoto převodu je rozšíření nabídky špičkových 3D grafických akceleratorů pro všechny dodavatele pracovních stanic, a tudíž možnost oslovení většího počtu koncových Základním prvkem produktové řady grafických akceleratorů Intense3D je její 3D grafická technologie Wildcat, která nabízí vysoký grafický výkon v oblasti OpenGL. Grafický akcelerator Wildcat 4000 se uplatňuje u kreativních a technických profesionálů v oblasti počítačové grafiky jako je MCAD, tradiční CAD, animace, užitá grafika, obrazové simulace, videcká vizualizace a umělecká grafika. Více informací o Intense3D lze získat na webové stránce www.intense3D.com.

AutoCAD 2000

Společnost Autodesk oznámila šest nových produktů pro profesionály v široké řadě oborů. Jejich společným jmenovatelem je nová verze AutoCADu AutoCAD 2000. Nový software je součástí širší kampaně Autodesk Design 2000 iniciativy pro vývoj integrovaných produktů, které komplexně řeší proces tvorby, propracování a dodání celého řešení. AutoCAD 2000 zachovává standard předchozích verzí a zvyšuje laičku navrhovacího softwaru má více než 400 nových a vylepšených nástrojů, určených ke zkrácení doby tvorby návrhu a ke zlepšení konektivity uživatelů k jejich pracovním týmům i návrhovým datům. Jednou z jeho důležitých nových vlastností je MDE (Multiple Design Environment), jež umožňuje pracovat najednou na několika výkresech a volně mezi nimi přesouvat objekty. Další novinkou AutoCADu je AutoCAD DesignCenter, v němž lze prohlížet uložené výkresy a používat z nich nápady a hotové celky pro opakované využití. Pokud máte zájem, můžete si prohlédnout webové stránky www.autodesk.com/products/design2000/webcasts.htm, kde o Designu 2000 naleznete podrobné informace.

Změna stráží

Představenstvo společnosti Compaq Computer 18. dubna oznámilo, že vytvořilo Kancelář výkonného ředitele (Office of the Chief Executive), která bude s okamžitou platností dohlížet na každodenní běh firmy Compaq. Kancelář výkonného ředitele budou tvořit předseda představenstva Benjamin M. Rosen, člen představenstva Frank P. Doyle a náměstek předsedy představenstva Robert Ted Enloe III. B. M. Rosen bude v pozici prozatímního výkonného ředitele firmy. Společně s pány Doylem a Enloem bude řídit každodenní chod firmy Compaq v jejím ústředí v Houstonu až do doby, než bude zvolen nový výkonný ředitel na místo Eckharda Pfeiffera, který v těchto dnech rezignoval na svou funkci.

Dohoda o certifikaci

Společnost Silicon Graphics a firma Dassault Systemes oznámily dohodu o certifikaci konstrukčního softwaru CATIA verze 5 na nedávno uvedené grafické pracovní stanice Silicon Graphics 320 a Silicon Graphics 540 s operačním systémem Windows NT. Na software CATIA provozovaný z velké části na stanicích Silicon Graphics má zakoupeno 138 licencí i mladoboleslavská Škoda Auto. CATIA ve verzi 5 je zcela přepracována a disponuje objektovými technologiemi další generace a špičkovými standardy (STEP, JAVA, CORBA). Má nové, intuitivní uživatelské rozhraní a architekturu nezávislou na platformě pro systémy Windows NT a UNIX. CATIA bude nyní k dispozici na všech grafických výpočetních systémech SGI od NT stanic až po grafické superpočítače Onyx2 a servery Origin.

Dell není pozadu

Společnost Dell Computer Corporation rovněž uzavřela dohodu s firmou Dassault Systemes, podle níž bude řada pracovních stanic Dell Precision WorkStation na bázi Windows NT certifikována pro software CATIA verze 5. Software CATIA Solutions je systémovou aplikací pro počítačem podporovanou projekci, výrobu, CAD/CAM/CAE, jež se používá u pracovních stanic v dopravě, výrobě a elektronickém průmyslu. Umožňuje zákazníkům digitálně řídit a provádět vývoj produktů a procesů. Software CATIA Version 5 byl vytvořen jako organická implementace vycházející z operačního systému Windows NT.

Celeron 433 MHz

Společnost Intel uvedla nejrychlejší procesor pro cenově dostupná PC Celeron 433 MHz. Procesory Intel Celeron jsou nyní nabízeny na 433, 400, 366 a 333 MHz (128 L2 cache). V balení (PPGA) po 1 000 kusech je cena stanovena na 169 dolarů, cena jednotlivých (SEPP) procesorů je 177 dolarů. Procesory budou instalovány v systémech hlavních výrobců počítačů, ale budou také k dostání u dealerů a prodejců výrobků firmy Intel.

SSA nabízí

Firma System Software Associates, dodavatel řešení a služeb systémů ERP (Enterprise Resource Planning) uvádí na trh ERP řešení nové generace pod názvem eBPCS, jež je rozšířenou verzí známého systému BPCS (Business Planning and Control System). Tento nový produkt umožňuje snadnou integraci s takzvaným "softwarem třetích stran", s nímž vytváří kompaktní celek, jenž zaručuje řešení "šité na míru" pro klíčové průmyslové sektory. Produkt eBPCS umožňuje zkrátit dobu implementace, je snadno modifikovatelný a rozšiřitelný, a pružně se přizpůsobí obchodním procesům bez narušení celkové funkčnosti systému.

Jdou na odbyt

Společnost Cisco Systems oznámila, že prodej přepínačů řady Catalyst 1900 překonal hranici 300 000. Zároveň uvedla na trh další model přepínače Cisco Catalyst 1924F. Nový přepínač je ideálním desktopovým řešením, spojujícím 24 portů Ethernet se dvěma vysokorychlostními optickými uplinky. Nové cenové relace pro řadu Catalyst 1900 jsou příznivé jeden port přijde na 48 USD (model Catalyst 1924 Standard Edition).

Profesionál

Společnost AT Computers uvádí na náš trh nový 17palcový monitor od firmy ViewSonic model ViewSonic PS775. Ten je v krátké době další novinkou v profesionální sérii monitorů značky ViewSonic. Nabízí maximální rozlišení až 1 600 x 1 200 bodů a opakovací frekvenci obrazu až 180 Hz. Monitor ViewSonic PS775 je osazen novým typem obrazovky SuperClear, zajišťujícím až o 30 % vyšší jas a až o 10 % vyšší vlnost barev než klasické CRT monitory. Monitor zároveň odpovídá přísným světovým standardům pro nízké vyzařování, bezpečnost, ergonomii a úsporu energie normě TCO

Sbírá ocenění

Grafická pracovní stanice Silicon Graphics 320 byla oceněna jako nejlepší nový výrobek roku na výstavě FOSE '99 v kategorii technických pracovních stanic. FOSE '99 je akce pořádaná

vládou USA, jakožto největším zákazníkem IT na světě. "Výběr vítěze v technických pracovních stanicích byl letos snazší než v jiných kategoriích," říká Thomas R. Temin, šéfredaktor Government Computer News. "Tato pracovní stanice spojuje nejvyspělejší technologie do počítažlivého a vysoce výkonného celku. Ocenili jsme Silicon Graphics 320 ve všech oblastech: inovace, specifikace, použitelnost a hodnota."

Restrukturalizace

Společnost Seagate Technology oznámila, že předpokládá v běžném čtvrtletí finančního roku jednorázové výlohy na restrukturalizaci. Součástí tohoto plánu je vynaložení prostředků na již dříve oznámené uzavření mikroelektronické výroby v Livingstonu ve Skotsku, integraci globálních zákaznických servisních jednotek a na nezbytné investice, nutné pro další zvýšení produktivity a efektivnosti práce a činnosti společnosti v celosvětovém měřítku. Firma očekává, že tyto náklady se budou pohybovat v rozmezí 50-60 milionů USD.

Rychlá Aquanta

Aquanta ES5045, nově uvedený server od firmy Unisys, vybavený procesory Intel Pentium Xeon s frekvencí 500 MHz, dosáhl výkonostního rekordu v oblasti čtyřprocesorových systémů založených na procesorech Intel. Bylo dosaženo výkonu 24 328,67 tpmC a ceny za transakci 22,99 USD/ tpmC. Testy byly provedeny podle metodologie C vyvinuté radou Transaction Processing Council, tj. standardní komerční metodou pro měření výkonosti, používanou v oblasti transakčního zpracování.

Obchod jako hrom

Počítačové společnosti Dell a IBM ohlásily uzavření strategické smlouvy o dodávkách technologie v hodnotě 16 miliard dolarů. Tato smlouva je považována za dosud největší obchodní kontrakt tohoto druhu v počítačovém průmyslu. Podle dohody bude společnost Dell odebírat od IBM celou řadu klíčových komponent pro výrobu osobních počítačů, jako jsou zařízení na uchovávání dat, mikroelektronika, síťové prvky a zobrazovací zařízení. Dohoda rovněž předpokládá, že Dell bude moci v budoucnu využívat prvky špičkové polovodičové technologie IBM.

Projekt PANAMA

Na konferenci CeBIT '99 představila společnost Oracle odborné veřejnosti technologii pro jednoduché spojení uživatelských mobilních zařízení s Webem, včetně GSM mobilních telefonů, Windows zařízení a Palm Pilotů. Technologie s názvem "Projekt Panama" umožní poskytovatelům internetových mobilních služeb dodávat kompletní služby přímo do mobilních zařízení bez toho, aby bylo potřebné modifikovat jejich obsah. Zákazníci si budou moci na Internetu prohlédnout informace o letech, předpovědi počasí, budou moci pomocí Internetu nakupovat zboží a služby. Nová technologie je navržena pro integraci s existující sítíovou infrastrukturou a měla by se stát součástí internetové platformy Oraclu. Přitom bude zajištěna požadovaná spolehlivost, škálovatelnost a bezpečnost.

MIPS R12000

Společnost Silicon Graphics představila nový výkonný 300MHz procesor s označením MIPS R12000. Je určen pro střední třídu pracovních stanic řady OCTANE, a umožní jim podle standardních benchmarkových testů až 35 procentní nárůst výkonu. Nový procesor je plně "binární" i "pinově" kompatibilní s předchozím modelem MIPS R10000, a může být tedy jednoduše a efektivně integrován do jakéhokoliv staršího systému OCTANE s OS IRIX 6.5. Za 4 500 USD může zákazník upgradovat svoji stávající pracovní stanici a bez dalších nákladů zvýšit její výkon.

Minolta představuje

Začátkem dubna společnost Minolta představila kancelářskou techniku jednadvacátého století: digitální barevné a černobílé kopírovací stroje, laserové tiskárny, faxy, skenery a digitální fotoaparáty třídy Dim^age. Pestrá škála fotoaparátů dodávaných na tuzemský trh

se od nejjednodušších kompaktních přístrojů rozrostla až po špičkové digitální modely. Nás zaujal model Dim^age 3000, jehož snímací prvek má 2,7 milionu bodů. Barevná laserová tiskárna Color PagePro L produkuje kvalitní výtisky, a kromě toho je zajímavá svou cenou pro SOHO trh. S novinkami od firmy Minolta vás blíže seznámíme v příštím čísle, můžete se také podívat na webovské stránky www.minolta.cz.

NATO bude používat

Oracle Financials jako základ vůbec prvního celoalianního finančního systému. Společnosti Oracle Corporation a Siemens Business Services oznámily, že NATO podepsalo smlouvu s firmou Oracle jako primárním kontraktorem pro celoalianní integrovaný rozpočtový a finanční systém. Společnost Oracle bude systém ve spolupráci s firmou Siemens Business Services implementovat na dvaceti místech v deseti zemích. Firma Siemens Business Services bude zase zodpovědná za instalaci, integraci a testování na všech pracovištích NATO. Finanční systém poskytne on-line finanční a správní informace všem úrovním velcí struktury organizace. Při využití nejnovější verze softwaru Oracle Financials bude jediným softwarem na klientské pracovní stanici standardní webovský prohlížeč, takže není potřeba instalovat žádný klientský software.

Milion jednotek

Společnost Quantum Corporation oznámila, že vyexpedovala miliontu jednotku DLTtape a 30miliontu kazetu DLT. Miliontá jednotka DLTtape, DLT 7000, která sjela z výrobních pásů továrny v Colorado Springs, byla dodána společnosti Compaq Computer. Ta ji pod označením Compaq/3570 DLT nainstalovala jako součást zálohovacího řešení serveru ProLiant. Dodání miliontých jednotek DLTtape a 30miliontých kazet DLT představuje mezník v rozšíření technologie DLTtape na trhu. Společnost IDC, která se zabývá průzkumem trhu, ve své nedávno zveřejněné zprávě uvádí, že na konci roku 1998 měla technologie DLTtape 40% podíl na trhu s OEM jednotkami střední velkých páskových zálohovacích systémů.

Krátké zprávy

Ousmane Keita

+C+Builder 4

uvedla na trh společnost Inprise. Nová verze nabízí především rychlý vývoj aplikací založených na standardech CORBA a COM, nový flexibilní multistandardový překladač, podporu nejnovější specifikace jazyka a množství rozšíření, včetně technologie dynamické a adaptivní kompilace, plně přizpůsobitelné prostředí AppBrowseru, podporu nejnovějších vlastností Windows, a mnohé další. Verze Professional přijde vývojáře na cca 22 000 Kč.

ALWIL Software

uvedla na trh nové antivirové produkty, souhrnně označované avast! 3. K dispozici jsou avast! Workstation Edition, jenž zajišťuje ochranu pracovních stanic, a běžné uživatele potěší přístupností nejdůležitějších funkcí bez nutnosti hlubší znalosti virové problematiky. Avast! Network Edition navíc umožní pracovat s programem i na vzdáleném počítači bez jakéhokoli omezení. Součástí je i automatická aktualizace souborů antivirového systému, která zabezpečí používání nejnovější verze jak programu samotného, tak především databáze virů. A konečně avast! Exchange Server Edition představuje úplnou antivirovou ochranu MS Exchange Serveru.

Inprise

oznámila výhradní mezinárodní licenční smlouvu s KSoft, Inc. jedním ze světových specialistů na Xbase týkající se dalšího vývoje, podpory a prodeje Visual dBASE, databázového vývojového prostředí pro Windows. Finanční podmínky smlouvy nebyly zveřejněny.

Microsoft

představil BizTalk nový systém elektronického obchodování. Systém je založen na nových schématech jazyka XML (Extensible Markup Language) a na průmyslových standardech umožňujících integraci mezi obchodními systémy, a to nezávisle na platformě, operačním systému a použité technologii. Microsoft rovněž oznámil, že hodlá zahrnout schéma systému BizTalk do své platformy pro elektronické obchodování, sítě MSN, a do budoucích verzí kancelářského balíku Office, rodiny produktů BackOffice a Windows.

OLAP

Microsoft se rozhodl zabudovat on-line analytické zpracování dat (OLAP) do nedávno uvedeného produktu Microsoft SQL Server 7.0, jakož i do nové verze balíku Office 2000. Plánuje tím zvýšit prodej produktů SQL Server a Windows NT Server a podpořit přechod podnikových zákazníků na nejnovější verzi programů Office.

Symantec

Podle údajů nezávislé agentury PC Data byl v roce 1998 Symantec po Microsoftu vedoucím prodejcem komerčního softwaru jak co do počtu kopií, tak i ceny. Kromě toho je Symantec v čele seznamu nejprodávanějšího softwaru, kde osm produktů z dvaceti nejprodávanějších je jeho např. Norton AntiVirus, Norton Utilities, pcANYWHERE32, WinFax PRO. To je víc, než má jakýkoli jiný dodavatel softwaru včetně Microsoftu.

Comfor a infosystémy

V polovině února došlo k podpisu smlouvy mezi společnostmi COMFOR a Great Plains Czech. Uzavřel se tak avizovaný výběr strategického partnera společnosti COMFOR pro oblast prodeje informačního systému pro střední a větší firmy. Podpisem dokumentu se COMFOR stává Premium VAR partnerem firmy GPS pro prodej informačního systému Dynamics C/S+, jenž slouží ke komplexnímu finančnímu, logistickému a manažerskému řízení firem. Obě společnosti se ve smlouvě zavazují k obchodní a marketingové spolupráci s maximální

oboustrannou podporou.

Info e-mailem

Ěeská pobočka společnosti Microsoft rozšiřuje možnosti komunikace se svými zákazníky. Od 23. března tohoto roku mohou využít novou službu: odpovídání na dotazy elektronickou poštou. Zákazníci, kteří potřebují informace o produktech, novinkách nebo nabídkách společnosti Microsoft, případně mají dotaz týkající se licencování jejich produktů, se mohou obrátit na informační servis na adrese czinfo@microsoft.com.

NT na postupu

Microsoft oznámil, že operační systém Microsoft Windows NT Server v současné době používá jako platformu pro WWW servery více než jeden milion internetových serverů. Tento počet dokazuje i nová zpráva společnosti IntelliQuest, v níž se konstatuje, že nejčastěji rozmišřovanou podnikovou internetovou platformou jsou právě Windows NT.

Zneužití sériového čísla

Symantec oznámil, že jeho software detekuje a eliminuje aplet firmy Zero-Knowledge Systems, který zneužívá sériového čísla procesoru Pentium III. Ochranný prostředek, vyvinutý Antivirovým výzkumným centrem Symantecu (SARC), je k dispozici jako součást pravidelné aktualizace virových definic na www.symantec.com. Uživatelé Norton AntiViru si mohou novou sadu definic stáhnout funkcí LiveUpdate.

IronWare Protection 7.0

Společnost AEC představila na CeBITu novou verzi systému modulárního, centrálně řízeného zabezpečení dat v LAN/WAN, založeného na C-PKI a nejmodernějších šifrovacích algoritmech. Pomocí modulu on-line šifrování můžete klasifikovat informace podle citlivosti, rozdělit uživatele podle oprávnění přístupu k datům. Pomocí modulu šifrování on-demand lze zabezpečit např. proces zálohování. Systém umožňuje zabezpečení dat i na výměnných médiích. Všechny události v bezpečnostním systému mohou být centrálně protokolovány a kontrolovány interními auditory. Pro bezpečné obnovení hesel je k dispozici také password recovery systém.

Software602

uvádí novou verzi kancelářského softwaru 602Pro PC Suite, jež přímo navazuje na předchozí 602proPC Standard. Dochází tak ke sjednocení české a anglické verze, která je prodávána po Internetu v USA. Protože je rozhodující kompatibilita, nová verze přináší další kvalitní práce s formáty HTML, DOC, XLS. Kromě toho budete moci sami zpracovávat čárový kód či hromadné e-maily.

Virus Melissa

Symantec oznámil, že všichni uživatelé Norton AntiViru jsou chráněni před novým makrovirem W97M.Melissa. Během jedné hodiny od obdržení 28 vzorků, které zaslali uživatelé AntiViru pomocí funkce Scan and Deliver, výzkumníci Antivirového výzkumného centra Symantecu (SARC) poslali postiženým uživatelům zpátky detekci a opravné řešení. Krátce potom byl tento software veřejnosti zpřístupněn také pro LiveUpdate a na webovské stránce Symantecu.

MS Office 97 Plus

Ěeské zastoupení Microsoftu uvolnilo doplněk k balíku Office 97, jenž bude dostupný pod názvem MS Office Plus. Každý nový zákazník jej údajně získá k Office 97 CZ automaticky zdarma. "Plusko" bude obsahovat šablony pro řešení agend běžného dne, systémové aktualizace, a kolekci aplikací od domácích firem. Macron zde nabízí služby v oblasti účetnictví, financí, daní a zákonů, firma CMYK připravila sadu nástrojů vedení agend malých firem, StormWare dodal stručnou verzi anglicko-českého slovníku Product, a poslední aplikací je AØ Manažer Stratex Mini pro tvorbu finančního plánu firmy.

Trendy

Vítejte do světa DVD, dekódování a nahrávání DVD-ROM podruhé

Jaroslav Zapletal

V únorovém čísle vyšel můj článek vinnovaný obecnější problematice DVD-ROM, ovšem šitý podle stěihu mechaniky Toshiba SD-M1202, která také tamtéž dostala ocenění TOP produkt měsíce. Většina komentářů vycházela ze srovnání a analogií ze světa mechanik CD-ROM, a už šlo o rychlost přenosu dat, vyhledávání nebo třeba digitální extrakce zvukových stop. Z řady důvodů toho ale bylo málo řečeno o filmové stránce DVD problematiky, teč však ten čas nepochybně nadešel. Konvergence počítačové a domácí elektroniky je již po dlouhá léta oblíbeným tématem, a teprve na přehrávání filmů na počítači se dá skutečně demonstrovat. A tak tedy demonstrujeme.

Čekneme - čisti teoreticky, pochopitelně že chcete sledovat doma filmy na DVD a chcete jít cestou počítačového řešení. To je zcela uřeti levnější, ale také o "něco" složitější, než případ přímé investice do kompletního domácího kina, sestávajícího s 16:9 televizoru, AV receiveru a plnokrevného DVD přehrávače. Nadefinujme si nyní a rozeberme ono "něco", co nás uživatele dli od uspokojivého přehrávání filmů na našem domácím počítači.

Na samém počátku je obstarání si DVD titulů, které je čisti otázkou odhodlání sehnat si je můžete si je půjčt v několika existujících půjčovnách nebo si je prostě koupit. Cenové relace nejsou tak zlé, pokud je srovnáte s videokazetami v originálním znění. Zjistíte, že stojí řádově stejně, tedy 800-1 000 Kč. Jejich životnost a kvalita je přitom někde úplně jinde. Co je třeba zdůraznit a co ukazuje praxe nejste omezení na tituly vyhrazené pro přehrávače Regionu 2 (Evropa, Japonsko), kterých byl vyřisován skutečně mizivý počet. Pokud si budete chtít dovzt libovolný z cca 5 000 existujících titulů (region 1-6), jde to docela snadno a legální cestou.

Druhým krokem jsou DVD mechaniky, jaké jsou bžni v prodeji, a ty nejlepší stojí řádově 5 000 Kč (jedna šestina plnokrevného DVD přehrávače). Vcelku je jedno, zda jde o SCSI či IDE mechaniku, rozhodující je spíše rychlost, jež současně naznačuje generaci DVD-ROMů (viz zmíňovaný článek z únorového PC WORLDu). Kritické ale je, že některé současné mechaniky již ve firmwaru obsahují blokování přehrávání "cizích" disků tedy z jiného regionu. To není případ mnou preferovaných Toshiba, můžete se s tím však setkat u některých typů mechanik od firmy Panasonic obzvláště pozor na ty bundlované s Creative PC-DVD Encore 5X kitem a nejspolehlivější je ujistit se speciální utilitou. Ke čtení z mechaniky budeme potřebovat speciální program DVD player. Na kvalitě jeho kódu bude záviset, jak plynule bude přehrávat film, s jakou vizuální a akustickou kvalitou. V některých případech vám nabídne funkce, které ani docela luxusní DVD přehrávač nezvládne. Totéž ostatně dobře známe z přehrávání CD na počítači (názvy písniček, podmíněné přehrávání

Obraz

DVD player má poměrně komplikovanou úlohu. Musí přečíst obsah DVD disku a uložený proud dat rozdit na obrazovou, zvukovou, případně další složku. Obraz, či rozlišení většiny videotitulů, odpovídá oknu 720 x 480 nebo 704 x 480 bodů, které je miněno 24-30krát za sekundu. Nemá smysl zacházet do detailů, jen si uvědomme, že tady mluvíme o problematice prokládaného/neprokládaného obrazu, a charakteristika obrazového výstupu závisí na zdroji a způsobu zpracování obrazu kóděrem MPEG-2. Nezapomeňte, že PAL má snímkovou frekvenci 25 f/s (frame per sec), NTSC 30 f/s, ale většina filmů Hollywoodu je natáčena na filmový pás s 24 políčky za sekundu. Univerzálnost videovýstupu DVD přehrávače to neovlivňuje a NTSC televizor tedy nepotřebujete, s jistými "artefakty" se však

při nevhodném přehrávači můžete setkat. (U některých programů můžete v expertním modu volit metodu dekódování mimo automatický režim se pro obraz zakódovaný z prokládaného signálu používá tzv. "Bob" mod, při filmovém původu je to "Weave."). Ale zpátky do jednodušší reality. Pro dokonalé přehrávání obrazu budete potřebovat rozlišení 800 x 600, v případě obrazu 16 : 9 raději 1 024 x 768 bodů. Fyzická velikost obrazovky je eště vaše filosofická a finanční záležitost. Pochopitelně čím větší, tím lepší. Pokud má vaše grafická karta videovýstup, je to bod pro vás a můžete si připojit libovolné televizní či projekční zařízení. Opět vás ale musím varovat až na výjimky vidovýstupy běžných karet podporují pouze mod 640 x 480, což znamená naprostou degradaci obrazu.

Co se týká barevného rozlišení, běžný televizní signál obsahuje cca 16bitové barvy, pro přehrávání DVD určitě ale volte 24či ještě lépe 32bitové rozlišení, při němž karty nabízejí hardwarovou podporu pro alfa-kanál a další speciální efekty, které využijeme.

Tím nevyhnutelně končíme u schopností grafické karty. Pokud je skutečně úplně obyčejná, bude všechno záviset na výkonu procesoru. Jde totiž o výkon opravdu na hranici možností běžného PC hardwaru a softwaru. Velmi stručně shrnuto, bez speciálních akcelerací potřebujete minimálně pomoc procesoru o pracovní frekvenci 266 MHz, raději ale 350 MHz pro sledovatelné přehrávání obrazu. Pro uvažovaný typ výpočtu MPEG-2 není ani tak nezbytný vysoký výpočet matematické jednotky procesoru, jako spíše podpora speciálních multimediálních instrukcí. To dnes znamená buď architekturu MMX (Pentium MMX, Pentium II), 3DNow! (AMD K6-2) či nejnověji KNI (Pentium III).

Tady už rozhoduje volba DVD přehrávače, a nakolik je pro který procesor optimalizován. Z těch eště softwarových jmenujme Cinemaster, Compaq, PowerDVD, VaroDVD, WinDVD, Xing a Zoran kde nejdoporučovanější jsou Cinemaster a PowerDVD, s nimiž mám nejlepší zkušenosti já. Stejně tak jsou ale optimalizovány pro určité grafické čipsety, které jim mohou pomoci s hodně speciálními výpočty (např. tzv. motion compenzation). Některé přehrávače jsou občas distribuovány v upravených verzích, jež pracují pouze s kartami ATI či třeba pouze s čipsety Sis6326, a v jiném případě se nespustí. To je ovšem hodně riskantní přístup, který často vede k ignorování i oné "korektní" karty.

Až už výpočet probíhá jakkoli, na samém konci čeká tzv. overlay. To už popisujeme vlastní zobrazení videoobrazu v okně přehrávače. V technologicky ideálním případě přehrávač vyplní okno speciální klíčovací barvou, kterou až grafický čipset karty nahradí jím generovaným obrazem. Vedlejším výsledkem ovšem je, že "Print screen" přestává fungovat na otiscích obrazovky naleznete opět jen tu růžovou. Pokud jsem tedy chtěl tento text oživit obrázky z filmů, které jsem si ráčil za drahé peníze pořídit, musel jsem vyměnit CardExpert 6326 (hardwarové overlay, IDCT akcelerace pro MPEG-2, jinak žádný zázrak) za Matrox Mystique (rozhodně žádná podpora pro DVD), aby PowerDVD začal klíčovat sám a PrintScreen opět fungoval.

Z hlediska kvality obrazu je nejlepším přístupem pořízení si speciální hardwarové karty, která se postará o dekódování obrazu i zvuku uveřme např. Cinemaster, Dxr2, HollywoodPlus, LS220, Mpact, STB Theatre, TrueBlueDVD. To už ale znamená výrazné dodatečné investice a značný risk nekompatibility (z vlastních zkušeností nemohu doporučit STB Theatre), a také z hlediska velmi rychlého vývoje bych tady doporučoval počkat. Navíc, vedlejšími efekty bývá pouze hardwarové klíčování, degradace výstupního obrazu algoritmem Macrovision a často také uniregionálnost přehrávání.

Zvuk

V předchozím odstavci jsem poprvé zmínil problematiku zvuku, která bývá žádou uživateli

zanedbávaná, přičemž ale výrazně přispívá k prožití filmu. Okamžité rozbití přehrávání zvuku nebývá problém, stačí mít nainstalovanou slušnou zvukovou kartu. Zvuk může ovšem být na DVD uložen až v kvalitě 24 bitů a snímkovací frekvenci 96 KHz, kdy opětovně narazíme na hardwarové limity přehrávače a výkonu procesoru/karty.

Nezapomeňte, že zvuk je u DVD filmu uložen niklikakanálově, buď analogovým algoritmem Dolby Prologic (střední, dva přední a jeden zadní kanál), nebo Dolby Digital (také AC-3 střední, dva přední, dva zadní kanály a jeden kanál pro subwoofer). Současná generace softwarových přehrávačů dokáže dekódovat obě normy. V prvním případě se využije stereovýstup vaší zvukové karty. Ten připojíte do AV receiveru s Dolby Prologic dekoderem, a již jen posloucháte. Novinkou ovšem je podpora AC-3, A3D a DS3D u PowerDVD 1.5, musíte však mít zvukovou kartu, která má digitální výstup, na nějž připojíte optickým či digitálním kabelem AC 3 dekoder. Formátu A3D či DS3D můžete využít třeba v případě zvukové karty Sound Blaster Live jež je schopna přímého připojení čtyř reproduktorů, a ušetříte za AV receiver i dekoder, za cenu kompromisu počtu kanálů zvuku.

Na kterou zvukovou multikanálovou normu jsem zapomněl? Ono je jich asi tisíc, tak alespoň ještě DTS, která se pomalinku začíná na DVD a CD discích prosazovat. Bohužel proti 384 Kb/s u AC-3 může datový tok vlnovaný zvuku přesáhnout až 1 Mb/s, a tak na software můžete zapomenout. Podle neověřených informací však alespoň nová verze karty HollywoodPlus zvládne poslat do digitálního výstupu i data DTS. Při těchto požadavcích či možnostech využití počítače si ovšem brzy začnete uvědomovat, jak vám vadí ta kupa motorků, které se vám v počítači točí a bzučí, bzučí a bzučí. Tím spíše, že u počítačového monitoru sedíte blíže než u klasického televizoru. Doporučit lze snad jen takovou hardwarovou a systémovou konfiguraci, která dokáže při nečinnosti "uspat" pevné disky a snížit otáčky ventilátorku procesoru. To je ovšem téma na několikastránkové FAQy. Štěstím alespoň je, že při přehrávání filmu na DVD pracuje mechanika DVD-ROM pouze základní rychlostí. Při přenášení dat se totiž třeba právě Toshiba točí 6x rychleji a její šum tomu také odpovídá.

Závěrečné titulky

Po veškerém teoretizování a instalacích si tedy konečně můžeme sednout a užít si filmového příběhu. Bude ve formátu 4 : 3 či 16 : 9, v milionech barev a v Hz, o kterých se vašemu televizoru může jen zdát. Bude v prostorovém zvuku, v jazyce a s titulky podle vaší chuti. Nebude degenerovat po několika přehráních, jako je tomu třeba u vašich originálních videokazet. Nebudete se muset rozčilovat nad ignorantstvím českých překladatelů a dabingů. A pokud si např. někdo z evropské distribuční sítě nebude myslet, že China Ghost Story nebo podobný kultovní film stojí za převodění do Regionu 2, nevádí. Doba nezvednutelné železné opony je dávno ta

Užijte si to jako já.

Poděkování za moje "užití si věci" patří firmě Servodata za zapůjčení mechaniky Toshiba, grafické karty CardExpert a firmě Mr. Mac, se kterou jsem spolupracoval na dovozu titulů Regionu 1.

Digitální zpracování obrazu, SW i HW

Jaroslav Zapletal

Zpracování obrazu, ať už softwarovou či hardwarovou cestou, je přímo až neskutečně rozsáhlá oblast použití počítačové techniky. Navíc všechny editační programy, přehrávače, digitalizační grafické karty atd. jsou neustále v pohybu a ve vývoji. Zastaralé či alespoň "ne na úrovni" je vše, co je na trhu déle než 6 měsíců. V poslední době totéž platí i o ešití digitálních metodách práce s obrazem, které se zpřístupňují obyčejným smrtelníkům. V tomto článku se budeme struěni vinovat spíše jejich low-endové oblasti což neznamená, že by se v cenových relacích od 50-500 000 Kč, třeba u editace digitálních formátů D1, nešlo nic zajímavého, prostě je to jen pořádně veliký holub na hodně vysoké stěše.

Přes veškerou historii počítačové techniky je tím, co skutečně začnáme umět, především přehrávání digitálně zaznamenaných dat, zatímco v oblasti cenově dosažitelného pořizování dat teprve podnikáme malé krůčky.

Obraz o vysokém rozlišení může znamenat desítky megabajtů dat. Pokud tento obraz rozpohybujete, změní se na smršť nějakých 20 MB za sekundu a 70 GB za hodinu. Chcete-li vůbec mít šanci s tímto cyklónem dat jakkoli manipulovat, musíte použít nějakou datovou kompresi a formát, který vám umožní udržet si obě nohy na zemi. Vzhledem k současné realitě ukládacího hardwaru to ovšem znamená data zkomprimovat minimálně 1 : 20, a to bez viditelné ztráty kvality. Bez ohledu na použitou metodiku to klade extrémní nároky na hardware, a je jednodušší takto uložená data přehrávat (dekomprimovat), než vytvářet. Totéž platí i pro spotřební elektroniku s jistými omezeními dnes můžeme koupit DVD-přehrávač, DVD-rekordér ale na pultech obchodů naleznete jen těžko. Principy DVD tu nebudeme příliš rozebírat, to už se stalo v jiných článcích. Co bychom ale měli zdůraznit je, že se stejně jako již dříve u CD a CD-ROMů podařilo dosáhnout sjednocení počítačů a spotřební elektroniky.

DVD-ROM

Mluvíme samozřejmě o využití mechanik DVD-ROM k přehrávání ešití filmových disků. Uživatelé je sice spíše chápou jako vysokapacitní náhradu pro starší CD-ROMy, to je ovšem značně omezený pohled na věc. Právě kapacita 4,7 až 17 GB totiž umožňuje DVD-ROMu obsáhnout celovečerní film v docela obstojné obrazové a zvukové kvalitě, a začlenit do počítačového obsahu multimediální data skutečné filmové kvality. Vývoj tady přesně kopíruje situaci u CD, když CD-ROM umožnil do her začlenit soundtracky CD kvality. (K DVD-R versus CD-R se ještě dostaneme.)

Bohužel jednotky DVD-ROM se stále pohybují cenově příliš vysoko nad klasickým CD-ROMem a běžný uživatel prostě k jejich koupi či upgradu není motivován. Upravených her je jako šafránu a většinou jde o pouhé doplnění hry kvalitnějšími "intrem" či filmovými sekvencemi. Větší šanci u uživatelů mají encyklopedie viz DVD-ROM verze Encarty 99 nebo neuvěřitelně eštydiskové souborné vydání časopisu National Geographic.

Na sklonku ložského roku byl docela problém DVD-ROM mechaniku sehnat z důvodů předzásobování výrobců počítačů. Dnes již nic takového nehrozí a přitom se tyto mechaniky rozhodně nestaly součástí ani počítačů střední třídy. Při nedávném představení prototypů počítačů postavených na novoučkém procesoru Intel Pentium III tyto mechaniky obsahovaly pouze dva modely ze šesti. Situace se doufejme změní s objevením se prvních DVD-RW či jak

se budou označovat od kterých nás ale ještě nijaká ta chvíle dílí.

Neustále ale jsou to necelé tři roky, které ubíhly od uvedení DVD v Japonsku, a tak s rychlostí změn nemůžeme být nespokojeni. Jedním z hlavních hybatelů tlaku na šíření DVD-ROM se dnes stala výše naznačená možnost přehrávání filmových titulů na počítači, a to i bez speciálního hardwaru. Vyžaduje to nicméně určitě know-how, techničtější povahu a občas také trpělivost tibetského mnicha (který má ovšem ve svém klášteře jen málo důvodu k rozčilování). Přehrávání DVD filmů na počítači je v tomto čísle PC WORLDu vinován speciální článek, určený vážným a přece jen trochu zdatnějším zájemcům o tuto problematiku.

Nové grafické čipy, a co z nich vyplývá

Možná ale ještě předtím, než si pořídíte DVD-ROM či jinou podobnou vymoženost, byste se měli pozastavit nad svou grafickou kartou. Její konkrétní hardwarové a funkční vybavení bude rozhodovat o použitelnosti vašeho počítače pro "digitální" nasazení. Naštěstí jejich překotný vývoj toto u nových, i těch nejlevnějších modelů karet prakticky garantuje. Dnes probíhá nemilosrdná eliminační válka mezi výrobci čipsetů (sady matematických procesorů a pomocných obvodů), jež zvyšuje výpočetní výkonnost grafických obvodů tempem daleko převyšujícím např. zrychlování

Rage 128 (firma ATI), TNT2 (NVIDIA), Voodoo3 (3Dfx), G400 (Matrox), to všechno jsou označení těch nejposlednějších čipsetů, po nichž byste měli toužit. Jejich rozbor si však zaslouží vlastní článek. Pro nás jsou důležité spíše vlastnosti grafických karet, které na nich jsou/budou založeny.

Většina z nich měla premiéru v březnu na hannoverském CeBITu, ovšem realitu prodejních pultů uvidí teprve nikdy v létě. Pokud se vám výkon současných grafických karet zdál působivý, počkejte si na ty nadcházející. S modely typicky vybavenými 16-32 MB videopamětí si budete moci zahrát (nevykloužejte ani možnost seriózní práce) vaše oblíbené Doomy či letecké simulátory naprosto plynule v rozlišeních 1 024 x 768 i větších. Podpora 32bitových barev se přitom dnes považuje za samozřejmost (s hodně kritizovanou výjimkou Voodoo3).

Tady si ale bohužel musíme uvědomit, že grafické karty akcelerují jen určité operace de facto je odebírají z povinností hlavního procesoru. Zbytek výpoětů (hry či grafické aplikace) však stále leží na hlavním srdci počítače, a tak maximálního výkonu mohou karty dosáhnout jen na dostatečně výkonném procesoru. To dnes znamená frekvenci minimálně 400-450 MHz.

Rozdíly mezi konkurenčními kartami ale bude spíše na rovině nadstandardního funkčního vybavení, jakým je třeba videovýstup, umožňující DVD filmy či hry přehrávat na vašem velkém televizoru. Ještě větší zážitek vám ovšem mohou poskytnout 3D brýle (jejich přímou podporu na kartě na CeBITu předváděly na svých produktech např. firmy Elsa a Asus).

Ukládání obrazu

Rostoucí výkon čipsetů jim ale umožňuje pomáhat hlavnímu procesoru počítači nejen s přehráváním obrazu, ale i s jeho ukládáním, a tedy i v úvodu zmíněnou komprimací. Působivou březnovou premiéru měla nová verze karty ATI All-in-Wonder Pro. Je postavena na čipu Rage 128 a jde o kombinaci grafické karty, televizního tuneru a videovýstupu. Nic z toho není nové, překvapením je však možnost nahrávání filmů z videovstupu (videomagnetofon, kamera.). Obraz je ukládán na pevný disk, a to prosím ve formátu MPEG-

2. To opit vyžaduje docela slušný procesor, který by karti pomáhal, stejně ale máte nyní k dispozici počítačovou náhradu vašeho videorekordéru.

Špatnou zprávou je, že takto uložený obraz již nemůžete upravovat; to nás ale nemůže překvapit: komprimace MPEG-2 (zaznamenává především rozdíly mezi sekvencemi za sebou následujících snímků) je vhodná pouze pro přehrávání, zatímco u materiálů určeného pro editaci se nejčastěji používá M-JPEG (Motion JPEG, de facto komprimace grafická metoda JPEG, aplikovaná na jednotlivé snímky). Z hlediska vlastníků autorských práv je to ovšem zpráva spíše

To nejdůležitější vůbec je, že tato karta je vlastně sdělením: "Máme levnou metodu, jak převádět obraz do formátu MPEG-2." To znamená, že dnes již nic nebrání konstrukci a prodeji počítačového DVD-rekordéru, který by zcela nahradil videomagnetofon, a to v cenových relacích okolo 20-30 000 Kč. Jediným problémem zůstává, že se výrobci stále ještě nedokázali shodnout na legitimním formátu pro DVD-R a DVD-RW. (Dnes existující modely DVD-RAM zrovna kompatibilitou nevynikají, a DVD-ROM je prostě jen pro čtení.)

DVD-rekordér tedy již umíme vytvořit, jen si ještě musíme ujasnit, na co filmy nahrávat. To je možná důvod, proč se v USA objevily prototypy zařízení, které místně vysílání HDTV (digitální televize o vysokém rozlišení) nahrává komprimací MPEG-2 na pevný disk (10 GB stačí na 4 hodiny záznamu). Pokud je to jen pro dočasný záznam, který nikam neponeseme, proč čekat na standardy.

Obdobným stádiem hledání prochází i miniaturní standard pro ukládání multimediálních dat. Už jde o média MultimediaCard, Memory Stick, Click! či obyčejné DRAM, nepřipojitelná přes rozhraní typu PCMCIA, USB, FireWire či obyčejné disketové rozhraní, všechno jsou to jen kryptická označení pro technologický pokus té či oné firmy o záznamové zařízení, které by bylo v různých kapacitních verzích (zaujímajících několik kubických centimetrů prostoru) společné pro digitální fotoaparáty, kamery, záznamníky, diktafony, subnotebooky a cokoli dalšího, co vás napadne. To představuje natolik obrovský potenciální trh, že se jen těžko firmy dobrovolně sjednotí, takže na vítězný standard si ještě dlouho počkáme. A zabírat se důvěrněji některým z "čekatelů" je ztráta

Budoucnost

Pokud se chceme přesvědčit, jak dynamický může být nadcházející vývoj záznamu obrazu, stačí prostudovat jeho zvukovou analogii, konkrétně formát MP3. Ještě před dvěma roky by tato zkratka nikomu nic neřekla, před dvanácti měsíci to byla záležitost pro diskusi

V průběhu posledního roku se ale softwarové MP3 přehrávače staly téměř naprosto běžným a rozšířila se doslova bitva nahrávajících společností s bujícím trhem (nikoli "o bující trh") s hudbou v tomto formátu. Hranice počítačového světa překročil MP3 s objevením se mobilních hardwarových přehrávačů, jako je Rio firmy Diamond Multimedia. Tyto přehrávače jsou založeny na nějaké formě počítačového záznamu dat a při umírněné komprimaci mohou směle konkurovat CD přehrávačům o klasických kazetových "walkmanech" v této souvislosti tady ani nemluvíme. Záznamová kapacita byla donedávna malá, cca 30 minut. Uvědomíte-li si ale průměrnou váhu takových 50g krabiček, zjistíte, že nad budoucností i takových moderností, jako jsou přehrávače mididisků (300 g minimálně), se stahují pochmurné

Na letošním CeBITu se objevila hotová smršť "nadcházejícího" MP3 hardwaru (viz WWW stránky renomovaných firem Creative Labs, Saehan a dalších), schopného i nahrávání a ukládání dat na média, jako je Click! od Lomegy nebo interní 2,5" hard disk. To v nejbližší době

umožní bez ohledu na souboje na "copyrightové" frontě kombinované přístroje: osobní přehrávače, sloužící současně jako diktafony.

S možnými pokroky v oblasti hustoty záznamu dat můžeme jen doufat, že stejně razantní vývoj "postihne" i záznam obrazu. V době psaní tohoto článku jsme si příliš nevíšmali současného rozvoje spotřební elektroniky, jejíž integrace s počítačovými technologiemi je slabá např. současné digitální "DV" videokamery. Budoucnost neúprosně směřuje k tomu, že vaše domácí hračky dveřní kamera, diktafonový přívěsek u klíčů, kamkorder, počítač budou sdílet nějakou malou datovou "destičku", kterou budete svobodně přenášet mezi nimi i se získanými daty (obrazovými, zvukovými, aj.) Poté, co třeba zachytíte obraz své milované, vložíte "destičku" do rámečku na fotky, tedy vlastně LCD displeje a postavíte si jej na stůl. (Což není až zase takový futurismus, viz stánek firmy Sony na

Ještě ale o něco dříve, pro jistotu čekněme napřesrok, si pořídíte 20GB disk, na který si v kvalitě lepší než video zaznamenáte víkendové pořady televize, zatímco budete na chatě. A třeba se vám to podaří již letos tady ělovik nemůže být dost opatrný.

Realita filmů na DVD

DVD přehrávače se na evropském trhu usídlují jen velmi pomalu, to však nemůže být takovým překvapením. Oproti Spojeným státům a Japonsku neexistuje na Starém kontinentě tak rychlá obnova elektroniky, a tyto země mají navíc jednoznačný technologický náskok.

Hlavním důvodem je ovšem naprostý nedostatek titulů na discích, ať už počítačových nebo ěistě filmových. Je to přímý důsledek rozdělení světa na šest regionů, které jsou úmyslně navzájem nekompatibilní. Připomeďme, že disk z určitého regionu můžete přehrát jen v přehrávači z téhož regionu. (Přinejmenším počítačová praxe je ovšem poněkud jiná.)

Reálným současným důsledkem je rozsah nabídky DVD disků s filmy cca 3 000 titulů pro Region 1 (alias pouze pro USA), což je pro filmové fanoušky jistě uspokojivé, a přispívá to k současnému výbornému prodeji amerických DVD přehrávačů, obzvláště okolo Vánoc. Stále je však ještě co dohánět. Filmů na tzv. laserdiscích je nabízeno okolo 6 000, a na kazetách VHS dokonce přes 20 000 titulů. Dynamika vývoje ale již dnes začíná mluvit pro DVD médium: nejenže se určité tituly objevují nejdříve v digitální podobě, podle některých zpráv se třeba film "Život brouka" ani na VHS kazetách neobjeví.

Oproti tímto ěíslům se ovšem ěervenají jejich evropské protijšky: v Regionu 2 se nabízí cca 20x méně titulů. Z toho jen nějakých 50 je "nabízených" u nás (s ěeskými titulky). Pod Region 2 sice spadá i Japonsko, což by se mohlo zdát výhodou, přinejmenším pro fanoušky japonského kresleného filmu, kupodivu se to ovšem v místní nabídce nijak zvlášť neprojevuje. Paradoxně například v Barceloně, kde je nabídka disků skutečně veliká, Japonsko reprezentují jen japonské verze amerických filmů (Terminátor 2.), které ještě v Evropě vydány nebyly. Jejich ceny jsou navíc otěsné. K situaci nijak nepřispívá ani to, že klasický vyplňovač prázdných ěír na trhu, Hongkong, náleží k Regionu 6 a většina tamějších firem prozatím hraje podle "regionálních pravidel."

Situace ovšem není zase tak zoufalá; pokud máte zájem o filmy v digitální kvalitě na stěbrném disku a váš vkus nespádá do onoho výběru 50 kousků, cesta k nim se pro vás najde. Lze si pořídít DVD přehrávač s modifikací, která dokáže přehrávat disky všech regionů (v mém případě je to Pioneer 414, multiregionální, s vypnutým výstupní kvalitou degradujícím algoritmem Macrovision, s roění zárukou). Jakkoli takový nadregionální hardware a "discoware" není o nic dražší než jeho evropské varianty, stále to ještě znamená

znaèné investice do domácí elektroniky. Cenovì nejdostupnìjší se vždy ukazuje øešení, postavené na využití osobního poèítaèe.

Jak na to

Profesionálové radí III. - Technici AutoContu o vašich èastých dotazech

Marek Didiè

Máme tady další díl Profesionálù a vracíme se k odborníkùm společnosti AutoCont, pøímo na horkou linku. A už je tady první dotaz áá ... prosím pana Jaroslava ... No, není to úplnì pravda, nejedná se o pøedtoèené "živé" vysílání. Níže uvedené rady jsou založeny na základì vašich èasto kladených dotazù.

? Jak lze ve Windows 9x vypnout, popøípadì zapnout automatické spuštìní CD?

V nabídce Start Nastavení Ovládací panely zvolit ikonu Systém, vybrat záložku Správce zaøízení, najít si CD-ROM, vybrat vlastnosti a v nich záložku Nastavení a zde zrušit (nebo zaškrtnout) Automatické spuštìní.

? Ve Windows 9x se neúmìrnì dlouho zavírají aplikace a systém pøitom pracuje s diskem, aèkoliv jsem v aplikaci nic neuložil ani nezmìnil.

Windows si pøi zavírání aplikace zmenšují a pøerovnávají odkládací soubor; tomu se dá pøedejít nastavením pevné velikosti odkládacího souboru, který lze nastavit tímto zpùsobem:

Tlaèítko Start, položka Nastavení, Ovládací panely, zde otevøít ikonu Systém, vybrat záložku Výkon, tlaèítko Virtuální pamì a zvolit ruèní nastavení a nastavit stejnou maximální a minimální velikost doporuèujeme dvojnásobek až trojnásobek pamìti RAM.

? Po instalaci MS Office v prostøedí Windows 98 nelze spustit aplikaci Excel 97.

Témìø urèitì se vám pøi spuštìní aplikace Microsoft Excel 97 objeví chybové hlášení "Lexikon (C:\PROGRAM FILES\MICROSOFT OFFICE\OFFICE\XL8805.DLL) chybí nebo je poškozen.". Tato hláška se objeví pouze po instalaci Microsoft Office 97 (ne verze SR1) do prostøedí Windows 98.

Øešení:

1. Poklepáním na ikonu "Tento poèítaè" otevøeme pøíslušné okno.
2. V zobrazeném oknì si nastavíme náhled do složky "OFFICE" (standardnì instalováno C:\PROGRAM FILES\MICROSOFT OFFICE).
3. Zde najdeme soubor XL8405.DLL.
4. Klepnutím pravým tlaèítkem myši na tento soubor je zobrazena pøíslušná nabídka, ze které vybereme pøíkaz "Kopírovat".
5. Opitovnì klepneme pravým tlaèítkem myši a z nabídky vybereme položku "Vložit".
6. Po následném klepnutí pravým tlaèítkem myši na vložený soubor pøíkazem "Pøejmenovat" pøejmenujeme na XL8805.DLL.

? Po upgradu operaèního systému Windows 95 na Windows 98 mi systém hlásí "Chyba v

VMM32.dll". Všechny aplikace fungují, kromě skeneru UMAX.

Chyba je v rámci aplikace VistaScan pro skenery UMAX a ovladače skenerů UMAX. Na webových stránkách firmy AutoCont, www.autocont.cz, můžete najít opravný soubor, který tento problém řeší. Popis řešení závady můžete také nalézt na webu firmy UMAX.

? Po zapnutí klávesy NumClock nebo CapsLock zatuhne klávesnice.

Tato závada byla potvrzena přímo výrobcem základních desek, firmou Intel. Řešením je upgradovat BIOS základní desky na verzi PO5. BIOS naleznete buď na stránce firmy Intel: support.intel.com, nebo na stránce technické podpory firmy AutoCont: www.autocont.cz.

Obecně velká většina problémů se základními deskami se odstraní za pomoci nové verze BIOSu. Aktuální verze BIOSu můžete nalézt na stránkách výrobců, případně i na stránce firmy AutoCont. Zde můžete nalézt velkou databázi BIOSů pro základní desky od firem Intel, ASUS, Gigabyte a Aopen.

? Na počítači mi nehraje zvuk pod Windows 9x, a když si kliknu na ikonu reproduktoru na panelu Windows, tak je zvuk vytažený na maximum.

Když na tento reproduktor kliknete dvakrát, otevře se mixer zvuku, kde jsou nastavení pro jednotlivé druhy zvuků: wave, midi, CD apod. Zde je třeba zkontrolovat, zda nejsou stažené na minimum.

Také je možné, že vaše zvuková karta má vlastní software na ovládání hlasitosti. Obvykle bývá nainstalován ve složce Programy a v podsložce specifické pro vaši kartu.

? Windows 95 při zavírání aplikací a oken na chvíli ztrácí barvy.

Asi používáte nastavení obrazovky na 256 barev, doporučuje se zvýšit počet barev na High Color, mimo jiné se i zrychlí grafické rozhraní Windows.

Zvolte následující postup: Start, Položka Nastavení, Ovládací panely, ikona Obrazovka, záložka Nastavení a zde v okénku barvy vybrat High color (16 bit).

? V Microsoft Wordu 97 nefunguje přepínání mezi vkládáním a přepisováním při psaní pomocí klávesy Insert.

Ověřte si, zda máte nainstalovanou opravu SR-2 pro MS Office 97. V aplikaci Word zvolte menu Nápověda a položku Aplikace... nahoře je napsáno Microsoft Word 97 SR-2 (pokud nemáte tuto opravu nainstalovanou, lze ji volně získat na www.microsoft.cz nebo u vašeho dodavatele programu).

Pokud je oprava nainstalována, zkontrolujte, zda je v menu Nástroje, položka Možnosti, volba klávesa INS pro vložení zaškrtnutá.

? Nelze spustit službu Server, nelze sdílet adresáře ve Windows NT 4.0.

Po doinstalování síťové karty nelze nastavit sdílení adresářů. Při změně síťových protokolů Windows NT hlásí, že nelze spustit službu Server a nelze nastavit sdílení adresářů. Tento problém se týká nejen Windows NT 4.0 Workstation CZ nebo US, ale taky Windows NT 4.0 Server.

Je třeba znovu nainstalovat Service Pack 3. Při jakýchkoliv změnách s ovladači ve Windows NT musíte znovu spustit instalaci Service Pack 3 pro WinNT.

? V operačním systému MS-DOS se využívá při startu systému souborů AUTOEXEC.BAT a CONFIG.SYS. Jsou tyto soubory využívány i ve Windows 95 nebo Windows 98?

Ve Windows 95 a Windows 98 jsou pro zachování zpětné kompatibility s MS-DOSem použity soubory AUTOEXEC.BAT a CONFIG.SYS. Ve Windows 95 můžete editovat tyto soubory pomocí nástroje SYSEDIT.EXE (editor systémové konfigurace). Ve Windows 98 se spouští pomocí MSCONFIG a nazývá se Pomůcka systémové konfigurace.

Kromě výše zmíněných souborů můžete editovat i soubory SYSTEM.INI a WIN.INI, které byly také zachovány z důvodů zpětné kompatibility s Windows 3.X.

? Nedávno jsem instaloval Microsoft Internet Explorer 4.01 (IE 4.01) s volbou aktivní pracovní plocha. Zanedlouho jsem se dočetl, že tento internetový prohlížeč přepisuje jádro operačního systému. Co by se stalo, kdybych musel přeinstalovat Windows 95?

Odpověď vychází z požadavků našich servisních techniků: pokud jste při instalaci IE 4.01 zvolili volbu "Aktivní pracovní plocha", tak se skutečně přepsalo jádro systému Windows 95 (částečně). Chcete-li spustit reinstalaci Windows 95, musíte nejprve odinstalovat IE.

Nejhorší případ je, když se vám systém zhroutí pak bohužel reinstalace Windows 95 skončí neúspěšně. Jediná možnost, jak je obnovit, je smazat původní adresář Windows a spustit novou instalaci Windows.

Proto z výše uvedených důvodů nedoporučujeme instalovat podporu aktivní pracovní plochy.

? Zakoupil jsem si modem Microcom Deskport 56k. Chtěl jsem pro práci používat Trio Communication Suite v 5.11. Nainstaloval jsem tuto aplikaci do Windows 98, ale bohužel když začnu posílat fax, tak se spojení nikdy nepovede. Kontroloval jsem nastavení modemu ve Windows 98, ale myslím, že zapnutí je v pořádku.

Modem musíte nastavit i v aplikaci Trio Communication Suite. Tato aplikace nepřebírá parametry pro modemy z prostředí Windows 95/98, ale používá svoje vlastní a právě pro typ vytáčení je přednastavena volba tónová. Vpravo dole je graficky znázorněno návodní Nástroje. Zvolíte nastavení portu, a pak stačí dvakrát poklepat na ikonu modemu a dostanete se k parametrům modemu.

? Zakoupil jsem si modem Microcom Deskporte 56k. Snažil jsem se připojit na Internet, ale nikdy se spojení nezdařilo?

Problém je ve vzájemné komunikaci mezi vaším modemem a modemem na straně internetového poskytovatele. Na straně poskytovatelů jsou stále modemy, které zvládají rychlost max. 28,8 nebo 33,6 KB/s. Právě ty mají problémy domluvit se s modemy nového standardu V. 90. Proto je třeba implicitně nastavit na vaší straně max. přenosovou rychlost. To se provede pomocí AT příkazů: pro modemy Microcom a Well je třeba použít: AT+MS=11; pro modemy U.S. Robotics je třeba použít jeden z těchto setů:

```
S27=44S28=0S32=98
AT&F1X3Y0S32=66&W&W1
```

? Mám rychlý počítač a dostatek paměti (PentiumII-400 MHz a 128 MB RAM), a přesto mi některé 3D hry Need for Speed III, Quake 2 běží pomalu, trhaně a nemohu si zvolit nejlepší rozlišení s detaily.

Problém bude v grafickém akcelérátoru tyto hry mají tak náročné zobrazení, že ani takto výkonný procesor se svým výpočetním výkonem nestačí. V dnešní době patří mezi nejlepší akcelérátory karty osazené čipy: Riva TNT, 3Dfx, Rage 128. Pokud používáte kvalitní akcelérátor, a přesto zobrazení nefunguje bez problémů, může být ještě chyba v ovladačích karty nebo v BIOSu karty. Doporučujeme navštívit internetové stránky výrobce nebo konzultovat s dodavatelem.

Představení hot-line

Hot-line AutoContu má dvě centra, Prahu a Ostravu, obě jsou k dispozici od 8.00 18.00 v pracovních dnech na telefonním, faxovém a e-mailovém spojení:

02/510 22 555, 02/510 22 999, support@praha.autocont.cz a 069/61 52 555, 069/611 35 62, support@autocont.cz (je zde k dispozici i non-stop záznamník).

V obou centrech jsou tři stálí pracovníci, kteří denně pokrývají běžnou činnost, dotazy, jež se nevyřeší přímo na hot-line, jsou předány kompetentním osobám, odborníkům z daného oddělení a závažnější problémy jsou konzultovány z obou míst.

Denně se v obou centrech vyřizuje cca 60 telefonních hovorů dotazů. Tato hot-line je určena pouze pro zákazníky firmy AutoCont, ale zajisté každý se setká s kladnou a vstoupnou pomocí a radou.

Význam technické podpory a služeb neustále roste, a tudíž cílem společnosti je dodávat kvalitní výpočetní techniku, zabezpečenou hlavně kvalitními službami.

V říjnu 1998 obdržela celá prodejní síť AutoContu CZ certifikát ISO 9002 pro oblast nákupu, technické podpory, servisu a dodávek služeb.

Vypalujeme si vlastní CD

Tomáš Bučina

Instalace vypalovací mechaniky, ať už je připojená na rozhraní IDE (ATAPI) či SCSI, je poměrně snadná záležitost. Předně je důležité nespíchat a neudílat chybu v zapojení. Případné omyly však jen výjimečně končí poškozením mechaniky nebo počítače.

Instalace vypalovací mechaniky

1. Připravte si nástroje, počítač a vlastní mechaniku. Tu vybalte z obalu, a pokud má uvnitř nějakou papírovou či plastovou vložku, rovněž ji odstraňte. Jestliže máte také plochý kabel, ať už 40žilový IDE nebo 50žilový SCSI-2, nezapomeňte si jej připravit.

2. S pomocí (nejlépe) křížového šroubováku otevřete skříň počítače. Prohlédněte si jej a zjistíte, zda už jsou nějaká zařízení na sběrnici instalována. V případě IDE sběrnice jsou nejlepší kombinace pevný disk na primárním kanálu, vypalovačka na sekundárním, nebo pevný disk na primárním kanálu master, rychlá CD-ROM mechanika jako slave a vypalovačka na sekundárním, při dvou discích pak oba na primárním jako master a slave s vypalovačkou na sekundárním. Jestliže máte pomalou CD-ROM mechaniku staršího data výroby, uvažujte o kombinaci pevný disk na primárním kanálu a vypalovačka spolu s CD-ROM mechanikou na kanálu sekundárním, případně starou mechaniku odstraňte úplně.

3. U SCSI připojení je dobré najít volné SCSI ID. Buď pomocí prozkoumání jumperů všech připojených zařízení, nebo jednodušeji přes SCSI konfigurační utilitu zvanou při spuštění počítače. Ta vypíše všechna volná i obsazená ID a zařízení na ně připojená. Je sice možné pod Windows 9x používat automatické přezazení SCSI ID pomocí protokolu SCAM, jestliže její mechaniky i řadiče podporují, ale kvůli kompatibilitě se vyplatí zjistit si ID a ručně jej nastavit pomocí jumperů.

4. Nastavte jumper (zkratovací propojky) na požadovaný stav. SCSI ID se většinou nastavuje pomocí jumperového pole jako binární součet všech hodnot. To znamená, že první jumper reprezentuje číslo 1, druhý 2, třetí 4 a čtvrtý 8. Např. když chcete nastavit SCSI ID 6, zkratujete druhý a třetí jumper, a součet hodnot vám dá výsledné ID 6. Pokud budete zařízení připojovat jako poslední v řadě, nezapomeňte nastavit také terminaci. U IDE zařízení toto všechno odpadá a nastavuje se jen pozice na kanálu, tedy volba master slave. Opět se k tomu využívá většinou tři jumperů, z nichž jeden reprezentuje pozici master, druhý pozici slave a třetí tzv. cable select, využívanou jen při použití zvláštního křížového IDE kabelu. Zjistíte, která strana plochého konektoru má pin označený 1. Většinou to bude strana blíže u napájecího konektoru.

5. Odstraňte 5,25" záslepku na přední straně skříně. To bývá většinou ta větší, velikostí odpovídá přibližně rozměru plastového čela mechaniky. Jestliže se vám ulomí přídržná ouška, nic se neděje, záslepku už stejně nejspíš potřebovat nebudete. Přesto však zbytečně nepoužívejte násilí, ať moc nepoškodíte skříň.

6. Zasuňte mechaniku dovnitř vzniklého otvoru. V některých případech budete potřebovat upevnit speciální plastové lyžiny na boky mechaniky. Většinou je najdete u své počítačové skříně, případně kontaktujte dodavatele svého počítače a lyžiny získáte od něj. Mechaniku zasuňte co nehlouběji to jde, abyste viděli její zadní stranu. To je velmi důležité pro snadné připojení konektorů. Jestliže to váš case neumožňuje, udělejte si alespoň místo ve zmi

okolních kabelů. Důležité je nic omylem nerozpojit.

7. Připojte plochý kabel do konektoru na zadní straně mechaniky. Přestože správná pozice bývá většinou klíčována zářezem v okolí konektoru na mechanice, vodič označený červenou barvou má číslo jedna a patří na stranu mechaniky, jež byla před tím označena. Nejpravděpodobnější to bude strana blízko napájecího konektoru. Připojte také napájecí konektor. Ten je rovněž klíčován, takže k chybnému otočení dojít nemůže.

8. Pokud připojujete k ještě neobsazenému IDE kanálu, zapojte kabel také do základní desky. K nalezení správného konektoru použijte manál k základní desce. Konektory bývají označeny IDE1 a IDE2. Důležité je dbát na lokalizaci pinu 1 a správné nastavení kabelu. SCSI kabel zapojte do plochého SCSI konektoru na kartě řadiče. Když máte řadič integrován na základní desce, znovu použijte dokumentaci k desce. Opět dbejte na správnou pozici pinu 1.

9. Pokuste se nastartovat počítač. Předtím nezapomeňte vyndat veškeré nástroje zevnitř skříně počítače. IDE mechanika by měla být zjištěna při detekci IDE zařízení, SCSI při skenování SCSI řadiče. Jestliže není vypalovačka zřejmá u IDE, může být problém v zakázané autodetekci. Pomocí klávesy DEL jděte při startu počítače do setupu, a zvolte na všech zařízeních autodetekci zařízení i režimu přístupu. SCSI se nastavuje v SCSI BIOSu. Klávesová zkratka se ukáže při zavádění BIOSu tiskem po startu. Povolte autodetekci u všech zařízení nebo aspoň u SCSI ID, které je připojeno nově instalované mechanice. Pokud je to nutné, znovu restartujte počítač.

10. Připevněte mechaniku s pomocí upevňovacích šroubků do skříně. ělo by mělo lícovat s přední stranou case, i když samozřejmě záleží na konkrétní konfiguraci. Ještě předtím je možné s pomocí tenkého audio-kablíku propojit mechaniku se zvukovou kartou. Pak uzavřete skříň.

Instalace a používání vypalovacích programů

1. Vložte instalační diskety či CD do příslušné mechaniky a spusťte program Instal.exe nebo Setup.exe. Dále postupujte podle pokynů na obrazovce.

2. Pokud to software neudělal sám, vypněte automatické oznámení vložení CD do mechaniky. To provedete tak, že na ploše Windows klepnete pravým tlačítkem myši na ikonu Tento počítač, zvolíte Vlastnosti, list Správce zařízení, větev Mechaniky CD-ROM, a pak model konkrétní vaší mechaniky. Pak stisknete tlačítko Vlastnosti nebo dvakrát klepnete na jméno mechaniky. Zvolte list Nastavení, odznačte volbu Automatické oznámení vložení a stiskněte OK. Systém bude vyžadovat restart, tak mu vyhovíte.

3. Spusťte vypalovací program. Je-li to možné, zvolte nějakého vypalovacího průvodce, který vám ukáže, jak který konkrétní program použít a nastavit. Není-li k dispozici průvodce, přetáhněte do okna výsledného obrazu ručně soubory určené k archivaci.

4. Z důležitých voleb nastavte formát výsledného CD jako ISO 9660 nebo Joliet v případě, že používáte dlouhá jména v názvech souborů. Pokud máte dost místa na disku a dost času na přípravu, udělejte si nejdříve image (obraz) výsledného disku, a ten až poté vypalte. Jinak palte systémem on-the-fly, tedy přímo ze souborů na CD-R(W).

5. Vlastní pálení spustíte tlačítkem označeným většinou Burn či Write. Je dobré mít už v té době připravené CD-R médium v mechanice.

Problémy při instalaci a jak na ni

JEN IDE - Po instalaci se mi nedaří najít nové zařízení v tabulce zařízení na IDE.

Problém může být třeba v tom, že některé disky a CD-ROM mechaniky spolu spolupracovat v určité konfiguraci neumíjí. Proto můžete prohodit pozici master a slave, samozřejmě s příslušnými změnami jumperů. Další možností je vyměnit zařízení připojená na první a druhý kanál oadiě nebo zařít nějakou rozsáhlejší výměnu.

JEN IDE - Vypalovačka mi sice funguje, ale už mi nefunguje jiné zařízení na IDE, třeba pevný disk.

Jsou dva možné zdroje problému: buď byl při instalaci povysunut konektor jiného zařízení na oadiě a nezbyvá, než vše znovu překontrolovat. Anebo může být zařízení tak špatně "najumperováno", že samo funguje, ale nefunguje jiná jednotka. Zaměte se především na rozdílné pozice jumperů ve stavu pouze "Drive is master", nebo navíc i s volbou "Slave is present".

JEN SCSI - Při startu trvá velmi dlouho, než se proberou všechna zařízení na SCSI sběrnici. Přestože mám jen oadiě a vypalovačku, prohledává se všech 16 SCSI ID.

U některých SCSI BIOSů lze vypnout prohledávání dalších ID. Pozor však, až budete přidávat nové zařízení, třeba skener. Zřejmě budete muset převolby v SCSI BIOSu změnit.

10 rad Jak úspěšně vypalovat na CD

1. Ěasto defragmentujte povrch pevného disku.
2. Ostraďte všechny rezidentní programy, antiviry, hlídače pošty a podobně.
3. Nejlépe odstraďte i jakékoliv jiné programy, mĳte jeden systém vyhrazený jen na vypalování.
4. Odpojte se od sĳti, nebo alespoď odstraďte službu Sdílení souborů a tiskáren.
5. Režim zápisu on-the-fly používejte jen v pĳípadĳ dostatečně dimenzovaného hardwaru.
6. Jestliže kazĳte pĳíliš mnoho médiĳ, pĳpravte si vĳdy radĳi image (obraz) disku.
7. Využívejte možností CD-RW, jestliže máte vypalovačku schopnou takového zápisu. Ušetĳte spousty médiĳ.
8. Při vypalování na poĳtaĳi nepracujte. Pokud už musíte, vyhĳbejte se nároĳným programům.
9. Multisession používejte jen v odůvodněných pĳípadech platĳte 24 MB prostoru za zaĳátek první session a 15 MB za kaĳdou dalĳí.
10. S packet writingem pracujte velmi opatrnĳ. Na CD-RW je to zajímavé, na CD-R vám to může pĳinĳst horké chvílky při pĳevádĳnĳ do ISO 9660.

Tipy a triky pro práci s vypalovacími mechanikami

1. Vypalování disků delĳích než 640 MB

Jestliže chcete vypálit vlastní CD s délkou větší než 640 MB, můžete se vzdát kódů pro opravu chyb a pálit ve formátu CD-ROM Mode 2 XA. Takto vypálená CD však nebudou obsahovat samoopravné mechanismy na úrovni dat, a zůstanou tak jen chybové korekce na úrovni CD disku. Velikost CD však v tomto případě bude přes 700 MB a bude etelné v naprosté většini stávajících CD-ROM mechanik.

2. Zálohování audioa datových CD s délkou přes 74 minut

Pokud potřebujete udělat záložní kopii z CD, které má přes 74 minut, resp. 640 MB, můžete koupit speciální CD s délkou 80 minut. Tato CD jsou sice o poznání dražší než klasická 74 minutová CD, a vyžadují vypalovací mechaniku i software schopný s nimi pracovat, ale pak jsou etelná ve všech mechanikách. Další možností je použít tzv. overburning, tedy techniku, kterou se může na médium o délce 74 minut "nacpat" o něco málo více. V principu se využívá toho, že mechanika nedokoneč závěrečnou servisní část CD, ale CD je i přesto etelné. Také na overburning musí být dostatečnè dobrá mechanika a schopný vypalovací software.

3. Stále etistý systém

Zajímavou možností využití programů typu Norton Ghost, umožňujících práci s obrazy disků, je uložení etisti nainstalované vypalovací konfigurace do souboru a následné obnovení. Poèítaè se pak může pomìrnì bez omezení používat, a při vyskytnutí se prvního zkaženého média se disk může obnovit z etisté zálohy, kde je vypalování už bezproblémové.

4. Kdy použít CD-R a kdy CD-RW

Odhlédneme-li od možnosti používat CD-RW jako testovací matici před vypalováním CD-R, nabízí se několik velmi zajímavých možností užití. Může to být třeba přenášení dat mezi dvěma počítaèi, kdy zdrojový je vybaven CD-RW mechanikou a cílový třeba jen CD-ROM jednotkou, avšak schopnou èíst CD-RW média. Další možností využití CD-RW médií jsou každodenní inkrementální zálohy, místo klasického použití pásek. Naopak CD-R je jednoznačnè výhodné pro archivaci, případnè jako velmi levná náhražka diskety, kterou je možné bez obav poslat zákazníkùm.

5. Jaká média pro vypalování použít

Odpověi na tuto otázku je velmi komplikovaná. Jsou uživatelé, kteří preferují jednu konkrétní znaèku (oblíbená jsou například média Imation, TDK, Philips èi Traxdata), avšak je také mnoho uživatelù spokojených s tzv. generickými èi no-name médii za nižší cenu. Především je ale dobré používat média se zaručenou kontinuitou, tedy ta, u nichž každá další várka nebude o něco jiná. Tento problém se týká především no-name médií. Navíc jsou ještě různá média vhodná pro různé mechaniky. Proto je vhodné média si vyzkoušet na vlastní mechanice a používat to, jež je pak nejlépe etelné.

FAQ - Nejčastěji kladené dotazy

Karel Nevšímal, Jan Ěáp, Tomáš Bučina, Libor Janda

? Uvažuji o propojení dvou počítačů (třída Pentium s Windows 98) pomocí dvou síťových karet (nejlépe PCI), abych mohl sdílet pevné disky atd. Nevím však, co vše je třeba k realizaci tohoto problému. Zda stačí koupit dvě síťové karty a spojit je kabelem (a jakým), či zda je zapotřebí ještě rozbočovač či jiné zařízení. Dále nevím, zda a případně čím se liší realizace sítí rychlostí 100 Mb a 10 Mb. V cenících jsem zjistil, že finančně mezi nimi není velký rozdíl. Můj poslední dotaz se týká toho, zda je možno také sdílet modem pro připojení k Internetu.

Skutečně stačí koupit dvě síťové karty a propojit je kabelem. Typ kabelu závisí na konektorech karty: buď je přitomen konektor BNC nebo TP, nebo oba. U propojení TP vám stačí kabel TP, který je ovšem tzv. překřížený. Technicky jde o to, že jeden pin konektoru je vysílací a druhý přijímací. Aby dva počítače mohly komunikovat, musí být vysílací pin prvního PC připojen na přijímací pin druhého PC a opačně. Běžně se používají "přímé" kabely, protože překřížení se realizuje v hubu (ten vy nepotřebujete). U BNC konektoru je to jednodušší (jde o koaxiální kabel), musíte však ke každému PC připojit tzv. T-konektor a volné konce ukončit koncovým členem. To se poněkud prodrazí. Co se týká technologie 10 nebo 100 Mb, je čistě na vás, jak se rozhodnete. Rozdíl je pouze v rychlosti, 100 Mb je samozřejmě 10x rychlejší než 10 Mb. (Pro 100 Mb se používá pouze TP konektor.)

Modem nelze sdílet způsobem podobným sdílení souborů a tiskáren. Nenajdete u něj záložku Sdílení s možností nastavit nějaká přístupová práva. Je však možné vybudovat síť, kde modem bude připojen k serveru a ten bude zajišťovat síťové služby včetně spojení s Internetem. To však vyžaduje, aby každý počítač měl svoji unikátní IP adresu, nebo použití nějakého proxy serveru, který tento požadavek umí obejít.

Poznámka TestCentra IDG: Jestliže máte počítače doma a neuvažujete o dalším přidávání stanic do sítě, je podle našeho názoru nejlepší poměr mezi cenou a výkonem u 100Mb sítě s překříženým TP kabelem bez hubu.

? Po nastartování PC (Windows 95) se mi stále objevuje hlášení "Otevřít soubor" a "RAR není v PC", i když jej mám nahraný na disku C:. Jak hlášení zrušit?

Předpokládám, že problém bude v tom, že ze systému zmizel (náhodně byl smazán) nějaký soubor, který patří k programu RAR. Tento soubor je patrně volán buď z dávky autoexec.bat, nebo z Nabídky Start Po spuštění. Také může být volán z win.ini příkazem load nebo run. Doporučuji prohlédnout tato tři místa a odkaz na RAR odstranit. Další možností je RAR korektně nainstalovat, a pak jej zase správně odinstalovat.

Poznámka TestCentra IDG: Další možností je uložení odkazu na spouštěcí soubor v registrech, konkrétně ve větvi
HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run nebo
HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run.

? Jak lze optimalizovat ve Windows 98 paměť tak, aby konvenčně byla co největší a šly spustit starší DOS aplikace? Memmaker ve Windows 98 není a ani tam nefunguje.

Problémem Windows 98 (ale i Windows 95) je, že DOS (resp. příkazový řádek) není téměř vůbec optimalizován. Spouští se pouze HIMEM a podpora národního prostředí (příkaz mode a keyb*) a vámi instalované rezidentní programy (např. antivirus). To vše leží v konvenční paměti. Aby se tomu zabránilo, je třeba spouštět EMM 386 (popřípadě s parametrem I:adresa-adresa) v config.sys a pak zajistit (pomocí LH), aby se všechny ovladače přesunuly do horní paměti, resp. do UMB. Tím lze získat až 620 KB konvenční paměti, a to už by mělo stačit a program by měl být spustitelný z Windows. Některé DOS aplikace (hry) vyžadují EMS paměť. V takovém případě bude třeba program startovat v samostatném režimu DOS, který se nastaví ve Windows ve vlastnostech programu. Emulace paměti EMS se ve většině případů neshoduje s Windows, a hry tuhnou.

? Při delší práci (více než 30 minut) nebo při více otevřených aplikacích současně se mi zhroutí systém a musím počkat restartovat (Pentium II, 64 MB RAM).

Problém bude ve skryté vadě paměti. Jde o to, že paměť se plní postupně podle zatížení systému a počtu otevřených aplikací. Než se zaplní 64 MB, chvíli to trvá (pokud nezačnete zpracovávat nějaký velký obrázek). Jakmile je požadován přístup do vadné sekce paměti, počítač se zhroutí. Doporučuji důkladný test paměti, který prokáže, zda je tato diagnóza správná.

? Zajímalo by mne, jak je to s trvanlivostí záznamu dat na CD-R. Doslechl jsem se, že není příliš dlouhá, snad nějaký ten rok?

Vypalované CD-ROMy občas činí potíže uživateli, kdy CD vůbec není vidět, nebo z něj nelze nic spustit, okopírovat apod. Tyto problémy jsou způsobeny rozdílem technologií zápisu dat na CD-ROM a kvalitou (jistotou) čtecích mechanik, a mohou vést až k podobným fámám. U lisovaného CD je hladký odrazivý povrch přeměněn na množství přesně definovaných neodrazivých plošek. Při čtení dat je přechod odrazivost tak zřetelný, že nečiní problémy žádné z mechanik. Při vypalování dochází k tomu, že se lesklý povrch poruší laserovým paprskem, avšak místo přesně definované matné plochy vznikne "kráter" s víceméně ostrými přechody. Ty pak mohou způsobovat chyby při čtení dat. Oba procesy (lisování i vypalování) jsou nevratné, tj. informace z CD nezmizí. Pouze je-li vypáleno málo kvalitní, chyby se mohou nasčítat, přidá se i prach a otisky prstů, a výsledkem je nefunkční CD. Při použití kvalitních CD médií a kvalitních vypalovaček lze tyto chyby úspěšně eliminovat.

Poznámka TestCentra IDG: Udávaná životnost dnešních CD-R médií se pohybuje kolem 30-100 let. Tak velký rozdíl je způsoben odlišnými způsoby modelace životnosti. Starší CD-R mají životnost nižší, zatím se však nijak masivně nekazí stará vypálená CD-R. Životnost nezapsaného CD-R je kolem 10 let, pak už není možné garantovat bezproblémový zápis.

? V jakém případě mohu vypnout virtuální paměť? (Celeron, 32 MB RAM, Windows 98)

Nejlépe v žádném. Systém potřebuje paměť ke své činnosti a zpravidla mu nestačí paměť typu RAM. Proto používá tzv. virtuální paměť, což je soubor na disku, ke kterému systém přistupuje jiným způsobem než k ostatním souborům. Tím je zajištěno, že jakákoliv aplikace nepozná, zda jede ve skutečné RAM nebo v paměti na disku. Paměť se neustále "přesypává". Systém ví, že RAM je rychlejší než disk, a proto úkoly s vyšší prioritou umísťuje tam a ostatní

úlohy přemisťuje na disk. Zrušíte-li virtuální paměť, systém si musí vystačit pouze s pamětí RAM, což ve vašem případě může znamenat najetý operační systém a jednu běžící aplikaci (např. Word). U Windows NT mnohdy nestačí 32 MB ani na pokrytí potřeb systému se základními službami.

? Můj problém se vyskytl již při koupi nového počítače s tiskárnou HP LaserJet 5L. Po převozu a následném zapojení tiskárna vůbec netiskla, i když byla v režimu on-line. Po reinstalaci se zdálo, že je vše v pořádku (kontrolní stránka prošla), ale po dalším spuštění PC opět netiskla. Zformátoval jsem HDD, znovu nainstaloval Windows 95 a MS Word 7.0 a tiskový software k tiskárně. Od té doby (od roku 1997) tiskárna pracuje korektně, ale často (cca 1 z 5 tiskových úloh) vyjede pouze prázdná stránka a ve stavovém okně k tiskárně se zobrazí hláška "Nesprávně vytištěná stránka, stiskněte tlačítko Printer". Po jeho stisknutí vše probíhá normálně. A ještě jeden problém tato tiskárna se po 15 min. nečinnosti sama vypíná. Při běhu počítače tomu tak je, avšak po jeho vypnutí dioda svítí a tiskárna se nevypne vůbec. Je závada v tiskárně?

Problém bude s největší pravděpodobností v portu počítače. Tiskárny HP LaserJet 5 a vyšší totiž mohou komunikovat s počítačem obousměrně. Již se mi ale několikrát stalo, že u některých počítačů funguje port pouze jedním směrem, i když by obousměrnou komunikaci měl umět. Pak může dojít buď k nerozpoznání tiskárny při instalaci, nebo k takovému různým stavům. Já sám doporučuji používat tiskárnu v "klasickém" režimu, tj. data směrovaná pouze z počítače do tiskárny. Aby bylo možné i u těchto typů tiskáren dosáhnout jednosměrné komunikace, je nutné zakázat tiskové monitory a podobné "vymoženosti" s tiskárnou dodávané. Nejprve je nutné tiskárnu odinstalovat deinstalacním programem, a poté ji znovu nainstalovat, ovšem namísto default-instalace provést instalaci podle přání a zvolit pouze ovladač tiskárny.

Váš druhý problém jednoznačně identifikuje vadný port. S tímto stavem jsem se setkal; tiskárna byla vypnutá a při vypínání PC se najednou probudila a už neusnula. Problémem je nějaká porucha elektrického původu na portu, kdy do tiskárny přijde nějaká pro ni nepochopitelná instrukce a způsobí zakousnutí jejího vlastního programu. Ten pak samozřejmě nemůže tiskárnu vypnout, když de facto nežije.

? Na PC mám připojený skener ASTRA 610P na paralelní port. Potřebuji ještě jeden skener na diapozitivy, jako je např. OLYMPUS ES-10, který se zapojuje také na paralelní port. Dají se zapojit současně oba dva skenery, nebo to bude jen s problémy? Jaké by bylo "bezproblémové" zapojení obou skenerů?

Bezproblémovým řešením by bylo připojit oba skenery na mechanický přepínač paralelních zařízení, který lze koupit. Jedná se zpravidla o krabičku s otočným přepínačem a s několika paralelními konektory a kabelem, jenž se připojuje do PC. Lze si vybrat podle počtu připojovaných zařízení. Jelikož je ale tento přepínač poměrně drahý, nejprve zkuste skenery zapojit současně. Domnívám se, že oba skenery se aktivují jinými kódy, a tak by komunikace mohla fungovat. Obecně při provozu několika obousměrně komunikujících zařízení na jedné sběrnici (kabelu) se tato komunikace řídí adresací. Na adresaci se však používají speciální vodiče, které paralelní port postrádá. Neznám přesně do detailů způsob komunikace na paralelním kabelu, ale musí se použít nějaká pseudoadresace. Všechna zařízení (tiskárna, skener, zip) jsou stále na přímku. Chce-li počítač komunikovat pouze s jedním z nich, musí vyslat určitou sekvenci. Kdo sekvenci rozpozná, tomu patří drát a sám vyšle dohodnutý kód "zákaz komunikace" pro ostatní zařízení. Ta jsou tímto blokována, dokud nepřijde kód pro povolení nebo reset. Potíže nastanou, pokud připojená zařízení tento typ komunikace (nebo

nìjaký podobný) nerespektují.

Poznámka TestCentra IDG: Dvì zaøízení pass-through režimu mohou dít potíže. Když už nechcete pøídat další paralelní port, a□ už popsaným pøepínačem nebo další kartou portù do počítače, je nejbezpečnější způsob pøípojení obou zaøízení na jeden port tiskárny vyzkoušet pøed jejich nákupem.

? Podporují Windows 98 starou verzi DOSu? Jde udít multiboot Windows 98/Windows 95/staré verze DOSu? Jak?

Windows 98 starou verzi DOSu nepodporují a ani nemohou. Pøíčinou je FAT32, kterou starý DOS nezná a neznají ji ani Windows 95 do verze OSR1 vèetnì. Tím je zodpovìzena i otázka multibootu Microsoft nepøidal z výše uvedených dùvodù svùj boot-manager do Windows 98. Je samozřejmì možné multiboot zaøídit nìjakým externím boot managerem, ale pak je třeba dát si pozor jednak na instalaci Windows 98 (aby nepøepsala stávající Windows 95), a také na FAT32. Jinými slovy to znamená mít dvì partition a smíøit se s tím, že do FAT32 bude vidít pouze z Windows 98.

? Pøi práci s PC se mi náhodnì vypíná a zapíná HDD. V BIOSu je nastaveno, aby se HDD nevypínal, a ve Windows 98 pøi tìchto potížích mi BIOS HDD nedetekuje.

Odpovìi na váš dotaz najdete v lednovém vydání PC WORLDu na stranì 113, zde tedy jen struènì. Potíže pravdìpodobnì způsobuje výpadek napájení HDD pøíčinou mùže být napájecí konektor (jedná-li se o disk Western Digital). Je také možné, že disk o sobì takto dává vidít pøed poruchou. Doporuèuji zkontrolovat napájení (pevnost spojení a 100% elektrický kontakt) a v pøípadì, že zde problém není, obrátit se na servis.

chybí

Hledáme odpovìi

? Pøed nedávnem jsem instaloval nìkolik počítaèù od rùzných dodavatelù. Šlo o instalaci MS Office 97 na již nainstalovaná Windows 95 OSR2. Zajímavé bylo, že na nìkterých počítaèích se MS Office dotázal na typ papíru a slovník, na jiných dotaz neprobíhl. U tìch jsem pak zjistil, že dokumenty jsou nastaveny na papír "Letter". Vì nìkdo, èím to bylo způsobeno, a hlavnì jak nyní MS Office sdílit, že má default A4? Pøi instalaci nové tiskárny se totiž tato nastaví na Letter, což èinì nepøíjemnosti.

? Pøi práci v databázovém prostøedí FoxPro 2.5 nejdou na èeské klávesnici psát èíslice stiskem "SHIFT + klávesa" v horní øadì. Tyto klávesy se chovají jako když stisknu SHIFT a maèkám èíslice na pravé stranì (na numerické klávesnici). Pøitom pøi použití anglické klávesnice lze normálnì psát èíslice a se stisknutým SHIFT speciální znaky. Tento problém mám jak na staré 386 s DOS 6.2, kde pro nastavení èeské klávesnice používám program KEV 1.14, tak i na Pentiu s Windows 95. Pøestože programuji ve FoxPro již nìkolik let, dodnes jsem si toho nevšiml, jsem zvyklý zadávat èíslice na numerické klávesnici. Na tento problém mì upozornila naše nová sekretárka, zvyklá psát deseti prsty. Zajímalo by mì, zda se nìkterý s ètenáøù tímto problémem zabýval, èi ho dokonce odstranil.

? Před nedávnem jsem koupil nefunkční notebook Toshiba. Při zapnutí se rozbíhne HDD, ale na obrazovce (ani na externím monitoru) se nic neobjeví. Po jeho otevření jsem zjistil, že na spodní straně základní desky je v patici integrovaný obvod (kromě procesoru je jediný v patici), který má zlámané vývody. Obrátil jsem se na slovenské počítačové firmy (dotaz je ze Slovenska), ale žádná nebyla schopna tento obvod sehnat, pouze celou desku (cca 22 000 SK). Potřeboval bych zjistit, co je to za obvod (pravděpodobně BIOS) a kde jej mohu sehnat (již naprogramovaný). Na integrovaném obvodu je napsáno: TOSHIBA / TC541000AF-15 / VPP 12.5V / JAPAN 9245 HAK (lomítka označují nový řádek). Obvod má 32 nožiček. Na integrovaném obvodu byl nalepen štítek "7131".

Užitečné tipy a triky pro Windows 95/98

JAN POVOLNÝ

Skutečně nevím, jak dnes začít. Nerad bych opakoval slova z minulých úvodníků. Začínáte totiž číst již sedmý díl naší série tipů a triků pro Windows. Snad bych mohl začít poznatkem, že s dalším rozvojem Windows přibývá stále více utilit sloužících ke snadnějšímu nastavení toho, co jsme dříve museli pracně editovat v registrech. Proto se možná i náš seriál obsahově posune směrem od složitých zásahů do systému k jednoduššímu popisu aplikací, které to udělají za nás. Tyto změny pocítíte již v tomto dílu, kde se nevyskytuje ani jeden zásah do systémových registrů. Co se týče obsahu, v úvodu dnešního dílu si doplníme znalosti modemových AT příkazů, a vše zakončíme dvěma tipy pro MS Office.

Tipy pro Windows

Pro začínající "modemisty" (Win95/98)

Se stále vzrůstající popularitou Internetu stoupá také počet připojených počítačů, a to i v řadách klasických domácích uživatelů. Po zavedení prodlouženého tarifu bude Internet snad i cenově dostupnější, což výrazně přispěje k jeho dalšímu rozvoji v domácnosti. Přímou úmírně k tomu přibývá i počet "modemistů začátečníků", pro které je také určen následující krátký tip.

Nastavení modemu ve Windows 95/98 nebývá problémem ani pro začínající uživatele. Pokud Windows modem správně detekují, je vše v nejlepším pořádku a veškerá nastavení probíhají v přehledných dialogích Windows. Nicméně tyto dialogy slouží pouze k přeměně vašich požadavků do takzvaných AT příkazů, jimž jediným váš modem rozumí. Pokud si chcete sami s vaším modemem "popovídat" pomocí těchto příkazů, máte možnost.

Spusťte program Hyperterminál z menu Start-Programy-Příslušenství-Komunikace. V menu Soubor Vlastnosti zvolte připojení přímo na port vašeho modemu (COM4, COM3 atd.) Po upřesnění nastavení příslušného portu můžete přistoupit k zadávání AT příkazů jednoduše tak, že každý vepsaný AT příkaz odešlete stiskem klávesy ENTER. Pro zjištění základních informací o modemu použijte příkazy AT11, AT12 a AT13. Pro tovární nastavení modemu slouží příkaz ATZ. Pro nastavení nečekání na oznamovací tón (typické v České republice) zvolte příkaz ATX3. Příkaz ATDP1111 vyvolá pulsní volbou číslo 1111. Obdobně ATDT1111 vyvolá toto číslo tónovou volbou. Pro regulaci hlasitosti reproduktoru modemu poslouží příkaz ATLn, kde n je stupeň hlasitosti od 0 do 3. Příkazem ATM0 vypnete reproduktor úplně (což se obvykle provede těsně po navázání připojení).

Asociace souborů s programy (Win95/98)

Při psaní tohoto tipu mě okamžitě napadá, že jsem se o něm ještě v předchozích dílech nezmiňoval. Každý z vás si jistě všiml, že při poklepání na určité typy dokumentů (například MS Wordu) Windows automaticky rozeznají, že mají spustit právě ten MS Word. Vidí to díky nastaveným asociacím typů souborů s aplikacemi. Pokud si sami chcete nějakému souboru s typickou koncovkou přiřadit určitou aplikaci, sledujte následující popis. Například chcete zajistit, aby se po poklepání na soubor s koncovkou 602 spustil T602 a soubor otevřel.

Poklepejte na ikonu Můj Počítač a v roletovém menu Zobrazit zvolte Nastavení složky. Jděte

na záložku Typy souborů a uvidíte seznam již nadefinovaných tipů. Stiskněte tlačítko Nový Typ a vyplňte kolonky v následujícím dialogu, podobně jako je tomu na obrázku (měl by být tady někde kolem). Po vyplnění stiskněte v dolní části tlačítko pro definici nové akce, a do kolonky Akce vepište OPEN a do další cestu k aplikaci, která se má spouštět (viz obr.) Vše potvrdíte stiskem tlačítka OK, až se váš nadefinovaný dokument přidá do seznamu. Potom již stačí poklepat na soubor s danou koncovkou (v našem případě 602), a spustí se požadovaná aplikace.

Komprimované složky (Plus 98)

Pokud máte na svém počítači nainstalována Windows 98 a k nim ještě doplňkový Microsoft Plus 98, můžete využít přímé podpory komprimovaných adresářů a souborů. Adresáře jsou zkomprimovány známým "zipem" a systém s nimi umí pracovat, stejně jako by byly nezkomprimované.

Složky se soubory zkomprimujete snadno tak, že pokleпáte na zvolenou složku pravým tlačítkem a zvolíte Odeslat-Komprimované složky (Compressed folders). Zkomprimované složky potom poznáte podle ikony se specifickým malým zipem. Pokud chcete složku dekomprimovat, pokleпejte na ni opět pravým tlačítkem a zvolte Rozbalit (Extract). Komprimované složky můžete i snadno ochránit před nepovolanými osobami tak, že je zakódujete pomocí příkazu Encrypt, který se rovněž nachází v kontextovém menu po stisku pravého tlačítka myši.

Windows Update (Win98)

Zakoupením nové verze Windows s číslem 98 jste získali nejen krabici s CD diskem a manuálem, ale také slušně propracovanou podporu mateřské firmy. Windows 98 obsahují modul "Windows Update", po jehož spuštění (ze skupiny Programy-Nastavení v menu Start) se připojíte na server Microsoftu, kde jsou prověřeny verze vašich komponent, a poté je vám navržena skupina aplikací, které byste mohli aktualizovat. Pokud jste na opravdu dobré internetové lince, zvolíte jistě aktualizovat vše, co bylo nabídnuto. Po několika minutách až hodinách, přímo závislých na rychlosti vašeho připojení, máte před sebou zbrusu nové verze některých Windows aplikací.

Pokud vás zajímají podrobnosti, veškeré informace o aktualizovaných souborech a aplikacích se ukládají do souboru WULOG.TXT, který naleznete v adresáři vašich Windows. Každý řádek tohoto souboru obsahuje informace o jedné aktualizaci, doplněné přesným časovým údajem. Pozor, WULOG.TXT je skrytý, a proto je nutné mít v Průzkumníkovi povoleno zobrazování skrytých souborů (některý z předchozích tipů v PC WORLDu).

A ještě malé doplnění ke službě Windows Update. Pokud byste chtěli mít Windows co nejaktuálnější, třeba z bezpečnostních důvodů, na stránce Windows Update jděte do Products Update a vyberte aplikaci Windows Critical Update Notification. Tento program umožní Microsoftu kontrolu verzí kritických komponent vašich Windows, týkajících se zejména bezpečnostních oprav, v momentě, kdy jste připojeni k Internetu. Pokud zjistí nějakou možnost aktualizace, okamžitě vám ji nabídne. Dalo by se diskutovat o bezpečnosti této služby, kdy je dovoleno cizímu programu nakukovat pod pokličku vašich Windows; proto v případě, že pracujete na firemním počítači, raději vše nejprve prokonzultujte se správcem sítě.

Skenery a fotoaparáty (Win98)

Jestliže jste vlastníkem skeneru nebo digitálního fotoaparátu a zároveň se na vašem disku "rozvalují" Windows 98, pravděpodobně se vám po instalaci příslušného skeneru nebo kamery objevila v Ovládacích panelech ikonka se stejným názvem, jako vidíte u tohoto tipu. Pomocí této ikony je pak již velice snadné přidávat další periferie tohoto druhu. Nikdy ovšem nastane situace, kdy se váš nový skener neshodne s Windows a nelze nainstalovat automaticky (plug and play). Potom je výše uvedená ikona v Ovládacích panelech k nezaplacení. Jak ji ale získám, když instaluji skener poprvé?

Dialog Skenery a fotoaparáty naleznete v adresáři Windows v podadresáři Systém jako soubor STICPL.CPL. Poklepejte na něj myší, a otevře se spásný dialog. Zde už můžete jednoduše přidávat zařízení pomocí tlačítka Přidat. Vidíte zde i seznam již nainstalovaných

Cliptray (Win98)

Vzpomínáte si ještě ve Windows 3.x a Windows 95 na program Schránka, případně Síťová schránka? Tyto aplikace už standardně ve Windows 98 nenajdete. Jsou ovšem součástí Windows Resource Kit Sampleru, o kterém jsme se podrobně rozepsali v minulém díle tipů a triků.

Nainstalujte si Windows RK Sampler a z menu spusíte program Cliptray. Vpravo dole na Taskbaru vám přibude vedle hodin další ikonka. Pokud chcete do schránky uložit nějaký text nebo obrázek, označte ho a zvolte Kopírovat. Pak poklepejte pravým tlačítkem na Cliptray a zvolte Add. Nazvíte libovolně tento váš útržek, stiskněte tlačítko Paste, a vybraný text se uloží do schránky.

Takto můžete uložit několik textů s vlastními názvy. Pokud potřebujete text zpět vložit do nějakého dokumentu, klikněte opět pravým tlačítkem na ikonu Cliptray a ze seznamu uložených textů zvolte aktivní. Potom jděte do dokumentu a zvolte Vložit (paste) pro vložení aktivního textu. Přesto, že to vypadá složitě, je to velmi jednoduché a užitečné. Cliptray je pro vás schopen uschovat několik "útržků" textu či obrázků najednou, a vy jen rozhodujete, který bude připraven pro použití příkazu Vložit.

Poznámkový blok podruhé (Win95/98)

V minulých dílech tipů a triků jsme si již ukázali, že obyčejná aplikace Poznámkový blok není tak úplně k zahazení. Dokonce jsme si naznačili i možnost vkládání jistých speciálních znaků s ampersandem, značících například aktuální čas a podobně. Dnes tyto znaky ještě víte nebo nevíte, ale v Poznámkovém bloku (Notepad) můžete definovat dokonce i záhlaví a zápatí dokumentu. Spusíte Poznámkový blok z menu Start-Programy-Příslušenství a v roletovém menu Soubor zvolte Nastavení stránky. Zde můžete definovat záhlaví a zápatí stránky vašeho dokumentu, do kterého můžete vložit následující informace.

Typ Popis

&f vloží prázdné jméno souboru, nebo "(untitled)"
&d vloží datum
&t vloží systémový čas
&p vloží číslo stránky
&& vloží ampersand (&)

&l vyrovná hlavičku doleva
&r vyrovná hlavičku doprava
&c vyrovná hlavičku doprostřed

Zálohování (Win98)

S příchodem Windows 98 doznala změna také systémová zálohovací utilita Backup. Nově spolupracuje s některými zařízeními připojenými přes IDE rozhraní a změnilo se i uživatelské rozhraní. Zálohovací utilitu můžete spustit z menu Start-Programy-Příslušenství-Systémové nástroje. Více se tomuto programu nebudeme věnovat, neboť je k dispozici česká nápověda, kde naleznete vše potřebné.

Systém máte tedy poctivě zálohován a nyní dojde k poškození disku. Pravděpodobně ani nenastartujete do grafického uživatelského rozhraní Windows (GUI), a budete tedy nuceni použít program pro DOS. Microsoft standardně nezahrnul tento program do typické instalace Windows, naleznete ho ale na instalačním CD v adresáři Tools/Sysrec (System Recovery). Doporučuji si nejprve přečíst soubor RECOVER.TXT, kde najdete rady a postupy pro obnovení ztracených informací.

Instantní ukončení Windows (Win95/98)

Jste již unaveni počtem kroků, které musíte vykonat při každém vypínání Windows? Uvítali byste ikonu na ploše, na niž by stačilo jen poklepat? Nelíbí se vám v minulých dílech zveřejněný tip, který řešil něco velmi podobného? Pokud jste na tyto otázky odpověděli kladně, je tento tip právě pro vás.

Klikněte pravým tlačítkem na plochu Windows a zvolte Nový objekt-Zástupce. Do příkazové řádky vepište následující sekvenci bez uvozovek "C:\Windows\RUNDLL32.EXE user,ExitWindows", a pokračujte. Zvolte libovolný název, např. originální "Shutdown", a potvrďte. Po poklepnutí na výslednou ikonu se provede ukončení Windows.

Tipy pro MS Office

Animovaný text (Word 97)

Tímto menším tipem začneme krátkou sérii dnešních triků pro MS Office. Každý umí ve Wordu a Excelu nastavovat text. Jistě jste už změnili font či velikost písma, velmi pravděpodobně poklepnutím na ikonu v nástrojové liště. Pokud ale změňte atributy písma z roletového menu Formát volbou položky Písmo, dostane se vám možností daleko více. V dialogu nastavení můžete nejen provádět obvyklé změny fontu, velikosti nebo barvy, ale můžete také nastavit mezery mezi jednotlivými písmeny a na poslední záložce zvolit druh animace písma, což může udělat váš dokument velmi efektním. Posuňte sami v nabídnutém výběru druhu animací (viz obr.)

Asistent dle vašeho přání (MS Office 97)

Od nové verze MS Office je ve všech aplikacích tohoto balíku přítomen takzvaný Asistent. Implicitně je zvolena kancelářská sponka, která se ustavičně snaží "pomlouvat" vaši práci a nedá vám ani na chvíli pokoj. Lehkým kliknutím do rohu Asistenta ho jednoduše umlčíte, a je po všem. Kdo si dá více práce, nastaví si pomocí několika málo existujících dialogů Asistenta k obrazu svému. Pokud nemáte Asistenta aktivního, stiskněte ikonu s otazníkem úplně vpravo na nástrojové liště. Potom poklepejte na Asistenta pravým tlačítkem a v kontextovém menu zvolte Možnosti. V následujícím dialogu lze upravit některé vlastnosti, na druhé záložce můžete zvolit i jeho další alternativní vzhled (když vás začne sponka nudit).

Tipy pro MS Office zakončíme dnešní již sedmý díl tipů a triků pro Windows. Doufám, že vás nezklamala nepřítomnost "Easter Eggs" neboli výstřelků programátorských týmů. Pokusím se v tomto směru přičíst trochu polepšit a vyhledat pro vás opět nějaké zajímavosti. U dalšího dílu Tipů a triků na shledanou.

InterTipy

Vminulém dílu jsem si tak trochu postižoval na pomalou internetovou linku. Od posledního čísla se ale hodně změnilo. Mám to štěstí, že patřím mezi "vyvolené" uživatele služby Internet 99. Co se týká ostatních problémů spojených s touto službou, doufám, že dopadne vše nejlépe pro nás uživatele. Ale nyní již k internetovým tipům a trikům. V dnešní části se budeme věnovat hlavně grafickým programům a programům CAD. Zabrousíme k produktům firem Adobe, Corel, Autodesk a Bentley. Příjemné brouzdání...

Photoshop Tips Server

<http://photoshoptips.i-us.com>

Jak název serveru ihned napoví, stránky firmy I-US se věnují výhradně Adobe Photoshopu. Najdete zde základní informace, rubriku "Tip týdne" i odkazy na ostatní servery s podobným zaměřením. Vše doplněno fotografiemi (i instruktážními).

Photoshop Japan

<http://www.sm.rim.or.jp/t-oyama/ps/ps.htm>

Tato stránka je kompletně v japonštině, takže vám přesně nepovím o jejím obsahu, nicméně struktura vypadá velmi slibně, a pokud váš prohlížeč zobrazí (jako v mém případě) japonské znaky, nebudete litovat.

Tips for Mac Users

<http://www.macusers.com/>

Jak je velmi dobře známo, profesionální práce s grafikou byla a stále ještě je doménou počítačů jiných platform než Wintel. Příkladem jsou počítače Macintosh firmy Apple, které jsou vlastně domovem Adobe Photoshopu. Proto nás neudiví, že hlavní na stránkách pro "macovské" uživatele najdeme mnoho tipů i pro tento grafický program. V posledních verzích navíc Photoshop vypadá na obou platformách víceméně shodně, a proto tipy na této stránce budou užitečné i uživatelům pracujícím pod Windows.

Free Art Site

<http://www.mccannas.com/pshop/menu.htm>

Výborní zpracovaný soubor stránek s tipy nejen pro Adobe Photoshop. Naleznete zde i množství rad pro Corel Draw!, Photopaint a pro Corel Xara. Vše velmi přehledně graficky

zpracováno a doplněno instruktážními fotografiemi. Pozor, stránka obsahuje části v jazyce Java, a proto by i váš prohlížeč měl tento jazyk podporovat. Textové prohlížeče typu Lynx jsou v tomto případě nepoužitelné (bohužel).

Andy Art Page

<http://www.andyart.com/photoshop/>

Další výborně zpracovaná stránka, vlnující se tvorbou umění jako takové. Doporučuji navštívit nejen část vlnovanou Photoshopu. Opět velmi hezky zpracováno a doplněno instruktážními obrázky. Ke každému tipu je vždy přiložen obrázek s hotovým výrobkem a k němu dostupný popis tvorby ve formátu PDF programu Adobe Acrobat Reader, který můžete získat například na jedné z našich CD přilož.

Photoshop Tip

<http://www.ahoymatey.com/>

Stránka s několika tipy pro Photoshop, doplněnými instruktážními obrázky z "appleovského prostředí" operačního systému Mac OS. Vzhledem k podobnosti verzí Photoshopu pro Maca a pro PC jsou použitelné i pro uživatele pracující na platformě Intel. Přehledně a líbivě zpracované

Corel Group

<http://www.corelgroup.com/>

Stránka se spoustou informací týkajících se všech produktů firmy Corel. Určena zejména na "výcvik" uživatelů programu Corel Draw! všech verzí, a to v takzvané "group" týmové spolupráci. Najdete zde i množství dalších odkazů na různá místa, galerii grafiky a čerstvé zprávy přímo od firmy Corel Corporation.

GraphicsLinx

<http://www.graphiclinx.com/tips.htm>

Další stránka zaměřená na produkty firmy Corel. Tentokrát o trochu chudší než předchozí odkaz. Nicméně i zde najdete seznam tipů a triků pro práci s grafikou v corelovských produktech. Nic víc, nic méně.

MM Design Tips

<http://www.mmdesigns.com/tips/html/tips.htm>

Pikně graficky a efektně zpracovaná stránka s tipy pro Corel Photopaint verze 7. Každý tip je doprovázen i instruktážními snímky ve slušné grafické kvalitě. Tipy jsou rozděleny dle zaměření do jakýchsi virtuálních adresářů, ze kterých si je můžete vybrat.

Joe Bidy,s AutoCAD page

<http://www.nwga.com/members/jbidy/>

Jak jste si jistě povšimli, přesunuli jsme se od Corelu k Autodesku a uvedeme si pár stránek s tipy pro nejznámější výrobek Autodesku AutoCAD. Stránka Joea Bidyho patří svým rozsahem mezi ty nejlepší a určitě vás na hodnou chvíli zaujme. Obsahuje slušnou dávku tipů pro práci s AutoCADem, a nechybí jí ani přehledné zpracování.

Shareware for AutoCAD

http://www.cadsyst.com/tips_tutorials.html

Název v tomto případě mluví za vše. Stránka obsahuje velkou sbírku shareware utilit, fontů,

ovladaèù pro speciální grafické karty, ovladaèù pro tiskárny a plotery a utilit pro skriptování v autocadovském jazyce LISP. Nechybí ani žebøíèek prvních deseti nejstahovanìjších utilit. Na stránce najdete i odkazy na mailing a news servery týkající se AutoCADu. Mimo tuto ohromnou dávku softwaru samozøejmì nechybí ani tipy a triky, èi výbìry z manuálù a tutorialy. Pokud byste ani na této stránce nenašli to, co potøebujete, pokračujte na níkterém z odkazù, které tu také naleznete. V dnešním dílu nejlepší stránka.

RCAD Tips

http://www.bizlink-uk.com/rcad/tip_acad.htm

Na této stránce naleznete kromì tipù pro AutoCAD i rùzné rady pro práci s Autodesk 3D studiem. Mimo tyto služby vám stránka nabízí i knihovny textur, pozadí a ostatní statické i animované grafiky. Stránka je staršího data (rok 1996), což mùže být výhodné pro majitele starších verzí AutoCADu a 3D Studia.

CAD Expert

<http://www.cadxpert.co.za/technical/index.html>

Pøehlední a tak trochu stroze zpracovaná stránka pro experty v oblasti CADu. Drtivá většina tipù se týká verze 14, jen ojedinìle zde najdete odkaz smìøovaný obecnì na AutoCAD. Na stránce je také zajímavý odkaz na "AutoCAD plug-in store" (www.cadplugins.com), kde naleznete další utility a doplòky.

Microstation

<http://saturn.bentley.com/forum/tips/mft005.htm>

Nechtil bych opomenout jednoho z konkurentù AutoCADu, Bentley Microstation. Nicménì ani po úporném hledání jsem nenašel moc stránek, které by stály za to; snad jsem hledal špatnì, snad jich ani moc není. Proto se zmíním jen o domovské stránce fy Bentley, pøesnìji o její èásti zvané Forum, kde najdete i tipy pro Microstation. Stejnì jako u domovské stránky AutoCADu, ani zde nechybí vše ostatní poèínaje samotnými tipy a konèe odkazy na diskusní skupiny na Internetu.

InterFAQ - MS Windows

Jan Ěáp

Dnešní pokračování InterFAQ vřinujeme po ěase opřt MS Windows, a protože se už striktně nedrříme pouze přehledů otázek a odpovřdí, najdete zde mnohé zajímavé stránky například rady pro ty, které Windows neskutečně řtvou :-), ěi pro milovníky poěítačů do dlaně s Windows CE.

32bitová Windows

WinFiles.com

Populární server s mraky How-to, tipů a triků a rad pro zvýšení produktivity.

<http://www.winfiles.com/>

Windows 98 Tech Tips

Přehled základních otázek, týka-jících se vlastností oficiální distribuce Windows 98.

<http://tcp.ca/gsb/PC/win98tips.htm>

Sean Erwin's Windows 98 FAQ

"Upgradovaný" přehled otázek a odpovřdí, původně ohledně vlastností Windows 95 OSR2.

<http://www.listmaker.net/win98/index.html>

Windows 95 pink FAQ

Windows 95 FAQ "růžovýma" oěima.

<http://www.orca.bc.ca/win95/>

J.Helmig's FAQ Windows95 Networking

Stránka s podtitulem "World of Windows Networking" vřinovaná všemu, co souvisí s problematikou sítě ve všech verzích MS Windows, od 3.11 po Windows 2000.

<http://www.helmig.com/>

Windows NT 3.5 Frequently Asked Questions

Otázky a odpovřdi ohledně starších Windows NT 3.5x z konferencí comp.os.ms-windows.nt.misc a comp.os.ms-windows.nt.setup a mailinglistu.

<http://www.iea.com/~daler/nt/faq/toc.html>

Windows NT Frequently Asked Questions

Podrobně ěleněné FAQy o Windows NT se stovkami odpovřdí a možností prohledávání.

<http://www.ntfaq.com/>

Windows NT Fax solutions!

Přehled prostředků a návodů na řešení faxování z prostředí MS Windows NT.

<http://www.ntfax-faq.com/>

Windows 95 Annoyances

Nařvalo vás něco ve Windows 95? Zkuste hledat pomoc u stejně postižených!

<http://www.annoyances.org/win95/>

Windows 98 Annoyances

Sesterská stránka pro ty, které řtvou i vylepšená Windows 98 :-)

<http://www.annoyances.org/win98/>

The Windows NT/2000 Resource Center!
Centrála s přehledem zdrojů sharewaru, freewaru, trialwaru a ovladačů pro plnokrevní
32bitová Windows NT a Windows 2000!
<http://www.bhs.com/>

RingWorld Computers | Windows
"Webringy" vinované MS Windows na [www. webring.org](http://www.webring.org).
<http://www.webring.org/ringworld/comp/windows.html>

Windows CE

Windows CE On-Line
Specializovaný server, kde najdete vše pro Windows CE, od zpravodajství po přehled
softwaru a počítačů, na nichž CE pracují.
<http://www.winceonline.com/>

CEWare Windows CE Software
Archiv volně šiřitelného softwaru pro Windows CE.
<http://ceware.ceware.com/>

Jimmy's Windows CE Homepage
Vše okolo Windows CE, ale především hry a emulátory herních systémů na platformě
HPC/WinCE.
<http://www.jimmy.com/>

Windows CE FAQ The Windows CE Newsgroup
Oficiální stránky odpovědí na otázky z konference microsoft.public.windowsce s vlastní
službou NetMind, oznamující novější změny.
<http://windowsce.kensai.com/faq/index.htm>

WinCEarch
První vyhledávač specializovaný na hledání internetových zdrojů souvisejících s Windows CE.
<http://www.winsearch.com/>

Windows CE Webring
Okruh stránek vinovaný Windows CE, patří k pěti největším počítačovým "Webringům".
<http://www.jimmy.com/morency/webring.html>

Ovladače

Driverupdate.com
Archiv čerstvých verzí ovladačů periférií pro MS Windows.
<http://www.driverupdate.com/>

Windows Device Drivers at Windrivers.Com
Skvělý server, zaměřený čistě na ovladače pro MS Windows.
<http://www.windrivers.com/>

Mister Driver
Ovladače zařízení pro Windows, OS/2, DOS a Linux.
<http://www.driverzone.com/>

WinFiles.com 32-bit Hardware Driver Updates
Přehled odkazů na "downloads" aktuálních ovladačů na populárním serveru WinFiles.
<http://www.winfiles.com/drivers/>

Drivers HeadQuarters
Různé ovladače pro jakýkoliv hardware včetně upgradů BIOSu atd.
<http://www.DriversHQ.com/>

Support Tech Driver Search and Upgrade Index
Rozsáhlá databáze odkazů na zdroje ovladačů zařízení s téměř dva a půl tisícem odkazů na ovladače a upgrade příslušného softwaru vůbec.
<http://webhome.idirect.com/cati/>

The Driver Zone
Archiv pro snadné nalezení a download ovladačů.
<http://www.driverzone.com/>

CZ stránky

Developer.CZ
Denně aktualizovaný server pro vývojáře na platformě Windows (zejména vývojáře internetových a intranetových aplikací).
<http://www.developer.cz/>

EMWAC CZ
České akademické centrum pro podporu platformy Windows.
<http://www.emwac.cz/>

Nenahýbejte se z Woken
Stránka s tipy a triky pro Windows 95.
<http://users.czn.cz/~ferdam/jarda/win95.htm>

Windows Namodro
Sekce Světa Namodro, věnovaná problematice MS Windows.
<http://svet.namodro.cz/w-windows/>

Svět Windows CE
Zprávy, rady a tipy ze světa HPC (Handheld Personal Computer) a Windows CE na Mobil serveru.
<http://www.mobil.cz/wince/>

RUSKÁ fonetická klávesnice pro Windows
Neocenitelná pomůcka pro překladatele a tvůrce ruských textů v editorech pracujících pod Windows 9x.

Tipy pro MS Access - práce s tiskovými sestavami

Jiří Mièke

Seskupování, třídění

- Access umožňuje údaje, které mají být vytisknuté, seskupit do logických kategorií (např. prodejní skupina/prodejce/konkrétní smlouvy v případě sestavy prodeje smluv). Jednotlivé položky, podle nichž mají být údaje sestavy seskupeny, zadáte v okně *Úložení a seskupování*. Požadovaný způsob seskupování potom zvolíte v poli *Seskupovat*. Chcete-li pouze údaje seřadit (a ne seskupit), zvolíte pole, podle kterého má být sestava seřazena, v poli *Seskupovat* zadejte Každou hodnotu a dále nastavíte způsob třídění (vzestupní, sestupní).
- V případě datových údajů použitých v tiskové sestavě můžete využít možnosti nabízené programem: seskupit podle roku, čtvrtletí, měsíce, týdne a dne (pole *Seskupovat*). To se hodí zejména u statistik, kdy například potřebujete získat souhrnné údaje o prodeji v jednotlivých časových obdobích. (Analogicky u časových údajů Access nabízí seskupování podle hodin a minut.)
- K zobrazení formátu datových a časových údajů je vhodné použít funkci *Format*. Například v případě sestavy prodeje po jednotlivých týdnech k zobrazení názvů konkrétních dnů vytvořte textové pole, a jako zdroj tohoto pole zadejte `=Format([Datum];"dddd");` k výpisu pouze zkratkou jednotlivých dnů potom `=Format([Datum];"ddd")`.
- Ke každé skupině můžete nastavit *Záhlaví* a *Zápatí* (okno *Úložení a seskupování*), tzn. oblasti, které se zobrazí při každé změně údajů ve skupině (např. při změně prodejce), a ve kterých můžete tisknout potřebné údaje (v záhlaví jméno a příjmení prodejce; v zápatí pak částečné součty, například celkový počet smluv uzavřených prodejcem).

Zrušení tisku

- Jednou z možností, jak zrušit tisk prázdné tiskové sestavy (tedy sestavy neobsahující žádné údaje), je použít událost *Při nepřítomnosti dat* (v orig. *No Data*). Zvolte *Událostní procedura* a do vytvořené procedury *Report_NoData* (obsahující parametr *Cancel*) zapište kód `Cancel = True`. V této proceduře můžete pochopitelně zapsat i další dodatečné "chování" programu na nepřítomnost dat.

Výstup údajů

- Údaje sestavy nemusíte nutně vytisknout, ale Access nabízí volbu exportu do souboru. Při interaktivní práci s databází zvolte požadovanou sestavu v okně *Databáze* a zvolte *Uložit jako/export...* z nabídky *Soubor* nebo z nabídky, která se zobrazí po stisknutí pravého tlačítka myši. V následujícím dialogovém okně zadejte název, umístění a formát výsledného souboru. (Exportovat můžete např. do souborů formátů *txt*, *rtf*, *xls* či *html*.)
- K exportu tiskové sestavy do souboru z programového kódu je určena metoda *OutputTo* příkazu *DoCmd*, která má několik parametrů. Zejména je to typ a název ukládaného objektu, a dále název a výstupní formát výsledného souboru. Jako příklad uvádíme export sestavy *Prodejci* do tabulky Excelu nazvané *Statistika* - `\\DoCmd.OutputTo acOutputReport,`

"Prodejci", acFormatXLS, "C:VýsledkyStatistika.xls", False.

- K zobrazení tiskové sestavy na obrazovce z programu použijte parametr acViewPreview příkazu OpenReport. Celý programový kód by tak mohl vypadat takto: DoCmd.OpenReport "rptSalesResults", acViewPreview. Pokud byste chtěli poskytnout uživateli možnost volby vytisknutí sestavy nebo zobrazení na obrazovce, vytvořte dialogové okno s dotazem a zaškrťvacím políčkem Nahled (to je jedna z možností), a po potvrzení tisku zapište následující kód:

```
Dim sScreen As string
If Me![Nahled] = True Then
    sScreen = acViewPreview
Else
    sScreen = acViewNormal
End If
DoCmd.OpenReport "rptSalesResults" , sScreen
```

Možnosti parametrizace

- K zobrazení parametrů zadaných uživatelem v okně na data v sestavě můžete použít následující postup: Vytvořte událost tiskové sestavy Při otevření a zapište následující kód:

```
Private Sub Report_Open(Cancel As Integer)
    Me![obdobi].Caption = Forms("Dotaz").sMesic & " " &
Forms("Dotaz").sRok
End Sub
```

V tomto případě předpokládáme, že okno, ve kterém uživatel zvolí parametry, má název Dotaz a příslušná pole sMesic a sRo, v sestavě se pak příslušný datumový údaj zobrazí v poli období.

- Zdroj záznamů tiskové sestavy nemusí být určen "napevno", ale můžete jej určit přímo z programu příkazem SQL a přidat vlastnosti sestavy RecordSource. K tomu vytvořte událost tiskové sestavy Při otevření a zadejte příslušný kód, např. Me.RecordSource = "SELECT * FROM InfoLinka WHERE zadal = 'RYS'";

Další

Tisknete-li např. sestavu zaměstnanců (a k nim příslušné údaje), použijete k zobrazení jména a příjmení textové pole se zdrojem ovládacího prvku =[Jmeno] & " " & [Prijmeni]. Pokud však chcete zobrazit i titul, musíte použít jako zdroj kód =LTRim([Titul] & " " & [Jmeno] & " " & [Prijmeni]), aby se v případě neexistence titulu nevytiskl před jménem zaměstnance prázdný znak.

- V případě, že program při tisku zobrazí okno se zprávou "Šířka sekce je větší než šířka stránky..." (viz obr.), znamená to, že nastavená šířka sestavy přesahuje šířku zvoleného papíru, a proto jí musíte zmenšit. Nikdy také stačí snížit hodnotu levého a pravého okraje sestavy (volba Vzhled stránky... z nabídky Soubor).

- Jednoduchý je tisk štítků pomocí průvodce: V okně Nová sestava si zvolte Průvodce štítky a příslušný datový zdroj, v dalším kroku pak formát štítků (můžete vytvořit i vlastní formáty) a dále typ a parametry písma. Nakonec zadáte údaje, které chcete zobrazit, a ožazení štítků. Sestavu se štítky můžete jako kteroukoli jinou kdykoli upravit.

Internet guru - Zmìny v Internet guru aneb "Náš ètenáø náš pán"

Jan Ěáp <internet@guru.cz>

Vìøte nebo ne, rubrika "Internet guru", vìnovaná problematice využívání Internetu má za sebou první pùlrok své existence. Za tu dobu si jistì našla své více i ménì pravidelné ètenáøe a stala se nedìlnou souèástí oblíbené sekce "Jak na to". Šest mìsícù existence sice není v reálném svìtì mnoho, ale v pøekotnì se rozvíjejícím svìtì Internetu je to dostateèná doba, aby bylo možné bilancovat a zároveň i pøizpùsobit obsah rubriky vaším ohlasùm, které s rychle rostoucím poètem uživatelù i nabízených služeb stále více volají po radách k opravdu praktickému využití možností síti.

Co bude jinak?

Pøedevším budeme klást vîtší dùraz na potøeby a problémy zaèínajícího až støednì pokroèilého øadového uživatele. Proto zmizela èást HTML, zamìøená na tvorbu webstránek a WWW aplikací, která pochopitelnì oslovovala pouze odborníky èi pokroèilé.

Protože trh ISP je již pomìrnì vytøíbený a témìø všude je k dispozici standardní, rutinnì zvládnutá nabídka služeb, budeme se více než jednotlivým typùm pøipojení èi technologiím vìnovat jejich praktickému využití.

Od tohoto èíslo nebude mít Internet guru hlavní úvodní èlánek (èást Guru), ale pouze tìchto pìt pravidelných sekcí:

Jak neuvíznout

(rozumij: Jak neuvíznout v síti), tedy vše okolo pøipojení a základù využívání služeb Internetu vèetnì pøehledù služeb a recenzí pøíslušného softwaru, jako jsou prohlížeèe, programy pro elektronickou poštu atd.

Vemte na to síť!

je zcela nová sekce, v níž budeme pøináøet rady a námìty na konkrétní praktické využití Internetu. V každém pokračování zkrátka najdete vše, co budete pro pøíslušný úèel internetovského použití potøebovat od úvodu pøes pøehled dostupných služeb/programù a základy jejich použití až po úskalí a fígle charakteristické pro danou oblast.

Kdo hledá...

aneb stále užiteènìjší (neboì statistiky uvádíjí, že informaèní zdroje pøibývají v Internetu rychleji než noví uživatelé) staronová sekce na téma "Jak a kde hledat informace a informaèní zdroje", kterou jste doposud znali pod jménem Heuréka.

Když se ůekne...

aneb "Internetové pojmy, jak je ve slovníku nenajdete" je nová sekce, v níž vycházíme vstříc internetovým začátečníkům. V každém jejím pokračování se vám budeme snažit podrobněji přiblížit dvojici "internetových" termínů, které jste možná již mnohokrát slyšeli, ale ne vždy jejich obsahu do všech důsledků porozuměli.

Internet FAQ

Poslední sekce populární odpovědi na otázky čtenářů, zůstane bez větších změn a pokaždé v ní najdete i desítku tipů na konkrétní téma.

WWW anketa

Protože dílčí zlepšení či změny rubriky Internet guru k "obrazu vašemu" se mohou dít i měsíc od měsíce největší překážkou je zpoždění při vyhodnocování ohlasů ze zdrojů přicházejících klasickou poštou připravili jsme pro vás formulář s dotazníkem, který můžete vyplnit přímo z vašeho prohlížeče a který vám zároveň umožní nám zaslat váš dotaz či názor i v případě, že právě nemáte přístup k elektronické poště.

Najdete jej na adrese <http://guru.cz/pcworld/> takže neváhejte a pište, protože jak říká přísloví, "Kdo se víc ptá, víc se dozví".

V tomto čísle

tedy najdete Jak neuvíznout: "Netiquette, aneb chování v síti podle Gutha-Jarkovského" článek vinný zásadám slušného chování na Internetu; Vemte na to sítí: "Nákup knih po Internetu" vše co potřebujete vidět, abyste sehnali knížku na Internetu rychleji, levněji a pohodlněji než v klasickém knihkupectví či antikvariátu; Kdo hledá...: "Přehled českých hledačů" pokračování článku o domácích vyhledávacích službách z minulého čísla; Když se ůekne...: "Aj sík jù (ICQ)" a "Zavináč" a Internet FAQ tradiční odpovědi na vaše dotazy + 10 tipů pro fulltextové vyhledávání.

Příjemné počtení vám přeje Jan Ěáp <internet@guru.cz>

Jak neuvíznout - Netiquette aneb chování v síti podle Gutha-Jarkovského

Každé, i sebemenší společenství lidí si z praktických důvodů vytvoří určitá pravidla fungování, mezi nimiž zaujímají čelné místo pravidla slušné komunikace. Tato pravidla nejsou v žádném případě samoučelná, vhodná pouze jako klišé oficiálního společenského styku. Mají naopak velký praktický význam jako rámec pro efektivní dorozumění. Každá pravidla chování jsou také poplatná své době a místu, respektive obecným zvyklostem, vycházejícím ze způsobu života a komunikace určitého společenství. Komunikace zprostředkovaná počítačovou sítí (především v podobě elektronické pošty či chatu) má mnohá specifika, která si během jejího vývoje vyžádala rozšíření konvenčních pravidel slušného chování o nová, jež by tyto zvláštnosti zohledňovala.

Zvláštnosti e-komunikace

Jednou ze dvou skupin jsou zvláštnosti dané tím, že komunikace přes počítačovou síť funguje poněkud odlišně od tradičních forem ústní či písemné komunikace, respektive že díky technice jsou její možnosti v mnoha směrech nesrovnatelně větší.

Pomocí elektronické pošty můžete jako odesílatel bez znatelného zvýšení úsilí i nákladů oslovit namísto jedince či několika lidí hned stovky či statisíce. Na druhé straně se zase můžete snadno stát adresátem několika desítek či stovek zpráv denně, jejichž pouhé prolístování (nežli vyřízení) vás může stát značné úsilí. Ale riziko ztráty důležité zprávy vás k tomu nutí.

V tomto kontextu se může chování, které je v reálném světě sice ne příliš vítané, ale v zásadě tolerovatelné, stát značně nebezpečným. Velká část síťové etiky je o vytváření mechanismů, jak případným nežádoucím vlivům této vymoženosti předcházet či zabránit.

Druhým fenoménem této zprostředkované komunikace, jenž je jakousi daní za možnost pohodlně, levně a rychle komunikovat s kýmkoliv na celé planetě, je chybějící přímý kontakt. Jeho absence pak mnohdy vede k projevům jakéhosi síťového hulvátství, kdy se např. niktež účastníci elektronických konferencí chovají z tepla a anonymity své počítačové pracovní o poznání méně slušní a tolerantní, než jak by se ke stejnému člověku chovali tvář v tvář či dokonce na veřejnosti.

Protože Internet tak mnohdy díky malé skupině uživatelů snadno získává nálepku prostředí bez pravidel a mravů, je součástí většiny pravidel síťové etiky i důrazný apel na dodržování obecných pravidel slušnosti.

Co je netiketa?

Netiketa, respektive v originále netiquette (složenina slov network a etiquette síťová etiketa, pravidla chování v síti) je soubor pravidel a zásad slušného chování v prostředí počítačových sítí a při elektronické komunikaci vůbec.

Jejich základní obsah se vyvinul ještě v době akademické minulosti Internetu a v době samostatné sítě elektronických konferencí USENET, která byla tradičně místem, v němž se prolínaly mravy a zvyky mnoha různých lidí. Bez větších změn však platí i v současnosti, kdy je Internet využíván především pro komerční účely.

Základním pravidlem netikety je chovat se tak, aby mé chování nečinilo zbytečné komplikace jakémukoliv jinému uživateli, nevyvolávalo větší než nezbytně nutné zatížení komunikační sítě a odpovídalo vžitým konvencím pro využívání síťových služeb (přehled jednotlivých pravidel viz článek "Netiketa v bodech").

Protože s rostoucí komercializací Internetu na počátku devadesátých let se proti do té doby vžitým zvyklostem začal šířit postoj typu: "za připojení a práci na Internetu platíme, a tedy můžeme vše", došlo logicky i na konkrétní formulaci a cílenou propagaci dosud pouze zkušeností předávaných pravidel.

Jejich první souhrnné zpracování pod názvem "The Net: User Guidelines and Netiquette" uveřejnila paní Arlene H. Rinaldi z FAU (Florida Atlantic University), která je díky svému průkopnickému činu dnes pokládána za jednu z největších autorit přes dobré mravy na

Internetu.

Netiketa dnes

Základní pravidla netikety, formovaná v počátcích Internetu, kdy jej využívala především akademická obec a nejpoužívanější službou byla elektronická pošta, by mohla leckomu připadat jako archaismus, který v dnešní době moderních technologií již nemá své

Pokud se ale jen trochu zamyslíte, zjistíte, že opak je pravdou dokonalejší technologie (a nemusí vždy jít jen o ty informace), s sebou vždy přinášejí i větší rizika zneužití, a je také velký rozdíl mezi technologickou špičkou a masově rozšířenými a používanými prostředky (ještě dnes je téměř polovina uživatelů Internetu v USA připojena modemy o rychlosti 28,8 Kb/s). Na druhou stranu může nová technologie v podobě řádového zvýšení kapacity spojení přinést masové používání multimediálních komunikačních prostředků, které učiní komunikaci opět osobnější. Netiketa tak možná dostane nový rozměr její náplně třeba v souvislosti se záplavou extrémně cílené internetové reklamy.

Každopádně s rostoucím komerčním významem Internetu rychle roste i potřeba pevných zákonných pravidel jeho fungování, včetně "internetovských dobrých mravů". A tak se možná během pár let dočkáme zákonů upravujících virtuální soužití i podnikání, a jistě i oficiální internetové policie (ale nečekejte na ni a snažte se chovat slušně i na Internetu už nyní).

Zdroje o Netiketě

- Netiquette

Úvod do internetové etiky.

<http://www.primenet.com/~vez/neti.html>

- Netiquette Home Page

Výklad pravidel síťové etikety od paní Arlene H. Rinaldi legendy v oblasti dobrých mravů na Internetu z FAU (Florida Atlantic University).

<http://www.fau.edu/rinaldi/netiquette.html>

- RFC1855 Netiquette Guidelines

Dokument RFC vinný problematice síťové etikety a zásadám slušného chování v Síti.

<http://hotline.pvtnet.cz/dokumentace/rfc/rfc1855.html>

- Netiquette aneb dobré mravy na Síti

Pátý díl seriálu Vladimíra Vrabce pro internetovské začátečníky, vinný dobrým síťovým mravům.

<http://omicron.felk.cvut.cz/cgi-bin/charset/html/softnov/1296/vrabec.html>

- Albion Netiquette Home Page

Základy, přehled zdrojů, dotazníkový test základních znalostí.

<http://www.albion.com/netiquette/>

- Dear Emily Postnews

Satiricky laděná parodie na soubory otázek a odpovědí ohledně síťové etikety.

<http://www.templetons.com/brad/emily.html>

- Elektronický slovník J. Peterky: Netiquette

Výklad pojmu Netiquette podle známého počítačového publicisty.
<http://archiv.czech.net/axxxk160/a705k164.htm>

- Antispam

Server zaměřený na informace o problematice nejvíššího současného problému internetové etiky nevyžádanou elektronickou poštou.

<http://www.antispam.cz/>

Netiketa v bodech

Obecné zásady

1. Šetrnost - uživatel sítí šetří síťové prostředky, tedy chová se tak, aby síť zbytečně nezatižoval víc, než je nutné.
2. Ohleduplnost - je zakázáno takové chování, které by mohlo jinému uživateli způsobit újmu, komplikaci, omezení nebo jiné ztížení jeho vlastní práce v síti.
3. Konvence - uživatel sítí dodržuje při využívání jejích služeb určitě vžitě formální zvyklosti.

Elektronická pošta

- Snažte se používat výstižný a co nejkratší předmět (subject), nejlépe do 30 a výjimečně do 70 znaků.

- Omezte své dopisy na rozumnou délku = snažte se vyjadřovat věcně, stručně a jasně.

- Před odesláním si text raději znovu přečtete, a hlavně zkontrolujte položky v hlavičce dopisu, obsahující adresáty: do položky To: (komu) napište ty adresáty, od kterých čekáte přímou reakci (že vám odpoví); do položky CC: (kopie) napište toho, komu chcete dát zprávu na vědomí, ale nepředpokládáte žádnou reakci, a konečně do položky BCC: (skrytá kopie) uveďte adresáty, o jejichž existenci by neměli vědět adresáti původní (To: a CC:).

- U odpovědi zachovejte původní předmět a připojte před něj zkratku Re: (od Reply odpoví) většina poštovních programů ji doplňuje automaticky.

- Pokud v odpovědi citujete původní text, dělejte tak s mírou (citujte pouze část, na níž reagujete) a odlište jej od nového textu (zpravidla pomocí znaku > před každou původní řádkou opřít to většina programů udělá za vás).

- Nepište celý text velkými písmeny (považuje se to za hulákání). Velkými písmeny můžete zdůraznit důležité slovo či frázi. Ke zdůraznění je vžitě také použití hvězdiček či podtržitek před a za slovem.

- V textu dopisu pokud možno nepoužívejte diakritiku vaše zázilka totiž může procházet servery, které podporují pouze 7bitovou znakovou sadu ASCII s anglickou abecedou, a znaky s diakritikou mohou po doručení buďto chybět, nebo být nahrazeny jinými.

- Dávejte si pozor na formulaci svých myšlenek. Nikdo by je mohl pochopit jinak, než jste zamýšleli. Zejména psaní textů bez diakritiky může vést k tomu, že mnohá slova dostávají zcela jiný význam podle toho, jak si příjemce domyslí háčky a čárky.

- Pro vyjádření svých nálad a pocitů můžete s úspěchem použít tzv. emotikony tj. řetizce znaků představující při pohledu s hlavou nakloněnou doleva grimasu obličeje. Např. radost = úsmív :-) či zklamání :-)
- Pokud přesně nevíte, jaké má vlastnosti program, který pro příjem pošty adresát používá (typicky v konferencích s mnoha účastníky), nepoužívejte speciální formátování dopisu (například kód HTML) váš vzkaz by se mohl pro příjemce stát nečitelným, či dokonce neviditelným :-)
- Snažte se psát přehledně, tj. krátké odstavce oddělené prázdným řádkem, URL (adresy web-stránek či jiných zdrojů) raději na samostatném řádku, e-mailové adresy pak do špičatých závorek např. <american@usa.net>.
- Neposílejte samoučelné či více lidí zbytečně obtěžující zprávy, jako např. řetizové dopisy.
- Pokud e-mailem posíláte pro adresáta choulostivé (např. osobní) údaje, použijte po předchozí dohodě s adresátem šifrování (např. PGP). Šance, že se vaše záilka může dostat do nepovolaných rukou, je u elektronické pošty větší než u klasické papírové.

Elektronické konference

- Sledujte diskuse v konkrétní konferenci jako pasivní divák již nijaký čas předtím, než pošlete svůj první příspěvek. Vyvarujte se tak mnoha nedorozumění.
- Pokud reagujete způsobem, který se týká pouze pisatele konkrétního příspěvku a ostatní účastníky konference nezajímá, pište přímo na jeho adresu a ne do konference.
- Do konference neposílejte soubory jako přílohy svých dopisů, protože jejich hromadné rozesílání ostatním účastníkům značně zatěžuje síť, a především server konference. Pokud potřebujete předat informaci v podobě rozsáhlejšího souboru, umístěte jej na veřejně (anonymně) přístupný FTP server, odkud si jej budou moci zájemci stáhnout (nemáte-li tuto možnost, požádejte o pomoc správce konference).
- Kvůli lepší průchodnosti konference a lepší orientaci účastníků v příspěvcích je vhodné neposílat do konference více krátkých zpráv, ale raději méně ucelených dopisů.
- Píšete-li do konference s úzkým okruhem účastníků, kde vás pravděpodobně všichni znají, je připojování celé signatury (koncové hlavičky s údaji o odesílateli) zbytečné. Zvažte, zda nepostačí jen vaše jméno či iniciály.
- Vyhněte se kritizování postojů, názorů, překlepů či jiných formálních chyb v příspěvcích ostatních účastníků konference je o tématu, a ne o podobném balastu. Komentujete-li cizí názory či myšlenky, čtete tak pokud možno konstruktivně a každopádně se vyhněte nadávkám a urážkám.
- Pokud nikoho v konferenci nespravedlivě napadnete, omluvte se také dopisem do konference (tedy veřejně) a věas (co nejdříve).

Vemte na to s[í] - Nákup knih p[ro]es Internet

Že se dají knihy výhodn[ě] nakoupit p[ro]es Internet, je asi mnohemu z již p[ro]ipojených známo. Jak si ale p[ro]i nákupu po[í]nat, kde seženete t[í]žko dostupné tituly a jak zjistíte, kde jsou hledané knihy nejlevn[í]ší? Na tyto i další otázky se vám pokusím odpov[í]dit.

Tam za vodou

Jako t[í]m[ě]r v[š]e na Internetu, kvete i knižn[í] obchod nejvíce ve Spojených státech. Pokud sháníte jakoukoliv cizojazyčnou literaturu, nebo jen chcete vid[ět], jak takový internetový megaobchod vypadá, je nejlépe vydat se právn[ě] tam. K největším a nejznám[ě]jším pat[ří] první [d]ísti internetové knihkupectví Amazon.com <<http://www.amazon.com/>> a internetová v[í]tev největšího klasického knihkupectví v USA Barnes & Noble <<http://www.barnesandnoble.com/>>.

Mezi jejich menší konkurenty, jejichž obchody rovn[í]ž stojí za návštěvu, pat[ří] například Borders.com <<http://www.borders.com/>>, BooksAMillion <<http://www.booksamillion.com/>> a BuyBooks.com <<http://www.buybooks.com/>>.

Z evropských, tedy nám geograficky bližších obchod[ů] můžeme zmínit například na internetové pom[í]ry letité (založeno 1993) n[ě]mecké knihkupectví Lehmanns Online Bookshop <<http://www.jfl.de/>> [d]i Britské knihkupectví, zam[ě]řené na vysokoškolské učebnice Blackwell's Online Bookshop, na adrese <<http://bookshop.blackwell.co.uk/>>.

Pokud hledáte n[í]kterou starší knihu [d]i vydání, neváhejte a navštivte stránky amerického knihkupectví Powell's Books <<http://www.powells.com/>>, v jehož nabídce najdete nejednu vykopávku Powellovo knihkupectví se na skupování výprodejních knih totiž specializuje od svého založení a má na sklad[ě] více než jeden a půl milionu titul[ů].

Pokud vás, jako správn[ě] po[í]tačové nadšence, neuspokojí nabídka odborné literatury ve velkých knihkupectvích, můžete zkusit navštív[ít] sympatické specializované knihkupectví DigitalGuru :-) <<http://www.digitalguru.com/>> [d]i obchod "Computer Literacy" <<http://computerliteracy.com/>> (nedávno p[ro]ejmenovaný na pon[í]kud kuriózn[í] fatbrain.com), který krom[ě] literatury disponuje i širokou nabídkou školení, kurs[ů] a certifikačních zkoušek.

Než objednáš, klikni!

"Klikni na [d]udl[í]k" (v originále ClickTheButton) se jmenuje jedna ze zajímavých novinek, která pro vás vyhledá a zobrazí cenu vybrané knížky u p[í]ti největších internetových knihkupectví.

Sta[í]í, když si na adrese <<http://www.ClickTheButton.com/>> zadarmo stáhnete malý prográmek, který vám p[ro]idá na desktop ikonku v podob[ě] pestrobarevného ter[ě]tku. Pak už jen zbývá p[ro]i procházení nabídky n[í]kterého z knihkupectví zastoupených v databázi kliknout na ikonku a p[oc]kat na výpis cen. Možná budete p[ro]ekvapeni, že cenové rozdíly mohou být (rozhodn[ě] pro našince) značn[é].

Princip fungování je prostý program se jme z prohlížeče aktuální URL s údaji o knize, pošle ho na server ClickTheButton, a ten vám vrátí výsledek hledání ve své databázi cen (zatím cca 500 000 titul[ů]). A to v[ě]t[š]i odkaz[ů] p[ro]ímo na stránky s hledanou knihou v jednotlivých knihkupectvích.

Levnější než Amazon

Kdo z uživatelů Webu by neznal současnou největší legendu mezi internetovými obchody Amazon.com. Jeho víhlas (tak obrovský, že po něm Modré stránky pojmenovaly svůj obchod Český Amazon) stojí na dvou pilířích: nabídce knižních titulů tak široké, že jí nemůže konkurovat žádné reálné knihkupectví, a nevídaných slevách oproti cenám katalogovým (daným menší provozní režii a agresivní obchodní strategií dohromady).

Čím více slávy a zákazníků má Amazon, tím jsou na tom hůře malá místní knihkupectví (mimořádně, už jste viděli film *Láska přes Internet?*). Přesto se na Internetu stalo nemožné skutkem malé on-line knihkupectví Positively-You! je levnější než Amazon a najdete jej na adrese <http://positively-you.com/>. V poznámce na okraji stránek Positively-You! se dozvíte, že je na jednom titulu u bestsellerů v průměru o 1,40 USD levnější než Amazon.com či Barnes & Noble. K tomu navíc 10 % z hodnoty vašeho nákupu poukáží na neziskovou organizaci dle vašeho výběru.

Prodejnu založil a o její server pečuje Lyle Bowlin (bývalý profesor malého podnikání na universitě v severní Iowa), o samotnou distribuci se stará jeho manželka, a osmnáctiletá dcera dílá účetnictví. Knihkupectví, které Bowlin spustil v listopadu 1997, začalo s obratem 400 dolarů měsíčně. Díky šikovné obchodní politice se však do dneška vyšplhal na úctyhodných 4 000 USD denně. Celý vtíp úspěchu je v tom, že knihy ze stejných velkoobchodů a za stejné ceny jako má Amazon.com lze v USA nakupovat již při minimálním počtu 5 kusů od jednoho titulu, a rodinná firma má přeci jen menší režii než obrovský Amazon.

9,90 + poštovné

Dojem ze superbažovské ceny v on-line knihkupectvích, respektive veškerých internetových obchodech vám mnohdy může pokazit pár na první pohled nepodstatných drobností. Ty souvisejí se způsobem platby a dopravy zboží k zákazníkovi.

Při objednávce ze zahraničí přichází v úvahu platba buďto šekem, nebo platební kartou. První varianta je pro vás sice opravdu bezpečná, ale poměrně komplikovaná. Musíte požádat vaši banku o vystavení šeku v cizí měně na jméno dodavatele, zaplatit nemalé poplatky za jeho vystavení a nikdy i za jeho inkaso bankou příjemce, doručit jej jako cenné psaní přes oceán atd. To vše vás nejen stojí úsilí a další peníze, ale především to značně zdržuje vyřízení vaší objednávky (podle mých zkušeností 3-4 týdny zdržení). Při platbě kartou jste zase jako zákazník tuzemských bank, které vydávají pouze karty debetní (přímé riziko zneužití nese klient, ne jako u kreditní karty banka), vystaven nebezpečně neoprávněného inkasa novodobými zloději. Pokud však objednáte u renomovaných dodavatelů a pro přenos informací o kartě používáte šifrovaný přenos (128 bit SSL), je toto riziko poměrně malé.

Také přiměřenost ceny poštovného a balného je dobré pozorně sledovat. Vhodné je si ji raději zjistit předem, než vynujete nemalé úsilí vyhledání knih a sestavení objednávky. Niktež obchodníci se totiž stanovením přemrštěných paušálních poplatků za tyto služby snaží vyrovnat rozpočet, postižený obrovskou konkurencí mezi on-line obchody, s nikdy až nesmyslnou honbou za nejvyššími slevami. Jejich výši a zároveň i dodací lhůtu ovlivňuje vzdálenost dodacího a distribučního místa. Běžně dostupné zahraniční publikace je proto lepší objednat do knihkupectví sídlících v Evropě např. v zásilkové službě největšího evropského nakladatelství BOL (dříve Bertelsmann AG), jehož hlavní filiálky jsou v Německu a ve Francii (<http://www.bol.de/> a <http://www.bol.fr/>) a jehož další pobočky najdete na

<<http://www.bol.com/>>. Také můžete využít některou z poboček amerického Amazonu: <<http://www.amazon.de/>> nebo <<http://www.amazon.co.uk/>>.

Konečně poslední komplikací může být skutečná dostupnost požadovaného titulu u obchodníka. Tu je vhodné průběžně sledovat a např. nezařazovat do objednávky několika knih, expedovaných obratem až do 3 dnů, jeden výtisk knihy, který se dodavatel zavazuje opatřit do 6 týdnů. Zejména při platbě šekem, kdy je do celkové částky zakalkulována cena jen jedné zásilky, se váš nákup může kvůli tomu zdržet i o dva měsíce.

Procenta pro vás

Zdá se to neuvěřitelné, ale kromě hledání nejlevnějšího knihkupce a hlídání výše poštovného, můžete při koupi knihy ještě ušetřit, eš na knížkách prodaných ve dvou největších internetových knihkupectvích dokonce vydílat.

Stačí pokud máte vybudovanou alespoň trochu navštívovanou webstránku, vřovanou určité oblasti, a budete na ní propagovat odpovídající tituly z nabídky Amazonu eš Barnes & Noble. Za každou knihu prodanou návštěvníkovi, který na její stránku přišel po odkazu z té vaší, totiž dostanete provizi ve výši několika procent z ceny

Provize se vám přitom popisuje na účet u knihkupce, a přesáhne-li minimální limit pár desítek dolarů, tak vám bude (jednou za dva měsíce) poukázána. No a pokud byste v ěchách žádný z amerických bestsellerů neudali, klikněte si klidně na svůj odkaz i při vlastních nákupech vždy jste přece také návštěvníci (nebo snad ne?).

Domácí scéna

Už také z toho věného opřívání internetové Ameriky nevíte, kde vám hlava stojí? Tak ji ještě nevíste a pojíte se podívat na domácí knižní trh, respektive ěeské "Amazony". Jak to už v životě bývá, hodně povolaných (rozumij inspirovaných), málo vyvolených. Přesto pár adres stojí za návštěvu a každá vám nabídne něco trochu jiného.

Zaěeme internetovým knihkupectvím Vltava <<http://www.vltava.cz/>>. Charakterizuje ji poměrně dlouhá historie, profesionální zpracování s vlastním magazínem, široká nabídka (přes 50 000 titulů) a slábnoucí, ale přeci ještě patrná orientace na odbornou literaturu (a také nabídka neexistujících eš beznadějně vyprodaných knih, a oběasně problémy se vřasnou dodávkou).

Dalším ěeským Amazonem je obchod pojmenovaný opravdu "Ěeský Amazon" <<http://obchod.stranky.cz/>>, který vybudovala agentura Modré stránky. V jeho vzhledu i nabídce je vidět vliv CD-ROM centra Modrých stránek, a pokud požadovaný titul nenajdete na Vltavě, je možné, že bude zde (a obráceně).

Dalším z větších knihkupectví je server Eliška <<http://www.knihy.cz/>>, který je, kromě prodeje knih zásilkovou službou, zajímavý především obsahem katalogu. Jeho hlavním zdrojem je "Katalog skladovaných knih" Svazu ěeských knihkupců a nakladatelů, takže veškeré nové knihy, jež ještě nejsou rozebrány, byste měli na Elišce najít. Kromě toho máte možnost si knihy od nakladatelů, kteří s knihkupectvím Eliška přímo spolupracují, objednat přímo se slevou 25 % oproti katalogové ceně.

Pokud hledáte odbornou literaturu, snad vám dobře poslouží zásilková služba knižního

velkoobchodu Grada Bohemia na adrese <<http://www.literatura.cz/>>, nebo možná stránky knihkupectví a vydavatelství technické literatury BEN <<http://www.ben.cz/>>.

Kupodivu i na malém českém Internetu naleznete pár pěkných stránek malých knihkupectví, jako je třeba Knihkupectví Trávníček <<http://www.czknihy.cz/>>, jehož majitele prý šemeslo baví a z jehož stránek to je vidět, že Jihočeské Knihkupectví Fiala, které na vás vybafne z prestižní adresy <<http://www.knihkupec.cz/>>.

Abych nezapomněl, knihy můžete samozřejmě zakoupit také v internetových obchodních domech jako je třeba SHOP.cz <<http://www.shop.cz/>>, či buticích jako je propracovaný Shop ATC na adrese <<http://shop.email.cz/>>.

Kdo hledá... - Přehled českých hledačů - Atlas, Kompas, Search.cz, Sherlock

Podle několika průzkumů využívají doposud Češi pro vyhledávání v textech webovských stránek nejvíce AltaVistu, kdežto mezi jejich nejoblíbenější katalogy bezkonkurenčně patří domácí Seznam. Není snad na domácí scéně dost kvalitních hledačů, že Čechovi nezbyvá nic jiného, než se obtížovat na tuto vzdálenou a naši mini-doménu neúplně mapující horu?

Atlas

Adresa: <http://www.atlas.cz/>

Provozuje: Atlas, a. s.

Umístění: Global One

Server Atlas byl na jaře roku 1997 prvním funkčním fulltextovým hledačem u nás. Od té doby prošel několika změnami a rozrostl se o katalog, který byl při nedávné poslední změně designu dokonce předělán před samotný původní hledač.

Po stránce možností hledání je na tom Atlas, díky využití standardního engine firmy Microsoft, poměrně dobře (AND, OR, NOT, NEAR, fráze, pravostranné rozšíření).

Po vyřešení největšího problému zmnožení výsledků díky nalezení stejných stránek v mnoha různých kódováních češtiny a doplnění o pokročilé možnosti (hledání v rámci titulků, odkazů, a ne vždy fungující omezení hledání na určitou doménu), je Atlas asi nejlépe použitelným hledačem u nás.

Bohužel si jeho autoři příliš neváží bookmarků svých uživatelů (stránka pokročilého hledání se s každou změnou na serveru přestěhovala a nakonec zakotvila na <http://hledej.atlas.cz/>), a uživatelům Netscapu se na ní místo formuláře pro zadání dotazu zobrazuje nápověda.

Kompas

Adresa: <http://kompas.seznam.cz/>

Provozuje: Ivo Lukačovič Seznam

Umístění: Global One

Kompas Seznamu byl jako druhý spuštěný a zároveň i druhý komerční hledač odpovídá I. Lukačovičovi na prvenství Atlasu (doba mezi uvedením obou služeb byla tak krátká, že

pravděpodobně dlouho předtím šlo o souboj "kdo s koho").

Na rozdíl od Atlasu používá Kompas od začátku původní autorský fulltextový engine, vyvinutý Seznamem a firmou Solamylware. Ten umožňuje použití operátorů AND, OR a NOT + omezení hledání na zvolenou doménu (pochopitelně v rámci indexované cz) a použití pravostranného i levostranného (hvězdička před!).

Bohužel Kompas od začátku až doposud neumí hledat fráze ani nepodporuje jakékoli jiné distanční vyhledávání (hledání v závislosti na vzájemné vzdálenosti hledaných slov typicky operátor NEAR). To je jediný téměř nepoužitelný smysl má hledat pouze velmi speciální místní či odborné termíny. Další, stěžejní vlastností Kompasu, je naprosté ignorování diakritiky české znaky jsou nejprve "odháčkovány" a výsledné hledání probíhá pouze v "cestine".

Přesto, že značně dlouho byl Kompas pověstný zastaralostí svých indexů, je dnes, po přepracování robota a vygenerování nové startovací databáze možná nejobsáhlejším indexem českého webprostoru.

Search.CZ

Adresa: <http://www.search.cz>
Provozuje: SPT Telecom
Umístění: IOL

Search.CZ je poměrně málo známým hledačem SPT Telecomu. Jako jediný z popisovaných má přímo vestavěnou podporu pro analýzu tvarosloví, takže automaticky najde hledaná slova bez ohledu na tvar, v němž byla zadána! Dále je vybaven možností automatického doplnění diakritiky u hledaných slov (pro případ, že z vašeho prohlížeče nelze diakritiku zadat) a zase jako jediný umožňuje distanční hledání určením maximální vzdálenosti slov ve frázi, včetně závislosti hledání na jejich pořadí.

Co se týče struktury dokumentu, lze hledání omezit na název (titulek) či obsah (tělo) dokumentu, nebo hledat jen v nadpisech odstavců či v adrese (URL).

Služba Search.CZ, která byla spuštěna poměrně záhy jako služba pro uživatele IOL, však již velmi dlouho stagnuje, pro minimální rozsah a neaktuálnost indexů není prakticky použitelná a v tomto přehledu ji uvádím spíše jako zajímavé technické řešení.

Sherlock

Adresa: <http://www.sherlock.cz/>
Provozuje: viz text
Umístění: GTS

Služba Sherlock, původně provozovaná Bajtem na bázi technologie Harvest, se před časem dočkala svého znovuzrození jako studentský projekt vyhledávacího serveru pro střední a východní Evropu, sponzorovaný grantem od Open Society Institute.

Její engine je autorský a umožňuje použití operátorů AND, OR a NOT. Přestože Sherlock má aktuální a poměrně rozsáhlé indexy (zatím sice pouze pro ČR a Slovensko), diskvalifikují jej slabé možnosti hledání a omezená funkčnost (často odmítá dokončit hledání pro zahlcení

mezivýsledky).

Rovněž jako jediný Sherlock vůbec neřeší hledání podle kmenů slov, takže např. u podstatného jména byste do dotazu museli vypsát (oddělené OR) všech 14 tvarů (jednotné a množné číslo ve všech pádech).

Další rozvoj Sherlocka je ve hvězdách, stejně jako je tomu u většiny jiných školních projektů. Vzhledem k tomu, že již delší dobu stagnuje, je možné že se podstatnějších vylepšení a tím i více uživatelů nedočká vůbec.

Závěrem

Bohužel v současnosti ani jedna z domácích služeb nenabízí možnost prohledávání archivu českých news (elektronických konferencí), přestože v minulosti to Atlas umožňoval. Český uživatel tak přichází o velmi cenný zdroj vysoce aktuálních informací. Co se týče samotného hledání v textech stránek, doporučil bych server Atlas (který navíc hledá i v databázi firem), případně okrajově pro speciální termíny - Kompas Seznamu, a v případě neúspěchu samozřejmě starou dobrou AltaVistu s omezením na doménu cz.

Komunikace

Rodinná záložna a Internetbanking

Petr Kefurt

Kdo z nás chodí rád do banky? Ěas je dnes pro vřtšinu z nás velice drahý, a ěekání u pøepážek je, zejména v době komunikací, zbyteèné a neefektivní. Prvním krokem moderního øešení komunikace s bankou je Phonebanking, banka po telefonu. Tyto banky jsou dnes ve svřtì využívány širokou veřejností. Takový bankovní systém je nejen lehce dostupný, ale pøedevším trvale k dispozici 24 hodin dennì.

Internetbanking je dalším krokem v urychlování bankovních služeb. Tuto službu nabízejí již i tuzemské banky u nás, zatím však nedošlo k vřtšímu rozšíøení. Internetbanking musí umít nabídnout pomocí elektronické komunikace všechny služby, které klienti bìžní potøebují. Služby musí být pøístupné, kvalitní a zabezpeèené, dùležitá je cena, ovládání a technické podmínky pro spojení. Rozvoj Internetu v ĚR tyto možnosti nabízí, ale ještì ne ve všech regionech ĚR umožňuje. Pøesto již øada našich bank pøišla se svým øešením. Klient, který má PC s OS Windows 95, pøístup k Internetu a prohlížeè, mùže již dnes prakticky kdykoliv a odkudkoliv využívat služeb některých našich peněžních ústavù (o Expandia Bance jsme již informovali v PC WORLDu è. 10/1998).

Rodinná záložna

Jednou z novějších aktivit je služba Internetbanking od Rodinné záložny (dále Záložna), kterou bych chtìl zároveň tímto èlánkem struènì pøedstavit.

Po zažádání o zavedení Internetbankingu na poboèce nebo u jednatele zašle Záložna klientovi na disketì šifrovací klíè, uživatelské jméno a heslo. Šifrovací klíè umožní bezpečnou komunikaci s informaèním systémem v centrále Záložny. Klient není omezen pouze jedním poèítaèem, s bankovní centrálou mùže komunikovat z libovolného poèítaèe pøipojeného k Internetu. Záruku bezpečné komunikace mezi klientem a centrálou poskytuje 128bitová šifra. Graficky je pak celý systém optimalizován pro Internet Explorer.

Po technické stránce je centrální server umístěn na internetové síti společnosti Cesnet linkou do Prahy o kapacitì 256 Kb/s. K dispozici je i záložní server na síti jiného (neudaného) poskytovatele.

Snahou tvùrcù systému bylo, aby systém mohl nabídnout klientùm co nejširší nabídku bankovních služeb. Nejde pouze o zpracovávání platebních pøíkazù a výpisy z úètu, je dále možné libovolnì pøesouvat peníze mezi dalšími produkty Záložny, tedy napø. zakládat všechny typy termínovaných vkladù, investičních vkladových úètù i rentiérských produktù. Internetbanking tak nabízí všechny služby Záložny, kromì hotovostních výbirù.

Podrobnji

V Záložni rozlišuji dva typy èlenství aktivní a pasivní. Odlišnost spoèívá v právu aktivního èlena využívat všech služeb záložny bez omezení (vkladové i úvírové produkty). Pasivní èlen mùže využívat pouze vkladové produkty. Pasivní èlenství je vhodné pro klienty, kteøí mají zájem ukládat a zhodnocovat úspory. Pokud však klient bude chtít po èase získat úvìr, musí se stát aktivním èlenem. Dùležité je podotknout, že podle zákona se èlenem nesmí stát právnická osoba.

Po vyplnění přihlášky, podepsání generální smlouvy a zaplacení členského vkladu a zápisného se zájemce stane členem Záložny. Členský vklad a zápisné u aktivního členství představuje čin celkem 3 500 Kč a u pasivního členství Kč 100. Takto je to alespoň uváděno v informačních materiálech a na WWW stránkách Záložny.

Z pozornějšího přečtení přihlášky (kterou si lze také stáhnout z Webu) však vyplývá, že i v případě pasivního členství nový člen bude muset do tří let uhradit členský vklad a zápisné v celkové výši 3 500 Kč. Tím se tedy stane členem aktivním, ať má nebo nemá zájem. Tento důležitý fakt však není (kromě přihlášky) nikde uveden, a to ani v Sazebníku poplatků.

Uvedená částka je dosti vysoká a odradí možná řadu zájemců (po srovnání s nabídkou jiných bank). V této částce je zahrnut členský vklad 2 000 Kč, ten je však v případě ukončení členství klientovi vyplacen zpět.

Kromě řady služeb vyřizovaných ať již přímo, přes telefon či Internet, lze využít i možností bankomatů. Záložna totiž nabízí platební karty VISA Electron a Classic, které jsou vydávány ĚSOB. Tím lze z účtu vybírat finanční prostředky pomocí bankomatů s označením VISA. Nezáleží na tom, u jakého bankovního ústavu finanční prostředky pomocí karty VISA klient vybere. Povolený maximální denní výběr je stanoven podle bonity klienta. Pro získání platební karty je nutné vlastnit aktivní osobní nebo podnikatelský účet a podat Žádost o vydání platební karty VISA.

Závěrem

Výhodami Internetbankingu jsou, kromě úspory času a jízdy, i nižší poplatky. Elektronické platební příkazy by měly být levnější než příkazy papírové, a to zejména vnitrobankovní, které se takto zrealizují několik sekund po vložení do systému bez zásahu lidské ruky. Pro mnohé bude také velkým přínosem i anonymita, kdy o bankovních pohybech bude vidět pouze klient.

Záložna se tak rozhodla sledovat nejmodernější trendy v elektronickém bankovníctví, a za to jí lze jen držet palce. Pro svůj charakter, kdy se nejedná o zcela standardní banku, musí vycházet z poněkud odlišných metod ve vztahu se svými klienty. Otázkou je, kolik potenciálních zájemců Záložna osloví a jak se bude dále vyvíjet počet členů, který je důležitý pro každý finanční subjekt.

Malý průvodce Internetem - Taková normální žlutá rodinka

Jan Rudovský

Jsou žlutí, jsou zábavní a mají jenom čtyři prsty na každé ruce. O kom že je řeč? Samozřejmě že o nejslavnější animované rodině na světě o rodině Simpsonových. No a v tomto článku se pak podíváme na zoubek především simpsonovským stránkám na českém Internetu. Simpsonovi jsou jednoznačně jedním z nejinteligentnějších, nejvtipnějších a nejoblíbenějších kreslených seriálů, které se kdy v televizi objevily. Za deset let své televizní existence se stali mimořádně populárními mezi diváky (ale získali si navíc i vysoký kredit u televizních kritiků), obdrželi deset cen Emmy a letos dostanou svoji vlastní hvězdu na hollywoodském "walk of fame". Bart Simpson byl navíc časopisem Time zvolen do první desítky nejvlivnějších osobností zábavního průmyslu 20. století, spolu s Beatles, Frankem Sinatrou nebo Stevenem Spielbergem. Na jednu animovanou rodinu to není špatné, že?

Legenda praví, že celý koncept OFF (Our Favorite Family Naše oblíbená rodinka), jak Simpsonovy familierně nazývají jejich fanoušci, vymyslel jejich autor Matt Groening během deseti minut, kdy čekal v kanceláři filmového a televizního producenta Jamese L. Brookse, kterému měl dodat námitky na kreslený seriál (možná také proto se většina postav jmenuje po jeho rodičích anebo sourozencích). Celou rodinu pak zasadil do fiktivního amerického města jménem Springfield, o jehož lokaci se dodnes mezi simpsonovskými fanoušky vedou vzrušené debaty, a rodina Simpsonových tak byla na světě.

Historie Simpsonových

Na televizní obrazovce se Simpsonovi poprvé objevili v roce 1987, v dvouminutových skečích jako součást dnes už dávno zrušené show Tracey Ullmanové. V té podobě, v jaké je známe dnes, tedy jako samostatný dvacetiminutový seriál, byli poprvé vysíláni o dva roky později, jako první nový "prime-time" animák od roku 1960, kdy měli premiéru Flinstonovi. Za dalších osm let pak Simpsonovi překonali dosavadní rekord Flinstonových v počtu dílů, v roce 1997 oslavili desáté narozeniny televizní existence a vloni byl odvysílán jubilejní dvoustý díl, ve kterém jako zvláštní hosté vystoupila hudební skupina U2.

Mezi typické znaky Simpsonových patří kromě výborného humoru, trefné satiry a nespočetného množství kulturních odkazů a narážek, také celá řada slavných osobností, které se v nich objevily, ať už samy za sebe, nebo jako hlas nějaké postavičky. Jejich výčet by zabral nejméně celou stránku, ale uveďme alespoň některé: Paul McCartney, Dustin Hoffman, Aerosmith, Magic Johnson, Elizabeth Taylorová, nebo Meryl Streepová. Dalším typickým znakem je takzvaný "freeze frame fun", tedy vtipky, jež postěhnete pouze tehdy, když si danou epizodu pouštíte na videu zpomaleně po jednotlivých obrázcích (frames).

Podobných vtipků se dá v každé epizodě najít hned několik a ne každý si jich všimne: a tady už (konečně) přichází ke slovu Internet, na němž se poznatky mnoha diváků z celého světa dají dohromady, a vzniká tak velice komplexní a detailní pohled na danou epizodu. Z tohoto hlediska, tedy pokud hledáte především zajímavé simpsonovské informace, a nikoliv obrázky, kterých se všude po síti válejí stovky a tisíce (jenom domén druhého stupně nijak spojených se Simpsonovými je asi dvě stě), je nejlepší volbou pro ty, kdo doopravdy vládnou anglickým jazykem, stránka www.snpp.com.

Informační zdroje

Na této adrese se nachází bezpochyby největší a nejbohatší zdroj simpsonovských informací v celé naší Galaxii a přilehlých oblastech. Naleznete zde skutečně všechno, co chcete vidět, a navíc i to, co jste nikdy vidět nechtěli: od detailních rozborů všech simpsonovských epizod a všemožných seznamů a listů (od těch obvyklých seznam epizod, herců či takové simpsonovské "Who is who" až po značení obskurní: například výskyt čísla 17 v jednotlivých epizodách), přes krátké profily jednotlivých postav, a rozhovory s herci a členy štábu, až po velice rozsáhlý soubor několika set odkazů na další simpsonovské stránky.

Pokud si příliš nerozumíte s angličtinou, nemusíte ještě zoufat: existuje i česká "mutace" SNPP, kterou pod názvem "Simpsonofil" najdete na adrese simpsons.kinofil.cz. (pozn. redakce: Přirození že oproti anglickému originálu je mnohem menší co se rozsahu týče, ale pokud jde o informace, tak v češtině nic lepšího nenajdete). Simpsonofil nabízí podrobné rozborů jednotlivých epizod, tak jak je vysílá ET (většinou rozdílů mezi originály a překladem), základní seznamy a portréty postav, články o zajímavých tématech souvisejících se Simpsonovými a také relativně skromnou obrázkovou galerii.

Další zajímavý český site leží na adrese members.xoom.com/simpsonovi. Tato stránka je pozoruhodná zejména díky dvěma věcem: jednak je to (spolu se Simpsonofilem) snad jediná pravidelně aktualizovaná česká stránka, obsahující alespoň základní informace, a za druhé: jejímu autorovi je teprve 13 let! Z toho sice plynou některé méně příjemné věci, například gramatické chyby a stylové nedostatky, ale na druhou stranu je graficky provedená docela pěkná a i po obsahové stránce se stále zlepšuje (když si vzpomenu že vrcholem mého počítačového umění ve 13 letech byla textovka pro Atari 800 XL...)

Obrázky, animace a zvuky

Pokud hledáte zejména simpsonovské obrázky, zamířte zcela jistě na listen.to/simpsons, kde se jich nachází velice bohatý archiv: od původních obrázků Matta Groeninga, přes "screen-shoty" z televizní obrazovky, až po zcela amatérské pokusy simpsonovských fanoušků. Obrázky jsou docela přehledně rozříděné, byť některé popisky jsou značně matoucí (a gramatika opět pokulhává) a určitě odkazy míří jinam, než asi bylo původně míněno. Dalším místem, kam byste měli svoji pozornost zaměřit hned potom, je agnes.sh.cvut.cz/WebPages/Simpsons.html, kde se nachází další docela bohatá obrázková galerie.

Hledáte-li spíše potěšení pro ucho než pro oko, je tu pro vás adresa real.clark.cz/simpsons, na níž můžete najít celou řadu nasamplovaných ukázek z české verze Simpsonových ve formátech .wav a .mp3, a to ve velmi proměnlivé zvukové kvalitě. Zájemci o zvukové ukázky z původní anglické verze budou zřejmě zklamáni, protože televizní stanice FOX, na které se Simpsonovi vysílají, podala celou řadu žalob na provozovatele stránek, obsahujících zvukové, obrazové a filmové materiály, a donutila je tyto stránky uzavřít: pokud se chcete připojit k petici proti FOXovi, mrkněte se na jjubee.cob.ohio-state.edu/~christy/fist/.

Což mi připomíná, že jsme se vlastně ještě vůbec nepodívali na oficiální simpsonovské stránky, které najdete na adrese www.foxnetwork.com/simpindx.htm, a jak už to tak u oficiálních stránek chodí, kromě několika obrázků a základních informací se toho z nich mnoho nedozvíte. Vraťme se proto zpět domů: na adrese www.mageo.cz/home/SIMPSONOVI je zajímavě se tvářící (ale na propustnost linek značně náročná) stránka, plná různých animovaných gifů, blikajících kurzorů a podobných blbinek, ale musím se přiznat, že po dlouhém čekání a opakovaném natahování jsem ji ani nepročázel příliš do hloubky.

Další spousty obrázků

Jestliže vás zajímá, jak si na tom simpsonovské postavěky stojí, co se popularity týče, podívejte se na student.fsid.cvut.cz/~cihakz/, kde najdete český žebříček popularity, do kterého můžete svým hlasem přispít i vy: v době mé návštěvy vedl Homer, a pokud vás zajímá, pro koho jsem hlasoval já, tak vízte, že to je moje malé tajemství. Naproti tomu v hlasování o nejoblíbenější televizní pořad, které probíhá na adrese www.boskowan.cz/boskowan/anketa/hlasovani_tv_porad.asp, jsou Simpsonovi prozatím na pátém místě, tak se tam honem běžte podívat a hlasovat, a OFF přeskočí Ženatého se závazky...

Pokud jste kromě Simpsonových také fanoušky Akt X, nabízím vaší pozornosti adresu users.vscht.cz/~pavelkaa/dfxfs.htm, na níž zjistíte, jak to vypadalo, když agenti Mulder a Scullyová navštívili Springfield; o Homerovi výpravě do třetího rozměru si můžete (anglicky) přečíst na www.pdi.com/screening/special/simpsons.html, a na adrese wiper.gyza.cz/lobo/single.html si můžete stáhnout simpsonovský .wad do Dooma a procvičit si tak práci s brokovnicí v důvěrně známém prostředí. No a na adrese www.panda.cz/simpsons pak najdete velmi rozsáhlou sbírku simpsonovských ikoněk, a to jak ve formátu .ico, tak jako gify.

Dále už to vezmeme stručněji: další simpsonovské obrázky hledejte třeba na www.stud.fee.vutbr.cz/~xsumec01/simp01.htm, na hpk.felk.cvut.cz/~xvrbal/simpsons.html nebo na sorry.vse.cz/~xpavm14/simpsons/simpson.htm. Ještě o něco více obrázků, a k tomu pár animací navíc, skrývají adresy www.mendelu.cz/user/af0084/simpson.htm, student.fsid.cvut.cz/~masekr/ nebo také home.zcu.cz/~simpson/. Další (tentokrát už menší) sbírky simpsonovských ikoněk a ksichtů se válejí třeba na adrese www.gymzn.cz/komar/galerie/simpsni.htm nebo na www.fortunecity.com/victorian/cloisters/244/simpsni.htm.

Simpsonovský pokec

Chcete-li si o Simpsonových někde na síti popovídat, doporučuji vaší pozornosti diskusní klub "Simpsonovi" na Průvodci (www.pruvodce.cz); patříte-li mezi internetové veterány a ještě vám něco říká termín Usenet, pak není lepší místo pro debaty (přirození v angličtině) než diskusní skupina alt.tv.simpsons ale dejte si pozor: tuto konferenci etou i některý simpsonovští scenáristé, a občas dokonce i sám Matt Groening! Takže s příliš ostrou kritikou zacházejte opatrně, a pokud máte nějaký dobrý nápad na další epizodu, moc se o něm nešpište nikdy nevíte, kdo si ho může zcela bezplatně přivlastnit.

Na závěr dnešního článku tu pro vás mám ještě jednu malou perličku: v jedné televizní reklamě společnosti Intel, která se ve Spojených státech vysílá od loňského listopadu a kterou si můžete stáhnout na adrese www.intel.com/home/pentiumii/spots, vystupuje Homer Simpson, z něhož se za pomoci transplantace procesoru Pentium II místo jeho mozku stane vysokoškolský profesor. A já se vás proto ptám: dokáže tohle váš keup... chci říci, dokáže tohle váš Cyrix, vaše AMD nebo váš Xeon? Ale ono je to vlastně jedno, protože v simpsonovském týmu stejně všichni používají Macintoshe... ;-)

Radost z komunikace - WebPhone

David Procházka

Internet je hlavní síť, přes kterou mnoho z nás komunikuje. Komunikace začala u elektronické pošty, přesunula se k on-line (okamžité) textové komunikaci (chat). V tomto byl revoluční a asi pořád je program firmy Mirabilis s názvem ICQ, o němž jsme se zmiňovali v některém z minulých čísel PC WORLDu. Když se objevila možnost on-line videoi audiokomunikace současně, mnozí uživatelé Internetu nevěřili. A dnes, kdy se tento způsob komunikace výrazně zlepšil, vám zde chci představit jeden z programů umožňujících tuto službu. Jedná se o program WebPhone od firmy NetSpeak.

Co program umožňuje

Především on-line audio i videokomunikaci prostřednictvím Internetu. Je samozřejmě nutností, aby tento program vlastnily obě připojené strany. V tom ale není žádný problém, protože volně šiřitelná verze tohoto programu je k mání na internetové adrese www.netspeak.com. Demonstrační verze má však jedno zásadní omezení. Můžete navázat spojení pouze na 3 minuty. Po uplynutí této doby se hovor přerušuje, a pokud chcete dále pokračovat, musíte zopakovat celou připojovací proceduru. Při navazování spojení nevytáчете žádná čísla, ale do jakéhosi displeje vepíšete e-mailovou adresu volaného.

A jak vlastně vypadá prostředí WebPhonu? Jak si můžete všimnout na přiložených obrázcích, jde o velice pěkné rozhraní telefonu s displejem. Vedle tohoto panelu se nachází okno pro videoobraz. Samozřejmě že pro přenos obrazu je třeba kamera, kterou si připevníte nad monitor a nainstalujete do počítače. Skvělé však je, že tuto kameru nemusí vlastnit oba uživatelé, stačí, když ji má jeden. Pokud ji nemá žádný z uživatelů, tak se prostě nevidíte a komunikujete pouze hlasově. Internet je ale velmi propletená síť, a tak ani hlasová komunikace není zcela na úrovni telefonu. Aby si oba lidé dobře rozuměli, musí mluvit pomalu a zřetelně. Když jsem tímto způsobem poprvé rozmlouval s kolegou v USA, tak mi připadalo neuvěřitelné, že mluvím s někým přes oceán téměř zadarmo. Je pravděpodobné, že takovéto spojení by mohlo být v ČR kvalitnější, ale zatím jsem se nesetkal s člověkem, který by u nás tento program používal.

Funkce programu WebPhone

Jak již jsem výše popsal, pro zavolání někoho známého musíte vepsat e-mailovou adresu této osoby do displeje telefonu. Na pravé straně vidíte tlačítka L1-L4. Když se chcete s někým spojit, tak musíte mít oba dva nastavenou stejnou linku. Nejčastěji se používá linka 1, tudíž tlačítko L1. Pod číselníkem se nachází devět tlačítek, která mají na sobě nápisy zkratk funkcí. Tyto zkratky nebudou asi srozumitelné ani pro zdatného angličtináře, proto je třeba na tlačítko zajet myší a počkat, až se objeví pomocný nápis. Program jinak disponuje klasickými funkcemi telefonu (opětovné volání osoby, přidržení hovoru atd.), ale jsou zde dvě zajímavé funkce, které je vhodné popsat. První z nich se skrývá pod tlačítkem INF (informace) a jde o vyhledávání lidí, používajících program WebPhone. Vyhledávat lze podle několika kritérií (např. podle jména, místa či země, kde hledaná osoba bydlí). Druhou z těchto funkcí je rychlé zasílání zvukové nahrávky na druhou stranu "drátu". Zdá se vám asi, že je tato funkce zbytečná, když se zde má jednat o on-line komunikaci, ale není. Když jsou servery Internetu příliš přetížené, můžete kolegovi poslat alespoň zvukově zcela čistou nahrávku své zprávy pro něj. Když se pozorně podíváte pod výše zmiňovaná tlačítka, tak vaší pozornosti jistě

neujde jakási záklopka. Když ji otevřete, můžete regulovat hlasitost nejen reproduktorů, ale také mikrofonu. Také zde vidíte intenzitu vašeho hlasu na jednoduchém grafickém ekvalizéru.

Kde program stáhnout?

Jak již jsem se zmínil, program je možno stáhnout na adrese www.netspeak.com, kde je jeho domovská stránka. Můžete si zde vybrat z několika jeho verzí, které se trochu liší funkcemi, ale jsou vzájemně kompatibilní. Takže jestli chcete ušetřit čas i peníze, mohu vám doporučit stáhnout si verzi 3.1, která má něco přes 1 megabyte. K dispozici je však i verze 4.02 (3 MB), případně light verze Mini WebPhone. Všechny programy jsou určeny pro Windows 3.x, 9x a NT.

Závěr

Je jisté, že by tato forma komunikace mohla být v budoucnu velmi zajímavá, podmínkou by byly ovšem rychlejší cesty Internetu. Komunikace přes WebPhone je zatím spíše zábava či radost. Zvláště pak pro ty z vás, kteří máte někoho daleko v cizině a používáte pouze e-mail nebo ICQ. Slyšet po dlouhé době hlas svého kolegy z mládí, jenž například emigroval do USA, je příjemné, skoro jako když ho vidíte osobně.

Jste skutečně skuteční? aneb Identita na Internetu

Martin Pumera

...on zapomněl, že celý život je jen sada obrázků v mozku, u nichž není žádný rozdíl mezi těmi, které se zrodily ze skutečných věcí, a těmi, které se zrodily z vnitřních snění, a není pro ně cenit si jedních víc než druhých.

H. P. LOVECRAFT, STŘÍBRNÝ KLÍČ, překlad STANISLAVA POŠUSTOVÁ

Možná že jste se v minulých číslech PC WORLDu dozvěděli něco o programech iRC, ICQ a o chatovacích serverech. Víte již, jak tyto služby používat, jak je konfigurovat, ale víte o nástrahách jejich použití opravdu všechno?

Přátelé

Určitě měl každý z nás u počítače volné chvílky, kdy se mu nechtilo nic pořádného dílat a nejraději by si sedl k žáci a popovídal si s kamarády. Jenže přátelé jsou daleko, odezva na e-maily se počítá dnově na dny a na e-maila padá tíseď. Po chvíli přemýšlení si najde nějakou službu, kde si může popovídat s lidmi, kteří jsou na tom období jako on. Nejprve nalistuje nějaké diskusní fórum a opatrně sleduje šelest na síti. Pak se odváží něco napsat a nakonec mu dojde, že vůbec, ale vůbec nemusí vystupovat jako on, František Novák, s jednou manželkou a třemi dětmi, bydlící na špinavém sídlišti a živící se nudnou programátorskou rutinou, ale jako například Fred, Echokanaian v nejlepších letech, umilec vystavující svá díla v galeriích New Yorku... V další fázi si s hrůzou uvědomí, že stejně jako on může vystupovat pod úplně jinou identitou kdokoli. Těba že jeho kolega vystupuje jako ěernoška pod jménem Madona, se kterou po síti flirtoval a která se na věřejší schůzku nedostavila (není divu, že?). Teď mu nezbyvá, než aby se z toho zbláznil, protože s takovou paranoidní představou nemůže dlouho žít.

Identita

Předešlý případ je samozřejmě extrémní, ale právě v krajnostech se problém většinou projevuje ve vši nahotě. Teorie her nám dává v podobě tzv. "Vězňova dilematu" odpověď na otázku, jaké bude zastoupení "pravdomluvných" a "lživých" jedinců (tyto dvě krajnosti jsou samozřejmě tím nejjednodušším modelem, zájemcům o podrobnější studium doporučuji např. knihu R. Dawkinse Sobecký gen). Poměr "lživých" a "pravdomluvných" samozřejmě záleží na výchozích podmínkách a na zisku z jednání. Uvádí se, že zastoupení lidí, jež uvádějí na Internetu informace o sobě lživě, dosahuje čísla 40 %. A to v tomto průzkumu není zahrnuto celé spektrum lidí, kteří své virtuální Já pouze částečně přikrašlují.

Průzkumy a sociologické studie jsou jistě krásná a zajímavá věc, ale položme si zásadní otázku, otázku, kterou si kladli filozofové, básníci a umělci dávno před námi. Skutečně záleží na skutečnosti? Opravdu nám záleží na tom, je-li náš partner, s nímž komunikujeme po síti, stejný jako jeho obraz v reálném světě? Vždyť v případě, že si s nikým rozumíme, přece nezáleží na tom, čím je, jaké má vzdělání a tituly, kde pracuje, jaké má pohlaví, ale právě jen a jen na jeho virtuální projekci. Internet nám dává možnost být skutečně takovými, jakými být chceme, neomezováni fyzickým vzhledem a společenskými vazbami. Umožňuje nám opravdové "společenské duše".

Provedl jsem anketu na několika diskusních fórech různé úrovně. Většinu uživatelů chatů nezáleží na tom, zda jejich protijšek je takový, jak vystupuje v elektronickém rozhovoru i ve skutečnosti (snad bych měl používat jiné slovo, nebo co je to vlastně ta skutečnost?). Jeden uživatel na moji otázku, jak se dívá na to, že polovina žen na chatech jsou chlapi, výstižně napsal: "Pro účel chatu na tom přeci vůbec nezáleží!".

A jak vidí své vystupování na chatech jejich uživatelé? Jejich značná část má vytvořeno více identit. Podle lidí, kteří mi o svém působení v Síti poskytli důvěrné informace (toho si vždy u svých přátel važete, nebo pravidlo číslo jedna říká, nikdy nevyzrať kým opravdu jsi), mají alespoň dvě identity, se kterými vystupují. Jedno tzv. "dobré Já", s nímž se účastní intelektuálně náročnějších diskusí, a pak "špatné Já", které jim umožňuje bez ztráty image vstupovat do diskusí na choulostivější témata. To, jak silně je toto dělení zafixované v podvědomí chatovací komunity, je patrné z následujícího příkladu.

Vstoupil jsem do jednoho chatroomu se svojí virtuální osobností, která byla laděna do melancholických tónů, abych optimistickým proslovem pozdvihl náladu jednomu depresivnímu uživateli. Vzápětí se mi na hlavu sesypala snůška e-mailů, obviňující mě z toho, že to už nejsem já, že se chovám úplně jinak, než jak bych měl, že jsem nikomu tuto osobnost ukradl, a že jestli ji nevrátím původnímu majiteli, zavolají na mě správce systému (mimočodem, nepřipomíná vám to inkvizici?! Stačí zamítnout několik nepodstatných reálií...). Po mém vysvětlení, že moje identita má prostě více poloh než jednu, následovaly nezištné rady, jak si založit další virtuální osobnost, která by zbytečně nepoškozovala image té původní. A pak se snažte nebýt schizofrenní.

"Mí internauté mi rozumíte"

Poslední dobou se čím dál víc objevují v denním zpravodajství informace o lidech, kteří propadli závislosti na Internetu. Podívejme se na tuto problematiku detailněji. Většina lidí žije ve společnosti, stýká se s jinými lidmi a vytváří si určité sociální vazby na své okolí. Z masové společnosti si každý z nás vyděluje osoby, které jeho život citově obohacují, své přátele. Může se stát, a také se často stává, že většina lidí, kteří objeví kouzlo Internetu a chatů, stanou se členy nové komunity a naleznou v ní nové přátele. Komunikují s nimi pouze přes elektronické kanály a plně jim to dostačuje. Kdo se přistihl, jak zoufale čeká, až ICQ zasignalizuje přihlášení jeho známého, nebo neustále kontroluje příšlou poštu, ví dobře, o čem hovořím. Většinou však se tento výkyv samovolně vrátí do normální podoby a člověk se přestane fixovat pouze na komunikaci po Síti, už třeba jen tím, že se se svými internetovými přáteli setká ve skutečnosti. Například na serveru Mageo (www.mageo.cz) se pořádají pravidelné schůzky identit v kavárnách a klubech a všichni se znají pod jménem své virtuální osobnosti. Závislost v pravém smyslu se u nich nevyvine.

Podle psychologů a jejich výzkumů se silná internetová závislost projevuje u lidí, kteří měli se závislostí většinou problémy v minulosti. Závislí lidé tráví na Internetu tolik času, že jim to znemožňuje žít normální život, zanedbávají rodinu, práci, studium. Podle odborných studií skupiny psychiatra Nathana Shapira trpěli lidé v jím zkoumané skupině velmi často maniakálními depresemi, přičemž se v průběhu jejich dosavadního života vyskytlo průměrně pět psychických poruch. Polovina pacientů podléhala sociální fobii, která se projevuje tím, že osoba jí trpící se neustále a neopodstatně obává, že se na veřejnosti znemožní. Maniakální deprese, úzkostné stavy, alkoholismus se pojily se závislostí na Internetu, bohužel však není jasné, jestli je mezi nimi příčinná souvislost, a případně jaká.

Mezi postiženými "internetovou závislostí" (kterou záměrně uvádím do uvozovek, protože není doposud uvedena na seznamu oficiálně uznávaných závislostí) je například muž, jenž strávil u Internetu sto hodin týdně a který ignoroval svou rodinu a zanedbával kontakty se

svými přáteli. Nebo lze uvést příklad studenta vyloučeného ze školy, protože nechodil na přednášky a trávil celé dny na Internetu. Když na týden zmizel, našla ho policie nakonec v počítačové laboratoři, kde celou dobu prosedl. Zdrojem těchto informací je ĚTK a pocházejí z USA, avšak podobné případy se stávají i u nás, sám vím o několika studentech, kteří mají na koleji zavedenou pevnou linku a právě kvůli Internetu zanedbávali náročná studia natolik, že nesložili zkoušky a byli nuceni opustit univerzitu. Nikdo se u nás tomuto fenoménu podrobněji nevěnoval, a tak zde není k dispozici žádná studie.

Anonymita? Žádná!

Jakou anonymitu nám skýtají moderní komunikační prostředky? Prakticky žádnou. Nechám na vašem posouzení, zda je to dobře či špatně, mně to však nahání hrůzu. Porušování soukromí je velice nebezpečnou věcí a nezáleží na tom, zda je porušováno poskytovatelem nějaké služby (typickým příkladem je volný přístup správců systému do osobní korespondence na jednom nejmenovaném českém chatovacím serveru), či internautem naivně se domnívajícím, že mu síť poskytne svoji ochranu. V současné době probíhá soudní spor mezi ženou poškozenou tím, že nikdo podal na Seznamku (www.seznamka.cz) inzerát s jejím telefonním číslem a ona byla obtěžována desítkami telefonátů denně, a oním zadavatelem. Server je totiž auditován, eviduje v souborech všechny požadavky na něj vznesené, a tak není neřešitelný problém najít adresu počítače, přes který byl inzerát zadán (jen můžeme žasnout nad naivitou zadavatele, vždyť například inzerát podaný do novin pod falešným jménem by se dohledával daleko hůř). Je výborné, že pojem ochrany soukromí na Internetu dorazil i k nám.

A ještě dvě poznámky pro paranoiky: mobilní telefony vydávají (pokud nejsou deaktivované) informaci o tom, kde se nacházejí, a protože síť mobilních telefonů je segmentová, tudíž vlastně udávají polohu svého majitele. Jistá severská tajná služba takto získávala informace o pohybu všech (!) nositelů mobilů. Co se týče telefonování, nepomůžete si ani telefonní kartou. Každá má totiž unikátní číslo a dá se dohledat, jaké všechny hovory byly pomocí ní uskutečnily. Za vcelku logického předpokladu, že voláte nejčastěji domů a do zaměstnání, jste velmi snadno dohledatelní.

Začali jsme tím, jak si snadno můžete vytvořit úplně jinou identitu. A koněme sloganem "Ať děláte co děláte, stejně vás dostanou". Tak ať je to co nejpozději!

Slovníček pojmů:

Chat - (angl.) povídat si, hovořit, besedovat s někým, nenuceně vykládat.

Chatroom - virtuální místnost, místo, kde se odehrává chat. Většinou bývají tematicky zaměřeny.

Identita - to, co činí jedince tím, čím je a odlišuje jej od ostatních.

Nick - přezdívka, na chatech jméno vaší virtuální osobnosti.

Desatero uživatele chatu:

- 1 Nikdy neprozrazuj svoji identitu.
- 2 Nikomu nevěř.
- 3 Každá druhá žena je chlap.
- 4 Nepokradeš cizí identitu.
- 5 Nezačneš konverzaci slovy "Je tam někdo".
- 6 Jaký nick si zvolíš, takovým jsi člověkem.
- 7 Pravda je víc relativní.

- 8 Jdeš-li na sraz, vždy si připrav výmluvu, proè se nemùžeš zdržet.
- 9 Pokroèilá schizofrenie je výhodou.
- 10 Jen paranoici pøežijí.

V souvislosti s bodem 1. mùžete autora desatera najít na chatu Seznamky (www.seznamka.cz) pod nickem "Krysaø".

Názor psychologa

prof. Stanislav Bor, dipl. psych., specialista psychologie vztahù, Zürich

"Nic není bez jedu a všechno je jed. Dávkování ale rozhoduje o tom, zda je něco nebezpečnì jedovaté" (Paracelsus)

Maškarní bály a karnevaly mají, podobnì jako chaty na Internetu, odlehèující psychofunkci, protože èlovìk se na urèitou dobu mùže stát nìkým jiným a vyklouznout tak ze svého všedního trápení.

Úèastníci chatù jsou podobni hospodským štamgastùm. Ti pravidelnì navštívují hospodu èi lokál, ne aby holdovali alkoholu, ale pøedevším proto, že tam jsou si pro jejich život výjimeènì se všemi rovni. Nejenže si tykají, ale nikdo se jich vitšinou neptá na jejich sociální postavení. Spoleènè hodiny štamgastù jsou èasem, ve kterém jsou ménì uondáni životem, mnohem zábavnìjší než u rodinného stolu, a protože není pøímých svìdkù jejich životních proher, mají také více sebedùvìry.

Internet rovnìž pokrývá nìkteré z potøeb "Nekoneèného pekeltování místy, kam nepatøím" (F. Halas). Míra intimity zde není omezována, nebo neexistuje pøímé nebezpeèì být pøistižen pøi pøikrašování skuteènosti. Internet je zcela neoèekávanou možností denního èi noèního snìní.

Jestliže by nìkdo ztratil schopnost žít mimo karneval, mimo hospodu èi mimo Sí, stává se právi ve smyslu Paracelsových úvah nìkým, jehož život je ohrožen. Mùže se totiž dosti snadno stát, že fiktivní existence je mnohem atraktivnìjší nìž životní realita, a pøi jistých neurotických pøedpokladech se dá poèítat s nevolí se do reality vracet; je dokonce možné, že takto postižený èlovìk pøestane rozlišovat mezi skuteèností a fikcí.

Kinofilův průvodce - květen v kině (<http://www.kinofil.cz>)

Daniel Mise

Nabitý duben dával už předem tušit, že na poslední chvíli dojde ještě k mnoha změnám. Na květen byly z filmů, o kterých jsem už psal, přeloženy Nebát se a nakrást (13. 5.) a Odplata (27. 5.). Datum uvedení Až na kraj světa je zatím tajemstvím, a Matrix zřejmě neuvidíme vůbec.

Hned první premiéra měsíce ledaskomu zažene chuť na tradiční májovou romantiku. Nový film Joela Schumachera 8MM (6. 5., www.spe.sony.com/movies/8mm) nás totiž zavádí do světa nejtvrďší pornografie: vdova po zabitém pánovi nalezne osmimilimetrový film, na kterém je brutálně násilná a zavražděná mladá žena, a soukromý detektiv Tom Welles je najmut, aby zjistil, zda je násilí opravdové nebo filmové. Dodám-li, že Schumacher natočil nejen poslední dva Batmany a Zemřít mladý (čili blbiny), ale také Hrůza se smrtí a hlavní Volný pád, mělo by každému druhému alespoň lehce depresivněji laděnému divákovi poskočit srdce radostí. Přidám-li pak jméno scenáristy Andrewa Kevina Walkera (Sedm), mělo by být nažhavení už pomalu všichni dečkaři, a to jsem ještě ani nezmínil jméno herce v hlavní roli: Nicolas Cage (Leaving Las Vegas, Skála, Con Air). Víme, že rychle opadlý zájem amerických diváků vypovídá zejména o značné drsnosti celého díla. Porota berlínského filmového festivalu se přece nemohla mýlit, když 8MM nominovala na Zlatého medvěda.

Romantická komedie by v žádném květnu chybět neměla. Letos ji obstará Spielbergova společnost Dreamworks a jmenuje se Přírodní živly (13. 5., www.asylum.com/forcesofnature). O příběh snad ani tolik nejde, ale přeci: Ben cestuje za svojí snoubenkou, jenže jeho letadlo nemá zrovna šťastný den, a tak se stane, že mu nezbyde než vyrazit po zemi, společně s krásnou náhodnou spolucestující Sarah. Nic podobného jistě už každý několikrát viděl, takže postačí, když doplním jména hlavních aktérů: Sandra Bullocková (Síť, Nebezpečná rychlost) a Ben Affleck (Armageddon, Dobrý Will Hunting). Další podobnou limonádou je She ,s All That (13. 5., www.miramax.com/shesallthat). Hlavní hrdina, středošolský frajírek, se vsadí, že ze své spolužačky, typické šprtky, udělá královnu krásy. V hlavních rolích se objevují sami krásní a mladí lidé: Freddie Prinze jr. (Tajemství minulého léta), Rachel Leigh Cooková a Matthew Lillard (Víškovat).

Akčním zpestřením májové filmové nadílky bude Válka gangů (13. 5., www.corruptor.com) s Chow Yun-Fatem (Střelci na útiku, filmy Johna Wooa) a Markem Wahlbergem (Big Hit) o korupci mezi policisty a jednom nováčkovi. Ačkoliv má Válka gangů vcelku pozitivní kritiky, zájem amerických diváků nedosáhl ani průměrné

Vodonoš (20. 5., www.thewaterboy-themovie.com) je komedie, která mnohým vyrazila dech svými nečekaně vysokými tržbami (160 mil. dolarů jen v zámoří). Jednatřicetiletý hlavní hrdina (Adam Sandler z Písně pro nevěstu) je matkou prakticky izolován od světa a jeho jediným kontaktem se společností jsou zápasy v americkém fotbale, na nichž roznáší vodu. Netrvá to dlouho, a z ošklivého kačera se vyklubá labuřník ve fotbalové výzbroji, jenže... co na to řekne maminka?

Filmy z menších zahraničních produkcí jsou tentokrát dva. Hilary a Jackie (13. 5., www.octoberfilms.com/hilary-jackie) je skutečný příběh dvou sester s výrazným hudebním nadáním. Emily Watsonová (Prolomit vlny) i Rachel Griffithsová (Muriel se vdává) byly za své výkony ve svých kategoriích nominovány na Oscary. Holky a sex (27. 5., www.flf.com/talkaboutsex) je otevřený a nepříliš dobře přijatý příběh dívek, které dělají na ulici rozhovory o sexu a řeší si přitom svoje vlastní problémy.

Na závěr jsem si nechal české želízko do ohně, režiséra Vojtěcha Jasného (Všichni dobří rodáci), jenž podle vlastního scénáře natočil snímek o vztahu mladého Američana a moravské učitelky. V Návratu ztraceného ráje (27. 5., www.film-jasny.cz) uvidíme celou plejádu českých hereckých veličin a jednu opravdovou legendu Vladimíra Pucholta.

URL tip: www.boxofficeguru.com

Co se děje:

* Mel Gibson hodlá hrát ve filmu režiséra Rolanda Emmericha (Den nezávislosti, Godzilla) Patriot. Jde o drama z americké občanské války a scénář napsal Robert Rodat (Zachraňte vojína Ryana).

* Frank Darabont (Vykoupení z věznic Shawshank) bude produkovat a režírovat romantickou komedii The Bijou.

* Nový film bratrů Ethana a Joela Coenových (Big Lebowski, Fargo) ponese název Oh Brother, Where Art Thou. Jedná se o příběh tří trestanců na útiku a Coenové tvrdí, že vychází z motivů Homerovy Odyssey. V hlavní roli: George Clooney.

* Ewen Bremner (Trainspotting) a Chloe Savignová (Kids) budou hrát ve filmu Harmonyho Korinea (Gummo) jménem Julien.

* Michael Bay (Skála, Armageddon) se chystá na režii thrilleru Phone Booth. Do hlavní role by rád získal Willa Smithe (Nepřítel státu, MIB Muži v černém), který by měl hrát postavu muže, jenž v úvodu vstoupí do telefonní budky a setrvá v ní celý film. Rozpočet? Pouhých 10 milionů dolarů, čili 14x méně než Armageddon.

* Wesley Snipes chce hrát v akčním filmu hongkongského režiséra Stanleyho Tonga (v Americe zatím natočil jen bídou komedii Pan Magor) s názvem Art of War.

* Bruce Willis si zahraje v komedii Jonathana Lynna (Můj bratranec Vinny) The Whole Nine Yards. Příběh se točí okolo mafiána, který svěděl proti svým komplicům a musí si tedy nechat od FBI vytvořit novou identitu. Jeho nový soused jej ovšem pozná.

Ve dvou se to lépe táhne - NDS for NT 2.0

Jaroslav Fikker

Důležitou součástí každého síťového operačního systému je mechanismus uchování informací o jednotlivých zdrojích v síti (např. o uživateli, serverech, tiskárnách). Výjimkou nejsou ani systémy Novell NetWare a Microsoft Windows NT. NetWare 4 před několika lety přišel s novinkou v podobě adresářových služeb Novell Directory Services (NDS), které pracují s globální distribuovanou databází Directory. Jednotlivé síťové zdroje představované objekty jsou v databázi uspořádány nikoliv plošně na stejné úrovni, ale v podobě hierarchické stromové struktury, nezávisle na jejich fyzickém umístění (obdobu struktury souborového systému). Díky tomu mohou uživatelé používat různé síťové služby, aniž by znali skutečné umístění serveru, který tyto služby poskytuje. Jiná situace je v případě Windows NT. Zde firma Microsoft implementovala doménový systém, jenž ale není (zejména v rozsáhlejších sítích) příliš efektivní.

Dnes se lze stále častěji setkat se sítěmi obsahujícími zároveň servery s různými operačními systémy. Důvod je prostý každý operační systém se hodí pro jiné účely. Tato heterogenní prostředí s sebou ale přinášejí řadu problémů, souvisejících především se správou sítí. Firma Novell nabízí uživatelům řešení určené pro síť se servery NetWare a Windows NT (3.51 nebo 4.0). Zatímco NDS nabízí kvalitní síťové služby, Windows NT poskytují množství služeb aplikačních. Vývojářům společnosti Novell se podařilo vytvořit kombinaci těchto služeb v podobě aplikace NDS for NT, která je od prosince loňského roku dostupná ve verzi 2.0.

Základem NDS for NT je integrace NT domén do NDS. Správce sítí tedy může pracovat se všemi atributy domén prostřednictvím NDS. Zároveň je NDS for NT navržena tak, aby libovolná aplikace, požadující informace z doménové struktury, získala tyto informace z NDS, aniž by o tom věděla. Tím je zajištěna 100% kompatibilita všech aplikací určených pro Windows NT.

Nasazení

Při instalaci NDS for NT do síťového prostředí se provede pouze několik drobných změn. Není nutná žádná složitá konfigurace ani instalace rozšiřujících komponent na stanicích. Vše se odehrává na primárním (PDC) a záložním (BDC) řadiči domény, kde se zamění jedna knihovna DLL (SAMSRV.DLL) a nainstaluje se Novell Client for Windows NT. Na žádném jiném NT serveru v doméně se nic nainstaluje.

Jedním z důležitých úkolů, který je nevhodnější provést hned v průběhu instalace (ale lze ho splnit i kdykoliv později), je převedení objektů z domén Windows NT do databáze NDS. K provedení této operace slouží nástroj Domain Object Wizard. S jeho pomocí je možné nejen velmi snadno a rychle přenést jednotlivé objekty uživatelů a počítačů z databáze SAM (Windows NT Security Accounts Manager) do NDS, ale také nainstalovat repliku NDS na server s Windows NT. Součástí nové verze NDS for NT je totiž i NDS server. Jedná se o systémovou službu pro Windows NT Server, která správcům umožňuje umístit repliky databáze Directory lokálně na primárním nebo záložním řadiči domény. Tato implementace adresářových služeb NDS se shoduje s řešením použitým na serverech NetWare.

Po skončení instalační procedury a restartu Windows NT serveru můžete začít naplno využívat všech výhod nové aplikace. Smyslem NDS for NT je především v maximální možné míře usnadnit život správcům sítí. S pomocí tohoto řešení lze administrovat prostředí sítí

Novell i Microsoft z jednoho místa. Na druhou stranu nejsou stávající správci systémů Windows NT nuceni začít používat novellovské aplikace, ale mohou i nadále pracovat s nástroji, na které jsou zvyklí. Například s objekty jednotlivých uživatelů a skupin lze stejně dobře pracovat pomocí NetWare Administratoru i User Manageru.

Jedním z nedostatků doménového systému Windows NT je řešení přístupu uživatelů ke zdrojům nacházejícím se v různých doménách. V podstatě existují 2 možnosti vytvořit uživatelský účet v každé doméni, což vede ke zbytečnému opakování některých operací, nebo nastavit vztahy mezi doménami (trust relationships), které ale neumožňují podchytit odlišná přístupová práva jednotlivých uživatelů. V případě nasazení NDS for NT je vše mnohem jednodušší. Veškeré informace mající vztah k uživateli (včetně přístupových práv do různých NT domén) jsou uloženy jako vlastnosti příslušného objektu User v NDS. Na změnu přístupových práv do více domén tedy postačí pouze několik myšičích kliknutí.

Novinkou druhé verze NDS for NT je také možnost řídit sdílení souborů na počítačích s Windows prostřednictvím NDS. K tomuto účelu slouží průvodce File and Folder Sharing Wizard, který se spouští z prostředí NetWare Administratoru a provede vás krok za krokem celou procedurou.

Závěr

Nasazení NDS for NT v síťovém prostředí přináší řadu výhod např. jednotné přihlašování uživatelů (včetně zajištění synchronizace hesel mezi NDS a doménami Windows NT), administraci celé sítě z jednoho místa, snížení nákladů na vlastnictví a provoz sítě, zvýšení spolehlivosti, škálovatelnosti a bezpečnosti. Navíc NDS for NT zvyšuje hodnotu domén tím, že snižuje složitost a náklady na jejich správu a usnadňuje implementaci aplikací pro Windows NT. Zjednodušení řešeno NDS for NT převádí doménový systém Windows NT na plnohodnotné adresářové služby. Změny v systému jsou provedeny tak citlivě, že je obyčejný uživatel sítě téměř nepostřehne. A právě v tom vidím sílu tohoto produktu.

NDS for NT 2.0

- + snadná instalace
- + zjednodušení správy sítě
- + NDS server pro Windows NT
- + File and Folder Sharing Wizard

K recenzii poskytla firma:

Novell-Praha, s. r. o.,
Klimentská 46, Praha 1
Cena: 695 USD
(licence pro 5 uživatelů)

Za brouzdání krásnější - NeoPlanet 2.0

Jaroslav Fikker

Převážná většina aplikací v prostředí Windows má vývojáři pevně daný vzhled svého uživatelského rozhraní. Je sice možné provádět některé dílčí úpravy (např. přesun tlačítek na panelu nástrojů), ale celkem nic moc. Pokud mi paměť neklame, tak se jako první vymanily z tohoto zabíhaného schématu některé přehrávače MP3 souborů (zejména Winamp). Pro tyto aplikace lze na Internetu získat celou řadu nejrůznějších schémat, která zmíní prostředí a vzhled celého programu.

Nový prohlížeč?

NeoPlanet nyní přináší stejný způsob práce s uživatelským rozhraním i do světa webových prohlížečů. Přesněji řečeno, v tomto případě se nejedná o plnohodnotný prohlížeč, ale "pouze" o grafickou nadstavbu nad renderovacím jádrem Microsoft Internet Exploreru (žádný jiný prohlížeč není podporován). Pokud tedy na vašem počítači dosud nemáte nainstalován alespoň Internet Explorer 3.02, tak to musíte rychle napravit. Jednou z výhod tohoto řešení je poměrně malá velikost instalačního souboru (přibližně 2 MB), který je nutné stáhnout z Internetu.

Základní způsoby ovládání aplikace se nijak neliší od ostatních webových prohlížečů. Přesto můžete při práci narazit na řadu funkcí, jež jsou svým způsobem jedinečné. Na prvním místě bych uvedl již dříve zmíněnou možnost měnit vzhled celé aplikace. Pokud vás již omrzelo standardní schéma (dle mého názoru velmi povedené), není nic jednoduššího, než navštívit na Internetu příslušný archiv a vybrat si schéma odpovídající vašemu vkusu. Každé takové schéma obsahuje kolekci obrázků a zvuků, které určí vzhled a chování celé aplikace.

Kanály

Většina uživatelů při brouzdání Internetem časem nasbírá značné množství odkazů na zajímavé webservery. Problém nastává v okamžiku, kdy se potřebují rychle dostat na server, který určitě mají mezi svými záložkami, ale bohužel neví, kde přesně. Proto všechny prohlížeče nabízejí možnost nějakým způsobem organizovat odkazy na oblíbené stránky. Navíc lze většinou umístit zástupce těch opravdu nejnavštěvovanějších stránek na jeden z panelů nástrojů. NeoPlanet nabízí uživatelům tzv. kanály, jež vlastně představují kombinaci předchozích dvou možností. Nejedná se tedy o kanály ve stylu Internet Exploreru 4 nebo PointCastu, sloužící k pravidelné aktualizaci vybraných stránek především pro off-line prohlížení.

V případě NeoPlanetu je smyslem kanálů usnadnit pohyb uživatele v množství informací dostupných na Internetu. Pokud kanály aktivujete, bude se vám v pravé části aplikačního okna zobrazovat seznam dostupných kategorií odkazů. Po výběru některé z položek se objeví další nástrojová lišta s odkazy na jednotlivé stránky. Navíc je možné využít ještě jednu úroveň vnoření odkazů. Při instalaci se nahraje celá řada kanálů z různých oblastí (údajně jich je více než 500), které jsou seřazené do kategorií (sport, zprávy, obchod, vzdělávání atd.). Spousta z nich ale není pro násince příliš použitelná. Na druhou stranu vám nic nebrání upravit si panel odkazů k obrazu svému pomocí Channel Designeru. Nejjednodušším způsobem, jak přidat odkaz na právě navštívenou stránku mezi kanály, je prostě přetažení URL adresy na požadované místo mezi stávajícími odkazy. Zajímavou možností je export

informací o vybraných kanálech do souboru, který lze poskytnout k načtení dalším uživatelům. Jedinou nevýhodou kanálů v podání NeoPlanetu je neustálé načítání reklamních proužků do malého okna vpravo dole.

E-mail

Snad každý prohlížeč webových stránek obsahuje aplikaci pro práci s elektronickou poštou (např. Microsoft Outlook Express, Netscape Messenger). Ani NeoPlanet není v tomto případě výjimkou, i když schopnosti této aplikace uspokojí pouze méně náročného uživatele. NeoPlanet e-mail klient může vybírat až 4 poštovní schránky najednou, ale pouze pomocí protokolu POP3 (pokročilejší IMAP není podporován). Používáte-li elektronickou poštu poněkud intenzivněji, narazíte brzy na problém s uspořádáním odeslané a doručené pošty. Můžete sice pro jednotlivé skupiny zpráv vytvořit uživatelské složky, ale ty už nelze dále organizovat do hierarchické struktury. Pokud vám klient v této podobě nevyhovuje, je nejjednodušším řešením změnit konfiguraci a začít používat NeoPlanet ve spojení s jiným poštovním programem.

MSB

Další užitečné funkce nabízí Modem Speed Booster, určený k optimalizaci připojení do Internetu prostřednictvím telefonní linky. S jeho pomocí lze upravit hodnoty některých parametrů připojení (např. MTU, RWIN, TTL), které vám jinak Windows bez ručního zásahu do registrace databáze změnit nedovolí. Na výběr máte automatickou nebo ruční optimalizaci nastavení. Výsledkem celé operace by mělo být zrychlení práce s Internetem. Pokud nebudete s provedenými změnami spokojeni, máte vždy možnost vrátit se k původním hodnotám Windows.

Závěr

NeoPlanet si neklade za cíl přinést nějaké převratné novinky, související např. s podporou nových standardů při zpracování webových stránek prohlížečem. V této oblasti je totiž plně odkázán na schopnosti Internet Exploreru. Jeho účelem je zpříjemnit uživateli pobyt na Internetu. K tomu přispívá zejména používání různých snadno zaměnitelných barevných a zvukových schémat a velice intuitivní práce s oblíbenými odkazy (kanály).

NeoPlanet 2.0

- + použití schémat
- + kanály
- + Modem Speed Booster
- poštovní klient

Hledej a objevuj - Internet Explorer 5

Paul Heltzel, PC WORLD US

Tak přece jen Microsoft předešel Netscape se svou rychlejší a chytřejší verzí 5 prohlížeče Internet Explorer. Bude to však stačit na Communicator 5?

Jste na křižovatce svého počítačového života. Přišel čas upgradovat na nový browser jmenovitě na Internet Explorer 5 (dále IE 5), který přichází s novější, sportovnější vizáží a viditelnou akcelerací? Nebo lpíte na svém starém (jakémkoliv) prohlížeči, jež nyní používáte? Záleží na tom, kolik času strávíte každý den zbytečným psaním URL a čekáním při otevírání stránek. Pokud vás podobné pracovní problémy otravují, mohli byste ocenit nabídky IE 5, včetně vylepšené funkce AutoComplete (automatické doplnění URL adresy) pro kontrolou internetových adres a hesel, menší velikosti downloadu a rychlejšího renderování (podle našich testů).

Než však vyměníte stroj, jedno slůvko varování: po ty měsíce, co jsme testovali betu IE 5, chovala se skvěle. Nenašli jsme jediný podstatný bug, jen spoustu menších. Ostatní uživatelé nám ale hlásili podstatnější problémy, včetně obtíží při odinstalování programu. Ačkoliv se nám nepodařilo je duplikovat v našem systému (Pentium II-300 a Pentium-133), nepamenejte na pověstnou historii s chybami v IE 4, a v prohlížečích všeobecně.

Chcete-li to však risknout, je čas pro porovnání. Následují naše doporučení, jestli vyměnit svůj dosavadní browser (nebo soubor, jako např. v případě Communicatoru a jeho vloženého prohlížeče Navigatoru) za IE 5. V době, kdy čtete tento článek, je IE 5 již dva měsíce zdarma k dispozici na stránkách www.microsoft.cz/ie, plná verze však "koštuje" něco přes 120 MB. Jde o výborný upgrade pro určité okruhy lidí, zatímco jiní uživatelé jej asi neocení.

Máte-li... Communicator 4.0x

Máte takového spolehlivého starého tažného koně. Instalací IE 5 získáte menší otisk vašeho browseru s prvky, jež vám ušetří čas. Měl byste upgradovat? Bezpochyby.

Communicator 4.0x patřil v době svého uvolnění k miláčkům, ale doba se mění. Některé vlastnosti jako kanály a konferenční nástroje odešly cestou bez návratu. IE 5 je, pro srovnání, štíhlý a kustomizovatelný, takže stojí za to si jej nahrát.

Abyste IE 5 zmenšili podle svého gusta, můžete při instalaci přeskocit různé prvky jako např. Java Virtual Machine. (Základní instalace potřebuje pouze 6,5 MB na hard disk, což je výhoda oproti 40 MB u IE 4.) Když se později dostanete na stránku s Java aplety, IE 5 se vás zeptá, zda chcete nainstalovat nástroje, jež vám umožní ji správně zobrazit.

Pro omezení neustálého klikání má IE 5 funkci nazvanou trvalý stav. Díky ní program vyvolá stránku tak, jak jste ji naposledy viděli, a to s framy i vším ostatním (při použití Navigatoru 4.0x i Exploreru 4 byste se museli vrátit do standardního nastavení framu stránky). Výsledkem je úspora času, protože při vyvolání bookmarků nebo okna historie nemusíte klikat na linky a ikony, abyste našli tu stránku, kterou chcete vidět.

Kombinací rychlosti, velikosti a dalších prvků IE 5 vede. Dokonce i když jste fanďa Netscapu až za hrob, budete muset čekat minimálně čtvrt roku, než si nahrajete Communicator 5.

Máte-li... Communicator 4.5

Máte rychlý vyhledávač s rozumnou velikostí pro nahrání. Instalací IE 5 získáte nové vyhledávací nástroje a finty programu AutoComplete. Měl byste upgradovat? Ano, pokud nejste vyložený nadšenec Netscapu.

Odklonit se od stabilního Netscapu 4.5? To je otázka na ostří nože. Smart Browsing (chytré vyhledávání) obsahuje takové atraktivní rysy jako zadávání klíčových slov do adresového okna nebo doporučení stránek, jež jsou podobné té, na niž se právě díváte. Dokonce můžete tyto prvky třít, aniž by bylo nutné upgradovat celý program, protože se nahrají z databáze Netcentra.

Na druhé straně je programek AutoComplete, jež IE 5 nabízí, unikátní. IE 5 totiž ukládá data z jakéhokoliv pole, které jste předtím vyplnili jako třeba heslo a ve chvíli, kdy je znovu vyvoláte, tyto údaje opět zobrazí. Také můžete vyvolat řádkové menu dříve navštívených stránek ve chvíli, kdy píšete do adresového řádku.

Microsoft svůj produkt vyfintil i dalšími prvky např. Search Assistant (pomocník pro vyhledávání) omezí požadavky hledání tím, že vám dovolí najít webovou stránku, e-mail nebo poštovní adresu, informace společnosti, mapu, údaj z encyklopedie Encarta nebo příspěvky z newsgroupu Dejanews. Program se při práci spojí s devíti vyhledávači a výsledky uloží, tudíž si je můžete později vyvolat.

Takže, měli byste upgradovat? Podle všeho je IE 5 lepší browser. Communicator 5 jej možná předělá, ale už teď má zpoždění. Dokonce i když jste nelibostný netscapista, bude vás IE 5 pokoušet přinejmenším do chvíle, než se Communicator 5 skutečně objeví.

Máte-li... Explorer 4

Máte fungující řešení. Instalací IE 5 získáte lepší možnosti přenosu souborů a vylepšený AutoComplete. Měl byste upgradovat? Není to tak hrozné, ale existuje malý, jemný důvod pro ano.

Pokud jste očekávali zcela nové rozhraní IE 5, budete zklamáni. Vedle skládky kanálových tlačítek a těch, co vypadají jako to Go (Jdi) u AOL a jeho adresové lišty, se IE 5 podobá ložskému výkřiku módy. Podívejte se však hlouběji, a objevíte podstatné změny.

IE 5 vám umožní třídít dříve navštívené webové stránky podle data, četnosti návštěv, abecedního pořadí, zatímco IE 4 pouze podle data a abecedně podle domén. Zajímavější je panel Historie, obsahující nyní textové okno pro vyhledávání slov v nadpisech či webových stránkách.

Další podstatný rozdíl v této poslední verzi: Internet Explorer 5 si všímá volání uživatelů, kteří nechťí, aby se jejich operační systém mnil v browser, jako to dila IE 4 s Windows 95. Operační systém Windows 98 sice umožňuje procházet jednotlivé složky a aplikace na hard disku pomocí IE 5, ale jedinou možností, jak získat webovou integraci ve Windows 95, je instalace nové verze Internet Exploreru přes IE 4.

Díky kombinaci zásady nevmišování se do počítače s prvky usnadnění při opakovaném psaní vzniká právě onen malý důvod pro výměnu IE 4 na nový model.

Máte-li... Operu 3.51

Máte jednoduchý a rychlý alternativní browser. Instalací IE 5 získáte nejnovější prvky. Měl byste upgradovat? Ne. Vybral jste si Operu z výše uvedených dvou důvodů a v nich je pořád dobrá.

Ve věku prohlížečů zdarma obitují milovníci Opery 35 amerických dolarů za registraci této špičkové webové aplikace. Program je rychlý, jednoduchý pro používání, a malý. Minimální instalace IE 5 je více jak třikrát větší než Opera. Avšak zhuštěná velikost Opery (1,7 MB) vyžaduje i některé oběti. Například zde není ani náznak přidáných prvků, jaké má mailový klient Outlook Express v plné verzi IE 5. Namísto toho nabízí Opera newsy, její mailový klient však pouze odesílání e-mailů.

Ačkoliv dřívější verze Opery při zobrazování stránek zadržovaly, verze 3.51 se v jejich věrném nažetí může hrát i s IE 5. Co je důležitější Opera tak činí dobře i na starších počítačích s malou pamětí. Pokud potřebujete vy a váš systém low-fi, je Opera jedničkou ve své třídě.

Máte-li... AOL, Navigator 3.x a starší

Máte výhody, jež tušíte jen vy. Instalací IE 5 získáte lépe zformátované stránky při načítání a rychlost. Měl byste upgradovat? Snad ano, ale pozor vámi viditelné výhody budou zastíněny novými prvky IE 5.

Pokud jste ignorovali verze 4 prohlížečů Netscapu i Microsoftu, nejspíš ani netoužíte po IE 5. Možná jste spokojeni s důvěrně známým prostředím, nebo jste důsledně spokojeni s prvky, jež nyní máte. Jinak šetřeno, pokud jste nezjistili, že by vám při brouzdání Internetem něco chybělo, nic nemějte. Jste-li, na druhou stranu, zavaleni chybovými hláškami ohledně JavaScriptu, nebo chcete prohlížeč, který umí uploadovat soubory, využívat nejnovější standardy a automaticky doplňovat nedopsaná slova, bude IE 5 vaší jízdenkou do moderního světa.

Paul Heltzel je nezávislý publicista, působící v Severní Karolíně.

Jde na to po svém: Netscape Communicator 5

Communicator 5 je nejlépe střežené tajemství na Síti. Netscape mezitím představil prohlížeč Gecko (viz předminulé číslo PC WORLDu), rychlejší a menší verzi Communicatoru 4.5. Skutečně je malá zkomprimovaná se vejde na disketu a podporuje přitom webové standardy jako HTML 4.0 a extensible markup jazyk, stejně jako IE 5. Tato novinka je koncipována podobně jako IE 5, takže si můžete vybrat, které prvky bude podporovat. Netscape staví na prověřeném a intuitivním rozhraní, ale nedá se říci, že by právě to bylo onou radikální změnou. A protože Netscape dal všanc veřejnosti i svůj zdrojový kód, přispívají svými nápady do Communicatoru 5 vývojáři po celém světě. Ve výsledku tedy nikdo netuší, co může obsahovat konečná verze, ačkoliv by to mohly být i tak populární prvky, jako AutoComplete z IE 5. Podle dostupných informací by v době čtení tohoto článku měla být k dispozici beta-verze.

Nedávná akvizice Netscapu firmou AOL by snad neměla Communicator nijak zasáhnout. Podle analytiků bude Netscape integrován do klienta AOL ale teprve tehdy, až se předseda správní rady AOLu rozhoupe.

Internet Explorer 5: Chvála a hana

Internet Explorer 5 je browser, u něhož může láska přerůst do nenávisti. Stejně jako u šťině, které vypadá tak sladce v košíku (nebo pro náš specifický případ v tiskových materiálech), ale později projeví sklony kousat drahé boty (respektive špinit systém).

Uvádíme pár vící ohledů IE 5, jež si zaslouží výprask rákoskou na holou, a několik dalších, které se nám zdají neodolatelné.

HANA IE 5

- Vypnutí obrázků. Dejte nám alespoň jedno jediné pitomé tlačítko v nástrojové liště na vypnutí a zapnutí obrázků, jako má Opera 3.51, aby se urychlilo načítání stránek přetížených grafikou. A neodkazujte nás na utilitu Power Tools. Zabudujte je do ní.
- Uspořádání Oblíbených položek. Propojení funkce AutoComplete s Oblíbenými položkami nadšení vítáme, ale nešikovné rozhraní pro uspořádání, přesuny a třídění bookmarků nikoliv. Je daleko jednodušší najít složku Oblíbené položky na hard disku a dítat změny přímo zde.
- Outlook Express 5. Internetový mailový klient pro IE 5, soupeř Netscape Messengeru, má ještě dalekou cestu k dokonalosti. Ačkoliv rozhraní je jednodušší než u verze v IE 4, v některých místech je matoucí, a jeho široký rozsah silných prvků vás může na hlavu porazit.

CHVÁLA IE 5

- + Webová podoba funkce AutoComplete. Dramatické snížení opakovaného psaní vám plně vynahradí menší nepokoj poznatku, že všechna vaše tajná slova a hesla jsou ukládána do místního souboru. Pamatujte: jsou zakódována.
- + Menší podoba. Jak se zdá, nikdo nás nakonec vyslyšel. Konečně můžete vykopat push kanály, vybrat si vlastního e-mailového klienta a zapnout Javu, jen když potřebujete. Minimální velikost je 6,5 MB a řadí se tak k downloadům, jež učiníte jednou za život.
- + Vytrvalost. Konečně už žádné brouzdání přes nekonečná okna, jen abyste objevili informaci, kterou jste našli při předchozí návštěvě. Běžte přímo k pokladu využitím tzv. trvalky (persistent state).

Jak se bránit před útokem z Webu - Další triky nejen pro e-mail

Judy Heim, PC WORLD US

Chraňte se před zlomyslnými webovými aplety

Existuje něco jako webový virus? Záleží na tom, koho se ptáte. Při psaní tohoto článku nebyla nahrána žádná webová infekce, ačkoliv podle několika hackerů je možné vytvořit "zlomyslný" nebo "nepřátelský" aplet, který zničí váš systém, případně způsobí ztrátu dat, když jej otevřete.

Načistí Java, nejpobulárnější jazyk pro vytváření webových apletů, je extrémně zabezpečen a nedostane se do kritických míst systému. Ovladače ActiveX však mohou potenciálně získat přístup k vašemu hard disku a začnou číst podle "náhady", nejsou ale natolik rozšířeny jako programy Javy.

Stále tu však je možnost, že nabíhnete zlomyslnému apletu. A pokud se tak stane, nebudete o infekci vědět, dokud nebude pozdě, protože webové aplety bítí v pozadí, když jste na nějaké stránce, která je obsahuje. Podle toho jsou také považovány za mnohem nebezpečnější než běžné viry, protože se proti takovým apletům nedá účinně bránit jako proti běžným virům (čekneme tím, že si nenahrajete vůbec žádný soubor). Existují však určitá opatření, která můžete vyzkoušet.

Spusťte poslední verzi svého prohlížeče a e-mailového klienta, abyste si nahráli všechny známé ucpávky díř v bezpečnostních nastaveních. V ložském roce společnost Qualcomm vytvořila bezpečnostní "záplatu" pro Eudoru (eudora.qualcomm.com/pro_email/updaters.html), která je jak pro Windows, tak pro Macintoshe (poslední verze má číslo 4.1), Netscape pak pro svůj vlastní Messenger (home.netscape.com/smartupdate/su1_40.html). Microsoft zasílá početné bezpečnostní patche pro Internet Explorer 3.x a 4.x, které se také dají nahrát na www.microsoft.com/ie/security/default.asp. A že je jich skutečně hodně! Také se můžete zapsat do microsoftůho e-mailového oznamovacího programu Product Security Advisor (www.microsoft.com/security/services/bulletin.asp). Server však bývá občas přetížen.

Některé lidé vypínají v prohlížečích jak Javu, tak Java skripty jako přidavné bezpečnostní opatření. Protože však sama Java je zabezpečená, není to potřebné. Pokud ale používáte IE, buďte opatrní při nahrávání ovladačů ActiveX. Můžete si IE nastavit tak, aby vyzkoušel různé stupně výstrah při stahování těchto apletů (když se dostanete na stránky, jež je obsahují, budete ihned vyzváni k potvrzení jejich nahrání): vyberte tedy Zobrazit/Možnosti sítě Internet a klikněte na záložku Zabezpečení. Pro zónu sítě Internet nastavte postupně zabezpečení od malé úrovně po vysokou (viz obr. 1). Při vysokém stupni zabezpečení vám IE nedovolí nahrát jakýkoliv nepodepsaný ovladač. Také microsoftův původní implementace Javy v IE 4 nedostačuje přesným specifikacím Javy od firmy Sun a tak si stáhněte nový patch na www.microsoft.com/java, který činí toto prostředí pro uživatele IE poněkud bezpečnějším.

A co staré známé viry?

Zlomyslný kód není jediným nebezpečím, jež číhá ve stínech on-line džungle. Skrývání se, to je hrozba tradičních virů, tedy toho druhu, jež dostanete s nevinně vyhlížejícími staženými soubory, co jsou zadarmo. Proto vám nabízíme podle našeho názoru nejlepší zbraně, jimiž se můžete proti takovýmto virovým útokům bránit.

Rozmístíte antivirový software.

Nasaíte znaèkový antivirový software, který monitoruje e-maily a skenuje stahované soubory. Updatujte každý mìsíc. Nechejte monitorovací funkce programu zapnuté (dokonce i ve chvíli, kdy vás na webových stránkách poprosí, abyste je vypnuli kvůli nahrání ovladaèe ActiveX). V tabulce uvádíme informace o posledních verzích některých druhù softwaru, jako je Norton Antivirus od Symantecu nebo McAfee VirusScan od Network Associates. Oba jsou k dispozici v trial verzi a ke stažení pøes Web; oba také skenují skripty, které webové stránky posílají do prohlížeèe. Jak jste asi zjistili v pøedchozích PC WORLDech, dáváme jednoznaènì pøednost produktu Norton AntiVirus, jemuž jsme udílili ocenìní Top Produkt. Ujistìte se, že jste zapnuli i nabídku skenování makrovirù v Excelu a Wordu, nejobvyklejších místech, kde se viry nacházejí.

Nikdy nespouštíte software, který vám poslal nikdo cizí e-mailem.

Aèkoliv pouhým otevřením a pøeètením e-mailové zprávy nikdy nemùžete stáhnout i nijaký virus, mùžete vážnì poškodit systém, pokud spustíte program, který k takovému e-mailu nikdo pøiložil. Tento trojský kùd se tváří, že je nièím, èím není (obvykle nástrojem zdarma) a je obtížné jej detektovat, dokonce i s posledními verzemi antivirového softwaru.

Stahujte software pouze z provìøených serverù a webových stránek.

Vìtšina knihoven sharewaru si dáva peèlivý pozor, aby jejich nabídka prošla antivirovým testem. Závisí na tom (a na poètu downloadù) pøece jejich živobytí. Vyvarujte se stránek s linky na externí servery, protože pak nemáte kontrolu nad tím, co dostanete. Skenujte proti virùm všechny podobné downloady z odkazujících stránek.

Unaveni? Zde je jedno velikonoèní vajíèko

Jedním z nejménì dùležitých, ale nejpopulárnìjších prvkù jakéhokoliv softwaru jsou tzv. velikonoèní vajíèka, skryté legrácky, jež se objeví stisknutím tajného sledu kláves. Typické velikonoèní vajíèko v sobì obsahuje videoklip, animaci nebo titulky tvùrcù programu.

V Internet Exploreru 4 kliknìte na Nápovìda/O aplikaci Internet Explorer. Podržte klávesu CTRL, a když najedete kurzorem na "e" v pravém horním rohu, mùžete je pøesunout doleva podél èerné linky, dolù a pøes glóbus doprava na logo IE. Logo odsuòte myší doprava a objeví se tlačítko Odemknout. Stisknìte opìt CTRL, pøesuòte "e" na tæsoucí se glóbus a tam je pusñte. Glóbus se zvìtší a objeví se titulky tvùrcù, vèetnì nikolika fórku o pochybných prvcích v IE 4, které nikdy nebyly vytvoøeny napø. nástrojová lišta Škrábej a kousej.

O velikonoèních vajíèkách ve vašem oblíbeném softwaru si mùžete více pøeèíst v Archivu velikonoèních vajíèek (www.eggs.com), který provozuje David Nagy-Farkas, autor knihy Velikonoèní vajíèka: Tajemství softwaru.

Kterak rychle zmást spam

Jedním ze zpùsobù, jak velcí prodejci získávají e-mailové adresy, je jejich nákup ze stránek, jež vyžadují registraci. Snadno si to mùžete vyzkoušet sami na sobì. Získejte zdarma e-

mailové konto na nijakém z mnoha webových serverů (např. mail.yahoo.com, www.usa.net, www.hotmail.com) a v přihlašovací formuláři vyplňte svou novou e-mailovou adresu. A teprve ten trik nikdy tuto adresu nepoužijte k jakémukoliv účelu. Ale z času na čas ji navštivte a vymažte obsah najednou přetékající schránky.

McAfee Virus Scan 4.02

Výrobce: Network Associates www.mcafee.com,

Cena: 49,95 USD

trial verze ke stažení, velikost souboru 10 MB

Norton AntiVirus 5.0

Výrobce: Symantec, www.symantec.com,

Cena: 36 USD,

30denní trial verze ke stažení, velikost souboru 14 MB

Quick View Plus 5.1

Výrobce: Jasc Software, www.jasc.com,

Cena: 59 USD

trial verze ke stažení, velikost souboru 8,3 MB

Jak zobrazit jakýkoliv attachment v e-mailu

Chcete vidět e-mailové attachmenty, které jinak nemůžete zobrazit, protože nevládníte jejich původní aplikaci (řekněme WordPerfect nebo Paradox)? Programek Quick View Plus 5.1 od firmy Jasc dokáže zobrazit přes 200 formátů od obrazových přes spreadsheets, textové procesory a databáze, dokonce i některé dosovské aplikace jako Multimate a Wang.

Quick View Plus funguje buď jako samostatná utilita (při stisknutí pravého tlačítka myši se objeví ikona k zobrazení), nebo s plug-iny pro Eudoru, Exchange, Internet Explorer, Messenger, Navigator, Outlook a mnohými dalšími.

Dokumenty můžete tisknout, vyjmout a vložit objekty mezi těmi, které prohlížíte či vytváříte (nelze ale upravovat dokumenty v náhledu je to přece jen zobrazovač), a vyhledávat. Quick View dokonce zobrazí zkomprimované soubory v různých formátech, jako ZIP, LZH, UUE. Trial verze je volná ke stažení (nabízíme vám ji také na našem CD-ROMu), jinak zaplatíte 49,95 dolarů.

Netscape Communicator 4.51

Jaroslav Fikker

Zatímco Microsoft představil veřejnosti finální podobu již páté verze Internet Exploreru, firma Netscape uvolnila pouze setinkový upgrade, nesoucí označení Communicator 4.51. Po instalaci této nové verze se ve vašem počítači zabydlí osvědčený webový prohlížeč Netscape Navigator (SSL 3.0, Smart Browsing, JDK 1.1 včetně AWT 1.1.5, JavaBeans, JNI, JavaScript 1.3), klient elektronické pošty Netscape Messenger (podpora POP3, IMAP, LDAP), WYSIWYG editor webových stránek Netscape Composer, Netscape AOL Instant Messenger a volitelně i Netscape Calendar. Protože první 3 součásti z tohoto kompletu jsou již poměrně dobře známé a novinek není příliš mnoho, chtěl bych se v tomto krátkém sdělení zaměřit na zbývající dvě aplikace.

Netscape AOL Instant Messenger (AIM) silně připomíná zjednodušenou variantu stále populárnějšího programu ICQ. S jeho pomocí lze také velmi snadno a efektivně komunikovat s ostatními uživateli sítě Internet. Podstata celého systému spočívá v registraci všech zainteresovaných osob na speciálním internetovském serveru. Klientský program (představovaný právě AIM) vás poté průběžně informuje o tom, kdo z vašich přátel nebo obchodních partnerů je právě on-line, a pokud potřebujete, tak s ním můžete velmi rychle navázat kontakt bez zdlouhavého hledání a čekání. Chcete-li do diskuse zapojit více účastníků, můžete vytvořit tzv. chat room. Protože jsou informace o uživateli ukládány na serveru, je poměrně snadné používat aplikaci na několika místech (např. doma a v zaměstnání).

Pokud hledáte vhodný nástroj, který by vám mohl pomoci s organizací času, vyzkoušejte Netscape Calendar. Získáte tak zdarma kvalitní aplikaci, s jejíž pomocí můžete plánovat schůzky, evidovat úkoly nebo poznámky atd. Práce s kalendářem je velmi snadná a ovládání je natolik intuitivní, že ani příliš nevádí anglické uživatelské rozhraní. Tak například čas a dobu trvání naplánované akce můžete jednoduše zmínit pouhým přetažením myši (drag&drop); po najetí kurzorem myši na vybranou schůzku se objeví okénko, které zobrazující všechny potřebné informace atd. Uživatelé počítačů PalmPilot jistě uvítají možnost synchronizace dat mezi osobním a kapesním počítačem. Další pokročilé funkce získáte, pokud ve vaší síti zprovozníte také Netscape Calendar Server (ten už ale není zadarmo). V tomto případě dostanete plnohodnotné groupwarové řešení, srovnatelné s produkty Lotus Notes, Novell GroupWise či Microsoft Exchange.

Podle čísla nové verze Netscape Communicatoru by se mohlo zdát, že půjde pouze o drobné kosmetické úpravy produktu, nicméně díky integraci nové verze Instant Messengeru a kalendáře se výrazně rozšiřuje počet potenciálních uživatelů. Bohužel na českém trhu se pravděpodobně ani přes své nesporné kvality Communicator příliš nerozšíří, pokud se v dohledné době neobjeví lokalizovaná verze.

Netscape Communicator 4.51

- +AIM
- + Netscape Calendar
- + cena
- AIM neumožňuje posílat soubory

Prohledej všechno! - Enfish Tracker 1.12

Jan Lipšanský

A když říkám všechno, myslím tím soubory prohlížeče (-èù), excelovské tabulky, prezentace, e-mail, soubory textových editorù, grafiku, spreadsheetsy... Ano, hledáte-li nějaký výraz v některém z výše uvedených formátù, stačí nahrát si na www.enfish.com zdarma 45denní trial verzi programu, jenž toto všechno zvládá. Je k dispozici pro Windows 9x a NT, a vyžaduje 32 MB operační paměti, VGA displej s minimálně 256 barvami a 50 MB na hard disku.

Instalace

Nutné je být při instalaci připojen k Internetu, protože se vám nahraje jen nezbytný startovací soubor, a zbytek se nahrává právě ze Sítě. V závěru se pak objeví lišta, která se může (ale nemusí, lze ji vypnout) objevit při každém startu Windows, a nejenže Enfish od této chvíle monitoruje všechny nově ukládané soubory, ale je okamžitě k dispozici pro vyhledávání. Bohužel je lišta dost široká, a nedá se skrýt jako je tomu u hlavního panelu Windows.

Internetovské funkce

Samotné okno vyhledávače pak působí jako něco mezi běžným prohlížečem a Průzkumníkem. Ostatní program nemusí nutně prohledávat jen soubory na hard disku, ale máte-li připojení k Internetu, přečte i Web, aby našel stránky odpovídající vámi zadanému hledanému slovu či souvítí.

Když už jsme u Internetu, je nutné připomenout další funkci Enfish Trackeru v levém framu totiž nabízí možnost, aby byl i běžným zobrazovačem kanálů jako třeba PointCast nebo kanály ve Windows. Na výběr je z technických kanálů, videových, školních, zdravotních, některé však nejsou updatované.

Enfish nabízí i další možnosti: například filtrovat informace podle předem stanovených a jasných kritérií, vybrat si ze čtyř hlavních velkých světových vyhledávačů, nechybí tlačítka Vpřed a Zpět, rovněž lze přidávat své vlastní poznámky k jednotlivým souborům, výbornou funkcí je i možnost prohlédnout si nalezené soubory v zabudovaném zblíženém zobrazení. Pravda, v excelovských tabulkách má program problémy s češtinou, ale v Options (Možnostech) lze nastavit font dle přání.

Přehled všech formátů,

jež Enfish dokáže prohledat a zblíženě zobrazit, je ono gros, na němž stojí kouzlo a půvab celého tohoto programu neuvěřitelné množství různých (i vesměs neslučitelných) souborů, s nimiž si dokáže Enfish poradit a dokonce je zblíženě zobrazit.

Z textových umí AmiPro, Lotus Word Pro, všechny typy Wordů včetně WordPadu, Worksy pro DOS i Windows, WordPerfect, RTF, Novell PerfectWorks 2.0, ANSI, UUE, MIME, a dokonce i texty v macovských formátech.

Ze spreadsheetù jmenujme Lotus 1-2-3 všech verzí, Symphony, MS Works, Excel, Novell PerfectWorks 2.0, Quattro Pro v. 5-7 pro Win. Enfish pracuje i s těmito e-mailovými programy: Eudora, Lotus cc: Mail, Notes Mail, AOL Mail, Communicator, Outlook, stejně tak podporuje oba nejrozšířenější prohlížeče plus HTML

Dokáže si poradit i s grafickými soubory: BMP, JPG, TIF, GIF, kurzor a ikony pro Windows, Novell PerfectWorks, PCX, DCX, WMF, EPS, CCITT, WPG nebo SDW.

Závěr

Jak vidíte, srdce každého počítačového fanouška může jásat, protože konečně našlo nástroj, díky kterému již nemusí spouštět spousty prohlížečích programů a zbitných zobrazení, ale má vše v jednom a požadovaný text či soubor najde během chvíle.

Jediným problémem zůstává fakt, že po vypršení 45 dní si budete muset produkt zaplatit stojí bratru "pouhých" 80 dolarů...

Enfish Tracker 1.12

- + prohledávání a zobrazování mnoha formátů
- + prohledávání Internetu, a to i formou kanálů
- problémy s češtinou v zobrazení excelovských aplikací
- cena

Aplikace datových pøenosù v kabelových sítích

Ing. Vladimír Hlaváè, ing. Jan Burian

Úvod do problematiky

Vybudováním sítì televizního kabelového rozvodu (TKR) má operátor k dispozici kvalitní širokopásmové pøenosové médium, které umožňuje kromì šíøení TV a rozhlasových programù i poskytování podstatnì rozsáhlejšího spektra služeb. Zvláštì perspektivní se jeví využití rozvodù kabelové televize pro datové pøenosy. Tyto nové služby mohou mimo jiné i významnì urychlit návratnost investičních nákladù TKR.

Pøi posuzování možnosti využití TKR pro pøenos dat by daný provozovatel mìl posuzovat celou záležitost v ponìkad širších souvislostech. Není vhodné pod pojmem pøenos dat po TKR vidìt pouze nasazení nìkteré z dostupných technologií do stávajícího rozvodu kabelové televize a následný provoz Internetu. Ve skutečnosti se jedná o komplexnìjší problematiku, a to jak z hlediska celkového øešení systému, tak i z hlediska množství poskytovaných služeb.

Z pohledu technického a organizačního øešení systém pøenosu dat zahrnuje zejména:

- pøístup ke zdroji dat a vytvoøení vhodné pøenosové cesty od tohoto zdroje
- primární zpracování dat
- distribuci dat z místa primárního zpracování do uzlového bodu lokální sítì TKR
- sekundární zpracování dat
- distribuci dat po rozvodu kabelové televize, a pøípadné využití doplòkových pøenosových technologií
- provozování, servis a øešení legislativních hledisek
- vytvoøení vhodné struktury poskytovaných služeb a koncepce pro obchodní politiku.

Z hlediska nabídky poskytovaných služeb se jedná zejména o:

- vysokorychlostní pøístup do sítì Internet
- zøizování virtuálních privátních datových okruhù
- IP telefonie
- on-line hry
- provozování virtuálních obchodních domù
- hlídání objektù, dálkové odeèty energií, mìøení a regulace.

Pøipojení ke zdroji dat a vytvoøení pøenosové cesty

I když je zajištìnì vysokorychlostního pøístupu abonentù kabelové televize do sítì Internet opravdu jen jednou ze služeb, které může provozovatel datových pøenosù po TKR nabízet, v souèasnosti se bezesporu jedná o službu nejžádanìjší a nejatraktivnìjší. Proto je důležitým èlánkem datového øetízce pøípojný bod na vhodného ISP a vytvoøení potøebné pøenosové cesty. Vzhledem k potøebì znaènè kapacity a vysoké spolehlivosti tohoto datového spoje pøipadá v úvahu zejména pevná linka, optická distribuèní trasa nebo mikrovláknový spoj. Nejvhodnìjší øešení (po technické i ekonomické stránce) samozøejmì závisí na konkrétní situaci a reálných možnostech øešení. Důležitým aspektem je rovnìž to, zda je nezbytné

vytvorít pouze přenosovou cestu typu bod bod (tj. mezi sídlem ISP a uzlovým bodem lokální kabelové sítě), nebo rozsáhlejší pátevní datovou síť pro propojení více lokalit.

Zpracování dat

Řešení způsobu zpracování dat úzce souvisí s tím, zda jsou provozovány datové přenosy pouze v rámci jediné lokální sítě kabelové televize, nebo v několika lokálních sítích spojených datovou páteří. V prvním případě bude veškerá technologie soustředěna v uzlovém bodu lokální sítě, ve druhém případě je vhodnější dvoustupňové řešení primární zpracování dat v místě vstupu do pátevní datové sítě a sekundární zpracování v jednotlivých uzlových bodech lokálních kabelových

Základním požadavkem na jakoukoli síť je její bezporuchový provoz. Tuto potřebu řeší tzv. správa sítě. Ke správě sítě je možné použít různých prostředků od speciálních zařízení přes stanice v síti až po lidský faktor. Pod pojem správa sítě spadají následující úlohy:

- sledování stavu sítě (network monitoring)
- řízení sítě (network control)
- diagnostika sítě (network troubleshooting)
- statistika sítě (network statistical reporting)

Všechny tyto úlohy se vzájemně prolínají a často je řeší jedno zařízení.

Celá pátevní datová síť bývá založena na využití PC jako routerů (směrovačů). Vhodné je využití unixového operačního systému, zajišťující robustnost a spolehlivost celé páteře. Routery jsou schopné provádět nejen směrovací úkony, ale také provozovat další služby nutné pro provoz sítě. Samozřejmostí je provoz distribuovaného systému DNS, který provádí mapování IP adres na doménová jména jednotlivých strojů. V rámci sítě je k dynamickému přidělování IP adres využíván protokol DHCP. Tento protokol je povolen pouze na koncových routerech a slouží k přidělování IP adres koncovým stanicím, případně kabelovým modemům. Dalším z protokolů, jež jsou využívány na routerech, je protokol NTP, který slouží k synchronizaci systémového času v celé síti. Kromě těchto protokolů jsou na routerech provozovány i servery elektronické pošty, proxy servery a HTTP servery. Proxy servery slouží ke zrychlení provozu na spojích k zákazníkům, ale využívají se i ke sbíru statistických dat o síti. Nedílnou součástí provozu celé sítě je i systém firewallů, provádějících filtrování paketů jdoucích z a do sítě. Zvyšují zabezpečení celé sítě proti neoprávněnému zásahu zvenku, ale i zevnitř. Kromě zabezpečení pomocí firewallů je v současnosti provoz na úrovni správců sítě kryptován, a tím je riziko "nabourání" celé sítě výrazně sníženo.

Distribuce dat po rozvodu kabelové televize

Jak bylo v úvodu naznačeno, je televizní kabelový rozvod poměrně kvalitním širokopásmovým médiem, vhodným pro aplikaci datových přenosů. Přesto je při zprovoznění systému přenosu dat nutné realizovat několik kroků:

- optimalizaci stávající sítě a zprovoznění tzv. zpětného směru
- odstranění zdrojů rušení, resp. potlačení rušivých vlivů zejména v kmitočtovém pásmu zpětného směru
- nasazení a zprovoznění příslušné technologie pro datové přenosy

Běžné využití kabelových rozvodů pro přenos TV a rozhlasových programů používá pouze tzv.

dopředný směr od centrálního uzlu (tzv. hlavní přijímací stanice, ve které je soustředěna technologie pro příjem a šíření TV a rozhlasových programů) k jednotlivým abonentům. Pro datové přenosy je jednak využita vhodná volná část frekvenčního pásma tohoto dopředného směru {typicky pásmo 47-860 (606) MHz, případně 88-860 (606) MHz}, pro distribuci dat ve směru k jednotlivým účastníkům navíc pak musí být zprovozněn tzv. zpětný směr přenosové cesty od jednotlivých účastníků do centrálního uzlu sítě (typicky pásmo 5-30 MHz, případně 5-70 MHz). Pro kompenzaci útlumu signálů ve zpětném směru je nezbytné do distribučních tras ve vhodných místech osadit aktivní prvky zesilovače zpětného směru (nejčastěji ve formě zásuvných modulů, vkládaných do pouzdra distribučního zesilovače TKR). Protože zejména u starších rozvodů nebývá struktura stávající sítě navržena v souladu s požadavky datových přenosů, bývá nezbytné provést výpočet parametrů sítě pro zpětný směr a zajistit určitou optimalizaci sítě. Rozsah nezbytných změn samozřejmě závisí na stávajícím zapojení a použité technologii.

Při aplikaci datových přenosů ve stávajících rozvodech kabelové televize dále často nastává nutnost řešit problém přítomnosti rušivých signálů. Zejména pásmo zpětného směru bývá zasaženo rušením, které se při dosavadním provozu TKR nijak neprojevovalo (dané frekvenční pásmo dosud nebylo využíváno). Rušivé vlivy z jednotlivých větví rozvodu se navíc směrem k uzlovému bodu vzájemně sčítají a v nepříznivém případě může dojít k tomu, že při spuštění datových přenosů v jednom dílčím úseku rozvodu je vše funkční, kdežto po nasazení datových přenosů v rámci celé sítě je situace opačná. Problematickým místem celé sítě z hlediska rušivých vlivů bývá zejména kvalita konektorů a provedení instalace vnitřních rozvodů.

Se zaváděním nových technologií jsou v současnosti často realizovány hybridní sítě, v nichž jsou některé části distribuční trasy provozovány s využitím optického kabelu (obvykle u rozsáhlejších lokalit, případně u lokalit vzájemně prostorově dislokovaných). Přenos dat po optickém vláknu (využívá se samostatné vlákno pro přenos ve zpětném směru) je při použití příslušné technologie funkční a z hlediska celkové koncepce datových toků není mezi hybridní a čistou "koaxiální" sítí žádný rozdíl.

Vlastní technologie pro přenos dat po TKR je tvořena zejména centrální řídící jednotkou (bývá umístěna v uzlovém bodu sítě), tzv. kabelovými modemy u jednotlivých účastníků a příslušným programovým vybavením. Centrální jednotka zajišťuje zejména konverzi dat do své podoby (nejčastěji se používá modulace QPSK či QAM), přiděluje jednotlivým modemům příslušné přenosové pásmo, řídí veškerou komunikaci, zajišťuje konfiguraci a správu systému.

Doplňkové technologie

V některých případech je vhodné kromě realizace datových přenosů po TKR umožnit i doplňkové možnosti přístupu do této lokální datové sítě například pokud není síť TKR pokryta celá lokalita, je potřebné připojit vzdáleného účastníka nebo vytvořit datový propoj mezi pobočkami firmy, z nichž některá není v dosahu TKR. Zde je vhodným řešením použití technologie bezdrátové datové sítě. Přístupový bod bezdrátové sítě, pokrývající patřičnou lokalitu či umožňující vytvoření směrového spoje se vzdáleným účastníkem, je možné umístit buď přímo na uzlový bod sítě (HPS), případně využít technologii přenosu dat po TKR pro distribuci datového toku do vhodnějšího místa lokality. Při použití směrových antén je možné připojení i značně vzdálených účastníků (musí být zachována podmínka přímé viditelnosti, případně lze realizovat spojení přes mezibod).

Dalším doplňkovým způsobem přenosu dat je instalace dial-up serveru a telefonních modemů, které umožňují přístup k lokální síti pomocí běžného komutovaného telefonního

připojení.

Právní prostředí

Spektrum legislativy pro rutinní používání systému je velmi široké. S mírným zjednodušením lze konstatovat, že k provozování uvedeného systému je nutné si opatřit:

- povolení ÈTÚ Praha ke zpìtným datovým pøenosùm po TKR
- koncesní listinu pro poskytování telekomunikaèních služeb
- rozšíření koncesní listiny pro poskytování služeb Internetu

Dále jsou pak využívána generální povolení na TKR, Internet a na využití kmitoètù pro pøenos dat rádiovým spojem.

Jsem malej, ale šikovnej" - Bosch GSM 908

Jan Lipšanský

Už dlouho jsem se neseťkal s tak pøíjemným mobilním telefonem je akorát do ruky, vklouzne do kapsy bundy èi košile, jako by ta pro něj byla pøímo ušita. Ovládání je intuitivní a pøehledné. Vždy najdete požadovanou službu stisknutím maximální dvou tlačítek, a nemusíte ani otevírat tzv. flip. Mobil se dá využít jako hardwarový modem o rychlosti 9,6 Kb/s. Je lehký, má elegantní design, a ta nejmenší baterie z nabízených vydrží dva dny běžného provozu.

Asi nemá pøíliš cenu rozepisovat se o standardních funkcích, tlačítkách (napø. na zesílení èi zeslabení pøíjmu hlasu) a pøíslušenstvích, které dnes obsahují všechny mobilní telefony. Ano, i zde máte na výběr z mnoha způsobù vyzvánění, máte zde adresář, ukazatel baterie, vstupní pozdrav, jež si můžete nadefinovat podle svého (napø. "Ahoj Honzo"), èítaè èasu a ceny hovoru, kalkulaèku, možnost zasílání a pøíjmu SMS zpráv... Takovými podružnostmi se nadále nemíním zabývat. Chci se zaměřit na funkce a schopnosti, jež z tohoto mobilního telefonu dělají mimořádný pøístroj.

Velikost a hmotnost

Mezi jiné pøednosti patøí rozměry telefonu (50 x 112 x 17 mm) a hmotnost se standardní baterií èiní 112 g. Pøestože je tak malý a mikrofon jsem hledal málem s lupou, poslech a pøíjem hlasu na druhé stranì byl vždy dostateènì silný a bez problémù. Slyšel jsem dokonce výborní i svou dívku, jejíž "telecomácký" telefon má jakousi konstrukèní vadu a z běžné pozemní linky ji vltšinou skoro vùbec

Výdrž baterií

Aèkoliv jsem používal jednu z nejmenších baterií urèených pro tento telefon, vydržela mi pøi běžném provozu bez nabíjení v pohodí dva dny. Vyzkoušel jsem i dìsnou zhùvìilost (Díky Paegase! Díky Danielo!), kdy jsme s mou dívkou ihned po nabití baterie provedli jeden jednolitý, nepøerušovaný hovor. Baterie vydržela hodinu a pùl. Uf! Nabíjení kupodivu také netrvá pøíliš dlouho. Dobíjel jsem baterii vždy ráno pøed odchodem do práce, což znamená, že celý proces nemohl zabrat více jak tøi ètvrti hodiny.

Intuitivní ovládání

Celé menu je mimo jiné v èeštìnì, ale na výběr jsou samozøejmì i další jazyky (telefon zvolí automaticky jazyk podle "státní pøíslušnosti" vložené SIM karty). Pokud máte zavøený flip, naleznete na hlavním panelu jen ètyøí tlačítka. To èervené je zapnutí/vypnutí mobilního telefonu. Žlutá šipka nahoru vede ke zkratkám Odchozí hovory, Zodpovízené hovory, Zmeškané hovory, Zprávy, Vlastní èíslo, Servisní èísla (jen u Paegasu), Povolená èísla a Telefonní seznam. Snad se není potøeba pøíliš rozepisovat, co nabízejí.

Žlutá šipka smìrem dolù vede pøímo do jednotlivých záznamù telefonního seznamu, a staèí kdyžtak otevøít flip a nařukat jedno dvì písmena hledaného jména, a jste na nìm. Inu, a to poslední, ètvrté a zelené tlačítko úplnì vpravo, vás odvede do Menu, kde opìt èeká klasika:

Služby sítì, Nastavit tón, Nastavení telefonu, Zprávy, Telefonní seznam, Ěítaè èasu a ceny hovoru, Bezpeènostní kódy, Kalkulaèka, a funkce, jež mne potířila nejvíc: Expandia.

Expandia Banka

Jste-li klientem Expanida Banky, pøijde vám tato funkce velmi vhod. Nechte si pøímo v Klientském centru nastavit váš úèet (vše je jistìno èíslem vaší SIM Toolkit karty, PIN èíslem, jež znáte jen vy, a èíslem úètu), a mùžete si z mobilního telefonu vyžádat informace o zùstatku, kursu deviz, o pøíjmech, výdajích èi úrocích. Mùžete takto provádìt platební pøíkazy, což jsem si samozøejmì hned vyzkoušel, a spokojenost byla nesmírná. Miluji on-line komunikaci.

Hardwarový modem

Jde o funkci, která mne skuteènì uzemnila. Mobilní telefon totiž po pøipojení kabelem na sériový port poèítaèe funguje jako standardní modem (pravda, jen o rychlosti 9,6 Kb/s, ale vždy□ mluvíme o mobilním telefonu!), který se dá použít pro pøenos faxù i dat. Dokonce ani není potøeba instalovat speciální ovladaè, staèí ten bižný, jež mají každá Windows. Pøesto je k datové sadì (prodává se zvláš□) pøibaleno CD s jednoduchým prográmkem, díky nìmuž máte k dispozici prosté, ale úèinné rozhraní ve stylu Windows. Obsahuje tlaèítka pro pøíjem a odeslání faxu, dat a SMS zpráv, a má zabudován telefonní seznam. Co jsem si nemohl ovìøit, je tvrzení firmy Bosch, že telefon komunikuje také s PSIONy a jinými handheldy.

Závìr

Když si k výše uvedeným kladùm pøipoètete i decentní šedi-støíboitý povrch, skuteènì jednoduché a prosté ovládání, a již výše zmínìný klad, že se tento mobilní telefon tak nìjak dobøe drží v dlani, máte i nìco, co bych osobnì nazval pøidanou hodnotou. Prostì je vidìt, že designèøi a tvùrci práci skuteènì neodflákli. Mé díky vám.

Pro recenzi tohoto mobilního telefonu poskytla SIM Toolkit kartu spoleènost Paegas-Radiomobil.

Bosch GSM 908

- + intuitivní ovládání
- + èeština
- + veřkeré datové služby
- + využití mobilu jako modemu
- + porovnání cena/výkon
- + umíEFR
- chybí datum a èas u hovorù

K testu poskytla firma:
Robert Bosch odbytová s. r. o.,
divize Bosch Telecom

Cena: 9 950 Kè (s DPH)

Hardware

Seznamte se s high-endem - Systémy pro profesionální zpracování obrazu

Tomáš Kocanda

Speciální efekty, støih, zñilky, reklamy, triky. To jsou všechno termíny, které téměř každý ètenàø slyšel. Ti z vás, kdo se zabývají nijakou formou více èi ménì amatérského nebo poloprofesionálního zpracování pohyblivého obrazu z videokamery a□ analogovými metodami nebo pomocí nijakého bližñi dostupného softwaru mají pravdìpodobnì pocit, že jsou téměř profesionály v oboru, a že jejich systémy jsou (snad kromì výkonu) podobné technologiím, které se používají ve studiích známých ze závìreèných titulkù filmù.

Málokdo má ale opravdu pøesnìjší pøehled o tom, co za techniku používá bižñá praxe (nebo televizní stanice) a jak se vyrábí grafika užívaná v televizi, zñilky anebo reklamy èi hudební klipy. A proto vám pøinášíme několik èlánkù, které jsme pøipravili ve spolupráci s jedním z pøedních svìtových výrobcù, britskou firmou Quantel a jejím èeským zastoupením 20-20 Vision Graphics.

Seznámíme vás s jednotlivými oblastmi profesionálního zpracování pohyblivého i statického obrazu, ale na pøíkladech z èeské tvorby vám pøiblížíme i praktické nasazení těchto technologií a jejich pøednosti, možnosti i výsledky (pro ilustraci, na systémech Quantel se zpracovávaly kompozice a vizuální efekty mnoha filmù a reklam, napø. Zlaté oko, Zítøek nikdy neumírá, Pidilidi, Ztraceni ve vesmíru atd.).

Co je to high-end?

Pomìrnì èasto užívaným termínem v oblasti profesionální techniky je anglické slovní spojení high-end. Mnoho výrobcù technologií pro institucionální sféru touží po proniknutí na trhy ovládané několika pøedními firmami, proto své poloprofesionální systémy oznaèují jako "high-endové" a nezasvěcený zákazník nebo zájemce èasto nemá jasno v tom, co vlastnì high-end znamená. Pøesná definice pojmu "high-end" se hledá tìžko, ale zjednodušení tak můžeme oznaèit zaøízení a technologie v oblasti audia a videa, které jsou navrženy bez kompromisù co se týèe použité technologie a výkonu, i bez ohledu na cenu. Jinak øeèeno, jde o systémy, jež nabízejí absolutnì nejvyšší výkon a možnosti ze všech kategorií bez jakéhokoliv omezení (snad jen souèasným stavem vývoje a výroby) bez ohledu na to, co takové systémy stojí.

Celá víc má øadu dalších aspektù napøíklad to, že tyto špièkové technologie ztrácejí oproti jiným systémùm svou hodnotu mnohem ménì i v prùběhu delšího èasového období. Ale i zde jsou výjimky, jak to už na svìtì bývá. Ne všechna nejdražší øešení jsou ta nejvýkonnìjší avšak u profesionálních systémù vstupují do hry i další nesmìrnì důležité faktory: zejména spolehlivost a stabilita systému. Takže v následujících kapitolách se budeme zabývat pøevážnì opravdovými high-end systémy.

Co je postprodukce, broadcast?

Bližñí poètaèoví "znalci" oznaèují vìtšinou všechny obory zpracování videa nebo filmového obrazu slovem "animace" a televizní grafiku jako "titulky". Zdá se tedy, že bližñí seznámení s kategoriemi techniky i s prací bude namístì. Nezákladnìjší rozdílení by mohlo být na práce v oblasti televizního vysílání (TV broadcast), videodesign, video a filmová postprodukce. Postprodukèními pracemi bývá prakticky všechno, co se týká zpracování již natoèeného materiálu vèetnì støihu, barevných korekcí, efektù atd. tedy vše, co se nepøøídí pøímo

bíhem natáčení. Vzhledem k možnostem dnešních postprodukčních systémů řada režisérů spoléhá na dodatečně zpracování a natáčí přímo s tím, že se natočený materiál výrazně upraví pomocí digitálních postprodukčních metod.

High-end systémy, které dokáží zpracovat náročně požadavky kladené profesionálním nasazením, se dají poměrně velice přesně specifikovat na:

- nelineární on-line stříhové systémy
- efektní on-line stříhová pracoviště
- systémy pro obrazové kompozice
- videodesign
- stříhové videoservery a distribuční servery
- video-paint systémy pro statickou televizní grafiku a její odbavování do vysílání
- filmové efektní a kompoziční systémy.

Většina systémů se nedrží striktně v hranicích těchto kategorií a nabízí určité "přesah" funkcí a možností. U tak drahých a specializovaných systémů si většina zákazníků přiznává takové, které pokud možno co nejpřesněji splní požadavky na jejich nasazení v provozu, a všechno navíc už jen zatěžuje systém nebo obsluhu a zvyšuje cenu. Velice úzká specializace systémů v high-end kategorii je proto typickým znakem.

Videoobrazové formáty

Pro alespoň základní orientaci v profesionálních obrazových formátech používaných ve video a TV aplikacích se nevyhneme trošce technických údajů. Základním standardem, který definuje parametry digitálního zpracování v profesionálních videoaplikacích, je formát ITU-R 601. Jedná se o celosvětově používaný standard pro systémy s 625 i 525 obrazovými řádky. Tento standard definuje způsob vzorkování signálu: 4:2:2 s frekvencí 13,5 MHz a 720 vzorky jasů (luminance) v aktivní obrazové řádce, s osmi nebo desetibitovou digitalizací. Typů vzorkování jasové a rozdílových barvonosných složek existuje na trhu několik (4:1:1, 4:2:0, 4:4:4, 4:4:4:4.) další podrobnosti jsou v PC WORLDu 1/99. Pro informaci si stačí zapamatovat, že způsob vzorkování videosignálu 4:2:2 (Y, R-Y, B-Y) je používán v celosvětovém standardu digitálního videa ITU-R 601 (zkráceně 601).

Kam s tím

Zásadní otázkou je způsob ukládání tohoto digitálního signálu na archivní média což jsou nejčastěji pásy.

Nejvyšší metou, ke které se dá v rozlišení a kvalitě obrazu zatím dospět, je formát D1. Ten ukládá na 19mm pásku digitální signál formátu 601 pomocí vzorkování standardem 4:2:2 v délce až 94 minut. Díky velmi velké šířce pásma při nahrávání barvonosných složek, téměř bezztrátovému kopírování a duplikování, je tento formát ideální pro postprodukční práce, a vzhledem k podpoře téměř všech profesionálních zařízení jako jsou přepisové systémy, diskové rekordéry a efektní systémy odpadají jinak obtížně řešitelné integrační problémy. Nicméně rekordéry formátu D1 patří k nejdražším na světě, a to je důvod, proč nejsou příliš často k vidění v televizních aplikacích. Pouze špičkové (i české) postprodukční firmy v nejvyšší kategorii jsou právě tímto typem rekordéru zpravidla vybaveny.

Kromě D1 je možné vidět řadu dalších digitálních formátů (D2, D3, D5..), však nejsou v praxi tak rozšířené jako D1, alespoň co se postprodukce týká.

Další užívané formáty digitálního záznamu již používají nějakou formu komprese, jež znamená více či méně patrné ztráty při vícenásobném kopírování a znemožňuje náročnější barevné korekce, klíčování a efekty. Podrobnosti o nich jste mohli číst v článku "Co znamená DV dnes?", v PC WORLDu 1/99.

V zásadě je jasné, že čím menší komprese se používá a čím více se použitý formát blíží k bezkompresnímu zpracování videa 601, tím lépe.

Co byste měli znát

Jedním z nejčastěji používaných termínů, s nímž se můžete setkat, je stěih. Snad s výjimkou sportu (kdy se přepínají pohledy) je nutné jakýkoliv jiný videomateriál před dokončením nějakým způsobem sestěihat. Stěihových metod je několik a existují mezi nimi podstatné rozdíly. Pro pochopení postupů používaných na současných profesionálních stěihových pracovištích se musíme podívat na jejich podstatu.

Lineární

Základem lineárního stěihu je materiál přehrávaný nebo nahrávaný na pásku. Protože přístup k materiálu na pásce není možný jiným způsobem než lineárním, je nutné přehrávat materiál v pořadí, v jakém byl reálně natočen. Ačkoliv se lineární stěizny používaly přibližně od konce padesátých let do začátku osmdesátých, nebyly tak označovány, protože jiný způsob stěihu než lineární neexistoval. S příchodem nelineárního stěihu vznikla potřeba tuto starší metodu odlišovat, a tak se tradiční stěihová pracovištía označují jako lineární. Jejich základní nevýhodou je nemožnost přímo vložit mezi dvě sestěižené sekvence další materiál, aniž by bylo nutné již hotový stěih dlat znovu nebo kopírovat. Neustálé přetáčení materiálu, hledání míst stěihu znamenají obrovské časové ztráty. Princip nemožnosti jakýchkoliv oprav a změn odsunul tento typ stěižení do pozadí, nicméně nejen u nás se tímto způsobem stěihu ještě můžeme setkat, a to zejména z finančních a organizačních důvodů. Typická pracovištía jsou tvořena dvěma příspěvkovými videorekordéry a jedním nahrávacím rekordérem, titulková-cím zařízením a efektovou jednotkou (typicky zoom, pohyb obrazu po pozadí, rotace, perspektiva a jiné 3D efekty, blur). Ovládání celého pracovištía se provádí z ovládacího pultu neboli režie (switcher), která také řídí nájezdy videorekordérů.

Nelineární

Nelineární stěih nepoužívá pro záznam pásek, ale většinou média založená na diskových technologiích umožňuje rychlý přístup ke stěihanému materiálu. Na trhu je řada systémů, které používají více či méně technologicky dokonalé diskové subsystemy a nejrůznější stupně komprese. Nejvyšší třídou jsou systémy založené na diskových polích, s možností skutečně náhodného přístupu k uloženému obrazovému materiálu a nepoužívající žádnou kompresi.

Nejvyšší forma stěihu je tzv. on-line stěih umožňuje provádět libovolné stěihové práce v plné kvalitě, a v případě on-line stěižení s náhodným přístupem k obrazovému materiálu pak prakticky řeší stěih bez jakýchkoliv kompromisů co se postupu práce týče. Ovšem pro časově náročné operace, jako je prohlížení a výběr natočeného materiálu a základní stěih, je využití on-line stěižení příliš drahé, a tak se pro tyto operace využívají levnější off-line stěihová pracovištía. Výstupem z on-line stěihového pracovištía je potom hotový materiál z pohledu videa okamžitě připraven pro vysílání nebo pro distribuci.

Princip off-line støihu je založen na faktu, že v mnoha pøípadech není nutné pøi pøípravì výsledného støihu pracovat celou dobu s nejdražším on-line støihovým systémem, ale stačí využít pomìrnì levných zaøízení z kategorie off-line pro pøípravu a základní výběr scén a støihových míst. Výsledkem je soubor s tzv. EDL kódem, což znamená Edit Decision List tedy seznam s pøesným postupem, jak provést sérii støihù podle údajù časového kódu. Tento soubor se ukládá na bižnou disketu a pøedává se se vstupním materiálem ke zpracování v on-line støižnách, kde lze automaticky nebo ruènì provést nejen sérii tìchto støihù (tzv. conforming), ale jakkoliv upravit pøùbìh støihu, provést barevné korekce, efekty atd. Nejèastěji používané formáty EDL jsou CMX 3400 a 3600, ale na trhu existuje øada softwarových konvertorù, které jeden formát EDL pøevedou na jiný (používaný jinými

Moderní nelineární støihové studio dnes tvoøí jeden videorekordér (nejèastěji formátu Digital Betacam) a integrované støihové pracovištì s patøiènou diskovou kapacitou. Vzhledem k tomu, že vìtšina tìchto systémù dokáže velice efektivnì a snadno støíhat videoi audiomateriál, bývají tyto systémy doplnìny o øízený mixážní pult, který se kombinuje s ovládáním ve støihovém softwaru. Zvukový materiál je ukládán a zpracováván digitálnì, a tak jsou pracovištì vybavena vstupními (A/D) a výstupními (D/A) pøevodníky. Datový formát používaný pro digitální audio je definovaný standardem AES/EBU. V pøípadi audia se døíve nebo pozdìji setkáte s termínem embedded audio, což znamená, že zvukový záznam je zakódovaný do obrazového a vystupuje nebo vstupuje do systému na stejném SDI konektoru, což zjednodušuje propojení zaøízení ve støižnách. Zmínìný standard SDI (Serial Digital Interface) je založen na 10bitovém interfacu s datovým tokem 270 Mb/s digitálního videa se 4 x 4 zvukovými stopami. SDI interface používá standardní 75ohmové konektory BNC a koaxiální kabel (vìtšinou speciálnì urèený pro SDI spojení) s maximálním spojením signálu na vzdálenost až 200 m.

Efekty, korekce, grafika

Tradièní lineární støihové systémy umožòovaly jen velice omezené korekce a efekty. Tato omezení vycházejí z principu tìchto støižen. O moderních úpravách obrazu se tvùrcùm mohlo jen zdát. S pøíchodem high-end on-line nelineárních pracovištì se situace bìhem velice krátké doby zcela zmìnila a ústup od lineárního støihu byl doslova revolucí, která bohužel postavila majitele pomìrnì drahých lineárních systémù do složitého postavení.

U nás je situace ještì horší kvùli neodpovídajícímu pomìru ceny za práci v nejlepší pøípadi 50 % cen obdobného zahranièního pracovištì pøièemž hodnota zaøízení, která tvoøí hlavní èást nákladù, je stejná. O kvalitì strategického plánování vypovídá i skuteènost, že zájem tuzemských subjektù o nové technologie patøí v porovnání velikosti trhu s vyspìlými evropskými zemìmi mezi nadpøùmìrné, ale rozhodnutí se èasto dilají naprosto nepochopitelná, bez dùkladné analýzy a testování nabízených zaøízení. Ale to už je o nièem jiném...

Moderní on-line nelineární støižny nabízejí nejen fantastické barevné korektory, které pracují nezávisle v barevném prostoru YUV ale dokáží i na obrazové sekvenci selektivnì nahradit s maximální pøesností vybranou skupinu barev (napø. jen barvu rtù), provádìt nejrùznìjší efekty vèetnì tzv. particle efektù (struktura ohnì, kapek tekutiny), rozostøení obrazu témìø v reálném èase vèetnì smìrového rozmáznutí obrazu (directional blur) a pohybového rozostøení (motion blur).

Možnosti tìchto efektù a korekcí jsou prakticky neomezené, stejnì tak veškeré 3D efekty jako jsou prohýbání a zvlnìní obrazu, rotace obrazu v prostoru atd. Velice dùležitým faktorem pro výběr konkrétního systému jsou i funkce sledování urèitého místa obrazu v sekvenci

(tracking), což se používá pro stanovení dráhy pohybu určitého objektu nebo části obrazu v prostoru, a na tuto dráhu lze pak určitým způsobem aplikovat jiný statický obraz nebo jiné video a vytvořit tak např. novou etiketu výrobku i při pohybu originálního obrazu v prostoru nebo mimo obrazovku.

Velice důležitou skupinou funkcí je klíčovací modul, který se používá pro vymezení určité části scény pro kompozici s jiným obrazovým materiálem. Pro špičkové klíčovací moduly není problém vyklíčovat poloprůhledné objekty (voda, vzduch, oheň, kouř, průhledné látky) s neuvěřitelnou kvalitou a velmi rychle. Umožňují definovat pomocí vektorových klíčů kam až pozadí ve scéně sahá (garbage matte), a v případě záběrů s okolím pozadí lze tuto klíčku kdykoliv upravit.

Většina efektů a barevných korekcí je tzv. keyframovatelná (keyframable pokud někdo zná lepší české slovo vysvětlující tento termín, budu velice rád, když se ho dozvím pozn. autora). Jde o to, že lze automaticky definovat počet obrazových políček, na kterých se bude daný efekt nebo korekce provádět, a lze (pomocí klíčů) definovat průběh (nejčastěji aplikované množství) té či oné korekce či efektu v čase. Takže se dá snadno stanovit, že daná barevná korekce bude povolna aplikována na prvních padesáti snímcích a plynule zmizí během dalšího sta políček. Průběh je znázorněn graficky jako klíč, kterou lze upravit, a definovat tak nový průběh dané funkce.

Grafické elementy jako jsou vektorové klíčky, čáry, obrazce a texty jsou vytvářeny ve většině případů vestavným video-paint systémem s téměř neomezenými možnostmi, včetně uživatelsky definovatelných sad štítků a efektů. V některých systémech je počet vrstev těchto grafických elementů a jejich efektů, včetně pohybu v prostoru, zcela neomezený. Písmo je nejčastěji vektorové.

Záměrně jsme se zatím nezmínili o vlastních stěžích. Kromě základní sady stíraček a prolínaček, definovaných americkou organizací SMPTE (Society of Motion Picture and Television Engineers), lze totiž vytvářet tisíce uživatelských efektových stěžích omezených jedině fantazií tvůrců. Přesné místo stěžihu, stejně jako počáteční a konečná pozice stěžihu, jsou volně definovatelné a kdykoliv upravitelné. Posunovat lze počet obrazových políček skrytých pod vlastním stěžihovým místem před i za stěžihem, stejně jako odpovídající zvukové stopy. Protože se žádný materiál neztrácí, lze se kdykoliv vrátit k originálu nebo jakkoliv upravit průběh stěžihu (změnit soupisku).

Efekty a stěžihy by nebylo možné provádět efektivně bez možnosti vrstvit video, tzn. mít alespoň jednu vrstvu pohyblivého videa nad pozadím, které tvoří také pohyblivé video. Některé systémy umožňují provádět např. posuny části nebo celého obrazu jen ve vrstvách, další dokáží provést např. 3D posun i ve vrstvi základní. Počet těchto vrstev je různý záleží na potřebách pro konkrétní aplikaci. Ryze stěžihové systémy mívají dvě až pět vrstev, efektové stěžihy pro komerční práci až osm vrstev. Efektové kompoziční systémy pro videodesign existují i v 99vrstevém provedení, a na trhu je nyní i efektová stěžihna bez omezení počtu aktivních vrstev. Pochopitelně záleží nejen na přáních zákazníků, ale i na jejich finančních možnostech, protože každá vrstva radikálně zvyšuje nároky kladené na hardware systému a na jeho stabilitu, a potažmo na finance.

Hardware a software

Z předchozího textu jasně vyplynulo, že nároky kladené na profesionální pracovišti jsou obrovské a datové toky a kapacity kladou extrémní požadavky na systémový návrh. Některé výrobci využívají výkonné obecné pracovní stanice (SGI, NT, často i Apple) s doplněním o speciální hardware (videosubstýmy a disková pole), a snaží se využít poměrně dostupný a

více èi ménì spolehlivý a stabilní hardware potažmo operaèní systém pro chod vlastních softwarových aplikací.

Na stranì druhé stojí ryze jednoùèelovì navržené systémy, které sice používají aplikaèní software, ale ten není aplikován na obecný hardware, nybrž na speciální, vysoce výkonné hardwarové systémy, navržené za jediným úèelem nabídnout maximální výkon pøi maximální stabilitì. Soupeøení mezi obìma variantami je nekonèící boj, ale faktem zůstává, že pro nejnároènìjší aplikace je zejména z dùvodù stability systému výhodnìjší dedikovaný jednoùèelový systém tzv. black box, který navíc oproti obecným poèítaèùm nabízí mnohem delší morální životnost.

Výrobci softwarového aplikaèního vybavení musí do výzkumu a vývoje svých technologií investovat prakticky stejné prostøedky, jako vývojáøi jednoùèelových systémù. Firmy bez špièkového výzkumného centra nemají šanci na pøežití, a zanedbání nebo jakékoliv omezení vývoje pøi souèasnèé konkurenci není prakticky možné.

Pro a proti

Zákazníci, kupující si obecný hardware a aplikaèní software, chtìjí využít výhodu, kterou jim dává jednak volný výběr softwaru, a jednak možnosti upgradovat svůj systém podle nabídek vývoje poèítaèového hardwaru a vývoje operaèních systémù. Teoreticky je to dobrá cesta, ovšem v praxi je situace ponìkud odlišná. Pøedevším jednotliví výrobci aplikací i hardwaru potøebují prostøedky na výzkum a vývoj nových technologií a levné upgrady, které oèekávají zákazníci, jim tyto prostøedky nedodají. Proto dochází k situacím, že nová verze softwaru pracuje jen na nové verzi operaèního systému, jenž ovšem ke svému chodu vyžaduje i nový hardware. Díky této spirále nekoneèných upgradù se poèáteèní "výhodné" ceny bìhem doby stávají neskuteènì drahým zbožím.

Navíc kombinací minimální dvou dodavatelù (hardwaru a softwaru) vznikají problémy. Kdo pak zodpovídá za vyøešení problémù spojených s praktickým používáním daného systému? Obvykle výrobce hardwaru argumentuje tím, že neruèí za to, jak stabilní a kvalitní aplikace napíše softwarové firmy, a tyto zas v pøípadì obtíží argumentují problémy s operaèním systémem nebo samotným hardwarem, což není v jejich kompetenci... Obecnì se udává, že náklady na údržbu a technické inovace se v pøípadì poèítaèových pracovišť pohybují až do výše 40 % z poøizovací ceny roènì.

Neèekané akvizice v oblasti výrobcù profesionálních systémù založených na bázi obecného hardwaru (napø. Discreet Logic, Scitex DV, Textronics DS pozn. redakce), nepøispìly ke klidnému spánku jejich zákazníků, kteøí èasto ani nevidí, jestli se jejich aplikace bude ještì vùbec vyvíjet a zdá se doèkají koneènì funkèní a stabilní verze.

V pøípadì jednoùèelových systémù sice uživatel nemùže na takovém stroji souèasnì zpracovávat video, hrát hry a vést úèetnictví ale to také nebyl dùvod, proè si takový systém poøizoval. V high-end aplikacích jde o bezkompromisní øešení, a tím obecné poèítaèové systémy nejsou. Navíc jednoùèelový hardware, navržený napø. na støih videa v reálném èase, bude poskytovat stejný výkon i bìhem nìkolika let, a v pøípadì, že výrobce dodává nové verze softwaru a v pøípadì potøeby i upravené hardwarové komponenty, pohybuje se morální životnost tìchto systémù v øádu desítek let. Napøíklad repasované a upgradované systémy Quantel se prodávají za 80-90 % poøizovací ceny zcela nových systémù, a výrobce na ni nabízí stejné záruky jako na stroje nové.

Neménì dùležitým faktorem je snazší diagnostika problémù, opravitelnost, spolehlivost a stabilita jako taková. To je také dùvodem jejich oblíby, kterou neotøásly ani výrazné pokroky

ve vývoji nových počítačů a procesorů. Dokonce se mi zdá, že po obrovském rozearování řady uživatelů počítačových systémů, jednoúčelová zařízení posilují svou pozici na trhu.

V dalším článku se zaměříme podrobněji na aplikace v oblasti videodesignu, popovídáme si s některými českými tvůrci o jejich praktických poznatcích z této oblasti a podíváme se i na umělecké aspekty práce s high-end systémy.

Budeme velice rádi, když nám zašlete své názory, dotazy a připomínky k tomuto tématu a na vaše dotazy zveřejníme odpovědi příslušných odborníků (pište na adresu redakce, či emailem na pcworld@idg.cz).

Důležitá poznámka k terminologii

Většina technologií pochází ze zemí, kde se převážně mluví anglicky a není proto divu, že se anglická terminologie přenáší i do běžné mluvy odborníků v našich zemích. Některé termíny odpovídají zavedeným českým ekvivalentům, které se používají řadu let, ale některé nové postupy, funkce a techniky zejména digitálních systémů svůj český překlad nemají a není ani ustálené pravidlo, jak je vlastně označovat. Většinou se používá "počeštíný" anglický termín, který při fonetickém přepisu doslova bije do očí (jak se vám líbí třeba běžně používaný termín "keyfrámovatelný", nebo by bylo lepší "kýfrámovatelný" či "obrázkoklíčovatelný" v případě, že originál v angličtině je "keyframable"?). Nezlobte se tedy prosím, pokud některé části textu nebudou zcela dokonale česky znějící, anebo pokud si nebudeme jisti, jak daný termín správně napsat. Mluva odborníků ve stěžích může laikovi připadat jako další verze brněnské hantýrky. Posuňte sami na příkladu jako je: "Věera jsem měl problémy s vykličováním těch frejmů, které chtěli pro ident na halu, a jak to bylo zablurovaný, musel jsem to vyházet z peků a poslat to na šérovanej disk na henryho, až jim skončila frekvence a udílat korekce fetlem, protože starej korektor s tím nebyl schopen pohnout a ty barvy vybrat a ty storybórды by dneska jinak nebyly."

Doufáme, že po přečtení pár článků nebude pro naše čtenáře podobná mluva žádný problém a počítačové "experty", kteří náš časopis nečtou, strčí znalostmi do kapsy.

Základní práce, se kterými se seznámíme:

- Zpracování statického obrazu pro TV vysílání, film a video Still pictures neboli stills
- Tvorba identity TV programu, volné práce s pohyblivým obrazem Video design
- Střih, kompozice a efekty pohyblivého videa Editing, compositions & video effects
- Filmové kompozice a efekty, transfery na filmový pás
Digital opticals for movies, film effects & compositions

Jak vypadá Scenic

Michal Bareš

Na letošním CeBITu byla představena nová řada osobních počítačů firmy Siemens, nazvaná Scenic 600 a 800. Již před CeBITem jsme však měli možnost vyzkoušet si jeden počítač z této rodiny u nás v redakci, takže vás s ním můžeme seznámit podrobněji.

Scenic 800 tvoří spolu s modely Scenic 600 "horní" řadu osobních počítačů Siemens, jejímž základem je procesor Pentium II (v nejbližší budoucnosti také PIII). Označení Scenic 600 je určeno pro desktopy, zatímco "osmistovky" označují provedení typu "tower". Druhé dvojčíslo ukazuje frekvenci procesoru, takže například model Scenic 850 již podle názvu naznačuje, že se jedná o tower s procesorem PII, o taktovací frekvenci 450 MHz. Tolik o "číslování", podívejme se raději přímo na počítač.

V redakci se nám objevil Scenic 600, tedy desktop s procesorem PII o taktovací frekvenci 400 MHz. Co se výkonu týče, není to tudíž žádná převratná novinka, zajímavé je na něm především řešení. Značkoví výrobci nemohou co se ceny týče konkurovat bezejmenným sestavám, takže se snaží nabídnout své výrobky firmám nebo zákazníkům, jimž jde o bezproblémový provoz a obsluhu především.

Podíváme-li se pod kapotu počítače (lze jej otevřít bez použití šroubováku), objevíme několik "drobností", jež mohou zpříjemnit život jak uživateli, tak správci sítě. První, na co nám padne pohled, je plastický tunel vedoucí od větráku k procesoru, který funguje jako chladič. Odpadá tak nutnost druhého větráku na procesoru, což je příjemné především kvůli snížené hlučnosti. V kombinaci s inteligentním větrákem (měří teplotu uvnitř počítače a spouští se pouze, když je to zapotřebí) je hlučnost celého systému minimální a občas i nulová. V počítači jsou, jak se zdá, použity šroubky jen k přichycení motherboardu, jinak lze všechny komponenty, včetně karet, vyjmout nebo instalovat bez použití šroubováku. Za povšimnutí také stojí originální krabička pro uchycení mechaniky a pevného disku, kterou lze vyjmout během několika sekund.

Jelikož je počítač určen především pro kancelářský provoz, je vybaven systémem Wake-on-LAN, jenž umožňuje správcům sítě instalovat software, popřípadě provádět údržbu ze vzdáleného serveru. Pod krytem je umístěn spínač, který monitoruje případné otevření skříně (i u vypnutého počítače) a který dokáže správci nahlásit jakýkoliv pokus o ovlivnění hardwarové konfigurace. Jinými slovy, pokud nechcete, aby na vás administrátor "vyběhl", neotevírejte počítač.

Konfigurace počítače závisí z velké části na požadavcích uživatele, pokud se však rozhodne pro tento model, tak může počítat se 400MHz procesorem PII, 100MHz sběrnici, maximální pamětí 768 MB (100MHz SDRAM), 3D grafickým ovladačem Matrox MGA-G100 nebo Millennium G200, síťovou kartou 10/100 Mb/s (on board), ětečkou karet a systémem ukládání obsahu paměti na pevný disk (běžné u notebooků). Z hlediska rozhraní je k dispozici sériový a paralelní port, porty PS/2 pro klávesnici a myš, výstup pro monitor, 2 sloty pro USB a síťová přípojka. V počítači jsou 4 sloty pro PCI, jeden pro ISA, jeden kombinovaný slot a jeden slot AGP.

K výše uvedené sestavě jsme měli možnost vyzkoušet multimediální klávesnici (dva reproduktory, mikrofon), ke které lze připojit sluchátko pro internetové hovory. Užitečnou součástí klávesnice je tlačítko pro spuštění počítače.

Závěrem musíme říci, že tento počítač je zajímavý především svým originálním řešením.

Vcelku se povedl také jeho design, který vhodně doplňuje plochý monitor. Spíše než pro uživatele, jenž potřebuje vysoký výkon a ohlíží se i po ceně, však bude tento počítač zajímavý pro kanceláře nebo podniky, které více hledí na celkové náklady na vlastnictví, než na pořizovací cenu.

Scenic 600

- + zajímavé technické řešení
- + dobrá podpora
- + jednoduchá správa
- vyšší pořizovací cena

Cena konc. doporučená: 59 000 Kč bez DPH
K testu poskytl: Siemens

Pøenosný a bude se líbit - Toshiba Satellite 2520CDS

Roman Barták

Po prodejním úspìchu, jaký v loòském roce zaznamenaly levné modely pøenosných poèítaèù Toshiba Satellite 4000, pøipravila Toshiba pro tento rok další zajímavou novinku v podobì notebooku Satellite 2520. Opìt je urèen pro nejširší tøídu uživatelù, kterým v novém zaobleném designu nabízí vše, co si lze od poèítaèe internetového a multimediálního viku pøát.

Nový design

Toshiba Satellite 2520 je opravdu zcela nový poèítaè, což se projevuje nejen v jeho vzhledu, ale i ve vnitønostech. Konstrukce typu vše-v-jednom nabízí vestavìnou 24rychlostní CD-ROM i disketovou jednotku. Na rozdíl od pøedchozích modelù Satellite však nejsou tyto jednotky umístìny nad sebou, ale CD-ROM najdete na pravém boku, zatímco disketová jednotka se nachází v levé pøední èásti. Obì jednotky jsou pevnì vestavìny, takže je nelze mìnit za jiné moduly. Dùsledkem nového uspoøádání je nejen výrazné snížení výšky poèítaèe (43 mm), ale také jeho prodloužení (309 x 265 mm), takže notebook pùsobí velice tence. Hmotnost zùstala na pøijatelných 3,2 kg (vèetnì baterie).

Nový procesor

Malá revoluce se odehrála uvnitø notebooku, kdy Toshiba vùbec poprvé sáhla mimo svìt Intelu a poèítaè vybavila novým 300MHz mobilním procesorem AMD K6-2 s multimediální technologií 3DNow! Ten je doplnìn o 512 KB cache L2, takže o nedostatek výkonu se rozhodnì bát nemusíte. Testovaný model 2520CDS mìl na desce 32 MB pamìti (lze rozšíøit na 160 MB) a pevný disk o kapacitì 4 GB jak je u Toshiba zvykem, je formátován na dvojici 2GB oddílù, aby šlo bez problému instalovat i starší verze operaèních systémù.

Duální displej

Toshiba Satellite 2520CDS je vybaven 13" DSTN barevným displejem s rozlišením 800 x 600 bodù. Velikostí displeje budete jistì pøíjemnì pøekvapeni, ale stále se jedná o displej pasivní, což se projevuje v menším úhlu pohledu a v pomalejším pøekreslování (to se projeví pøi pøehrávání filmù, které pak pùsobí rozmazanì). Kontrast displeje je pomìrnì dobrý a 2 MB videopamìti dávají pøi daném rozlišení 16 milionù barev.

Zajímavostí je podpora duálního displeje, kterou nabízí Windows 98. K notebooku staèí pøipojit externí monitor, a rázem tak mùžete zdvojnásobit pracovní plochu. Externí zobrazovaè lze také použít pro prezentaci, zatímco na displeji notebooku jsou zobrazeny poznámky. Vše funguje zcela bez problémù, k dispozici je samozøejmì i zrcadlový obraz nebo obraz jen na jednom z displejù.

Kompletní sada rozhraní

Notebook je vybaven tradiční sadou rozhraní, takže k němu můžete připojit všechna běžná externí zařízení (USB, PS/2, napájení, VGA, sériový a paralelní konektor a infračervené FIR rozhraní). Nenajdete zde konektor pro připojení doku v domácích podmínkách se ale s dokovacími stanicemi stejní moc nepočítá.

Najdete zde však konektor vestavného 56k faxmodemu (V.90) a je dokonce homologován.

Nedílnou součástí přenosného počítače je samozřejmě baterie, a s tou budete v případě 2520 jistě spokojeni. Umístěna je v přední pravé části přístroje a je snadno dostupná po odsunutí krytu na boku počítače. Jedná se o 4 000 mAh Lilon baterii, která při testu poskytovala energii na déle než tři hodiny práce při plném vytížení.

Pohodlí při práci

Nová Toshiba je vybavena českou klávesnicí (žádné přelepky), což osobně velmi oceňuji (můžete si ponechat i původní klávesy). Klávesy jsou plných rozměrů a píše se na nich pohodlně. Zajímavá je možnost přes funkční klávesu spustit webový prohlížeč, případně ovládat přehrávání Audio CD.

Slabinou může být Mouse Point pro ovládání ukazatele. Na jeho použití si musíte delší dobu zvykat, a ani potom není ovládání zcela přesné a ukazatel čas od času "uletí".

Software

Integrace hardwaru a softwaru je u přenosných počítačů velice důležitá. Nastavení BIOSu můžete například provádět přímo v prostředí Windows prostřednictvím ovládacího panelu HW Setup. Bohatě jsou možnosti správy baterie, kde lze nastavit různé šetřicí profily.

Toshiba Satellite 2520 je dodáván s Windows 98 CZ a s MS Works 4.

Závěr

Toshiba Satellite 2520CDS je typický přenosný počítač pro běžné uživatele, který nabízí vše, co můžete potřebovat (vzdáte-li se doku a výmínných modulů). Cena je na poskytované schopnosti a výkon poměrně nízká, i když se nevešla pod magickou hranici 40 tisíc Kč. Dostanete roční záruku a jistotu světové značky, tj. až budete například za dva roky potřebovat rozšířit paměť, nemělo by se stát, že ji nebude nikdo schopen dodat.

Toshiba Satellite 2520CDS

- + výkon/cena
- + design
- mousePoint

Cena (bez DPH): 49 999 Kč
K testu poskytla firma: Konsigna

2x A3 v barvě a obě v laserovém provedení

Václav Maletínský

Jak se zkvalitňují technologie, stoupá kvalita a klesá cena barevných tiskáren, tím se více prodávají a tím pádem je nabízí i stále větší množství výrobců. Nyní jsme pro vás připravili představení dvou strojů zvučených jmen, které jsou schopny tisknout v barvě až do formátu A3+(tj. na A3 až do okrajů).

EPSON EPL C8000 kvalitní barvičky

Tiskárna EPSON EPL C8000 nabízí uživatelům rychlost 16 stránek za minutu v černobílém a 4 stránky za minutu v barevném režimu tisku. Nejvyšší použitelné rozlišení 600 x 600 dpi je společně s nově vyvinutou technologií EPSON Aculaser Color Halftoning zárukou kvalitního tiskového výstupu. Zařízení je určeno pro nasazení do provozů s míšněn zátíží do 12 000 výtisků. Zpracování tiskových úloh zajišuje procesor RISC s kmitoètem 133 MHz a pamí s kapacitou 64 MB, s možností rozšíøení na 256 MB. Testovaná tiskárna byla vybavena maximální kapacitou pamíti.

Øídicími jazyky jsou HP PCL 5e, HP GL/2 a emulace jehlièkových tiskáren ESC/P2, ESC/P9 a IBM Proprinter. Je možné objednat a instalovat Adobe PostScript level 3. Ve standardní výbaví je pro pøipojení k poèítaèi pøipraven paralelní port, za pøíplatek může zákazník požadovat i další rozhraní. Patøí sem síťové karty Ethernet 10T, Ethernet 100TX i rozhraní LocalTalk/RS422 a další.

Popis tiskárny a možnosti rozšíøení

Vnější rozměry zařízení jsou 490 x 728 x 641 mm a hmotnost èiní 70 kg. Automatický podavaè pro založení až 250 listů maximálního formátu A3+ (328 x 453 mm) doplňuje ve spodní èásti tiskárny (na levé straní) víceúèelový podavaè pro 150 listů stejného formátu. Výstupy papíru smíøují na horní stranu zařízení a na levou boèní pøíhrádku, a nabízejí kapacitu 250 a 150 listů. Podporována jsou média s gramáží od 60 do 220 g/m². Volitelní je možné pod tiskárnu instalovat pøíhrádkový podavaè na 3 x 250 archů, nebo jednoduchý podavaè pro 250 listů. Spotøební materiál tvoøí tonerové kazety, fotoválec, sbíraè a fixaèní olejový válec. Z jejich cen jsme vypoèítali náklady na tisk 1,10 Kč pøi 5 % pokrytí èernobíle a cca 5,10 Kč pøi pokrytí 20 % barevní.

Dokumentace, ovládání a programové vybavení

S tiskárnou je dodávána pøíruèka uživatele, další èást tvoøí soubory PDF na kompaktním disku. Parametry tisku se zadávají na ovládacím panelu tiskárny, umístìném v horním støedu pøední strany zařízení. Podporován je výtisk konfiguraèních listů a informací o stavu významných dílů.

Na již zmínìném CD-ROMu jsou pøipraveny ovladaèe pro systémy Windows 95/98/NT, které po instalaci zpøístupní bìžné volby tisku, tedy formát a orientaci papíru, druh média atd. Zárove s ovladaèi se instalují také ICC profily, vytvoøené pro jednotlivé režimy tisku a využitelné napø. v programech skupiny Adobe, Corel atd.

Praktický provoz a testy

Dostatečné vybavení paměti tiskárny se příznivě projevilo na zpracování tiskových úloh. Bez problémů jsme tak mohli vytisknout i plnobarevnou rastrovou grafiku ve formátu A3.

Rychlost opakování tisku souhlasí s údaji uvedenými výrobcem. Zajímavé jsou i časy, potřebné ke zpracování prvního výtisku jednotlivých úloh. Výtisk ASCII souboru černobíle trval 28 sekund. Barevný soubor z Wordu si vyžádal 59 sekund, černobíle pak 30 sekund. Výtisk barevného rastrového obrázku 18 x 23,5 cm proběhl od 2 minut a 4 sekund do 2 minut a 17 sekund podle nastaveného režimu tisku a použité aplikace, černobíle pak za 42 sekund. Vektorová grafika si monochromaticky vyžádala 30 sekund a barevně 1 minutu a 36 sekund.

A jak dopadly výtisky ve formátu A3? Na barevný rastrový obrázek potřebovala tiskárna od 2 minut a 44 sekund do 2 minut a 52 sekund podle režimu tisku; barevný dokument aplikace Word si vyžádal 1 minutu a 17 sekund. Rychlost opakování klesá u tohoto formátu na polovinu, tedy 8 stránek za minutu černobíle a 2 stránky za minutu barevně.

Kvalita tisku je skutečně vysoká, výbornému dojmu napomáhá i lesklá úprava výsledného zpracování. Barevné odstíny jsou zpracovány ve shodě s originálem, jedinou výjimku tvořily odstíny černé barvy v barevném tisku. Na kontrolním výtisku rastrového obrázku v programu Adobe Photoshop byly totiž odstíny v rozsahu 60-80 % černé nahrazeny barvou hnědou.

Závěr

Po testech lze EPSON EPL C8000 charakterizovat jako zařízení s průměrnou rychlostí opakování a průměrnou dobou zpracování výtisku z jednotlivých aplikací.

Vysoká kvalita tisku společně s maximálním formátem A3+ předurčují tiskárnu pro použití v oblasti profesionální grafiky a DTP. Pro uživatele je připravena široká škála dalšího rozšíření základního modelu, který je v prodeji za 188 700 Kč bez DPH. Na zařízení je poskytována záruka 1 rok.

EPSON EPL C8000

- + kvalita tisku
- + maximální formát
- pořizovací cena

Cena: 188 700 Kč (bez DPH)

K testu poskytl: EPRINT, Střešovická 49, Praha 6

Lexmark Optra Color 1200 - rychlost především

Druhou tiskárnou pro formát A3+, kterou vám představíme, je Lexmark Optra Color 1200. Tento "barevný rychlík" nabízí rychlost tisku až 12 stran A4 za minutu v černobílém a barevném režimu. Tiskárna pracuje v rozlišení 600 nebo 1 200 dpi. Procesor NEC VR 5000 RISC s taktovací frekvencí 200 MHz na desce doplňuje 32MB paměť s možností rozšíření na

128 MB. Další 4 MB Flash paměti jsou určeny pro uložení fontů, formulářů a maker.

Tiskárna je určena jazyky PostScript level 2 nebo HP PCL 5 při barevném tisku, případně HP PCL 6 při monochromatickém tisku. U testované varianty byla data přenášena z počítače do tiskárny prostřednictvím paralelního kabelu, připojeného na rozhraní Centronics IEEE 1284 B. K dispozici pro počítače Apple Macintosh je připojení LocalTalk. Na trhu je však nabízen také model 1200n, který je obohacen o síťovou podporu a standardně vybavován 64 MB EDO RAM paměti.

Tiskárna je určena pro zatížení až 20 000 výtisků měsíčně a podporuje formát A3+ nebo menší. Pro tisk je použitelný běžný kancelářský papír, stejně tak i obálky, štítky či transparentní fólie. Rozměry tiskárny jsou 555 x 670 x 401 mm a její hmotnost je 51 kg.

Podavače a doplňky

V dolní části tiskárny je zabudován podavač na 250 listů papíru formátu A3+. K zakládání lze využít i víceúčelový podavač, přístupný po odklopení předního panelu. Jeho kapacita je 100 listů a kromě běžného papíru podává automaticky i obálky, fólie nebo archy se štítky. Uživatel si může zvolit různé výstupy papíru, který je směřován na horní stranu tiskárny potiskem stranou dolů, nebo na zadní výstup předávající závislou plochu tiskem nahoru. Na horní výstup se vejde až 250 listů, zadní je určen pro 100 listů papíru. Průchod médií je podporován.

I pro tuto tiskárnu jsou připraveny volitelné doplňky. Jedná se o další dva spodní podavače s kapacitou 250 listů, síťovou kartu či paralelní kartu s infračerveným portem, sériovým rozhraním a LocalTalkem. Pro ukládání maker, fontů, loga či formulářů je určen pevný disk velikosti 2,5".

Dokumentace a programy

S tiskárnou je dodávána uživatelská příručka v angličtině, doplněná stručným českým překladem. Uživatel má také možnost prostudovat si elektronické soubory PDF na dodávaném CD-ROMu. Na stejném disku jsou uloženy ovladače tiskárny pro DOS, Windows 3.x/95/NT, OS/2 Warp a pro počítače Macintosh, doplněné programem Mark Vision utility, umožňujícím dálkovou správu tiskárny.

Praktický provoz a testy

Při instalaci ovladače a čtení PDF souborů dokumentace provází uživatele instalační program společnosti Lexmark. Pro nastavení parametrů tisku je možné využít buď ovládacího panelu na horní straně tiskárny, nebo programu Mark Vision utility, který nabízí stejné funkce jako zmíněný panel. Změny nastavení se v obou případech ukládají do paměti tiskárny, a je tedy jedno, zda uživatel nastaví vlastnosti tisku manuálně nebo programově. V obou případech je možné zadat návrat k firemnímu nastavení tisku.

Tiskárna bez problémů dosahuje rychlosti 12 stran za minutu u formátu A4, pro tisk na arch A3 klesají hodnoty na polovinu. Tisk je v některých odstínech barev při firemním nastavení tmavší, než uživatel očekává. K dispozici je však dostatek nástrojů, kterými je možné barvy vyladit podle svých potřeb.

Namířené řasy z jednotlivých aplikací jsou následující: Barevný výtisk souboru Word trval 25 sekund. Zkušební výtisky vektorové opustily tiskárnu za 22-28 sekund, podle nastaveného režimu tisku. Zpracování souboru Word ve formátu A3 si vyžádalo 34 sekund. Výtisk rastrového obrázku 18 x 23,5 cm probíhl za 1 minutu a 14 sekund řernobíle, resp. 1 minutu a 18 sekund barevní.

Náklady na tisk

Tonerové kazety i fotokonduktory pro řernobílý, resp. barevný tisk jsou pøístupné po odklopení horního víka tiskárny. Náklady na tisk jedné řernobíle strany A4 pøi bžném 5% pokrytí se tak pohybují kolem 0,83 Kč. Náklady na tisk barevné stránky pøi uvařovaném 5% pokrytí každé barvy se pak pohybují kolem 4,13 Kč.

OptraImage 15 Mono/Color další zařzení

Užitné vlastnosti tiskárny lze rozšířit také instalací kompletu OptraImage 15 Mono/Color. Tato sestava obsahuje skener Avision 820c a řídící jednotku OptraImage. Jednoduchým propojením prostřednictvím SCSI kabelu umožňuje OptraImage volit pøet kopií a jejich další vlastnosti. K dispozici je zmřna mřřtka originálu od 50 do 200 procent, zmřny svítlosti ři zpracování rozdílných formátů originálu a kopie.

Avision 820c je stolní jednopřehodový skener pro formát A4, který pracuje v rozlišení 300 x 600 dpi buř v 8bitové monochromatické, nebo 24bitové barevné škále. Skener lze použít v režimu deskového snímání, nebo přehodového snímání nad stojící skenovací hlavou. Skener pracuje rychlostí až 15 stránek za minutu. Data pak zasílá prostřednictvím řídící jednotky tiskárně k dalšímu zpracování. Vstupní zásobník skeneru pojme celkem 50 listů papíru.

Závěrečné hodnocení

Lexmark Optra Color 1200 je na našem trhu v současné době nejrychlejší barevnou tiskárnou, která navíc podporuje tisk na velké formáty papíru. Kvalita tisku je mírně nižší než u konkurenčních zařzení, provozní náklady patřív v kategorii těchto tiskáren k průměru. Pořizovací cena tiskárny je 239 337 Kč u základního (testovaného) modelu. Sířová verze, tedy model 1200a, se prodává za 269 075 Kč.

Lexmark Optra Color 1200

- + rychlost tisku
- + maximální formát
- + možnosti rozšíření
- pořizovací cena

Cena: 239 337 Kč (bez DPH)

K testu poskytl: Altmark, Kloboukova 15, Praha 4

USB: jak to vlastně funguje?

Tomáš Bučina

Tvorba standardů pro nové sériové rozhraní začala už na přelomu let 1994 a 95. Jejím cílem bylo vytvořit už konečně rozhraní, které se bude snadno používat a u kterého nebude nikdy nedostatek portů.

Do té doby byla všechna běžná rozhraní, snad kromě PCMCIA, velmi obtížně konfigurovatelná z pozice koncového uživatele a počítáče se neustále potýkaly s nedostatkem přípojných míst. Postupem času se sice výbava PC ujednotila na dvojici sériových portů, jednom paralelním a jedné klávesnici, ale i tak se poměrně obtížně řešilo připojování třeba skenerů či zálohovacích mechanik skrz různé pass-through (průchozí) konektory.

V té době se sice už do jisté míry zlepšil software z obtížně zvladatelné příkazové řádky do podoby grafických uživatelských rozhraní, stejně jako se hardware začal chovat poněkud rozumněji, jsou připojen na moderní sběrnice, ale stále zde zůstávala mezera v podobě externích zařízení a jejich připojování k PC. Proto se konsorcium firem Compaq, Intel, Microsoft a NEC usneslo, a v listopadu 1995 vytvořilo první oficiální dokument, standardizující nové rozhraní nazvané Universal Serial Bus (USB).

Kategorie zařízení

Vzhledem k maximální přenosové rychlosti 12 Mb/s se z hlediska datové náročnosti mohou k USB připojovat zařízení všech kategorií pomalá, střední a rychlá.

Pomalá zařízení vyžadují datový tok v řádu 10-100 KB/s, a reprezentují především interaktivní vstupní a výstupní zařízení. Typickým příkladem pomalých zařízení jsou myši, klávesnice, pera, herní zařízení, prostředky pro virtuální realitu nebo třeba konfigurační prostředky pro monitor a to vše samozřejmě v obou směrech přenosu (tedy možnost ovládat hru přes USB joystick, stejně jako nechat joystickem kymáčet v režimu

Střední zařízení vyžadují datový tok 500 Kb až 10 Mb/s a jejich představiteli jsou zejména modemy, audiosoustavy, kamery produkující komprimovaný tok videa, připojení ISDN či některé síťové adaptéry. U takových zařízení je nutné zajistit především stálý datový tok, dynamické připojení a odpojení, a v neposlední řadě také simultánní provoz několika z

Mezi rychlá zařízení patří hlavně diskové systémy, skenery či video. Jejich přenosová rychlost se pohybuje kolem 25-500 Mb/s. Tato zařízení se dají k USB připojit pouze za zvláštních podmínek ve speciálním přenosovém režimu.

Vlastnosti USB

Jednou z předních vlastností USB je snadnost použití pro koncového uživatele. Ta spočívá v několika věcech: pouze dvou typech konektorů a jediném typu kabelu, eliminaci veškerých elektrických detailů od uživatele (neexistuje například povinná terminace sběrnice jako u SCSI), ve zcela automatické identifikaci periférií, jejich mapování k ovladači a konfiguraci, možnosti dynamicky připojovat a odpojovat zařízení ve spojení s jejich samočinnou rekonfigurací.

Další důležitou vlastností je široké pole použitelných zařízení. To je zajištěno především ve variabilním datovém toku, od několika kilobitů za sekundu až k megabitům za sekundu podpora mnoha typů přenosů prostřednictvím jediného kabelu, možnost současné práce několika periférií, podpora až 127 souasně připojených zařízení, podpora datových toků souasně s předáváním zpráv, podpora multifunkčních zařízení a nízká provozní režie při přenosu.

Velmi cenná je celková robustnost sbírnice. Do protokolu jsou integrovány mechanismy pro detekci chyb a zotavení, stejně tak jsou podporována hlášení zařízení o vlastních chybách a veškerá zařízení mohou být dynamicky připojována a odpojována bez vyvolání chyb.

Vzhledem k univerzálnosti použití bylo nutné zařadit také širokou flexibilitu USB. Podporovány jsou rozlišené délky paketů podle požadavků zařízení, stejně jako různé přenosové rychlosti. Také kontrola toku dat je součástí přenosového protokolu.

Pro široké rozšíření je nezbytná také nízká cena celého řešení. USB je proto optimalizováno pro integraci do hostitelského systému i příslušných periférií, je přijatelné pro zařazení do velmi laciných zařízení, jako jsou myši či klávesnice, používají se také levné kabely a konektory.

Achitektura USB

Systém sbírnice USB je především důsledně hvězdicový, vícevrstvý a souasně také zcela centrálně ovládaný.

Hvězdicovost je základem USB. Každá periferie může být připojena pouze do zařízení, které v USB funguje jako hub (rozbočovač) a poskytuje tedy další připojné místa. Není možné vázat další periferie na zařízení bez vlastností hubu, neboť hub je zcela zodpovědný za své podřízené periferie.

Vícevrstevná architektura je nutností pro variabilitu připojovaných periférií. Znamená především to, že k hubu je možné připojit buď periferii, nebo další, podřízený hub, který poskytuje další připojné místa, podřízená níže postavenému hubu.

Každá USB sbírnice začíná u jednocentrálního zařízení, tedy hostitele, root hubu nebo kořenového rozbočovače. Tento root hub řídí veškerý provoz na sbírnici, vyvolává a ukončuje datové přenosy a zodpovídá také za správu sbírnice.

Distribuce napájení

Jednou ze zásadních vlastností USB je též distribuce napájení. Vzhledem k vnitřnímu uspořádání kabelu, kde jsou dva vodiče datové, jeden zemnicí a jeden napájecí, je systém připraven také na připojení periférií napájených přes sbírnici.

Paketový model přenosu dat

Komunikační protokol pracuje na principu paketového přenosu. Systém tedy nepřenáší pouze vyhraněná data jedné periferie, ale s pomocí malých bloků údajů je schopen souasně řešit více požadavků a přenosů. Komunikace probíhá v tzv. transakcích, což jsou skupiny

paketů spolu úzce souvisejících. Každou transakci začíná root hub, tedy řadič USB uložený uvnitř PC a vyvedený na zadní stranu ve dvou konektorech. Prvním paketem je token packet, určující typ přenosu, jeho směr, adresu zařízení a číslo koncového bodu. Zařízení, v tokenu paketu označené jako adresované, samo sebe pozná a identifikuje, načež odešle, případně přijme požadovaná data. Také směr přenosu, tedy do host adaptéru nebo do periferie, je určen v tokenu paketu. Nejsou-li už žádná data k dispozici, pošle zdrojové zařízení do cílového oznámení o ukončení přenosu. Cílové zařízení naopak oznámí korektní přijetí dat pomocí zvláštního paketu.

Trubky jádro USB

Transfer dat mezi zdrojem a cílem přenosu se nazývá trubka (pipe). Obecně existují dva typy trubek tokové a zprávové. Zatímco tokové trubky nemají nijak přesně USB specifikovanou strukturu, zprávové ji mají. Mnoho trubek se zapojí okamžitě poté, co se k USB připojí zařízení a je správně nakonfigurováno. Jedna zprávová trubka, nazývaná Default Control Pipe, existuje stále, od okamžiku, kdy je připojené zařízení napájeno. S její pomocí jsou posílány základní zprávy pro přístup ke konfiguraci, stavu a ovládní zařízení.

Správa transakcí zajišťuje práci tokových trubek. Na hardwarové úrovni je zajištěno odebírání a odesílání požadovaných dat, což zajišťuje možnost otevření mnoha tokových trubek pro různá zařízení, přenášející svá data zcela odlišnými rychlostmi. Proti problémům je systém zabezpečen využitím negativního potvrzení přenosu (NAK). Dojde-li od nějakého zařízení signál NAK, paket se zopakuje v nejbližším volném termínu. Tímto systémem je USB schopno v reálném čase zpracovávat několik datových toků s různou rychlostí a s různou délkou paketu. Systém trubek a paketů je jádrem schopnosti USB pracovat s několika zařízeními zároveň.

Aby byl přenos dostatečně robustní, jsou integrovány dvě technologie na řešení chyb. Na bitové úrovni je součástí každého paketu kód CRC, pro zjištění všech chyb a rekonstrukci dat s chybou v rozsahu jednoho či dvou bitů. Zároveň obsahuje systém pro řešení krizových situací, kdy není možné přenos dokončit. USB se o přenos pokouší ještě 3x, až poté operačnímu systému oznámí chybu při přenosu. Klientský software samozřejmě může vyžadovat opětovné dokončení přenosu.

Konfigurace systému

Z pozice konfigurace systému je nejzajímavější připojování a odpojování zařízení. K USB lze připojovat periferie pouze na speciální zařízení zvané huby. Huby mají na každém svém připojovacím místě indikátor, jenž oznámí připojení nebo odpojení zařízení na jeden z jejich portů. Řadič se periodicky vyptává hubů na tyto indikátory a reaguje na jejich změnu. V případě zjištění připojení nového zařízení řadič povolí port, a naadresuje skrz řídící trubku novou periferii, zatím na základní adrese.

Kořenový rozbočovač přidělí přibývšímu zařízení jedinečné ID na USB sběrnici, kterým bude během této seance voláno. Pak zjistí, jakou základní funkci nová periferie má, zda jde o hub nebo výkonné zařízení. Jestliže je připojené zařízení hub, který má na sobě už připojena další zařízení, provede se předchozí postup také pro každé zařízení k hubu připojené. Je-li připojeným zařízením výkonná periferie, je softwaru oznámeno připojení nového zařízení.

Když je naopak USB zařízení odstraněno, hub musí zavolat port a provést indikaci o odstranění zařízení do řadiče. Pokud je odpojeným zařízením hub, musí systémový software USB

zajistit zrušení odkazů nejen na rozbočovače, ale také na všechna předtím připojená zařízení, napojená na odebíraný

Typy datových toků

Trubkový model datových přenosů se dále dělí podle parametrů a požadavků na přenos, zejména rychlosti a délky paketu. Rozeznáváme celkem 4 základní typy přenosů:

Ovládací přenos (control transfer) je používán USB systémovým softwarem pro konfiguraci zařízení těsně po jeho připojení. Ostatní softwarové ovladače mohou tohoto typu přenosu využít podle aktuální potřeby. Doručení je bezztrátové.

Dalším typem přenosu je hromadný přenos (bulk transfer). Při něm jsou typicky přenášeny větší objemy dat vysokou rychlostí, tedy například při skenování nebo tisku po USB. Hromadný přenos má dvě základní vlastnosti: Především se používá v případi, kdy teoretický výkon zařízení je vyšší, než je nejvyšší možný výkon USB, a kdy je tedy po sběrnici vyžadována maximální možná rychlost. A dále pak je u tohoto přenosu povoleno opakování jednotlivých paketů při problémech s doručením. Detekce chyb je totiž schopna zjistit, zda došlo ke korektnímu doručení dat, a v případě, že nedošlo, je možné na hardwarové úrovni vyvolat několik pokusů o opětovné doručení. Hromadný přenos se využívá třeba u USB zálohovacích zařízení, jako jsou ZIP nebo jiné mechaniky.

Zvláštním režimem přenosu je přerušovací přenos (interrupt transfer). Jeho charakterem jsou malé objemy dat, u kterých je ovšem kladen velký důraz na včasné doručení. Typickým případem přerušovacího přenosu jsou polohovací zařízení jako myši či joysticky, klávesnice a podobně.

Posledním typem přenosu je izochronní přenos (isochronous transfer). Izochronní data jsou především výsledky tvorby či záznamu v reálném čase, kdy je však rychlost jejich generování nižší, než je rychlost sběrnice. Typickým příkladem izochronních dat je třeba hudba do USB reproduktorů nebo komprimované video z USB kamery. Izochronní data musí být doručena při zachování stejného časování, v jakém byla odeslána.

Pomalá a rychlá zařízení

USB podporuje dvě základní rychlosti vysokou a nízkou. Vysoká rychlost je maximálně právě zmíněných 12 Mb/s (tedy 1,5 MB/s), zatímco nízká rychlost dosahuje nejvíce 1,5 Mb/s (187,5 KB/s). Pouze ovládací a přerušovací přenos může být prováděn jak v režimu vysoké, tak v režimu nízké přenosové rychlosti.

Závěrem

O architektuře USB by se toho dalo napsat ještě velmi mnoho. Od výětů povolených délek paketů a jejich rychlostí, přes fyzické konstrukční parametry konektorů a jejich tolerance až třeba po typy používaných kabelů a chemické složení izolace. To už je však daleko nad rámcem tohoto článku.

Pozadí USB

Při tvorbě rozhraní USB byla brána v potaz především tato kritéria:

- snadné rozšiřování PC dalšími komponentami
- levné řešení pro přenosy rychlostí až 12 Mb/s
- plná podpora přenosu hlasu, audio a komprimovaného videa v reálném čase
- pružnost protokolu pro zvládnutí různých typů přenosu současně
- jednoduché zapojení USB do stávajících systémů

Technologie pevných disků

Tomáš Bučina, TestCentrum IDG

Konstrukce

Vnitřní uspořádání disku se od dob prvních pevných, velkých a hlučných disků v podstatě nezměnilo. Zvenku je viditelná poměrně pevná a houževnatá krabička, nejčastěji kovová, uvnitř které se nachází rotující plotna či plotny s magnetickým povrchem a k těmto plotnám se přibližují čtecí hlavičky.

Co se vlastního zápisu týče, tak přestože se to může zdát jako nejlogičtější řešení, není pravda, že místo, kde je na plotně magnetismus, znamená logickou jedničku a místo, kde magnetismus není, resp. je záporný, znamená logickou nulu. Ve skutečnosti se jedničky a nuly detekují změnou magnetismu.

Elektronika disku byla zpočátku velmi jednoduchá, pouze řadič a procesor velká část se dost dlouho nacházela na speciálních deskách mimo vlastní disk.

V dnešní době se na tomto uspořádání mnoho nezměnilo. Téměř by se dalo říci, že dochází jen k miniaturizaci a zvyšování rychlosti. Elektronika je už v podstatě celá na desce elektroniky disku. Rozhraní bylo velmi pevně definováno, ať už se jedná o IDE nebo SCSI disky. Uvnitř přibyly kvalitnější a rychlejší procesory, které dovedou sofistikovaně rozhodovat kdy a kam ukládat jaká data, a naopak jak nejlépe číst aby to vše bylo co nejrychlejší. Ve větší míře se začaly využívat vyrovnávací paměti, do kterých se ukládají data jako mezistupeň, mezi diskem a sběrnici.

Ovládací hardware, tedy řadič bufferu v disku, pracuje velmi sofistikovaně a dovede urychlit práci disku. Při zápisu je jeho funkce poměrně předvídatelná, tedy data se nezapisují okamžitě, ale počká se, až budou pro zápis k dispozici větší bloky, jejichž zápis je samozřejmě, vztaženo na jednotku, rychlejší. Při čtení se využívají dvě základní funkce. Jednak vlastní vyrovnávací mezipaměť, v níž řadič dovede najít sektor, který je právě žádán k přečtení, a předat ho systému místo toho, aby jej skutečně četl z disku. Druhou funkcí je čtení napřed. Zde se využívá pravidla, že přibližně 60 % všech požadavků na čtení je sekvencího charakteru, tedy po jednom sektoru bude následovat další, který je v logické řadě. Řadič pak při požadavku na čtení určitého sektoru nenačte pouze jeden, ale ještě další do zásoby. Při dalším čtení je poměrně vysoká pravděpodobnost (oněch 60 %), že požadovaný sektor už bude připraven v bufferu. Kapacity vyrovnávací paměti se u současných IDE disků pohybují kolem 512 KB, SCSI disky mají spíše 1 MB paměti.

Geometrie disků

První disky se chovaly zcela transparentně a do jisté míry i pravidelně. Měly většinou jednu či dvě plotny, takže celkem až čtyři hlavy (strany). Disk byl rozdělen na sektory, a jeden kruh na plotně se nazýval cylindr. Tak bylo zabezpečeno, že půjde naadresovat celý, tedy trojrozměrný prostor disku. Tento systém se nazývá CHS (Cylinder, Head, Sector). Už před několika lety se tento systém začal potýkat s problémy. Z několika důvodů se ukázalo jako výhodnější neudávat skutečnou geometrii v CHS, ale jakousi vymyšlenou, nazvanou vzhledem "logická". Proto se lze setkat s disky, které mají třeba 16 hlav, přestože se uvnitř určí netočí osmero ploten. Firmware disku pak toto logické CHS zaměření převede na vnitřní, fyzický CHS systém v disku, který má třeba jen dvě plotny, tedy 4 hlavičky.

Místo tohoto CHS systému se začal před nedávnou dobou užívat praktičtější a jednodušší LBA mod. LBA znamená Logical Block Access, tedy logický blokový přístup k datům. Jeho základem je lineární adresace sektorů na disku, která je jednorozměrná. Hlavní výhodou je možnost adresovat mnohem větší diskový prostor, než je možnost tradičního systému CHS. K použití LBA je nutné aktivovat nějaký režim překladu LBA do CHS. V současnosti se využívají tři režimy: Normal, Large a LBA. V režimu Normal (nikdy je v BIOSu označen také jako LBA) v podstatě nedochází k překladu, jde jen o prosté převedení původní logické geometrie. Protože byly starší BIOSy problémy s disky většími než 504 MB, velmi často se stane, že DOS pozná disk jen jako 504MB. V Large a LBA překladovém režimu jsou už možnosti mnohem lepší, zde je hranice posunuta až na 8 GB. Pak se disk logicky chová tak, jako by měl třeba až 64 hlav, což by znamenalo 32 ploten. To je samozřejmě nesmysl, jenom DOS a i Windows mají zbývající vůli v přidávání hlav, ale už ne sektorů a cylindrů kde jsou disky většinou v koncích.

Dalším problémem, který je spojen s velikostí disků, je limit systému FAT 16 a potažmo též VFAT (ve Windows 95), jež dokáže obsloužit disk do velikosti 2 GB. Vychází to z nejvyššího možného počtu clusterů (nejmenších adresovatelných bloků na disku) 65 536 a z maximální velikosti clusteru 32 768 bajtů, které umí adresovat. Tento závažný problém nelze v DOSu ani ve starších verzích Windows 95 obejít, a nutí uživatele dít disk na menší partitions. V případě třeba 7GB disku může být rozdělení na 4 disky velmi nepříjemné. Další problematickou vlastností takhle velkých partitions pod DOSem, resp. Windows 95, je délka clusteru. Jak už bylo řečeno, v tomto případě má cluster délku 64 sektorů disku, tedy 32 768 bajtů. Nejmenší blok, jež lze tímto systémem přidělit, činí právě 32 768 bajtů. Proto jakýkoliv soubor, který má méně než 32 kilobajtů, například AUTOEXEC.BAT se svými typickými 150-200 bajty, zabírá na disku právě 32 kilobajtů. Tímto způsobem uživatel přichází o obrovské místo na disku, zvláště u aplikací, jež využívají velké množství malých souborů, třeba účetních programů pod MS-DOSem. Souborový systém FAT16 byl odbourán až ve Windows 95 OSR 2.1, kde byl nahrazen FAT32. Ta je součástí také nových Windows 98. Samozřejmě už v minulosti se tento problém účinně řešil v jiných operačních systémech, proto z limitů FAT16 nemusíte mít obavy třeba při použití systému HPFS v OS/2 nebo NTFS ve Windows NT.

Sbírnice ATA

V současnosti se používají dva hlavní systémy sběrnic. Prvním je ATA (označovan také jako IDE) a druhým SCSI. Oba dva mají mnoho vnitřních variant, lišících se zejména přenosovou rychlostí. U sběrnic ATA se přenos realizuje prostřednictvím režimů PIO (programmed input/output) a režimů DMA (direct memory access). V režimu PIO se přenášejí data podle rychlosti tiků na IDE sbírnic. Při každém tiku lze přenést pouze 16 bitů, pevné disky jsou tak 16bitové. Rychlost, resp. délka tiku se časem minula. První režim, tedy PIO 0 má délku tiku 600 ns, z čehož vyplývá, že jeho přenosová rychlost je asi 3,3 MB/s. Další režimy, PIO 1 a PIO 2 mají délky 383 a 240 ns, což odpovídá přenosovým rychlostem 5,2 a 8,3 MB/s. Režimy PIO 0 až PIO 2 odpovídají původní specifikaci ATA. Pak následovala další, nazvaná ATA-2 ta obsahuje režimy PIO 3 a PIO 4, s rychlostmi 11,1 a 16,6 MB/s. ATA-2 vyžaduje ke svému správnému běhu servisní kanál IORDY, s jehož pomocí je možné v případě potřeby snížit přenosovou rychlost. Disky, které jsou donuceny běžet v režimu ATA-2 (tedy PIO 3 a 4) a neobsahují kanál IORDY, mohou při přenosu dít chyby, a dokonce porušit data na disku (proto je dobré provozovat je jen v režimech ATA).

Druhým typem přenosu je přenos DMA. DMA znamená přenos bez účasti procesoru, tedy přímo z disku do paměti. Ve skutečně multitaskových operačních systémech, jako je třeba OS/2 a Linux, to vede k velkému snížení zátěže systému. Bohužel DOS i Windows čekají na

ukončení přenosu, takže přenos DMA pro snížení zatížení počítače není příliš vysoký.

Rychlost DMA přenosu se opět odvíjí od časování sběrnice a dělí se do dvou skupin. Dříve používaný single-word DMA přenos je k dispozici na DMA 0, 1 a 2. Jeho rychlosti jsou 2,1, 4,2 a 8,3 MB/s, odpovídající tak délce cyklu 960, 480 a 240 ns. V současné době je už tento režim zcela vytlačen modernějším, multi-word DMA, které je k dispozici v režimech DMA 0, DMA 1, DMA 2, DMA/16 a DMA/33 (Ultra DMA). Rychlosti jsou pak 4,2, 13,3, 16,6, 16,6 a 33,3 MB/s. Všechny single-word DMA režimy a multi-word DMA 0 jsou k dispozici v protokolu ATA, multi-word DMA 1 a DMA 2 jsou obsaženy v ATA-2 a DMA/16 spolu s DMA/33 obsahuje až specifikace Ultra-ATA.

Horkou novinkou je režim Ultra ATA/66 (DMA/66), který dovoluje rychlost sběrnice až 66,6 MB/s. Ke zvýšení rychlosti využívá zkrácení čekacích a nastavovacích dob komunikace protokol zůstává stejný jako u Ultra DMA. Pro bezchybný provoz je potřeba speciální 80žilový kabel, který má navíc 40 zemnicích vodičů. Konektory však zůstávají stejné 40pinové. Ultra ATA/66 podporují nejnovější série disků (všechny Western Digital), v době, kdy tento PC WORLD vychází, jsou už možná k dispozici základní desky s čipsety, které tento režim umí také.

Poměrně zajímavá je podpora blokového režimu přenosu. S její pomocí může ovladač disku v operačním systému požádat odata o komplexnější přenos několika za sebou jdoucích bloků dat, což se samozřejmě projeví na snížení zátěže systému, na rozdíl od použití běžných sekvencí příkazů.

Bezpečnost

Původní pevné disky, ale také množství disků v nedávné minulosti měly poměrně značné problémy s bezpečností uložených dat, resp. s jejich ochranou proti zničení nějakou hardwarovou chybou. Proto se začaly implementovat technologie, které mají zajistit vyšší úroveň bezpečnosti dat. Na SCSI je možné použít poměrně prostý způsob, totiž mirroring, obsažený v systému RAID (Redundant Array of Independent Devices). Mirroring je jednoduché zrcadlení obsahu disku na jiný, kdy při každém zápisu se data zapíší na oba dva disky a při čtení se, v případě výpadku jednoho z nich, použije ten, který je v pořádku. RAID byl dále rozvíjen a dnes obsahuje mnoho dalších variant, jež dále zvyšují bezpečnost dat na discích.

Vlastní technologie výroby pevných disků se především snažila prodloužit čas MTBF (Middle nebo Mean Time Between Failure), které dnes činí řádově stovky tisíc až miliony pracovních hodin. Aby se ještě dále chránili uživatelé v levnějších systémech, byly disky vybaveny systémem S.M.A.R.T. (Self-Monitoring, Analysis and Reporting Technology). Tato technologie zahrnuje několik bodů, jež se měří a následně zpracovávají, a z nichž se pak počítá pravděpodobnost, s jakou dojde v nejbližší době k problémům s diskem. Tento systém by měl pomocí různých hodnocených veličin varovat uživatele ještě předtím, než k problémům dojde. Hodnocenými veličinami jsou například vzdálenost hlaviček nad povrchem disku, průměrná přenosová rychlost, čas roztočení disku, počet sektorů, které byly kvůli problémům s povrchem realokovány na bezproblémové místo, počet chyb při vystavování hlaviček, rychlost vystavení, počet pokusů o roztočení nebo počet pokusů o opakovanou recalibraci disku. Ačkoliv se to může zdát na první pohled velmi komplexní a velmi spolehlivé, skutečnost je trochu odlišná. Jedním z důvodů, proč se S.M.A.R.T. nedočkal větší odezvy v operačních systémech, bylo právě to, že přesnost předpovídání selhání se pohybuje mezi 40-60 %. To je sice dobré, ale stále to není mnoho. Dalším problémem je právě malá podpora ze strany operačních systémů. S.M.A.R.T. je podporován v OS/2 Warp 4.0 (Merlin) a existují také některé nástroje třetích stran pro podporu S.M.A.R.T.u na platformě

Windows 95, přestože nativní podpora ze strany systému chybí. Přesto to však vypadá, že už by konečně měl S.M.A.R.T. získat další podporu, třeba jen kvůli nové, lepší verzi nazvané S.M.A.R.T. Phase 2. Ta obsahuje i systém vnitřní diagnostiky povrchu a již uložených dat.

Software

Èeský evergreen - Infomapa 6.0

Roman Vání

Infomapu (a její starší sestru Mapu Prahy) lze právem označit za evergreen mezi èeskými grafickými informaèními systémy (GIS). Díky tomu, že oba tyto systémy obsahují kromě (takøka) nemìnných geografických dat velký balík užiteèných, zato mnohem variantnìjších informací (restaurace, bankomaty, èerpací stanice a mnohé další), není divu, že se pomìrnì èasto setkáváme se stále novými verzemi obou produktù. Jaké zmìny a vylepšení na vás èekají ve verzi 6.0, mùžete zjistit v následujícím textu.

Novinky verze 6.0

Po nepøíjemnì dlouhé instalaci (nu což, stejnì ji dláté jen párkrát za život, tedy život produktu) a prvním spuštìní aplikace zjistíte, že se lehce pozmìnilo zobrazení (geokódování) geografických objektù. Ulice jsou lépe zøetelné, názornìjší je též zobrazení jednosmìrek ve staré verzi byly ulice posety dopravními znaèkami, nyní jsou znaèky nahrazeny "šipkou na silnici". Dálnice a silnice pro motorová vozidla jsou barevnì odlišeny od ostatních komunikací. Geokódování je navíc uživatelsky nastavitelné, èímž si lze mapy upravit podle vlastního vkusu. Také doplòkové funkce dostaly novìjší interface a rozšíøení funkcionality: Automobilová doprava se kromì nového designu mùže pochlubit možností uložení oblíbených tras (napø. návštìva tchynì) a možností srovnání nejrychlejší, nejkratší a optimální varianty trasy, zobrazená trasa nyní kopíruje silnici (v pøedchozí verzi byly křižovatky pospojovány úseèkami). Mìstská hromadná doprava (rovnìž s novým designem) nyní nabízí zastávkové jízdni øády v podobì, na jakou jsme zvyklí "z terénu". Jedním z hlavních poslánì novè verze je aktualizace databází, což je spojeno mimo jiné s rùstem poètu záznamù pøipojených databází. Aktualizace jsou teï zdarma k dispozici na Internetu, pøièemž aktualizovat svá data umí Infomapa nyní automaticky (pokud aktualizace soubory uživatel nahraje do vyèlenìného adresáøe) se zastaralostí jízdni øádù linek MHD, vlakù ÈD apod. by tedy mìl být konec.

Významnou zmìnu prodílalo zastoupení objektù zmizely telefonní budky, poštovní schránky (to je škoda), informaèní støediska, letecké společnosti, RM Systém, Pjsoft, vegetariáni a parkovací zóny, pøibyly pasáže a prùchody. Odstranìno bylo také zobrazení popisných èísel domù, nicménì stále lze lokalizovat adresu za pomoci inovované funkce Vyhledávaè adres, která dokáže dùm se zadaným popisným nebo orientaèním èíslem v mapì Prahy vyznaèit (v ostatních atlasech oznaèí jen ulici). Bohužel nikdy selhává nezná požadované èíslo domu, pøestože v níkeré z databází se uvedená adresa vyskytuje, výjimeènì dokonce nezobrazí dùm, jehož adresu vyhledávaè obsahuje.

Nìkolika vylepšení se doèkala paleta funkcí: novì máte možnost zobrazení pravítka pøìmo na mapì, také zobrazení mìøítka mapy (s možností rychlého pøepnutí na níkeré z vyjmenovaných mìøítek) lze jen pøivítat. Obohacení pøišlo rovnìž do lišty nástrojù ty jsou zobrazeny dvì (døíve jedna), jejich nastavení lze mìnìt. Pochvalu zaslouží nová funkce posun, známá z jiných GIS, s jejíž pomocí mùžete aktuální výøez mapy uchopit a posunout žádaným smìrem. Novì je možné se rozhodnout, zda má Infomapa vykreslovat ikony objektù èi níkoliv v tomto pøípadi pak elektronické mapy vykazují podobnost se svými papírovým kolegynìmi (nehledì na zvýšení rychlosti vykreslování mapy tento atribut ovšem zaznamenáte jen na velmi pomalých poèítaèích).

Kosmetickou pøestavbou prošlo i hlavní menu aplikace: na místì obvyklé položky Objekty nyní najdete menu Hledat, jehož položky tvoøí kromì výøetu typù objektù pìt vyhledávacích funkcí: Prohledání plochy, Okolí, Hledání adresy, Rychlé hledání a Pomocník. Jsou-li data ponechána na CD, je Pomocník ovšem velmi pomalý pøi budování katalogu položek (lze

uživatelsky pøerušit), zaèínajícím uživatelùm ale pøesto mùže pøijít vhod.

Zcela novou komponentou Infomapy je UNESCO, což je vlastní samostatná aplikace, obsahující katalog památek Èeské republiky pod ochranou mezinárodní organizace UNESCO. Zdaøilá multimediální aplikace informuje uživatele o významných èeských památkách formou textu a mluveného komentáøe, nechybí samozøejmi obsáhlá fotodokumentace a pøehledná mapa dané oblasti.

Chcete ji?

Infomapa poskytovala již v minulých verzích slušné funkce nad pomìrnì podrobnými mapovými pøedlohami (viz napø. è. 4/98). Nová verze pøináší potøebnou aktualizaci dat a užiteèná vylepšení funkènosti. To vše ale za cenu, která pøíležitostnému uživateli patrnì nevynahradí získanou funkènost. Ostatní vzhledem k implementaci pokroèilých funkcí typu automobilová doprava, rozvoz zboží nebo statistika, je produkt urèen spíše pro firemní použití (lze realizovat i síťovou instalaci).

Infomapa 6.0

- + pøehlednější geokódování
- + vylepšené funkce
- + rozšíøení množství objektù
- + bezplatná aktualizace dat
- + modularita
- nedostateèná a nepøesná dokumentace
- cena

K recenzi poskytl firma:

PJsoft, s. r. o.

Služská 27, Praha 8

www.pjsoft.cz

Cena: široké cenové rozpítí dle poètu map a palety funkcí, napø. základní systém + mapa ÈR + mapa Prahy 15 645 Kč vè. DPH

Symantec kávu umí - Visual Café 3 Database Edition

Jiří Mièke

Vývojové prostředí programovacího jazyka Java od firmy Symantec "dospìlo" do tìetì verze. Program se dodává ve tìech modifikacích (Standard, Professional a Database Edition); tato recenze se týká nejobsažnější z nich tedy Database Edition. Pro práci s Visual Café je potřeba počítat s Windows 95/98 nebo NT vybavený Pentiem 133 MHz a vyšším, 48 MB RAM a minimální 165 MB na disku. Nainstalovat lze kromì vývojového prostředí i WYSIWYG nástroj k vytváření a správì webovských stránek Visual Page 2.0, databázi Oracle Lite 3.0, dbANYWHERE Server, Netscape Communicator 4.5 a množství dalších programù tìetì stran.

Co všechno nabízí

Prostřednictvím Visual Café může uživatel vyvíjet v podstatì vše, co v jazyce Java vyvíjet lze samostatné vícevrstevné aplikace (za pomoci AWT, JFC èi konzolové aplikace pro Windows), aplety a servlety (aplety na stranì serveru), dynamické knihovny, JavaBeans a různé další komponenty. K práci s databázemi je k dispozici relaèní databáze Oracle Lite, která nahradila dříve dodávanou Sybase SQL Anywhere, vývojáèi však samozřejmě mohou pracovat prostřednictvím rozhraní JDBC nebo jiných nativních ovladaèù se všemi bìžnì používanými databázemi. Použít lze také middleware dbANYWHERE Server, který zajistí spojení mezi aplikací a databázovým zdrojem èi zdroji. V nové verzi programu je podporován standard JDK v. 1.1.7 a 1.2, a dále Visual Café obsahuje knihovnu platformnì nezávislých komponent JFC Swing, které poskytují rozsáhlé možnosti při vytváření uživatelského rozhraní programu (podporována je i práce s databázemi), a v budoucnu by se mìla stát standardem. Komponenty Swing ("100% pure Java") jsou nezávislé na AWT a vìtšina je odvozena od tìidy JComponent. Volitelný je vzhled výsledné aplikace MDI (Multiple Document Interface) èi SDI (Single Document Interface). Zdokonaleny jsou také možnosti při vytváření JavaBeans, tedy znovupoužitelných, platformnì nezávislých komponent (obdobu ocx prvkù). K dispozici je nástroj AutoJAR, umožňující rychlou kompilaci JavaBeans do souborù jar (Java Archive) nebo class, pøidání souborù jar do knihoven komponent a automatickou aktualizaci projektù využívajících tyto komponenty. Visual Café podporuje dva druhy kompilátorù vlastní Just In Time (JIT) a Sun Javac Compiler, který je i součástí JDK (vytváøet lze i nativní Win32 aplikace).

Práce s programem

Visual Café bylo jedním z prvních nástrojù RAD (Rapid Application Development) a dodnes si udržuje vysoký stupeň vizualizace a efektivního a rychlého vývoje aplikací. Základem je práce s projekty. Visual Café umožňuje práci s více projekty zároveň, vytváření šablon projektù, sdílení souborù a použití subprojektù. Podporována je práce s pracovními prostory (Workspace). Při vytváření nového projektu je jako ve vìtšinì obdobných programù k dispozici průvodce (verze 3.0 obsahuje několik nových průvodcù napø. Localization Wizard, který usnadňuje lokalizaci aplikace, èi Stored Procedure Wizard urèený k využití uložených procedur v JavaBeans komponentech). Vytvoření uživatelského rozhraní spoívá jako v jiných vizuálních nástrojích ve volbì požadovaných komponent z palety, nastavení pøíslušných vlastností a dále zápisu programového kódu k pøíslušným událostem. Na stránkách palety komponent jsou umístìny i ikony komponent Swing a lze s nimi tedy pracovat pouze pomocí myši jako s jinými komponentami (ostatnì poèet záložek palety a jejich obsah je možno samozřejmě upravit podle požadovaných potřeb). Tyto komponenty

usnadňují také práci s databázemi, např. při tvorbě mřížky lze použít komponentu JTable (obdobu komponenty Grid knihovny AWT) a rozšířena je i možnost používání databázových dotazů Query By Example (QBE). Pro vytváření uživatelského rozhraní se používá Form Designer, ne zcela běžná je možnost využití dvoucestných nástrojů Two-Way Tools (změny v kódu se okamžitě projeví v grafickém návrhu a naopak). Pokud aplikace pracuje s údaji databází, je vhodné použít průvodce DataBound Project Wizard; základním prostředkem ke správě databází a práci s nimi je okno dbNavigator, které znázorňuje schéma databáze, a také je možno nad jednotlivými objekty vyvolat kontextovou nabídku; podporována je technika "drag and drop". Při práci s třídami a jejich kódem uživatelé ocení možnosti programu Class Browser panel se skládá ze tří oken: okna tříd, okna členů a metod vybrané třídy a okna kódu a okna Hierarchy Editor, zobrazujícího objektový model projektu. Pro dokonalé odladění programu nabízí Visual Café vyzpělé ladicí prostředí s možností inkrementálního ladění (možnost editovat kód bez nutnosti přerušit ladění programu a jeho následného překompilování), krokování jednotlivých vláken (Treads Window) nebo kódu běžícího ve webovském prohlížeči či na serveru; zavedena je i automatická kontrola syntaxe při psaní programového kódu.

Závěr

Program vývojářům poskytuje vyzpělý nástroj pro vývoj javovských aplikací jakéhokoli druhu. Práci usnadňuje a urychluje množství průvodců a dalších pomůcek (např. dvoucestné nástroje), velmi silné jsou i možnosti práce s databázemi (zejména řada nových komponent). Výhodou je i implementace nejnovějších javovských technologií.

Visual Café 3 Database Edition

- + efektivní vývoj programů v Javi
- + bohaté prostředky při práci s databázemi
- + ladicí prostředí a jeho možnosti
- + další nástroje (např. dbANYWHERE, Oracle Lite)

K recenzi poskytl:

PR agentura Virklis

V Nové čtvrti 386, Praha 10

Cena: 37 460 Kč (bez DPH)

Modely, dokumentace, zpitné inženýrství - Visio 5.0 Enterprise Edition

Vladimír Drda & Michal Drda

Visio nám představuje další produkt, doplňující řadu Visio Standard (recenzi naleznete v čísle 3/98), Professional a Technical. Je založen na Visiu Professional, a je rozšířen o speciální komponenty navržené pro reprezentaci informací, které jsou potřeba pro modelování sítí, softwarové inženýrství a návrh databázových systémů.

Systémové požadavky a dokumentace

Jak již bylo řečeno, Visio Enterprise vychází z Visia Professional 5.0 a obsahuje všechny jeho stencily, šablony a diagramy. Součástí instalace je také Microsoft Visual Basic for Applications, který je právi pro tuto verzi Visia velmi důležitý. Pro správný chod potřebujete alespoň procesor Pentium, 32 MB operační paměti a 130 MB na pevném disku, přičemž dodatečně komponenty budou vyžadovat další prostor.

V krabici naleznete 3 uživatelské příručky. První pojednává o ovládání a snaží se nastínit filosofii práce s programem a jeho součástmi. Druhá je zaměřena na vývoj vlastních aplikací s podporou jazyka Visual Basic. A konečně třetí manuál, ten je zaměřen na 3 speciální oblasti (viz dále), jimiž se Visio Enterprise liší od svých "bratrů".

Enterprise

Visio Enterprise je určeno pro profesionály v informačních technologiích, kteří vyvíjejí, řídí a starají se o komplexní podnikovou informační architekturu. Jestliže navrhujete nový informační systém, nebo spravujete a modifikujete systém stávající, Visio vám pomůže namodelovat vaše požadavky praktickými kombinacemi řešení zejména pro:

Návrh a řízení podnikových sítí - umístění a rozvržení sítí a všech jejích komponent, od routeru přes hub až k pracovní stanici. AutoDiscovery, fungující na principu SNMP, umí automaticky detekovat všechny komponenty vaší sítí LAN/WAN a uložit je do databáze, kterou za pomoci průvodce následně zobrazíte přehledným diagramem. To vše proběhne bez přerušení chodu sítí.

Modelování softwarových aplikací modeluje proces návrhu a odlaiování softwaru těmito metodami Booch, Rumbaugh, Shlaer-Mellor, Nassi-Scheiderman, ROOM, Express-G, Jacobson a SSADM, včetně přepisu do UML (Unified Modeling Language). Speciálním propojením do vývojového prostředí Microsoft Visual C++ a Microsoft Visual Basicu získáme přepis existujících kódů do UML 1.2 modelů, z nichž vytvoříme přehledné diagramy pro analýzu a editaci. Visio automaticky kontroluje syntaxi a sémantiku, aby vše odpovídalo UML standardu v.1.2.

Návrh informačních databází - obsahuje robustní nástroje pro modelování, zajišťující návrh, kontrolu a reinženýring databází od vedoucích DBMS vývojářů. Uživatelé mohou pracovat konkrétně s databázemi vytvořenými těmito programy: IBM DB2; Oracle; INFORMIX OnLine a INFORMIX Universal Server; Inprise dBASE; Microsoft Access, FoxPro, Visual FoxPro a SQL Server; Corel Paradox 8; Sybase SQL Anywhere Studio a Sybase SQL Server; a se všemi databázovými systémy kompatibilními s ODBC.

Závěrem

Práce s programem je pro člověka znalého dané problematiky snadná, ovládání jednotlivých komponent je intuitivní. Produkt jako celek poskytuje pracovníkům v oblasti IT větší prostor pro tvůrčí činnost a ušetří spoustu času a peněz.

Visio 5 Enterprise Edition

- + inteligentní komponenty
- + podpora formátu DXF a DWG (i AutoCAD 14.0)
- + tištiná dokumentace
- produkt není, ani nebude lokalizován

K recenzi poskytla firma:
Abakus Distribution, a. s.
Křižíkova 35, Praha 8
www.visio.com
Cena: 45 430 Kč (bez DPH)

Grafické rysy 4th Dimension

Jiří Naèeradský

Vinovali jsme se již 4th Dimension jako nástroji vývoje typických databázových aplikací a jeho vestavěnému Web serveru. V tomto článku se zmíníme o grafických možnostech a již při vytváření uživatelského rozhraní, nebo při práci s grafickými daty.

Obrázky

4D pracuje s obrázky jako s objekty. Lze je ukládat do polí databáze, pracovat s nimi jako s diskovými soubory a též přímo v paměti pomocí programovacích příkazů. Zvládne obrázky připravené libovolným grafickým programem ve formátech PICT, GIF, EMF, WMP, BMP do 32 bitů, JPEG do 24 bitů. Grafická data lze ukládat do BLOB uvnitř záznamu databáze. Dá se s nimi pracovat z disku a převádět je do paměti, provádět kompresi obrázků, konverzi formátů a zobrazení na obrazovku a zpět ukládat do souborů na disk.

Kromě standardních matematických operací s proměnnými typy čísel a textových řetězců lze ve 4D provádět i operace s grafikou. Je možné programovými příkazy provést grafické složení dvou obrázků horizontálně a vertikálně, tj. ze dvou vytvořit jeden, a původní tak umístit vedle sebe nebo pod sebe. Dále složení dvou obrázků přes sebe s možností překrývající se barvy seříst nebo odeříst, lze provést přesun o definovaný počet bodů a změny velikosti proporcionální nebo neproporcionální. Tyto rysy jsou důvodem, proč je 4th Dimension oblíbená např. v muzeích pro katalogizaci inventářů a předvádění expozic.

Protože 4D umí i přehrávání zvuků, lze zobrazovat grafiku se zvukovým doprovodem, a vytvářet tak podle potřeby výběrem z databáze operativní slide show pro předvádění místnosti šité na míru zákazníka. Při spolupráci s programem pro přehrávání videosekvencí je možno v databázi ukládat přes ODBC i videosekvence. S pomocí obrázků lze také zlepšit rozhraní uživatele jejich umístěním na pozadí formuláře, nebo použitím pro tlačítko.

Vektorová grafika s modulem 4D Draw

4D Draw je modul, který rozšiřuje možnosti kreslení ve 4th Dimension. Je to jeden z mnoha zásuvných modulů, jež dohromady tvoří celé prostředí. Slouží k vytváření grafických objektů pro formuláře a vytváření samostatných vektorových obrázků, může rovněž přijímat hotové obrázky z jiných objektů orientovaných

Vektorová grafika jako součást databáze

Protože 4D Draw vytváří objektově orientovanou grafiku plně integrovanou do prostředí 4th Dimension, je možno ji uložit do pole databáze a rovněž ji publikovat pomocí dynamické vazby pro jiné moduly, takže může být použita v textovém editoru 4D Write a v tabulkách tabulkového procesoru 4D Calc.

K dispozici jsou tyto nástroje: text, obdélník, ovál, polygon, čára, zaoblený obdélník, oblouk. Změny velikosti lze provádět myší, vepsáním souřadnic. 4D Draw lze použít jako nezávislý program a ukládat grafiku na disk do diskových souborů 4D Draw, PICT a EPSF. Pomocí

programovacího jazyka je možno tuto grafiku převádět i do jiných formátů a zahrnout ji tak i do HTML stránek.

Z připravených objektů uložených v databázi lze vytvářet složenou grafiku a připojit k ní typické databázové vlastnosti (např. ceny). Na základě obsahu záznamu databáze (typ objektu, umístění, barva hranice, barva výplně) se dá programově vytvořit objekt s těmito vlastnostmi a zobrazit jej. Tyto rysy byly např. použity pro olympijské hry v Barceloně na barevnou grafickou simulaci úvodního ceremoniálu. Tento rys funguje i naopak, to znamená, že pro vybraný objekt lze v databázi vytvořit záznam popisující jeho vlastnosti.

Vytváření grafiky tj. vše co se dá dosáhnout pomocí myši, včetně nabídek se dá rovněž ovládat cca 120 programovacími příkazy.

Zhodnocení

Grafické možnosti 4h Dimension umožňují dosáhnout velmi efektních výsledků a vytvářet aplikace, jichž lze jinak docílit jen s podstatně větším programátorským úsilím.

Naučte se anglicky

Marek Didiè

Doufáme, že se vám překladový slovník YAP v minulém čísle (pochopitelně i na CD) líbil. Znalost jazyků je stále důležitější, a proto vám přinášíme další nástroje, které jsou přímo navrženy pro prohlubování vašich vědomostí. Samozřejmě, že prvořadá je vaše vlastní snaha a touha se zlepšit tu žádný program nenahradí. Když ale zvážíte, co informací (v angličtině) je na Internetu, kolik lidí mluví anglicky, jaké zajímavé filmy jsou jen v anglickém znění, kolik publikací se do češtiny nepřekládá, jaké jsou nároky mnoha zaměstnavatelů na jazykové znalosti, ...Zkrátka promyslete to, a když tak jsou tady:

SuperMemo 98

Při studiu jazyka je jedním z nejobtížnějších úkolů získání široké slovní zásoby. vyzkoušejte SuperMemo 98 jedná se o nejnovější verzi výukového programu, určeného pro Windows 95, 98 a NT.

Program až 50x zrychluje zapamatování nových výrazů. Každému studentovi totiž vynáší kóivku zapomínání, která se další prací s programem stále zpřesňuje. Na základě této kóivky pak program předkládá studentovi výrazy k opakování. Výuka je díky tomu nesmírně efektivní.

Sami hodnotíte, jak si daný výraz pamatujete pokud jste v tom poctiví a držíte se pravidelnosti ve studiu (stačí se učit přibližně 20 minut denně), tak už po necelém měsíci práce můžete zjistit, že si snadno pamatujete výrazy, které vám předtím vůbec nešly do hlavy.

Společně s programem ve zkušebním režimu (plní funkce, ale na omezenou dobu) dostáváte výuku hned ve čtyřech oblastech:

1. Výuka ovládnutí samotného programu SuperMemo.
2. Angličtina pro začátečníky (1 600 výrazů a slovních spojení).
3. Němčina pro začátečníky (obsahuje celkem 1 325 výrazů a frází).
4. Anglická konverzace (desítky tematických okruhů, celkem 9 640 výrazů a slovních spojení).

Požadovaný registrační poplatek (pro časově neomezenou funkci a podporu) je v podstatě symbolický jde o cenu odpovídající zhruba 6 hodinám soukromé výuky jazyka. Kromě toho se na jednom počítači může s tímto programem učit i celá rodina, každý ve své úrovni.

K dispozici je také upgrade na verzi se dvěma kvalitními ozvučenými CD-ROM disky "Advanced English" za 1 590 korun. Na CD 1 je 3 000 gramatických cvičení zahrnujících celou anglickou gramatiku. Na CD 2 je 250 tematických okruhů, v nichž je přes 37 000 slov a slovních spojení to už by vám na nijaký ten pátek mohlo stačit.

Program má dvojí ovládnutí zjednodušené a profesionální. Zjednodušená úroveň je určena k tomu, abyste se mohli efektivně učit nejen jazyky, ale i další předměty vašeho zájmu (biologii, zeměpis, dějepis, právo, atd.). Profesionální úroveň je určena tím, kdo budou chtít vytvářet v SuperMemu rozsáhlé multimediální projekty a pak je s volně šiřitelnou verzí rozdávat

Program SuperMemo určitě stojí za vyzkoušení. Vznikl u našich sousedů v Polsku a za několik

let své existence si získal tisíce příznivců po celém světě. Zkuste ho, a něco se naučíte.

Slovník WordWeb

Aby byl tak kvalitní výkladový slovník volně k dispozici, to nebývá zvykem. Nicméně WordWeb je anglický výkladový slovník, dobře využitelný středně a více pokročilými studenty angličtiny ti jistě ocení jeho rozsáhlost a především skutečnost, že je zcela zdarma.

Slovník rozvíjí slovní zásobu poměrně unikátním, dalo by se říci tematickým způsobem. K jednotlivým výrazům se totiž zobrazí velmi rozsáhlé údaje, prezentující synonyma, antonyma, významové nadmnožiny, podmnožiny, atd. Získáte tak přehled o slovech, která se používají v souvislosti s tím kterým předmětem, činností, povoláním apod.

Například zadáme-li výraz "car", jsou na záložkách slovníku k dispozici nabídky "Synonyms" (synonyma jako automobile, machine), "Parts" (části accelerator, air bag), "Type of" (patří k nadmnožině vehicle), "Types" (druhy bus, coach, coupe), "Part of" (část jeho train, elevator).

Každému, kdo angličtinu už nějaký rok dílá, lze tento slovník jenom doporučit alespoň k vyzkoušení (na CD jsou verze pro Win 3.x i pro Win 9x). Sami uvidíte, jak vám pomůže v rozšiřování slovní zásoby, a především začnete lépe chápat souvislosti mezi jednotlivými výrazy.

SuperMemo 98

- + vědecká metoda výuky
- + čtyři základní databáze
- + nějakou dobu zdarma

WordWeb 1.6

- + výkladový slovník
- + cca 120 000 hesel
- + jen 7 MB na pevném disku
- + úplně zdarma

A jsou tu zase... Norton Utilities 4.0 pro Windows 95/98

Vladimír Drda & Michal Drda

Pro běžného uživatele nenabízejí, v klíčových údržbových úlohách, NU 4 nic moc nového. SpeedDisk se od verze 3 liší jen v detailech, systémové informace se v zásadě neliší, Disk Doctor také ne a ani WinDoctor nedoznal zásadních změn. V následujících odstavcích, po vyjmenování úplných novinek, výrazná vylepšení zmíníme u každé z utilit zvlášť.

Co přibylo?

Norton System Check: Slouží k odhalování nejběžnějších problémů. Kdo má rád časované úlohy, System Check mu v i tomto vyjde vstříc. Kontrola probíhá v rámci čtyř základních kategorií problémů, z nichž každou můžeme nechat prověřovat, nebo naopak prověřování v dané kategorii potlačit.

- Find Disk Problems zkontroluje a prověří disky
- Find Windows Problems prověří systém Windows na nejběžnější chyby
- Improve Performance zkontroluje a posoudí úroveň fragmentace disku
- Preventative Maintenance ověří aktuálnost záchranných (rescue) informací

Norton WipeInfo: Spolehlivě odstraní veškeré stopy po souborech a adresářích z pevného disku. Také umožňuje vyčistit volné místo na disku, čímž je zaručeno, že i předešlé vymazané informace na disku nikde nezůstanou. Nabízejí se nám dvě metody "čištění". První způsob se nazývá rychlý a danou informaci přepíše nulami, nebo jiným znakem, definovaným uživatelem. Druhou alternativou je tzv. Government Wipe, což je sedmipřechodová procedura, odpovídající mezinárodním bezpečnostním požadavkům, specifikovaným v DoD dokumentu 5220-22-M.

Norton Connection Doctor: Spolu s vestavným průvodcem dokáže odhalit problém při modemu připojení do sítě. Víte-li stále v "troubleshooting wizardy" a jejich úspěšnost, pak Norton Connection Doctor by mohl být jeden z mála, kde lze s nimi dojít k výsledku, a sice k odstranění problému. Tato utilita je převzatá ze samostatného prodejného balíku Norton Mobile Essentials. Netestuje ISDN, ani jiné digitální připojení.

Norton CrashGuard 4.0: Nyní je jeho činnost koordinována dvěma průvodci: Crash Monitor, ten upozorní Crash Assistanta, který problém zpracuje, a v závislosti na stavu systému a typu havarovaného programu vám Crash Advisor (poradce) vybere optimální řešení, jak úspěšně zvládnout kolapsovou situaci. K dispozici jsou tyto možnosti:

Vedle z předchozích verzí již známých Revive, AntiFreeze a Terminate, jsou nově implementovány ještě VitalSave a QuickReload.

VitalSave je velice užitečná funkce, která se pokusí havarované aplikaci ještě před jejím uzavřením vnutit příkaz Save uložit. Neboť jak všichni víme, nejde ani tak o to, zda program z nějaké příčiny spadl nebo ne, ale o to, aby se nám neztratila naše drahocenná data. I v našich testech se ukázalo, že VitalSafe si své místo v balíku Norton Utilities zaslouží.

Pokud jste dlouho hledali nějakou webstránku, už jste téměř na tom pravém místě, a najednou

se váš prohlížeč zhroutí. S QuickReloadem je možné situaci zachránit a vrátit se na URL, kde jsme byli násilím donuceni hledání ukončit. Podporovány jsou samozřejmě oba nejpoužívanější prohlížeče.

Další novinkou je funkce SafeOriginal monitorující nabouraný program, a jakmile se program pokusí o zápis do vašeho souboru, SafeOriginal vytvoří kopii originálního souboru do své složky. To je z toho důvodu, aby se zamezilo poškození vašich dat chybným zápisem od špatně fungujícího programu.

Bootable CD: Oproti všem předchozím verzím NU, je nyní instalační CD bootovací, a je možné z něj ihned spustit utility první pomoci bez předchozí instalace.

Závěrem

Norton Utilities byly obrovským příspěvkem do Windows, obzvláště ve verzi 2.0. Verze 3.0 už takový užitek oproti té předchozí nepřinesla, přesto však obsahovala zbrusu nové prvky jako například WinDoctor, které řešily doposud neřešitelné, nebo obtížně řešitelné problémy systému. Současná verze 4.0 určitě obsahuje kvalitní nové prvky, otázkou však zůstává, zda takové věci frekventovaně využijeme. Nejste-li majiteli ještě žádné verze NU, rozhodně neváhejte a pořiďte si nové Utility čtenáři. Pokud ale vlastníte verzi 3.0, náš verdikt bude znít upgrade z 3.0 na 4.0 = téměř zbytečně utracené peníze. Pakliže chcete upgradovat, vřele doporučujeme vaší pozornosti Norton System Works 2.0, kde máte za solidní cenu pohromadě Norton Antivirus 5.0, Norton Utilities 4.0, Norton Clean Sweep 4.5, Norton Crash Guard 4.0 a přístup k Norton Web Services. Recenzi tohoto produktu si budete moci přečíst již

Norton Utilities 4.0

- + NU odjakživa těžko hledají konkurenci
- + nyní plně kompatibilní s Windows 98
- opravdu potřebujeme 4.0?

K recenzi poskytla firma:
PR agentura Virklis
V Nové třetí 386, Praha 10
Cena: 2 080 Kč (bez DPH)

Co je v počítači nemusí být v hlavě - Lotus Organizer 5.0

Jaromír Luhan

Dlouholetý člen rodiny kancelářských programů firmy Lotus, diář a plánovač Organizer, se dočkal dalšího pokračování. Zachoval si tradiční vzhled, uvnitř pak skrývá celou řadu novinek, zejména v oblasti komunikace s různými vnějšími informačními zdroji.

Program Lotus Organizer existuje na trhu již prakticky v šesté verzi. Z původně malého šikovného programku s datovým souborem o velikosti několika desítek kilobytů, vyrostl v zpracovaný systém, jehož datové zdroje už na disketu nevmístnáte.

Svým zaměřením odpovídá modernímu vývoji, kdy se podobné programy stávají informačním a organizačním centrem osobního počítače, protože dokážou shromažďovat a třdit informace z mnoha různých zdrojů. Na podporu tohoto trendu program využívá napojení na různé webové stránky, ze kterých lze čerpat důležité, zejména cestovní informace, například provádět rezervace letenek a hotelů.

S napojením na různé informační systémy však nemusíte chodit jen do dálky. Autoři nové verze Organizeru si dobře všimli rostoucí obliby nejrůznějších inteligentních elektronických diářů a kapesních plánovačů. Proto implementovali funkce obousměrné synchronizace dat mezi programem a hand-heldy PalmPilot firmy 3COM, WorkPad od IBM a PS6960Si od Texas Instruments.

Ale ani konkurenční softwarové produkty nezůstaly bez povšimnutí. Aby usnadnili návrat ke žlutým barvám Lotusu tím uživatelům, kteří se nedopatřením zatoulali ke konkurenci, implementovali vývojáři importní filtry pro programy Outlook 97 a 98, SideKick tichže verzí, Day-Timer Organizer 98 a ACT! 3.x. Navíc je podporována specifikace objektů vCard, vCalendar a iCalendar, takže mohou být záznamy Organizeru vytvářeny importem z dalších programů používajících tuto specifikaci.

Pro skalní přívržence papírových fasciklů jsou připraveny nové formátové šablony pro tisk informací v úpravě odpovídající řadě známých systémů. Užitečným doplňkem je samozřejmě pěkně udělaná funkce Ukázka před tiskem, aby nedocházelo ke zbytečnému plýtvání papírem.

Patrně největší rozmach zaznamenala sekce Contacts, nahrazující dříve používanou sekci Address. Zejména byl rozšířen počet datových polí, takže ke každému kontaktu můžete evidovat až šest adres včetně množství telefonních a faxových čísel, pagerů, mobilních telefonů, e-mailů a WWW adres. Navíc máte k dispozici až 20 uživatelsky definovatelných polí pro sběr dat podle libosti. Je nabíledni, že můžete sebraná data používat i k dalším akcím typu odesílání faxů a mailů, vyvolávání webových stránek a podobně. O všech akcích vám samozřejmě program vede záznamy, které si můžete přehledně zobrazit.

Tím však inteligence této sekce nekončí. Zajímavou možností je připojovat ke kontaktu externí soubory, a udržovat tak pohromadě kupříkladu korespondenci s dotyčnou osobou. Další vymožeností je schopnost seskupovat kontakty do skupin. Taková skupina se pak chová jako normální kontakt a jako takový se dá používat včetně plánování schůzek, vedení záznamů o kontaktech se skupinou nebo změn skupinových dat hromadně.

Aby nevyšel Organizer z módy, musí samozřejmě používat Internet. ěiní tak kupříkladu při vyhledávání kontaktů a odesílání a zpracování pozvánek na schůzky, a rovněž při použití různých on-line služeb.

Jak se dalo předpokládat, mnohá efektní vylepšení najdete v oblasti vzhledu a uživatelské

obsluhy. Nový Organizer má hezčí úpravu stránek a je "vázan v kůži". Vylepšen byl kalendářový navigátor a stavová lišta s důležitými informacemi v dolní části každé stránky.

Z dalších novinek se mi líbil zejména kombinovaný pohled, kdy na jedné straně vidíte časový rozvrh dne a na druhé seznam úkolů, telefonátů a denních poznámek. Dále bych jmenoval novou možnost vytvářet schůzky nebo akce trvající přes půlnoc a dokonce i několik dní, a propojovat úkoly se dvěma různými schůzkami v různých časech. Rovněž mě zaujala utilita EasyClip, která se zobrazuje na stavovém panelu Windows a umožňuje přímo zadávat záznamy do některých sekcí Organizeru bez nutnosti mít program spuštěný.

Program Lotus Organizer udělal se svou novou verzí slušný krok vpřed. Jedná se o kompaktní a vyzrálý produkt, který aspiruje na to být skutečným informačním a organizačním centrem počítačového pracoviště, protože dokáže integrovat důležité datové zdroje ostatních programů. A navíc je připraven pro rok 2000, tak proě ještě váhat?

Lotus Organizer 5.0

- + otevřenost vůči vnějšímu prostředí
- + grafické provedení
- + práce se skupinami kontaktů
- stále větší datový soubor

K recenzi poskytla firma:

Lotus Development

Pod lipami 41, Praha 3

Cena: 3 852 Kč (bez DPH)

SQL klasika od Inprise - InterBase 5.5

Jiří Mièke

Inprise uvedla na trh novou verzi svého SQL Serveru InterBase 5.5, určeného pro prostředí Windows 95/NT, Novell NetWare a různé verze UNIXu. Relaèní SØBD Interbase, který implementuje některé unikátní databázové vlastnosti a technologie, je určen především pro tvorbu databázových aplikací klient/server. Vlastní síť může být heterogenní, pøídemž pøístup je pro klienta zcela transparentní. Lze použít i minimální variantu "lokální" aplikace a databáze na jednom počítaèi (Lokal InterBase Server). Nároky na hardware jsou minimální 486/DX2, 16 MB RAM, 64 pro server.

Možnosti databáze

Pro vytváøení a úpravy objektù databáze je určeno okno Interactive SQL (ISQL). SQL InterBase vyhovuje normì SQL 92 a navíc implementuje některé pøíkazy SQL 3. Ke standardním typùm polí InterBase pøidává typ pole (Array), a to až 16dimenzionální; u pole BLOB lze kromì pøedefinovaných (napø. binární èi textový) definovat subtypy vlastní. Navíc jsou i tzv. BLOB filtry, které provádíjì pøevod jednoho subtypu BLOB pole na subtyp jiný a které je možno také uživatelsky nadefinovat. Novì jsou podporovány některé další znakové sady (již døíve byla zavedena znaková sada UNICODE), u jednotlivých polí lze nadefinovat i jinou znakovou sadu než u celé tabulky. Uživatel má možnost definovat domény a používat deklarativní kaskádovou referenèní integritu. K prostøedkùm zabezpeèení databáze (skupiny, uživatelé a různá úroveò pøístupu) se øadí i tzv. role (SQL Roles); v prostředí operaèních systémù UNIX lze "využít" uživatele nadefinované správcem systému. SQL pøíkazy mohou být ukládány do souborù, a následnì do ISQL naèteny a provedeny. K vytvoøení jednoznaèného èísla záznamu je možno použít generátory, k zajištìní obchodní logiky a vlastní funkce databáze pak uložené procedury (Stored Procedure) a spouštìèe (Triggers) k událostem INSERT, UPDATE a DELETE (BEFORE nebo AFTER). Uživatel má možnost vytvoøení vlastních UDF funkcí (User Defined Functions), napø. v jazyce C++ èi Delphi. Ty se zkompilují do dynamických knihoven (ve Windows DLL, v prostředí Solaris SO a v HP-UX pak SL) a dále se, po deklaraci DECLARE EXTERNAL FUNCTION, mohou používat jako bìžné SQL funkce. Pro práci s údaji databáze zavádí InterBase multigeneraèní architekturu (MGA), což znamená ukládání "historických" verzí záznamù po každé jejich zmìnì. Snahou je poskytnout maximální komfort práce, bez ohledu na ostatní uživatele. InterBase automaticky pokud není zvoleno jinak používá metodu optimistického uzamykání na úrovni øádku a pro transakèní mechanismus automatické dvoufázové potvrzování. Umožnìny jsou i distribuované transakce a klient může spustit i více transakcí souèasnì.

Administrace databáze

Snahou tvùrcù InterBase je minimalizovat správu serveru, a k tomu má napomoci architektura aktivního serveru. Ke správì databáze je, mimo nástrojù pro zajištìní obchodní logiky, určen InterBase Server Manager. Kromì administrace uživatelù a skupin a neukonèených transakcí je možno ovìøit integritu databáze, opravit databázi porušenou a optimalizovat indexové soubory. Pøesáhne-li velikost databáze (souboru) limit povolený operaèním systémem, dají se použít sekundární soubory; ostatnì rozdlit databázi do více souborù lze i pøi vytvoøení databáze. Je možno zmìnìt nastavení vyrovnávací pamìti (cache); InterBase dynamicky spravuje doèasnì soubory, které se vytváøejí pøi zmìnách údajù

databáze a třediní. Ke sledování provozu serveru a zejména nestandardních situací je určen Guardian Process. Při závažném porušení databáze může správce ihned použít kopii databáze (tzv. Shadow, nejedná se o formu replikace), a ihned tedy obnovit provoz (příkaz gfix), přičemž vlastní "stínování" databáze vyžaduje pouze malou režii systému. Z prostředí Server Manageru lze také provádět zálohování a obnovu databáze (program gback), pro rozdělení zálohy do většího počtu souborů slouží program gsplit.

Tvorba aplikací

Jako rozhraní při vytváření aplikací klient/server může být použito BDE (Borland Database Engine) firmy Inprise nebo ODBC (Open Database Connectivity). Novinkou sloužící k vývoji internetových aplikací je tzv. InterClient (napsaný v jazyce Java), obsahující rozhraní JDBC a umožňující jednoduché vytváření i funkci appletů a dynamických javovských aplikací (InterClient obsahuje všechny potřebné třídy). Pro přístup klientů na server používá InterBase architekturu SuperServer, kdy víceprocesorový přístup na serveru je nahrazen multivláknovým procesem, čímž se zrychluje činnost serveru a zlepšuje zabezpečení databáze při snížené režii.

Závěr

Nová verze databáze InterBase firmy Inprise přináší vývojem databázových aplikací řadu nových prvků a vylepšení (multigenerační architektura, SuperServer či aktivní server). Kladem je vysoký stupeň integrace s jazykem Java a samozřejmě s vývojovými prostředím firmy Inprise Delphi, C++Builder a JBuilder. InterBase se dále vyznačuje malými nároky na hardware a snadnou administrací.

InterBase 5.5

- + multigenerační architektura
- + jednoduchá administrace
- + podpora javovských aplikací

K recenzi poskytla firma:

Inprise/Borland, s. r. o.

Malé nám. 13, Praha 1

Cena: 13 980 Kč (bez DPH)

Na stříbrných kotoučích

Vladimír Vondráček

Možnosti informací 1/99 Ekonomické a právní informace

Tento CD-ROM, jak již název napovídá, je určen zejména pro podnikatele a osoby, které se podnikáním a věcmi souvisejícími zabývají.

Celé CD je rozděleno do několika oddílů. Každý z nich se pak zabývá určitým aspektem podnikání. Základních oddílů je pět: Ekonomika a právo, Daně a účetnictví, Personalistika a mzdy, SEPI (zkratka pro Systém ekonomických a právních informací) a Ostatní. Obsah prvních třech plyne z jejich názvu. Oddíl SEPI obsahuje například vzory smluv a podání k soudu ve všech majetkoprávních či občanských. Konečně nicneříkající název Ostatní pod sebou ukrývá např. 333 daňových tipů nebo 333 otázek a odpovědí právní-ekonomického zaměření.

Po zvolení příslušného tématu je automaticky spuštěn Acrobat Reader 3 a v něm příslušný dokument zobrazen. Program Acrobat Reader tvoří vlastní hlavní a nosnou část programu. Uživatelé zblíhlí v práci s tímto zobrazovačem dokumentů formátu PDF tak mají velkou výhodu proti nezkušeným. Ale i tím nezůstane nic z ekonomicko-právních informací skryto, neboť práci s produktem Reader zevrubně a zcela dostatečně vysvětluje příložený manuál.

Zvolené řešení uložení informací má svoje výhody i nevýhody. Nevýhodou je nemožnost prohledávání více než jednoho dokumentu najednou. Vyhledávat lze v rámci jednoho dokumentu pomocí standardní funkce Readeru, avšak nelze vyhledávat slova s diakritikou. Producent však slíbí napravení těchto nedostatků v dalším vydání.

Nespornou výhodou tohoto způsobu je uložení dat ve formátu dokumentu PDF. Umožňuje to totiž značenou přenositelnost např. různými počítačovými platformami. Pro naprostou většinu (a všechny významnější) operačních systémů totiž existuje mutace Acrobat Readeru, a tudíž lze toto CD procházet nejen na počítačích s operačním systémem Windows, ale například i na Mac OS či UNIXu.

Takže chcete-li vidět víc o ekonomice a příbuzných tématech, pak tento CD-ROM je zcela jistě pro vás.

Možnosti informací 1/99 Ekonomické a právní informace

- + hodně informací
- + kompletní ročníky některých odborných ekonomických periodik
- + zvolené zpracování informací

Producent: Informační centrum podnikatelů, s. r. o.

Žánr: Ekonomické a právní informace

Jazyk: český

Cena: 8 089 Kč (bez DPH) na rok (6 CD)

OS: Win 3.1, 9x, NT, Mac OS, Unix, OS/2

K recenzii poskytla firma: Informační centrum podnikatelů, Seifertova 17, Praha

Právní minimum pracovníka v bankovníctví

Na první pohled nelze k názvu tohoto produktu již nic dodat, neboť se zdá zcela vyèerpávající. Podobný pocit jsem mìl, když jsem cédéèko dostal k recenzi.

Aè nepracuji v bankovníctví, jako vìtšina lidí mám v bance úèet. Proto mi tato problematika není zdaleka cizí. Koneènì, jedná se o peníze.

Na CD jsou obsaženy všechny pøedpisy, které se nijak dotýkají bankovního sektoru, jakkoli okrajovì. Pùvodnì jsem se chtìl omezit na pouhý výèet kapitol, ale je jich tolik, že by vydaly na několik normovaných stran èasopisu. Nicménì zmíním některé. Napøíklad se lze doèíst o statutu Èeské národní banky, o jejím fungování a sídle. Lze dohledat, kdy byla centrální banka zøízena a jak se v průbìhu let mìnily její práva a povinnosti. Zajímavou kapitolou jsou i obecné ustanovení o bankách, napøíklad o výši povinných rezerv, jejich umístìní, i to, že tyto povinné rezervy nejsou úroèeny. Nicménì je toto CD jednoznaènì urèeno pracovníkùm bankovního sektoru nebo pøidruženým profesím. Laik totiž brzo narazí na taková slova, jako lombardní repo. Snadno pak uvìří, že zakoupil CD s autentickým seznamem magických zaøíkání typu vùdù.

Nejen seznam zákonù a naøízení stran bank je obsažen v tomto programu. Je zde i seznam (bez plného znìní) zákonù a naøízení od roku 1945 do souèasnosti. Jedná se o velmi zajímavý průøez.

Kromì těchto dvou plných verzí produktu je na disku i několik demoverzí programù autorské firmy. To by mìlo pomoci pøi výběru dalších pøípadných nákupù elektronických podob různých, zejména právních, publikací.

Sama aplikace je postavena jako klasický windowsovský help (nebo chcete-li nápovìda). Obsahuje tedy všechny možnosti tohoto systému, jako vyhledávání podle hesel, rejstøíku èi názvu kapitoly. Použití tohoto prostøedí velmi usnadňuje orientaci v produktu, zvláštì pak pro uživatele, kteøí (si) užívají Nápovìdu ve Windows.

Právní minimum pracovníka v bankovníctví

- + ucelený pøehled zákonù a naøízení
- + chronologický pøehled
- + uživatelsky jednoduché zpracování
- nevysvìtlení některých odborných termínù

Producent: Final, s. r. o.

Žánr: sbírka zákonù a pøedpisù

Jazyk: èesky

OS: Win 3.11, 9x, NT

Cena: 2 026,50 Kč (vè. DPH)

K recenzi poskytl firma: Final, s. r. o., Høibská 8, Praha 10

Hotely Ubytování

Jak je již z názvu patrné, jedná se o turistického průvodce v elektronické podobě. Není zaměřen na příznivce pobytu ve volné přírodě a kempování tzv. nadivoko. Obsahuje seznam 6 100 hotelů, penzionů, lázní, chat a kempů. Pro lepší orientaci jsou některé nabídky doplněny i fotografií či plánkem.

Jestliže se domníváte, že tolik ubytovacích možností v ěchách ani být nemůže, pak je váš odhad naprosto správný. Do celkového počtu ubytovacích kapacit je totiž zahrnuto i Slovensko. Jsou zahrnuta i obě hlavní města, Praha i Bratislava.

Na začátku práce s programem je třeba dobře si rozmyslet, zda chcete dovolenou strávit u nás či na Slovensku. K této volbě se během práce již vrátit nelze. Dále pak pokračujete zabíhnutým způsobem, tedy postupným zoomováním cílové oblasti až na úroveň okresu. Pak je možno pomocí dialogového okna zvolit ještě přesnější umístění (zvětšovat mapu jde pouze do úrovně okresu) a přesný typ ubytování. V další části dialogového okna lze pak pomocí zaškrtnutí stanovit výběrová kritéria. Podle nich jsou poté vyhledány příslušné záznamy v databázi. Po odklepnutí se objeví další okno, ve kterém jsou informace o vyhledaném objektu (příp. objektech). Výběrový dialog lze aktivovat rovnou na začátku práce s programem, a nevyhledávat s pomocí mapky. Pokud ovšem znáte přímo název ubytovacího zařízení, pak se dá vyhledávat přímo podle jména.

Objekt je popsán pomocí jeho přesné adresy, telefonního čísla a lze si jeho umístění nechat ukázat i na mapě, jež ale není příliš podrobná a slouží spíše pro orientaci a jako návod, kterou stránku autoatlasu či turistické mapy nalistovat. Dále obsahuje databáze i informaci o cenách za ubytování, ale bohužel zdaleka ne pro všechny objekty. Nicméně pomocí telefonního čísla lze tuto informaci jistě získat. Případně je možno využít i čísla faxu a mobilního telefonu, kterážto jsou také u některých objektů uvedena. Pro rychlejší orientaci mezi ubytovacími kapacitami lze využít i ikonky v dolní části informačního okna.

Graficky není tento produkt žádný skvost (aspoň nežere moc systémových prostředků), rozhraní je primitivní, nicméně plně funkční.

Větší výhradu bych měl vůči zpracování databáze. Kvalita jednotlivých záznamů mi připadá poněkud nevyrovnaná, jak co do zpracování, tak i do obsahu.

Hotely Ubytování

- + obsažná databáze, obrázky
- + nechybí kontakt na zařízení
- + možno volit jazyk (čeština, slovenština, němčina, angličtina)
- + zpracování
- často chybí cena

Producent: Maruko, s. r. o.

Žánr: databáze ubytování

Jazyk: český

OS: Win 3.1, 9x, NT

Cena: 590 Kč

K recenzi poskytla firma: Maruko, s. r. o.

Chrutenice 26, 267 12 Loděnice

Artopedia

Ten, kdo se otásl při pohledu na nadpis v domnění, že se jedná o nějaký velmi nepříjemný lékařský výkon či chorobu, udílal chybu. Jedná se naopak o velmi příjemnou encyklopedii malířství.

CD obsahuje údaje o více než 450 autorech a je na něm celkem 2 501 reprodukcí obrazů jednotlivých mistrů. Jedná se výhradně o malíře zahraniční, žánrově pokrývající snad všechny styly. Ěasovi je tato encyklopedie taktéž poměrně obsáhlá a zabírá údobí od počátku 13. století po současnost. Tuto dobu pokrývá spojitě, takže v průběhu oních takřka osmi století tam není bílých míst.

Výše zmíněné množství zahrnutých autorů je úctyhodné a jsou zmíněni i méně známí. Kromě základních údajů obsahuje encyklopedie i biografická data o autorech.

Orientace v takovém množství informací je pohodlná, prostřednictvím několika málo klepnutí myši se lze dostat až k hledanému obrazu. Veškerá práce s programem se odehrává právě pomocí tohoto polohovacího zařízení, klávesnicové ovládání není možné. Aplikace neobsahuje prakticky žádné možnosti nastavení, kromě možnosti přehrávání hudby na pozadí hudby a její hlasitosti. Zmíněná hudba stojí rozhodně za zmínku, neboť se nejedná o nemelodické, elektronicky znějící vrzání, ale o skutečnou hudbu. Mimoděk při prohlížení obrazů tak můžete vyslechnout skladby Rachmaninova či Mozarta.

Ještě jsem se nezmínil o obrazech samotných. Při zvolení si konkrétního autora, jsou na obrazovce vidět všechna jeho díla, která jsou na disku k dispozici, ve zmenšené podobě. Kliknutím myši na zvolený obraz je přepnuto jeho zobrazení do celoobrazovkového režimu. Kvalitou se obrázky blíží reprodukcím v drahých knihách. Lze vybírat i podle žánrů. Zvláštní kapitolu pak tvoří grafické ztvárnění biblických námětů.

Na recenzi jsem měl k dispozici poslední neoficiální verzi před uvedením na trh (pre-release nebo beta), která obsahovala určité nedodilky, jež by měly být před uvedením na trh odstraněny.

Artopedia

- + kvalita reprodukcí
- + hudba na pozadí

Producent: NPG, s. r. o.

Žánr: encyklopedie malířství

Jazyk: ěsky

OS: Win 9x, NT

Cena: 599 Kč

K recenzi poskytla firma: NPG, s. r. o., Blahníkova 5, Praha 3

ZOO

Virtuální zoologická zahrada obsahuje na 180 různých zvířat z celého světa, která se chovají ve skutečných zoologických zahradách.

Po spuštění aplikace se octne uživatel v jakési simulované ZOO, tedy alespoň podle členění dat. Základní obrazovka programu dává na výběr z několika pavilonů. Zvířata v nich nejsou členěna přísně biologicky, ale podle skutečné konfigurace zvířat v zoo. Nalezneme zde tedy pavilon šelem, sudokopytníků, lichokopytníků a slonů (kromě jiných, samozřejmě).

Každé ze zvířat má pak svou osobní kartu. Na ní jsou uloženy obrázky tohoto tvora, nejčastěji výběr tří fotografií. Nikdy je obrazová informace doplněna ještě krátkou videoukázkou, na které je vidět zvíře takřka v akci. Další část informace je psaná, obsahuje popis vzhledu, chování a přirozeném prostředí každého živočicha. Kromě toho je zde většinou obsažena i informace o tom, která se to které zvíře chová v zajetí. Tento text si lze nechat i přečíst počítačem, takže program je intelektuálně bezbariérový (mohou ho obsluhovat i děti, které ještě neumí číst). Dále je součástí karty i možnost nechat si přehrát zvuk, jaký zvíře vydává. V neposlední řadě každá karta odhaluje, ke kterému živočišnému řádu, kmeni či třídě dané zvíře náleží. Informace jsou tedy poměrně podrobné, avšak nezahlcující.

Zvířata lze vyhledávat nejen pomocí pavilonů, ale i podle jména přímo v menu programu.

Program obsahuje i seznam všech zoologických zahrad v České republice spolu s jejich kontaktními informacemi (adresa, telefon), a seznam chovaných ohrožených druhů u nás.

Práce s programem je jednoduchá, na většinu akcí stačí kliknutí myší. Možnou nevýhodu spatřuji v tom, že se nelze v programu navigovat libovolně, ale vždy jen o jeden krok vpřed či vzad. Našití neobsahuje program velké množství vřtvení, které by navigaci neúměrně prodlužovalo, a dvě osobní karty zvířat tak dílí asi pět kliknutí, což není mnoho.

Narozdíl od encyklopedií neobsahuje tento program stovky druhů zvířat, ale zahrnuje zase navíc informace o zoologických zahradách a výběr zvířat je volen tak, aby mohla (zvířata) být spatřena v každé větší zoo.

ZOO

- + dobrý výběr zvířat
- + zpracování a práce s programem
- kvalita některých fotografií

Producent: Rubico

Žánr: CD-ROM o zvířatech

Jazyk: český

OS: Win 95

Cena: 499 Kč

K recenzi poskytla firma:

RUBICO, Rooseveltova 51, Olomouc

Novinky

Knihy -

Internet.cz - jak hledat a najít

JAROSLAV POLÁČEK

Autor: Jiří Bráza
Vydavatelství: Grada,
Praha 1999
Počet stran: 136
Doporučená cena: 99 Kč

Ikdyž se edice Snadno a rychle vyznačuje mnohdy informačním deficitem, protože ekonomická situace neumožňuje tisk mnohastrankových publikací za nízkou cenu, občas se stane, že detailní specifikace tématu vyváží tento nedostatek.

Publikace Jiřího Brázy se zabývá vyhledáváním těchto informací: vyhledáváním souborů, e-mailových adres a odkazů na WWW stránky. Popravdě řečeno, v celé knize jsem našel pouze jednu věc, která mě překvapila. Autor na straně 42 nehodnotí Windows 95 jako slušný operační systém, takové hodnocení bych čekal v jiné publikaci a ne zrovna v takto orientovaném spise o vyhledávání na Internetu.

Jinak jsem nenalezl rozpor v knize samotné. Myslím si, že vzhledem ke své délce opravdu spotřebovala tiskový prostor beze zbytku a je skvělou pomůckou nejen pro začátečníky, kteří ocení způsoby, například zužování výběrů na AltaVisti, jež jim pomohou vůbec pochopit hlášku, že vyhledávanému dotizci odpovídá 567 254 dokumentů. Za nanejvýš vhodné považuji srovnání všech vyhledávačů na základě jednotné tabulky hledaných výrazů. Ětenář si pak sám utvoří představu o výhodnosti jednoho či druhého.

Domnívám se, že kniha se bude hodit i tím, kteří s Internetem pracují více, protože některé postupy jsou ojedinělé a při pátrání po konkrétní nefrekventované informaci je třeba použít opravdu všech postupů a algoritmů. Zvláště podrobný je systém na vyhledávání informací o lidech nebo za účelem získání e-mailové adresy. Osobně jsem velmi vděčen za manuál, ve kterém budu schopen najít informaci, jaký způsob zápisu složitějšího dotazu považuje daný server za relevantní, kde smím použít závorky, kde plus a minus apod. Kniha je k těmto účelům dovybavena přehlednou tabulkou adres popisovaných služeb.

Jen douška na závěr. Aby té chvály nebylo tolik, nakladatelství z mě nepochopitelného důvodu v tiráži uvedlo první vydání, přičemž na přebalu se kniha hrdě hlásí k vydání již druhému. Nevím však, zda se jedná o nedbalost nebo marketingový trik.

3D Studio MAX 2

JAN ŽIÁREK

Autor: David Šeháček
Vydavatelství: Computer Press
Počet stran: 410
Doporučená cena: 348 Kč (408 Sk)

Tématem této uživatelské příručky je, jak ostatně plyne již z názvu, velmi populární vizualizační a renderovací program 3D Studio MAX ve verzi 2.

Celá publikace se dá rozdělit na část úvodní, popisující 3D Studio MAX jako takové, tedy modelování, reprezentace geometrie, stínování atd. V další části dojde na popis pracovního prostředí a "prolezení" všech položek menu tohoto programu. Jedna z kapitol, která je na rozdíl od ostatních tištěna barevně, se podrobně věnuje editoru materiálů. Následující kapitoly pak dále rozebírají některé příkazové panely, jež autor nechtěl podrobněji popisovat na místě jejich výskytu v menu. Jedná se zejména o panely příkazů Create, Modify, Motion a další. V této publikaci naleznete i dvě speciální kapitoly, pojednávající o možnostech vytvoření vlastního přídatného (plug-in) modulu. Je však třeba počítat s tím, že na asi 35 stránkách není možné napsat vyčerpávající pojednání tuto část je tedy třeba považovat spíše za určitou referenci, co všechno se dá v MAXovi dělat. Bohužel ji nelze považovat za referenci na další literaturu přestože tam odkazy jsou, přes značnou snahu jsem neobjevil žádný seznam literatury! Závěr publikace tvoří rejstřík.

Když už jsem u výřetu chyb, mimo výše zmíněné mi vadily překlepy a použití rádoby spisovného "aby jste" na str. 48. Chyba se vyloudila i do obsahu, kde je slibován "Úvod", na odkazované stránce však je pokračování stránek obsahu a nic, co by připomínalo úvod, v knize není. Všechny zmíněné nedostatky naprosto zbytečně snižují úroveň této publikace.

Autor sám patří mezi výborné znalce tohoto programu, neboť již publikoval knihu o starší verzi 3D Studia, tehdy ještě pro DOS. Celý text obsahuje četné poznámky, připomínky a postupy k co nejefektivnější práci s programem, a je napsán přehledně a srozumitelně.

Publikaci bych doporučil zejména začínajícím uživatelům pro seznámení se s programem a jeho pracovním prostředím, i uživatelům pokročilejším, kteří zde naleznou mnoho tipů pro zjednodušení tvorby. Profesionálům, zajímajícím se zejména o tvorbu přídatných modulů, ale mnoho nového nepřinese.

Lotus Notes 4.6

JAROMÍR LUHAN

Autor: Oliver Reinl

Vydavatelství: Computer Press, Brno 1998

Počet stran: 150

Doporučená cena: 180 Kč

Systém Lotus Notes je svým způsobem unikátní záležitost a za léta své existence si získal silné uživatelské publikum. Tuzemští zájemci mají oproti zbytku světa poněkud ztíženou situaci, protože zákaznická a osvětová podpora firmy IBM/Lotus nepatří právě k těm nejaktivnějším a nejvíce viditelným. Dalo by se říci, že je tomu přesně naopak, a tak se informace shánějí dost obtížně. Knížka, kterou mám před sebou, může do značné míry usnadnit situaci firmám, jež z nějakého důvodu systém Notes nasadily nebo tak hodlají v blízké době uěinit, a potřebují vhodnou studijní literaturu pro řadové uživatele.

Jak už samotný název napovídá, nejedná se o rukověť systémového správce ani vývojáře, ale o pomůcku pro první kroky na cestě k úspěšnému používání programu. Knížka vzešla z pera německého autora a k našim čtenářům se dostává ve zdařilém českém překladu Martina

Baránka.

Publikace je rozdělena do sedmi částí nazývaných projekty. Seznámí uživatele se základy obsluhy programu a s pojmy databáze a dokument Lotus Notes. V dalších částech se čtenář seznámí s poštou, kalendářem a plánovacími funkcemi systému. Zajímavé námity můžete najít v oddílech pojednávajících o různých technologiích správy a řízení oběhu dokumentů a o tvorbě graficky náročných dokumentů. Poslední část je věnována obsluze systému z mobilních pracovišť. Každá kapitola-projekt je dále rozdělena do řady lekcí, které názorně ukazují jednotlivé postupy obsluhy. Vždy na závěr projektu si můžete vyzkoušet osvojené znalosti na sadě otázek.

Na knize zaujme především grafická úprava, jež z ní díky neuvěřitelnému množství ilustrací dává do slova a do písmene slabikář. Každý technologický postup je doprovázen sérií obrázků s vyznačením bodů, na kterých a kolikrát se má stisknout jaké tlačítko myši. Na uživatele tudíž klade zcela minimální nároky na znalosti stačí vidět, co je u počítače myš, a neplést si její pravé a levé tlačítko. Důležité je, že si autoři českého vydání dali práci a vytvořili obrázky z české verze Notes, a tudíž i s českými popisy a texty.

Díky své názornosti mohou pokročilejší uživatelé snadno získat pocit, že je pro ně kniha až příliš "pomalá". Službu tudíž prokáže především začátečníkům, kterým téměř bez zbytku nahradí rozsáhlý a místy méně přehledný a pohotový systém nápovědy. Najdou v ní totiž prakticky vše potřebné pro každodenní práci.

Jak na aplikace v Accessu

JAN ČERNÝ

Autor: Timothy M. O'Brien, Steven J. Pogge, Geoffrey E. White
Vydavatelství: Microsoft Press, Redmond, 1997 (v ČR prodává Computer Press)
Počet stran: 596
Doporučená cena: 1 512 Kč

Některé ostřejší programátoři databází se možná pousmějí nad tématem knihy, která se zabývá vývojem databází v programu MS Access. Tento program (součástí balíku MS Office Professional) však vcelku efektivně řeší problém s uchováváním a správou dat v menších firmách a organizacích, jež si nemohou dovolit nákup nákladných databázových systémů. Access tedy nachází solidní uplatnění jak na poli menších databázových řešení, tak i jako front-end aplikace pro přístup do rozsáhlejších systémů.

Na českém trhu se objevilo několik knih zabývajících se Accessem, bohužel řada z nich se zaměřila spíše na osvětlení základních principů relačních databází a jejich specifik v tomto programu, a o programování v něm se pouze nedostatečně zmínily, nebo se tomuto tématu zcela vyhnuly. Proto jsem byl velice potěšen, když se mi do ruky dostala kniha MS Access 97 Developer's Handbook od nakladatelství Microsoft Press. Na cca 600 stránkách anglického textu se opravdu do detailu seznámíte s kompletním vývojem databáze. Ti z vás, kteří příliš nedůvěřují svým znalostem angličtiny, nemusí mít z předešlé vity strach autoři našťastí nepojali tuto knihu jako slohové cvičení, ale jako učebnici a příručku kladli důraz na jednoduchost a srozumitelnost.

Než začnete uvažovat o koupi této publikace, měli byste zrekapitulovat své znalosti o Accessu. Autoři počítají s tím, že už máte zvládnutou práci s tabulkami, dotazy, formuláři,

sestavami a makry, tj. kniha se zaměřuje především na psaní kódu ve Visual Basicu for Application. Proto je také poměrně rozsáhlý úvod věnován základům událostmi řízeného programování a VBA jako takovému.

Základním mottem knihy je, že člověk se nejlépe něco naučí, když si to také vyzkouší. Publikace je přímo nabitá příklady s podrobnými komentáři. O tom, že knihu mohou číst i naprostí programátorští začátečníci ve VBA, svědčí i první program, který si sami vytvoří a spustí je jím naprostá klasika "Hallo World!".

Všechny příklady naleznete na přiloženém CD-ROMu. Ten se obsluhuje snadno ovladatelným instalačním programem, který nainstaluje ukázkové databáze nazvané místo. Zde bych si však dovolil malé upozornění pokud nenainstalujete příklady do přednastavené složky, budete muset v některých případech lehce zasahovat do zdrojového kódu příkladů (nastavení cest) nejedná se však o žádný zásadní problém.

Autoři ale nevěnovali celý obsah knihy pouze výuce programování VBA, a tak se v další části dozvíte, jak využít nově nabyté znalosti k zvýšení výkonnosti vašich formulářů a sestav. Také obdržíte mnoho cenných rad ohledně vývoje profesionálního uživatelského prostředí.

Autoři se samozřejmě nevyhnuli ani DAO (Data Access Objects) do detailu popsali hierarchii všech objektů, včetně jejich vlastností a metod. Velkou pozornost věnovali také vývoji víceuživatelských databází a implementaci zabezpečení v databázových systémech.

Samostatnou kapitolou je popis technologie ActiveX, díky níž rozšíříte svou databázovou aplikaci o schopnosti dalších produktů z řady MS Office. V době, kdy jsou slova Internet a intranet skloňována ve všech pádech, by byla ostuda, kdyby se autoři alespoň nezmínili o možnostech Accessu na tomto poli. Ani v tomto ohledu však na vývojáře nezapomněli, a tak pro vás nebude po seznámení s touto kapitolou problém napojit vaši databázi na Síť sítí.

Kniha též obsahuje několik příloh, jejichž hlavním tématem je používání dynamických knihoven v prostředí Windows. Abyste splnili obecné představy o uživatelském komfortu aplikace, musíte ji rozšířit o komplexní nápovědu i v tom vám bude kniha neocenitelným pomocníkem.

Jak jsem se již dříve zmínil, spolu s publikací obdržíte CD-ROM, na kterém kromě příkladů z knihy naleznete mj. i DAO syntax builder a příklady dynamických knihoven.

Celkově bych knihu Access Developer's Handbook doporučil každému, kdo se chce dozvědět více o pozadí Accessu, ale i Windows jako takových. Díky informacím z této knihy budete schopni vyvíjet bez nadsázky plně profesionální produkty.

Co znamená "Windows 2000 Ready"?

Michal Bareš

Repertoár nálepek na skóiních počítaèù se opìt rozšíøí. S plánovaným pøíchodem nového operaèního systému Windows 2000 se pozornost všech výrobcù počítaèù obrací právi k Microsoftu. Windows 2000, o kterých se již delší dobu diskutuje v mnoha souvislostech, mají znamenat další pøelom, a to pøedevším díky slibovanému "splynutí" operaèních systémù Windows 9x a NT.

Až už nás Microsoft pøekvapí jakkoliv, jedno je již dnes jasné: Windows 2000 se budou podobat více systému NT, mají tedy být stabilní a bezpečná. Otázka je, jak se podaøí skloubit "entéekovou" solidnost s podporou pro multimédia (hry) a tøeba s funkcí plug and play. Aby výrobci pøedešli pøípadným problémùm s instalací a provozem budoucích Windows na svých strojích, posílají své modely na testování k Microsoftu. Výsledkem jsou sestavy, u kterých je zaruèena správná podpora pro Windows 2000, a tyto sestavy jsou pak opatøeny nálepkou "Windows 2000 Ready".

Testování sofwaru na počítaèích, stejnì jako testování počítaèù pro urèitý software, je bìžná záležitost a dílá to každý. Po bok svìtových výrobcù se tedy pøiøadily i èeské firmy a nechaly si "orazítkovat" několik modelù. Aby byla celá akce úspìšná, musí se testovat každá konfigurace (a konfigurace se, jak známo, mìnì velmi rychle).

Základem konfigurace počítaèù pøipravených pro Windows 2000 je 64 MB pamìti a pøinejmenším 300MHz (u notebookù 233MHz) procesor. V tom to mají alespoð firmy jednodušší, protože velkou èást své produkce nemusí na testování ani zasílat. I dnes je totiž výše zmínìná kombinace spíš nadstandardní záležitostí a vìtšina lidí si kupuje počítaèe levnější a slabší. Za zvážení by možná stálo, aby firmy oznaèily tu slabší polovinu svých nabídkových listù cedulkou "Windows 2000 Not Ready", protože požadovaná minimální konfigurace W2000 není zatím moc zmiòovaná a je možné, že zákazníci si ani neuvìdomují, že si dnes kupují sestavu, na kterou nebudou moci svá nová Windows ani nainstalovat.

Pokud chce firma (a zákazník) pøedejít tomuto zklamání, nezbyvá jí nic jiného, než podstoupit spolu s domácími společnostmi AutoCont, Comfor, Tesco a Triline, stejnì tak jako se svìtovými znaèkami Acer, Compaq, Dell, Hewlett-Packard a Siemens, potøebné kroky a vèas se tak pøipravit na spuštění prvního operaèního systému pøíštího tisíciletí.

Grafický notebook

Michal Bareš

Firma Pell's uvedla na náš trh profesionální notebook Nec Versa LX, který je zajímavý především vysokým grafickým výkonem. Notebook je vybaven grafickým adaptérem ATI Rage Pro s 8MB videopamětí, pracujícím na rozhraní AGP. V kombinaci s procesorem Pentium II na frekvenci 333 nebo 366 MHz je tak vhodný pro mobilní uživatele vyžadující maximální jak výpočetní, tak grafický výkon.

Nec Versa LX dále ve standardní podobě obsahuje 32 MB paměti (maximální kapacita paměti je 256 MB), 6,4GB nebo 10GB pevný disk, aktivní displej s rozlišením 1 024 x 768 bodů (k dispozici je jak v 13,3palcovém, tak v 14,1palcovém provedení), zvukový systém s 64kanálovou wavetable, a samozřejmě také 24rychlostní jednotku CD-ROM a disketovou mechaniku. Výhodou notebooku, co s práce s grafikou týče, je podpora pro současné používání displeje a externího monitoru, popřípadě televizoru. Standardem je také modulární slot, do kterého lze místo jednotky CD-ROM vložit například mechaniku DVD-ROM a LS-120, nebo druhou baterii či druhý pevný disk.

Softwarové vybavení tohoto počítače tvoří Windows 98 nebo NT 4.0, dále pak MS Word 97, MS IE, Travelling Software Laplink, antivirový program McAfee VirusScan a WebScan. Cena notebooku v závislosti na konfiguraci se pohybuje od 154 990 do 184 990 Kč bez DPH.

HP LaserJet 4050 - Rychlá síťová tiskárna

Michal Bareš

Inovovanou verzi skupinové laserové tiskárny LaserJet 4000 představila firma Hewlett-Packard.

HP LaserJet 4050 pracuje rychlostí 16 stran formátu A4 za minutu s maximálním rozlišením 1 200 dpi. Tohoto rozlišení je tiskárna schopna dosáhnout i při maximální rychlosti. Vylepšení oproti předchozímu modelu spočívají ve zvýšené rychlosti tisku (prý až o 40 procent). I když nebyl výrazně inovován ani engine, zrychlil se procesor tiskárny a zminou prošel také systém zahřívání, takže se výrazně zrychlilo vytištění první stránky. Rychlost ovlivňuje také standardní 8MB paměť, která je v síťové verzi rozšířená na 16 MB.

Tiskárna nyní plně podporuje technologii JetSend, takže pomocí rozhraní FIR (Fast Infrared) lze například z přenosných počítačů tisknout dokumenty bez nutnosti propojení kabelem. Tisknout ze zařízení podporujících technologii JetSend lze i přímo bez počítače, takže majitelé digitálních fotoaparátů, nebo například přenosného skeneru CapShare (obsáhlejší recenzi na tento malý zázrak si můžete přečíst na jiném místě našeho časopisu) mohou přijít k tiskárně a zmáčknutím jediného tlačítka si okamžitě vytisknout obrázek nebo dokument.

Vyšší efektivitu práce s tiskárnou umožňuje také řada nových funkcí, mezi něž patří například technologie ZoomSmart (automatické přizpůsobení dokumentu velikosti papíru), možnost diskrétního tisku (uživatel pošle dokument na tiskárnu, ze které si jej osobně "vyzvedne" zadáním číselného kódu), dále je k dispozici funkce Quick copy (vytištění poslední tiskové úlohy).

S kvalitou tisku souvisí také nový, "ultra přesný" toner s jemnými částicemi a dva tiskové módy v rozlišení 1 200 dpi.

Everex ve støibøe

Michal Bareš

Limitovanou sèrii známého poèítaèe PalmPC Freestyle firmy Everex uvedla na èeský trh firma Kobe. Oproti prvním modelùm, uvedeným v polovinì minulého roku, se tyto poèítaèe do dlanì doèkaly nìkolika vylepšení. Již ke konci loòského roku se zvýšila standardní velikost pamìti RAM, a to ze 4, respektive 8 MB na 16 MB. Obmìny doznalo i softwarové vybavení a na největší novinku, kterou je uvedení verze s barevným displejem, v Èeské republice stále ještì èekáme (i když se podle zpráv z firmy Kobe má na trhu objevit každou chvilku).

Pøed pøíchodem barevné verze se však na pulty dostala ještì limitovaná sèrie Everexu urèená pøedevším pro uživatele, kteøí dbají na image, a kromì funkènosti vyžadují také špièkový design. Modely této øady se prodávají ve støíbrném provedení a vizuální tak tvoøí ideální doplnìk ke støíbrným mobilním telefonùm, napøíklad k Nokii 8810.

Støíbrné modely se dodávají ve dvou provedeních, a to ve verzích Manager a Executive, které se od sebe v podstatì liší pouze pøítomností modemu v "kolébce" verze Executive. Jinak jsou obì zaøízení osazena stejnými procesory (Nec VR4111 s kmitoèetm 66 MHz), operaèní pamìtí s kapacitou 16 MB a èernobílým dotykovým displejem s rozlišením 240 x 320 bodù (nijaké zmìny pravdìpodobnì doznal i displej, jelikož kvalita zobrazení se mi zdá lepší než u verze pøedchozí).

Z hlediska ovládání se støíbrný Everex neliší od standardní verze, obsahuje jak ètyøi tlaèítka pro rychlý pøístup k aplikacím, tak i ovládací tlaèítka Windows CE po stranách pøístroje. Nejsnadnìji jej však lze ovládat pomocí pøiloženého pera (firma Kobe dodává navíc kombinované pero, obsahující jak obyèejnou náplò, tak i tupý hrot pro ovládání Everexu).

Co se softwaru týèe, obsahuje tento pøiruèení poèítaèe obligátní Windows CE 2.0. Stále se však do něj nepropracovaly "lehké" verze Wordu a Excelu, takže pro zápis textu mohou sloužit pouze aplikace urèené pro zápis poznámek. Zajímavé obohacení tvoøí oblíbená èeská hra "piškvorky", která doplòuje bìžný "solitaire" od Microsoftu. Na pøiloženém CD najdeme komunikaèní software pro pøipojení a synchronizaci se stolním poèítaèem. Komunikace je možná buì pøes sèriový port, nebo pøes infraèervený port IrDA. Dále je na CD software od firmy bSquare, obsahující utility pro pøepínání mezi funkcemi, odesílání faxù a prohlížení zpráv z News serveru. Pøiloženy jsou také programy pro práci s platebními kartami, pro správu pøíjmù a výdajù a vylepšený software pro rozpoznávání písma. Cena limitovaných Everexù je o nìco vyšší než u obyèejných èerných modelù a je stanovena na 15 690 Kè bez DPH (verze Manager) a 18 160 Kè bez DPH (verze Executive).

Acer TravelMate 720

Michal Bareš

Novou řadu notebooků třídy "desktop replacement", tedy notebooků obdařených výkonem srovnatelným se stolními počítači, uvádí na trh společnost Acer. Jde o modely TravelMate označené číslicí 720, jež jsou osazeny procesory Pentium II s 256KB pamětí cache, pracujícími s taktovací frekvencí 300, 333 nebo 366

Jak již je dnes u nejvýkonnějších notebooků téměř zvykem, kapacita pevného disku se pohybuje vysoko nad standardem průměrných desktopů v notebookech TravelMate 720 se používají pevné disky s rozměrem 6 až 10 GB. Operační paměť má velikost 64 MB a lze ji rozšířit maximálně na 256 MB.

Grafika bývá zpravidla nejslabší stránkou notebooků, zde je však osazen grafický čip NeoMagic AGP s 2,5MB videopamětí, který v kombinaci se 14,1" aktivním displejem pohodlně zvládne práci v rozlišení 1 024 x 768 a to v 32bitové barevné hloubce. Uživatel může k notebooku připojit externí monitor a pracovat s ním v režimu "dual display", tedy v režimu, který umožňuje současně použití displeje i externího monitoru. Kromě dobré grafiky je notebook vybaven také 3D zvukovou kartou s výstupem na interní reproduktory.

Výrobce šel u této modelové řady cestou maximální integrace, takže co nejvíce zařízení je instalováno v samotném notebooku. Je zde jednotka CD-ROM (nebo DVD-ROM), disketová mechanika i interní modem s rychlostí 56 KB/s. Na docking station zbyly už jen dva sloty pro PC Cards a síťová karta.

Cena nových modelů se pohybuje od 84 990 do 139 990 Kč bez DPH (v konfiguraci s 366MHz procesorem, 10GB pevným diskem a jednotkou DVD-ROM).

CD-ROMy od TEACu

Roman Barták

Kromě vypalovacích jednotek nabízí firma TEAC přirozeně také celou škálu klasických jednotek CD-ROM. Začít můžeme u CD-ROM jednotek pro stolní počítače, kde je poslední novinkou od TEACu dvojice 32rychlostních jednotek CD-532E (ATAPI/IDE verze) a CD-532S (SCSI verze). Obě nabízejí přenosovou rychlost až 4,8 MB za sekundu a průměrný přístupový čas 85 ms. Pro zajištění stálé přenosové rychlosti je používána technologie CAV (Constant Angular Velocity), kdy se CD točí rychleji při čtení na vnitřních stopách a pomaleji při čtení na stopách vnějších. Zajímavostí je plně kovové šasi (obda výrobců používá plastové), tradičně rychlé zasouvání a vysouvání disku a možnost instalovat jednotky jak v horizontální, tak i ve vertikální poloze.

Pro databanky založené na CD-ROM nabízí TEAC plně autonomní víže se sedmi nebo čtrnácti 32rychlostními SCSI jednotkami CD-ROM. Tyto CD-ROM servery lze přímo zapojit do síťových topologií Ethernet a Token Ring, a protože používají přenosový protokol NetBEUI, nepotřebují žádný dodatečný software instalovaný na počítačích. Integrovan je NFS server, takže například unixové stroje, které mají NFS integrovan, mohou přistupovat přímo. Pro běžná PC je integrován protokol TCP/IP, novellské lokální sítě se připojují přes NFS bránu. Víže obsahují další SCSI port, takže je možné je dále rozšířit o externí "jukeboxy".

TEAC nezapomíná ani na CD-ROM jednotky určené pro přenosné počítače. Jako OEM produkt je nabízena CD-ROM jednotka CD-224E, pracující při 24násobné rychlosti. CD-224E používá ATAPI rozhraní a je kompatibilní se všemi standardními CD formáty (standardní velikost 12 cm i 8 cm mini CD). Se svojí výškou 12,8 mm rozhodně patří k nejtenějším CD-ROM jednotkám, a je proto vhodná do plochých notebooků.

Pro uživatele, kteří kromě technických parametrů vyžadují i elegantní design, je určena externí CD-ROM jednotka CD-224PE. Podobně jako CD-224E nabízí 24násobnou rychlost, provedení je ale tentokrát externí v podobě audio Discmanu s vkládáním disků shora po odklopení krytu. K počítači lze jednotku připojit buď přes rozhraní USB, nebo pomocí PCMCIA karty. Ideální je tedy pro uživatele notebooků, kteří z různých důvodů nemají CD-ROM mechaniku vestavěnou uvnitř přístroje.

Ke všem uživatelům notebooků míří také poslední z beznových novinek od TEACu na poli CD. Pro všechny, jež už okouzli nový formát DVD, připravil a firma TEAC dvě 24rychlostní DVD-ROM jednotky určené do přenosných počítačů. Zajímavostí těchto jednotek je integrace všech regionálních kódů do firmwaru, takže lze přehrávat DVD disky kódované pro americký i evropský trh. Podporovány jsou přirozeně i všechny běžné formáty CD.

Oživí kancelář

Roman Barták

Konec fádní počítačové šedi, øekla si firma Philips podobnì jako mnoho dalších počítaèových spoleèností, když uvádìla na trh své nové výrobky z oblasti zobrazovacích zaøízení. Nabídka rùznì barevných, stylovì vyvedených počítaèových periferií i celých počítaèových sestav se vùbec stává trendem poslední doby a firmy se pøedhánijí v produktech, které si více podmaní užívatelovy smysly (a otevøou jejich peniženky).

Philips 107 Sx

Philips, tradièní výrobce multimediálních monitorù, pøispívá do tohoto trendu svým novým monitorem Philips 107 Sx, urèeným pro trh SOHO (malé a domácí kanceláøe). Jedná se o 17" barevný monitor s 0,28 mm maskou a maximálním rozlišením 1 280 x 1 024 bodù pøi obnovovací frekvenci 75 Hz. Podobnì jako øada dalších monitorù používá i tento model on-screen display (OSD) pro snadné nastavení a pøizpùsobení parametrù displeje. Jako standard je dodávána dvojice 2wattových multimediálních reproduktorù MMS 100, které se snadno pøipojují na boky monitoru. Zaøazen je také USB hub se ètveøicí konektorù pro pøipojení dalších periferních zaøízení. Jak reproduktory, tak USB hub jsou vyvedeny ve stejné stylové barvì jako displej. Užívatel si tentokrát mùže vybrat mezi dvojicí metalických barev, Aqua a Silver. Philips 107 Sx odpovídá standardu TCO 95, který v sobì zahrnuje standardy v oblasti bezpeènosti, nízkých emisí, spotøeby energie, ekologie a ergonomie.

Philips Brilliance 181 AS

Pøispìvkem do rostoucí oblasti stolních LCD displejù je nový Philips Brilliance 181 AS, opìt provedený v ménì tradièní tmavší šedivé barvì. Tento plochý, 18" barevný LCD displej nabízí jednu z nejmenších ploch podstavce a na stole tak zabírá ménì místa než libovolný CRT displej. Podle prohlášení výrobce zabírá dokonce nejménì ze všech dostupných 18" LCD displejù. S úhlopøíèkou 18,1" nabízí Philips Brilliance 181 plochu obrazu odpovídající 19" CRT monitoru a pocit podobný jako u 21" CRT monitoru. Dùležitým parametrem tohoto displeje je vysoký jas a široký úhel pohledu, což jsou jinak slabiny LCD displejù. Model 181 AS nabízí 160° horizontální a 115° vertikální úhel pohledu. K dispozici je opìt on-screen display pro nastavení parametrù a integrovaný podstavec (displej lze umístit také na rameno nebo povìsit na stìnu). Volitelnì lze poøídit USB modul pro pøipojení dalších periferií. Podobnì jako obdobnì vybavený 15" model Brilliance 151 AX nabízí Brilliance 181 AS nechvìjící se obraz, žádné emise záøení, a díky kompaktním rozmìrùm odpovídá i dalším ergonomickým požadavkùm. Splòuje tak zatím poslední standard TCO \99.

Kopírky budoucnosti - Panasonic představuje výkonné stroje

Roman Barták

Pro kancelářské uživatele představila firma Panasonic rodinu vysoce výkonných digitálních kopírek, skládající se ze čtveřice modelů. Modely FP-D250 a FP-D350 jsou již dostupné, na výkonnější modely FP-D450 a FP-D600 si musíme počkat do podzimu.

Všechny modely řady FP-D poslouží dobře jako "obyčejné" kopírky. Originál snímají při rozlišení 600 dpi (FP-D250 a FP-D350), resp. 400 dpi (FP-D450 a FP-D600) v 256 odstínech šedi, úroveň zvětšení je možné nastavit v rozsahu od 25 po 400 %. Kopírky nezapoušou svůj digitální původ a nabízejí funkce jako je rotace a inverze obrazu, případně zajímavou funkci Skyshot, odstraňující černé okraje při špatně umístěném originálu. Všechny funkce jsou dostupné prostřednictvím velkého dotykového LCD displeje. Při pořízování většího množství kopií lze využít vysoké rychlosti 28 (FP-D250) až 60 (FP-D600) stránek za minutu.

Zařízení řady FP-D nemusí sloužit jen jako běžné kopírky, ale prostřednictvím volitelného tiskového rozhraní nabízejí funkčnost rychlých laserových tiskáren. Přidáním síťové karty je lze integrovat i do stávajících firemních sítí (protokoly TCP/IP a IPX/SPX). Rychlost tisku odpovídá rychlosti pořízování kopií a tisk probíhá v rozlišení 600 dpi. Kopírka je uvnitř vlastně spojením skeneru a laserové tiskárny s 8 MB pamětí (maximum 40 MB).

U rozšíření na tiskárnu funkčnost zařízení ještě nekončí, Panasonic totiž nabízí vlastní systém pro správu dokumentů s názvem Hyper Document System (HDS). S jeho pomocí se zařízení stává multifunkčním kancelářským centrem, archivujícím veškeré papírové dokumenty. Při volbě archivační funkce je první stránka dokumentu při kopírování označena dvourozměrným digitálním kódem, který dokument jednoznačně identifikuje. Pokud někdy později bude potřeba tento dokument vybavit, stačí naskenovat jeho první stránku a HDS zajistí tisk celého dokumentu. Každý dokument lze také při tisku ze síťového PC vybavit kódovým číslem, a pod tímto číslem ho později vyvolat použitím speciálního prohlížeče. Stránky dokumentů jsou ukládány na interní pevný disk o kapacitě 2 GB, který pojme až 10 000 stránek. Jako alternativu lze data ukládat na přenosný disk ZIP.

Rozměry kopírek jsou 606 x 624 x 770 mm a jejich zásobníky pojmu až 5 800 listů papíru.

Notebooky pro Ramba

Roman Barták

Firma Panasonic představila novou řadu notebooků Toughbook, konstruovaných speciálně pro venkovní použití. Tyto přenosné počítače jsou navrženy s ohledem na nepříliš šetrné zacházení, kterému se zařízení používána mimo kancelářské prostředí nevyhnu.

Toughbook27

Kompletní mobilní komunikační centrum představuje nový Toughbook27, obsahující integrovaný mobilní telefon GSM. Veškerý GSM hardware a software je vestavěn, takže nejsou potřeba žádné další speciální PC karty ani kabely pro připojení telefonu. S tímto notebookem se tak můžete připojit na Internet nebo firemní intranet v podstatě odkudkoliv, kde se nachází signál GSM, tj. prostřednictvím roomingu téměř po celém světě.

Celková konstrukce Toughbooku27 je uzpůsobena použití ve venkovním prostředí, takže s ním lze pracovat například na stavbách a vhodný je pro policii, hasiče i záchranáře. Schránka LCD displeje je vyrobena z magneziové slitiny, která je dvacetkrát odolnější než běžný plast. Stejně tak je z magnezia vyroben plášť notebooku, odolávající větším tlakům. Pevný disk je instalován ve speciálním gelu, který absorbuje nárazy a vibrace. Chráněny jsou také propojovací konektory, takže ani pád s výšky 90 centimetrů by neměl počítač zničit. Pro práci v prašných a vlhkých prostředích je uzpůsobena také hermeticky uzavřená klávesnice, a pro použití mimo kancelář je připraven i LCD displej s antireflexní úpravou, který je jasnější než bývá u těchto zařízení obvyklé. K dispozici je volba z 10,4" nebo 12,1" aktivních displejů; oba pracují v SVGA rozlišení 800 x 600 bodů s více než 200 tisíci barev. Uvnitř notebooku tepe 266MHz procesor Pentium MMX, doprovázený 512 KB level 2 cache, 32 MB EDO RAM (maximum 160 MB) a 4GB Ultra DMA pevným diskem. Prostřednictvím multimedia pocket jednotky lze připojit disketovou jednotku, 24rychlostní mechaniku CD-ROM, 120MB superdisk a v brzké době i DVD-ROM. K dispozici jsou běžná rozhraní, tj. sériové, paralelní, externí monitor, klávesnice a myš, port replikátor, mikrofon, Fast IrDA, USB a dvojice slotů pro PC Card. Integrovaný touchpad pro ovládání ukazatele umožňuje také rozpoznávání psaného písma. Rozměry notebooku jsou 301 x 58 x 241 mm a hmotnost 3,5 kg je na takto obrtný počítač překvapivě nízká. Lilon baterie (3 750 mAh) vydrží přibližně 3-5 hodin provozu.

Toughbook71

Podobnou odolnost jako Toughbook27 nabízejí i další modely Toughbook47 a Toughbook71, vybavené procesory Pentium II. Již dostupný Toughbook71 nabízí v levnější verzi 266MHz Pentium II, 32 MB RAM, 4GB disk a 12,1" aktivní displej, zatímco výkonnější modely jsou dodávány s 300resp. 366MHz Pentium II, 64 MB RAM, 6,4GB diskem a 13,3" aktivním displejem. Počítače obsahují 4 500mAh Lilon baterii s výdrží 3-4 hodiny, jejich rozměry jsou 297 x 42 x 240 mm a hmotnost 2,9, resp. 3,3 kg.

Toughbook47

Úplnou novinkou je model Toughbook47, vybavený novým Pentiem II na 300 MHz (256 KB on-die cache). Dodáván je s 64 MB SDRAM (maximum 192 MB), 6,4GB pevným diskem a 13,3" aktivním displejem s rozlišením 1 024 x 768 bodů. 4 500mAh Lilon baterie tentokrát vydrží 3,5-4,5 hodiny, rozměry notebooku jsou 307 x 45 x 253 mm a hmotnost 3 kg.

Digitální obrázky

Roman Barták

Digitální kamkordér NV-DS33

Digitální zpracování obrazu se díky svým možnostem a klesajícím cenám stává stále populárnější oblastí, o kterou se zajímají i neprofesionální uživatelé. Firma Panasonic letos přispěla na tento rostoucí trh novým digitálním kamkordérem NV-DS33, jenž se pyšní přívlastkem nejmenší DV kamkordér s LCD displejem. Svými rozměry 123 (délka) x 58 (šířka) mm a hmotností 510 gramů skutečně padne přesně do dlaní.

Kompaktní, ergonomický design se ovšem nijak negativně neprojevil v kvalitě a šíři poskytovaných funkcí. Kamera je vybavena 1/4" CCD čipem s 570 000 pixely, starajícím se o kvalitní snímání obrazu. K dispozici je desetinásobné optické zvětšení (lze provést za necelou sekundu) a 20nebo 100násobné zvětšení digitální. Obraz lze prohlížet jak v tradičním hledáčku, tak i na vestavném 2,5" barevném LCD displeji.

Kamera také nabízí řadu digitálních efektů, jako je stroboskop, solarizace apod., které lze aplikovat jak v průběhu nahrávání, tak při přehrávání. Kromě toho lze při nahrávání zvýšit jas obrazu až osminásobně, což zlepšuje kvalitu snímání při špatných světelných podmínkách. K dispozici je také stabilizátor obrazu a progresivní snímání, kdy se každých 0,7 s zaznamená jeden snímek. Toho lze využít pro tvorbu zajímavých efektů, zvláště u snímání rychlých dějů. Pro rychlé nalezení záběru je kamera vybavena pěti různými rychlostmi přehrávání (2až 20násobná rychlost) v obou směrech. Standardně je dodávána Li-Ion baterie umožňující činnost pro dobu 75 minut, její nabití trvá 60 minut.

Digitální kameru lze připojit k řadě dalších zařízení. Prostřednictvím rozhraní i.Link (IEEE 1394) může být spojena s počítačem nebo digitálním videorekordérem. Do počítače lze jednotlivé obrázky přenášet také přes rozhraní RS232C. Volitelně je k dispozici PC kit (Windows), obsahující DV studio software pro snadný přenos obrázků do dalších

Tiskárny NV-MPD5 a NV-MPD7

Ideálním doplňkem digitální kamery NV-DS33 a digitálních fotoaparátů by se mohly stát nové videotiskárny NV-MPD5 a NV-MPD7. Tyto termosublimační tiskárny nabízejí tisk kvalitních digitálních fotografií na laminovaný papír v rozlišení 144 dpi, resp. 306 dpi. 10bitová technologie zpracování obrázků umožňuje tisknout ostré obrysy v 256 barevných odstínech tří základních tiskových barev (CMY). Pro kreativní uživatele je k dispozici 14 předprogramovaných titulků a výběr z osmi atraktivních rámečků. Pro studium pohybu je možno využít funkce stroboskopu, kdy lze tisknout posloupností 4, 9 nebo 16 obrázků. Způsob, jak přenést obrázky do tiskárny, je celá řada. Tiskárnu lze přímo propojit s počítačem používajícími Windows nebo Mac OS a s videorekordérem (rozhraní S-Video i kompozitní video). Uživatelé, kteří mají zaznamenány snímky na PC kartách, mohou využít vestavný PCMCIA slot (CF nebo Smart media karty lze použít s PCMCIA adaptérem). Oba modely také umožňují ukládání obrázků na karty, vyšší model, NV-MPD7, umožňuje na karty ukládat i vlastní titulky a obsahuje infračervené dálkové ovládání.

Obarvíte svoji síť

Roman Barták

Barevná laserovka Panasonic KX-P8420

Barevné laserové tiskárny se pomalu zabydlují v kancelářském prostředí, kde nabízejí tisk působivých prezentací i obchodních dokumentů. Právě do prostředí pracovních skupin je mířena nová laserovka KX-P8420 firmy Panasonic, jejímiž základními vlastnostmi jsou kromě barevného tisku podpora Adobe Postscriptu 3 a vestavné síťové připojení.

Laserová tiskárna Panasonic KX-P8420 byla primárně navržena pro přístup z různých prostředí. Obsahuje integrovanou ethernetovou kartu pro připojení do sítí Ethernet 10BaseT nebo 100Base TX, a má také rychlý paralelní port (IEEE 1284). Volitelně lze vybavit připojením do sítě Token Ring. Podporovány jsou operační systémy Novell 3.x, 4.x (NCP), Win NT (SMB), Macintosh a UNIX (LPR).

O rychlý tisk se stará 64bitový procesor R4700, taktovaný na 133 MHz a doprovázený 80 MB RAM (maximum 144 MB). Volitelně lze ještě připojit 3,2GB pevný disk, takže tiskárna zvládne i velké objemy tisku. Za rychlým tiskem stojí také funkce RIP While Print zajišťující, že další stránka je zpracovávána, zatímco předchozí stránka se tiskne. Nedochozí tak k žádnému zpoždění mezi stránkami. O tom, že tiskárna podporuje Adobe Postscript 3, zde již byla řeč na začátku.

Maximální rozlišení tiskárny je 1 200 x 1 200 dpi, při kterém tiskne 7 černobílých stran, resp. 1,75 barevné strany za minutu. Používat lze přirozeně i menší rozlišení, například při 600 x 600 dpi je rychlost černobílého tisku 14 stran a barevného až 4,7 strany za minutu. Tisknout lze na různé druhy papíru (A4, Letter Legal) včetně štítků, obálek nebo transparentních fólií. K dispozici je zásobník na 250 listů A4 nebo ruční podavač na 100 listů, přičemž do ručního podavače lze vložit papír o gramáži 75 až 165 g/m².

Pro zaručení kvalitního barevného tisku používá tiskárna technologie barevné synchronizace (color matching) Windows 95 ICM, Color Wise a ColorSync. Uživatelé jsou dostupné tři módy tisku: fotografický, prezentační a tisk na fólie. Správa tiskárny je také jednoduchá a lze ji provádět přes síť Internet nebo firemní intranet prostřednictvím standardního webového prohlížeče. Její rozměry jsou 510 x 463 x 493 mm a hmotnost 48 kg. Na trhu je k dispozici za cenu 7 999 DEM.

Téèka a eRka

Roman Barták

Ericsson R250 PRO

Severský telekomunikaèní gigant Ericsson pøipravil pro letošní sezónu utržených sluchátek níkolik zajímavých novinek. Zaèít mùžeme od mobilního telefonu pro tzv. aktivní uživatele, jinak také nazývaného telefon pro venkovní (outdoor) použití. Typický mobilní telefon je pomírní citlivé zaøízení a házení na zem, polévání vodou a prašné prostředí mu zrovna nesvidí. Práví do oblastí, kde se může taková nepohoda vyskytnout, je míøen nový Ericsson R250 PRO, který jistí pøivítají nejen milovníci výletù do pøírody (aï už do hor nebo k vodí), ale tæeba také stavební firmy. Ericsson tento pøístroj prezentuje jako první vodi, prachu a nárazu vzdorný duální telefon. Samozøejmostí je u něj proto magneziový rám odolný proti nárazùm a použití gore-texové membrány zabraøující proniknutí vody a prachu do elektroniky. Telefon je duální a podporuje také funkce pozdíjších GSM fází, které Ericsson nazývá GSM Pro. Dùležité je hlasité hands-free, takže hovor je slyšet, i když nemáte telefon pøiložen k uchu. "Pancèøování" a nabitost funkcemi (obsahuje také vysílaèku PMR) si vynutily trochu vètší hmotnost 270g, rozmìry mají bìžné hodnoty 145 x 55 x 32 mm. Telefon by mìl vydržet 135 hodin na pøíjmu nebo 4,5 hodiny hovoru.

Ericsson R380

Další z novinek v øadi R míøí do oblasti tzv. Smartphone, tedy telefonù spojujících telekomunikace s organizèrem. Pøipravovaný Ericsson R380 je tak zamýšlen jako konkurence Communicatoru od Nokie, i když jeho design a principy ovládání jsou zcela jiné. Telefon se na první pohled tváøí jako jiné mobily, je tady bìžná èíselná klávesnice a velký displej. Klávesnici ale tentokrát mùžete odklopit a pod ní najdete pokračování displeje, který se mezitím automaticky pøepnul do "celoobrazovkového" modu. Nyní se zaøízení podobá spíše PDA, kde displej slouží nejen pro zobrazování, ale i pro vstup dat (vèetní rozpoznávání psaného písmu). Telefon tak mùžete používat pro organizování schùzek a kontaktù, ale i pro práci s e-mailem, pøístup na Internet (pøes WAP) a pøíjem nebo posílání faxových zpráv.

Ericsson T18

Již dostupný by mìl být naopak první zástupce nové øady T mobilních telefonù s názvem Ericsson T18. Ten je podle pøedstav výrobce míøen pøedevším na "spoleèensky a kulturní založené zákazníky, kteøí od mobilních telefonù oèekávají vysokou funkènost, snadné ovládání a design na nejvyšší úrovni". Podobní jako u již pøedstavených novinek se jedná o duální GSM telefon pracující na frekvencích 900 a 1800 MHz, který ve standardním vybavení pøichází s množstvím zajímavých funkcí. K dispozici je například hlasové vytáèení i hlasem ovládaný pøíjem hovorù. Kromì klasického vyzvání lze využít také vibraèní upozorní na pøíchozí hovor. Flip telefonu kryjící klávesnici je aktivní, tj. může sloužit pro pøíjem i ukonèení hovorù. Pøíjemný bude jistí plní grafický displej, na kterém lze zobrazit až tøí øádky textu. Pøístroj svými rozmìry 105 x 49 x 25 a hmotností 146 g rozhodní patøí mezi nejmenší, akumulátory udrží pohotovostní režim až 100 hodin nebo 4 hodiny hovoru.

Oèi Panasonicu

Roman Barták

Na letošním CeBitu představila firma Panasonic hned několik různých produktů na poli zobrazovacích jednotek, které se na trhu objeví v průběhu tohoto roku.

PanaSync PF110

Do listopadu si budou muset zájemci počkat na nový high-end monitor PanaSync PF110, určený hlavně grafikům a všem, kterým je každý monitor malý. Tento monitor přichází s 21" obrazovkou (viditelná plocha je 20") s maximálním rozlišením 1 600 x 1 200 bodů při obnovovací frekvenci 92 Hz. Vzdálenost bodů je 0,26 mm, takže obraz je dostatečně ostrý. Ostatně o ostrost a barevnou věrnost obrazu se stará nové elektronové dílo s automatickou kompenzací výkyvů okolní teploty a magnetického pole. Monitor se také pyšní poměrně vysokým jasnem obrazu (125 cd/m²). Jak bývá u dnešních monitorů zvykem, lze veškeré nastavení provést prostřednictvím OSD (on-screen display) přímo na displeji. K dispozici je osm standardních nastavení vyhovujících většině grafických karet, uschovat lze ještě dalších 24 uživatelem definovaných nastavení monitoru. Pro pohodlnou dlouhodobou práci je monitor vybaven antireflexní vrstvou, zmenšující únavu očí. Celkově pak vyhovuje nové sadě standardů TCO 99. Rozměry monitoru jsou 603 x 514 x 477 mm a hmotnost 32,5 kg. Do podstavce je také vestavěn USB hub, takže připojení dalších zařízení, například klávesnice, je snadné.

LCD displeje

Panasonic letos také obohatí rodinu plochých LCD displejů pro stolní počítače, a to hned o dvěma modely. Již dostupný je displej LC50, který doplňuje dříve uvedený model LC50S. Liší se od něj vlastně jen tím, že ubyla zvuková výbava (stereoreproduktory) a USB konektor, takže na tento displej lze pohlížet jako na nový vstupní model. Od LC50S se funkčně neliší ani nový LC50SG, změny si ale jistě všimnete v designu, kde tradiční počítačovou šedě nahradila barva antracitu. Model LC50SG je tak vhodný pro uživatele, kteří si potrpí na design. Těmito z představených modelů, LC50P, by se na trh měl dostat ve třetím kvartálu. Jeho specialitou je možnost rotace o 90°, která umožňuje používat displej v tradiční landscape poloze nebo jako portrait displej, kdy lze zobrazit celou stránku A4 bez nutnosti skrolování. Všechny představené displeje mají úhlopříčku 15", takže viditelná plocha odpovídá běžným 17" monitorům. Maximální podporované rozlišení je 1 024 x 768 bodů, přičemž Panasonic vyvinul speciální konverzní proces pixelů, který zajišťuje dobrou čitelnost i při hrubším rozlišení. Aktivní TFT technologie displejů samozřejmě znamená stálý obraz bez chvění a vyzařování. Díky svítivosti 250 cd/m², kontrastnímu poměru 400:1 a antireflexní úpravě lze displeje používat i při jasném osvětlení. Úhel pohledu je 140° (horizontálně) a 120° (vertikálně). Pro nenasytné připravuje Panasonic dokonce 19" LCD displej LC90S s rozlišením 1 280 x 1 024 bodů. Na trh by se měl dostat koncem roku.

LCD projektory

Z trochu jiného soudku je rodina LCD projektorů, určených do prezentačních a konferenčních místností. Patří do ní modely PT-L597, umožňující promítat obrázky v SVGA rozlišení 800 x

600 bodů (díky technologii A-PIC lze prezentovat obraz i v rozlišení XGA) a PT-L797 pracující s rozlišením 1 024 x 768 bodů (XGA). Oba používají systém dvou lamp pro dosažení jasného obrazu i v nezatemněných místnostech. Specialitou je digitální zoom, umožňující až trojnásobné zvětšení obrazu a příznivci domácího kina jistě uvítají možnost promítat filmy formátu 16 : 9. Vestavné stereoreproduktory jsou samozřejmostí. Pro "cestovatele" je určen poslední model, PT-L557, který je lehčí (6 kg) a lze ho snadněji přenášet. Kromě kompaktního designu nabízí také absolutní nezávislost na počítači, prezentace lze totiž promítat z PC karet, které je možné v tomto projektoru také nahrávat.

Cédéèka od Philipse

Roman Barták

Vypalovaèka Philips CDRW 400

Když firma Philips Electronics nedávno uvedla a masivní reklamní kampaní podpoøila prodej jednotky pro domácí vypalování audio CD diskù, bylo to jen završení jejího působení na poli spotøební elektroniky. Do domácností a malých kanceláøí (trh SOHO) nyní míøí i její poèítaèová vypalovaèka Philips CDRW 400.

Philips CDRW 400 se skládá z rychlé jednotky pro zapisování a pøepisování CD diskù a exkluzivního softwaru pro CD záznam. Již netradièní barevné schéma jednotky a trochu extravagantní provedení tlačítka a traye naznaèují, že Philips si vzal na mušku práví domácí uživatele. Nejen za design si ale tato jednotka odnesla cenu 1999 CES Innovations Award. CDRW 400 totiž umožňuje zapisovat a pøepisovat CD-R(W) disky pøi ètyønásobné rychlosti, zatímco ètecí rychlost je 16násobná, takže může nahradit bìžný CD-ROM. Jednotka používá rozhraní IDE/ATAPI a lze ji tedy pøímò pøipojit k vùšinì bìžných pentiových PC (øada vypalovacích jednotek dává pøednost rozhraní SCSI, které PC nemívají standardní). Z technických parametrù stojí za zmínku ještì vestavìný 2 MBbuffer, zabraøující "podteèení" dat.

Nedílnou souèástí jednotky je software Write2CD postavený na zapisovací technologii firmy CeQuadrat. I software je pøizpùsoben domácímu uživateli, což se projevuje v jeho snadném uživatelském rozhraní. Lze napøíklad zapisovat a pøepisovat data prostým pøetažením souboru na prázdný CD disk (obsahuje možnost inkrementálního zápisu paketù). Zajímavou vlastností je "samospouštìní", které poèítaèi umožňuje rozpoznat vložení prázdného disku a automaticky tak aktivovat nahrávací software. Software obsahuje vestavìnou kompresi, umožòující na jedno CD zaznamenat až 1,3 GB dat. K dispozici je také rychlé 15sekundové formátování pøepisovacích CD-RW diskù. Software nabízí speciální funkce pro pøípravu audio CD, ze starých skladeb lze napøíklad odstraøovat šum a praskot typický pro nahrávky na gramofonových deskách. Zajímavostí je databáze 300 tisíc hudebních titulù, ze kterých je možné poskládat vlastní audio

48x CD-ROM

Spoleènì se zapisovací jednotkou uvedl Philips také klasickou CD-ROM jednotku Philips PCA48 x CD pracující se 48násobnou rychlostí, což je dnešní maximum. Vybavena je speciální technologií pro redukci vibrací, které se pøi takové rychlosti objevují. Instalovat ji lze v horizontální i vertikální podobì, což zvyšuje její flexibilitu. Zajímavou vlastností je vysokorychlostní extrakce audiodat, zlepšující kvalitu pøehrávaného zvuku a odstraøující výpadky. Tèto vlastnosti lze využít i pøi pøímém kopírování na CD-R(W) disky. Jednotka je kompatibilní s øadou rozšíøených formátù, èíst lze i CD-RW disky. Philips pro ni nabízí roèní záruku s výmìnou porouchané jednotky.

DVD-ROM kit PCA424DK

Philips, jako gigant spotøební elektroniky, neopomíjí ani oblast DVD a na trh uvedl DVD-ROM kit PCA424DK. Jeho souèástí je DVD-ROM jednotka umožòující 4rychlostní ètení DVD diskù a 24rychlostní ètení klasických CD. Pøi její instalaci se tak uživatelé nemusí vzdát rychlého

ètení CD-ROM diskù. Nedílnou souèástí kitu je také MPEG2 karta s technologií REALMagic, umožòující pøehrávání videa na obrazovce poèítaèe nebo na pøipojeném televizoru. Uživatelé také dostanou atraktivní DVD software (zatím hry Zork Grand Inquisitor a Spycraft). Jednotka je schopna èíst všechny DVD-ROM disky (vèetnì 17GB dvouvrstvých a oboustranných diskù), CD-ROM, CD-R i CD-RW disky. K poèítaèi se pøipojuje pøes rozhraní IDE/ATAPI.

Nino 200 - Poèítaè do dlanì s Windows CE

Roman Barták

Firma Philips se rozhodla obohatit rodinu svých poèítaèù do dlanì s názvem Nino o dalšího èlena, Nino 200. Cílem nového modelu je ještì více rozšíøit tento segment trhu, napøíklad o zájemce z øad studentù a zaneprázdnìné domácí uživatele.

Nino 200 je další z mobilních produktù do dlanì postavených na Windows CE. Jeho rozmìry jsou 133 x 87 mm a hmotnost se pohybuje kolem 227 gramù. Uvnitø tepe 32bitový procesor tøídy MIPS, taktovaný na 75 MHz, pro vstup dat i zobrazení informací se používá dotykový podsvìtlený displej s 320 x 240 body a ètyømi odstíny šedi. Zajímavou informací zvláštì pro profesionální uživatele je, že na druhý kvartál 1999 jsou pøipravovány barevné displeje s vìtším rozlišením.

Nino 200 pøichází ve štíhlém provedení modré barvy s øadou ergonomických prvkù, jako je snadné skrolování jednou rukou a tlačítka Quick Keys pro pøímý pøístup k dùležitým aplikacím. Jako Windows CE zaøízení obsahuje PIM (personal information management) software Pocket Outlook (kalendáø, kontakty, úkoly a schránka na poštu), Voice Recorder (zaznamenání hlasových poznámek), Note Taker (rukou psané poznámky) a Channel Browser. Zaøízení bude dostupné ve 3 jazykových mutacích (anglické, nìmecké a francouzské) za cenu 375 EUR.

Nino 200 doplòuje profesionální model Nino 300, který byl uveden nedávno. S tímto modelem se lze prostøednictvím volitelného Nino Modem Kitu pøipojit pøímo na e-mailové a další informaèní služby, a s použitím softwaru tøetích výrobcù posílat faxy.

Prostorový zvuk

Roman Barták

Pro příznivce audio v jakémkoliv provedení, od her přes multimedia až po poslech hudby, připravila firma TEAC nové produkty v řadě multimediálních stereoreproduktorů. Všechny lze snadno připojit k počítačům vybaveným zvukovou kartou, důležité je v tomto případě magnetické odstínění, zabraňující jak zkreslení obrazu na monitoru, tak zkreslení zvuku. Samozřejmě reproduktory lze připojit k libovolnému walkmanu, discmanu nebo jinému přehrávači zvukových záznamů. S reproduktory jsou dodávány všechny potřebné kabely.

A o jaké novinky se jedná? Vstupním modelem je PowerMax 80/2, zaměřený především na uživatele multimedia. Vestavný zesilovač, ovladač hlasitosti a výkon 2 x 1,8 wattů, to jsou jeho základní charakteristiky. Pro náročnější uživatele je určen model PowerMax 140/2 s výkonem 2 x 4,5 wattů, a ještě výše stojí PowerMax 500/2. Ten se skládá z subwooferu a čtyřech satelitních reproduktorů. Regulovat na něm lze hlasitost, soprány i basy. Speciálně pro nové LCD displeje je určen model TFT SoundLine, který lze bezpečně umístit hned vedle displeje.

Vrcholem v nabídce TEACu je potom "zábavný multimediální systém" PowerMax 1000, nabízející požitek z hudby v kvalitě Dolby Surround. Uživatel si může zvolit jeden z trojice vstupních zdrojů: koncertní hala, naživo nebo divadlo, a vychutnávat si tak atmosféru díky "prostorovému" zvuku. Praktickou vlastností je možnost nastavovat hlasitost a další zvukové parametry pomocí dálkového ovladače.

Toshiba DVD-RAM - Záznamové médium budoucnosti

Tomáš Bušina, TestCentrum IDG

Díky ochotě společnosti A&A z Brna jsme měli možnost vyzkoušet zcela nové záznamové médium, tedy disk s mechanikou DVD-RAM. DVD, původně Digital Video Disk, později Digital Versatile Disk, je záznamový systém využívající a rozšiřující přednosti klasických disků CD-ROM. Už se o něm mnoho napsalo, a proto nepřekvapí, že se na trh dostávají médium a mechanika, schopná zápisu a přepisování na disk o kapacitě 2,6 GB.

Mechanika a disky

DVD-RAM mechanika je určena k připojení na sběrnici SCSI-2 pomocí 50pinového interního plochého kabelu. Protože jde o zařízení SCSI, na zadní straně se nastavuje SCSI ID zařízení pomocí pole jumperů. Vzhledem k tomu, že z pohledu systému jde o pouhé diskové zařízení, není pro něj třeba (pod Windows 95) instalovat žádné dodatečné ovladače. Tedy alespoň v případě, že budete mechaniku používat jen ke čtení disků DVD video, DVD-ROM, DVD-R a DVD-RAM. Disky pro systém DVD-RAM jsou ukryty v plastové obálce, takže na první pohled připomínají známé PD disky firmy Panasonic. Disk se také i s obálkou vkládá do mechaniky, která je konstruována připravená na vložení jak DVD-RAM disku v obálce, tak klasických DVD disků bez obálky. Systém disku je v podstatě optický, takže po posunutí krytu je vidět stříbřité médium, dělené na jednotlivé sektory. Pro zapisování na disky DVD-RAM se využívá dodávaného softwaru WriteDVD 1.0.

Výkonové parametry

Mechanika se připojuje na sběrnici SCSI-2, což do jisté míry naznačuje její předpokládané výkony. Ustálený datový tok činí 1 350 KB/s při maximální přenosové rychlosti na sběrnici 10 MB/s. Přístupová doba se liší podle typu média, se kterým mechanika pracuje. U disků DVD-RAM je 180 ms, u médií DVD-ROM 260 ms a při čtení CD-ROM disků se šestnáctinásobnou rychlostí činí 150 ms. Poměrně rozsáhlá je paleta podporovaných formátů disků. Mechanika je jednotka schopná pracovat s formáty DVD-RAM (číst i zapsat), DVD-R (číst), DVD-ROM, DVD Video, CD-DA, CD-G, CD-ROM, CD-ROM XA, CD-Text, CD-R (číst), CD-R/W (číst), CD-I Ready, CD-I, CD-I Bridge (Photo-CD, Video-CD) a Multi Session (Photo-CD, CD-Extra).

Ceny

Celá mechanika se prodává za poměrně přijatelnou cenu 23 555 Kč bez DPH. Média jsou v distribuci buď 2,6gigabajtová (za 1 167 Kč), nebo s kapacitou 5,2 GB (stojí 1 555 Kč), která je však třeba v mechanice obracet.

Toshiba DVD-RAM

+ rozumná cena mechaniky i médií
- zapisuje jen na DVD-RAM

Zapůjčil: A&A, Brno

Cena: 23 555 Kč

za mechaniku a 1 167 nebo
1 555 Kč za disky

Quo Vadis - IBM PC?

MAREK DIDIÈ

V historii osobních počítačů je několik klíčových mezníků a u většiny z nich figuruje společnost, kterou dnes známe pod označením IBM plným jménem se jedná o International Business Machines, familierně potom o Velkou Modrou. Její historické zásluhy však ač jsou sebevětší v tvrdém tržním prostředí velkou váhu nemají, a tak zatímco se firmě jako celku daří, některým složkám dokonce výborně, ohlásila minulý rok divize PSG (do které spadá výroba a prodej osobních počítačů) ztrátu přesahující miliardu dolarů. Krom toho bylo možné z řad IBM zaslechnout výroky o tom, že PC jsou mrtvá a podobně. Blíží se tedy konec osobních počítačů s visáčkou IBM? Na tyto a další otázky odpovídala konference Transformation of the PC, která probíhala v londýnském muzeu vědy.

KDO?

Celá konference měla jednu klíčovou myšlenku, jež byla symbolizována i místem konání akce probíhala v muzejní knihovně. Se vzrůstající popularitou počítačů a Internetu se začaly stále častěji objevovat myšlenky o tom, že elektronické informace vytlačí ty tištiné. Jak dnes vidíme, nestalo se tak. Podobně niktež předpovídají, že síťové počítače a tzv. set-top boxy nahradí osobní počítače, jak je známe dnes. IBM však tvrdí, že podobně jako knihy a počítače žijí vedle sebe dál, budou zde jak jednoúyelová zařízení typu set-top boxů, tak i počítače typu PC ovšem jedno je jisté, u "pécéček" dojde k dalším významným změnám.

KUDY?

Směr, kterým se bude podle IBM svět PC ubírat, je tzv. Transparent Computing, neboli průhledné, jednoduché používání počítače. Konkrétně to má znamenat jednodušší ovládání a snazší přístup k informacím, prakticky by se to mělo realizovat propojením různých stávajících technologií s hlasovým ovládáním. Toto konverzační rozhraní by mělo umožnit i lidem bez velkých znalostí IT získávat informace z různých databankových a informačních služeb, on-line obchodů či webové burzy a to vše pouhým kladením otázek, ale bez účasti lidského operátora. Možné by mělo být i procházení po Internetu prostřednictvím mobilního telefonu a ovládání počítače bez jediného dotyku klávesnice.

Již funkční je tzv. Voice HTML rozhraní, kdy se do kódu webových stránek přidají pokyny pro hlasové ovládání. Tento systém umožňuje procházení stránek jak klasickým způsobem, tak i pomocí hlasového ovládání tím, kteří jej mají. Velkou výhodou je to, že se po síti přenáší pouze text, který je na klientské straně interpretován, resp. rozeznáván.

Představte si nyní, jak přijdete do práce, počítač po zapnutí pozdraví a vy mu jen nadiktujete, aby zjistil cenu akcií ĚEZu, aktuální kurs eura a informoval o knižních novinkách Unisu. Ještě než se začne vařit voda na kávu za vámi, počítač už volá žádané informace. Myšlenka je to pěkná, ve své podstatě stará, ale vízte, že jsem to viděl fungovat na vlastní oči! Když připojíme ještě nějaký půlrok na odlaňování, další na přípravu aplikací, může se anglicky mluvící obyvatelstvo tišit, že již napřesrok bude jejich počítač mluvit. Ěesky hovořící lidé budou mít mnoho práce s vysvitlováním, že ěeský jazyk je skutečně jedním z těch důležitých a že aekoliv s ním mluví jeden a půl promile obyvatel země a národní HDP nám klesá, stojí za to pro něj všechny aplikace uzpůsobit. Nebo bude jednodušší naučit se anglicky?

NA ÈEM?

Pro ilustraci toho, že vývoj ani v dalších oblastech nespí, předvedli pracovníci z laboratoří IBM hned několik futuristických prototypů a konceptů možného pojetí IT.

První model, uváděný pod krycím názvem Chameleon, připomíná trochu větší notebook. Také vám připadá stolní počítač moc velký a do stylového obýváku se vám nehodí? Chameleon je jakýsi hybrid mezi stolním počítačem a notebookem rozměrově bližší notebooku, ale variabilnější než stolní PC. Displej je dotykový, takže pro brouzdání na Webu klávesnici ani potřebovat nebudete. Když ale přeci jen chcete psát, můžete se pohodlně usadit v křesle a klávesnici si dát třeba na kolena (je odnímatý, s infračerveným propojením).

Druhý přístroj, také podobný notebooku, má přiléhavé provizorní jméno Monarch. Ačkoliv funguje jako počítač, rozměrově se "blíží motýlu". Destička o malinko větší než formát A5 se po otevření a rozložení klávesnice stane notebookem s 10,4" displejem a běžně velkou klávesnicí. Škoda, že se jednalo o nefunkční studii, hned bych si jej vzal na cesty...

A už se vzdalujeme zařízením, která jsou na první pohled podobná současným počítačům. CyberPhone vypadá jako trochu tlustý mobil, ale skrývá v sobě zobrazovací zařízení, jež pomocí projektoru a odklopného zrcátka vytváří dojem, odpovídající 11" displeji. Až bude vše technologicky ošetřeno, brouzdání po Webu a nastavování funkcí bude možné v plné kráse i uprostřed hlubokých lesů (pro hovory s obrazem bude stačit 64 KB/s).

Nejmenší ze všech je WatchPad hodinky a počítač v jednom. Jedná se zatím o studii, ale založenou na současných možnostech nových displejů. LCD zobrazovač založený na kombinaci křemíku a organických krystalů dosahují reální rozlišení až 600 dpi, což umožňují (pro lidi s dobrým zrakem) použití písma o velikosti 6,5 bodu potom se na hodinky vejde 12 řádků po 10 znacích. Pro orlí zrak snad i více.

JAK?

A jak vidí současný trh s PC analytici? Steve Brazier z analytické společnosti Canalys Corporation poznamenává: "Trh je zdravý především pro uživatele a Microsoft, ne už tak pro dodavatele HW. Proto dochází k postupnému přiblížování velkých zákazníků a velkých výrobců, působících povětšinou celosvětově. Tento vývoj je možný díky Internetu a stále komfortnější extranetovým systémům. Za chvíli bude aktuální otázka, zda zákazník zaplatí více ve svém dosavadním prodejním kanálu, nebo zda se obrátí přímo na výrobce. Distribuční cesty se tak rozšiřují o tzv. cyber-reselers neboli elektronické prodejce, kteří nabízejí produkty čistě přes Web. A právě při těchto prodejních způsobech, kdy si zákazník nemůže výrobek „osahat“, nabývá na významu značka výrobce, resp. její kvalitní a spolehlivý zvuk. A v tomto tržním prostředí se šance výrobců typu IBM silně zvyšují."

S KÝM?

Zastavme se u nedávného vývoje, kterým divize osobních počítačů IBM prošla. Tak jak u velkých firem bývá nedobrým zvykem, nepodařilo se IBM večas zareagovat na změny trhu s PC, přizpůsobit se orientaci na cenu, novým distribučním modelům a nižším obchodnímu rozpitím. Tak se mohlo podařit zvláště Compaqu a Dellu ukousnout velkou část koláče.

Nicménì IBM zareagovala a poèátkem roku 98 byly odsouhlaseny zmìny ve stále problémovìjší divizi PSG (Personal System Group), jež vedly mimo jiné k pøehodnocení cenové politiky a s tím souvisejícímu pøecenìní zásob. Tato v podstatì úèetní operace byla hlavním zdrojem oné ohromné ztráty v minulém roce, nicménì vedla k oživení, které se projevilo již v druhé polovinì roku. V souèasnosti je PSG zisková se stoupajícím obratem.

Dvojitá bezpečnost

Roman Didiè

Společnost Actebis, distributor produktů Gigabyte, uvedla na český trh základní desky s funkcí DualBIOS. Tato nová funkce zvyšuje bezpečnost a spolehlivost počítačů postavených na základních deskách vybavených DualBIOSem. Mělo by se tím odstranit další teoreticky "slabé" místo, kde mohou vznikat problémy. V současnosti DualBIOS obsahují základní desky Gigabyte GA-BX2000 a GA-6GXU, budoucí modely společnosti Gigabyte již budou touto inovací vybavovány standardně. Souběžně budou ale dostupné i varianty bez této funkce, která přeci jen zvyšuje cenu (levné základní desky jsou určeny pro low-end trh).

Na dotaz ohledně této novinky Richard MA, prezident společnosti Gigabyte, poznamenal: "Jedná se v podstatě o velice jednoduchý koncept. Když bych měl shrnout jeho funkci, tak DualBIOS je založen na dvou samostatných čipech s BIOSem. Pro zjednodušení je můžeme nazvat primární BIOS a sekundární BIOS. Z primárního BIOSu startuje počítač za normálních okolností, sekundární je tam aby byla připravená záloha. A pokud primární BIOS selže, převeze sekundární jeho funkci samozřejmě s nulovou časovou ztrátou.

Systémová logika základní desky je vybavena funkcí pro kontrolu BIOSu, která probíhá při každém startu či rebootu počítače. V případě, že zjistí u jednoho z BIOSů chybu, oznámí ji uživateli, nabídne automatickou opravu a nastartuje systém z BIOSu druhého.

Nápad je to tedy zajímavý, ale otázkou zůstává nakolik důležitý. Problémy s chybou BIOSu přeci jen patří k těm méně častým.

Naskenujte si knížku - Knižní skener PS7000

Petr Felt

Knižní skener PS7000, jenž je na českém trhu již od počátku roku, mne zaujal svým originálním řešením. Základní specifickou vlastností skeneru PS7000 je skenování knih lícem nahoru. Kniha se uloží do kolébky, která se přizpůsobí tloušťce knihy, a vyrovná předlohu pro kvalitní snímání. Skener naskenuje knihy a vázané dokumenty, aniž by hrozilo poškození hřebetu, vazby nebo křehkých stran při práci s předlohou.

Kniha, kterou chcete naskenovat, může být formátu A2 (skenovaná plocha max. 432 x 594 mm); přístroj pracuje s rozlišením až 600 dpi, má přímý výstup na tiskárnu, rozhraní SCSI, ovladače TWAIN a ISIS, zdokonalené funkce pro odstranění zkreslení způsobených zakřivením stran otevřené knihy a úhlovou opírku předloh. Větší skenovací plocha skeneru PS7000 je novou vlastností, jíž vychází Minolta vstát požadavkům zákazníků, kteří chtějí digitalizovat velké, objemné svazky. Ovladače TWAIN a ISIS umožňují použít skener PS7000 s většinou softwarových aplikací pro skenování v různých oborech, jako je např. dokument imaging a speciální aplikace pro knihovny.

Využitím digitální technologie zpracování obrazu s vysokým rozlišením skener PS7000 automaticky koriguje zakřivení stránek a odstraňuje stíny v oblasti vazby. Automaticky rozpozná okraje předlohy a zamaskuje plochy mimo její rámeček. Funkce automatického zaostřování a automatické expozice zajišťují ostrou reprodukci originálních předloh.

Expandující technologie Internetu a požadavky kladené na instituce, jako jsou knihovny, na digitalizaci jejich sbírek pro širší přístup k nim a jejich distribuci, byly hlavními motivy vývoje nového skeneru PS7000. Ten umožňuje v nejvyšší kvalitě digitalizovat vzácné vázané předlohy bez rizika jejich poškození. Vlastníci či správci těchto knih ocení zejména velkou skenovanou plochu. Očekávané uplatnění přístroje je i v mnoha jiných oblastech, jako jsou např. správní organizace, registry, katastrální úřady, právní firmy, školy apod.

Svoboda pohybu

Petr Felt

Notebooky ThinkPad jsou veřejnosti dobře známy. Jejich inovace probíhá značnou rychlostí, takže jsme se v těchto dnech dočkali uvedení nových modelů ThinkPad 700, 600 a 390 na náš trh. Všechny jsou vybaveny procesorem Intel Mobile Pentium II 366 nebo 300PE MHz, integrovaným modemem 56K V.90, pevnými disky s větší kapacitou a vylepšeným power managementem. Aby se zvýšil výkon a schopnosti multimedií, nové modely podporují AGP (Accelerated Graphics Port), integrovanou softwarovou DVD podporu. Mají modulární konstrukci pro další rozšíření např. o nový 14GB IBM hard disk (nejvyšší kapacita, jakou kdy disk přenosného počítače doposud měl), nebo o 10GB jednotku. Modely ThinkPad 770Z, 600E a 390Z pracují s operačním systémem Windows NT Workstation, podporují rychlý infraport a Hot Plug PC Card. Kromě toho mají nové modely Access ThinkPad rozhraní, které umožňuje jedním kliknutím realizovat často prováděné úlohy.

ThinkPad 770Z

Modely ThinkPad 770Z jsou určeny pro uživatele, kteří požadují notebooky na úrovni pracovních stanic. Nové modely jsou vybaveny velkým 14,1palcovým XGA nebo 13,7palcovým SXGA displejem. 13,7palcový aktivní LCD displej, vyvinutý vývojovým oddělením IBM, je schopen zobrazení při rozlišení 1 280 x 1 024, díky čemuž je vhodný pro strojírenské, finanční a jiné graficky náročné aplikace.

ThinkPad 770Z může být osazen maximálně 320 MB pamětí a zahrnuje DVD jednotku, 8 MB video RAM a integrovaný modem 56K V.90. Rovněž usnadňuje telekomunikační možnosti s podporou telefonu a záznamníku, vysokorychlostní infračervené porty pro bezdrátové spojení s dalšími přenosnými zařízeními pak má umístěny jak na přední, tak i na zadní straně.

ThinkPad 660E

Model 660E je ideálním řešením pro profesionály, kteří potřebují mobilní počítač na úrovni desktopu, ale ve snadno přenosné a kompaktní formě. Tento notebook má 13,3palcový aktivní displej, 64 MB pamětí (rozšiřitelné až na 288 MB), 4-, 6-, nebo 10GB pevný disk a integrovaný 56K V.90 modem. Pro zvýšení produktivity podporují nové modely několik monitorů, takže uživatel může pracovat simultánně ve dvou aplikacích. V přístroji je vestavěna DVD mechanika s podporou pro přehrávání filmových záznamů a pro multimediální prezentace.

ThinkPad 390E

Je určen pro potřeby malých či středních podniků. Model IBM ThinkPad 390E nabízí "vše v jednom", tedy integrovanou disketovou mechaniku, CD-ROM, pevný disk a integrovaný 56K V.90 modem. Pokud si chce uživatel rozšířit jeho multimediální schopnosti, může si zakoupit interní DVD mechaniku, vybrat si též může mezi 12,1, 13,3-, případně 14,1palcovým aktivním TFT displejem. V této řadě jsou nabízeny Intel Mobile Pentium II procesory až do

333 MHz, nebo procesor 300MHz Mobile Intel Celeron.

Příslušenství a služby

Společnost IBM také představila další novinky pro ThinkPad. Uživatelé nyní mohou zvýšit kapacitu diskové jednotky přidáním dalšího pevného disku (10GB k 600E, 390E nebo 14GB k 770Z). Tyto disky jsou vybaveny technologií S.M.A.R.T. Reaction, podporující automatické zálohování dat na serveru nebo jiném zařízení. Další novinkou je ultratenký 56wattový AC adaptér, který je o 25 % menší a o 20 % lehčí než jeho předchozí verze.

Společnost IBM nabízí jednoletou záruční dobu pro ThinkPad 390 a tříletou pro ThinkPad 770 a 600, včetně mezinárodních záručních služeb. Další informace o ThinkPadech, nových ovladačích a možnostech upgradu naleznete na webovských stránkách www.ibm.com/pc/europe/thinkpad.

Caviar a Expert disky pro desktopy

Petr Felt

Koncem dubna představila společnost Western Digital (WD) dva nové disky pro desktopy s kapacitou 6,8 GB na jednu plotnu Ultra ATA/66 WD Expert 27,2 GB (7 200 otáček za minutu), a WD Caviar 20,5 GB (5 400 otáček za minutu). Společnost také uvedla vylepšené funkce Data Lifeguardu.

WD Expert 27,2 GB

Nový WD Expert, pevný disk s kapacitou 6,8 GB na jednu plotnu, se otáčí rychlostí 7 200 otáček za minutu a má kapacitu v rozmezí od 6,8 do 27,2 GB. Je to produkt již druhé generace, který vznikl na základě smlouvy mezi společnostmi Western Digital a IBM podepsané přede dvěma měsíci. Western Digital a IBM byly první společnosti, které dodávaly pevné disky pro desktopy založené na technologii GMR. Koncem kalendářního roku 1999 by měly být již všechny disky od firmy WD tímto hlavami osazeny. WD Expert 27,2 GB má vyrovnávací paměť s kapacitou 2 MB a průměrnou přístupovou dobu 9 ms. Rozhraní Ultra ATA/66 umožňuje přenos dat rychlostí až 66,6 MB/s, což je dvojnásobek rychlosti přenosu předchozího standardu Ultra ATA/33.

Hromadná výroba pevného disku WD Expert 27,2 GB bude započata v létě. Jeho odhadovaná cena je pro spotřebitele 399 USD.

WD Caviar 20,5 GB

Nový pevný disk WD Caviar 20,5 GB disponuje také kapacitou 6,8 GB na jednu plotnu jako WD Expert. Otáčí se rychlostí 5 400 otáček za minutu a bude se vyrábět s kapacitou v rozmezí od 6,4 do 20,5 GB. Jeho silnou stránkou je kompletně nová architektura celé jeho elektroniky v jednom celku je integrován řadič disku, paměť RAM a nový rychlý mikroprocesor. WD Caviar má také 2MB vyrovnávací paměť a průměrnou přístupovou dobu 9,5 ms, přičemž podporuje rovněž rozhraní Ultra ATA/66. Odhadovanou cenu pro spotřebitele zatím firma neuvádí, na trhu se ale nový WD Caviar objeví nejspíše v srpnu tohoto roku.

Data Lifeguard

Data Lifeguard společnosti WD je sada funkcí, sloužící k ochraně dat zapsaných na pevném disku. Automaticky zjistí, izoluje a opraví problémové oblasti na pevném disku, dříve než dojde ke ztrátě dat. Uživatel nemusí nijak zasahovat, přičemž Data Lifeguard nikterak neovlivní jeho výkonnost.

Data Lifeguard je v nové verzi rozšířen o sadu funkcí pro zajištění spolehlivosti dat a diagnostiku chyb, nechybí ani instalace nástroje. Diagnostický program určí, zda je pevný disk zdrojem problému, a pokusí se vrátit disk do bezchybného stavu. Tento diagnostický nástroj se jednak bude dodávat se všemi novými pevnými disky WD, ale bude k dispozici i na disketách a na webovské stránce WD. S novými disky bude dodáván i nový instalační nástroj, který uživateli usnadní vytvoření oblastí a formátování disku, kopírování obsahu z již existujícího pevného disku na nový, a pomůže mu zdat omezení BIOSu.

Minolta Dim^age

Petr Felt

Øada Dim^age EX 1500

Spoleènost Minolta uvádí na trh novou modelovou øadu digitálních fotoaparátù Dim^age EX ZOOM 1500 a Dim^age EX WIDE 1500. Fotoaparáty jsou opatøeny odnímatelnými objektivy; Dim^age EX ZOOM 1500 transfokátorem s trojnásobným rozsahem a Dim^age EX WIDE 1500 širokoúhlým objektivem s výbornou svítelností. Oba pøístroje mají rozlišovací schopnost 300 øádkù na milimetr, jsou vybaveny snímacím prvkem s 1,5 milionu pixelù, rychlost snímání je 3,5 snímku za sekundu.

Pøi fotografování digitálním fotoaparátem Dim^age EX ZOOM se obrázky snímají ve fotorealistické kvalitì objektivem s promìnnou ohniskovou vzdáleností v trojnásobném rozsahu; jako snímací prvek je použit Sony Wfine CCD s primárním barevným filtrem a rozlišením 1,5 milionu pixelù. Fotografování "v reálném èase" je u fotoaparátù Dim^age EX dosaženo integrací nového procesoru DCAM-101, pamìti s velkou kapacitou a operaèního systému Digita. Programové vybavení Digital Subject Program Selection, vyvinuté spoleèností Minolta, zajišuje takové nastavení optimálních expozièních hodnot, režimu èinnosti blesku, vyvážení bílé a zpracování obrazových dat, které nejlépe vyhovuje typu fotografovaného objektu. Kromì toho sbìrnice EX Digital Bus a operaèní systém Digita zaruèují velké možnosti dalšího rozšiøování v blízké i vzdálené budoucnosti, od pøipojování nejrùznìjšího pøíslušenství a snadné inovace programového vybavení až po pøizpůsobení vlastností fotoaparátu rùzným oblastem použití. Koncepce digitálního fotoaparátu s odnímatelným objektivem umožňuje vývoj objektivových jednotek vybavených snímacími prvky CCD s vysokým rozlišením, které lze snadno využívat i se souèasnými fotoaparáty.

Digitální kreativní expozièní programy optimalizují nastavení expozièních hodnot pøi fotografování urèitých typických scèn. Kromì výchozího automatického nastavení všech hodnot lze zvolit nastavení pro fotografování krajin, portrètù, západù slunce, noèních scèn nebo noèních portrètù.

Minolta Dim^age RD 3000

Projekt špièkového produktu Minolta RD-175, který byl velmi cenìn odborníky, vìdci, lékaøi a umìleckými fotografy, bude i nadále pokračovat zdokonalováním a vývojem nového fotoaparátu Dim^age RD 3000.

Obrazový senzor se 2,7 milionu bodù (rozlišení 1 984 x 1 360) vychází z originální vícesenzorové technologie Minolty. Nová snímací jednotka má dva CCD snímaèe, každý s 1,5 milionu pixelù výsledný obraz vzniká složením obrazù z obou snímaèù, èímž je dosaženo výsledných 2,7 milionu bodù.

Lehká a malá digitální zrcadlovka pro profesionální použití disponuje výmìnným systémem Vectis V objektivù. V porovnání s objektivy pro formát 35 mm, jsou V objektivy menší a mají nižší hmotnost. U souèasných digitálních zrcadlovek využívajících bìžné 35mm výmìnné objektivy je úhel zobrazení, který umožňují tyto objektivy, výraznì odlišný od úhlu zobrazení snímku na CCD, nebo je zde znaèný rozdíl mezi velikostí plochy CCD èipu a políèka 35mm filmu. Minolta použila svůj systém V objektivù, navržených pro zrcadlovky formátu APS. Dim^age RD 3000 využívá nové velikosti snímkù, která je témìø shodná právi s velikostí formátu APS C, a proto je úhel zobrazení poskytnutý pøipojením objektivù témìø totožný,

jako u snímků zobrazených na CCD.

Přístroj nabízí čtyři různé módy ukládání obrazu: superjemný mod (nekomprimované soubory TIFF), jemný, standardní a ekonomický (soubory JPEG). Obrázky se zobrazují na vestavném 2palcovém TFT LCD displeji, takže je uživatel může průběžně prohlížet. Pomocí videovýstupu lze přístroj připojit k televizi nebo monitoru. Fotografie se ukládají na paměťové karty CompactFlash. Přístroj je vybaven 64MB paměťovou kartou Lexar. Jeho paměťovou kapacitu lze rozšířit o CompactFlash Type II. K napájení jsou zapotřebí 4 nabíjecí články velikosti AA buď NiCd, nebo NiMH, případně je možno použít napájecí adaptér.

2x od Intelu

Petr Felt

Společnost Intel Corporation, jež nasadila letos rychlé tempo inovací, představila v těchto dnech dvě novinky Celeron 466 MHz a čipovou sestavu Intel 810. Oba tyto produkty zvyšují výkonnost a možnosti využití osobních počítačů low-end kategorie.

Celeron 466 MHz

Procesor Celeron 466 MHz se stává nejrychlejším procesorem společnosti Intel pro PC v kategorii počítačů do 1 000 USD; spotřebitelům se tak nabízí možnost, jak se dostat na Internet za méně než 1 000 USD. Nový Celeron je vyroben 0,25mikronovou technologií a obsahuje 19 milionů tranzistorů. Má 32 KB (16KB/16KB) level 1 cache, 128 KB level 2 cache, rychlost 64bitové sbírnice je 66 MHz. Kombinace sbírnice L2 cache se sbírnici procesor hlavní paměť pak zvyšuje šířku pásma a výkon oproti procesorům s jednou sbírnici.

Procesor může adresovat až 4 GB paměti. V porovnání s Celeronem 433 MHz má o 5 % vyšší celkový výkon (testy SYSmark 98), o 6 % vyšší multimediální výkon (testy MultimediaMark 99), o 7 % vyšší 3D výkon (testy Winbench 99-FPU WinMark) a o 6 % je výkonnější v internetových aplikacích (testy Jmark 2.0). Celeron 466 má 370 pinů, je dodáván v pouzdrů Plastic Pin Grid Array (PPGA) a stojí při odběru 1 000 kusů 169 USD. Jsou pro něj optimalizovány čipsety Intel 810, Intel 440EX a Intel 440ZX-66 AGP. Procesory Intel Celeron jsou nyní nabízeny s rychlostmi 466, 433, 400, 366, 333 a 300A MHz.

Intel 810

Nová čipová sada Intel 810, speciálně navržená pro PC třídy do 1 000 USD, je prvním čipsetem s integrovanou 2D/3D grafikou. Zvládá sama 3D grafiku AGP a podporuje softwarové aplikace pro audio, modemy a DVD. Intel 810 obohacuje tyto počítače o funkce, které by jinak vyžadovaly speciální řídavné hardwarové karty. V čipové sadě Intel 810 je uplatněno několik inovací, jež zvyšují výkonnost levných PC. Tak např. nové technologie Direct AGP a Dynamic Video Memory nabízejí k zajištění provozu současných 3D softwarových aplikací výkonnost třídy AGP 2X. Čipová sada Intel 810 nabízí nové možnosti jako je technologie Instantly Available PC, umožňující rychlé obnovení provozu počítače, a architektura Intel Accelerated Hub Architecture, jež zdvojnásobuje šířku komunikačního kanálu uvnitř čipové sady, čímž dochází k podstatnému zvýšení výkonnosti multimediálních aplikací. Navíc sada Intel 810 odstraňuje zastaralé "zdědilé" technologie jako je ISA sbírnice, což přispívá ke zvýšení spolehlivosti.

V červnu firma Intel uvede na trh tři verze čipové sady Intel 810: sadu Intel 810DC100, schopnou spolupracovat se 4MB volitelnou zobrazovací pamětí cache, za 32 USD, Intel 810 za 29,50 USD, a zlevněnou verzi čipové sady Intel 810-L za 25,50 USD. Ceny platí při 10 000 odebraných kusech.

MP3 dobývá svět - NOMAD od Creative Labs

Petr Felt

Společnost Creative Labs uvedla na celosvětový trh přenosný digitální audiopřehrávač NOMAD. Představení nového výrobku se uskutečnilo na konferenci Internet World v Los Angeles, spojené s výstavou nových produktů. NOMAD vám umožní nahrávat, transportovat a přehrávat digitální zvuk.

Zařízení nabízí podporu populárního standardu komprimovaných hudebních souborů MP3 (MPEG 1, layer 3). NOMAD, menší než krabička karet, je na trh dodáván ve dvou verzích s vnitřní pamětí 32 MB nebo 64 MB. Vyznačuje se technickým designem, umí přehrávat na jedno nabití kontinuálně 8-10 hodin hudby či hlasu. Obě verze jsou vybaveny 32 MB pamětí flash, což postačuje k přehrávání až 60 minut vysoce kvalitního audia. Rozšiřující karta s 32 MB pamětí flash je součástí 64MB verze přehrávače, jež nabízí až 2 hodin reprodukce hudby v CD kvalitě nebo 4 hodin hlasových nahrávek či mluveného slova.

Hlas je možno nahrávat přímo z vestavného mikrofону a později přehrát zvukovou nahrávku do svého PC pro archivní účely. Přístroj má vestavný FM přijímač a LCD displej, na němž si můžete rolovat text se jmény autorů a tituly skladeb. Součástí dodávky je i docking station, zabezpečující připojení k počítači a umožňující dobítí akumulátorů přehrávače. Řídící software NOMAD vám umožní snadno přehrávat MP3 soubory na váš přehrávač skutečně v několika sekundách. Digital Audio Center zase umí zakódovat, dekodovat a přehrávat MP3 soubory, stejně tak jako konvertovat neomezený počet nahrávek z vlastní sbírky na CD ve standardu MP3 a katalogizovat je podle svých preferencí.

Příložené kompilace CD obsahuje více než 100 písní různých žánrů ve formátu MP3 zdarma. Vy, kdož vlastníte Sound Blaster Live! nebo Sound Blaster Live! Value, si můžete svůj poslech zvukových nahrávek výrazně zdokonalit aplikací efektů z technologie Environmental Audio. S pomocí této technologie si můžete interaktivně obohatit svůj vjem a vytvořit nahrávku tak, aby zněla jako v konkrétním prostředí od koncertního pódiu až po jazzový klub.

K oběma modelům dostanete kvalitní kompaktní sluchátka, kabel pro připojení k paralelnímu rozhraní, napájecí adaptér a dva niklmetahydridové akumulátorky velikosti AAA. Společnost Creative Labs má rovněž v plánu dodávat další přídatná zařízení: 32MB rozšiřující paměťovou kartu flash, automobilový adaptér, pouzdro na přenášení a sluchátka s mikrofónem.

32MB verze audiopřehrávače NOMAD se bude dodávat za odhadovanou maloobchodní cenu 170 USD, cena 32MB verze pak bude činit 250 USD. Firma současně oznámila zřízení webovského serveru s názvem NOMAD WORLD (www.nomadworld.com), který je již v provozu. Je věnován zvuku na Internetu, informacím o produktech, trendech a nástrojích.

Nová řada PC

Petr Felt

IBM PC 300PL s Pentiem III

Počítače nové řady IBM PC 300PL, osazené procesory Intel Pentium III, pracují na frekvenci 450 a 500 MHz a nabízejí uživatelům optimalizovaný výkon síťového počítače spolu s vylepšenými funkcemi správy počítače. Vybrat si můžete z celkem 13 modelů. Standardní operační paměť SDRAM má 64 MB, je ji však možno rozšířit až na 384 MB. Počítače jsou osazeny pevnými disky buď 6,4 GB, nebo 13,5 GB, CD-ROM si můžete vybrat 17až 40rychlostní. Všechny modely této řady mají integrovanou zvukovou kartu Crystal Audio 4235 včetně interních reproduktorů, integrovanou síťovou kartu Ethernet 10/100 a jsou vybaveny myší ScrollPoint.

Při návrhu těchto systémů byl věnován zvláštní důraz na zvýšení grafického výkonu. Vybrané modely řady IBM PC 300PL mají grafickou kartu Matrox Millennium G200 AGP 2X s vylepšenou 2D/3D grafikou a 3D zobrazením. Standardní grafická paměť má velikost 8 MB, rozšiřitelná je na 16 MB.

Počítače jsou vybaveny pomocníkem novým softwarem pro usnadnění migrace systému (IBM Systems Migration Assistant). Jde o nástroj, který má správcům ušetřit mnoho času při přechodu uživatelů na nové počítače IBM. Pomocník pro migraci systému byl navržen s cílem zrychlit a zefektivnit změnu systémů

ComNet Prague 99 ve zkratce

Jan Lipšanský

Ve dnech 11.-13. května se na Pražském výstavišti konal už 7. mezinárodní veletrh a konference informačních a komunikačních technologií ComNet Prague \99. Na následujících stránkách vám z něj přinášíme krátké zpravodajství.

Mertlík s klíčem

Na slavnostním zahájení veletrhu ComNet Prague \99 otevřel tuto výstavu symbolicky zlatým klíčem místopředseda vlády Pavel Mertlík. Poté měl přednášku na téma konvergence dat a hlasu šéfredaktor amerického Computerworldu, Paul Gillian. Mezi dalšími hosty se objevil také zástupce předsedy ÚSIS Jindřich Kobt.

ComNet WebTV

Na adrese tv.visual.cz (podrobněji jsme o tomto serveru psali v PC WORLDu 4/99) probíhalo po celou dobu konání veletrhu živé vysílání ze slavnostního zahájení, konferencí, Solutions Parku, ale také speciální vstupy a rozhovory s vystavovateli. Na uvedené adrese se dnes nachází rozsáhlý archiv těchto přenosů, rozdělený přehledně po dnech, a využívající program RealPlayer.

Zákaznické dohledy OMNICOM

Novinkou, nazvanou Zákaznické dohledy, se prezentovala firma OMNICOM, která na našem trhu datových sítí působí již od roku 1990 a mezi jejíž klienty patří mnohé známé společnosti, jako např. Komerční banka, CK Fischer a další. Na letošním ComNetu představila firma výše zmíněnou novinku, díky níž mají klienti možnost být průběžně informováni o stavu sítí, okamžitě reagovat na možné problémy a vyhodnocovat údaje o provozu sítí. Podporována je jak prevence, tak návrhy nových řešení a technologií.

Zákaznický dohled není omezen jen na síť OMNICOMu, ale také na síti jiných dodavatelů a zařízení různých výrobců. Veškeré údaje získá zákazník formou hlášení v pravidelných časových intervalech podle výběru (jeden den, týden, měsíc, rok). Existuje několik variant dohledů: od služby Basic (dial-up připojení) přes Regular (pevná linka) až po doplňkové Recovery a Documentation.

iVoice a iFax

Na výstavě ComNet předváděla společnost INEC živě službu iVOICE pro telefonické spojení v síti INECnet i po Internetu, a službu iFAX pro odesílání faxových zpráv po Internetu. Zákazníci sítí INECnet, vybavení příslušným zařízením, mohou již od 1. 4. 1999 telefonovat po Internetu službou iVOICE obvyklým způsobem z telefonu na telefon, tedy tak, jak jsou dosud zvyklí. Zákazníkovi nejsou za telefonické spojení účtovány žádné poplatky, pouze obvyklé paušální sazby firmy INECnet za poskytování přístupu k Internetu. Služba umožňuje

meziměstské i mezinárodní telefonní spojení mezi uživateli Internetu standardním telefonním a konferenčním protokolem H.323/2 nebo technologiemi Voice over IP. Volající i volaný mohou být připojeni k síti INECnet po telefonní nebo pevné lince. Podmínkou pro využívání služeb iVOICE síti INECnet je instalace telefonních zařízení s podporou technologie Voice over IP Cisco u zákazníka síti INECnet. Služba iVOICE zahrnuje projekt, dodávku technických prostředků, instalaci a nastavení zařízení od firmy Cisco.

Novou službou síti INECnet je také služba iFAX, která byla uvedena do prodeje ihned po ComNetu. Umožňuje bez dalších technických opatření a nákladů odesílat faxové zprávy přímo z počítače na běžný fax do celého světa za výrazně nižší cenu než po veřejné telefonní síti.

Radiokontakt Operator usiluje o licenci

Radiokontakt OPERATOR, a. s., dceřiná společnost France Telecom, oznámila, že se bude ucházet o licenci třetího provozovatele mobilních telekomunikačních služeb standardu GSM (DCS 1800) v České republice. Protože minoritním akcionářem společnosti jsou ĚESKÉ RADIOKOMUNIKACE, a. s., které jsou obchodně spojeny s dalším mobilním operátorem, zvažuje firma Radiokontakt Operator, a. s., o jeho nahrazení ve strategickém partnerství jiným subjektem působícím na domácím trhu, aby nemohlo dojít k případnému konfliktu zájmů. Pokud Radiokontakt Operator, zvítězí ve výběrovém řízení, můžeme se doèkat zajímavého spojení mobilních komunikací a pagingu.

Siemens C25

Další novinkou mobilní stáje Siemensu na ComNetu je "ultralehký" a "ultramalý" mobilní telefon C25. Podrobnější recenzi si budete moci přeèíst v PC WORLDu è. 8/99, ale již dnes můžeme prozradit technické detaily, jimiž se tento stůzlík honosí: rozměry 117 x 47 x 27 mm, hmotnost 135 g včetně baterie, dual band pro pásma 900 MHz i 1 800 MHz síť; vedle již přednastavených 20 melodí vyzvánění si jednu můžete složit sami, a umožňuje na SIM kartu zápis 250 èísel. Zkratkové klávesy pak umožňují jedním stiskem vybrat hlasovou schránku, případně dostat se na funkci International Ticket Hotline (informace o tom, kde se co dje, a rovnou si můžete objednat vstupenky).

ĚTÚ knižni

Na stánku Ěeského telekomunikačního úřadu bylo možné si zdarma vyzvednout více jak 50stránkovou brožuru, která vyšla v dubnu tohoto roku a obsahuje veškeré informace, jež byste chtli èi mli o ĚTÚ a jeho èinnosti znát. Jsou zde základní informace, přehled telekomunikačních služeb včetně osnov žádostí o vydání povolení k jejich poskytování, přehled radiokomunikačních služeb, informace o soukromém televizním a rozhlasovém vysílání, sítích VSAT, amatérských èi lodních radiostanicích, dále o certifikacích, poplatcích, generálních povoleních, jednotných pravidlech, a na závěr kompletní adresář včetně telefonních èísel.

Siemens bezšdùrový

Na výstavì ComNet pøedstavila spoleènost Siemens, divize mobilních telefonù, bezšòurový telefonní systém Gigaset 2000 DECT/GAP. Nabídka obsahuje bezdrátový telefon Siemens Gigaset 2010, který umí zobrazit délku hovoru, výši hovorného, opakování volby pìti naposledy volaných èísel a uložení 10 èísel pro zkrácenou volbu, plus spoustu dalších funkcí. Dále je možné pøípadit 6 pøenosných èástí, a tak si sestavit domácí telefonní ústøednu: jde o pøístroje Gigaset 2000S a Gigaset 2000C, umožòující až 70 hodin (respektive 90 u varianty C) v pohotovostním stavu a 7 (resp. 9) hodin hovoru bez dobíjení. Telefonní seznam pojme až 100 jmen a èísel. Pøístroje mají rovnìž funkci pro sledování zvuku v místnosti.

Další možností je bezšòurový stolní telefon Gigaset 2000T, který má prosvìtlý displej, hlasitý odposlech a možnost hlasitého telefonování bez zvednutí sluchátka. Není potøeba telefonní šòura a pøípojka, ale jen zásuvka elektrorozvodné sítì. Gigaset 1000TAE je pak bezšòurová zásuvka pro pøípojení jednoho analogového pøístroje (napø. faxu, záznamníku nebo bìžného telefonu) do základnové stanice Gigaset 1000 nebo 2000.

SPT Telecom koupil spoleènost Omnicom, s. r. o.

Za pøelom ve vývoji našeho telekomunikaèního trhu mùže být považována akvizice spoleènosti SPT Telecom, která podepsala smlouvu o koupi firmy Omnicom. Omnicom je pùvodní èeská firma, jež se specializuje na dohledové služby a provoz privátních telekomunikaèních sítí pro soukromí subjekty. Smlouva byla podepsána dne 12. kvìtna a byla oznámena v rámci veletrhu. Telecom tak poprvé investoval do soukromé spoleènosti, za cenu, kterou ovšem nebyl nikdo ze zástupcù obou firem ochoten zveøejnit.

SPT si tak pravdìpodobnì pøipravuje pùdu pro provoz služeb s pøidanou hodnotou, jež budou mít po deregulaci telekomunikaèního trhu v Èeské republice stále vùtší význam. Podle vyjádøení zástupcù Omnicomu se jejich firmì otevírají dveøe k velkým zákazníkùm, pro niž byla tato firma doposud malým subjektem.

Úschovna

Velice zajímavou internetovou službu nabídla spoleènost InWay, a. s. Jmenuje se úschovna a jak již název napovídá, jedná se o možnost, jak pøes Internet nikomu poslat, pøípadnì pro niho uschovat nikteré dokumenty èi soubory. Staèí se pøipojit na www.uschovna.cz, vybrat si službu, kterou právì chcete použít, a uploadovat.

Šachový turnaj

probìhl v levém kòídle Prùmyslového paláce. Zájemci si zde mohli zahrát šachy proti poèítaèi, a v druhý den veletrhu se zde objevila i vicemistrynì svìta, paní Ioseliani. Turnaj pořádala spoleènost Orbis 64.

Paegas na Žižkovské vùži

V roce 1992 po 39 letech skonèilo vysílání televizního signálu z vysílaèe Praha-Petøín, a zaèalo z vysílaèe Èeských radiokomunikací Praha-Žižkov. V dnešní dobì, po sedmi letech od zahájení provozu, zajišòuje vysílaè nejen televizní a rozhlasové vysílání, ale, což málokdo ví,

nacházejí se zde také pevné i mobilní radioreléové spoje, středisko řízení sítě společnosti RadioMobil, a. s., mobilní telefonní služba Paegas, monitorování kvality životního prostředí, meteorologická stanice a další.

Zajímají-li vás i další údaje o Žižkovské viži, zde jsou: viditelnost z vyhlídkové kabiny je až 100 km, rychlovýtahy jezdí rychlostí 4 m/s, celková hmotnost viže je 11 800 tun a výchylna viže na vrcholu činí až 120 cm.

Dattel proti SPT Telecom

Tarif Internet 99, nabízející ve veškerých hodinách po minimálně osmi minutách připojení levnější provoz při připojení k Internetu, sice SPT Telecom uvedl do provozu ale jen pro své vlastní telefonní linky. Nikdy nikde neoznámil, že se tento tarif nevztahuje na telefonní linky jiných společností, např. firmy Dattel, jež má v Praze několik svých privátních sítí. Tím pádem poskytovatel, kteří své klienty připojovali k Internetu přes síť Dattelu, musejí nuceně přejít zpět k SPT Telecom. Protože zainteresovaní nepokládají tuto skutečnost za legální, podali stížnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Že SPT Telecom asi nemá ještě svědomí, o tom svědčí fakt, že pozvaný Bessel Kok se na tiskovou konferenci nedostavil.

Novináři bez Internetu

Stejně jako vloni, i letos provázela ComNet jedna nepříjemnost, která novinářům ztěžuje práci v press centru totiž sice jsou tu počítače, ale k Internetu je připojen pouze jeden. A když k němu zasedne nějaký fanoušek, vydrží u něj i dvě hodinky. A novinář si potřebuje stáhnout poštu, pozvánky, odpovědět na poštu, napsat článek a odeslat jej. I když na PIW \99 také nebyl k dispozici e-mail, Internet pro novináře tam fungoval. A uznejte sami, co to je za internetovou výstavu a konferenci, když na ní to primární připojení k Internetu chybí?

Astra-Net

Jako jedna ze zajímavých zahraničních firem se na ComNetu Prague \99 představila společnost SES Multimedia, kterou mnozí znají jako satelitního giganta sítě Astra, a jejíž již 8 družic (do konce roku se plánuje start dalších čtyř) vysílá analogově i digitálně signál více než 430 satelitních stanic do celé Evropy.

Novinkou pro příjemce digitálního signálu je služba Astra-Net, která umožňuje přes stávající satelity přenášet a přijímat také data. Pokud má příjemce dostatečně silný počítač, může přijmout 10 MB dat za 14 sekund. Pro využití této služby je potřeba běžná satelitní anténa (talíř), vybavená speciálním LNB a počítačem s PC kartou. Od června 1999 bude na satelitu Astra 1H možná interaktivní výměna dat v rozmezí 150 Kb/s až 2 Mb/s.

Jako další doplňkové služby jsou ukázány přenos videa a audia, a připojení k síti Internet, přičemž všechny varianty je možné kombinovat.

Společnost 2N

představila řadu svých produktů. Jedním z nich je OMEGA Messaging Server zařízení, které

v sobě integruje pobočkovou telefonní ústřednu ATEUS-OMEGA a počítač PC spolu s programovým vybavením 602ProInternet server a 602Pro Office server. Volitelně může být doplněno o technologii Vanguard společnosti Motorola pro telefonování po datových sítích.

Ústředna ATEUS-OMEGA může být vybavena nově také provolbou na každého účastníka, na jeho záznamník i virtuální fax přes rozhraní ISDN2. Kromě provolby umožňuje rozhraní ISDN využít komunikaci analogových účastníků přes digitální linky ISDN, které podporuje využívání konkurenčního prostředí poskytovatelů služeb v rámci šetřícího automatu ústředny. Rozhraní ISDN v ústředni ATEUS-OMEGA tak uživatelům zpřístupní služby, jež u této kategorie ústředen dosud nejsou běžné a ušetří náklady na práci operátora a vybavení jeho pracoviště.

Pro větší firmy, které připravují nebo již využívají rozsáhlé privátní datové sítě pro rychlé spojení svých pracovišť, nabídla firma 2N řešení integrace hlasových přenosů do datových sítí. Zařízení Vanguard společnosti Motorola umožní přenášet spolu s daty po privátní síti také hlas v maximální kvalitě a zcela zdarma. Vanguard představuje jednu z nejlepších technologií pro přenos hlasu datovými protokoly FR (Frame relay) a IP (Internet protocol). Efektivní komprese hlasu a úprava přenášených datových paketů mezi routery Vanguard umožňují přenášet hlas s minimálním zpožděním a bez kolísání kvality spojení. V době konání veletrhu ComNet využívalo přenos hlasu přes privátní datové sítě díky projektu 2N s technologií společnosti Motorola již několik tisíc uživatelů ve státní správě.

Využití datových komunikací bude rst rozhovor s G. Küchlerem

Jan Lipšanský

Myslíte si, že se Ěeská republika za poslední rok pøiblížila více svìtovým standardùm v komunikacích?

K: V Ěeské republice jsou dostupné všechny komunikaèní technologie. Chybí jejich efektivní využití, což vyžaduje pochopit jejich výhody a poèetné aplikace na úrovni exekutivy a managementu. Žijeme ve vùku lidí, co mají znalosti, ale není tolik exekutivcù, kteøí by se pøíliš namáhali zjistit, co která informace (a komunikaèní a IT technologie) obsahuje. Spoléhají se vùšinou na lidi v IT oblasti a ti potom dílají rozhodnutí za ni. Tento vývoj se musí rychle zmìnit. Proto vítáme, že na ComNet pøicházejí rozhodnutí získat kompletní informace.

Jaký bude, podle vašeho názoru, rozvoj internetových a datových pøenosù (vèetnì hlasu a videa) v nìkolika pøíštích letech?

K: Svìt bude menší, protože v budoucnosti bude využití tìchto technologií rùst. Od roku 2005 více než miliarda lidí bude tím èi oním zpùsobem pøipojena. To bude mít vliv na životy nás všech v obchodì i v soukromí. Pøed nedávnem jsme poøádali diskusi o alternativním pøipojení k Internetu. Už nyní se ukazuje, že trh je pøipraven na velký rùst v oblasti internetového využití, a to vèetnì pøenosu hlasu a dat. Uživatelé budou brzy mít možnost volby rùzných zpùsobù pøipojení od kabelové televize k satelitnímu spojení.

Jaký máte názor na e-banking a e-business, který nabízí v ĚR Expandia Banka?

K: Expandia Banka je první v Ěeské republice, která nabízí on-line bankovníctví, a to je pionýrský èin. Lidé budou tyto nové služby používat pomaleji. Ale už dnes má okolo šesti tisíc klientù a vùím, že v budoucnosti toto èíslo dále poroste. Toto øešení je, podle mého názoru, velmi úèinné. Šetøí váš èas a peníze mùžete spravovat svùj úèet, aniž byste musel chodit do své banky a èekat ve frontì. Praktické øešení jsme ukázali tento rok v Solutions Parku, což byl speciální projekt na ComNetu Prague 99.

Kupujete si nijaké zboží pøes Internet, a jak využíváte mobilní a datovou komunikaci ve svém osobním/obchodním životì?

K: Dílám to èasto a stává se to stále více souèástí mého života.

a) Zaøizují si všechny své cestovní potøeby (letenky, hotel, pronájem auta, lístky) pøes Internet.

b) Se svými obchodními pøáteli komunikují pøes mobilní telefon a laptop. Myslím si, že využití bude dramaticky rùst, až jednou zjistíme, že pøístroje je jednodušší ovládat a že èástky za telefonní pøipojení se snižují. Bezpeènostní problémy budou vyøešeny. Nejvùšší pøekážkou v oblasti e-commerce je nedostateèná atraktivita pro potenciální nabídku na Webu. Myslím si, že konference na ComNetu, poøádaná IDG Publishing, zmapovala tyto problémy a výstava také ukázala nìkteré praktické aplikace. Dìkuji za vaši návštìvu ComNetu Prague \99.

Dìkuji za rozhovor.

Himaláje nejvyšší pobočkou Expandia Banky

Jan Lipšanský

Základní tábor pod Everestem české expedice Himalaya \99 se stal 9. května v 18.51 místního času nejvýše položenou "pobočkou" Expandia Banky. Ze střechy svíta byly realizovány dvě bankovní transakce prostřednictvím notebooku Spectec připojeného na Internet pomocí satelitního telefonu Nera, a to v symbolické výši 8 516 Kč, která odpovídá 8 516 metrů čtvrté nejvyšší hory svíta Lhoce - cíli expedice.

"Byl jsem svědkem úspěšné bankovní operace na útech Expandia Banky. Žádná paní u přepážky, žádná fronta... A navíc je neděle! Přimo odtud byla poukázána částka, která nás numericky okouzluje a láká několik týdnů", komentuje celou akci člen a zároveň reportér expedice Himalaya \99 Standa Berkovec, který přimo na místě vyzpovídal hlavního aktéra tohoto jedinečného testu, Zdeňka Jakoubka ze společnosti Expandia banka.

Berkovec: Čeho všeho jsem to vlastně byl svědkem?

Jakoubek: Provedli jsme dvě finanční operace. První byla realizována pomocí satelitního telefonu a prostřednictvím telefonní bankovky Expandia Banky, a převedli jsme peníze z účtu na účet. Následně jsme tuto operaci pomocí Internetu ověřili a stejnou sumu převedli zpět. Zpětná operace byla potvrzena přimo na e-mailovou adresu base campu. Zároveň jsme tak symbolicky oslavili roční výročí otevření první banky v ČR, poskytující výhradní služby přímého bankovníctví.

Berkovec: To znamená, že tuto službu můžete nabídnout každému? Možnost odkudkoli a kdykoli kontrolovat a řídit své finance?

Jakoubek: Samozřejmě není třeba kvůli tomu jezdit pod Everest. Může to být jakékoliv místo na světě, kde máte možnost připojení k Internetu, signál mobilního telefonu, nebo v tomto případě satelitního telefonu. Odstraňuje se tím tradiční závislost klienta na pobočkové síti banky, protože klient má banku vždy při ruce. Třeba i na střeše svíta!

Nová služba MANIA

Jan Lipšanský

Společnosti Radiokontakt Operator, a. s., spojuje výhody Internetu a mobilní komunikace. Jejím prostřednictvím může uživatel pravidelně získávat aktuální zprávy z různých tematických okruhů, reagovat na ně a vytvářet společenství s lidmi podobných zájmů. Služba MANIA spojuje dva fenomény naší doby: globální síť Internet a mobilní komunikaci, reprezentovanou moderním systémem rádiového doručování zpráv AMS (Advanced Messaging Systém). Ten umožňuje posílat až 6x delší zprávy než systém SMS, používaný u mobilních telefonů, a především umí na jeden přijímač posílat zprávy na několik nezávislých kanálů. Nosičem informací je diskretní přijímač MANIA, který má tři hlavní funkce:

1. Nerušený příjem zpráv z informačního zdroje zvoleného STYLU. Informace mohou být zdarma, jako je tomu v případě STYLU Evropa 2, nebo jako součást placeného servisu, jako např. u firem Česká Informační Agentura nebo ANOPRESS. Informace mají podobu základního přehledu oěslovaných zpráv, jejichž podrobnější verzi si lze později přečíst na Internetu, popřípadě vyžádat telefonem.
2. Bleskové rozesílání vzkazů a informací v rámci libovolné skupiny lidí PARTY. Skupiny mohou být eistě privátní s minimálním počtem 16 lidí, typicky pracovní týmy, nebo veřejné, jako např. začínající LADY MANIA a GENTLE MANIA. PARTY MANIA jsou mobilní obdobu virtuálních komunit dobře známých ze sítě Internet.
3. Spolehlivé doručování osobních zpráv prostřednictvím Internetu, e-mailu, mobilního telefonu (SMS) e telefonického operátora. Každý přijímač má vlastní e-mailovou adresu, a díky tomu na něj lze obvyklým způsobem zasílat elektronickou poštu.

K základnímu využití této nové služby není kromě přijímače MANIA potřeba žádné další technické vybavení, počítá se ani vlastní připojení k Internetu. K poslání zprávy jednotlivému uživateli i celé skupině lze využít běžný telefonní přístroj. Služba MANIA se nestaví v žádném případě do pozice konkurence k mobilním telefonům. Pro ty, kdo mobily mají, je to účelný doplněk, jak komunikovat více a být rušen méně. Pro ty, kdo mobilní telefon nemají, je to prostředek, jak v době informací přece jenom zůstat ve hře a

Omluva firmy Svìt hardware

Vít Zatloukal

V minulém èísle jsme vás informovali o spamové aférce na konferenci Prague Internet World \99. Již po uzávìrce nám došla omluva firmy, která k ní velkou mírou pøispìla, a my tuto omluvu zveřejòujeme v plném znìní:

Není spam jako spam

Na to, že obèas dostaneme do své e-mailové schránky dopisy, jejichž autor je nám zcela neznámý, už jsme si celkem zvykli. Takovéto dopisy se oznaèují slovem spam, vìtšinou se jedná o nabídky rùzného zboží nebo služeb apod. Rozhodnout co je spam a co není, je nikdy velmi obtížné, rozhodni se však za spam nedá považovat pozvání na konferenci s doprovodnou výstavou (konkrétnì mám na mysli PIW) tím uživatelùm, kteøí se pøedregistrovali a tudíž souhlasili se zasíláním souvisejících informací. Až potud by snad bylo vše v pořádku, kdyby...

Kdyby nebylo mé osudné chyby, musím øíct, že velmi hloupé chyby. Po nìkolika marných pokusech odeslat pozvání na stánek Svìta hardware pøedregistrovaným uživatelùm programem Outlook Express jsem se rozhodl použít jiného klienta, hlavnì honem, už aby to bylo, èeká mì spousta dalších záležitostí. A v tom se to stalo, myšlenkami kdesi jinde jsem všech cca tisíc adres umístil do pole "To", pøekopíroval pozvánku a odeslal. A neštìstí bylo hotovo, což jsem zjistil vzápìtí, jakmile mì tento mail došel. S hrùzou jsem zjistil, že kromì struènè zprávy dorazil seznam všech adresátù nìkolikanásobnì zvìtšující obsah mailu. Ozvali se samozøejmì i nìkteøí z oslovených a zasypali mou hlavu výèitkami. Snažil jsem se jim omluvit a na celou víc co nejrychleji zapomenout (s ponauèením do budoucna). Bohužel opìt je tu jedno kdyby.

Kdyby onen inkriminovaný seznam adres nevyužil nijaký chytrák k rozeslání skuteènèého spamu. Celý pøípad byl pak prezentován témìø jako spam ze strany pořádjící agentury MIA, aèkoliv šlo o hloupou osobní chybu. Chtìl bych se proto tímto ještì jednou omluvit všem, kteøí mùj nepovedený mail dostali a zvláštì pak za to, že jsem tak umožnil rozeslání dalšího spamu. Vít Zatloukal, Svìt hardware

Unicenter TNG øídí webové aplikace

Jan Lipšanský

Spoleènost Computer Associates ohlásila v bøeznu 1999 rozšíøení produktu Unicenter TNG o novou verzi modulu "Web Management Option" (WMO), který slouží k øízení aplikací na Webu. WMO poskytuje celkový pohled na stav webové infrastruktury v reálném èase, aby bylo možno správnì a rychle najít zdroj pøípadného problému a ten co nejrychleji vyøešit.

WMO 3.0 nabízí možnost øídit webové zdroje a jejich výkon jako souèást správy celopodnikových prostøedkù, a to monitorováním, zda jsou webové služby funkèní a zda fungují na dostateènèé úrovni, dále pøedáním zpráv o pøetížených i nevytížených zdrojích, a urychlením diagnostiky problému propojením údajù o chybách síti, webového serveru a aplikací.

Souèástí modulu WMO je øešení mìøení odezvy (Web response), které sleduje výkon webové aplikace z pohledu uživatele, a to z jakéhokoliv poètu pøístupových míst. WMO mìøí dobu odezvy webového serveru a serverových aplikací, a celkovou dobu odezvy pro dosažení webové stránky nebo její souèásti. Tato sledování dob odezev Webu také mohou být použita pro testování zátíže novì vytvoøených míst a aplikací ještì pøed jejich nasazením do ostrého provozu.

WMO sleduje celou øadu parametrù serveru a URL vèetnì dob odezev URL, zmìn obsahu webových stránek a stavu služeb HTTP, HTTPS a FTP. Poslední verze rovnìž rozšiøuje možnosti statistiky WMO v reálném èase, grafy výkonù, historické soubory s událostmi (logy) pro zahrnutí chyb FTTP a HTTP, pøerušení spojení IP a charakteristiky provozní zátíže, jako napøíklad poèet pøístupù za vteøinu èi poèet obdržených požadavkù za vteøinu. WMO uživatelùm rovnìž umožňuje definovat vlastní politiku správy ve vztahu ke stavu serveru, poètu výskytù chyb a ostatní parametry. Tato úroveò automatizace snižuje náklady na podporu webových aplikací, èímž pomáhá zvýšit návratnost investic na webové projekty.

Modul Web Management Option 3.0 mùže sledovat veškeré procesy na webovém místì za použití standardních protokolù na platformách Windows NT a UNIX. Poskytována je rozšíøená podpora pro veškeré nepoužívanější webové servery, napø. Microsoft IIS, Netscape Enterprise Server, Netscape FastTrack Server, Apache Web Server a Sun WebServer.

Máme se 1. ledna 2000 bát?

Jana Pelikánová

Problematika roku 2000 se nyní skládá ve všech pádech. Jak se na ni dívá naše státní správa, jsme se zeptali pana Karla Berky, ředitele Úřadu pro státní informační systém.

- Je státní správa připravena na rok 2000?

B: Prvního února 1999 přijala vláda usnesení č. 108, kterým jmenovala národního koordinátora problému roku 2000. Tím koordinátorem je Úřad pro státní informační systém a je to první krok, který řeší monitorování situace v jednotlivých resortech s tím, že až resorty odpoví, měli bychom vládě navrhnout další postup.

- Proč byla zřízena instituce pro rok 2000 až nyní? Není již pozdě?

B: Některé státy na tom začaly pracovat už v roce 1995, jako např. Velká Británie nebo USA. My jsme poslední v Evropě, kde byl tento institut zřízen. Skutečností je, že se k tomu státní správa těžko rozhýbávala. V prosinci loňského roku jsem projevil iniciativu, že by náš úřad tento problém převzal a celá vláda tento návrh podpořila. Problém je načasován, dojde k němu 1. ledna 2000 a musí existovat určité postupy organizačního charakteru, jak předejít možným rizikům a obtížím. Je třeba mít v záloze finanční prostředky a nástroje, tzn. nějaké možnosti a už formy krizového řízení nebo nařízení vlády aby byly k dispozici pravomoci k řešení problému.

- Jedna otázka je rok 2000 ve státní správě, ale co malé a střední podniky, kde bude problém asi největší?

B: U malých a středních podniků je to individuální, velké se na problém odpovíděně připravují. Jde-li o podnik s jedním počítatelem, tak je situace jednodušší, ale když je celá linka automatizovaná, je řešení komplikované. Chystáme s Hospodářskou komorou v průběhu května seminář pro malé a střední podniky, dále vydáme uživatelskou příručku, aby byly informovány. Opatření musí udělat jejich vedení. Je jich celá škála.

- Jaká je katastrofická vize problému roku 2000?

B: Katastrofa by nastala, kdybychom dali hlavu do písku a nic nedělali. Musíme přijmout opatření, abychom minimalizovali možné škody. Kdo se stará, nebude mít škody žádné nebo minimální. Musí být zajištěna náhradní řešení, aby tekla voda, šly telefony atd. I když nepůjdou počítače, musíme zajistit základní služby, tedy teplo, vodu apod.

- Setkala jsem se s názorem, že se tomu přikládá moc velká vážnost. V USA například nedávno nešel tři dny proud, a přesto šel život dál.

B: Tady jsou dvě věci výjimečné: jednak že jde o problém globální, to znamená že systém domína může dojít i k nám, nebo naopak zde může nastartovat. Druhá věc je ta, že doposud bylo krizové řízení použito k jedné akci, např. k povodním, ale šel proud, telefony atd. ve státi. Tady je možná kombinace příčin, na to dosud nebyly jednotlivé země připraveny. To jsou hlavní nebezpečí a státní správa s nimi musí počítat. Je nutné informovat veřejnost, spolupracovat s podnikateli, ve státní správě zajistit telekomunikace a v létě je potřeba otestovat plynárny a vodárny, aby byly na tuto situaci dobře připraveny.

Děkuji za rozhovor

Product Party '99

IVAN NOVOTNÝ

Tradiční setkání distribučních firem CHS Czechia a A&A se svými partnery bylo příjemně zarámováno nejenom mistrovským titulem našich hokejistů, ale také dosaženými hospodářskými výsledky. Ložský obrát celé CHS group byl 9,31 mld Kč a také výsledky za letošní první čtvrtletí jsou "lehce" nad plánem který je o 10 % větší. CHS group je významným distributorem produktů HP (78 % trhu), Compaq (74 %) a u IBM a Microsoftu je podíl na trhu celých 50 %. Letošní "Product Party" provázela výstavka 30 dodavatelů. Za zmínku, z mého pohledu, určitě stojí "cebitovská novinka", digitální dvoumegapixelový fotoaparát Olympus C-2000 Zoom za 39 990 Kč (včetně DPH) nebo nová digitální kamera Canon MV 20.

CHS Group získala v uplynulém období největší podíl na trhu a nyní stojí před úkolem intenzifikace, čímž je zejména myšlen prodej s menšími náklady. Zavádí se jednotný informační systém a roste podíl prodeje přes Internet, který např. u firmy TH system dílá 50 % a u A&A 20 %. Dodavatelský systém má CHS Group jeden z nejpropracovanějších v Evropě včetně moderních elektronických finančních toků (Expandia banka). V červnu proběhne organizační změny, které firmu zefektivní a její práci zefektivní.

Přes veškeré diskuse o zásadní změně, kterou Internet do obchodních vztahů přinese, se zatím spolupráce distributorů a výrobců stále zintenzivňuje. Svědčí o tom třeba nedávno uzavřená dohoda o spolupráci mezi společnostmi CHS Electronics, Inc., a Computer Associates následovaná koupí akcií CHS za 50 mil. USD. CA ohlásila v letošním prvním čtvrtletí rekordní obrát v hodnotě 1,63 mld. USD.

ÈTÚ obnovil Paegas Internet Call

Jan Lipšanský

Služba Paegas Internet Call, kterou od poloviny ložského roku až do 25. února 1999 mohli využívat všichni zákazníci společnosti RadioMobil, neporušuje exkluzivní práva SPT Telecom. Vyplývá to z květnového vyjádření Èeského telekomunikačního úřadu (ÈTÚ). "Od počátku jsme byli přesvědčeni, že služba je provozována plně v souladu se všemi zákony a předpisy, což ÈTÚ svým rozhodnutím potvrdil," uvedla tisková mluvčí společnosti RadioMobil Tereza Kakosová.

"Naše služba, kterou jsme loni zavedli jako vůbec první operátor sítě GSM na světě a třetí telekomunikační firma vůbec, znamenala průlom na českém trhu. Podobně zlomové je i nyníjší rozhodnutí ÈTÚ. Telekomunikační úřad se tak rozhodl podobně jako orgány zemí Evropské unie a americký regulátor, když došel k závěru, že služby přenosu hlasu přes Internet nelze regulovat stejně jako běžné hlasové telekomunikační služby," poznamenala dále Tereza Kakosová. Během února přitom všichni zákazníci mohli využít Paegas Internet Call za nové ceny, kdy jedna minuta spojení s evropskými zeměmi přešla pouze na 9,50 Kč a minuta spojení s dalšími vybranými státy mimo Evropu na 12,90 Kč.

V Èeské republice dnes působí celá řada firem, které svým zákazníkům nabízejí IP telefonii. Na rozdíl od nich služba Paegas Internet Call od svých uživatelů nevyžaduje žádné dodatečné technické vybavení stačí pouze vlastnit mobilní telefon GSM a využívat některého ze čtyř tarifních programů Paegas. Ostatně právě za jednoduchost použití sofistikované služby získal RadioMobil několik cen: Křišťálový disk, Produkt roku od Softwarových novin. Na mezinárodním kongresu Asociace operátorů GSM v Cannes byl navíc RadioMobil vyhlášen nejnovativnějším operátorem GSM v oblasti technologií na světě, na čemž má svůj podíl i služba Paegas Internet Call.

Krátké zprávy

Jan Lipšanský

Platby po Internetu

INEC, s. r. o., poskytovatel Internetu a provozovatel sítě INECnet, nabízí od 1. 5. 1999 možnost placení za internetové služby prostřednictvím Internetu. Nová služba umožňuje klientům INECnetu používat Internet ještě pohodlněji než dosud a mít stálý a okamžitý přehled o všech provedených úhradách. Od 1. 5. 1999 mohou uživatelé provádět po Internetu všechny úhrady za stávající, nové i rozšiřující služby sítě INECnet. Platby se provádějí prostřednictvím platebního rozhraní centra služeb registrovaným zákazníkům na adrese www.inecnet.cz/aoc. Nové platební rozhraní bylo připraveno ve spolupráci s Expandia Bankou. Další informace získají všichni klienti firmy INECnet na adresách www.ebanka.cz a info@inec.cz a osobně v klientských centrech INEC v Praze, Ostravě a také v Brně.-JL

Krátké zprávy

Patrik Malina

DATASYS představuje

Ěeská společnost DATASYS prezentovala nové verze dvou svých původních softwarových produktů. Program Logina, noví ve verzi 2.0, slouží k autentizaci uživatelů vůči informačním systémům a aplikacím. Představuje univerzálního správce a ochránce síťových kont uživatelů, peřínaje vstupem do dveří s ěipovou kartou a koněe vlastním logováním do počítače. Aplikace je urēena ke komplexnímu řešení bezpečnosti v prostředí firemních sítí ve vztahu k uživatelům.

Druhým prezentovaným produktem byla verze 4.0 známého komunikačního programu FaxChange. Zde firma prezentovala také dlouhodobější záměr tvorby produktů v rámci ucelené koncepce UMS (unified messaging system, jednotný systém zpráv), jehož cílem je využívání veškerých služeb na straně klienta pomocí jediné poštovní schránky. Z novinek vlastní aplikace upozorníme na možnost implementace do obecného SMTP serveru (především podpora platformy Lotus Notes), nové klientské formuláre pro MS Outlook, OCR modul (rozpoznávání textu) pro pøíchozí faxy nebo službu FaxRouter pro úsporu investic.

Krátké zprávy

Jana Pelikánová

Invex se stává

marketingovým nástrojem. Budeme si na něj sice muset ještě pár měsíců počkat, nicméně jeho organizátoři už "jedou naplno". Již po skončení loňského roku BVV prohlásilo, že chce veletrh transformovat z pozice poskytovatele výstavní plochy novým směrem, a to na zprostředkovatele marketingových příležitostí. Nyní začínají na veřejnost pronikat první zprávy z "invexovské kuchyně". Novinkou je navázání spolupráce mezi BVV a Hospodářskou komorou ČR, jejíž konkrétní podobou je projekt, který by měl atraktivit Invex pro malé a střední firmy. Jedná se o jakýsi informační servis, v němž tyto firmy získají informace např. o problematice roku 2000, možných obchodních příležitostech atd. Veletrh již veřejně podpořil Pavel Mertlík, místopředseda vlády a právní vládní podpora by se měla obrátit směrem záštity zejména do zahraničí.

Další novinkou je tzv. Shopping Hall před devátou bránou Výstaviště. V bývalém Tuzexu budou moci firmy, které se orientují na koncového zákazníka, prodávat své produkty. Jedinou podmínkou je, že tyto produkty budou vystavovány na Invexu. Uvažuje se o tom, že pokud si návštěvník koupí v této hale zboží za více než 3 500 Kč, bude mu vráceno vstupné na veletrh.

Plaut a INIT společně

Jméno Hans Georg Plaut je v německy mluvících zemích pojem. Tento ekonom v roce 1964 založil firmu, která se zabývala softwarem pro vnitropodnikové účetnictví. Později společnost začala spolupracovat s firmou SAP (byla vůbec prvním partnerem SAPu) a dnes Plaut patří mezi nejznámější partnery tohoto giganta. V České republice funguje kancelář Plautu již několik let a mezi jejími zákazníky patří většinou mezinárodní společnosti. V těchto dnech tato kancelář oznámila akvizici ostravské firmy INIT, která se zabývá implementacemi SAPu. Od této akvizice si lokální zastoupení Plautu slibuje zejména posílení pozice na trhu, proniknutí na lokální zákazníky a zvýšení portfolia svých služeb (firma se hodlá např. více prosadit v tzv. outsourcingu). Díky působení firmy INIT i na trhu v Polsku, Slovensku a na Ukrajině přechází tato akvizice lokální charakter.

O firmě CA

budeme slyšet stále častěji. Na apríl otevřela společnost CA (Computer Associates) samostatnou pobočku v Praze. Slavnostní pásku (teď nevím jestli startovní nebo cílovou, ale nejspíš tu první) přejeli do Prahy koncem dubna přestoupit zástupci z Vídně (kam pražská kancelář, donedávna ještě bez statusu samostatnosti, patří). Osamostatnění pobočky s sebou přineslo nejen vznik nových pracovních míst, ale určitě i větší nadšení a snahu při prodeji produktů.

Produktů byste v nabídce této společnosti napočítali kolem pítistovky a zahrnují software pro desktopy až po rozsáhlé výpočetní systémy, na kterých běží tzv. mission-critical aplikace. Mezi nejznámější produkty této společnosti patří Unicenter TNG "obrázky" pro správu podniků, jenž umí na skoro 40 platformách řídit a spravovat všechny IT-produkty včetně heterogenních sítí, systémů, aplikací, databází atd. Řadu produktů, které jsou součástí Unicenteru, si ovšem lze pořídit i samostatně.

Škála produktů odpovídá i způsobu prodeje. CA má v současnosti čtyři druhy partnerů: alianční partnery (Compaq, Siemens), systémové integrátory, distributory projektů a distributory produktů.

Novinkou v nabídce je vytvoření produktové řady Advanced Edition (AE). Produkty v této skupině mohou být prodávány pouze prostřednictvím nepřímého kanálu. V AE byly ohlášeny hned tři nové produkty: ARCserveIT (řešení pro zálohování propojených Windows NT

serverù), InoculateIT (antivirová ochrana pro malé a střední firmy, kdy engine pro skenování virů zaručuje antivirovou ochranu na dálku v reálném čase na všech serverech, včetně serverů pro elektronickou poštu) a ControlIT (řešení pro správu stolních počítačů, serverů a mobilních počítačů s dálkovým přístupem).

O nové verzi modulu "Web Management Option" (WMO), který slouží k řízení aplikací na Webu, se dočtete na straně 41.

První HP SAP StartKit

je v cíli. V polovině ložského roku začaly společnosti HP, SAP a FCC Folprecht (nyní Logica) nabízet program HP SAP StartKit. Jedná se o standardní balík pro střední a malé firmy, který se vyznačuje standardní konfigurací, fixní cenou, snazší správou systému a zejména velmi krátkou implementační dobou (tři měsíce). Nezanedbatelnou roli hraje výhodné financování. K projektu se později připojila i společnost Microsoft. Prvním zákazníkem, který si tento produkt zakoupil, je společnost TIM Praha. Těto společnosti nasazení systému kromě jiného vyřešilo přechod na rok 2000, zprůhlednilo finanční toky, zvýšilo efektivitu v účetnictví a umožnilo účtování v euru.

Rozšíření nabídky

Společnost Konsigna rozšiřuje svoji nabídku monitorů, a to hned o dvě nové značky. Kromě monitorů ADI a Philips začala nově prodávat i monitory firem NEC a CTX, a rozšířila tak nabídku jak zespoda (monitory CTX patří do levnější a tudíž lépe prodávanější kategorie) a shora (monitory NEC patří naopak mezi luxusní značky). Co se týče NECu, dostala Konsigna za úkol vybudovat zde pro tuto značku dealerský kanál. Na obě nové značky se samozřejmě vztahuje Konsigna Expres Servis. Vloni Konsigna prodala na našem trhu přibližně 30 000 monitorů, díky novým značkám se letos hodlá přiblížit minimálně 50 000 kusům.

Bolero na trhu

Vývojový nástroj Bolero představila společnost Software AG vloni na CeBITu. Na tom letošním oznámila jeho uvedení do prodeje a k dostání je již i na českém trhu. Tento objektově orientovaný nástroj umožňuje vytvářet a udržovat komponentově zaměřené obchodní aplikace v heterogenním prostředí (Internet, WWW), tudíž pro elektronické obchodování. Nástroj, který je určen spíše pro velké organizace, podporuje nejen Java Virtual Machine, ale i např. DCOM a CORBU.

Síťová akademie Cisco

V nejbližších letech bude svět trpět nedostatkem síťových specialistů. Tak zní jedno z tiskových sdělení firmy Cisco. Ovšem na katastrofický scénář má společnost hned odpověď, a tou je celosvětový projekt Síťových akademií Cisco, do kterého hodlá firma vložit více než 25 milionů dolarů. U nás se do projektu zapojí 5 škol: ĚVUT, Západočeská univerzita v Plzni, vysoké školy v Českých Budějovicích a v Ostravě a Vojenská akademie v Brně. Jedinou podmínkou je splnění procedurálních záležitostí jednotlivých univerzit. Pilotní projekt bude spuštěn v podzimním semestru na ĚVUT a bude se ho moci zúčastnit přibližně 500 studentů. Společnost Cisco do projektu vloží své produkty (nebudou úplně zadarmo, nicméně jejich dotace bude velká), studijní materiály zdarma (osnovy, skripta a jednotlivé pracovní pomůcky, vše bude k dispozici na extranetovém Webu firmy Cisco). Cílem akce je připravit pro praxi bázi lidí, kteří budou umět navrhovat síťové a internetové technologie.

Krátké zprávy

Martin Pumera

Kvalitní připojení

Firma Oracle vytvořila technologii, která má umožnit připojení do Internetu a přístup k webovým aplikacím malým zařízením, jako jsou například telefony GSM, přístroje využívající operační systém Windows CE a zařízení třídy ma. Doposud museli poskytovatelé internetových služeb brát ohled na malý displej a malou paměť přenosných přístrojů. Projekt Panama řeší tento problém automatickým překladem stránek z formátu HTML do jazyka vlastního tímto mobilním zařízením. Produkt vycházející z tohoto projektu by se měl na trhu objevit ve druhé polovině letošního

Internet TV od Oracle

Společnost Oracle představila další prvek své vize interaktivních služeb video na požádání a elektronickou komerci pod názvem Oracle iTV. Platforma Oracle iTV umožňuje poskytovatelům vysílání kabelové televize a telekomunikačních služeb rychle zpřístupnit interaktivní služby jako e-mail, přístup k Internetu a video na požádání milionům diváků. Globální televizní průmysl se digitalizuje, jednotlivé vysílací televizní společnosti přecházejí z analogového na digitální prostředí a firma Oracle poskytuje řešení, které umožňuje excelentní management a kontrolu nad provozem digitální televize. A to díky přístupu k informacím o divácích, o tom, jaké pořady sledují, o jejich nákupních zvyklostech, a to vše v reálném čase. V návaznosti na to poskytuje nástroje na maximalizaci užitku z vynaložených investic personalizovanou reklamu a podnikatelské informace. Nová platforma jim dává příležitost vytvářet nový obrat službami s přidanou hodnotou surfování po Internetu, online nakupování inzerovaných produktů i vzájemnou komunikací diváků prostřednictvím televizních přijímačů. Díky svému základu na internetové platformě je Oracle iTV prvním hotovým řešením digitální televize, které je vysoce škálovatelné, otevřené a spolehlivé. Tradiční televizní program se tak dramaticky změní. Platforma Oracle iTV přemostuje propast mezi Internetem a

Krátké zprávy

Petr Felt

IT Fórum 1999

Společnost International Data Corporation (IDC) pořádá v Praze druhý ročník své východoevropské konference The Eastern Europe IT Forum 1999. Tato dvoudenní konference nabídne účastníkům podrobný přehled o všech hlavních segmentech trhu s informačními technologiemi v regionu střední a východní Evropy v porovnání s celosvětovými technologickými trendy.

Mezi hlavními řečníky konference budou místopředseda české vlády, člen Evropské komise a dva viceprezidenti společnosti IDC. Konference The Eastern Europe IT Forum 1999 se bude konat v Praze ve dnech 21. a 22. června 1999 v hotelu Diplomat.

Detailní informace o konferenci naleznete na webovské stránce www.idccentraleurope.com/it_forum.html.

Konference SPIS

Sdružení pro informační společnost SPIS zorganizovalo na 25. května konferenci "Státní a veřejná správa v informační společnosti", jež byla určena představitelům státní a veřejné správy, exekutivy, starostům a přednostům okresních úřadů, vrcholovým manažerům a bankéřům, kterým ukázala možnosti, jak je možné pomocí moderních technologií zlepšit výkon státní a veřejné správy jako služby občanům. Přednášeli světoví a domácí špičkoví odborníci. Konference je prvním významným počinem SPISu zahájením otevřeného dialogu mezi státní správou a průmyslem IT.

Z vlastní líhni

Vedení společnosti EXPERT & PARTNER engineering jmenovalo koncem dubna nového člena vedení. Pan Aleš Pícl, MBA, nastoupil na pozici finančního ředitele. Vedení společnosti je tak posíleno o odborníka, který se již v roce 1995 stal vedoucím projektů skupiny HP (Hewlett-Packard). V roce 1996 postoupil na pozici vedoucího skupiny HP, kde působil až do roku 1998. Za jeho vedení se podařilo skupině HP dosáhnout významných úspěchů, o čemž svědčí i získání mnoha ocenění od obchodních partnerů, jako např. "HP Top Quality Support Partner of FY 98", nebo "Best Personal Systems Added Reseller FY 98". Po působení ve funkci ředitele týmu pro strategii a finance a získání titulu MBA je tak jeho jmenování na pozici finančního ředitele vyústěním úspěšného modelu participativního řízení společnosti EXPERT & PARTNER engineering.

Drobeček od Canonu

Společnost Canon uvedla na trh v České republice novou digitální videokameru s označením DM-MV20. Kamera zaujme již na první pohled svým vertikálním designem a maximální kompaktností. Také její rozměry a váha zaslouží pozornost 61 x 128 x 108 mm a 590 g. Tyto údaje přímo vybízejí k tomu, aby byla, ať už v kapse saka či v dámské kabelce, neustále s vámi.

APC a Altron

Společnosti American Power Conversion (APC) a Altron uzavřely dohodu o spolupráci, na jejímž základě se firma Altron stala "High Power Partnerem" společnosti APC. Společnost APC je výrobcem záložních zdrojů s celosvětovou působností s ročním obrátem přes 1 mld. USD. Výrobní program zahrnuje všechny produkty, od záložních zdrojů pro jeden počítač o výkonu 280 VA až po velké jednotky o výkonu 480 kVA.

Společnost Altron disponuje rozvíjenou dealerskou sítí pro prodej stolních záložních zdrojů, zároveň provádí dodávky velkých záložních systémů.

Compaq podporuje

Firma Compaq Computer spolu se svými partnery, společnostmi Microsoft a Oracle, uvedla do života program pro podporu 64bitových technologií nazvaný "GO 64". Compaq chce, aby se zákazníci sami mohli přesvědčit o výhodách 64bitových řešení.

Jeho autorizovaní partneři mohou výhodně získat aplikační server Compaq AlphaServer DS20 a použít jej pro zapůjčení a předvádění zákazníkům nebo pro vlastní testování a vývoj aplikací. Jedná se zejména o řešení Oracle 8i na Compaq True64 UNIXu a MS SQL Server 7.0 Enterprise Edition na platformě MS Windows NT Server 4.0 Enterprise Edition. Žádá serverů Compaq Alpha Server je připravena na nová 64bitová MS Windows 2000.

Iridium má licenci

Společnost Iridium získala licenci pro provoz satelitních služeb na území České republiky. Je to pro ni velmi důležitý krok, vedoucí k možnosti poskytovat na našem území komplexní služby v oblasti mobilní komunikace pro naše i zahraniční zákazníky.

Ke spuštění systému v ČR dochází krátce po vstupu České republiky do Severoatlantické aliance. Komunikace možnosti systému Iridium jsou využívány armádami členských zemí NATO a dalšími bezpečnostními a záchrannými složkami. Systém Iridium již ukázal své možnosti při hurikánu Mitch, při katastrofě v rakouských Alpách a nyní i v Kosovu.

Obohacený Kyslík

Společnost SGI oznámila dva nové výkonné procesory R12000 s taktem 270 a 300 MHz pro grafické stanice O2. Procesory R12000 na 270 MHz podávají o 28 procent vyšší grafický a o 23 procent vyšší procesorový výkon proti stávajícím konfiguracím s procesory R10000 na 225 MHz za tutéž cenu. Grafické pracovní stanice O2 jsou založeny na architektuře UMA, která využívá výkon procesoru efektivněji než klasické architektury pracovních stanic. Klasické architektury fyzicky dělují operační a grafickou paměť, kdežto O2 využívá jediný paměťový blok pro všechny výpočty, 3D grafiku, zpracování obrazu i videa. To umožňuje rychlejší přesun velkých objemů dat, a v některých případech se data nemusejí dokonce přesouvat vůbec. Výsledkem je datový tok v řádech stovek megabytů až jednotek gigabytů za sekundu.

Divize pro Internet

a datové komunikace společnosti Motorola (Internet and Networking Group ING) seznámila veřejnost s řadou koncentrátorů (MultiService Concentrator MSC), které umožňují rozšířit síťová řešení i na velké podniky a jejich pobočky. Zařízení Vanguard řady 8500 zajišťují víceúčelová řešení pro přenos hlasu, dat a videa od zákaznickovy místní sítě LAN (Local Area Network) až k centrálnímu pracovišti prostřednictvím pátevní sítě WAN (Wide Area Network). Vanguard 8550 nabízí nejvyšší výkon v této řadě podporuje až pět portů ATM o rychlosti E3/T3 (34 Mb/s), 32 portů E1/T1 (2 Mb/s) nebo 1 000 portů o rychlosti 64 Kb/s. Z tohoto důvodu se nejlépe hodí pro velká centrální pracoviště a ta, která se budou v budoucnu rozšiřovat. Model 8510 je orientován pro regionální pracoviště a soukromé pátevní sítě, jež vyžadují maximální šest portů pro přenos o rychlosti 2 Mb/s, nebo 185 portů pro rychlost 64K b/s.

80 minut na CD

Společnost Actebis Computer, autorizovaný distributor médií Memorex, oznámila zahájení dodávek 80minutových CD-R disků. Tato média jsou založena na kvalitnější záznamové vrstvě, která umožňuje jemnější zapisovací spirálu, a tím pádem se na jeden disk vejde až 80 minut hudby nebo 700 MB dat. Tato kapacita je využitelná nejen k záznamu většího množství dat, ale také k zálohování hudebních disků, jež mají hrací dobu delší než 74 minut (a těch je celá řada).

City.Way Business

Nová služba City.Way Business rozšiřuje nabídku bezdrátového připojení k Internetu, kterou mnoho uživatelů zná pod souhrnným názvem City.Way. Varianta Business prohlubuje výhody připojení City.Way, tedy cenovou dostupnost a flexibilitu. Tato forma připojení je vhodná

zvláště pro podnikatelská centra, kde je výhodné internetové připojení několika zcela nezávislých subjektů v jedné budově společným bezdrátovým spojením. Jedná se o alternativu pevné linky s vysokou maximální propustností, za velmi výhodnou cenu a v příznivém poměru cena/výkon.

Další chystaná služba ve škále City.Way City.Way Home, umožňuje připojit k Internetu větší počet domácností či firem v jedné budově. Nezaručená přenosová rychlost umožní snížit instalaci i měření poplatky na nezbytné minimum.

A&A prodává

Firma A&A, a. s., uzavřela distribuční dohodu se společností Acer Peripherals. Pro firmu A&A to v současné chvíli znamená rozšíření stávající nabídky o monitory a CD/CD-RW mechaniky firmy Acer. Jedním z nejzajímavějších výrobků, které může společnost A&A díky uzavřené dohodě ihned nabídnout, je 17" monitor Acer 79G s obrazovkou typu Trinitron s maximálním rozlišením 1 600 x 1 280 obrazových bodů, jenž je dostupný v doporučené koncové ceně (včetně DPH) pod 20 000 Kč.

Ještě jednou o A&A

Firma A&A, a. s., neskončila pouze u smlouvy s firmou Acer, ale uzavřela distribuční dohodu s českým zastoupením společnosti Canon CZ o rozšíření stávající nabídky A&A o digitální fotoaparáty a digitální videokamery značky Canon včetně jejich příslušenství. Podle prohlášení vedení společnosti A&A, a. s., byla důležitým momentem vedoucím k tomuto rozhodnutí stále rostoucí poptávka po digitálních fotoaparátech a videokamerách, které jsou ve stále těsnějším spojení s výpočetní technikou.

Rychlá implementace

Společnost SAP uvedla na trh produkt SAP Accelerated High Tech, přednastavené řešení určené pro společnosti z oblasti high-tech. Řešení se vyznačuje především možností rychlé a spolehlivé implementace, ušité na míru konkrétnímu zákazníkovi. Jeho přínosy ocení firmy všech velikostí z počítačového segmentu, oblasti periférií a technického vybavení. Prvním zákazníkem řešení SAP Accelerated High Tech je společnost Hewlett-Packard. SAP Accelerated High Tech využívá vyzkoušené konfigurační nástroje, jejichž aplikování významně redukuje čas, náklady a organizační zdroje, zejména v případě malých a středních technologických společností.

UNIX Monterey

Firma Compaq Computer Corporation spolu se společnostmi IBM, SCO a Sequent oznámila svou podporu projektu Monterey, jehož cílem je vyvinout hromadně dodávaný veřejně dostupný OS UNIX pro připravovanou 64bitovou architekturu IA-64 od společnosti Intel. Projekt byl odstartován v únoru loňského roku. V systému jsou využity technologie OS IAX od společnosti IBM, OS UnixWare od SCO a technologie Sequent pro podnikovou třídu. V rámci vývoje tohoto projektu poskytla společnost IBM licenci na technologie AIX pro použití v OS SCO UnixWare, určeném pro počítače založené na architektuře IA-32. Další informace o projektu Monterey naleznete na adrese www.ibm.com/servers/monterey.

Atlasy v prodeji

Společnost Quantum oznámila, že do své distribuční sítě začala právě dodávat pevné disky Atlas 10K, které se otáčejí rychlostí 10 000 otáček za minutu, a disky Atlas IV s 7 200 otáčkami. Obě řady disků jsou určeny pro servery, pracovní stanice a subsystemy pro ukládání dat, jež intenzivně pracují s diskem. Pevné disky Atlas 10K a Atlas IV jsou jedny z prvních 3,5" disků, které nabízejí kapacitu 36 GB v pouzdře s poloviční montážní výškou, a kapacity 9 GB a 18 GB v pouzdře s nízkou montážní výškou. A co je ještě důležitější, obě řady disků podporují technologii rozhraní Ultra160/m SCSI, která umožňuje inteligentně testovat a spravovat uživatelské sítě pro ukládání dat. V České republice lze nové disky zakoupit u společností A&A, Asbis, Expert & Partner C2000 a Karma.

Chystejte se na Invex

Letošní ročník veletrhu informačních technologií Invex se bude konat ve dnech 4.-8. října 1999 na brněnském výstavišti. Tento ročník, již devátý v pořadí, je projektován podle osvědčených standardů, je přihlédnuto k připomínkám a doporučením dlouholetých vystavovatelů. První dva dny veletrhu budou opřívány odborné veřejnosti a pozvaným návštěvníkům, zbylé tři dny jsou pak určeny pro veřejnost.

Novinkou letošního ročníku bude speciální program pro velké vystavovatele nazvaný Program+, který zahrnuje například platbu za plochu bez záloh, garantovaná místa na parkování, určeného pracovníka BVV pro zajišťování veškerých záležitostí spojených s účastí, apod. Součástí programu bude posílení marketingových možností, především ve formě organizování schůzek a kontaktů s významnými návštěvníky z řad managementu velkých firem a státní správy. Součástí letošního veletrhu bude akce Marketing, na které budou v přehledné formě reklamní a P.R. agentury prezentovat své kreativní nápady se zaměřením na oblast informačních technologií. Mezinárodní konference IT Fórum tento rok proběhne hned první den veletrhu a bude zároveň jeho slavnostním zahájením. Come in Future proběhne minimálně ve stejném rozsahu jako v loňském roce, novinkami budou Linux Hall a Creative Hall.

Krátké zprávy

Ousmane Keita

Maxon Computer

představil novou verzi 3D modelovacího a animačního programu Cinema 4D XL 6.0, s kódovým označením Amber. Zároveň byly oznámeny dvě další novinky síťový renderer Cinema 4D Net a 3D Painter s kódovým označením Marvin. Všechny programy budou uvedeny na trh v průběhu tohoto roku. Největší pozornost si zaslouží nová Cinema 4D, která obsahuje velmi širokou řadu zcela nových nástrojů a funkcí. Podstatných změn doznal hlavně modelář nyní je podporováno modelování pomocí HyperNURBS. Ty pracují na podobném principu jako MetaNURBS v Lightwave, a umožňují tedy snadné modelování složitějších objektů ze základních těles (krychle, koule, atd.).

4D v nové verzi

Dne 13. dubna 1999 se v hotelu Diplomat Praha se konala prezentace produktů 4D, kterou uspořádala společnost Inforce, výhradní distributor francouzské firmy ACI pro Českou republiku. Byla předvedena nová verze vývojového nástroje 4th Dimension verze 6.5. která má řadu vylepšení v prostředí návrháře i uživatele, Web serveru a rovněž v programovacím jazyku.

Lotus Development

oznámil, že zakoupil firmu ONESStone Holding a její softwarové technologie pro řízení pracovních toků. Lotus tak rozšířil schopnosti svých zákazníků vyvíjet aplikace pro jejich řízení. Podmínky nákupu nebyly zveřejněny.

Pizza zdarma

Společnost DTP studio zavádí novou službu při on-line objednávání několika vybraných produktů. Nabízí dodávku po Praze do 2 hodin, plus pizzu zdarma. Objednávací formulář je na adrese ntserver.dtpstudio.cz/infoservis/pizza_form.asp.

Krátké zprávy

Jan Lipšanský

Fore Runner

ASX-4000 společnosti Fore Systems získal cenu "Produkt roku" časopisu Network Magazine v kategorii vysokorychlostního networkingu. Network Magazine udílí každoročně ceny nejvýznamnějších a nejlepších z tisíců nových síťových produktů, jež kdy byly uvedeny na celosvětový trh v předchozím kalendářním roce. Podle mínění časopisu Network Magazine byl přepínač ASX-4000 oceněn z řady důvodů, k nimž patří např. následující: nabídka portů OC-48c (2 488 Gb/s), atraktivní cena, dobře se integruje se systémy o nižší rychlosti, aj.

Yahoo nakupuje

Za 5,7 miliardy USD koupila firma Yahoo prodejní server Broadcast.com, jenž nabízel hudbu a video. Akcionáři dostanou za každou akcii Broadcast.com jednu akcii Yahoo v poměru hodnoty 0,77. Celá obchodní transakce má být realizována do půl roku.

Distribuce OLITECů

Brněnská společnost 100MEGA zahájila distribuci modemů francouzské firmy OLITEC, o nichž jsme v PC WORLDu již několikrát psali. Jedná se o externí zařízení, která najdou uplatnění hlavně u těch uživatelů, jež chtějí mít stálý přehled o všech přichozích zprávách, a to i v případě nepřítomnosti a při vypnutém PC. To je umožněno vlastní pamětí, která má kapacitu 4 MB. Tyto modemy přijímají hlasové, faxové a e-mailové zprávy a dají se použít i jako hlasitý telefon. Disponují také podporou protokolu V.90. V nabídce jsou momentálně dva typy: Self Memory 2000 (cena se pohybuje kolem 6 000 Kč bez DPH pro koncového uživatele) a Smart Memory PRO, který má navíc LCD displej a dálkové ovládání, bude stát zhruba 7 000 Kč bez DPH. U tohoto druhého modelu je paměťová karta vyjímatelná a dá se mezi těmito modemy libovolně vyměňovat. Výrobce poskytuje na modemy OLITEC záruku celé 3 roky.

RadioMobil daroval

RadioMobil daroval začátkem dubna moderní dialyzační jednotku 1. dětské klinice FN v Motole. Přednost 1. dětské kliniky Fakultní nemocnice v Praze Motole, doc. MUDr. Jan Janda, CSc., k tomu řekl: "V České republice jsou v provozu pouze tři dětská dialyzační střediska v Praze, Brně a Ostravě. Pražské pracoviště ošetřuje zdaleka nejvíce malých pacientů s poruchami ledvin a jeho kapacita i technická úroveň přístrojového vybavení tomu naprosto neodpovídají. Modernizace dialyzačních jednotek je nezbytná, abychom mohli dětem poskytovat péči na úrovni, a částka darovaná společností RadioMobil nám významně pomůže." Nákup moderní dialyzační jednotky 1. dětské klinice ovšem není jedinou pomocí, kterou RadioMobil FN v Motole poskytuje. Mobilní telefony Paegas jsou zdarma k dispozici všem lékařům této nemocnice, a navíc i pacientům, čekajícím na transplantaci ledviny.

Legální MULTIVoIP

Společnost CNC Praha, s. r. o., jako oficiální české zastoupení společnosti Multi-Tech Systems, uvedla na náš trh novinku z produkce největší modemové společnosti, a to zařízení na přenos hlasu a faxu po Internetu a IP sítích MULTIVoIP. To poskytuje 2, 4 nebo 8 hlasových a faxových portů pro komunikaci přes existující IP síť nebo Internet, pracuje se stávající ethernetovou 10BaseT sítí, routery a WAN připojením bez nutnosti cokoli měnit v nastavení. Dále spolupracuje s rodinou ProxyServerů firmy MultiTech, komprimuje hlas a fax až na pouhých 5,3 Kb/s pomocí světového standardu ITU G.723, posílá a přijímá faxy rychlostí 14 400 b/s. Navíc nevyžaduje vůbec žádnou spolupráci se serverem nebo jiným PC, a poskytuje chybovou korekci a samo opraví špatné rámce pro dosažení čistší a přirozené hlasové komunikace. MultiVoIP pracuje se všemi OS, přičemž pro konfiguraci a správu je dodáván software pro W95/W98/NT. Cena je 44 490 Kč bez DPH. Bližší informace najdete na

www.cnc.cz.

Pcworld cd

Začíte si kancelář

Patrik Malina

Tak už jste si vybrali svůj oblíbený grafický program z minulého CD? Pevně vím, že pro mnohé z vás budou aplikace jako POVRay nebo Terragen zdrojem zábavy a ponaučení ještě dlouhou dobu, nebo že jste si přešli na své alespoň v obrazové galerii. Pro vás i pro tvůrce CD bylo také ponaučením nikoli méně než částečné použití programu StopLock, takže přešli si všichni dáme větší pozor. A co přinášíme tento měsíc? Jak si můžete přečíst v rámečku, nejzajímavější částí je patrně kancelářský balík StarOffice 5.0, jehož registraci můžete provést zdarma. Tématem tohoto CD je pak vzpomínka na počítače, na kterých jsme zřejmě (téměř) všichni začali. Připraveny jsou však samozřejmě i další zajímavé aplikace.

V rubrice Novinky vám především přinášíme fotografickou dokumentaci k pražskému veletrhu a konferenci o informačních a komunikačních technologiích ComNet, o níž se můžete dočíst přímo v čísle. Pokud jste sami tuto velice zajímavou akci nestihli navštívit, pojďte se tedy s námi zúčastnit alespoň tímto způsobem.

Rubrika Hardware tentokrát obsahuje mimo jiné velmi zajímavou ukázkou moderních technologií při výrobě reklamy. V časopise (v číslech 5/99 a v tomto, tedy 6/99) si můžete přečíst příslušné články a na cédéčku pak zhlédnout dokumentační fotografie a výsledný zpracovaný spot. V sekci Ovladače, kterou obsahově směřujeme častěji k údržbě vašeho PC, naleznete opět výběr nástrojů pro kontrolu činnosti hardwaru a operačního systému. Vyzkoušejte např. program CD Speed 99, jenž vám důkladně prověří skutečnou rychlost přístupu k datům na CD-ROM mechanice. Při porovnání proklamovaných údajů výrobce s výsledky se možná dočkáte zajímavého překvapení. Údaje programů pak slouží k testům grafických schopností vašeho počítače. Vzhledem k zájmu čtenářů se také do rubriky po čase navrátí rozšířené tabulky TOPů, a to opět v novém provedení. Cesta tímto směrem snad bude na nějaký čas definitivní.

Rubriku Software tentokrát jistě vede již zmíněná StarOffice 5.0. Určitě tuto aplikaci alespoň vyzkoušejte, a nemusíte se niče obávat, instalace i odinstalace probíhají naprosto korektně. V dlouhodobém seriálu se opět setkáte s produkty firmy ACI a jejich prostředím 4th Dimension. V části Téma CD si tentokrát pojíme zavzpomínat na doby, kdy 64 KB bylo opravdu hodně paměti a 8bitové procesory tepaly na frekvenci blízké 1 MHz. Nabízíme vám k vyzkoušení nejzajímavější emulátory počítačů jako Commodore, ZX Spectrum nebo Atari a rovněž některé hry, jež tehdy hýbaly počítačovým světem. Možná také s odstupem času oceníte, co dokázali tehdejší programátoři z toho mála vydobýt. Pokud vás téma zaujme, určitě nezapomeňte navštívit internetovou stránku jednoho z našich kolegů, jenž se této "sbíratelské" činnosti již dlouho a usilovně věnuje.

V sekci Vyzkoušejte si je připravena řada zajímavých aplikací. Jednak jsme navázali na minulé CD a spektrum grafických aplikací rozšířili např. o "rýsovací" programy (CadStd, Minos, Deskriptivní geometrie), výborný freewareový editor Painter nebo třeba o velmi kvalitní editor grafů, vzorců a diagramů SmartDraw. Pro milovníky multimédií je připravena nová verze přehrávače animovaných souborů Quick Time 4 nebo univerzální správce multimediálních dat BCM Media Center. Samozřejmě nebudou chybět ani programy pro práci s Internetem.

V části Servis určitě nepøehlédnete novou verzi prohlížeče Adobe Acrobat Reader, jenž vám umožní pracovat s dokumenty formátu PDF. Distribuce dokumentů v tomto formátu po Internetu je stále populárnější. Dále jsme vám připravili nástroje pro sledování připojení k síti

Internet a také, jak je již zvykem, programy z článku Download Centrum. Tentokrát jsou to pomůcky pro lepší nastavení klávesnice a myši.

Rubrika Komunikace vám přináší novou verzi programu Real Player, osvědčeného nástroje pro přehrávání multimediálních dat, zvláště pak internetového rádia. Přesvědčete se, že umí opravdu hodně. Dále zde pro vyzkoušení naleznete programy, o nichž si v čísle můžete přečíst v článku o off-line prohlížečích. V českém prostředí, kde ceny za připojení k Internetu stále nelze považovat za zanedbatelné, se jistí jedná o zajímavé téma. Nemění užitečnou problematikou je šifrování, proto si i v tomto případě určitě přečtete článek a vyzkoušejte program Pretty Good Privacy. A pokud jste zatím neměli vybavení pro prohlížení VRML dokumentů, přinášíme vám vše potřebné. Po přestávce se znovu vrátíme k filmovým ukázkám, o jejichž hledání na Webu si nezapomeňte přečíst článek v časopise.

A co příští

Na začátek období, jež pro mnohé z vás znamená prázdniny, jsme vám připravili opravdu zajímavé téma. Podíváme se na velmi populární formát zvukových dat MP3 a související problematiku. Na CD najdete potřebné softwarové vybavení pro práci nejen se soubory tohoto formátu, a budete si tak moci celou technologii sami v praxi vyzkoušet. Krom toho na vás čeká další plná verze velmi zajímavého produktu. A samozřejmě čtete dalších zajímavostí. Zachovejte nám přízeň.

Kancelář zdarma

Máte doma počítač, potřebujete kvalitní kancelářský software a nemáte peněz na rozhozování? Pak se ještě nemusíte stát softwarovým zlodijem. Přestože všeobecná rozšířenost formátů dokumentů firmy Microsoft je dnes poměrně zavazující, nemusíte originální (a dosti drahý) kancelářský balík této firmy kupovat (než-li ukrást). Čtete jiných firem se dokázala s problémy konverze formátů vyrovnat, a proto vám umožňuje volbu. A také proto vám dnes přinášíme kvalitní programový kancelářský balík firmy StarDivision, jež je po řádné registraci pro nekomerční použití zadarmo. Aplikace StarOffice 5.0 je zcela plnohodnotným softwarem pro práci s běžnými dokumenty a jeho podrobnější popis naleznete na jiném místě tohoto čísla. Verzi OEM umístinou na našem CD lze korektně nainstalovat s použitím vašeho osobního mediálního klíče (Mediakey), který naleznete na štítku v časopise. Poté je vám program k dispozici v časově omezené zkušební verzi, avšak po vyplnění a odeslání registračního formuláře (lze jej vyvolat přímo z menu Help) obdržíte nazpět váš osobní klíč k aplikaci, a můžete tedy instalaci plnohodnotně dokončit a balík dále bez omezení používat. Program a jeho jednotlivé moduly podporují komunikaci s formáty MS Office (např. XLS a DOC) a jeho používání tedy není prakticky téměř omezeno. K dispozici jsou vám mimo jiné kvalitní editory obrázků, samostatný grafický prohlížeč nebo databázový program. Určitě není náhodou, že tento kancelářský balík si získal například v sousedním Německu velkou popularitu a je velmi často používaným softwarem.

Omluva

Rádi bychom se na tomto místě omluvili za nepříjemnosti, jež se nám podařilo kvůli nepozornosti na minulých CD způsobit. Jednak se omlouváme české firmě, jež vytvořila

program Proxy+ pro připojení lokální sítě k Internetu (aplikace je na Internetu volně dostupná, byla na CD 3/99). Námí umístěná verze byla poškozená a neumožňovala plnohodnotnou instalaci. Druhá omluva směřuje k Jirkovi Koskovi, autorovi zdařilé učebnice HTML (na CD 4/99). Nepozorným stažením stránek došlo k jejich nežádoucí deformaci, takže bychom rádi upozornili, že Jirka Kosek si tam takové chyby určitě nenadělal. O tom, že problematice jistě rozumí, svědčí nejen tento seriálek, ale i knihy, jež o tvorbě stránek na Internetu napsal.

Opatrnost především!

Na našem CD naleznete mnoho zajímavých a užitečných programů. Než se však rozhodnete některý z nich instalovat a vyzkoušet, doporučuji prostudovat dostupné informace. Pokud jen velmi matně tušíte, co nakonec bude program provádět s vaším počítačem, buďte zároveň při instalaci velice obezřetní. Abyste viděli, o čem píše problémy nastaly např. s programem StopLock na minulém CD 5/99. Aplikace slouží k ochraně počítače před vstupem nežádoucí osoby. Žadařka tento program nainstalovala, aniž by vůbec viděla dokumentaci, a po znovuzapnutí se nestačila divit, když program zcela zablokoval vstup do systému. Proto pozor čtěte pozorně, k čemu která aplikace slouží, a při instalaci sledujte (alespoň zběžně), co zaváděcí program vlastně provádí. Zvláště pak u různých ovladačů a konfiguračních utilit buďte pozorní. Schopnosti a možnosti některých programů jsou opravdu silné, a nekompetentní zásah může zasadit vašemu systému smrtelnou ránu. Nechci vás však strašit, protože se jednalo spíše o výjimku.

Trendy

Iridium... volá planeta Zemì

Jindøich Klásek

Na podzim loòského roku odstartoval svoji èinnost jeden z největších projektù z oblasti mobilní komunikace. Když spoleènost Motorola pøišla s myšlenkou zøídit telefonní síť postavenou na systému 77 nízkorbitálních satelitù, nezbývalo než vymyslet této síti jméno. Síť dostala název Iridium po prvku, jehož jádro obíhá 77 elektronù. Toto jméno síti zùstalo i potom, co se pøi praktické realizaci snížil koneèný poèet satelitù na 66. Tìchto 66 satelitù dnes obíhá Zemì, aby zprostøedkovaly komunikaci pomocí satelitních telefonù a pagerù lidem ze všech koutù naší planety.

Obklopuje nás Iridium opravdu všude?

Z posledních výzkumù vyplývá, že se v roce 2002 poèítá s pokrytím rùznými komunikaèními standardy pouze na 14 procentech zemského povrchu. Na všech kontinentech je tedy ještì dost místa, na kterých se nevyplatí provozovatelùm mobilních telefonù investovat, a tak je pole pùsobnosti systému Iridium stále obrovské. Rozpínavost Iridia po celé zemìkouli je postupná, pøesto je v souèasné dobì systém k dispozici ve více jak 200 státech svìta (vèetnì jejich teritoriálních vod a vzdušného prostoru) a spoleènost Iridium má podepsáno více jak 100 roamingových smluv.

Vezmu-li v úvahu Evropu, kontinent nám nejbližší, pak si i na nìm firma Iridium svoji pùsobnost zajistila podepsáním roamingových smluv s největšími poskytovateli pozemní bezdrátové komunikace. Výjimkou jsou zatím pouze Chorvatsko a Albánie. Rozpínavost Iridia zasáhla samozøejmì i naši republiku. Oba naši operátoøi Eurotel i Paegas mají s Iridiem smlouvy již podepsány, a tudíž mohou zákazníkùm nabízet služby této spoleènosti.

Povolení komunikovat

Podepsání roamingových smluv není samozøejmì jediná podmínka pro provoz satelitní komunikace. Stejnì jako provozovatelé GSM, musí i Iridium pro svùj systém získat v konkrétních státech licenci na provoz své síti. Udìlení licence je mnohem složitìjší a èasovì nároènìjší proces než podepsání roamingových smluv, a mnohdy na nìm záleží prùbìh èasového horizontu praktické realizace. Musí se splnit celá øada podmínek, napø. homologace telefonních pøístrojù a posouzení vlivu pùsobení na stávající komunikaèní technologie vèetnì strategických. Iridium má zatím ve svìtì udìleno více jak 140 licencí, Èeská republika získala licenci v kvìtnu, v dobì uzávìrky tohoto èlánku, a to podle všech licenèních podmínek.

Servisní partneøi

Nezbytným spojovacím èlánkem mezi zákazníkem a Iridiem je servisní partner. Ten jako jediný mùže pøímò prodávat SIM karty Iridium. Spoleènost Iridium podepsala kontrakt s firmou Station 12, jakožto bývalým největším prodejcem systému Inmarsat. Station 12 již pro Iridium v øadì zemí Evropy plní roli servisního partnera. Zastoupení této firmy se pøipravuje i u nás, a tak si s největší pravdìpodobností svou kartu SIM kartu Iridia koupíte právi tam.

Priority...

Možnost komunikace z kteréhokoliv místa na zemi předurčuje nasazení satelitních telefonů zejména v těch oblastech, ve kterých se nejvíce očekává využití této výhody satelitní technologie. Jak asi sami tušíte, ze strategických důvodů se plánuje implementace satelitní komunikace do informačních systémů, prioritně zejména v armádě. O tom vypovídá i podepsaný kontrakt ve výši téměř 220 mil. dolarů mezi majoritním vlastníkem Iridia, společností Motorola, a ministerstvem obrany USA na vybavení pro provoz satelitního systému Iridium (telefony, pagery a příslušenství).

Vojenská oblast však není jediné místo určení pro nasazení zmínovaných satelitních telefonů. Iridium se také snaží dostat do míst, kde lidé "nechtějí na pevné zemi". Proto v prosinci 1998 firma koupila společnost Claircom (bývalou součástí AT&T), provozovatele telekomunikačních služeb v civilní letecké dopravě, zejména pak na důležitých leteckých trasách. Záměrem tohoto tahu bylo převzetí obchodní pozice a technického vybavení představujícího například více jak 100 000 telefonů v 1 700 komerčních i soukromých letadlech, které nyní ponese jméno Iridium. Společnost tak získá přístup ke klientům profesionálům a může jim nabídnout spojení téměř na všech leteckých trasách a z kteréhokoliv místa během letu.

Zvláště cenové relace přístrojů i služeb za provoz satelitního telefonu však příliš nenahrávají obyčejným uživatelům, a tak trumfy v rukávu zůstávají zatím zejména vrcholným manažerům nebo významným společnostem, pro jejichž provoz je satelitní komunikace nezbytná. I přes tento zatím relativně malý okruh zákazníků se Iridium připravuje na svůj vstup mezi řadové uživatele. Loni v létě zahájilo činnost Centrum podpory zákazníků společnosti Iridium v Maitlandu na Floridě, další pak v Zoetermeeru a v Sydney v Austrálii. Uvážím-li, že operátoři těchto středisek dokážou odpovídat ve 13 světových jazycích 24 hodin denně a 7 dní v týdnu na dotazy uživatelů, připojených k síti Iridium z různých telefonních sítí s rozmanitými standardy, je to opravdu impozantní.

Konkurence...

Domnívám se, že impulsem pro oslovení řadových uživatelů bude s největší pravděpodobností obsazení lukrativního trhu a vstup dalších konkurenčních provozovatelů satelitní komunikace. Již od roku 1991 je součástí konkurenčního prostředí v oblasti satelitní komunikace Globalstar, konsorcium významných společností, jako např. France Telecom, Alcatel, Loral a další. Toto konsorcium provozuje 48 stacionárních komunikačních satelitů (ty neobíhají kolem zeměkoule), které svým dosahem pokrývají pouze některé části Země (od 70 stupňů severní do 70 stupňů jižní zeměpisné šířky). Tyto satelity mezi sebou na rozdíl od satelitů Iridia nekomunikují. Princip spojení se pak v určitých aspektech liší. Signál Globalstaru např. nemůže principiálně za pomoci pouhých satelitů "obíhnout" zeměkouli, ale musí být vždy prostřednictvím retranslační stanice na Zemi směrován na další satelit. Domnívám se, že satelitní komunikaci čeká stejný osud jako systém GSM. S postupem času a s rozvojem konkurenčního prostředí bude docházet k rozvoji pestrosti služeb, ke zdokonalování systémů, miniaturizaci přístrojů a k nárůstu hodnoty poskytnutých služeb za současného poklesu cen.

Stávající služby

Společnost Iridium nabízí v současné době možnost přímé komunikace přes satelit pomocí svého mobilního telefonu. Samozřejmě že s tímto typem komunikace nabízí také další služby jako jsou záznamová schránka, posílání textových a hlasových zpráv, přesměrování či blokování hovorů. Koupíte-li si mobilní satelitní telefon a stanete-li se tak klientem společnosti Iridium, obdržíte SIM kartu Iridium s telefonním číslem, začínajícím na: +8816:

Pak můžete pomocí svého přístroje telefonovat přes satelit odkudkoliv, nebo v rámci

roamingu využít stávající pozemní bezdrátové komunikace roamingového partnera Iridia. Rovněž máte k dispozici satelitní paging s možností přijímání zpráv kdekoli na zemi. Všechny příchozí hovory na váš telefon platí volající, a to i v tom případě, nacházíte-li se v dosahu roamingového partnera (to u GSM neplatí). V případě, že máte satelitní telefon vypnutý, obdržíte na pager Iridium zprávu s upozorněním na příchozí hovor. Vyúčtování dostáváte od společnosti Iridium.

Nechcete-li komunikovat z celého světa, ale pouze z jedné země, můžete si pořídit satelitní telefon a SIM kartu s číslem, začínajícím na +8817. S tímto číslem můžete realizovat odchozí hovory pouze z předem definované země, příchozí hovory můžete přijímat opět odkudkoliv, a stejně jako s číslem +8816 můžete využít prostředků pozemní bezdrátové komunikace roamingového partnera a satelitní pagingové sítě. Vyúčtování opět dostáváte od společnosti Iridium.

GSM roaming

Satelitní telefon můžete používat i s GSM kartou. Pak však nadále zůstáváte klientem svého provozovatele sítě mobilních telefonů GSM, a od něj také dostáváte vyúčtování. Musíte však mít aktivován roaming s Iridiem.

Global paging

Kromě standardních pagingových služeb, kdy můžete na pager přijímat 200 znaků nebo 20 číslic, můžete využít i službu "Follow me" (Následuj mne). Tato služba vás na pager v případě, že máte vypnutý satelitní telefon, upozorní na příchozí hovor s možností zobrazení čísla.

Telefonní přístroje

V oblasti výroby satelitních telefonů a pagerů dominují Kyocera a Motorola. Kyocera zatím vyrábí dva typy telefonů. Single Mode Iridium, telefon s vestavěnou satelitní anténou, určený pro venkovní použití a model AMPS, malý telefon, který se dá vložit do Dual-Mode Iridium Adapteru se satelitní anténou. Motorola se zaměřila pouze na telefony s vestavěnou anténou, do kolekce také zahrnula satelitní autotelefon. Satelitní pagery od obou společností mají 128 Kb paměti RAM, která umožňuje přijetí více jak 99 zpráv, podporu více čísel a velký displej.

A co bude dál?

Jsme právě na zlomu tisíciletí. Podle společnosti Iridium je jejich moderní operační systém připraven na příchod roku 2000. Ačkoliv je z hlediska běžného člověka proces realizace satelitního systému Iridium ještě v počátcích, na CeBitu 99 se již hovořilo o druhé generaci Iridia. Expanzivní vývoj komunikace, který nezadržitelně směřuje ke kompaktnosti a miniaturizaci, předurčuje spojení satelitního telefonu s prostředky výpočetní techniky. S tímto nárokem samozřejmě stoupne i náročnost na kapacitu přenosové rychlosti. Současná kapacita přenosu dat přes satelitní systém společnosti Iridium je pouze 2,4 Kb/s. V porovnání se systémem GSM, který umožňuje datovou komunikaci rychlostí 9,6 Kb/s, je to opravdu velmi málo a prakticky naprosto nedostačující a nepoužitelné. Jedním z možných řešení, které se nabízí, je výměna současných satelitů po ukončení jejich 5-8leté doby životnosti za modernější s inovovaným systémem, umožňujícím objemnější datové přenosy, faxování nebo kombinovaný přenos hlasu, videa a dat.

Modernizace a nové pojetí satelitní komunikace se bude týkat určení i komunikace v letadlech. Myslím si, že nepůjde o příliš velkou fantazii, když si troufnu tvrdit, že každé sedadlo bude mít standardně vestavěný satelitní telefonní přístroj. Majitel SIM karty Iridium si tu svou zasune do kapesky, a v tomto okamžiku je zase dostupný pro všechny své obchodní

partnery a co je nejdůležitější, na stále stejném telefonním čísle.

Další zdroje:
www.ctupraha.cz
www.iridium.com
www.eurotel.cz
www.paegas.cz
www.mobil.cz

Komunikace zítřka

Martin Pumera

Utržená sluchátka

Až v klasických telefonních službách zaostáváme i za mnoha postkomunistickými státy, ve využívání moderních technologií v mobilních komunikacích patří naše země, respektive naši dva operátoři, mezi světovou špičku. Paegas nedávno uvedl výborný SIM Toolkit (za který se mu dostalo ocenění "Za nejlepší technickou inovaci na trhu GSM v roce 1999"). Eurotel zavedl jako první na světě posílání obrazových SMS zpráv a jako jeden z prvních operátorů digitální kódovací technologii EFR (Enhanced Full Rate) pod obchodním názvem SuperSound, která zajišťuje zřetelnější přenos konverzace. Rozdíl mezi zvukem sítě využívající klasickou technologii FR (Full Rate), standardně používanou v GSM systémech, a EFR lze přirovnat k rozdílu mezi zvukem vinylové desky a zvukem CD disku. Paegas plánuje zavést technologii AMR, která stejně jako EFR slouží k zlepšení kvality přenosu zvuku, a to i v místech, kde je slabý signál.

V současné době probíhá výběrové řízení ĚTÚ (Ěeského telekomunikačního úřadu) na třetího operátora sítě mobilních telefonů, provozované v systému GSM 1800 (tento systém má ve výhru díky vyšší frekvenci kvalitnější přenos zvuku než GSM 900, který provozují současní dva operátoři). Nový operátor by měl začít působit na našem trhu na konci tohoto roku. Vzhledem k silnějšímu konkurenčnímu tlaku se očekává pokles cen na trhu o cca 10 %.

K dnešnímu dni používá mobilní telefon v ĚR přes 10 % obyvatelstva, do roku 2000 by se tento počet měl zvýšit na 20 %. Celosvětově má síť GSM 100 milionů a ostatní sítě 200 milionů uživatelů, do roku 2000 se počítá s nárůstem o dalších 100 milionů, s výhledem k roku 2005 až na 1 miliardu uživatelů. Ve světle narůstající konkurence budou ceny služeb klesat za současného rozšiřování jejich nabídky.

U samotných mobilních telefonů lze sledovat vývoj k univerzálnějším přístrojům, jež v sobě slučují prvky telefonů a palmtopů. Ty v sobě zahrnují možnosti napojení na další komunikační systémy, jako je přenos multimédií či přenos informací mezi telefony pomocí infračerveného rozhraní IrDA. V tomto pohledu je významný příklad Finska (kde je rozšíření mobilních telefonů mezi obyvatelstvem 50%), které nyní jako první na světě zavádí mobilní telefonní síť třetí generace (v současné době jsou GSM sítě sítěmi druhé generace), jež bude mimo jiné silně podporovat zmíněnou multifunkčnost mobilních zařízení a která se má stát celosvětovým standardem.

Září Velký vůz...

Nástupem skutečně celosvětového satelitního systému Iridium dostává mobilní komunikace nový rozměr. Už se nemusíme strachovat, zda má náš operátor roamingovou smlouvu s danou zemí Iridium má smlouvu se všemi lokálními operátory mobilních telefonů. Nemusíme mít ani strach z toho, zda je na daném území pokrytí jedna ze služeb Iridia pracuje tak, že při nedostupnosti celulárního signálu (GSM Evropa, AMPS USA, PDC Japonsko) dojde k automatickému přepojení na přímé spojení s družicí. Iridium tak otevírá možnosti bezproblémové komunikace po celém světě, kdy jsme k zastížení pod jedním ěslem. V současné době jsou cílovou skupinou profesionálně cestující po celém světě, členové expedičních výprav a záchranáři. Tím Iridium pomáhalo v případě hurikánu Mitch, který při svém ťádění ve Střední Americe v minulém roce zničil značnou část tamní infrastruktury, stejně pomoci od univerzálního telefonu se tuto zimu dostalo záchranářům v Alpách, kdy

mohli komunikovat s lavinami odříznutými údolími.

Cenově není Iridium nedostupné, telefonní přístroje stojí 2 850 dolarů, cena pageru je 750 dolarů. Za jednu minutu rozhovoru zaplatí svítobízník 6,75 USD. Tyto ceny zřejmě nejsou konkurenceschopné, neboť na jaře měla společnost pouhých 20 000 zákazníků oproti předpokládaným 50 000. Letos Iridium plánuje, že získá cca 600 000 uživatelů telefonů a 300 000 uživatelů pagerů.

I přes výše uvedený pomalý nárůst je v mobilních komunikacích vidět zřetelný trend zaměřující se na satelitní spojení, v příštích letech se objeví vedle existujícího Iridia a Inmarsatu další satelitní systémy, Globalstar a Teledesic. Očekává se, že celkový počet uživatelů všech satelitních systémů dosáhne v roce 2002 počtu 12 milionů. Satelitní komunikace tak nastupují stejnou cestu jako GSM. S postupem času bude docházet k rozvoji pestrosti služeb, miniaturizaci přístrojů, a díky konkurenčnímu prostředí k nárůstu hodnoty poskytnutých služeb při jejich klesající ceně. V horizontu několika let se dá očekávat pokles ceny na 1 USD za minutu hovoru.

...a ozve se Frankenstein

Již několik let lze pozorovat postupné prolínání komunikačních technologií a výpočetní techniky (nedávno na to reagoval například Siemens spojením svých informačních a komunikačních divizí). Delší dobu se zdálo, že tímto prolínáním budou vytlačeny televizní a rádiové vysílací společnosti z trhu, dokonce se objevovaly i úvahy o jejich postupném zániku. Ale to by nesmily tyto společnosti vládnout trhu s informacemi a mít obrovský finanční potenciál a silnou lobby. Vyvinutím nových standardů pro přenos digitálního vysílání (DVB Digital Video Broadcasting a DAB Digital Audio Broadcasting), které jsou v řadě zemí již implementovány, se dostávají tyto společnosti do hry. Hraje se o obrovský reklamní trh, o to, co je v průsečíku čtyř dominantních fenoménů naší doby (informační a komunikační technologie a televizní a rozhlasové vysílání), o budoucí multimediální systém, který nastoupí do každé domácnosti a který v dnešní době známe pod pojmem Internet. Mamutím vysílacím společností hraje do ruky silná asymetrie toku dat při komunikaci po Internetu. Daleko méně dat totiž vysíláme na stranu serveru a daleko více jich od něj přijímáme. Pro vydávání požadavku na informaci pak stačí pomalé spojení (až již přes telefonní linku či přes mobilní telefon/komunikátor). Zpětný tok dat může dosahovat pomocí digitálního vysílání za využití stávající infrastruktury až 30 MB/s. Trend slučování těchto technologií je nepochybný, avšak vzhledem k velikosti a tížkopádnosti nadnárodních gigantů jejich masivní nástup můžeme očekávat pouze v delším časovém horizontu.

Fried Bug Y2K (Smažená noční můra roku 2000)

O problémech spojených s přechodem na rok 2000 byly napsány tisíce článků, přinášejících různorodé informace od katastrofických scénářů až po ty bezstarostné. Všechny jejich úvahy se soustředily na problémy s datem a opomněly možná daleko nebezpečnější skutečnost. Na jaro roku 2000 připadá jedenáctileté maximum sluneční aktivity, to znamená, že kromě zvýšeného počtu slunečních skvrn se výrazně zvyšuje počet a intenzita plazmových oblaků (tzv. protuberancí), které následují elektromagnetické bouře alfa, beta a gama částic. Pokud se oblak těchto vysokoenergetických částic dostane do blízkosti Země, ta jej odstíní svým magnetickým polem (alfa, beta částice projevuje se často jako polární záře), případně ozonoférou (gama záření).

Stínění je však ve vyšších zeměpisných šířkách méně účinné, a tak se neodstíněná záření

projevuje např. rušením rádiových signálů, nebo poruchami na elektrické rozvodné síti. Vzpomeňme jen na obrovské problémy v kanadské provincii Québec s výpadky elektrického vedení při jedné z elektromagnetických bouří, které zasáhly naši Zemi za předchozího maxima v roce 1989. A to jsme pořád dole, pod ochranným štítem naší planety. V současné době nad našimi hlavami krouží stovky telekomunikačních družic, které sice mají důležité systémy chránivé proti kosmickému záření ale otázkou je, jestli natolik dobře, aby přestály jeho výrazně vyšší tok. V roce 1989 bylo nebe daleko prázdnější, a tak uvidíme, zda se některé systémy v proudě záření prostě neusmaží.

Závěr

Komunikace není o technologiích, ty přicházejí a odcházejí jak mošský přliv, ale je především o lidech, o tom, že obsah je důležitější než forma. A tak ať již používáme obstarožní telefony nebo nejmodernější satelitní komunikaci, nám všem přejí, abychom si i v nadcházejících letech měli stále co říci.

Další zdroje:

www.ctupraha.cz
www.iridium.com
www.eurotel.cz
www.paegas.cz
www.mobil.cz

Jak na to

Profesionální radí IV. - Technici HP o vašich èastých dotazech

Vladimír Vondruška

? Nejsem schopen pøeèíst CD médium ve své CD-ROM mechanice.

- Buïto je CD disk poškozen, nebo vaše mechanika èi software nepodporuje formát dat, který byl použit pøi zápisu na toto médium. Vzhledem k množství různých formátù a podformátù zápisù dat je možné, že vaše mechanika není schopna toto médium pøeèíst. Je potřeba zjistit, jde-li o CD-R nebo CD-RW médium, a jaký formát zápisu byl použit. Pøi zápisu dat na CD-R nebo CD-RW média je možné použít buï JOLIET, ROMEO, ISO9660 (level 1-3) nebo UDF formát dat (Universal Data Format paketový zápis). Použitím UDF formátu (napø. Direct CD) můžete sice pøístupovat na CD-RW médium jako na disketovou mechaniku nebo pevný disk, ale média zapsaná použitím tohoto formátu lze pak èíst pouze na poèítaèi s nainstalovaným Direct CD, nebo pomocí speciálního softwaru (UDF reader takový software je možné najít například na www.adaptec.com). Protože technologie umožňující pøepis dat na CD je relativnì nová, jsou vïtšinou CD-RW média èitelná pouze na CD-RW mechanikách nebo na novjších CD-ROM mechanikách podporujících tzv. "MultiRead". Pro zajištění kompatibility je u CD-R médií vhodné pøi zápisu dat použít formát ISO 9660 level 2 nebo 3. Vaše CD médium může být též DVD-ROM nebo DVD-RAM disk, který je možné pøeèíst pouze na DVD mechanice.

? Nainstaloval jsem CD-RW mechaniku; ve Windows 98 pracuje bezvadnì, ale v DOSu není možné CD èíst.

- V tomto pøípadi vám pravdìpodobnì postaèí doinstalovat ovladaèe pro DOS prostředí, které by mìly být součástí dodávky CD-RW mechaniky. Proveïte restart Windows 9x do prostředí MS-DOSu a spusíte instalaèní program pro instalaci DOS podpory. Poté by vám mìla mechanika i v dosovském prostředí sloužit pro ètení dat z CD médií.

? Potřebuji nainstalovat do osobního poèítaèe jinou kartu (grafickou, síťovou, zvukovou èi jinou), než která je integrována na základní desce.

- U grafických karet vïtšinou dojde k automatickému odpojení pøi vložení jiné grafické karty do PCI slotu. U ostatních karet proveïte manuální "vypnutí" karty v BIOSu. Do BIOSu vstoupíte vïtšinou stisknutím klávesy F2 pøi startu poèítaèe, bìhem kterého by se výzva pro vstup do BIOSu mìla zobrazit na monitoru. Poté postupujte dle nápovìdy k BIOSu.

? HP SureStore CD-Writer Plus 81000i a Windows 98.

- Nikdy se vyskytují potíže u HP 8100 ve Windows 98 po vložení média do poèítaèe a jeho následném naèítání. Øešením je vypnout ve Správci zaøízení u této mechaniky Použití DMA.

? Potřebuji k poèítaèi pøipojit 2 monitory (napøíklad pro systémy CAD/CAM).

- U některých výkonnějších pracovních stanic (např. HP KAYAK řada XU) je podpora 2 monitorů již standardní. Pokud máte počítač s integrovanou grafickou kartou, vložením další grafické karty dojde k jejímu automatickému "vypnutí". Pro podporu 2 monitorů budete tedy potřebovat nainstalovat 2 grafické karty.

? Potřeboval bych používat osobní počítač pro videokonference, ale nevím, jaké příslušenství potřebuji.

- Pokud váš počítač podporuje USB rozhraní, není nic jednoduššího, než si připojit USB kameru. Má-li váš počítač grafickou kartu se vstupem video-in, měla by postačit běžná analogová videokamera. Pokud grafická karta vstup video-in nemá, budete kromě kamery potřebovat speciální snímací kartu, tzv. "capture card". Ta může být součástí kamery pro multimédia zeptejte se vašeho prodejce. Stále více se též na trhu objevují kombinované grafické karty, přes které můžete kameru jednoduše připojit. Pokud potřebujete připojit digitální kameru, budete pravděpodobně potřebovat kartu se speciálním rozhraním. V současnosti se pro připojení audio a videotechniky využívá tzv. FireWire rozhraní, přesněji IEEE 1394. Pak už schází pouze přístup k Internetu prostřednictvím nějakého ISP, a vhodná aplikace (MS NetMeeting aj.).

? Po přeformátování disku v počítači HP Vectra nedetekuje systém automaticky síťovou kartu (například J2970A).

- Zkuste síťovou kartu vyjmout z PCI slotu a vložit ji do jiného PCI slotu. Windows by nyní tuto kartu měla detekovat bez problému. Alternativně lze tento problém vyřešit též vymazáním CMOS paměti, a novým nastavením BIOSu. Způsob smazání CMOS paměti bude popsán v jiném odstavci tohoto článku. Pokud budete mít potíže, kontaktujte raději telefonickou podporu.

? Chtěl bych si na svém počítači přehrávat DVD filmy.

- Pro přehrávání filmů či jiných dat na DVD médiu potřebujete DVD mechaniku, případně MPEG-2 dekodér, pokud není integrovaný na grafické kartě. Rovněž budete potřebovat výkonnější grafickou kartu akcelerátor, s alespoň 4 MB paměti a tzv. "Feature konektorem" pro připojení MPEG-2 dekodéru (pokud máte silný počítač, PII-350 a lepší, připadá v úvahu i softwarové dekódování). Bez tohoto budete schopni využívat DVD pouze jako velkokapacitní paměťová média. Prodejce vám ale pravděpodobně vše potřebné pro přehrávání DVD filmů nabídne sám. Některé počítače od HP jsou již pro DVD technologii připraveny stačí tedy jen vyslovit přání při nákupu.

? Jak zjistím, zda je můj počítač připraven pro rok 2000?

- Pro majitele počítačů HP je na internetových stránkách společnosti <http://www.hp.com/y2kdb/index.html> k dispozici on-line služba, která vám po zadání produktového čísla vašeho hardwaru sdělí, zda nebo za jakých podmínek bude váš počítač připraven na rok 2000.

? Jak zjistím, zda je můj počítač "Windows 2000 compatible"?

- Současná doporučená konfigurace je osobní počítač s procesorem Intel Pentium II-300 a lepší, 64 MB RAM a Windows NT Workstation. Pokud plánujete koupit nový počítač, na tel. è. 0800 152015 se můžete dozvědět, které modely od HP jsou pro Windows 2000 doporučeny a připraveny.

? Potřebuji propojit Palmtop s Windows CE s mobilním telefonem pro přístup k elektronické poště a Internetu.

- Pokud má telefon IrDA rozhraní a vestavný modem, stačí jen přizpůsobit nastavení komunikace v ovládacích panelech, dle parametrů poskytnutých ISP. IrDa komunikace by měla fungovat např. s telefony NOKIA 8810, 6150 a novějšími modely a s telefonem ERICSON SH 888. Pokud váš telefon není schopen přes IrDa komunikovat, budete potřebovat vhodnou PCMCIA kartu a kabel pro propojení s telefonem. Pak už postupujete stejně jako u připojení stolního počítače k Internetu a poště.

? Jak psát symbol Euro na HP klávesnici?

- Pokud máte operační systém Windows 98, stačí stisknout kombinaci kláves Ctrl + levý Shift + E. V případě starších operačních systémů budete potřebovat speciální "patch" podporu symbolu Euro. Tuto podporu pro starší operační systémy je možné získat na Internetu na stránkách www.microsoft.cz.

? Velmi často dochází k zastavení systému.

- Toto může být způsobeno několika důvody. Prvním z nich může být použití neoriginálních paměťových modulů nebo kombinování různých typů (EDO, FPM) při rozšiřování paměti vašeho počítače. Neoriginální paměťové moduly velmi často nesplňují vysoké nároky na kvalitu, a mohou tak způsobovat výše zmíněné problémy.

Druhým důvodem může být poškozený soubor, případně neodpovídající verze ovladačů pro zařízení.

Jednou z dalších příčin může být konflikt hardwarových prostředků, který může způsobit zastavení systému např. při požadavku na tisk apod. Doporučený postup je zkontrolovat ve správci zařízení, není-li konflikt např. s přerušením (IRQ), a konfliktní zařízení příp. odebrat a znovu nainstalovat. Dále je doporučeno odebrat a znovu nainstalovat aplikaci, která zastavení systému způsobuje, příp. opravit či odstranit problémový soubor. Problém s poškozenými soubory může způsobovat nesprávné vypnutí počítače, kdy není provedeno normální ukončení systému, např. Windows 9x pomocí tlačítka Start \ vypnout.

? Jak rozšířit paměť počítače?

- Do každého počítače mohou být vhodné jiné typy pamětí. Typ a velikosti najdete v uživatelské příručce k vašemu počítači. Jak bylo již napsáno, nesprávné paměti mohou způsobovat potíže se stabilitou systému, buď náhodně, nebo pravidelně. Je tedy potřeba

použít vždy doporučené komponenty. Pamatujte na to, že při použití SIMM pamětí je nutné tyto vkládat v párech (tedy např. 2x 32 MB). Pro DIMM paměti toho pravidlo neplatí.

? Zapomněl jsem heslo pro zapnutí počítače.

- Pokud jste si nastavili a poté zapomněli heslo pro spuštění počítače, příp. heslo pro modifikaci nastavení BIOSu, není to žádná tragédie. Na hlavní desce počítače (mainboardu) je tzv. switch, pomocí nějž můžete smazat heslo z CMOS paměti.

Budete-li mít potíže s nalezením tohoto switche, zavolejte telefonickou podporu, která vám po sdělení produktového čísla vašeho počítače řekne, kde tento switch najdete.

Pamatujte na to, že vhodná kombinace ochrany vašeho počítače před neoprávněným použitím je nastavení hesla se současným zamknutím skřínky počítače mechanickým zámkem na jeho zadní straně.

Pokud se vám však podaří zapomenout heslo u notebooku, je to složitější. V tomto případě si připravte doklad o jeho koupi (fakturu), sériové číslo a zavolejte telefonickou podporu. Telefonická podpora vám poté oznámí kód, který zadáte místo vašeho zapomenutého hesla. Tato procedura může však trvat i několik hodin.

? Jak je to s rozšířením počítače a zárukou?

- Pokud potřebujete instalovat do počítače např. faxmodemovou kartu, můžete tak učinit, aniž byste přišli o záruku. Je ale nutné dodržet základní bezpečnostní a technická opatření; před otevřením počítače provést odpojení od el. zásuvky, a poté opatrně vložit do volného ISA nebo PCI slotu instalovanou kartu. Nedotýkejte se ostatních částí, pokud opravdu nepotřebujete. Pozor na oblečení, které může způsobit elektrostatický výboj a případné poškození počítače (základní desky). Po vložení do správného slotu kartu řádně připevněte.

UniFAQ

Michal Bareš

Na této stránce se budete setkávat se všeobecnými tipy a triky týkajícími se jak softwaru, tak hardwaru. Na rozdíl od našich zabíhaných FAQů zde tedy nebudeme odpovídat na dotazy čtenářů. Své místo tu najdou rady hlavně pro začátečníky, ale leccos zajímavého se zde jistě dozvidí i pokročilejší uživatelé. První stránku našich UniFAQů věnujeme tipům a trikům týkajícím se ovládání programů klávesnicí a myší.

1 Rychlé přepínání mezi aplikacemi ve Windows

Jestliže pracujete s více aplikacemi otevřenými najednou, zmáčknutím tlačítek Alt a Tab se nejrychleji vrátíte k poslední aplikaci, se kterou jste pracovali. Mezi všemi otevřenými aplikacemi lze "cyklovat" tím, že držíte tlačítko Alt zmáčknuté a jednotlivými údermi na Tab se přepínáte do libovolného programu. Pustíte-li obě tlačítka, přepnete se do aplikace, jež byla zrovna vybrána. Pokud se během přepínání rozhodnete tuto činnost přerušit, zmáčkněte místo tlačítka Tab tlačítko Escape. Mezi okny otevřenými v jedné aplikaci lze jednoduše přepínat obdobným způsobem, aktivací tlačítka jsou však Alt a Control (Ctrl).

2 Maximalizace oken

Místo zamířování myši na malou ikonku maximalizace okna v pravém horním rohu, můžete mnohem rychleji maximalizovat okno poklepáním na jeho horní lištu. Poklepete-li na lištu znovu, okno se zmenší do původní podoby.

3 Lze klikat i jinak

Při práci s myší většinou platí, že na ikonky se klikne (klepne či jak kdo chce) dvakrát a na tlačítka jednou. Kliknout je však občas výhodnější i na jiné plochy obrazovky. Například kliknete-li levým tlačítkem myši na skrolovací lištu, posune se obraz o stránku dolů nebo nahoru. Kliknete-li pravým tlačítkem myši na volnou plochu desktopu, dostanete se přímo do okna nastavení displeje, kde lze měnit rozlišení, barevnou hloubku, spouště obrazovky a jiné detaily včetně ovládací grafické karty. Chcete-li si přesunout vysunovací lištu Windows na jinou stranu obrazovky, stačí na ni najet myší, zmáčknout levé tlačítko a "odtáhnout" ji jinam.

4 Menu z klávesnice

Potřebujete-li z jakéhokoliv důvodu ovládat okna pomocí klávesnice, je dobré vědět, že nejrychlejší způsob aktivace daného okna se provádí stisknutím tlačítka Alt a podtrženého písmene z nabídky menu. Jakmile máte okno takto otevřené, výběr provedete pouhým stisknutím podtrženého tlačítka z názvu funkce. Pokud se stane, že v jednom menu je více funkcí se stejnou tlačítkovou zkratkou, mačkejte tlačítko víckrát a takto budete mezi funkcemi skrolovat. Další užitečnou klávesou je na novějších klávesnicích "windowsovská"

tlačítko, které vás dostane přímo k Nabídce start. Pokud na klávesnici toto tlačítko nemáte, můžete zkusit kombinaci kláves Ctrl + Esc, jež pracuje obdobně.

5 Tanec mezi okny

Téměř ve všech dialogových oknech je nejjednodušším (i když ne nejrychlejším) způsobem pohybu mezi jednotlivými položkami klávesa Tab. Při takovémto pohybu po dialogovém okně je velmi užitečné vidět, že pomocí kombinace Shift + Tab se lze pohybovat po okně opačným směrem. Jestliže obsahuje okno více listů, je možné přeskakovat přímo mezi jednotlivými listy, a to pomocí kombinace Ctrl + Tab.

6 Pohyb v textu

Pohybujete-li se v textu pomocí kurzorových šipek, jistě víte, že takováto práce není zrovna nejrychlejší. Pomůckou vám v tomto případě může být kombinace šipek a zmáčkuté klávesy Ctrl, jež způsobí pohyb po jednotlivých slovech. Kromě známých tlačítek Home a End (pohyb na začátek a na konec řádku), PageUp a PageDown (pohyb o stránku nahoru, popřípadě dolů) existuje i možnost Ctrl + Home (přechod na začátek dokumentu) a Ctrl+End (přechod na konec dokumentu). Kombinace Ctrl + PageUp/PageDown umožní pohyb v dokumentu po jednotlivých stránkách.

7 Výběr

Téměř ve všech windowsovských aplikacích znamená zmáčkuté tlačítko Shift příkaz pro výběr. Jestliže držíte zároveň zmáčkuté tlačítko Shift a kurzorovou šipku, provádí se výběr (například textu) ve směru šipky. Pomocí Ctrl + Shift můžete vybírat po jednotlivých slovech. S myší je výběr jednoduchý. Dvojitým kliknutím na slovo znamená výběr slova, trojitým kliknutím pak výběr odstavce. Chcete-li vybrat jiný úsek textu, nastavte se kurzorem na začátek bloku, a pak můžete buď se stisknutým levým tlačítkem myši táhnout a rozšiřovat výběr, nebo lze stisknout Shift a kliknout na jiné místo v textu, které bude značit konec bloku. Vybíráte-li pomocí klávesnice více položek (například souborů z Explorera/Průzkumníka), můžete tak učinit se stisknutou klávesou Shift (výběr za sebou), nebo se stisknutou klávesou Ctrl (výběr s přeskokováním).

8 Zkratky při práci s textem

Pokud píšete nebo upravujete text, není příjemné neustále přeskokovat z klávesnice na myš. Řadu příkazů můžete však provádět přímo z klávesnice pomocí různých klávesových zkratk. Tich existuje nepřeberná řada, takže se zmíníme jen o těch nejpotřebnějších a nejčastějších. Ve většině aplikací funguje zkratka Ctrl + S pro ukládání souboru na disk (stejně tak jako Ctrl + O pro jeho otevření). Chcete-li zkopírovat vybraný blok do schránky, zmáčknete Ctrl + C, pro vložení obsahu schránky použijte Ctrl + V. Chcete-li smazat větší část textu, vyplatí se dát ji do bloku a poté zmáčknout buď Delete, nebo kombinaci Ctrl + X.

9 Jiné známé zkratky

Pro naprostou většinu aplikací existují i další shodné klávesové zkratky. Ctrl + N vytvoří nový soubor, Ctrl + P je příkaz pro vytisknutí souboru, Ctrl + F vyvolá okno pro vyhledání nebo nahrazení textového řetězce (slova, znaku...). Velmi užitečnou zkratkou je kombinace Ctrl + F4, která ukončí spuštěnou aplikaci (takto lze vypnout i Windows).

10 Když už není jiné pomoci

...tak se obraťte na nápovědu jednotlivých programů. Nejčastěji se spouští stiskem klávesy F1 a většinou vám moc nepomůže. Jeden ale nikdy neví možná, že zrovna vy budete mít štěstí.

FAQ - Nejčastěji kladené dotazy

Karel Nevšímal, Jan Ěáp, Tomáš Bučina, Libor Janda

? Bihem používání softwaru postupnì ubývá systémových prostøedkù, což vede buì k upozornìní, že je nutno restartovat, nebo k zamrznutí. (Intel Celeron, Windows 95, Office 97, IE 4.0 CZ).

- Jelikož neuvádíte, o jaký časový úsek se jedná, musí mít moje odpovìi dvì èásti. Nejprve tedy konstatuji fakt, že tomu tak je. Každá Windows aplikace si zabere systémové prostøedky pro svůj bìh, avšak pøi ukonèení tyto prostøedky nevrátí v plné výši. V systémových prostøedcích je ukryta jednak pamì, a dále pak požadavky na grafické rozhraní, použitá písma, knihovny apod. Záleží tedy pouze na uživateli, jak často otevírá a zavírá aplikace a jak jsou tyto nároèné, popøípadì "nevychované". Bìžné aplikace nevracejí až 5 % systémových prostøedkù, takže vypíná-li uživatel poèítaè aspoò jedenkrát dennì (na noc nebo po odchodu z práce), nemìl by se dostat do potíží. Pokud se tak pøesto dìje, je zde druhá èást odpovìdi v systému je použita aplikace, která má extrémní nároky na systémové prostøedky, a tyto vrací pouze z èásti. Mùže jít napø. o špatnou (neúplnou) instalaci, nebo o nijakou zacyklující se aplikaci. V takovém pøípadì je dobré využití prostøedkù sledovat pomocí libovolné aplikace Microsoft, menu Help-About-System Info (v èeských Windows: Nápovìda O aplikaci Informace) a takovou aplikaci najít a nepoužívat. Systémových informací je relativnì mnoho, pro odhalení výše zmínìné aplikace postaèí sledovat položky Volná uživatelská pamì, Volná pamì GDI v kategorii Systém a v kategoriích Aktivní moduly a Spuštìné aplikace sledovat, zda není nikterý modul, resp. aplikace spuštìna vícenásobnì (napøíklad 10x).

? Jaký software potøebuji, abych mohl odeslat obrázek (TIFF) ze skeneru jako e-mail?

- Pro pøenos obrázkù, ale i jiných souborù, lze použít jakýkoliv poštovní program, který umí posílat tzv. dodatky (attachments). Takovými programy jsou napø. Pegasus Mail, MS Exchange, MS Outlook, atd. Systém vkládání dodatkù do dopisu je podobný a bývá realizován pomocí pøíkazu (menu) Vložit Dodatek, kdy následuje výběr patøìného souboru v bìžném dialogovém oknì.

? Pro sdìlení tiskárny musím na druhém poèítaèi nainstalovat driver; z disket dodaných k tiskárnì (HP 6L) nelze tímto zpùsobem "pøidat tiskárnu", musí se spustit instalaèní program. Z tohoto dùvodu musím nainstalovat tiskárnu ze seznamu Windows 95, kde tento model není uveden. Proto musím používat model HP 4L, který nepodporuje 600 dpi a odstíny šedi jsou nijaké divné. Prosím, poraìte mi.

- Problém je v tom, že nikteré tiskárny HP vnucují svým zákazníkùm programy, jež se do systému musí speciálnì instalovat a pøinášejí s sebou nejen potøebný ovladaè, ale také program sledující èinnost tiskárny. Právì ten je pøíèinou, proè nelze tiskárnu pøidat bìžným zpùsobem. Co však lze nainstalovat pouze samotný ovladaè. Je však tøeba sledovat instalaci a nevolit ji jako typickou. Výhodou je, že tiskárna nemusí být pøipojena, protože systém neprovádí žádné její testování. Po této instalaci teprve pøidejte síovou tiskárnu a systém ji bez potíží pøijme, protože ovladaè má již nainstalovaný. U nikterých systémù (Windows NT) lze zvolit pøímo pøi instalaci tiskárny, která bude sdìlená, operaèní systémy, pod nimiž bude sdìlena. Tím se nahrají všechny potøebné ovladaèe na poèítaè, který tiskárnu obsluhuje, a

odtud je pak roznstaloáván podle potøeby. Windows 95 nemají tuto možnost, avšak u některých tiskáren se chovají podobnì a ovladaèe se nahrají do pøipojeného poèítaèe, na nìmž se pøidává síťová tiskárna.

? Správce souborù Winfile.exe ve Windows 3.11 zobrazuje chybnì rok 2000 a výše. Správce souborù z Windows 95 má tutéž vadu. (Operaèní systém: DOS 6.22/ /Windows 3.11)

- Systém Windows 3.11 není kompatibilní na rok 2000. Proto ani Správce souborù nemùže ukazovat správný rok. Kompatibilitu nelze docílit ani pouhým pøevzetím Správce souborù z verze Windows 95 (divím se, že vùbec funguje), protože je to záležitost systému a nikoliv programu, který pouze informaci interpretuje. U Microsoft produktù platí, že podpora je poskytována pouze dvìma nejnovìjšími, po sobì jdoucimi verzím. U operaèních systémù jsou to tedy Windows NT 4.0, Windows 98 a Windows 95. Pro tyto systémy bude nebo již je rok 2000 vyøešen. Windows 3.x nejsou a nebudou podporována. Podrobnìjší informace lze získat pøímò na webstránce Microsoft (nebo com).

? Po nainstalování Windows 98 se mi pøi tisku na Canon BJC 240 neustále objevuje hlášení: Internal Error: Colour adjustment methods will not be available. (Mám nainstalovaný originální ovladaè od výrobce tiskárny.) Tisk se poté provede podle mého názoru v pořádku. Když použiji ovladaè v rámci systému Windows 98, tak se hlášení neobjevuje. Možnosti originálního ovladaèe mi však vyhovují více a chtìl bych jej i nadále používat.

- Pøèiny problému mohou být dvì. První spoèívá v jisté nekompatibilitì originálního ovladaèe (který byl tvoøen pro Windows 95) se systémem Windows 98. Zde pomùže pouze získání nového ovladaèe pro Windows 98. Druhou pøèinou mùže být nastavení "Colour adjustment" pøímò v ovladaèi, kdy se Windows 98 snaží najít nějaký software, který má toto na starosti, ale ten není pøítomen. Zde pomùže projít si všechna nastavení ovladaèe a metodu "Colour adjustment" vypnout, pokud to pùjde.

? Po instalaci programu Corel 8 CZ se zpomalil pøístup do sítì tak, že po výběru poèítaèe hledá systém asi 1 minutu nabízené prostøedky. Pak se pohybuje po nabízených discích zcela korektnì. Jakmile však chci zmínit poèítaè, opìt vše trvá asi 1 minutu (dokonce i návrat na stejný poèítaè). Deinstalace Corelu nepomohla. Tento problém se vyskytl už jednou (ještì bez Corelu), po formátování disku a instalaci všech programù byl pøístup bezproblémový. Síť je Microsoft, instalované protokoly: TCPIP, Netbeui, NWLink IPX/ /SPX, NWLink Netbios. Síťová karta je 100MB.

- Problém vùbec není v pøítomnosti Corel 8 CZ, ale v nastavení sítì. Tu je tøeba nakonfigurovat tak, aby bylo používáno minimum protokolù. Uvádíte, že síť je Microsoft, ale v tom pøípadi nejsou vùbec potøeba oba protokoly NWLink. Existence tìchto protokolù, pokud nejsou využity, brzdí systém. Dùvod je mimo jiné ten, že každý síťový operaèní systém udržuje informaci o síťových prostøedcích na jednom poèítaèi. U Novell Netwaru je to server, u sítì Microsoft je to jakýkoliv poèítaè, který spustí službu Master Browser (systémem kdo døív pøijde, ten døív mele). Je-li síť Microsoft pøipojena ke stabilnímu serveru, je zpravidla Master Browser na nìm, a pokud ne, má správce systému o zábavu postaráno. U rovnocenné sítì (bez serveru) Master Browser cestuje. Když se uživatel rozhodne prohlédnout si síťové okolí, hledá se ve vašem pøípadi Master Browser (na síti Microsoft) a server Novell Netware. To proto, že jsou použity nesprávné protokoly, síť se na nich snaží najít okolní poèítaèe bezúspěšnì, a to chvíli trvá. Nejvitším problémem v síťových

technologiích je, že zlom výkonnosti (rychlostí odezev) nepøichází lineárnì s množstvím poèítaèù, ale napø. pøidáním jednoho poèítaèe "nad limit" je síì nepoužitelná. Uživatelé si pak tento zlom interpretují zpravidla chybnì a domnívají se, že jde o chybu na jejich poèítaèi.

? Prakticky vždy zmrzne Explorer 4.0, Outlook, nikdy i v dalším použitém programu. Vždy je nutno restartovat. (Windows 95)

- Doporuèuji instalovat aspoù Internet Explorer 4.01 SP1, tj. se Service Packem. Tento by mìl odstranit vámi uvádìnou závadu. S tímto problémem se setkávám èasto a instalace Service Packu, pøípadnì IE 5 vždy pomohla.

? Omylom som vymazal dva súbory z inštalànej diskety od CD-ROMu, medzi ktoré patrí aj install.exe. Dá sa to nejako vrátiì späì?

- Dá, ale pouze v pøípadì, že na disketu nebyly kopírovány žádné nové soubory. Použijte program Undelete. Jde však o DOS-program, který musí bìžet ve výhradním modu pøístupu na disk. Bohužel Windows 95 nemají dobøe ošetøeno spuštìní tohoto programu (problém s parametry), takže se o to raději nepokoušejte. Staèí Windows spustit v režimu DOS, pøepnout se na disketu (A:) a pak spustit Undelete (pøípadnì vèetnì cesty).

? Pøi spuštìní některých DOS aplikací (napø. M602) mi Windows vypíše tuto chybu: Runtime Error 200 at 0D10:0091. Chyba nastala až po upgradu PC z P-150 na PII 400.

- Problém je v pøílišné rychlosti procesoru vůèi koncepci programu, což zpùsobuje tuto chybu. K jejímu odstranění lze doporuèit pouze optimalizaci nastavení pro zástupce daného programu v jeho vlastnostech. Doporuèuji experimentovat hlavnì v sekcích Program, Pamìì, Obrazovka a Rùzné. Samozøejmostí je zástupce nejprve vytvoøit. Sám jsem takto kdysi zprovoznil editor T602. K používání programu M602 pod Windows 95 mám ale výhrady, eboù tento program není urèen pro tento operaèní systém a jeho používání mùže vést k rùzným nedefinovaným zmìnám v systému souborù.

? Pøi hraní hry Need For Speed III zaène mùj poèítaè nesmyslnì hrbat na disku, což zamìstnává procesor a hra je prakticky nepoužitelná. Musím zmáèknout ESC (pauza) a poèkat 1 minutu, než se uklidní. Stávalo se to i u NHL 99, ale po rozšíøení RAM ze 32 na 64 MB to asi pøestalo. Zkoušel jsem vypnout spoøièe obrazovky, ale bez úspìchu. Hra DUNE 2000 není nároèná na grafiku a disk má mnoho èasu udržovat si data bìhem hry, ale on se skoro nehne a pak nastane stejný problém jako u Need For Speed. Nikomu známému to nedílá. Tento problém pozoruji i u neherních aplikací, ale tam mi to nevadí.

- ,Jedná se pravdìpodobnì o èinnost aplikace MS FindFast, která si vytváøí indexové soubory, aby pak mohla zrychlit hledání dokumentù MS Office v dialogu "Otevøít". Tato rychlost je ale velmi draze zaplacená práví tímto neustálým ètením disku. Doporuèuji všem uživatelùm tento program odstranit z nabídky "Po spuštìní". Pokud FindFast nepoužíváte, mùže se jednat o nijaký podobný program, napøíklad antivirus apod.

? Náhodné zamrzání systému při odesílání dat na tiskárnu HP 6L. Jsou nikde k dosažení novější ovladače, mimo Internet?

- Nejnovější ovladače jsou právě na Internetu. Zamrzání tisku může způsobovat obousměrná komunikace s tiskárnou. Tu lze zakázat ve vlastnostech tiskárny. Nejprve však zkuste odstranit Print Manager úplným odinstalováním tiskárny, a pak instalaci pouze ovladače.

? MS Word (z balíku MS Office 97) píše česky i s fonty, které nemají české vlastnosti, tj. v jiných editorech (AmiPro) česky nepíše. Exportuji-li textový dokument jako ASCII, pak jsou všude místo českých znaků obdélníky. Do Windows 98 jde nainstalovat jen jeden font daného typu, např. Arial, Arial CE už ne. A pak je problém používat jiné editory, protože v nich nemám české fonty (Lotus AmiPro, WordPro). Jak to s tou češtinou vůbec je?

- S češtinou je to složité, a nejenom v aplikacích Microsoft. Existuje několik standardních kódování, ale nikde není napsáno, že pro češtinu se musí používat výhradně jedno z nich. Jak je to ve Windows? Každá verze Windows s sebou přináší jiné kódování, které se teprve od verze Windows 95 OSR2 nemění. Zde totiž nastoupil tzv. Unicode, kdy písmo je šestnáctibitové. To umožňuje existenci až 256 národních sad po 256 znacích. ěíslování (kódová stránka) je samozřejmě sjednoceno. Tento typ písma však mohou využívat pouze 32bitové aplikace, 16bitové aplikace si dokáží "vybrat" pouze nultou stránku, neboli anglickou. Proto již v MS Office 97 nevidíte fonty CE (pokud tam jsou, zůstaly tam z minulých instalací a neměly by být v Office 97 používány), protože výběr české stránky je definován použitým jazykem dokumentu, který je obvykle určen zvolenou klávesnicí (u nově vznikajících dokumentů). U produktů jiných než MS, jež nedokáží pracovat s unicodovými fonty, je třeba v systému mít fonty staré, české, a pro export použít výhradně filtr u aplikací (dokument AmiPro načítat rovnou do Wordu, který má instalován filtr AmiPro). Převod na ASCII nutně musí vést na čtverečky, protože v nulté stránce fontu prostě české znaky nejsou. Windows 98 vám dovolují instalovat pouze jeden typ fontů, takže jediným řešením je upgrade jiných editorů pro Windows 98. Instalaci pouze českého fontu do Windows 98 nedoporučuji.

? Jak zamezit zavěšení vytáčené linky po přijetí "Dálkové pošty" v programu MS Outlook? Postupuji následovně: Spustím Outlook 97; v menu Nástroje Dálková pošta Připojit; zatrhnou Internet mail + před připojením ověřit; zatrhnou "Přijmout záhlaví nových zpráv přes Internet mail"; označím záhlaví; dojde k přenosu (POP 3) do mého počítače; po ukončení příjmu pošty Outlook automaticky zavěsí. V možnostech jsem neodhalil zákaz automatického zavěšení. Přitom v okénku "Dálková pošta" je nabídnuto tlačítko "Odpojit". Dříve jsem používal Pegasus Mail a nyní jsem se k němu opět vrátil.

- Automatické zavěšení v Outlooku po stažení hlaviček dopisů je jeho základní vlastnost. Ideou Outlooku v režimu "Dálková pošta" totiž je protelefonovat co nejméně času a tím i peněz (viz nápověda: dálková pošta versus personální složky). Tato vlastnost ale musí jít ruku v ruce s komunikačními technologiemi, které ve vyspělých zemích běžně umožňují připojit se okamžitě a bez poruch. U nás jsme v některých lokalitách rádi, když se na šestý pokus spojíme, a automatické zavěšení Outlooku nám připadá jako pomsta tvůrců programu. Po stažení hlaviček se totiž předpokládá, že uživateli bude chvíli trvat, než si vybere určité dopisy. Má-li vybráno, Outlook se opět spojí a stáhne celé zprávy. Nepřijemné je, že Dálkovou poštu musíte použít nejen tehdy, chcete-li ušetřit peníze za hovorné, ale také spojete-li se s jiným serverem nežli Microsoft Exchange. Pokud tomu tak je, je volba Pegasus Mail

? Lze nastavit Word 97, aby při pokynu k uložení automaticky uložil dokument ve formátu RTF? Myslím, že vaši radu uvítají na mnoha pracovištích, kde používají různé verze Wordu.

- U Wordu 97 to není problém, typ default dokumentu lze nastavit pomocí menu Nástroje Možnosti Uložit a v poli "Ukládat soubory Word jako" zvolit příslušný typ, viz obrázek. Má to ale jednu nevýhodu. Některé formáty nedovolují uložit všechny informace, zejména grafické a ty, které se týkají tabulek. Na tento problém upozorňuje při ukládání dokumentu i kancelářská sponka, všem jistě známá pomůcka. Uložení dokumentu v přednastaveném formátu může dojít k tomu, že dokument je dále nepoužitelný. Takže bohužel recept na stoprocentní souinnost MS Office 97 a 95 neexistuje.

? Jak lze nahradit ikonu vzniklou jako zástupce makra pro MS Access 97? Když mám těchto ikon víc, jsou všechny stejné, pouze mají různý název.

- Každý zástupce má možnost změnit ikonu pomocí vlastností. Zástupci částí aplikací, jakou je například vámi uváděné Macro v MS Access, však tuto možnost nemají. Zná-li někdo z řešení, rádi jej otiskneme.

? Poráďte prosím zájemcům o nový pevný disk UATA/66 základní desku tyto disky podporující, s násoběm alespoň 8x. Kde koupit 80žilový kabel pro tyto disky, nebude-li dodán s MB? Nebude jiné zařízení bez podpory UATA/66, připojené k těmto kabelu, omezovat výkon disku? Nebude výkon omezen umístěním disku v šuplíku?

- Přestože u více čipsetů (včetně běžných i440BX a ZX) je uváděna podpora UltraDMA/66 (UltraATA/66), standardní IDE čipsety, které jsou součástí čipsetu, tento režim neumí. Proto neumí UDMA/66 ani většina výrobních základních desek. Podle informací z Internetu by tento režim měly podporovat některé nové desky FIC (KA-6110, CP-11, CP-33, CP-31AG, PAG-2130, VA-503A), v době uzávěrky žádná z nich nebyla v ČR k dispozici. Samostatný UDMA/66 čipset Promise se u nás také neprodává. Nastavení násobitele nemá smysl u Celeronů, Pentii III a novějších Pentii II, které jej mají nastavený napevno.

Lze předpokládat, že vhodný kabel bude možno zakoupit u většiny prodejců komponentů PC, až se budou prodávat základní desky s čipsetem UDMA/66.

Zařízení na stejném kanálu čipsetu musí používat stejný režim, použití staršího disku či CD-ROM, proto logicky snižuje výkon. Pokud má šuplík rozhraní pro 80žilový kabel, mohl by UDMA/66 zvládnout. Většina šuplíků však zřejmě bude omezena na UDMA/33.

? Jak zapojit k PC-AT laptopu (i80286/10MHz, 1 MB RAM, CGA) CD-ROM mechaniku?

- U tak starého notebooku je pravděpodobně jediné možné připojení jednotky CD-ROM k paralelnímu portu. Fyzické připojení je zcela triviální (zapojení kabelu od CD-ROM ke konektoru portu), instalace ovladače je také velmi jednoduchá. Na disketu k mechanice CD-ROM by měl být přesný návod či přímo instalační program. Konkrétní instalace se však liší u různých typů a značek mechanik.

? Grafická karta ASUS V3400TNT má problémy s programy pro OpenGL. Šetøí z Windows 98 vypíše: "Aplikace 3D potrubí provedla neplatnou instrukci v modulu V340GL.DLL na adrese...". Je nefunkènost způsobena starými ovladaèi, špatnou instalací karty nebo celkovou sestavou? Sestava je: základní deska PCCHIPS M577, Cyrix PR200, Asus V3400TNT.

- Témìø všechny grafické karty pro AGP potøebují pro správnou funkci kromì vlastních ovladaèù i správný ovladaè AGP GART. Pro èipsety Intel jsou tyto ovladaèe souèástí Windows 95 OSR2.1 a Windows 98. Ovladaèe k jiným èipsetùm jsou také u grafické karty Asus, a správnì by urèitì mìly být dodány se základní deskou. Nìkteré grafické karty (napøíklad s èipy RivaTNT nebo Intel 740) mají problémy s urèitými deskami s neintelovskými èipsety. Mezi ni patøí i mnoho desek PCCHIPS a všechny desky pro Socket7 s podporou AGP. Upgradovat ovladaè grafické karty je sice užiteèné, ale nutné je v tomto pøípadì nainstalovat nový ovladaè GART. Lze jej získat tøeba na www.pcchips.com.

Hledáme odpovìi

? Pøi tisku ve Windows aplikacích, jako je napø. Word, Excel atd., lze zatrhnout v tiskovém oknì možnost tisku do souboru. Vytvoøí se soubor typu *.prn. Zajímaloby mì, jak mùžu tento soubor dodateènì poslat do tiskové fronty a vytisknout ho (nechci tisknout prostøednictvím pøíkazové øádky z DOSu pomocí pøíkazù "copy" nebo "print").Díky za jakoukoli informaci.
Jan Veselý

Užitečné tipy a triky pro Windows 95/98

Jan Povolný

Jak už jsem se minule rozpovídal, nejtěžší na tvorbě této rubriky je jistě úvod. Ětenáø jej stejnì v polovinì pøípadù ignoruje (a z hlediska obsahového dílá jen dobøe), takže proè se vùbec s niìím takovým zabývat. No ale dost kacíøských øeèí, úvod je vhodný napøíklad pro nastínìní obsahu celého èlánku, tedy i já jej dnes takto využiji. Dnešní tipy budou mít obvyklou strukturu. Na zaèátku si øekneme nico k Windows a k Internet Exploreru, pokračovat budeme drobnostmi pro MS Office, kterých je dnes více než obvykle (vyzdvihl bych zejména "videokameroidní" tip), a zakoníme dvìma "velikonoèními vejci", tentokrát "pro zminu" pro Windows 98 a novì pro Internet Explorer 5.0. Tak, další úvod máme za sebou. A□ se vám naše tipy líbí.

- Tipy pro Windows

Hrátky se složkami (Win95/98)

Jestliže se øadíte mezi uživatele pracující v dosovém oknì Windows, práví vám by mohly být užiteènè tyto tipy. I když to možná vypadá jinak, Windows 98/95 jsou ještì velice provázaná s DOSem a dá se øíci, že stále z DOSu startují. I Pøíkazový øádek je velmi úzce svázán s rádoby moderními správci souborù vèetnì nejznámìjšího (ale nikoliv nejpoužívanìjšího) Prùzkumníka. Ze spojení DOSu a Windows vycházejí i následující "finty".

První tipem je možnost "pøetahování" složitých cest (adresáøových struktur) k souborùm do okna Pøíkazového øádku. Skuteènì, pokud v Prùzkumníkovi "chytnete" libovolnou hluboko zanoøenou složku a "upustíte" ji na okno DOSu, objeví se kompletní cesta k této složce na pøíkazovém øádku. Výhody tohoto zpùsobu oproti ruènímu vypisování myslím není nutné zvláštì vyzdvihovat. Nejvýhodnìjší je pak tento zpùsob pøi zápisu dlouhých jmen s mezerami a diakritikou, jenž je v ruèním podání skuteèným oøíškem (viz

Druhým tipem je pøesnì opaèný postup. Jsme v nìjaké složce v Pøíkazovém øádku a rádi bychom si ji zobrazili v grafické podobì `a la Prùzkumník. Potom máme dvì možnosti. Po vypsání sekvence "start ." bez uvozovek v pøíkazovém øádku dojde ke grafickému zobrazení aktuální složky. Po vypsání sekvence "start .." dojde analogicky ke zobrazení složky o jednu úroveň výše.

WinDiff (Win98)

V minulých dílech tipù a trikù jsme se zmiøovali o souboru utilit, ukrytém na instalaèním CD MS Windows 98, Resource Kit Sampleru. Nyní bych se ještì rád podrobnìji vnoval jedné z jeho velmi propracovaných utilit nazvané WinDiff. WinDiff slouží k porovnávání obsahu souborù a adresáøù. Pokud nejste pravidelnými ètenáøi této rubriky, vizte, že Resource Kit\Sampler se nachází na instalaèním CD vašich Windows v adresáøi toolsreskit, odkud mùžete celý soubor utilit nainstalovat.

Nyní již k samotnému programu. WinDiff vám umožní otevøít dva porovnávané soubory a velmi pìknì zpracovaným výstupem, barevnì i graficky, zobrazí rozdíly. Barevné grafické

rozhraní je opravdu na slušné úrovni, jak se můžete utvrdit na obrázku. Takovýmto porovnáním lehce zjistíte případné chyby či nedostatky i v dlouhých a nepřehledných souborech nebo rozdělí mezi soubory v porovnávaných adresářích.

Hardware Housecleaning (Win98)

Jak už název tipu napovídá, bude tu řeč o úklidu, a to přímo o úklidu hardwarovém. Představte si, že máte nějakou počítačovou sestavu s hard diskem, grafickou kartou a podobně. Potom si koupíte novou grafickou kartu a nainstalujete pro ni nové ovladače. Odkazy v systémovém registru a INF soubory starých ovladačů zůstanou na vašem disku a mohou vám i zneříjemnit život. Jak se jich ale zbavit? Pokud se podíváte do Správce zařízení (v Ovládacích panelech zvolte ikonu Systém a přesuďte se na druhou záložku), vidíte zde vždy jen aktuální nastavení a pouze ta zařízení, která bezprostředně používáte. Správce zařízení ale ve skutečnosti uchovává i informace o hardwaru, který už dávno nemáte.

Abyste ve Správci zařízení uviděli všechny (tedy i nepoužívaný) hardware, musíte nejprve restartovat Windows v takzvaném "Safe" modu (nouzovém režimu) a to tak, že po zobrazení nápisu "Startuje se systém Windows" stisknete klávesu F8. V menu potom zvolíte příslušnou volbu (nouzový režim) a potvrdíte. Ze seznamu Správce zařízení potom smažete ten hardware, který už dávno nepoužíváte. Pokud byste snad omylem smazali i současně používaná hardwarová zařízení, Windows by si je mohl detekovat při dalším restartu zpět.

Odesílejte na více míst (Win98/95)

Lidé pracující s Windows i několik hodin denně časem přijdou na mnoho způsobů, jak si práci zjednodušit a zpříjemnit. Mezi takovými minizlepšení patří i časté užívání kontextového menu (po stisku pravého tlačítka myši) a zejména položky Odeslat na (Send To). Jeden malý příklad použití: textový soubor na ploše, který se standardně otevírá v Poznámkovém bloku, chcete otevřít v MS Wordu pro lepší zpracování. Místo levého kliknutí potom použijete pravé, zvolíte Odeslat na... a vyberete položku MS Word. Jiným příkladem je kopírování souboru na disketu, ke kterému je opět nejvhodnější použít položku Odeslat na... Disketa 3.5, čímž tento soubor na disketu překopírujete.

Jak ale dostat do menu Odeslat na... potřebné položky? To je velice snadné, protože veškeré odkazy v tomto menu jsou vlastní obrazem složky c:\windows\SendTo\. V této složce můžete vytvářet další složky a do nich vkládat odkazy na libovolné aplikace, třeba prostým přetažením z pracovní plochy. Ukázkou vztahu mezi složkou SendTo a kontextového menu Odeslat na... vidíte na obrázku.

Chcete IE 5.0 pro více OS?

Pokud máte na svém počítači nainstalovaný Internet Explorer 4.0 (což je více než pravděpodobné, neboť je standardně součástí Windows 98), možná uvažujete o přechodu na novější verzi. Microsoft distribuuje IE 5.0 stejným způsobem, jako to dříve u předchozí verze. V praxi to vypadá asi tak, že si stáhnete relativně krátký instalační soubor, který se po spuštění připojí na internetový server Microsoftu a stáhne si potřebná data. Tímto způsobem ale stáhnete vždy jen datové soubory pro OS, na kterém jste spustili zmíněný instalační soubor. Pokud si chcete vytvořit instalační CD pro pozdější použití a mít na něm kompletní

instalace IE 5.0 pro více systémů (Win95, WinNT), bude vám užitečný tento tip.

Po spuštění instalačního programu zvolte místo Instalace (Install Now) pouze stažení souborů (Download Only). Instalace vám potom nabídne odlišné dialogy, kde si budete moci přesně vybrat, pro které operační systémy se mají zadaná data stáhnout, můžete si také (překvapivě) sami vybrat cílový adresář a získat tak částečnou kontrolu nad prací instalačního programu. Potom již stačí ze zvoleného adresáře nainstalovat Internet Explorer v libovolném systému, bez nutnosti "být on-line".

- Tipy pro MS Office 97

Videokamera pro Windows (MS Office 97)

Pokud jste byli skalními uživateli Windows, vzpomenete si na program, kterým bylo možno natáčet akce prováděné na obrazovce a ukládat je do souborů avi. Tuším, že se to jmenovalo Makrokamera. Podobný program sice ve Windows 95/98 nenaleznete, nicméně je zastrčený v hloubi adresářů na originálním CD MS Office 97. Jedná se o jednoduchý program, kterým můžete natočit libovolnou posloupnost akcí odehrávajících se na vašem monitoru, a výsledné video (i s možností doprovodného zvuku ve volitelné kvalitě!) uložit do formátu AVI, nebo dokonce do samospustitelného EXE souboru. Využití podobné nahrávky je zcela nasnadě. Ideální se hodí například k výuce ovládání vašeho programu, či k takové menší multimediální prezentaci. A to vše sice s omezenými možnostmi, ale bez drahého softwaru zadarmo jako součást MS Office.

Videokameru naleznete na CD v adresáři valupackmscam, odkud spusťte instalaci programu. Pracujete-li s českou verzí Office 97, nenechtejte instalaci programu přepsat vaše již nainstalované systémové soubory. Videokamera vám totiž potom způsobí nemalé problémy se zobrazováním češtiny. Pokud by vás něco takového přece jen postihlo, stačí kameru odinstalovat a vše se vrátí do původního stavu.

Vylepšete svoje dokumenty (MS Office 97)

S příchodem Office 97 rapidně vzrostly možnosti formátování dokumentů i tabulek, které tak získávají na atraktivitě a lepší čitelnosti pro tvůrce i uživatele hotových dokumentů. Zde jsou dva malé tipy pro lepší dokumenty.

Při tvorbě excelovských tabulek se často dostaneme do fáze naprosté zmatenosti (při opravdu velkých tabulkách) a jsme nuceni používat různé formátovací finty pro udržení přehlednosti. Jednou z možností je například zamykání jednotlivých sloupců a buněk. Lepší přehlednost ale získáme také možností přidat ke každé buňce komentář v rozsahu několika řádek. Komentář přidáme poklepnutím na buňku pravým tlačítkem a volbou Vložit komentář. Vepíšeme požadovaný popis, a potvrdíme. Každé komentované buňce přibude v pravém horním rohu malý červený trojúhelníček. Přejetím myši nad tímto označením získáte právě zapsaný komentář.

Dokument Wordu zase vylepšujeme vkládáním grafických prvků, jako jsou obrázky a grafy. Vkládáním horizontálních čar můžeme také přispět k vizuálnímu rozdělení dokumentu na několik částí. Pokud často vkládáte právě horizontálně umístěné čáry, jste nuceni neustále se pohybovat v roletovém menu Formát. Čáry ale můžete vložit i prostou sekvencí znaků "---" bez uvozovek.

Jak se zbavit starého Office (Win 95/98)

Patříte mezi uživatele staršího Office 95 a chcete teprve nyní přejít na Office 97? Pak je tento malý tip právě pro vás. Při instalaci nové verze Office 97 bude na váš disk nakopírována spousta nových datových souborů, ale staré soubory Office 95 zůstanou pravděpodobně na svém místě. Instalace vám sice nabídne odstranění duplicitních souborů obou verzí, ale ani tato funkce vás nezbaví předchozí verze nadobro.

Je tedy čas na další utilitku z adresáře valupackoffclean, který se nachází na instalačním CD MS Office 97, podobně jako před chvílí uváděná Videokamera. Tato utilitka je schopna odinstalovat i starší verzi 4.0. Patří mezi propracované nástroje a je rozhodně na vyšší úrovni, než klasický "uninstall" z Ovládacích panelů. Máte možnost volit mezi automatickou a uživatelskou "odinstalací", přičemž uživatelská umožňuje solidní možnosti a volby mazaných souborů.

- Easter Eggs (Win98/95)

Internet Explorer 5.0

S příchodem nových aplikací přicházejí i nezbytné programátorské výstřelky. Zde jsou dva pro nový Internet Explorer 5.0 od Microsoftu. Oba jsem zkoušel pouze v anglické verzi IE 5.0, ale měly by pracovat i v české mutaci tohoto prohlížeče.

Pro provedení prvního triku potřebujete být "on-line" připojeni na Internet. Potom proveďte následující kroky. Spusťte Internet Explorer. Jděte do menu Tools (Nástroje) a zvolte položku Internet Options (nastavení). Na záložce General (obecné) stiskněte tlačítko Languages (jazyky). Zvolte Add (přidat) a do kolonky User Defined (vlastní) vepište sekvenci znaků "ie-ee" bez uvozovek. Potvříte a upravte seznam jazyků tak, aby vámi vytvořený byl na prvním místě. Vraťte se do okna prohlížení stránek (případně restartujte IE) a stiskněte ikonu Search (hledání) pro otevření funkce Search Assistant. Zvolte Customize (vlastní nastavení) nebo také Previous Searches (předchozí hledání). Uvidíte . že by to byl ještě?

Druhý trik je mnohem jednodušší na provedení, nicméně jsem ho zkoušel pouze v anglické verzi Windows 98 doufám, že je funkční i v ostatních mutacích, znáte to, co kopie Windows, to jiné číslo verze. Spusťte Poznámkový blok (Notepad) z menu Start, Programy, Příslušenství. Do něj napište přesně tuto sekvenci znaků "<!introducing the Trident team ->" bez uvozovek (mimočodem, jedná se o komentář jazyka HTML). Soubor uložte jako dokument HTML pod jménem test.htm. Zavřete Poznámkový blok a poklepejte (například v Průzkumníkovi) na vytvořený soubor test.htm. Měl by se vám otevřít Internet Explorer se stránkou se jmény autorů.

Windows 98 s druhé strany

V jednom z minulých dílů tipů jsme si ukázali skrytou "fintu", kterou jsme získali prezentaci firmy Microsoft i s množstvím fotografií. Pro otevření tohoto "velikonočního vajíčka" můžete použít i následující postup, k němuž (na rozdíl od minulého) nebudete potřebovat žádné zeměpisné znalosti.

Spusťte Průzkumníka (nebo libovolného jiného správce souborů) a jděte do adresáře c:\

windows\Application\Data\Microsoft\WELCOME\. Zde najdete soubor weldata.exe. Poklepejte na něj pravým tlačítkem myši a zvolte Vytvořit zástupce. Poklepejte pravým tlačítkem myši na vytvořeného zástupce a zvolte Vlastnosti. V dialogu Vlastností upravte kolonku Cíl tak, aby obsahovala následující řetězec znaků "C:\WINDOWS\ApplicationData\Microsoft\WELCOME\WELDATA.EXE" You_are_a_real_rascal. Jinými slovy, pouze dopíšete na konec existující cesty sekvenci "You are a real rascal" bez uvozovek. Zavřete dialog a poklepejte na zástupce. Získáte slíbené video.

Podle zajetých zvyklostí (které jsme porušili pouze v minulém díle) koněme část "Easter Eggs" celý dnešní díl tipů a triků. Doufejme, že jste se s námi dozvěděli něco nového, případně jste pomocí některého z tipů vyřešili dlouhodobý problém vašich Windows. Přeji s novou "dávkou do žil" opět na shledanou.

InterTipy

Vítáme vás u dalšího dílu Intertipů, nezbytného doplňku "papírových" tipů a triků pro Windows. Dnešní díl je zaměřen hlavně na tipy pro Internet, ale uvidíte, že na stránkách naleznete i množství dalších užitečných informací, týkajících se Internetu. Takže, nastartovat prohlížeč a jedeme.

- Internet Tips
<http://internet-tip.com/>

Velice rozsáhlý WWW server se spoustou odkazů týkajících se Internetu. Opravdu svým rozsahem odpovídá velikosti tématu, jakému se věnuje. Najdete zde jak odkazy na zajímavé informační WWW servery, tak i odkazy na internetový software, odkazy osvětlující technologie Internetu atd. atd. Taková nevyčerpatelný zdroj.

- W3 Konsorcium
<http://www.w3.org/>

Základní WWW server týkající se jazyka HTML, používaného jako hlavní komunikační prostředek dnešního Internetu. Stránka je užitečná hlavně odkazy na HTML tutoriály a na popis schválených standardů jazyka HTML (nebo W3W konsorcium má právo toto ve své pravomoci a mezi svými povinnostmi). Pokud hledáte něco o jazyku HTML, rozhodně tuto stránku nevynechejte.

- HTML Guild
<http://www.hwg.org/>

Vynikající stránka o jazyku HTML. Pokud vám nestačil předchozí odkaz, je přesně tento WWW server pro vás. Zde si doplníte informace, které jste na předchozím serveru nenašli. Najdete zde i množství tipů a triků, opět popsané standardy, informace o programovacích jazycích používaných v souvislosti s WWW stránkami a také programy pro testování vámi vytvořeného kódu. Všele doporučuji.

- Java Links Site
<http://www.anancyweb.com/java.html>

Množství odkazů týkajících se programovacího jazyka Java, včetně odkazů na tutoriály a nápovědy, tipy a triky, utility a jiné pomůcky pro tvorbu aplikací v jazyce Java. Seznam odkazů je opravdu dlouhý, stránka je provedená textově s malým množstvím grafiky, takže bude snadno čitelná i pro uživatele textových klientů typu Lynx apod.

- AnancyWeb

http://www.anancyweb.com/internet_help.html

Pokračujeme jinou částí již zmíněného WWW serveru, kde naleznete dlouhý seznam odkazů na tipy a triky z nejrůznějších oborů Internetu. Opět v textové podobě, a proto srozumitelné i pro uživatele textových terminálů. Namátkou mohu vyjmenovat některé sekce seznamu: Netscape Navigator Tips, Internet Explorer Tips, Internet Tips atd. Nechybí ani odkazy na další

- UNIServer Internet Tips

<http://www.tips.uniserve.com/>

Konečně to pravé, stránka napichovaná tipy a triky pro Internet. Vše přehledně a velmi pěkně graficky zpracováno. Nechybí tematické rozdělení do skupin (například email, ftp a telnet, netscape, irc a další).

Na stránce naleznete i pro velké WWW servery nezbytný vyhledávací nástroj. Jako nadstandardem, ale velmi dobrý nápadem, se jeví možnost přidat další tipy, což udržuje databázi aktuální a smysluplnou. Opravdu dobrý site.

- FTP tips

<http://www.glenbrook.com/tips/>

Proč právě FTP? To uvidíte sami při poklepání na tuto adresu. Objevíte se vlastně v adresáři jistého FTP serveru, kde máte k dispozici seznam tipů a triků pro Internet, bohužel rozlišený pouze rozdílnými daty. Nicméně i tak je použitelný, a navíc velice přístupný z kteréhokoliv klienta (včetně textových).

- Compuserve

<http://www.compuserve.com/internethelp/tod.asp>

Ani u jednoho z největších poskytovatelů Internetu nemůžou chybět stránky s informacemi a tipy týkajícími se Internetu. Stránka je velmi pěkně graficky zvládnutá (jak jinak než velice profesionálně), a tím pádem i přehledná. Odkazy na obrázku mluví za vše.

- Bejay tips page

<http://www.bejay.com/mhcs/index.htm>

Stránka s tipy nejen pro Internet. Na úvodní "rozdílovací" stránce naleznete odkazy na internetové tipy, a tipy pro Windows 95. Nechybí ani odkazy na užitečné linky. Jednoduše, ale přehledně vypracovaná stránka v bílé modré barvě.

- Peter Schmitt page
<http://home.ptd.net/~schmitt/>

Velmi dobře zpracovaná stránka pro uživatele Macintoshů. Nechybí samozřejmě ani tipy a triky pro Mac, internetové tipy pro Mac, škola WWW pro začátečníky. Jako lahůdka jsou pak doplněny odkazy na počasí a na vyhledávací nástroje. Macušeři zde najdou i odkazy na software pro Maca.

V příštím díle Intertipů ještě budeme chvíli pokračovat v tématu Internetu, ale možná trochu z jiného úhlu, uvidíme. Také se podíváme, co je nového na scéně Windows 98 a 2000, a pokusíme se trochu vlnovat i jiným platformám.

Tipy pro MS Access - Spolupráce s ostatními programy MS Office

Jiří Mièke

V této èásti vìnované spolupráci programu MS Access a ostatních programù kanceláøského balíku MS Office se zamìøíme na metody, které lze používat bez znalostí programování. O spolupráci na základì programovacích metod bude pojednávat pokračování tohoto èlánku v dalším èísle èasopisu.

Použití techniky „Drag and Drop„

-- „Pøetažení,, informací nebo objektù myši je nejjednodušší způsob spolupráce Accessu a ostatních programù MS Office. Staèí spustit cílovou aplikaci (napø. Word èi Excel), oznaèit objekt (tabulku nebo dotaz), a pøetáhnout jej na požadované místo do dokumentu cílové aplikace (komunikace funguje i obrácenì, napø. z Excelu do Accessu). V pøípadì dotazu bude nejdøíve vytvoøena výsledná datová množina, vyhovující podmínkám dotazu. Neumožduje-li vám velikost monitoru efektivnì pracovat s více okny spuštìných aplikací zároveò, pøetáhnìte objekt nad tlačítko cílového programu na hlavním panelu. Windows po chvíli zobrazí okno této aplikace do popøedí, a nakonec vyberte cílové místo v dokumentu, kam chcete vkládaný objekt umístit, a uvolníte levé tlačítko myši.

-- Zcela analogicky lze používat pøíkazy práce se schránkou Kopírovat, Vyjmout, Vložit, což má tu výhodu, že můžete kopírovat nebo pøesouvat i èásti objektù, napø. pouze několik záznamù. Další možností je použít pøi vkládání volbu Vložit jinak. V tomto pøípadì nedojde k vložení kopie objektu do dokumentu cílové aplikace, nýbrž k propojení (vložený budou pouze informace o umístìní zdrojového objektu); to znamená, že pøi zmìni objektu ve zdrojové aplikaci dojde k aktualizaci informací v aplikaci cílové.

-- Technika "drag and drop" samozøejmì funguje i mezi jinými aplikacemi, které podporují technologii firmy Microsoft OLE (Object Linking and Embedding).

Kontingenèní tabulky

Další možností spolupráce Accessu a Excelu je vytváøení a úpravy údajù kontingenèní tabulky. Chcete-li vytvoøit formuláø s takovou tabulkou, zvolte Prùvodce s kontingenèní tabulkou v oknì Nový formuláø. Nakonec urèíte položky, které chcete použít, a program naète data do Excelu, kde kontingenèní tabulku vytvoøíte. Pokud budete chtít data zobrazená ve formuláøi dále v Excelu analyzovat, stisknìte programem vytvoøené tlačítko Upravit kontingenèní tabulku (staèí také poklepat na kontingenèní tabulku).

Další možnosti spolupráce s programem Excel

-- Pøenést údaje aktuálního listu tabulky z Excelu do databáze MS Access můžete takto: Zvolte Pøevést do aplikace MS Access... v nabídce Data. Program zobrazí okno, ve kterém urèíte cílovou databázi. Oproti pøetažení údajù tabulky má tento postup tu výhodu, že v dalších krocích můžete upravit datové typy polí cílové tabulky.

-- Listy tabulek programu Excel je možno také propojit a používat v Accessu stejným

způsobem jako data jiných databází (volba Načíst externí data\Propojit tabulky...). Access spustí Průvodce propojení s tabulkovým kalkulátorem, pomocí kterého zadáte požadavky na připojovanou tabulku. Propojenou tabulku potom můžete používat obdobným způsobem jako nativní tabulky databáze Access (například jako podklad formuláře či tiskové

-- K vytvoření formuláře v programu Access pro údaje tabulky Excelu zvolte Data\Formulář aplikace MS Access..., v zobrazeném okně zadejte, zda formulář vytvořit v nové databázi, či použít existující soubor. V dalším kroku se zobrazí Průvodce formulářem, v němž zadáte požadavky na formulář a údaje, které má formulář zobrazovat (formulář samozřejmě můžete kdykoli poté upravit). Všimněte si, že program automaticky vytvořil propojení na tabulku Excelu z databáze Accessu.

-- Analogicky k postupu vytvoření formuláře můžete vytvořit pro tabulku Excelu tiskovou sestavu v programu Access (volba Data\Sestava aplikace MS Access...).

Další

-- Při vytvoření tabulky můžete použít datový typ Objekt OLE. Položky tohoto pole potom mohou obsahovat OLE objekty, například dokumenty Wordu nebo tabulky Excelu (nebo zvuky, obrázky, videosekvence, grafy apod.). Ke vložení objektu použijte volbu Vložit\Objekt... nebo volbu Vložit objekt... z nabídky, která se zobrazí stisknutím pravého tlačítka myši. V dialogovém okně určíte typ objektu, a v případě volby Vytvořit ze souboru zvolte zaškrtnuté okénko Propojení pro propojený objekt (jinak bude zvolený objekt do databáze vložen). Údaje objektu OLE pak zobrazíte klepnutím na konkrétní položku.

-- O použití údajů databáze Access jako zdroje dat pro hromadnou korespondenci v programu Word jsme již pojednali v prvním dílu. Vytvoření formulářových dopisů však můžete spustit přímo z Accessu označíte tabulku nebo dotaz, který chcete použít pro hromadnou korespondenci, a zvolte Nástroje\Propojení programů Office\Sloučit s dokumentem MS Word (nebo stisknete odpovídající tlačítko z ovládacího panelu Databáze). Všechny další informace zadáte v oknech Průvodce hromadnou korespondencí MS Word.

-- Používáte-li ke korespondenci aplikaci Outlook, můžete vybraný objekt databáze odeslat volbou Soubor\Odeslat... (program vám umožní vybrat formát odesílaného objektu). Možnost odesílání objektů přímo z Accessu můžete využívat i u jiných poštovních programů (splňujících tzv. protokol VIM).

InterFAQ

Karel Nevšímal, Jan Ěáp, Tomáš Buèina, Libor Janda

Osobní komunikace

V dnešním pokračování rubriky InterFAQ jsme se zamìřili na zdroje zajímavých a praktických informací, týkající se pøímé osobní komunikace, respektive perspektivních technologií v této oblasti:

Mobilní telefony

Overview of the Global System for Mobile Communications
Podrobný úvod do technologie GSM (Global System for Mobile communications).
<http://ccnga.uwaterloo.ca/~jscouria/GSM/gsmreport.html>

MobileWorld's GSM FAQ

Otázky a odpovìdi ohlednì používání mobilních telefonù na serveru magazínu MobileWorld.
<http://www.mobileworld.org/gsm/faq.htm>

GSM Streaming Audio for the Web

Stránka o experimentálních technologiích v oblasti využití Internetu pro distribuci GSM hovorù.
<http://itre.ncsu.edu/gsm/>

GSM Data Knowledge site

Informaèní server průmyslového sdružení Mobile Data Initiative, zamìřeného na kooperaci èlenù a podporu rozvoje technologií v oblasti datových pøenosù v mobilních sítích GSM.
<http://www.gsmdata.com/>

Mobil server

Populární WWW server, zamìřený na mobilní telefony a související technologie.
<http://www.mobil.cz/>

Mobil

Stránky papírového mìsíèníku o mobilní komunikaci, vydávaného Trade & Leisure Publications.
<http://mobil.tlp.cz/>

Mobility

Mìsíèník o mobilní komunikaci a využívání mobilních zaøízení vùbec, pøíloha ètrnáctideníku Computer.
<http://mobility.cpress.cz/>

Odblokování GSM telefonù

Seznam telefonù GSM, u kterých lze provést odblokování rùzných zámekù, popis servisního menu Nokia, atd.
<http://mujweb.cz/www/hpas/>
<http://www.mujweb.cz/www/odblokovaniT/>

Paging a SMS

Pager and Paging FAQ\ Odpovìdi na nejèastijší otázky zájemcù o využívání radiokontaktních služeb.

<http://www.westval.com/paging/paging-faq.htm>

Radiokontakt OPERATOR, a. s.

Server společnosti, která dala v Èechách pageru jméno.

<http://www.pager.cz/>

Paegas SMS

Pøístup k oficiální SMS brànì do GSM sítì Paegas a k dalším textovým službám.

http://www.paegas.cz/index_sms.htm

EuroTel SMS Gateway

Oficiální SMS brána do sítì Eurotel GSM Global.

<http://160.218.251.6/sms>

MiSSoftware

Softwarová firma vyvíjející program pro posílání SMS zpráv EuroSMS.

<http://www.missoftware.cz/eurosms2.html>

M-line

Obousmìrné rozhraní mezi GSM a Internetem (e-mail, WWW) prostøednictvím SMS placená služba Mobil serveru.

<http://sarah.mobil.cz/m-line/>

CHAT a "Instant Messaging"

Internet Relay Chat Help

Rozsáhlá sbírka návodù a odkazù ohlednì používání systému IRC (Internet Relay Chat).

<http://www.irchelp.org/>

Domovská stránka IRC kanálu \CZECH

Kromì informací o akcích na kanálu \CZECH také úvod do IRC a pøehled IRC serverù.

<http://czech.profinet.cz/>

Jason\ ICQ Help Page

Pomocník uživatelù ICQ obsahuje servery, FAQy, odkazy a doporuèení ohlednì používání ICQ.

http://www2.cybercities.com/j/jgrove/icq_home_page.htm

ICQ, Inc. - FAQ

Oficiální FAQy systému ICW na serveru ICQ, Inc.

<http://www.icq.com/faq/>

ICQ FAQ

Pøehled struèných rad pro práci s ICQ.

<http://www.geocities.com/Wellesley/8442/icq.htm>

AOL Instant Messenger

Oficiální stránka kontaktního systému AOL, aneb co to otravuje u Netscapu a èím po odkoupení ICQ konkuruje AOL (America OnLine) sama sobì.

<http://www.aol.com/aim/>

CQ99.NET

Stránka, kde najdete vše potřebné, pokud se rozhodnete stáhnout, nainstalovat a používat systém ICQ ("I Seek You").

<http://www.icq99.net/>

CNET.com - ICQ flower power

Centrum pro uživatele ICQ na populárním serveru CNET.

<http://www.cnet.com/Content/Reports/Special/ICQ/index.html>

ICQ v České republice

Centrální český ICQ server.

<http://www.icq.cz/>

ICQ.CZ Často kladené otázky

Přehled odpovědí na nejčastější otázky na českém ICQ serveru.

<http://www.icq.cz/faq/faq.asp>

Yahoo! Pager

Variace na téma "pohotovostní sdílení" od Yahoo!

<http://pager.yahoo.com/pager/>

Internet guru - Vše, co jste chtěli vidět o Internetu... Nebojte se zeptat!

Jan Ěáp

Máme tu další měsíc, v němž již podruhé přinášíme rubriku Internet guru v novém kabátě (doufám, že se vám líbí). A o čem budou její jednotlivé příspěvky?

V sekci Jak neuvíznout najdete článek "Jak uživatel k doménu přišel", který tvoří odpovědi na nejfrekventovanější otázky související s registrací doménových jmen (rady, jak postupovat, čeho se vyvarovat, kolik za co platit).

Sekce Vemte na to síť je věnovaná oblasti, která se týká každého z nás informacím z oblasti práva. V článku "Právník on-line" proto najdete přehled možností a pár rad, jak po síti snadno a levně získat právní informace.

V sekci Kdo hledá, věnované vyhledávání informací, se budeme věnovat využití Internetu jako zdroje pro čerpání rad a zkušeností. V článku "Hledání odpovědí" se proto přesně v duchu hesla "To už určitě nikdo řešil!" zaměříme na problematiku vyhledávání v archivech elektronických konferencí.

Co znamená Když se řekne: "kabelový modem" a "Powered by", se dozvíte v sekci věnované internetové terminologii, a nakonec samozřejmě nemůže chybět sekce Internet FAQ s odpověďmi na vaše dotazy a tradiční desítkou tipů, tentokrát věnované nakupování on-line.

Příjemné počtení vám přeje Jan Ěáp <internet@guru.cz>.

Jak neuvíznout - Jak uživatel k doménu přišel, aneb odpovědi na časté otázky ohledně registrace doménových jmen

Přestože na stránkách této rubriky bylo o problematice provozu internetových domén napsáno poměrně hodně (články v sekci On Net v čísle 12/98 a 1/99), stále přicházejí nové dotazy na toto téma, týkající se především registrace doménových jmen. Jak to tedy s těmi domény doopravdy je?

Jaká jména lze registrovat?

Naštěstí téměř jakákoliv. Od listopadu 1997, kdy došlo k zásadní změně politiky správy národní domény, je možné zaregistrovat jakékoliv dosud nepoužité doménové jméno. Platí pouze několik víceméně nezbytných omezení: Nejsou povolena dvouznaková jména, odpovídající kódům států podle ISO, a jména odpovídající doménám nejvyššího stupně (např. com.cz nebo uk.cz). Veškeré požadavky na doménová jména musí vyhovovat příslušným internetovým standardům (dokumenty RFC 1034, 1035, 1122, 1123) a je nahrazujícím je doplňujícím normám.

Kde se domény registrují?

Žádost o registraci domény II. úrovně je třeba předložit správci příslušné domény nejvyšší úrovně (TLD Top-Level Domain). V ČR, respektive pro národní doménu cz je to organizace CZ-NIC, která je sdružením právnických osob největších tuzemských poskytovatelů připojení

(kontaktní adresa: CZ-NIC, Pod Šancemi 444/1, 190 00 Praha 9, www.nic.cz.)

Samotná registrace je administrativní úkon, který však může proběhnout pouze za určitých podmínek. O jejich splnění a vyřízení příslušné administrativy se můžete postarat buďto sami, nebo to za vás může vyřídit váš poskytovatel nebo specializovaná služba, zabývající se výhradně registrací a provozem domén.

Co je třeba k úspěšné registraci?

Především možnost zajistit provoz tzv. jmenových (DNS Domain Name System) serverů pro doménu požadovaného jména, na kterých budou spravována jména jednotlivých počítačů či domén další úrovně a na niž bude odkazovat záznam domény na centrálním DNS serveru pro doménu cz.

Po technické stránce může úlohu DNS serveru pro korektně fungující doménu zastávat jakýkoliv trvale do Internetu připojený počítač, na němž běží příslušný program, zajišťující funkce DNS serveru (tedy např. server síti ve firmě, kde mají pevnou linku a kamarád tam dílá správce, či server služby poskytující DNS zdarma).

V praxi je zpravidla provoz DNS nabízen jako placená služba, většinou jako součást služeb registrace domén a provozu doménových serverů. Pokud si tedy doménu a provoz příslušných serverů nezajistíte přímo sami, nemusíte se o DNS nijak zvlášť

Kromě DNS, které musí být v provozu před vlastním podáním žádosti, je zbytek pouze otázkou vyřízení příslušné administrativy podle pokynů CZ-NIC a zaplacení zřizovacího plus udržovacího poplatku pro první rok provozu.

Jak zjistit, je-li jméno volné?

Zkusit si je zaregistrovat! Zní to sice poněkud podezřele, ale je to opravdu tak. Jedinou, zcela jasnou informací o registraci konkrétního jména je totiž pouze odmítnutí jeho opětovné registrace střediskem CZ-NIC. Proč tomu tak je?

Informace o registrovaných doménách se z celé Evropy shromažďují v centrální databázi střediska pro koordinaci sítě (NCC Network Coordination Centre) organizace RIPE (Reseaux IP Europeens), kam přicházejí změny od správců jednotlivých národních domén. Pokud chcete zjistit informace o konkrétní doméně, zadáte (přímo nebo přes formulář registrační služby) dotaz právě do této databáze.

Problém je v tom, že obsah databáze RIPE kopíruje skutečný stav s určitým zpožděním zatímco nové domény se v RIPE objeví během jednoho až dvou týdnů po zřízení, v opačném případě rušení domény se záznamy mnohdy změní až ve chvíli, kdy si uvolní doménu zaregistruje nikdo jiný znovu. Dotaz do databáze RIPE je proto třeba chápat jako první orientační prověření, ale nikoliv jej pokládat za naprosto smírodatnou informaci.

Daleko přesnější, i když také ne na 100 %, je informace získaná přímo ze serverů DNS. Nejjednodušší metodou, jak se DNS zeptat, je spustit na počítači připojeném do Internetu příkaz ping jméno_domény.cz pokud má příslušná doména funkční DNS (podmínka registrace), měl by váš počítač jméno znát a dostat odpověď od serveru domény. Jediný případ, kdy můžete takto obdržet falešnou informaci, je neutišený stav DNS serverů vašeho poskytovatele, což by mělo být naprostou výjimkou.

Kdo si může zaregistrovat doménu?

V podstatě kdokoliv, respektive jak fyzická, tak právnická osoba způsobilá k právním úkonům. Jedinou podmínkou pro registraci pod doménu národní cz je přítomnost žadatele v České republice. Pokud je žadatel fyzickou osobou, musí mít kontaktní adresu (bydliště) v ČR. Pokud je žadatel právnickou osobou, musí se jednat o společnost založenou v ČR, nebo o společnost vyvíjející v ČR obchodní činnost, která má rovněž oficiální kontaktní adresu na území České republiky.

Kdo je kdo v registračním záznamu?

Při samotné registraci musíte (vy nebo služba provádějící registraci za vás) uvést kromě názvu a sídla vlastníka domény jako podklady pro evidenci následující údaje (ověřitelné způsoby záznamy v databázi RIPE):

- admin-c: je osoba oprávněná k veškerému nakládání s doménou, včetně jejího převodu (předpokládá se souhlas vlastníka). Zde by měl figurovat přímo vlastník domény, resp. u právnických osob jeho zákonný zástupce (jednatel).

- tech-c: je technik zodpovědný za provoz veškerých počítačů v doméně, může rozhodovat o technických otázkách provozu, jako je např. přesunutí domény na jiný server nebo k jinému poskytovateli. Typicky zástupce poskytovatele připojení nebo služeb webhostingu, případně správce firemní sítě připojené pevnou linkou.

- zone-c: je osoba zodpovědná za provoz DNS serverů domény, zpravidla stejná jako tech-c.

- bill-c: je záznam, který v RIPE nenajdete (eviduje jej pouze CZ-NIC), a jedná se o fakturační kontakt jméno plátce a číslo účtu, na nějž budou fakturovány provozní a udržovací poplatky. Z historických důvodů jsou zde často uvedeni poskyvatelé, ale vzhledem k tomu, že podle registračních pravidel zodpovídá za úhradu poplatků vlastník (a to i pokud bill-c za něj z jakýchkoli důvodů nezplatí), je účelné a v zájmu vlastníka, aby zde byl uveden přímo a fakturace neprobíhala přes zbytečné prostředníky.

Je možné jméno předem rezervovat?

Protože hlavním a téměř jediným pravidlem pro prioritu přidělování nových doménových jmen je pořadí došlých žádostí (tedy systém "kdo dřív přijde, ten dřív mele"), neexistuje na domény žádný pořadník při splnění technických a administrativních náležitostí je doména zaregistrována okamžitě.

Pokud si tedy např. firma hodlá zablokovat doménu odpovídající jejímu obchodnímu názvu, ale zatím neplánuje další internetové aktivity, musí podat standardní žádost o registraci. Samotné přidělení domény však ještě neznamená, že musí fungovat příslušný Web a další služby pro platnou registraci postačuje fungující DNS (Domain Name Server).

Podat žádost o registraci se dokonce může vyplatit i v případě, že doménu již opravdu vlastní nikdo jiný (mnohdy spekulant, neb zatím se za registraci nic neplatilo). V nových pravidlech registrace je totiž uvedeno, že "CZ-NIC je oprávněn, nikoliv povinen, registrovat domény v pořadí podle data doručení" a že "je-li žadatel s placením registračních poplatků v prodlení po dobu delší než 30 dnů, je právo přednosti převedeno na žadatele, který předložil CZ-NICu smlouvu o registraci na stejné doménové jméno".

Kolik stojí doména?

Náklady na provoz domény 2. úrovně se skládají ze dvou základních položek:

1) Správní poplatek za zřízení a udržování doménového jména (tedy jeho vedení v příslušných databázích a centrálních jmenných serverech domény cz). Ten byl při zřízení pravidel registrace (1. 11. 1997) předloženo stanoven na 800 Kč jednorázově za zřízení a 800 Kč ročně za udržování. Dosud (5/99) však z různých organizačních a technicko-administrativních důvodů k vyúčtování těchto poplatků nedošlo.

2) Nákladů na provoz nezbytných DNS serverů, respektive na vedení příslušných záznamů na DNS serverech poskytovatele. Poplatky za vedení DNS se u různých firem značně liší a pohybují se zhruba od 200 do 1 200 Kč ročně, přičemž obvyklá cena, nevázaná na poskytování dalších služeb, je okolo 500 Kč za rok. U služeb provozu virtuálních serverů domény tzv. webhostingu, je vedení DNS zpravidla součástí této služby a zvláště se účtuje pouze pro domény zaregistrované kvůli zablokování jména, na nichž nebyl zahájen ostrý provoz.

Mohu doménu prodat nebo koupit?

Pokud jste oficiálním vlastníkem doménového jména (osoba uvedená jako vlastník při registraci a také, to především, jste vy, respektive váš zástupce osoba oprávněná s doménou nakládat - tzv. admin-c), můžete požádat CZ-NIC o převod domény na jiného vlastníka. Jak se s ním dohodnete o případném vyrovnání, je pak již vaše věc, stejně jako při jakémkoliv jiném obchodu.

Pokud právě uvažujete, zda se dá s doménami spekulovat, pak víte, že v případech evidentně spekulativních registrací názvů, shodných s cizím obchodním jménem či registrovanou obchodní známkou, dávají soudy zapravdu výhradně jejich legálním vlastníkům.

Mohu o doménu přijít?

"Viděli jste nikdy díru? To je díra v zemi můžete ho zasypat nebo zatopit, ale nemůžete mi ho vzít!" tvrdí ve známé Cimrmanovi hře postava uhlobarona. Na závěr se tedy podívejme, zda a za jakých okolností se dá o doménové jméno přijít:

Hlavní, nepřímo již zmíněné důvody pro zrušení domény jsou dva: technická nezpůsobilost k provozu = dlouhodobě nefunkční DNS servery, a pak neuhrazení příslušných registračních poplatků CZ-NIC.

O doménu však můžete přijít i prozaičtější způsobem - může být „ukradena“, buďto neseriozním zprostředkovatelem, nebo zaměstnancem - tedy díky nekalé činnosti osob uvedených jako admin-c a tech-c v záznamu o doméni (viz výše). V mnoha případech, kdy se jedná o zřejmý podvod, vám jistě CZ-NIC vyjde vstříc, ale u složitějších vztahů může dojít na soudy a ty se jak známo vleou (z pohledu tempa rozvoje Internetu spíše stojí) a je určitě lepší si doménu, s níž máte konkrétní plány, ohlídat hned od podání registrace.

Odkazy na související zdroje

- CZ-NIC

Sdružení CZ-NIC správce naší národní domény cz, informace a formuláře pro podávání žádostí o zřízení, zrušení a změny záznamů o doménových jménech.<http://www.nic.cz/>

- CZECHIA

První a největší domácí služba typu webhosting (zřízení a provoz domén na <http://www.czechia.com>)

- DOMÉNY.CZ

První a největší tuzemská služba pro registraci domén, nyní nabízející také webhosting. <http://www.domeny.cz/>

- RIPE NCC

Hlavní server organizace RIPE (Reseaux IP Europeens). <http://www.ripe.net/>

- RIPE Database Text Search

Pohodlné fulltextové vyhledávání v databázi RIPE jistě ocení ti, kdo se nechtějí učit WHOIS. <http://www.ripe.net/cgi-bin/ripedbsearch>

- Amnesi

Služba vyhledávání v DNS, umožňující i hledání foneticky podobných jmen pro ty, kdo si nemohou vzpomenout na jejich přesné znění. <http://www.amnesi.com/>

- Domainsearch.com

Služba umožňující on-line vyhledávání doménových jmen v celosvětovém DNS. <http://www.domainsearch.com/>

- DNS Resources Directory

<http://www.dns.net/dnsrd/>

- DomainGames

Komerční služba pro vyhledávání domén a monitoring doménových přírůstků a úbytků. <http://www.domaingames.com/>

- DomainWatch

<http://www.domainwatch.com/>

- ReignYourDomain

Bohatý zdroj veškerých informací souvisejících s internetovými doménami, jejich registrací, provozem, převodem, výběrem jména, atd. <http://www.reignyourdomain.org/>

- goldrush.com

Zpravodajský server, přinášející novinky a množství praktických informací o doménách a doménových jménech.

<http://www.igoldrush.com/>

<http://www.igoldrush.com/faq.htm>

- The Public DNS Service

Veřejný server, poskytující služby DNS zdarma! <http://soa.granitecanyon.com/>

Vemte na to síť - Právník on-line - Jak se Sítí na právní informace a porady

Dříve nebo později se asi každý z nás setká s nutností zabývat se literou zákona, ať již v souvislosti s podnikáním, sousedskými vztahy, reklamací zboží či nějakou rodinnou záležitostí. V takové chvíli si zpravidla uvědomíme, že objem a složitost zákonů, které jsme jako občané tohoto státu povinni dodržovat, o několik řádů překračuje naše možnosti vinovat se jejich studiu. Mohlo by využití Internetu pomoci alespoň částečně zmírnit tento neutišený stav? Posuňte sami:

Stát a právo

Jedno jest, takže první cesta pro internetovou pomoc logicky vede na servery státních institucí. První zastávkou je pochopitelně parlament, respektive Poslanecká sněmovna <<http://www.psp.cz/>> a Senát <<http://www.senat.cz/>>. Na jejich Webech se dozvíte mnoho zajímavého o historii a činnosti našeho zákonodárského sboru, zejména pokud navštívíte Parlamentní knihovnu <<http://www.psp.cz/kps/knih/>> a její nejrozsáhlejší projekt Elektronickou knihovnu Českého parlamentu <<http://www.psp.cz/eknih/>>, schraňující elektronický archiv úplných textů parlamentních tisků a zápisů z jednání od roku 1861 do současnosti. Pro úplnost: Ústavu ČR najdete na serveru poslanecké sněmovny <<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>>

Moc výkonná, reprezentovaná nejvyššími orgány vládou < <http://www.vlada.cz/> > a jednotlivými ministerstvy (jejich adresy si jistě snadno najdete na Seznamu, Atlasu či dalších vyhledávacích službách), již zdaleka tak sdílná není. Každé ministerstvo sice má svůj oficiální Web a na něm i některé aktuální informace, nicméně se jich více nedozvíte než dozvíte. Ěstnou výjimku tvoří podnikatelům jistě dobře známá aplikace pro hledání záznamů v Obchodním rejstříku na serveru ministerstva spravedlnosti <<http://www.justice.cz/or/>>.

Směrem níže v hierarchii státního a samosprávného aparátu úroveň přiměřeně klesá většina okresních a místských úřadů nevinuje Internetu příliš velkou pozornost a pár výjimek, potvrzujících pravidlo, je jak už to bývá dílem nadšenců.

Podle paragrafu 5, odstavce 6...

Ať již máte dobrou radu od kamaráda či právníka, důležité je vždy to, co stojí psáno v zákoně. Proto je rozhodně lepší se s jeho textem, upravujícím příslušné vztahy či povinnosti, seznámit také přímo. Kde jej ale vzít? Sbírkou zákonů na papíře se nám jako laikovi předplácet nevyplatí a mnohé rádobno-odborné příručky jsou nezdědka zavádějící nebo až příliš široce pojaté (a také asi trochu platí pravidlo, že dobrý právník nemá kvůli záplavě klientů na psaní příruček

Naštěstí doba pokročila a SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY vychází i na Internetu na adrese <<http://www.sbirka.cz/>>, byť obsahuje pouze ročníky 1993-1999 a za přístup k jejich archivu zaplatíte paušál ve výši 300 za měsíc. Pokud je to pro vás drahé, můžete využít některého z svépomocně budovaných archivů, například na <<http://www.htconnect.cz/zakony/>> najdete hlavní zákony pro podnikatele, nebo na <<http://www.geocities.com/CollegePark/3754/claw.html>> stránku Právní zdroje, kde jsou ke stažení hlavní české a mezinárodní právní normy a stěžejní normy mnoha vyspělých, a tudíž obchodně zajímavých států.

Pokud přeci jen dáte přednost službám profesionálů, server České advokátní komory

<<http://www.cak.cz/>> vás zatím moc nepotíší. Lépe pořídíte napø. ve Zlatých stránkách, nebo v adresáři právních služeb a institucí Iuridica na <<http://iuridica.eunet.cz/>>

Aktuální znění zákona za 3 Kč

Pøeèíst si text zákona vycházející ve Sbírce je jedna vè, a vyznat se ve spleti jednotlivých zmìn a vzájemných souvislostí vè druhá. Už jen takové aktuální platné znění zákona je docela oøíšek, protože ve sbírkovém provedení se zpravidla skládá z poloviny pùvodního textu a hromady zmìn a dodatkù. Sestavení aktuálních platných znění zákonù a podpora orientace v jejich souvztažnostech je proto hlavní pøidanou hodnotou právních informaèních systémù. Ty, aè urèeny profesionálùm, mohou velmi usnadnit orientaci i laikùm jedinou pøekážkou je zpravidla nemalá cena za poøízení, a zejména pravidelnou aktualizaci takového systému.

A kupodivu právi zde vám mùže Internet podat pomocnou ruku: i když se o tom mnoho neví, lze náš nejrozšíøenější a nejrozsáhlejší právní systém ASPI (Automatizovaný Systém Právních Informací) používat na dálku po Internetu. Staèí si na stránce <<http://www.byll.cz/aspi/>> stáhnout cca pùl mega prohlížeèího programu a manuálu, a pak se již mùžete rovnou spojit se serverem aspi.byll.cz a vyzkoušet si demonstraèní verzi pøístupu do nejèerstvìjší verze databáze. Za ostré použití pøitom zaplatíte lidovou cenu 2 Kč za jedno vyhledání a 3 Kč za prohlížení (stažení) úplného aktuálního znění libovolného právního pøedpisu.

Radí vám právník

Aø pøeètete zákonù sebevíc, není nad zkušenost, respektive nad kvalifikovanou právní radu. Pokud ji chcete pořídit levnì, nezbyvá, než spoléhat na poøady èi rubriky typu "Radí vám právník" jenže co øíkali v rádiu, zapomenete, noviny zahodíte. Asi by bylo pøijemné, najít všechny ty rady v archivu na Internetu a ještì se moci právníka zeptat e-mailem v kteroukoliv denní èi noèní dobu bez objednávání a dlouhého èekání.

Pokud také o nìem podobné sníte, vyzkoušejte tøeba Poradny serveru WebOffice na <<http://www.cabria.cz/wos/poradny.asp>> nebo Právní poradnu na <<http://www.vzdelani.cz/poradna/>>.

Dej si to patentovat

Patøíte-li k té tvoøivìjší èi podnikavìjší èásti národa, zajisté vás budou zajímat možnosti, jak své výtvoøy èi vynálezy chránit. Autorský zákon (kterému mimochodem podléhá i vše, co je publikováno na WWW stránkách) najdete na <<http://www.krovina.cz/studna/dokumenty/autz.html>>.

Pokud máte vlastní technické øešení a jste pøesvìdèeni o jeho jedineènosti, asi by se vyplatilo udìlat nìco pro jeho ochranu dle zákona ve spolupráci s Úøadem průmyslového vlastnictví <<http://www.upv.cz/>>, kde kromì informací o jeho fungování najdete napø. i pøehled stránek zahranièních patentových úøadù a databázi Ochranné známky, která má vlastní Web na <<http://www.oz.cz/>>. A protože podání patentu je vè administrativní pomìrni nároèná a o jeho pøijetí èi nepøijetí rozhoduje kdejaká formální malièkost, pravdìpodobnì využijete služby patentového zástupce. Jejich komora vám poskytne všechny potøebné informace, vèetnì databáze svých èlenù, na adrese <<http://www.patent-agents.cz/>>.

Chtěl bych být právníkem...

Pokud jste si právě řekli, že je lepší se uplatňováním práva živit, než za něj platit, pak se vám na Internetu nabízejí pochopitelně právnícké fakulty vysokých škol např. University Karlovy na <<http://www.prf.cuni.cz/>> či Moravákům Právnická fakulta Masarykovy university na <<http://www.law.muni.cz/>>. A pokud to vezmete hákem a budete chtít pracovat tam, kde berou právníci nejvíc, můžete se zapsat na School of Law Concord University <<http://www.concord.kaplan.edu>>, která před časem nabídla kompletní čtyřleté studium po Internetu za skvělou cenu 17 000 USD (má to ale háček titul vám uznají jen pro výkon praxe v Kalifornii).

A něco navrch

Ať vám lezou právníci krkem více či méně, můžete se jim rozhodně zasmát v "galerii (anti)právnických vtipů" na adrese <http://bulky.aecom.yu.edu/users/hrabe/pravnicke_vtipy/> nebo okusit nějakou tu recesi na P.U.É.i (Právnický Undergroundový Éasopis) studentů právnícké fakulty Západoèeské univerzity <<http://freeweb.coco.cz/PUC/>> či na neformální oficiálním oběsníku PrFMU "Z DRUHÝ RUKY" na <<http://bennyhills.fortunecity.com/lennybruce/453/>>.

Kdo hledá... - Hledání odpovědí - Vyhledávání v news a archivech FAQ

Potřebujete vidět, proč se váš poěítaè nechová, jak byste předpokládali? Jaký je ten poslední film s Bruceem Willisem? Jak často krmit sousedovy rybičky? Sháníte tip na dovolenou na kolech? Chcete přestavit koupelnu, a nevíte jak na to? Co dilat, když se vám rojí věely?

Odpověi na všechny tyto otázky byla donedávna jednoznaèná: Jdi do hospody, tam se dozvíš všechno, nebo aspoè sežeješ nikoho, kdo zná nikoho jiného, kdo se v tom vyzná / už to dilal. Jenže problémů je hodně a míst v hospodě poměrně málo (o momentální návštěvnosti a stavu návštěvníků nemluví). Kdyby se tak šlo zeptat všech lidí ne z jedné ulice nebo čtvrti, ale v celé republice, Evropě nebo na celém světě. Ale ono to jde! Na Internetu je na to dokonce specializovaná, po e-mailu a WWW nejpoužívanější služba: síťové noviny neboli Network news, či jen krátce news.

News je celosvětový systém elektronických konferencí, organizovaný do vzájemně poděízených skupin, podobně jako doménová jména. News původně vznikly v síti elektronické pošty USENET, jako dokonalejší náhrada poštovních konferencí jednotlivé příspěvky v nich už nejsou rozesílány do mailboxů účastníků, ale uchovávány a řazeny na speciálních serverech, k nimž se lze připojit z většiny moderních poštovních programů.

Hlavní výhodou news (kromě faktu, že do konferencí můžete nezávazně nakukovat, aniž by byla vaše schránka zasypávána hromadami příspěvků) je, že obsah jednotlivých diskusí poměrně dlouho uchovávají a jejich archivy jsou proto téměř nevyčerpatelnou studnicí nejrůznějších zpráv, rad a zkušeností -proští otázek a odpovědí na ně. Protože news je, jako ostatně všeho na Internetu, neskutečně hodně skupiny (konference) se poěítají na desetitisíce a poěty příspěvků v nich na deseti či možná stamiliony, přinášíme pár návodů, jak se v nich neutopit.

Hledání serverů a skupin

Abyste mohli news vůbec používat, potřebujete znát adresu nejbližšího news-serveru. Větší poskytovatelé připojení zpravidla provozují pro své zákazníky vlastní news-servery, většinou na adrese odpovídající konvenci news.doména_poskytovatele.cz. Přístup k nim bývá často pouze pod heslem, aby je nemohli zatěžovat zákazníci konkurence. Kromě toho můžete použít i některý z veřejně přístupných serverů, provozovaných zpravidla neziskovými organizacemi jejich přehled je ve vloženém článku "Vybrané domácí news-servery". V každém případě uplatníte při výběru serveru dvě základní kritéria: volte "po drátech" co možná nejbližší server, a pokud možno takový, který obsahuje všechny či alespoň většinu skupin, jež hodláte navštívit (s jedním možná nevystačíte, protože žádný server neobsahuje všechny existující skupiny, ale pouze určitým způsobem vybraný výsek). Jakmile se připojíte, můžete zkusit hledat konference, které vás zajímají, podle seznamu staženého ze serveru viz vložený článek "Jmenné konvence news".

Portály pro news

Protože news jsou do značné míry svět sám pro sebe, k jehož poznání a využívání potřebujete více znalostí než k samotnému brouzdání po Webu (vždy už jen odhalit slupinu podle zkratkovitého jména není vůbec triviální úkol), vzniklo záhy několik WWW serverů, které se na podporu práce s news specializovaly.

Mezi nejzavedenější z nich patří server [deja.com](http://www.deja.com) (dříve DejaNews) na adrese <http://www.deja.com/> či také známý Reference.COM <http://www.reference.com/> oba nabízejí komentovaný katalog skupin, přehled veřejných news-serverů a spousty dalších informací souvisejících s diskutováním po Internetu. Podobná služba pro skupiny našich německy hovořících sousedů se jmenuje Muenz.com <http://www.muenz.com/>.

Hledání v archivech

Pokud jste již úspěšně vytipovali nějaké ty skupiny, záhy stanete před problémem jak se v té haldě příspěvků vyznat a jak najít případnou starší diskusi na téma, které vás pálí, když z vašeho news-serveru možná dávno vyšuměla. Oba problémy vám v případě, že jednou za čas sháníte konkrétní radu, vyřeší archivy indexující obsah veškerých příspěvků podobně, jako hledáče obsah WWW stránek.

Tyto služby najdete samozřejmě na již zmíněných news-portálech, ale také u prohledávačů WWW, jako je Altavista či Hotbot (který přímo využívá technologii DejaNews). Bohužel v současné době žádný z domácích hledačů neumožňuje hledání v newsech. Svého času to sice uměl Atlas, nicméně během několika posledních rekonstrukcí jeho podoby zmizela i tato čestná výjimka.

Filtrování příspěvků

Pokud chcete sledovat některé širší skupiny pravidelně (a neučít se přitom k smrti), nezbude vám nic jiného, než při stahování nových zpráv automaticky filtrovat proud stahovaný z news-serveru na svůj počítač. Na rozdíl od pošty máte však větší možnost filtrování již na

stranì serveru.

Pro podporu inteligentního filtrování příspěvků podle nejrůznějších kritérií existuje celá řada specializovaného softwaru, např. systém NewsClip(TM) <<http://www.clarinet.com/newsclip.html>> a mnohé další, jejichž přehled naleznete na serveru Information Filtering Resources <<http://www.ee.umd.edu/medlab/filter/>>.

Kromě filtrování na vlastním osobním počítači se v poslední době začínají objevovat i aplikace provozované jako tradiční on-line služby, které pro vás "předvyberou" zajímavé příspěvky z dané oblasti například služba MovieLens <<http://movielens.umn.edu/>> nabízející názory a informace o nových filmech, která je pilotní aplikací systému GroupLens <<http://www.cs.umn.edu/Research/GroupLens/>>.

Na okraj

USENET je kromě rad také pravděpodobně nejbohatším zdrojem adres elektronické pošty. Systém, který je "tíží" z hlaviček příspěvků a automaticky generovaných podpisů Usenet Addresses Service, najdete na serveru MIT (Massachusetts Institute of Technology) na adrese <<http://usenetaddresses.mit.edu/>>.

Veřejně přístupnou službu, umožňující používat Network news přes své WWW stránky, s názvem Liquid Information, najdete na adrese <<http://www.liquidinformation.net/>>.

Zajímavý (ale bohužel dosti dlouho neaktualizovaný) prohledávač specializovaný na indexování návodu, rad, dokumentací HELP.cz provozuje firma Acron Communication známá především svým novějším projektem MONITOR.

Vybrané domácí news-servery

- Vysoké školy
news.cvut.cz
news.vscht.cz
news.vslib.cz
news.zcu.cz
decsys.vsb.cz
news.faf.cuni.cz
news.felk.cvut.cz
risc.upol.cz
csnews.vslib.cz (pouze české a slovenské skupiny)

- Poskytovatelé
news.cesnet.cz
news.eunet.cz
news.pvtnet.cz
news.vol.cz

Jmenné konvence - news

Názvy jednotlivých skupin jsou sestavované hierarchicky (zprava doleva, tedy opačně než domény nejvyšší úroveň na konci) podle následujících pravidel:

- národní skupiny končí na dvojnásobný kód země, stejný jako u domén nejvyšší úrovně (Česká republika cz)
- mezinárodní začínají rovnou jedním ze sedmi hlavních názvů oblasti:
comp - vše související s počítačem a "computer science"
news - vše, co se týká samotného systému network news a jeho provozu
rec - rekreace (sport, koníčky a jiné oddechové činnosti)
soc - jakákoliv sociální témata především společenské a politické otázky
talk - diskuse nad různými obecně kontroverzními tématy
misc - různé (cokoliv, co nepatří do výše zmíněných skupin)
- kdekoli dále v hierarchii se běžně používají následující jména jako:
alt - skupiny zabývající se "alternativním pohledem" na cokoliv
biz - skupiny zaměřené na podnikání
bit - skupiny transformované z listserverů sítě BITNET

Když se řekne... - "Kabelový modem" a "Powered by" aneb button..., Internetové pojmy, jak je ve slovníku nenajdete

Kabelový modem

- je krabička mezi zásuvkou kabelové televize a osobním počítačem, která umožňuje používat kabelový rozvod (přesněji jeden jeho segment, propojující několik obytných bloků) jako lokální síť s přenosovou kapacitou 10 Mb/s.
- není klasický modem (MODEM MODulator/DEModulator), i když vlastně také MODuluje a DEModuluje. Spíše se jedná o zařízení funkčně podobné koncové vysokofrekvenční části síťové karty, uzpůsobené pro provoz ve stávajících rozvodech kabelové televize.
- je od letošního jara k dispozici i v interním provedení, takže odpadá nejen část kabeláže a nutnost mít v počítači síťovou kartu, ale mnohdy (zejména v případě, že jej zakoupíte v novém PC) i značná část pořizovací ceny.
- není už tak drahý. Vzhledem k dokončení standardizace a právě začínající masové výrobě se má letos pohybovat jeho koncová cena téměř na úrovni běžných 56k analogových modemů, konkrétně mezi 100 a 200 USD, tedy přibližně mezi 3 a 6 tisíci korun.
- je vzhledem k pokrytí kabelovými rozvody, přijatelné ceně a slušné rychlosti horkým kandidátem pro masové připojení počítačů vybavených domácností nejen na Internet, ale i třeba na metropolitní síť vašeho místa, po níž byste si mohli (zdarma!) např. rezervovat knihy v místní knihovně či objednat donášku nákupu ze supermarketu.

Powered by... aneb button

- je forma propagace produktů (výrobků a služeb) na stránkách WWW, v podobě malých obrázků funkcí a mnohdy i provedením připomínající výrobní značku. Jedny z prvních symbolů vznikly na podporu zdarma šířeného WWW serveru Apache a operačního systému Linux. Asi proto, že na WWW serveru není na první pohled vidět, jaký software jej obsluhuje, dostaly podobu dnes již tradičního sloganu "Powered by..." česky snad "Poháněno nebo Běžící na... (čem)".

- je propagace založená zpravidla na loajalitì èi vzájemné výhodnosti: správce serveru, který se rozhodl pro urèitý software (zejména pokud se jedná o freeware), jistì rád upozorní na jeho kvality a zároveň se pochlubí pøíslušností ke komunitì jeho uživatelù atd. Tento princip lze využít i u mnoha dalších produktù, jako jsou napø. prohlížeèe jste-li autorem nijaké WWW stránky a preferujete urèitý prohlížeè, je pro něj stránka jistì optimalizovaná a vy mùžete svoji náklonnost vyjádøit napø. ikonkou s nápisem "Nejlepší vzhled s Netscapem".

- je tlačítko. Protože tyto ikony mají na stránkách spíše charakter navigaèního prvku než reklamní plochy, vžila se pro ni forma pøipomínající tlačítko, jehož stisknutím lze získat podrobnìjší informace (odkaz zpravidla vede na hlavní str

Komunikace

Malý průvodce Internetem - Nejslavnější prodavač bot se závazky

Jan Oharek

Znáte Ala Bundu a jeho legendární 4 touchdowny v jednom zápase? Pokud Ala nejen znáte, ale také jste si ho oblíbili, tento článek vás jistě zaujme. Tím nezasvěceným se tuto postavu a celý seriál Ženatý se závazky pokusím přiblížit. Potom se spolu podíváme na několik opravdu povedených českých, ale i zahraničních stránek, co se povalují všude možně na Internetu.

Jak to všechno začalo

Seriál, nebo chcete-li sitcom Ženatý se závazky (Married... with Children), se zrodil v hlavě dvou tvůrců (Ron Leavitt a Michael G. Moye) nikdy na konci roku 1986. Hned se jej chopila začínající televizní stanice FOX, pro kterou se stal Ženatý se závazky po dlouhou dobu její vlajkovou lodí. Seriál vznikl jako přesný opak šťastných rodinných sitcomů, jež se tenkrát v USA vysílaly např. Plný dům (Full House) nebo Cosby show. Naznačoval to i jeho pracovní název "Not the Cosbys" neboli "Žádní Cosbyové", který mluví opravdu za vše. U nás byl Ženatý se závazky vysílán na TV NOVA v naprosto nesmyslném nošení čase, což její bývalý generální ředitel zdůvodnil častým výskytem sexuálních průpovědek a narážek. Zajímavé jistě je, že slovenská televize VTV jej klidně vysílá o půl osmé večer, a nikomu to, zdá se, nevadí... Ale na druhou stranu se říká, že když TV NOVA tento seriál koupila, udělala tu nejlepší věc za celou dobu své existence.

Celý seriál je o rodině Bundových z Chicaga, Illinois, která nemá téměř nikdy žádné peníze. Jak by také ano, když Al Bunda, bývalý hráč amerického fotbalu na Polkské střední, je prodavačem bot v místním "nákupáku", a jeho žena Peggy je žena v domácnosti, která ovšem nemá ani páru, co je to například sporák nebo vysavač, a raději sleduje Oprah show ze svého milovaného gauče. Pokud seriál neznáte, tak vizte, že tato veselá dvojka má dokonce děti, a to rovnou dvě starší Kelly, které Al říká Melounek, a mladšího "synka" Buda. Další postavou do historie je feministická sousedka Marcy, jež milá v prvních čtyřech vysílacích sezónách za manžela Steva Rhoadese. Později se za podivných okolností provdala za nového manžela a nepracanta Jeffersona D\Arcyho.

Do hlavních rolí byli obsazeni tenkrát ještě ne moc známí herci, ze kterých se za ta léta vysílání postupně staly hvězdy první velikosti. Hlavní postavu Ala Bundy hraje Ed O Neill, jeho ženu Peggy Katey Sagal (katey.hypermart.net), Buda David Faustino a Kelly, dnes asi nejznámější a herecky nejaktivnější, Christina Applegate (www.christina-applegate.com) perfektní stránka, najdete zde snad všechny informace, co se dají o Christině sehnat). Marcy hraje Amanda Bearse (www.geocities.com/TelevisionCity/4343/index.html), Steva David Garrison a Jeffersona D\Arcyho Ted McGinley.

Bohužel musím vás neznalé zklamat seriál byl v červnu 1997 po odvysílání posledního dílu zrušen. Producenti zkrátka již nechtili platit 1,5 miliónu dolarů za jednu epizodu, což na jedné straně chápu, ale na té druhé je to od nich pěkný podraz, protože všichni herci byli ochotní hrát dál a seriál by si na sebe určitě dokázal vydílat. Stejně se ale Ženatý se závazky stal nejdéle vysílaným komediálním seriálem (sitcomem) v dějinách televize celých 11 let ho mohli v premiéře sledovat miliony diváků po celém světě!

Stránky ve světě

Ve světě můžeme nalézt spoustu stránek různých kvalit. Nikteré nabízejí pouze obrázky, jiné například celé díly ve formátu RealVideo (www.kepler.demon.co.uk/mwc/), ale samozřejmě,

že většina z nich poskytuje i základní informace v kombinaci s předešlým, např. tato: www.zenger.informatik.tu-muenchen.de/persons/paula/mwc/mwc.html. Kdo chce, může se třeba přihlásit do fanclubu MWC na adrese www.mwfc.com nebo se stát členem spolku NO MA\AM www.mwfc.com/nomaam/. Bohužel po ukončení seriálu mnoho stránek zaniklo, včetně i té oficiální společnosti Fox, nebo přestaly být pravidelně aktualizovány. K těm, které nebyly zrušeny, ale jejich aktualizace probíhají jednou za uherský rok, patří i druhá oficiální stránka společnosti Columbia/TriStar www.spe.sony.com/tv/shows/married/. Zde nalezneme opravdu jen ty nejzákladnější informace, jako co je to Married... with Children, kdo tam hraje, základní děj, a to je všechno, lidičky. Ale hezké je alespoň to, že stránku nezrušili jako televize Fox.

Nejlepší z nejlepších

Jak by měla vypadat pravá a nefalšovaná oficiální stránka, ukazuje podle mého sájt Bundyology, sídlící na adrese www.carl.ch/bundyology. Tvoří ji zarytý švýcarský fanda Andreas Carl. Vznikla dva měsíce před osudným zrušením 23. dubna 1997, a i přes skutečnost, že natáčení seriálu bylo ukončeno již před dvěma roky, je tato stránka stále pravidelně aktualizována (každé pondělí) a podle mého je pravděpodobně nejlepší na světě! O slavném seriálu zde nalezneme opravdu vše, a když říkám opravdu vše, tak mi víte! Spousta detailních informací, kombinovaných se správnou dávkou obrázků, dává dohromady opravdu skvělou stránku! A jak mi potvrdil sám Andreas, dává přednost podrobným informacím před obrovskými multimediálními soubory. Součástí Bundyology je i seznam s více jak 140 odkazy na ostatní "Ženaté" stránky po celém světě. Nechybí ani informace o vysílání MWC, včetně naší televize Nova nebo slovenské stanice VTV. Grafické zpracování je sice jednodušší, ale zato velmi přehledné. Taky nesmím zapomenout, že stránky jsou tvořeny rovnou ve dvou jazycích v angličtině i v němčině!

A co u nás?

V naší malé zemičce můžeme najít hned tři kvalitní stránky. Vzhledem k malému rozšíření Internetu je to poměrně hodně! Jedny z nich, Bunda Stránky, dělám já osobně, ale nebojte se, při jejich popisu zůstanu nestranný a objektivní alespoň doufám. Bohužel v době, kdy píšu tenhle článek, byly jedny stránky ze "slavné české čtyřky" nedostupné, přesněji Český Bundyland sídlící na adrese uvt312-3.ruk.cuni.cz/index.html, a tak vám o nich nedokážu nic povídit.

Bundí svět

Tato stránka byla úplně první, která se na českém Internetu objevila. Bylo to v době, kdy na televizi Nova stále ještě běžel Ženatý se závazky v premiéře. Její tvůrce, Petr Misák, si na ní dal opravdu záležet. Můžete ji nalézt na vlastní doméne bunda.lefro.cz. Přehřele informací, které zde tenkrát chyběly, byly najednou tu. Každý správný český Bundí fanda by je rozhodně neměl minout! Nalezne zde snad opravdu všechno, co by měl vidět. Bundí svět vyniká zejména kvalitně překládanými rozhovory s hlavními představiteli, českými zvukovými ukázkami v MP3 formátu, galeriemi obrázků každého člena ze Ženatého, ale hlavně si zde můžete objednat "pravé a nefalšované" tričko Alova spolku NO MA\AM (National Organization Men Against Amazonian Masterhood), což je v české verzi seriálu překládáno jako "Národní organizace mužů proti útlaku a nadvládě Amazonek". Dokonce zde naleznete i "Kampaň za záchranu Ženatého se závazky", která již ale v této době nemá moc velkou šanci na úspěch. Od svého založení vystřídal Bundí svět již celkem tři grafické podoby, z nichž já osobně znám jen tu poslední. S ní sice Petr také není "úplně" spokojen, ale zase na druhou stranu není nejhorší a mně samotnému se líbí. A co se obsahové části týče, Bundí svět je určitě obsáhlejší

než další a zároveň poslední česká stránka na Internetu Bunda Stránky. Aktualizován je, jak se to Petrovi

Bunda Stránky

Moje stránky vznikly mnohem později než výše zmiňovaný Bundí Svět, a to až za reprízy seriálu. Po obsahové stránce se Bundímu světu téměř vyrovnají, a navíc je zde plno nových a neotřelých vicí, které "jinde" chybí. Ze všeho bych asi vyzvedl BundaTest, jenž dokonale prověří vaše znalosti o Bundí rodině. Samozřejmě nesmí chybět tabulka těch nejlepších v Top 50. Další piknou vicí jsou opravdu velké a podrobné mapky Bundovic domku půzemí, 1. patra a sklepa. Velmi oblíbené jsou Vtípky ze seriálu výběr toho nejlepšího k zasmání. Nedávno přibyla první BundaGalerie plná fotografií. Svou fotogalerii tu má i samotná Christina Applegate. Nepopírám, že jsem hodně informací přebral právě z výše uvedené Bundyology. Mým snem bylo podle svého udělat českou kopii těchto stránek + něco navíc, což se mi i Petrovi úspěšně povedlo. Andreas ale na své stránce nasbíral a shromáždil opravdu takové množství informací, že je to téměř nadlidský úkol! Bunda Stránky naleznete na adrese bunda.fd.cz. Snažím se je aktualizovat alespoň jednou za týden.

Dobře načasovaná?

A nyní se dostáváme k oním nejčerstvějším stránkám, které vznikly teprve letos v dubnu! Můžete je nalézt na dlouhé adrese www.fortunecity.com/ěskyscraper/bitmap/565/. Doufám, že se na mne nebude autor zlobit, když tuto stránku nazvu českou Bundyology (nemá zatím svoje jméno), protože jí přímo z oka vypadla, a to jak po stránce informací, tak i grafické (úvodní obrázek dokonce je z Bundyology). Vzhledem k její krátké existenci na Webu (podle počítadla jsem byl 4. návštěvník) mi opravdu překvapilo, kolik informací jsem tam našel! Stejně jako u obou předchozích nabízí základní popis seriálu i jednotlivých epizod, české zvuky ze seriálu, ale asi nejvíce mě zaujalo 28 českých scénářů, které si zde můžete stáhnout. Tato stránka rozhodně stojí za návštěvu a perfektně doplňuje "fungující dvojku" na českém Internetu.

Na co ještě čekáte?

Doufám, že jsem vám trochu pomohl zorientovat se v nepřeberném množství stránek o tomto skvělém seriálu. Pokud tedy máte Internet doma či v práci a právě jste dorazili až sem, tak opravdu nevím, na co ještě čekáte vzhůru za Bundovými na Web!

Modem pro cestovatele - ActionTec DataLink V.90

Martin Kybal, Online Services

Mezi stolními modemy se rychlost 56K již stala standardem, u modemů typu PCMCIA tento přechod právě probíhá. Prvním zástupcem této nové vlny v naší redakci se stal modem ActionTec ataLink V.90.

Je určen pro mobilní uživatele přenosných počítačů, kteří chtějí být vždy a za všech okolností on-line. Tedy pokud tam budou mít telefonní linku. Modem je dodáván s poměrně slušným příslušenstvím, k němuž patří připojovací kabely pro telefonní linku a telefon, dále linkový přepínač pro připojení modemu a telefonu na jednu linku. Nechybí spojka pro připojení na konektor typu RJ-11. Samozřejmostí je disketa s ovladači pro dnes nejrozšířenější operační systémy Windows 95/98 a NT. To, že je modem určen pro opravdové cestovatele, dokládá přítomnost programu TravLink. Ten slouží k nastavení pracovního režimu modemu podle podmínek v dané zemi. Celkem je k dispozici 37 národních nastavení včetně České republiky a Slovenska.

Instalace a provoz

Možná to nikomu se špatnými zkušenostmi bude znít podezřele, ale modem stačilo zasunout do PCMCIA slotu notebooku. Systém Windows ohlásil nové zařízení a požádal o instalaci disketu. Po jejím vložení do disketové mechaniky se zkopírovaly příslušné ovladače, a bylo hotovo. Od toho okamžiku byl modem připraven k provozu. Dalším krokem je nastavení místních parametrů. K tomu slouží již zmíněný program TravLink. Po jeho instalaci se výběrem národní vlajky zvolí země používání, a potvrdí se. V modemu se tím nastaví způsob vyzvánění, parametry vytáčení a další provozní údaje, které se mohou v jednotlivých zemích lišit. Mezi zeměmi na výběr je většina evropských, ale i například Japonsko, USA nebo Tchaj-wan. To pro opravdové cestovatele. Nás ostatní asi uspokojí samotné nastavení pro ČR.

Po této jednoduché přípravě už nastává vlastní provoz. K dispozici jsem měl "56kilové" připojení k síti Internet přes poskytovatele CZCOM. Na digitální lince se modem spojoval na dvou rychlostech. Nejvyšší připojení bylo na 46 666 bitů za sekundu, ale do 10 minut se modem vždy odpojil. Delší spojení se mi nepovedlo. Na těchto rychlostech se již kvalita linky projevuje velmi výrazně. Stačí malé rušení, a modem spojení ztrácí. Ale při snížení rychlosti na 44 000 bitů si již modem s linkou poradil a držel bez problému více jak 2,5 hodiny. Při tomto připojení stáhl 23 MB dat. Zvláště u modemů této rychlostní kategorie se vyplatí trochu zkusit, a maximální rychlost nemusí být vždy tou nejlepší. Při testu stahování z FTP serveru dosahoval modem vyrovnané rychlosti 4,76 Kb za sekundu, kdy se mu ještě podařilo mírnou kompresí zvýšit rychlost přenosu. Pro názornost: Za 15 minut stahování byl schopen přenést 4,45 MB dat.

ActionTec je samozřejmě faxmodem, takže je možné ho používat k přijmu a odeslání faxů. K tomu poslouží program Trio DataFax. Mimo faxování je program Trio určen jako hlasový záznamník a hlasová pošta. Může provozovat několik uživatelských schránek, přijímat vzkazy a přeposílat faxy na předem zadané číslo.

Závěr

Modem ActionTec DataLink V.90 je spolehlivý přístroj pro datovou komunikaci, určený pro cestující uživatele. Nabízí snadnou konfiguraci provozních parametrů a přizpůsobení na odlišné telefonní sítě v různých zemích. Dokáže navázat velmi stabilní spojení a udržet ho po

dlouhou dobu. Nutno ocenit i snadnou a bezproblémovou instalaci. K modemu se dodává jak anglický manuál, tak i česká dokumentace v elektronické podobě. Modem je homologován pro provoz v české telefonní síti. Kromě toho má homologaci i pro Slovensko.

Faxmodem ActionTec DataLink V.90

- + stabilita na lince
- + snadná instalace
- + podpora národních nastavení

K testu zapůjčila firma: ComDis, s. r. o.,
Kalvodova 2, Ostrava
Záruka: 5 let
Cena: 6 500 Kč (bez DPH)

Internet2 ožívá

Pavel Houser, Jan Lipšanský

Internet se stal komerčním médiem a dnes již asi jen málokdo z jeho uživatelů ví, že původní Internet představoval akademickou síť, která sloužila k rychlejšímu vyměňování vědeckých poznatků mezi univerzitami a vědeckými pracovišti (především v USA). Navrátit se ke kořenům účelu Internetu, tedy vědeckým a studijním účelům, se rozhodly opít americké univerzity. Ve středu 24. února byl proto spuštěn projekt Internet2, který by měl urychlit spojení akademických institucí a výzkumných pracovišť. Internet2 není žádnou horkou novinkou, je pouze vyvrcholením pětileté snahy o propojení 140 amerických univerzit, jež by umožnilo studentům a profesorům vést konzultace v reálném čase nebo např. spolupracovat ve virtuálních laboratořích.

Síť Abilene

Projekt bude stát 50 milionů dolarů ročně, a jeho základem je Abilene páteřní síť z optického vlákna za půl miliardy dolarů, vyvinutá na University Corporation of Advanced Internet Development ve spolupráci s Qwest Communications, Nortel Networks, Cisco Systems a Indiana University. Abilene přenáší data rychlostí 2,4 gigabity za sekundu (což je, jen tak mimochodem, asi 4 000krát rychleji, než umožňují dnešní modemy). Díky této rychlosti umožňuje Abilene přenášet nastrojované video bez nežádoucích přerušování. Internet2 bude propojen i s dalšími výzkumnými a vzdělávacími sítěmi, např. Network Service nebo Clinton Administration's Next Generation Internet (vládní výzkumná síť, která je 100 až 1 000krát rychlejší než normální Internet). První firmou, která by se měla k Internet2 připojit, bude IBM, jež se bude podílet na vývoji technologií zvyšujících bezpečnost přenosu po rychlých sítích. Internet2 sice není přístupný pro veřejnost, jeho účinek se však blahodárně projeví odlehčením veřejných linek.

Síť Abilene dnes obnáší zhruba 20 000 km optického kabelu mezi New Yorkem a Seattlem. Spojuje přibližně 70 institucí z akademické a vědecké sféry linkami o rychlosti 2,4 Gb/s. Infrastruktura byla vybudována mj. díky sponzorské účasti firem z komerční sféry, přičemž k hlavním partnerům projektu patřily Cisco, Nortel a Qwest.

Při oficiálním spuštění sítě Abilene byly demonstrovány i další možnosti vysokorychlostní komunikace: kromě ukázky přenosu videa došlo také k transferu elektronické podoby knihovny (velikost přibližně 1 TB) a předvedení možností telemedicíny.

Abilene je jednou ze dvou páteřních sítí, které mají vytvořit Internet2. Druhá část je tvořena sítí vBNS, za níž stojí americká National Science Foundation a MCI WorldCom. Předpokládá se, že první zkušenosti s fungováním Internetu2 také pomohou doladit další verzi protokolu IP, IPv6.

Internet2 spuštěn téměř bez zájmu

O budování zahraničních vysokorychlostních sítí se u nás psalo minimálně od konce roku 1996 (alespoň pokud mohu posoudit podle Computerworldu). Když byl pak Internet2 (respektive jedna z jeho částí, tzv. Abilene) oficiálně spuštěn, probíhlo to 24. února téměř bez zájmu.

Myslím, že hlavní příčina je psychologická. Největší pozornost se k němu vrací (v rychle se rozvíjejícím IT světě to pak platí obzvlášť) soustřeďuje dlouho před jejich uvedením v reálný

život, nebo pak už se stávají trochu nudnými a není o čem spekulovat.

Příběh první: Netscape

V případě Netscapu byly úvahy o tom, kdo ho koupí, velmi vděné od chvíle, kdy se ekonomické výsledky firmy propadly do výraznějších červených čísel a Internet Information Server a Apache se prosazovaly na úkor serverových řešení Netscapu stále zřetelněji. Koupí Netscape Sun? Nebo to bude Oracle? Názory se různily.

Ve chvíli, kdy k akvizici společnosti Netscape skutečně došlo, neshledala již většina komentátorů událost zdaleka tak zajímavou. Byl to pouhý suchý fakt, o němž jistě stojí za to informovat, ale to je asi tak všechno.

Proč?

Informační technologie nejsou pouze otázkou praktického nasazení, zájem o ně souvisí i s něčím jiným. Do jisté míry (třebaže správce sítě, která prostě musí fungovat, má zřejmě jiný názor) se jedná o jakousi intelektuální (slovní, matematickou...) hru. V této souvislosti lze samozřejmě spekulovat, nakolik je tento rozměr vlastní právi počítačem, a nakolik má širší dopad (což je celkem zřejmé).

Každopádně je faktem, že o věcech se mluví jaksi "napřed". Ve chvíli, kdy se skutečně realizují, ztrácejí již část ze své zajímavosti. V případě Internetu příští generace se už vše podstatné vidělo dopředu, přenosy terabytových souborů či další aplikace dostupné videcké a akademické sféře byly celkem detailně popsány. Teď už budou "jenom" prakticky používány.

Realita se mnohdy ubírá jinudy

To zajímavé podle mého názoru ovšem začíná tam, kde se vize nesplní. Vezmeme si takový proces, jaký se realizuje u konsorcia W3C. Tomu je nejprve něco někým navrženo jako standard, v několika fázích se to schvaluje, ale i pokud ke schválení dojde, nemusí to ještě být implementováno (třeba výrobci webových prohlížečů) a ve skutečnosti rozšířeno. Typickým příkladem je vektorová grafika na Webu. Ze všech těch různých návrhů typu VML, PGML a dalších zkratk tak nějak sešlo (nebo alespoň usnuly). Tato skutečnost se ovšem už tolik

Otázka pro druhé

Vše souvisí zřejmě s předpokládaným zájmem čtenářů (asi jen málokdo je rád požád o tomtéž) i publicistů (asi jen málokdo rád píše požád o tomtéž, leda snad výhradně kvůli penězům). Z tohoto důvodu je začátek soudního sporu s Microsoftem velmi populárním tématem. Jak se proces vleče, odkládá, komplikuje, znovu projednává a odrokuje, zájem klesá. Tudíž se o celé věci píše čím dál méně, a ve chvíli rozhodujícího závěru (pokud ten závěr opravdu nestojí za to) se už o něm nedozví skoro nikdo.

Proč média jednoduše nevyčkají a nesoustředí se nejvíce na ono "rozhodující" období? Proč není informace strukturována způsobem krátká zpráva při zahájení procesu a dlouhá na jeho konci? Hlavní příčinou je nejspíš konkurence, každý se pochopitelně snaží přinést určitou informaci jako první.

Nejde mi přitom o vymyšlení nějakých zpravodajských bomb za každou cenu. Chci jen říci, že tižší události je mnohdy položeno na časové ose před její vlastní realizaci. Skoro se

vnucují spekulace o tom, že věci v podobě èistých vizí, idejí a pøedstav se faktickou realizací tak nijak "špiní" (toto místo se mi však nezdá být ideálním pro zamýšlení se nad platónskou filozofií).

Závìr

Zbývá upozornit na charakter každé, i dobré vize nezabývá se detaily, spíše jen principy.

A je tudíž pochopitelné, že zdaleka ne všechny popisované technologie se ve skutečnosti vůbec zrealizují. Možná se naplní pozdìji, nebo trochu jinak, než bylo vizionáři pøedpokládáno. Proto se nedivme, že dosud v každé naší zásuvce není Internet, že náš elektrický sporák je sice důkladně políty kávou, ale ne právě tou z Javy, a že vektory na Webu v tuto dobu pøíliš nepotkáváme. Ve chvíli, kdy se věci pøelévají do praxe, je mediálně zajímavá už úplně jiná technologie. Hra pokračuje, a ono napětí mezi ideou a realitou trvá dál.

Vybíráme nový modem

DAVID PROCHÁZKA

Jak již delší dobu pozoruji, mnoho lidí v mém okolí si myslí, že modem je zařízení, které umožňuje připojení počítače nebo počítačové sítě do Internetu. V tomto mají naprostou pravdu, ale nemají žádnou představu o jeho dalším využití, o principu, jak toto zařízení funguje. Takže pokud by si nějaký modem chtěli koupit, tak mohou často dát přednost vizáži, ceně, ale ne zcela kvalitě, která je u modemů velmi důležitá. Jestliže i vy nemáte zcela jasno v těchto věcech nebo si chcete v brzké době nějaký modem pořídit, tak vizte, že se vám pokusím v tomto článku objasnit co nejvíce víc.

Co je to modem

Modem je zařízení, které umožňuje přenos dat po telefonní lince mezi dvěma počítači nebo počítačem a dalším jiným zařízením. Modem se dá trochu přirovnat k faxu, protože fax také posílá a přijímá data. Rozdíl je v tom, že modem dovede velmi rychle přepínat mezi přijímáním a zasíláním dat. Funguje to tak, že počítač pošle přes modem nějaká data druhému počítači, který v průběhu zasílání průběžně odpovídá, zda zasláná data byla doručena v pořádku. Samozřejmě, že modemy musí být na obou stranách spojení.

Jak rychlý modem zvolit

Tato volba záleží na tom, k čemu budete modem používat. Jestliže ho budete používat na faxování nebo komunikaci se vzdálenou sítí, stačí vám modem pomalejší 14,4 Kb/s (v dnešní době jen těžko seženete v českých obchodech pomalejší modem než 33,6 Kb/s, protože se prodávají modemy určené hlavně pro Internet, které, jak z další části vyplývá, musejí být poněkud rychlejší). Jestli budete ten váš používat na Internet, tak zvolte modem minimálně 33,6 Kb/s. Právě tento používám já a jsem s ním naprosto spokojen. V místech, kde bydlím, se sice obvykle spojují plnou rychlostí, ale jsou chvíle, kdy jsem připojen i rychlostí nižší, takže by se mi rychlejší modem vůbec nevyplatil. Ale pokud vám nebude vadit větší investice, obvykle něco přes 3 000 Kč, tak zvolte modem 56,6 Kb/s. Na našem trhu se občas vyskytují i modemy s rychlostí 64 Kb/s, ale jsou ve zdejších podmínkách zbytečně nákladnou investicí, protože se s nimi jen těžko spojíte udávanou rychlostí. A internetoví poskytovatelé udávají, že se u nich můžete spojit až rychlostí 56,6 Kb/s, tak tomu moc nevěřte a buďte rádi, že se s modemem 56,6 spojíte rychlostí kolem 50 Kb/s. Bohužel už neplatí, že by byl veškerý nějak extrémně slabý provoz, protože se veškeré a v noci připojuje hodně jednotlivců a studentů, kteří využívají levnějších telefonních poplatků.

Externí, nebo interní?

Toto rozhodnutí ponechávám na každém potenciálním kupci. Já osobně prosazuji spíše modemy externí, protože je můžete kontrolovat, co právě dělají. Na předním panelu je několik LED diod (u dražších modemů je obvyklý i displej z tekutých krystalů), které znázorňují například je-li modem zapnut, zda data přijímá nebo odesílá, jestli vytáčí hovor nebo se již spojil se vzdáleným serverem. Některé z externích modemů mají také zabudovaný mikrofon a reproduktor, takže můžete pomocí modemu i telefonovat. Mnoho z těchto funkcí interní modem neumožňuje. Jak již jsem zmínil, nevíte, co modem právě dělá, nemá interní mikrofon a reproduktor, ale obvykle lze tyto dvě periferie napojit do audiokonektorů, které jsou umístěny vedle konektorů vstupu telefonní linky a výstupu na telefon. Ale nemohu jen kritizovat, když jsou věci, jimiž interní modem předějí externí. Jednou z nich je třeba úspora

místa, druhou cenu. Interní modem bývá o několik set korun levnější než jeho externí konkurent.

Cena, nebo kvalita?

U modemů má přednost vždy kvalita. Nezáleží na tom, zda je modem interní nebo externí, ale záleží na značce a kvalitě. Modem je investice, na které bychom neměli v žádném případě šetřit, protože vás u levnějšího a méně kvalitního modemu může později nepříjemně překvapit například časté "padání" spojení a malá prostupnost. Na našem trhu jsou, podle mého názoru, jedny z nejlepších značek Microcom a Well (a nejen tyto, viz naše pravidelné recenze pozn. red.). U poslední jmenovaného musím upozornit, že výrobce poskytuje na všechny typy těchto modemů záruku neuvěřitelných 5 let. Jsou i výrobci, kteří poskytují záruku doživotní, ale nejsem si jist, že jsou tyto značky běžně k mání a myslím si, že jejich cena také není zrovna lidová.

Závěrem

Modemy jsou stále přístupnější i pro méně majetné oběany, a o Internetu se dá tvrdit v podstatě totéž. Modem by měl být výbavou každého nového počítače, ale i přídatnou periferií staršího PC. Jestli stále nevíte, jaký typ si zvolit, sledujte pravidelné recenze v PC WORLDu, v rubrice Komunikace. V poslední době se zde objevily recenze modemů Olitec (PC WORLD 1/99), Kortex, ActionTec, DeskPorte, Diamond (2/99) a GVC, Taicom a WELL (4/99). Další recenze se samozřejmě připravují.

Buďte off-line! Nìco málo o off-line prohlížeèích

Jan Lipšanský

Znáte to... Sedíte doma pøed poèítaèem, off-line píšete dopisy, abyste pak celou várku odeslali naráz, a pøitom pøemýšlíte, kde ještě ušetøit, když se chcete na Internetu podívat na tuhle, tamtu a onu stránku, a pøipojení je kvůli poplatkùm Telecomu sakra drahé. Tehdy nastává chvíle, kdy můžete využít off-line browser.

Co to je off-line browser?

Prohlížeè jako každý jiný, který vám však umožní stáhnout si kompletní webové stránky tak, abyste si je po odpojení od Internetu mohli v klidu prohlédnout. Data se ukládají do speciální složky na hard disku, a je jenom na vás, zda si uložíte všechny texty i s obrázky, reklamou a odkazy, nebo jen holé stránky.

Co by mìl umìt správný off-line prohlížeè?

- Uchovávání stránek na disku

Principem práce každého off-line browseru je uchovávání stránek na disku. Jejich prohlížení je rychlé, pokud se držíte v rozsahu stránek, které už jsou na disku pøipraveny. Off-line prohlížeè tedy musí pøedvídat, jaké stránky budete potøebovat.

- Pravidelnì obnovovat stránky

Také musí pravidelnì obnovovat stránky, které se obèas miní. Kousek Internetu, jež bude udržovat a aktualizovat, si každý off-line agent vybírá vlastní metodou. Nìkteré se snaží hádat, jaké stránky potøebujete, jiné analyzují obsah cache vašeho prohlížeèe.

- Nastavit rozsah a dobu nahrávání

Mìl by umìt nastavit startovní stránku, hloubku stahování a druhy stahovaných souborù, pøièemž se dá zadat i horní limit velikosti stažených dat. Mìl by umožnit vypracovat èasový rozvrh stahování, s možností automaticky pracovat v noci apod.

- Pøístup k nahraným datùm formou proxy serveru

Tento rys je pomìrnì nový, ale teì už se v off-line prohlížeèích objevuje pravidelnì. Døíve byla stažená data uložena ve vlastním formátu, ke kterému se pøistupovalo pøímo za pomoci off-line prohlížeèe. Øešení s proxy serverem je pružnìjší a umožňuje také sdílení cache mezi více

Jak nastavit off-line prohlížeè?

Každý se samozøejmì nastavuje v jednotlivostech jinak, ale výše uvedené prvky jsou stabilní. Nejprve zadáte URL adresu stránky, již chcete stahovat, a tuto adresu si nijak nazvete. Dejme tomu ji pojmenujete Garfield a budete stahovat data ze serveru www.garfiled.com (potíš vás pánbùh, když to skuteènì zkusíte: jsou tu gigabajty dat). Pak zadáte hloubku stahování (poèet úrovní, které chcete stáhnout vnoøení adresáøù), typ a maximální velikost souborù (také se dá zadat, zda nahrávat obrázky, nebo ne, zda stahovat i stránky z odkazù na jiné servery, apod.). Nastavte i dobu, kdy chcete stahovat, pøípadnì automaticky pøi každém pøipojení na Internet. A hlavnì nezapomeòte urèit adresáø, do nìž se vám data budou ukládat.

Kde si nahrát off-line prohlížeče?

Na dalších stránkách vám nabízíme méně známé off-line prohlížeče (neuvádíme zde např. GetRight či Black Widow, o nichž jsme psali v PC WORLDu 11/98) spolu s informacemi o tom, zda jsou zdarma, či jde jen o trial verze, a na jaké adrese jsou ke stažení. Dokonce přidáváme pár perliček jako off-line browser pro perl či DOS.

Nyní vám nezbyvá, než si stáhnout oblíbené stránky, a v klidu si sednout a číst a číst. Máte-li na to čas.

Web Downloader 2.2
freeware, www.inext.cz/www/tvalusek/webdown.html

Autorem tohoto programu je Oleg Ěernavin, a je k dispozici v české (jako jeden z mála) i anglické verzi. Umí všechny potřebné náležitosti výše popsané, navíc dovoluje stahovat i ze stránek chráněných heslem (jste-li autorizovaný uživatel), lze kopírovat URL přes schránku, a je zde zabudována podpora funkce drag and drop. Na Internetu se můžete ještě setkat s jeho modifikovanými verzemi pod názvy Mass Downloader 1.1 nebo Offline Explorer 1.0.

Surfbot 3.0
shareware, www.surflogic.com/sb30menu.html

Stejně jako v předchozím případě si exaktně určíte, o které stránky máte zájem, jak často se mají aktualizovat, do jaké hloubky má Surfbot sledovat linky, jaké typy souborů vás zajímají. Verze 3.0 funguje jako plug-in. Rozšíří Netscape Navigator či Internet Explorer o svá funkční tlačítka, a veškerá činnost Surfbotu se tak odehrává uvnitř okna prohlížeče. Pokud s programem nepracujete, vidíte jen jedno tlačítko v titulkovém pruhu prohlížeče.

WebWhacker 3.2
shareware, www.bluesquirrel.com/products/whacker/whacker.html

Název Whacker evokuje sloveso "whack", které znamená prosekat nebo probít. WebWhacker nabízí všechny funkce, jež jsem již zmínil, navíc pak za uživatele obstará správné nastavení proxy cache, stromově zobrazí stahovanou WWW stránku, s možností ručně zadat pokračování nahrávání z některé odbočky. Díky tomu se dají přesně vymezení vámi žádané oblasti a ušetříte si zbytečné stahování některých jiných stránek ze serveru. Na výše uvedených stránkách se pak zajistě podívejte i na další dva "stahovače" s velmi podobnými funkcemi jako WebWhacker - Grab-a-Site a GrabNet (obojí freeware).

RFAT: Netscape off-line
freeware, cs.felk.cvut.cz/~xmasam/rfat.zip

Chtěli jste někdy v Netscapu uložit celou stránku i s obrázky? Nebo jenom zblíží projekt spousty stránek, a doma si je pak v klidu prohlédnout nebo vytisknout? K tomu není potřeba off-line browser, stačí si pouze nastavit maximální velikost cache, a až skončíte své surfování, spusťte v cache adresáři program RFAT.EXE. Co se stane? Všechny soubory Mxxxxxxx.xxx se přejmenují na jejich původní internetovské názvy, vytvoří se adresář NEW, ve kterém jsou modifikované HTML soubory (modifikace spočívá ve změně odkazů u atributů HREF, SRC tak, aby nesměřovaly do sítě, ale na lokální disk), a pak už stačí přepsat původní HTML soubory těmi z adresáře NEW, celé to zapakovat a surfovat doma off-line.

WebCopy

freeware, <ftp://inf.ut fsm.cl/pub/utfsm/perl/webcopy.tgz>

WebCopy je perl program (což znamená, že jej ocení jen unixáři) pro stahování zadaného URL, a to volitelně i těch, které jsou z něj odkazovány. Pomocí mnoha přepínačů lze upravit způsob nahrávání. Kvůli zabránění nekonečného stahování lze stahovat pouze soubory z jedné domény, ostatní odkazy se neprocházejí. Seznam URL, které se neprošly, se ukládá do souboru W.log, což usnadňuje pozdější vyhledávání. Program nepodporuje Robot Exclusion Standard. Způsob použití: `webcopy [options] http://host:port/path/file [http://proxy:port]`

Backstreet Browser and File Viewer 1.3a

shareware, www.softwaresolutions.net/backstreet

Tento off-line browser vám umožní stahovat webové stránky bez grafiky, Javy, zvuků a dalších zdrojů. Veškeré ostatní funkce má obdobné jako všechny předchozí.

Teleport Pro 1.29

shareware, www.tenmax.com/pro12.exe

Teleport Pro 1.29 po zadání oblasti stahuje na hard disk až 25 souborů najednou. Také upraví odkazy ve všech HTML souborech tak, aby se vám otevřely v prostředí vašeho počítače. Dokáže si rovněž poradit s CGI a ASP skripty tím, že jimi vygenerovaný obsah uloží jako HTML, což většina ostatních programů postrádá.

Disco Pump 2.0

shareware, www.ars.ru/eng/products/discop.asp

Stejně jako všechny ostatní off-line browsery, i tento nahrává webové stránky na hard disk, a dokonce je třídí do stromové struktury, takže máte mnohem lepší přehled a přístup k nahraným údajům.

Webleech 2.4

freeware, www.voodoo-software.com

Tento prográmk umožňuje prohlížet si webové stránky jako soubory a složky ve Windows Exploreru. Nabízí také možnost jednoduše si vybrat některý soubor a pak jej nahrát na hard disk. Jediné, co zaráží, je velikost instalačního souboru, která je pro off-line browser skutečně mimořádná 3,6 MB.

Eurocast 1.0

freeware, www.eurocast.net/setup/setup020.exe

Eurocast je speciální off-line browser, který stahuje na lokální hard disk poslední výsledky amerického fotbalu, zprávy z burzy a běžné zprávy. V době testování byla k dispozici holandská verze, německá a anglická se připravovaly.

SQL server Oracle8 for NT pro náročné

Jaroslav Fikker

Všechny organizace dříve nebo později narazí na problém, jakým způsobem zpracovávat a uchovávat pracovní nashromážděná data. Jedním z možných řešení je nasazení některého z databázových serverů. Jejich výhodou oproti tradičním PC databázím je zejména rychlost a spolehlivost. Mezi firmy udávající směr vývoje v této oblasti patří již několik let také společnost Oracle.

Vlajkovou lodí zmíněné firmy je Oracle8, patřící mezi objektové relační SQL databáze typu klient/server. Důležitou charakteristikou relačních databázových systémů je skutečnost, že fyzická struktura databáze (určité soubory na disku, do kterých se ukládají databázové informace) je před koncovým uživatelem skryta. Uživatel vidí pouze logickou strukturu dat (databázové tabulky) a nemusí vůbec nic vidět o jejich fyzickém uspořádání. O mapování dat ze sloupců a řádků tabulek do souborů uložených na disku se stará databázový server. Výhodou databází klient/server oproti tradičním PC databázím (např. dBASE, FoxPro) je kromě rychlosti a spolehlivosti také rozdělení zátěže mezi klientský systém a databázový server. Na straně klienta běží aplikace, pomocí které uživatel pracuje s daty. Databázový server provádí správu datových zdrojů pro více klientů. Teoreticky můžete obě části systému spustit na jednom stroji, ale tím se připravíte o řadu výhod tohoto typu aplikací.

Instalace

Bouřlivý rozvoj informačních technologií je doprovázen stoupajícími nároky uživatelů na zjednodušení správy a údržby aplikací. Tomuto všeobecnému trendu se podřídila i firma Oracle při vývoji databázového serveru Oracle8, který je k dispozici pro celou řadu platform (různé typy UNIXu, Windows NT, NetWare atd.). Pro testovací účely jsem měl zapůjčenu verzi určenou pro systém Windows NT. K instalaci tohoto produktu potřebujete server s procesorem třídy Pentium, 48 MB RAM (doporučuji podstatně více) a 200 MB volné diskové kapacity.

Vlastní průběh instalace zajišťuje Oracle Installer, s jehož pomocí snadno a rychle zprovozníte celý databázový systém. Služeb této aplikace ale využijete i později při aktualizaci nebo odstraňování jednotlivých produktů Oraclu. Poslední verze tohoto nástroje dokonce umožňují spravovat několik oraclovských instalací. Není tedy problém provozovat na jednom počítači několik verzí stejného produktu.

Jestliže patříte mezi zájmovníky v oblasti databázových technologií, jistě v průběhu instalace uvítáte možnost automatického vytvoření počáteční databáze, která obsahuje všechny komponenty potřebné k další práci uživatelské účty, systémový identifikátor, tabulkové prostory (tablespace), datové soubory, soubor s inicializačními parametry, soubory transakčního žurnálu (redo log files), řídící soubor a systémový katalog (data dictionary).

Pro komunikaci v prostředí klient/server používá Oracle8 software Net8, který pracuje nad běžnými síťovými protokoly (např. TCP/IP, SPX). Jeho úkolem je zajistit spojení mezi klientskou aplikací a databázovým serverem. Aby vše správně fungovalo, je třeba na serveru i na pracovních stanicích vytvořit několik konfiguračních souborů. K tomu slouží nástroje Net8 Easy Config a Net8 Assistant napsané v Javi.

Správa databáze

Obyčejní uživatelé komunikují s databázovým serverem většinou prostřednictvím nějaké na míru ušité klientské aplikace. Proto by se při výběru vhodného databázového řešení měl klást důraz především na možnosti, které daný systém nabízí správcům. V této oblasti má Oracle8 opravdu co nabídnout. Obsahuje totiž ucelenou sadu nástrojů a průvodců, jež poskytují vše potřebné pro optimální konfiguraci databázového serveru.

Oracle Enterprise Manager představuje integrovanou správcovskou konzoli, určenou k administraci všech oraclovských databází v síti z jednoho místa. Ke své činnosti využívá agenty (Intelligent Agent) a demony (Communication Daemon), jež jsou nainstalovány na jednotlivých serverech. Z prostředí Enterprise Manageru je možné spustit řadu dalších nástrojů, určených pro řízení dílčích operací. Mezi tyto nástroje patří Instance Manager (spuštění a ukončení běhu databáze, prohlížení a úprava inicializačních parametrů a správa uživatelských připojení), Schema Manager (vytváření, změny nebo rušení objektů ve schématech), Security Manager (správa a údržba uživatelských účtů, profilů a rolí), Storage Manager (správa tabulkových prostorů, rollback segmentů a datových souborů), SQL Worksheet (spuštění SQL příkazů, PL/SQL kódu a skriptů), Backup Manager (zálohování a obnova databáze), Data Manager (export a import dat) a Software Manager (správa všech aplikací z jednoho místa).

Oracle8 nabízí také několik průvodců, jež mohou výrazně urychlit provádění některých akcí vytvoření databáze, migraci dat ze starší verze systému, konfiguraci síťového prostředí atd. Díky podpoře technologie SMS (Software Management System) firmy Microsoft lze využít výhod tohoto systému ke snadné distribuci klientských i serverových částí kompletu Oracle8 pomocí předdefinovaných "balíčků".

Závěr

Oracle8 poskytuje uživatelům kvalitní řešení, vhodné pro vytváření síťových databázových aplikací. Mezi přednosti tohoto systému patří především výkonnost a spolehlivost databázového serveru, podpora moderních technologií (např. ActiveX, JDBC) a přítomnost řady nástrojů výrazně zjednodušujících správu a údržbu celého systému. O oblíbenosti použitých technologií svědčí i nedávno zveřejněná zpráva Dataquestu, podle které si společnost Oracle již tři roky po sobě udržuje dominantní postavení na trhu s databázovými systémy pro Windows NT.

Oracle8 for Windows NT

- + výkon
- + spolehlivost
- + Oracle Enterprise Manager
- + podpora národního prostředí

Jak ovládat svá webová hesla

Judy Heim, PC WORLD US

Ve světě Internetu, kde najdete skoro všechno zadarmo, je jediným obživem, o něj se musíte starat, vaše vlastní osoba. Stránky jako např. New York Times (www.nytimes.com) vám dovolí si prohlédnout jejich drahocenný obsah, jedině když vyplníte údaje o sobě: pohlaví, věk, příjem atd. Nemusíte uvádět své pravé jméno, ačkoliv pro ověření je obvykle potřebná e-mailová adresa. Mnozí internetoví guru nám radí, abychom si pro různé stránky a služby stanovili různá jména a hesla, a abychom je často obměňovali. Nechci vás podceňovat, ale normální člověk si všechna ta hesla a uživatelská jména nemůže pamatovat. Abyste přešli divšív hlášce "přístup odepřen", nabízíme vám pár triků, jak ovládnout všechny své on-line osobnosti.

Uložte svá alter ega do bookmarků

Prohlížeč Netscapu (verze 3 a vyšší) umožňují ukládat jakékoliv informace do pole pro popis bookmarků (Description Field) viz obr. 1. Nejdříve do bookmarků přidejte aktuální stránku, pak klikněte na Bookmark/Edit Bookmarks, pravým tlačítkem myši editujete žádanou záložku, a vyberte si Bookmark Properties. Do okénka pro popis napište své jméno či přezdívku a heslo; případně nápovědu, abyste si je později vybavili. Ještě lepší jsou dva doposud neznámé triky pro ukládání hesel současně s načtením informací o stránce.

- Bookmarky Navigatoru: Klikněte na Bookmarks/Edit Bookmarks, a opět pravým tlačítkem myši editujte záložku, již chcete zobrazit, a vyberte u ní Bookmark Properties. Klikněte do pole Location (URL) a stiskněte tlačítko End, abyste se dostali na konec URL adresy. Pokud se adresa jeví jako "přímá" (tedy končí .com, .net, .html, případně jinou známou příponou), napište otazník a pak informaci, která vám připomene vaši identitu. Otazník znamená, že prohlížeč vše za ním bude ignorovat, ale informace se objeví při návštěvě stránky v adresářové liště. Je-li vaše uživatelské jméno Tom a heslo kikiriki, bude URL adresa vypadat takto: www.nytimes.com?tom kikiriki. Pokud se URL adresa jeví jako dotazovací (tedy odkazuje na cgi-bin nebo jiné podivné skripty), napište ampersand (&), a za něj jméno a heslo.

- Oblíbené položky IE: Vyberte si Oblíbené/Uspořádat oblíbené položky, pravým tlačítkem myši editujte odkaz, který potřebujete, klikněte na Vlastnosti, pak dovnitř okénka s URL adresou, stiskněte opět End a postupujte stejně jako v předchozím odstavci.

Pamatujte, že některé adresy se zdají jako "čisté", mohou odkazovat na dotaz (např. [mail, yahoo.com](mailto:mail@yahoo.com)), takže občas budete muset experimentovat, než zjistíte, kde umístit buď otazník, anebo ampersand.

Používejte utility pro hesla

Mým oblíbeným programem pro zaznamenávání hesel je freewarový Password Pal od společnosti Dotted Decimal Software (www.zdnet.co.uk/software/free/utilities/win95/sw80.html). Password Pal (česky bychom řekli Přítel heslíček) umístí na nástrojovou lištu klíč, a když na něj kliknete, objeví se vaše uživatelská jména a hesla samozřejmě zahaslovaná. Stačí vám vložit pouze jedno heslo, abyste měli přístup ke všem těm ostatním, případně můžete nakonfigurovat program tak, aby pokaždé vyžadoval heslo specifické. Za 12 USD pak lze pořídit Webpass, sharewarovou utilitku od

firmy C3 Software, která vloží heslo přímo do webové stránky, když kliknete na tlačítko, ale neuloží je v zaheslované formě.

Vaše vlastní diskusní skupina

Už jste nikdy chtěli rozebrat svou vlastní diskusní skupinu ve stylu newsgroupů? Přemýšleli jste nad spravováním e-mailové konference, ale báli jste se zodpovědnosti? Nebo jen chcete soukromé místo na Webu, kde byste se setkali se svými několika přáteli? Rostoucí počet webových stránek umožňuje vlastnit svou diskusní skupinu a to zdarma. A máte dovoleno ji nastavit mnoha způsoby. Vaše diskusní skupina může být veřejná či soukromá, moderovaná i nemoderovaná. Můžete ji nastavit tak, že příspěvky jsou zobrazovány jako na nástěnce, nebo jsou zasílány e-mailem účastníkům zvoleným stylem, a současně jsou prezentovány na Webu. Námítky: níže uvedené služby nejsou bez chyb (v době psaní článku), ale u uživatelů jsou velmi populární.

- EGroups: Na EGroups (www.egroups.com) můžete nastavit zdarma veřejnou či soukromou diskusní skupinu e-mailového stylu. Účastníci mohou číst zprávy jak přes Web formou nástěnky, tak je dostávat e-mailem do schránek. Stránka vám dovolí nastavit kalendář událostí, složky s textovými dokumenty typu FAQ, webové linky, a dokonce přehledy (viz obr. 2). EGroups také archivuje zprávy. Naneštěstí je služba při odezvě na příkazy pomalá, a občas je zpožděná i e-mailová zpráva. Diskusní skupinu můžete nastavit jako moderovanou, ale pro moderátora je dost složité prohlížet a odesílat zprávy.

- OneList:: E-mailová konference zdarma se dá zřídit na OneListu (www.onelist.com), a to jak veřejná, tak na výzvu. Předplatitelé zpráv OneListu stejně jako u klasických e-mailových konferencí dostávají zprávy, které jsou adresovány na celý seznam. Ten můžete moderovat odstraňováním nevídaných spamů. Předplatitelé mohou číst archivní zprávy, vy pak můžete vést seznamy v různých jazycích (viz obr. 3).

OneList poskytuje HTML kód, takže na svou vlastní stránku lze přidat link na diskusní skupinu. Při nastavování se projeví jisté technické problémy. Když se někdy klikne na váš vlastní seznam, objeví se chybová hláška, upozorující, že systém nerozeznal e-mailovou adresu a vaši předplatitelé obdrží podobnou zprávu. Také je problém najít seznam, jenž jste vytvořili vyhledávač OneListu si chybně pamatuje zprávy, které vůbec nikdy neexistovaly.

- Komunity Deja News: Chcete vést své vlastní newsgroups? Zkuste oblast Deja News Communities, která je zdarma a sídlí na www.dejanews.com/communities. Na rozdíl od newsgroupů sotva dospělého Usenetu, bude ta vaše skupina viditelná pouze na Deja News. Můžete vytvořit fórum pro jakékoliv téma, ale nemůžete zobrazit zprávy předtím, než jsou odeslány.

Problémy e-mailového podpisu

Stává se vám, že zprávy, které jste poslali k přihlášení se na nějaký e-mailový seznam nebo konferenci, se vracejí nestoudně zpět? Možná že jste jen špatně něco napsali nebo zadali špatný příkaz (např. `subscribe/unsubscribe`), a proto vám přijímací počítač zprávu vrátil. Víníkem může být také váš e-mailový podpis, tak jej zkuste před odesláním zprávy vymazat. Pokud váš e-mailový klient připojuje podpis automaticky jinými slovy, pokud jej nevidíte při psaní zprávy zkuste poslat zprávu přes jiného klienta, případně na čas funkci automatického

podpisu vyplňte.

Kinofilův průvodce - Èerven v kinu (http://www.kinofil.cz)

Daniel Mise

Èerven začíná Dnem dětí, a tak se nelze divit, že se i do programu kin dostal snímek pro nejmenší. Je jím Wiggles (3. 6.) a je o kouzelníkovi, který by rád zvítězil v kouzelnické soutěži. Mimochodem The Wiggles je oblíbená australská skupina, která zpívá pro malé děti takže v tom budou písničky.

Kdo má rád děti asi jako já, zvolí zřejmě raději nový horor Roberta Rodrigueze (Desperado) Fakulta (3. 6., www.bacfilms.com/faculty/). Vraždicím zlem jsou tentokrát mimozemšťané, likvidující stredoškolské učitele, aby je mohli nahradit a trochu polikvidovat ještě studenty. Vzhledem k tomu, že autorem scénáře je proslulý Kevin Williamson, mohla by to být docela zábava.

Režisér Ron Howard má za zády slušnou řádku komerčních hitů (např. Apollo 13 nebo Výkupné), nyní se ale zdá, že si nosem nabíhl do zdi. Hrdina jeho snímku EdTV (6. 3., www.ed-tv.com) souhlasí s tím, že jeho život bude nahráván a 24 hodin denně přenášén televizí. Kritici hovoří o zanedbatelné podobnosti s úspěšným Truman Show, ale diváci se do kin, zřejmě ze strachu z "dėja-vu", nehrnou. Představitel Eda Matthew McConaughey (Contact) může být z nízkých tržeb stejně smutný, jako byl Jim Carrey z neúspěchu v oscarovém klání.

Nepříliš úspěšná byla na americkém kontinentu také komedie podle seriálu ze šedesátých a sedmdesátých let Můj nejoblíbenější Marťan (10. 6., www.myfavoritemartian.com). Dnes už příběh o mimozemšťanovi, který se v lidské podobě ukrývá na Zemi, nadchne málokoho, ale my pamětníci trilogie Zpátky do budoucnosti si Christophera Lloyda v hlavní roli ujít nenecháme... Asi.

Pravda zabíjí (10. 6., www.truecrimethemovie.com) je film Clinta Eastwooda o opileckém novináři, který se začne zajímat o případ muže odsouzeného na smrt a přitom odhaluje jednu nesrovnalost za druhou. Poslední dvě eastwoodovky (Absolutní moc, Půlnoc v zahradě dobra a zla) stály za prd, a tak Pravda zabíjí budí očekávání: Bude to i tentokrát taková nuda?

Evropských filmů není nikdy dost usoudili zřejmě páni distributoři, než se odhodlali předhodit českému divákovi romantickou komedii o pěti ženách po čtyřicítce, které se v Lisabonu potkávají s láskou. Možná, že v jedné z hlavních hrdinek poznáte herečku s rozkošným jménem Miou-Miou (Germinal). Mimochodem Lásky v Lisabonu (10. 6.) byly v roce 1997 nominovány na Zlatý Glóbus v kategorii nejlepší film.

Vskutku zajímavá by mohla být Hra s ohněm (17. 6., www.cruelintentions.com), což je zmodernizovaná verze Frearsových Nebezpečných známostí a Formanova Valmonta. Mladý svůdník (Ryan Phillippe - Klub 54) se vsadí, že dokáže svést dívku (Reese Witherspoonová - Pleasantville: Místěčko zářků), která hodlá své panenství donést až do manželství. Když vyhraje, získá jinou dívku (Sarah Michelle Gellarová - Věskot 2), když prohraje, přijde o jaguára (automobil).

Nejatraktivnějším červeným snímkem bude zřejmě Past (17. 6., www.foxmovies.com/entrapmentcs.html), vzbuzující (re/de)spekt už svým osmdesátimilionovým rozpočtem a docela slušným trailerem. Na scénáři se podílel renomovaný Ronald Bass a v hlavní roli uvidíme Seana Conneryho, coby špičkového zlodíje. Po jeho boku a v jeho patách jdou Catherine Zeta-Jonesová, Ving Rhames a Will Patton.

Rozpaky trochu budí jméno režiséra: Jon Amiel (Vraždy podle předlohy, Muž, který viděl příliš málo).

Mladé hvězdy Brendan Frazer a Alicia Silverstoneová se setkávají v příběhu o muži, který žil 35 let v atomovém krytu, protože viděl, že venku zuří válka. Blast From the Past (24. 6., www.blastmovie.com) natočil režisér Hugh Wilson, jenž má za sebou jednu nechutnou kultovnost: první díl Policejní akademie.

A na závěr jsem si nechal jinou "filmovou historii" Jeana-Paula Belmonda a Alaina Delona, kteří se nám společně představí v novém francouzském snímku Poloviční šance (24. 6., www.1chancesur2.com). Z ohlasů na tento film lze soudit, že se jedná o nekomplikovanou zábavu a senioři jsou prý docela v pohodí.

Informace o filmových premiérách byly použity se svolením serveru www.biograf.cz.

URL tip: www.hollywood.com

Co se děje:

- Režisér Tom Shadyac se chystá režírovat scénář Barryho Fanara (Kingpin) nazvaný I Now Pronounce You Joe and Benny. Do komedie o z finančních důvodů uspořádané homosexuální svatbě dvou heterosexuálních požárníků by studio rádo získalo Nicolase Cage a Willa Smithe.

- Ewan McGregor přednedávnem slovy "byl to ten nejnudnější zážitek mé herecké kariéry" vyjádřil své znechucení ze sterility natáčení první epizody Star Wars, tedy Skryté hrozby. Zkušenost s prací na monstrózním velkofilmu jej utvrdila v přesvědčení, že se propůjští bude raději věnovat menším filmům. Takový bude i jeho příští projekt remake komedie z roku 1966 Alfie.

- V novém filmu Woodyho Allena bude kromě samotného režiséra hrát i zatím poněkud nedocenený zrzek Michael Rapaport (Pravdivá romance). S Allenem pracoval už před třemi lety na Mocné Afrodité.

- Ed Harris bude režírovat životopisný film o abstraktním malíři Jacksonu Pollockovi. Chopí se i produkce a sám si také s Marcíí Gay Haydenovou (Seznamte se: Joe Black) zahraje.

- Natáčení vysokorozpočtové adaptace slavné povídky Isaaca Asimova Dvístiletý èlovìk sotva začalo (režie: Chris Columbus Sám doma; hlavní role: Robin Williams), a už se objevila další dobrá zpráva pro spisovatelovy příznivce. Ridley Scott (Blade Runner) má totiž v plánu zfilmovat knihu Konec Věčnosti.

- V produkci Willa Smithe vyhøezne na svět remake hororu z roku 1942 Cat People (Koèìèí lidé). Jestli si Smith v příběhu o lidech, kteří se pod vlivem žárlivosti miní ve zvířata (ne, to není myšleno obrací), i zahraje, zatím není známo.

Mobil, nebo dámská toaletka? - Motorola v3688,

Jan Lipšanský

Nový mobilní telefon Motorola v3688 je skutečně velmi malinkatý jako dámská toaletka. V podstatě se zdá, že kdyby nebyla potřeba baterie, mohl být tento přístroj ještě menší. Na jednu stranu výhoda, protože takto můžete mobil schovat do jakékoliv kapsy, na druhou abyste se stále obávali, že jej nikde ztratíte.

Funkce

Nabídka obsahuje všechny základní funkce, na niž jste zvyklí: telefonní seznam (kde máte možnost zadávat údaje nejen do paměti SIM karty, ale i samotného telefonu), nastavení jazyka (9 jazyků, včetně češtiny), možnost provolaného čísla, ukazatel stavu baterií, možnost uzamčení telefonu druhým tajným čtyřmístným číslem (kromě PIN), přesměrování hovorů. Na výběr je dvanáct ne zrovna exkluzivních druhů vyzvánění, je však možné si vybrat také vibrační vyzvánění, takže stejně jako u pageru jste o příchodím hovoru informováni, aniž byste rušili okolí. Také je nutné se zmínit o tom, že tento telefon je vybaven jak pro příjem 900MHz, tak i 1800MHz sítě. Tuto možnost však podle mne v českých krajích minimálně půlrok nevyužijete.

Vzhled a velikost

Snahou designérů byla kompaktnost (displej a sluchátko jsou zabudovány dle přání zákazníků v odklápěcím flipu) a co nejmenší velikost. Ostatní samotný mobil má rozměry 8 cm (respektive 11 s anténou) x 4 cm x 2,5 cm (tudíž i velikostí se dá porovnat k pageru), a váží 83 gramů (i s baterií). A v tom je ten problém budete-li nosit telefon třeba v kapse saka, není až zas tak štíhlý jako kupř. v minulém čísle testovaný Bosch 908; máte-li jej na klipsu u opasku, je takto sice okamžitě k dispozici, ale abyste se každou chvíli přesvědčovali, že tam vůbec je a nikdo vám jej neukradl (protože telefon vůbec necítíte, když je tak lehký).

Ovládání

není podle mne bohužel příliš intuitivní, ale spíše záleží, naě jste sami zvyklí. Zde se menu oproti StarTACu nezměnilo. K dispozici jsou tři tlačítka, z toho dvě pro zkratky. Položka Menu obsahuje všechny běžné funkce, u SIM karty Paegasu i možnost kontaktu s Expandia Bankou. Tlačítko s ikonou dopisu slouží jako zkratka na Mailbox.

Druhá zkratková klávesa nabízí devět rychlých možností: přednastavené jsou nalezení jména v adresáři podle prvních tří písmen, přidání jména a čísla do SIM paměti, volání na Voicemail, možnost baterie, uzamčení telefonu druhým tajným číslem, nastavení vyzvánění, čtení zpráv, zapnutí/vypnutí vibračního modu a přesměrování. Zkratkové klávesy můžete samozřejmě upravit dle svých potřeb.

Setkal jsem se ještě s jednou nevýhodou: pokud nemáte telefon v pouzdře (což vás nutí přes průhlednou fólii důkladně promáknout jednotlivé klávesy), není odezva tlačítek při prímém kontaktu tak dobrá. Když jsem třeba chtěl nařukat PIN a dával si pozor, abych klávesy skutečně stiskl, přesto se stalo, že se nějaké číslo na displeji neobjevilo. Stejně tak při vytáčení určitého telefonního čísla, jež bylo potřeba nařukat.

Výdrž

Při běžném provozu vydrží baterie poměrně dlouho, dokonce i tři dny. Při větším objemu hovorů vydrží tak jeden den, a při zkoušce jednoho jediného nepřerušovaného hovoru vydržela hodinu. Speciální lithium-iontová 3,6V baterie (také od Motoroly) se nabíjí, i když je stále v telefonu, a během nabíjení lze telefon běžně používat.

Závěr

Mobilní telefon Motorola v3688 má mnoho pozitivních rysů např. zmíněný vibrační mod, velikost a hmotnost jako u pageru, speciální baterii (vlastní výrobek Motoroly), která vydrží déle než jiné obdobné baterie, připravenost na obě sítě 900 i 1 800 MHz, podporu datových přenosů. České menu je také k dispozici. Přestože ne každému může vyhovovat některé ovládání funkcí (například se nedá ovlivnit tón přijímaných SMS zpráv), případně velikost, chybí také budík a IrDa pro přenos dat, jsou první ohlasy zákazníků velice příznivé. Některí telefon dokonce přirovnávají k hezké hračce. Zaváděcí cena, kterou uvádíme v tabulce, bude prý časem o cca 5 000 Kč vyšší, v době psaní článku se pak na našem trhu nenacházel dostatek těchto přístrojů. SIM kartu pro otestování tohoto mobilního telefonu poskytla firma Paegas-Radiomobil, a. s.

Motorola V3688

- + Dual Band
- + vibrační vyzvánění
- +EFR
- + holografická fólie pod displej
- + velikost
- občas špatná odezva tlačítek
- nedá se ovlivnit tón přijímaných SMS

K testu poskytla firma:

Motorola, s. r. o.,

Klimentská 46, Praha 1

Cena: 24 990 Kč (bez DPH)

Domácí komunikační centrála StartMemory "PRO" V.90, SelfMemory "2000"

Petr Kefurt, Online Services

Proč vlastnit řadu přístrojů, když můžete mít pouze jeden? Opravdu, pokud při své práci potřebujete komunikovat s okolím, potřebujete telefon, nejlépe se záznamníkem, fax, a samozřejmě součástí dnešního vybavení je také modem.

Vybavujete-li své komunikační "centrum", musíte tedy umístit, instalovat a propojit řadu přístrojů, které pokud chcete být opravdu "on-line" musejí být neustále zapojeny. Z prostorového a ekonomického hlediska mnohem výhodnější řešení je využít přístroj obsahující všechny vlastnosti dosud zmíněných zařízení. Takováto víceúčelová zařízení jsou již delší čas i na našem trhu, jsou levnější než součet cen jednotlivých přístrojů, a zcela již postačují na vytvoření "domácí" kanceláře pro zpracování bizné agendy.

Na našem trhu se asi před půlrokem objevil modem OLITEC Self Memory 33600, který byl následován konkurenčním KORTEXem 56000. Oba obsahovaly interní paměť pro samostatnou činnost přístroje jako záznamníku, faxu a modemu, i když je počítač vypnut.

Zatím nejnovějšími, a jak dále uvidíme i nejdokonalejšími, jsou následující představované modemy firmy OLITEC StartMemory "PRO" V90 a SelfMemory "2000". Oba typy na náš trh dováží firma ValSoft, s. r. o., která představuje výhradní zastoupení společnosti

Modemy se tedy opět vyznačují přítomností interní paměti. Systém uložený ve firmwaru modemu umožňuje zcela samostatnou činnost modemů i při vypnutém (a odpojeném) počítači. Modemy tak mohou pracovat nejen jako nezávislý faxmodem, ale rovněž jako záznamník s možností vzdálené administrace zpráv/faxů, a nejnověji má model StartMemory "PRO" V90 také zabudované řízení pomocí dálkového ovládání (DO).

StartMemory "PRO" V90

Jedná se o "nejvyšší" model této značky. Snahou výrobce bylo vytvořit přístroj, který by se na první pohled řadil mezi opravdové komunikační centrály, kdy již zdaleka nehovoříme o pouhém faxmodemu. Proto asi největší novinkou a odlišením od jiných zařízení je možnost dálkového ovládání.

Další novinkou je datová (záznamníková) paměť. Je tvořena flash kartou se základní kapacitou 4 MB. K dispozici by však měly být i karty s kapacitou do 16 MB, a možná až do 20 MB. Další technické specifikace faxmodemu/záznamníku jsou následující: modem přenosová rychlost 56 Kb/s s modulací V.90 a K56flex (včetně V.34+ a V.34 a nižších), fax 14,4 Kb/s V.17 (a nižší). Příkazový jazyk je tvořen standardními AT příkazy, rozšířenými o řadu příkazů Olitec. Opravu chyb zajišťuje protokol MNP4 (V42), kompresi dat MNP5 (V42bis), optimalizaci MNP10. Hlasové funkce jsou podporovány plně duplexním přenosem a voice kódování je řešeno pomocí ADPCM. Videokonferenční protokol je umožněn protokolem V80 (H324).

Tolik suchá fakta, nyní jmenujme další možnosti tohoto univerzálního přístroje. Je zejména, že automaticky rozpoznává hlasové, faxové nebo datové zprávy a ukládá je na paměťovou kartu. Z tohoto vychází zajímavá možnost přenášet např. nevyřezanou poštu mezi dvěma pracovišti jednoduchým přenesením karty. V případě takového off-line způsobu práce pak samozřejmě velmi záleží na její kapacitě. Výhodou je i možnost přehrávat a mazat uložené

hlasové zprávy ze vzdáleného telefonního přístroje po zadání přístupového kódu. Dále lze na vzdáleném faxovém přístroji vytisknout došlé faxy. K tomuto vzdálenému způsobu práce je samozřejmě nutné používat telefon s tónovou volbou. Přístroj nabízí i možnost upozornění na došlé zprávy pomocí pageru nebo telefonu.

Zařízení obsahuje LCD displej, kde se zobrazují informace o došlých zprávách, momentální konfiguraci modemu, a nabízí další kontrolu při ovládní funkcí přístroje (kterou doplňuje 8 kontrolních LED indikátorů).

Je dodáván se softwarem Olicom/Olifax/Voice pro konfiguraci modemu, práci se zprávami jak přichozími (příjem, prohlížení a poslech zpráv), tak vytvořenými, a také např. pro přípravu vlastní uvítací zprávy. Program nabízí funkci hlasitého telefonu. Faxové zprávy lze odesílat z aplikací Windows pomocí dodaného ovladače posláním na tiskárnu. Lze vytvářet seznamy partnerů pro hromadné zasílání faxů ve stanovené době atd.

Balení modemu, kromě již zmíněného DO a běžných doplňků, obsahovalo mikrofon se stojánkem a, což mne potěšilo, rozdvojku pro současné připojení tohoto kombinovaného přístroje a běžného telefonu. Software byl uložen na dvou disketách s anglickou a českou verzí (lokalizováno firmou Peret Bohemia, s. r. o.) instalačního programu, a konečně rovněž CD-ROM, kde bylo totéž (ne CZ verze), dále elektronické manuály plus další software. Kromě plné verze Netscapu 4.0 to byl Fotowin barevný faxovací program.

SelfMemory "2000"

Jde o "odlehlejší" model, liší se pouze několika drobnostmi. Především je to absence DO. Dalším omezením je přítomnost pouze interní flash paměti s omezeními z toho vyplývajícími. Absence LCD displeje jenom podtrhuje, že se jedná o snahu výrobce nabídnout přístroj stejných technických (komunikačních) parametrů jako předchozí, avšak za příznivější cenovou relací.

Závěrem

Důležitou vlastností, která rozhoduje o rozšíření těchto univerzálních komunikačních přístrojů, je cena, v níž se však oba modely podle mého názoru až natolik neliší. Zajímavé bude, jak budou reagovat další výrobci modemů. Zatím je konkurence, alespoň na našem trhu, v těchto přístrojích velmi malá (pouze jeden ne zcela konkurenční typ).

StartMemory "PRO" V90 SelfMemory "2000"

- + koncepce univerzálního nezávislého komunikačního přístroje
- + - cena
- absence kvalitnějšího tištěného manuálu

K testu zapůjčila firma:

ValSoft, s. r. o.

Jaromírova 341/29, Praha 2

Ceny (bez DPH):

StartMemory "PRO" V90 6 959 Kč

SelfMemory "2000" 6 057 Kč

Pretty good privacy - Správná ochrana je dobrá

David Procházka

S příchodem počítačů se počítačové firmy zasazují o bezpečnost dat svých zákazníků. V operačních systémech byl revoluční systém Microsoft Windows NT, který takřka nelze oklamat (alespoň jsem se nesetkal s člověkem, jemuž by se to podařilo). Na Internetu se o bezpečnost také začalo bojovat, a mnoho firem přešlo se svými programy, jež ovšem většinou obsahují jeden tajný klíč pro kódování textu. Již toto je dosti velká překážka pro zjištění obsahu textu, ale program, který vám zde chci nyní popsat, používá těchto kódovacích klíčů miliony.

Jak začít

V první řadě si odněkud musíte stáhnout program PGP. Buď z CD v PC WORLDu č. 2/99, nebo z Internetu na stránce www.pgp.cz, což je česká stránka, celá věnovaná tomuto programu. Na ní naleznete také zcela novou verzi PGP 6. Po instalaci programu je třeba si vytvořit svůj vlastní klíč. Instalátor vás touto tvorbou klíče provede, a na vás zůstává zvolit pouze míru ochrany a zapsat heslo, které bude sloužit jako klíč k zakódovaným dokumentům. Je lepší si zvolit heslo delší (třeba i 10 znaků), tak abyste případnému hackerovi neusnadnili odkódování. Když máte svůj klíč vytvořený, tak ho musíte uložit do souboru, který následně rozešlete e-mailem lidem, s nimiž si budete v budoucnu vyměňovat poštu. Je samozřejmě nutné, aby program PGP měli i kontaktovaní lidé a zaslali vám jejich klíč. Jakmile vám vaši přátelé tyto klíče zašlou, tak si je musíte importovat do svého seznamu klíčů. Tento import se dělá tak, že si spustíte soubor "pubring" (je umístěn většinou na ploše). Otevře se vám okno, v jehož horním menu naleznete položky "Keys / Import". Dále jednoduše vyberete soubor s klíčem. Mimo klíčů vašich známých je zde i mnoho veřejných klíčů, které jsou standardně nahrány při instalaci PGP. Pro lepší přehled je dobré tyto klíče tlačítkem "Del" (Delete) vymazat. Po těchto operacích můžete konečně se známými lidmi zahájit kódovanou komunikaci.

Menu PGP

Na spodní liště (vedle hodin) by měla být ikona zamknuté obálky. Po kliknutí na ni se vám otevře menu o dvanácti položkách. Toto menu je rozděleno do tří částí, a to takto: Nejvrchnější část obsahuje položky pro zakódování a odkódování textu, seznam klíčů, atd. Ve střední části je umístěn tzv. "Clip Board", neboli okno pro práci s textem. Když chcete text zakódovat, tak ho zde vepíšete, a naopak, když chcete text odkódovat, zkopírujete sem došlý e-mail se zakódovaným textem. V poslední části je nápověda a nastavení samotného programu PGP.

Zakódování textu

Nejprve si musíme ujasnit, kterým klíčem odesílaný text kódovat. Musíte vždy text zakódovat klíčem adresáta. V menu vyberte již výše zmíněný "Clip Board", do něj napište text na kódování (můžeme také text zkopírovat z nějakého textového souboru, a to pouze klasickým označením textu a zkopírováním do schránky) a stiskněte tlačítko "Copy to Clipboard". Nyní zvolte v PGP menu položku "Encrypt Clipboard", dále jen zvolíte klíč adresované osoby a poekáte, až PGP daný text zakóduje. Poté máte zakódovaný text opět v "Clip Boardu". Nyní stačí ve vašem e-mailovém klientu vložit text a odeslat.

Odkódování textu

Je velmi podobné jako zakódování. Došlý text v e-mailu vložíte do "Clip Boardu" a v PGP menu zvolíte položku "Decrypt/Verify Clipboard". Po zvolení svého klíče na odkódování vás program vyzve k zapsání hesla, které jste si stanovili při vytváření klíče. Po zadání hesla program PGP text odkóduje, a vy výsledek můžete opět zpozorovat v "Clip Boardu".

Závěr

Již mnohokrát bylo ve světě, ale i u nás napsáno, že Pretty good privacy je nejlepší kryptovací program. Já se k tomuto tvrzení mohu jen připojit a doufat, že tak jako se objevila počeštiná verze programu ICQ, tak bude za nějaký čas na Internetu k mání i tento produkt v češtině, což by uvítali zejména ti z nás, kteří neumí příliš anglicky, ale jistě i ostatní by potěšilo české ovládací menu tohoto programu.

Trailery na Webu

Jan Lipšanský

Jednou z mých úchylek je film. Jsem filmomaniak. Proto sleduji různé webové stránky jako www.darkhorizons.com nebo www.upcomingmovies.com, abych věs viděl, co nového se začíná natáčet, a abych si co nejdříve mohl stáhnout trailer, tedy filmovou ukázkou nového dílka. Některé trailery najdete na našem předchozím CD-ROMu, a kde objevit další v mnohem větší množství na Webu, se dozvíte na následujících řádcích a odstavcích. Pro přehlednost jsme je ohodnotili maximum je pět hvězdiček.

MovieWEB (movieweb.com)

MovieWEB nabízí přehled filmových premiér (a kupodivu nejen amerických) za posledních pět let plus preview roku tohoto. Každý rok je rozdělen podle dat premiéry, a každý film má svou vlastní webovou stránku. Na ní jsou buď nejnovější informace z natáčení, nebo již rovnou recenze, obsah, obrázky v rozlišení 600 x 400, a samozřejmě link na trailer. Hodnocení: 2 body

Sony Trailer Park (www.theatres.sre.sony.com/trailerpark/)

Hned úvodní stránka vám nabídne tři linky podle toho, zda chcete stahovat trailery v co nejlepším, středním, nebo horším rozlišení. Další rozdělení je podle data premiér. Všechny klipy jsou ve formátu pro QuickTime, je jich však dost málo (i když máte možnost zabrousit do sekce Archiv). Hodnocení: 2 body

Trailer Park (www.movie-trailers.com)

Ačkoliv jsou některé trailery na prodej, najdete jich volně celou řadu od amerických přes zahraniční k těm, co získaly nějaké ocenění. Právě nabídka trailerů neamerických filmů ve zvláštní sekci činí tento graficky ne příliš vyvedený sajt docela zajímavým. Mimo jiné zde pak najdete i krátké informace o připravovaných filmech, zdá se však, že poslední aktualizace probíhla nikdy na podzim loňského roku. Hodnocení: 3 body

Hollywood OnLine (www.hollywood.com)

Myslím, že tahle stránka nemá se skutečným Hollywoodem nic společného, ale informací zde najdete spoustu. Už samotný vyhledávač nabízí možnost najít soubory textové (např. kompletní závěrečné titulky!), fotografie, postery, zvuky, animace, inu, a samozřejmě trailery. Chcete-li místo vyhledávání zkusit brousit tímto stránkami, zkuste v levé liště abecední posun, případně seřazení filmů podle žánru, či dle data výroby. Hodnocení: 3 body

The Movie Page (www.movie-page.com/trailers.htm)

Filmová stránka, jak se dá titul přeložit, nabízí kompletní výběr: preview ještě nedokončených filmů, recenze těch nových, drby, aktualitky, postery, scénáře, chat ano, a samozřejmě

trailery. Dokonce i ty, které se na jiných stránkách ještě neobjevily, například ze Toináctého bojovníka (český distribuční název neznám, a určitě půjde zase o nějaký mizerný překlad pokud to vůbec bude překlad). Najdete zde i linky na jiné archivy trailerů.
Hodnocení: 5 bodů

Movie-List (www.movie-list.com)

Každý den sem některý z fanoušků zasílá link na doposud neuvedený trailer, takže se vyplatí si tuto stránku dát do bookmarků a pravidelně ji kontrolovat. Starší linky na trailery jsou pak katalogizovány do sekce již promítaných filmů, a těch, jež se teprve v kinech objeví. Ke každému snímku se objeví stručné informace (režisér, herci, datum premiéry, obrázek) a nabídka traileru v horším či lepším rozlišení. Navíc zde máte možnost otevřít stránku s informacemi o soundtracku.
Hodnocení: 5 bodů

CINECON (www.cinecon.com/trailers.html)

Tato stránka se specializuje na trailery filmů, jež se právě připravují, chystají do výroby, či se o nich teprve přemýšlí. Linky už nyní vedou do roku 2001. Vedle toho najdete i zajímavé analytické články, o nichž mnohé prozradí názvy: Deset důvodů, proč nesnáším filmy pro teenagery, Život není krásný, Proč nakopat tajemství ložského léta...
Hodnocení: 5 bodů

E! Online (www.eonline.com)

Jeden z nejpopulárnějších serverů, k nimuž patří i MovieFinder (www.moviefinder.com), který vám nejen najde film, ale také informaci o tom, zda je k mání na videu, je dáván v televizi, případně v kterém nejbližším kině (bydlíte-li v Americe) se hraje. Samotné stránky E!Online si můžete naladit jako kanál na PointCastu, a dozvíte se z nich aktuální informace o právě promítaných a premiérových filmech, včetně hodnocení. Trailery najdete po vyhledání konkrétního titulu v levé liště dole, a to ve formátech pro QuickTime a RealVideo.
Hodnocení: 5 bodů

Hry a Internet

Jan Modrák

Většina lidí stále chápe Internet jako seriózní záležitost sloužící především pro zasílání e-mailů a prohlížení webových stránek. Ve skutečnosti samozřejmě nabízí daleko více, ostatně právě počítačové hry momentálně zažívají v souvislosti s Internetem velký boom. Nepochybuji, že jste o hrách ve spojení s Internetem slyšeli již před pár lety dlouho to však byly jen prázdné řeči. Osud se začal naplňovat teprve nyní.

Když před pěti lety vyšel Doom a jako jeden z prvních nabízel i možnost skupinového využití, jistě nikdo netušil, kam až se deathmatchová mánie dostane. O týden později již každý viděl, jak skvěle se to s touto zábavou má, a pár snůlků možná předpovídalo multiplayeru skvělou budoucnost. Přestože se v posledních letech již daly pozorovat jisté razantnější změny a u těch nejúspěšnějších PC her (Diablo, Quake a Starcraft) se dá multiplayer označit za podstatnější prvek hry, úplný obrat nastává až nyní. Dnes již je multiplayer nedílnou součástí každé hry, běžnými se stávají i tituly, které jsou na hru více hráčů specializovány.

Na následujících stránkách vám představíme menu, jež současný Internet nabízí. Kromě dané hry a chuti nepotřebujete téměř nic, menší překážkou snad může být jen kvalitní internetové spojení, které je nutné především v případě náročnějších her.

Placené servery

Existuje nespočet nejrůznějších placených služeb (www.mplayer.com, www.wireplay.co.uk, www.ten.net ad.), jež díky konkurenčnímu boji vyžadují minimální poplatky nebo nabízejí většinu služeb zdarma, a peníze požadují pouze za služby nadstandardní. Paradoxně však ani přes tuto na první pohled výhodnou nabídku podobné servery neposkytují téměř žádné výhody, a tak nevidím nejmenší důvod, proč se jim obšírněji vinnovat běžně obvykle na bázi lokálních serverů a spojení do takového Dallasu pochopitelně nebývá ideální, spíše naopak.

Jedinou zajímavou nabídkou je tak například Microsoft Zone, kde je možné si vedle běžné nabídky zahrát šachy, dámu, řadu karetních a nespočet dalších stolních her, a to naprosto zdarma ve velmi pěkném a přehledném rozhraní. 24 hodin denně je zde v jeden okamžik připojeno několik set lidí z celého světa, takže stačí naskočit a hrát. Zone v tomto směru není výjimkou, existuje řada podobných serverů a javovských her, třeba jen ve vašem browseru; na adrese www.spectrum.lovely.net je k dispozici emulátor ZX Spectrum s několika desítkami her, jednu jednoduchou hru má ostatně i náš sesterský časopis GameStar na www.gamestar.cz.

(Téměř) neplacené servery

V této kategorii je třeba na prvním místě zmínit Kali, což je velmi jednoduchý program, který emuluje IPX protokol používaný při hře přes lokální síť. Ten je přizpůsoben pro podmínky Internetu a navíc rychlostně optimalizován, vzájemné spojení pak s výjimkou úvodního chatu probíhá přímo mezi uživateli, takže je tou nejlepší volbou při nekvalitním dial-upovém spojení. Autoři poskytují bezplatnou verzi, která je časově omezena na 15 minut, za 699 korun pak lze získat doživotní licenci, což obnáší nejen verzi časově neomezenou, ale také pravidelně vydávané updaty. Díky podpoře IPX si navíc zahrajete téměř jakoukoliv multiplayerovou hru (dnes už to jsou řádově stovky), takže Kali nezbyvá než doporučit.

Veškeré podstatné informace naleznete na adrese www.kali.cz, kde si lze objednat i plnou verzi.

Druhým, naopak velmi mladým programem, je GameSpy, jehož jedinou funkcí je vyhledávání herních serverů a porovnávání jejich rychlosti. Proslavil se zejména díky Quakovi, v současné době však podporuje již téměř 20 her včetně nejnovějšího RPG hitu, Baldur's Gate. Nalezení rychlých serverů s nejnižší prodlevou je při hře akčních her klíčovou záležitostí; sami uznáte, že vystěli-li váš hrdina raketu většinou poté, co tlačítko stisknete, nelze hovořit o nějaké zábavě, spíše o mučení správné umístění rakety je pak téměř nemožné. Únosný je ping kolem 350-ti, což vyžaduje nalezení serverů v Německu či jinde v Evropě, neboť u nás se nacházejí servery jen velmi zřídka. Není proto divu, že GameSpy používá již přes 3 miliony hráčů, bezplatná verze je ostatně plně funkční po neomezenou dobu, konkrétní informace pak najdete na www.gamespy.com.

Ještě než začnete oba programy zkoušet s nějakou 3D akcí, vízte, že to s jejich rychlostí není nijak žhavé. Při spojení do 28 800 b/s lze obvykle dosáhnout obstojné rychlosti, jen pokud jsou vaši protihráči (Kali), případně server (GameSpy), připojeni přes stejného internetového providera, při vyšší rychlosti je to jen o něco málo lepší. Navíc, jak už jsem nakousl v předchozím odstavci, nejde jen o objem přenesených dat, ale právě také o rychlost. Proto na to myslete při výběru serveru či spoluhráče kolega z vedlejší kanceláře či stejného místa napojený na stejného providera poskytne větší komfort, než Američan připojený přes sebevítěšnou pevnou linku. Je však třeba připomenout, že zatímco s 3D akcemi je to zoufalé, strategie typu Starcraft či nenáročná akce jako Diablo zvládne s modemem v podstatě každý.

Firemní servery

V poslední době začínají získávat navrch firemní servery, které nabízejí využití úplně bezplatně. Autoři her si uvědomili, že prodejem hry jejich úloha zdaleka nekončí a nabízejí hráčům své vlastní bezplatné servery. Průkopníkem byl v tomto směru Blizzard, na jehož Battle.netu (www.battle.net) si zahrajete Diablo či Starcraft, za zmínku stojí i Westwood (www.westwood.com), kde si spustíte Dune 2000, Red Alert a řadu dalších. Své vlastní servery pak spustila i v nejbližší době spustí téměř každá firma, která to s hrami myslí vážně. Je to jednoduché (často se připojíte přímo ze hry) a je to zadarmo.

Jak sami vidíte, hry jsou nedílnou součástí Internetu, s níž je třeba počítat. Denně si nějakou tu hru spustí přes "síť" půl milionu lidí. A vy nám neříkejte, že jste to ještě nezkusili ...

Multiplayer 3D akce

Je to logické single-player dohrajete jednou, maximálně dvakrát, deathmatch je pokaždé úplně jiný a má tedy daleko delší životnost. Zároveň stouply díkybohu nároky na kvalitu titulů a dnes není snadné vytvořit hru se skvělou částí pro jednoho i pro více hráčů za poslední léta se to ostatně bezesbýtku podařilo pouze úchvatnému Half-Lifu, který ovšem vznikl o to delší dobu. Proto vznikají specializace pro single například Requiem, Alien vs. Predator či Heretic II (všechny zmíněné tituly pochopitelně mají multiplayer, jen ne tak kvalitní a dokonalý), pro deathmatch pak Quake. A co se chystá? Není toho málo:

Quake III Arena

Třetí díl Quaka od bohů z Dallasu firmy id Software a programátorského génia Johna

Carmacka, bude zajímavý jednak díky své unikátní technologii (zakøivení povrchù uvidíme vùbec poprvé, ohromí nás i mlha a detailnost modelù), ale i kvùli hratelnosti ta bude totiž prosta trapného støílení do hloupých protivníkù budete moci hrát buï s živými protihráèi, nebo s umile øízenými roboty (jež jsou prý k nerozeznání od skuteèných hráèù). Hratelnost jistì okoøení i tøi rùzné postavy, ze kterých si mùžete zvolit (liší se rychlostí a odolností). Q3Arena má vyjít po prázdninách testovací demo je venku již nyní.

Unreal Tournament

UT je želízkem v ohni kouzelníkù z Epicu MegaGames, kteøí nás pøed rokem pobláznili výborným Unrealem. Hra je z herního hlediska velmi podobná Q3Arenì i zde budou umílí protivníci pro pøípad, že nemáte po ruce živého kolegu, i zde bude žebøíèkový postup podobný Mortal Kombatu (nejprve proti vám stojí zaèáteèník, pozdìji samozøejmì pøituhuje). Unreal sám o sobì nabízí obstojnou technologii, a i když se pravdìpodobnì nedoèkáme ponurých scenérií s úchvatnými efekty jako v Q3Arenì, bude to špièka ve svém žánru. Tournament má být k dispozici v èervenci.

Team Fortress II

Valve Software, autoøi loøského krále (nejen) 3D akcí hry Half-Life, se rozhodli pro unikátní projekt na rozdíl od dvou konkurentù zde bude alfou a omegou tým. Ten bude vytvoøen z osmi rùzných charakterù, které se svými vlastnosti velmi podstatnì liší a vzájemnì se doplòují (medik, špión, velitel, inženýr apod.). Jeden bez druhého jsou zbyteèní, celkovì však tvoøí kompaktní tým. Vše je založeno na taktice, strategii a pøedevším sehranosti týmu. Projekt pokračuje v cestì, kterou zapoèali nadšenci pøed nìkolika lety, jde totiž o druhý díl úpravy pro Quaka z roku 1997. TF2 se doèkáme nejdøíve v

Ultima Online a spol.

Kapitolou samou pro sebe je Ultima Online, která spadá do kategorie tzv. RPG, neboli role-playing games. Jde o pøíbhovì založené hry, v nichž se hlavní postava èasem vyvíjí a zdokonaluje. Velmi známé jsou tzv. mudy (textové hry pøes Telnet), které se na Internetu hrají od jeho poèátkù, pøukopníkem byla však Ultima Online od Originu, jež je víceménì simulací reality. Pochopitelnì se odehrává ve fantasy svìtì, vše ostatní je však již jen na vás zvolíte si povolání (rybáø, horník, vrah) a žijete. Nic víc, nic míò vlastnì pøeci. Neohrožení mágové zápolí s draky, zlodìjèci se snaží okrást zelenáèe ve místech, horníci kutají rudu pro kováøe, kteøí z ní vyrábíjí zbranì. Zkrátka a dobøe, naprosto kompaktní svìt, do nìž jste jako hráè vržen a ponechán svému osudu. Ultimì Online ostatnì propadlo pøes sto tisíc lidí, kteøí mìsíè co mìsíè platí autorùm deset dolarù (to je byznys!).

Autoøi se pøedevším v poèátcích bìhu hry potýkali se znaènými problémy s vyladìním zákonitostí, potíže nastaly i s technologií; dnes, po roce bìhu UO, mùžeme konstatovat, že jde o téměř dokonalý produkt. Ostatnì Origin není na trhu sám a upøímnì øeèeno, nebyl ani první už pøed ním pøišla konkurence s Meridianem (velmi akèní a daleko, daleko jednodušší), nyní se spouští Everquest. O tom ale nikdy pøíští.

Hardware

Odklápijete našio - Levné skenery Primax Colorado

Václav Maletínský

V posledních mísících se na našem trhu objevují nové a levné deskové skenery. Využili jsme proto nabídky společnosti Conquest a otestovali jsme tři výrobky se značkou Primax Colorado. V článku se tak můžete seznámit s jejich základními vlastnostmi a rozhodnout, zda tyto pomocníci obohatí i vaši domácnost či kancelář.

Primax Colorado 600P

Tento stolní jednopřechodový skener pracuje v optickém rozlišení 600 x x 300 dpi, s interpolací 9 600 dpi, při 36bitové barevné hloubce. Vnější rozměry skeneru jsou 495 x 300 x 90 mm a hmotnost činí 2 660 gramů. Rozměry činné plochy jsou 297 x 210 mm. Víko skeneru je uchyceno v pantech na delší straně zařízení, přičemž úchyty jsou založeny v kluzných pouzdrech. Při snímání obrazu ze silnějšího materiálu je tedy možné pohodlně zakrýt předlohu bez obav z vyvrácení nebo vytržení úchyty nebo lze víko jednoduše vyjmout. S počítačem je skener propojen paralelním kabelem, na zadní straně zařízení je kromě vstupu také výstup pro snadné připojení tiskárny. V blízkosti těchto konektorů je umístěna zdírka pro připojení napájení. Na skeneru nejsou žádné ovládací prvky.

Primax Colorado 1200P

Dalším skenerem s připojením prostřednictvím paralelního portu je model 1200P. Zařízení pracuje ve stejné barevné hloubce, avšak v optickém rozlišení 1 200 x 600 dpi, s interpolací až 19 200 bodů na palec. Vnější rozměry tohoto skeneru jsou stejné jako u 600P, váží ale téměř 3 kg. Víko skeneru je opět uchyceno na delší straně zařízení.

Primax Colorado Direct 19200 USB

Poslední skener pracuje v optickém rozlišení 1 200 x 600 dpi, s interpolací 19 200 dpi, v 36bitové barevné hloubce. Jeho rozměry jsou 495 x 290 x 90 mm a hmotnost 2,7 kg. Rozměry činné plochy jsou opět formátu A4, víko je však uchyceno na kratší zadní straně zařízení. Zajímavější je ale to, že na rozdíl od předchozích modelů zajišťuje připojení k počítači univerzální sériový port USB.

Přibyl rovněž ovládací prvek, jehož stiskem je v prostředí Windows vyvolán obslužný program Power Twain.

Vybavení a dokumentace

Programové vybavení je u všech modelů stejné. Na dodávaném CD-ROMu je připraven instalace programu, který nabízí uživateli zavedení ovladače, obslužného programu a volitelnou instalaci dalšího softwaru. Do programové nabídky patří ovládací program Power TWAIN, OCR software PrimaPAGE a MGI Photo Suite 8.06 pro práci s obrázky.

Dále jsou zde uloženy demonstrační verze programů pro volný čas, které umožňují sejmutý obraz obraz převést do vzorů na pletení, nebo rozdělit do dílků puzzle. Dokumentace je

zpracována na CD v souboru PDF a český překlad je dodáván jako stručná tištiná příručka (u žádného modelu však neobsahuje ani základní technické údaje).

Ovladače jsou určeny pro operační systémy Windows 3.x/9x/NT. USB model je dodáván s ovladači pro Windows 95 OSR 2, 98 a NT 5.0

Práce se skenerem

Po zavedení ovladače a programu se na pracovní lišti ve Windows objeví ikona pro spuštění jednotlivých instalovaných aplikací. Při snímání dokumentů se otevře pracovní prostředí Power TWAIN. Zde uživatel postupně volí monochromatický nebo barevný náhled, vybírá celý dokument nebo výřezy jednotlivých částí. K dispozici je rovněž stranové a osové otožení dokumentu, volba výsledného rozlišení, korekce barev, jasů a kontrastu, a samozřejmě také cíl zpracování. Zde lze volit uložení do clipboardu nebo souboru, případně vytištění na připojenou tiskárnu. Zajímavá je volba několika výřezů z jediného originálu. Při této volbě lze každému ze snímaných obrázků zadat vlastní rozlišení, barvy a místo uložení. Skener pak při jediném průchodu zpracuje všechny požadované snímky najednou.

Prostředí programu je zpracováno velmi přehledně a intuitivně, takže se i začátečník velmi rychle zapracuje. Program PrimaPAGE je řešen velmi podobně, uživatel opit v postupných krocích prochází od prvního výběru k finálnímu souboru. Ten je podle dalších požadavků zpracováván jako tabulka, text a obraz, případně kombinace těchto částí. PrimaPAGE podporuje rozpoznávání znaků s diakritikou, takže nemá velké problémy s českým textem. Jedinou nevýhodou je absence českého slovníku, takže při rozpoznávání program nenabízí správné tvary

Naopak velmi kladně lze hodnotit základní výběr zpracovávaného dokumentu, ve kterém je možné volit mezi různými režimy originálního materiálu, např. výtisk z jehličkové tiskárny, faxu a nebo laserové tiskárny. Správná volba originálního dokumentu se pozitivně projevuje menším množstvím chyb při rozpoznávání písma.

Testy

Při testu zařízení jsme sledovali rychlost a kvalitu snímání v různých pracovních režimech. Nejrychlejší při práci byl model Colorado 600P poskytuje však méně kvalitní výstupy než ostatní dva. Colorado 1200P a Colorado Direct 19200 USB pracují při rozlišení do 300 dpi stejnou rychlostí, rozdíl nastává až při režimu 600 dpi nebo vyšším. Zde je USB zařízení rychlejší přibližně o 30 %.

Ve standardním nastavení testované skenery snímají předlohy s menším kontrastem a mírně zkreslují odstíny barev. Proto je vhodné při skenování využít možnosti korekce barev, případně "doladit" výstup v některém profesionálním programu. V tabulce se můžete podívat na výsledné časy pro zpracování úlohy.

Pro doplnění jen uvedu, že při testu byly skenery připojeny k počítači Autocont Office Pro 5000 v konfiguraci PII-350, 128 MB RAM, 16MB AGP grafická karta ASUS V3400 TNT a s pevným diskem 4 GB, UDMA 33.

Závěr

Primax Colorado 600P je rychlý skener s nižším rozlišením, které je však dostatečné jak pro základní zpracování grafických materiálů, tak pro rozpoznávání znaků v OCR programu

PrimaPAGE. Jestliže se chystáte pořídit levný skener, může být právě tento model odpovídajícím řešením. Zařízení je v prodeji za 2 290 Kč bez DPH. Při požadavcích na vyšší kvalitu zpracování doporučuji sáhnout spíše po modelech Colorado 1200 za 2 890 Kč nebo Colorado Direct 19200 USB za 3 990 Kč. Zde záleží jen na možnostech připojení k počítači, nebo z hlediska kvality snímání jsou obě zařízení na stejné úrovni.

Skenery Primax Colorado

- + rychlost zpracování předloh
- + ovládací program
- + dodávaný software
- chybějící technická dokumentace
- lehký posun barev

Cena: viz text

K testu poskytl: Conquest,
Areál VÚ, Praha 9

Zvuk pro fajnšmekry

Filip Vítek

Trh zvukových karet je přesycen mnoha neznámými kartami, které nenabízejí přílišnou kvalitu zvuku. Známych, osvědčených výrobců je jen několik. Do redakce nám přišly na recenzi dvě karty od firmy "Midiman". Mnozí z nás by tyto produkty zařadili bez rozmyšlení právě do kategorie "no-name". To by ovšem byla chyba tyto zvukové karty jsou velmi kvalitní, ale jejich vlastnosti je předurčují specifickým zákazníkům.

Majitelé PC, kteří využívají zvukové možnosti počítače (tedy téměř všichni), se v zásadě dělí na tři skupiny. První skupina používá zvukovou kartu pro doprovodný zvuk v nejrůznějších aplikacích pro ni je důležitá především kompatibilita karty s nejrůznějšími zvukovými standardy; kvalita zvuku (úroveň šumu, hudební zkresení a frekvenční rozsah) je pro ni až na druhém místě. Druhá skupina si libuje v nejnovějších PC hrách a vyžaduje od zvukové karty podporu nejnovějších standardů, a pro lepší užitek ze hry i větší počet reproduktorů. Poslední (menší) skupina používá zvukové možnosti PC k tvorbě hudby, sítě zvuku a přípravě veřejných prezentací ta potřebuje co možná nejlepší odrušení zvukové karty, velmi nízkou úroveň šumu, dobrý frekvenční rozsah a dynamiku produkovaného zvuku.

Pokud patříte do třetí zmíněné skupiny uživatelů, pak zbytečně pozornost zvukové karty Midiman jsou určeny právě pro vás.

DMAN PCI klasická zvuková karta?

Produkt nesoucí toto označení je téměř klasickou, plně duplexní zvukovou PCI kartou.

Kromě výborného A/D a D/A převodníku (k němu se ještě dostaneme) nabízí totiž integrovaný hardwarový 16kanálový MIDI syntezátor se 4 MB vzorků, uloženými v paměti ROM podle standardu GS, a efektní procesor. Efektní procesor umí přidat základní efekty reverb a chorus (ty jsou mimochodem velmi slušné), ale jen na celkový výstup ze syntezátoru nikoli na jednotlivé stopy nebo MIDI kanály. Kvalita MIDI vzorků je velmi dobrá, jednotlivé nástroje zní čistě a dynamicky.

Několik viditelných znaků však uživateli naznačuje, že DMAN PCI přece jen obyčejnou zvukovou kartou není. Má totiž vstupní a výstupní konektory (na rozdíl od naprosté většiny karet) v cinchovém provedení, ty jsou navíc pozlacené. Vstup a výstup jsou realizovány v linkové úrovni, nenajdeme zde ani mikrofonní vstup (pro nahrávání z mikrofону je třeba zapojit externí zesilovač), ani zesílený výstup pro sluchátka.

Další odlišnost od běžných karet skrývá vlastní hardware. DMAN PCI totiž nenabízí kompatibilitu s běžnými standardy, jako je Sound Blaster, Ad-Lib a podobně. Karta je kompatibilní jen s ovladačem DirectX verze 5 a vyšší, což zajišťuje bezproblémovou funkčnost v aplikacích Windows, ne tak ve starých dosovských programech a hrách. Ke kartě není dodáván kromě ovladače žádný software pokud tedy nebudou uživateli vyhovovat programky dodávané s Windows, což předpokládám musí počítat ještě s náklady na pořízení softwarových aplikací. Na druhou stranu je skutečností, že ten, kdo na počítači stíhá zvuk, již nějaký oblíbený program pravděpodobně má.

Samotný 18bitový D/A a A/D převodník je tím, co z tohoto produktu dělá výjimečnou zvukovou kartu. Pro převod signálu jsou určeny 18bitové delta-sigma DA a AD konvertory. Nahrávání je možné až do vzorkovací frekvence 48 kHz. Tento parametr najdete sice uvedený v technických parametrech většiny zvukových karet, ale DMAN PCI nabízí skutečně

èisté nahrávání a pøehrávání zvukù. Vynikajícím zpùsobem je vyøešeno odrušení karty ani pøi plném vybuzení pøipojeného zesilovaèe není z reproduktorù slyšet témìø nic žádný šum, žádné ruchy. Udávaný odstup signál/šum je -89 dB a dynamické rozpìtí 90

Instalace do Windows je popsána v èeském manuálu a je bezproblémová, systém plug and play najde ihned nový hardware. DMAN PCI se dobře snese s druhou zvukovou kartou.

DMAN 2044 malé nahrávací studio?

Titulek již napovídá možnosti druhé testované karty. DMAN 2044 je vlastnì takovým 4stopým studiem. Nenabízí v základu ani MIDI syntezátor, ani kompatibilitu s nikterým standardem. Zato D/A a A/D pøevodník zaslouží ještì vìtší chválu, než u karty výše popsané. Použity jsou 20bitové delta-sigma DA a AD konvertory a 128bitový oversampling. Karta je v provedení PCI a kompatibilní s plug and play Windows 95 a 98.

K dispozici jsou 4 mono-vstupy, které jsou realizovány rovnìž pozlacenými cinchi. Nahrávat je možné ze všech vstupù najednou a aplikovat lze též efektní DSP procesor (efekty reverb a chorus). Pro 4stopé nahrávání a další ovládání je potøebný software, který není součástí dodávky doporuèuje se Cubase Audio.

Závìr

Oba popsané produkty najdou tìžko své pøíznivce mezi notorickými hráèi. Jsou však výborným øešením pro oblast tvorby prezentací a pro vysoce kvalitní, èisté a dynamické zpracování zvuku, a rozhodnì svými vlastnostmi doplòují nabídku multimediálního vybavení PC na èeském trhu.

Postprodukční dům, aneb jak vzniká televizní reklama

Marek Didiè, Tomáš Kocanda

V minulém PC WORLDu jste si mohli přeèíst èlánek o profesionálním zpracování videa, o on-line støihových systémech a o rozdílech mezi zaøízeními a systémy urèenými pro amatérské a institucionální využití v porovnání s èisti profesionálními technologiemi. Na konci èlánku jsme vám slíbili reportáž ze skuteèného studia. Ta právě o nikolík øádkù níže zaèíná. Takže se s námi pøeneste do studií firmy ACE na Praze 3...

Nenápadným prùchodem se ze zašlého vršovického èinžovního domu dostáváme do zadního traktu a pøed námi je rekonstruovaný dvoupatrový dùm, nabitý technikou pro zpracování jakéhokoliv pohyblivého obrazu. Další podzemní patra a prùchody do okolních budov tvoří složitý labyrint, kde se téměř za každými dveømi tvoří to, na co se díváme veèer v televizi. Sídlí zde nikolík firem, které jsou soustøedné kolem společnosti ACE Postproduction, jež je pøední tuzemskou firmou, zabývající se zpracováním pohyblivého obrazu, a patøí mezi nikolík svitových postprodukčních domù, které disponují tou nejvýkonnější technikou, jaká je v souèasnè dobì k dispozici. Zdravíme se s Felixem Nevøelou, jenž je spolumajitelem firmy a pracuje zde jako senior on-line editor.

Nejprve se podíváme, co všechno se v tomto domì dìlá. Prohlídka zaèíná ve vrchním patøe, kde jsou off-line støižny, urèené pro první výběr natoèného materiálu (kapacita diskù je více než 3 hodiny). Tady se provádí u dlouhometrážních poøadù a filmù první hrubý støih. Pracovišti je vybaveno i projekcí plochou a audiosystémem simulujícím zvuk v kinì, aby mìli filmaøi lepší pøedstavu o vybíraném materiálu. Masivní pracovní stoly a stojany pøetékají technikou pro video i audio, ale zákazníci mají všude maximální pohodlí kožené sedačky, vlastní telefonní linky, plnì vybavené zázemí s kuchyòkou, a v ACE uvažují dokonce o kuleèníkové hernì a baru. Zákazníci studií zde totiž èasto tráví øadu hodin a nikdy i dnù, a jejich pohodlí je velice důležité.

Objevují se poèítaèe

V nikolika dalších místnostech nacházíme kromì dalších off-line støižen i dùvìrnì známé poèítaèové vybavení. Jsme v místnosti, kde se dìlá 2D a 3D grafika: vybavení zde tvoří poèítaèe SGI a Intergraph ve velmi výkonných variantách, urèených pro animace. Tyto èásti budou ale brzy pøemístiny do samostatného patra v jednom z domù propojených podzemní chodbou, kde vznikne samostatné koncepèní video-design pracovišti.

Na konzolích za oknem vidíme výmìníky klimatizací, které v budovì odvádí teplo vzniklé chodem stovek diskù, diskových polí, videopøístrojù a centrálních jednotek digitálních øístrojù. Vidíme èásti digitální technologie, která bude bihem nikolika dnù zabudována do pìtikamerového pøenosového vozu, jež ACE postavilo spolu se satelitním uplink/ /downlink spojením na svitové zpravodajské agentury.

Pøesouváme se do podzemí, kde jsou umístìné on-line støižny firmy Quantel øady Editbox. Nabízejí on-line kapacitu dvou hodin videa bez komprese (ITU R 601) v pìti vrstvách. Editbox je ryze støihové pracovišti pro téměř všechny typy komerèních zakázek (reklamy, poøady, hudební klipy), ale i nekomerèní práce. Cena za hodinu práce se zde pohybuje v rozmezí 5 000 až 18 000 korun. Jde totiž o zaøízení, které je svitovým standardem a jeho cena se pohybuje od sedmi do více než patnácti milionù korun. A jak se díváme po místnosti (nazývané støižna), vidíme jen robustní stùl s profesionálním videomonitorem, tabletem, klávesnicí a nikolika podobnými doplòky, ale nikde žádné stojany s technikou.

Felix Nevøela to vysvìtluje vlastní systém je umístìný v klimatizované strojovni o patro výš, kde jsou také videa pro nahrávání materiálu, archivace atd. Klient má opìt k dispozici pohodlnou sedaèku s konferenèním stolkem, svým vlastním monitorem a oddìlenou pracovnu. Operátorovi se vlastní klient dívá na záda ze vzdálenosti nikolika metrù a jen mu dává pokyny, co se mu líbí nebo nelíbí, a mezi prací má veškeré pohodlí na vyøizování vlastních záležitostí. Míjíme kóji s pøepisovou technikou, další tradièní støižny, odpoèinkovou místnost se strategicky umístìnou obrovskou televizí a konzolemi Playstation. A dostáváme se k centrální umístìné technologické místnosti, která je srdcem firmy.

Na obrázku vidíte, že v zasklených 19" stojanech jsou umístìné centrální jednotky Quantel Editbox a Quantel Henry Infinity a jejich disková pole Dylan. Vedlejší stojan obsahuje audioa videorekordéry vèetnì nejdražších pøístrojù Digital Betacam a bezkompresního rekordèru ve formátu D1. O tomto formátu jsme minule psali, že je dosud tím nejlepším, co se dá pro ukládání videa poøídit, ale o velikosti kazet nepadal ani zmínka. Když jsem D1 kazetu poprvé uvidil, byl jsem tak pøekvapený, že jsem se s ní i vyfotil.

Možná si øíkáte, kolik tøeba taková skøið stojí. Tak ta skøið je relativnì levná, ale zaøízení, která jsou v ní umístìná, pøijdou na dobrých 50 milionù korun. Není divu, že druhá taková skøið v Èechách není a podobnou konfigurací disponuje jen pomìrnì málo firem na svìtì. Kolem celé místnosti jsou umístìny propojovací patch panely pro rùzné typy signálù vèetnì digitálních SDI, pøevodníky digitálního audia a celá øada dalších 19" zaøízení, která dohromady tvoří technické vybavení postprodukèního domu. Desítky a stovky kazet nejrùznìjších formátù s archivy a materiálem jen dokreslují celkovou atmosféru.

Jdeme do akce

A už jsme za sklenìnými dveømi v největší støižni ACE, usazeni v pohodlných køeslech na zvýšeném stupínku, a Felix Nevøela od svého stolu ovládá nejvýkonnìjší efektový a støihový videosystém na trhu Quantel Henry V-Infinity; pøitom nám vysvìtluje, jak se dílá nijaká pikná televizní reklama. "Máme tady, jak jste sami vidìli, rùzné druhy støihu. Poèínaje analogovým, lineárním s ním jsem zaèínal, jako skoro všichni. Tam díláte kopii v reálném èase. Prostì zkopírujete kus materiálu z kazety A na kazetu B, posunete a zase zkopírujete, a takhle poøád dokola. Pøi støihu není možné pøeskakovat musíte postupovat trpìlivì od zaèátku do konce. Já tady mám jiný systém nelineární. Mùžu pøistupovat ke všem pasážím nelineární tedy napøeskáèku."

"Je to v podstatì princip poèítaèe tøeba teì si mohu jednoduše sáhnout do databáze a vybrat si nijaký spot napøíklad tady ten na vodku Icebreaker. Mùžeme se hned na nij trochu podrobnìji podívat. Je to asi tøicet vteøin reklamy s jednoduchým dijem: Eskymákùm je zima, usnou (protože asi pili) a probudí se v tropech jachta, hezká divèata se opalují a zírají na Eskymáky na jejich køe s iglù uprostøed tropického ráje, a potom všichni pijí vodku Icebreaker a jsou strašnì šťastní, tancují s divèaty a na konci je pak zábìr psa vyjícího na mìsíc, a iglù plujícího na hladinì v tropické krajinì."

"Celý systém Quantel ovládám jen digitálním perem na tabletu, obèas mohu využít nijaké tlačítko na dalších ovladaèích, ale pøes menu se dostanu v podstatì kamkoliv. Tato reklama je tedy na tøicet sekund a já nyní mohu okamžitì skoèit na jakékoliv místo a pustit si ji od nij, a to vše v plné nekomprimované kvalitì to samé platí i pøi dvouhodinovém záznamu pøi práci na Editboxu. Napøíklad jsme zde zpracovávali 60a 90minutovou verzi Jakubiskova filmu byla to taková derivace ze seriálu. Tato mašinka je tak chytrá, že když je ve dvou støizích použit stejný materiál, napøíklad nazvaný Paní jde pro vodu..., tak je zábìr na disku fyzicky pouze jednou a v sestøihu je na nij v podstatì jen odkaz."

"Podívejme se nyní na nějakou trikovou část. Třeba zde Eskymáci se probudí a mávají na divěata. Otevou si tento záběr a vidím, že má třicet okének. Sekunda jich má 25, takže je to zhruba sekunda a kousek. U záběru mám označení, že je zde více vstupního materiálu, takže si jej můžu otevřít. Teď když budu třeba chtít, aby se divěata na sebe dívala déle, mohu jim přidat několik okének přidávají se ze vstupního materiálu. Totéž je možné i opačně. Třeba tohle by bylo u analogové lineární střížny poměrně náročné musel bych od tohoto místa celý zbytek znovu přetočit."

"Teď se můžeme podívat, jak je tento záběr sestavený. Já jej nyní rozeberu: máme tady část s divěaty, ráhno, kru, moře a tropický ostrov. Vidíte, jak je tady u tohoto systému jednoduchá archivace tato reklama je stará nějaké dva roky, a já jsem nyní jen sáhl do svého archivu a nahrál automaticky všechny zdrojové komponenty pro sestavení celého 30sekundového sestřihu. Protože se archivují i všechny zdrojové záběry, mohu se opít podívat, jak je to všechno sestavené. Takže z čeho to máme poskládané?"

Eskymáci v tropech

"Celá ta reklama byla poměrně složitá. Všechno jsme konzultovali, ještě než šel režisér Michal Baumruk natáčet. Řekli jsme si, jak se to musí udílat a co je pro to potřeba připravit, že sice nejsme ve špičkovém filmovém studiu, ale že to uděláme dobře. Lákavá věc, která se zvažovala, byla, že by se skutečně odjelo nikam na Havaj nebo na Bahamy nebo nikam, kde je hezky a že by to tam natočili. To chtějí lidé většinou dílat. Ale pak jsme si řekli, že bude třeba ošklivo, drahý štáb a bude to vypadat jako dokumentární film, a to by nikdo nepotřeboval. Oni chtěli udílat reklamní záběry o iluzi, jak se Eskymáci dostanou na Havaj.

Natočili jsme tedy záběr slepen na sedače proti zelenému pozadí, tak aby to šlo k celkové atmosféře, která tam je třeba světlo, prosvítající mezi vlasy. Celá scéna byla lehce přezážená, jakoby pod tropickým sluncem. Další vrstva je moře s Eskymáky. To je také z něho sestavené. Moře si režisér nejel natočit na Bahamy, nýbrž si z fotobanky čtyřsekundový záběr koupil. Ten nebyl pochopitelně dokonalý, bylo tam sice hezky, ale ne dost, tak jak jsme si představovali. Takže jsme záběr digitálně upravovali moře se trochu zvětšilo a udílalo se pořádně zářivé nebe. Dále se natáčeli Eskymáci na kře, postavené ve

Pro zajímavost jsou to skuteční Eskymáci, které dlouho shánili a nakonec je našli na ĚVUT, studovali elektronické programování.

Přidali tam psa huskyho, umělý kouř a vytvořili patřičnou atmosféru. Na záběru je ještě tropický ostrov, který pochází z úplně jiného místa a byl tam dodatečně přilepen, zmenšen a patřičně rozostřen. Takže dohromady to je šest vrstev: Eskymáci a jejich odraz na vodě, ostrov, moře, oblaka, slepeny a plachta s ráhnem. Každý záběr je ještě barevně upraven, a kru jsme navíc trochu rozhoupali."

"Tuhle reklamu jsme připravovali necelé tři dny. Je tam 28 záběrů během 30 sekund, což znamená stěh každou sekundu ovšem s některými záběry se nic nedělalo, jsou zde tak, jak byly natočeny. Jinde se dopilovávaly takové drobnosti, jako je odraz ve slunečních brýlích, kde byl původně maximálně kameraman a mílo tam být tropické moře s iglú to jsme vzali ze záběru použitého o kousek dříve."

Ještě bych se vrátil k poslednímu záběru psa, vyjícího na měsíc. Ve studiu mu něco spouštěli na provázku a za ním bylo iglú. Provázek jsme odstranili. My jsme ještě potřebovali iglú ovisit žárovkami a opít je umístit na moře s hvězdným tropickým nebem. Na jednom záběru jsme žárovky namalovali a Henry potom sledoval pohyb iglú v záběru (tzv. tracking) a patřičně je posouval.

Takže to je taková jedna reklama, která je pro nás zajímavá, protože je vtipná, je hezká a trikově náročná. Kolik stála reklama celá, to bude vidět reklamní agentura ale ta část, která se zpracovávala u nás, přišla na necelý půlmilión korun. Ale jak jste to možná viděli v televizi (a můžete si připomenout v AVI souboru na přiloženém CD), stálo to za to."

Technologie

Postprodukční technikou, použitou pro přípravu zmíněného reklamního spotu ve studiu ACE, byl efektivní stříhový on-line systém Quantel Henry V6 (nyní již po dvou upgradech ve verzi V-Infinity) a digitální rekordér Sony Digital Betacam.

Quantel Henry používá diskovou kapacitu (diskové pole Dylan s pravým náhodným přístupem) 30 minut bez komprese ve verzi V-6 v šesti vrstvách videa a v současné nejvyšší verzi V-Infinity zcela bez omezení počtu vrstev. Henry dokáže zpracovat nejen všechny špičkové stříhové zakázky, ale nabízí i sadu nejvýkonnějších digitálních efektů pro práci s videem. Mezi nejčastěji používané nástroje patří klíčovací modul, jenž dokáže automaticky na celé sekvenci "vyklíčovat" popředí od pozadí se zachováním všech jemných nuancí a detailů klíčovaného objektu, jako jsou vlasy apod. Často se používá i čtyřbodový trackingový (sledovací) modul ALF, který dokáže přesně sledovat pohyb jednoho až čtyř bodů v prostoru i při pohybu části objektu mimo obrazovku. Na vypočítanou dráhu se pak dá umístit jiný objekt, video nebo malovaný obraz.

Systém nabízí i nejpropracovanější barevný korektor na trhu, který pracuje s oddělenými složkami YUV a dokáže bez masky změnit např. barvu rtů apod. Systém nabízí i výkonné funkce pro pohyby vrstev ve 2D i 3D prostoru, pamatuje si u každé vrstvy, co s ní bylo kdy uděláno, a v neposlední řadě má vestavěný výkonný výtvarný nástroj Paintbox Bravo pro malování uživatelskými štítky s podporou masek, křivek atd.

Systém pracuje v režimu 625 x 525 řádek v poměru obrazu 4 : 3 x 16 : 9 s řadou digitálních SDI vstupů a výstupů nekomprimovaného videa nebo RGB/YUV analogového signálu. Veškeré rozpracované práce se dají uložit včetně materiálu ve vrstvách díky propracovanému archivnímu systému na magnetooptický disk a kazetu. Systém komunikuje s počítačovými platformami pomocí sítě Fast Ethernet s protokolem TCP/IP. Quantel Henry je špičkové zařízení na profesionální zpracování videa a jeho cena je více než 30 milionů korun.

Srovnajte na vlastní oči

Na naší CD-ROM přiloze najdete v rubrice Hardware celý tento text a ukázkové soubory s obrázky a videem, o nichž je v tomto článku řeč. Konkrétně se jedná o ukázky vstupních záběrů (materiál, ze kterého byla reklama postavena) a kompletní video s reklamou, o níž píšeme pro srovnání.

Rychle a kvalitně - Epson Stylus Color 900

Václav Maletínský

Reklamní slogan výrobce uvádí, že Epson Stylus Color 900 je nejrychlejší inkoustová tiskárna na světě. Nakolik jsou tato slova pravdivá, to si můžete přečíst v krátké recenzi tohoto zařízení.

Epson Stylus Color 900 nabízí uživateli celkem pět režimů práce při rozlišení od 180 dpi do maximálních 1 440 x 720 dpi při barevném i černobílém tisku. Tiskárna s vnějšími rozměry 475 x 313 x 191 mm a hmotností 8,4 kg vytiskne podle výrobce 12 stran A4 za minutu při monochromatickém textu, 11,7 strany při textu barevném a 8,5 strany při použití barevné a černé grafiky. Údaje platí pro nejnižší možné rozlišení, tedy 180 dpi.

Stylus Color 900 je vybavena vyrovnávací pamětí 256 KB a je řízena ovládacím jazykem EPSON ESC/P2 Colour.

Pro připojení k počítači PC nebo Macintosh jsou připravena tři rozhraní. Paralelní port Centronics IEEE 1284 B je doplněn sériovým RS-423, navíc je k dispozici také port USB. Volitelně lze instalovat síťovou kartu 100 Base Tx Ethernet, případně koupit model tiskárny 900a, v němž je podpora sítě ve standardní výbavě.

Náklady na tisk

Tiskárna používá dva inkoustové zásobníky. První z nich obsahuje černý inkoust a tiskne 192 tryskami. Zásobník by měl vystačit na 1 200 stran A4 při 5% pokrytí, v prodeji je za 1 030 Kč. Barevný zásobník CMY používá 96 trysek pro každou zastoupenou barvu, je určen na vytištění 570 stran při celkovém 15% pokrytí a prodává se za 1 230 Kč. Náklady na tisk bez započítání tiskových médií jsou tedy přibližně 0,86 Kč při monochromatickém a 3,02 Kč při barevném tisku.

Podavače a média

Automatický vstupní podavač pojme 100 listů kancelářského papíru standardní gramáže 64-90 g/m², výstup je směřován před tiskárnu na výsuvnou odkládací plochu. Mezi podporovaná média patří obálky, štítky, transparentní fólie, speciální papír pro inkoustové tiskárny, lesklý film pro tisk fotografií nebo samolepicí štítky (až do 165 g/m²).

Vybavení, ovládání

K základnímu vybavení tiskárny kromě dodaných inkoustových zásobníků patří také napájecí kabel, uživatelská příručka a celkem 3 CD-ROMy. První disk obsahuje ovladače pro Windows 3.x/9x/NT a Macintosh, doplněně o Epson Status Monitor pro sledování stavu tiskárny a průběhu tisku. Na dalších dvou je dodávána instalace Adobe Photo DeLuxe 2.0.

Obsluha tiskárny využije ovládací prvky na pravé straně zařízení: kromě zapnutí slouží také k čištění tiskových hlav a vysunutí papíru. Tlačítka jsou doplněna diodami, které signalizují stav inkoustu v zásobnících, napájení a poruchu v podávání papíru.

Ve vlastnostech tiskárny lze při tisku vybrat ze tří základních režimů práce, jež nabízejí rychlý tisk v rozlišení 360 dpi, kvalitní tisk ve stejném rozlišení a fotografickou kvalitu s rozlišením 720 dpi. Uživatel může navíc použít i speciální ekonomický tisk s rozlišením 180 dpi a vysokou rychlostí, nebo (při použití speciálních médií) zvolit maximální rozlišení 1 440 x 720 dpi.

V režimu barevného tisku jsou k dispozici čtyři základní nastavení. Umožňují provést změnu jasů, kontrastu, sytosti a podílu inkoustů na výsledném tisku, lze také vybrat režim PhotoEnhance3 s předvolbami normálního a sytého tónování, doplněného o efekt Sepia, kdy je tisk zpracován jako zažloutlá fotografie. Další dva režimy zahrnují korekce barev ICM a sRGB.

Pro všechny systémy se instalují i pomocné programy Epson Status Monitor, ColorSync a Profiles: monitorují stav tiskárny a ovládají barevnou věrnost tisku.

Výsledky testů

Epson Stylus Color 900 dokázala při testu v nejnižším rozlišení tisknout rychlostí 9,2 strany A4 za minutu. V kombinaci barevného a černobílého textu, doplněného různobarevnou grafikou se rychlost pohybovala kolem 6 stran za minutu (při rozlišení 360 dpi). Výtisky vektorové a rastrové grafiky v rozlišení 720 dpi byly zpracovány rychlostí 0,45 strany za minutu; při použití speciálního lesklého papíru a rozlišení 1440 x 720 dpi rychlost klesá na 0,2 strany A4 za minutu.

Z hlediska běžného použití je vhodný již první standardní režim, tedy 360 dpi, při současném požadavku na kvalitní grafiku lze doporučit střední nastavení. Vyšší rozlišení, tedy 720 x 720 dpi, je určeno pro pomalejší a velmi kvalitní tisk; režim 1 440 x 720 je pak vhodný jen pro speciální média (při použití běžného papíru tato volba ani není v ovladači přístupná).

Závěr

Epson Stylus Color 900 je velmi rychlá tiskárna s kvalitním tiskem a nízkými provozními náklady. Zařízení lze použít pro běžnou kancelářskou práci i při grafických výstupech s vysokými požadavky na kvalitu. Možnostmi připojení udílá radost uživatelům počítačů PC i Macintosh. Jedinou stinnou stránkou může být pořizovací cena.

Epson Stylus Color 900

- + rychlost a kvalita tisku
- + dodávaný software
- + nízké provozní náklady
- pořizovací cena

Cena: 15 500 Kč (bez DPH)

K testu poskytl: EPRINT,
Střešovická 49, Praha 6

James Bond by závidìl

Michal Bareš

Èas od èasu se stane, že se na trhu objeví zaøízení, nad kterým i celkem otrlému redaktorovi poèítaèového èasopisu zùstane rozum stát. Takových to vynálezù není mnoho, ale ruení skener CapShare 910 firmy Hewlett-Packard k nim opravdu patøí.

Není ruení skener jako ruení skener. Rozdílù mezi CapSharem a obyèejným ruením skenerem je nikolik. Ten nejviditelnìjší spoívá ve způsobu øipojení. CapShare totiž pracuje na baterie, a tak bihem skenování není vùbec tøeba mít k dispozici poèítaè. Výhoda takového øešení je zcela jasná. Skener lze díky malým rozmìrùm a hmotnosti pøenášet a pøedlohy ukládat do pamìti, ze které je lze pozdìji "pøetáhnout" do poèítaèe. Výrobce uvádí, že do pamìti se vejde 50 stran formátu A5 nebo 25 stran formátu A4. Tato kapacita je však pouze orientaèní, protože pøi našem testu si dokázal CapShare zapamatovat až 80 stránek knihy, jež pozdìji v poèítaèi zabraly necelé ètyøi megabajty.

Dokument se ze skeneru exportuje ve formátu PDF, lze s ním tedy pracovat v prohlížeèi Acrobat Reader (je souèástí instalaèního CD), vitší úpravy vèetnì rozpoznávání písma je pak vhodné provádìt v programu Acrobat Exchange. Novìjší verze CapSharu, kterou jsme zatím k dispozici nemìli, však podporuje i výstup ve formátu TIFF, jež podporuje již každý OCRprogram. Když už mluvíme o rozpoznávání písma, je tøeba podotknout, že s dokumenty nasnímanými CapSharem nemá žádný OCR-program problémy. Kvalita skenovaného textu je velmi vysoká, a napøíklad novinový èlánek "sejmutý" CapSharem zpracoval Acrobat Exchange s 99procentní pøesností.

Pøesnost skenování totiž není, jak je tomu u obyèejných rueních skenerù, dána plynulostí pohybu po pøedloze, ale je øešena naprosto originálním způsobem. Na spodní stranì zaøízení jsou umístìny dvì èoèky, které zjišují pøesnou pozici na papíru, a umožòují tak automatické zarovnávání obrazu. Díky tomuto pøesnému pozicování lze skenovat i vitší pøedlohy, takže se zaøízením šíøky A5 je možno pohodlnì zachytit i stránky o velikosti formátu A4. Zarovnávání je naprosto pøesné, takže lze takovýmto způsobem skenovat napøíklad i

Další skvílou vlastností CapSharu je možnost pøímé komunikace s periferiemi pomocí technologie JetSend. Má-li tedy uživatel k dispozici novìjší tiskárnu Hewlett-Packard s infraèerveným portem, mùže bez poèítaèe posílat dokumenty pøímo ze skeneru na tiskárnu. K podobné komunikaci není ani tøeba provádìt složitá nastavování tiskárny nebo skeneru. Staèí pøinést skener dostateènì blízko k tiskárnì, zmáèknout jedno tlačítko a vše ostatní zaøídí technika. Podobnì jako na tiskárnu lze pomocí infraèerveného portu komunikovat s notebooky nebo napøíklad s mobilním Nokia Communicatorem, jenž dokáže naskenované soubory bezdrátovì posílat elektronickou poštou. Uživatelé, kteøí nemají k dispozici ani tiskárnu s infraèerveným portem, ani notebook, musí øipojit CapShare pomocí pøiloženého sèriového kabelu. Konfigurace a instalace podpùrného softwaru není složitá.

CapShare je vybaven vlastním LCD displejem o velikosti 4,5 x 4,5 cm, na nìmž lze poøízené dokumenty okamžitì prohlížet, otáèet a "spínat" (je možno spojit více stran do jednoho souboru). Díky displeji je také snazší ovládnání a mazání souborù, pøístup k nástrojùm a k okamžitè návodì. CapShare je, jak tvrdí výrobce, urèen pøedevším pro manažery na cestách, kteøí potøebují získané informace pøevést co nejrychleji do elektronické podoby a následovnì je buì zpracovat, nebo poslat dál. Pomocí tohoto zaøízení lze skenovat jak jednotlivé dokumenty, tak i knihy, nebo tøeba i vizitky a úètenky. Drobnou nevýhodou, která je způsobena výše zmínìným pozicováním pomocí dvou èoèek, je potøeba neustálého kontaktu skeneru s pøedlohou. Jakmile ztratí zaøízení kontakt s podložkou, hlásí chybu a pøestává skenovat. To mùže být nepøíjemné pøi práci na nerovném povrchu, nebo napøíklad

při skenování z knih, ve kterých je text umístěn příliš blízko vazby.

Vzhledem k dvoubitové barevné hloubce (černá a bílá) je předlohou černý text na obyčejném bílém papíře; samozřejmě že je možné snímat i barevnou předlohu s obrázky, nejsilnější stránkou CapShare je však text. Nejlepší výsledky jsme zaznamenali při práci s nelesklými předlohami, při snímání lesklých desek podával skener velmi často chybová hlášení.

CapShare představuje zařízení nové generace, jež rozhodně najde své uživatele. Jestliže se časem vyřeší i jediná nevýhoda, kterou mu můžeme vytknout, tedy příliš vysoká cena, oblíbí si tuto "hračku" určitě spousta lidí.

Teď jistě chápete, proč si CapShare zaslouží ocenění PC WORLD TOP produkt.

HP CapShare 910

- + absolutní mobilita
- + přesnost a kvalita
- + bezdrátová komunikace
- vyšší cena

K testu poskytla firma: Hewlett-Packard
Cena: 25 000 Kč bez DPH

Dvì mouchy jednou ranou - 2-Click-Multiport

Patrik Malina

Možná znáte podobnou situaci potøebujete pøipojit napø. CD mechaniku nebo pevný disk k počítaèi, a nejde to. Buïto není kam (tøeba u notebooku), nebo nepatøíte mezi tak znalé uivatele, abyste svůj počítaè bez váhání rozebrali, zaøízení pøipojili a ještì nakonfigurovali. Nebo prostì chcete ono zaøízení støídavì pøipojovat k rùzným počítaèùm. V podobných pøípadech vám mùže výbornì pomoci následující periferie, jíž jsem mìl možnost vyzkoušet.

O co jde?

2-Click Multiport (v provedení 5,25") je externí multifunkèní rozhraní, umožòující pøipojení libovolného zaøízení standardu ATAPI/IDE/SCSI pomocí obyèejného paralelního kabelu (samozøejmì proto, že paralelním portem disponuje témø každý počítaè) nebo SCSI host-adaptéru. Vlastní zaøízení pøedstavuje v podstatì prázdná krabice pro umístìní potøebné periferie (napø. CD mechaniky), a samozøejmì zabudovaná rozhraní.

Po odstranìní horního krycího dílu (což se ukázalo jako dosti tvrdý øíšek) na vás uvnitø èekají kabely napájení, datový SCSI (50pinový) a datový IDE (40pinový). Pøipojte tedy ten správný (datový) a napájecí kabel (u SCSI zaøízení nezapomeòte na pøepínací jumper dle obrázku v manuálu, defaultní tovární nastavení je IDE), žádoucí zaøízení vložte do krabice a pøiložte horní díl. Celá operace je dobøe zdokumentována v pøiložených manuálech (jeden z nich je i èeský), pokud si však pøesto nejste jisti, svìøte tuto "malièkost" nikomu známému. Mìjte také na pamìti, že instalovaná zaøízení jsou citlivá na výboje statické elektøiny.

Po opìtovném nasazení horního krycího dílu je již 2-Click pøipraven k použití. Vlastní pøipojení realizujte pomocí pøiloženého paralelního kabelu (výrobce doporuèuje použít práví tento originál, neboï bìžné tiskárnové kabely nejsou vìtšinou dimenzovány na tak silný datový tok), paralelního portu počítaèe a odpovídajícího protijíšku. Pøípadný kabel tiskárny pøemístíte na další port 2-Clicku, protože multiport bude pro tisková data fungovat jako průchozí. Pro úplnost doplòuji pøehled portù na zadním èele zaøízení o audiovýstup (2 kanály v provedení klasický "malý" jack), 50pinový SCSI konektor a vstup pro externí napájecí zdroj. Jediným ovládacím prvkem je pak pøepínaè èíslo zaøízení (kanálu) pro pøípadné správné zaøazení do počítaèové SCSI sbìrnice. Rovníž v pøípadì používání externího napájení doporuèuje výrobce používat originál (je pøiložen, takže vše bez problémù).

Instalace

Máme-li tedy vše propojeno a pøipraveno, pojíme instalovat. Podle typu operaèního systému (MS DOS, OS/2, MS Windows 95/98,NT) a použitého rozhraní (ATAPI/IDE, SCSI) si vyberete jednu z instalaèních disket a spustíte instalaci (setup). Dále již následujete instrukce instalaèního programu na monitoru a odpovídáte na dotazy, a pøestože lokalizovaná èeská verze ovládacího softwaru neexistuje, zøejmì nebudete mít problémy. Na konci instalace vám ještì program nabídne možnost otestovat rychlost èerstvì vytvoøeného pøipojení. Pokud tak chcete uèinit, vložte do externího zaøízení médium (není-li to samozøejmì napøíklad pevný disk), jinak se test zastaví a program ohlásí trochu nelogicky nefunkèní pøipojení. Výsledkem instalace je namapování další diskové jednotky, jež toto pøipojení reprezentuje, pod "nejbližší volné písmeno". Bezchybnì vše funguje v DOSu, MS Windows 3.x i MS Windows 95/98, takže následné používání je již naprosto pøirozené. Pokud nastanou pøi instalaci

opravdové potíže, s nimiž si nebudete vidět rady, přichází čas (jak říká jeden z Murphyho zákonů) prostudovat manuál. Právě problematice instalace je zde věnováno sdostatek místa, včetně zásahů do konfiguračního souboru Autoexec. Naleznete zde také krátké pojednání o použití zapisovacích CD mechanik a popis aplikací pro správu disků a portů počítače (např. program SwissKnife). Pro úplnost dodávám, že sestavení celého zařízení a instalace (pokud jde vše hladce) jsou časově zhruba stejně náročné jako přečtení tohoto

Zhodnocení

Při práci jsem s 2-Clickem nezaznamenal žádné problémy. Instalace z originálních disket probíhala bez potíží v operačních systémech MS DOS (resp. Windows 3.x) i Windows 95/98, ovšem při relativně malém "zatížení". Při pokusu o instalaci na paralelní port počítače, na němž již Windows 95 obhospodařovala 1x SCSI disk, 1x IDE disk, 1x IDE mechaniku CD, 1x IDE mechaniku na 4 CD changer a 1x PCMCIA, došlo čtyřikrát (!) k naprostému "usmrcení" systému. Je nasnadě, na které straně bude problém. Nepředpokládám však, že by tato konfigurace patřila k běžnějším. Bohužel stav samotných Windows bývá v tomto případě dosti důležitý. Při instalaci na sedm dalších počítačů s nepříliš starým, a tedy ještě "nezaneřádným" systémem, jsem však nemil potíže žádné.

Považuji toto zařízení vzhledem k univerzálnosti, relativně jednoduchému a bezproblémovému použití a pohodlné přenositelnosti za velmi chytře vymyšlené a provedené. Snad ještě kdybychom třeba USB periferie mohli připojit, ale to už bych si zřejmě vymýšlel trochu moc.

2-Click Multiport

- + samotná koncepce zařízení
- + propojení paralelním kabelem
- + bezproblémová instalace
- problematické odnímání horního krytu

Cena: 2 820 Kč (bez DPH)

K testu poskytla firma: ATRIA, Doubravínova 25, Praha 6

Software

Star Office - Kompletní kancelářský balík

Patrik Malina

O dominantním postavení na trhu s kancelářským softwarem dnes zřejmě není pochyb, neboť pozice produktu MS Office je dosti výmluvná. Neznamená to však, že by ostatní výrobci softwaru na tuto oblast rezignovali. Jednou z podmínek, již takový programový balík musí splňovat, je kompatibilita (pokud možno úplná a bezchybná) právě s formáty dokumentů od Microsoftu (tedy především doc a xls). Kancelářský software, jenž tuto nutnost nebere na zřetel, je dnes již předem odsouzen k zapomnění. Velmi dobře si to svého času uvědomila nejen česká "šestsetdvojka" (její nový kancelářský balík možná znáte), ale také řada jiných firem. Jednou z nich je společnost Star Division, s jejímž komplexním kancelářským řešením bychom vás nyní rádi seznámili. Aplikaci pro vaši potřebu naleznete na CD přiloze. A ještě jedno upozornění: v tomto článku samozřejmě zachytím jen hrubé rysy celého balíku (manuál by bezpochyby obsáhl stovky stran), pokud však bude ze strany čtenářů zájem, můžeme se v rubrice Jak na to k problematice v budoucnu vrátit. Napište nám...

Co v balíku nalezneme?

Programový balík StarOffice 5.0 představuje kompletní integrovanou elektronickou kancelář. K dispozici jsou aplikace, s nimiž bez problémů zvládnete prakticky jakýkoliv problém v běžném administrativním životě myslitelný. Při podobných popisech se málokdy ubráníme srovnání s MS Office, proto budu postupovat obdobně. Pro začátek uvedu zajímavost, že po spuštění celé kanceláře (neshodují se jednotlivé aplikace, ale integrované prostředí) vstoupíte do nové pracovní plochy, jež zároveň představuje jednotnou základní podobu všech částí balíku. Pouze podle vzhledu otevřeného dokumentu poznáte, jste-li v tabulkovém procesoru nebo grafickém editoru, avšak nejvíce to připomíná webový prohlížeč. Samozřejmě se také rozprostírají panely nabídek a nástrojů. K jednotlivým aplikacím se vrátíme blíže, nyní tedy jen výčet. Balík obsahuje webový prohlížeč kombinovaný s pracovní plochou, textový editor StarWriter, tabulkový procesor (spreadsheet) StarCalc, databázi StarBase, prezentační program StarImpress, vektorový grafický editor StarDraw, editor matematických výrazů StarMath, tvůrce grafů StarChart, bitmapový grafický editor a prohlížeč StarImage a plánovací program StarSchedule. Jak jsem již výše uvedl, původní názvosloví firmy označuje tyto části jako moduly, a přesně to vystihuje způsob uspořádání celého balíku. Samozřejmě jsou k dispozici další doplňkové komponenty (převodní filtry, galerie obrázků a zvuků, apod.). Další nedílnou součástí je programovací jazyk maker StarBasic, v němž je rovněž část balíku vytvořena. Na instalaci CD dále naleznete JRE 1.1.6 (Java RunTime Environment), s jehož instalací umožníte provádění javovských skriptů ve svých dokumentech. Jak je z uvedeného přehledu patrné, záběr je dosti široký, zvláště ve srovnání s obdobnými balíky jiných firem. Velmi důležitým faktem je oboustranná kompatibilita u klíčových formátů s MS Office (tedy XLS a DOC), takže se při používání nemusíte obávat izolace. Počátečním handicapem zřejmě pro mnohé potenciální uživatele bude jazykové provedení aplikace, neboť je prozatím celá v angličtině. Přestože jsou k dispozici i další jazykové moduly, čeština zatím ne. Nadije zde však je, protože podle zpráv firmy Star Division se pracuje na řadě lokalizací, včetně té české. Takže i ortodoxní uživatelé lokalizovaných produktů by se mohli dočkat.

Instalace

Celý proces instalování tohoto produktu je poměrně bezproblémový, alespoň při mém testování k žádným zádrhelům nedošlo. Pokud jste uživatel neznalý, zvolte z nabízených alternativ buďto možnost Typical (dojde k instalaci komponent, jež jsou běžně využívány) nebo možnost Compact (chcete-li ušetřit místo na pevném disku). Chcete-li důkladně sledovat, které komponenty instalátor na váš disk umístí, zvolte možnost Optional. Nemusíte se obávat i když je tato volba doporučena zkušeným uživatelům, pravděpodobně nenapácháte větší škody (pokud alespoň trochu tušíte, co vlastně děláte). V dialogích jste průběžně informováni o tom, jak velkou část vašeho pevného disku programový balík "ukousne". Pro typickou instalaci počítejte určitě kolem 100-120 MB, což je však dnes pro kancelářský balík zcela běžná hodnota. Pokud časem zjistíte, že některé komponenty nepotřebujete, není žádný problém je odinstalovat. K tomu poslouží opitovné spuštění instalátoru, jenž nabídne možnost kompletní odinstalace aplikace, opravu a znovuinštalaci používaných komponent (máte-li pocit, že něco nefunguje správně) nebo ruční přidání nebo odebrání jednotlivých modulů. Opit jste v průběhu instalátorem informováni o průběhu akce a velikosti záboru disku. Při první instalaci jstetaké požádání o takzvaný mediální klíč (Media Key) a zadání základních údajů o uživateli. Klíč slouží k instalaci zkušební verze, jež je plně funkční, ale časově omezená. Pro následné používání je potřeba produkt zaregistrovat. Není třeba se obávat, tento proces je možno provést zdarma a za pomoci připraveného formuláře (jsou v něm již přednastavena data, jež jste při instalaci zadali). Zaslání můžete provést jaké-mailem, tak faxem.

Obecné zásady používání

Jak jsem již poznamenal výše, aplikace představuje integrované prostředí, a z tohoto principu vychází i způsob používání celého balíku. Jste-li ve StarOffice pracovní ploše (po startu aplikace se otevře obsahem totožná plocha jako ve Windows), můžete základní operace (otevření souboru, vytvoření nového souboru apod.) provádět buďto volbou z menu File, nebo z modifikované nabídky Start, v níž jsou zapracovány nové povely. Podle zvoleného typu dokumentu se následně otevře patřičný programový modul, což poznáte podle upravených nabídek. Další možností, jak aktivovat některé funkce, je otevření kontextového menu z okna Exploreru nebo z pracovní plochy. Tímto způsobem můžete provést samotné nastavení vzhledu plochy, ale hlavní vytvořit pomocí volby New nová důležitá nastavení a profily (schránku pro odchozí poštu, účty jednotlivých poštovních služeb, databázi). Některé nabídky však zůstávají ve všech modulech zachovány stejné a umožňují z kteréhokoliv místa provádět univerzální nastavení (např. Tools Macro, Configure, Options). Samotná pracovní plocha má rovněž několik podob zobrazení. Buďto je celé okno vyplněno ikonami souborů aktuálního adresáře (nebo HTML stránkou), nebo můžete přidat až dva pruhy průzkumníka (Explorer, Beamer). Horní část pracovní plochy je ve všech modulech obsazena standardní nástrojovou lištou (Function Bar), jež slouží základním operacím se soubory a také přímému zadávání cesty k dokumentům (jak na lokálním počítači, tak v Internetu). Ostatní panely nástrojů se opit objevují dle typu editovaného dokumentu, a samozřejmě nechybí možnost jejich přímé editace dle potřeb uživatele (Tools Configure). Také většina běžných klávesových zkratk je dostupná v podobě, jakou používáte ve Windows, resp. Office 97. Jak všeobecná, tak specifická nastavení celého prostředí a modulů se provádějí v menu Tools. Když do nabídek nahlédnete, opit narazíte na výše uvedený princip, že určujícím je typ dokumentu, ne název aplikace či modulu. Také menu Edit a Window obsahují řadu povelů, jež jsou v aplikacích pro MS Windows prakticky standardem. Zajímavou funkcí menu File je AutoPilot, s jehož průvodcovskou pomocí snadno vytvoříte požadovaný dokument. Pokud některý z průvodců nebude fungovat, pak je pouze potřeba v menu Tools Options Browser nastavit povolení pro spuštění skriptů. Řada funkcí je totiž přímo napsána ve vnitřním jazyku maker. Jakoukoliv další pomoc můžete samozřejmě hledat ve velice kvalitní nápovědě, případně při práci použít služeb Help Agent, jenž je vždy připraven s aktuální nápovědou dle činnosti, kterou provádíte.

Textový editor

Pro práci s textem je určen editor StarWriter, do jehož prostředí vstoupíme např. volbou File New Text document nebo otevřením (téměř)libovolného textového souboru. Ovládání je zpracováno naprosto standardním způsobem jako v jiných aplikacích ve Windows, a pokud jste zvyklí pracovat s MS Wordem, nebudete mít větší problémy. Zásadní otázkou je jistě používání češtiny. Zde musím říci, že s českými texty jsem nezaznamenal vážnější potíže, neboť jsou samozřejmě používány truetypeové fonty Windows. Pokud si správně zvolíte např. Arial CE, pak je diakritika v pořádku. Pro formátování textu jsou dostupné běžné funkce odstavců (zarovnávání, číslování, odrážky, sloupce, ohraničení) a stránky (záhlaví, zápatí, pozadí, okraje), stejně tak je k dispozici rozsáhlá knihovna stylů, jíž můžete dle svých představ doplňovat. Velmi užitečná funkce je přímé umístění kurzoru na libovolné místo stránky, i když neobsahuje žádný text (tlačítko na levé svislé lišti s názvem Direct Cursor). Program sám doplní chybějící odřádkování a tabulátory. Pro zajímavost uveďme, že tuto užitečnou funkci doplnil Microsoft až do chystané verze Office 2000. Nechybí ani automatické vkládání tabulek včetně autoformátu, možnosti umístění obrázků a grafů. Užitečnou pomůckou je také Navigator, s jehož pomocí v dokumentech naleznete potřebné místo či objekt. Ze zajímavých funkcí bych ještě upozornil na číslování odřádků.

Tabulkový kalkulátor

Podobně jako textový editor, i tabulkový kalkulátor StarCalc vám bude při prvním pohledu velmi připomínat MS Excel. Na svém místě najdete jak řádek vzorců s polem pro názvy na levém okraji, tak důvěrně známé ikony např. pro vkládání odřádků a sloupců. Pro vkládání dat do buněk je po ruce běžně používaná funkce vyplňování číselných řad a formátování buněk, odřádků a sloupců poskytuje rovněž velmi mnoho možností. Bez problémů nastavíte potřebný formát zobrazení dat v buňkách (možno nadefinovat vlastní), ohraničení či zvýraznění barvami. I pokročilejší funkce jsou k dispozici. Ze základních operací s daty jsou dostupné třídění i filtrování, pro zlepšení orientace v dokumentu můžete rovněž s úspěchem použít funkci pro seskupení (Group). Tradičním jádrem tabulkových aplikací jsou samozřejmě funkce. StarCalc v jejich celkovém výřtu jistě určí Excel nepředěí, jejich množství je však přesto velké a běžný uživatel sotva kdy všechny upotřebí. Řekněme si upřímně: kolik z nich jste již při své práci využili? Pro vkládání funkcí je samozřejmě připraven průvodce, takže není třeba zdlouhavě zkoumat syntaxi. Doplnění potřebných parametrů probíhá interaktivně a výsledek je průběžně zobrazován. Pro zpracovávání složitějších výrazů nechybí logické funkce, včetně podmínkové If. Dostupný je rovněž další velmi silný nástroj tabulkových kalkulátorů, jímž je pojmenovávání oblastí a buněk. Přířazení odpovídajícího názvu provedete, podobně jako v Excelu, z menu Insert Names. Následné použití je analogické, můžete názvy používat ve vzorcích, funkcích a odkazech. Dobře je dále vyřešeno nastavení oblasti tisku, pokud nechcete na tiskárnu posílat celou stránku (menu Format Print Range). Při nadefinování oblasti buněk je možno také používat tzv. databázové funkce. Pravdou je, že zde nenaleznete analogii silného excelovského nástroje zvaného kontingenční tabulka. Avšak využitím dostupných funkcí lze analýzu dat provádět v opravdu dostatečné míře.

Grafické aplikace

Skutečně vynikající jsou grafické možnosti. Zde analogie s MS Office začíná pokulhávat, neboť tento balík samostatnou aplikaci tohoto druhu neobsahuje a implementované kreslení např. v MS Wordu má omezené možnosti. Při tvorbě nového obrázku lze vybírat ze dvou

typů. Pokud zvolíte Drawing, vstoupíte do prostředí modulu zaměřeného na vektorovou grafiku (StarDraw). K dispozici jsou nástroje, jež možná znáte z obdobných aplikací (Corel Draw, Adobe Illustrator). Základem je kreslení čar a šipek, síla vektorů se však především projeví při použití nástroje na kreslení křivek a mnohoúhelníků (Curves and Polygons). S vytvořeným tvarem je možno následně pracovat v modu editace bodů (Edit Points), kde je velmi snadné libovolně upravovat charakter křivek. Pokud objekt označíte jako celek, lze jej samozřejmě přesouvat a modifikovat ve všech směrech a rozměrech. Další zajímavou funkcí je možnost převodu klasického objektu do křivek, jíž dosáhnete volbou Convert to Curve z kontextového menu. Že pomocí vektorů lze dosáhnout velmi efektivních výsledků, to nemusím znalcům říkat, a proto doporučuji méně zkušeným uživatelům tyto možnosti vyzkoušet. Jisti budete výsledkem příjemně překvapeni. Opravdovým vrcholem je však tvorba 3D objektů. Jako základ lze použít jak přednastavený geometrický obrazec, tak vámi vytvořenou libovolnou křivku. Samozřejmě je např. volba barvy povrchu a rozměrů objektu. Pokud opít na 3D objektu využijete kontextové menu (nebo tlačítko na panelu), můžete vstoupit do rozšířených nastavení (3D-effects), jehož možnosti jsou rovněž zajímavé. Můžete zvolit způsob povrchové úpravy, umístění a charakter světelných zdrojů, geometrické parametry rotace, stínování a textury. Opít vše doporučuji vyzkoušet. Další efektivní funkcí pro práci se vzhledem objektů je tvorba barevných přechodů, dostupná z kontextového menu volbou Oblast (Area) na kartě Gradients. Podobných pomůcek je v editoru samozřejmě celá řada.

Druhou možností tvorby grafiky je zvolit jako nový dokument Image. Podoba editoru StarImage se poté více přiblíží klasickým programům pro práci s bitmapami. K dispozici jsou typické efekty (Posterize, Solarization, Relief) a nástroje pro úpravu barevnosti (převod na škálu šedé, gama-korekce, konverze barevné hloubky). Tento modul se rovněž automaticky spouští jako prohlížeč, pokud z pracovní plochy StarOffice otevřete v libovolném adresáři grafický soubor. Důležitá je i otázka formátů souborů, se kterými tyto moduly pracují. Vytvořené grafiky je možno uložit ve vlastním formátu (StarDraw, StarImpres), nebo vyexportovat do některého běžného formátu pro jiné editory či použití na Webu (GIF, JPG, TIF, WMF). Podobně při otevírání souborů je podporována řada nejbližších formátů.

Prezentace

Jeden z modulů programového balíku je určen pro přípravu prezentací. Aktivujeme jej již známým způsobem, tedy volbou File New Presentation. Vzhled modulu StarImpres se dosti podobá grafickému editoru, samozřejmě proto, že především nástroje pro úpravu obrazové podoby budete potřebovat. Ihned při spuštění je vám nabídnut výběr vzhledu (Layout) prvního snímku (nebo fólie, zkratka Slide), a posléze se ocitnete již přímo v editačním modu. Do předem vytvořené šablony tak můžete vkládat potřebné prvky, jako obrázky, grafy, texty a složitější výtvarné kresby. Velmi dobrých výsledků můžete dosáhnout právě propojením vektorové grafiky (proto grafické nástroje) s ostatními prvky. K dispozici jsou vám působivé 3D efekty, speciální menu Effects pro další kouzla v průběhu "promítání" a také volba Animations pro editaci samostatných dalších dekorativních prvků z připravených obrázků. Nastavení a průběh výsledné prezentace (Slideshow) probíhá v podstatě známým způsobem.

Databáze

Součástí aplikace je také relační databázový program StarBase. Slouží jak k tvorbě vašich vlastních databází, tak k uchování dat např. v plánovacím kalendáři. K dispozici jsou běžně používané databázové prvky jako tabulka (Table), sestava (Report) či dotaz (Query). Protože problematika databází je dosti obsáhlá, dovoluji si vás v tomto případě odkázat na velmi

názornou nápovědu.

Spolupráce s HTML

Pokud patříte mezi aktivní tvůrce HTML, buďte klidní, ani na vás tvůrci aplikace nezapomněli. Zvolíte-li funkci File New HTML Document, dostanete se do prostředí, jež nápadně připomíná StarWrite. Vzhled také napovídá základní strategii modul je zamýšlen jako WYSIWYG HTML editor. Přímě do dokumentu tedy můžete vkládat texty, obrázky, tabulky a další objekty a prvky, např. formuláře. Pokud chcete výsledný kód zkontrolovat, použijte funkci (tlačítko) HTML Source. V tomto zobrazení je samozřejmě možno automaticky generovaný kód editovat, případně "pročistit" tak, aby výsledek nebyl zbytečně redundantní. Vzhledem ke zvolené strategii není ani moc podivné, že editor neobsahuje volby pro vkládání jednotlivých tagů (alespoň jsem ji nenašel). Buďte tedy můžete spoléhat na automaticky generovaný kód, nebo se základy HTML jazyka naučit.

Pokud při psaní vašich stránek používáte rámy, nabízí vám aplikace výborného pomocníka. Pro tvorbu základní struktury stránky použijte volbu File New FrameSet a následně otevřené okno editoru rámu HTML dokumentu. Pomocí myši snadno vytvoříte základní rozvržení stránky a přesné parametry opit lehce upravíte v okně zobrazení kódu.

Elektronická pošta

Pro komunikaci s vnějším světem obsahuje kancelář vlastního poštovního klienta. Před započetím jeho používání je potřeba zadat standardní potřebné údaje v menu Tools Options Internet, aby fyzické připojení k síti probíhalo bez problémů (jméno serveru pro příchozí a odchozí poštu, uživatelské jméno a heslo, jméno serveru služby News). Dále potřebujete vytvořit složku pro odchozí poštu (Outbox) a poštovní účet (alespoň jeden), aby program viděl, jak a kam má poštu odesílat. Tyto volby jsou dostupné z kontextového menu na pracovní ploše nebo v Exploreru. Poté již můžete vytvářet poštovní zprávy pomocí volby File New Mail v prostředí, jež zkušenějšího uživatele elektronické pošty nemůže překvapit. Horní část okna jsou obsazeny řádky pro adresáta (originálu a kopií) a předmět zprávy, v pravé části pak můžete přepínat mezi textem dopisu, případným přiloženým souborem a dalšími volbami (priorita zprávy, vynucení potvrzení). Na horní liště je pak připraveno tlačítko Send (symbol obálky). K procházení došlé i odchozí pošty pak slouží složka s vaším účtem, již naleznete v okně Exploreru.

Další moduly

Pro přehledné grafické vyhodnocení a prezentaci dat je v balíku umístěn univerzální tvůrce grafů StarChart. Jako primární zdroj dat je samozřejmě k dispozici tabulkový kalkulátor, z jehož prostředí lze data do grafu zanést pomocí běžného způsobu označení příslušné skupiny buněk a spustit potřebného průvodce Insert Object. Vyplnění následujících údajů není nijak problematické a prakticky všechna nastavení lze zpětně editovat, a vzhled grafu tak ovlivnit svým předstávám.

Pro úpravu tak specifických grafických prvků, jako jsou matematické výrazy, slouží editor StarMath. Pro jeho aktivaci můžete použít stejné tlačítko (Insert Object), jež při stisku déle podržíte (a budete si moci vybrat typ vkládaného objektu). Do zobrazeného okna pak můžete zapsat potřebný matematický výraz, a formátovací funkce jsou vám nabídnuty v

současně otevřeném panelu matematických nástrojů. K dispozici je také knihovna speciálních symbolů, např. česká abeceda.

Pro efektivní práci se určitě bude hodit elektronický diář StarSchedule. Naleznete jej pomocí průzkumníka ve stejnojmenné složce a ocitnete se opět v dosti povědomém zobrazení (nakonec, co nového byste chtěli na kalendáři vymyslet). K dispozici jsou tradiční vzhlady (jeden den, týden, měsíc, pracovní týden, pracovní měsíc), současně lze samozřejmě zobrazit panel s úkoly (Tasks) a třeba adresář kontaktů, aby vaše práce byla dostatečně pohodlná a efektivní. Lze vkládat jednotlivé úkoly a záznamy pro určitý den (s i bez časové specifikace).

Při práci s vlastními dokumenty určitě nezapomeňte navštívit galerii (Gallery), v níž naleznete řadu použitelných prvků pro doplnění vašich výtvorů (např. 3D objekty, animace, pozadí pro HTML stránky, kliparty, grafy, mapy, fotografie.). Stejně tak pro pochopení řady funkcí a možností velmi dobře využijete složku s příklady (Samples). Dobře si prohlédněte, co všechno se dá s trochou šikovnosti vytvořit.

Závěr

Při tomto prvním letmém pohledu jsem samozřejmě zdaleka nezvládl prozkoumat všechny možnosti tohoto rozsáhlého balíku, a stejně tak ani vám jsem nemohl v tomto článku sdělit víc, než jen letmý pohled na velmi zajímavý program. Avšak již z prvních zkušeností je možno učinit předběžný závěr, že jde o vynikající aplikaci se širokým potenciálem. Pro použití v kanceláři a doma se jedná o výborný všestranný nástroj, a přihlédneme-li k faktu, že pro nekomerční použití je program zdarma, netřeba dalších komentářů. Nezbyvá než doufat, že si tato kancelář najde cestu k široké uživatelské veřejnosti i u nás, abychom se mohli k dnes započatému tématu opět vrátit. 9 0000/OK o

StarOffice 5.0 pro Windows 95/98
Kompletní kancelářský balík

- + kompatibilita s MS Office
- + množství integrovaných aplikací
- + vektorový grafický editor
- + ázorná nápověda
- + cena
- zatím není česká verze

Výrobce: Star Division, Corp.
www.stardivision.com
Cena: zdarma pro nekomerční použití

Pronajmu kancelář Microsoft Works 4.5 CZ zn. levně

Marek Štípina

Kancelářský software MS Works představuje levnou a pochopitelně ne tak výkonnou alternativu k populárnímu balíku kancelářských aplikací MS Office.

Všechny součásti kancelářského balíku MS Works jsou integrovány do společného prostředí a jsou navzájem propojeny. V horní části hlavního okna je panel nástrojů, který obsahuje tlačítka podle toho, jaký dokument je právě otevřen. Jiná tlačítka jsou pro práci s tabulkou, jiná při práci s textovým editorem. Hlavní část okna je samozřejmě věnována vlastnímu dokumentu, ale po pravé straně je zobrazen sloupek nápovědy. Ten obsahuje nabídku základních činností v daném typu dokumentu. Pokud si vyberete konkrétní téma, zobrazí se podrobnější okruh témat, a hlavně přesný postup činnosti. Díky tomu je pro začínající uživatele poměrně snadné začít ihned s programem pracovat. Zkušenější uživatel si může tuto nápovědu minimalizovat do úzkého proužku, nebo ji zcela vypnout.

Na počátku se objeví úvodní dialog, který umožňuje zahájení práce na příslušném dokumentu podle toho, co chcete vytvářet. Pokud chcete psát dopis, otevře příslušnou šablonu v textovém editoru, chcete-li vystavit fakturu, spustí tabulkový kalkulátor. Pro všechny typy dokumentů je k dispozici mnoho průvodců, kteří pomáhají při vytváření dokumentu. V něm nastavíte některé volby podle vašich požadavků, průvodce dokument připraví a můžete s ním dále libovolně pracovat. Celkem je k dispozici několik desítek průvodců a přes sto předem připravených šablon dokumentů. Pochopitelně můžete v úvodním dialogu okamžitě otevřít již existující dokument nebo zahájit práci s prázdným dokumentem bez využití šablon a průvodců.

Textový procesor

Textový editor poskytuje všechny běžné možnosti formátování textu. Kromě těch základních nabízí také další funkce, umožňující i tvorbu složitějších dokumentů. Editor nepracuje se styly odstavců, ale místo nich můžete využít Snadný formát. Touto funkcí zformátujete označený text podle potřeby. V "základní výbavě" je několik předdefinovaných formátů a další si můžete vytvářet sami. Původně jsem postrádal možnost označit celý odstavec trojím klepnutím myši na text, jako je tomu např. ve Wordu. Ovšem zjistil jsem, že stačí kliknout na okraj vlevo od odstavce, což ve Wordu funguje také. Shodné ovládání obou aplikací může uživateli nikdy později přijít vhod.

Textový procesor poskytuje, stejně jako ostatní moduly, poměrně velký uživatelský komfort. Pro uživatele je příjemný náhled fontů, protože se při výběru písma nemusí orientovat pouze podle jeho názvu, ale přímo vidí, jak ten který font vypadá. Do dokumentu lze vkládat záložky a mezi nimi přecházet. Uživatel si může definovat i libovolně dlouhé části textu (včetně formátu písma), tzv. Snadný text, které lze vkládat do textu. Do textu lze vkládat tabulky, grafy, obrázky, ozdobné písmo (WordArt), poznámky a tzv. poznámky pod čarou. Vlastní vektorové obrázky je možno vytvářet v programu Microsoft Draw, který je součástí MS Works, a nechybí ani několik tisíc obrázků (klipartů) dodávaných spolu s programem. Textovému procesoru pochopitelně neschází ani kontrola pravopisu a slovník synonym (tezaurus).

Ve spolupráci s databází lze tisknout formulářové dopisy, obálky a štítky. Příslušná databáze slouží jako zdroj dat, jež se doplní do předem definovaných míst v dokumentu, resp. na obálku či štítek. Do textu lze vkládat také tabulky a grafy již předem vytvořené tabulkovým

kalkulátorem.

Hotové dokumenty je možné uložit (exportovat) ve formátu T602, WinText 602, AmiPro, WordPerfect, Write a samozřejmě MS Word z balíku Office. Poslední zmíněný formát je vzhledem k popularitě MS Office asi nejdůležitější. Naopak chybí možnost exportu do HTML, tedy dokument nelze uložit přímo jako WWW stránku. Po jeho zkušebním načtení do Wordu 97 jsem musel nastavit jazyk dokumentu, aby byly české znaky zobrazeny správně. U jednoduchého dokumentu zůstalo formátování zachováno, ale u složitějšího, kde byly tabulky a grafy, došlo také ke změně jejich umístění. Navíc tabulku není možné ve Wordu editovat, pokud na počítači nejsou nainstalovány také MS Works. Co se týče načtení (importu) z jiných aplikací do MS Works, jsou podporovány přibližně stejné typy souborů jako pro export. Ani při importu však není formátování původního dokumentu zachováno úplně přesně.

Tabulkový kalkulátor

Ten slouží k provádění výpočtů, vytváření grafů a vůbec práci s tabulkami. Díky průvodcům a šablonám je vytvoření nejjednodušších dokumentů snadné a prakticky stačí vyplnit konkrétní údaje. Ovšem nic vám nebrání dát dokumentu "osobitý" vzhled dle vašich představ. Jednotlivé buňky lze libovolně formátovat, ale můžete použít rovněž automatický formát celé tabulky podle jednoho z 16 předdefinovaných stylů.

Pro přívětivější práci lze jednu nebo oblast buněk pojmenovat a ve vzorcích se odkazovat místo nepřehledné číselné reference tímto názvem. Použití funkcí, jichž je k dispozici asi 80, usnadňuje průvodce nazvaný Snadný výpočet. Ten zjednoduší zápis základních matematických funkcí začínajícím uživateli, kteří neznají použití funkcí v tabulkovém kalkulátoru. Údaje v tabulce lze seřadit podle vybraných sloupců, a nechybí ani možnost kontroly pravopisu.

Protože "jeden obrázek vydá za tisíc slov a jeden graf za tisíc čísel", můžete údaje z tabulky prezentovat také pomocí grafu. K dispozici je 12 základních typů (např. pruhové, spojnicové, výseňové, plošné, paprskové, bodové) a mnoho jejich variací. Každý graf se zobrazuje jako samostatný dokument, ve zvláštním okně.

Vytvořené dokumenty lze exportovat do tabulkového kalkulátoru Excel, Lotus a do textového souboru.

Databáze

Databáze slouží k vedení nejrůznějších kartoték v elektronické podobě, resp. v počítači. I zde je k dispozici mnoho šablon pro nejrůznější kartotéky, ale díky průvodci není žádný problém vytvořit si databázi přesně podle svých představ. Hlavním a jediným krokem jejího navržení je určit, jaká pole bude obsahovat. Pole představuje jednu položku v databázi, např. příjmení v databázi adresáře. Všechna pole lze kdykoliv měnit, přejmenovávat, skrývat a upravovat jejich formát či přidávat pole nová. Všechna pole lze také využít k vyhledávání, řazení a filtrování informací v databázi. Můžete např. vyhledat v adresáři všechny Nováky bydlící v Praze a výsledek seřadit podle jejich věku. Databázi lze zobrazit jednak jako seznam polí (sloupců), nebo jako formulář. Jeho vzhled si můžete navrhnout sami a prvky pro zadávání a zobrazení hodnot doplnit popisy a dalšími informacemi. Podobně lze podle přání uživatele definovat tiskové sestavy a tisknout údaje z databáze v požadovaném tvaru.

Vytvořené databáze lze exportovat do tabulky dBASE a do textového souboru.

Komunikace

Součástí balíku je také komunikační program pro odesílání a přijímání souborů přes modem. Tento program zvládá pouze emulaci některého z terminálů (TTY, ANSI, VTxxx) a přenos souborů mezi dvěma počítači protokolem XMODEM, YMODEM, ZMODEM a Kermit. Pro uživatele vybavené modemem bude asi příjemnější využít mnohem rozšířenějšího způsobu komunikace prostřednictvím Internetu. Vzhledem k tomu, že příslušné programy jsou již součástí operačního systému, považují zařazení tohoto komunikačního programu za spíše symbolické.

Systémové požadavky

K provozování programu MS Works je třeba počítač PC kompatibilní s procesorem alespoň Pentium 90, jednotkou CD-ROM, operačním systémem Windows 95, 98 nebo Windows NT 4.0 a minimálně 16 MB paměti (24 MB pro Windows NT). Na pevném disku je potřeba přibližně 30 MB volného

Hodnocení

Balík MS Works představuje ve své kategorii velice slušný nástroj pro běžné "kancelářské" práce. Umožní i laickému uživateli dosáhnout vynikajících výsledků, které před časem nabízely jen ty nejlepší a nejdražší aplikace.

Za největší přednost (samozřejmě kromě dostatečné palety běžných funkcí a nástrojů) považují určitou kompatibilitu s balíkem MS Office 97. Jednak Office 97 představuje prakticky standard mezi kancelářskými aplikacemi, a dále je velice pravděpodobné, že pokud uživatel postupem času "vyroste" a pocítí potřebu výkonnějšího nástroje, přejde právě na některou z budoucích verzí Office. A pak ocení podobné pracovní prostředí, ovládání a filosofii práce. Součástí Worksu je též jednoduchý publikovací program MS Publisher. Jeho recenzi naleznete v čísle 8/98.

Microsoft Works 4.5 CZ

- + vše potřebné pro základní "kancelářské" práce
- + kompatibilita s Office 97 (ovládání, soubory)
- určitá změna formátování při exportu dokumentu

K recenzi poskytla firma:

Microsoft, s. r. o.

Novodvorská 1010, Praha 4

Cena: 1 720 Kč bez DPH

Součástí balíku je rovněž program MS Publisher 98 CZ zdarma

Pohotoví průvodce na cestách - Automapa Evropy

Roman Váni

Najít vhodnou automobilovou trasu pro služební cestu, dovolenou nebo jen víkendový výlet nemusí být na papírové mapě vždy jednoduché: do vzdálených míst je zapotřebí mapa velkého měřítká, v níž se ztrácejí potřebné detaily. Na podrobných mapách se zase delší cesta rozpadne do složitého komplexu úseků. Tento problém dokáží řešit programy různých producentů již drahnou dobou. Dosud jsme se však museli spokojit s absencí takového softwaru z dílny Pjsoftu, patří nejznámějšího českého tvůrce GIS programů. Jeho InfoMapa totiž dokázala vyhledat automobilovou trasu pouze v rámci jednoho státu. V novém produktu Automapa Evropy již toto omezení neplatí.

Na první pohled...

Nesporným pozitivem, jež zaznamenáte již v prodejně, je příznivá cena 870 Kč včetně DPH není pro GIS aplikaci mnoho. Zvláště pokud cenu srovnáváte s ostatními produkty Pjsoftu (za vyšší cenu ovšem disponují podstatně rozsáhlejší paletou funkcí). Druhé příjemné překvapení na vás čeká po vložení kompaktu do mechaniky: instalace vyžaduje maximálně 115 MB diskového prostoru, přičemž komponenty systému nemusejí nutně obsazovat místo na disku (Automapa lze provozovat i z CD-ROMu).

Po instalaci vás program osloví prostředím ne nepodobným sesterskému produktu Mapa Prahy, v našem případě ovšem s redukováným počtem tlačítek a položek menu. Nicméně koncept ovládání zůstává zachován posunu výjezu mapy docílíte kurzorovými klávesami, tlačítka v levé části obrazovky nebo klepnutím myši u požadovaného okraje výjezu mapy. Také grafické provedení odpovídá ostatním produktům z dílny Pjsoftu vektorová grafika reprezentuje jednotlivé vrstvy objektů (silnice, vodní toky a plochy, sídla...). Ve srovnání s papírovými mapami nebo programy používajícími pro dokreslení realističnosti map rastrovou grafiku tak působí tato mapa poněkud chudě. Tento spartánský design se na druhou stranu příznivě projeví v nižších nárocích programu na výpočetní výkon a rychlejším vykreslováním map.

Funkce programu a datová základna

Cílem produktu je samozřejmě nalézt automobilové spojení (včetně možnosti použití trajektu) mezi výchozím a cílovým místem s možností zadání jednoho místa průjezdního (škoda, že jen jednoho). Vyhledání místa je překvapivě velmi rychlé, stačí kliknout z klávesnice několik úvodních znaků názvu a program nabídne odpovídající seznam míst. Vyhledají se pouze celá místa, nikoliv jejich části (např. zadání Praha 1-Staré Město není v Automapě Evropy možné), jak je tomu např. u některých aplikací pro plánování cest na Internetu. V seznamu bohužel nejsou místa stejného názvu nijak rozlišena např. dvěma totožně označeným záznamům "Písek (Česká republika)" odpovídá jednou Písek u Jablunkova a podruhé místo v Jižních Čechách potaženo by přitom za název sídla doplnit zkratku okresu nebo oblasti. Po zadání výchozího, průjezdního a cílového místa se program zeptá, zda může při návrhu trasy kalkulovat s případným použitím trajektu, a umožní výběr optimalizace (na čas, vzdálenost nebo kombinaci oběh). Zakázané místo (kudy jet opravdu nechcete např. placené tunely či úseky dálnic v zahraničí) bohužel zadat nelze. Poté již zbývá jen zadat parametry vozu (rychlosti na silnicích + spotřeba paliva), a výpočet optimální trasy může začít. Nalezenou trasu reprezentuje podrobný itinerář v samostatném okně (jehož velikost nelze měnit) a vyznačení použitých úseků silnic v okně mapy. Itinerář kupodivu neobsahuje

názvy hraničních pøechodù, což mùže zaèínající cestovatele ponìkud mást orientaci získají pouze podle míst nejbliže hranic. Zato funkce pro práci s mapou jsou zcela bez výtek mapu je možné posunovat osmi smìry a zoomovat až do mìøítka 1 : 15 000. K dispozici jsou též funkce pro mìøení vzdáleností (i lomená èára), ploch a akèního radia. Se zobrazením èísel silnic je to horší musíte rolovat mapu tak, aby se èíslo zobrazilo (kliknutím na silnici se její èíslo nezobrazí).

Pøestože aplikace obsahuje data o znaèení velké èásti svìta (od Portugalska, Islandu a Spojeného království až po Kazachstán a Ázerbajdžán), jsou tato data pøekvapivì pomìrnì podrobná. Ostatní posuíte sami ze statistického výøtu: atlas obsahuje cca 77 000 míst, 220 000 referenèních bodù a 300 000 silnièních úsekù. Tyto uzly a úseky ovšem v mapì odpovídají sídlùm jen èásteènì, a tak se mùže stát, že nalezená trasa se sídly koresponduje jen vzdálenì. U vùtších vzdáleností mezi výchozím a cílovým místem je ale toto zkreslení zanedbatelnì malé.

Slovo závìrem

Pøestože pozorný ètenáø nalezl v tomto textu nemálo výtek, je možné odhadovat, že Automapa Evropy si své místo na trhu najde. Zbývá sice ještì vychytat spoustu drobných vad na kráse, nicménì základní funkcionalita produktu je uspokojivá. Za rozumnou cenu a při nízkých nárocích na diskovou kapacitu a výkon pøeítáèe je nyní možné získat software pro plánování cest po znaèení velkém kusu Zemìkoule...

Automapa Evropy

- + mìøítko map až 1 : 15 000
- + optimalizace tras na èas/vzdálenost
- + nízké požadavky na diskovou kapacitu
- + nevyžaduje CD v mechanice
- nepřesné vymezení úsekù silnic a uzlù
- jen jeden průjezní bod
- nemožnost zadat zakázané místo
- nerozlišena místa stejných jmen

K recenzi poskytl firma: PJsoft
Služská 27, Praha 8
Cena: 870 Kč vè. DPH

Na stříbrných kotoučích

Vladimír Vondráček

Hejbejte se, kosti moje

Zdařilý CD-ROM z dílny firmy BSP Multimedia (převzato z anglického originálu firmy Dorling Kindersley), které proslula na českém multimediálním trhu například tituly Lidské tělo či Jak věci pracují.

Zde recenzované CD Hejbejte se, kosti moje je jakýmsi doplňkem právě k CD-ROMu Lidské tělo, orientovaným zejména na děti.

Po spuštění se představí nezbedný kostlivce Kosíka Kostiznal, který pak uživatele provází celým programem. Ten se skládá ze čtyř základních partií: Slož mi tělo, Roztrhej mě, Z čeho jsem složený a Já a můj den. Každá z těchto základních kapitol je zpracována poněkud odlišně. Kapitola Z čeho jsem složený je jakási jednoduchá a názorná anatomická příručka, kapitola Slož mi tělo (jak se dá z názvu usoudit) slouží ke konstrukci kostlivce. Zbývající dvě kapitoly podporují tvořivou činnost uživatele. Kapitola Roztrhej mě (poněkud drastický název) slouží k sestavení si jakéhokoliv útvaru pomocí předdefinovaných tvarů jednotlivých tělesných komponent (kostí a vnitřních orgánů). Vzniklou obludu (většinou právě vznikne tohle) lze pak uložit a později vyvolat či editovat. Kapitola Já a můj den pak simuluje kostlivcův denní program, od probuzení do usnutí. Uživatel (v tomto případě však spíše hráč) přiděluje Kosíkovi jednotlivé úkoly ve třech různých intenzitách. Při tom sleduje tři základní parametry únavu, žízeň a hlad, a s ohledem na hodnoty těchto parametrů pak volí odpovídající činnost. V případě, že některý parametr přesáhne limit, pak hra končí prohrou.

Průvodce Kosíka slouží zároveň jako nápověda, a to hlasově. Zrovna tak texty v encyklopedických částech jsou čteny, takže není nutná uživatelská znalost čtení, což posouvá věkovou hranici použitelnosti tohoto titulu ještě níže.

Program je zaměřen víceuživatelsky. Při každém startu programu je třeba se přihlásit či zaregistrovat. To umožňuje existenci archivu soukromých obrázků oblud (viz výše) a existenci osobního "důvěrníčku".

Práce s programem je jednoduchá a intuitivní, čímž se ještě více přibližuje dětskému uživateli.

Takže máte-li doma děti ve věku, kdy nočník je již přežitkem, pak tento CD-ROM je vhodná koupě.

Hejbejte se, kosti moje

+ zpracování
+ dostupnost pro děti

Producent: BSP Multimedia

Žánr: dětská encyklopedie

Jazyk: český

OS: Win 9x, Mac OS 7.12

Cena: 995 Kč

K recenzi poskytla firma: Apro, s. r. o.

Èeský softwarový expres, jaro 99

Pravidelný ètenáø našeho èasopisu již podle názvu jisti poznal, co je tento CD-ROM zaè. Pro ménì pravidelné èi ménì pozorné ètenáøe pak bude nezbytná následující informace.

Jedná se o výběr sharewarových a freewarových programù od firmy Špidla Data Processing (také jméno, které netøeba dále pøedstavovat).

Softwarový expres, jaro 99, navazuje logicky na øadu softwarových expresù let minulých, pokračuje ve stejném stylu uživatelského rozhraní, takže uživatel, mající již zkušenosti s jinými produkty firmy Špidla, nebude mít se zvládnutím ovládnání tohoto produktu žádné problémy. Ale i úplný nováèek bude tento program ovládat natotata.

Základní stránka uživatelského rozhraní je tak tradièní, že jsem zvažoval, zda ji také pøiložit jako obrázek. Nakonec jsem se rozhodl, že ano, nebož jasnì demonstuje konzervativnost producenta, která je v tomto pøípadi jen ku prospìchu více. Co pøibylo, jsou podrobné informace o produktech jak firmy Špidla, tak informace obecné o sharewaru, freewaru a public domain produktech. Takže se mùžete pøesnì dozvídit, co tyto termíny (pomìrnì bìžné a používané) pøesnì znamenají. A to není nikdy na škodu, protože nesprávným používáním různých typù programù se vystavujete i možnému trestnímu postihu.

O samotné kolekci mohu pohovoøit pouze rámcovì, nebož recenzovat desítky různých programù, navíc tematicky pokrývající oblast od her pøes úèetnictví, plánovací záznamníky až po hardwarové a vývojáøské utility, by vydalo na několik stran. Koneènì zevrubný popis programù pokrývá osm hustì popsaných stran vloženého bookletu. Kromì toho je každý produkt podrobnì popsán ve vybíracím menu.

Firma hodlá vydávat takovéto výběry ètvrtletnì, a je možné si je pøedplatit za zvýhodnìnou cenu (viz cena ve shrnutí). Nebaví-li vás brouzdat Internetem a hledat užiteènè utility (nehledì na to, že některé z prográmku na Internetu nenajdete), pak tato øada CD je pro vás dobrá volba za rozumnou cenu.

Èeský softwarový expres

- + pøet obsažených programù
- + tradièní kvalitní zpracování doprovodné dokumentace

Producent: Špidla Data Processing

Žánr: sharewarový výběr

Jazyk: èesky (obslužný program)

OS: Windows, Dos

Cena: jednotlivé CD 399 Kè,

roèní pøedplatné 998 Kè (4 CD)

K recenzi poskytla firma:

Špidla Data Processing

Nad Stránìmi 4545, Zlín 5

Tomíkovy narozeniny

V podtitulu obsahuje tento produkt slogany Multimediální zábavní park a Zábava s čísly a logickými hrami. Tyto dva slogany zároveň tvoří i stručenou, ale přesnou charakteristiku obsahu.

Chlapec Tomík (zřejmě počeštiní amerického Timmy) má dnes narozeniny, a proto jsou jednotlivé zábavy vybaveny narozeninovými proprietami (takřka všude jsou dorty a svíčky, a tak podobně). Hry samotné pak přinášejí přepracování klasických a známých her, samozřejmě v narozeninovém hávu. Celkem šest hracích disciplín je na disku k dispozici.

Zábavní je tak přepracována například notoricky známá hra Invaders (sestřelování objektů za účelem ochrany jiných objektů), zde ve zcela nekrvavém a graficky dobře zvládnutém prostředí. Vůbec se o obsahu celého CD dá říci, že se vyhýbá jakémukoliv násilí, což je zvláště oceněníhodné. Kromě Invaders jsou zde ještě dvě další hry: pinkání si míčkem a pak dobrá logická hra na procvičení mozkových závitů. Každá z her nabízí tři úrovně obtížnosti.

Další tři disciplíny nabízejí například malování a vybarvování a ještě mnoho dalších možností se vyvídit.

Zatím nebylo nic řečeno o tom, pro koho je tento produkt určen. Jsou to smozřejmě děti (jak vyplynulo již z předchozích odstavců), a to konkrétně pro věkovou skupinu dětí 5 až 10letých. I tak mám dojem, že se s programem je schopen dobře pobavit i dospilák, například zmíněná logická hra dá skutečně zabrat (pro vyšší obtížnost). Snížit věkovou hranici pod úroveň věku, ve kterém děti nastupují do škol, umožňuje plně interaktivní zpracování, veškeré informace jsou četeny. Dětem se jistě bude zamlouvat i zpracování v pastelových barvách. Hlas Tomíka také simuluje hlas

Celý program je plně počeštin, takže není ani třeba dětí nejdříve naučit plyně anglicky.

Tomíkovy narozeniny

+ zpracování
+ hlasový průvodce

Producent: Fragment

Žánr: pro děti

Jazyk: český

OS: Win 3.1, 9x

Cena: 399 Kč

K recenzi poskytla firma: Apro, s. r. o.

Tomíkovo podmorské dobrodružství

Stala se hrozná věc! Ztratila se zátka z moře, takže hrozí, že celé vyteče. Ohrožení jsou všichni mořští živočichové. Zatím výpust z moře ucpává ploutvemi podivná ryba, ale je třeba nalézt zátku (lidově též špunt). Jediný, kdo může pomoci, je chlapec Tomík. Takový je osový příběh dalšího CD-ROMu s chlapcem Tomíkem. Jedná se vlastně o jakousi hru zpracovanou tak, aby byla pochopitelná a snadno hratelná pro děti od šesti do dvanácti let,

jak uvádí etiketa na obalu. Program neobsahuje žádné akční scény a, což je nejdůležitější, ani žádnou hrubou a brutální podívanou. Tomík plave pod mořem z jedné obrazovky na druhou, sbírá různé předměty (mušle, pínu) a různě je používá (mušle zejména jako plavidlo). Hledání špuntu je prošíkováno různými drobnými hrami, které pátrání zpestují a dokonce mu i napomáhají. Tyto hry se dají spustit i samy o sobě. Tomík tak postupně prohledá celý podmorský svět, až nakonec najde hledanou zátku. Protože chlapec by pod vodou sám o sobě těžko přežil a popisovat potápěčskou výstroj by zase těžce vnímaly děti, odehrává se celý příběh v Tomíkově snu. O způsobu, jakým byl tento sen navozen, pojednává animované intro.

Grafickým zpracováním se produkt neliší od Tomíkových narozenin, tedy pastelové barvy, jednoduché a nijak abstraktní obrázky, vše zcela jasné a nekomplikované. Na rozdíl od Tomíkových narozenin však obsahuje tento CD-ROM i příběh, a připravuje tak děti na hraní případných dalších a mnohem pokročilejších her, položených na stejném ideovém základě (hledej získej)

Od několikrát zmiňovaných Tomíkových narozenin se ani příliš neliší zpracování, stejné obrázky mají stejný význam, k dispozici je plně čtená nápověda, na jejímž základě by dítě mělo vyřešit stanovený problém. O všech herních možnostech a způsobu ovládání je možno se dočíst na přiloženém nápovědním letáku.

Tomíkovo podmorské dobrodružství

- + snadné ovládání
- + má příběh

Producent: Fragment

Žánr: dětská zábava

Jazyk: český

OS: Win 3.1, 9x

Cena: 495 Kč

K recenzi poskytl firma: Apro, s. r. o.

Encyklopedie Diderot

Další populární encyklopedie se dočkala svojí elektronizace. Jako jedna z mála původní zahraničních encyklopedií je v českém jazyce a obsahuje také podrobnější informace o českém prostředí. Zatímco jiné jsou schopné z České republiky zachytit toliko hlavní geografická a demografická data a několik osobností, tato encyklopedie na Echy rozhodně nezapomíná. Ale není zapomenuto ani na ostatní země světa. Lze se tak dozvědět například kompletní genezi evropských panovnických rodů. Celkem je encyklopedie rozdělena na 38 tematických okruhů, mezi nimiž nechybí například esoterika či fyzika a chemie, tedy naprosto si vzdálená a ve svých důsledcích si odporující témata. Vyjmenovávat všechna je prostorově neúnosné, neboť tato encyklopedie pokrývá opravdu celou šíři lidského poznání. Spíše než obsahem se tedy zabýváme formou.

Stylově zpracované uživatelské rozhraní je laděno do modra, stejně jako krabice a samotné CD. Encyklopedie má jednu úvodní stránku, která uživatele směřuje do jednotlivých částí. Zřejmě nejčastěji používanou oblastí je vyhledávání. To je v této encyklopedii fulltextové, a tudíž nemusíte mít strach, že snad přejdete nějaký příbuzný termín. Jediná potíž vznikne, najde-li vyhledávač velké množství odkazů na dané slovo. Listování malým oknem v

seznamu, který bohužel postrádá abecední řazení, je nikdy velmi náročné. Ale při přesnější specifikaci hledaného předmětu je možno se jednoduše zorientovat. Vyhledávat lze jak v celé encyklopedii (často náročnější na pomalejších strojích), tak i uvnitř jednotlivých tematických okruhů, což je mnohdy daleko efektivnější.

Encyklopedie Diderot obsahuje též množství obrázků, animace nejsou tak časté (jenom asi deset), což je dáno za to, že je encyklopedie umístěna jen na jednom disku (například Microsoft Encarta 99 obsahuje více animací, ale je rozložena na dvou discích).

Encyklopedie Diderot má v podtitulu větu Všechno, co potřebujete vidět. Tím je také charakterizována, obsahuje informace takřka o všem.

Encyklopedie Diderot

- + plně české prostředí
- + fulltextové vyhledávání
- + rozsah informací
- uspořádání výsledků vyhledávání

Producent: DIDEROT, s. r. o.

Žánr: encyklopedie

Jazyk: český

OS: Win 9x

Cena: 2 999 Kč

K recenzii poskytla firma: DIDEROT, s. r. o.

Českomoravská 31, Praha 9

Internet Download Centrum - Klávesnicí a myší můžete víc!

Vladimír Drda & Michal Drda

O čem bude dnešní Download Centrum? O ničem jiném, než o rozšíření funkcí myši a klávesnice pomocí prostředků převážně freewarové produkce. U myši se bude jednat převážně o reakce na nestandardní pohyby, které lze velmi účinně využít ku svému prospěchu. Na klávesnici si zase můžete udělat zkratky, jež půjdou nad rámec běžného CTRL-ALT-"něco", a které lze ve Windows standardně asociovat pro spouštění zástupců.

DreamKeys v1.01

362 KB; (<http://www.dgdr.com/dreamkeys/index.html>)

DreamKeys je programek, automatizující a urychlující vaši práci ve Windows. Operace, které jsou podporovány následujícími plug-iny, lze aktivovat z libovolné aplikace jednou definovanou klávesovou zkratkou.

- DK_ICQ Shortcut: Otevře přicházející zprávy z ICQ a jedním kliknutím přepne do "away" nebo "N/A" modu.

- DK_Minimizer: minimalizuje aktivní okno.

- DK_QuickHide: okamžitě zneviditelní, resp. opět zviditelní aktivní okno. Okno dokonce zmizí i z taskbaru, což se nikdy docela hodí, zejména v pracovním procesu.

- DK_QuickStart: otevře oblíbené programy, webové stránky a připraví mailového klienta se specifikovanou adresou.

- DK_ScreenSaver: aktivuje spouště obrazovky. ICQ i Hermes přejdou do stavu "away".

- DK_Winamp: nastaví hlasitost, spustí a zastaví přehrávání, skočí na předchozí nebo následující písničku a otevře dialogové okno Otevřít. Na domovské stránce si můžete stáhnout další plug-iny a aktualizace programu.

Operační systém: 32bitová Windows Licence: freeware

Mouselmp v1.0.2.13

381 KB; (<http://www.tv4studios.com>)

Mouselmp je praktická utilitka, s jejíž pomocí a standardní myší zvýšíte svoji produktivitu a využijete dalších jejích výhod, známých např. z nejnovějšího modelu microsoftí myši Intelli Mouse. Po instalaci Mouselmpu stačí podržet pravé myší tlačítko a jezdit nahoru a dolů. Tím se aktivovala funkce DirectScroll, která aplikacím majícím obrazovkový scrolling říká, aby nám ukazovaly svůj obsah podle našeho "ježdění". Při současném držení ještě levého tlačítka, je rolování obrazu ještě pomalejší. Funkci lze dočasně deaktivovat podržením klávesy

Druhou zajímavou funkcí je AutoShrink spousta programů nabízí k urychlení práce s nimi lišty s nástroji a malá plovoucí menu. AutoShrink odstraní celou nástrojovou lištu a ponechá pouze její záhlaví, čímž se zvětší aktivní pracovní prostor daného okna. K zpětnému vyvolání

celé nástrojové lišty stačí ukázat na její záhlaví. Programy, se kterými má AutoShrink spolupracovat, se nastavují "zaměřovacím křížem". Program spustíte a do jeho okna ukážete oním zaměřovacím křížem. MouseImp si jej vyhodnotí a nabídne nám dialog k dodatečné konfiguraci dalších ovládacích rysů. Jinou možností, jak vybrat spolupracující programy, je zaškrtnout použití funkce na všechny aplikace a všechny jejich třídy jakmile spustíte libovolný program, u kterého se objeví nějaké lišty s nástroji, okamžitě budou zmenšeny.

Operační systém: 32bitová Windows
Licence: freeware

Pointix Engine 2.02
2,1 MB; (<http://www.pointix.com>)

Víceúčelová aplikace, zahrnující i výše uvedený Scroll++. Různé pohyby myši vyvolají rozmanité akce, otevření a spuštění nejrůznějších menu a utilit. Mezi utility patří plánovač, kartotéka, kalkulačka, jednoduchý alarm, úkolovník, složka s oblíbenými zástupci. Pohybem myši je možné rovněž editovat texty, pohybovat se v nich, otevírat nabídky s lokálními i internetovými zástupci. Tyto akce jsou spolu s dalšími organizovány v předdefinovaných schématech, nebo si uživatel může vytvořit schéma svoje. Slovo schéma zde chápejte ve smyslu akcí asociovaných (bindovaných) na pohyby myši, případně doplněných modifikacemi klávesami SHIFT, ALT nebo CTRL. Zmiňované utility lze spouštět i klasickým způsobem (bez asociací), nebo i když jsou jen doplňkové, jejich kvalita je překvapující. Pokud si uživatel v nějakém okamžiku nemůže vzpomenout, jaké schéma má aktivní a jaké tedy budou reakce na konkrétní pohyb myši, nabízí se okno "coach window". V tomto okně jsou mapované akce zobrazeny.

Operační systém: 32bitová Windows
Licence: shareware, 29,95 USD, zkušební doba 21 dní

Pointix Scroll++ 2.02
1 MB; (<http://www.pointix.com>)

Obdoba MouseImpu. Obvyklé myši (i trackballu, touchpadu, glidpointu atd.) přidá tato utilitka vlastnosti myši typu "wheel mouse", jako má např. již zmiňovaná Intelli Mouse. Vedle snadného scrollingu a wheel emulace můžete přidat myši tyto funkce:

- Forward/Backward přejít na následující/předchozí stránku v prohlížeči
- Top/Bottom přesun na začátek/konec dokumentu
- Prev/Next Instance přepíná mezi spuštěnými instancemi web-browseru
- Next/Close přepíná/zavírá dokumenty nebo okna
- Minimize/Close zmenší nebo zavře aktivní aplikaci
- Copy/Paste simuluje klávesové zkratky Ctrl+C/Ctrl+V
- Cut/Delete simuluje klávesové zkratky Ctrl+X/Delete
- Esc/Enter simuluje stisk kláves Escape a Enter

Operační systém: 32bitová Windows
Licence: shareware, 12,95 USD, zkušební doba 21 dní

Pop-Mouse Lite 3.10

1,4 MB; (<http://www.pointix.com>)

Do třetice utilita od Pointixu. Tato je ovšem na rozdíl od obou předcházejících kolegů free. Tentokrát se okraje obrazovky změní v aktivní zóny. V těchto zónách se otevírají speciální menu nebo spouští příkazy jako otevření aplikací, webstránek, klienta e-mailu nebo libovolní zástupci. Najdeme zde i odlehčenou verzi motoru pro detekci pohybů myši (jakou známe ze Scroll++ a Enginu), jíž můžeme např. spustit zástupce, spustit kalkulačku nebo se navigovat vpřed a vzad ve webovém prohlížeči.

Operační systém: 32bitová Windows
Licence: freeware

Virtual Keyboard 1.01

16 KB; (<http://www.geocities.com/Sili-conValley/Bay/1935/vk.zip>)

Nakonec tu máme něco pro lenochy. Protože většina úkonů (zejména brouzdání Internetem) se ve Windows provádí prostřednictvím myši a jen málokdy je zapotřebí něco vyplouvat z klávesnice, je toto vyrušení z pohodlné polohy často otravné. Virtual Keyboard řeší právě onu otravnou situaci. Automaticky se aktivuje při otevření jakéhokoliv editačního dialogu, a vy jen myším kurzorem vyukáte do virtuální klávesnice potřebné údaje a nemusíte se ani dotknout fyzické klávesnice. Ke zvýšení pohodlí doporučujeme nákup bezdrátové (infrared) myši. Po tomto kroku lze s myší v ruce ležet na gauči a mít dobrý pocit z perfektně zvládnutého počítání...

Operační systém: 32bitová Windows
Licence: freeware

Special Keys Disabler 1.03

30 KB; (<http://accesscodes.hypermart.net/skdisbler.html>)

Utilita, která umí zakázat klávesové kombinace ALT+TAB a CTRL+ALT+DEL. Vhodně může být použita v případě, že chceme zabránit nekorektnímu restartu Windows. Důvod zablokování kombinace ALT+TAB je neznámý, jedině snad pro jednoduché zabezpečení aplikací proti méně znalým uživatelům. Bezpochyby je to ale zajímavá věc.

Operační systém: Windows 95/98
Licence: freeware

Ěeský shareware a freeware

Dr. Associate 0.05 (Beta 2)

1,63 MB; (<http://drass.tsx.org>);

Zajímavým ěeským prográmekem je Dr. Associate. Dokáže přeasociovat soubor k více aplikacím, kde si potom můžete vybrat, jaká aplikace má být použita ke konkrétní akci. Například si v Průzkumníku klepnete pravým myším tlačítkem na soubor s koncovkou wav a ihned se vám ukáže kontextové menu (viz obr.), kde si vyberete jeden z vámi předem

instalovaných programů, který má být použit pro jeho přehrání, resp. úpravu. Veškeré změny asociací se provedou jen označením potřebných koncovek a aplikací a stiskem jediného tlačítka "Oprav". Spletete-li se, máte možnost se vrátit k původnímu stavu.

Zatím je podporováno 260 programových přípon a 50 aplikací, a program je k dispozici v české i anglické verzi.

Operační systém: 32bitová Windows

Licence: shareware, registrace 150 Kč složenkou, nebo 10 USD on-line, zkušební doba 30 dní

Polohy těles sluneční soustavy

98 KB; (<http://www.troja.mff.cuni.cz/~psch7513/telesa/telesa.htm>)

Sice v našem seriálu uveřejňujeme převážně aplikace pro Windows, nyní vám však představíme program psaný pro DOS, nicméně fungující i ve Windows.

Daný software umožňuje výpočet polohy planet, Měsíce a Slunce nebo libovolného tělesa sluneční soustavy se známými eliptickými orbitálními elementy. Poloha může být určena jednak vzhledem k pozorovateli na Zemi (obzorníkové souřadnice, východy, průchody a západy těles), jednak vzhledem k Zemi jako tělesu v prostoru (rovníkové souřadnice), anebo vzhledem ke Slunci (heliocentrické ekliptikální souřadnice,...). Výstup veličin je možný ve formě tabulky či grafu s časovou závislostí. Program také obsahuje pohyblivé výpočty pohyb sledovaného tělesa po hvězdné obloze nebo pohled na pohyby těles ve sluneční soustavě zvnějšku.

Pozorovací místo specifikujete pomocí zeměpisných souřadnic nebo výběrem ze 33 nabídnutých míst, jejichž nabídku lze změnit. Program rovněž obsahuje seznam dalších těles sluneční soustavy (komety, planety), do nichž lze manuálně z prostředí programu přidat další tělesa, či některá vyřadit.

Na domovské stránce naleznete i jiné, astronomicky zaměřené programy.

Operační systém: MS DOS, 16/32bitová Windows

Licence: freeware

Výzva pro české tvůrce sharewaru a freewaru

V PC WORLDu jsme začali, nezávisle na tématech Internet Download Centra, zazobovat recenze vybraných kvalitních českých sharewarových produktů. Jste-li přesvědčeni o konkurenceschopnosti vaší tvorby, neváhejte a na e-mailovou adresu redakce (pcworld@idg.cz) zašlete link na svůj program. Objeví se i na našem CD-ROMu. (Poznámka: výzva neplatí pro komerční firmy a trial verze jejich produktů.)

Dìtský svìt multimédií

Vladimír Vondráèek

Vyžití v poèítaèovém svìtì pro dìti, které se chtìjí nìco dozvědìt a pobavit se pøi tom. Tak by se dal struènì shrnout obsah 8 CD-ROMù titulu Dìtský svìt multimédií.

Vìkové rozložení cílové skupiny zákazníkù pokrývá období od základní po støední školu. Také žánrové pokrytí je nemalé. CD byla zvolena tak, aby se nejednalo pouze o hry èi monotematický výběr. Tìžko hodnotit, který z obsžených titulù je nejhodnotnější èi nejlepší. Každý má koneènì nìco do sebe.

Pro nejmenší

V podstatì i pro dìti z mateøských škol je urèen CD-ROM Joulínka. Komu jméno tohoto skøítka pøipomíná hodiny fyziky, je na správné stopì. Jedná se o animovaný pøíbìh dvou dìtí a nìkolika skøítkù (ten jménem Blbajzník se mi obzvláštì líbil) a hlavní elektrické energie. Je tedy pochopitelné, že za tímto CD svým dílem stojí i ÈEZ. Dìti se nauèí pomìrnì dost o elektrické energii a jejích zdrojích-elektřárnách. Uèí se hlavnì hrou, a nepotøebují ani umìt èíst.

Druhým titulem pro malé dìti jsou animované pøíbìhy z bible, nazvané Stvoøení svìta. Velmi pikni nakreslené figurky dìtem pøibližují pøíbìhy Starého zákona a pøevyprávíjí základní biblické pøíbìhy, jako je stvoøení svìta, vyhnání z ráje a ještì šest dalších. Pøíbìhy jsou èesky namaloveny ke každému obrázku. Bìhem vyprávìní je možno zahrát si jednoduché hry (bludištì èi puzzle), které pak dovolí pokračovat v pøíbìhu. Pro hry je možno volit ze tøí obtížností nebo je zcela eliminovat. Hry jsou koneènì pøístupné i samostatnì.

Pro odrostlejší

Dìtským sportovní fanouškùm je urèen CD-ROM Olympijské hry dìtem. Toto CD se skládá z nìkolika èástí, popisujících celou historii olympijského hnutí, a to jak starovìkého tak novodobého. Zvláštì pozornost je pak vìnována èeským sportovcùm, zejména tím vítìzným. Mùžete si tak pøehrát krátká videa s rozhovorem napøíklad s Martinem Doktorem èi Janem Železným (možná že je nefér uvést jenom tato dvě jména a opomenout další skvílé sportovce, ale kupte si tento CD-ROM a uvidíte sami). Nejen dìti se tak mohou dozvědìt, jaké jsou symboly olympijského hnutí, co znázorùjí. Těž význam takových slov, jako kalokagathia èi ekecheira není všeobecnì mezi populací znám. CD-ROM také uživatelé seznamuje s hrdiny starovìkých olympijských her, a to velmi poutavou formou krátkých pøíbìhù (pøeètìl jsem je všechny, velmi pikné). Kromì videí jsou samozøejmostí i desìtky fotografií a obrázkù.

Dalším velmi pikným poèinem je pøidání obou dílù pomìrnì známého Lexikonu ohrožených druhù strašidel. Tato CD jsou vydána podle nemèní známé knižní pøedlohy Vítìzslavy Klimentové. Zatímco první díl je zamìøen na strašidla lesní a luèní, druhý obsahuje kategorie strašidel domácích, mìstských a vodomilných. Každé strašidlo vlastní svoji identifikaèní kartu s popisem vzhledu, výskytu, pøípadnì i s ukázkou charakteristického zvuku, který strašidlo vydává. U strašidel, která se podaøilo zachytit na film, je i fotografie. Kromì nejruznìjších strašidel jsou zde zmínìni a skøítci, víly a vùbec všemožné esoterické bytosti. Jako u každého správného taxonomického uspoøádání, i zde jsou obsažena též latinská jména strašidel. Pro

větší atraktivitu jsou všechny komentáře namluveny známými pražskými a ostravskými herci. Obě CD obsahují písničky Pavla Půty (písničky lze přehrávat i na klasickém přehrávači audiodisků). Možná je skládat i puzzle jednotlivých strašidel, což prověří znalost jejich vzhledu. Děti se dozvědí, kde mají která strašidla a skřítky hledat a co od nich čekat, dospělí se pak mohou ponořit do světa, který je dalek současné přetechizované a uspěchané doby. Pohroužit se do velmi uklidňujícího světa tichých míst a jemných poryvů vánku, které přináší možnost strašidla spatřit a v tichosti pozorovat... Proti velmi příjemná relaxace.

A co zbytek?

Ti z vás, kdo pečlivě četli a počítali, jistě už netrpělivě očekávají, co že obsahují zbylá tři CD. Jsou to disky z výběrem demoverzí her, které se objevily na CD přílohách herního časopisu Level. Jedno s nich obsahuje mimo jiné plnou verzi původní české dobrodružné hry Gooka. Kromě toho je na discích ještě takřka padesátka demoverzí her nejrůznějšího žánru. Cílová skupina pro tato CD už rozhodně nejsou naši nejmenší, a kolikrát ani ti odrostlejší by nebyli schopni hry úspěšně hrát (pokud již od raného věku nejsou tzv. pařany). Tato CD se od zbytku liší ještě v něčem hry na nich obsažené zhruba spočívají v likvidaci jakéhokoliv nepřítele. Zatímco jediné hrubosti, které jsem zaznamenal na předchozích CD, jsou spíše jen krátkou zmínkou v textu (např. zabití Abela Kainem), zmiňované hry obsahují hrubost a zabíjení jako nosný koncept. Domnívám se, že násilí si člověk užije dost při prostém sledování televizních zpráv.

Tento balík je určen pro nejširší počítačovou veřejnost, a hlavně pro děti (mimo zmiňovaných posledních tři CD). Zaujme zejména širší záběr a kvalitním výběrem jednotlivých komponent.

Dětský svět multimédií

- + výběr sady programů
- + cena
- + - zařazení her s násilnou tematikou

K recenzii poskytl:
Agentura Modré stránky, s. r. o.
Novodvorská 82, Praha 4
Cena: 1 449 Kč

Komunikace 4D Internet Commands ve čtvrtém rozměru

Jiří Naèeradský

Komunikaci jednotlivých počítaèù na základì 4th Dimension jsme již èásteènì zmiòovali v èláncích v pøedchozích èíslech. V lokálních sítích a standardních sítích WAN lze využít 4D Server (øešení klient/server), a dále jsme zmiòovali Web Server 4th Dimension a jeho možnosti. Pro obousmìrnou komunikaci lze využít simulace klient/server 4th Dimension Web Serveru s automatickým pøevodem formuláøù do HTTP. V tomto èláncu se podíváme na pøíkazy modulu 4D Internet Commands.

Integrace aplikací

Spojení do databáze pøes Internet pomocí prohlížeèù nelze použít vždy. Nikdy je tøeba provádit grafické tisky formuláøù, ovládání portù a využít podstatnì více pøíkazù, než umožňuje mod HTTP s Java Scripty, zkrátka je tøeba regulerní aplikace na vzdáleném klientském počítaèi. V takovém pøípadi je tedy nutno synchronizovat data mezi lokálními a centrálními aplikacemi (napø. poboèkami a centrem). 4th Dimension pro své aplikace nabízí øadu pøíkazù pro pøímé ovládání TCP/IP, kterými lze navázat pøímé spojení mezi dvìma aplikacemi na konkrétních IP adresách. Tyto pøíkazy jsou TCP_Open, Close, Send, Receive, Listen. Pomocí telefonu tak mùže vzniknout pøenosná kancelář, umožòující oboustrannou komunikaci v dobì pøipojení. Pøipojení je buñ trvalé s pevnými linkami, nebo dial-up. Pøenášet se dají nezávislé dokumenty nebo záznamy databáze vèetnì obrázkù a dat zásuvných modulù (4D Calc, 4D Write, 4D Chart a 4D Draw).

Nejèastìjší využití tohoto druhu komunikace je odeslání objednávky, pøedání stavu skladu, odeslání vytvoøených dokladù do úèetnictví centrální databáze, pøedání dopisù do centrální kartotéky. Tento druh komunikace se rovnìž využívá k pøejímání informací z konkrétních, známých, HTML stránek. Napø. pøebírání informací z burzy, záznamù o poèasí ze serverù meteorologické služby, èi aktualizaci ceníků dodavatelù.

FTP pøíkazy

FTP protokol je primární zpùsob pro pøenášení dokumentù a aplikací z jednoho počítaèe do druhého. 4th Dimension má øadu pøíkazù FTP, takže ze strany aplikace 4th Dimension lze komunikovat s FTP servery a programovì z nich dokumenty stahovat, èi je na nì zasílat. K tomuto druhu komunikace slouží pøíkazy FTP_Login, Send, Receive, Makedir, Removedir, Rename, Delete, Append, Logout.

Pøíkazy se využívají napø. na aktualizaci vzdálených HTML stránek a pøejímání èi pøedávání celých dokumentù.

SMTP pøíkazy

Tyto pøíkazy slouží k sestavení mailové zprávy z obsahu databáze a jejímu odeslání na SMTP server. Ve 4th Dimension existují pøíkazy k sestavení všech èástí mailové zprávy. Existují dva zpùsoby odeslání mailu:

a) SMTP_QuickSend, který jedním pøíkazem s parametry odešle zprávu bez pøíloh na SMTP

server, nebo konkrétní IP adresu.

b) řada příkazů SMTP pro kompletní ovládní sestavení mailu SMTP_New, Host, From, To, Copy, Body, Attachment, Send, Clear... Tyto příkazy obvykle slouží k odesílání kompletních marketingových materiálů, automatizaci odpovědí na dotazy na HTML stránkách, případně k zaznamenávání mailového styku s klienty do regulérní firemní databáze.

POP3 příkazy

K ohrzení mailů z POP3 serveru do databáze má 4thDimension řadu příkazů. Ty pokrývají požadavky standardu MIME, a lze je rozdělit na dvě části převedení částí mailu (komu, od, zpráva, příloha...) do proměnných a sloupců tabulek, a dále ukládání zpráv přímo na disk. Mail o velikosti několika megabytů lze sice převést do sloupce typu BLOB, ale to není příliš efektivní, proto je možno maily ukládat alternativně přímo na disk. Další příkazy pak umožní pracovat s uloženými soubory.

4D Internet Commands

- + doplní standardní databáze o prostředky komunikace po telefonu a přes Internet
- + modul je obsažen v základní verzi 4th Dimension
- nutno rozumět protokolu TCP/IP

K recenzi poskytla firma:
Inforce www.inforce.cz

Tvořte hudbu bez not - Sonic Foundry ACID

Stanislav Fryd

Chcete tvořit hudbu bez znalostí not? Bez ovládní hudebních nástrojů? Bez nutnosti zakoupení velmi drahých "hraček" ? Pořiďte si ACID.

Firma Sonic Foundry není rozhodně nováčkem na poli vývoje hudebního softwaru a kvalita jejich produktů je všeobecně známa. ACID je hudební produkční nástroj založený na práci s audiosměrkami k vytváření různých remixů, a to jak z převzatého hudebního materiálu, tak i z vlastních zdrojů. Ten, kdo se pohybuje v oblasti hudby, speciálně počítačové a s pomocí počítače tvořené, už jistě slyšel o tomto způsobu hudební tvorby. Jelikož detailní popis práce s tímto softwarem a bližší představení způsobu skládání smyček by zabraly větší část, než je vymezena, pokusíme se alespoň částečně nastínit, co vlastní ACID nabízí.

O co jde

Zhruba by šlo říci, že se jedná o software, kterým je možné tvořit hudbu za pomoci přednahraných zvuků, jež lze naskládat za sebe či na sebe a tím vytvářet různé, libovolně dlouhé zvukové stopy (hlasů či tracky), např. basovou linku. Následně je možno přidávat stopy jiných nástrojů či zvuků dle vlastního uvážení (bicí, kytara, výkřiky), a tímto způsobem postupně dosáhnout vytvoření kompletní hudební kompozice. Tyto jednotlivé hlasy lze nadále obměňovat, dle vlastního vkusu vypilovávat a vybírat vzorky, které jsou nejvhodnější, a výsledkem je vlastní hudební dílo. V podstatě jednoduchou cestou, intuitivním skládáním zvukového materiálu, lze vytvořit skladbu, kterou si můžete troufnout prezentovat nejen mezi přáteli, ale i na veřejných vystoupeních, v rozhlase či diskotékách.

S pomocí ACIDu může dílat muziku každý, aniž by ovládal nějaký hudební nástroj. Jedinou podmínkou je zvládnutí ovládní programu, intuitivní schopnost tvořit a dostatečné množství audiomateriálu vlastního nebo na CD. Nic z uvedeného by neměl být problém, protože ovládní je dosti jednoduché a nejen firma Sonic Foundry dodává dostatečné množství již připravených smyček pro různé žánrové styly. Každý z nás má jinou představu o výsledném díle, a s takto výkonným nástrojem může každý autor projevit svůj vlastní vkus a hudební cit.

Jak to jde

Celý program je postaven na jednom základu, a tím jsou hudební "sampley". Ty si můžeme vytvořit buď sami, záznamem z libovolného audiomateriálu, vlastních wav souborů, nebo použít již připravené sampley či smyčky z CD-ROMu. Sampley je možno přehrávat buď celé (od začátku do konce), nebo je tzv. zasmyčkovat a vytvořit si smyčku neboli LOOP (v jednoduchosti řečeno: vybereme si požadovaný úsek, určíme jeho začátek a konec, a ten se přehrává na libovolně zvoleném místě ve skladbě a dle požadavku, např. opakování i 100x za sebou). Tím, že se sample zasmyčkuje, můžeme docílit v podstatě nekonečného proudu opakujícího se zvuku. Kombinací mnoha různých smyček pak vytvoříte své vlastní hlasy nástrojů a následně celou skladbu. Pokud nemáte přístup k výrobě vlastního materiálu, jsou k dispozici megabyty profesionálně připravených sampleů na CD-ROMech od inženýrů ze Sonic Foundry i jiných firem, např. Best Service.

Chcete-li si vytvořit svůj vlastní remix oblíbeného hitu, přemístit jednotlivé pasáže nebo přidat další takty, např. bicích, je tento software taktéž ideální. Na jednotlivé sampley (hlasy) je možné aplikovat nepřeberné množství audioefektů, např. hall, delay, chorus, distortion,

keré lze nalézt buď na Internetu jako freeware, nebo si můžete zakoupit profesionální audio plug-iny různých firem zabývajících se speciální vývojem hudebního softwaru. Mezi nejznámější patří: TC Works, Waves, Waldorf, Steinberg, DSound... Na stránkách těchto firem je možno nalézt a stáhnout demo DirectX plug-iny, které lze ihned po instalaci vyzkoušet a zprovoznit v ACIDu. V případě, že vám vyhovují, lze tyto plug-iny zakoupit u některého z prodejců. Průběh jednotlivých efektů, hlasitost pro každou stopu a umístění zvuků ve stereu je možné ovládat pomocí obálek, které jsou velice jednoduché na ovládání, obdobně jako samotný program.

A to není vše

Největší zbraní ACIDu však není jen možnost využití DirectX plug-inů, ale něco úplně jiného. Tím je pitch stretching a time stretching česky řečeno: úprava ladění a časové délky přehrávání jednotlivých sampleů. Pitch stretching je funkce, která při přeladění vzorků (v případě, že chcete změnit např. tóninu nebo stejnou smyčku použít pro jiný akord) odstraní zrychlení přehrávání daného vzorku, a ten můžete použít znovu ve stejném tempu. Tento efekt zabezpečí to, že z jedné smyčky (loop) např. kytarového akordu C-dur můžete vytvořit akord E-dur, aniž byste změnili jeho charakter. Tato funkce je velice dobrá, poněvadž jeden vzorek (smyčku) lze použít pro celou skladbu a nemusíme vyhledávat jiný ve stejném rytmu a barvě pro použití na jiném akordu. Běžný postup při přeladění vzorků je jednoduchý zvýšení sampleovací frekvence to však znamená i zvýšení rychlosti přehrávání, což není pro každou aplikaci vhodné. Tento efekt by bylo možné odstranit za pomoci poměrně složité procedury přesamplování a přeladění. Pomocí matematického algoritmu však ACID přeladí automaticky audiovzorky bez toho, aniž by je zrychlil nebo zpomalil, a to v reálném čase. Druhou funkcí je time stretching. To je vlastně opak pitch stretchingu, protože zde se za pomoci matematického algoritmu docílí toho, aby se při zpomalení nebo zrychlení tempa přehrávání vzorek nepřeladil. Způsob přehrávání sampleů je možné ponechat automatickému procesu nebo si jej manuálně upravit podle své potřeby. Sample lze přehrávat i celý od začátku do konce bez opakování (zasmyčkování). To je výhodné například v případě, pokud chceme k nástrojům přidat

Co s tím

Skladby vytvořené v ACIDu je možné následně exportovat do několika hudebních formátů: WAV, AIF a NSF. WAV je standardní audioformát pro systémy Windows, AIF je hudební formát pro počítače Macintosh a NSF je stream formát internetového NetShow. Pro použití softwaru ACID v profesionálních aplikacích je možné jej synchronizovat s nástroji a sekvencery pomocí MIDI Time Code a to buď jako Master, tak i jako Slave.

Knihovna ACIDu obsahuje stovky smyček již v základní ceně, obrovské množství nástrojů od bicích k dechovým a širokou paletu hudebních stylů od rocku, techna, house až po elektroniku. Stačí je jen otevřít a začít s tvorbou vlastní skladby. ACID je možné zakoupit v několika verzích; ACID PRO, ACID MUSIC a ACID STYLE, ROCK a DISCO, které se liší možnostmi využití a stylovou orientací. Doplnkové CD-ROMy (cca 2 270 Kč), jichž je v současné době na trhu asi 20 titulů, jsou rozděleny podle hudebního stylu a každý obsahuje okolo 600 MB žánrových zvuků a smyček.

Klíčové vlastnosti ACIDu:

- Rychlá možnost aranžování za pomoci hudebních smyček
- Stovky smyček, které jsou součástí softwarového balíku (další možno doplnit)

- Nekonečný počet tracků u ACID PRO a MUSIC (závislé pouze na velikosti operační paměti počítače)
- Automatická úprava tempa a ladění smyčky
- Úprava tempa v reálném čase
- Podpora audia v 16 a 24bitech
- Podpora DirectX audio plug-inů pro efekty v reálném čase (ACID PRO)
- Generování MIDI Time Code a MIDI Clock, (ACID PRO)
- Sledování MIDI Time Code (pro synchronizaci)
- Umístění do mřížek (pro přesnější a jednodušší manipulaci se vzorky a lepší přehlednost)
- Možnost poslechnutí si zvoleného vzorku před otevřením v projektu ve stejném načasování
- Podpora nezasmyčovaného audia (pouze jednou přehrát)
- Obálky pro: Volume, Pan a efekty na každý track
- Nelimitované Undo a Redo (Zpět a Znova) funkce
- Podpora více zvukových karet (ACID PRO)
- Přímý výstup do WAV souboru
- Podpora více audiovýstupů (ACID PRO, MUSIC)
- Kompatibilita s CD Architekt a ostatními programy umožňujícími výrobu digitálního audio CD
- Minimální konfigurace: Pentium 133 (pro real-time preview efektů je doporučeno Pentium II) nebo Alpha AXP, Windows 9x či NT 4.0, 32 MB RAM a 5 MB volného místa na pevném disku

Nejen pro pořádek na disku - Norton CleanSweep 4.5

Vladimír Drda & Michal drda

CleanSweep (původní od Quarterdecku) je známý spíše jako deinstaller programů, které z nějakého důvodu nešlo odebrat standardním způsobem. Je oblíbený zejména pro své monitorovací vlastnosti a následné bezproblémové odinstalování libovolné aplikace pro Windows, nezáleží zda 32bitové či 16bitové. Kam se vývojáři dopracovali v pokročilé verzi 4.5 a jak na CleanSweep zapůsobil Internet? V recenzi vyjmenujeme nejdůležitější komponenty, které můžeme ve verzi 4.5 nalézt.

Install Monitor

Jedna ze zásadních věcí, kvůli níž si balík kupujete. Monitoruje instalaci programů, jejich zásahy na disk a do systémového registru. Monitorovanou aplikaci v případě potřeby odstraní s vysokou pravděpodobností bezzbytku a šetrně. Install Monitor je vhodné použít při instalaci aplikací, u nichž si nejsme jisti, zda obsahují také podporu odinstalace, nebo pochybujeme-li o kvalitě této podpory. Obzvláště různé sharewary po deinstalaci zanechají dynamicky linkované knihovny (DLL) v adresáři Windows, ponechají souborové asociace na sebe sama (čímž se tyto asociace stanou neplatné), občas dokonce i souborové kontextové menu trpí neodstranitelnými odkazy na bývalou aplikaci. Chcete-li mít dokonalou kontrolu nad tím, co se na disk instaluje, a v jaké kvalitě se tato data následně odinstalují, monitorujte všechny instalace. Bude dobré zafixujete-li si, že nejprve je vhodné spustit deinstalaci program aplikaci vlastní (je-li to možné), teprve potom "vydrhnout zbytky nečistot" CleanSweepem. Rovněž berte v úvahu, že žádný software není úplně neomylný, a absolutní perfekcionismus zejména v oblasti odstraňování přebytečných dat se nemusí vyplatit. Tím netvrdíme, že CleanSweep se takto nikdy může splést, pouze upozorňujeme na riziko, které určitě existuje.

Internet Sweep

Monitoruje přidávání ActiveX a plug-in modulů do Windows. Některé bývají nezanedbatelně velké a jejich užitečnost nízká. Případné nechtěné odebrání takového modulu nic nezkaží, jen znepřístupní některé speciální efekty na Webu. Nikdo nás může napadnout, že ne všechny ActiveX jsou jen ozdobu, ale už nepopře tvrzení, že jsou relativně snadno z Internetu opět obnovitelné.

Cookie, ActiveX a plug-in Cleanup

Tito tři průvodci obstarají selektivní odstranění nežádoucích Cookies, ActiveX a plug-in knihoven.

Usage Watch

Komponenta, jejímž cílem je sledovat, jak často jsou používány soubory na disku a podle toho určit jejich "užitečnost". Idea je to beze sporu zajímavá, ale už slovo užitečnost je těžko definovatelné v souvislosti se soubory. Samozřejmě CleanSweep bezhlavě nevymaže soubor, který nebyl půl roku používán, ale zváží podle jeho umístění a vazeb, je-li pro funkčnost systému a instalovaného softwaru nezbytný. Usage Watch často najde soubory, které opravdu na disku zůstaly jako sirotci po instalovaných programech, či existují ve více

kopiích, z nichž se skutečně používá jen jedna. Některé aplikace však záměrně mívají např. DLL knihovny ve svém adresáři (i když už tytéž existují v adresáři Windows) a neumí je odjinud zavést do paměti. Tím pádem odhady komponenty Usage Watch mohou selhat (a nejen v tomto případě). Čekáte-li netrpělivě na výsledný verdikt, nepřehlédněte následující vřtu. Riziko, vzniklé použitím a hraním si s Usage Watchem, většinou nestojí za výsledný efekt v podobě obvykle ušetřených maximálně 10 MB na disku.

Duplicate File Finder & Redundant DLL finder

Na disku se mohou vyskytovat dva shodné soubory dvakrát i vícekrát, případně v různých verzích. Stává se to převážně u DLL souborů. Nejbližší cesta, jak se toto přihodí, bývá instalování zejména sharewarových produktů, které nekontrolují přítomnost již instalované knihovny např. v adresáři Windows/System a nainstalují ji do adresáře Windows. Naskytá se otázka, zda je programům pro Windows jedno, kam knihovnu umístí. Z hlediska nalezení dynamicky linkované knihovny aplikací jsou si adresáře Windows a jejich podadresář System rovnocenné. CleanSweep umí duplikáty najít a odstranit.

Norton Safe

Norton Safe ohlídá důležité soubory, aby "nikdy" nemohly být smazány. Chrání tím uživatele, který nešťastnou náhodou může smazat důležitý soubor a hned to nezjistí. Po delší době může být soubor nenávratně z disku ztracen, a to i v případě, že je instalována Norton Protection, která samozřejmě nehlídá soubory donekonečna. Rozhodne-li se např. pan Novák, že v souborech typu XLS a DOC mívá velmi cenné údaje, tak kromě toho, že by měl často zálohovat, může nastavit tuto příponu jako chráněnou příponu do Norton Safe. Ten se postará, že před vysypáním koše budou tyto soubory vždy zachráněny a uschovány. Je však nutné dát pozor, aby koš nebyl vymazán nějakým hrubým způsobem např. přímým výmazem obsahu adresáře RECYCLED.

Move Wizard & Transport Wizard

Určitě už dobře víte, že přesunout program pro Windows z místa na místo není žádná legrace. Pak už ani nezáleží na tom, zda to bylo v rámci jednoho disku (partition) nebo ne. Stačí, že se změní složka (po staru "adresář"). Problém vřzí v odkazech v registru či INI souborech, a občas bohužel i ve vnitřních konfiguračních souborech aplikací. Když už nic jiného se přesunem nepokazí, téměř jistě se program stane běžným způsobem neodinstalovatelný. Lze tedy aplikace vůbec přesouvat a neporušit tím jejich integritu? Často to možné opravdu je. Za pomoci Move Wizardu, jenž detekuje a upravuje programové vazby, lze programy přesouvat ze složky do složky, případně z disku na disk. Transport Wizard je ještě chytřejší a umožní přesun aplikace na počítač, kde nikdy nebyla nainstalovaná. Po transportu se aplikace tváří, jako by byla nainstalovaná běžným způsobem, a dokonce funguje i odinstalace.

Registry Genie

Podobně jako v Norton Utilities, i CleanSweep obsahuje speciální verzi editoru registru. Zdaleka není tak rozsáhlý jako v utilitách, ale oproti standardnímu obsahuje hromadné hledání a nahrazování údajů, operaci Vrať zpět (Undo) a nář�vdu k nejdůležitějším vřtvím a

Závěrem

V šestnácti megabajtech (po instalaci) najdeme nástroj, který si svůj diskový prostor jistě zaslouží, neboť vám více místa získá, než spotřebuje.

Norton CleanSweep 4.5

+ odvaha autorů řešit nepopulární a rizikové problémy
- funguje optimálně jen za standardních podmínek

K recenzi poskytla firma:
PR agentura Virklis
V Nové čtvrti 386, Praha 10
Cena: 2 080 Kč (bez DPH)

Více už pro svůj počítač udělat nemůžete - Norton System Works 2.0

Vladimír Drda & Michal Drda

System Works je balík, který přijde vhod hlavně tím z vás, kdo se rozhodli používat více než jen jeden nebo dva z řady produktů Norton Utilities, Antivirus, Clean Sweep, Crash Guard a Web Services. Za tento celek zaplatíte výrazně méně peněz, než kdybyste si komponenty používali odděleně. V tom spočívá celé tajemství balíku System Works

Systémové požadavky a dokumentace

Instalační proces nám nabídne pouze 2 varianty instalace, bez možnosti specifického uživatelského nastavení. Typická instalace zabere 139 MB a kompletní instalace si vyžádá 157 MB diskového prostoru což je v podstatě totéž.

V případě nouze lze přímo z instalačního CD spustit Norton Disk Doctor, Norton Windoctor, Norton Unerase, Norton WipeInfo.

System Works

V dalším textu není nutné jednotlivé aplikace detailně rozebírat, neboť s jejich recenzemi jste se již v našem časopise setkali.

Norton Antivirus 5.0 zatím asi nejúspěšnější antivirový program na trhu, na americkém úřetì. Kompletní recenzi naleznete v PC WORLDu è. 1/99.

Norton Utilities 4.0 tady snad není ani nutné žádné představení. Opravy, údržba, optimalizace. Viz minulé èíslo PC WORLDu.

Norton Clean Sweep 4.5 software pečující o pořádek a o volné místo na disku; máte-li zájem o samostatnou recenzi, úřetì jste ji už našli na těchto stránkách.

Norton Crash Guard 4.0 monitoruje běh počítače a zajišťuje prevenci proti zhroucení systému, včetně automatického uložení dat před uzavřením havarované aplikace. Prodává se buď samostatně, nebo je součástí NU, nebo jej dostanete zaèleněný v System Works. Nové rysy programu jsou popsány v recenzi na NU 4.0.

Přístup k Norton Web Services 3.1 Symantec prostřednictvím svého Webu zajišťuje, aby vámi používaný software, hlavně sharewarového původu a systémové ovladače byly vždy "čerstvé".

Závěrem

Pro vás, kteří vyžadujete maximální ochranu a spolehlivost svého systému, je Norton System Works 2.0 ideálním řešením. Za málo peněz máte spoustu nástrojů na správu a optimalizaci svého hardwaru, čímž ušetříte další finanční prostředky i svůj čas.

Norton System Works 2.0

+ ucelená sada nástrojů, řešící veškeré běžné problémy s počítačem

- + výborný poměr cena/užitek
- + - celý programový balík je poměrně objemný
- není možná uživatelská instalace

K recenzi poskytla firma:
PR agentura Virklis
V Nové čtvrti 386, Praha 10
Cena: 5 240 Kč (bez DPH)

Na Web vizuální - Symantec Visual Page 2.0

Roman Barták

Vizuální webové editory se díky svým schopnostem a lepší se provázanosti na HTML usidlují v počítačích profesionálních návrhářů webových stránek i u příležitostných tvůrců stránek domovských. Všichni si na nich cení především snadnost a přirozenost prvotního návrhu bez nutnosti kódování HTML (ale s možností jeho editování). Tyto výhody nabízí také nová verze webového editoru Visual Page 2.0 firmy Symantec.

Editor stránek - klasika

Přestože konkurence je dnes zpravidla již u třetí generace svých produktů, teprve druhá verze Visual Page za nimi nijak nezaostává. Už první verze programu umožňovala naráz zobrazit vizuální i HTML mod, a tuto schopnost nabízí také verze 2.0. Uživatel tak může najednou vidět a pracovat se stránkou ve vizuální podobě i ve zdrojovém tvaru HTML (se zvláštní syntaxí). Změny se projevují vždy po přepnutí do příslušného okna.

Vizuální návrh webové stránky je dnes už klasika, s úpravami odpovídajícími textovému editoru. Kromě nastavení webových stylů (H1 a spol.), lze u textu používat také nastavení písma nebo rodiny písem. Užitečná je možnost přímo z nabídky vkládat do stránky některé speciální znaky jako je "nepřerušitelná" mezera, bez nutnosti jít do kódu HTML.

Za zvláštní zmínku stojí pohodlná práce s tabulkami, které lze snadno upravovat metodou táhni a pusť. U tabulky i jednotlivých buněk je možné nastavit barvu pozadí, nelze ale vložit do pozadí obrázek. Podobně jednoduše se pracuje také s rámci. Vnošené stránky lze editovat přímo v okně s rozvržením rámců, k dispozici je i samostatné okno pro vytvoření obsahu, který se zobrazí, pokud prohlížeč rámce nepodporuje.

Do stránek je možno vkládat všechny běžné prvky, tj. obrázky, filmy, aplety i jiné vnošené objekty. U obrázků je podporován formát GIF a JPEG, v programu lze nastavovat průhlednost obrázku a kreslit klientské i serverové mapy. Do stránky lze vkládat také značky, které Visual Page nepodporuje, nebo psát JavaScripty (bez další podpory).

K dispozici jsou funkce vyhledávání a náhrady a kontrola pravopisu. Ta je bohužel jen pro angličtinu, ostatní tvorba českých stránek není nijak podporována, tj. nelze nikde nastavit kódování stránky.

Visual Page umožňuje přepnout také do modu náhledu, který se graficky neliší od editačního modu. Fungují zde ale odkazy, a dokonce běží i aplety Javy. K dispozici je také možnost přepnout pro náhled do Internet Exploreru nebo Netscape Navigatoru

CSS a vrstvy

Poslední verze profi-editorů nabízejí práci s kaskádovými styly (CSS) včetně jejich použití pro absolutní polohování prvků na stránce. Přesně tytéž vlastnosti přibyly také ve Visual Page 2.0, což silně rozšiřuje designérské schopnosti programu.

Práce se styly je pohodlná, rozhodně se mi s nimi zacházelo snadněji než třeba v CyberStudiu 3. Styl můžete aplikovat přímo na vybraný text na stránce, nebo lze vytvořit samostatný soubor s popisem stylů, a ten potom připojit ke stránce nebo k celému hnízdu stránek.

Použití stylů je skvělý způsob, jak udržet vzhled stránek atraktivní a přitom jednotný. Visual Page 2.0 umožňuje také absolutní polohování prvků na stránce, nepoužívá pro něj ale jiné obvyklé tabulky, nýbrž právě CSS. Do tzv. kontejneru lze vkládat text i obrázky a tažením je umístit na libovolné místo stránky. K dispozici jsou funkce zarovnání a rovnoměrné distribuce kontejnerů, známé z grafických editorů. Vadou na kráse je nepřesný WYSIWYG. Vrchní vrstva překrývá spodní vrstvy, i když by měla být průhledná. Rozložení vrstev v prohlížeči vůbec často vypadá jinak než ve Visual Page; typicky se liší zobrazení v Exploreru od Navigatoru, takže inzerovaná univerzálnost a pixelová přesnost jsou jen snem.

Správa projektů

Důležitou a s rostoucím počtem vytvářených stránek zcela nezbytnou funkcí webového editoru je správce stránek. Novinkou ve Visual Page je proto Správce projektů, který nabízí nástroje pro snadnou údržbu sady stránek.

Webové hnízdo je ve správci projektů zobrazováno podobně jako v Průzkumníkovi Windows. Užitečné je, že Visual Page umí do projektu automaticky přidat všechny soubory, na které se odkazuje. Soubory lze samozřejmě přejmenovávat, vyhledávat v nich, případně kontrolovat pravopis. K dispozici je rovněž grafické zobrazení vazeb mezi soubory a zobrazení porušených odkazů s možností jejich opravy.

Závěr

Symantec Visual Page 2.0 se ve svých funkcích příliš neliší od ostatních vizuálních webových editorů. Nenačtete zde nic výjimečného, co by jiné editory neměly, ale také vám pravděpodobně nebude nic scházet. Profesionální nástroje typu CyberStudio nebo Fusion rozhodně nabízejí větší třídu funkcí (hotové skripty, DHTML...), i když se na druhou stranu hůře ovládají. Práce s Visual Page 2.0 je naopak snadná a lze ho proto zařadit do kategorie "domácích" editorů určených běžným uživatelům. Oproti konkurenci v této třídě, editorům HomePage a PageMill, má Visual Page 2.0 navrch v některých profi-vlastnostech jako je podpora CSS a absolutního polohování. Naším uživatelům ale asi bude scházet podpora češtiny.

Symantec Visual Page 2.0

- + snadný návrh stránek
- + podpora CSS a vrstev
- + - nepřesný WYSIWYG u vrstev
- není čeština

K recenzii poskytl firma: Virklis
V Nové čtvrti 386, Praha 10
Cena: 3 520 Kč (bez DPH)

